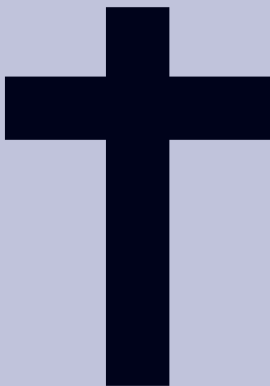

Bafut

Bafut: Ntoò Kristo yí Nsigìnè: mìkàà yí mfìl New
Testament

Bafut
Bafut: Ntoò Kristo yî Nsigìnè: m̀kàà yî mfì New
Testament

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bafut

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source files dated 26 Apr 2025

5d039b4a-c9a1-50b1-8a61-176cf48aa271

Contents

Mateo	1
Mark	82
Lukas	137
Jɔn	223
Ifà'à	288
BaRoma	368
1 BaKorinto	404
2 BaKorinto	439
BaGalatia	462
BaEfeso	475
BaFilipi	487
BaKolosi	497
1 BaTesalonika	505
2 BaTesalonika	513
1 Timoti	518
2 Timoti	528
Titus	536
Filemon	541
BaHeber	544
Jɛms	571
1 Peta	581
2 Pita	592
1 Jɔn	600
2 Jɔn	610
3 Jɔn	612
Jude	614
Ìnnũ nlwĩ'ínjìm	618

Ntoo yĩ Nsigìnè yĩ MATEO à lɛ ɲwà'ànè aà

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A ɲwà'ànè yũ aa a lɛ ɲwà'ànə Mateo, ɲgàntoo Kristo yĩ mə ikũm yi yĩ mɔ'ɔ lɛ mbə Levi aà. Ntoo yĩ ɲsigìnè yĩ mə Mateo à lɛ ɲwà'ànè aa i swonɔ ni mə Yesu à nĩ Ayo'ò Nwĩ wa mə Nwĩ à lɛ ɲkà'à mə yu ka yĩ too tâ à zi nyweense bə aà. Nswonɔ ni mə innũ tsim jĩi mə i lɛ mfɛ'ɛ a nu Yesu bo bi jĩi mə à lɛ ɲghirə aa, i lɛ nyon aa ajàn yĩi mə bi lɛ è ɲtɛ'ɛ mfoo ɲwà'ànè tɛtə a mum Mikàà yĩ Lwèn, innũ tsim i fɛ'ɛ mboontə aa a mfigitə tâ bə zi mə Yesu à ni tsi'ĩ Ayo'ò Nwĩ wà.

Mateo à naɲsə ntantə innũ jĩi mə Yesu à lɛ si dɪ'ĩ aa a ni mɲnjĩ yĩi mə ɲdɪ'innũ a kɔɲə ni mə tâ bi ghotə innũ jĩi mə a dɪ'ĩ aà. A ghirə a naɲsə ɲlaa mə Yesu à lɛ mbə Rabbi, Nɲi'innũ yĩ ɲwè yĩi mə à lɛ si ghàà nĩ àdà'à aà. Bìma bi innũ bi mɔ'ɔ bĩi mə Yesu à lɛ ɲghàà ghu aa a bə ànnũ Nwĩ a atu nta'a (5-7), ànnũ ntoo bə a mùm mbi tâ bi aa nseense nĩ ntoo yĩ ɲsigìnè (10), ànnũ nli'ĩnə ɲfansənnũ bə a mùm ɲghòtə, ànnũ mbə ɲgɲyɔgənnũ (18) innũ nlwĩ'ĩnɲim bo bi ànnũ ajàn mə ànnũ nifɔ Nwĩ a zĩ aà (24-25).

Mateo à naɲsə ɲdɪ'ĩ tsi'ĩ sigìnè mə Yesu à nĩ mɲfɔ, ɲki ntigə nlogə noò ɲghaa nlonɔ annũ nifɔ aburə. (Mateo, tsò mə à lɛ mbə ɲũ baYuda, ɲwa'anə aa a mbo baYuda ya'a aa, a gha'a ntwonɔ nĩ ànnũ nifɔ Nwĩ aa nĩ ànnũ nifɔ aburə. Aburə a təə aa ni ɲkũm Nwĩ yĩi mə bo lɛ si bɔ'ɔ a ntwon aà.) ɲghirə bi yə mə Yesu à lògə noò ɲdɪ'ĩ bə ghu ajànə mə bi tswe a mùm ànnũ nifɔ Nwĩ aà. 'Mburə naɲsə nloo ni mə tâ bə bitsim a nĩ ɲtoò tsim bi zĩ ntoo yĩ ɲsigìnè ya nlonɔ annũ nifɔ aburə (24.14). Mateo à lwĩ'isə nĩ ɲdɪ'ĩ yĩ ɲwè ya mə tâ bi ɲghɛɛ ɲghirə tâ ɲgwè'ɛ mu ɲù ɲtsim fàa mbi tigə ɲgɲyɔgənnũ Kristo tă ki tigə yu'unə nii a nĩ innũ jĩi mə à lɛ ɲdɪ'ĩ aà (28.18-20).

Bi yatə ɲwà'ànè yũ aa laà:

1. ɲwè'ɛ Yesu Kristo bo bi ajàn mə bi lɛ njwe yi aà 1.1—2.23
2. Afà'à Jon ɲgànmurə bə ɲki 3.1-12
3. Ajàn mə bi lɛ mmurə Yesu a ɲki bo ajàn mə bi lɛ ɲkwà'ànè yi aà 3.13—4.1
4. Afà'à Yesu a Galilea 4.12—18.35

5. Ajàŋ mə à le nlǒ a Galilea ŋko'ɔ ni Yerusalem aà 19.1—20.34
6. Ngyà yî ñlwi'ĩnjìm a Yerusalem bo bì maa mbèè àla'a 21.1—27.66
7. Ajàŋ mə à le nyweenə ni nìwo ndi'i ibiĩnũ yi a mbo bə aà 28.1-20

Ngàŋətsə Kristo

(Lk. 3.23-28)

¹ Bì səŋ bìtə bì atsə bì Yesu Kristo, yîi mə à le mfè'è a atsə David, mu Abraham aa mə:

² Abraham à le mbə ta bì Isaac,

Isaac a bə ta bì Yakob,

Yakob a bə ta bì Yuda bo bì bɔɔ bi maà bi bi mbâŋnè,

³ Yuda a bə ta bì Perez bo Zerah yîi ndè wàà à le mbə Tamar aa,

Perez a tigè mbə ta bì Hezron,

Hezron a tigè mbə ta bì Ram,

⁴ Ram a bə ta bì Amminadab,

Amminadab a bə ta bì Nashshon,

Nahshon, abə ta bì salmon,

⁵ Salmon a bə ta bì Boaz, yîi mə ndè yî à le mbə Rahab aa,

Boaz a bə ta bì Obed yîi ndè yî à le mbə Ruth, mbə ta bì Jesse, ⁶ Jesse tigè mbə ta bì Mfɔ David.

David, yîi mə à le mbə ta bì Solomon yîi ndè yî à le mbə ŋgwɛ Uriah aà,

⁷ Solomon a bə ta bì Rehoboam,

Rehoboam a bə ta bì Abijah,

Abijah a bə ta bì Asa,

⁸ Asa a bə ta bì Jehoshaphat,

Jehoshaphat a bə ta bì Joram,

Joram a bə ta bì Uzziah,

⁹ Uzziah a bə ta bì Jotham,

Jotham a bə ta bì Ahaz,

Ahaz a bə ta bì Hezekiah,

¹⁰ Hezekiah a bə ta bì Manasseh,

Manasseh a bə ta bì Amos,

Amos a bə ta bì Josiah,

¹¹ Josiah a bə ta bì Jechoniah, yîi mə à le njwe waa bì bɔɔ bi maà bi fyâ noò mə bì le nlògè baYuda ŋghɛɛ ni bu a ala'a Babylon tsǒ ibù'u ntsò aà.

¹² Bo ghèè mē ntswe a ala'a Babylon aa,

Jechoniah a bə ta bì Shealtiel,

Shealtiel a bə ta bì Zerubabel,

¹³ Zerubabel a bə ta bì Abiud,

Abiud a bə ta bì Eliakim,

Eliakim a bə ta bì Azor,

¹⁴ Azor a bə ta bì Zadok,

Zadok a bə ta bì Achin,

Achin a bə ta bì Eliud,

¹⁵ Eliud a bə ta bì Eleazar,

Eleazar a bə ta bì Matthan,

Matthan a bə ta bì Yakob,

¹⁶ Yakob a bə ta bì Joseph, yïi à lə mbə ndoo Mary, Mary mə à lə njwe Yesu yïi bi twonə ni Kristo aà.

¹⁷ Ma la a bə mə bïta bi atsə bi Yesu, nloginə a nu Abraham ŋkɔ'ɔ nywe'e a nu David, bi lə mbə nighûm ntsò nïkwà, m̃bu nlò a nu David ŋkɔ'ɔ nywe'e fyâ noò mə bi lə nlògè waa ŋghɛɛ ni bu a ala'a Babylon tsò ibù'u ntsò aa, bo kî m̃bə nighûm ntsò nïkwà, ŋkî m̃bu nlògìnè wa noò ibù'u ntsò ŋkɔ'ɔ nywe'e a nu Kristo bo kî m̃bə nighûm ntsò nï kwà.

Ajàŋ yïi mə bi lə njwe Yesu aà

(Lk. 2:1-7)

¹⁸ Bi lə njwe Yesu Kristo aa laà mə: Joseph à lə kosə Mary, ndè bì Yesu nî ŋgwê yï, lâ m̃bon tã nòò ñyɔ'ò yï à ku'u, Mary a yə mə Azwî Nwî a b̃añnè mē ŋghirə yu tswe ñi mû!

¹⁹ Tsò mə Joseph à lə mbə ŋû yïi m̃innu mi mi tsinə aa, kaa à lə ŋwa'à kòŋ mə yu ð̃r̃isə atu Mary a nsi bə. A lə ntigə nlɔɔ ni m̃añj̃i yïi mə yu ka ŋe'esə tuu Mary ghu.

²⁰ A kà mē aa kwa'atə nî àtu ni ma yû ànnu, Angel Mmà'àmbi a zî ghu mbo ni a njèè, ñswon mə: “Joseph, mû m̃fɔ David, tsuu lɔ bɔ'ɔ a lògə Mary nî ŋgwê ghò bə, nlon mə mu wa mə à tswe ni ghu aa a fá Azwî Nwî yïi mə a laa m̃ansə aà.

²¹ A ka jwe mûmb̃añnè tã ò tswe ikûm yi ni Yesu* nlon mə à ka yï yweensə bə bi nî ib̃i waa aà.”

²² Ma yû ànnu a lə mf̃ɛ'è tsi'ï tsim ma mùu ajàn aa, tã ànnu yïi mə Mmà'àmbi à lə gh̃irè ŋg̃añtoò yï a swon aa, tã à fɛ'ɛ mbòontè tsi'ï maa ajàn mə:

²³ “Yê ñi, Mûŋgòò m̃añgyè à ka yï tswe ni mu, i jwe mûmb̃añnè,

tã bì tswe ikûm yi ni Emmanuel,”

(ñji'ï ikûm ma ghû i bə mə, “Nwî à tswe bi'inè”).

²⁴ Joseph à b̃iñnè mē wa njèè, ñyɔ'ɔ Mary tsi'ï wa ajàn mə Angel Mmà'àmbi wa à lə ñswon ghu mbo mə tã à gh̃irə aà.

* 1:21 Nji'ï Yesu i bə aa “Ŋg̃añywèensə bə.”

²⁵ Lâ kaa à le ηwa'à ni ghu nôη ñywe'e a noò yîi mē Mary à le njwe mû yî yî m̃bânñè wa aà. A jwè mē aa Joseph a tswê ikûm yi ni Yesu.

2

Ajàη yîi mē ηgǎηlii m̃ñjòη i le nzî ηkwe'etə Yesu aà

¹ Bi le njwe Yesu aa a ala'a Bethlehem a mbù'ù Yudea, wa noò wa yîi mē Herod à le mbə Mfò aà. Ma mùu noò, bə bî m̃o'c bîi mē bi le si lîi ni m̃ñjòη aa, bi le nlò a mbi nsa'a nòò, ñzi a Yerusalem.

² Bo zî mē aa, m̃betə mē: “Bi jwe mu wa mē à ka yî bə Mfò baYuda aa fə aa ε? Bî'i le nyə f̃ñjòη fi a ajàη yîi mē fi le mfè'è a mbî nsa'a nòò wa nòò yîi bi le njwe yi aà. Bî'î zi aa a mmî yi.”

³ Mfò Herod à yù'ù mē laà, ñtôn yi i lwî, nú yî i tsigìnè, ìdìgè i kiì ñtigə ñtsiginə tsi'î tsigìnə a Yerusalem.

⁴ A le ntwoη bilii bi ηgǎηmaa'anwî bi tsim bo bi ηgǎηndî'i nòηgsè tsim bi zî a betə a mbo bo mē: “Bi le ñtswe nî ñjwe Nyo'ò Nwî wa aa a fə aa ε?”

⁵ Bo kwi'i mē, “A njò'ò àla'a Yerusalem a mbù'ù Yudea. Yulà à nî ànnù yîi mē ηgàntoò Nwî à le ηηwà'ànè aà:

⁶ ‘Wò, àla'a Bethlehem, a mbù'u Yudea, wò, kaa ò si kə'ətə bə, a titii ila'a jî wè jîi mē i tswe a mbù'ù Yudea aà;

ñlon mē ñtsyàsə bə à ka yî fè'è a titii wò;
 ηù yîi mē à ka yî ki tsisə nî bə bâ, baIsrael aà.’ ”

⁷ Herod à yù'ù mē lâlà, ñtwoη ηgǎηlii m̃ñjòη jya bo bo tswê ηηe'esə ηghaanə, a betə waa bo nañsə ñswonə noò wa yîi mē bo le nyə f̃ñjòη fya ghu aà.

⁸ A yù'ù mē, ñtigə ntoo waa a wa Bethlehem ñswon mē: “Nî ghεε nañsə nlɔɔ mu wá; bεε nî lɔɔ nyə, nî tigè m̃bu mbii ñswonə a mbo mē, ta mē ki ηghεε mmii yi.”

⁹ Bo yù'ùtə mē ànnù ya mē mfò wa à swòη aa, ntigə mfè'ε ηghèè waa. F̃ñjòη fya mē bo le nyə a mbî nsà'a nòò aa, fi tigè ηghεε ni mbii bo, ηghεε ntəə wa adigə yîi mē bi le njwe mu wa a tswe ghu aà.

¹⁰ Bo yè mē f̃ñjòη fya mburə ndoritə tsi'î a mbê ànnù.

¹¹ Bo ghεε ηkuu wa nda, ñyə mu wa bo ñdè yi Mary, ηwo ghu nsi, m̃mii yi. Bo m̃î mē yi, ηηa'a ibàà jyaa m̃fi'i njoo jîi mē bo le nzî a ñtsà'atə mu wa nî ju aa, mfa ntəηə yi ghu; bo le mfa aa gold, ni frankinsense a bò'c ni mēə ghu mbô.

¹² Bo fè'è mē ηka mbii waa fu mbarñə ntigə ñtsya ni m̃añjî yî dàn ñlon mē à le si bə aa boñ ñjèə i lè mē waa,

Nwĩ a swon a mbo bo mə tâ bo tsuu bũ bii ghèè fu wa a mbèè mfò Herod.

Ajàn yĩ mə bi lɛ nlògè Yesu ŋkhə ŋghèè ni ghu a ala'a Egipto aà

¹³ Nòò yĩ mə bo lɛ mmà'àtè ŋghɛɛ waa laa, angel Mmà'àmbi a zĩ a mbo Joseph a mûm nǝè nswon ghu mbo mə, “Wa Herod à ka kɪ lòò mu wa mə yu zwitə, bìnə nlògè yi bô ndè yĩ, ŋkhə ŋghèè ni ghu a ala'a Egipto, ntigə ntswe ghu nywe'e a noò yĩ mə ka yĩ bũ swonə a mbo wò aà.”

¹⁴ Joseph à lɛ mbìnə nlògə mu wa bô ndè yĩ tsi'ĩ nɪtugə, ŋghèè a ala'a Egipto,

¹⁵ ntigə ntswe ghu nywe'e a noò yĩ mə Herod à lɛ ŋkwo aà. Ma yũ ànnu a lɛ mfè'è aa a nlwensə ànnu yĩ mə Mmà'àmbi à lɛ ghìrè ñgàntoò yĩ a foò nswon aa mə, “Mè lɛ ntwonə mû ghà a fè'è aa a ala'a Egipto.”

Ajànə bi lɛ nzwitə bônkhə aà

¹⁶ Nòò yĩ mə Herod à lɛ nyə mə bè bya mə bi lɛ nlò a mbi nsa'a nòò bi bwe'esə yi aa, ntôn i lɛ nlwĩ tsi'ĩ si'i si'i. A too bè mə tâ bi ghɛɛ nzwitə bɔɔ mbânə bitsim a ala'a Bethlehem bo bi ni a ɪla'a jii i lɛ ntswe ghu mbèè aa, nlòginə ni bɔɔ bii bi lɛ mbə ilòò ji baa aa ntigə nsigə, ñyonə aa wa ni nòò wa mə bè bya lɛ nswon mə fɪnjɔŋ fya lɛ mfè'è aà.

¹⁷ Ma yũ ànnu a lɛ mfè'è ñlwensə aa annu yĩ mə ñgàntoò Nwĩ Jeremiah à lɛ nswon aa mə:

¹⁸ “Nù a yè'ə a Rama,
nlərə nĩ àkhiì yì,
Rachel a yè'ə bɔɔ bi;
kaa wa'à bii ni mə mbə ñu tsimsə yi,
ñlon mə bi kwòkè mē aà.”

¹⁹ Nòò yĩ Herod à lɛ ŋkwo aa, Angel Mmà'àmbi a zĩ a mbo Joseph a mûm nǝè a ala'a Egipto nswon mə,

²⁰ “Bìnə nlògə mu wa bô ndè yĩ, mbiì ala'a Israel, ñlon mə bè bya mə bi lɛ si lòò nzwitə mu wa aa bo kwòkè mē.”

²¹ A lɛ mbìnə nlògə mu wa bô ndè yĩ, mbiì a ala'a Israel.

²² La à bii mē ñyu'u mə Archelaus à lɛè ñji ndā taà yĩ ntigə mfò a ala'a Yudea aa, lɛ mbo'ɔ a ŋghèè ghu. Nwĩ à lɛ mbu ndi'itə yi a mûm nǝè mə tâ à ghɛɛ a mbu'u ala'a Galilea.

²³ A lɛ ŋghèè ntigə ŋka ntswe aa a nǝ'ò àla'a Nazareth, tǎ lwensə annu yĩ ñgàntoò Nwĩ à lɛ nswon aa, mə, “Bi ka yĩ kɪ twonə nii ni ñu baNazareth.”

3

Ajàn yǐi mǝ Jɔn Nǵàṇmùrǝ bǎ ṇkì à lɛ si swonṇ annù Nwĩ aà

¹ A lɛ mbǝ maa noò, Jɔn Nǵàṇmùrǝ bǝ a ṇkì a zǐ a atu nta'a miwèè miwèè yǐi i lɛ ntswe a mbu'u Yudea aa, ñlɔginǝ ṇka nswonṇ nǐ ànnù Nwĩ ghu.

² A lɛ si swonṇ nǐ mǝ, “Nǐ bǝṇkǝ mǐntǐi muu, mma'atǝ ibǐ ghuu nlonṇ mǝ annù ñifǝ aburǝ a tigǝ a abǝ.

³ “Jɔn à lɛ mbǝ aa ṇù wa mǝ ṇǵàṇntoò Nwĩ Yesaiah à lɛ nswonṇ nlonṇ yǐ mǝ,

‘Nǐ ṇù i tɔṇṇ nǐ a atu nta'a miwèè miwèè ñswonṇ nǐ mǝ, Nǐ nanṣǝ a mǎṇjǐ Mmà'àmbi, ñnanṣǝ iyaà ji tá ì tsinǝ!’ ”

⁴ Jɔn à lɛ si wɛ'ɛ itsǝ'ǝ jǐi bi lɛ nanṣǝ nǐ ñnǝṇ kamel aa, ṇkǐi ṇwɛ'ɛ nǐ ñkǝ ṇǵuù a atǐi yu; mǐjǐ mi mi lɛ mbǝ ṇgweenǝ bo nwu yǐ ñtǝ'à.

⁵ Bǝ lɛ si zǐ ghu mbèè ñlǝ nǐ a Yerusalem, bo bǐ a mbù'ù Yudea ntsim, bo bi nǐ ñla'à tsim jǐi i lɛ ntswe ṇkarisǝ ṇkǐ Jordan aà.

⁶ Bo lɛ si bii nǐ ñfansǝnnù jyaa, Jɔn a tigǝ ñmurǝ nǐ waa a ṇkǐ Jordan.

⁷ Lǎ nòò yǐi mǝ à lɛ nyǝ baFarisai bǐ ghà'àtǝ bo bi baSadukai bi zǐ ghu mbo mǝ tá à murǝ waa a ṇkǐ aa, a lɛ nswonṇ a mbo bo mǝ, “Bǐ bɔɔ bi nǝ! A ghuu aa a wà'àsǝ wò mǝ tá ñ khǝ àlwintǝṇ Nwĩ yǐi mǝ a zǐ aa ɛ?

⁸ Nǐ ka ṇkoonǝ mǐntǝ mǐi mǝ mǐ dǐ'ì nǐ mǝ ñ bǝṇkǝ mǝ mǐntǐi muu, mma'atǝ ibǐ ghuu aà.

⁹ Nǐ tsee ki mòòntǝ nǐ mǝ mbǝ nǐ yǐ ṇkhǝ njo Nwĩ ñlonṇ mǝ nǐ swonṇ nǐ mǝ, ‘Taà yǐ'ǐ à nǐ aa Abraham.’ Mǝ swonṇ a mbo bù mǝ mbǝ Nwĩ à zǐ àjàṇ mǝ mbǝ yu bǝṇkǝ ṇǵò'ò júlǝ i tigǝ bɔɔ bi Abraham!

¹⁰ Tsi'ǐ tsǐtsǝṇ wa bi nǝṇsǝ mǝ ñjàà ñlɔɔ nǐ ṇwǎ iǐ ghu tsi'ǐ mǐṇǵǎṇ! Iǐ tsim jǐi mǝ kaa i si mǐntǝ mǐ sigǐnǝ koonǝ aa, bi ka wǎ mmà'a a mǝ'ɔ tá ì khi.

¹¹ “Mǝ murǝ ghuu aa a ṇkǐ a ndǐ'ì mǝ ñ bǝṇkǝ mǝ mǐntǐi muu, lǎ ṇù yǐ mò'ɔ a yǝṇǝ a ṇjǐm mǝ, yǐi mǝ à kò'òṇ ntsyàtǝ ghǎ, kaa mǝ wa'à kù'ùnǝ tsi'ǐ tugitǝ ñbaakòrǝ ji. A nǐ yu wa yǐi à ka yǐ ki murǝ ghuu a mǐm Azwǐ yǐ Làà nǐ a mum mǝ'ɔ aà.

¹² Ayoo nsǝǵǝ mǐsǎṇ a tswe ghu abo, à ka sǝǵǝ mǐsǎṇ mya i tǐi ntsà'a tsim fi'isǝ i tigǝ ghotǝ mǐsǎṇ mya a mǐm àta yu, i bǎṇṇ tɔɔ ntsà'à jyaa a nǐ mǝ'ɔ yǐi mǝ i khi kaa wa'à mǐmǝ aà.”

Ajàn mə bi lə mmurə Yesu a ηkì àà

(Mk. 1.9-11; Lk. 3.21-22)

¹³ Yesu à lə ntigə nlo a Galilea nzi a mbèe Jon a ηkì Jordan mə tâ à murə yi a ηkì.

¹⁴ Jon à lə ηka nlɔɔ ntuù, òswonə ni mə, “A ku'unə mə bonə a mùrə wò mmurə gha a ηkì, ò bânə m̀bu nzi bə a mbo mə aa ε?”

¹⁵ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Mà'atə tâ à bə laà tsitsòṇə; òlɔṇ mə àà àjàn yìi mə a ku'unə mə tâ bì ghìrə tâ ìnnù tsim ì tsinə àà.” Jon à lə ntigə mbii mmurə yi a ηkì.

¹⁶ Nòò yìi bi lə mmurə Yesu a ηkì aa, à lə ηghèsè m̀fè'ε wa m̀m̃m̃ ηkì ηkɔ'ɔ ntəə a nta'à. Abùrə a lə ηṇa'anə a yə Azwì Nwì a sigə, mbə tsò bugirəm̃kuu ntəə ghu atù.

¹⁷ Njì Nwì i tigə ηghaa nlo a aburə nswonə mə, “Aa m̀u ghà yì m̀bânə yìi mə mə kòṇə aa à ghulà, mə nañsə ndoritə nlonə yì.”

4

Ajàn yìi mə Satan à lə ηkwà'ànə Yesu àà

(Mk. 1.12-13; Lk. 4.1-13)

¹ Ma yaa ànnù a ghè mə kì tsyà, Azwì Nwì a tsyàsə Yesu a atu nta'a m̀wèè m̀wèè mə tâ Devil à kwa'anə yi ghu.

² A lə ntswe ghu mitugə mi njwi m̀ghum mi nìkwà, a si'inə bo bì a tìtugə, ntuu njì, njì i yanə yì.

³ Ngàṇkwà'ànə bə wa a zì ghu mbo nswonə mə, “Mbə ò bə Mu Nwì, ò swonə a mbò ηgò'ɔ jù mə tâ i bəṇkə ntigə abaà.”

⁴ Yesu a kwi'i mə, “Bì ṇwa'anə a m̀m̃m̃ àṇwà'ànə Nwì mə, 'Kaa ṇù à si ntìi tswe nlonə aa tsi'ì àbaa yu yu bə, a kii nlɔɔ mighàà m̀i tsim m̀i m̀i fè'ε a ntsu Nwì àà.’ ”

⁵ Devil a bú nlogə Yesu ηghεε ni ghu wa njò'ò àla'a yì nlaà mañsə, nte'ε yì wa atu nìdòò ni ndàmà'anwì,

⁶ òswonə ghu mbo mə, “Mbə ò bə Mu Nwì, ò tso'ɔnə nlo fàa atu nda nnàṇə a nsyè; òlɔṇ mə bi ṇwa'anə m̀m̃m̃ àṇwà'ànə Nwì mə,

'Nwì à ka swonə annù a mbo baangel bi nlonə ghò.’

Mbu nswonə mə,

'Bo ka tigə ηεε gho i tugitə a mbo bo a ndəṇ

m̀bì'ì ò tumə àkòrə yo a ñi ηgò'ò.’ ”

⁷ Yesu a kwi'i mə, “Bì bú ṇwà'ànə a m̀m̃m̃ àṇwà'ànə Nwì mə, 'Tsùu Mmà'àmbi Nwìṇṇṇ ghò kwà'ànə.’ ”

⁸ Devil a ku'ùsə m̀bu nlogə Yesu ηkɔ'ɔ ηghεε ni ghu a atu nta'a yìi a lə ηkɔ'ɔ njonə aa, ñdì'ì itoò tsim jìi mə bìfò bi mbi bù sa'a aa bo bì nìgha'à nyaa ghu mbò.

⁹ Nswon ghu mbo mə, “Mə ka fa ngòn njoo ma jû tsim a mbo wò mə mbə ò wo a nsye mmii ghâ.”

¹⁰ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Lõ nghèê, Satan! Bì njwa'anə a mûm ànjwà'ànə Nwî mə,
'Ka mii tsi'i Mmà'àmbi Nwîngòn ghò,
ñkii ñka mfa'a tsi'i ghu mbo yuyu.' ”

¹¹ Devil à le ntigə mma'atə Yesu, baangel bì zî mfa'a ghu mbô.

*Ajàn yîi mə Yesu à le nlògìnə afà'â yi a Galilea aà
(Mk. 1.4-15; Lk. 4.14-15)*

¹² Yesu à yù'ù mə mə bì ñiñə Jon Ngànəmùrə bə a ñkì a atsan, ntigə nlo nghèè a Galilea.

¹³ A ghèè mē ghuu aa, mma'atə Nazareth ñghèè ntigə ntswe a Kapernaum, a mbèè àtsumə Galilea, a mbù'u Zebulem bo Naphtali.

¹⁴ A le mfè'è laa a nlwensə annù yîi mə ñgànntoò Nwî Yesaiah à le nswon aa mə,

¹⁵ “Ala'a Zebulum ni ala'a Naphtali,
jîi mə i tswe a mbèè ñkì miyaa, a njii ñkì Jordan,
Galilea, wò àla'a bìtizi Nwî!

¹⁶ Bè bîi mə bì le si tswe a mûm mfi ìdìgè aa

bì yè mə ñkà'à yî wè,

bè bîi mə bì le si tswe a ala'a yîi mə àliləñə niwo a le ntswe
ghu aa,

ñkà'à i tà mə a nu bo.”

¹⁷ Nlògìnə maa noò Yesu a lɔgìnə ñka nswonə nî ànnù Nwî nswonə ni mə, “Nì bəñkə mîntiì muu, mma'atə ibî ghuu, nlon mə annù nifɔ aburə a tigə a abô.”

*Ajàn yîi mə Yesu à le ntwon ngăñkô mbwè ji nikwà aà
(Mk. 1.16-20; Lk. 4.14-15)*

¹⁸ Yesu à kà mē aa ntəə nzi a aghəñə ñkì miyaa Galilea nyə ngăñkômbwè ji baa, a bə Simon yîi bì le si twonə ni Peta aa, bo mumaà yî Andrew, bì tswè wa mûm ñkì nle nî mbwè nî àmbunjya.

¹⁹ Yesu a swon a mbo bo mə, “Nì zi ñka nyonə nàâ, mə ka ghìrə tâ nì tigə mbə ngăñko bə.”

²⁰ Bo kî ñghensə mmà'atə mbunjyâ jyaa jyaa nyonə yi.

²¹ Bo bo kà mē aa ñghentə a bú nyə bɔɔ bì ma bî mɔ'ɔ bì baa, a bə Jems bo Jon, bɔɔ bì Zebedee. Bo bì taà wàà Zebedee le ntswe a mûm àkànu'u ñkèè nî mbunjyâ jyaa. Yesu a twonə waa.

²² Bo kî ñghesə mmà'atə akànu'ù yaa ya bo bì taà wàà nyonə yi.

*Ajaŋ mə Yesu à lɛ ŋka ndi'i nî ànnù, nswonɔ nî ànnù Nwî
 ŋkii ŋghurə nî ŋgàŋ mighòò aà*

(Lk. 6.17-19)

²³ Yesu à lɛ ntigə ŋkarə ni ala'a Galilea tsim ndi'i nî innù a ndâghotə baYuda, ŋkii nswonɔ nî ntoo yî nsiginè ya nlonɔ annù nifɔ aburə. Nghurə ni mighòò mi tsim bo bi ilò'ɔ tsim jii i lɛ ntswe a nu bè aà.

²⁴ Annù nlonɔ ŋgaà yî a lɛ ntigə nseɛnə a mûm àla'a Syria tsimè. Bè tigè nlogè nî ŋgàŋmighòò jyaa tsim, tsi'i bè bii bi lɛ si ghòò ni mighòò a mbuu mbuu, bo bè bii mə bi lɛ si yu'u nyanɔ a mbuu mbuu aa, bè bii mə bi demon lɛ ntswe a nu bo aa, ŋgàŋwo abùbùrə, bo bi biwènkè nzi ni bo, a kii ŋghurə waa.

²⁵ Minnòò mî ghà'atè lɛ ntigə nlo a mbù'u Galilea bo bi ni a Decapolis, nlo a Yerusalem, ni a Yudea, ni a njii ŋkî Jordan nyonɔ nni.

5

Annù Nwî yîi mə Yesu à lɛ nswonɔ a atu nta'a aà

(Lk. 6.20-23)

¹ Yesu à yè mə nnòò bɛ wa ntigə ŋkɔ'ɔ ŋghɛɛ a atu nta'a, ntswe a nsyɛ, ŋgàŋyɛgənnù ji i yôn ntswe ghu mbèè.

² A loginè ŋka ndi'i waa mə:

³ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mə bo fumə a mûm Azwî aà, nlon mə ànnù nifɔ aburə à nî à yaa.

⁴ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mə mîntii myaa luu nî àjɛŋnè aà, nlon mə bi ka tigə bɔrisə mîntii myaa.

⁵ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mə bi bɔnə aà, nlon mə bo ka yî ji mbi yù aà.

⁶ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mə nji i yanɔ nî waa, mîntii myaa kii nloo nlon innù jii i tsinə aà, nlon mə bo ka yî ywurə.

⁷ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mə bi ko mîlɛŋnè bè bi mɔ'ɔ aà, nlon mə bi ka yî kii ko mîlɛŋnè wàà.

⁸ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mə mîntii myaa mi laa aà, nlon mə bo ka yî yə Nwî.

⁹ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mə bi fà'a a ŋghirə mə tâ mbɔɔnə tswe a titii bè aà, nlon mə baa yî tigə twonɔ waa ni bɔɔ bi Nwî.

¹⁰ “Mbɔɔnə a mbo bè bii mə bi tso'ɔ akòrê yaa nlon mə bo ghirə annù yîi a tsinə aà, ànnù nifɔ aburə a nî à yaa.

¹¹ “Mbɔɔnə a mbo bù mə mbə bè ka mbəgitə nî ghuu, ntsɔ'ɔ nî àkòrê yuu, ŋkii nswonɔ nî mbuu innù ji bi tsim, tsi'i àdàŋɔ dàŋɔ, a atu bù nlon ŋgaà yà aà.

²² Lâ, mē swòŋə a mbo bù mē, ‘Nù yĩ mē à lwĩsə nton a nù ndĩm yĩ aa,* a bon mē bì nĩŋ isa'a ghu nũ.’ Nù yĩ mē à twòŋə ndĩm yĩ nĩ àtìrè aa, a bon mē bì logə nghèè nĩ ghu a nsi ngǎŋnsa'a mĩsa'à. Nù yĩ mē twòŋə ndĩm yĩ nĩ àjĩŋtə ayoo dǎŋə dǎŋə aa, a ku'unə mē tâ bì ma'a yi a mum mo'c ti mē.*

²³ “Mbə ò yĩ nzi nĩ n̄joo mmà'anwĩ jo a nsi n̄kèntè nĩ mo'c nĩ mmà'a Nwĩ, ñwa'atə mē ò fànsə annũ a mbo ndĩm ghò,

²⁴ ò ma'atə n̄joo mmà'anwĩ jya wa mbèè n̄kèntè nĩ mo'c, mfoo nghèè bú ndĩm ghò wa mǎŋsə ànnũ ya, mbon tâ ò zi mfa n̄joo mmà'anwĩ jo jyá.

²⁵ “Mbə n̄joo yĩ à n̄ŋ isa'a a nu wò a logə gho n̄ka nghèè nĩ wò a korè, ò swon bu yu mǎŋsə isa'a wa a mǎŋjĩ m̄bon ghèè kuu wá korè; n̄lon mē bu yu bə ghèè kuu ghu, bon à ka ghèè fa gho a mbo n̄gǎŋnsa'a mĩsa'a tâ à tigə mfa gho a mbô n̄gǎŋmbè àtsǎŋə tâ à ghèè n̄n̄ŋə gho a atsǎŋə.

²⁶ Mē swon tsi'ĩ ànnũ n̄ikon a mbo wò mē ò bə kuu wa atsǎŋ bon ò ka tigə tswe ghu i ywe'e a noò yĩ ò ka yĩ mǎŋsə tu n̄kabə yĩ mē o tswa n̄ii ghu aa tsi'ĩ n̄tsim, i sigə ywe'e nĩ ànini yĩ a lwi'ĩ aà.”

Annũ n̄lonə annũ mǎghàbè

²⁷ “N̄i lɛ nyu'u bì swon a mbĩ mē, ‘Tsee annũ mǎghàbè ghìrè.’

²⁸ Lâ mē swon a mbo bù mē, n̄joo yĩ mē à lèntə mǎŋgyè ñyè'atə yi aa, à ghìrè mē annũ mǎghàbè bo yu a m̄m n̄tii yu.

²⁹ Maa ajǎŋ m̄bè n̄li'ĩ no n̄i mà'à nĩ ghìrə mē tâ ò wo a m̄m innũ jĩ bì, ò twe'è m̄me'e! A bon mē tâ ò bwe adigə nũ yo yĩ mo'c n̄tsyatə mē tâ bì yi mmà'a ibiĩnũ gho tsim a mum mo'c Satan.*

³⁰ Mbə abô yo yĩ mà'à a ghìrə mē tâ ò wo a m̄m innũ jĩ bì, ò kwyè m̄me'e! A bon mē tâ ò bwe n̄ikwèè no n̄i mo'c n̄tsyatə mē tâ bì yi mmà'a ibiĩ nũ gho tsim a mum mo'c Satan.

Annũ nsà'a n̄iyò'ò

(Mt. 19.19; Mk. 10.11-12; Lk. 16.18)

³¹ “Bì lɛ swon mē, ‘Nù yĩ à fi'ĩ ngwê yĩ a nda yu aa, tâ à yə mē yu fa àŋwà'ànə nsà'ànə n̄iyò'c ghu mbô.’

³² Lâ, mē swon a mbo bù mē, m̄bè n̄joo a fi'ĩ ngwê yĩ a nda yu, n̄tsuu n̄lon aa annũ atsùurə bə, bəə bon à ghìrə aa mē

* 5:22 N̄ŋwa'anə ji mo'c i kù'ùsə a yuà annũ mē, “Ti ghè mē à ghìrə ànnũ tsu

aa” * 5:22 “Raca” à n̄i n̄ghàà n̄i baGrikia (m̄bàgìtə) * 5:29 Mo'c Satan, “Gehenna” a n̄i n̄ghàà n̄i baGrikia, a bə àdìgə mo'c ti mē.

tâ à tigə mǎngyâ àjirè; nùmbânè yîi à yò'ɔ yi aa, a ghirè aa annù mǎghàbè bo mǎngyè ma wâ.

Annù nlonə annù ŋka ŋkàà

³³ “Nì yu'u mə bi lɛ sɪ swonə a mbĩ mə, ‘Nì tsuu ki kàà annù a mbwe'esə bè, lâ mbə ɔ tɛ'ɛ ŋkaa a mbo Mmà'ambi mə ɔ ka ghirə annù, ɔ ghirə ànnù ma yâ.’

³⁴ La mè swonə a mbo bù mə, nì tɛ'ɛ tsuu burə ki kaa kàà. Nì yi ti kà'a annù nì tsuu ki kàà. Nì tsee nì àbùrè kàà, nlon mə àa adìgè yîi mə àbèrè Nwĩ a tswe ghu aà;

³⁵ kě a nsyɛ, nlon mə àa adìgè yîi mə Nwĩ a tɛtə mikòrô mi ghu aà; kě nì Yerusalem, nlon mə àa n̄jò'ɔ àla'a Mfò yî ñwè aà.

³⁶ Nì tsee ki kàà nì àtù yuu, nlon mə kaa mbə nì wa'ă inùn yî m̄fù'ù kè yî m̄fĩ ghirè aà.

³⁷ Tâ ànnù yîi mə nì ka ki swonə aa tâ bə tsi'ĩ ‘ìñə’ kə ‘ñgan’; ànnù yi dān yîi n̄i bù ñswonə aa a tigə nlo aa a mbo n̄i yî mbi wâ.

Annù nlonə annù ŋkwi'inə ànnù yî bĩ

(Lk. 6.29-30)

³⁸ “Nì lɛ nyu'u mə bi lɛ nswon mə, ‘Nìli'i a atu n̄li'i, bo bì n̄isòñə a atu n̄isòñə.’

³⁹ La mè swonə a mbo bù mə, tsuu ibi yîi n̄i yî mbi a ghirə a nu bù ki tuu. Lâ mbə n̄i a fɛɛ n̄igha'à no ni abô mà'a, ɔ bəñkè n̄i mɔ'ɔ mfa ghu mbô.

⁴⁰ Mbə n̄i a lɔɔ ghò n̄i isa'a ŋka n̄lɔɔ mə yu kwɛrə atsə'ê yo yî mà'a, ɔ k̄i m̄fa akutə yo ghu mbô.

⁴¹ Mbə n̄i a gaansə ghò mə tâ ɔ kwɛtə yi tâ bu yu ghɛɛ malə yî m̄fùùrə, ɔ bii bu yu bāñnè ñghɛɛ bi baà.

⁴² Mbə n̄i a yi n̄lɔɔ ayoo a mbo wò, ɔ fâ, n̄tsee tuu a ntso'ɔsə n̄i n̄i àyod.

Annù a ŋka ŋkɔŋ ngàñ kibàà

(Lk. 6.27-28,32-36)

⁴³ “Nì lɛ nyu'u bi swon mə, ‘Ka kòñə a nd̄m ghò, ñka mbaa ngàñkibàà ghò.’

⁴⁴ La mè swonə a mbo bù mə, nì ka ŋkɔŋ ngàñkibàà juu, ñka n̄tsa'atə n̄i Nwĩ a atu bè bii bi tso'ɔ akòrə yuu aa,

⁴⁵ tâ tigə bə bɔɔ bi Taà ghùù yîi à tswe a aburə aà; nlon mə a ghirə n̄inòò yî a tâ n̄i a atu bè b̄i bi bo bì b̄i s̄iginè, ñghirə mbèn i loò n̄i bè b̄i annù yaa a tsinə aa bo bì b̄i annù yaa s̄i tsinè aà.

⁴⁶ Mbə n̄i ka ŋkɔŋ aa tsi'ĩ bè b̄i bi kòñə ghuu aa, bon mbə Nwĩ a bú n̄tso'ɔ ifà'a ghuu aa a ya aa ɛ? Tsi'ĩ ñgǎñkwɛrə b̄itax, bi si ma mùu ajàn ghirə aa ɛ?

47 “Mbə nì ka ntwon̄tə aa tsi'ĩ bɔɔ bi maà buu, bon̄ kwensə n̄i ànnù ȳi n̄i ghìrə aa à n̄i àkə aa ɛ? Tsi'ĩ b̄itizi Nwĩ, bi si maa ajàn̄ kii nghìrə aa ɛ?

48 “N̄i ghìrə tâ innù juu i bon̄ m̄ansə tsi'ĩ àjàn̄ mə Taà ghuu a aburə à b̄on̄ m̄ansə aà.”

6

Innù n̄lon̄ nghìrə ibòn̄ə

1 “N̄i ka ntsyesə ghuu ntsuu innù j̄i mə i tsinə aa a nsi mi'i bə ki ghìrə bə mə tâ bi ka nyə ghuu. Nlon̄ mə n̄i bə ki ghìrə maa ajàn̄ bon̄ kaa n̄i ka wa'ă mitsɔ'ɔnə mi ifà'ă a mbo Taà ghùu ȳi à tswe a aburə aa kwèrə.

2 “Maa ajàn̄, n̄i yi ti fa ayoo a mbo ñgàn̄êfumə n̄i tsuu ntàn̄ ki tɔn̄ə, tsi'ĩ tsɔ̄ ajàn̄ mə ñg̃an̄abagilə i ghìrə a ndan̄ghotə bo bi a n̄i m̄imf̃an̄nə mə tâ bi ka ñgha'asə waa aà. Mə swòn̄ə a mbo bù tsi'ĩ annù n̄ikon̄ mə bo kwèrə m̄ə mitsɔ'ɔnə mi ifà'ă myaa mitsimə.

3 Lâ n̄i yi mbàn̄nə ti fa ayoo a mbo ñgàn̄êfumə, n̄i tsuu ghìrə mə tâ àbô yuu ȳi ñkwàbə à zi ayoo ȳi mə àbô ȳi mà'ă a tugitə aà.

4 Tâ tâ ñjoo jya mə n̄i fa aa tâ i tswe a alò'òsə, bon̄ Taà ghùu ȳi mə a yə idigə a alò'òsə aa, à ka tsɔ'ɔ ifà'ă ghuu.

Annù n̄lon̄ ann̄ ntsà'atə Nwĩ

(Lk. 11:2-4)

5 “N̄i yi ti tsà'atə Nwĩ, n̄i tsuu bə tsi'ĩ tsɔ̄ ñg̃an̄abagilə mə bo kɔn̄ə mə bo ki biinə təə n̄i a ndan̄ghotə kə a mbèè m̄imf̃an̄nə mə bə ka nyə waa aà. Mə swòn̄ə a mbo bù tsi'ĩ annù n̄ikon̄ mə bo kwèrə m̄ə m̄itəjnə myaa.

6 Lâ n̄i yi mbàn̄nə ti tsà'atə Nwĩ, n̄i kuu ñghèè a m̄um̄ ñja'ă ñda bù, ñtsetə abà'ă, ñbu'u mbo a mbo Taà ghùu ȳi à tswe alò'òsə aa, bon̄ Taà ghùu ȳi a yə idigə a alò'òsə aa, à ka tsɔ'ɔ ifà'ă ghuu.

7 “N̄i yi ti tsà'atə Nwĩ, n̄i tsuu bu'usə ki ghàà m̄ighàà bə àdàn̄ə d̄an̄ə tsi'ĩ tsɔ̄ ajàn̄ ȳi mə b̄itizi Nwĩ bi ghìrə aà. Nlon̄ mə bo wa'atə n̄i mə Nw̄inḡon̄ à ka yu'u ñiyè'ê nyaa i yòn̄ə aa m̄ighàà mya m̄i ghà'ă ñgha'a.

8 N̄i tsuu tsɔ̄ bo bə, n̄lon̄ mə Taà ghùu à zi njoo jya j̄i mə n̄i bon̄ə aa mbon̄ tâ n̄i ka mbetə.

9 N̄i tigə ñka ntsa'atə Nwĩ aa laà mə:

Taà yi'i a aburə,

ghìrə tâ bi ka ñgha'asə ñkûm ghô.

10 Tâ ànnù nifô yo à zi,

Ta b̄ansye aa nyu'u ndi'ì jo tsɔ̄ b̄aburə.

11 Fa miji mii mə mi ku'unə a mbo bi'i sii aà.*

12 Li'inə ifansənnu ji'i a ajəŋ mə bi'i kii nli'inə nî ji bə bii bi fənsə a nu bi'i aà.

13 Ntsuu bii bi'i kwo a ŋkirə Satan bə. Lā yweensə yi'i nî innu ji bi.*

14 "Nlon mə nî bə ki li'inə ifansənnu bə, bəə boŋ Taà ghùu yii à tswe a aburə aa à ka kii li'inə juu.

15 Lā mbə nî tsuu ifansənnu bə ki li'inə bəə boŋ kaa Taà ghùu kaa à ka wa'à juu ka nli'inə.

Annū nlon annū nsi'isə ibii nu ti jî

16 "Nî yi ti si'isə ibiinu ghoo ti ji, nî tsuu ki jəŋnə tsi'i tsə ŋgəŋəbagilə nlon mə bo tsuŋ mĩnsi myaa mə tá bə ka nyə mə bo si'isə ibii nu waa ti ji. Mə swəŋə a mbo bù tsi'i annu nĩŋkoŋ mə bo kwərə mə mitsə'wə nî mĩ ifa'á myaa mitsimə.

17 Lā nî yi mbəŋnə ti si'isə ibii nu ghoo ti ji, nî ka nsi'itə mĩnsi muu nyo'w,

18 tá bə tsee yə mə nî si'isə ibiinu ghoo ti ji. Tá Taà ghùu yii à tswe alə'əsə aa, tá yə. Boŋ Taà ghùu wa mə a yə idigə a alə'əsə aa, à ka tso'w ifa'á ghoo.

Afù'ù a aburə

(Lk. 12.33-34)

19 "Nî tsuu afù'ù yuu a ità fàa nsyε ki ləə, a adigə yii mə mbə nsəgə i kurə kə ntsəbə i kô, kə biyərə bəgə nyərə aà.

20 Nî baŋnə ŋka nləə afù'ù yuu bə a atá aburə, a adigə yii mə mbə nsəgə i wa'à kurə, kaa ntsəbə wa'à kî ŋko, kaa biyərə wa'à kî mbəgə nyərə.

21 Nlon mə adigə yii mə afù'ù yo a tswe ghu aa, nti ghoo i ka kii tswe aa ghoo.

Ŋkà'a ibii nu.

(Lk. 11.34-36)

22 "Nili'i no laa mbə lām ibiinu ghô. Nili'i no bə tswe siginə, bəə boŋ mbii nu yə ntsim i luu nî ŋkà'à.

23 Lā nili'i mo bə tsuu i siginə tswe boŋ mbii nu yə ntsim i luu nî mfii idigə. Mbə ŋkà'à yii mə i tswe a nu bù aa i bə mfii idigə bəə boŋ à nî mfii idigə yi nswərə nswerə.

Nwĩgəŋ bo bi njoə

(Lk. 16.13; 12.22-31)

24 "Kaa mbə nū à wa'à a mbo bità bi afà'à bi baa ka mfa'a; nlon mə à ka baa yi mò'w i bəŋnə kəŋ yi mò'w; kə a ká mfa'a a mbo yi mò'w nî nti yi tsim, mbəŋnə ntsa'a nî yi mò'w. Kaa mbə ɔ wa'á a mbo Nwĩ bo bi a mbô ŋkabə ka mfa'a."

* 6:11 Kə ábaa yii bi'i ka ló ji a yoo aà. * 6:13 Kə ŋgəŋmbù'ù innu ji bi wá.

25 “Ma mùu ajàṅ, mè tigè ñswǒṅ a mbo bù mǝ nì tsuu innũ ki wa'a nlonṅ ntswêntî yùu, mǝ nì ka jì aa àkè, kè no aa àkè lɛ, kè ñlonṅ ibiĩnũ ghuu, mǝ nì ka wɛ'ɛ aa àkè lɛ. Ntswê ñtî yùu, ì sì miji tsyàtè aa ɛ? Mibìĩminũ muu mi wa'a itsè'è ki ntsyatè aa ɛ?

26 Nì lentè bîsĩṅ bii bi dàrè a ndəṅ aà. Kaa bi si waa njoo bwe'e, kaa wa'a kii m̃fu'u nlèè nì a atà. Lâ Taà ghùu yĩ à tswe a aburə aa, a jɛ'è nì waa. Ndùu ghuu i s̃ i waa tsyâtè aa ɛ?

27 Mbə ṅù nìbú ghùu yĩ tsu a ku'usè múbàṅtè a nì ntswêntî* yĩ ñlonṅ mǝ a wa'a innu aa ɛ?

28 Nì wa'a nì innu ñlonṅ itsè'è aa aya aa ɛ? Nì lentè ibwĩ'i ṅgèè jii i kwe a ṅgèè aà. Kaa i si nwùgĩnè, kaa ki'ì nì àsĩsĩ kii mba'a.

29 Mè swòṅə a mbo bù mǝ tsi'ĩ m̃fò Solomon, a mum ñgha'à nì nì tsim, kaa à lɛ ṅki'i atsè'è yĩ tsu wɛ'ɛ tâ à bon mbə tsi'ĩ tsò jyaa.

30 Lâ mbə Nwǐṅgòṅ a ka nwe'ɛ itsè'è a nú ṅgèè a itu mĩnta'a, yĩ mǝ i kwe sii a lo ti bə a yoo bi tɔò a abu aa, bon mbə a ki'ì itsè'è a nu bù naṅsè ṅwɛ'ɛ ntsyatè aa ɛ? Abiĩnti yuu a kə'ə bi laa aa a ya ɛ?

31 Ma mùu ajàṅ, a ku'unə mǝ nì tsuu innu ki wa'a, i betə nì mǝ, ‘Bĩ'ĩ ka jì aa àkè, kè bĩ'ĩ ka no aa àkè, kè bĩ'ĩ ka wɛ'ɛ aa àkè lɛ?’

32 Nlonṅ mǝ b̃tizi Nwĩ bi lòò ma jù njoo tsimè; lâ Taà ghùu a aburə à zi mǝ nì bon njoo mà jù tsi'ĩ tsimè.

33 Lâ tâ nì foo ṅka nlɔɔ bə ànnu nifò Nwĩ bo bi ànnu yì yì mǝ a tsinə aà, bon à ka kii fa njoo mà jù tsi'ĩ tsim a mbo bù.

34 “Ma mùu ajàṅ, nì tsuu innu ki wa'a nlonṅ annũ ayoo bə, ñlonṅ mǝ iyòò ka lɔ tswe nì ì jii innu. Tâ ṅgi'ì yì sii tâ ì ku'unə s̃i.”

7

Annũ ṅka ntwi m̃lò'ò mi bə b̃i mɔ'ò

(Lk. 6:37-38,41-42)

1 “Tsuu m̃lò'ò m̃i bə bi twi tâ bi tsuu mǝ i kii twi.

2 Nlonṅ mǝ ajàṅ yii mǝ o twi m̃lò'ò m̃i bə aa, à ñi ajàṅ yii mǝ bi ka yì kii twi mô. Fìgè yii mǝ o fa nì a mbo bə aa, à ñi fìgè yii bi ka kii fa nì a mbo wò aà.

3 A ghìrè àkè mǝ ò ka nyə ñi àbà'a ati yii mǝ a tswe ñi'ì ndĩm ghò kaa ṅki'ì nì koonə yii mǝ à tswe a ñi'ì wò aa yə aa ɛ?

*

6:27 Kè a ñi ñsà'atè yì.

⁴ Kè mbə̀ ò tsyà aa la nswon a mbo ndîm ghò mə̀, 'Zi ta mə̀ fi'i abà'a ati a nili'i wò', mə̀ koonə̀ à bə̀njnə̀ ntswe a nili'i wò aa ε?

⁵ Wò ngànjə̀bagilə̀, foo ntyă mbï̀ mfi'i koonə̀ wa a nili'i wò, bon ò ka nanjsə̀ yə̀ abà'a ati ya a nili'i ndim ghò i fi'i.

⁶ "Nì tsuu njoo jii i laa mənjsə̀ aa a mbô mbu ki fa bon i ka bə̀njkə̀ i wò a nu bù. Nì tsuu njoo atindũ̀ juu a mbo bikwinyàm ki fa bon bi ka nɛ̀ntə̀ i ta ngi'i ghu.

Mbetə̀, n̄lɔɔ bô ñkwə̀ntə̀

(Lk. 11.9-13)

⁷ "Nì ka mbetə̀ bon bi ka ki fa a mbo bù. Nì ka n̄lɔɔ bon nì ka yə̀. Nì ka ñkwə̀ntə̀ bon bi ka ɲa'a a mbo bù.

⁸ Nlon mə̀ ɲù n̄tsim yii a betə̀ aa, a kwerə̀, ɲù n̄tsin yii a kii n̄lɔɔ aa, a yə̀. ɲù yii mə̀ a kwə̀ntə̀ aa, bi kii ɲɲa'a ghu mbô.

⁹ Kə̀ à n̄i mbuu ɲu ghuu yii mə̀ à tswe a atitii bù mə̀ mbə̀ m̄u yi à betə̀ yi mə̀ tá à fa abaa a mbo yu a bə̀njnə̀ m̄fa bə̀ ɲgò'ò ghu mbo aa ε?

¹⁰ Kə̀ bεε mə̀ a betə̀ yi mə̀ à fa fibwè a mbo yu a bə̀njnə̀ m̄fa bə̀ no aa ε?

¹¹ Mbə̀ bù bii mə̀ n̄i n̄i ngằnghirə̀ innu j̄i bi, n̄i zi ajàn mə̀ mbə̀ n̄i ka m̄fa njoo j̄i siginè a mbo bɔɔ buu, bon mbə̀ Taà ghùu yii à tswe aburə̀ aa a ki'i njoo j̄i siginè a mbo bə̀ bii mə̀ bi betə̀ aa ka m̄fa aa mə̀ akə̀ aa ε?

¹² "Ka nḡhirə̀ a nu bə̀ i innu jya j̄i mə̀ o kònjə̀ mə̀ bi ka nḡhirə̀ a nu wò aa. Nlon mə̀ àà ànnu yii mə̀ nònjə̀sə̀ bo bi n̄ghàà n̄i ngằnjntoo Nwî swonə̀ aa a yulà.

Ntsũ ɲkya ȳi kə̀gə̀

(Lk. 13.24)

¹³ "Nì tsya n̄i n̄tsũ ɲkya ȳi kə̀gə̀ wa ɲkuu, nlon mə̀ ntsũ ɲkya mà wa i jwaanə̀ ntə̀ə, m̄anji ȳi a k̄i m̄fwaatə̀, i ghèè aa a ntsũ n̄iwo n̄i n̄lwî'ï n̄j̄imə̀, bə̀ kii n̄zwu nyonə̀ ghu nḡha'a.

¹⁴ Lâ n̄tsũ ɲkya ȳi mə̀ i ghèe a m̄um n̄tswə̀nt̄ii aa i kə̀'ətə̀; m̄anji ȳi mə̀ a kii nḡhεε ghu aa a tsyānə̀, a bə̀ tsi'ï m̄b̄umtə̀ bə̀ mə̀ mbə̀ bi yə̀.

Ati bo f̄intā fi

(Lk. 6.43-44)

¹⁵ "Nì ka ntsyεsə̀ ghuu n̄i ngằnjntoo Nwî m̄bwe'esə̀, j̄i i z̄i a mbo bù m̄ma'a nḡuù m̄b̄in̄j̄ərə̀ a nu bo, lâ m̄baɲnə̀ mbə̀ naàngwyè m̄itsə̀'ə̀ aà.

¹⁶ Wa n̄i ka ȳi zi waa aa a n̄j̄im m̄intā myaa. Mbə̀ àt̄i nj̄on ɲjon a koonə̀ m̄anj̄òlè aa ε? Kə̀ n̄tsib̄in̄j̄on i koonə̀ aj̄òò aa ε?

17 Wa àtĩ yĩ sigìnè a koonə aa mîntà mĩ sigìnè, àtĩ yĩ bĩ a ñkoonə aa mîntà mĩ bĩ.

18 Kaa mbə àtĩ yĩ sigìnè a ki'ĩ yi mîntà mĩ bĩ koonè. Kaa yĩ bĩ a wa'ă mîntà mĩ sigìnè ki ñkoonə.

19 Atĩ tsim yĩi kaa a si mîntà mĩ sigìnè koonə aa, bi wà mma'a a mum mo'ɔ.

20 Wa nĩ ka yĩ kĩ zi waa i yònè aa a ñjĩm mîntà myaa.

Annù ñlon bə bĩ bi bwe'esə ibĩnũ waa aà

(Lk. 13.25-27)

21 “Kaa à sị ñũ ñtsim yĩi mə a twojə nàa mə, ‘Mmà'àmbĩ, Mmà'àmbĩ’, aa bə mə à ka yĩ kuu a múm ànnù nifo aburə. A ka yĩ kuu tsi'ĩ bə bĩi mə bi ghìrə annù yĩi mə Taà ghà a aburə a lòò aà.

22 A ka yĩ bə wa ñjwi ñtsò'òtə mĩsa'a, tá bə bĩ ghà'atè zi nswon a mbo mè mə, ‘Mmà'àmbĩ, Mmà'àmbĩ, bĩ'ĩ lè si swon ntoo yĩ ñsigìnè nĩ ìkũm gho, mfi'ĩ nĩ izwĩ jĩ bi nĩ ìkũm gho, ñkii ñghìrə nĩ ìnnũ jĩ yěyerə jĩ ghà'atè nĩ ìkũm gho.’

23 Tá mè swon a mbo bo nĩ ñsi nĩ ñsi mə, ‘Wa mè lè wa'a ghuu zĩ. Nĩ lo ghuu a mbèe mè ñghèe mba a ñgǎnghìrə ìnnũ jĩ bĩ!’

Bìbɔɔ bi nda bi baà

(Lk. 6.47-49)

24 “Ñũ ñtsim yĩi a yu'u mighàa ma mù mĩfa nĩ mu aa, à bə aa tsi'ĩ tsò ñũ mĩtsyè yĩi mə à bòò ndá yĩ a atú àlànşə ñgò'ò;

25 bæ mbəñ i zi nloo, ñkĩ i luu, àfisə a ki ntsya ntum nda ya, kaa i ki'ĩ yi wò, ñlon mə à lè mbɔɔ a atu alànşə ñgò'ò aà.

26 Lá ñũ yĩi mə a yu'u mighàa ma mù kaa wa'à nĩ mu fa'a aa, à bə aa tsi'ĩ tsò àjĩntè ñũ yĩi mə à lè ghùrə ndá yĩ a atú àwànè.

27 Nòò yĩi mbəñ i lè nloo, mĩnki luuñkè, à fisə a kii ntsya ntumə nĩ nda ya aa, i wò tsi'ĩ nĩ nìwò nĩ wè.”

Adà'a Yesu

(Mk. 1.21-22)

28 Nòò yĩi Yesu à lè mmànşə a nswon ma jũ ìnnũ aa, ìkùrə nnòò bə wa i yerè àjàn yĩi mə à lè si dì'ĩ ànnù Nwĩ aa,

29 Nlon mə à lè si dì'ĩ waa aa tsò ñũ yĩi à tswe nĩ adà'à, kaa wa'à aa tsi'ĩ tsò ñgǎndi'ĩ nònşə jyaa di'ĩ bə.

8

Ajàn yĩi mə Yesu à lè ñghùrə ñũ àkìkwen aà

(Mk. 1.40-45; Lk. 5.12-16)

1 Yesu à lò mè wa atu nta'a nsigə mábêm ñnòò i yonè yi.

² Nù àkìkwen yî mò'ɔ à lɛ ɲkɪ nzi ntsi'i yî, nswetə miku'utə mi ghu nsi, nswon mə, “Mmà'àmbî, ò bə kǝŋ, bon ò ghìrə nù yà i laà.”

³ Yesu a nàsə àbô yi mmɔontə yi ghu, nswon ghu mbo mə, “Mə kǝŋê, tâ nù yò laa.” Akìkwen ya a lɛ kɪ mburə ɲghesə nsigə ghu nu, a laà.

⁴ Yesu a tigə nswon ghu mbo mə, “Yê, ò ghɛɛ, ò tsuu annù tsu a mbo nù lǝ swonə, la mbàŋnə ɲghɛɛ ndi'i ibii nù gho a mbô ɲgàŋmà'anwî, ɲkɪ mfa ayoo mma'anwî yîi mə Moses à lɛ ləə aa, tâ di'i a mbo bə mə nù yò i laà mə.”

Ajàŋ yîi mə Yesu à lɛ ɲghùrə ɲgàŋàfà'à àtu bisogyɛ ɲkhì ɲù baRoma àà
(Lk. 7.1-10)

⁵ Nòò yîi mə Yesu à lɛ ɲghèè ɲkuu a Kapernaum aa, àtu bîsogyɛ ɲkhì a lɛ nzi ntsi'i yî, m̀bu'u mbo ghu mbo mə à kwetə yi.

⁶ Nswon mə, “Mmà'àmbî, nìghòò bwentə a ɲgàŋàfà'à ghà, à nǝŋə a ndâ tsi'î nì ɲgi'î.”

⁷ Yesu a tigə nswon mə, “Wa mə ka zǝ i ghùrə yi.”

⁸ Atu bîsogyɛ ya a kwi'i mə, “Mmà'àmbî, kaa mə sɪ ku'ùnə mə mbə ò zǝ ɲkuu a nda mə; lâ, ghènsə ɲghàà tsi'î nìghàà nì fùurə bon ɲgàŋàfà'à ghà ghù à ka tii.

⁹ Nlon mə mə laa mbə ɲù, ntswe nì bə bii mə bi tswe nì àdà'a a atu mə nsa'a nì ghà, mə kǝ ntswe nì àdà'a a atu bîsogyɛ bii mə mə sa'a aà: Mə bə swon nì yî mò'ɔ mə, ‘Ghèê!’, bon à ghèê; mə kɪ nswon nì yî mò'ɔ mə, ‘Zi!’ a kǝ nzi; Bɛɛ mə kɪ nswon a mbo àbù'ù ya mə ‘Ghìrə yulà ànnù!’ a kǝ ɲghìrə.”

¹⁰ Yesu à yù'ù mə ànnù ya yîi mə à lɛ nswon aa, nyerə, nswon a mbo bə bya mə bi lɛ sɪ yǝŋə nii aa mə, “Mə swon tsi'î annù nɲŋkǝŋ a mbo bù mə, tsi'î a ala'a baIsrael, kaa mə lɛɛ ɲkɪ'î abǝŋə abiiintii mà yù yə.

¹¹ Mə swǝŋə a mbo bù mə bə bǝ ghà'àtə ka yǝ lò a mbi nsà'a nòò, nì a mbi ntso nòò, i zǝ tswe a atu atetə bo bi Abraham, Isaac, nì Yakob wa a mùm annù nifǝ aburə,

¹² lâ tâ bǝ baŋnə mmè'e bibon bi annù nifǝ Nwî a mùm mfiì idìgə a abɛɛ; tâ bo tigə nyə'ə ghu ɲkurə nì mǝsǝŋə myaa.”

¹³ Yesu a tigə m̀bu nswon a mbo atu bîsogyɛ ya mə, “Ka ɲghèè; wa ànnù ya mə ò bǝ aa a ka ghìrə ɲgàŋàfà'à ghò wâ.” Nğàŋàfà'à yǝ wa à lɛ ɲkɪ ntii tsi'î maa nòò.

Ajàŋ yîi bi lɛ mbù ɲghurə bə bǝ ghà'àtə àà
(Mk. 1.29-30; Lk. 4.38-41)

14 Yesu à le nghèè ñkuu a nda Peta ñyè nòñsê yĩ a nòn ñghoo ñi fibà.

15 A ghensè àbô yi mmòontə ghu, fibà wa a ma'atè yi, a biinè ñtigə ñlòo miji mfa a mbo bo bo jĩ.

16 A bə mə a noò ñkwéfo bi zĩ ñi bə bí ghà'atè bii mə izwĩ jĩ bi i le ntswe a nu bo aà. Yesu a ghésè ñghaa ñighàà ñi fùurè ñifurè izwĩ jya, ñkĩ ñghurə bə bĩtsim bii bi le si ghòò aà.

17 A le ghìrə ma yũ ànnù aa a lwensə ànnù yĩi mə ñgàñntoò Nwĩ Yesaiah à le nswon aa mə,

“A le ñkwerə ìlò'ô jì'inè ñkĩ be'e mighòô mi'inè mitsimè.”

Annù bē bi baa bii bi le si lòo a ñka nyòñè Yesu aà

(Lk. 9.57-62)

18 Ajàñ mə Yesu à le nyə mĩnòò mĩ ghà'à ñgha'a mĩi mə mi le karisə yi aa, ñswonə a mbo ñgàñyègəñnù jì mə tâ bì too ñghèe wa ñjii àtsùm yĩ mò'ô.

19 Ñgàñndĩ'i nòñsə yĩ mò'ô, à le nzi ñswon ghu mbo mə, “Ndĩ'innù, mè ka kĩ yòñè ñi gho a ñi ñgòñ ìdìgə tsim jii mə o ghèè ghu aà.”

20 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Itsò i tswe ñi mĩmborè myaa, bìsĩñ kĩ ñstwe ñi ñdā jyaa; la kaa Mu Nù à si ñi àdìgè yii mə mbə a nòñsə àtũ yi ghu mmiintə aa tswé.”

21 Ñgàñyègəñnù yĩ yĩ mò'ô à le ñkĩ nswon ghu mbo mə, “Mmà'àmbĩ, lèə tâ mè bii nghèè ñfoo ntwinə taà ya'a.”

22 La Yesu a swon ghu mbo mə, “Zĩ ñka nyòñè nàà, ñma'atə tâ bìku ka ntwin bikũ bi bə byaa.”

Ajàñ yii mə Yesu à le ñghirə afisè a borè aà

(Mk. 4.35-41; Lk. 8.22-25)

23 Yesu à le ntigə ñkuu a mĩm àkànu'u, ñgàñyègəñnù jì jya i kĩ ñyonə yi ñkuu ghu.

24 Bo kà mə aa ñghèe, àfisè yĩ tii a le ñghèsè mbe'enə ñka ntsya wa mĩm ñkĩ. Ìkàñə ñkĩ i tumə ñi àkànu'u ya a tigè ñlòo ñi mĩbwè wa mĩm ñkĩ. La Yesu à le mbàñnə ñnəñ mbwii.

25 Bì le nghèè ñtsigìtə yi nswon mə, “Yweensə yi'i, Mmà'àmbĩ; wa bĩ'ĩ tigə ntswe aa a ntsu ñi wò.”

26 Yesu a kwi'i mə, “Ñi nañsə mbò'ô aa àkè laà aa ε? Abĩntii yuu a kə'ə bi laa a ya aa ε?” A le ntigə mbiinə, ñwenə afisè ya bo bì ìkàñnə ñkĩ jya, ìdìgè i mĩborə mə tùk ntigə ñghèe ñi mə swee.

27 Bə bĩtsim le nyerə ntigə nswonə ñi mə, “Aà mĩbuu ñu akə à ghuà aa ε? Tsi'ĩ àfisè bo bì ìkàñnə ñkĩ i yu'unè nii aa ε?”

Ajaŋ mə Yesu à le nghùrə bê bi baa bii bi le ntswe nî bîdemon aà.

(Mk. 5.1-20; Lk. 8.28-34)

²⁸ Yesu à tòò mə atsùm ya, nêf'ε a ala'a Gadara m̀bânɲè ji baa jii mə bîdemon le ntswe a ito'o bo aa, bi lô a itu misyè nzi ntsi'i yi. Bè ma bú le ntsə'ə si'i nghirə mə tâ nù tsee maa mánjî ki tsyá.

²⁹ Bo ghèsè mē ñyə Yesu aa, ɲka ntɔɲnə nswonə ni mə, “Bì'inè tswe aa nì àkə aa ε, a Mu Nwĩ? Ó zĩ faa mə o zĩ nnin ɲgi'i a nu bĩ'ĩ tighə nòò à kù'ù aa ε?”

³⁰ Akàrə bîkwiɲàm a le ntswe maa mbèè àdìgè ɲji.

³¹ Bîdemon bya bi tigè m̀bu'u mbo a mbo Yesu mə, “Mbə ò ka mfi'i yi'i, ò toò yi'i bĩ'ĩ ghεε ɲkuu a nu àkàrə bîkwiɲàm yĩ.”

³² Yesu a swon a mbo bo mə, “Nì ghεε.” Bo le mfè'è ɲghεε ɲkuu a nu àkarə bîkwiɲàm yā tsim, a ju'ù ñsigə mbaa yā; ntigə ɲkon wa a mùm ɲkĩ.

³³ Bè bii bi le si bε bîkwiɲàm bya aa, bi le nlò ɲkhə ɲkuu wa ɲjò'ò àla'à ntigə nswon innù tsim bo bì ànnù yĩ a le mfè'è a nu bə bya bi baà.

³⁴ Bè bitsim le mfè'è wa ɲjò'ò àla'a nzi ntsi'i Yesu. Bo yê mē yi aa mbu'u mbo ghu mbo mə tâ à ma'atə mbù'ù àla'à yàà ya mburə ɲghεε yi tâ àgha'a sa'a.

9

Ajaŋ mə Yesu à le nghùrə mbwenkə aà

(Mk. 2.1-12; Lk. 5.17-26)

¹ Yesu à le ɲkuu a mùm àkànu'u ntoo ɲghεε a ɲjò'ò àla'a bo.

² Bè le mbè'e a mbwenkə yi mɔ'ɔ nî ìkùú yi nzi ni ghu ghu mbo. Yesu, à yè mə abiiintii yaa, nswonə a mbo m̀bwènkə wa mə, “Tswa ntii gho mbă mû ghà; wa bi lĩ'inè mə ibi ghô.”

³ Ngăɲndi'i nòɲsə jya ji mɔ'ɔ i yu'u nswon bo ni bo mə, “Mbâ ghû a bègìtə aa Nwĩ.”

⁴ Yesu à le nzi annù yĩ mə bo le si m̀òntə aa nswon mə, “Nì m̀òntə ijăɲ innù jĩ bi juà a mùm m̀intii bù aa a ya aa ε?”

⁵ A wanjə aa a swon mə, ‘Bì lĩ'ĩ mə ifansənnù jo,’ kə a nswon mə, ‘Bìnnə ɲka ntəə ghèè aa ε?’

⁶ “Lâ mē ka dī'i a mbo bù mə Mu Nù à tswe nì àdà'à fàa atu nsye a lĩ'inê ibi.” A tigè m̀bu nswon a mbô m̀bwènkə wa mə, “Bìnnə mbè'e ikuu gho ɲghèè gho a ndùgə.”

⁷ A le mbìnnè ɲghεε yi a ndùgə yu.

⁸ Ajàṇ yïi mə nnòò bē bya lɛ nyə laà aa, bo lɛ mbo'ɔ, òtigə ɲgha'asə nî Nwî, nlon mə à fâ àjàṇə ada'a ma ya a mbo bə aà.

Ajàṇ yïi mə Yesu à lɛ ntwonə Mateo aà

(Mk. 2.13-17; Lk. 5.27-32)

⁹ Yesu à lò mē maa adigə ɲka ntsya, nyə Mateo, ɲù ɲkwɛrə bɪtax a tswē a ndâfâ'a yu. A swon ghu mbo mə, “Ka nyonə nàà.” A lɛ mbìnnè ɲyonə yi.

¹⁰ Yesu à ghèè mē òtswe ɲka ɲji a nda Mateo, ɲgǎɲkwɛrə bɪtax jî ghà'atə bo bì ɲgǎɲghirə innù jî bì i zì òtswe bo bì Yesu nî ɲgǎɲyɛgənnù ji wa atu atətə.

¹¹ Bafarisai yə mē aa, mbetə ɲgǎɲyɛgənnù ji mə, “Ndì'innù ghùù a ji bo bì ɲgǎɲkwɛrə bɪtax nì bə bí bì aa a ya?”

¹² Yesu a yu'u, òswon a mbo bo mə, “Kaa bə bìi mə bì tswɛ bitì aa si dokta lɔɔ, lâ a lòɔ ɲgànmişòò.

¹³ “Lâ nì ghɛɛ nlòò ɲji'î nìghàà nì Nwî nya mə nì swon mə: ‘Mə lòò aa annù ɲko mǐlɪɲnə, kaa mē si aa ɲjoo mmà'anwǐ lɔɔ.’ Kaa mē lɛ ɲwa'à zǐ aa a ntwon bə bìi mə mǐnnù myaa mǐ tsinə aà, mē lɛ nzǐ aa a ntwon bə bìi bì ghìrə innù jî bì aà.”

Abetə ɲlonə annù nsi'isə nu tì jî

(Mk. 2.18-22; Lk. 5.33-39)

¹⁴ ɲgǎɲyɛgənnù Jɔn i lɛ nzǐ mbetə Yesu mə, “Bǐ'i bì baFarisai si'isə mǐbì mǐ nù mǐ'i tì jî, kaa ɲgǎɲyɛgənnù jo wa'à si'isə aa a ya lɛ?”

¹⁵ Yesu a kwi'i mə, “Mbə bə bìi bì twonə waa a adigə ɲiyɔ'ɔ ká ɲjəɲə wâ noò mə ɲdoo múnɣèn à tswɛ bo bo aa ɛ? ɲgan! Lâ nòò à ka yǐ zǐ yïi mə bì ka yǐ lògə ndoo múnɣèn wa i lò'òsə a mbɛɛ bo aa, tâ bo bimbɔɲ tigə kǐ si'isə mǐbì mǐ nù myaa tì jî.

¹⁶ “Kaa ɲù laa wa'à lògə nî àsà'a atsə'ə yǐ fii a ɲnɪɲə nǐ àbù'u àtsə'ə yǐ lwèn ɲtatə; à bə ghìrə ma mùu ajàṇ bon a satə atsə'ə yǐ fii ya a ka swùnə yǐ lwèn ya i sà'atə abù'ù yá tâ à gha'atə.

¹⁷ Kaa bì si kǐi nlogə nǐ mǐlù'ù mǐ fii ɲnɪɲə nǐ ɲgùu mǐlù'ù jǐ lwèènnə; bì bə ɲɪɲ, bəə bon ɲgùu jya i ka bwi'ikə, tâ mǐlù'ù mya saa, tâ bì kǐ nta ɲgi'î nǐ ɲgùu jyâ. Lâ bì bə ɲɪɲ mǐlù'ù mǐ fii a nǐ ɲgùu jǐ fii, bəə bon ɲgùu jya ka tswɛ sigìnə tâ mǐlù'ù mya kǐ ntswe ghu.”

Ajàṇ mə Yesu à lɛ ɲghùrə mǎɲgyè wa mə à lɛ mmòòntə atsəɲə atsə'ə yǐ ɲkǐ bǐnsə mù ɲtsyàsə ɲù baYuda yǐ mǎɲgyè a niwo aà

(Mk. 5.21-43; Lk. 8.40-56)

18 Nòò yïi mə Yesu à le si swonə ma ya ànnù aa, ntsyàsə baYuda yï mò'ɔ a zï ghu mbô, nswetə miku'utê mi ghu nsi, nswon mə, “Mú ghà yï mànɣyè à ghènsə ɲkwo; lâ zï nnòɲsə abô yo ghu nu ta tâ à bu ntswe ntii.”

19 Yesu à le mbìnnè bo bì ɲgǎɲyəgǎnnù ji, ɲghɛɛ bo bo.

20 Mànɣyè yï mò'ɔ yïi mə à le ɲghòò nighòò ni bāɲɣyè ni ìlòò nighúm ntsò baa, ni zï tsi'í nìtì kaa wa'à kèntè aa, à le nyon ɲmɔɔntə atsəɲə atsə'è Yesu;

21 ɲlon mə à le nswonə a múm ntii yu mə, “Mè bə tɛ'ɛ mòòntə tsi'í atsə'è yï bon mə ka tì.”

22 Yesu à le ɲkarikə, ɲyə yi, nswon mə, “Tswa ntii ghò ɲba mú ghà yï mànɣyè; wa àbìintii yo a ghìrè mē ò tì.” Mànɣyè wa à le mburə ɲki ntii tsi'í maa noò.

23 Yesu a ghɛè ɲkuu wa ndâ ntsyàsə baYuda wa, ɲyə ɲgǎɲmbu'u mìkòò bo bì ɲnòò ɲgǎɲyə'ə ɲìwo wa i tsigè ɲì idigè,

24 nswon mə, “Bè bìtsim lòkê ɲì! Wa mumànɣyè ghú kaa à sì aa kwò kwô; a bwii aà bwii.” A swon mē laa aa bo kâ ɲwye yi.

25 Lâ bi ghìrè mē ɲnòò wa i fɛ'è ɲghɛɛ a abɛɛ, a kuu ntswa abo mu wa, a bìnè.

26 ɲgàn ɲlon ma yaà ànnù i le nsèènè ɲghɛɛ idigè tsim wa ala'à.

Ajàɲ yïi Yesu à le ɲghùrè bifè'ènnè bi baa aà

27 Yesu à mà'atè mə adigə ma ya ɲka ɲghɛɛ, bifè'ènnè bi baa kâ ɲyonə nii, ɲtɔɲnə nswonə ni mə, “Ko mìlèɲnè yï'í ɲbâ mu David.”

28 Yesu à ghèè mē ɲkuu a múm ɲda aa, bì fè'ènnè bya bi baa bi zï tsi'í yi. Yesu a betə waa mə, “Nì bii mə mbə mē ghurè ghuu aa ɛ?” Bo kwi'í mə, “Fìɲə, Mmà'àmbi.”

29 Yesu a tigè ɲmɔɔntə mi'í myaa nswon mə, “Annù ya mə ɲì bii aa, tâ à ghìrə ghuu.”

30 Mi'í myaa mya le nlaa, bo kâ ɲyə idigə. Yesu a wa'àsə waa tsi'í nìtì nswon mə, “Nì tsee annù yú a mbo ɲù swonə.”

31 Lâ bo le ɲlò ɲghɛɛ ntigə nsɛensə annù ɲlon Yesu wa mbù'à àla'à ntsimè.

Ajàɲ yïi mə Yesu à le ɲghùrè a tighàà aà

32 Nòò wa yïi mə bi fè'ènnè bya le mfɛ'è ɲka ɲghɛɛ aa, bə bî mò'ɔ le nzì ni ɲù yïi mə àzwí yï bi a le ɲghìrè kaa a wa'à ghàà aa a mbo Yesu.

33 Yesu à fi'í mə àzwí yï bi ya, ɲù wa a lògìnnè ɲka ɲghaa; ɲnòò bə wa i le nyerə mbu'u ɲì ɲgòò mə, “Kaa bî'í lèè ɲwa'a mbuu annù yulà a ala'a Israel yè.”

34 BaFarisai bâḡnè ṇswon mə, “A fi'i bidemon aa ṇi ṇfò bidemon wa mə à tswe ṇi ghu aà.”

Ajàṇ mə Yesu à le ṇko miḡṇṇè bə bya aa

35 Yesu à le si tigə ṇkarə a mùm ṇjò'ò ala'a bo bi bɔɔ bi ala'a, ṇdi'i ṇi ṇighàà ṇi Nwī a mùm ṇdanḡhotə nswonə ṇi ṇtoo yī ṇsigìnə ya ṇlonə annù ṇifɔ̃ aburə, ṇkii ṇghurə ṇi miḡhòò mitsim bo bi ṇlò'ò tsim jii i le ntswe a nu bə aà.

36 Nòò yī à le nyə ṇinòò myaa, à le ko miḡṇṇè wàà ṇlon mə bo le si tsinə ṇkarə ṇi ṇgi'i kaa wa'à ṇi àkwetə tswé tsò ṇbinjèrə jii mə kaa i si ṇi ṇtsèè tswe aà.

37 Yesu a tigə ṇswonə a mbò ṇḡṇyḡḡṇṇù ji mə, “Miji mi bə mə a nsoo gha'a lá bifù'ù bâḡnè ṇkə'ətə;

38 ṇi ka ntsa'atə Nwī mə tá Mmà'ambī ṇbônṇ ṇsòò à too ṇḡṇfà'à tá i ghɛ mfù'ù miji mi myâ.”

10

Ajàṇ mə Yesu à le ntoo ṇḡṇtoò ji jya ṇighûm ṇtsò baà aà
(Mk. 3.13-19; Lk. 6.12-16)

1 Yesu a twônṇ ṇḡṇyḡḡṇṇù ji jya ṇighûm ṇtsò baa mfa ada'a a mbo bo mə bo ghɛ ṇka mfi'i ṇi ṇzwī jī bi ṇkii ṇghurə ṇi miḡhòò mitsim bo bi ṇlò'ò tsim a nu bə.

2 Aa mīkùm mi ṇḡṇtoò Kristo jya mi muà: Ntsyambī à le mbə Simon, yī mə bi kii ntwonə ṇi Peta aà; ṇi Andrew yī mə à le mbə muma bi Peta aà; Jems bo mumaà yī Jon, bɔɔ bi Zebedee;

3 Philip bo Batholomew; Thomas bo Mateo, yī à le mbə ṇḡṇkwɛrə tax aa; Jems mu Alfeus, bo Thaddaeus,

4 Simon ṇù Cananaan, ṇi Judas Iscariot, yī à le mfèè Yesu aà.

Ifà'à yī mə bo bya ṇighûm ṇtsò baa le mfà'à aà
(Mk. 6.7-13; Lk. 9.1-6)

5 Yesu à le ntoo waa ma bú ṇighûm ṇtsò ji baa nswon a mbo bo mə: “ṇi tsee ala'a biṇzi Nwī i lɔ̃ kuu, kə a ṇjò'ò àla'a Samaria yī tsù.

6 ṇi ghɛ tsi'i a mbo mbi ṇjèrə Israel jya mə i bwɛ aà.

7 ṇghɛ ṇka nswonə ṇi mə, ‘Wa ànnù ṇifɔ̃ aburə a tigə a abô.’

8 ṇi ka ṇghurə ṇḡṇmighòò, mbiṇsə ṇi biḡu bi bə, ṇghurə ṇi ṇḡṇakikwen, ṇkii mfurə ṇi ṇzwī jī bi a nu bə. ṇi kwèrə aa ti ṇkabè, ṇi ki mfa ti ṇkabè.

9 ṇi tsuu a gold, kə silver, kə ṇkabè koper lɔ̃ lògè;

10 ṇi tsee abàa ṇniṇ njoo, kə itsə'ə ji baa, kə ntaṇ, kə ati yī tswè'è lɔ̃ lògè. A ku'unə mə bi ka mfa miji a mbo ṇḡṇfà'à.

11 “Nì yĩ nghèè ñkuu a nǝ'ò àla'a yĩ tsù, kè a nì àla'a yĩ kègə, nì lòo ñu yĩ à kù'ùnə aa, ñka ntswe bu bo nywe'e a noò yĩ nì ka mmà'atə aà.

12 Nì yĩ ñkuu a nda yĩ nì kuu ghu aa, nì swon mə, ‘Mbɔɔnə a mbo bù.’

13 Bɛɛ mə banda bya bi ku'unə, bon mbɔɔnə ya i ka lwĩ'ĩ ghu; bɛɛ mə nda ya i sɪ ku'unə, mbɔɔnə yùu ya i bú mbii fu a nu bù.

14 Bɛɛ nì yĩ nghèè ñkuu a adigə ñu tsuu ghuu kwərə, kè ñtsuu annu yĩ mə nì swonə aa yu'utə, nì yetə abirə yĩ mə a tswe a mikərə bù aa mfe'e ghuu maa nda kè maa nǝ'ò àla'a.

15 Mə swonə a mbo bù tsi'ĩ annu nĩnkon mə, à ka yi bə wa njwĩ ñtsò'òtə misa'a tá Nwĩ à ko mĩlĩnə Sodom bo Gomorrah ntsyatə yĩ nǝ'ò àla'a ma yā.

*Ajàn yĩ mə bi ka yĩ ki tso'ɔ akərə ngǎmbii Kristo aà
(Mk. 13.9-13; Lk. 21.12-17)*

16 “Yə nì, mə too ghuu aa tsi'ĩ tsǝ bi too mbinjərə a titii bitakurə. Maa ajàn nì tseyəsə tsi'ĩ tsǝ no, ñki mbɔnə mbə tsǝ bĩbugiləmikuu.

17 Nì ka ntsyəsə ghuu, bi ka yĩ ki lògə nĩ ghuu i ghèè nì bù a mbo ngǎnsa'a misa'a, tá bi ghoo nĩ ghuu a ndānghòtə.

18 Bi ka yĩ ki swunə nĩ ghuu zĩ nì bù a nsi bĩgũmnàa bo bi bĩfò ñlon ikũm ghā, mə tá nì zĩ nswon ntoo yĩ ñsiginə ya a mbo bo bĩtizĩ Nwĩ.

19 Bɛɛ bi yĩ nlògə ghuu ngheɛ nì bù, nì tsee ki wa'a nlonə annu yĩ nì ka swonə, kè mǎnjĩ yĩ nì ka swon ghu aa. Wa nòò à bə kù'ù bon bi ka fa annu yĩ nì ka swon aa a mbo bù.

20 Wa kaa à ka wa'a bu ka nghaa. Mìghàa mii nì ka ki ghàa aa, mi ka ki lò aa a mbo Azwĩ Taà ghùu tá à ka nghaa ntsyà nì a nu bù.

21 “Nù à ka yĩ ki fa nì mumaà yĩ mə bi zwitə, tá tà à ka mfa nì mú yĩ mə bi zwitə, tá bɔɔ fa nĩ bitaà byaa bo bi bimaà byaa mə bi zwitə.

22 “Bə bĩtsim ka yĩ ki bàa ghuu nlon ikũm ghā. Lā ñu yĩ mə à tswa ntii yi nywe'e a nlwĩ'ĩ aa, à ka yi yweenə.

23 Bɛɛ bi yĩ ti tso'ɔ akərə yuu a mũm nǝ'ò àla'a yĩ tsù, nì khə ngheɛ nì yĩ dǎnə. Mə swon tsi'ĩ annu nĩnkon a mbo bù mə, nòò yĩ mə Mu Nù à ka yĩ bú bii aa, kaa tá nì burə ti a mũm nǝ'ɔ ila'a baIsrael tsim kuu.

24 “Kaa ngǎnyəgənnu kaa à si ndi'ĩ yĩ tsya, kaa ngǎnàfà'à a wa'a nì ta àfà'à yĩ kii ntsyatə.

25 Ngǎnyəgənnu à bə bə tsi'ĩ tsǝ ndi'ĩ yĩ bon a ku'unə, ngǎnàfà'à a ki mbə tsǝ ta àfà'à yĩ a ku'unə. Mbə bi

ka ntwonə a tâ ndùgè nì Beelzebul, bon bi ka tɛ'ɛ twon bandùgè bya nì ikùm yïi i bi'i ntsyà ma wâ.

Nù yïi mə a ku'unə mə bî ka mbɔ'ɔ aà
(Lk. 12.2-7)

²⁶ “Maa mùu ajàn, nì tsuu bê kî bɔ'ɔ; ànnù tsim yïi mə bî bɔontə aa, a ka yï fè'ɛ yentə, kè yïi mə bî lɔ'osə aa, a ka fè'ɛ bî yə.

²⁷ “Ànnù yïi mə mə swon a mbo bù a mfî idìgè aa, nì swonə a nlaa idìgè, ànnù yïi mə mə tsùmtə a mbo bù aa, nì tigə ntəə a atu nidòò nì nda nkè'ènə.

²⁸ Nì tsee nù yïi mə mbə a zwitə ibiñû ghuu lâ kaa wa'ă nzwitə nti ghuu zi aa kî bɔ'ɔ; nì ka mbɔ'ɔ nù yïi mə mbə a tsə ngi'i a nì nti ghuu nì ibiñû ghuu mma'a a mum mɔ'ɔ ti mɛ.*

²⁹ “Tigə bî fèe nda'a jî baa aa nì kabà aa ɛ? La kaa mbə nda'a yï mfuùrə wa'ă a nsyɛ wò tighə Taà ghùù à bîi.

³⁰ Lâ nghɛɛ nì yùu ngaa, tsi'i inɔŋ atu jîi i tswe a itu bù aa, à sən mē tsimə.

³¹ Maa ajàn, nì tsee kî bɔ'ɔ; wa ndùù ghuu i ti ntsyàtə yi nda'a jî ghà'atə!

Bə bii bi bii, bo bî bə bii bi tuu Kristo aà
(Lk. 12.8-9)

³² “Nù yïi mə a bii gha nì nsi nì nsi fàa mbi aa, mə ka yï kî bii yi a nsi mi'i Taà yïi à tswe a aburə aà;

³³ Lâ nù yïi mə a tuu nàa a nsi mi'i bə aa, mə ka yï kii tuu yi a nsi mi'i Taà yïi à tswe a aburə aà.

Kaa mə sî aa nì mbɔɔnə zî, mə zî aa nì munwî ntsò
(Lk. 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “Nì tsee wa'atə mə mə zî aa a mfâ mbɔɔnə a mbô mbi; kaa mə sî zî aa a mfâ mbɔɔnə, mə zî aa a nghirə mə bə ka nto nì munwî ntsò.

³⁵ Mə zî aa a nghirə mə tâ mûmbânə bo taà yï tigə mfunə itú jyaa, tâ mumàngyè bo ndè yï tigə mfunə nì itú jyaa, tâ màngyè bo manə yï kii mfunə nì itú jyaa;

³⁶ Tâ ngànkibàa nù i banə mbə aa bə ngăngwè'ê jî.

³⁷ “Nù yïi à kòŋə taà yï kə ndè yï ntsyàtə gha aa, kaa à sî ku'unə a mbə ngànyəgənnù ghà. Nù yïi a kòŋə mù yï yî mbânə kə yî màngyè ntsyàtə gha aa, kaa à sî ku'unə a mbə ngànyəgənnù ghà.

³⁸ Nù yïi mə kaa à sî ati abànə bânə yi be'è nkə nyonə nàa aa, kaa à sî ku'unə a mbə ngànyəgənnù ghà.

* **10:28** Kə “Gehenna” a nì nigh àà nì Grikia aà.

³⁹ “Nù yï mæ a lòo nlèə ntswëntî yï aa, à ka bàŋnə bwɛ, nù yï mæ à bwɛ ntswëntî yï nlonŋ ɲɡaa yà aa, à ka bàŋnə lèə.

Annù nlonŋ mĩtsɔ'ɔnə mi ifà'à
(Mk. 9.41)

⁴⁰ “Nù yï mæ a kwɛrə nĩ ghuu laa, a kwɛrə aa ghâ; nù yï mæ a kwɛrə naa laa, a kwɛrə yu wa yï mæ à lɛ ntoo gha aà.

⁴¹ “Nù yï mæ à kwɛrə ɲɡàŋntoò Nwĩ nlonŋ mæ à nĩ ɲɡàŋntoò Nwĩ aa, à ka ka yï kii kwɛrə mĩtsɔ'ɔnə mi ifà'à mii à nĩ mi ɲɡàŋntoò Nwĩ aà; nù yï à kwɛrə ɲù yï mæ ànnù yi tsinə nlonŋ mæ a ghìrə innù jii i tsinə aa, à ka yï kwɛrə mĩtsɔ'ɔnə mi ifà'à mii à nĩ mĩ ɲù yï mæ innù ji i tsinə aà.

⁴² “Nù yï mæ à fa tsi'ĩ ñdônŋ ɲkĩ yĩ fwètə a mbo mũntsĩrə ɲù ghú yĩ mò'ɔ nlonŋ mæ à nĩ ɲɡàŋyègənnù ghà aa, mè swõŋ tsi'ĩ ànnù nĩŋkonŋ mæ kaa à ka yï wa'a mĩtsɔ'ɔnə mi ifà'à mi saà.”

11

Ŋɡăŋntoo jii mæ Jɔn Ŋɡàŋmùrə bǎ ɲkì à lɛ ntoo aà
(Lk. 7.18-35)

¹ Yesu à mǎŋsə mæ a ndi'itə ɲɡàŋyègənnù ji jya nìghúm ntsò baa, ñlo ɲkuu ɲghɛɛ ntigə ndi'i nĩ innù ɲkii nswonŋ nĩ ànnù Nwĩ a mùm ɲjɔ'ɔ ila'a jyaa maa kə'ə àdigə.

² Nòo yï mæ Jɔn Ŋɡàŋmùrə bǎ ɲkì à lɛ ntswe a ndátsaŋ nyu'u innù tsim jii Kristo à lɛ si ghìrə aa, ntoo ɲɡàŋyègənnù ji a mbo Yesu.

³ Mbetə yi mæ, “O ni yu wa yï mæ à tswe nĩ nzĩ aa ɛ? Kə bĩ'ĩ ka nyu'utə yĩ dàŋ aa ɛ?”

⁴ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Nĩ ghɛɛ nswonŋ a annù yï mæ nĩ nyu'u ɲkì yə aa a mbo Jɔn;

⁵ mæ bĩfə'ənnə bi yə ìdigə, bĩbwènkə təə, nu ɲɡàŋàkikwenə i laà, ìkwotu yu'ù nĩ innù, bi biñsə nĩ bĩku bi bə a niwo, ɲkii nswonŋ nĩ ñtoo yĩ sigìnə ya a mbò ɲɡàŋəfumə.

⁶ Mbɔɔnə a mbo ɲù yï mæ à si ɲù yï mæ mè nĩ ghu aa jĩŋkə aà!”

⁷ Ŋɡàŋyègənnù Jɔn jya i mà'atə mē ñlo ɲka ɲghɛɛ aa, Yesu a logìnə ɲka nswonŋ a mbo ñnòò bē wa ñlonŋ Jɔn mæ: “Nĩ lɛ mfè'è ɲghɛɛ wa atu nta'a miwèè miwèè laa a nyə àkə? A nyə ɲkìŋkà'à yï mæ fifərə a tsigə aa ɛ?

⁸ Nĩ lɛ nnaŋsə mfè'è ɲghèè aa a nyə wò aa ɛ? A nyə ɲù yï à wɛ'è itsə'ə nifò a nu yu aa ɛ? Yə nĩ, bə bii bi wɛ'è ijǎŋ itsə'ə ma jya aa, bi tswe aa a nto'ò.

⁹ Nì le ntigè mfe'e ngehè aa a ya aa ε? A nyè ngàntoo Nwĩ aa ε? ññè, mè swòñè a mbo bù mē, nì le nyè aa nù yĩ à tsyàtè ngàntoo Nwĩ aà.

¹⁰ Wa àa yu wa yĩ bi le ññwà'ànè ñlonè yi aà, mē, 'Yê, mè ka too ngàntoo ghà a mbii wò, yĩ à ka ghèe nnañsè mánjĩ a mbo wò aà.'

¹¹ Mè swon tsi'ĩ ànnù ññkon a mbo bù mē, a titi bē bitsim bii mē bāngyè bi jwe aa, kaa nù tsù à sè ghu tswé yĩ à kò'ònè ntsyàtè Jon Ngànmùrè bē a ñki; lá nù yĩ à kò'è nsigè nlwĩ i a mùm ànnù nifò ni aburè aa, à kò'ònè ntsyàtè yi.

¹² Nloginè wā noò yĩ mē Jon Ngànmùrè bē ñki à le nzi aa, nyi nywe'e tsitsòñ, ànnù nifò aburè a yè mē ngi'ĩ yĩ ñghà'àtè, bē bĩ ghà'àtè tonè ñlòc nĩ ñkuu ghu aa bē nì midà'à.

¹³ Nlon mē ngāntoo Nwĩ tsim bo bì nòñsè le si tē'e nswonè aa ànnù ñlon annù nifò aburè, ñkò'c nywe'e a noò Jon.

¹⁴ Mbē nĩ ka ñkon nyu'u ntoò yàa ya i bii, tã nĩ zi mē Jon à bē aa Elijah wa mē bi le nswon mē à ka yĩ zi aà.

¹⁵ Nù yĩ à tswe nĩ itônè aa, tã à yu'u.

¹⁶ "Mbē mè figinè nìwàa nĩ bē bũlā aa a nĩ àkè le? Nì bē aa tsò bōñkhè bii bi tswe a nsaanè mitaa ndorè ntwonè nĩ bĩ mō'c mē bì zi bo bo ka ndorè;

¹⁷ ñswonè nĩ mē, 'Bĩ'ĩ le mbu'u ikòò niyō'c a mbo bù kaa nĩ wa'à mbenê;

bĩ'ĩ bũ ñyè'è, mma'a atsàa niwo, nĩ tuù mbiĩ!'

¹⁸ "Jon à le nzi nsi'isè nĩ ibiñu yi ti jĩ, kaa wa'à nĩ mìlù'ù kii nno, nĩ swon mē, 'A tswe nĩ demon!'

¹⁹ Mu nù a zĩ ñji ñkii nno, bē bitsim swon mē, 'Nì yè a mbā ghũ! Aa leènàa, mē abàrè mìlù'ù, ñki mbē nsúkà'à ñgāñkwèrè bitax bo bì ñgāñghirè innù jĩ bĩ!' Ka mē a bē làa aa, bi zi mitsyè mĩ Nwĩ ñyonè nĩ innù jĩ mē a ghirè aà."

*Annù ñlon ñjō'c ala'a jii kaa i le ñwa'a ntoo ya bii aà
(Lk. 10.13-15)*

²⁰ Yesu à le ntigè nloginè ñka ñwenè bē bii mē bi le ntswe nĩ ñjō'c ala'a jya jii mē à le ñghirè innù jĩ yēyerè jĩ wè ghu aa, ñlon mē kaa bi le ñwa'à mĩnti myaa bēñkè mma'atè ibi waa aà.

²¹ Nwenè nĩ waa nswonè nĩ mē, "Ngi'ĩ yĩ ñwè a mbo wò mba Chorazin! Ngi'ĩ yĩ ñwè a mbo wò, Bethsaida! Nlon mē innù jĩ wè jĩ wè jya mē bi ghirè a mbo bù aa, bi le mbaa ghirè aa mbo Tai bo Sidon bon bo leè mben kē mĩnti myaa tsi'ĩ tètè, ñwē'ε itsè'è ngi'ĩ ñki mfu'u atù yaa nĩ àbũ.

²² La mè swòn a mbo bù tsi'í annù nîḡkoḡ mə, ăa yî bə wa njwî ñtsò'òtə mîsa'a tâ Nwî à ko mîlèḡnə bè bi Tai nî Sidon ñtsyatə ghùù!

²³ A mbo wò, Kapernaum, ò bə tɛ'ɛ ɲentə ibii nú gho i kɔ'ɔ ywe'e bə a aburə, boḡ baa yî sigisə gho i mà'a a bân̄syê. Nloḡ mə innù jî wè jî wè jya mə bi lɛ ḡghirə a nu wò aa, bi lɛ mbaa ḡghirə aa a ala'a Sodom, boḡ kaa bi lɛ ḡwa'a yi bwəsò.

²⁴ La mè swon tsi'í ànnù nîḡkoḡ a mbo bù mə ăa yî bə wa njwî ñtsò'òtə mîsa'a tâ bi ko mîlèḡnə baSodom ñtsya ghùù."

Yesu a swon mə, "Nî zi a mbo mè ta mîntə"

(Lk. 10.13-15)

²⁵ Yesu a tigè ñswon maa noò mə, "Mè fâ mbi'ikə a mbo wò, Taà, Mmà'ambî àburə bô ñsyɛ, ñloḡ mə ò lò'òsə innù juà a mbo bè bîi bə tswe nî mîtsyɛ ḡki nzi innù aà, mbaḡnə ndî'î a mbo bɔɔ bî bɔrə aà;

²⁶ ñḡə, Taà ḡhà, ăa àjàḡ yîi mə a lɛ mbòḡə gho mə tâ ò ḡhirə aà.

²⁷ "Taà ḡhà à fâ mə innù tsim a mbo mè. Kaa ḡù tsù à si Mu zî, a kî nzi tsi'í Tà. Kaa ḡù tsù wa'à Ta kî nzi, ñtsyatə Mu nî ḡù yîi mə Mu à tsò'ɔ mə yu dî'î yi ghu mbo aà.

²⁸ "Nî zi a mbo mè, bù bi tsim bîi nî nwùḡə nú juu nî ìfà'à ḡki mbe'e ibè'è jîi mə i dîrə ghuu aà, boḡ mè ka ḡhirə nî fwetə.

²⁹ Nî kwɛrə ikò'ò ḡha nnîḡ a ntɔḡ bù, ḡka nyəḡə nî ñnnù jîi mə mə ḡhirə aà; ñloḡ mə mè bònə ḡkîi nsigisə nî ibii nú ḡha a nsyɛ aa, boḡ mîntîi muu ka fwetə.

³⁰ Nloḡ mə ìkò'ò ḡha i yaḡsə, àbè'ə ya a kî m̄fwaatə aà."

12

Abetə ñloḡ njwîḡḡḡ

(Mk. 2.23-28; Lk. 6.1-5)

¹ Tsi'í maa nî àtîi noò, Yesu bo bi ḡḡḡyḡḡḡnnù jî lɛ ḡḡhèè ḡka ñtsya a mûm ñsòò ansaḡ a njwîḡḡḡ; ḡjî lɛ si yaḡə nî ḡḡḡyḡḡḡnnù jî jya, bo lòḡìḡ ḡka ntîi nî ànsaḡ wa yî mɔ'ɔ ḡkurə.

² Bi kà mə aa ḡḡhirə aa baFarisai yê waa, nswon a mbo Yesu mə, "Yê, ḡḡḡyḡḡḡnnù jo i ḡhirə annù yîi kaa a sì ku'ùnə a ḡḡhirə a njwîḡḡḡ aà!"

³ A swon a mbo bo mə, "Nî lɛè ḡwa'ă annù ya mə David à lɛ ḡḡhirə aa twonə aa ɛ? Wâ noò yîi mə ḡjî lɛ si yaḡə nii bo bi bè bîi bo bo lɛ ñtswe aa.

⁴ Mə à lɛ ḡkuu a ndânwî bo bi bè bi bya ḡkurə àbaa ya mə bi lɛ nlèə a mbo Nwî, ka mə nòn̄sə à lɛ ndî'î mə kaa

mbə bo wa'à kurə aà, òlɔŋ mə a abaa mà yu aa a lɛ si kurə tsi'ĩ ñgǎŋmà'a Nwĩ aà.

⁵ “Kè nì lɛè ñwa'à kì ñtwoŋə a mûm àŋwà'ànè mə, a yì mbə a ñjwĩŋgòŋ aa, tsi'ĩ ñgǎŋmà'a Nwĩ i wô nĩ nòŋsè la kaa bi wa'à lògè nì mə bo wò aa annù aa ɛ?”

⁶ Lâ mə swon a mbo bù aa mə wa àyoo yì mɔ'ɔ a tswe faà mə a tsyatə ndâmà'anwĩ.

⁷ Nì lɛ mbaa kii zi yuà ànnù mə, ‘Wa mə kòŋ aa annù ñko mǎlɛŋnè ñtsyatə a annù ntòɔ njoo mmà'anwĩ,’ boŋ kaa nì si isa'a a nu bè bii bi sɛ annù wô aa ñiŋə.

⁸ Wa Mu Nù à nì Mmà'àmbi yii a sa'a ñjwĩŋgòŋ aà.”

Ajàŋ yii mə Yesu à lɛ ñghurè ñjũ yii mə àbô yì a lɛ ñkwo aà

(Mk. 3.1-6; Lk. 6.6-11)

⁹ Yesu a tigè mbu nlò ñghɛɛ ñkuu a ndâŋghotə bo.

¹⁰ Njũ yì mɔ'ɔ yii mə àbô yì a lɛ ñkwo aa, à lɛ ntswe ghu. Bi tigè mbetə Yesu mə, “Nòŋsè à dǐ'i mə mbə bi ghurè ñjũ a ñjwĩŋgòŋ aa ɛ?” Bi lɛ mbetə laa aa a ñkwà'ànə yu tâ tsya ghu i ñiŋ isa'a ghu nũ.

¹¹ Yesu a kwi'ĩ mə, “Mbə ñjũ nì bù a tswe nì mbĩ yì, i wô a mûm nìbirə a ñjwĩŋgòŋ, a wa'à swùŋ mfi'isə aa ɛ?”

¹² Nù à si mbi tsyatə aa ɛ? Tsò mə a bə laa aa, nòŋsə à dǐ'i mə, tâ bǐ'inə ka ñghirə ibòŋ a ñjwĩŋgòŋə.”

¹³ A tigè ñswonə a mbo ñjũ wa mə àbô yì ya a lɛ ñkwo aa mə, “Sèntə abô yo yâ.” Nù wa à lɛ sèntə abô yì ya a tii ñtigè mbə tsò yì mɔ'ɔ yâ.

¹⁴ BaFarisai lɛ mfɛ'è ñghɛɛ ntigè ntaŋə minàŋ a jàŋə mbə bi zwitə yì aà.

Ñgàŋàfà'a Nwĩ yii mə à tsò'ɔ aà

¹⁵ Yesu à yù'ù mē mə bi taŋə minàŋ a atu yu aa nlò maa adigə ñghɛɛ yì. Nnòɔ bē yì ghà'àtə i lɛ nyòŋə yì. A ghurè bè bǐtsim bii bi lɛ si ghòɔ aà,

¹⁶ ñswonə a mbo bo mə tâ bo tsuu lõ ghirə tâ bè zi.

¹⁷ A lɛ ñghirə ma yuà ànnù aa a lwensə ànnù yii ñgàŋntoònwĩ Yesaiah à lɛ nswon aa mə:

¹⁸ “Yê nì, àà ñgàŋàfà'à ghà yii mə mē tsò'ɔ aa à ghuà, yii mə mē kòŋə, ñtii gha i kii ndoritə ghu nũ aà.

Mə ka ñiŋ Azwĩ ya ghu nũ,

tâ à ka ñkɛ'enə annù Nwĩ yii mə a zǐ nĩ ànnù yì tsǐnə aa a mbo bǐtǐzǐ Nwĩ.

¹⁹ Kaa à ka yì wa'à bo bi bè ka nyonə, kə ka ñghaa nĩ tii, kə tâ ñjũ tsù à yu'u ñjĩ yì a mfàŋnə;

²⁰ Kaa à ka yì wa'à ñkɛŋkà'à yii i yəŋnə aa bəgè; kə fə'ə a lām yii a tigə mbwenə aa i bwetə,

nywe'e a noò yïi mə annù a tsinə aa a ka yï fè'ε laa;
 21 Bìtìzì Nwî bitsim ka yï tigə tε'ε atù yaa kî bε nii."

Yesu bo mǝfǝ bǝdemon

(Mk. 3.20-30; Lk. 11.14-23)

22 Bè bǝ mǝ'ɔ lε nzǝ nǝ nù yïi mə demon à lε nghǝrə a fə'ə, kaa a wa'à kǝ ñghaa aa a mbo Yesu mə tâ à ghurə yi. A lε nghǝrə a tigə ñghaa ñkǝ nyə nǝ ìdǝgè.

23 Bè bitsim lε nyerə nlon annù ya yïi à lε nghǝrə aà. Ntigə mbetə nǝ mə, "Mbə a bə mə àa Mu David wa à ghuà aa ε?"

24 Nòò yïi baFarisai lε nyu'u ma yú ànnù aa, bǝ lε ñkwi'i mə, "Mbā ghū a fi'i nǝ bǝdemon aa nǝ àdà'a Beezebul, mǝfǝ bǝdemon wa."

25 Yesu à lε nzi annù yïi mə bo lε sǝ mòòntə aa, ñswonə a mbo bo mə, "Atoò yïi mə a yatə a akùrə kùrə, ntigə nto nǝ waa bo bǝmbon aa, kaa a ka wa'à tǝgǝtə a mbwé. Njò'ò àla'a kè ñgwè'è yïi ì kǝ nyatə ntigə ntonə bo nǝ bo aa, ì ka jà'ànə.

26 "Mbə a bə mə a mǝm ànnù nǝfǝ Satan, Satan à tǝgə mǝfurə nǝ yǝ mǝ'ɔ, bəə bon ànnù nǝfǝ yi ya a yatə mə mbèè jǝ baa; mbə Satan a bú ntəə aa mə akə aa ε?

27 Mbə a bə yïi mə mǝ fi'i nǝ bǝdemon aa nǝ àdà'a Beezebul, bəə bon bǝò buu bǝñnə mǝfi'i aa nǝ àdà'a wo aa ε? Maa ajàn tâ ànnù yïi mə bǝò buu ghǝrə aa tâ à tǝgə ntso'otə isa'à ghuu.

28 Mbə mə ka mǝfi'i bǝdemon aa nǝ àdà'a Azwǝ Nwǝ, a dǝi'ǝ aa mə ànnù nǝfǝ Nwǝ à zǝ mǝ ntswə a tǝtǝi bú.

29 "Mbə nù a kuu mǝfu'u ndà ntǝi nù tǝ ghə à foo ntswa ntǝi nù wa ñkwerə aa ε? A bə kwerə bon à ka bǝñ fu'u ndà yǝ yā.

30 "Nù yïi à sǝ bi'iyu tswé aa, à bə aa nùkǝbàà ghà, nù yïi à sǝ bi'iyu ghotə aa, a jà'à aa jà'à.

31 Mə swon a mbu bú mə, bǝ ka yǝ lǝ'ǝnə ibǝ tsim bo bǝ mǝbègǝtə yǝ bǝ bègǝtə Nwǝ ghu aa, la kaa bǝ ka yǝ wa'à mǝbègǝtə yǝ bǝ bègǝtə Azwǝ Nwǝ ghu aa lǝ'ǝnə.

32 Bǝ ka yǝ lǝ'ǝnə ibǝ nù yǝi mə à swonə annù yǝ bǝ a atu Mu Nù aà; la kaa bǝ ka yǝ wa'a ibǝ nù yǝi mə à swonə annù a atu Azwǝ yǝ Làa aa lǝ'ǝnə, kə bə fàa mbi, kə nǝ mbi yǝi ì ka bú yǝ zǝ aà.

Àtǝ bo mǝntà mǝi a koonə aà

(Lk. 6.43-45)

33 "Ghǝrə tâ àtǝ tâ à bon, tǝ tâ mǝntà mǝ kǝ mbonə; kə ò ghǝrə àtǝ ya a bi'i, mǝntà mǝ kǝ mbi'i; nlon mə bǝ zi ati nyonə aa nǝ mǝntà mǝi mə a koonə aà.

34 Bũ bɔɔ bi nò! Mbə nì kâ ñghaa innù jĩ sigìnè aa mə akə tsɔ mə nì bə aa bə bĩ bi aa ɛ? Nũ ghàà aa ànnù yĩ a luu ghu ntii aà.

35 Nù yĩ ñsigìnè a fi'isə aa innù jĩ sigìnè jii i lò nĩ àtǎ innù ji jĩ sigìnè jya aà, nù yĩ mbi a kiì mfi'isə aa innù jĩ bi jii i lò nĩ àtǎ innù jĩ bi ji jya aà.

36 “Mè swon a mbo bù mə, à ka yĩ bə wa njwĩ ñtsò'òtə mǐsa'a tǎ nù ñtsim à swonə annù ñlon mighàà mǐ adànə dǎnə mitsim mii à lèè ñghaa aà.

37 Bi ka yĩ lògè aa mighàà muu i tso'òtə mǐsa'a muu ghu. A ka yĩ ghìrə mighàà muu mə tǎ nì ji isa'a kə ñki njwo isa'à.”

Ajàn mə bi lɛ si betə mə tǎ Yesu à ghìrə annù yĩ yěyerə aà

(Mk. 8.11-12; Lk. 11.29-32)

38 Ngǎjndi'ì ñdòŋsə bo bì baFarisai bĩ mɔ'ɔ lɛ ntigə mbu nswon ghu mbo mə, “Ndì'innù, bĩ'ì lòò mə tǎ ò ghìrə alènsə bĩ'ì yə.”

39 A kwi'ì a mbo bo mə, “Aa tsi'ĩ nìwàà nì bə bii bi ghìrə ibi ñki mme'e Nwĩ aa mə bi lòò ilènsə; la kaa mbə bi wa'ǎ alènsə a mbo bo fa ntsyatə ya nlon ngǎjntoò Nwĩ Jona.

40 Tsɔ àjàn yĩ mə Jona à lɛ ntswe njwi ji tarə, nítugə nì àsĩ'ìnə, fya mum àtò'o fìbwè fì wè fya aa, àa àjàn mə Mu Nù à ka yĩ kiì tswe njwi ji tarə, nítugə nì àsĩ'ìnə, a nìbũm nsyé.

41 Aa yĩ bə a njwĩ ñtsò'òtə mǐsa'a tǎ baNineveh biinə nniŋ isa'a a nu bù, nìwàà nì mbi nulà, ñlon mə bo lɛ nyu'u annù Nwĩ yĩ mə Jona à lɛ nswon aa mbəŋkə mĩntii myaa, mme'e ibi waa. La tsitsòŋ, àyoo yĩ mɔ'ɔ yĩ a tsyatə Jona aa, a tswe faà!

42 Aa yĩ bə a njwi ñtsò'òtə mǐsa'a tǎ mǐfò mǎngyè yĩ mə à lǒ a Sheha aa, tǎ à biinə bo bì nìwàà nì bə bulà nniŋ isa'a a nu bo; ñlon mə à lɛ nlǒ a ala'a yu nzi a nyu'u annù ñlon mitsyè mǐ Solomon aà. Lǎ tsitsòŋ àyoo yĩ mɔ'ɔ a tswe faà mə a tsyatə Solomon!

Annù ñlon Azwĩ yĩ bi yii mə mbə a fɛ'è a ntii nù mbu mbii ñkuu ghu aà.

(Lk. 11.24-26)

43 “Azwĩ yĩ bi a yi mǐfè'è a nu nù aa a, təè ñkarə a idigə jii mə kaa ñkĩ sǐ ghu tswe aa, ñlɔɔ nĩ àfwetə kaa wa'à yə.

44 Ntigə nswon mə, ‘Mè ka bii ghèè wa nda mə mə ghìrə mǐfè'è ghu aà.’ A bu mbii nyə nda ya i tswe ɲɛ'ɛ, bi yɛ'ɛ ñki nanşə ntaŋntə,

45 bon a ka bũ ghèè i lòò izwĩ jĩ mɔ'ɔ ji sàmbaa, jii i bi'ì ntsyatə yi aa, tǎ bo bo yi ñkuu ntswe wa ndá. Bɛɛ a ghìrə

laa, ànnù n̄u wa a tigè m̀b̀i'i ntsyatə ajàn ȳi a lɛ mbə a mb̄i
aà. Aa ajàn ȳi a ka ȳi k̄i f̄è'è a nu n̄wàà n̄i b̄ê b̄i b̄i n̄ulà
aà."

Ndè bì Yesu bo bì bɔɔ bimaà yì

(Mk. 3.31-35; Lk. 8.19-21)

⁴⁶ Nòò yǐ mǎ Yesu à lɛ mburə ka kɪ ghàà bo bì bè bya aa, nǎdè yǐ bo bì bɔɔ bɪmàà yǐ lɛ nǎi, nǎtəə a abɛɛ, nǎlɔɔ nɪ mǎ tǎ à zi bo bo ghaanə. [

⁴⁷ Nù wa yĩ mò'o à lɛ ntigə nswon ghu mbo mə, “Yê, nèdè gho bo bì bɔɔ bimaà ghò təə a abɛɛ, nlɔɔ nì mə bú bo ghaanə.”]*

⁴⁸ A kwi'i ghu mbo mə, "Ndè ghà aa wò aa ε? Bɔɔ bimaà aa bìwò aa ε?"

⁴⁹ Ntigə nnansə abô yi, ndi'i ngănyəgənnu ji nswon mə,
 “Aâ ndè ghà bo bì bɔɔ bimaà ba bì buà!

⁵⁰ Nù ntsim yĩ mə a ghìrə annù yĩ mə Taà ghà a aburə a lòò aa, àa mumaà yĩ mbânne, nì yĩ mànqyè, nì ndè ghà."

13

Nìghàà nĩ nǎnaa nlon ñũ mǎmà'â ñjoò

(Mk. 4.1-9; Lk. 8.4-8)

¹ Tsi'i maa njwi, Yesu à lɛ mfɛ'ɛ a nda nghèè òtswe a mbèè àghèhè nki miyaa,

² n̄n̄òò bē a kùrə kùrə i lɛ ɲghotə ɲkarisə yi. A tigə n̄lɔgə akànu'u ɲkuu ghu ntswe a m̄m̄m̄ ɲkĩ. N̄n̄òò bē wa i bāɲnə ntəə wa aghəɲə ɲkì.

³ A loḡinè ñnaa innu jĩ ghà'atə a mbo bo a ni mighàà mĩ nānaa. Nswonə ni mə, “Ngànma'a njoo, à ɛ mfɛ'è ñghɛɛ a mà'a njoo yu.

⁴ A kà mē aa mma'a njoo jya aa, m̀bum njoo jya jĩ m̀o'o i wô a ndômânjĩ. Bìsin zĩ m̀bwεentə.

⁵ Ji mo'ò ì wó a atú alánsè ngò'ò yíi mē nsyē ì le mbòò ntswe ghu tsi'i muntsirê. I wansê ñtoo ñko'ò nlon mē kaa mânjì yíi mē mbē mǎngǎn mi kuu a nsyē aa kaa à le ñwa'à bē aà.

⁶ Lâ àjànə mə nòò yî n̄t̄nsə à lɛ nta aa, à lɛ ntɔɔ njoo jyâ.
Tsɔ mə i lɛ nwa'a ni m̄ngàn tswê aa i gh̄nsə n̄yoo yi.

⁷ Jĩ mɔ'ɔ i lɛ ɲwò a titi bɛkèrè kərə. Bɛkèrè kərə bya kwe nzwitə njoɔ jyâ.

⁸ Jĩ mɔ'ɔ i wô nî àbwènə nsyɛ yĩ sɔ̀gìnə. Ntígə ɲkwe, ntígə mbaa, jĩ mɔ'ɔ i baa ansan ɲkhì yĩ fùùrə, jĩ mɔ'ɔ i baa m̀ghum mi nto'o, jĩ mɔ'ɔ i baa m̀ghum mi ntarê.

⁹ Nù yǐi à tswe nî àtonnè aa, tâ à yu'u."

* **12:47** Kaa bè bì mɔ'ɔ sǐ atii yuà niŋə.

Nji'i ànnù yïi Yesu a ghàà ni mighàà mí nānaa àà
(Mk. 4.10-12; Lk. 8.9-10)

¹⁰ Ngǎnyəgēnnù ji i lē nzi ghu mbo mbetə yi mə, “O ghàa a mbo bo ni mighàà mí nānaa aa aya aa ɛ?”

¹¹ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Nwĩ à fa mitsyè a mbo bù mə tâ nì zì innù jĩ lò'òsè nlonɔ annù nifò aburə. La, kaa wa'à a mbo bo fā.

¹² Nlonɔ mə a mbo nù yïi à tswe ni yu aa, bi ka kù'ùsè ta tâ à tswe ni ju i gha'atə. Lā a mbo nù yïi à sì ni yu tswe aa, tsi'i mû àtìi yïi à tswe ni yu aa, bi ka kwərə.

¹³ A bə nji'i ànnù yïi mə mə ghàà ni a mbo bo ni mighàà mí nānaa àà. Ta tâ bo nanɔə ŋka nlii nlii kaa wa'à yê. Nnanɔə ŋka nyu'utə nyu'utə kaa wa'à yu'ù tâ àtû yaa a laa ghu.

¹⁴ Tā tâ à lwensə annù yïi mə ngəntoò Nwĩ Yesaiah à lē nswonɔ nlonɔ ngàà yàà aa mə,

‘Nì ka yĩ kì nanɔə yu'u lā kaa atû yuu wa'a ghu ka nlaa,
i kii kì nanɔə yə kaa tâ mi'i muu wa'a ghu laà.

¹⁵ Nlonɔ mə mintii mi bē bū luu nī àjìntə.

Bi jesə itōɔnə jyaa kaa bo wa'à nì innù bū nyu'u.

Nki ŋkusə mi'i myaa

mbi'i bo lô nyə nì mi'i myaa,

ŋki yu'u nī itōɔnə jyaa,

ŋki nyu'u mīntii myaa laa ghu,

mbəŋkə waa, nzi a mbo mə, mə ghurə waa.’

¹⁶ “Lā, mbəɔɔnə a mbo bù nlonɔ mə mi'i muu mi yə idigə, itōɔnə juu i yu'ù nī innù àà.

¹⁷ Mə swonɔ a mbo bù tsi'i annù nīŋkonɔ mə ngəntoo Nwĩ jĩ ghà'atə bo bi bē bii mə annù yaa a tsinə aa bo lē si yè'ətə nì a nyə ànnù yïi nì yə aa, lā kaa ŋki'i yê. Nyə'ətə nì a nyu'u ànnù yïi nì yu'u aa la ŋkaa ŋki'i yu'ù.

Ajaŋ mə Yesu à lē ntɔ'ɔtə nighàà nī nānaa nya àà
(Mk. 4.13-20; Lk. 8.11-15)

¹⁸ “Nì nanɔə nyu'utə la nyəgə annù yïi mə nighàà nī nānaa nlonɔ ngəntə'á njoò ghù swonɔ əà.

¹⁹ Bə bii mə bi yu'u nighàà nlonɔ annù nifò Nwĩ kaa nì wa'á nì a atu bo laa, ŋu yĩ mbi wa a ghənsə nzi nswà nì a mbo bo ngheɛ nì nu aa, bi bə aa tsi'i tsó mbūm njoò jya mə i lē ŋwò wa ndômānjĩ əà.

²⁰ Mbūm jya jii i lē ŋwò a atû àlānsə ngò'ò aa, i bə aa tsi'i tsó bē bii mə bi yu'u nighàà nì Nwĩ nwanɔə ŋkwərə nì nìdorə.

²¹ Lā kaa nì wa'à mīŋgəŋ mi a nu bo twinə, bo bəò ntswa ntugitə tsi'i a nì mû àtìi noò. Ngì'i i yì ngheɛnsə ghəò kì zì

nlon nighàà ni Nwî nya, kè bɛɛ bi ti tso'ɔ àkòrê yaa aa, bo burè mma'atə ɲkhè.

²² Mbũm njoo jya jĩ i lɛ ɲwò wa mũm bɪkərè kərə aa, i təə a atu bè bĩ mə bi yi nyu'u ntoo yĩ ñsigìnə ya, ànnũ ɲka nwùgə nu nlon ntswéntĩ yàà kə ànnũ ɲka ɲkɔ̃ɲ ɲkabə, a fumsə àzwĩ ntoo yĩ ñsigìnə ya, kaa bo wa'à mĩntà koonə.

²³ Mbũm njoo jya jĩ i lɛ ɲwò wa abwenə nsyɛ yĩ sigìnə yaa, i təə aa a atu bè bĩ bi yu'u ntoo yĩ ñsigìnə ya i laa a atu bo, bo tigè ɲkoonə mĩntà, bĩ mɔ'ɔ, ɲkhì yĩ fùùrè, bĩ mɔ'ɔ, mighum mi nto'o, bĩ mɔ'ɔ, mighum mi ntarê."

Nìghàà nĩ nānaa nlon ɲgwenə

²⁴ Yesu à lɛ ɲkù'ùsə naa nighàà nĩ nānaa a mbo bo mə, "Annũ nifɔ̃ aburə a bə aa laà mə: Nù yĩ mò'ɔ à lɛ mbwe'e nsoo mikuù yĩ.

²⁵ A bè mə nĩtugə a noò yĩ bè bwiɲkə aa, ɲgàɲkɪbàà yĩ a ɲe'esə ñzi mmà'à bɪnèghə ghu ɲghɛɛ yĩ.

²⁶ Nòò yĩ mə mikuu mya mi lɛ ɲka ɲkwi aa, nòò ɲkòònə a ku'ù aa, ɲgwen ya i kɪ ɲkɔ'ɔ tsò mikuu mya.

²⁷ ɲgàɲfà'à ɲũ wa i lɛ nzi mɛtə yi mə, 'Taà, ò lɛ mbwi'i aa mikuu mĩ sigìnə fàa mũm ñsòò, bɪnèghə bú n̄tigə nlo aa a fə ghu aa ɛ?'

²⁸ A kwi'i a mbo bo mə, 'Wa ma yũ ànnũ aa a ghìrê ɲgàɲkɪbàà.' Bo betə yi mə, 'Bĩ'ĩ ghɛɛ ndwèn bɪnèghə bya aa ɛ?'

²⁹ A kwi'i a mbo bo mə, 'Ngaɲ, n̄ tsuu ghèè, nlon mə m̄bə n̄ ghɛɛ ɲka ndwenə, ndùntə mikuu mya mi mɔ'ò.

³⁰ N̄ ma'atə tâ mikuu mya bo bì bɪnèghə bya ka ɲkwe, nywe'e a noò ɲkyâ. Bon m̄ ka swon a mbo ɲgàɲfà'à jya mə, tâ bo foo ntsyă mbĩ ndwen bɪnèghə bya ɲkwerə a n̄bɪɲə n̄bɪɲ, ntòò, m̄baɲnə ɲkya mikuu mya n̄nɪɲ a ată m̄. "

Nìghàà nĩ nanaa nlon aburə m̄ghumə

(Mk. 4.30-32; Lk. 13.18-19)

³¹ Yesu a bú ñnaa nighàà nĩ nānaa a mbo bo mə, "Annũ nifɔ̃ aburə a bə aa tsi'ĩ tsò aburə m̄ghum yĩ mə ɲù à lɛ nlògè mbwe'e a mũm ñsòò yu.

³² Aburə ma yũ, à n̄ fɪntà fɪ mɔ'ɔ fɪ fɪ kə'ə nsigə nlwi'isə. Lâ fɪ yi ntoo aa, fɪ kwe ntigə m̄bə ati yĩ mə a faɲ ntsyatə it̄i tsɪm aà, bisɪɲ tigè ɲghurə n̄ n̄dâ jya ghu."

Nìghàà nĩ nana nlon mbè'ɛ àbaa

(Lk. 13.20-21)

³³ Yesu a ku'ùsə m̄bu nnaa nighàà nĩ nānaa a mbo bo nswon mə, "Annũ nifɔ̃ aburə a bə aa lâlâ: Màngyɛ à lɛ

nlògè a múnkùgè m̀bè'è àbaa, nnìṅ a nî àkaṅ abaà, a tigè m̀morə ṅko'c nluu idigè.”

Njì'ì ànnù yìi Yesu à le sɪ naa m̀ghàà ghu aà
(Mk. 4.33-34)

³⁴ Yesu à le nlògè aa m̀ghàà mî nănaa ndi'ì nî innù ma jù ghu a mbo nnòò bē byā. Kaa à le ṅkì'ì annù tsu di'ì ti ghè mē à nàa a nì nìghàà.

³⁵ Ma yū a le nlwensə aa nìghàà nīi mē ṅgàṅntoò Nwī à le nswon aa mē,

“Maa ṅa'a ntsū gha a nì m̀ghàà mî nănaa,

i swon innù jīi i le ntswe a alò'òsè,

nlòginə a noò nnànsə m̀bi aà.”

Yesu a tɔ'otə nìghàà nī nanaa nya nlon ṅgwenə

³⁶ Yesu à le mmà'atə nnòò wa ntigè mbu mbīi fu a ndā. Ngāṅyəgənnù jì i zī ghu mbèè nzi nswon ghu mbo mē, “Tɔ'otə nji'ī nìghàà nî nănaa nlon ṅgwen ya a mbo bī'ī.”

³⁷ A kwi'ì a mbo bo mē, “Nù yīi mē a bwe'e mīkuu mya aa à laa mbə Mu Nù.

³⁸ Nsòò wa a bə m̀bi yù. Mīkuu mya, a bə bē bī annù nifò Nwī. Ngwen ya a bə bē bī ṅū yī m̀bi wā.

³⁹ Ngāṅkìbàà wa mē a bwe'e waa laa, a bə Devil. Nòò m̀fù'u m̀jì wa, a bə nòò nlwī'ī m̀bī. Bìfù'ù bī m̀jì bya, a bə baangel.

⁴⁰ Tsi'ī tsò ajāṅ mē bī le ndwèn bīnəghè bya ṅkwerə ntɔɔ aa, àà àjāṅ mē a ka yī kīi bə a nlwī'ī m̀bī aà.

⁴¹ Mu Nù à ka yī too baangel bī tā bī ghɛɛ a m̀m ànnù nifò yī, m̀fī'ì bē bīi bī ghìrə bē bī mɔ'c bī ghìrə nì innù jī bī aa tsi'ī bitsim, bo bī ṅgāṅmbù'u innù,

⁴² tā bī ma'a waa a mum mɔ'c yī tīi ntīi wa, tā bo tigè nyə'ə ṅkurə nì m̀sòṅṅə myaa,

⁴³ tā bē bīi innù jyaa i tsinə aa bī baṅnə ṅka nta tsi'ī tsò nìnnòò a m̀m ànnù nifò Taà wāà. Nù yīi à tswe nî itòṅnə aa tā à yu'u.

Nìghàà nī nănaa nlon afù'ù yī lò'òsè

⁴⁴ “Ànnù nifò aburə a bə aa lālà: Nù yī mò'c à le ṅghèè m̀fɛ'ɛ nì afù'ù a nì nsòò yī mɔ'c. Mbɔɔ mbɔɔntə fu, ǹnanjsə nluu nì ǹdorə, ṅghèè ṅghɛɛ m̀fèè ṅgòṅ ṅjoò tsim jīi à tswe nì juu aa, ṅghɛɛ nyuu nsoo wā.

Nìghàà nī nănaa nlon ayoo tìndùù

⁴⁵ “Mbə bī kī m̀bu m̀figìnə annù nifò aburə lālà: Nù ǹtanm̀tāà yī mò'c à le ṅka nlɔɔ a ayoo tìndùù,

46 à ghèè mē ñyē â yîi a lē nan̄sə mbōŋ a nu yu, ŋghēē mfēē njōò jî tsîm, ñghēē nyuu ghu.

Nîghàà nî nan̄aa nlon̄ fîlwà'à

47 “Mbə bi bû m̄figinə annū nifō aburə aa laà mə: A bə aa tsi'î tsō fîlwà'à fii mə ŋgǎŋkō mbwè i mà'a a ŋkì, ñko mbwè ghu a mbuu, mbuù.

48 Nòò yîi mə filuu aa, bo swûŋ m̄fē'esə a ŋkì, ñyarə mbwè mî siginè mya nnin̄ə a mûm ñjoo bo, ñtigə mme'e mî bi myâ.

49 Aâ àjàŋə mə a ka yî kii bə a nlwî'î m̄bi aâ. Baangel ka yî fē'ē i ghēē yàrə bē bî bî fî'isə a titîi bē bîi mə annū yaa a tsinə aa,

50 i mà'a waa wa mum mō'ō yî tîi wa, tâ bo tigə nyə'ə ghu, ñkurə nî m̄sōŋə myaa.

Înnū n̄ŋkon̄ jî fii bo bî jî lwènə

51 “Nî yu'ù ñnnū jû i tsîm aa, itû juu i laa ghu aa ε?” Bo bii ghu mbo mə, “Îŋə.”

52 A tigə ñswon̄ a mbo bo mə, “Tsō mə a bə laa, ñundî'i b̄nōŋsə ntsim yîi mə bi m̄risə a nî ànnū nifō aburə aa, à bə aa tsi'î tsō m̄bōŋndugə yîi mə a fî'isə njoo jî fii bo bî jî lwèn a atā yu.”

Ajàŋ mə bi lē ntuu Yesu a ala'a Nazareth aâ

(Mk. 6.1-6; Lk. 4.16-30)

53 Ajàŋ mə Yesu à lē m̄ansə mighàà mî n̄naa ma mû aa, à lē mmà'àtə ñghēē.

54 A ghèè mē ñywe'e a ala'a bo, ñkuu a ndân̄ghotə, ñdî'i annū ghu. Annū a gha'a bē bya, bo tigə m̄betə nî mə, “Nù ghû à nan̄sə nlògə mulà m̄tsyè bo bî ñnnū jî wè juà aa a fə?”

55 A si mu kabindà wa à ghuà bə aa ε? Bî si a ndè yî aa a nî Mary twon̄ə lē? Jems, Joseph, nî Simon, nî Yuda, à si bōo bimaà bi bə aa ε?

56 Bîjààntə bî bi si a titîi bî'inè tswé aa ε? Nù ghû a tigə ñlògə mbuu ñnnū jû aa a fə aa ε?”

57 M̄ntōŋə myaa lē nlwînə ghu nû. Lâ Yesu a swon̄ a mbo bo mə, “Bî ghu'usə ŋgàn̄ntoo Nwî a idigə tsîm lâ kaa wa'à nîi a ala'a bo kǎ a nda bo ghu'usə.

58 Kaa à lē ŋkî'i ñnnū jî wè jî wè jî ghà'àtə ghu bû ñghirə, nlon̄ mə kaa bo lē ŋwa'à nî àb̄iintîi tswé aâ.”

14

Ajàŋ yîi mə Herod à lē nzwitə Jōn Ngàn̄murə bǎ ŋkì aâ

(Mk. 6.14-29; Lk. 9.7-9)

1 A bə maa noò Herod yîi à lē mbə mfō, nsa'a nî m̄bù'u Galilea aa, a yu'ù ànnū ñlon̄ ikum Yesu.

² Ntigə nswon a mbo itsendâ jî mə, “Wa à ni Jon Ngənmùrə bə ɲkì mə bi bu nyweensə ni nìwô. A bə ɲji'î ànnù yîi mə mîdà'à muà mi fà'à ghu nu aà.”

³ Nlon mə à le ti bə maa noò aa bon Herod à bəɲnə mē Jon ɲkwere yi, nniɲ yi a ndátsaɲ, mbi'i ɲgaa Herodias, ɲgwe ndîm yî Philip.

⁴ Nlon mə Jon à le si ghèè ghu mbo nswonə ni mə, “Kaa a sî ku'ùnə a mbo wò a nyo'ɔ mǎngyè ghû.”

⁵ Ka mə à le si lòo mə bon yu zwitə Jon aa, à le mbo'ɔ mi'i mi bə bya nlon mə bi le biî mə Jon à nî ɲgəɲntoò Nwî aà.

⁶ Lá nòò yîi mə ɲjwî ɲjwe Herodias i le mbòontə aa, mu Herodias yî mǎngyè à le naɲsə nzi mben ikòò a nsi bə biî bi le twonə waa aà. Ntiî Herod i doritə.

⁷ A tigə ɲkaa, ɲka'a mə yu ka fa a ayoo yîi mə à bètə aà.

⁸ Ndè yî a tintə yi, nswon mə tâ à swon a mbo Herod mə, “Fa a atu Jon Ngənmùrə bə ɲkì a mbo mē a mûm àkanə.”

⁹ Nû mǎfò wa i le mbi'i tsi'î nî mbə ànnù. Lá àjàɲ mə à le ɲkaa a nsi mi'i bə aa, à le nswon mə tâ bi fa.

¹⁰ A le ntoo bə bi ghèè ɲkwye atu Jon wa ndátsaɲ,

¹¹ ɲlɔgə atu ya nniɲ wa mûm àkan, mfa a mbo mûmǎngyè wa a ghèè mfa a mbô ndè yî.

¹² ɲgǎɲyэгənnù Jon i le nyu'u, ɲghɛɛ ɲlɔgə akû yi ɲghɛɛ ntwiɲ, ntigə ɲghɛɛ ɲkè'ènə a mbo Yesu.

Ajàɲ mə Yesu à le ɲje'ɛ bə ɲtsù'u ji ntaà aa

(Mk. 6.30-44; Lk. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

¹³ Nòò yîi mə Yesu à le nyu'u ma yû ànnù ɲlon Jon aa, à le mmà'àtə adigə ma ya ɲkuu a mûm àkànu'u ɲghɛɛ a adigə yi mɔ'ɔ yîi bə sî ghu tswe aa, mə yu tswe ghu tsi'î yùyu. Nòò yîi mə nnòò bə wa le nyu'u maa ajàɲ aa, bi le mǎf'èkə a ɲjò'ɔ ila'a jyaa ntəə ni mîkòrə ɲyonə yi ghu.

¹⁴ Yesu à ghə mē mə yu kî fè'è wa a mûm àkànu'u, nyə nnòò bə wâ. Ntiî yi i luu nî àjəɲnə ɲlon ɲgaà yàà. A tigə ɲghurə ɲgəɲmighòò a titi bo.

¹⁵ A bə mə a ɲkwêfò tsi'î maa ɲjwi, ɲgǎɲyэгənnù ji i zî nswon ghu mbo mə, “Wa nòò à tigə ɲtsya, àdìgə yû a kî mbə àfumnə adigə. Ghìrə tâ bə bú sɛɛnə mə mbə bo ghèè ɲlɔo ayoo ɲji yaa ni ila'a itoo ji mɔ'ɔ nyuu ɲji.”

¹⁶ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Kaa bo sî nî mǎmà'àtə tswè, bumbon, nî fa ayoo a mbo bo bǔ ji.”

¹⁷ Bo kwi'i ghu mbo mə, “Ayoo yîi bi'î tswe ni yu faà, à ni tsi'î ɲkya ibaa ji ntaà ni mbwè mi mbaà.”

¹⁸ Yesu a swon mə bi zi ni mu a mbo yu.

¹⁹ A swon a mbo nnòò bə wa mə tâ bo tswetə a nye nî ɲgèè yâ. Bi tswè mē aa, a lɔgə ɲkya ibaa jyaa ji ntaà bo bi

m̀bwè mya mi mbaa, ̀̀̀entə mi'ı mi a ndəŋ, mfa mbi'ikə a mbo Nwı, m̀batə abaa ya mfa a mbo ̀̀gǎnyəgənnu ji mə tã bo fa a mbo bə byã.

²⁰ Nù ntsim à le nji nyurə, ̀̀gǎnyəgənnu ji jya i bũ ntigə nsye abugè miji jya a luu a nı ̀̀kyè nighum ntsò baà.

²¹ Ndùu mbǎŋnə yıi i le nji miji myaa, i le mbə tsǒ ntsu'ù ji ntaà; kaa bi le ̀̀wa'à bǎngyè bo bŋkhə səŋə.

Ajàŋ yıi mə Yesu à le ̀̀ka ntəə a atu ̀̀kì aà

(Mk. 6.45-52; Jn. 6.15-21)

²² Yesu à le swon ̀̀gǎnyəgənnu ji i kuu a mùm àkànu'u mbu ntoo ̀̀ghɛɛ fu a njii yı m̀'ò. Yu mboŋ a tigə m̀baŋnə ntswe a n̄im nswon nnòò bə wa i sɛɛnə.

²³ Nnòò bə wa i sɛɛnə m̄, a kɔ'ɔ ̀̀ghɛɛ wa atu nta'a tsi'ı yù yù a ntsà'atə Nwı. Nòò ̀̀kwêfò à le ̀̀kù'ù a tswè ghu tsi'ı yù yù,

²⁴ le boŋ àkànu'u ya a bürə m̄ ̀̀ghɛɛ a mùm ̀̀kì àgha'a a sa'à. ̀̀kàŋnə ̀̀kì i tumə ̀̀ghɛɛ, ntumə mbi nlon mə àfisə a le ̀̀gha'a a mùm ̀̀kì.

²⁵ A bə m̄ a nı nòò ̀̀jwi a zı a mbo bo, ntəə nı a atu ̀̀kì.

²⁶ Nòò yıi ̀̀gǎnyəgənnu ji i le nyə yi a təə wa atu ̀̀kì aa, n̄bɔ'ɔ nı wè tswã waa, bo tigə ntɔŋnə nswonə nı mə, “A nı ̀̀kù!”

²⁷ Yesu a wǎŋsə ̀̀ghaa a mbo bo nswon mə, “Tswa nı nt̄i ghuu, à wa nı m̄. Nı tsuu bɔ'ɔ.”

²⁸ Peta a swon ghu mbo mə, “Mmà'àmbı, m̀bə a bə wô, ò swon m̄ zı a mbè wò fya mùm ̀̀kì.”

²⁹ Yesu a swon ghu mbo mə, “Zı!” Peta à le mfè'è wa mùm àkànu'u, ntəə wa atu ̀̀kì ̀̀ghɛɛ a mbè Yesu.

³⁰ Lã, àjàŋ mə à le nyə afisə ya aa, n̄ògìnə ̀̀ka mbo'ɔ, ntigə mbwɛ nsigə ̀̀ghɛɛ wa mùm ̀̀kì. Ntɔŋnə nyə'ə mə, “Mmà'àmbı, yweensə ghã.”

³¹ Yesu a wǎŋsə n̄nasə abô yi ntswa yi ghu, nswon mə, “Abiint̄i yo a kə'ə bə laà aa a ya aa ɛ? O ghìrə n̄jɔŋkə aa a ya?”

³² Nòò yıi bo le ̀̀kɔ'ɔ ̀̀kuu wa mùm àkànu'u aa, àfisə ya a k̄ntə.

³³ Bə bii bi le ntswe wa mùm àkànu'u aa, bi m̄i yi nswon mə, “Aà ànnu n̄ikonə, ò nı Mu Nwıŋgòŋə.”

Ajàŋ yıi mə Yesu à le ̀̀ghurə ̀̀gàŋmighòò a ala'a Gennesaret aà

(Mk. 6.53-56)

³⁴ Bo tòò m̄ ̀̀ghɛɛ a ala'a Gennesaret.

³⁵ Badigə bya le nyə yi nzi, ntsyasə ̀̀k̄i tsi'ı a idigə idigə maa mbèè àla'a mə bi ghotə ̀̀gàŋmighòò nzi nı ju ghu mbô.

36 Bo le mbu'u mbo ghu mbo mə tâ à ma'atə tâ ñgàṇmìghòò jyâ bɔɔ mɔɔntə tsi'í àtsəṇ atse'ê yi. Bè bitsim bii bi le mmòòntə aa, bi le ntii ñighòò.

15

Ajàṇ yïi mə Yesu à le ṇwenə baFarisai ñlon bîñòṇgòṇ bi bîtà bi bîtaà byaa aà

(Mk. 7.1-13)

1 BaFarisai bo bi ṇgǎṇndi'i nòṇsə le nlǝ a Yerusalem nzi mbetə Yesu mə,

2 “Kaa ṇgǎṇyegēnnu jo i si bîñòṇgòṇ bi bîtà bi bîtaà bi'i ləə aa a a ya aa ε? Nlon mə kaa bi si mbô myaa si'i a ni mânji yïi a kù'ùnə ns'i mbon ki ji.”

3 Yesu a kwi'i mə, “Kaa ni si ndi'i Nwî yu'unə, mbanṇə yòṇə bē bîñòṇgòṇə bu aa a ya aa ε?”

4 Nlon mə Nwî à le ndi'i mə, ‘Ka nyu'unə a taà ghò bo ndè ghò,’ ṇki ndi'i mə, ‘Nù yïi à bègìtə a taà yï kě ndè yï aa, a ku'ùnə mə tâ bi zwi'tə yi.’

5 Ni bāṇṇə ñswonə nî yùu ṇgaa bə mə, Mbə ṇù a swonə a mbo taà yï kè ndè yï mə, ‘Wa àyoo yïi mə bon mə fa ṇkwetə ghò ghu aa, mə fà mē a mbo Nwî,’

6 bon kaa à si nî ṇyù'ùnə taà yï bú ñtswe. Ma yú a di'i aa ajāṇ mə ni tigə mbwesə nî nòṇsə Nwî mbanṇə ṇka nyon nî bîñòṇgòṇə buu aà.

7 Bū ṇgàṇabagilə! ṇgàṇntoò Nwî Yesaiah à le nyə aa tsi'í sigìṇə ṇṇwà'ànə annu yïi mə Nwî à le nswon nlon ṇgaa yùu aà, mə,

8 ‘Bè buà, bi ghu'usə nî gha aa tsi'í nî ñghon ntsū jyaa, lâ mîntii myaa bāṇṇə ñtswe a ndīsyà;

9 Bo mii nî gha laa tsi'í àdāṇə àdāṇə ñlon mə bo bāṇṇə ndi'i bə bîñòṇsə bi bē tsǝ ndi'í jyâ!’ ”

Njoo jii mə ghìrə mə tâ ṇù tsuu laa aà

(Mk. 7.14-23)

10 Yesu a tigə ñtwon nnòò bē wa i zî ghu mbèè a swon a mbo bo mə, “Nî nanse nyu'u tâ à laa a atu bù:

11 Ayoo yïi mə ṇù a ji a ntsū yu aa kaa a si ma ya ghìrə mə tâ à tsuu laa, a ajāṇ yïi mə nòṇsə à di'í aà, a bāṇṇə ṇghìrə ayoo yïi mə a fē'è ghu ntii aa mə tâ à tsuu laa.”

12 ṇgǎṇyegēnnu ji i zî ñswon ghu mbo mə, “O zî mə baFarisai ghìrə nlwīse ntəṇ a nu wò ñlon annu ya mə o ghìrə nswon aa ε?”

13 Yesu a kwi'i mæ, "Ayoo yïi mæ a sî Taà ghà a aburə bē aa bi ka yï dü lò'òsè.

14 Nî ma'atə waa; bo bə aa bîfə'ənə mæ bi tsyàsə bî m'ò. Mfə'ənə à bə ki tsyàsə yï mò'ò bon bo bitsim ka wǒ a ataà."

15 Peta a swon ghu mbo mæ, "Tò'otə nji'î nìghàà nî nàà ma nû a mbo bî'î."

16 Yesu a swon mæ, "Mala a bə mæ, tsi'î bù, kaa nî sî ki nzi aa ε?

17 Nî sî zi mæ àyoo yïi mæ nǔ ji a ntsǔ yu aa, a sigə aa ghu ato'o a kî m̃bu nyi aa ε?

18 Lâ àyoo yïi mæ a fè'è a ntsǔ nù aa a fè'è aa ghu ntii, nghirə nî mæ tá à tsuu laa.

19 Nlon mæ a ntii nù aa a fè'è imòòntè jî bî, ànnǔ nzwitə nù, ànnǔ mǎghàbè, ànnǔ ajirè, iyèrə, nswòŋə àbañnənnù a atu nù, bo bî nswòŋə ànnǔ yï bî a atu nù.

20 Aa ma jû innù mæ i ghìrə mæ nù à tsuu laa aà; kaa nji tì sǐ'î m̃bo tsǒ mæ bo swonə aa, kaa a sî ghìrə mæ nù à tsuu laa."

Màngyè yïi à lɛ ntswe nî àb̃iintii aà

(Mk. 7.24-30)

21 Yesu à lɛ ntigə mma'atə adigə ma ya nghɛɛ a mbù'u Tai bo Sidon.

22 Màngyè baKana yï mò'ò, yïi à lɛ ntswe maa mbù'ù aa, à lɛ nzǐ nyə'ə nswonə nî mæ, "Ko mǐl̃ŋnè ghà, m̃bâ Mmà'àmbî Mu David! Demon yï mò'ò à nañsə ntswe a ato'o mû ghà yï mǎngyè ñdi nî ñgi'î ghu nu si'î."

23 La kaa Yesu kaa a wa'ǎ yi kwɛ'è. Ngǎnyəgənnù ji i tigə ñzi mbu'u mbo ghu mbo nswon mæ, "Furə mǎngyè ghù tá à b̃ii a ñj̃m b̃i'ìnè! Wa a yè'ə nyon aa nzwi nî àtu nù."

24 Yesu a kwi'i mæ, "Bî lɛ ntoo gha aa tsi'î a mbo mbinjèrə j̃i i bwɛ a ngwè'ɛ nda baIsrael aà."

25 Maà noò mǎngyè wa a zî nswetə mikù'utə mi ghu nsi, nswon mæ, "Mmà'àmbî, Kwetə ghâ."

26 Yesu a kwi'i mæ, "Kaa a sî ku'ùnə a nlògə àbaa b̃oò mb̃añnè ñma'a a mbô m̃bù."

27 Màngyè wa a kwi'i mæ, "ŋ̃ñə, Mmà'àmbî, lâ m̃bu jya i syè ñi ñkùgə abaa jya mæ i lò wa atu atetə taà wàà ñwokə aa ñkurə."

28 Yesu a tigə ñkwi'i ghu mbo mæ, "Oh! Màngyè, ò tswe ñi àb̃iintii si'î! Wa ò ka tswe ñi ànnù ya ỹi o lòò aà." Mû yï wa à lɛ nghènsə ñki ntii tsi'î maà noò.

Ajàn yïi Yesu à lɛ mbù nghurə bē b̃i ghà'atə aà

29 Yesu à lɛ ntigə nlo maa adigə nghɛɛ ntsyǎ a mbèɛ àtsùmə Galilea. Ñkò'ò nghɛɛ a atu nta'a, ntigə ntswe a nsyè.

³⁰ Mâ mbêm ñnòò à le nzî ghu mbèè ni bitsèṅkərè, bìbwènkè, bìfè'èṇè, bìtìghàà, nî ṅgàṇmìghòò jî mɔ'ɔ tsi'î jî ghà'atè, ñnɔṅsə a mikòrə Yesu a ghurè waa.

³¹ Bè bya le nyerə si'i a ajàṇ yîi mə bo le nyə bìtìghàà ghaà, bìbwènkè tiì, bitsèṅkərè təè, bìfè'èṇè kiì nyə nî ìdìgè aà; bo le ntigə ṅgha'asə Nwîṅgòṅ baIsrael.

Ajàṇ yîi mə Yesu à le nje'ɛ mbâṇṇè ñtsù'ù jî nìkwà aà (Mk. 8.1-10)

³² Yesu à le ntigə ntwon ṅgănyəgəṇnù jî jya nswon a mbo bo mə, “Mə ko mîlîṇṇè bè bú, ñlon mə bi tswè mə bi'ibo tsîtsōṅ njwi jî tarə kaa wa'à nî àyoo yî jî tswè aà. Kaa mbə mə wa'à swon mə tâ bo lo ṅghèè nî ṅjî ñlon mə mbə bo ghîrè ṅghɛ ɲwòkə a mânjî.”

³³ ṅgănyəgəṇnù jî i betə yi mə, “Mbə bi'inè logě abaa aa fə fàa a atu nta'a mîwèè a ku'ùnè a nje'ɛ mambêm ñnòò ghû ghu aa ɛ?”

³⁴ Yesu a betə waa mə, “Nî tswè nî ṅkya abaa aa jî sөгə aa ɛ?” Bo kwi'i mə, “I nî jî sàmbaa nî bɔɔ bi mbwè bi mɔ'ô.”

³⁵ Yesu a swon mə tâ ñnòò bə wa tswe a nsyê.

³⁶ A tigè ñlogə ibaa jya jî sàmbaa ni mbwè mya, mfa mbi'ikə a mbo Nwî, mibatə, mfa a mbô ṅgănyəgəṇnù jî bo yatə a mbo bè byâ.

³⁷ Bè bya bitsim le nji nyurə; bi bwèè àbùgè miji ya, ibà'a abaa jya bo bi isà'a mbwè jya, i luu nî ṅkyè jî sàmbaà.

³⁸ Ndùu mbâṇṇè jîi i le nji aa le mbə ntsù'ù jî nìkwà; kaa bi le wa'à bāṅgyè bo bi bōṅkhə səṅə.

³⁹ Yesu à le ntigə nseensə bə bya, ṅkuu a mûm àkànu'u ntoo ṅghɛ a mbù'ù àla'a Magadan.

16

Ajàṇ mə bi le mbetə alènsə a mbo Yesu aà (Mk. 8.11-13; Lk. 12.54-56)

¹ BaFarisai bi mɔ'ɔ bo bi baSadukai bi le nzî a bo Yesu nloo mə bi kwà'ànə yî, mbetə yi mə tâ à ghîrə alènsə yîi mə a lo a aburə aa a ndî'i mə Nwî à tswe bo yu.

² Yesu a kwi'i waa nî àbetə mə, “A yî mbə a ṅkwêfò aa nî swonè ni mə 'fdìgè ka ghîrə bònḡè ñlon mə mbà'à àbùrə i bāṅè.”

³ A yi ṅki mbə a tìtugə aa nî swonè ni mə, ‘Sii à ka ghîrə bə njwî àfisè ñlon mə mbà'à àbùrə i bāṅè ṅki mbosə nî ìdìgè.’ Nî zî àjàṇə mə mbə nî kâ nyə nî ñnnù a ajàṇ mə mbà'à àbùrə i di'i aà. Lâ kaa mbə nî wa'ă ilènsə noò ṅgù'u mbi yulà zî.

4 Bũ ɲǎŋghìrê ìnnù jĩ bì bìtìbĩ Nwĩ bì ɲǎŋ'ù bulà, ni betə nàa mə mə dì'i alensə annù a mbo bù aa ε? Ɗǎŋ, àlènsə yĩ mə mbə mə dì'i a mbo bù à ki mbə aa tsi'i yĩ Ɔna." A swòŋ mē laa ntigə mma'atə waa ɲghɛɛ yi.

*Mbè'è àbaà baFarisai bo bì baSadukai
(Mk. 8.14-21)*

5 Nòò yĩ mə ɲǎŋyɛgənnù ji i le ntoo ɲghɛɛ nywe'e wa mbèè àtsùm ya yĩ mò'ɔ aa, bo le yə mə bo li'inə a nlògə àbaà.

6 Yesu a swon a mbo bo mə, "Nì ka nstsyəsə ghūu, ntsee nì àtù yuu nlon mbè'è abaa baFarisai bo bì yĩ baSadukai."

7 Bo logìnè ntigə ɲghaa a atitì bo nswonə ni mə, "A swon laa aa nlon mə kaa b'ìnè ghìrə ɲwa'ă abaa lògè aà."

8 Yesu a zì ànnù yĩ mə a le ntswe a ntii bo, ntigə nswon mə, "Bù bē bii mə àbiiintii yaa a kə'ətə, a ghìrê àkè mə nì ka ɲghaa a titii bù mə nì sì nì àbaa tswe aa ε?

9 Nì sì annù zì tã àtù yuu laa ghu aa ε? Nì sì burə ki wa'atə ajən mə mə kì jè'ε bē bya ntsù'ù ji ntaà nì ɲkya ibaa jya ji ntaà aa ε? Nì le nsyɛ ɲkugə ji i luu aa a nì ɲkyè ji sɛgə aa ε?

10 Nì sì ki ɲwa'atə ɲkya abaa jya ji sàmbaa mə mə kì jè'ε bē ntsù'ù ji nìkwà ghu aa ε? Nì le ɲkì nsyɛ ɲkùgə ji i luu aa a nì ɲkyè ji sɛgə aa ε?

11 A tigə ɲghìrə akə mə nì bu ɲka ɲjɲkə, kaa ɲkì'ì zì mə mə sì aa annù nlonə abaa ghàà aa ε? Nì ka nstsyəsə ghūu nì mbè'è àbaà baFarisai nì baSadukai."

12 Bo tigə nzi maa noò a laa mə kaa à sì a mbo bo ghaa mə tã bo ka nstsyəsə nlon aa mbè'è àbaa. A bàŋnè ɲghaa nlon aa ìnnù jii mə baFarisai bo bì baSadukai le sì dì'i aà.

*Ajàŋ mə Peta à le nswonə a ɲù yĩ mə Yesu à ni ghu aà
(Mk. 8.27-30; Lk. 9.18-21)*

13 Yesu à le ɲghèè ɲka ɲkoontə a mbèè Kaisaria Filipi, nìbetə ɲǎŋyɛgənnù ji mə, "Bē swonə ni mə Mu Nù à bə aa wə aa ε?"

14 Bo kwi'i mə, "Bì mò'ɔ swonə ni mə, Ɔn Ɗǎŋmùrə bē ɲkì, bì mò'ɔ swonə ni mə, Elijah, bì mò'ɔ kii m̀bu nswonə ni mə, Yeremiah, kè ɲǎŋntoò Nwĩ wa yĩ mò'ô."

15 A betə waa mə, "Lã nì swon yuu ɲgaa mə mə laa mbə wə aa ε?"

16 Simon Peta a kwi'i mə, "O nì Ayo'ò Nwĩ wã, mbə Mu Nwĩŋgòn yĩ mə à tswe ntii aà."

17 Yesu a swon ghu mbo mə, "Mbɔɔnə a mbo wò mbá Simon mu Ɔna nlon mə a ma yũ ànnù nĩŋkon a mbo wò aa kaa a sì ɲùmìsòn dì'ì. A dì'ì Taà ghà a aburə a mbo wò.

18 Mè swòŋə a mbo wò mə, ò laa mbə Peta*, mə ka bɔɔ ŋghotə yà ma mùu atú àlànɔsə ŋgò'ò. Kaa tâ tsi'í nìwo, tâ nì wa'à tìi ntsya.

19 Mè ka fa bìkey bì annù nifɔ aburə a mbo wò. Annù yìi mə ò kwerə fàa nsye aa boŋ baa kii kwerə a aburə. Annù yìi mə ò fɛɛ fàa nsye aa boŋ baa kii fɛɛ a aburə.”

20 A tigè ñnanɔsə ŋkwantə ŋgǎnyəgənnù jì mə tâ bì tsuu a mbo nɔ lɔ swon mə yu laa mbə Ayo'ò Nwĩ wá.

Ajàŋ mə Yesu à lɛ ŋghàà ñlon ŋgi'í yìi yu ka yə i kwo aà (Mk. 8.31—9.1; Lk. 9.22-27)

21 Nlɔginə maa noò Yesu a lògìnə ñdi'í a mbo ŋgǎnyəgənnù jì mə, yu tswe nì ñlìgìnə ŋkɔ'ɔ ŋghɛɛ a Yerusalem i ghɛɛ i yə mbuu ŋgi'í jì ghà'àtə ghu a mbo bità bì ala'a, bo bì bìlìi bì ŋgǎnmà'anwĩ nì ŋgǎŋndì'í nòŋsə, tâ bì zwitə yì, a ti bə nì ñjwi jì tarə bì bu nyweensə yì fu nì nìwò.

22 Peta à lɛ nswùntə yì ŋghɛntə nì ghu, ñlɔginə ŋka ŋghaantə nii nswonə nì mə, “Wa mbə Nwĩ wa'á ma yú ànnù bii, Mmà'àmbí. Wa kaa mbə ajàŋə annù ma yú a wa'á a nu wò fɛ'ɛ.”

23 A bəŋkə yì nswon a mbo Peta mə, “Tsyá mbii a nɔm mə, mbá Satan! O nì mɔfànsə mánjì a mbo mə ñlon mə kaa ò sɪ aa a nɔm Nwĩ təè, ò bàŋnə ntəè aa a nɔm bə.”

Bə bìi mə bì nì ŋgǎnyəgənnù Yesu aà

24 Yesu a tigè ñswon a mbô ŋgǎnyəgənnù jì mə, “Mbə nɔ tsù a ka nɔɔ a ŋka nyonə a nɔm mə, a tuù ibii nú yì, mbe'e abàŋnə bàŋnə yì ŋka nyonə nàà.

25 Nlon mə nɔ yìi mə a lɔ mə yu yweensə ibii nú yì aa, à ka bàŋnə bwɛ. Nù yìi mə a bàŋnə mbwɛ ibii nú yì nlon ŋkwi atú gha aa, à ka bàŋnə tswe nì ghu.

26 Mbə a kwetə nɔ tsù aa nì àkə mə mbə a tswe nì mbi yú ntsim mbàŋnə mbwɛ ntswéntii yì aa ɛ? Kə mbə nɔ a fa aa àkə ŋkwensə ntswéntii yì ghu aa ɛ?

27 Nlon mə Mu Nù à ka yì zì bo bì baangel bi a múm nìgha'a nì Taà yì i tso'ɔ ifà'à nɔ ntsim i yonə nì àfà'à yìi mə à lɛ mɔfà'a aà.

28 Mè swòŋə a mbo bù tsi'í annù ñŋkon mə bə bí mɔ'ɔ bì təè faà bìi mə kaa bo ka yì wa'à nìwo ywe'etə ti yə nòò wa mə Mu Nù à ka yì zì a múm ànnù nifɔ yu aà.”

* 16:18 Njì'í Pita, “Petros” nì nìghàà nì baGrikia, ì bə aa àlànɔsəŋgò'ò.

17

Ajàŋ yïi mæ Yesu à lɛ mbəŋkə yi ntigə ŋɣweenə aà
(Mk. 9.2-13; Lk. 9.28-36)

¹ Njwi i tsyà mē ji nto'o, Yesu a lɔgə Peta bo Jɛms ni mumaà yï Jɔn bo bo kɔ'ɔ ghèè a atu nta'a yï syà yï mɔ'ɔ, ntswe ghu tsi'i bò bo.

² Nù yï i bəŋkə a nsi bo, nsi yi i tigə nta tsi'i tsɔ nɛnòò, ɛtsè'è jï i fu'ù nɛɛɛŋkə.

³ Bo ghəə ki yə Moses ni Elijah wi'ikə mɛf'e'ɛ ntigə ŋghaanə bo bi Yesu.

⁴ Peta a swon a mbo Yesu mæ, "Mmà'àmbi, a bɔŋ mæ bi'inə tswe faà aà. O bə kɔŋ bɔŋ mæ ka ghùrə mɛntàn mi ntarə faà, tâ yï fùùrə i tswe a mbo wò, yï mɔ'ɔ i tswe a mbo Moses, tâ yï mɔ'ɔ i tigə ntswe a mbo Elijah."

⁵ Ajàŋ mæ à lɛ mburə ki ghàà aa mbà'à yï nta yï mɔ'ɔ i wi'ikə ŋkusə waa, nji nù i fɛ'è wa múm mbà'à nswon mæ, "Aa mú ghà yï mbânghə yïi mæ mæ kɔŋə aa à ghulà, mæ nanse ndoritə nlonə yï. Nì ka nyu'u annù yïi a swonə aà."

⁶ Nòò yïi ŋgəŋyegənnù ji i lɛ yu'u lálàà aa, bo lɛ ŋwɔ a nsyɛ àkùu kuu, nluu ni nìbɔ'ò.

⁷ Lá Yesu à lɛ nzì nzi mmòòntə waa nswon mæ, "Bìnnə nì, nì tsuu ki bɔ'ɔ."

⁸ Bo ŋentə mi'i myaa ntigə yə tsi'i Yesu, kaa ŋki'i ŋù dàn bú nyə.

⁹ Ajàŋ mæ bo lɛ nlò wa atu nta'a ŋka nsigə aa, Yesu a swon a mbo bo mæ, "Nì tsuu annù nlonə njəə təə təə ma yù a mbo ŋù lɔ swonə, i ywe'e noò yïi mæ Mu Nù à ka yï yweenə ni nìwo aà."

¹⁰ Ngəŋyegənnù ji jya i betə yï mæ, "Ngəŋndi'i nòŋsə i nswonə ni mæ Elijah à tswe nì mfoò ntsyà mbii i zì aa a ya aa ɛ?"

¹¹ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, "Elijah à tswe nì zì, ŋki tswe nì nzi tsisə innù tsim fu i bɛnsə a ajàŋ mæ i lɛ ntswe aà."

¹² La mæ swonə a mbo bù mæ Elijah à tɛ'è mē nzi, kaa bo wa'à yi zì, mbəŋghə ŋghirə annù yïi mæ bi kɔŋə aa ghu nù. A ki mbə a ŋgɛŋgɛŋ a ajàŋ mæ Mu Nù à ka yə ŋgi'i a mbo bo aà.

¹³ Ngəŋyegənnù ji jya i tigə nyu'u a laa atu bo maa noò mæ a swonə aa annù nlonə ŋgaa Jɔn Ngəŋmùrə bə ŋki.

Ajàŋ mæ Yesu à lɛ ŋghùrə múmbəŋghə yïi mæ à lɛ ntswe ni demon aà

(Mk. 9.14-29; Lk. 9.37-43)

¹⁴ Nòò yïi mæ bo lɛ mbù mbii ntsi'i nnòò bə wa aa, ñumbəŋghə yï mɔ'ɔ à lɛ nzì nswetə miku'utə mi a nsi Yesu, nswon mæ,

15 “Mmà'àmbî, ko mîlîŋnè mû ghà ghû, ñlonj mə a wô àbùbùrè nnaŋsə nyə nî ñgi'i tsi'i nî mbê ànnù. A yi mbə noò mò'ò a wô a mum mò'ò, a bə a noò mò'ò a wô a mûm ñkî.

16 Mə ghîrə nzi ni ghu a mbô ñgănyəgənnù jo kaa bo ki'i àjàŋ mə mbə bo ghurè yi zî.”

17 Yesu a swonj mə, “Oò, bû niwaa ni bē bîi bi sî nî àbîintîi tswê, ñghîrə nî ñnnù jîi i sî tsinè aa, mə ka tswe bi'inè i ywe'e aa a noò àkè aa ε? Mə ka ki tswa ntîi gha nlonj ŋgaà yùu i ghεε ywe'e aa a noò àkè aa ε? Nî zi ni ghu a mbo mə.”

18 Yesu a wenè demon wa, a burè mfe'ε ghu nu, mu wa a ghəsə ñtîi.

19 Ñgănyəgənnù Yesu i lε ntigə nzi ghu mbo a alò'òsə mbetə yi mə, “Bî'i ghîrə ŋki'i a mfi'i demon wa zi aa a ya aa ε?”

20 A kwi'i a mbo bo mə, “Nlonj mə àbîintîi yuu a kə'ə aà. Mə swonj a mbo bù tsi'i annù nîŋkonj mə, mbə nî tswe nî àbîintîi a te'ε ŋkə'ə mbə tsi'i tsó àbùrə mâghum, bəə bonj mbə nî swonj a mbô ñta'a ghû mə, ‘Bîinè faà ñghεε ntəə fîi' i kî mbiinè. Maa mùu àjàŋ bonj kaa mbə ànnù tsu a wa'à ghuu tsyâ. [

21 Mbuu demon ma ghû a lòò aa mə mbə nî si'isè ìbîi nû ghuu ti ji ñtsa'atə Nwî mbonj fi'i.”]*

Ajàŋ mə Yesu à lε mbu ŋghaa annù ñlonjə annù niwô yi aà

22 Nòò yîi mə ñgănyəgənnù ji i lε mbù ñghotə a ala'a Galilea aa, Yesu a swonj a mbo bo mə, “Bi ka fa Mu Nù a mbo bə,

23 tâ bì zwitə yi, a ti bə a nî ñjwi ji tarè bi bù mbiinsə yi fu a niwô.” Nû yàà i lε nnaŋsə mbi'i tsi'i nî mbê ñnnù.

Ajàŋ mə Yesu à lε ntu tax ñdâmà'anwî aà

(Mk. 9.30-32; Lk. 9.43-45)

24 Nòò yîi bo lε nzi ñku'u a Kapernaum aa, ñgăŋkwərə tax ñdâmà'anwî bo zî a mbo Peta mbetə yi mə, “Ndi'innù ghùu ghû, à si tax ñdâmà'anwî tu aa ε?”

25 Peta a kwi'i mə, “A tu.”

Nòò yîi mə Peta à lε ñkuu a nda aa, Yesu a betə yi mə, “Simon, àmòòntə yo a nî mə akə aa ε? A tax a mbo bìfò bí fàa nsyε aa a tu wo aa ε? Bè bi ala'a bya, kə bìgîi aa ε?”

26 Peta a kwi'i mə, “Bìgîi.”

Yesu a tigè ñswonj mə, “Mbə a bə la bonj kaa bǎla'a bya sî nî ñtù tswê.

* 17:21 Kaa bə bí mò'ò sî atîi yuà ñiŋə.

27 Lâ kaa bĩ'inè si lòò mæ mbæ bĩ'inè lwĩsè mĩntõn myaa. Tsõ mæ a bæ laa aa, ghèè fii atsũm mĩma'a nsa'a ghu. Fĩbwè fii mbĩ fii ò ko aa, ò ŋa'atè ntsũ yi, bon ò ka fi'i abàtè ŋkabè ghu tâ à ku'u a ntu tax ndàmà'anwĩ ghà bo ghu. Lògè ŋghèè ntu tax yĩ'ò ghu a mbo bo."

18

Abetè nlonŋ ŋũ yĩi mæ à kò'ɔ ntsiræ a mĩm ànnũ nifɔ Nwĩ aà

(Mk. 9.33-37; Lk. 9.46-48)

1 A bæ maa noò, ñgãŋyægãnnũ Yesu zĩ ghu mbo mbetæ yi mæ, "Nũ yĩi mæ à kò'ɔ ntsiræ a mĩm ànnũ nifɔ aburæ aa à nĩ wò aa ɛ?"

2 Yesu a twonŋ mũŋkhæ nzĩ nte'ɛ a titĩ bo

3 ñswonŋ mæ, "Mè swonŋ a mbo bù tsi'ĩ annũ nĩŋkonŋ mæ mbæ nĩ tsuu ghũ bəŋkæ i bæ tsi'ĩ tsõ bəŋkhæ bon kaa nĩ ka yĩ wa'à a mĩm ànnũ nifɔ aburæ kuũ.

4 Nũ ntsĩm yĩi mæ à sìgĩsè ibĩ nũ yĩ a nsyɛ tsõ mu ghulà aa, àa bæ ñũ yĩi à kò'ɔ ntsiræ a mĩm ànnũ nifɔ a aburæ.

5 "Nũ ntsĩm yĩi mæ à kweræ ajànŋ mu mà yũ nĩ ìkũm gha aa bon à kwèræ aa ghà.

6 Lâ ñũ yĩi mæ à ghĩræ mæ ajànŋ mu mà yũ yĩ mɔ'ɔ mæ à nĩŋ ntĩi yi a nu mè aa tâ à wo a mĩm ìnnũ jĩ bi, a bon mæ tâ bi kweræ ŋgò'ɔ abaa yĩ ñwè ghu ntɔŋ, mĩma'a yi a mĩm ñkĩ miyaa tâ à bwe nsigè ŋghɛɛ a nsyɛ ñkĩ.

Ikwa'ànè jĩi mæ i ghĩrè bè wò nĩ ìnnũ jĩ bi aà

(Mk. 9.33-37; Lk. 9.46-48)

7 "Ŋgĩ'i yĩ ñwè a mbô mbĩ mæ i zĩ nĩ ìkwà'ànè jĩi mæ bẽ wò ghu aà. Ikwa'ànè i te'ɛ ntswe nĩ ñzĩ, lâ ŋgĩ'i yĩ ñwè a nu ñũ yĩi mæ ìkwà'ànè mà jya i tsya ghu ñjĩm ñzi aà.

8 Mbæ abô yo kè àkòrè yo a ghĩræ mæ tâ ò wo a mĩm ìnnũ jĩ bi, ò kwyɛ mĩme'e. A bon mæ ta ò bæ abô mɔ'ɔ kè àkòrè mɔ'ɔ ntsyatæ a ntswe nĩ mbo mi mbaa kè mĩkòrè mi mbaa, tâ bi yi mbànŋnè mĩma'a gho a mum mɔ'ɔ ti mè.

9 Mbæ nĩli'ĩ no nĩ ghĩræ mæ ò wo a mĩm ìnnũ jĩ bi, ò twe'e mĩme'e. A bon mæ tâ ò bæ nĩli'ĩ mɔ'ɔ nyi ŋkuu a mĩm ntswèntĩ, ntsyatæ a ntswe nĩ mĩ'i mi mbaa tâ bi yi mbànŋnè mĩma'a gho a mum mɔ'ɔ Satan.

Ñighàà nĩ nanaa nlonŋ annũ mbĩŋjèrè yĩi mæ i bwe aà

(Lk. 15.3-7)

10 "A nĩ yæ mæ kaa nĩ si bɔɔ bĩ kægè tsõ buà bú tsa'a. Mè swonŋ a mbo bù tsi'ĩ annũ nĩŋkonŋ mæ baangel byaa bi tæ a nsi mĩ'i Taà a ŋgònŋ bìnòò bitsĩm a aburæ. [

11 Nlon mə Mu Nù à ɛ nzi aa nyweensə bè bii mə bi bwe aà.]*

12 Nì wa'atə mə akə aa ɛ? Mbə nù à tswe ni mbi njèrê ji ñkhi, bɛɛ yì mò'ɔ i fa'anə mbwɛ, a wa'à jì mò'ɔ jya mighum mi bù'u ntsò bù'u a atu nta'a mmà'atə ñghɛɛ nlòò ya mə i fà'a a mánjì aa ɛ?

13 Bɛ lə mə a yə, bon mə swòŋə a mbo bù nì ànnù nñkon mə àa ki doritə nlon ngaa mbì mà ya i tsyá ajàn mə a doritə nlon ngaa jya mighum mi bù'u ntsò bù'u mə kaa i ghìrə wa'à a mánjì fa'à aà.

14 A ki mbə a ngìn ngìn ajàn mə Taà ghùù yì à tswe a aburə aa, kaa à si kòn mə tâ muntsirə mu ghulà yì mò'ɔ tá à bwɛ.

Ndim ghò yì à wo annù aà

15 “Mbə ndim ghò ghìrə annù yì bi a nu wò, ò ghɛɛ ghu mbèè, bu yu tswè tsi'ì bú yu bi baa, ò di'ì ìbì yì ghu mbò. Bɛɛ a yu'utə bəə bon ò bù mē ntswe nì ndim ghò wa fu.

16 Bɛɛ a tsuu yì nyu'utə, ò bú ntwonɛ a nù yì nífùurè kè bē bi baa, bi zì nì ghɛɛ bú bo, ta tá innù tsim jìi mə bi swon aa tá tswe ni biyɛfə bi baa kè bi tarə bii bi beentə.

17 Bɛɛ mə a ki mbu ntuu yì a nyu'utə ànnù yìi mə bú bo swon aa, nì logè yì ñghɛɛ nì ghu a nsí ñghòtə. Bɛɛ a ki mbu ntuu annù yìi mə ñghòtə i swòŋə aa, nì lèntə yì tsi'ì tsò tizi Nwì kè ñgàŋkwɛrə tax.

Annù yìi mə bè beentə aa bo bi à yìi bè tuu aà

18 “Mə swòŋə a mbo bù tsi'ì ànnù nñkon mə, ànnù yìi mə nì kwɛrə fàa nsyɛ aa bon baa kii kwɛrə a aburə, yìi mə nì fɛɛ fàa nsyɛ aa bon baa kii fɛɛ a aburə.

19 Mə ku'usè mibu nswon a mbo bù tsi'ì annù nñkon mə, mbə bù bi baa beenə fàa nsyɛ a nlɔɔ ayoo bon Taà ghà yìi à tswe a aburə aa à ka fa a mbo bù.

20 Nlon mə àdìgè yìi mə bè ghotə ntswe ghu bi baa kè bi tarə nì ikùm gha aa, mə tswe a titi bo.”

Nìghàà nì nānaa nlonə ngàŋàfà'à ti lĩ'ìnə àfansənnù

21 Peta à ɛ nzi a mbo Yesu mbetə yì mə, “Mmà'ambì, mbə ndim ghà a ghìrə ànnù yì bi a nu mə aa ngàà jì sigə mə kì nli'ìnə i tsim aa ɛ? Mbə ngàà jì sàmbaa i ku'ù aa ɛ?”

22 Yesu a kwi'ì ghu mbo mə, “Kaa mə ka wa'à a mbo wò swon mə ngàà jì sàmbaa, mə ka bàŋnə swon mə, ñgàà mighum mi sàmbaa ngàà jì sàmbaa.*

* 18:11 Kaa bè bii mò'ɔ si atii yuà nñŋə.
ntsò sàmbaa.

* 18:22 Kè ngàà mighum mi sàmbaa

²³ Ma mùu ajàṇ, mbə bǐ'inè figìnè ànnù nifǒ aburə tsǒ mfǒ yǐ mò'ɔ yǐ mə à lɛ nlòò mə yu sèntə innǔ ṇkabê ji bo bì ṇgǎṇfà'á ji,

²⁴ Nòò yǐi mə bì lɛ nlògìnè ṇka nlentə aa, bì zǐ nǐ ṇù yǐ mò'ɔ yǐ à lɛ si tswa nǐi nǐ bì milion bì francs bì nǐghumè.

²⁵ Tsǒ mə kaa à lɛ ṇkǐ'i ajàṇ yǐi mə mbə yu tǔ ṇkabə ya zi aa, mǐfǒ wa a swon mə bì tswa yi mfee a bò'ɔ bì ṇgwê yǐ nǐ bǔò bì, nǐ ṇgòn ṇjoò tsim jǐi à tswe nǐ ju aa ntu ṇkabè yǐ ya ghu.

²⁶ ṇgàṇfà'á wa a swètè mǐkù'ùtè mǐ a nsyɛ, mbu'u mbo ghu mbo, nswon mə, “Mmà'ambǐ, tswa ntǐi gho a nu mǐ, wa mǐ ka yǐ tu ṇjoò tsimè.”

²⁷ Mǐfǒ wa a kǒ mǐlǐṇnè yǐ, mǐma'atə yi, nswon mə tǎ à tsuu ṇkabə ya bǔ tu.

²⁸ “Tsi'ǐ ma waa ṇgàṇfà'á à ghè mə yu kǐ fɛ'ɛ, mǐboo ṇù nǐbǒ waa yǐ mò'ɔ yǐ à lɛ si bǎṇnè ntswa nǐi nǐ ntsù'ù ji nǐghum, mǐfaṇ a ntɔṇ, nswon mə, ‘Tu ṇkabè yǎ yǎ.’

²⁹ A wǒ ghu nsi, ṇyǎ'ə mə, ‘tswa ntǐi gho a nu mǐ, wa mǐ ka yǐ tu ṇkabè yǒ yǎ.’

³⁰ A tuù yi, nswon yi ṇghɛɛ nǐ ghu, ṇghɛɛ nǐnǐə a ndǎtsan mə tǎ à tswe ghu nywe'e a noò yǐi à ka yǐ tu nǐkarè nǐ nya aà.

³¹ Nòò yǐi mə ṇgǎṇfà'á jya jǐi mò'ɔ i lɛ nyə ma ya ànnù aa, nǔ yàà i bì'i tsi'ǐ nǐ mǐbēnnù. Bo ghɛè ṇkɛ'ɛnə ṇgòn innǔ tsim jǐi i lɛ mǐfɛ'ɛ aa a mbǒ mǐfǒ wǎ.

³² Mǐfǒ wa à lɛ ntwonə yi a zǐ a swon ghu mbo mə, ‘Wò ṇgàṇfà'á à àbǐ'intǐi, mǐ kǐ lɛ mmà'atə nǐkarə nya nǐ tsim nǐi ǒ lɛ ntswa gha ghu aa, nlon ajàṇ mə ǒ lɛ nyè'ə a mbo mǐ aà.

³³ O kǐ wa'á zǐ àjàṇə mə mbə ǒ ko mǐlǐṇnè nǐdim ghò, tsi'ǐ tsǒ ajàṇ mə mə lɛ ṇko ghò aa ɛ’

³⁴ Mǐfǒ wa à lɛ nlwǐnsə ntɔṇ, ntwon ṇgǎṇmfǐi bə, mǐfa yi a mbo bo mə bì ghɛɛ mfǐi yi nywe'e a noò yǐi à ka yǐ tu nǐkarè nǐ nya nǐtsimè.

³⁵ “Aa ajàṇə mə Taà ghà mə à tswe a aburə aa, aa yi ghìrə a nu bù bǐtsim, mə mbə nǐ tsuu ifansənnǔ bilǐm buu a mǐm ntǐi bù i kǐ lǐ'inè.”

19

Ajàṇ mə Yesu à lɛ ndǐ'i annù nlon annǔ nsà'ànə nǐyɔ'ɔ aà (Mk. 10.1-12; Lk. 16.18)

¹ Nòò yǐi mə Yesu à lɛ mǎṇsə nswon ma jǔ innǔ tsim aa, à lɛ mǎ'atə ala'a Galilea ṇghɛɛ a mbu'u Yudea a njii ṇkǐ Jordan,

² Mìnòò mi bê mî ghà'àtè le nyònè yi, a ghurè mighòò a nu bo maa adigè.

³ BaFarisai bì mɔ'ɔ bi le nzî, a ñkwà'ànê yi, mbetə yi mə, “Nòñsə a bîi mə mbə nù a fi'i ñgwê yî ñlon annù tsu mə à ghìrə aa ɛ?”

⁴ A betə waa mə, “Nì lɛɛ ñkî'î twon mə, nù yîi à le nanşə waa nloginə a nloginə aa, à le nanşə waa aa nùmbânɲè bo mângyɛ aa ɛ?”

⁵ Ntigə nswonə ni mə, “Tsò mə a bə laà, nùmbânɲè à ka kî mà'àtè taà yî bô ndè yî, i zî bòònsə bô ñgwê yî, tâ bo bi baa tigə mbə nyǎnu yî mǫùrè aa ɛ?”

⁶ Maa ajàn kaa tâ bo wa'à bê bi baa bù mbə, ntigə mbə nyǎnu yî mǫùrè. Ayoo yîi mə Nwîngòn à bòònsə mē aa, tâ nù tsu à tsuu lǫ yàtè.”

⁷ Bo bù mbetə yi mə, “Moses à le ntigə nswon mə mbə nù à tse fa aɲwà'ànə nsà'a nìyɔ'ɔ a mbo ñgwê yî, i fi'i yi aa a ya aa ɛ?”

⁸ A kwi'i a mbo bo mə, “Moses à le mbeentə mə mbə nù kâ mǫ'î ñgwê yî aa nlon ajàn mə mǫnti muu ti aa. Lâ kaa a wa'ă aa ajàn mə a le ntswe a nloginə aa bê.

⁹ Mè swon a mbo bù mə mbə nù a fi'i ñgwê yî a nda yu, ntsuu nlon aa annù atsùrè bə, mbu nyo'ɔ yî dàn, bəə bon à ghìrə aa annù mǫghàbè.”

¹⁰ Nǫǫnyəgənnù ji i betə yi mə, “Mbə a bə ma mùu ajàn a titi nùmbânɲè bô ñgwê yî a kî'î kù'unè aa bə mə tâ nùmbânɲè wa a tswe yi ti yɔ'ɔ aa ɛ?”

¹¹ Lâ a kwi'i a mbo bo mə, “Annù ma yû mə mə dî'î aa, kaa mbə a kî'î a mbo nù ntsim gheɛ. Mbə a kî ñghɛɛ aa tsi'î a mbo bè bîi mə Nwîngòn à tsò'ɔ mfa a mbo bo aa.

¹² Nlon mə bè bî mɔ'ɔ à ni bìsòn aa a njwê, bî mɔ'ɔ, bi ghìrè nî mbô, bî mɔ'ɔ bi ghìrè ibîinû waa maa ajàn mbi'î aa annù nifɔ aburə. Nù yîi mə mbə kwerə annù ma yû mə mə dî'î aa, tâ à kwerə.”

*Ajàn mə Yesu à le nniɲ mboɔnə a nu bônkhə aà
(Mk. 10.13-16; Lk. 18.15-17)*

¹³ Bè bî mɔ'ɔ le nzî ni bônkhə ghu mbo mə tâ à nonşə mbô mi a atu bo ntsa'atə Nwî. Nǫǫnyəgənnù ji i wenè bê byâ.

¹⁴ Lâ Yesu a swon mə, “Nì ma'atə boɔ bya tâ bì zi a mbo mə, ntsuu waa kî kîɲè bê; ñlon mə annù nifɔ aburə a tswe aa a mbo bè tsò bo.”

¹⁵ A swòn mē laà aa ntigə nonşə mbô mi a atu bo, ñghɛɛ yi.

Annũ mûngwà'à ñgàṅkabə
(Mk. 10.17-31; Lk. 18.18-30)

¹⁶ Nù yî mò'c à lɛ nzî ghu mbo mbetə yi mə, “Ndi'innu, annu yî siginë yî mbə mə kâ ñghirə nyi ṅkuu a mûm ñtswëntî yî i lwî'i nîṅkon aa à nî yu aa ɛ?”

¹⁷ Yesu a betə yi mə, “O betə gha nlon annu yî siginë aa a ya aa ɛ? Wa nù yîi à bòn aa, à nî tsi'î nù yî mfuurè. Mbə ò ka ṅkon mə o kuu a mûm ñtswëntî, ò kâ ñlæə ndi'î Nwî jyâ.”

¹⁸ A betə Yesu mə, “I juu aa ɛ?” Yesu a kwi'î ghu mbo mə, “Tsèè ṅû zwitə. Tsèè annũ mâghabə ghîrè. Tsèè yèrè. Tsèè abànṅonnũ tswɛɛ.

¹⁹ Ka nyu'unə taà ghò bô ñdè ghò. Ka ṅkònə nî ndim ghò tsò ìbîi nũ ghò.”

²⁰ Mûngwà'à wa a kwi'î ghu mbo mə, “Mè lèè mə ndi'î ma jû tsi'î tsimə, a tigə mbon akə a mbo mə aa ɛ?”

²¹ Yesu a kwi'î ghu mbo mə, “Mbə ò ka ṅkon mə òo bõṅ mǎṅsə, ò ghɛɛ mfee ṅgòn ṅjoò tsim jîi ò tswe nî ju aa, mfa a mbo ṅgàṅṁfumə, nzi ṅka yonə naa, bon ò ka tswe nî àfù'ù a aburə.”

²² Mûngwà'à wa à yù'ù mē ma yû ànnu aa, ñlo ṅghèè yi nî àjəṅnə ñlon mə ṅjoò ji i lɛ ṅgha'a.

²³ Yesu a tigə ñswon a mbô ṅgǎṅyəgəṅnũ ji mə, “Mè swõṅ tsi'î annu nîkon a mbo bù mə a tsyanə a mbo ṅgàṅkabə a ṅkuu a mûm ànnu nifò aburə.

²⁴ Mè bu ṅkù'ùsə ñswon a mbo bù tsi'î annu nîṅkon mə, a fwaatə a mbo kamel a ntsurə a nîli'î nî nsa'a, ntsyatə a mbô ṅgàṅkabə a ṅkuu a mûm ànnu nifò Nwî.”

²⁵ ṅgǎṅyəgəṅnũ ji yù'ù mē ma yû ànnu aa, ànnu a tsyâ waa tsi'î mbēnnũ. Bo tigə mbetə yi mə, “Nù yîi mbə a yweenə aa a tigə mbə aa wò aa ɛ?”

²⁶ Yesu a lîi ñsî waa nswon a mbo bo mə, “A tsyà aa ṅumîsòn, lâ a ghèɛ nî Nwî, mbə à tse ghîrə innu tsimə.”

²⁷ Peta à kwi'î nswon mə, “Yê, bî'î bîi bî'î mà'àtə mə ṅgòn ṅjoò tsim nyonə gho aa, bî'î ka yî tigə nnaṅsə tswe aa nî àkə aa ɛ?”

²⁸ Yesu a swon a mbo bo mə, “Mè swònə a mbo bù tsi'î annu nîkon mə wa a mûm mbi yî mfi, wa a noò yîi mə Mu Nù à ka yî ṅaṅnə a nî àbèrè nigha'a yu aa, bù bya bîi mə nî lɛ ṅka nyonə nàa aa, nî ka yî kîi ṅaṅnə nî ìbèrè nighûm ñtsò baa, i tigə sa'a itsə baIsrael jya nighûm ñtsò baà.

²⁹ Nù ñtsim yîi à mà'àtə mila'à mi, kè bìlîm bi, kè bîjàantê bi, kě taà yî, kě ndè yî kè bôò bi, kě ìbwènə nsyê ji, nlon

ikùm gha aa, à ka yĩ bú tswe nĩ njoo mà jya ñgàa ñkhi; i ki bú tswe nĩ ñtswèntì yĩ ì lwĩ'i nĩnkon aa.

³⁰ Lâ bə bĩ ghà'atè bii mə à nĩ bĩtsyà bi mbĩ tsĩtsòñ aa, bi ka yĩ tigə bə bitsirə bi nìjmə, tá bitsirə bi nìjm tigə mbə bitsyà bi mbĩ.”

20

Annù ñlon ɣǎǎfà'à a akò milù'ù

¹ “Nlon mə annù nifò aburə a bə aa tsi'ĩ tsò ajàn yĩ mə nù yĩ mò'ò à lɛ mfɛ'ɛ tsi'ĩ a tìtugə a mbà'a mbà'à ñghɛɛ a nlòò bə mə bi zi mfà'à a akò milù'u yu.

² A lɛ mbii mə yu ka tu waa nĩ ñkabə yĩ ì kù'unə nĩ ifà'a njwi yĩ nìfùurè aa, nìtigə ntoo waa wa múm àkò milù'u yu.

³ A bù mē mbə a nlòòntə nòò, a bù mɛ'ɛ ñghɛɛ n̄yə bə bĩ mò'ò bi təə a nsaanə mitaa tsi'ĩ àdànà dànà;

⁴ a swon a mbo bo mə, ‘Nĩ ki ñghɛɛ wa múm àkò, wa mē ka ghìrə fa ayoo yĩ mə a ku'unə aa a mbo bù.’

⁵ Bo tigə ñki ñghɛɛ. A bù mɛ'ɛ a nsi'i nòò bo bi a nyəñ nòò, ñki ñghɛɛ ñghìrə tsi'ĩ wa ajàn mə à lɛ ñghìrə a mbĩ aa.

⁶ A bə mə a mbǎñ nòò, a bù ñghɛɛ n̄yə bə bĩ mò'ò bo təə, a swon a mbo bo mə, ‘Nĩ si'i ntəə faà mbwəsə nĩ njwi yù a adànə dànə aa a ya aa ɛ?’

⁷ Bo kwi'i ghu mbo mə, ‘Kaa nù tsù à ghìrə wa'à yi'i logè mə bĩ'ĩ zi mfà'à a mbo yu.’ A swon a mbo bo mə, ‘Nĩ ki ñghɛɛ ñka mfa'a wa múm àkò.’

⁸ “Nòò ñtso nòò à kù'ù mē mbonə àkò milù'ù wa a swon a mbô ñgànñlèntə njoo yĩ mə, ‘Twon ɣǎǎfà'à jya ntu ñkabə yàà, ñloginə nĩ bĩ nlwĩ'ĩ n̄jm bya, ñkò'ò mmàn̄sə nĩ bĩ ntsyambĩ bya.’

⁹ “Bə bya mə bi lɛ nlògè waa a noò mban nòò aa bi zĩ mē, nù yĩ mò'ò yĩ mò'ò a kwèrə ñkabə yĩ mə ì kù'unə a ntù ñgànǎfà'à ghu a atú njwi aa.

¹⁰ Nòò yĩ mə bitsyà bi mbĩ bya bi lɛ nzĩ aa, bo lɛ ñwa'atə mə ì yàa ñkabə ì ka gha'atə; la nù ñtsim a kĩ ñkwèrə tsi'ĩ ñkabə yĩ mə bi tu nù ghu a atú njwi aa.

¹¹ Bo kwèrə mē, ñloginə ñka nwurikə a mbôn àkò wá,

¹² ñswonə nĩ mə, ‘Bə bi nlwĩ'ĩ n̄jm bù bi fa'a aa tsi'ĩ a atu mu fìbàntè, lâ bĩ'ĩ bāñnè nsi'i nyo'ò n̄nòò mfa'a njwi yĩ ntsim, ò tũ ñkabə yi'ibo ì ku'unè!’

¹³ Mbôn àkò wa a kwi'i a mbo nù n̄bô wàà yĩ mò'ò mə, ‘Nsùkà'a ghà, kaa mē sǎ annù a mbo wò fānsə; ò ghìrə wa'à bii aa mə ò ka kwèrə aa ñkabə yĩ mə ì kù'unə nĩ ifà'a njwi yĩ nìfùurè aa a mbo mē aa ɛ?

¹⁴ Lògə ɲkabè ò ya ɲghèè ghô; à wa a kɔŋ mə ɲkɔŋ a ɲki mfâ àyoo yï mə mə fa a mbo wò aa a mbo ɲù ɲlwi'ï ɲjɲm ghû.'

¹⁵ "Mbə mə wa'ă annù yï mə kɔŋ aa nì ɲjoo jï mə à nì i ja aa ghìrè aa ε? Kè nì ghè'ènnè aa gha nlon mə mə fa aa ε?"

¹⁶ Yesu a tigè ɲlwi'isə nswon mə, "Ma mùu ajàn, bìlwi'ï bi ɲjɲm ka yï bə bĩtsyà bi mbĩ, tá bĩtsyà bi mbĩ tigə mbə bì lwi'ï bi ɲjɲmè."

Ajàŋ mə Yesu à lɛ ɲghàa ɲga a yï i ywe'e ji tarə nlon annù ɲiwô yi aà

(Mk. 10.32-34; Lk. 18.31-34)

¹⁷ Yesu à kà mē aa ɲkɔ'ɔ ɲghɛɛ a Yerusalem, ɲlɔgə ɲgǎɲyɛgənnù ji jyâ ɲtsò baà, a tswê tsi'ï bò bo. Bo kà mē aa ɲghɛɛ a mǎnjĩ a swon mbo bo mə,

¹⁸ "Yê nì, àjàŋə mə bì'inə ɲkɔ'ɔ ɲghɛɛ nì a Yerusalem laà aa, bi ka tswa Mu ɲù i fa a mbo bìlĩ bi ɲgǎɲmà'anwĩ bo bì ɲgǎɲdĩ i ɲòɲsè tá bo tso'ɔtə isa'à yi ɲtsərə mə bì zwitə yi,

¹⁹ tá bì fa yi a mbo bitìzĩ Nwĩ tá bo wye yi, ɲghɔɔ yi, ɲkweentə yi a atu atibàŋnə bàŋnə; lá a ti bə nĩ ɲjwi ji tarə bì bú mbiinsə yi ɲiwô."

Annù yï mə ndè bì bɔɔ bi Zebedee lɛ mbetə nlon bɔɔ bì aà
(Mk. 10.35-45)

²⁰ Ndè bì bɔɔ bi Zebedee à lɛ ntigə nzi a mbo Yesu bo bì bɔɔ bi, ɲswetə miku'utə mi ghu nsi, ɲlɔɔ annù yï mɔ'ɔ ghu mbô.

²¹ Yesu a betə ghu mbo mə, "O lòò aà àkè aa ε?"

A kwi'i ghu mbo mə, "Bii mə tá bɔɔ aa bù bi baa bì yi ntswe a mùm ànnù nifɔ wò, tá yï mɔ'ɔ a tswe a abo wò yï mà'à, tá yï mɔ'ɔ a tswe a abo wò yï ɲkwàbè."

²² Yesu a kwi'i a mbo bɔɔ bya mə, "Kaa nì sɛ annù yï mə nì betə aa zĩ. Mbə nì nò ɲdɔŋ yï mə mə ka no aa ε? "

Bo kwi'i gho mbo mə, "Mbə bì'ï nò."

²³ Yesu a swon a mbo bo mə, "Tsi'ï annù ɲɲkɔŋə, nì ka no ndɔŋ yï mə mə tswe nì nno aà, tá bì kɪ mmurə ghuu a mùm ɲkĩ a ajàn yï mə bì tswe nì m̀murə mə ghu aà. La kaa a sɪ adigə ya bə a ntso'ɔ bə bii mə bì ka yï tswe a mbèè ɲikwɛɛ mə nì mà'à kè nì ɲkwàbè aà, a nì idigə ma jũ aa a ka yï tswe bə bii mə Taà ghà à nàŋsə ɲlèè a mbo bo aà."

²⁴ Abùgə ɲgǎɲyɛgənnù jya ɲìghum i yù'ù mē ànnù ma ya, ɲlwisə ntɔŋ a nu bo bya bi baà.

²⁵ Lá Yesu a twonə waa bitsim, ɲswon mə, "Nì zi mə bə bii mə bì sa'a bitìzĩ Nwĩ aa, bi nɔŋ aa atu bo, m̀bu'utə nì waa; bə bì wè byaa bi tswê nì àdà'à a atu bo.

²⁶ Kaa m̀bə wa'ă maa ajàŋ a titì bù bē; nù yìi mə a lòo m̀bə nù yìi ñwè a titì bù aa, tâ à bə ngàŋàfà'ă ghùù,

²⁷ tâ nù yìi mə a lòo m̀bə ǹtsyàmbĩ aa, tâ à bə abù'ù yuu;

²⁸ ǹlon mə, tsi'ĩ Mu Nù, kaa à le ñwa'à zĩ aa mə tâ bĩ ka mfa'a ghu mbô. A le nzi aa a mfà'a a mbo bə, i kii fa ntswèntĩ yĩ a ntsu'u atu bē bĩ ghà'atè ghu."

Ajàŋ yìi mə Yesu à le ñghùrə bifə'ə̀nə̀ bi baà

(Mk. 10.46-52; Lk. 18.35-43)

²⁹ Yesu bo bĩ ñgǎnyəgə̀nnù jĩ kà mē aa mfe'ε a Jericho, mambēm ǹnòò a kà ñyonə waa.

³⁰ Bifə'ə̀nə̀ bi baà le ntswe a mbèè mǎnjĩ ñyu'u mə Yesu a tsysà. Nloginə ntigə ntəŋnə nswonə ni mə, "Ko mĩlɛ̀ŋə̀ yĩ'ĩ, Mu David!"

³¹ Ǹnòò wa i wenə waa nswon mə tâ bo kutə ntsũ waa; la bo bǎŋnə̀ ñku'usə ntəŋnə nswon mə, "Mmà'àmbĩ, ko mĩlɛ̀ŋnə̀ yĩ'ĩ, Mu David!"

³² Yesu à le ntəə ntwonə waa mbetə mə, "Nì lòò aa mə tâ mè ghìrə mə akə̀ nì bù aa ε?"

³³ Bo kwi'i mə, "Mmà'àmbĩ, ghìrə tâ bĩ'ĩ bu ñka nyə idigə."

³⁴ Yesu à le ñko mĩlɛ̀ŋnə̀ wàà, ǹmɔ̀ɔntə̀ mi'ĩ myaa, bo ghèsə̀ ǹloginə̀ ñka nyə idigə, ǹlo ntigə nyonə̀ nìi.

21

Ajàŋ yìi mə Yesu à le ñkuu a Yerusalem tsô m̀fò aà

(Mk. 11.1-11; Lk. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ Bô ghèè mē ñka ywe'e a Yerusalem ñkuu a Betfage yìi à le ntswe a nji'ĩ nta'a Olive aà. Yesu a toò ñgǎnyəgə̀nnù jĩ jĩ baa a mbĩ

² ǹswon a mbo bo mə, "Nì ghε fii a nì m̀u àla'a yĩ a mbii bù, ajàŋ yìi nì ka ghèε kì kuu aa, i yə jàkasĩ yìi bĩ tɛ̀ŋnə̀ bo mu yĩ. Nì yə, nì fὲè nzi nì ju mfa a mbo mè.

³ Bεε nù a betə annù a mbo bù, nì swon ghu mbo mə, 'A lòo Mmà'àmbĩ,' bon à ka tigə ghèsə̀ swon tâ nì logə."

⁴ Ma yũ ànnù a le mfe'ε aa a nlwensə̀ ànnù ya yìi mə ǹtoò Nwĩ à le nswon aa mə,

⁵ "Swon a mbo bɔ̀ bĩ Zion mə, 'Yê nì, m̀fò ghùù à ghuà mə a zĩ a mbo bù aà!'

A sìgìsə̀ ibhìnú yìi a nsyε, ñko'ɔ a atu jàkàsĩ, a bə tsi'ĩ mu jàkàsĩ yìi ñkə̀gə̀."

⁶ Ngǎnyəgə̀nnù jĩ jya i le ntigə ghεε ñki ñghìrə tsi'ĩ ànnù ya mə à le nswon mə tâ bo ghìrə aà;

⁷ Bo le nzî nî jâkâsî wa bo mû yî, ñnɔŋsə itsə'ê jyaa a nĵm nnàa jya a tigè ñkɔ'ɔ ntswe ghu.

⁸ Bè bî ghà'atè wa a titî nnòò wa le nsàŋtə itsə'ê jyaa a mânĵi, bî mɔ'ɔ kwyê ñtaa iti ŋkî sàŋtə wa a mânĵi.

⁹ Nnòò yîi i le si ghèe a mbîi bo bî yîi i le si yònə a nĵimè aa i le nlògìnè ñka ntɔŋnə mə,

“Hosiana, a mbo Mu David! Bî'inè gha'asə yu wa yîi mə a zî nî ñkûm Mmà'àmbi aà!

Hosiana a mbô Nwî Akɔ'òntsirə!”

¹⁰ Yesu à kò'ò mē ŋkuu a mûm ñjò'ò àla'a Yerusalem aa, ìdigə tsim ghu i tigè tsiginə tsi'î ñtsìgìnə, bè tigè m̃betə nî mə, “Aà wòò ghûlā aa ɛ?”

¹¹ Nnòò wa i kwi'i mə, “Aa Yesu, ñgàŋntoò Nwî yîi mə à lo a Nazareth a mbù'u Galilea aà.”

Ajàŋ mə Yesu à le ŋkuu a mûm ñdâmà'anwî aà

(Mk. 11.15-19; Lk. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

¹² Yesu à le ñghèè ñkuu a mûm ñdâmà'anwî, m̃furə bē b̃tsim b̃i bi le ntswe ghu mfee nî ñjoo ŋkîi nyuu aà. A le ntii itetə bē b̃i mə bi le si kwensə nî ñkabə bo bî ìlən bē b̃i mə bi le si fèè nî b̃i bugirəm̃kuu aa mmà'ànə a nsyê.

¹³ Nswon a mbo bo mə, “Bî ŋwa'anə a mûm àŋwà'anə Nwî mə,

‘Bî ka yî kî twon ndā yà aa nî ñdā ñtsà'atə Nwî.’

Lā nî ghìrè mē i tigè m̃bə a adigə nlèəntə b̃iyèrê!”

¹⁴ Bîfə'ənə bo bî b̃ibwènkə le nzî ñtsi'i yi wa ndâmà'anwî, a ghurə waa.

¹⁵ B̃lii b̃i ñgǎŋmà'anwî bo b̃i ñgǎŋndi'i nòŋsə yè mə ñnũtsyâmbo jya ĵii mə à le ghìrè aa, ŋkî nyə bɔɔ bya mə bi le ntswe wa ndâmà'anwî ñtɔŋnə nî mə, “Hosiana a mbo Mu David!” aa m̃tɔŋê myaa b̃aŋnə ñlwi lwî,

¹⁶ bo swon a mbo Yesu mə, “O yù'û ànnù yû mə bɔɔ bù swonə aa ɛ?”

Yesu a kwi'i mə, “Ĵiŋə; nî lèè ñwa'à twon, a mûm àŋwà'anə Nwî mə,

‘Wò Nwî ò ghìrè mə mə tâ bɔɔ b̃i bɔrə bo b̃i b̃i bi burə aa kî nɔŋsə aa

tâ b̃i ka mfa nigha'a ñii nî bɔŋ m̃aŋsə aa a mbo wò' aa ɛ?”

¹⁷ Yesu à le ntigə mma'atə waa, m̃fè'ɛ ñghèe a ala'a Bethany, ñle ghu.

Ajàŋ yîi mə Yesu à le nnin ndòò a atu àtî figè aà

(Mk. 11.12-14,20-24)

18 A bè mə a tìtugə a noò yǐ mə à lə mbù ñka ñkuu ñghɛɛ a Yerusalem aa, ñǐ i yaɲə yǐ.

19 A yê àtǐ figè yǐ mɔ'ɔ a mbɛ̀è mǎnǐ, ñghɛɛ ghu, kaa wa'a fǐntà ghu yə a nǐ, a bǎɲnè ñluu tsi'ǐ ñyən ghu. A swon a mbô àtǐ ya mə, "Tá ò yǐ ntsuù fǐntà i lǒ bǔ koonə!" Àtǐ ya lə kǐ mburə ñghensə nyoo ñkwo.

20 Ngǎɲyɛgənnù jǐ i lə nyə ma yaà ànnù, ñyerə, ñswon mə, "A ghìrə àkə àtǐ yú a burə ñghesə ñkwo tsi'ǐ lá aa ɛ?"

21 Yesu a kwi'ǐ a mbo bò mə, "Mè swon tsi'ǐ ànnù nǐɲkon a mbo bù mə, nǐ bə tswe nǐ àbǐintǐ i tsuu kǐ jǐɲkə bəə bon mbə nǐ ghìrə ànnù yú mə mè ghìrə a nú àtǐ figè yú aà. Kaa wa'ǎ aa tsi'ǐ ma yú ghìrə bə, bon mbə nǐ tɛ'ɛ ñswon bə a mbô ñta'a ghù mə, 'Tso'ɔnə nlò faà ñghɛɛ nnàɲə a múm ñkǐ miyaa,' bon wa i ka kǐ lǒ ghɛɛ nnàɲ ghu.

22 Nǐ bə tswe nǐ àbǐintǐ bon nǐ ka kǐ kwɛrə nǐ ñgɔɲ innù tsim jǐ mə nǐ betə nǐ a múm àtsà'atə Nwǐ aà."

Abetə ñlon ada'a yǐ Yesu à lə ntswe nǐ yu aà

(Mk. 11.27-33; Lk. 20.1-8)

23 Yesu à ghèè mə ñkuu a ndàmà'anwǐ bǐlǐ bǐ ñgǎɲmà'anwǐ bo bǐ bǐtə bǐ ala'a zǐ ntsi'ǐ yǐ ghu a noò yǐ à lə sǐ dǐ'ǐ annù Nwǐ aà, mbetə yǐ mə, "O ghìrə innù juà jǐ mə o ghìrə aa nǐ ada'a wo aa ɛ? A adà'à ma yú a mbo wò aa, a fa wò aa ɛ?"

24 Yesu a kwi'ǐ mə, "Mè ka kǐ betə ghuu nǐ àbetə, bɛɛ mə nǐ fa akwi'ǐ a mbo mè bəə bon mè ka kǐ swonə a adigə yǐ mə mè lɔgə ada'a ya mə mè tswe nǐ yu a ñka ñghìrə innù jǐ ghu aà.

25 "Jon à lə nlɔgə ada'a aa fə a ñka mmurə bǎ ñkǐ aa ɛ? A lə nlò aa a mbo Nwǐ kə a mbo bè aa ɛ?"

Bo lə nlɔgɪnə ñka nswuɲnə bo nǐ bo nswonə nǐ mə, "Mbə bǐ'inə swon mə 'A lə nlò aa a mbo Nwǐ,' bon à ka swon a mbo bǐ'inə mə, 'Nǐ lɛè ñtigə wa'ǎ annù yǐ mə àlɛ sǐ swon bǐi aa a ya aa ɛ?"

26 Kə mbə bǐ'inə swon mə 'A lə nlò aa a mbo bè,' bon bǐ'inə aa kǐ bɔ'ɔ nnòò bə bù; ñlon mə bè bǐtsim bǐi mə Jon à lə mbə aa ñgǎɲntoò Nwǐ."

27 Maa ajàɲ bo lə ntigə ñkwi'ǐ mə, "Kaa bǐ'ǐ sǐ zǐ."

A tigə ñswon a mbo bo mə, "Kaa mè ka wa'a ñú yǐ mə à fa ada'a mè ghìrə nǐ innù jǐ ghu aa a mbo bù kǐ nswonə."

Ñghàà nǐ nàà ñlon bɔɔ mbâɲnə bǐ baa

28 "Nǐ mɔ̀ntə mə akə aa ɛ? Nù yǐ mɔ'ɔ à lə ntswe nǐ bɔɔ mbâɲnə bǐ baa, ñghɛɛ nswon a mbo yǐ ntsyambǐ mə, 'Mú ghà, ghɛɛ mfà'à wa múm àkò mǐlùlù sǐi.'

29 Mu wa a kwi'i mə, 'Kaa mə ka wa'à ghèè.' Lâ mbu ñkwà'àtè atû yi nghεε.

30 A le mbù ñghεε ntoo mu yĩ yĩ à ywe'e bi baa tsi'ĩ maa ajàn; a kwi'i mə, 'Wa mə ka ghèè, taà,' la kaa wa'à yi bânñè ñghεε.

31 Aa ghuu mu a titi bɔɔ bya bi baa mə à le ñghirè annù yĩ mə taà yĩ à le si lòò aa ε?"

Bo swonj mə, "Aa yĩ ñtsyàmbiĩ wâ."

Yesu a swonj a mbo bo mə, "Mè swonj tsi'ĩ ànnù ññkonj a mbo bù mə, ñgǎñkwèrè bitax bo bi ñkwàrè ka yĩ fòo kuu a mûm ànnù ñifò Nwĩ ti bù.

32 Nlonj mə Jɔn à le nzi a mbo bù ñdi'i ni mǎnjĩ yĩ à tsinè aa kaa ni wa'à annù yi biĩ. Lâ ñgǎñkwèrè bitax bo bi ñkwàrè i bânñè mbii. Ka mə ni le nyè annù ma yũ aa, kaa ni le ñwa'à mǎnti muu ki mbəñkə mbii annũ yi.

Nighàà nĩ nǎnaa nlonj bìlensə bi akò mìlù'ù
(Mk. 12.1-12; Lk. 20.9-19)

33 "Nĩ yu'utè nighàà nĩ nanaa nĩ mɔ'ɔ. Nù yĩ mɔ'ɔ à le mbě akò mìlù'ù yĩ, ñji'i ñkya ñkarisə ghu, ñki tonj nigho ni ññ mìlù'ù wa mûm ñkyá, mbɔɔ ndǎnikàn yĩ bi ka ki tswe ghu i be nĩ àkò ya aà. A le ntigè nlensə akò ya a mbo bè, mife'e ñghèè yi a atoo dǎn.

34 Nòò ñkya mǎntà mi ati mìlu'u mya à kù'ù mē a toò ñgǎñfà'à ji mə tâ bi ghεε ñkwèrè mǎntà mi ati mìlù'ù mya mi mɔ'ɔ a mbo bìlensə bi akò byá.

35 Bìlensə bi akò bya le ntswa ñgǎñfà'à ji jya, ñghɔɔ yĩ mɔ'ɔ, ñzwitè yĩ mɔ'ɔ, ñki ntumntè yĩ mɔ'ɔ ni ñgò'ò.

36 A le mbù ñtoò ñgǎñfà'à jii i le ñgha'atè ntsya ji mbii jya. Bo bú ñghirè tsi'ĩ ñgǎñgì a nu bo.

37 A nlwĩ'isə, a tigè ñtoò a mù yĩ mǎbânñè, ñswonjə ni mə, 'Bo ka bɔ'ɔtə mù ghà ghú.'

38 Lâ bè byá yè mə mu wa, nswonj bo ni bo mə, 'Aâ ñjĩndá yĩ à ghúlà mə, ni zi bĩ'inè zwitè yi tá tigè ji njòò ji jũ.'

39 Bi le ntigè nlogè mu wa mma'a a abεε wa ñjim ñkya mìlù'ù ñzwitè yi.

40 "Ma mùu ajàn ni mɔɔntè mə nòò yĩ mə mbônj àkò mìlù'ù wa à ka yĩ biĩ aa, àa yĩ ghirè mə akə ni bìlensə bi akò bya aa ε?"

41 Bo kwi'i mə, "Tsi'ĩ annù ññkonj, à ka yĩ nanjə zwitè bìku bi kwe'èfò ma bya, i tigè lensə akò mìlù'ù ya a mbo bǎdàn bii mə bi ka ki fa mii mǎntà mi ati mìlù'ù mya a ni nòò yĩ à kù'ùnə aà."

42 Yesu a bú ñswonj a mbo bo mə, "Nĩ leè wa'à nighàà ni Nwĩ nya twonj mə ni swonj mə:

'Tsi'i ñgò'ò ya mə bībɔɔ bi nda bi le ntuu aa,
 i bɛɲ mə ñtigə ñgò'ò nɪbuu ni nda yɪ ñwɛ;
 a ma yú ànnù aa a ghèrə Mmə'àmbí,
 a bɛ ànnù yɪ yɛyɛrə a mbo bɪ'i.'

⁴³ "Ma mùu ajàn mə tigə ñswon a mbo bù mə, 'Bi ka yɪ
 kwerə annù nifɔ Nwɪ a mbo bù, i fa a mbo bè bi atoo dàn
 bii bi ka ki koonə mɪntà mii mi ku'unə a múm ànnù nifɔ
 aà.' [

⁴⁴ Nù yii à ka wɔ a nɪ ñgò'ò ma yú aa, à ka bəgikə; kə bɛɛ
 mə i wo a nu nù bəə bon i ka ghò'ò yɪ."*]

⁴⁵ Bili bi ngǎnmà'anwɪ bo bi baFarisai le nyu'u mighàà
 mɪ nàà mú aa, nɪzi mə Yesu à le si nghàà nlon aà ñgaà yàà.

⁴⁶ Bo le ntigə ɲka nlɔɔ a ntswá yɪ, lá mbo'ɔ nnòɔ wa, nlon
 mə nnòɔ wa i le mbii mə Yesu à bə aa ñtoò Nwɪ.

22

Nìghàà nɪ nǎnaa nlon adina niyo'ò

(Lk. 14.15-24)

¹ Yesu a ghèè nɪ mbii ñghaa a mbo bo ni mighàà mɪ nanaa,
 ñswon mə,

² "Annù nifɔ aburə mbə bi figinè aa a ni mfò yɪ mò'ɔ yii
 mə à le ɲkà'a adina niyo'ɔ ni mú yɪ yɪ mbânɲè,

³ ñtoo ngǎnfà'á ji mə tâ bi ghɛɛ ntwon bɛ bii mə à le
 ntwonə waa wa adigə adina niyo'ɔ aà; lá bè bii mə à le
 ntwonə waa aa kaa bo wa'à kòɲ a nzɪ.

⁴ A bú ñghɛɛ nɪ mbii ñtoo ngǎnfà'á ji ji dàn, ñswon a mbo
 bo mə, 'Nɪ ghɛɛ nswon a mbo bè bii mə mə twonə waa wa
 adigə adinà aa mə, Yé nɪ, nòò adinà wa à kù'ù mɛ, mə wá
 mbòn bo bi bìkau bii bi jɛ'ɛ bi nanɲə mfanɲə aà, bì kɪ mə
 ntantə njoò tsim nləə; nɪ zi wa adigə adinà niyo'ò.'

⁵ Lá bè bya mə bi le ntwonə aa, kaa bi le ɲwa'à waa lanɲè.
 Mbanɲə ñghèè nɪ waa bə a adigə bo, yɪ mò'ɔ a ghèè yɪ a nsoo
 yu, yɪ mò'ɔ a ghèè yɪ a adigə mitaa yu,

⁶ Abùgə yaa, bi tswá ñgǎnfà'á jya ñghɔɔ waa tsi'i a mbə
 ànnù ñzwitə.

⁷ Ntɔɲ mfɔ wa i lwɪ si'i si'i, a too bìsogyè, bi ghèè nta ɲgi'i
 a nu bè bya mə bi le nzwitə ngǎnfà'á ji jya aa, ɲki ntɔɔ
 ñjò'ò àlà'á yàà.

⁸ Mfò wa a ñghèè nɪ mbii ñswon a mbə ñgǎnfà'á ji mə,
 'Nòò nɪ adinà niyo'ɔ wa à kù'ù mɛ, lá bè bii mə mə twon
 mə bi zi fàa adigə adinà niyo'ɔ aa, à nɪ bìtizi ìbònɛ.

⁹ Nɪ tigə ñghɛɛ la a atu mɪmfânɲè ntwon bɛ bìtsim bii mə
 nɪ yə aa, mə bi zi fàa adigə adinà niyo'ò.'

10 Ma jyâ ñgǎñfà'à i fε'è ñghεε a atu mînfânñè, ñghotè bē bîtsîm bîi mē bo lε nyē aa, bî bî, bo bî bî sigîñè; maa ajàn ndâ àdinà niyɔ'ɔ ya i luu nî bìgîi.

11 “Lâ mîfō wa à kuù mē a nîlētō bìgîi bîi bî lε ntswe wa ndâ àdina aa, ñyē nù yî mò'ɔ yîi mē kaa à lε ñwa'ǎ atsè'è àdinà niyɔ'ɔ mà'à;

12 nîbetē yi mē, ‘Nîsûkà'â ghà, ò tsyà aa mē akē, ñkuu a adigē adinà niyɔ'ɔ tî àtsè'è niyɔ'ɔ aa ε?’ Kaa nù wa a wa'ǎ nî ànnù yî àkwî'î tswê.

13 Mfō wa a swon a mbo bîtsè bî ndâ bî mē, ‘Nî kwērē mbō mi bo bî mîkòrē mi, mma'a yi a abεε a mûm mîfî ìdîgè; a adigē yîi mē bē ka yî kî yè'è ghu i kurē nî mîsōñē myaa aà.’

14 Nlōñ mē bî twon aa bē bî ghà'atè, mbanñē ntso'ɔ tsi'î nîbùmtè.”

*Abetè ñlōñ annù ntu bîtax
(Lk. 20.20-26; Mk. 12.13-17)*

15 BaFarisai bî ghεε ñtan minàn a ntswâ yi a nî ñghàâ nî.

16 Bo toò ñgǎnyēgēnnù jyaa jî mò'ɔ bo bî ñgǎñjîm Herod ghu mbo, bî betē yi mē, “Nî'innù, bî'î zi mē, ànnù yîi mē o dî'î aa, à nî ànnù nîñkonè, ñkîi nanşē ndî'i nî mânjî yîi mē Nwî a lō mē bē ka ntswe ghu aa tsi'î ànnù nîñkonè, ñkaa wa'à nî ñsî ñû lîi; ñlōñ mē kaa ò si abwarē bē lanţè.

17 Tsîtsōñ, swon a mbo bî'î, àyòò àmòòntè a nî mē akē . A ku'unē nî nōñsè yî'inè a ntu bîtax a mbo Kaisa kè ñgan aa ε?”

18 Lâ Yesu à zî àtanţè yî bî yaa, ñkwî'i a mbo bo mē, “Nî lō ñkwà'ànē a gha aa a ya aa ε, a ñgànabagîlè.

19 Nî dî'i aba'atē ñkabē yîi mē nî tu tax ghu aa a mbo mē.” Bo zî nî yî mò'ɔ mfa ghu mbô?

20 Yesu a betē waa mē, “A tswê àtu wo bo bî ñkûm wo fàa nî ñkabē aa ε?”

21 Bo kwî'i mē, “Aa yî Kaisa.” Yesu a tigè ñswon a mbo bo mē, “Mala a bē mē nî ka mfa njoo jîi mē à nî jî Kaisa aa a mbo Kaisa ñkîi mfa nî njoo jîi mē à nî jî Nwî aa a mbo Nwî.”

22 Bo yù'ù mē mala aa, ànnù a tsyâ waa; bo ma'atè yi, ñghεε waa.

*Annù ñlōñ annù nyweenē nî niwò
(Mk. 12.18-27; Lk. 20.27-40)*

23 A bē tsi'î maa njwî, baSadukai bîi mē bî swonē nî mē kaa bē si a nî nîwo yweenē aa, bî zî a mbo Yesu, nîbetē yi mē,

24 “Nî'innù, Moses à lε nswon mē, ‘Mbē nù a kwo tî mu, ndîm yî a logè ñkwî'i yî, ñjwe bō bo yu a mbo ndîm yî wa.’

25 Tsítsòŋ bɔɔ bima bi mbâŋnè bi sàmbaa bi le ntswe ghu faà; yî ntsyàmbĩ a yɔ'ò mângyè ñkwo yi tighê bo yu tswe nì mû, mma'atə mângyè wa a mbô ndîm yî.

26 Abùgè bilîm bi bya bi nto'o bi logè mângyè wa yî mò'ɔ yî mò'ɔ, ñki ñkwokə waa ti mû.

27 Mbâŋnè jya tsim i kwòkè mē aa, mângyè wa a kî ñkwo yî ngaa a nîm.

28 Nòò yîi mē bē ka yî yweenə nì nìwo aa ta mângyè ghú à bē aa ngwê wò a titîi bɔɔ bi ma bû bi sàmbaa aa ɛ? Nlon mē bo bitsim bi le nyo'ɔ yi aà."

29 Yesu a kwi'i a mbo bo mē, "Annù yîi mē nì swòŋə aa kaa a sì ku'ùnə nlon mē kaa nì sî annù yîi mē a tswe a mûm àŋwà'ànə Nwî aa zi, kaa wa'à mida'a mi Nwî ki nzi aà.

30 Nlon mē nòò yîi bē ka yî yweenə nì nìwo aa, kaa baa yî wa'à kà nyo'ɔ, kaa wa'à bângyè a nda nyo'ɔ ka mfa, i bânŋə bē aa tsi'î tsó baangel a aburə.

31 Lâ ñghɛɛ nî ànnù a nyweenə nì nìwo, nì lɛè ñwa'a a annù yîi mē Nwî à le ñŋwà'ànə a mbo bù aa twon, à ajàn mē a swòŋ mē,

32 'Mè laa mbə Nwîŋgòŋ Abraham, mbə Nwîŋgòŋ Isaac, ñki mbə Nwîŋgòŋ Yakob aa ɛ'? Kaa à laa wa'à Nwîŋgòŋ bîku bi bē bē, à bē aa Nwîŋgòŋ bē bîi bi tswe bitîi."

33 Nnòò bē wa i yù'ù mē aa, ñyerə a nî ìnnù jîi à le si dî'î aà.

Ndî'î yî ñwè yâ

(Mk. 12.28-34; Lk. 10.25-28)

34 Nòò yîi mē baFarisai le nyu'u mē à kùtə mē mîntsù mi baSadukai aa, bo ghotè nîzi.

35 Nù nîbò yî mò'ɔ, mbə ndî'î nòŋsə, a betə yi nî àbetə a ñkwà'ànə yu.

36 "Ndî'innù, ndî'î yî àkò'ò ntsirə a mum bìnòŋsə àa yu aa ɛ?"

37 Yesu a kwi'i ghu mbo mē, "Tigə kòŋə a Mmà'àmbî Nwîŋòŋ ghò nî ntîi gho i tsim, nî ntswèntîi yò ntsim, nî mîtsyê mo mîtsimè.

38 Aa ndî'î yî àkò'ò ntsirə ñki mbə yî ntsyàmbĩ.

39 Yîi mē i yòŋtə aa, i ki mbə ñgîŋ ñgîŋ tsó ma yû. Tigə kòŋə a ndîm ghò tsó ìbîi nú ghô.

40 Bìnòŋsə bitsim, nî ìnnù tsim jîi mē ntoo Nwî le ñŋwà'ànə aa, i tsuginə aa a nî ndî'î mà jû ji baà."

Abetə nlon Ayo'ò Nwî wâ

(Mk. 12.35-37; Lk. 20.41-44)

41 Tsõ mə baFarisai le nḡhotə ntswe aa, Yesu a betə waa nî àbetə yuà:

42 “Nî mòòntə mə akə nlon Ayo'ò Nwĩ wa aa ε? A bə aa mû wò aa ε?”

Bo kwi'i ghu mbo mə, “A bə aa mu David.”

43 Yesu a betə waa mə, “A tigè n̄tsya aa mə akə mə David, n̄yon ajàn mə Azwĩ Nwĩ a le ntintə yi aa, mə tâ à twonə yi n̄i Mmà'àmbi aa ε? Nlon mə à le nswon mə,

44 ‘Mmà'àmbi a swon a mbô Mmà'àmbi ghà mə,

tswe a mbèè n̄ikwèè mè n̄i mà'à,

n̄ywe'e a noò ȳi mə mè ka ȳi n̄on̄sə n̄gàn̄kibàà jò a n̄ji'i m̄ikòrê wò aà.’

45 “Ma mùu ajàn m̄bə David a ka n̄twonə yi n̄i Mmà'àmbi, a tigè m̄bu n̄tsya aa la m̄bə mu David aa ε?”

46 Kaa n̄u n̄ibò ȳi tsu à le wa'à n̄i ànnu a n̄kwi'i tswê, kè n̄loginə maa n̄jwi, kaa n̄u a wa'à n̄i yi n̄i ànnu ȳi tsu bú m̄betə n̄i àbetə.

23

Ajàn ȳi mə Yesu à le n̄wà'àsə n̄gǎn̄d̄i'i n̄on̄sə bo bì baFarisai aà

(Mk. 12.38-39; Lk. 11.43,46; 20.45-46)

1 Yesu a bən̄kə a mbo n̄nòò b̄ə wa bo bì n̄gǎnyəḡənnu ji n̄swon a mbo bo mə,

2 “N̄gǎn̄d̄i'i n̄on̄sə bo bì baFarisai, bi tswe n̄i àlən̄ə Moses.

3 Maa ajàn a ku'ùnə mə tâ n̄i ka nyu'unə n̄i waa n̄kii n̄ghirə n̄i innu tsim̄ j̄i bi swon a mbo bù aà, lâ n̄tsuu n̄i innu j̄i mə bo gh̄irə aa k̄i gh̄irə; nlon mə bo d̄i'i n̄i innu la kaa wa'à b̄an̄n̄ə n̄ghirə.

4 Bo kwerə n̄i ìbè'è j̄i mə i d̄irə aa n̄on̄sə n̄i a m̄b̄iginə b̄è; la kaa bo b̄im̄bon̄ wa'à n̄i a muswêbo ghu n̄on̄sə a n̄kwetə abè'è yā.

5 Bi gh̄irə innu tsim̄ aa b̄ə mə b̄ə ka nyə waa; jyaa ibàa n̄gùu j̄i mə bi n̄wà'àn̄ə n̄ighàà n̄i Nwĩ ninə ghu aa bo bì i jyaa itsən̄ə itsə'ə, bo gh̄irə i nan̄sə m̄fan̄ n̄kii n̄sa'a!

6 Bo k̄on̄ə n̄i ìlən̄ j̄i i k̄o'on̄ə aa, a adigə àdinà, n̄k̄on̄ a n̄tswe a n̄i ìlən̄ j̄i i tswe a m̄b̄i a nd̄an̄ghot̄ə,

7 n̄k̄ii n̄k̄on̄ə n̄i mə tâ b̄ə ka n̄tsa'atə waa n̄i àghu'usə a n̄saanə m̄itaa, n̄k̄ii n̄k̄on̄ə n̄i mə bì ka n̄twonə n̄i waa n̄i ‘Rabbi.’

8 “Lâ n̄i tsuu l̄o b̄i tâ n̄u à twonə ghuu n̄i ‘rabbi,’ nlon mə n̄i tswe n̄i N̄d̄i'innu aa t̄si'̄i ȳi m̄f̄uùr̄ə, bù b̄itsim̄ b̄an̄n̄ə m̄b̄ə aa b̄ə b̄ilim̄ b̄ilim̄ə.

⁹ Nì tsuu nù tsu fàa a atu nsye ni taà ghùu kii twonə, nlon mə nì tswe nì Tà aa tsi'í yí mǝfùurè, yíi mə à tswe a aburè aa.

¹⁰ Nì tsuu kii bǝi tá bàa ntwonə ghùu ni bimasà, nlon mə nì tswe nì Masà aa tsi'í yí mǝfùurè, a bə Ayo'ò Nwǝ wá.

¹¹ Nù yíi mə à kò'ònə a titi bù ntsyatə abùgè bə aa, tá à banə bə nganəfà'á ghùu.

¹² Nù yíi mə a nentə nì mǝbǝi nú yí aa, baa sigitə nì ghu, lá nù yíi mə a banə nì sigisə nǝ mǝbǝi nú yí a nsye aa, baa banə nentə yí.

Yesu à tùú àbagilə yaa

(Mk. 12.40; Lk. 11.39-42,52; 20.47)

¹³ “Lá ngi'í yí nǝwè a mbo bù, mba ngǝnǝndi'í nònşə, bo bì ba Farisai, ngǝnabagilə! Nlon mə nì tsetə abà'a annù nifǝ aburè a nsi bə. Kaa bù bumbon kaa nì wa'à ghu kuu, kaa wa'à kì mǝma'atə bə bǝi mə bì kònə nkùu aa mə bì kuu ghu!

[¹⁴ Ngǝi'í yí nǝwè a mbo bù mba ngǝnǝndi'í nònşə bo bì baFarisai, ngǝnabagilə! Nì nǝi'í nì bikwǝ'í bì bǝngyè, nkwerə nǝ njoò jyaa nì mǝla'à myaa, mǝbagilə ntsa'atə nǝ Nwǝ nǝ idanə mighàà. Ma mùu ajàn, wá ngi'í yí i ka yí kuu a nu bù aa i ka yí swèrè!”]

¹⁵ “Ngǝi'í yí nǝwè a mbo bù mba, ngǝnǝndi'í nònşə bo bì baFarisai, ngǝnabagilə! Bù bǝi mə nì too nì bì mǝyàà, nghe nǝ a itoo itoo, a nyə mə mbə nì ghìrè nù yí mǝfùurè a bǝi ànnunwǝ yuu, nòò yíi mə nì ghìrè mǝ a bənkə mǝbǝi aa, nì bǝnə ngǝhìrə a ku'unə bə nkùu a mo'ò Satan, ntsyatə ghùu.

¹⁶ “Ngǝi'í yí nǝwè a mbo bù mba, bǝtsyàsə bǝi bì fə'ə aa, nì dǝi'í mə, ‘Nù à bə kàà nǝ ikǝm ndámà'anwǝ, bon nkàa mà ya i tsyà àdànə dànə; lá nù à bə kàà nǝ ikǝm atii gold yíi a tswe a ndámà'anwǝ aa, bon à tswe nì nǝlèə akàà ma yá.’

¹⁷ Bù itirè jǝi i kǝ mǝfə'ə aa! Nì zi mə a kò'ònə yuu aa ε, àtǝi gold ya kə ndámà'anwǝ ya yíi mə i ghìrə atii gold ya a tigè àyoo aba'atə aa ε?

¹⁸ Nì kii nswonə nì mə, ‘Nù à bə kàà nǝ nǝkèntə nì mo'ò nǝ mà'anwǝ, bon àkàà ma ya a tsya yí a dànə dànə; la mbə nù a banə nkàà nǝ njoò mmà'anwǝ jǝi mə i non wa nǝkentə aa, bon à tswe nì nǝlèə àkàà ma yá.’

¹⁹ Bù bifə'ònə! Ayii mə a kò'ònə aa, à nǝ yuu aa ε, àyoo mmà'anwǝ ya, kə nǝkèntə nǝ mmà'a Nwǝ nya mə nǝ ghìrə àyoo mmà'anwǝ ya a tigè àyoo yíi a laa mǝnşə aa ε?

²⁰ Maa ajàn, nù yíi mə a kàà nǝ nǝkèntə nǝ mmà'anwǝ aa, a kàà aa nǝ nǝkèntə nya bo bì njoò tsim jǝi mə i non ghu aà;

* 23:14 Kaa bə bì mo'ò sǝ atii yuà nǝnə.

21 Nù yïi mə a kii ŋkaa nî ñdâma'anwĩ aa, a kàa aa nì ñda ya bo bì yu wa yïi à tswe ghu aà;

22 ñù yïi mə a kii ŋkaa nî àbùrè aa, a kàa aa nì àbèrè Nwĩ bo bì yu wa yïi mə à ñàñnə wa nî àbèrè aà.

23 “Ŋgi'i yĩ ñwè a mbo bú ñgǎñndì'i nòñsè bo bì baFarisai, ñgǎñabagilè! Nì yàtè bām̀bòrè bì kè'èkè tsi'ĩ tsǒ bì mint, nì dill, nì cumin, jii à nî ñjoo àghò'ò aa, itii ñìghum, mfa nî àtìi yĩ fùùrè a mbo Nwĩ, m̀bañnə mmà'atè nî ñnnù jì wè jii mə i tswe a mum nòñsè, tsi'ĩ tsǒ annù yïi mə atsinə aa, bo bì ñko m̀lìñnè, nî àbìintìi; boñ nì laa mfà'a nî ñnnù ma jù tsi'ĩ tsim kaa wa'a nî jì m̀'ò m̀'atè.

24 Bìtsyàsè bii bi fə'ə aà! Nì kɛɛ fĩrĩñjì a nì m̀lù'ù m̀bañnə nno nì ləñə ghu b̀'ò!

25 “Ŋgi'i yĩ ñwè a mbo bú ñgǎñndì'i nòñsè bo bì baFarisai, ñgǎñabagilè! Nlon mə nì lǒgè nî noò ñsì'i nî ñdɔñ bo bì àkan tsi'ĩ a abɛɛ abɛɛ, lâ m̀m yĩ i bāñnè ñluu nî ñyèrə bo bì àghè'èñè.

26 Bú baFarisai, bífè'èñè, nì foo nlògìnè ñsì'i m̀m ñdɔñ ya bo bì àkan ya ya'a, boñ ñjìm àbèè i ka bǒñ laa.

27 “Ŋgi'i yĩ ñwè a mbo bú ñgǎñndì'i nòñsè bo bì baFarisai, ñgǎñabagilè! Nì bə aa tsi'ĩ tsǒ m̀syè m̀i mə bi ỳ'ò nî m̀bèè yĩ m̀fù'ù, m̀bɔñə nì a ñkìrə tsi'ĩ àbèɛ abɛɛ, la ò tì kuu ghu mum, m̀i bāñnè ñluu nî ñkwèɛ ñku bə bo bì ñjoo jii mə i s̀i laa aà.

28 Aa ñgĩñ ñgĩñ ajàñ yïi mə nì kìrə abɛɛ aà, tsi'ĩ tsǒ bə bii mə ànnù yaa a tsinə, lâ bi tì kuu a m̀m ǹtìi bù, nì luu nì àbagilè nî ñnnù jì b̀i.

*Yesu à swǒñ ñgi'i yïi i ka zĩ a mbo bo aà
(Lk. 11.47-51)*

29 “Ŋgi'i yĩ ñwè a mbo bú ñgǎñndì'i nòñsè bo bì baFarisai, ñgǎñabagilè! Nlon mə nì bɔɔ nì m̀syè m̀i ñgǎñtoo Nwĩ, ñkii nnañsə ñlɔñtə nì m̀syè m̀i bə bii ñnnù jyaa i tsinə aa,

30 nswonə nì mə, ‘Bì'ĩ lɛ mbaa tswe aa a noò b̀tə bì b̀təà bi'i boñ kaa b̀'ĩ lɛ wa'á abò yì'i ññ a nsaansə àləə ñgǎñntoo Nwĩ.’

31 Ma mùu ajàñ nì figitè aa mə nì biyǝfǝ buu búmbɔñ mə nì laa mbə bɔɔ bi bə bii mə bi lɛ nzwitə ñgǎñntoo Nwĩ aà.

32 Nì ghɛɛ la nì m̀b̀i m̀mañsə afà'a yïi mə b̀tə bi b̀təà buu lɛ nlògìnè aà.

33 Bú nò, bú bɔɔ bi b̀mwe'enə, mbə nì tsyā aa mə akə ñkhə a ñkuu a m̀'ò Satan aa ɛ?

34 Mbə yïi mə a bə ma mùu ajàñ aa, mə too nî ñgǎñntoo Nwĩ bo bì ñgǎñmitsyè, nî ñgǎñndì'i nòñsè, b̀i m̀'ò bii mə nì ka zwitə a ajàñ mə nì ka kwèentə waa a ati bāñnə bāñnə

aa, i bàṇnə ghòò bî mɔ'ɔ a ndāṇghòtə bù, i kii ki tso'ɔ nî àkòrê yaa, i yòṇə nî waa a nî ìla'a jîi bo khè ṇghɛɛ ghu aà,

³⁵ tã tâ àlæə bē bîi ànnù yaa a tsinə, mə nî lɛ nzwitə waa ti ghě bo fansə ànnù aa, ṇlɔginə nî yî Abel ṇghɛɛ nywe'e nî yî Zacharias mu Barachiah, yîi mə nî lɛ nzwitə, a titii ndāmà'anwî bo bì nîkèntə nî mà'anwî aa, tâ à kuu a atu bù.

³⁶ Mə swǒṇ a mbo bù tsi'î annù nîṇkonṇ mə, ṇjo innù ma jû i ka kuu a atu nîwàà nî bē buà.

Ajàṇ yîi mə Yesu à lɛ ṇkòṇə Yerusalem aà

(Lk. 13.34-35)

³⁷ “Wɛɛ! Yerusalem, Yerusalem! O zwitə nî ṇgǎṇntoo Nwî, ñtumntə nî bē bîi mə bì too a mbo wò aa nî ṇgò'ò! Ṇgààjî ghà'àtə mə lòò mē mə mə ghotə bɔò buu, tsó mə mǎṇgu a ghotə bɔò bì a nji'i mibǎ yu aà. Lâ kaa nî wa'à bîi!

³⁸ Yê nî bì mē'è mə ndá yùù i tigə ṇghɛɛ nî mǐmndùgè.

³⁹ Mə swǒṇ a mbo bù mə kaa nî ka wa'à gha bù ṇyə, i ywe'e a noò yîi mə nî ka yî tigə swonə nīmə ‘Bî'inə gha'asə yu wa yîi mə a zî nî ìkûm Mmà'àmbi aà!’ ”

24

Ajàṇ yîi mə Yesu à lɛ ṇghàà ṇlon annù nsà'a Ndāmà'a Nwî aà

(Mk. 13.1-2; Lk. 21.5-6)

¹ Yesu à fè'è mē wa ndāmà'anwî ṇka ṇghɛɛ, ṇgǎṇyogēnnù jî i zî, ṇdî'i ndāmà'anwî ya mə tâ à yə ajàṇ yîi mə bì lɛ nanşə mbɔɔ tsi'î sigìnə aà.

² A bâṇnə ṇkwi'i a mbo bo mə, “Tigə nî nanşə nyə, kə a sî la bə aa ɛ? Mə swǒṇ tsi'î ànnù nîṇkonṇ a mbo bù mə, Kaa tsi'î ṇgò'ò yî mǐfùurə kaa i ka yî wa'à a atu yî mɔ'ɔ bú nɔṇə. Bî ka yî sà'à tsi'î tsim mà'anə a nsyê.”

Annù nyə ṇgî'i bo bì ajàṇ mə bì ka yî ki tso'ɔ akorə bɔɔ bi Kristo aà

(Mk. 13.3-14; Lk. 21.7-19)

³ Yesu à ghèè mē ñtswe a nsyɛ a atu nta'a Olive, ṇgǎṇyogēnnù jî jya i zî ghu mbèè a tswê tsi'î bo bo, mbetə yî mē, “Nanşə nwonṇ tâ bî'î yu'u, innù ma jû i ka yî fè'è aa a noò àkə aa ɛ? Alènsə yîi mə a ka yî dî'i a noò ñzi ghò bo bì nòò ṇlwî'î mbi aa à ka yî bə aa akə aa ɛ?”

⁴ Yesu a kwi'i mə, “Nî ka ntsyɛsə ghuu ntsee lõ lèə tâ ṇù tsù à bwe'esə ghuu.

⁵ Bè bî ghà'àtə ka yî ki zî a nî ìkûm gha i swonə nî mē, ‘Wa mə bə aa Ayo'ò Nwî wâ,’ i bwe'esə nî bē bî ghà'àtə.

⁶ Nì ka yí ki yu'u mə bi mà'a ntsò, i kii yu'u nî fiswon nlon mintsò. Lâ nì yi ti yu'u, nì tsuu ki bɔ'ɔ, nlon mə ma jû innù i tswe nì mɛ'ɛ, lâ kaa a wa'à bə aa mə nòò nłwĩ'ĩ mbi wa à kù'ù mē.

⁷ Nlon mə itoo i ka yí ki mà'a ntsò bo bì jĩ mɔ'ɔ, tâ itoo jĩ mə bifò bu'utə aa tâ i ki ŋka ma'anə bo bì jĩ mɔ'ò; tâ məkwenə à kuu a ala'à. Tâ nsye i tsiginə nî a idigə idigə.

⁸ Ma jû innù tsim i ka yí bə aa tsò ajàn yĩ maburə à lògìnə a nyu'u nyanə a noò yĩ à tsigə aà.

⁹ “Bì ka yí tswa ghuu i fa a mbo bə tâ bì nin ŋgi'i yĩ n̄wə a nu bù kə i zwitə ghuu. Mbi ntsim i ka yí ki bàà ghuu nlon ikùm ghā.

¹⁰ Bə bĩ ghà'atə ka yí mà'atə abiintii yaa, i fèè nî waa bo nì bo, i kii bānə nî waa.

¹¹ Ngǎntoo Nwi mbwe'esə jĩ ghà'atə i ka yí fè'ɛ i ki bwe'esə nî bə bĩ ghà'atə.

¹² Ibi i ka yí gha'a si'i tâ àkòŋnə bə bĩ ghà'atə à bɔrə.

¹³ Lâ nù yĩ à tswa ntii yi nywe'ə a nłwĩ'ĩ aa, à ka yĩ yweenə.

¹⁴ Bì ka yí swon ntoo yĩ siginə yû nlon annù nifò aburə a mbô mbi ntsim, tâ i bə àyəfə a mbo n̄gwè'è mu n̄ ntsim, mboŋ tâ nòò nłwĩ'ĩ mbi à zi.

Annù yĩ n̄swèrə n̄swerə yā

(Mk. 13.14-23; Lk. 21.20-24)

¹⁵ “Nì ka yí yə annù yĩ swèrə n̄swerə ya mə ngǎntoo Nwĩ Daniel à lɛ nswonə aa tâ à tswe wa Adigə yĩ Làà man̄sə. (Tā nù yĩ a twon annù yuà aa tâ à nan̄sə nyu'u nzi.)

¹⁶ Bɛɛ mə nì yə ma mùu ajàn, tâ bə bii mə bi tswe a ala'a Yudea aa bì fɛ'ɛ ŋkhəkə ŋkɔ'ɔ ŋghɛɛ a itu mĩnta'ā.

¹⁷ Tā nù yĩ à tswe a atu nda aa, tâ à tsee lɔ b̄ sigə i kuu a nłgə n̄joò jĩ jĩ i tswe a m̄m̄ nda aà.

¹⁸ Tā nù yĩ mə à tswe a m̄m̄ n̄sòò aa tâ à tsuu b̄ b̄ a nłgə àkutə yĩ.

¹⁹ Wɛɛ! Ŋgi'ĩ b̄maburə bi ato'o bo bì yĩ b̄i mə bi nan̄sə bɔɔ maa n̄ njwi ma jya aà!

²⁰ Nì ka ntsa'atə Nwĩ tâ innù ma jû i yi ntsuu fè'ɛ aa a noò m̄fə'ə, kə a njwĩngòŋə.

²¹ Nlon mə ŋgi'ĩ yĩ i ka yí tswe maà noò aa i ka yí swèrə i tsyā ŋgi'ĩ ntsim yĩ i lèè m̄fɛ'ɛ nłgìnə a noò yĩ mə Nwĩ à lɛ nan̄sə mbi, i kɔ'ɔ ywe'e tsitsòŋə. Kaa yí dàn i ka yí wa'à bù m̄fɛ'ɛ tsò ma yû.

²² Lā Nwĩ à ka yí kwyètə nduu njwi mà jû nlon ŋkwitu bə bi b̄i à tsò'ò aà. A sì laa bə bon̄ kaa nù tsù à ka yí wa'a yweenə.

23 “Mbə nù a zi ti swonə a mbo bù mə, ‘Yê, Ayo’ò Nwĩ wa à ghuà!’ kə ‘Yê, à wĩ!’ nì tsee annù yĩ a swon aa lõ bii.

24 Nlon mə bAyo’ò Nwĩ bi mbwe’esè bo bì ngǎntoo Nwi mbwe’esè i ka yĩ fè’ε i ki ghìrè nì ilensə innù jĩ wè bo bì innũsyámbo a mbwe’esè bè ghu, i tε’ε ki ywe’etə nì a mbwe’esè tsi’ĩ bè bii mə Nwĩ à tsò’o aà.

25 Yê nì, wa mə swon mə a mbo bù mbonj tâ nòò ma wa a ku’u.

26 “Maa ajàn, mbə bè yi ka nswonə nì a mbo bù mə, ‘Yê, wa à tswe a atu nta’a miwèè miwèè,’ nì tsee ghu ghèè; kə bì swon mə, ‘Yê, à tswe a mùm nja’a nda jĩ mum,’ nì tsee lõ bii.

27 Nlon mə ànnũ nzĩ Mu Nù a ka yĩ bè aa tsi’ĩ tsò ajàn mə mbənj ɲwà’ à a mbĩ nsà’a nòò ɲkà’á yi wa i ta ɲghèè ɲywe’e a mbi ntso nòò aà.

28 “Adigə yĩ mə àkwo ayoo a nonj ghu aa, bìbu’ùmbirè ghotə ghu.

Ajàn mə Mu Nù à ka yĩ bú bìi aà

(Mk. 13.24-27; Lk. 21.25-28)

29 “Njwi ɲgi’i mà jya i ka yĩ ghèsè ki mè aa, tâ nìnnòò à fii, kaa tâ sàɲ à wa’ à bù ɲka nta, tâ mìnjonj mi ka nlo a aburə ɲwokə nì a nsyê, tâ bì tsigə ida’a tsim jii i tswe a aburə aà.

30 Maa noò tâ àlènsə Mu Nù tâ à fε’ε a aburə, tâ ɲgwè’è mu ɲù ntsim a nsyε tâ à yə’ə, nyə Mu ɲù tâ à zi nì a mùm mbà’ à àbùrè nì mɪdà’ à nì nìgha’a nĩ wè.

31 Ntàn Nwĩ i ka yĩ ghàà nì tìi, tâ à too baangel bi a nì mbèè mbi jì nìkwà mə tâ bo ghεε ɲghotə bê bì bii mə à tsò’ò aa, nìloginə a mbèè mbĩ yĩ mò’o ɲghεε nlwĩ’isə nì yĩ mò’ò.

Annù yĩ mə mbə bi yəgə nì àti figè aà

(Mk. 13.28-31; Lk. 21.29-33)

32 “Tâ nì yəgə annù a nì àtĩ figè. A yi mbə a noò yĩ ntaà jì i fĩ’isè mə iyènj jĩ fii aa, nì zi mə nòò ntsũ mbənj à tìgə a abò.

33 A kì mbə nì a ɲgĩɲ ɲgìn mə, mbə nì yĩ nyə innù juà tsim, nì zi mə à zĩ mē ɲkoontə, nìtigə aa tsi’ĩ a ntsübù’ù.

34 Mè swon tsi’ĩ annù nĩnkonj a mbo bù mə, kaa nìwàà nì bê nuà nì ka wa’ à tsyà tì ghə mə innù ma jù tsim i fè’è mē.

35 Abùrè bô n̄syε ka yĩ tsyà, lâ kaa tâ nìghaà na nì wa’ à tsyà.

Kaa ɲù tsù à si njwi ya kə noò ma wa zĩ.

(Mk. 13.32-37; Lk. 17.26-30,34-36)

36 “Kaa ɲù tsù à s̄ njwi kə noò wa zĩ, kaa tsi’ĩ baangel bii bì tswe a aburə aa, kə Mũ. A kì nzi tsi’i Tà yuyu.

³⁷ Ajàṅ yǐi mə a ɛ mbə wa noò Noah aa, àa àjàṅ yǐi a ka yǐ kii bə a noò yǐi mə Mu Nù à ka yǐ ki zǐ aà.

³⁸ Tsi'í tsò mə a ɛ mbə wa noò mbəṅ mǐyàa mbəṅ wa a fə'ɛ aa, bə ɛ si ji nkii nno, nyo'ɔkə ni bəṅgyè, ñkii mfa ni bə byaa a nda nyo'ɔ, ñywe'e wa njwi mə Noah à ɛ nkui wa múm àbāṅ aà,

³⁹ kaa wa'a annù tsu zǐ, ñywe'e wá noò mə mǐyàa mbəṅ wa à ɛ nzǐ ñyɛ'ɛ waa aà. Aà àjàṅ yǐi mə a ka yǐ kii bə a noò yǐi mə Mu Nù à ka yǐ zǐ aà.

⁴⁰ Mbāṅnə ji baa i ka yǐ ki fà'à a afò tá bì yi nlògè yǐ mǐfùurè mma'atə yǐ mò'ô.

⁴¹ Bəṅgyè bi baa ka yǐ tswe adigə ṅghò'ô àbaa tá bì zi nlògè yǐ mǐfùurè mma'atə yǐ mò'ô.

⁴² Maa ajàṅ, nǐ ka ntsyəsə ghuu nlon mə kaa nǐ si njwi ya yǐi mə Mmà'ambí ghùu à ka zǐ ghu aa zǐ.

⁴³ Nǐ zi tá à laa mə, mbəṅ ndá wa à ɛ mbaa zi a noò yǐi mə nyèrə à ka zǐ ghu nítugə aa bəṅ à tswe nikerə ñka bə ndá yǐ ya mə tá ñyərə wa à tsee zǐ bəgə i kuu ghu.

⁴⁴ Maa ajàṅ, nǐ ka nkii ntantə nù juu, nlon mə Mu Nù à ka yǐ zǐ aa a noò yǐi mə kaa nǐ si zǐ aà.

Annù nlon ṅgàṅfà'à yǐi mə fà'à nǐ ntii yi tsim bo bì ṅgàṅfà'à yǐ mbi

(Lk. 12.41-45)

⁴⁵ “ṅgàṅfà'à yǐi a fà'à nǐ ntii yi tsim ñki ntswe nǐ mǐtsyè aa, yǐi mə masà yǐ à ləə mə tá à ka nlentə ndá yǐ, ñka mfa nǐ mǐji a mbo banda bya a nǐ noò yǐi a kù'ùnə aa, à nǐ wə aa ɛ?”

⁴⁶ Mbəṅə a mbo ṅgàṅfà'à ma wa mə mbə masà yǐ a ka mbii nyə a ghìrə maa ajàṅə.

⁴⁷ Mə swəṅ tsi'í annù nṅkon a mbo bù mə, taà yǐ wa à ka tigə ghìrə mə à ka nlentə njoò ji tsi'í tsimə.

⁴⁸ Lá mbə ṅgàṅfà'à yǐ mbi wa a swəṅ a mbo ibii nù yi mə, ‘Masà ghà à ka tigə’

⁴⁹ nloginə ñka ṅghəṅ ṅgǎṅfà'à jya ji mɔ'ɔ, ñji, nno, mbaanə,

⁵⁰ bəṅ masà yǐ wa à ka zǐ a njwi yǐi à si nii yu'utə aa, bo a nǐ noò yǐi kaa à si zi aa,

⁵¹ i nṅ njo ghu nu, i lògè yi i ləə bo bì ṅgàṅabagilè; maa adigə bə yè'è ghu nkii kurə nǐ mǐsəṅṅ myaa.”

25

Nìghàà nǐ nǎnaa nlon bəṅ ṅgòò bi nìghúmə

¹ “Bǐ'inə figinə annù nǐfə aburə nǐ bəṅ ṅgòò bi nìghum bii bi ɛ nlògè bílám byaa ṅghɛ a mbòò ndòò nyo'ɔ ghu.

² Bĩ bi ntaà le n̄j̄ntè, bĩ bi ntaà bi b̄ānnè n̄tsyəsə.

³ Bĩ āj̄ntè bya le nlògè b̄lām byaa kaa k̄i'ì b̄iye'e bi m̄ighurə bi d̄an̄ b̄u n̄tugitə.

⁴ Lā bĩ tsyèsə bya le ntugitə b̄iye'e bi m̄ighurə bi d̄an̄.

⁵ Tsǒ mə ndoo n̄yɔ'ɔ wa à le ntigè a nzi aa, bo bitsim le n̄tsiɲ filo mbwiin̄kə.

⁶ Lā à b̄è m̄è n̄i n̄tī itugə, b̄è t̄ənnè n̄swon̄ mə, 'Wa ndoo n̄yɔ'ɔ wa à zĩ m̄è, n̄i gh̄irə b̄i'inè f̄e'ε n̄tsi'i yì.'

⁷ B̄oo ngòò bya bitsim le mb̄īn̄è, ñko'otə n̄i m̄in̄k̄irə m̄i b̄lām byaa.

⁸ Bĩ j̄ntè bya swon̄ a mbo bĩ m̄itsyè bya mə, 'Fa n̄i yì'i n̄i m̄ighurə n̄lon̄ mə b̄lām bi'i bwenə ngh̄eε.'

⁹ Lā bĩ m̄itsyè bya kwi'i a mbo bo mə, 'Mbə b̄i'ĩ fa bon̄ kaa m̄i ka wa'à a mbo b̄i'inè bitsim ku'ùn̄. N̄i gh̄eε a mb̄ò ñḡan̄mitaa nyuu muu ghu.'

¹⁰ B̄o lò m̄è ñgh̄eε a nyuu, ñdoo n̄yɔ'ɔ wa a zĩ. Nlògè b̄è b̄i bi le ntantə n̄u yàà n̄tigə nyu'utə aa bo bo kuu ñgh̄èè waa wa adigə ñji n̄yɔ'ɔ ntsetə n̄ts̄und̄a.

¹¹ Ab̄antə a b̄è m̄è, b̄oo ngòò bya b̄i m̄ɔ'ɔ k̄i n̄zi, ntigə ntwon̄ə n̄swon̄ə n̄i mə 'M̄m̄a'amb̄i, m̄a'amb̄i, ña'a n̄ts̄unda a mbo b̄i'ĩ.'

¹² Lā ñdoo n̄yɔ'ɔ wa a kwi'i a mbo bo mə, 'M̄è sw̄on̄ ann̄u n̄ikon̄ a mbo b̄u mə kaa m̄è s̄i gh̄uu zĩ.

¹³ Ma mùu āj̄an̄ n̄i tswe n̄ik̄erə ñka m̄be nlon̄ mə kaa n̄i s̄i nj̄wi ya k̄ə ab̄antə noò ya zĩ.'

*N̄igh̄àà n̄i n̄ānaa nlon̄ ñḡan̄f̄a'à j̄i tarə
(Lk. 19.11-27)*

¹⁴ "Maà noò a ka ȳi b̄è aa tsǒ ñ̄u ȳi à le s̄i gh̄èè a n̄igh̄aa a ndisyà n̄twon̄ ñḡan̄f̄a'à j̄i, m̄fa n̄joò j̄i a mbo bo.

¹⁵ A mbo ȳi mò'ɔ, a fa b̄italent bi ntaà.* Ñgh̄eε a mbo ȳi mò'ɔ m̄fa bi baa, ñki ntigə m̄fa ȳi mò'otə a mbo ȳi mò'ò. Nyatə nyòn̄ aa a n̄i m̄it̄i myaa, n̄tigə ñgh̄eε ȳi wa a n̄igh̄aa.

¹⁶ Ñ̄u wa mə à le ñkw̄erə b̄italent bi ntaà, à le mburə ñgh̄eε ñka ntan̄ə m̄itaa n̄i bu. Ab̄i a yon̄ ghu mbə b̄italent bi ntaà.

¹⁷ Wa ȳi à le ñkw̄erə b̄italent bi baa aa, à le ñki ñgh̄eε ntan̄ə m̄itaa n̄i bu, ab̄i a k̄i ñyon̄ ghu, mbə b̄italent bi baà.

¹⁸ La wa ȳi mə à le ñkw̄erə talent ȳi m̄f̄ūur̄è aa, à le mb̄an̄n̄è ñgh̄eε nton̄ nsȳe ntwin̄ ñkabè taà ȳi ya ghu.

¹⁹ Agha'a a l̄è n̄sa'a, taà w̄àà wa a b̄i wa a n̄igh̄aa, ntwon̄ə waa mə bo bo tswe a nsȳe nl̄entə ann̄u ñkabè ȳa.

* 25:15 Talent ȳi m̄f̄ūur̄è à le n̄tsyatə 500,000 frs.

20 Wa mə à le ɲkwɛrə bitalent bi ntaà aa, à le ntsyà ntəə a nsye nswon mə, 'Taà, ò le mfa aa bitalent bi ntaà a mbo mə, mə fù'ù mē bi ntaà ɲku'usə ghu.'

21 Taà yĩ wa a swon ghu mbo mə, 'O ghìrê sigìnè mbă ngàɲàfà'á ghà yĩ sigìnè yĩ à tsyèsə aà. Ajàɲə mə ò lèntə ayoo yĩ kə'ètə nì ntiì gho tsimè aa, mə aa lèè gho tá ò ka nlentə jì ghà'atè. Tigə ɲkuu nzĩ tá sì ka ndoritə.'

22 Wa yĩ à le ɲkwɛrə bitalent bi baa aa, à le ɲki ntsya ntəə yĩ ɲgaa nswon mə, 'Taà ghà, ò kì fa aa bitalent bi baa a mbo mə, mə bù mē mfu'u bi baa ɲkù'ùsə ghu, bi bulà.'

23 Taà yĩ wa a swon ghu mbo mə, 'Wa ò ghìrê sigìnè mba ngàɲàfà'á ghà yĩ nìsigìnè yĩ à tsyèsə aà. Ajàɲə mə ò kì lèntə ayoo yĩ kə'ètə nì ntiì ghò tsimè aa, mə aa tigə lèè gho tá ò tigə nlentə jì ghà'atè. Kuu nzĩ tá sì ka ndoritə.'

24 Wa yĩ mə à le ɲkwɛrə a talent yĩ mfuùrə aa, à le ntsyà ntəə, nswon mə, 'Taà, mə zi gho mə ò nì àtintə ɲù, mfu'u nì miji a adigə yĩ kaa ò sì ghu bē, ɲkii kya ti ghə ò bwĩ'ĩ.

25 Mə kì sì bɔ'ɔ nì ghò, ɲghèè nton nsye nniɲə a talent ghò wa ghu. Kò, ayoo yĩ à nì à yo aa a yùlà.'

26 Lâ, tâfà'á yĩ wa a swon ghu mbo mə, 'Aborikə ngàɲàfà'á yĩ mbĩ! O le nzi mə mə fù'ù ti ghə mə be, ɲkii ɲkya ti ghə mə bwĩ'ĩ,

27 bon ò le mbaa ɲghèè nìləə ɲkabə yà ya a ndânlêə ɲkabə, tà mə ti biì, mə kwɛrə ayoo yĩ a nì àyaa nì àbĩ ghu.

28 Tsĩtsòn, tá nì kwɛrə a talent gha wa ghu mbo mfa a mbo ɲù wa mə à tswe nì bitalent bi nighum aà.

29 Nlon mə, a mbo ɲù ntsim yĩ à tswe nì ɲjoo aa, bi aa kù'ùsə tá à tswe nì ju ì gha'a. Lâ, ɲù yĩ mə à sì nì ɲjoo tswé aa, bi ka kwɛrə, i kwɛrə muntsirè yĩ à tswe nì ghu aà.

30 ɲghèè nì ndě aborikə ngàɲàfà'á ghù, nì ma'a yi a abɛɛ a mùm mfiì idigè; a adigə yĩ mə bɛ yè'è ɲkurə nì mĩsònə myaa ghu aà.'

Annũ ntso'ɔtə mĩsa'a a noò nìlwĩ'ĩ ɲjìmə.

31 "Nòò yĩ mə Mu ɲù à ka yĩ zĩ, a mum nìgha'a yu bo bi baangel bitsim aa, à ka yi ɲaɲnə nì àbèrè nifò yĩ wè.

32 Itoo itsim i ka yĩ tigə ghotə tswe ghu nsi, tá à yatə waa mbèè baa tsi'ĩ tsò ajàɲ mə ntsèèmbi a yàrə mbinjèrè mfi'isə nì a titiì mbindon aà.

33 I tigə lèè mbinjèrè jya a abo yu yĩ mà'à, i bàɲnə lèè jì ndon jya a abo yu yĩ ɲkwàbè.

34 Tá mifò wa a tigə nswon a mbo bè bya mə bi tswe a abo yu yĩ mà'à aa mə, 'Nì zi mbâ bē biì mə Taà ghà à nɲ mbɔɔnə a nu bù aà, nzi nji nĩ annù nifò yĩ bi le ntanjə nləə a mbo bù nloginə a nlòginə mbi aà.

³⁵ Nlon mə nji i le si yanə nàa, ni fa miji a mbo mè. Nji nkĩ i ká yanə nàa, ni fâ nkĩ à mbo mè. Mè bê nggì, ni kwèrè ghá.

³⁶ Mè tswé nswèrè nswèrè, ni fâ àtsè'è a mbo mè. Mè ká nghòò, ni lèntè nghòò nâ. Mè tswé a ndátsan, ni lèntè ghá.'

³⁷ Maa noò, tá bè bya mə ànnù yaa a tsinə aa tá bi betə yi mə, 'Mmà'àmbi, bi'i le nyə ghə aa a fə, nji i ká nyanə noo, bi'i je'è ghə, kə nki mfa ayoo yi nò a mbo wò a janə nji nki le si yanə nòo aa ε?

³⁸ Bi'i le nyə ghə aa fə ò bê nggì bi'i kwèrè ghə, kə ò tswé nswèrè bi'i wé'è àtsè'è a nu wò aa ε?

³⁹ Bi'i le nlèntè nghòò no aa fə, kə nki lentə ghə a ndátsan aa fə aa ε?'

⁴⁰ Tá mífə wa a kwi'i a mbo bo mə, 'Mè swòŋ a mbo bù tsi'i annù nŋkon mə, àjànə mə ni le nghìrè ma ya annù a nu mumaà ghà ghù yí mò'ò yíi à kè'ə nsigə nlwi'i aa, ni le ghìrè aa a nu mè.'

⁴¹ 'A nghèe a ni bè bya bii mə bi tswe a abo yu yí nkwàbè aa, á swonə a mbo bo mə, 'Ló ni ghuu a mbèe mè mba ngǎŋndòò, nghèe nkuu ni mò'ò ti mè wa yíi bi nanşə a mbo Devil bo bi baangel bi aa.

⁴² Nlon mə nji i le si yanə nàa kaa ni wa'á miji a mbo mè fâ; nji nkĩ i ká nyanə nàa, kaa ni ki'í ayoo yi nò a mbo mè fâ.

⁴³ Mè le mbə nggì kaa ni ki'í gha kwèrè; mè tswé nswèrè nswèrè kaa ni wa'á atse'è a nu mè wé'è. Mè ghòò kaa ni ki'í nghòò na lèntè. Mè tswé a ndátsan, kaa ni ki'í gha ghantè.'

⁴⁴ Tá bo ki mbetə yi mə, 'Mmà'àmbi, bi'i le nyə ghə aa fə, nji i yanə noo, kə nji nkĩ i yanə noo, kə ò ká mbə nggì, kə ò ká ntswe nswèrè nswèrè, kə nkii nghòò, kə nki ntswe a ndátsan kaa bi'i ki'í annù tsu a nu wò ghìrè aa ε?'

⁴⁵ Bon à ka kwi'i a mbo bo mə, 'Mè swòŋ a mbo bù tsi'i annù nŋkon mə, àjànə mə ni le nki'i a nu ghùlà yí mò'ò yíi à kè'ə nsigə nlwi'isə aa ghìrè aa, kaa ni le nki'i aa a nu mè ká nghirə.'

⁴⁶ Tá bo tigə nlo nghèè, nghèe nkuu a ni njo ti mè ya. Tá bè bii mə ànnù yaa a tsinə aa tá bo banşə nkuu a múm ntswènti yíi i lwí'i nŋkonè aa."

26

*Ajan yíi mə bi le ntan ànnù atu Yesu aa
(Mk. 14.1-2; Lk. 22.1-2; Jn. 11.45-53)*

¹ Yesu à màŋşə mə a ndi'í innù ma jú, nswonə a mbò ngǎnyəgənnù ji mə, "Ni zi mə

² ñjwî Passa ì tswe aa a ñjîm njwi ji baà. Bì ka fa Mu Nù, tâ bì logè nghèè ñkwèèntè a ati bàñnèbàñnè.”

³ Maà nòò, bìlìi bì ñgǎñmà'a Nwî, a bò'ò nì bità bì ala'a bo le mbòòntè a nto'ò ñgǎñmà'anwi yî ñwè mē bì le sì twonjē nì Kaifas aa,

⁴ a ntañè a ajan mē bo ka ñe'esē tswa Yesu ghèè zwitè aà.

⁵ Lâ bo le nswonj mē, “A bonj mē tâ bî'inè tsuu ma yuà ànnù fàa njwî Passa ghìrè ñlonj mē mbē bî'inè tswa yî bonj fikòrè ka fè'è a titìi bē i bùùrè idigè.”

Ajan yîi mē mǎngyè yî mò'ò à le nyo'ò Yesu nì mǐghurè aà (Mk. 14.3-9; Jn. 12.1-8)

⁶ Yesu à le ntswe a Bethany a nda Simon yîi mē à lèè mbē ñûkikwen aa ñka jî,

⁷ mǎngyè yî mò'ò a zî ghu mbèè, nì mǐghurè mǐ lùmtè mî antîndûû mî sîgîñè nî ñtsîñ ñgò'ò alabasta. A zî mē aa, ñlògè mǐghurè mya ntswentè nyo'ò atu Yesu ghu.

⁸ Ngǎnyægǎnnù Yesu bo yē, mîntôn myaa mî lwî, bo betē mē, “A nàñsē nta ñgî'i nì mǐghurè mù laà aa a ya?”

⁹ Nlonj mē mbē bì logè mǐghurè mà mù mfee nî ñkabē yî ñwè mfa a mbo ñgǎñmǐfumē aa ε?

¹⁰ Yesu a yu'ù à àjàñ yîi mē bo ghàà laà aa, ñswonj a mbo bo mē, “Nì fa ñgî'i a mbo mǎngyè ghù aa a ya ε? Nì sì zî mē à nî ànnù yî sîgîñè mē à ghìrè a nu mē aa ε?

¹¹ Ngǎñmǐfumē i tswe a titìi bù aa bîñòò bîtsîmè, lâ kaa mē ka wa'a a titìi bu aa a ñgòñ bîñòò bîtsîm tswè.

¹² A yo'ò gha nì mǐghurè mù, ñnàñsē aa nû yà mbonj tâ nòò ñtwîñê ghà à ku'u.

¹³ Mē swonj a mbo bù tsi'î ànnù ñîñkonj mē, a nî ñgǎñ idigè tsîm jîi mē bì ka yî kî swonj nî ñtoo yî ñsîgîñè yû ghu fàa mbi aa, bì ka yî kî swonj nî ànnù yuà mē mǎngyè ghuà à ghìrè a nu mē aà, ñwa'atē nî yî.”

Ajàñ yîi mē Judas a le mbîi mē yu ka fèè Yesu aà (Mk. 14.10-11; Lk. 22.3-6)

¹⁴ Ma mùu noò ñù yî mò'ò a titìi ngǎnyægǎnnù Yesu jya ñìghûm ñtsò baa mē bì le sì twonjē nì Judas Iscariot aa, a ghèè a mbèè bìlìi bì ñgǎñmà'a Nwî

¹⁵ ñswonj a mbo bo mē: “Mbē mē fee Yesu a mbo bù bonj nì ka fa akē a mbo mē aa ε?” Bìlìi bì ñgǎñmà'a Nwî bya bo lòò ìbà'atē ñkabē Silva mǐghum mî ntarē mfa ghu mbô.

¹⁶ Nlòginē maà noò Judas à le sì tîgè nlòò nî mânjî yîi mē mbē yu tsyá ghu mfee Yesu.

Ajaŋ yïi mæ Yesu bo bi ñgǎnyægǎnnu ji lɛ nji miji mæ Passa aà

(Mt. 26.17-25; Lk. 22.7-14,21-23; Jn. 13.21-30)

¹⁷ A bə a njwi yï ntsyà mbïi a njwi ñkurê àbaa ti kɔ'ɔ, ñgǎnyægǎnnu Yesu i zï mbetə ghu mbo mæ, “O lòo mæ bi naŋsə aa yuu adigə a mbo wò tǎ tǎ ò ji miji mi Passa ghu aa ɛ?”

¹⁸ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Nì ghɛɛ a mbɛɛ nù kàkyè a mûm àla'a, ñswon ghu mbo mæ, 'Ndì'innu à swòn mæ nòò ghà à kù'ù mē. Wa mē ka ji miji mi Passa bi'i bi ñgǎnyægǎnnu ja aa a nda wò.”

¹⁹ Ngǎnyægǎnnu Yesu jya i kî ñghɛɛ ñghirè tsi'ï wa ajaŋ mæ Yesu à swònə aà, ñnaŋsə njoo nji Passa jyâ.

²⁰ Nòò ñkwêfò à kù'ù mē, a tswe a atu atetè ñka ji bo bi ñgǎnyægǎnnu ji jya ñghûm ntsò baà.

²¹ Bô kà mæ aa nji, Yesu a swon a mbo bo mæ, “Mè swònə a mbo bù tsi'ï annu nî ñkon mæ, nù yï mò'ɔ a titi bù à ka ghìrə fèè ghâ.”

²² Bo lɛ mburə njəŋnə si'i si'i a nyu'u annu ma yu, ntigə nloginə ñka mbetə ní Yesu yi mò'ɔ, yi mò'ɔ mæ, “Mmà'àmbi, à nî mē aa ɛ?”

²³ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Nù yïi mæ bi'i yu ji, a niŋə nî àbô yi bi'iyu a akaŋ yï fùurè aa, à ka ghìrə fèè ghâ.

²⁴ Lâ ànnu ma yû a ka yə Mu Nù aa tsi'ï à ajaŋ yïi mæ bi ñwa'anə a mûm àŋwà'ànə Nwî ñlon ɱgaa yï aà. Ngì'i yï ñswèrè ñswerə a nu nù yïi à fèè Mu Nù aà. Lâ a lɛ mbaa mbòn mæ tǎ bi tsee ajaŋ nù ma yû lô burə jwe, jwe bâ.”

²⁵ Judas mæ a lɛ ntswe nî m̃fèè yi aa, a kî mbetə yïi ɱgaa mæ, “Rabbi, tigə kaa ò si aa gha swonə aa ɛ?” Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “O swòn mē!”

Ntarə Mmà'àmbi

(Mk. 14.22-26; Lk. 22.14-20; 1 Kor. 11.23-25)

²⁶ Bo kà maa nji, Yesu a logè àbaa, mfa mbi'ikə a mbo Nwî, mbatə, mfa a mbô ñgǎnyægǎnnu ji jya, ñswon mæ: “Kò ñkurə nî; à nî ìbìi nú gha i ghuà.”

²⁷ Mbu ntigə nlogə ndôn m̃lù'ù, m̃fa mbi'ikə a mbo Nwî, m̃fa a mbo bo, nswon mæ, “Kò nô nî bu bitsimè.

²⁸ A nî àləə nú ya â yuà, àləə ɱwàrə àkàà yïi mæ bi ka saansə atu bə bî ghà'atə aà.

²⁹ Mè swon a mbo bù tsi'ï annu nîŋkon mæ, nloginə tsîtsòn, kaa mē ka yi wa'à m̃lù'ù bû ñno, nywe'e a njwi yïi mæ mē ka yï bú no m̃lù'ù m̃i fii bi'inə a mûm ànnu nifò Taà ghà a aburə aà.”

³⁰ Bo yəə ìkòò, m̃fɛ'ɛ ñkɔ'ɔ ñghɛɛ a atu nta'a Olive.

Ajàn yïi mæ Yesu à lɛ nswon mæ Peta à ka tuu yi àà
(Mk. 14.27-31; Lk. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

³¹ Bo kò'ò mæ nywe'e ghu, Yesu a swon a mbo bo mæ, “Bù tsi'i bitsim, nì ka ghìrè mà'atè gha khèkè nítugè sîi, òlɔn mæ a tswe a mûm ànwà'ànè Nwî mæ, ‘Mè ka zwitè ntsèèmbi tá àkàrè mbinjèrê yi tá à ja'anə.’

³² Lá nòò yïi mæ mè ka yï yweenə nì nìwo aa, mè ka yï tsyá a mbii bù, i fòò nghèè a Galilea.”

³³ Peta swon ghu mbo mæ, “Mbə bə bitsim tɛ'ɛ kɪ mà'atè nî ghô mà'atè khè boŋ kaa mbə mè wa'à gho mà'atè bə.”

³⁴ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Mè swon a mbo wò tsi'i ànnù nîŋkon mæ, tsi'i nítugè sîi, m̀boŋ tá àŋkègè tá à tɔŋ boŋ ò tuù mæ ghá ñgàà jì tarè.”

³⁵ Peta a kwi'i mæ, “A tɛ'ɛ kɪ bə bə ànnù nìwo boŋ mè ka kwo bi'ò; kaa m̀bə mè wa'à gho tuù.”

Ngǎnyəgənnù Yesu jyá tsim bo lɛ ŋkɪ nswon tsi'i maa ajànə.

Ajàn yïi mæ Yesu a lɛ ntsà'atè Nwî a Getsemane aà
(Mk. 14.32-42; Lk. 22.39-46)

³⁶ Yesu a bɔ'ɔ nì ngǎnyəgənnù jì jya ghèè mæ nywe'e a adigə yï mɔ'ɔ yïi mæ bi lɛ si twonə nì Getsemane aa, Yesu a swon a mbo bo mæ, “Nì tswe faà, tá mè ghɛɛ ntsà'atè Nwî fîi.”

³⁷ Yesu à kà mæ aa ngɛɛ aa, òlògè Peta a bɔ'ɔ nì bɔɔ bi Zebedee bya bi baà. Nú yï i lɛ òlògìnè ñka mbi'i, ntiì yi i luu nì àjəŋnə.

³⁸ Yesu a swon a mbo bo mæ, “Ajəŋnə a luu a ntiì mè si'i mburə mbə tsi'i a nzwitə mè; nì tswe faà, ntswe nikirə bi'inə.”

³⁹ A ma'atè waa, ngɛntə a mbîi, ñwo nnɔŋə a nsyɛ a kùu kuu, ntsa'atə Nwî nswon mæ, “Taà ghà, m̀bə mǎnjì a tswe ghu, O ghìrè mæ tá ñdɔŋ ñgi'i yuà i tsyá. Lá mæ kòŋ aa ngɛrè annù yïi mæ o lòò aà, kaa wa'ǎ bə ànnù yïi mæ mæ lòò aa bə.”

⁴⁰ A biinè m̀bii nghèè a mbɛɛ ngǎnyəgənnù jì jya nyə bo bitsim bwîi. A twonɛ Peta m̀betə ghu mbo mæ, “Mbə nì wa'à nikərə bi'inə a nì àbàntə noò yï fùurè tswé aa ɛ?

⁴¹ Nì ka ntswe nikərə ntsa'atə nì Nwî ta wa'ǎ a ñkìrè Satan lô ñwo; mè zi mæ ntiì ghuu i lòò ngɛrè ànnù yïi a ku'unə aà, lá nyǎnú yùu i bǎŋnə m̀bɔrə.”

⁴² Yesu a ma'atè waa, m̀bu nghèè ntsa'atə Nwî mæ, “Taà ghà, mbə a bə yïi mæ mǎnjì kaa à sɪ ghu tswé a ñkwɛrə

ndôn ñgi'i yù a mbo mè, tã tâ mè tsuu no, O tigè ñghirè bê ànnù yï mè o lòò aà."

43 A bù mbii ñghèè, ñyè ñgãnyægônnù ji jya i burè ki bwii tsi'i bwii, ñlonj mè filo le nluu a mi'i bo aà.

44 A ma'atè waa mbu ñghèè ñtsa'atè a Nwî a nî ñgàà yï mè ñ ywe'e ji tarè aa, mbu nswonj tsi'i ànnù ya yï mè a le mfòò ñswonj a mbii aà ghu mbô.

45 A mànsè mâ, mbu mbii wa a mbèè ñgãnyægônnù ji jya, ñswonj a mbo bo mè, "Nî burè ka ki bwii tsi'i bwii, mmiintè nî ghuu aa ε? Wa nòò à tigè a abô; bi fèè mè Mu Nù a mbo bô bi bî.

46 Biiñè nî tâ bî'inè ghèè, wa nù yï mè à fèè gha aa, à zî mô."

Ajañ yï mè bi le ntswa Yesu aà

(Mk. 14.43-52; Lk. 22.47-53; Jn. 18.3-12)

47 Yesu à kà mè aa ñghaa laà, kaa mburè ti mànsè, Judas, nù yï mò'ò wa a titii ñgãnyægônnù Yesu jya ñghúm ñtsò baa, a burè ñzi bo bì ñnòò bê yî ghà'atè mè bii bi ñgãnmà'a Nwi nî ñgãndi'i nòñsè bo bi bità bi ala'a bo le ntòo. Bo le ntugitè nwi ntòò nî mibu'ù.

48 Judas, yï mè à le mfèè yi aa, à le mfa alènsè a mbo bo mè, "Nù yï mè mè ka ghèè nōñ mighègê mi aa, bonj à ñi ghu; nî banñè yi."

49 A zî mâ, mburè ntsinè ñghèè a mbèè Yesu, ñnōñ mighègê mi, ñswonj ghu mbo mè, "Rabbi, mè tsà'atè nî ghô."

50 Yesu a kwi'i ghu mbo mè, "Nsú ghà, ghirè annù yï mè ò tswe nî ñghirè aà." Bè bya mè bo bì Judas le nzi aa, bo tigè mbanñè Yesu.

51 Bo bàññè mâ yi aa, ñgãnyægônnù yï wa yï mò'ò a tsò'ò munwi yï ñkwye atōññè abù'u ñgãnmà'a Nwî yî ñwè ghu nlo'osè.

52 Yesu a swonj ghu mbo mè, "Niñè munwi ghò wa fu a mba'à, ñlonj mè nù yï mè à sōñè munwi a mba'a aa, a ka yï kii kwo aa tsi'i nìwo nî munwi.

53 O sî zi mè mbè mè betè Taà ghà a tsyàsè ñda bîmânjōñ bi baangel bii mè bi tsyatè ntsù'ù ñighúm ñtsò baà aa, tsi'i tsitsōñ tâ bì zi ñkwetè gha aa ε?

54 Mbè mè ghirè ma mùu ajañ bonj kaa ànnù yï mè àñwà'ànè Nwî a swonj aa, kaa a ka wa'à nî ànnù nîkonj fè'è."

55 Yesu à ghàà mâ laà aa, mbēñ mbetè nòò bê bya mè, "Nî zi nî nwi ntòò a bò'ò nî mibu'u aa a ntswa mè tsò nî zi a mbanñè àngàmigheè aa ε? Tigè mè kî sî tswe bî'inè a Ndâma'anwî aa a njwi njwi ndi'î nî ghuu, kaa nî wa'à gha tswa aa a ya aa ε?

56 Lâ innù ma jû tsim i fe'ε aa, a nlwensə nìghàà nù mə ngǎŋntoo Nwĩ i le ɲwà'ànə aà."

Ngǎŋyəgənnù Yesu jyá tsim i tigə mma'atə yi ɲkhəkə waa.

Ajàŋ yĩ mə ngǎŋndasa'a le ntsɔ'ɔtə isa'a Yesu aà
(Mk. 14.53-65; Lk. 22.54-55,63-71; Jn. 18.13-14,19-24)

57 Bə bya mə bi le ntswa Yesu aa le ntigə nlogə yi ɲghɛɛ ni ghu a nda Kaifas, ɲgǎŋmà'a Nwĩ yĩ ɲwè, a adigə yĩ mə ngǎŋdì'i nònsə ni bità bi ala'a le ɲghotə ghu aà.

58 Peta à le si tigə nyonə a nɲim, ntəə nii ni a sà'a agha'à. A yòn mē ɲywe'e a ndugə Kaifas laa, ɲkuu ntswe a nsàŋàbèè bo bi ngǎŋmbê ndāmà'anwĩ a nyə ànnù yĩ mə bi ka ghìrə a nu Yesu aà.

59 Bìlì bi ngǎŋmà'a Nwĩ bo bi ngǎŋndasa'a le si lɔɔ ni mǎŋjì yĩ mə mbə bə swôn ɲbàŋnənnù a atu Yeesô tâ bo tsya ghu nzwitə yi.

60 Lâ kaa wa'à yê, ka mə bîyəfə bi abǎŋnənnù bĩ ghà'àtə le mfe'è ntswe ɲbàŋnənnù ghu atu aà. Ngǎŋabaŋnənnù jya jĩ mɔ'ɔ ji baa i fe'è ntəə nswon mə:

61 "Mbâ ghulà à le nswon mə yu tswe nì àdà'à a nsà'a ndāmà'anwĩ i bũ ghùrə fu a nɲim ɲjwi ji tarə."

62 Ngǎŋmà'a Nwĩ yĩ ɲwè a bìnə ntəə mbetə Yesu mə, "O si nî ànnù yĩ tsu a kwi'i tswê? O swôn mə akə nî innù jû mə bi swonə a atu wə aa ε?"

63 Yesu a təə kaa wa'à yi kwè'è. Kaifas a bú nswon ghu mbo mə, "Kàà nî ɲkùm Nwĩ yĩ à tswe ntì aa mə o swon aa tsi'ĩ ànnù nîkon mə ò nî Ayo'ò Nwĩ wa mə à ni Mu Nwĩ aa le?"

64 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, "O swòn mē. A ɲghèɛ ghu, mē swôn a mbo bù mə, nloginə tsìtsòn, nì ka yə Mu Nù tâ à tswe a mbèè nìkwè Nwĩ yĩ mə à tswe nî mǐdà'à aa ni mà'à, nlo a aburə nsigə ni a mûm mbà'à."

65 A kwĩ'ĩ mē laà, ɲgǎŋmà'a Nwĩ yĩ ɲwè wa a satə ɲtsə'ə jì, nswon mə, "A bəgìtə Nwĩ! Nì yù'ù àjàŋ yĩ mə à bəgìtə Nwĩ aà. Bì'inə bù nlo nî bîyəfə aa, a ya aa ε?"

66 Kə nì wà'àtə mə akə le?"

Bo bitsim bo kwi'i mə, "A ku'unə mə tâ à kwo."

67 Bo swòn mē laà aa, nloginə ntigə tsee mîtwyɛ ghu nsi, ɲghɔɔ nii, bĩ mɔ'ɔ bi fèè nii, mbetə nii ni mə:

68 "Tsò mə ò swôn mə ò ni Ayo'ò Nwĩ aa, twi ɲù yĩ mə à fèè ghə aà."

Ajàŋ yĩ mə Peta à le ntuu Yesu aà
(Mk. 14.66-72; Lk. 22.56-62; Jn. 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Maa noò Peta a tswê wa nsànjàbèè. Ngànjàfà'a Kaifas yî màngyè yî mò'ò a zî nyè yi, m̀betə yi m̀: “Tigə ò ghìrə mbaa ɲki ntswe bu Yesu mu baGalilea wa aa ɛ?”

⁷⁰ Peta a tuu a nsi mi'i bo bitsim, ɲswon m̀, “Kaa m̀ sɛ annù yîi m̀ o swon aa zî.”

⁷¹ Peta à ghàà m̀ m̀u ajàn aa, m̀fè'è ɲghɛɛ a ntsùbù'ù. A fè'è m̀, ɲgànjàfà'a yî màngyè yî dân a bú nyè yi, ɲswon a mbo bè bya m̀ bo bo le ntə aa m̀, “Nù ghulà à ghìrə ntswe bo Yesu mu Naaserə wâ.”

⁷² Peta a ku'ùsè ntuu, ɲkaa nswon m̀, “Kaa m̀ sɛ ɲu ma wî zî.”

⁷³ Mu fɛbàntə à bú m̀ ɲghə ki bə, bè bya m̀ bo bi Peta le ntə aa, bú ɲswon ghu mbo m̀, “O lòò aà ɲswon m̀ kaa ò sɛ ɲgànyəgənnù Yesu yî mò'ò bə? M̀njɛ yîi m̀ o ghàà ghu aa, a dɛ'ì m̀ bu Yesu lo aa adìgè yî fùùrə.”

⁷⁴ Peta a logìnə ntigə ɲkaa nswonə ni m̀, “Kaa m̀ sɛ ɲu yî zî. Bɛɛ a bə yîi m̀ m̀ swonə aa àbàɲnənnù, Nwî ɲɲ ɲdòò a atu m̀.”

Tsi'ì maa noò àɲkəgè a tɔɲə.

⁷⁵ Àɲkəgè wâ à tɔɲ m̀, Peta a wa'atə ànnù ya yîi m̀ Yesu à ghìrə nswon ghu mbo aa m̀, “Mbon tã àɲkəgè à tɔɲ, le bon ò tùu m̀ ghà ɲgàà ji tarə”. A wà'atə m̀, m̀fè'è ɲghèè ɲyè'ə tsi'ì a mbə ànnù.

27

Ajàn yîi m̀ bi le ɲghèè ni Yesu a nsi Pilato aà.

(Mk. 15.1; Lk. 23.1-3; Jn. 18.28-32)

¹ Abèè fù'ù m̀, bìlɛ bi ɲgàɲmà'a Nwî bitsim a bò'ò ni bità bi ala'a bitsim bo boontə a ntantə ajàn yîi m̀ bo ka zwitə Yesu aà.

² Bò tantə m̀ m̀manɲsə, ɲkwere mbô mi Yesu, ɲlogə yi ɲghɛɛ mfa a mbo Pilato, m̀ à le mbə Gûmnàà aà.

A ajàn yîi m̀ Judas à le ɲkwo aà

³ Judas m̀ à le m̀fèè Yesu aa, à yè m̀ ajàn yîi m̀ bi swon m̀ bi ka zwitə Yesu aà, ɲtɛ yi i sa'à yi, a logə ibatə ɲkabə silva jya m̀ghum mi ntarə ɲghèè mfa fu a mbo bìlɛ bi ɲgàɲmà'a Nwî a bò'ò ni bità bi ala'a, ɲswon a mbo bo m̀,

⁴ “M̀ ghìrə ibi ɲlon m̀ m̀ fèè ɲu tighə m̀ à ghìrə ànnù yî bi yî tsu aà!” Bo kwi'i ghu mbo m̀, “Ma ya a yə yi aa ni àkə? A ka zi wô zi annù yîi m̀ ò ka ghìrə ni yu aà.”

⁵ Judas a ma'à ɲkabə ya a m̀m ɲdàmà'anwî, m̀fè'è ɲghèè ɲlənə.

⁶ Bìlɛ bi ɲgàɲmà'a Nwî bya bi bwèè ɲkabə ya nswon m̀, “Nòɲsə yî'inə à dɛ'ì m̀ kaa à sɛ ku'ùnə m̀ tã bi ləə ajànə

ɲkabə ma yû a mûm àbàa ɲkabə òdânwĩ òlɔŋ mə à nĩ ɲkabə àləə aà.”

⁷ Bo swòŋ mē laà aa, òtswe a nsye ɲghàànə, òlɔgə ɲkabə ya ɲghèè ònyuu adigə ɲû m̀bòò bantòò ghu, tâ bì ka ntwinə nĩ bìgĩ ghu.

⁸ Nzi nywe'e sii, bì twonə adigə mayû aa nĩ Adigə Aləə.

⁹ Ma yû ànnù a kĩ m̀fè'e mbòòntè nĩ ànnù yĩ mə ɲgàŋntoò Nwi Yeremiah à le nswon aà, mə, “Bì le òlɔgə ibatə ɲkabə silva jya mighum mi ntarə mə bòò bì baIsrael le ntaŋ mə bì ka yì tu a atu yu ma wa aa,

¹⁰ ɲghèè ònyuu adigə ɲû m̀bòò bantòò ghu, tsi'ĩ a ajàn yĩ mə Mmà'ambĩ à le nswonə a mbo mə aà.”

Pilato à betə innù a mbo Yesu

¹¹ Bìlì bì ɲgǎŋmà'a Nwĩ bya nĩ bì bità bì ala'a bya bo tigè òlɔgə Yesu ɲghèè nĩ ghu a nsi Gûmnàà. Gûmnàà a betə yì mə, “O bə aa m̀fò baYuda aa ɛ?” Yesu a kwi'ĩ mə, “O swòŋ mē!”

¹² Bìlì bì ɲgǎŋmà'a Nwĩ a bò'ò nĩ bità bì ala'a bo le nĩ innù a nu Yesu a nsi Pilato. La Yesu a na'à waa bitsim.

¹³ Pilato a tigè mbetə ghu mbo mə, “O si ndùu innù jù mə bì swonə nĩ mə ò ghìrə aa yu'u?”

¹⁴ Annù a le mburə ntsya Gûmnàà tsi'ĩ tsysà a nyə mə kaa Yesu à le ɲwa'à ànnù yĩ tsu burə ɲkwikwi'ĩ bə aà.

A jàn yĩ mə bì le ntsèrè mə bì zwitə Yesu aà

(Mk. 15.2-5; Lk. 23.13-25; Jn. 18.28-38)

¹⁵ A le mbə nòŋsè Gûmnàà mə a yì mbə njwĩ Passa aa a fi'isè ɲgàŋàtsaŋ yĩ m̀fùùrè yĩ mə bə le ɲkòŋ aa mfa a mbo bo.

¹⁶ Ma mùu noò ɲgàŋàtsaŋ yĩ mò'ò à le ntswe a atsàŋ mə bə bì ghà'atè bì le nzi yì, bì twonə nĩ nĩ Barabas.

¹⁷ Nnòò bē bya bì ghòtè mē aa, Pilato a betə waa mə, “Nĩ kɔŋ mə tâ mē fi'isè aa wò mfa a mbo bù, Barabas kè Yesu mə bì twonə nĩ Ayo'ò Nwĩ aa le?”

¹⁸ Pilato à le mbetə ma mùu ajàn aa, nlon mə à le nzi mə â le ɲghìrə àghè'ènə mə tâ baYuda tswa Yesu nzi mfa ghu mbo aà.

¹⁹ Pilato à tswè mē a aləŋə nsa'a m̀isa'a, ɲgwē yĩ a toò ɲkĩ ghu nu mə, “Sĩ'ĩ mbô mo wa a nu ɲù wâ, òlɔŋ mə kaa à sĩ annù yĩ tsu fânsè aà. Mè swon laà aa òlɔŋ mə ɲjèè yĩ m̀bĩ ì ghìrə nle gha sĩ a ɲgaa yu.”

²⁰ Là bìlì bì ɲgǎŋmà'a Nwĩ a bò'ò nĩ bità bì ala'a bì totə bē bya mə tâ bì betə Pilato tâ fi'isè Barabas tã tâ bì baŋnə nzwitə Yesu.

²¹ Gúmnàà a bú ñku'usə mbetə waa mə, “A titii bè buà bi baa, nì lòò mə tâ mè ma'atə aa ghuu?” Bo kwi'i bitsim mə, tâ bì fi'isə Barabas.

²² Pilato a bú mbetə waa mə, “Nì lòò mə tâ mè tigə nghirə aa mə akə nì Yesu ghú mə bi twonə nì Ayo'ò Nwĩ aa ε?” Bo tɔɔnə ñswon mə, “Ta bì kweentə yĩ a ati bannəbannə.”

²³ Pilato betə mə, “Nì lòò mə bì kweentə yi aa a ya? Annù yĩ bi yĩi mə à bù'ù aa à nĩ àkə aa ε?” Lâ bo bú ñku'usə ntonə ghaa bə nì mĩtĩ ñswon mə tâ bì ghɛɛ ñkwèentə Yesu.

²⁴ Pilato à lɛ nyə mə yu ghènsə aa nòò yĩ, ñki nzi mə yu bə ghèè nĩ mbĩ bon fĩkòrə fĩ ka fè'è. Nswon bì zĩ nĩ ñkĩ, a si'ĩ mbô mi ghu a nsi bè bitsim, ñswon mə, “Kaa àbô ya kaa a sɪ a nĩ àləə nu ñú ghú mə nì lòò a nsaansə aa tswè. A annù yĩi mə nì lòò a nghirə aa, a zi tsi'ĩ bù.”

²⁵ Bè bitsim bì kwi'i mə, “Ɔɔɔ, tâ àləə nũ yi tâ kuu a atu bĩ'ĩ bo bì a atu boò bi'ĩ.”

²⁶ Pilato a fi'isə Barabas mfa a mbo bo, ñghirə bì ghɔò Yesu, a fâ yi mə tâ bì tigə nlogə nghèè ñkweentə a ati bannəbannə.

Ajàn yĩi mə bĩsogye lɛ si wyè nĩ Yesu aà.

(Mk. 15.16-20; Jn. 19.2-3)

²⁷ Bĩsogye bì Pilato tigə nlogə Yesu ñkuu nghɛɛ nì ghu a mûm ntɔ'ɔ Gúmnàà (mə bi lɛ si twonə nì Praetorium aà), ñtwon bĩsogye bitsim bì zĩ ñghotə ghu nsĩ.

²⁸ Bo tso'ɔtə itsə'ə ji, ñlɔɔ atsə'ə yĩ ghə'ə boò ñwe'ɛ ghu nú.

²⁹ Bì wè'è mē, ñlɔɔ mĩndigə mĩ njɔɔ ñjɔɔ mba'a tsɔ atsə'ətu nĩfɔ ñsosə ghu atú. Ñki mfa ñkĩkà'à ghu abo yĩ mà'à. Ntigə ñwyɛ nii nsigĩtə ñwo ghu nsi nswonə nì mə, “O lɛlɛ lɛɛ! Mfɔ baYuda à kì kwèè! A kwèè!”

³⁰ Bo lɛ si kii ntsee nì mĩtwyɛ ghu nu, ñkii nghɔɔ nĩ atú yi nĩ ñkĩkà'à yâ.

³¹ Bĩsogye bya bì nansə mē ñwyɛ yi laà aa, ntso'ɔ atsə'ə yĩ bagĩtə ya ghu nu, mbu ñwe'ɛ jii itsə'ə jya fu ghu nu, ñtigə nlogə yi mə bo ghɛɛ kwèentə a ati bannəbannə.

Ajàn yĩi mə bì lɛ ñkwèentə Yesu a ati bannəbannə aà

(Mk. 15.21-32; Lk. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

³² Bo kà mə aa nghɛɛ a mĩnjĩ, nyə ñú baCerene yĩ mɔ'ɔ, ñkũm yi i bə Simon, ñtswa yi nì àdà'à mə tâ à be'e ati bannəbannə Yesu yâ.

³³ Bo ghèè mē ñwyɛ'ɛ wa adigə yĩi bì lɛ si twonə nì Golgota aa, (ñji'ĩ ñkũm ma ghú i bə mə, àdigə akwɛɛ atu ñú)

³⁴ ñlɔɔ milù'ù mǎi bi lɛ mforinɛ nɛ àfù yǐi bi twonɔ nɛ gall aa mfa ghu mbo mɛ tã no. Yesu a ywe'etɛ ñtuu yi a nnô.

³⁵ Bìsogye bya kwèentɛ yi a ati bǎnɛbǎnɛ, mma'a ibǐrɛ a nyɛ bɛ bǐi mɛ bi ka ji itsɛ'ɛ ji jyá.

³⁶ Bì ghìrɛ mɛ laà aa, ntswe nsye ntigɛ mbe nii.

³⁷ Bì lɛ ñɔwà'ànɛ annù yǐi mɛ à lɛ ñghìrɛ bi nɛn ɛsa'a ghu nu aa mbeɛ wa ati bǎnɛbǎnɛ ghu atu mɛ, “A nɛ Yesu, Mfɔ bàYuda à ghuà mɛ.” Ma yû a di'ì nɛ ànnù yǐi mɛ à lɛ ñghìrɛ bi kweentɛ yi aà.

³⁸ Bì lɛ ñkɛ ñkweentɛ bɛyɛrɛ bi baa bo bi Yesu, ñkweentɛ yǐ mfuùrɛ ghu mbɛɛ a abo mà'à, ñkɛ tigɛ ñkweentɛ yǐ mò'ɔ ghu mbɛɛ a abô ñkwàbɛ.

³⁹ Bìtsyà bi mǎnǐ bi lɛ si wye nɛ Yesu ntsigɛ nɛ itû jyaa nswonɛ nɛ ghu mbo mɛ,

⁴⁰ “Wò yǐi mɛ ò lɛ nswonɛ mɛ ò ka sà'a ndàmà'anwǐ i bú bɔɔ fu a jǐm njwi ji tarɛ aa, yweensɛ itu ibɛinû gho lâ. Mbɛ a bɛ annù nɛnkon mɛ ò nɛ Mu Nwǐ, ò sigɛ la fya atu ati bǎnɛbǎnɛ bǐ'ɛ yá.”

⁴¹ Bìlɛ bi ñgǎnmà'a Nwǐ, bo bi ñgǎndi'ɛ nònsɛ nɛ bità bi ala'a bo lɛ ñkɛ ñwye nɛ Yesu tsi'ɛ mùu ajàn mɛ,

⁴² “A lɛ si yweensɛ badàn, tã wa'à ibɛi nû yi yumbon tsitsɔn yweensɛ la tã bǐ'inɛ yɛ. A nɛ yu yǐi mɛ à nɛ Mfɔ baIsrael aà. Tã à sigɛ la fii atu ati bǎnɛbǎnɛ bon bǐ'inɛ ka bii annù yi.

⁴³ A lɛ nnɛn ntswɛntɛ yǐ ntsim a mbo Nwǐ; tã Nwǐ à wa'à yi tsitsɔn zɛ ñkwetɛ la, mɛ mbɛ a konɛ yi. A lɛ mbaa tɛ'ɛ wa'à swonɛ nɛ mɛ yu nɛ Mu Nwǐ aa ɛ?”

⁴⁴ Bìyɛrɛ bya mɛ bi lɛ ñkwèentɛ waa bo aa, bo lɛ si kii mbɛgitɛ nɛ Yesu tsi'ɛ mùu ajàn.

Ajàn yǐi mɛ Yesu à lɛ ñkwo aà

(Mk. 14.33-41; Lk. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

⁴⁵ Itugɛ i lɛ mfi ñkusɛ ala'à tsim, ñloginɛ nɛ nòò ñsi'ɛ nòò ñghɛ nywe'e nɛ nòò nyɛn nòò.

⁴⁶ Nòò nyɛn nòò à kà mɛ aa ñku'u, Yesu tɔnɛ nyɛ'ɛ nswonɛ mɛ, “Eli, Eli, lama sabachthani?” Ma la a bɛ mɛ, “Nwɛngɔn ghà, Nwɛngɔn ghà, ò mè'e gha aa a ya aa ɛ?”

⁴⁷ Bɛ bya bǐ mò'ɔ mɛ bi lɛ ntɛantɛ maa adigɛ aa bi yu'u nswonɛ mɛ “Nù ghû a twon aa Elijah.”

⁴⁸ Nù yǐ mò'ɔ a titi bo a burɛ ñghɛ nlòò kúntsa ntsu nɛ milù'ù mǐ tsɛ'ɛ, ñsɔ'ɔnɛ a nɛ ñkɛnkà'à, ñkɔ'ɔsɛ mfa mɛ tã Yesu à no.

⁴⁹ Là bi mò'ɔ bi swonɛ mɛ “yu'utɛ tã bǐ'inɛ yɛ mɛ Elijah à ka zi kwetɛ yi lɛ.”

50 Yesu a bû ñku'usə ɲɛntə ɲi yĩ ɲyə'ə mburə ntsii.

51 Maa noò, àtsə'è ya yĩ mə a le ɲkwàsə mûm ñdàmà'anwĩ aa, a le mbò'ònə a titii, ñloginə a ndəɲ nsigə nywe'e a nsyê, idigè i tsigènə, ilânsəɲgò'ò i ba'akè.

52 Misyè mi ɲa'akè bè bi Nwĩ bĩ ghà'atə mə bi lɛɛ ɲkwokə aa, bi biɛnə niwô.

53 Bè ma bû bi lɛ mfè'èkə a misyè, ɲkuu ɲghɛɛ wa mûm àla'a yĩ làà, bè bĩ ghà'atə bi yê waa a nòò yĩ mə Yesu à lɛ nyweenə niwo aà.

54 Atu bĩsogyè ya bo bi bĩsogyè bya bĩtsim mə bo lɛ ntswe mbɛ nĩ Yesu aa, bó yè mə a ajàɲ yĩ mə ɲsyê i tsigìnə aa, a bò'ò ni innu tsim jĩ mə i lɛ mfè'è aa, ɲbò'ò ni tswâ waa, bo swon mə, “Tsi'ĩ ànnu ñkonə, ɲu ghuà à bə aa Mu Nwĩ.”

55 Bàngyè bĩ ghà'atə bi lɛ tswe ghu, ɲtəə a sà'a agha'a, ñlĩ. A lɛ mbə bângyè ma bû mə bi lɛ nlò a Galilea ɲyonə nĩ Yesu, ɲkwetə nii aà.

56 A titii bângyè ma bû, Mary Magdalene, Mary ñdè bĩ Jɛms ni Joseph, a bò'ò ni ñdè bĩ bɔɔ bi Zebedee, bo lɛ ntswe ghu.

Ajàɲ yĩ mə bi lɛ ntwiɲə Yesu aà

(Mt. 27.57-61; Lk. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

57 Nòò ɲkwêfò à kù'ù mē, ɲgàɲkabə yĩ mɔ'ò, mə à lɛ nlo a ala'a Arimathea, bi twonə ni Joseph, ɲki mbə ɲgàɲyègənnu Yesu yĩ mò'ò aa, a zĩ

58 ɲghɛɛ a mbɛ Pilato a mbetə aku Yesu ya mə yu lògè i ghɛɛ twiɲə. Pilato a fâ àdà'à mə tâ bi fa ghu mbô.

59 Joseph a tigè ɲghɛɛ nlògə aku Yesu ya nlim nĩ àtsə'è yĩ fù'ù yĩ sigìnə yĩ fii,

60 ɲghɛɛ ɲiɲ a mum ɲisyè ni nĩ fii nii mə à lɛ nton a mûm àlânsəɲgò'ò aà. A ɲiɲ mə aa, ɲtii alânsəɲgò'ò yĩ mɔ'ò ntsetə ntsu ɲisyè nya ghu, ɲtigə nlo ɲghèè yĩ.

61 Mary Magdalene ni Mary yĩ mò'ò wa bo lɛ nzĩ ntswe nlɪi ni ɲisyè nyâ.

Ajàɲ yĩ mə bi lɛ si bɛ ɲisyè ni Yesu aà

62 Njwĩ ñnàɲsə ɲjoo ɲjwĩgòn ya i tsyà mē, àbèè a fu'u, bĩlɪ bi ɲgǎɲmà'a Nwĩ a bò'ò ni baFarisai bo ghotə ɲghɛɛ nyə Pilato,

63 ɲswon ghu mbo mə, “Taà, bĩ'ĩ wa'atə mə nòò wa yĩ mə ɲgàɲmbwe'esə wa, mə à kɪ swon mə yu ni Mfò baIsrael à kɪ burə aa, à kɪ swon mə yu ka biɛnə niwo a ɲjĩm ɲjwi ji tarə.

64 Bĩ'ĩ zi aa a ɲswon a mbo wò mə tâ ò too bē tâ bi ghɛɛ ɲka mbɛ ɲisyè nya a atũ ɲjwi ji tarə. Bĩ'ĩ swon làà aa nlon

mə bi'i bo'ɔ mə ɲgǎɲyɛgɛnnu ji jya i ka zĩ yèrə akũ yi ya ghèè ni yu i bàɲnə tigə swon a mbo bè mə à ywèènə mē niwô. Mbə bo ghírə ma mùu ajàn bon àbàɲnənnu ma yú a ka bàɲnə bi'i tsyàtə yi ntsyambii yā."

⁶⁵ Pilato a swon a mbo bo mə, "Nì lɔgə bĩsogyè tá bì ghɛɛ ɲka mbe nisyè nyā."

⁶⁶ Bo fɛ'è ɲghɛɛ nsɪntə nisyè nya ni mǎnjĩ yĩ mə mbə bi ɲa'a, bi zĩ, ɲki nləə bĩsogyè mə tá bì ka mbe.

28

Ajàɲ yĩ mə Yesu à lɛ nyweenə ni nìwo aà

(Mt. 28.1-8; Lk. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ Njwĩngon ya i tsyà mē, àbèè fu'u, a bə tsi'i a tìtugə tìtugə a njwĩ yĩ ntsyambii a múm ɲgyà, Mary Magdalene, a bò'ɔ ni Mary yĩ mò'ɔ wa bo lɛ mfɛ'è ɲghɛɛ a lèntə nisyè ni Yesu nyā.

² Nsyɛ i lɛ ntsìgìnə tsi'i nìtì, angel Nwĩ a lô a aburə nsigə ntii ɲgò'ò ya mə bi lɛ ntsetə nisyè ni Yesu nya nì yù aa nlò'òsə, ɲkò'ɔ ntswe ghu atú.

³ Nsĩ yĩ i lɛ si ɲwàɲkə tsó mbəɲ yĩ ɲwà'àkə, ìtsə'ə ji i fu'ù tsi'i fù'ù mə buu.

⁴ Nìbò'ɔ ni lɛ ntswa bĩsogyè bya mə bi lɛ si bɛ nisyè nya aa, bo tigə ntsìgìnə, m̀bəɲ ntigə tsó bìku bi bē.

⁵ Angel wa a swon a mbo bàɲgyè bya mə, "Nì tsuu ki bo'ɔ. Mè zi mə ni lòò aa Yesu mə bi kì kwèèntə yi atu ati bàɲnəbàɲnə aà.

⁶ Wa kaa à si faà mə tswê. A bìnə mē a niwo tsi'i wa ajàn mə à lɛ nswon aà. Nì zi nyə adigə yĩ mə à kì nǒɲ ghu aà.

⁷ Nì wǎɲsə ɲghèè nswon a mbo ɲgǎɲyɛgɛnnu ji mə wa à bìnə mē niwô. A tsyà mə a mbii bo ɲghɛɛ ni a Galilea. Bo bə ghèè bon bo ka tigə yə yi ghu. Nì ka ɲwa'atə ni ànnu ma yú mə mè swon a mbo bù aà."

⁸ Mìntii mi bǎɲgyè bya mi lɛ nluu ni nìdorə, nìbò'ɔ ni kì ntswa waa, bo fɛ'è ntigə ɲkhə ghèè a ɲkè'ènə a mbo ɲgǎɲyɛgɛnnu Yesu jya.

⁹ Yesu yumbon a zĩ m̀boo bǎɲgyè bya, ntsà'atə waa. Bo zĩ ɲwo ghu nsi, ntswa m̀kòrə mi mmii yi.

¹⁰ Yesu a swon a mbo bo mə, "Nì tsee ki bo'ɔ. Nì ghɛɛ nswon a mbo bɔɔ bi maà ba mə tá bo ghɛɛ a ala'a Galilea tá bĩ'ibo boontə ghu."

Ajàɲ yĩ mə baYuda bi lɛ ntswɛɛ àbàɲnənnu nlon annũ nyweenə Yesu ni nìwo aà

¹¹ Bàngyè bya bi kà mē aa nghɛɛ laa, bīsogyè bya bĩ mō'ɔ bi kĩ nlo ŋkuu nghɛɛ a mûm ala'a a ŋkè'èné ìnnù jyâ tsim jĩi mē i fè'ɛ aa, a mbo bìlìi bi ngǎŋmà'a Nwĩ.

¹² Bìlìi bi ngǎŋmà'a Nwĩ bya bo twon bītā bi ala'a bo tswe a nsye nghàànè, nloŋ ŋkabè yĩ nghà'atè mfa a mbo bīsogyè bya

¹³ nswon a mbo bo mē, “Bɛɛ bi betə ghuu nĩ ànnù, nì swon mē, ‘Bĩ'ĩ kì si bwii aà bwĩ ñgǎnyəgənnù Yesu jya i zĩ nītugə, ñzĩ ñyərə aku yi yā.’

¹⁴ Gúmnaà à bə tɛ'ɛ yuyu'u, wa bon bĩ'ĩ ka zi mǎnjĩ yĩ mē bĩ'ĩ ka tsyà ghu i ghìrə tā ñgi'ĩ yĩ tsù tā i wa'à a nu bù kuu bə.”

¹⁵ Bīsogyè bya bi kwèrè ñkabè ya ntigə nghɛɛ nghìrè wa ajàn yĩ mē bìlìi bya bi lɛ nswon aà. Nzi nywe'e sii, baYuda bo burè kì bii mē à nì ànnù yĩ mē a lɛ mfè'è aà.

Ajàn yĩi mē Yesu à lɛ zĩ ñtsi'ĩ ngǎnyəgənnù ji mfa ndi'ĩ yĩ ñwè ya a mbo bo aà

¹⁶ Ngǎnyəgənnù Yesu jya ñìghum ntsò mò'ɔ i lɛ mfè'è ñghɛɛ a ala'a Galilea wa a atu nta'a mē Yesu à lɛ mfiɡitè mē tā bobo zi mbòòntè ghu aà.

¹⁷ Bô yè mē Yesu aa, mmii yi, ka mē kaa bo bĩ mō'ɔ bi lɛ wa'à bii mē, tsi'ĩ a annù ññkon, à nì Yesu aà.

¹⁸ Yesu a swon a mbo bo mē, “Nwĩ à fā àdà'a tsim a aburə bo bi a nsye a mbo mē:

¹⁹ Nì ghɛɛ lâ a mbo ñgwè'è mu ñũ ntsim fàa a atu nsye, ñghìrə waa tā bo tigə ngǎnyəgənnù jâ; ñka mmurə nì waa a ñkì nì ñkũm Ta, nì yi Mu nì yi Azwĩ yĩ Làà.

²⁰ Nkii ndi'ĩ nì waa mē tā bo ka nyu'u ñkii nləə nì ñdĩ'ĩ tsim jĩi mē mē kì fa a mbo bù aà. Tā nì zi mē mē ka tswe a mbo bù a ngòn bìnòò bĩ tsim i ywe'e a noò ñlwi'ĩ mbi yù.”

Ntoo yì Nsigìnè yìi MARK à lɛ ɲwà'ànè aà

ŊJÌ'INNŪ AŊWÀ'ANƏ YŪ

A aɲwà'ànə yū aa a lɛ ɲwà'ànə Jɔn Mark, mūngwà'à, ɲù baYuda yìi mə bì ghaa nlon ɲgaà yi a mum Ifà'à 12.12 aà; ɲdè yì a bə Mary yìi mə bɔɔ bì Kristo lɛ si ghotə ghu nda ntsà'àtə nî Nwî aà. A lɛ mbə ɲgàɲàkòrə Peta yìi mə à lɛ si twonə ni mû yì aà (1 Peta 5.13). Ma mùu ajàɲ mbə a tse bə mə â lɛ nswon Peta ghu mbo nswon innù jìi mə Yesu à lɛ ɲghìrə ɲki nswonə aa, Mark a tigè ɲɲwa'anə. Jɔn Mark à lɛ ɲkii nyonə nî Paul bo Barnabas ɲkwetə nî waa a noò yìi mə bo lɛ ɲka ɲghɛɛ a akòrə nìtəə ni ifà'à yi ntsyàmbii aà (Ifà'à 13.5), Barnabas a logè yi a noò ɲjìm bo yu tigè ɲkarə a ɲgaa jì mɔ'ò (Ifà'à 15.36-39). Kaa Mark à lɛ ɲwa'a ɲù yì mɔ'ò a titii ɲgàɲyègənnù Yesu jya ɲìghúm ɲtsò baa bə.

Ntoo yì ɲsigìnè yìi mə Mark à lɛ ɲwà'ànə aa i dì'ì nî Yesu tsò ɲù yìi mə fà'à, ɲghìrə nî innù nî àdà'à bo bì mɪdà'à. Bì yê nî àdà'à yi bo bì mɪdà'à mii mə à lɛ si fà'à ni muu aa a noò yìi mə à lɛ si dì'ì nî ànnù Nwî, ɲghurə nî bə, mfi'i nî ìzwì jì bì a ato'o bə, ɲta nî ɲgi'i a nu bìdemon, ɲli'inə nî ifansənù bə. Mark à ɲwà'ànə ɲgàɲ Yesu aa a ni mánjì yìi i ghù'ùtə, ɲghìrə mə bì ka nyə nî ifà'à yìi mə à lɛ si fà'à tsò ɲgàɲgàfà'à aa ntsyàtə ajàɲ yìi mə à lɛ mbə Ndi'innù aà. Yesu a twonə nì ìbìnnù yi ni Mu Nù, (yè ɲjì'ì Mìghàà) ìkùm yìi mə i dì'ì ni mə, ka mə Kristo à lɛ nzì tsò ɲùmìsòn a mùm ɲjyànu aa, à lɛ mbə aa Mu Nwî, Ayo'ò Nwî wa mə bì lɛ ɲkà'à mə à ka yì zì a nyweensə mbi aà. Ma ɲìghàa àɲwà'ànə Mark à nî àtìi ya mə Yesu a swonə ghu mə Mu Nù à nî ɲgàɲàfà'à yìi àa yə ɲgi'i i fa ntswèntì yì i tsu'u atù bə ghu aà (10.45).

A mbo Mark, Ntoò Yesu yì Nsigìnè i yə aa ɲù ɲtsim a nî ntswèntì yì tsimə: Yesu à lɛ si swonə nî ànnù Nwî, Nìghàà ni ntswèntì nii ni fa ilòn ɲkwetə nii a mùm Azwì, ɲdi'itə nii ɲkii nlə'ətə nî ɲtìi yi. Yesu à lɛ si ghùrə mìghòò mi bə, ɲkwetə nî ɲgàɲəfùmə bo bì bii à yaa a mbonə aa, mfa nî miji a mbo bo. Yesu à lɛ si fi'i nî ìzwì jì ibi a ato'o bə, ɲghìrə mɪtsyê myaa mi laà, ɲtìi waa i doritə. Mark a ɲwa'ànə mə ɲù ɲtsim yìi mə à ɲɲ ɲtìi yi a nu Yesu, mbii ntoo yì ɲsigìnə ya aa, à ka yweenə, i tigè kii ghìrə nî innù jì wè jìi mə Yesu yumbon à lɛ si ghìrə aà (16.16-18).

Mark à zî n̄tswàntə ìnnù, n̄dì'i n̄i Yesu a ghirè n̄i ìnnù n̄tswa'atə, a yi nl̄ò n̄i yuà, a dan̄ə a n̄i ȳi m̄o'ɔ, Azwi Nw̄i a tintè n̄i a w̄ānsə ñghirə n̄i ìnnù ñkhənə ghu, ñywe'e noò ȳi m̄ə à ka k̄o'ɔ gh̄e mm̄ānsə ifà'á yi a Yerusalem aà. A Yerusalem, Mark a logè noò m̄figitə ñgi'i ȳi m̄ə Yesu à yə ghu a mbo baYuda n̄i b̄itsyàsə byaa a n̄si mi'i Pilato, bi kweentə yi a kwo mbù ñyweenə, Taà yi a tigə mbu lògè yi ñk̄o'ɔ n̄tswesə a mb̄èè ñikw̄e yu n̄i m̄à'á, a n̄dì'i àdà'á yi, n̄i n̄igha'a n̄i m̄ə à kwerə a ñj̄m ifà'á ȳi m̄ə à m̄ānsə aà.

Bi yatə à̄nwà'ànə ȳi aa laà:

1. Nl̄ògìnə n̄toò ȳi ñsigìnə yá 1.1-13
2. Ifà'a Yesu a Galilea 1.14—9.50
3. Nl̄ò a Galilea ñk̄o'ɔ ñgh̄e n̄i a Yerusalem 10.1-50
4. Ñgyà ȳi ñl̄w̄i'ñj̄m a Yerusalem bo bi maa mb̄èè àla'á 11.1—15.47
5. Ajàn m̄ə Yesu à le nyweenə n̄i n̄iwo aà 16.1-8
6. Ajàn m̄ə M̄mà'àmbi à le n̄dì'i ib̄iñú yi a mbo bè ñtigə ñk̄o'ɔ ñgh̄e a aburə aà 16.9-20

Ajàn ȳi m̄ə J̄on Ñgà̄nm̄urə b̄ə ñk̄i le si swon̄ə annù Nw̄i aà
(Mt. 3.1-12; Lk. 3.1-18; Jn. 1.19-28)

¹ Ntoò ȳi ñsigìnə ñlon̄ə Yesu Kristo Mu Nw̄iñgò̄ñ ì lògìnə aa faà.

² Ntoò mà ȳi ì lògìnə aa tsi'í a ajàn ȳi m̄ə Ngà̄n̄ntoò Nw̄i, Yesaiah à le ñgwà'ànə aà;

“Nw̄i à swon̄ m̄ə: ‘Yé n̄i, m̄ə ka too ngà̄n̄ntoò ghà a mb̄ii wò

m̄ə à ka nan̄sə m̄an̄j̄i ghò’.

³ Nj̄i ñú ȳi m̄ə a ton̄ə à nta'a miw̄èè miw̄èè ñswon̄ə n̄i m̄ə: ‘N̄i nan̄sə m̄an̄j̄i M̄mà'àmbi ñnan̄sə iyà̄ ji tá ì tsinə.’ ”

⁴ Ma mùu ajàn J̄on Ngà̄nm̄urə b̄ə ñk̄i a le ntigə nzi a nta'a miw̄èè miw̄èè ñswon̄ə n̄i ànnu Nw̄i ghu, ñswon̄ə n̄i a mbo bè m̄ə bi b̄əñkə m̄int̄i myaa mma'atə ib̄i waa, ñkwerə ñk̄i tá Nw̄i à li'inə ifansə ìnnù jyaa.

⁵ Bè b̄itsim le si f̄è'è n̄i a nj̄ò'ɔ ala'a Yerusalem bo bi a mbù'u Yudea n̄tsim ñgh̄e n̄i a mb̄èè J̄on, mb̄ii n̄i ñfansə ìnnù jyaa ghu mbo, a tigə m̄murə n̄i waa a ñk̄i Jordan.

⁶ J̄on à le si w̄e'e itsə'ə j̄i m̄ə bi le nnan̄sə n̄i ñn̄on̄ naà ȳi m̄ə bi twon̄ə n̄i kamel aà; ñk̄ii ñw̄e'e n̄i ñk̄ò ngw̄u, a āti yu, ñkurə n̄i ñgw̄èenə ñk̄ii ñj̄i n̄i n̄wu ȳi n̄t̄à'á.

⁷ A le si swonɔ̃ nɛ mbo bè mɔ: “Nù yĩ mò'ɔ a yònɔ̃ a nɔ̃m mɔ yĩ mɔ à kò'ònɔ̃ ntsyàtɔ̃ ghâ, m̀bɔ a ajàn yĩ mɔ, tsi'ĩ mɔ, kaa mɔ sɛ kù'ùnɔ̃ a ntunɔ̃ mfɛɛ ñkìrɔ̃ ibaamìkòrɔ̃ ji.

⁸ Mɔ murɔ̃ ghuu aa tsi'ĩ a ñkì, lâ yu à kà yi kɛ murɔ̃ ghuu nɛ Azwĩ yĩ Làà.”

Ajàn yĩ mɔ Yesu à le ñkwerɔ̃ ñkì Satan kɛ ñkwa'anɔ̃ yi àà (Mt. 3.13—4.11; Lk. 3.21-22; 4.1-3)

⁹ A le m̀bɔ tsi'ĩ maà noò Yesu a fɛ'è a Nazareth a mbù'u Galilea nɛ, Jɔn a murɔ̃ yi a ñkì Jordan.

¹⁰ Yesu à fɛ'è mɔ wa ñkì ñghèɔ̃ kɛ tɔ̃ a nta'a, ñyɔ̃ aburɔ̃ a ña'anɔ̃, Azwĩ Nwĩ a sigɔ̃ ntɔ̃ ghuu atu, m̀bɔ tsò bugirɔ̃mìkuu.

¹¹ A sigɔ̃ mɔ ntɔ̃ ghuu tu aa, ñjĩ i lô a aburɔ̃ ñghaa nswon mɔ: “O nɛ Mũ ghà yĩ m̀bânɔ̃ yĩ mɔ mɔ ñkòɔ̃ aà, mɔ nanɔ̃ sɔ̃ ndorìtɔ̃ nlonɔ̃ ghô.”

¹² Azwĩ Nwĩ a burɔ̃ nlogɔ̃ yi ñghɛɛ nɛ ghuu a nta'a miwèè miwèè.

¹³ A le ñghèè ntswe wa a anta'a miwèè miwèè a titi nàà m̀tsɔ'ɔ̃ ñjwi m̀ghum mi ñikwà, Satan kwa'anɔ̃ yi. A nɛ ñjwi mà jù; baangel bi le nɛ m̀fa'a ghuu m̀bɔ.

Ajàn yĩ mɔ Yesu à le ntwon Ñgǎnkômbwè ji ñikwà àà (Mt. 4.12-22; Lk. 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Nòò wâ mɔ bi le ntswa Jɔn nɛ a andâtsanɔ̃ aa, Yesu à le nɛ a Galilea nswonɔ̃ nɛ ntòò Nwĩ yĩ ñsigìnɔ̃ ghuu.

¹⁵ A le si swonɔ̃ nɛ mɔ: “Nòò à kù'u mɔ; ànnù nɛfò Nwĩ a tigɔ̃ a abô. Nɛ bɛɔ̃kɔ̃ m̀nti m̀uu, m̀ma'atɔ̃ ibi ghuu, mbii ntòò yĩ ñsigìnɔ̃ yâ.”

¹⁶ Yesu à kà mɔ aa ntsya a aghɔ̃nɔ̃ ñkì miyaa Galilea, ñyɔ̃ ñgǎnkômbwè ji baa, Simon bo mumaà yi Andrew, bo lê nɛ m̀bwè nɛ àmbunja.

¹⁷ Yesu a swonɔ̃ a mbo bo mɔ, “Nɛ zi ñka nyonɔ̃ nàà, mɔ ka ghìrɔ̃ tâ nɛ tigɔ̃ m̀bɔ ñgǎnko bè.”

¹⁸ Bo kɛ ñghensɔ̃ m̀ma'atɔ̃ mbunja yaa jya ñyonɔ̃ yi.

¹⁹ Bo bo kà mɔ aa ñghentɔ̃, a yê Jɛms mu Zebedee bo mumaà yĩ Jɔn bo tswè a m̀m̀ àkànu'ù yaa, ñkɛɛ nɛ m̀bunja yaa.

²⁰ A yè mɔ waa, m̀burɔ̃ ntwonɔ̃ waa, bo ma'atɔ̃ taà wàà Zebedee wa m̀m̀ àkànu'u bo bi ñgànɔ̃fà'â ji nɛtigɔ̃ nyonɔ̃ nɛ Yesu.

Nù yĩ mò'ɔ yĩ mɔ à le ntswe nɛ àzwĩ yĩ bi àà (Lk. 4.31-37)

²¹ Bo lô ñghɛɛ ñkuu a ala'a Kapernaum. A bè mɔ ñjwĩngòɔ̃ Yesu a ghèè ñkuu a ndânghòtɔ̃ nlogìnɔ̃ ñka ndi'ĩ nɛ ànnù Nwĩ ghuu.

22 Bè yerě ajàn yï mə à le si dì'i ànnù Nwĩ aa, nlon mə à le si dì'i waa aa tsò nù yï à tswe nĩ àdà'à, kaa wa'à aa tsi'ĩ tsò ngǎñndì'i nònşè dì'i.

23 Tsi'ĩ maà noò, nù yĩ mò'ò yï mə a le ntswe wa ndánghòtə ntswe nĩ àzwĩ yĩ bi aa, a tɔŋnə tsi'ĩ nĩ tìi mbetə mə:

24 “O tswe aa nĩ àkè bi'inə a Yesu mu Nazareth ? O zĩ aa a ntà ngĩ'i a nu bi'ĩ aa ε? Wa mē zi nù yï mə ò nĩ ghu aà. O bə aa Yu wa yï mə à Laa mǎnşə, nlo a mbo Nwĩ aà.”

25 La Yesu a wenə yi nswon mə, “Kutə ntsū gho wā, mfe'ε ghu nū.”

26 Azwĩ yĩ bi ya a tsigè nù wa, nyə'ə tsi'ĩ nĩ mǐtì mfe'ε ghu nū.

27 Bè bìtsim bii mə bi le ntswe wa nda aa bi yerə ñtigə mbetə nĩ waa bo nĩ bo mə: “Ma yuù ànnù a lo aà fə aa ε? Aa ànnù yĩ fii yi mò'ò mə a lòc ndì'i aa ε? A wenə nĩ ızwĩ jĩ bi nĩ àdà'à, ngիրə i yu'unə nii!”

28 Nlɔginə maà noò ngàn Yesu i burə ñsɛɛnə a idigə tsim a mbù'ù àla'a Galilea.

*Ajàn yï mə Yesu à le nghùrə bê bĩ ghà'àtə aà
(Mt. 8.14-17; Lk. 4.38-41)*

29 Yesu bo bì ngǎnyəgənnù ji, Jems nĩ Jon le mburə nlo nghèè ñkuu a nda bi Simon bo Andrew.

30 Nónşə Simon à le nnon a ikuu ngħɔɔ nĩ fibà. Yesu à kùu mē bi burə ñswon ghu mbô.

31 A ghèè ghu mbèè, ntswa abô yi, ñɲɛ yi, mbiinsə. Fibà wa a burə mma'atə yi, a biinè nloɔ miji mfa a mbo bo.

32 A bə mə a ñkwêfò, a nĩ nòò ntso nòò, bi logè ngànmişhòò a bò'ò nĩ bə bii mə bi le ntswe nĩ bìdemon aa bitsim nzi nĩ bo a mbo Yesu.

33 Bè bìtsim ma mùu njò'ò àla'a bi le mburə mfe'ε nzi ghotə wa ntsū ndā.

34 Yesu à le mburə ghurə waa bii mə bi le si ghòò aa tsi'ĩ bi ghà'àtə; bo le ntswe nĩ mighòò tsi'ĩ ibən ibənə. A le ñkì mfi'i bìdemon bi ghà'àtə a ato'o bə, kaa wa'à lò mbii nĩ mə tâ demon wa yĩ tsù à ghaa, nlon mə bi le zi nù yï mə Yesu nĩ ghu aà; kaa Yesu yumbon kaa a wa'à bǎnə nloɔ mə tâ bo gիրə tâ bê zi.

*A ajàn yï mə Yesu à le nswonə annù Nwĩ a Galilea aà
(Lk. 4.42-44)*

35 Yesu à le nle mbinnə mfe'ε tsi'ĩ tītugə tītugə, nòò a burə nsa'atə mbon tâ àbèè fu'u, a ghèè a adigə yï mə kaa bə le wa'à ghu tswé aa a ntsà'atə Nwĩ ghu.

36 Lā Simon bo bì ñnǎnakòrə ji le mfe'è ñka nloɔ yi nyonə.

³⁷ Bo yè mê yi, ñswonj mə: “Bè bitsim bi lòò nòô!”

³⁸ A swonjə a mbo bo mə: “Nì zi tâ bĩ'inè fε'ε faà ñghεε ila'a jĩ mɔ'ɔ jĩi mə i tswe ñkòontè fàa a mbèè ala'a yua aà, tâ mè ki nswonjə annù Nwĩ ghu, ñlonj mə a nì annu yĩi mə ma le nzi a ghìrə aa.”

³⁹ A fε'è ñtigə ñkuu nĩ ìdìgè tsim jĩi mə i le ntswe a Galilea aa, ñswonjə nĩ ànnu Nwĩ a ndānghotə, ñkii mfi'i nì bìdemom a ato'o bè.

A àjànj yĩi mə Yesu à le ñghùrə ñu àkikwen aà

(Mt. 8.1-4; Lk. 5.12-16)

⁴⁰ Nù àkikwen yĩ mɔ'ɔ à le nzi a mbèè Yesu ñswetə miku'utê mi ghu nsi, mibu'u mbo ghu mbo mə tâ à kwetə yi; ñswonj mə: “O bə kǝnj bonj ò ghìrə nú yà i laà.”

⁴¹ Yesu à le ñko mĩlĩñnè yĩ ñnāsə abô yi, nĩmɔontə yi ghu nswonj mə: “Mè kòñê; tâ nú yò ya laa!”

⁴² Akikwen ya a le ñki mburə ñghensə nsigə ghu nú, nú yĩ ya i kĩ ñtigə nlaa.

⁴³ Yesu a tigè ñnanjə ñghaa ghu mbo tsi'ĩ sigìnə ñswonj mə tâ à lo ñghèè yi

⁴⁴ ñki nswonj mə: “Yê, ò ghεε, ò tsuu annù tsu a mbo ñu lõ swonjə, lâ mbànñnè ñghεε ndi'ĩ ibii nú gho a mbô ñgànma'a Nwĩ, ñki mfa ayoo mma'anwĩ yĩi mə Moses à le lèè aa, tã dì'ĩ a mbo bè mə nú yò i làà mê.”

⁴⁵ Lâ ñu wa a bāñnè ñghεε ñka lensə nĩ àjànj yĩi mə Yesu à le ñghùrə yi aa a mbo bè bitsimə, a tigè ñghìrə a tsyānə a mbo Yesu mə tâ à bu ñka ñkuu ala'a yĩ tsu nĩ nsĩ. Ma mùu àjànj, Yesu a tigè ntswe tsi'ĩ a idigə jĩi mə bè le wa'à ghu tswe aà, bè tigè ñlo nì idigə idigə nzi ghu mbèè.

2

A àjànj yĩi mə Yesu à le ñghùrə mbwenkə aà

(Mt. 9.1-8; Lk. 5.17-26)

¹ Njwi jĩ tsu le ñghèə ki tya Yesu a bú mbiĩ fu a ala'a Kapernaum; à biĩ mô bè burə ñlaansə mə à kwèè mô ntswe a ndùgè.

² Bè le nyu'u nzi ñghotə a ntsũnda yĩi mə Yesu à le ntswe ghu aà, mburə ñgha'a nluu idigə, kaa àbwarə wa'à bù mbə a ntysa ñkuu a mĩm ndā. Yesu a tigè ñswonjə nĩ ànnu Nwi a mbo bo.

³ A kà mê aa nswonjə aa bə bĩ mɔ'ɔ bi nĩkwà bi be'è mbwenkə nzi nì ghu ghu mbô.

⁴ Tsó mə kaa àbwarə a le ñwa'ă wa ntsũnda tswe aa, bo le kɔ'ɔ a atunda, ñlóbìtə nnanjə abù'ù ghu, a kə'è àdìgə ya yĩi mə Yesu a le ntswe ghu aà. Bo mājənsə mô ñlogə mbwenkə

wa nî ikùù yîi mæ bo lɛ mbè'è ghu aa, ntsurisə wa nî àbù'ù ñsigisə a nsi Yesu.

⁵ Yesu à yè mæ abiintii yîi mæ bo lɛ ntswe ni yu aa, ñswon a mbo mbwènkə wa mæ: “Mû ghà, wa bi lî'inə mæ ifansənù jô.”

⁶ Ngǎṇndî'i nònşə jî mɔ'ɔ lɛ ntswe ghu, ntigə mbetə ni a mûm nîtii bo mæ:

⁷ “Nù ghû à tsyà aa la ŋka ŋghaa fàa ajàn aa ε? A ghàa laà mbəgitə aa Nwî! Kaa nù tsu kaa sî ghu tswê mæ mbə lî'inə ifansənnù bə ntsyatə Nwî yuyu.”

⁸ Yesu à lɛ mburə ŋghesə nzi innù ma jû mæ bi lɛ sî kwà'atə ni a atu bo aà, ŋwa'asə waa, mbetə mæ: “Ni kwa'atə ijan innu ma jû a atu bù aa a ya aa ε?

⁹ A laà wanjə aa a nswonə a mbo mbwènkə ghuà mæ, ‘mè lî'inə ifansənnù jô,’ kə mæ: ‘Bìinə nlogə ikuù gho wa ŋka ghèè noò lɛ?’

¹⁰ Wa mæ ka dî'i a mbo bù mæ Mu Nù à tswe nî àdà'à fàa mbi a lî'inə ifansənnù bə.” A ghàa mē laà aa ntigə nswonə a mbo mbwènkə wa mæ:

¹¹ “Mè swonə a mbo wò, bìinə nlogə ikuù gho wa ŋghèè gho a nda wò.”

¹² Mbwènkə wa a bìinə, mburə nlogə ikuù yi wa, ntəə tsya mfè'è yi a nsi bə bya bitsim; a burə mbə tsi'î ànnù yî yeyerə a mbo bo. Bo tigə ŋgha'asə nî Nwî ñswonə ni mæ, “Kaa bî'î lèè wa'ă annù tsu laà yê!”

A ajàn yîi mæ Yesu lɛ ntwonə Levi aà

(Mt. 9.9-13; Lk. 5.27-32)

¹³ Yesu à lɛ mbù ŋghɛɛ fu a aghəŋə ŋkî miyaa Galilea; àkùrə bə a zî ŋkarisə yi, a tigə nloginə ŋka ndi'i waa.

¹⁴ A mənşə mē nlo ŋka ŋghɛɛ wa aghəŋə ŋkî, nyə ŋgəŋkwərə bitāx, Levi, mu Alfeus a tswê a ndā ŋkwərə bitāx. Yesu a swon ghu mbo mæ: “Zî ŋka nyonə nàâ.” Levi a burə mbiinə ntigə nyonə nii.

¹⁵ A gha'à a bòò mē ñsa'atə, Yesu bo bi ŋgənyəgənnù ji ghèè a nda Levi a nji ghu. Ngəŋkwərə bitāx bo bə bî bi bî ghà'atə lɛ ntswe bo bo ntigə nji; nlon mæ bə bî ghà'atə lɛ si yonə Yesu maa noò.

¹⁶ Ngǎṇndî'i nònşə jî mɔ'ɔ jîi mæ i lɛ mbə baFarisai aa i lɛ nyə a ajàn yîi mæ Yesu lɛ sî ji bo bi ŋgəŋkwərə bitāx bo bə bî bi bî aa, mbetə a mbo ŋgənyəgənnù ji mæ: “Taà ghùù a ji bo bi ijàn bə ma ju aa a ya ε?”

¹⁷ Yesu a yu'ù ànnù yîi mæ bo lɛ sî ghàa aa, ñswonə mbo bo mæ: “Bə bii mæ bi tswe bitîi aa, kaa bi sî dogitə loo, a

dogitá aa a lòo ngàn̄mighòò. Kaa mè le wa'à aa a ntwon bè bii mè ànnù yaa a tsinè aa zî, mè le zî aa a ntwon bè bî bî.”

Annù ñlon̄ə nsi'isə ibī nu tì jî

(Mt. 9.14-17; Lk. 5.33-39)

18 A le mbə maà nòò ngǎnyəgənnù Jɔn bo bì baFarisai le si si'isə ibiinu waa ti jî ntsa'atə nî Nwî; bè bî mɔ'ɔ zî mbetə Yesu mə: “Ngǎnyəgənnu Jɔn bo bì jî baFarisai bi si'isə ibiinu ti jî ntsa'atə nî Nwî lâ kaa bô wa'à ma mùu ajàn ghìrè aa a ya aa ɛ?”

19 Yesu betə waa mə: “Mbə bè bii mè bi twonə waa a adigə niyɔ'ɔ bi tuu miji, ñsi'isə ibiinu waa ti jî, ñlii nî ndoo mûngèn wa yîi mè bo tswe ghu mbèè aa ɛ? Ajànə mè ndoo mûngèn wa à tswe bo bo aa, kaa mbə bo wa'à miji tuu nsi'isə ibiinu waa ti jî.

20 Lâ nòò yî mɔ'ɔ à tswe ghu mè bi ka yi lògè ndoo mûngèn wa ghèè nî ghu, maa noò, mbə bo tse bon̄ tuu mijî, i si'isə ibiinu wa ti jî.

21 “Kaa mbə nù tsù wa'à kà ñlogə asà'a atsə'è yî fii a ñkèè àtsə'è yî lwèn ghu; mbə a ghìrə ma mùu ajàn bon̄, àdigə ya mè bi kɛɛ aa a ka bu sà'ànə lò yi, tâ àbà'a atsə'è yî fii ya tâ à yənə nlò yi, mban̄nə ntigə niñə abù'ù yi ghà'atə a nî atsə'è yî lwèn yâ.

22 A kî mbə ngǎngɛn̄ mə kaa mbə nù a wa'à mìlù'ù mî fii lògè ñniñə nî ngùù mî lù'ù jî lwènə, à bə niñ bon̄ mìlù'ù mya mî ka bwî ngùù jya, tâ mìlù'ù mya saa, tâ ngùù jya kî mbi'i. Bi niñ mìlù'ù mî fii aa a nî ngùù jî fii.”

Abetə ñlon̄ njwîngɔ̄nə

(Mt. 12.1-8; Lk. 6.1-5)

23 Yesu bo bì ngǎnyəgənnù jî le si tsyà a mûm ñsòò ànsan a njwîngɔ̄n̄, bo kà mē aa tsya, ngǎnyəgənnù jî i kâ ñtī nî ànsan wa yî mɔ'ɔ ñkurə.

24 BaFarisai bî mɔ'ɔ le nyə, nswon̄ ghu mbo mə: “Yê, kaà sî ku'ùnə a nî nòn̄sə mə tâ ngǎnyəgənnù jo i ka ngիրə laà, a njwîngɔ̄nə.”

25 Yesu a kwi'i a mbo bo mə: “Nî lèè wa'à ànnù ya yîi David le ngիրè aa twon̄, wa noò yîi mè à le si lòo ayoo yî jî, a ajàn̄ yîi mè ñjî i le yan̄ə yi bo bì bè bi aa ɛ?

26 David à le ñkuu a ndâmà'anwî, a noò yîi mè Abiata a le mbə ngàn̄mà'a Nwî yî ñwè aa, ñkurə abaa Nwî, ñki mfa yî mɔ'ɔ a mbo bè bii mè bo bo le ntswe aà. Nî zi mè a nî nòn̄sə yî'ìnə mè a abaa mà yû aa mbə a kurə tsi'î ngǎn̄mà'a Nwî.”

²⁷ Yesu a lwĩ'isè ñswon a mbo bo mæ: “Bi le lèè njwĩngôn aa nlonjê bê, kaa bi le ñwa'à lèè aa mæ tâ njwĩngônê ka nsa'a nĩ bê.

²⁸ Wa Mu Nju a nĩ Mmà'àmbĩ yĩi a sa'a njwĩngônê aà.”

3

Ajàn yĩi mæ Yesu à le ghùrè ñu yĩi mæ ñikwèè ni nĩ le ñkwo aà

(Mt. 12.9-14; Lk. 6.6-11)

¹ Yesu à le mbù ñghèè ñkuu a ndânghòtê. Nù yĩ mæ'c à le ntswe ghu mæ ñikwèè ni le ñkwo.

² Bê bĩ mæ'c le ntswe ghu ñlòc nĩ ñnìjê ànnu a nu Yesu. Bo le nnañsè ntigè nlii nĩ a nyè mæ kè à ka ghùrè ñu wa a njwĩngônê le.

³ Yesu à le nswon a mbo ñu wa mæ ñikwèè ni le ñkwo aa mæ: “Fè'è nzi ntæ a mbĩ faà mæ!”

⁴ A fè'è mæ ñzi ntæ, Yesu a bøn mbetæ a mbo bo mæ: “Nòñsè yĩ'inè a dī'i mæ tâ bì ka ñghirè aa ibôn kě ibi a njwĩngônê aa ε? A bĩ mæ bì yweensè ñu kè mæ bì zwitè a njwĩngônê aa ε?”

A bètè mæ laà aa kaa bo tswê wa'à kwè'è.

⁵ A lĩ waa ntsya ñkarisè nĩ afii mi'ĩ, la mbànñè ñjønñè si'i nlonj mæ bo le ñkiĩ mĩntiĩ myaa aà; ñswonj a mbo ñu wa mæ: “Sèntè ñikwèè nō.” A sèntè ñikwèè ni nya, ni burè ñtiĩ.

⁶ BaFarisai bya bi biñnè mfe'è wa ndânghòtè ñghèè bo bi bè bi Herod burè boontè a ntañj ajàn yĩi mæ bo ka tsyã ghu zwitè yi aà.

Nnòc bē yĩi mæ i le nyònj Yesu wa aghønj ñkĩ miyaa aà

⁷ Yesu bo bi ñgãnyөгënnu ji le mfè'è ñghèè a ñkĩ miyaa Galilea. Nnòc bē bĩ ghà'à ñgha'a bĩ mæ bi le nló a Galilea bo bi a Yudea aa i burè mfe'è ntigè nyonj nĩ.

⁸ Bĩ mæ'c bi lô a Yerusalem, bi mæ'c bi fè'è a mbèè àla'a Idumia, bo bi mæ'c bi lô a njiĩ ñkĩ Jordan, ñkĩ lo a mbèè ñla'a Tai bo bi Sidon. Nnòc bē yĩ ñghà'à ñgha'a ma ghú i le mfè'è nzi ghu mbèè aa nlonj mæ bi le nyu'u innu jĩi mæ à le si ghirè aà.

⁹ Yesu à yè mæ nnòc bē wa i zĩ ntigè mburè ñgha'a bē si'i; a swonj a mbo ñgãnyөгënnu ji mæ tâ bì ló akànu'u mfa tâ yù kuu ghu mum tâ bē bya wa'à yi lô ñncrè.

¹⁰ A le si bē aa bonj à ghùrè mē bē bi burè ñgha'a tsi'ĩ annu, ma yú a tigè ñghirè mæ tâ ñgànmiğhòc tsim tigè nzwu nyonj nĩ a mmòntè yu.

¹¹ Bèè mæ ñzwĩ jĩ bi i yĩ nyè yi, i wó ghu nsi ntønñè nswon mæ: “O nĩ Mu Nwĩ wá.”

¹² A bâɲnè ñswon a mbo i ɲkwantə mə tâ bo tsuu lõ ghìrè tâ bì zi ɲû yïi mə yu ni ghu aà.

Ajàɲ yïi mə Yesu à le ntso'ɔ ɲgǎɲtoò ji ɲighûm ñtsò baa aà

(Mt. 10.1-4; Lk. 6.12-16)

¹³ Yesu à le ɲko'ɔ ɲghɛɛ a atu nta'a, ñtwon bə bii mə à le nloɔ ntwonə aà; à twon m̃, bi tigè ñzi ghu mbèè.

¹⁴ A le ntso'ɔ bə ɲighûm ñtsò baa a titii bo mə tâ bo bo tswe, tă tâ yù too waa a nswonə ànnù Nwĩ,

¹⁵ tâ yù kɪ mfa ada'a a mbo bo a mfurə bìdemon a ato'o bə.

¹⁶ Bə bii mə à le ntso'ɔ waa à le mbə: Simon yïi mə è le mfa mîkè'èsè mi ni Peta aà.

¹⁷ Jems ni mumaà yï Jon, bɔɔ bi Zebedee bii mə Yesu à le twon ɲkɛ'esə ni Boanarges, ɲji'ĩ ìkùm ma ghû i bə mə, “bɔɔ bi mbènə.”

¹⁸ Andrew, ni Philip, ni Batolomeo, ni Mateo, ni Tomas, ni Jems mu Alfeus, ni Thadeus, ni Simon mu Kana.

¹⁹ A bɔ'ɔ ni Judas Iskariot mə le mfèe Yesu aà.

Ajàɲ mə bi le nswon mə Yesu à tswe ni Beelzebul a ato'o yu aà

(Mt. 12.22-32; Lk. 11.14-23; 12.10)

Yesu à le ntigə nlo ɲkwɛɛ yi fu a ndùgè.

²⁰ A kwèè m̃ ɲkuu a nda, àkùrə bə a bú ɲghotə nzi ghu mbèè a tigè ñtsyanə ghu mbo bo bì ɲgǎɲyɛgənnu ji a ɲi mù àyod.

²¹ ɲgwè'è yï i le nyu'u, m̃fɛ'ɛ nzi a ntswa yu nlon mə bə le si tigə nswonə ni mə: “A baanə aà bàànnè.”

²² ɲgǎɲdɪ'ĩ nòɲsə jii mə i le nlo a Yerusalem ñsigə aa, i le si swonə ñi mə: “A tswe ni Beelzebul a ato'o yu. A fi'ĩ ñi ìzwĩ j̃i b̃i a ato'o bə aa ñi àdà'a m̃fɔ bìdemon mà ghû.”

²³ Bi kà m̃ aa nswonə laà aa, Yesu a twonə waa ɲghaa a mbo bo ni ñghàà ñi nàà, m̃betə waa mə: “Mbə Satan a bú m̃furə Satan yumbon aa mə a kə aa ɛ?”

²⁴ Mbə àla'a a yâtə yi ñtswe itu itu, ɲka nto ñi waa bo ni bo bon mbə a tigè m̃bu ntəə aa la aa ɛ?

²⁵ Kə m̃bə nda i yâtə yi ntswə ntšùtsù, ntigə nto ñi waa bo ni bo bon mbə i tigè m̃bu ntəə aa mə a kə aa ɛ?

²⁶ Ma la a bə mə, m̃bə Satan a b̃innə ɲka nto ñi ɲgwè'è yï, ɲja'a nda yï yumbon, bo tigè ntswə ntšùtsù, bəə bon kaa m̃bə i wa'à təə, a bàɲnè nloɔ aà m̃bò'ô ɲkwè'è yï.

²⁷ A k̃i m̃bə ɲgǎɲ ɲgɪɲ mə kaa m̃bə ɲù tsù wa'à ghèè ɲkuu a nda ɲù m̃it̃i, m̃fu'u nda yï ti fùù ntswa yi ɲkwɛrə m̃bon fu'u nda yâ.

28 “Mè swõŋ a mbo bù tsi'í annù nîŋkoŋ mə nîbə Nwĩ à tse li'ínə ifansənnù bē tsi'í tsim bo bì mbègìtə ntsim yĩ bì bəgìtə nii ghu aà.

29 Lâ nù ntsim yĩ mə à ghàa nìghàa mbəgìtə Azwĩ Nwĩ yĩ mə a laa mǎnsə ghu aa, kaa Nwĩ à ka yĩ wa'ǎ ibĩ yi li'ínə bē, nlon mə à ghìrə aà ibi yĩ i lwi'i nîŋkoŋ aà.”

30 Yesu le nswon ma mùu ajàn aa nlon mə bo le swõŋ mə: “A tswe nì àzwĩ yĩ bì a ato'o yu.”

Ndè bì Yesu ni bɔɔ bi maà bi
(Mt. 12.46-50; Lk. 8.19-21)

31 Ndè bì Yesu ni bɔɔ bi maà bi bi mbânḡ le nzi ntəə a abɛɛ, ntoo bē mə bì twonḡ yi.

32 Nnòò bē le ntswe ntsya ŋkarisə yi; bì kuu nswon ghu mbo mə: “Ndè ghò bo bì bɔɔ bi maà bo bí mbânḡ bì təə a abɛɛ nlɔɔ nòò.”

33 Yesu a kwi'i mə: “Ndè ghà ni bɔɔ bi maà ba bí mbânḡ, à ni bìwò aa ɛ?”

34 Mbəŋkə yi, nlii bē bya mə bi le ntswe ntsya ŋkarisə yi aa, nswon mə: “Aa ndè ghà bo bì bɔɔ bi maà ba bí mbânḡ buà mə!”

35 Nù ntsim yĩ mə a ghìrə annù yĩ mə Taà ghà a lòò aa, à ni mumà ghà yĩ mbânḡ bo mumà ghà yĩ mǎngyè nî ndè ghà.”

4

Nìghàa nî nàa nlonḡ ḡgànmbwe'è njoò
(Mt. 13.1-9; Lk. 8.4-8)

1 A le mbù mbə a njwi yĩ mò'ɔ Yesu a logìnə ŋka di'í nî ànnù a mbo bē a mbɛɛ ŋkì miyaa Galilea, nnòò bē i nzi ŋkarisə yi mburə ŋgha'a ŋgha'a; a tigè ŋkuu a mûm àkanu'u, ŋkuntə ŋghɛɛ wa mûm ŋkì, nnòò bē bya i tigè mbəŋnə ntswe a nta'a wa aghəŋə ŋkì.

2 A di'í nî innù jĩ ghà'atə a mbo bo nî mìghàa mĩ nǎnaa, nswon a mbo bo mə:

3 “Nù yĩ mò'ɔ à le ŋghɛɛ mbwe'è njoò ḡgwè'è ji,

4 àkà mē aa mbwe'e aa, njoò jya jĩ mò'ɔ i wô a ndômânjĩ, bìsɪŋ bì zĩ n̄syɛ ŋkurə.

5 Jĩ mò'ɔ i wô a adigə n̄syɛ yĩ mə a le mbə tsi'í ḡgò'ɔ ḡgò'ò, kaa n̄syɛ i wa'à ghu tswé ḡgha'atə. Njoò jya i wǎnsə ntoo, nlon mə kaa n̄syɛ yĩ mə i le ntswe wa atu ḡgò'ò aa kaa i le ḡwa'à tsotə aà.

6 I tòò mē, ninnòò a tòò m̄jĩ mya mi yorə, nlon mə kaa m̄ngàn myaa kaa mi le ḡwa'à a n̄syɛ tsotə aà.

⁷ Njoo jĩ mɔ'ɔ i le wɔ a titi kèrèkèrè. I tòò mē, kèrèkèrè wa a kɔ'ɔ limtə ɲkwerə i kwo, kaa i wa'à mĩntà koonè.

⁸ Njoo jya jĩ mɔ'ɔ i le ntigə ɲwɔ a adigə nsyɛ yĩ sigìnè, ɲkɔ'ɔ nsensə ɲwè'è i gha'atə: Jĩ mɔ'ɔ koonè m̀b̀um mighum mi ntarə, jĩ mɔ'ɔ koonə mighum mi nto'o, jĩ mɔ'ɔ koonè ɲkhì yĩ fùùrè."

⁹ Yesu à ghàà mē m̀man̄sə, n̄swoŋ mə: "N̄u yĩ à tswe nĩ ìtòŋnè aa t̄a à yu'u."

*N̄ji'ĩ n̄ghàà nya n̄i mə Yesu à le nnaa aà
(Mt. 13.10-17; Lk. 8.9-10)*

¹⁰ Nòò yii mə Yesu à b̄i mē tswe tsi'ĩ yù yù aa, b̄ə bya b̄i mə bo bo le ntswe a b̄ə'ɔ n̄i ɲḡɲyɛḡənn̄u jĩ jya n̄igh̄um n̄tsò baa aa, bi zĩ ghu mb̄èè, m̄betə yi mə t̄a à tɔ'ɔtə n̄ji'ĩ n̄ighàà nya mə à le nnaa aa a mbo bo.

¹¹ Bi b̄ètə mē aa, a swon a mbo bo mə: "Nwĩ à fa m̄itsyè a mbo bù mə t̄a n̄i zi ann̄u yĩ àlò'òsè n̄lon̄ə ann̄u n̄if̄ò yi. L̄a a ɲghɛɛ a n̄i b̄ə b̄i mə bi s̄i a titi bù tswe aa, bi yu'u inn̄u tsim aa n̄i n̄ighàà n̄i n̄ānaa.

¹² 'Ta bo n̄an̄sə n̄lii n̄l̄i, kaa wa'à ȳə;
n̄nan̄sə yu'utə yu'utə, kaa wa'à b̄an̄nè yu'u t̄a à laa a atu bo;
m̄b̄i'ĩ bo lô m̄b̄əŋkə m̄intīi myaa t̄a t̄a Nwĩ à li'inə ifansenn̄u jyaa.' "

Yesu à t̄ə'ɔtə n̄ji'ĩ n̄ighàà n̄i n̄àà nya nlon̄ ɲḡan̄mbwe'e njoo w̄a

(Mt. 13.18-23; Lk. 8.11-15)

¹³ Yesu a betə a mbo bo mə: "N̄i si n̄ji'ĩ n̄ighàà n̄i n̄ānaa ma n̄u zi aa ɛ? Mbə n̄i tuu ma nuu n̄ighàà yu'u bon̄ mbə n̄i tigè n̄tsya aa la m̄bon̄ zi n̄ji'ĩ m̄ighàà m̄i n̄ānaa m̄i mɔ'ɔ aa ɛ?

¹⁴ N̄ḡan̄mbwè'è njoo w̄a a b̄ə aa N̄ighàà n̄i Nwĩ.

¹⁵ B̄ə b̄i mɔ'ɔ bi b̄ə aa ts̄ə njoo jya mə i le ɲwò a ndôm̄an̄j̄i aà. A ɲghɛɛ n̄i ma buu b̄ə, bi yi mb̄è n̄ighàà n̄i Nwĩ nya a nt̄i bo aa, bo yu'ù, l̄a Satan a burè n̄zi m̄fi'ĩ n̄lo n̄i nu.

¹⁶ B̄ə b̄i mɔ'ɔ b̄u m̄b̄ə tsi'ĩ ts̄ə njoo jya mə i le ɲwɔ wa adigə nsyè ɲḡò'ɔ ɲḡò'ò aà; ma buu b̄ə, bi yi nyu'u ann̄u Nwĩ ya aa, bo burè ɲghesə ɲkwerə tsi'ĩ n̄i n̄idorè.

¹⁷ A kuu a atu bo, l̄a kaa wa'à n̄i m̄inḡan̄ tswè, ɲghesə ntswa ntugitə tsi'ĩ n̄i mu àt̄i noò; b̄ɛ mə ɲgi'ĩ yi m̄f̄è'è k̄ə b̄ɛ bi loginè ɲka ntsɔ'ɔ n̄i àkòr̄ə yaa nlon̄ə ànnu Nwĩ ya aa, bo burè m̄b̄ə'ɔ m̄ma'atə àb̄iint̄i yaa.*

18 Bè bî mɔ'ɔ bi tigè ki mbu mbə aa tsi'i tsɔ njoo jya mə i lɛ ɲwɔ a titi kèrəkərə aà. Ma buù bè a ni bya bii mə bi yi nyu'u annù Nwî aa,

19 annù nwùgə nu nlon njoo mbi jù, bo bi ànnù ɲkɔɲ ntswe ni ɲkabə si'i si'i, kə annù nyè'è ɲjoo ji mɔ'ɔ, innù ma jù, i kuu a atu bo mfem ɲìghàà nya ni kwo kaa wa'a mîntà koonè.

20 Lâ bè bî mɔ'ɔ tigè mbə aa tsi'i tsɔ njoo jya mə bi lɛ bwe'e wa nî àdìgə nsye yi sɪgìnə ya aà. Ma buù bè, bi yi nyu'u nìghàà ni Nwî aa, bo bii nlèè a atu bo, ni tigè ɲghirə bo koonè mîntà; bo bî mɔ'ɔ bi koonè mîntà mighum mi ntarə, bî mɔ'ɔ bi koonè mighum mi nto'o, bî mɔ'ɔ tigè ɲkoonə mîntà ɲkhì yî fùùrə."

*Lâm yîi mə bi kosə mbaɲnə ɲkusə nî àntòò aà
(Lk. 8.16-18)*

21 Yesu bú mbetə waa mə: "Bi yi ɲkosə lâm ɲkuu ni ghu a mûm nda aa bi ɲɲə aa a mûm àntòò ɲkusə kə bi tɛ'ɛ aa a ɲji'i ikùu lɛ? Tigə bi kosə lâm ɲtɛ'ɛ aa a atu atetə tá tá bi ka nnaɲsə nyə aa ɛ?

22 Kaà ànnù yî lɔ'òsə yî tsu kaa a sɪ ghu tswé mə a ka yî wa'a fɛ'è ɲyentə a nsi mi'i bè. Bi bə lɔ'òsə annù boɲ a ka yî ya'a fɛ'ɛ yentə a nsi mi'i bè.

23 Nù yîi mē à tswé nî itɔɲnə a ɲka nyu'ù ànnù aa tá à yu'u."

24 A bú ɲswon a mbo bo mə: "Nî ka ntsyesə nî ghuu nî ànnù yîi mə ni yu'u aà. Fìgè yîi mə ni fa ni a mbo bè aa, à ni fìgè yîi bi ka kii ki fa ni a mbo bù aà, i bú kù'ùsè.

25 Nù yîi mē à tswé nî ɲjoo aa bi ka bú kù'ùsè tá à ku'usə ntswe nî ju tá i gha'atə. Lâ ɲù yîi mē à sɪ nî àyoo tswé aa, bi ka bàɲnə bú kwərə, i kwərə kwere mù àyoo yîi mə à tswé ni ghu aà."

Ñìghàà nî nàà nlon njoo jii mə bi bè aà

26 Yesu a bú ɲswon mə: "Annù nifɔ Nwî a bə aa tsɔ mə ɲù a bwe'e njoo a mûm ɲsòo yu aà.

27 A yî mbwe'e njoo jya aa, a ghèè ntswe yi, ɲlɛ nnɔɲə nîi, àbèè a fu'ù, a tigè ɲghɛɛ ɲghirə nî innù ji ji dāɲ; ɲjoo jya mə à bwè'è aa, i toò ɲkɔ'ɔ. Lâ kaa a wa'a ajāɲ yîi mə ɲjoo jya i tsya mbɔɲ ki kwe kɔ'ɔ aa zî!

28 Nsyɛ ya yîi mə bi bwe'è ɲjoo jya ghu aa, i ghirə ni mə tá i too. I lɔgìnə, i fi'sè ɲyèɲê ji, ɲtoo mbərə ntigə ɲkɔ'ɔ ɲkoonə mîntà mîi mə mi burə ɲgha'atə aà.

29 Bɛɛ mə njoo jya i tiì, bi tigè ɲghɛɛ ɲkya, nlon mə nòò m̀fù'u miji à kù'ù mē aà."

Nìghàà nĩ nàà òlɔŋ aburə mǎghumə
(Mt. 13.31-32; Lk. 13.18-19)

³⁰ Yesu a bú mbetə mə: “Mbə bi bú mfiginə annù nifò Nwĩ aa nĩ àkè aa ɛ? Mbə bi'inè bú naa aa nuu nìghàà tá ghìrə à fɛ'ɛ nlaa atu bè aa ɛ?”

³¹ Annù nifò Nwĩ a bə aa tsò àbùrə mǎghum yĩ mə a burə ñkə'ə ntsyatə mbũm njoð tsim jĩ mə bi bwe'e aà.

³² Lâ bi yi mbwe'e abùrə ati ma yú aa, a too ñkə'ɔ, àtĩ yi a tigè mbanɲə mfanɲ ntsyatə ngɔŋ itĩ tsim jĩ mə bi bè aà. Bɛɛ mə a kə'ɔ, ñtaà ji i burə mfanɲkə mbə ajàn yĩ mə mbə bìsɪŋ bi tigè ñzi ñghùrə nĩ ñdà jyaa ghu aà.

³³ Yesu à lɛ mbù ñswonə annù Nwĩ a mbo bè ni mǐghàà mĩ nǎnaa mĩ ghà'atè tsò ma mú. A lɛ mburə nswonə innù jĩ ghà'atè, ñyonə aa ajàn yĩ mə bè bya lɛ ñkii ñkɔŋə nĩ ñyù'ú annù ya yĩ mə à lɛ si swonə aà.

³⁴ Kaa à lɛ si wa'à ànnũ tsu a mbo bè ghaà ti nìghàà nĩ nǎnaa, lâ a yi mbù mbii ntswe tsi'ĩ yù bo bi ñgǎnyəgənnù ji jya aa, a bú ñnanɲsə nto'ɔtə nji'ĩ innũ tsim a mbo bo.

Ajàŋ yĩ mə Yesu à lɛ ñghìrə àfisə borə aà
(Mt. 8.23-27; Lk. 8.22-25)

³⁵ A bè mē a kwêfò tsi'ĩ maa njwi, Yesu a swonə a mbô ñgǎnyəgənnù ji mə: “Nĩ zi tâ bi'inè too ñkì ghú ñghɛɛ fii njii.”

³⁶ Ngǎnyəgənnù ji jya i tigè mǎma'atə nnòð bē wa wa aghəŋə ñkì ñkuu ñkwetə Yesu wa múm àkànu'u, nlogə yi bo bo tigè ñtoo nĩ ñkì wá. Iban jĩ mo'ɔ i lɛ si yòŋə nĩ waa.

³⁷ Bo kà mē aa ntoo ñghɛɛ, àfisə yĩ tii ñtii a logìnə ñka ntsya, mbe'e nĩ ñkànə ñkì mǎma'a wa múm àkànu'u; ñkì i kuu ñtigə nloɔ nluu ghu mum.

³⁸ Lâ Yesu a bǎŋnə ñnɔŋə yi wa ñjìm àkànu'u nligisə atu yi ni pilò mbwii nĩ; ñgǎnyəgənnù ji jya i ghɛɛ ñyəə yi, mbetə ghu mbo mə: “Ndi'innù, ò tswe kaa wa'à nĩ ghə kwɛ'è! O sì zi mə mbə bi'inè kwo fàa múm ñkì?”

³⁹ Bô bètə mē làà aa, Yesu a biɲnə ñwenə afisə ya, ñswonə a mbo mɪyàà wa mə, “Kɛntə! Tsuu bú kɪ jù'ù!” Afisə ya a burə ñkentə a ntsyâ, idigè i mbɔrə mə tük, ñtigə ñghɛɛ ni mə swee.

⁴⁰ Yesu a bəŋkə yi ñghaa a mbô ñgǎnyəgənnù ji jya mbetə mə, “Nĩ bo'ɔ aa àkè? Nĩ sì nĩ àbiintii tswé aa ɛ?”

⁴¹ Nìbo'ɔ ni burə ñtswa waa si'ĩ si'ĩ, bo tigè ñswonə bo ni bo mə, “Ghuà ñù à lò aà fè? Yê nĩ ajàn yĩ mə tsi'ĩ àfisə bo bi mɪyàà yu'unə nĩ!”

5

Ajàn yïi mæ Yesu à le mfi'i izwï jï bi a ato'o nù yï mò'ɔ aà (Mt. 8.28-34; Lk. 8.26-39)

¹ Bo le ntoo mfe'e a nji ñkï miyaa wa a mbèè àla'a Gerasenes.

² Yesu a fè'è mæ wa mûm àkànu'u nghèò ki tæ, nù yï mò'ɔ yïi mæ àzwï yï bi a le ntswe ghu ato'o aa, a lô a itu misyè mfe'e nzï ntsitæ yi.

³ Nù ma ghû à le si tswe aa wa itu misyè. A le mburæ ntsyanæ a mbo bè bìtsim a ntswâ àbaræ mà yû ñkweræ ni mñkirè

⁴ ñlon mæ, a ngaa jï ghà'àtè, bè le si tswa nii, ñkweræ ni mikôrê mi bo bi mbô mi, kè ñkii nniñæ nî mika'a ghu mikôrê, lâ tsi'i a ngôn bìnòò bitsim, a bânñè ntentè ni mñkirè mya, kè ñkii mbatè ni mika'a myâ. Kaa nù tsu kaa à le ñwa'à ni mîtî tswe ntsyàtè yi a ajàn yïi mæ mbæ a tswâ yi nghiræ mæ tâ à ñe'esè ntswe.

⁵ A le si karæ wa itu misyè bo bi a itu mînta'a, a si'inæ bo bi a nîrugæ, ñlwugæ, ñwatæ nî nû yï nî ìbà'a ngò'ò.

⁶ A yè mæ Yesu a sà'a agha'a, mburæ ñkhæ nzï ñwo ghu nsi mmii yi;

⁷ ñtɔñnæ nswon mæ, “Sì tswè aa ni àkè aa ε, Mu Nwîngòn Akò'òtsiræ? Mæ bu'ù mbo a mbo wò nî ìkùm Nwî, tsu ñgi'i nu mæ lõ niñ bê.”

⁸ A le ngahà ma mùu ajàn aa ñlon mæ Yesu à le mfòò ñswon mæ, “Azwï yï bî, fè'è ghu ato'o!”

⁹ Yesu a betè yi mæ, “ìkûm ghô nî wò?” A kwi'i mæ, “ìkûm ghâ ni Nnòò ñlon mæ bî'i buræ gha'atè fàa a ato'o nù ghû.”

¹⁰ A tigè ñnanşæ mbu'u mbo a mbo Yesu mæ tâ à tsuu waa lõ furæ tâ bo fe'e maa mbèè àla'à.

¹¹ A le si bæ aa àkàrè bî kwiñyàm a jî ni a mbîi mbaa maa adigæ;

¹² izwï jï bi jya i bu'ù mbo a mbo Yesu ñswon mæ, “Tsyàsè yi'i tâ bî'i kuu fii nu nàà jï mæ.”

¹³ Yesu a yu'u mbii; i tigè mfe'e wa nu nù wa ñkuu wa nu nàà jyâ. Akàrè bîkwiñyàm ma yû a le mbæ tsò ntsù'ù ji baà. Izwï jya i kùu mæ ghu nu aa, i tigè mburæ nlo ñkhè mæ kàrè, ñsigæ mbîi mbaa ya, ñsigæ ñwokæ wa mûm ñkï miyaa ñkon.

¹⁴ Bè bii mæ bi le si jè'e nî naà jya aa, bo lô mburæ ñkhæ nghèè ñswon a mbo bè a mûn àla'a bo bi a afò. Bî tigè mfe'ekæ nzï a nyæ annù yïi mæ a le mfè'e wa adigæ aà.

¹⁵ Bô zî mæ, ñghæ a mbèe Yesu, nyæ ñû wa mæ izwï jï bi jya le ntswe ghu ato'o aa, a tswè ghu mbèè, ñwe'e itsè'è jî,

màtsyê mi mi kî ñtswe ghu tsi'î mîtsîm, bi yê a kî m̀bê tsi'î ñù wa m̀e ñnòò izwî jî bi jya i le ntswe ghu ato'o aà. Bi yê m̀e laà aa, ñnòò'ò ni tswâ waa.

¹⁶ Bè bii m̀e bi le nyê annù ma yû yîi m̀e a le mfè'è wa nu ñù wa bo bi a nu nàà jya aa, bo le si tigè nswonè ni a mbo b̀e.

¹⁷ Bo le si tigè ntsa'asè nî Yesu m̀e tâ à ma'atè mbèè àla'à yàà ma ya nlò ñghèè yi.

¹⁸ Yesu a lô ñka ñkuu a m̀m àkànu'u m̀e yu ghèè yi; ñù wa m̀e izwî jî bi jya le ntswe ghu ato'o aa, a bu'ù m̀bo ghu mbo m̀e tâ à ma'atè yi tâ yù ka nyonè nîi.

¹⁹ Là Yesu a tuu, ñswon ghu mbo m̀e, “Kwèè ñghèè a ndùgè, a mbèè b̀e b̀o, ñswon annù yîi m̀e Mmà'àmbi à ghìrè a nu wò aà; a ajàn yîi m̀e à ko m̀lìñnè ghò, ñkwetè gho aà.”

²⁰ Yesu à swòn m̀e ghu mbo laà, a lô ñghèè ntigè nswonè ni annù yîi m̀e Yesu à ghìrè ghu nu aa, a mbo b̀e wa mbù'u Dekapolis. Bè bi tsim yu'u, a burè m̀bê tsi'î annù yî yèyerè a mbo bo.

Ajàn yîi m̀e Yesu à le ñghùrè m̀angyè wa m̀e à le mmòòntè atsèñè atsè'è yi ñki m̀bìnsè mu Jairius yî m̀angyè a niwo aà (Mt. 9.18-26; Lk. 8.40-56)

²¹ Yesu à bù m̀e ñtoo ñkì wa a m̀m àbañ ya ñghèè mfè'è a aghèñè ñkì, ñnòò b̀e i burè ñzi ñgha'a ñgha'a, ñtèè ntsya ñkarisè yi.

²² Ndîi ndà ñghòtè baIsrael maa adigè, ñkùm yi i b̀e Jairius, a kî ñzi yîi ñgaa. A yè m̀e Yesu, ñwo ghu m̀kòrè,

²³ m̀bu'u mbo ghu mbo, ñswon m̀e, “M̀untsirè m̀u ghà yî m̀angyè, a ghòò, ñtigè tsi'î a ñkwò. Zì nònjsè mbò mo ghu nù tã tâ à fwetè ñtswe ntîi.”

²⁴ A swòn m̀e laa, Yesu a yòn yi bo yu tigè ñghèè. Bo kà m̀e aa ñghèè aa, ñnòò b̀e yî wè i kîi ñtigè nyonè nîi, ñtsya ñkarisè yi, bo bo tigè ñghèè.

²⁵ M̀angyè yî mò'ò à le ntswe a titîi ñnòò b̀e wà. Alèè a le si zì ghu nù. A le si b̀e maa noò aa bon ñghòò ma nù ni tswè m̀e ghu nu ilòò ñghùm ñtsò baà.

²⁶ Le bon à yè m̀e ñgi'î ni ñghòò nya si'î si'î, ñghèè ni nu a mbèè b̀idogita b̀i ghà'atè, m̀bwesè ñkabè yîi m̀e à le ntswe ni yu aa tsi'î ñtsimè. Kaa ñghòò nya ni wa'à tîi, m̀bañnè ñkù'ùsè ñgha'atè nî ghà'atè.

²⁷ M̀angyè ma ghù à le nyu'u ñgàn ñlonè Yesu. A yè m̀e Yesu aa, ñtigè nyonè nîi bo bi ñnòò wà, ñyon mfaatè ghu ñjim, ñghesè abò yi mmòontè atsè'è Yesu ghu.

28 A le si wa'atə ni a mûm ntii yu mə, “Mbə mə tɛ'ɛ ɲghensə mmòntə tsi'ɪ itsə'ê ji boŋ mə ka tii ɲghòò ma nú.”

29 A mòntə mə aa, àləə ya a burə ɲghesə ɲkentə a nzi ghu nú. A kɪ mburə nzi a mûm ntii yu mə ɲghòò ni nya ni fwètə mə!

30 Maa noò, Yesu a yə mə mɪdà'à mi fɛ'ɛ a nu yu; mbəɲkə yi, mbetə a mbô ɲnòò bə wa mə le si yòɲə ɲii aa mə, “A itsə'ê ja aa a mòntə wò aa ɛ?”

31 ɲgǎɲyɛgənnu ji i swon ghu mbo mə, “O yə mə ɲnòò bə i ywu nyonə ɲi gho, mbù mbetə ni mə itsə'ê jo aà mòntə wò le aa a ya?”

32 Yesu a ku'ùsə ɲlii ɲi bə bya tsi'ɪ lɪi, mə yu ka yə ɲu yii mə à mòntə yi aa le.

33 Lá mǎɲgyè wa à le mbàɲnə ɲzi annu yii mə a ghɪrə yi aà; ɲtigə mɛ'ɛ nzi, nú yɪ i tigə mbenə ba'à bà'à ni ɲbò'ɔ, a wò a ɲji'i mikòrə Yesu, ɲkɛ'ɛnə innu tsim ghu mbô.

34 Yesu a swon ghu mbo mə, “Mú ghà, wa àbiintii yo a ghɪrə mə mə ta ò tii. Tigə ɲlɔ ɲghèè gho la ɲi mbòonə, tá ɲghòò nya ɲi fwètə.”

35 A ghàà mə a mbo mǎɲgyè wà ɲghəə ki mǎɲsə, bə bí mɔ'ɔ bí lô wa ndùgə ɲdɪi ɲdǎɲghotə nzi nswon ghu mbo mə, “Wa mú ghò wà à kwò mə! O tigə mbu mfa ɲi ɲgi'i a mbo Taà ghù aa a ya?”

36 Yesu a foonsə waa, ɲswon a mbo ɲdɪi ɲdǎɲghotə baIsrael wa mə, “Tsèe ki bɔ'ɔ bə, ɲiɲ tsi'ɪ ɲtɪi gho a nu mə.”

37 A swon mə maa aɲɲ, ɲlo ɲka ɲghɛɛ wa ndà ɲdii wa, kaa wa'à bii mə tá ɲu tsù à bu nyonə yi ntsyatə Peta, ni Jems a bò'ɔ Jon, muma bí Jems.

38 Bo ghèè mə ɲywe'e wa ndùgə ɲdɪi ɲdǎɲghotə baIsrael wa, ɲyə idigə i burə ɲju'u tsi'ɪ jù'ù, bə yə'è, mburə mbo'o tsi'ɪ ɲtɪi.

39 Yesu a kuu ɲghèè a nda, mbetə a mbo bo mə, “Ni yə'ə aa àkə, ɲghɪrə idigə i tigə ɲju'u laà? Wa kaa mu ghù kaa à sì aà kwò kwô! Wa a bwii aà bwii.”

40 A swon mə laà, bə bya bǎɲnə ɲka wye ɲi yi bə wyè. A furə waa tsi'ɪ bitsim mə tá bí fɛ'ekə ɲghɛɛ a abɛɛ. Mbàɲnə ɲlògə ta bí mu wa bo bí ɲdè yɪ a bò'ɔ bə bya mə bo bo le nzi aa, bo bo tigə ɲkuu ɲghɛɛ wa adigə mə mu wa à le ɲnɔɲ ghu aà.

41 Bo kùu mə, a tswa ɲikwɛɛ ni mu wa, ɲswon ghu mbo mə, “Talita koumi,” a bə aa mə, “Mûntsɪrə mumaɲgyè, mə swon a mbo wò mə tá ò biɲə ntəə a ɲdɔɲə.”

⁴² A swòn mē ma mùu ajàn, mumàngyè wa a burè n̄biinè nlò ñka ntəə ñkarə. (Flòo mu mà ghù i le mbə aa n̄ghum̄ n̄tsò baà.) Bè bya bi lĩ nyə, ànnù a burè n̄tsya waa tsi'ĩ tsyà.

⁴³ Yesu a swon a mbo bo ñkwantə mə tâ bo tsuu lõ ghìrə tâ nù tsù à zi; ñki nswon mə tâ bo lɔɔ ayoo mfa a mbo mu wa tâ à ji.

6

*Ajàn yĩi mə bi le ntuu Yesu a Nazareth aà
(Mt. 13.53-58; Lk. 4.16-30)*

¹ Yesu bo bi ñgǎnyəgənnù ji bo le nlò maa adigə ntigə mfe'e ñghèe a Nazareth, a ala'a bo.

² A bə mē a njwĩngòn a ghèe a ndānhòtə, ñka ndi'i n̄ ànnù Nwĩ ghu, a ki mburə mbə tsi'ĩ ànnù yĩ yēyerə a mbo bə bi ghà'atə b̄ii mə bi le n̄tswe ghu aa a nyu'ù ànnù yĩi mə à le si d̄i'ĩ aà. Bo le si tigə mbetə bo ni bo mə, “Mbā ghù à lɔgə yulà ànnù aa fə le? Mulà m̄itsyè ghu atu mi lo aa fə? Yē n̄ innù j̄i wè j̄i wè j̄ii mə a ghìrə aà!

³ A s̄i kabindà wa à ghuà bə, là'à yu wa mə à ni mu Mary ñki mbə, muma bi Jems, ni Joses a bɔ'ɔ Judas ni Simon aa ɛ? Bɔɔ bi maà bi bi bāngyè bi s̄i faà a t̄it̄i b̄i'inè k̄i n̄tswe ɛ?” Bō swòn mē laà, n̄tigə ntuu yĩ.

⁴ Yesu a swon a mbo bo mə, “Bi ghu'usə ngàñntoò Nwĩ a idigə tsim, lâ kaa wa'à nii a ala'a bo, kə a ngwè'e yu, kə a ndugə yu bāñnə ghu'usə.”

⁵ Tsó mə a le ntigə mbə maa ajàn aa, kaa à le ñwa'ǎ innù j̄i yēyerə j̄i ghà'atə ghu ghìrə n̄tsyatə ajàn yĩi mə à le nnòñsə mbô mi a atú ñgàñmighòɔ mbùmtə j̄i tsu, ñghurə waa.

⁶ Ajàn yĩi mə bə bi ala'à bi bi le ñwa'à n̄ àbiint̄i tswé aa, a le mburə n̄tsya Yesu tsi'ĩ tsyà.

*Ajàn yĩi mə Yesu à le ntoo ngǎnyəgənnù ji a abee aà
(Mt. 10.5-15; Lk. 9.1-6)*

A le ntigə nlo ñka karə ndi'i n̄ ànnù Nwĩ a ɪla'a ji mɔ'ɔ j̄ii mə i le n̄tswe wa mbèè ala'a bo aà.

⁷ Yesu à le ntwon ngǎnyəgənnù ji j̄ya n̄ghum̄ n̄tsò baa, n̄lɔginə ñka ntoo n̄i waa bi baa bi baà; m̄fa ada'a mbo bo mə ta bo ka mfi'i n̄ ɪzw̄i j̄i bi a ato'o bə.

⁸ Nswon a mbo bo mə bee bo ti ghèe, bo tsuù àyoò tsu lõ lɔgè, n̄tsyatə ɪt̄i jyaa. Nswon mə tâ bo tsuu abaa k̄ə abàà lõ lɔgè; n̄tsuu ñkabə a abàa bo lõ niñə bə.

⁹ Nswon mə mbə bo tse wɛ'e ɪbaa mikòrə, lâ kaa wa'ǎ ɪtsə'ə ji baa lò m̄ma'a bə.

10 A bú ñswon a mbo bo mæ, “Bεε ñi ghεε ñkuu a nda yïi mæ ñi kuu ghu aa, ñi tswê ghu nywe'e a noò yïi mæ ñi ka mà'atè a adigə ma ya lõ ghèè aà.

11 Bεε ñi ghεε a adigə yïi tsu, bεε mæ bè bïi mæ bi tswe ghu aa, bi tsuu ghuu kwεrə, ñtuu a nyu'ù ànnù yïi mæ ñi swonə aa, ñi mà'atè waa, nlo ghuu. Bεε mæ ñi ti fè'è maa adigə, ñi bu'utè àbìrè yïi mæ a tswe a mikòrə bu aà, tá tá à bè alènsè a ajàn mæ bo tuu ghuu aà.”

12 Bo tigè mfe'e nghèè ñka nswonə ñi mbo bè mæ tá bo bəñkə mĩntiĩ myaa, mma'atə ibi waa.

13 Bo le mfi'i izwĩ jĩ bi jĩ ghà'atè a ato'o bè, ñyɔ'ɔ ñkànmişhòò jĩ ghà'atè ñi mighurə, ñghurə waa.

*Ajan yïi mæ Jon Ngànɱurə bə ñkì à le ñkwo aà
(Mt. 14.1-12; Lk. 9.7-9)*

14 Mfò Herod à le nyu'u ma juù ñnnù, ñlon mæ à le si bè aa bon bè bĩ ghà'atè bi bürè mē nzi Yesu. Bè bĩ mo'ɔ bi le si tigə nswonə ñi mæ, “A ñi Jon Ngànɱurə bə ñkì mæ à bù mē mbiinə ñiwô. A ñi annu yïi mæ a ghìrə mæ tá à tswe ñi midà'à a nghìrə ñnnù jĩ yëyerə ma jũ ghu aà.”

15 Lâ, bè bĩ mo'ɔ bi bāñnè ñswonə ñi mæ, “A ñi ngànntoo Nwĩ, Elijah.” Bĩ mo'ɔ bi swonə ñi mæ, “A ñi ngànntoo Nwĩ tsò ngànntoo Nwĩ ji mbii mbii jyâ.”

16 Lâ Herod à yù'ù mē aa, ñswon yïi ngaa mæ, “Jon wa mæ mē le ñkwyé atũ yi aa, à biinè mē ñiwô.”

17 A le ti bè maa noò aa le bon Herod à zwitè mæ Jon. A le nghìrè bi tswá Jon, ñkwεrə nniñ a ndátsan nlonə Herodias, ñgwe mumaà yĩ Philip, yïi mæ à le ñkwεrə aà.

18 Jon à le ñka ghaantə ñi Herod, ñswon ghu mbo mæ, “O lõgə ngwε mumaà ghò laa kaa a wa'à kù'ùnè a ñi nònşè.”

19 Tsò mæ Jon à le si ghàà ma mùu ajàn aa, Herodias à le si lwisè ñi ñtɔñ ghu nú, ñlɔɔ ñi mánjĩ yïi mæ mbə yu tsyá ghu nzwitə yi, kaa wa'à zĩ,

20 ñlon mæ Herod à le si bo'ɔ ñi Jon, ñzi mæ Jon à le mbə ñũ Nwĩ, ànnù yi a tsinè. A le ntigə nlogə yi nlo'ɔsə mæ tá ànnù tsu tsuu yi lõ ghìrè. A le si doritə a ngòn bìnòò bĩtsim a yu'ù ànnù yïi mæ Jon à le si swonə aà, ka mæ a yi nyu'u, a wa'à ñi ànnù yïi mæ yu ka ghìrè aa ki kan aà.

21 Lâ a yĩ mbə ñi a njwi yĩ mò'ɔ, Herodias a tswê ñi àbwarə a nghìrə ànnù ya yïi mæ à le si te'e nloɔ ñi a ñhìrə aà. Mfò Herod à le ghìrə àdinà a mbo bìkũm bi bo bi bìtamândoo bi, ñi bè bĩ wè bĩ wè bïi mæ bi le ntswe a ala'a Galilea aà, ñlon mæ à le mbə njwĩ ñjwê yĩ aà.

22 Mu Herodias yĩ mànɣyè à le ñkuu zi nnañsə mben ikòò tsi'ĩ sigìnè, nú Herod bo bi yĩ bè bya bii mæ à le ntwonə aa,

i nanjsè m̀bɔŋ bòn. Mfò Herod a swon a mbo mumàngye wa mə, “Betə ayoo yï mə ò kòn aa a mbo mə, bon mə ka fa a mbo wò.”

²³ Ntigə ŋkaa nswon ghu mbo mə, “Ayoo yï mə ò betə a mbo mə aa bon mə ka ya'a fa, ò bə tɛ'ɛ kòn bə m̀bɛ̀è àla'a ya yï m̀fùùrè bon mə ka kii fa tsi'i fà.”

²⁴ A swòn mə laà aa, mumàngyè wa a fɛ'è ñghɛɛ mbetə ndè yï mə, “Mè betə akə ghu mbô?”

A kwi'i mə, “Betə atu Jon Ngànɲmùrə bə ŋkì.”

²⁵ Mu wa a tigè m̀fɛ'ɛ ñhèè tsi'i ǹtìtì, ñzi ŋkuu nswon a mbo m̀fò wa mə, “Mə lòo mə ta ò fa atu Jon Ngànɲmùrə bə ŋkì a m̀m̄m̄ akan, a mbo mə tsi'i tsìtsòŋè.”

²⁶ A ajàn mə à bètə mə atu Jon laa, ma yû a ghirè mə tá nù m̀fò Herod i burə m̀bɪ'i bɪ'i. Lâ, m̀bə yï mə à lɛ m̀fòò m̀bii a mbo mumàngyè wa a nsi bə bya bii mə à lɛ ntwonə aa, à lɛ nlòò a ñghìrə tsi'i wa ajàn mə à lɛ ŋkà'à mə yu ka ghirè aà.

²⁷ Mfò wa a tigè m̀burə ntoo ŋû sogyè yï m̀ò'ò a tìtì bii mə bi lɛ si bɛ nɪ yï aa, ñswon mə tá à ghɛɛ nzi nɪ àtu Jon. A ghɛɛ ñkwyɛ atu yï a ndàtsan,

²⁸ ñlògè ñniŋ a m̀m̄m̄ àkan nzi m̀fa a mbo mumàngyè wâ. A tigè ñlògè ñghèè m̀fa a mbô ndè yï.

²⁹ Ngǎɲyɛgənnù Jon, i yù'u m̄, ñtigə nzi ñlògə akú Jon ñtigə ñghɛɛ twinə.

*Ajan yï mə Yesu à lɛ nɛ'ɛ bə ñtsù'u ji ntaà aà
(Mt. 14.13-21; Lk. 9.10-17; Jn. 6.1-14)*

³⁰ Ngǎɲntoo Yesu jya i lɛ m̀bɪi ñswon ñgòn ñnnù tsim jii mə bo lɛ ñghìrə ŋkì ndi'i aa ghu mbô.

³¹ Bə bɪ ghà'atə lɛ si burə ŋkuu ŋkii m̀fɛ'ɛ, a ghirè mə tá Yesu bo bi ñgǎɲyɛgənnù ji wa'a nɪ nòò a nji m̄ ayoo burə ntswe tswe. Yesu a tigè ñswon a mbo ñgǎɲyɛgənnù ji mə, “Nɪ zi bɪ'ìnə ghɛɛ a adigə yï mə m̀bə bɪ'ìnə tswé ghu tsi'i bɪ'ìnə tã m̀ìntè.”

³² A swòn mə laà bo bo tigè ñlò ñghèè ŋkuu a m̀m̄m̄ àkànu'u ntoo ñghɛɛ a adigə yï mə kaa bə sì ghu tswé aa tã tswe ghu tsi'i bo bo.

³³ Lâ bə bɪ ghà'atə lɛ nyə ajàn yï mə bo lɛ nlò ŋka ñghɛɛ aà, ñzi bə bii mə bo nɪ bu aà, m̀burə m̀fɛ'ekə a mikurə mikurə, ñkhə ntsyǎ m̀bii ñghɛɛ ntswe wa adigə mə bi Yesu lɛ ŋka ñghɛɛ ghu aa, mbon tá bo zi ŋkuu ghu.

³⁴ Yesu à tòò mə ŋka m̀fɛ'ɛ wa m̀m̄m̄ àkànu'u, nyə akùrə bə a tswé wa aghəŋə ŋkì m̀burə ñgha'a ñgha'a; a ko m̀lɪŋnə wàà si'i si'i, nlon mə bə bya bi lɛ ntswe tsò m̀binjərə

jii mē kaa i sî nî ntsèè tswê aà. A lē ntigē nloginē ŋka n̄dî'i waa nî innū jî ghà'atè.

³⁵ Ngǎnyægānnū Yesu jya i yə mē nòò à ghèè mē, ntigē ntsya n̄zî n̄swon̄ ghu mbo mē, “Adìgè yū à nî adìgè yū mē kaa bē si ghu tswê, nòò à kî mē ŋghēē ŋghèè;

³⁶ ghìrē tā bē bū ghēē waa, ta tā bo ghēē ŋkuu a ifò bo bi a mumè ila'a jii i tswē faa mbèè adìgè, nyuu miji ghu n̄jì.”

³⁷ Lā Yesu a bāŋnè ŋkwi'i a mbo bo mē, “Nì lōo ayoo mfa tā bo jì.”

A swòŋ mē laà, bo betè yi mē, “O lōo mē tā bī'i nan̄sə nlogē bīfrancs ntsū'u ŋkhì ji baa* ŋghēē nyuu tsi'i àbaa n̄i yū ta jē'ē bē bū ghu aa ē?”

³⁸ A bū n̄swon̄ a mbo bo mē, “Nì ghēē nlèntè mē n̄i tswē n̄i ibaa ji sэгə lē?” Bo ghēē nlèntè, mb̄i n̄swon̄ ghu mbo mē bo tswē n̄i ibaa aa ji ntaà, abo'ò n̄i mbwè mi mbaà.

³⁹ Yesu a tigè n̄swon̄ a mbo bo mē tā bo ghotè bē bya ŋghìrè tā bo tswē a ibwen ibwen, a atu ŋgèè.

⁴⁰ Bè bya bi tigè ŋghotè waa ntswetè a ibwen ibwen, n̄tswe n̄i a abwen yī fùùrè ŋkhì yī fùùrè, kě mighum mi ntaà.

⁴¹ Yesu a logè ibaa jya ji ntaà n̄i mbwè mya mi mbaa, ŋŋentè atū yi a ndəŋ, n̄lii aburè, mfa mbi'ikə a mbo Nwī, mbatè ibaa jya, m̄fa a mbo ngǎnyægānnū ji mē tā bo yatè a mbo bē byā. A lē ŋkî nyatè mbwè mya mi mbaa a mbo bē byā b̄itsimè.

⁴² Bè b̄itsim bi lē n̄jì nyurè.

⁴³ Bi lē ŋghotè abugè ibaa jya bo b̄i àbùgè mbwè mya mē bi lē nyatè aa, a lwensè ŋkyè nighúm n̄tsò baà.

⁴⁴ Mbāŋnè jii mē i lē ŋkurè ibaa jya aa, i lē mbə ntsū'ù ji ntaà.

*Ajàŋ yūi mē Yesu à lē ŋka ntəə n̄i a atu ŋkî aà
(Mt. 14.22-33; Jn. 6.15-21)*

⁴⁵ Yesu à lē mburè ŋghìrè ngǎnyægānnū ji jya i bū ŋkuu fu wa m̄m àbaŋ, n̄tsya mb̄i ŋka ntoo ŋghēē a n̄jii ŋk̄i a Betsaida. Bo kà mē aa ntoo ŋghēē aa a swon̄ a mbo bē bya mē tā bo tigè nlo ŋkwēŋkə waa.

⁴⁶ A fà mē filô fyaa, ŋko'ò ghēē a atu nta'a a ntsà'atə Nwī ghu.

⁴⁷ Itugè lē mfii ŋkwetè àkànu'u ya wa m̄m ŋk̄i; Yesu a bāŋnè n̄tswe a abēē wa atu nta'a tsi'i yū yū.

⁴⁸ Nyə mē a lē ntsyànè a mbo ngǎnyægānnū ji jya a tii àbaŋ ya nlon̄ mē àfisè a lē si tsyà ntii n̄i waa mbinsə n̄i

* **6:37** 200 denarii; denarius yī m̄fùùrè à lē mbə ŋkabè ŋgāŋafā'à a atū ŋjwī.

njìmè. A bè mē a nì nòò ñjwi a lô ñka ntəə wa atu ñkì ñzi nì a mbèe bo. A le ñka zi aa ñwa'atə nì mē yu ka zì kwaatə tsyə yi a mbèe bo.

⁴⁹ Lā ñgǎnyəgənnū jì jya i yə mē ajàn yīi mē à le si təə nzi wa atu ñkì aa, mmòontə mē à le mbə ñkú; mburə ntəɲnə mbo'o tsi'i nì tìi,

⁵⁰ ñlon mē ñìbò'ò le ntswa waa.

Lā Yesu a burə wəɲsə ghàà ñswon a mbo bo mē, “Tswā nì ntìi ghuu, ñtsuu kì bò'ò bē, ñlon mē à nì mē aà.”

⁵¹ A swòɲ mē laa, ñkò'ò ñkuu wa mūm àkànu'u, àfìsə ya a kentə a ntsyā. A tigə mburə mbə tsi'i ànnū yī yēyerə a mbo ñgǎnyəgənnū jì jyā,

⁵² ñlon mē, kaa bo le ñwa'à ñji'i ànnū yī yēyerə yī mō'ò ya mē Yesu à le ñghìrə aa zī, a ajan yīi mē a le jē'e bē bya nì ìbaa jya aà; bì le mfii atū yaa!

Ajàn yīi mē Yesu à le ñghùrə ñgàɲmighòò a Gennesaret aà

(Mt. 14.34-36)

⁵³ Yesu bo bì ñgǎnyəgənnū jì bo le ntoo ñkì wa ñghèè mē'e a Gennesaret, ñtiɲnə akànu'u ya a aghəɲə ñkì.

⁵⁴ Bo ghèsə mē ñghèə kì fē'e wa mūm àkànu'u, bē burə ñyè Yesu ñzi.

⁵⁵ Bè le si ntigə ñkhənə ñkarə nì àla'a ya bo bì a mbù'ù ma yā ñtsim, ñlogə nì ñgàɲmighòò jyaa, mbe'e a nì mìkùù ñzi nì ju ghu mbo a nì ñgòɲ idigə tsim jīi mē bì le nyu'u mē Yesu à tswe ghu aà.

⁵⁶ A nì ñgòɲ idigə tsim jīi mē Yesu à le ghèè ghu aa, a ìla'a, a mūm ìla'a kē a ifò aa, bē bì le si lògə nì ñgàɲmighòò ñzi nì ju a nsàanə mītaa, mbu'u nì mbo ghu mbo mē tâ à ma'atə tâ ñgàɲmighòò jya i ghəsə mbô myaa mmòontə tsi'i àtsəɲ atsə'ə yi. Ngòɲ bē bitsim bìi mē bì le mmòontə yi aa bo le ntìi.

7

Ajàn yīi mē Yesu à le wenə baFarisai nlon nòɲsə bità bì bītaà byaa aà

(Mt. 15.1-9)

¹ BaFarisai bo bì ñgǎɲndì'i nòɲsə jī mō'ò jīi mē i le nlo a Yerusalem nzi aa, le nzi ñghotə a mbèe Yesu.

² Bo bo tswè mē, bo yē ñgǎnyəgənnū Yesu jī mō'ò i jī nì mbo mīi mī le ñwa'à laà, ma la a bē mē kaa bo le ñwa'ă mbô myaa si'i ñyonə a ajàn yīi mē baFarisai le si lòò mē bì ka nsi'i aà.

³ Nlonj mə kaa mbə baFarisai, bo bi baYuda bitsim kaa mbə bo wa'à ji ti ghê mə bo si'i mbô myaa, nyonə aa ni nònşə bità bi bitaà byaa.

⁴ Bεε mə bo yi ŋki mbii a mitaa, kaa bo wa'à lò mbii nji ti ghê mə bo si'i nû jyaa mə tâ i laa. Binònşə bi ghà'atə bî mo'c bi ki mbu tswe ghu mə bo le si yònə, tsi'i tsó ñnànşə ns'i ñdɔŋ jî nò ghu, ni bantòò bo bi ñjoo nnîŋ ñjoo jîi bi nanşə nî atîi bronze aà.

⁵ BaFarisai bya bo bi ñgǎŋdî'i nònşə jya bó yè mê laà aa, mbetə Yesu mə, “A ghîrə àkə kaa ñgǎŋyégônñu jô wa'à nî nònşə bità bi bîtaà bi'i lèə, mbanjə nji tsi'i ti si'i nî mbô myaa mi laa aa ε?”

⁶ A kwi'i mə, “Ngànntoò Nwî Yesaiah à le nyə aa tsi'i sigîñè ñŋwà'ànə annu yîi mə Nwî à le nswonj nlonj ŋgaà yùu aa, bú ŋǎŋabagilè, mə,

‘Bè buà, bi ghu'usə nî gha aa tsi'i nî ñghonj ntsù jyaa, lâ mîntîi myaa bânjə ñtswe a ndîsyà;

⁷ Bo mii nî gha laa tsi'i àdànə àdànə nlonj mə bo bânjə ñdî'i bə bìnònşə bi bə tsó ñdî'i jyá!’

⁸ Nî mà'atə ñdî'i Nwî, mbanjə ntswa nònşə bə a tînsə.”

⁹ Yesu a bú ñswonə a mbo bo mə, “Wá nî nànşə nzi a ntuu ñlèə ñdî'i Nwî tá bânjə ki lèə nî nònşə ghùu!

¹⁰ Moses à le nswonə mə, ‘Ka yu'unə taà ghò bo maà gho.’ Ŋki mbu nswonj mə, ‘Nù yîi mə à bègîtə taà yi kě ndè yi aa, a ku'unə mə tâ bi zwitə yi.’

¹¹ Lâ nî bânjə ñswonə nî yùu ŋgaà mə mbə ñu a swonə a mbo taà yi kè ndè yi mə, ‘Wa àyoo yîi mə bonj mə fa ŋkwètə gho ghu aa a ni Corban,’ (mala a bə mə mè fà mê a mbo Nwî)

¹² bəə bonj kaa à sî nî ñkwetə taà yi, kě ndè yi bú ñtswe.

¹³ Ma mùu ajàn, nî bwesə aa nìghàà ni Nwî, ñlonjə nònşə ghùu yîi mə nî dî'i nî a mbo bə aà. Ŋkîi ŋghirə nî ñnnu ji ghà'atə jî mo'c jîi mə i bə tsó ma jú aà.”

*Njoo jîi mə i ghîrə ni mə tâ ñu tâ à tsuu laa àà
(Mt. 15.10-20)*

¹⁴ Yesu a bú ñtwoŋ bə bya nswonj a mbo bo mə, “Bù bitsim nî yu'utə ññ annu yîi mə mə swonj aa, tâ à laa a atu bù.

¹⁵ Kaa àyoo yîi tsu kaa a sî a abεε tswé mə mbə ñu a ji a kuu ŋghirə mə tâ à tsuu laa; lâ a ñu aa a bânjə ñghirə nî ñnnu ji bî jîi mə i lò ghu ato'o mfe'ε aa mê à tsuu laa. [

¹⁶ Nù yîi mə à tswe nî ñtônjə a nyu'u annu aa, tâ à yu'u annu yîi mə mə swonj aà.”]

17 A mà'atè mē bē bya nlò ñkuu ñghεε a mûm ñda, ñgǎnyǝgēnnù jì i betè ñjì'ĩ ñìghàà ñì nǎnaa ma nû ghu mbô.

18 Bô bêtè mē aa, a swon a mbo bo mē, “Ma la a bē mē kaa ñì sǐ yùu ñgaa kǐ nyu'u aa ε! Ñì sǐ zì mē ayoo yǐi mē a lò bē a abεε ñkuu ñì a nu ñù aa, kaa mbē a wa'à yì ghìrē mē à tsuu laa aa ε?

19 Nlon mē kaa a sǐ aa ghu ntii kuu; a bàñnè ñkuu aa ghu ato'o, i kii bǔ tsyǎ mfē'ε fu.” (Ma mùu ajàñ à lε nswon mē wa mǐjì mǐtsim mǐ laà, ñku'unə a ñjì.)

20 A bû ñswon mē, “A ñû aa a sǐñ njoo jǐi mē i fē'è ghu nû aà, ñghìrē ñì mē tâ à tsuu laa.

21 Nlon mē ñnnù jǐ bǐ tsim i lò aa a mûm ntii ñù mfē'è: Ñwà'atè ñnnù jǐ bǐ, ànnǔ ajirè, ìyèrê, ñzwītə bē, ànnǔ mǎghàbè,

22 ñyè'ètê ñjoo bē; àbì'intii, mǐbwè'èsə bē, ìbuurənnù, àghè'ènè, ñswòñê ñnnu jǐ bǐ a atu bē; ññee nû, ñì ñjñtə ñnnù.

23 ñnnù jǐ bǐ mà jû tsi'ĩ tsim i lò aa a nu ñù, a mûm ntii yu, mǐfē'ε nǐñjè ñì ñû, ñghìrē ñì mē tâ à tsuu laa.”

Abiintii mǎngye baSirofonisia

(Mt. 15.21-28)

24 Yesu a lε nlò ñghεε a mbǐ Tai bo Sidon. A ghèè mē ghu, ñkuu ntswe a mûm ñda yì mò'ò, kaa wa'à lòò mē tâ bē zì; lâ a bàñnè ñtsyanə a ñghìrē mē tâ bǐ tsuu lõ zì.

25 Mǎngyè yǐ mò'ò yǐi mē mù yì yǐ mǎngyè à lε ntswe ñì àzwǐ yǐ bǐ a ato'o yu aa, à lε nyu'u mē Yesu à tswe wa ndà. A yù'ù mē, mǐburə mfē'ε nǔ a mbèε Yesu, ñwo ghu mǐkòrè.

26 Mǎngyè ma ghû à lε mbē mǎngyè Grikia, yǐi mē bǐ lε njwe aa a ala'a Sirofonisia. A wò mē a mǐkòrə Yesu aa, mǐbu'u mbo ghu mbo mē tâ à fǐ'i azwǐ yǐ bǐ ya a ato'o mù yǐ wâ.

27 Yesu a swon ghu mbo mē, “Lèè tâ bǐ foo njε'ε bɔɔ ya'a, ñlon mē kaa a sǐ ku'unə a nlògê àbaa bɔɔ mbàñnè mǐma'a a mbô mǐbû.”

28 Lâ Mǎngyè wa a kwi'i ghu mbo mē, “Ìñjə, Mmà'àmbǐ, lâ tsi'ĩ mǐbù jǐi mē i nòñjə a ñjì'ĩ àtètè aa, i kii mǐbwεε ñì ñnùgə abaa bɔɔ bya ñjì.”

29 Yesu a tigè ñswon ghu mbo mē, “Nlon mē ò nàñsə ñghàà ma mùu ajàñ aa, tigè nlǒ ñghèè gho mbà. Wâ demon wa a mà'atè mē mu ghò wâ.”

30 A yù'ù mē laà aa ntigè nlo mbǐ yì a ndùgə yu. A bǐi mē ñkuu a nda, nyə mu wa a nòñ a ñkuu, lε bon demon wa a fē'è mē ghu ato'o.

Yesu A ghùrê àkwo atu yǐi mē a lε ñkǐ mbē tǐ ghàà aà

³¹ Yesu a le ntigə nlo wa mbù'ù àla'a Tai ñghɛɛ ntsya a ala'a Sidon, ñghɛɛ a ñkì miyaa Galilea, nlo ghu ñghɛɛ ntsya a mbù'ù àla'a Dekapolis.

³² A kà mē aa ntsya ghu, bi zî nî nù yî mò'ɔ mə àtû yi a le ñkwo, a kîi nîmii nî ñghàa kî kan, m̃bu'u mbo a mbo Yesu mə tâ à nɔɲsə mbô mi ghu nu ñghùrè yi.

³³ Bi swòŋ mē laà aa, Yesu a logè ñù wa bo yu ma'atè àkùrè bē ya ñghèè a adigè dàŋ, bo yu ghèè mē aa, a nɪŋ b̃swɛb̃ibo bi ghu itòŋnè, ñtwutə m̃itwye a abo yu, m̃mɔɔntə aləə ñù wa ghu;

³⁴ ñŋentə m̃i'î mi ñka lii aburə, ñtsaa nū yî, ñswon a mbo nù wa mə, “Efata”, ñswon aa mə, “ña'anê!”

³⁵ A swòŋè mē laà aa, itòŋnè ñù wa i burè ñña'anə, àləə yi a kî m̃burə m̃fɛɛŋkə, a ghaà tsi'î sigìnè.

³⁶ Yesu a swon a mbo bē bya mə tâ bo tsuu a mbo nù tsù lɔ swonə. Lâ a yi nswon mə tâ bo tsuu kî swonə aa, bo b̃aŋnè ñku'usə ñghèè bə nî m̃b̃i a kè'ènə a mbo bə b̃i mò'ɔ.

³⁷ Annù a le mburə ntsya bē b̃itsim b̃i mə bi le nyu'u aa, bo tigè ñswonə nî mə, “À fà'à mē m̃buu innù tsi'î tsim, ñkî ññaŋsə m̃fa'a; ñk̃i ghìrə nî mə tâ ñkwotu i tigè nyu'u nî innù, ñghìə nî mə tâ b̃itighàa b̃i ghaa!”

8

*Ajàŋ yîi Yesu à le nje'ɛ bē ñtsù'ù jì ñikwà àà
(Mt. 15.32-39)*

¹ A le mbə nî ñjwi mà jya, ñnòò bē i bú m̃boontə ghu mbèè. Kaa àyoo ñj̃i yî tsu kaa a le ñwa'à a mbo bo tswé a ñj̃i. Yesu a twòŋ ñg̃aŋyəg̃ənnù jì nswon a mbo bo mə,

² “Mə ko m̃il̃ñnè bē bú ñlon mə bo tswè mē bi'i bo ts̃its̃on ñjwi jì tarə kaa wa'à nî àyoo yî jì tswé àà.

³ Mbə mè swon mə tâ bo lo ñghèèŋkè a m̃ila'a bo nî ñj̃i bon bo ka ghìrə ghèè wòkè a m̃ânj̃i, ñlon mə bi mò'ɔ a tit̃i bo bi lo aa a sà'a agha'à àà.”

⁴ Ng̃aŋyəg̃ənnù jì jya i betè yi mə, “Mbə bi ñaŋsə ñlogə abaa aa fə fàa atu nta'a m̃iwèè m̃iwèè a nje'ɛ ñdùu bē waa ghu aa ɛ?”

⁵ Yesu a betè waa mə, “Nì tswe nì ñkya abaa aa Jì səgə aa ɛ?”

Bo kwi'i mə, “jì s̃ambaà.”

⁶ A tigè ñswon mə tâ ñnòò bē wa i tswe a nsyê. Bi tswè mē, a logè ìbaa jya jì s̃ambaa, ñtsa'atə Nwî, m̃batə m̃fa a mbô ñg̃aŋyəg̃ənnù jì jya mə ta bi yatə a mbo bē byá.

⁷ Bo le ŋki ntswe nî m̀b̀umtə mbwè mî kè'èkè mî m̀o'ô; Yesu à n̄ɲ mə mbɔɔnə ghu, nswon mə tâ bi ŋki nyatə a mbo bə bya.

⁸ Bo le n̄ɲ nyurə; bi bwèè àbùgè m̄ji ya, ibà'a abaa jya bo bi isà'a mbwè jya, i luu n̄ɲ ñkyè ji sàmbaà.

⁹ Bè bya b̄tsim le mbə tsi'ï tsó ntsù'ù ji ñkwà.

¹⁰ Yesu à le ntigə nswon mə tâ bo lo ñghèèñkè waa, m̀burə ntigə ñkuu a m̄m àkànu'u bo bi ñg̃ɲyog̃ɲn̄n̄ ji ñghèe a mbù'ù àla'a Dalamana.

A àj̄ɲ ȳi mə baFarisai bi le si lòò a nyè àlènsè aà
(Mt. 16.1-4)

¹¹ BaFarisai le n̄zi n̄tsi'ï Yesu bo bo kà n̄swunə bo lòò ñkwà'ànə yu, n̄swon ghu mbo mə tâ à gh̄irə alènsè ȳi mə a lo a aburə aa tâ di'ï mə Nwi à tswe bo yu.

¹² Bò swon̄ m̄ laà, a nāsè n̄so nt̄i ȳi, a tsaa n̄u ȳi, m̀betə mə, “Bè b̄u bi lòò alènsè aa a ya ε? Mè swon̄ a mbo bù tsi'ï ànn̄ n̄ikon̄ mə kaa mbə mè wa'ă alènsè ȳi tsu a mbo bù b̄e b̄i faa ngù'ù di'ï.”

¹³ A swon̄ m̄ laà, m̀ma'atə waa, mbu n̄lò ñghèe ñkuu ȳi fu wa m̄m àkànu'u, n̄too ñghèe a n̄ji ñk̄i.

Mbè'è àbaà baFarisai bo bi ȳi Herod
(Mt. 16.5-12)

¹⁴ Ñg̃ɲyog̃ɲn̄n̄ Yesu jya i le n̄l̄i'ìnə a n̄lòg̃ə àbaa; ñyə mə bo le n̄tswe tsi'ï n̄i àbaa ȳi fùùrè wa m̄m àkànu'u.

¹⁵ Yesu a l̄og̃ìnə ñka di'itə n̄i waa n̄swon̄ n̄i mə, “N̄i ka n̄tsyəsə n̄i gh̄uu, n̄tsee n̄i àt̄u yuu n̄lon̄ mbè'è àbaà baFarisai bo bi ȳi Herod.”

¹⁶ Bo tigè n̄l̄og̃ìnə ñka ñghaa bo n̄i bo, n̄swon̄ n̄i mə, “A swon̄ laa n̄lon̄ mə kaa b̄i'ìnə s̄i n̄i àbaa tswè aà.”

¹⁷ Yesu à le n̄zi ann̄ ȳi mə bo le si gh̄àà aà, m̀betə waa mə, “N̄i bù ñghaa àkè, m̀bu n̄swon̄ n̄i mə n̄i s̄i n̄i àbaa tswè aa ε? N̄i burə t̄i zi, kè ñyu'u tâ à laa a atu bù ε? A at̄u yuu laa a f̄i àkè ε?”

¹⁸ N̄i tswe n̄i m̄i'ï aa kaa wa'ă n̄i id̄igè ȳe aa ε? Kè n̄i si inn̄ n̄i it̄on̄ juu yu'u le? Kè kaa n̄i si ann̄ k̄i mbu ñwa'atə le?

¹⁹ Mè k̄i bàt̄e ibaa jya ji n̄taà m̄fa wa mbo bə bya n̄tsù'ù ji n̄taà aa n̄i bwèè ibà'a abaa jya i luu aa n̄i ñkyè ji s̄egə aa ε?”

Bo swon̄ mə, “N̄igh̄um̄ n̄tsò baà.”

²⁰ A b̄u m̀betə waa mə, “Mè k̄i bàt̄e ibaa jya ji sàmbaa m̄fa wa mbo bə bya n̄tsù'ù ji ñkwà aa, n̄i ghotè ibà'ă ji i k̄i n̄luu aa n̄i ñkyè ji s̄egə aa ε?”

Bo kwi'ï ghu mbo mə, “Ji sàmbaà.”

21 A tigè m̀bu mbetə waa mə, “Kaa nì wa'ă annù yî tsu ghu kî ñyэгə nzi aa ε?”

A àjàn yîi mə Yesu à le nghùrə mfə'ə̀nə a Bethsaida aà

22 Bo le nlò ñghεε a Bethsaida. Bo ghèè mē ñkuu ghu, bē bî mɔ'ɔ bî zi nî mfə'ə̀nə ghu mbo, m̀bu'u mbo ghu mbo mə tâ à mɔontə yi.

23 A tswā àbo mfə'ə̀nə wa, ñlogə yi bo yu fε'è wa m̀m àla'à. Bo yu fε'è mē ñghεε, a tutə m̀twyε ghu mi'i, ñnɔ̃sə mbo mi ghu, m̀betə ghu mbo mə, “O yə ayoo yî tsu aa ε?”

24 A ɲentə mi'i mi a ɲdəɲ, ɲswon mə, “Mə yə bē, lâ bî bāɲnə m̀bə bə tsi'i tsɔ̃ iɲ jîi mə i tēə ñghεε.”

25 Yesu a bû ñnɔ̃sə mbô mi ghu mi'i, m̀fə'ə̀nə wa a naɲsə ñsaɲtə mi'i mi nlii idigə ghu, mi laa, a yē ɲjoð tsim tsi'i sigə̀nə.

26 Yesu a swon ghu mbo mə tâ à lo ɲkwεε ghεε yi a ndùgə yu, m̀bu nswon ghu mbo mə, “Bεε ò ti kwεε, ò tsuu a m̀m àla'a bû kuu.”

Ajàn yîi mə Peta a le nswonə a ɲu yîi mə Yesu à ni ghu aà (Mt. 16.13-20; Lk. 9.18-21)

27 Yesu à le mbù ñlo bo bî ñgǎɲyэгə̀nnù jî ɲka ñghεε a ɲla'a Kaisaria a mbù'u Filippi. Bo kà mē aa ñghεε, a betə ñgǎɲyэгə̀nnù jî mə, “Bē swonə ni mə mē bə aa wo aa ε?”

28 Bo kwi'i ghu mbo mə, “Bē bî mɔ'ɔ bî swonə ni mə ò ni Jon Ngàɲmùrə bē ɲkì, bî mɔ'ɔ bî swonə ni mə ò ni Elijah, bî mɔ'ɔ bî swonə ni mə ò ni ɲgàɲntoð Nwĩ yî mò'ô.”

29 A bû m̀betə waa mə, “Lâ nì swɔ̃ɲ yuu ɲgaa mə mē laa m̀bə wo aa ε?”

Peta a kwi'i ghu mbo mə, “O ni Kristo, Ayo'ò Nwĩ wā.”

30 Yesu a tigè ñkwantə waa, nswon mə tâ bo tsuu a mbo ɲu tsù lɔ̃ swonə.

Ajàn yîi mə Yesu à le nghàà ñlon ɲgi'i yîi yu ka yə i kwo aà (Mt. 16.21-28; Lk. 9.22-27)

31 Yesu à le ntigə nloginə ɲka tɔ'otə a mbô ñgǎɲyэгə̀nnù jî mə Mu Nù à tswe nì ɲyē m̀buu ɲgi'i jî ghà'atə. Bità bî ala'a nì bìlîi bî ɲgǎɲmà'a Nwĩ, bo bî ɲgǎɲndi'i nɔ̃sə ka yî tuu yi. Bî ka yî zwitə yi, lâ tâ yù bu yweenə niwo a ɲj̃m ɲj̃wi jî tarə.

32 A le naɲsə nswon ma yuù ànnù aa mə tâ à fε'ε nlaa a atu bo. A swon mē laà, Peta a logə yi bo yu ghèntə, a loginə ɲka ɲghaantə nîi.

33 Lâ Yesu a bəɲkə yi nlii ɲj̃m, ɲyə ñgǎɲyэгə̀nnù jî, ɲghaantə Peta, ɲswon mə, “Tsyă mbîi a ɲj̃m mē m̀bā,

Satan! Nlonj mə kaa ò si aa njĩm Nwĩ tə̀, ò bàɲnə ntə̀ a njĩm bə̀.”

³⁴ Yesu à lɛ ntigə twonj nnòò bə̀ bya a bò'ɔ nĩ ñgǎɲyɛgə̀nnù jĩ bĩ zĩ ghu mbèè, a swonj a mbo bo mə, “Mbə̀ ɲù tsù à ka nlɔɔ a ɲka nyòɲə a njĩm mə, à tuù ibĩ nũ yĩ, mbe'e ati bàɲnə bàɲnə yĩ ɲka yonə nàà.

³⁵ Nlonj mə ɲù ñtsim yĩ mə a lòɔ a nyweensə̀ ibĩnũ yĩ aa, à ka bàɲnə bwɛ; lá ɲù ñtsim yĩ mə a lòɔ a mbwè ibĩnũ yĩ nlonj ɲkwitũ gha aa, kə̀ nlonj ntoo yĩ ñsiginè ya aa, a ka bàɲnə yweensə̀.

³⁶ Mbə̀ a kwetə̀ ɲù tsù aa nĩ àkə̀ mə mbə̀ a tswe nĩ mbi yũ ntsim mbaɲnə mbwɛ ntswə̀ntĩ yĩ aa ɛ?

³⁷ Kə̀ mbə̀ ɲù a fa aa àkə̀ ɲkwensə̀ ntswə̀ntĩ yĩ ghu aa ɛ?

³⁸ Mbə̀ ɲù tsù à ka ndirə̀ atu nlonj ɲgaà yà, kə̀ nlonj ànnù yĩ mə mə swonə̀ aa, a titĩ bə̀ bú fàa ɲgù'ũ mbi yu mə i tuu Nwĩ, bo bĩ nìwàà nĩ bə̀ bú bĩ bĩ ghìrə̀ innù jĩ bĩ aa, bonj Mu Nù à ka yĩ kii dīrə̀ nĩ àtu nlonj ɲgaa yĩ a noò yĩ mə à ka yĩ bú bĩ a mum nìgha'a nĩ Taà yĩ bo bĩ baangel bĩ mə bĩ laa mmānsə̀ aà.”

9

¹ Yesu a bú ñswonj a mbo mə, “Mə̀ swonj a mbo bú tsi'ĩ ànnù nĩ ɲkonj mə bə̀ bĩ mɔ'ɔ bĩ tswe faà mə kaa bo ka yĩ wa'à kwo ti ghə̀ mə bo yè mə ànnũ nifò Nwĩ a zĩ tsi'ĩ nĩ àdà'à.”

*Ajàɲ yĩ mə Yesu à lɛ mbə̀ɲkə̀ yĩ ntigə̀ ɲɲweenə̀ aà
(Mt. 17.1-13; Lk. 9.28-39)*

² Njwi i tsyà mə jĩ nto'o, Yesu a logè Peta, nĩ Jems, a bɔ'ɔ nĩ Jon bo bo kɔ'ɔ ɲghèè a atu nta'a yĩ syà yĩ mɔ'ɔ, ñtswe ghu tsi'ĩ bo bo. Nũ yĩ i bə̀ɲkə̀ a nsi bo,

³ ìtsə̀'ə̀ jĩ i bə̀ɲkə̀ ñtigə̀ ɲɲweenə̀ tsi'ĩ ɲwèèné, ñtigə̀ mfu'u nĩ mə buu, mfu'u ntsyatə̀ ajàɲ yĩ mə mbə̀ ɲù tsù fàa mbi a ghìrə̀ ìtsə̀'ə̀ i kà mfu'u aà.

⁴ Ñgǎɲyɛgə̀nnù jĩ jya i yə̀ Elijah bo Moses bo zĩ ɲka ɲghaanə̀ bo bĩ Yesu.

⁵ Peta à yè mə laà, ñswonj a mbo Yesu mə, “Rabbi, a bonj mə bĩ'inə̀ tswe faà aà. Tá bĩ'ĩ ghurə̀ mĩntàɲ mi ntarə̀, tá yĩ fùùrə̀ i tswe a mbo wò, yĩ mɔ'ɔ i tswe a mbo Moses, tá yĩ mɔ'ɔ i tigə̀ ntswe a mbo Elijah.”

⁶ Peta à lɛ nswonj ma mùu ajàɲ aa nlonj mə nìbɔ'ɔ nĩ lɛ nnaɲsə̀ ntswa waa, kaa a wa'a annù yĩ mə mbə̀ yu swonj aa bú ñzi.

⁷ Bo ghè mē ki yə mbà'à i fè'è ñkusə waa, ñjĩ ñù i fè'è wa mûm mbà'à ñswon mē, “A ni Mû ghà yĩ mbânñè yĩ mē mē kōñə aa à ghulà; nĩ ka nyu'unə nĩ.”

⁸ Bo yù'ù mē ñjĩ ya aa, ñkarikə waa, ñlii idigə, la kaa wa'à ñù dàn bú ñyə ntsyatə Yesu yĩ mē à lē ntswe bo bo aà.

⁹ Bô lò mē wa atu nta'a ñka nsigə, Yesu a swon a mbo bo mē tâ bo tsuu annù ya mē bo ghirə nyə aa, a mbo ñù tsù lõ swon bē, ñywe'e a nĩ nòò wa yĩ mē Mu Nù à ka yĩ yweenə nĩ ñiwo aà.

¹⁰ Bo lē nyu'u annù ya mē Yesu à lē nswon aa, a kĩ ñtigə ñlwi'i tsi'i a mbo bo. Lâ bo lē mbânñè ñtigə mbetə ñi waa bo ni bo mē, “Ñjĩ ñyweènə ñiwo, i bə aa àkè lē?”

¹¹ Bo lē mbetə Yesu mē, “Ñgāñndi'i nōñsə i swonə ni mē Elijah à tswe nĩ m̃fòò nzi ya'a aa a ya?”

¹² A swon mē, “A ñi ànnù ññkōñə, Elijah à ka fòò zi a ntsisə ñnnù tsimè. Lâ nĩ ki ñwa'atə mē àñwà'ànə Nwĩ a swonə ni mē Mu Nù à ka yĩ yə mbuu ñgi'i jĩ ghà'àtə tâ bə tuu yi. Nĩ mò'òntə mē a swonə laà aa a ya?”

¹³ Lâ mē swon a mbo bù mē wa Elijah à lèè ñzi, lâ bə bânñè ñghirə ghu nu a ajàn yĩ mē bo kōñ aà, tsi'i a ñgñg ñgñ wa ajàn yĩ mē àñwà'ànə Nwĩ a lē nswon ñlon ñgaa yĩ aà.”

Ajàñ yĩ mē Yesu à lē ghùrə mûmbânñè yĩ mē à lē ntswe ñi àzwĩ yĩ bi aà

(Mt. 17.14-21; Lk. 9.37-43)

¹⁴ Bo sigə mē ñtsi'i ñgāñyэгəñnù Yesu jya jĩ m̃o'ɔ, ñyə mē ñnòò bē yĩ ghà'à ñgha'a i lē ntswe bo bo, ñgāñndi'i nōñsə i betə ñi ñnnù a mbo bo, bo bo swùñnè.

¹⁵ Bè bya bi ghè mē mē bi ki lèntə, ñyə Yesu, ànnù a tsyà waa bo burə ñkhə ñghèè a ntsà'àtə yi.

¹⁶ A betə waa mē, “Nĩ swùñnè aa ñi ànnũ akə bu bo aa ε?”

¹⁷ Nù yĩ mò'ɔ a titi bo a kwi'i mē, “Ndi'innù, mē ghirə nzi nĩ mû ghà a mbo wò, ñlon mē à tswe nĩ àzwĩ yĩ bi yĩ mē a ghirə mē tâ à tsuu ki ghàà.

¹⁸ Àzwĩ yĩ bi ya a yi ntswa yi aa, a ma'à yi nsye, ñghirə àjwò'ò a ka mfe'ε ghu ntsù, a tigə ñkurə ñi m̃sōñ mi, nũ yĩ tsim i tēntə. Mē ghirə nswon a mbô ñgāñyэгəñnù jo jù mē tâ bo fi'i azwĩ ya ghu ato'o kaa bo wa'ă mfi'i zi.”

¹⁹ Yesu a swon a mbo bo mē, “Oò, bù, ñiwaa nĩ bē bĩ mē kaa bi s̃i ñi àb̃iintii tswé! Mē ka tswe bi'inè i ywe'e aa a noò àkè aa ε? Mē ka ki tswa ntii gha ñlon ñgaa yùù i ywe'e aa a noò àkè aa ε? Zi mfa nĩ mu wa a mbo mò!”

20 Bè bya bi yu'u, nzi nfa mu wa ghu mbô. Azwi ya a ghèsè mê ghèè ki yè Yesu, mburè ntswa mu wa ntsigè, a wô a nsyè, ntigè mbinjë ghu, ajwò'ò a fe'è ghu ntsu.

21 Yesu a betè ta bi mu wa mæ, "Nighòò nû nî tswè mê ghu nu aa ilòò ji sègè?"

A swon mæ, "Nloginè a mûnkhê.

22 Azwi yi bi yu a burè mæ nlôo a nzwitè mu ghù tsi'i a nî ngàà ji ghà'atè, ntswa mma'a ni a mum m'ò'ò bo bi a mûm nkî. Tsò'ò tsò'ò Taà, mbæ ò zî nghirè ànnu tsu, ò kô mlinnè yi'i, nkwetè yi'i."

23 Yesu a swon ghu mbo mæ, "O swon bæ mæ, 'Mbæ ò zî nghirè ànnu tsu! Kaa mbæ ànnu yi tsu a wa'à nû yi mæ a nî ntii yi a nu Nwi aa tsyà bæ."

24 Ta bi mu wa a burè ntônè nghaa tsi'i nî nî nswon mæ, "Wa mè nî ntii gha a nu wò, lâ kaa àbîintii ya kaa a wa'à kù'ù, kwetè ghà ta mè ku'usè nî ntii gha a nu wò."

25 Yesu a yè nòò bæ wa i ka nzwunè nzi ghu mbèè, mburè nwenè azwi yi bi ya, nswon ghu mbo mæ, "Wò, azwi yi mæ a ghirè ni mæ tâ mu ghù à tsuu ki ghàà, nkî nghirè mæ tâ àtû yi kwo aa, mè swon a mbo wò mæ ta ò fe'è ghu ato'o, nî tsu ghu nu burè bú kuu kuu."

26 A swon mê làà, azwi ya a yè'è, nnañsè ntsigè mu wa tsi'i nî mîti, mfe'è ghu nû. Mu wa à tigè mbæ tsò àku nû. Bè bi ghà'atè bii mæ bi le nyè yi aa, bi le nswon mæ, "A kwò mæ."

27 Là Yesu a tswà àbô yi, nne yi mbiinsè, a binnè ntèè.

28 Yesu a tigè nlo nghèè nkûu a ndâ, à kùu mê bo bi nganyègènnu ji tswè tsi'i bò bo, bo betè ghu mbo mæ, "A ghirè nghirè akè kaa bi'i wa'á mfi'i azwi ya zî aa è?"

29 Yesu a kwi'i mæ, "Kaa mbæ bi wa'á mbuu azwi ma yû nî àyoo dàn fi'i ntsyatè atsà'atè Nwi."*

*Ajan yi mæ Yesu à le mbù nghaa nlon annu niwô yi aà
(Mt. 17.22-23; Lk. 9.43-45)*

30 Bo le mmà'atè adigè ya, nlo nghèè ntsya a mûm àla'a Galilea. Kaa Yesu à wa'à kôn mæ tâ nû tsu à zi

31 nlon mæ à le si di'i innu a mbo nganyègènnu ji aà; nswonè ni a mbo bo mæ, "Bi ka fa Mu Nû a mbo bè tâ bi zwitè yi, bæ mæ bi zwitè yi bon a ka bú binnè fu niwo a njm njwi ji tarè."

32 La kaa bo le nwa'á nji'i ànnu ma yû mæ à le nka di'i aa zî, la mbannè mbo'ò ni a mbetè yi.

* 9:29 Idigè anwà'ànè ji m'ò'ò i kù'ùsè nî yuà: "bo bi nsi'isè nu ti ji"

Abetə ñloŋ Nù yïi mə à kò'ɔ ntsirə aà
(Mt. 18.1-5; Lk. 9.46-48)

³³ Bo zĩ mə ñywe'e a Kapernaum, ñkuu ntswe a mûm ñda, Yesu a betə waa mə, “Ni ghìrè ñghaa aa ànnũ akə a mánjĩ aa ɛ?”

³⁴ A bètə mə aa, kaa bo wa'a waa bânɲè ñghaa nloŋ mə bo ghìrə ntswe a mánjĩ ñghaa nswũɲnè bo ni bo, ñlɔɔ ní ñzi nù yïi mə à kò'ɔ ntsirə a titii bo aà.

³⁵ Yesu, a tswê a nsyɛ, ñtwon ɲgǎnyɛgɛnnũ ji jya nighũm ñtsò baa, nswon a mbo bo mə, “Nù yïi mə a lòò a mbê ñtsyambĩ aa, à tswe ni mbəɲ i tigə bə nlwĩ'ɲjĩm a titii bə bĩtsim, ñki ntswe ní mbə ɲgàɲàfà'a a mbo bə bì tsimè.”

³⁶ A swòɲ mə laà, ñlɔgə mũɲkhə nte'ɛ a titii bo, ɲɲɛ mu wa ntukitə a mbo yu, ñswon a mbo bo mə,

³⁷ “Nù ñtsim yïi mə à kwèrə mũɲkhə yĩ tsù tsǒ ghuà ní ñkũm gha aa, à kwèrə aà ghâ. Nù ñtsim yïi mə à kwèrə gha aa, kaa à sɪ aa tsi'ĩ gha kwèrə, à ki ɲkwèrə aa yu wa yïi mə à lɛ ntòò ghâ aà.”

Nù à bə tsuu annù yi'inè ki tuu bon à bĩ aà ñjĩm yĩ'inè
(Lk. 9.49-50)

³⁸ Jon a swonə a mbo Yesu mə, “Ndi'innũ, bĩ'ĩ ghìrə nyə ñu yĩ mɔ'ɔ a fi'ĩ ni ñzwĩ jĩ bì a ato'o bə ní ñkũm gho, bĩ'ĩ tsu'unə yi nloŋ mə kaa à sɪ ñu àkòrə yĩ'inè yĩ mò'ɔ bə aà.”

³⁹ Yesu a swon mə, “Ni tsuu nĩ ki tsu'unə bē, ñloŋ mə ñu à bə ghìrə annù yĩ yɛyɛrə ní ñkũm ghà bon kaa mbə wa'a bù ñzi a wàɲsə a ɲghaa ànnũ yĩ bì a noò ñjĩm a ngaa mè.”

⁴⁰ Nloŋ mə nù yïi mə kaa à sɪ annũ yi'inè tuu aa, à bĩ aà ñjĩm yĩ'inè.

⁴¹ Mè swon a mbo bù tsi'ĩ annù ñɲkon mə, nù yïi mə à fa ndôn ñkĩ mə tâ ni no nloŋ mə ni bii ní ñkũm Kristo aa, kaa à ka yĩ wa'a tswê ti kwèrə mĩtsɔ'ɔnè mĩ afà'â mĩ.

Akwà'anə a ɲghirə ibĩ
(Mt. 18.6-9; Lk. 17.1-2)

⁴² “Nù yïi mə à ghìrə mə ta mu yĩ mò'ɔ fàa titii bɔɔ bĩ kəgə buà bii mə bì ñɲ ñtĩ waa a nu mè aa, nù yïi mə a ghìrə a ghìrə ànnũ yĩ bì ɲwò aa, a bɔɲ mə tâ bì kwèrə ɲgò'ò àbaa yĩ ɲwè ghu ntɔɲ ɲghɛ mma'à a ɲkĩ miyaa.”

⁴³ Mbə àbô yo a ghìrə mə tâ ò wo a mûm innũ jĩ bì, ò kwyê ñlɔ'ɔsə. A bɔɲ mə ta ò bə àbô mò'ɔ nyi ɲkuu a mûm ñtswèntĩ, ñtsyatə a ntswe ni mbo mĩ mbaa nyi mbàɲnè ɲghɛ a mum mɔ'ɔ Satan, a adigə yïi mə mɔ'ɔ i khi ghu, kaa kĩ'ĩ bwènə aà. [

44 Ma mùu adigə kaa mǝwǝ'ĩ mǝ mǝ mi kurə bə aa, kaa mi si kwokə, kaa mo'ɔ yǝ mǝ i tòò bə ghu aa kaa wa'à kǝ mǝbwenə.]

45 Kǝ bɛɛ mǝ àkòrə yo a ghírə mǝ ta ɔ wo a mǝm ɛnnù jǝ bǝ, ɔ kwyɛ nǝɔ'sə. A boŋ mǝ ta ɔ bə ntá mò'ɔ nyi ŋkuu a mǝm ntswɛntǝ, ntsyatə a ntswe nǝ mǝkòrə mi mbaa tá bǝ yǝ mbàŋnə mǝma'a gho a mum mo'ɔ Satan. [

46 Ma mùu adigə kaa mǝwǝ'ĩ mǝ mǝ mi kurə bə aa, kaa mi si kwokə, kaa mo'ɔ yǝ mǝ i tòò bə ghu aa, kaa i wa'à kǝ mǝbwenə.]*

47 Bɛɛ mǝ nǝlǝ'ĩ no nǝ ghírə mǝ tá ɔ wo a mǝm ɛnnù jǝ, bǝ ɔ twe'è mǝme'e. A boŋ mǝ ta ɔ bə nǝlǝ'ĩ mò'ɔ nyi ŋkuu a mǝm ɛnnù nǝfò Nwǝ, ntsyatə ntswe nǝ mǝ'i mi mbaa tá bǝ yǝ mbàŋnə mǝma'a gho a mum mo'ɔ Satan.

48 Ma mùu adigə kaa mǝwǝ'ĩ mǝ mǝ mi kurə bə aa, kaa mi si kwokə, kaa mo'ɔ yǝ mǝ i tòò bə ghu aa, kaa i wa'à kǝ mǝbwenə.

49 Bǝ ka yǝ nanʂə ŋú ntsǝm nǝ mo'ɔ, [a ŋǝŋǝŋ a ajàn yǝ mǝ bǝ nanʂə nǝ ŋjoo mmà'anwǝ tsǝm nǝ fǝŋgwan aà.]*

50 Fǝŋgwan fǝ boŋə, Lá mǝbə fǝŋgwan fǝ tuu nǝlǝ bǝ kǝ lǝ, boŋ bǝ ka tigə bǝ ghírə aa mǝ akə tá fǝ bǝ ka nǝlǝ aa ɛ?

A boŋ mǝ tá nǝ ghírə tá fǝŋgwan tswe a nu bù tá tá nǝ tswe nǝ mǝboonə bù nǝ bù.

10

Yesu à dǝ'ĩ ɛnnù nǝlon nsà'anə nǝyɔ'ɔ

(Mt. 19.1-12; Lk. 16.18)

1 Yesu à lɛ mbù nǝlɔ maa adigə ŋghɛɛ a mbù'u Yudea, ntoo ŋghɛɛ a njii ŋkǝ Jordan. A ghɛɛ mǝ ntswe ghu, àkùrə bə a bú mǝboontə ghu mbɛɛ. A bú ŋka ndǝ'i waa nǝ ɛnnù Nwi tsi'ĩ ajàn yǝ mǝ à lɛ si ghírə a ŋgaa ŋgaa aà.

2 BaFarisai bǝ lɛ nzǝ ntsitə yǝ, nǝɔ mǝ bǝ kwà'anə yǝ, mǝbetə yǝ mǝ, “Nòŋsə à bǝlǝ mǝ tá ŋù à fǝ'i ŋgwɛ yǝ a nda yu aa ɛ?”

3 A betə waa mǝ, “Moses à lɛ nswon a mbo bù mǝ akə nlon ma yu ɛnnù aa ɛ?”

4 Bo swon mǝ, “Moses à lɛ nǝlə mǝ mbə ŋù a tswe nǝ mǝfǝ'i ŋgwɛ yǝ a nda yu, a ŋwà'anə àŋwà'anə nsà'a nǝyɔ'ɔ mǝboŋ furə yǝ.”

5 Lá Yesu a swon a mbo bo mǝ, “Moses à lɛ ŋwà'anə nòŋsə mǝ ghu a mbo bù aa nlon mǝ mǝntǝ muu lɛ ntǝ aà.

* 9:46 Kaa adigə yuà kaa a si nǝ ŋwà'anə jǝ mo'ɔ tswé.

* 9:49 Ma yǝ àtǝ a yòn aa “bǝ ka yǝ nǝŋ fǝkwǝŋ a nǝ ŋjoo mmà'a Nwǝ tsǝm,” (Lev. 2.13) yǝ kaa a si mǝm ŋwà'anə jǝ mo'ɔ tswé.

⁶ Lâ nloginə a noò yï mə Nwĩ à le nnaɲsə mbi yù aa, àɲwà'ànə Nwĩ a swon mə, 'Nwĩ à le nnaɲsə waa aa, ɲumbâɲnə ni mɔɲgyè.'

⁷ 'Tsɔ mə a bə laà aa, ɲumbâɲnə à ka ki mà'atə taà yï bô ndè yï, i zï bòònsə bô ɲgwê yï, tâ bo bi baa tigə mbə nyănu yï mɔ̀uèrè.

⁸ Maa ajàn kaa tâ bo wa'à bə bi baa bù mbə, ntigə mbə nyănu yï mɔ̀uèrè.'

⁹ Ma mùu ajàn àyoo yï mə Nwĩɲgòn à bòònsə mē aa, tâ ɲù tsu à tsuu lɔ̀ yàtə."

¹⁰ Yesu à bù mē ɲlo ɲkuu ɲghɛ a nda, ɲgăɲyɛgənnu ji i bú mbetə innu ghu mbo nlon annu ma yù.

¹¹ A kwi'i a mbo bo mə, "Mbə ɲumbâɲnə a fi'i ɲgwê yï a nda yu mbu nyo'ɔ yï dən bon à ghìrə aa annu mǎghàbè; mɔ̀fənsə annu a mbô ɲgwê yï.

¹² Kə bɛɛ mə mǎɲgyè a tuu ndoò yï, mɔ̀fɛ'ɛ ɲghèè nyo'ɔ yï dən bon à ghìrə aa annu mǎghàbè."

Ajàn yï mə Yèeso à le ɲniɲ mbɔɔnə a nu bôɲkhə aà
(Mt. 19.13-15; Lk. 18.15-17)

¹³ Bə bi mɔ'ɔ bi le nzi ni bôɲkhə ghu mbo mə tâ à nɔɲsə mbô mi a atu bo, lâ ɲgăɲyɛgənnu ji i wenə waa.

¹⁴ Bi kà mē aa ɲwenə waa aa, Yesu a yə, ɲtòɲə yi i lwĩ, a swon a mbo bo mə, "Nì ma'atə bɔɔ bya tâ bi zi a mbo mē, ɲtsuu waa ki kɲè bə; ɲlon mə ànnu nifɔ Nwĩ a tswe aa a mbo bə tsɔ bo.

¹⁵ Mə swòɲə a mbo bù tsi'ĩ annu nĩkon mə, ɲù yï mə à si annu nifɔ Nwĩ tsi'ĩ tsɔ mũɲkhə kwɛrə aa, kaa à ka yï wa'à ghu kuè."

¹⁶ A swòɲ mə laà aa, ɲɲɛ bɔɔ bya ɲkwe'e, nɔɲsə mbô mi a atu bo, ɲniɲ mbɔɔnə a nu bo.

Annũ Mũɲgwà'à ɲgàɲkabə
(Mt. 19.16-30; Lk. 18.18-30)

¹⁷ Yesu à le mɔ̀fɛ'è ɲghəə ki ghèè ɲghaa, ɲumbâɲnə yï mò'ɔ a khə ɲzi nswèètə miku'utə mi ghu nsi, mbetə yi mə, "Ndi'innu yï ɲsigìnə, mbə mē ghìrə aa mə akə mbon ji ilon yï mə i tswe nĩkon aa ɛ?"

¹⁸ Yesu a betə ghu mbo mə, "O twòɲə gha ni ɲù yï ɲsigìnə aa a ya aa ɛ? Kaa ɲù yï ɲsigìnə à si ghu tswê, ɲtsyatə Nwĩ yuyu.

¹⁹ O zï ndi'i Nwĩ: 'Tsuu ɲu zwitə. Tsuu annu mǎghàbè ghìrə. Tsuu yèrə. Tsuu abăɲnənnu tswɛɛ. Tsuu ɲkòbè a nu ɲù jìtə. Ka nyu'unə taà ghò bo ndè ghò.' "

20 Nù wa a swon a mbo Yesu mæ, “Ndi'innu, mæ lèə mæ ndi'i mà jû tsi'i tsimè, nloginè aa a mûnkhê.”

21 Yesu a lii yi, ñkɔŋə yi, nswon ghu mbo mæ, “Ayoo yĩ fùurè a bonə a mbo wò: Ghèe mfèe njoò tsim jii mæ ò tswe ni ju aa, nlogə ñkabə yii mæ ò fèe ghu aa, nyàtə a mbô ñgànəfumə, bon ò ka bânə tswe nĩ àfù'ù a aburə. O ghèe nghirè ma mùu ajàn, ò bú mbii nzi ñka nyonə nàà.”

22 A yu'ù ànnu ma yû, nû yĩ i borə, a lô ntigə nghèe nĩ àjəŋnè, nlon mæ a lè mburə mbə ñgànəkabə yĩ ñwè aà.

23 Yesu a karikə yi nlii ñgǎnyəgənnu ji nswon mæ, “A burə ntsyànə si'i a mbo ñgànəkabə a ñkuu a mûm ànnu nifò Nwĩ.”

24 Ànnu ma yû a lè mburə ñgha'a ñgǎnyəgənnu Yesu. La a bú ñku'usə nswon a mbo bo mæ, “Bòò bá, a burə ntsyànə si'i si'i a ñkuu a mûm ànnu nifò Nwĩ.

25 A fwaatə a mbo kamel a ntsurə a nili'i ni sa'a ntsyatə a mbo ñgànəkabə a kuu a mûm ànnu nifò Nwĩ.”

26 Bo yù'ù mē nuà nìghàà ni burə ntsya waa tsi'i a mbənnu bo tigè mbetə bo ni bo mæ, “Nù yii mbə a yweenə aa a tigə mbə aa wò aa ε?”

27 Yesu alii waa nswon mæ, “Ànnu a tsya aa bə ñumisòŋə, kaa a si Nwĩ tsya, nlon mæ mbə Nwĩ à tse ghèrə innu tsimè.”

28 Peta a loginè ñka nswon ghu mbo mæ, “Tigə ò yə mæ bĩ'i mmà'atə njoò tsim tă kĩ yòŋə nòò?”

29 Yesu a swon mæ, “Mə swon tsi'i ànnu nĩŋkon a mbo bù mæ, ñu ntsim yii mæ à mà'atə nda yi, kě bɔɔ bi maà bi bi mbāŋnè kə bĩ bāŋgyè, kě ndè yĩ, kə taà yĩ, kě bɔɔ bi, kě ibwensye ji nlon ñgaa yà kə nlon ntoo yĩ ñsiginè aa,

30 à ka yi kwerə, tsĩtson fàa atu nsyè, nda bo bì bɔɔ bi maà bĩ bi mbāŋnè bo bì bì bāŋgyè, ni bĩndè, ni bɔɔ, nĩ ibwensye, ñgaa ñkhì, tă bə kii ntso'ɔ nĩ àkòrə yi. Lā bɛɛ a yi ti bə a noò ñjim, a jĩ ìlon yii mæ i lwi'i nĩŋkon aà.

31 Lā bə bĩ ghà'atə bii mæ bi ni bĩtsyà bi mbii tsĩtsòŋ aa ka yi tigə bə bĩsirə bi ñjimè, tă bĩsirə bi ñjim tă bì yi mbāŋnè ntigə bĩtsyà bi mbii.”

Ajàŋ mæ Yesu à lè mbù ñghaa a ñgaa yii i ywe'e ji tarə nlon annu niwô yi aà.

(Mt. 20.17-19; Lk. 18.31-34)

32 Yesu à lè nswon ma juu innu aa a noò yii mæ bo lè ntswe a mânji, ñko'ɔ nghèe ni a Yerusalem aà. A lè si ghèè ni a mbii ñgǎnyəgənnu ji jya i yonə ni a ñjim, ànnu a burə ntsya waa tsi'i tsyà; nìbɔ'ɔ ni tswā bə bya bii mæ bi lè si yòŋə nĩ waa laà. Yesu a logè ñgǎnyəgənnu ji jya nìghûm ntsò baa bo bo ghèntə a mbii, a bú ñka ñkwatə nswon nĩ innu jii mæ i ka fè'è a nu yu aà.

³³ A swonj a mbo bo mə, “Yê nî, tsǝ mə bî'inǝ kǝ'ǝ nghɛɛ a Yerusalem aa, bî'inê ka kǝ'ǝ ghɛɛ ghu, tâ bî tswa Mu Nù mfa a mbo bìlî bi ngǎɲmà'a Nwî bo bì a mbô ngǎɲndî'i nòɲsè tâ bo tso'ǝtǝ isa'à yî ntsǝrǝ mə tâ bì zwitǝ yî. Bɛɛ bo tsǝrǝ laa boɲ bo ka tigǝ lǝgǝ yî fa a mbo bitizi Nwî,

³⁴ tâ bo ka ɲwyɛ nîi, ntutǝ mîtwyɛ ghu nu, ɲghǝǝ yî, mbonj nzwitǝ yî. Bɛɛ mǝ ɲjwi i tsya ji tarǝ, a bù mbîinǝ nîwô.”

*Annù yîi mə Jems bo Jon lɛ mbetǝ a mbo Yesu aà
(Mt. 20.20-28)*

³⁵ Jems bo Jon, bǝǝ bi Zebedee, bo lɛ nzî ntsî'i Yesu ɲswonj ghu mbo mə, “Nǝdî'ɲnnù, bî'i lǝǝ mə ta ò ghîrǝ annù yî mǝ'ǝ a mbo bî'î.”

³⁶ A betǝ a mbo bo mə, “Nî lǝǝ mə ta mǝ ghîrǝ aa annù kǝ a mbo bù aa ɛ?”

³⁷ Bo swonj ghu mbo mə, “Bî'i lǝǝ mə ta ò bii mə, nǝǝ yîi mǝ ò ka yî kuu a mûm ànnù nîfǝ wǝ aa, ta bi'i bi baa tswe, yî mǝ'ǝ a mbɛɛ nîkwɛɛ wǝ nî mà'à, yî mǝ'ǝ, a mbɛɛ abǝ ɲkwàbǝ.”

³⁸ Lâ Yesu a swonj a mbo bo mə, “Kaa nî sî annù yîi mǝ nî betǝ aa zî. Mbǝ nî nô ɲdǝɲ yîi mǝ mǝ tswe nî ɲno aa, kǝ ɲbǝ nî bii mǝ bì ɲmumurǝ ghuu a mûm ɲkî a ajàɲ yîi mǝ bì tswe nî ɲmumurǝ mǝ ghu aa ɛ?”

³⁹ Bo bii mə, “ɲɲǝ.”

Yesu a swonj a mbo bo mə, “Tsi'î annù ɲɲkonǝ, nî ka no ndǝɲ yîi mǝ mǝ tswe nî ɲno aa, tâ bì ki ɲmumurǝ ghuu a mûm ɲkî a ajàɲ yîi mǝ bì tswe nî ɲmumurǝ mǝ ghu aa.

⁴⁰ La kaa à sî adigǝ ya bǝ a ntsǝ'ǝ bǝ bii mə bì ka yî tswe a mbɛɛ nîkwɛɛ mǝ nî mà'à kǝ nî ɲkwàbǝ aa, a nî idigǝ ma jû aa a ka yî tswe bǝ bii mə bì naɲsǝ ilǝɲ ghu a mbo bo aa.”

⁴¹ Abùgǝ ngǎɲyǝgǝnnù jya ɲìghum bǝ yù'ù mǝ annu ma ya, ɲlwisǝ ntǝɲ a nu Jems bo Jon.

⁴² Yesu a twonǝ waa bitsîm, bo zi a mbɛɛ yu, a swonj mə, “Nî zi mǝ bǝ bii mə bì sa'a bitizî Nwî aa, bì nǝɲ aa atu bo, ɲbù'utǝ nî waa; bǝ bî wǝ byaa bì tswǝ nî àdà'à a atu bo.

⁴³ Kaa ɲbǝ wa'ǎ maa ajàɲ a titî bì bǝ; ɲù yîi mǝ a lǝǝ mbǝ ɲù yî ɲwǝ a titî bì aa, tâ à bǝ ɲgàɲàfà'ǎ ghùù,

⁴⁴ tâ ɲù yîi mǝ a lǝǝ mbǝ ɲtsyàmbîi aa, tâ à bǝ abù'ù yuu bitsîmǝ.

⁴⁵ Nlonj mə, tsi'î Mu Nù, kaa à lɛ ɲwa'à zî aa mǝ tâ bì ka mfa'a ghu mbô. A lɛ nzî aa a mfà'a a mbo bǝ, i kîi fa ntswǝntî yî a ntsu'u atu bǝ bì ghà'àtǝ ghu.”

*Ajàɲ yîi mə Yesu à lɛ ɲghùrǝ mfǝ'ǝnǝ Batimeo aà
(Mt. 20.29-34; Lk. 18.35-43)*

46 Yesu bo bì ñgǎnyəgônnù ji bo lɛ zĩ ñywe'e a Yeriko, bô lò mē ghu ɲka mɛ'ɛ bo bi àkùrè bē bĩ ghà'àtè, ñyə Batimeo, mɛ'fə'ənè mu Timeo, a tswê a mbèè mǎnjĩ, ñlɔɔ nĩ ñjoò.

47 A yù'ù mē mə à nĩ Yesu mu Nazareth, ñlɔgɪnə ɲka ntɔɲnə nswonə nĩ mə, “Yesu, Mu David, ko mĩlɪɲnə ghà!”

48 A kà mē aa ɲghaa laà, bē bĩ ghà'àtè bi ka ɲghaantə nswonə ghu mbo mə tâ à kutə ntsù yĩ; la a bǎɲnə ɲku'usə ɲghèè bə nĩ mbĩ ñtɔɲnə nswonə nĩ mə, “Mu David, ko mĩlɪɲnə ghà!”

49 Yesu a təə, ñswon mə, “Nĩ twonə yĩ tâ à zi.”

Bi twonə mɛ'fə'ənè wa nswon ghu mbo mə, “Gaansə mitĩ mō m̀b̀inə, wá a twonə nòò!”

50 A burə mɛ'fure atsə'ə yĩ mə à lɛ ɲwabətə a nu yu aa, mma'a, ñlɪ m̀b̀inə ɲghɛɛ a mbèɛ Yesu.

51 Yesu a betə ghu mbo mə, “O lòo mə tâ mə ghìrə aa akè a mbo wò?”

Mɛ'fə'ənè wa a swon mə, “Taà, ghìrə tâ mə bu ɲka nyə idigə!”

52 Yesu a swon ghu mbo mə, “Tigə nlǔ ɲka ɲghèè nòò m̀b̀a, wa àb̀iintĩ yo a ghìrə mē ò tiì.”

A swon mē laà, mĩ'i mĩ mɛ'fə'ənè wa mĩ kĩ ɲghensə nlaa, ñtigə nyə nĩ idigə, a tigə ñlɔ ɲka nyonə nĩ Yesu.

11

*Ajàɲ yĩ mə Yesu à lɛ ɲkuu a Yerusalem tsô mɛ'fə' aà
(Mt. 21.1-11; Lk. 19.28-40; Jn. 12.12-19)*

1 Bô ghèè mē ɲka ɲkuu a Yerusalem, ɲghɛɛ nywe'e a Betfage bo a Bethany, a mbĩ ñta'a Olive, Yesu a toò ñgǎnyəgônnù ji ji baa

2 ñswon a mbo bo mə, “Nĩ ghɛɛ ɲkuu a mûm mû àla'a yĩ, a mbĩ bù. Nĩ bə ghɛɛ kɪ kuu ghu bon nĩ ka yə mu nàà jàkàsĩ yĩ mə kaa ɲù à lɛè m̀buritə ghu atu ko'ɔ aa, tâ bì tɪɲnə. Nĩ yə, nĩ fɛè ñzi mfa nĩ mə.

3 Bɛɛ nĩ ti fɛè ɲù a betə ghuu mə nĩ fɛè aa a ya lɛ, nĩ swon ghu mbo mə, ‘A lòo Mmà'àmbĩ. Wá à ka wǎɲsə bənsə fu.’

4 Bô ghèè mē nyə jàkàsĩ wa bĩ tɪɲnə a ntsũnda a mbèè mǎnjĩ, bo tigə ɲghɛɛ ɲka mɛɛ.

5 Bo kà mē aa mɛɛ aa, bē bĩ mə bi lɛ ntəə maa adigə aa, bi betə waa mə. “Nĩ ghìrə aa àkè? Nĩ fɛɛ mu jàkàsĩ wa aa a ya?”

6 Bì bètə mē laà, bo kĩ ɲkwi'i tsi'i wa ajàɲ yĩ mə Yesu à ghìrə nswon mə tâ bo kwi'i aà. Bè bya bi tigə m̀ma'atə waa bo ghèè nĩ nàà yá.

⁷ Bo zî ni jâkâsî wa a mbo Yesu, nîlogè itsè'ê jyaa nnonjə wa njîm nàà, Yesu a tigè ñko'ɔ ntswe ghu.

⁸ Bè bî ghà'atè bi logè itsè'ê jyaa nsanjə a mânjî, bè bî mo'ɔ bi ghèè nîlɔɔ ijan a mûm mînsòò ñki nzi nɔnjə wa mânjî.

⁹ Yesu à kà mē aa ñghɛɛ, bè bîi mē bi lɛ si ghèɛ a mbîi aa, bo bi bîi mē bi lɛ si yònɛ ghu njîm aa, bi tigè nɛɔnjə nswonjə ni mē,

“Hosiana! Bî'inè gha'asə yu wa yîi mē a zî a nî ñkûm Mmà'àmbi aa.”

¹⁰ Bî'inè gha'asə annù nîfò taà yî'inè David yîi a zî aà.

Hosiana a mbo Nwî Ako'òntsirə.

¹¹ Yesu à kùù mē a Yerusalem, ñkuu ñghɛɛ a ndâmà'anwî, nîli nyə ñgòɔ njòò tsim jîi mē i lɛ ntswe ghu aà. Tsò mē à lɛ ti bə aa bonj nòò à ghèè mē aa, bo bi ñgǎnyəgənnù ji jya nìghûm nîsò baa bo tigè nîlɔ m̃bu mbîi fu a Bethany.

Ajan yîi mē Yesu à lɛ nnin ndòò a atu àti fig aà

(Mt. 21.18-22)

¹² Abèè a lò mē m̃fu'u bo lò a Bethany ñka mbîi, nîi i kà nyanjə Yesu.

¹³ A təə a sà'a agha'a nyə ati fig, ñyǎɔ ji i nanjə m̃fwɛ m̃fwɛ ntigə mfii ni mē tsin, a ghèè ghu mbèè mē mbə yu yə àyoo ghu tá kya ji lɛ. A ghèè mē nyə tsi'î ñfu fù kaa wa'ă ayoo ghu yê, nîlonj mē kaa à lɛ ñwa'ă noò mîntà mî fig bə aà.

¹⁴ A yè mē laà, ñswonj a mbo àtî fig ya mē, “Nloginə sii, kaa ò ka yî wa'ă mîntà bû ñkoonə tâ bə ji.”

Ñgǎnyəgənnù ji jya lɛ yu'u annù ya mē à lɛ nswonjə aà.

Ajan yîi mē Yesu à lɛ mfurə ñgǎntan mîtàà a mûm ndâmà'anwî aà

(Mt. 21.12-17; Lk. 19.45-48; Jn. 2.12-22)

¹⁵ Bô ghèè mē nywe'e a Yerusalem, Yesu a kuu a mûm ndâmà'anwî. A kùù mē, nyə bē bi tswé ghu, m̃fee ñkii nyuu nî njòò. A tigè nloginə ñka mfurə nî waa ma byâ bîi mē bi lɛ si tanj mîtaa ghu aà. Ntîi itetè bē bîi mē bi lɛ si kwensə nî ñkabə ghu aa, bo bi ñlɛɔ bē bîi mē bi lɛ si fèè nî bi bugirəm̃kuu aa, mmà'ànə a nsyê.

¹⁶ Kaa wa'ă lò mbîi mē tâ ñu nîbò wàà yî tsù tâ à be'e njoo ñkuu ntsya ni ju wa ndâmà'anwî.

¹⁷ A ghîrə mē laà, ntigə nloginə ñka ndî'i waa, ñswonj mē, “A tswe a mûm àɔwà'ănə Nwî mē,

‘Bi ka yî tigə twonjə nî ndâ yà nî nda yîi mē bə bi itoò tsim ka yî tigə zî tsà'atè nî Nwî ghu’.

Lâ nî bàṅnè mē m̀bən i tigè àdìgè nlèèntè biyèrê.”

¹⁸ Bilii bi ṅgǎṅmà'a Nwĩ bo bi ṅgǎṅndi'i nòṅsè lɛ nyu'u annù yĩ mē à lɛ ṅghìrè aa, òtigè nlòò nì mǎnǵi yĩ mē mbə bo tsyá ghu nzwitə yi. Bo lɛ si bɔ'ɔ nĩ nlon mē nnòò bē wa tsim lɛ mburə yerə nĩ innù jya yĩ mē à lɛ si dī'i aà.

¹⁹ A bē mē a noò ṅkwêfɔ Yesu bo bi ṅgǎṅyənēnnù ji bo fɛ'è wa mǔm ala'a Yerusalem, ṅghɛɛ waa.

Annù yĩ mē Yesu à lɛ ndi'i nlon ati Fig ya aà

(Mt. 21.20-22)

²⁰ Abèè a fù'ù mē bo ka ntsya a tìtugə, nyə mē atĩ fig ya a yòò mē tsi'i tsim òsigə nywe'e nì m̀ngǎṅ mĩ.

²¹ Peta a yə ṅwa'atə annù ya mē Yesu à lɛ nswon aà, òswon ghu mbo mē, “Rabbi, yə atĩ fig ya mē ò kì nnĩṅ ndòò ghu atu aà. A yòò mē!”

²² Yesu a swon a mbo bo mē, “Nì nĩṅ ntii ghuu a nu Nwĩ.”

²³ Mē swon tsi'i ànnù nĩkon a mbo bù mē, “Nù òtsim yĩ mē à swon a mbô òta'a ghulà mē, ‘Tso'ɔnə ṅghèɛ nnàṅə a mǔm ṅkĩ miyaa,’ òswonə aa kaa ṅkĩ'i jĩṅkè a mǔm òtii yu, m̀bii nì mē ànnù yĩ mē yu swon aa, a ka fɛ'è tsi'i maa ajàn, bon Nwĩ à ka ghìrə annù ma ya fa ghu mbô.”

²⁴ Ma mùu ajàn, mē swon a mbo bù mē, “Ṅgòṅ innù tsim jii mē nì lɔò nì a mǔm àtsà'atə Nwĩ aa, nì bii mē nì kwèrə mē, bon Nwĩ à ka fa a mbo bù.

²⁵ Ṅgòṅ bìnòò bĩtsim bii mē nì tēə a ntsa'atə Nwĩ aa, tâ nì nli'inə ifansənnù bē bĩtsim bii mē bi fansə innù a mbo bù aà, tâ tâ Taà ghùu a aburə tâ à kì nli'inə juu ifansənnù. [

²⁶ Mbə nì tsuu ifansənnù bē bĩ mɔ'ɔ kì lĩ'inə bon Taà ghùu a aburə kaà mbə a wa'a juu ifansənnù kì nli'inə.]”*

Ajàṅ yĩ mē bi lɛ mbetə annù a mbo Yesu nlon ada'a yi aà

(Mt. 21.23-27; Lk. 20.1-8)

²⁷ Bo lɛ mbù òzi fu a Yerusalem. Bo zĩ mē, Yesu a ka ṅkarə nì a mǔm òdāmà'a Nwĩ, bilii bi ṅgǎṅmà'a Nwĩ, nì ṅgǎṅndi'i nòṅsè bo bi bità bi ala'a bo zĩ ghu mbèè.

²⁸ Mbetə ghu mbo mē, “O ghìrə innù juà jii mē o ghìrə aa nĩ àda'a wo aa ɛ? A adà'à ma yú a mbo wò aa, a fa wò aa ɛ?”

²⁹ Yesu a swon a mbo bo mē, “Mē ka kii betə ghuu nĩ àbetə, bɛɛ mē nì fa akwi'i a mbo mē bon mē ka bɔṅ swon adìgə yĩ mē mē lògə ada'a yĩ mē mē ghìrə innù ma jù ghu aà.

³⁰ Jon à lɛ nlògə ada'a aa fə a ṅka mmurə bə ṅkĩ aa ɛ? A lɛ nlò aa mbo Nwĩ kè a mbo bē aa ɛ? Nì kwi'i tâ mē yu'u.”

³¹ A bètè mē laà, bo lɔgìnè ntigè nswonɔnə bo ni bo nswonɔnə ni mē, “Mbə bĩ'inè kwi'i mē a lo aa a mbo Nwĩ bon ɔ ka betə mē, lā nì tigè wa'ǎ annù yĩ mē à lɛ sɪ swonɔnə bii aa a ya aa ɛ?

³² Kè mbə bĩ'inè swonɔnə bə mē, ‘A lo aa a mbo bè lɛ?’ ” Bo lɛ ɲka mbo'ɔ a nswonɔnə ma mùu ajàn aa nlon mē bo lɛ sɪ bo'ɔ ni bè bya aà. Bè bĩtsim bi lɛ mbii tsi'ĩ ànnù nĩnkon mē Jon à lɛ mbə aa ɲgàɲntoò Nwĩ.

³³ Bo tigè ɲkwi'i a mbo Yesu mē, “Kaa bĩ'ĩ sɪ zĩ.”

Yesu a kĩ ɲkwi'i a mbo bo mē, “Kaa mè ka wa'à ɲu yĩ mē à fa ada'a mè ghirè nĩ innù jũ ghu aa a mbo bù kɪ nswonɔnə.”

12

Nìghàà nĩ nàà nlon bìlensə bi akò mìlù'ù

(Mt. 21.33-46; Lk. 20.9-19)

¹ Yesu a lɔgìnè ɲka ɲghaa a mbo bo ni mìghàà mĩ nānaa nswonɔnə mē, “Nù yĩ mò'ɔ à lɛ mbě akò mìlù'ù yĩ, ɲji'i ɲkya ɲkarisə ghu, ɲkɪ ton nigho ni nĩn mìlù'ù wa mùm ɲkyâ, mbɔɔ ndānìkàn yĩ bi ka kɪ tswe ghu i bɛ nĩ àkò ya aà. A lɛ ntigè nlensə akò ya a mbo bè, mfe'ɛ ɲghèè yĩ a atoo dān.

² Nòò ɲkya mĩntà mĩ ati mìlu'u mya à kù'ù mē a toò ɲgàɲàfà'à yĩ yĩ mò'ɔ mē tâ à ghɛɛ ɲkwɛrə mĩntà mĩ ati mìlù'ù mya mĩ mò'ɔ a mbo bìlensə bi akò byā.

³ Bo tswā yĩ ɲghɔɔ, ntsyàsə yĩ a biì tsi'ĩ mbô mbô.

⁴ A bú ntoo ɲgàɲàfà'à yĩ yĩ mò'ɔ, bè bya bi ghɔò àtú yĩ nnĩn ala'a ghu, ɲdirisə atú yĩ.

⁵ A bú ntoo ɲgàɲàfà'à yĩ yĩ mò'ɔ, bo zwitè yĩ. A bú ntoo bĩ mò'ɔ bĩ ghà'atè, bi kĩ ɲghirə nĩ bo tsi'ĩ maa ajàn, ɲghɔɔ bĩ mò'ɔ, ɲzwitè bĩ mò'ɔ.

⁶ Nù yĩ mē à lɛ ntigè mburə ghu mbo aa, à lɛ ntigè mbə aa tsi'ĩ mù yĩ yĩ mē a lɛ nnaɲsə ɲkɔɲ kòɲ aà. A lɔgè mù yĩ ma ghũ ɲkɪ ntoo a mbo bè bya, nswonɔnə ni mē, ‘Bo ka bo'otə mù ghà ghũ’.

⁷ Lā bìlensə bi akò bya bi yè mē mù yĩ wa nswonɔnə bo ni bo bə mē, ‘Aā ɲjĩndā yĩ à ghulā mē, nì zɪ bĩ'inè zwitè yĩ tǎ lɔgè ɲjoò jɪ tâ ɪ tigè mbə jĩ'inè.’ ”

⁸ Bo lɛ ntigè ntswa mù wa nzwitè yĩ mmà'a a abɛɛ wa ɲjĩm ɲkya mìlù'ù.

⁹ Yesu a betə mē, “Mbə mbôn ɲkò mìlù'ù wa a ghirə aa mē akə a nu bè bya lɛ? A ka ghèè zwitè bìlensə bi akò bya i lɔgè akò mìlù'ù ya i fa a mbo bǎdànè.

¹⁰ Kè nì lɛè ɲwa'ǎ a mùm àɲwà'ànə Nwĩ twon mē, ‘Tsi'ĩ ɲgò'ò ya mē bĩbɔɔ bi nda bi lɛ ntuu aa, ɪ bèn mē ntigè ɲgò'ò nĩbuu ni nda yĩ ɲwè;

11 a ma yû ànnù aa a ghìrə Mmà'àmbî,
a bê ànnù yî yëyerə a mbo bî'î." "

12 Bìtɔsàsə bî baYuda bya bî yù'ù mə annù ya mə Yesu à
le nswon aa nlòò a ntswâ yi nlon mə bo le nyə mə Yesu a le
nnaa nìghàà nya aa nlon ngaà yàà, lâ kaa wa'ă ajàn yîi mə
mbə bo tswâ yi aa zî nlon mə bo le si bɔ'ɔ nnòò bê wa mə
bi le nɣhotə ghu aà. Bo le ntigə mma'atə yi nlo nɣhèè waa.

Annù ntu bitax Kaisa
(Mt. 22.15-22; Lk. 20.19-26)

13 Bî le ntoo baFarisai bî mɔ'ɔ bo bì nɣǎnjìm Herod jî mɔ'ɔ
a mbèe Yesu mə ta bo zi ntswa yi ni nìghàà ni.

14 Bo zî ghu mbèè nswon mə, "Ndi'innù, bî'î zi mə annù
yîi mə o di'ì aa à nî ànnù nîŋkonè, kaa wa'à nî nsi nû lîi,
nlon mə kaa ò si abwarè nû lanɛ, lâ ndi'ì aa tsi'î mǎnjî yîi
mə Nwî a lòò mə tâ bè ka ntswe ghu aà. A ku'unə ni nòŋsə
yî'inə a ntu tax a mbo Kaisa kè nɣkàn aa ɛ? Bî'î ka mma'a
tax kè bî'î tsuu kî mà'à ɛ?"

15 Lâ Yesu a zî àbagilə yaa, mbetə waa mə, "Ni lòò a
nɣwà'ànə a gha aa a ya aa ɛ? Fâ nî nɣkabə silva a mbo
mə tâ mə yə ɛ."

16 Bo fâ nɣkabə ya ghu mbô, a betə waa mə, "A tswé àtu
wo bo bì ikûm wo fàa nî nɣkabə aa ɛ?"

Bo kwi'ì ghu mbo mə, "Aà yi Kaisa."

17 Yesu a tigè nswon a mbo bo mə, "Ni ka mfa njoo jîi mə
à ni jî Kaisa aa a mbo Kaisa nɣkii mfa nî njoo jîi mə à ni jî
Nwî aa a mbo Nwî."

Bo yù'ù mə ànnù a burə ntsya waa tsi'î tsyà.

Abetə nlon annù nyweenə ni nɛwò
(Mt. 22.23-33; Lk. 20.27-40)

18 BaSadukai bîi mə bi swonə ni mə kaa bè si a niwo
yweenə aa, bi le nzî a mbèe Yesu, mbetə yi mə,

19 "Ndi'innù, Moses à le nɣwà'ànə ndi'ì a mbo bî'î mə,
mbə ndim nù a kwo mma'atə nɣwê yî ti bɔɔ, mumaà yî wa
a logè nɣwê yî wa jwe bɔɔ bo yu a mbo ndim yî wâ.

20 Bɔɔ bi ma bi mbânɛnè bi le ntswe ghu bi Sambaà; yî
ntsyambîi a logè nɣwê yî, nka nɣkwo kaa wa'a bɔɔ jwî.

21 Yîi mə à yòntə aa a logè mǎngyè wa, lâ nɣkî nɣkwo tsi'î
ti bɔɔ; muma yîi mə à le nywe'e bitarə aa, à le nɣkî nyo'ɔ
mǎngyè wa, nɣkî kwo yîi nɣgaa tsi'î ti bɔɔ.

22 Bɔɔ bi ma bya bi sambaa bi yo'ò mǎngyè wa nɣkî nɣkwo
tsi'î bìtsim ti bɔɔ. Mǎngyè wa yu mbon a yî nɣkî nɣkwo yîi
nɣgaa a njim.

²³ A noò yïi bè ka yï yweenə ni nìwo aa tâ mǎngyè wa tâ à bə aa ɲgwê wò, tsǒ mə bo bya bi sàmbaa bi le nyɔ'ɔ yi aa ɛ?"

²⁴ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, "Nì sǐ zi mə nì fànsə aa ànnù laà ɛ? Nì fànsə ànnù aa nlon mə kaa nì sǐ annù yïi mə a tswe a mùm ɲwà'ànə Nwĩ aa zi, kaa wa'ǎ midà'a mi Nwĩ ki nzi aà.

²⁵ Nlon mə nòò yïi bè ka yï bìnə niwo aa, kaa baa yi wa'à kà nyɔ'ɔ, kaa wa'à nì bǎngyè a ndà nìyɔ'ɔ kii mfa, bi ka yï bǎnə bə aa tsǒ baangel a aburə.

²⁶ Lâ ɲghɛ nì ànnù nyweenə bìku bi bē, nì leè ɲwa'ǎ adigə ya a mùm ɲwà'ànə Moses, nlon atsùgə iti ya mə mɔ'ɔ le sǐ khi ghu aa, twon aa ɛ? Nwĩ à le nswon a mbo Moses mə, 'Mə laa mbə Nwǐngon Abraham, mbə Nwǐngon Isaac, ɲki mbə Nwǐngon Yakob.'

²⁷ Kaa à laa ɲwa'à Nwǐngon bìku bi bē bē. A bə aa Nwǐngon bə bii bi tswe bi tì. Wa nì burə mfànsə aa ànnù."

Ndì'í Nwĩ yĩ ɲwè yá

(Mt. 22.34-40; Lk. 10.25-28)

²⁸ Ngàndì'í nòɲsə yĩ mɔ'ɔ à le ntswe a tìtì bo, ɲyu'u ajàn yïi mə bo le sǐ ghàa aà. A yè mə Yesu à kwĩ'i abetə yaa ya tsi'ĩ sigìnə aa, mbetə yi mə, "Ntsyambĩ nndì'í Nwĩ ì bə aa yuu aa ɛ?"

²⁹ Yesu a kwi'i mə, "Ndì'í yĩ ntsyambĩ ì bə aa mə, 'Nì yu'u mbà, baIsrael! Mmà'àmbĩ Nwǐngon yĩ'inə, Mmà'àmbĩ à nì tsi'ĩ yù yu yĩ mǐfùurə.

³⁰ Tigə ɲkònə Mmà'àmbĩ Nwǐngon ghò nì nti ghò tsimə, nì ntswènti yô ì tsim, nì mitsyɛ mo mitsim, nì midà'á mo mitsimə.' "

³¹ Yii mə ì yòntə aa, ì bə mə, "Tigə ɲkònə a ndim ghò tsǒ ɲbì nù ghò. Kaa ndì'í yĩ dàn kaa ì sǐ ghu bú ntswe mə ì tsyàtə ma jù ji baà."

³² Ngàndì'í nòɲsə wa a swon ghu mbo mə, "Ndì'innù, O swon aa ànnù yïi mə a ku'unə, O swon aa tsi'ĩ ànnù nɲkon mə Mmà'àmbĩ Nwǐngon à nì aa tsi'ĩ yù yu yĩ mǐfùurə, kaa yĩ dàn kaa a wa'à ghu bú ntswe ntsyatə yi.

³³ A ɲka ɲkònə nii nì nti ghò tsim, nì mitsyɛ mo mitsim, nì miti mo mitsim, a ɲka ɲkii ɲkònə nì ndim ghò tsǒ ɲbì nù ghò, a nləə ndì'í ma jù, a burə mbon ntsyatə a mfa nnaà tâ bì tɔɔ ì tsim mma'a Nwĩ ghu, kə njoo mmà'anwĩ jĩ mɔ'ɔ tsi'ĩ tsimə."

³⁴ Yesu à yè mə ajàn yï mə à kwĩ'ĩ sigìnè aa nswon ghu mbo mə, “Kaa àgha'a a sì bú òsa'atə a mbo wò a nkūu a mūm ànnù nifò Nwĩ.”

Nloginə maà noò kaa nù tsù kaa a wa'à bù ònye'etə a mbetə Yesu nĩ àbetə.

Abetə òlon Ayo'ò Nwĩ

(Mt. 22.41-46; Lk. 20.41-44)

³⁵ Yesu à le nka ndi'i nĩ ànnù Nwĩ a mūm òdāmà'anwĩ, nìbetə mə, “m̀bê ògãndi'ĩ òn̄sə i swon mə Ayo'ò Nwĩ à ni mu David aa mə akə aa ε?

³⁶ Azwĩ yĩ Laa a le ntintə David yumbon a ghaà swon mə: 'Mmà'àmbi a swon a mbô Mmà'àmbi ghà mə:

Tswe a mbèè n̄kwɛɛ mə nĩ mà'à, ònye'e a noò yï mə mə ka yĩ òn̄sə ògàn̄kibàà jò a nji'i m̄kòrê wò aà.'

³⁷ “Mbə David yumbon a ka ntwonə yi nĩ Mmà'àmbi, a tigè m̀bu n̄syà aa la mbə mu David aa ε?”

Ajàn yï mə Yesu à le òwà'àsə bē òlon ògãndi'ĩ òn̄sə aà
(Mt. 23.1-36; Lk. 20.45-47)

Akùrè bē yĩ ghà'à ògha'a yï mə a le b̀òontə a mbèè Yesu aa a le nkòn a nyu'u ànnù yï mə à le sì swonə aà.

³⁸ Yesu à kà mə aa ndi'i nĩ ànnù Nwĩ a mbo bo, òswon mə, “Nĩ ka n̄syəsə ghuu nlon ògãndi'ĩ òn̄sə; bo k̀n̄hè nĩ òwè'è òdàn̄h̄ itsə'è òkarə nĩ ju, òk̄i òk̄on̄h̄ nĩ mə t̄a b̀è ka n̄sa'atə nĩ waa nĩ àghu'usə a m̄taa.

³⁹ Bo k̄i òk̄on̄h̄ nĩ n̄tswe nĩ òl̄n̄ j̄i mə i tswe a mb̄i a mūm òdàn̄ghòtə aà, òk̄on̄h̄ nĩ n̄tswe a nĩ òl̄n̄ j̄i i k̄o'ɔnə aa a idigə àdina.

⁴⁰ Bo n̄i'ĩ nĩ b̄iKwĩ'ĩ b̄i b̄āngyè, òkwɛrə nĩ òjòò jyaa nĩ m̄la'à myaa, m̀baḡilə n̄sa'atə nĩ Nwĩ nĩ òdān̄h̄ m̄ghàà. W̄a ògi'ĩ yï i ka yĩ kuu a nu bo aa i ka yĩ swèrè!”

Òkabə òtsà'atə Nwĩ òkwĩ'ĩ M̄āngyè w̄a

(Lk. 21.1-4)

⁴¹ Yesu à le n̄tswe a mbèè òkò̄m n̄n̄n̄ òkabə òtsà'atə Nwĩ, n̄lii nĩ àjàn yï mə b̀è le sì n̄n̄h̄ nĩ òkabə wa mūm òkom aà. Òḡānkabə j̄i ghà'atə i le sì n̄n̄h̄ nĩ òkabə yĩ òwè wa mūm òkò̄m.

⁴² Òkwĩ'ĩ m̄āngyè yĩ mò'ɔ yï mə à le mbə ògàn̄àf̄um aa, à le n̄z̄i n̄n̄n̄h̄ òbà'atə òkabə copper j̄i baà, òd̄ūu yi i b̀è tsò kabà yĩ m̄f̄ūrè.

⁴³ Yesu a twon̄h̄ òḡānyəḡēnn̄u j̄i bo z̄i ghu mbèè, a swon a mbo bo mə, “Mə swon̄h̄ a mbo bù t̄si'ĩ ànnù n̄n̄kon̄h̄ mə òkwĩ'ĩ m̄āngyè gh̄u mə à ni ògàn̄àf̄um aa, à n̄n̄h̄ òkabə f̄àa

mûm ñkòm ñtsyatə bê bîtsîm bîi mə bi ma'à ñkabə ñtsà'atə Nwî ghu aà.

⁴⁴ Ñlon mə bo swatə aa tsi'î mûntsirə a nî ñkabə yîi bo luu ni yu aa mma'a Nwî ghu, lâ mǎngyè ghû mə à ni ngàñàfum aa, à kòòntə aa ñkabə ñtsîm yîi mə à tswe ni yu aa mfa, à sòrətə aa ñdâ yî."

13

Ajàn yîi mə Yesu à lɛ nghàà ñlon annû nsà'a ñdâmə'anwî aà

(Mt. 24.1-2; Lk. 21.5-6)

¹ Yesu bo bì ñgǎnyəgǎnnù ji bo kà mē aa mfe'ɛ wa ndâmà'a Nwî, ñgǎnyəgǎnnù yî wa yî mò'ɔ a swon ghu mbo mə, "Ndî'innù, yə ajàn yîi mə ngò'ò jù i burə mbɔŋ mbɔŋ nghirə nda jîi mə bi bɔɔ ghu aa i ki mbɔŋ mbòŋə!"

² Yesu a swon ghu mbo mə, "O yə ñda jî wè jî wè jû? Kaa tsi'î ngò'ò yî mǎfùurə kaa i ka yî wa'à a atu yî mò'ɔ bú nɔŋə. Bî ka yî sà'à tsi'î tsîm mà'anə a nsyê."

Annû nyə ngî'i bo bi ajàn mə bi ka yî ki tsɔ'ɔ akòrə bɔɔ bi Kristo aà

(Mt. 24.3-14; Lk. 21.7-19)

³ A kò'ɔ nghèè ñtswe nsyɛ a atu nta'a Olive, mə i tswe nllî nî ñdâmà'anwî aa, Peta ni Jems, ni Jɔn, a bɔ'ɔ ni Andrew, bo betə Yesu a noò yîi mə à lɛ ntigə ntswe tsi'î bo bo aa mə,

⁴ "Nanɓə nwon tǎ bî'î yu'u, ñnnù ma jû i ka yî fè'è aa a noò àkè aa ɛ? Alènsə yîi mə a ka yî dî'î mə nòò à kù'ù mē a nyə ñnnù ma jû aa a nî aa akè ɛ?"

⁵ Yesu a logìnə ñka nswonə ni a mbo bo mə, "Nî ka ntsyəsə ghuu tsee lǒ lǒè tǎ nù tsù à mbwe'esə ghuu.

⁶ Bè bî ghà'atə bi ka yî zî nî ñkûm ghâ, i ki swonə ni mə, 'Mè ni yu!' i bwe'esə nî bè bî ghà'atə.

⁷ Bɛɛ mə nî yu'u mə bi mà'a ntsò, kə bɛɛ mə nî yu'u fiswon ñlon ntsò, nî tsuu ki bɔ'ɔ bē. Ma juù ñnnù i tswe nî mǎf'è, la kaa a wa'à bəə mə nòò ñlwi'î mǎbi wa à kù'ù mē.

⁸ Itoo i ka yî ki mà'a ntsò bo bì jî mɔ'ɔ, tǎ itoo jîi mə bîfò bu'utə aa tǎ i ki ñka ma'anə bo bì jî mɔ'ò. Nsyê i ka yî ki tsìgìnə a idigə idigə, tǎ mǎkwenə tǎ à kuu ala'à. Kaa ma juù ñnnù kaa i ka yî wa'à kǎ ñdî'i aa mə nòò ngî'i à mē mē, ngî'i mà yû i ka yî bə aa tsǒ ajàn yîi maburə à lògìnə a nyu'u nyanə a noò yîi à tsìgè aà.

⁹ "Nî ka ntsyəsə nî ghuu ñlon mə bi ka yî ki tswatə nî ghuu fa ni a mbo ñgǎnsa'a mǎsa'a; i kii ghòò nî ghuu a ndānghotə. Nî ka yî ghèɛ təə a nsi bîgûmnàa bo bì bîfò ñlon ngaa yà, i swon annû yǎ a mbo bo.

¹⁰ Lâ m̀bɔŋ tã nòò ñlŵĩ'i mbĩ à ku'u, bi tswe nĩ m̀fòò nswon ntoo yĩ ñsigìnè ya a mbo itoò tsimè.

¹¹ Bɛɛ mə bi yi ntswa ghuu ŋghɛɛ nĩ bù a nsi ŋgǎŋnsa'a mĩsa'a, nĩ tsuu ki wa'a nĩ ànnù yĩ mə nĩ ka ghɛɛ swon aà. Bɛɛ mə nòò ŋghàa a ku'u, nĩ swon ànnù yĩ mə a zi a atu bù aà, ñlon mə kaa à si bu swonə, a swonə nĩ Azwĩ Nwĩ.

¹² Nù à ka yĩ ki fa nĩ mumaà yĩ mə bi zwitə, tã tã à ka mfa nĩ mú yĩ mə bi zwitə, tã bɔɔ bi biinè ntswatə bĩtaà byaa bo bi bĩmaà byaa nĩ ɪsa'a, i lògè waa fa mə bi zwitə.

¹³ Bè bĩtsim ka yĩ ki bàà ghuu ñlon ikùm ghà. Lâ nù yĩ mə a tswa ntià yi mbii ŋgi'i nywe'e a ñlŵĩ'i aa, à ka yĩ yweenə.

Annù yĩ swèrè ñswerə yà

(Mt. 24.15-28; Lk. 21.20-24)

¹⁴ “Lâ bɛɛ mə nĩ yi nyə annù yĩ swèrè ñswerə ya a tswe a adigə yĩ mə a sì nĩ ntswe ghu tswe aa, (tã nù yĩ mə a twon annù yuà aa tã nanşə nyu'u nzi,) tã bè bĩ mə bi tswe a ala'a Yudea aa bi fɛ'ɛ ŋkhəkè ŋko'ɔ ŋghɛɛ a itu mĩnta'à.

¹⁵ Tã nù yĩ mə à tswe a atu nda aa tã à tsuu lõ bũ sigə, tã à tsuu a nda yu a ñlògè àyoò tsu bũ kuu bē.

¹⁶ Tã nù yĩ mə à tswe a mùm ñsòò aa tã à tsuu bũ bĩ a ñlògè àkutə yĩ.

¹⁷ Wɛɛ! Ŋgi'ĩ bĩmaburə bi ato'o bo bi yĩ bĩ mə bi nonşə bɔɔ maa nĩ ñjwi ma jya aà!

¹⁸ Nĩ ka ntsa'atə nĩ Nwĩ mə tã innù ma jũ i yi ntsuu fè'è a noò m̀fə'è.

¹⁹ Nlon mə ŋgi'ĩ yĩ mə i ka yĩ tswe maa noò aa i ka yĩ tsyàtə ŋgi'ĩ ntsim yĩ mə i lèè m̀fɛ'ɛ ñlògìnè a noò yĩ mə Nwĩ à lɛ nnanşə mbi yu aa i ko'ɔ ywe'e tsĩtsònə. Kaa yĩ dàn i ka yĩ wa'à bù m̀fɛ'ɛ tsɔ ma yũ.

²⁰ Lâ Nwĩ à kwyètə mə nduu ñjwi mà jũ ñlon ŋkwitu bē bi bĩ mə à tsɔ'ɔ aà. A sì laa bə bon kaa nù tsù à ka yĩ wa'à yweenə.

²¹ “Mbə nù a zi ti swonə a mbo bù mə, ‘Yê, Ayo'ò Nwĩ wa à ghuà!’ kə ‘Yê, à wĩ!’ nĩ tsee annù yĩ a swon aa lõ bii.

²² Nlon mə bAyo'ò Nwĩ bi mbwe'esə bo bi ŋgǎŋntoo Nwi mbwe'esə i ka yĩ fè'ɛ i ki ghìrè nĩ ilensə innù bo bi ñnnũtsyâmbo a mbwe'esə bè ghu, i tɛ'ɛ ki ywe'etə nĩ a mbwe'esə tsi'ĩ bè bii mə Nwĩ à tsò'ɔ aà.

²³ Nĩ tigə ŋka ntsyesə ghu; wa mə swòn mə innù tsim a mbo bù m̀bɔŋ tã nòò ma wa à ku'u.

Ajàŋ mə Mu Nù à ka yĩ bũ bĩ aà

(Mt. 24.29-31; Lk. 21.25-28)

²⁴ “A ka yĩ bə nĩ a ñjim, a nĩ ñjwi jii mə i ka yĩ ki yònə noò ŋgi'ĩ wa aa, ta ñinòò à fii, kaa tã sàŋ à wa'à bù ka nta.

25 Tâ mìnjòn mî ka nlo ni a aburə ɲwokə ni a nsyê, tâ bì tsigə ida'a tsim jii i tswe a aburə aà.

26 Maa noò tâ bì tigə nyə Mu Nù tâ à ka nzi ni a mûm mbà'à ni mîdà'à mî wè ni nìghà'à.

27 Bεε a sigə, a tigə n̄too baangel bi a nî mbèε mbi ji nikwà mə tâ bo ghεε ɲghotə bē bi bii mə à tsò'ò aa, n̄loginə a mbèε mbî yî mò'ò ɲghεε nlwî'isə ni yî mò'ô.

Annù yîi mə mbə bə yəgə ni àtî fig aà

(Mt. 24.32-35; Lk. 21.29-33)

28 “Tâ nî yəgə annù a nî àtî fig. A yi mbə noò yîi mə ntaà ji i fi'isə mə iyəɲ jî fii aa, nî zi mə noò n̄tsú mbèn̄ à tigə a abô

29 A kî mbə ni a ɲgɲ ɲgɲ mə, nî bə yə tâ innù juà i ka mfe'ε, nî zi mə à zî mē ɲkoontə, n̄tigə aa tsi'î a n̄tsúbù'ù.

30 Mə swɔɲ tsi'î annù n̄ɲkon̄ a mbo bù mə, kaa n̄wàà ni bē nuà ni ka wa'à tsyà tì ghə mə innù ma jû tsim i fè'è mē.

31 Abùrə bô n̄syε ka yî tsyà, lâ kaa tâ n̄ghaà na nî wa'à tsyà.

Kaa ɲù tsù à si n̄jwi ya kə nòò ma wa zî.

(Mt. 24.36-44)

32 “Kaa ɲù tsù à s̄ n̄jwi kə nòò wa zî, kaa tsi'î baangel bii bi tswe a aburə aa, kə Mû. A kî nzi tsi'î Tà yuyu.

33 Nî ka n̄syεsə nî ghuu, ɲka n̄tswe nikərè n̄lon̄ mə kaa nî s̄i noò ma wa zi aa.

34 A bə aa tsò ɲù à fε'ε mə yu ghèè a n̄ghaa, à kà mē aa mfe'ε, n̄twon̄ ɲgǎɲfà'â ji mfa ifà'â yîi mə bo ka kî fà'â aa, a mbo bo yî mò'ò yî mò'ò, n̄swon̄ a mbô ɲgǎɲmbê n̄tsũnda mə ta à tswe tsi'î nikərè ɲka mbe n̄i.

35 A bɔɲ mə tâ nî tswe nikərè ɲka mbe nî mbôn̄ n̄dùgə n̄lon̄ mə kaa nî s̄i noò yîi mə à ka yî b̄i ghu aa zi aà. Mbə a tse bə a noò ɲkwêfɔ, nî n̄t̄i itugə, nî noò n̄jwi, kə a t̄itugə.

36 Ta bεε mə à bu'unə nzi, kaa a wa'à zî ɲyə mə ni bwii.

37 Annù yîi mə mə swon̄ə a mbo bù aa, à kî mbə yîi mə mə swon̄ə ni a mbo bə b̄itsimə: ‘Nî ka n̄tswe nikərè.’ ”

14

Ajàɲ yîi mə bi lε n̄taɲ ann̄u atu Yesu aà

(Mt. 26.1-5; Lk. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

1 A lε n̄tigə mburə n̄jwi ji baa mbɔɲ tâ n̄jwi Passa bo bi n̄jwî n̄j̄ àbaa ti kɔ'ò i ku'u. B̄il̄i bi ɲgǎɲmà'a Nwi bo bi ɲgǎɲd̄i i n̄ɔnsə bo lε ɲka n̄lɔɔ ni ajàɲ yîi mə mbə bo ɲe'esə n̄tswa Yesu ghu n̄zwitə.

² Bo le sì swonɔ nɛ mɛ, “A bon mɛ tã bĩ'inè tsuu ma yuù ànnu fàa njwi Passa ghìrè nlon mɛ mbə bĩ'inè tswa yi bon fikòrè ka fè'è a titii bə i bùùrè idigə.”

Ajan yii mɛ mǎngyè yĩ mò'ɔ à le nyo'ɔ Yesu ni mǐghurə aà (Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)

³ Yesu a le ntswe a Bethany a nda Simon yii mɛ à lèè mbə nùkikwen aa nka nji. A kà mɛ aa nji, mǎngyè yĩ mò'ɔ a zi ni mǐghurə mĩ lùmtè mi atìnduù mii mɛ mi le nanse mbə tsi'ĩ mĩ narda aa, a nĩ ntsĩn ngò'ò alabasta. A zĩ mɛ, nzwĩ mǐghurə mya ntswentə nyo'ɔ atu Yesu ghu.

⁴ Mìntòn mi bə bĩ mò'ɔ bii mɛ bi le ntswe ghu aa, mi lwìnè, bo tigè mbetə nĩ waa bo ni bo mɛ, “A nanse nta ngi'ĩ ni mǐghurə mù laà aa a ya aa ɛ?”

⁵ Nlon mɛ mbə bi fèè mǐghurə ma mù nduù yi tsyâtə ɪba'atə nkabə silva nkhi ji tarə* bi logè nkabə ya mfa a mbo ngànəfumə.” Bo ghaàntə mǎngyè wa mfa afirə yi.

⁶ La Yesu a swonɔ a mbo bo mɛ, “Nĩ ma'atə yi; nĩ fa ngi'ĩ a mbo mǎngyè ghú aa a ya aa ɛ? Nĩ sì zi mɛ à ghìrə aa ànnu yĩ sɪgìnə a nu mɛ aa ɛ?”

⁷ Ngànəfumə i tswe a titii bù aa bìnòò bitsimə, mbə ni tse kwetə waa a noò yii mɛ nĩ kònə aà, lá kaa mɛ ka wa'ă titii bù aa a ngòn bìnòò bitsim tswé.

⁸ A ghìrə aa ànnu yii mɛ mbə a ghìrə. A yò'ɔ gha nĩ mǐghurə mù, nnanse aa nú ya mbon tã nòò ntwinə ghà à ku'u.

⁹ Mɛ swonɔ a mbo bù tsi'ĩ ànnu nĩnkon mɛ, a nĩ ngon idigə tsim jii mɛ bi ka yĩ kĩ swonɔ nĩ ntoo yĩ nsìgìnə yú ghu fàa mbi aa, bi ka yi kii kĩ swonɔ nĩ ànnu yuà mɛ mǎngyè ghua à ghìrə a nu mɛ aà, nwa'atə nĩ yi.”

Ajan yii mɛ Judas a le mbii mɛ yu ka fèè Yesu aà (Mt. 26.14-16; Lk. 22.3-6)

¹⁰ Judas Iskariot, mɛ le mbə nù yĩ mò'ɔ a titii ngǎnyəgənnu Yesu jya nìghúm ntsò baa aa, à le nghèè a mbèè bìlì bi ngǎnmà'a Nwĩ a mfèè Yesu a mbo bo.

¹¹ Bo le mburə ndoritə a nyu'u ànnu yii à le nzĩ a nswonɔ a mbo bo aa, mbii mɛ bo ka fa nkabə ghu mbô. Judas a tigè nlcò nĩ mǎnji yii mɛ mbə yu tsyâ ghu mfee Yesu.

Ajan yii mɛ Yesu bo bi ngǎnyəgənnu ji le nji miji mɛ Passa aà (Mt. 26.17-25; Lk. 22.7-14,21-23; Jn. 13.21-30)

* **14:5** 300 denarii, nkabə baGrikia, denarius yĩ nífùùrə a le mbə nkabə ngànàfà'a a atú njwĩ.

12 A bə a njwi yĩ ñttsyàmbĩ, a njwĩ ñkurê àbaa ti kò'ò a noò yĩ mə bi wà nĩ mû m̀bĩnjèrə Passa aa, ñgǎnyəgənnu Yesu bo betə ghu mbo mə, “O lòò mə bĩ'ĩ ghɛɛ nan̄sə aa yuu adigə a mbo wò tã ò ji miji mi Passa ghu aa ɛ?”

13 A toò ñgǎnyəgənnu ji ji baa nswonə a mbo bo mə, “Nĩ kuu ñghɛɛ a mûm àla'a, bon̄ nĩ ka yə ñû m̀bân̄nè yĩ mò'ò yĩ mə a bè'e àntòò ñkĩ aa tã zi ntsi'i ghuu. Bɛɛ a zi ntsi'i ghuu,

14 nĩ kã ñyonə nĩ ñghɛɛ ñkuu a nda yĩ mə a kuu ghu aà, ñswonə a mbo mbôn̄ ñda wa mə, ‘Ndi'innu à bètə mə, ñja'à ñda yĩ mə bĩ'i bĩ ñgǎnyəgənnu ja ka ji Passa ghu aa ì fə aa ɛ?’

15 Bon̄ à ka di'i nja'à ñda yĩ ñwè yĩ mò'ò a ndəñ bi n̄ñ njoo ghu mum ñkĩ nan̄sə aa a mbo bu. Bɛɛ a di'i, nĩ tigə nan̄sə njoo jii mə bi'inə ka ghìrə ji Passa ghu aa ghu.”

16 Ñgǎnyəgənnu Yesu jya ghɛɛ wa mûm àla'a nyə a bə tsi'ĩ maa ajàn̄ mə à swonə aa, ñtigə nan̄sə njoo nji Passa jyâ.

17 Nòò ñkwêfò à kù'ù mē Yesu a ghɛɛ ghu bo bĩ ñgǎnyəgənnu ji jyâ.

18 Bo ghɛɛ ñtswe ñka nji atu atetè. Bo kã maa nji, Yesu a swon̄ mə, “Mè swonə a mbo bù tsi'ĩ annu n̄ikon̄ mə ñu yĩ mò'ò a titiì bù à ka ghìrə fèè ghâ, ñu ma ghû a ji bi'i yu.”

19 Bo logìnè ñtigə ñjəñnə, mbetə yĩ mò'ò yĩ mò'ò mə, “A nĩ mè aa ɛ?”

20 A swonə a mbo bo mə, “A nĩ ñu yĩ mò'ò a titiì bù n̄ghûm ñtsò baa mə a tsütě abaa bĩ'i yu a mûm àkan̄ yĩ fùurè aà.

21 Lã ànnu ma yû a ka yə Mu ñu aa tsi'ĩ ajàn̄ yĩ mə bi ñwa'anə a mûm àñwà'ànə Nwĩ ñlon̄ ñgaà yĩ aà. Ngi'i yĩ swèrè ñswerə a nu ñu yĩ mə à fèe a Mu Nù aà! A lɛ mbaa mbôn̄ mə bĩ tsee ajàn̄ ñu ma yû lõ burə jwe jwe bē.”

Ntarə Mmà'àmbĩ

(Mt. 26.26-30; Lk. 22.14-20; 1 Kor. 11.23-25)

22 Bo kã maa nji, Yesu a logè àbaa, mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ, m̀batə mfa a mbo bo, ñswonə mə, “Kõ nĩ; à nĩ ìb̄i nũ gha ghua.”

23 A kĩ ñlogə ndôn̄ m̄lù'ù, m̄fa mbi'ikə a mbo Nwĩ, m̄fa a mbo bo, bo bitsim̄ nò.

24 Bô nò mē, a swonə a mbo bo mə, “A nĩ àləə nũ ya â yuà, àləə ñwàrə àkàà yĩ mə bi ka saansə atu bè bĩ ghà'àtə aà.

25 Mè swon̄ a mbo bù tsi'ĩ annu n̄ñkon̄ mə kaa mè ka yĩ wa'a m̄lù'ù bũ ñno, nywe'e a njwi yĩ mə mè ka yi bũ no m̄lù'u m̄i fii a mûm ànnu nifò Nwĩ aà.”

26 Bo yəə ìkòò ñtigə m̄fɛ'ɛ ñkò'ò ñghɛɛ a atu nta'a Olive.

Ajàn yïi mæ Yesu à lɛ nswon mæ Peta à ka tuu yi aà
(Mt. 26.31-35; Lk. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

²⁷ Yesu a swon a mbo bo mæ, “Bù tsi'i bìtsim, nì ka ghìrè mà'atè gha khèkè, nlon mæ a tswe a mûm ànwà'ànè Nwî mæ, 'Mè ka zwitè ntsèmbi tâ mbinjèrè jya i ja'anè.’

²⁸ Là nòò yïi mæ mæ ka yï yweenè ni nìwo aa, mæ ka yï tsysà a mbii bù fòò ghèè a Galilea.”

²⁹ Peta a swon ghu mbo mæ, “Mbè bè bitsim tɛ'ɛ ki mà'atè nî gho mà'atè ñkhè bon kaa mbè mæ wa'à gho mà'atè bê.”

³⁰ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Mè swon a mbo wò tsi'i ànnù nîñkon mæ, tsi'i nîrugè sîi, mbon tâ àñkègè tâ à tɔn ngaa ji baa, bon ò tùù mæ ghâ ñgàà ji tarè.”

³¹ Là Peta a swon ghu mbo nîti mæ, “A tɛ'ɛ ki bə bē ànnù nîwo bon mæ ka kwo bi'ò; kaa mbè mæ wa'à gho tuu.”

Ngǎnyægǎnnù Yesu jya tsim bo lɛ ñki nswon tsi'i maa ajànè.

Ajàn yïi mæ Yesu a lɛ ntsà'atè Nwî a Getsemane aà
(Mt. 26.36-46; Lk. 22.39-46)

³² Bo lɛ nghèè ñywe'e a adigè yî mɔ'ɔ yïi mæ bi lɛ si twonè nî Getsemane aa, Yesu a swon a mbo ñgǎnyægǎnnù ji mæ, “Nî tswe faà tâ mæ ghɛɛ ntsà'atè Nwî.”

³³ Nlogè Peta ni Jems a bo'ɔ Jon mæ tâ bo bo ghɛɛ, nû yï i logìnè ñka mbi'i, nti yi i luu nì àjèrè.

³⁴ A swon a mbo bo mæ, “Ajèrè a luu a nti mæ si'i mburè mbè tsi'i a nzwitè mæ; nî tswe faà mæ, ntswe nikèrè.”

³⁵ A ghèntè a mú ntsirè, ñwo a nsyè ntsa'atè Nwî nswon mæ, mbè mânji a tswe ghu a ghìrè nòò ñgi'i ma wa a tsysà tâ yù wa'à lò ñyè.

³⁶ Nswon mæ, “Abba, Taà ghà, mbè O ghìrè innù tsi'i tsimè, ghìrè mæ tâ mæ tsuu ndôn ñgi'i yuà mæ no; là mæ kòñ aa a nghìrè tsi'i ànnù yïi mæ o lòò aà, kaa wa'à bə à yïi mæ mæ lòò aa bē.”

³⁷ A lò mæ mbii, nyè waa bo bwii, a betè a mbo Peta mæ, “Nî bwii aà bwii, Simon? Mbè nî wa'à nikèrè a nî àbàntè noò yî fùùrè tswé aa ɛ?

³⁸ Nî ka ntswe nikèrè ntsa'atè nî Nwî tǎ wa'ǎ ñkìrè Satan lô ñwo. Nti ghuu i lòò nghìrè annù yïi mæ a ku'unè aa là ñjyǎ nû yùù i bânè mborè.”

³⁹ A bú ñlò nghèè a ntsà'atè Nwî ñki mbu nswon tsi'i ànnù ya mæ à lɛ mfòò nswon a mbii aà.

⁴⁰ A bú mbii nghèè nyè ñgǎnyægǎnnù ji jya i burè ki bwii tsi'i bwii nlon mæ filo lɛ nluu a mi'i bo aà; kaa bo wa'ǎ annù yïi mbè bo swon ghu mbo zî.

41 A bù mē mbii nī ñgàà yīi mē ì ywe'e jì tarə aa nswon a mbo bo mē, “Nī būrə ka kī bwii tsi'ī bwī, m̄m̄intə nī ghūu aa ε? Wa ā kù'ù mē lā; nòò à kù'ù mē; bī fèè mē Mu Nù a mbo bē bī bī.

42 Nī biinə tâ bī'inə ghεε. Yē nī, wa ñù yīi mē à fèè gha aa à zī mē.”

Ajàñ yīi mē bi lε ntswa Yesu aà

(Mt. 26.47-56; Lk. 22.47-53; Jn. 18.3-12)

43 Yesu à kà mē aa ñghaa làà, kaa mburə ti m̄ansə, Judas, ñù yī m̄ò'ò wa atitī ñgǎñyəḡənnū Yesu jya ñghūm n̄tsò baa, a burə ñzi bo bī ñn̄òò bē mē bìlī bī ñgǎñmà'a Nwī nī ñgǎñdī'i n̄òñsə bo bī bità bī ala'a bo lε ntoo. Bo lε ntugitə nwi n̄tsò nī m̄ibu'ù.

44 Judas, yīi mē à lε mfèè yī aa, à lε mfa alənsə a mbo bo mē, “Nù yīi mē mē ka ghεε n̄on̄ mighèḡə mi aa, bon̄ à nī ghu. Nī ban̄nə yī; ñlogə ñghèè nī ghu. Bεε nī tī ghεε, nī nan̄sə m̄be yī.”

45 A zī mē, m̄burə n̄tsya ñghèè ghu mbèè ñn̄on̄ mighèḡə mi, ñswon̄ mē, “Rabbi!”

46 Bē bya bī tigə ñghεε mban̄nə yī.

47 Nù yī m̄ò'ò yīi mē a lε ntəə a titī bo aa a tsò'ò munwī yī ñkwye at̄on̄n̄ abù'u ñgǎñmà'a Nwī yī ñwè ghu n̄lò'osə.

48 Yesu a betə waa mē, “Nī zī nī nwi n̄tsò a b̄ò'ò nī m̄ibu'u aa a n̄tswa mē tsò nī zī a mban̄nə àngāmiḡhee aa ε?”

49 Tigə mē kī sī tswe bī'inə a ndāma'anwī aa a njwi njwi ndī'i nī ghūu, kaa nī wa'à gha tswa aa a ya aa ε? Lā ma yū ànnu a tswe nī mfē'ē t̄ā lwensə annū yīi mē aṇwà'ànə Nwī a swon̄ə aa.

50 Ma mùu noò ñgǎñyəḡənnū jì jya tsi'i tsim i tigə m̄ma'atə yī ñkghəkə waa.

51 M̄uj̄on̄ yī m̄ò'ò a ka nyon̄ə n̄ii, ñwe'ε tsi'ī àbà'a atsə'è yī fù'ù a nu yu. Bē bya bī ma'à m̄bō myaa ghu nu mē bī tswa yī mban̄nə tswa atsə'è yī.

52 Lā a b̄an̄nə m̄ma'atə abà'a atsə'è yī fù'ù ya ñkhə yī tsi'ī ñswèrè ñswèrè.

Ajàñ yīi mē ñgǎñndasa'a lε n̄tsò'otə isa'a Yesu aà

(Mt. 26.57-68; Lk. 22.54-55,63-71; Jn. 18.13-14,19-24)

53 Bī logə Yesu ñghεε nī ghu a mbèe ñgǎñmà'a Nwī yī ñwè. Bīlī bī ñgǎñmà'a Nwī bitsim bo bī bità bī ala'a bo bī ñgǎñndī'i n̄òñsə bo lε ñghotə n̄tswe bo bo.

54 Peta à lε sī yon̄ə nī a ñjīm Yesu a sà'a agha'à. A yon̄ə mē ñkuu ñghεε n̄tswe a nsàñàbèe ñgǎñmà'a Nwī yī ñwè bo bī ñgǎñmbē ndama'anwī ñyò'otə nī m̄ò'ò.

55 Bìlì bi ngǎnmà'a Nwĩ bo bi ngǎndasa'a tsim bo le nka nlɔɔ nĩ mǎnjĩ yĩ mǎ mbə nù a swɔŋ ànnù yĩ tsu a atu Yesu yĩ mǎ mbə bo tsyá ghu nzwitə yi, lá kaa wa'à yĩ tsu yâ.

56 Bè bĩ ghà'atə bi le si tswɛɛ nĩ ìbǎŋnənnù a atu Yesu, kaa mǐghàá myaa mi wa'à bǎŋnə mboontə.

57 Bè bĩ mɔ'ɔ bi biɛnə ntswɛɛ nĩ ìbǎŋnənnù ghu atu nswonə ni mǎ,

58 “Bì'ĩ le nyu'u a swonə mǎ yu ka yĩ sà'a ndāmà'anwĩ yuà mǎ bi bɔɔ nĩ mbo aa i bú ghùrə yĩ dàn fu yĩ mǎ kaa bi sɛ aa nĩ mbo bɔɔ aa, a nǐm nǐwĩ ji tarə.”

59 Lá a nki nghɛɛ a nĩ ma buù bə, kaa ntsú waa kaa wa'à kɛ mboontə.

60 Ngǎnmà'anwĩ yĩ nǐwè wa a biɛnə ntə a titi bo mbetə Yesu mǎ, “O si nĩ ànnù yĩ tsu a kwĩ'i tswé? O swɔŋ mǎ akə nĩ innù jũ mǎ bi swonə a atu wò aa ɛ?”

61 La a tə kaa wa'à yi kwɛ'ɛ. Ngǎnmà'anwĩ yĩ nǐwè wa a bú mbetə ghu mbo mǎ, “O nĩ Ayɔ'ò Nwĩ, Mu Nwĩ yĩ mǎ bi gha'asə aa ɛ?”

62 Yesu A swonə mǎ, “A ni mǎ, nĩ ka yi yə Mu Nù tá à tswe a mbèè nikwɛɛ Nwĩ yĩ à tswe nĩ mǐdà'à aa nĩ mà'à nlo a aburə nsigə nĩ a múm mbà'à.”

63 A kwĩ'ĩ mǎ laà, ngǎnmà'a Nwĩ yĩ nǐwè wa a satə itsə'ə ji, nswonə mǎ, “Bì'inə bù nlɔɔ nĩ biyəfə aa a ya aa ɛ?”

64 Nĩ yù'ù àjàŋ yĩ mǎ à bəgìtə Nwĩ aà. Kə nĩ wà'atə mǎ akə le?”

Bo bitsim tsərə ìsa'à yi nswonə mǎ a ku'unə mǎ bi zwitə yi.

65 Bo bĩ mɔ'ɔ bi tigə nloginə ntigə ntsee nĩ mǐtwyɛ ghu nu, nlogə nĩ itsə'ə mbɔɔ nĩ mĩ'i mi ghu, nghɔɔ nĩ yi, nswonə ghu mbo mǎ, “Twi nũ yĩ mǎ à ghòɔ ghò aà.” Bi le ntigə mbu nlògə yi nghɛɛ mfa a mbo ngǎnmbe ndāmà'anwĩ bi logə yi ntigə nku.

Ajàŋ yĩ mǎ Peta a le ntuu Yesu aà

(Mt. 26.69-75; Lk. 22.56-62; Jn. 18.15-18,25-27)

66 Peta à tswè mǎ wa nsàŋàbɛɛ a mbĩ ntii nka yɔ'otə nĩ mɔ'ɔ aa ngàŋàfà'a ngǎnmà'a Nwĩ yĩ nǐwè yĩ mǎŋgyè yĩ mɔ'ɔ a zĩ

67 nyə Peta nlii yi nswonə mǎ, “Tigə ɔ ghìrə mbaa nki ntswe bu Yesu mu Nazereth wa aa ɛ?”

68 Peta a tuu nswonə mǎ, “Kaa mǎ sɛ yi zĩ, kaa wa'ă annù yĩ mǎ o swonə aa kɛ nzi.” A swonə mǎ laà aa nlò wa nsàŋàbèè mǐfɛ'ɛ nghèè a ntsùbù'ù. [Tsi'ĩ maa noò, àkəgə yĩ ntsyàmbĩ a burə ntɔŋ.]*

* **14:68** Kaa adigə yuà kaa a sɛ nĩ nǐwà'ànə jĩ mɔ'ɔ tswé.

⁶⁹ A fè'è mô, mu mângyè wa a yə yi, m̀bu mbè'ènè ñka nswon a mbo bè bii mə bi lɛ ntəə wa ntsübù'ù aa mə, “Nù ghuà à ni nù nìbò wàà yí mò'ô.”

⁷⁰ Lâ Peta a bú ñkwatə ntuu yi.

Mu fìbàntə à bù mô ghəə ki bə, bə bya mə bi Peta lɛ ntəə aa bú ñswon ghu mbo mə, “Tsi'í ànnù n̄ñkonə, ò ni nù nìbò wàà yí mò'ò nlon mə ò ni mu Galilea.”

⁷¹ Peta a lɔgìnə ñtigə ñkaa nswonə ni mə “Kaa mə sì ñú ȳi mə ni swonə aa z̄i. Bɛɛ a bə ȳi mə mə swonə aa àbàñnənnù, Nwĩ a n̄ñ ñdòò a atu mə.”

⁷² Tsi'í maa noò, àkègè bú ñkwatə tɔɲ, Peta a wa'atə ajan ȳi mə Yesu à ghìrə nswon ghu mbo mə, “Mbɔɲ tâ àkègè à tɔɲ ñgaa ji baa lɛ bɔɲ ò tùu mô gha ñgaa ji tarê.” A wà'atə mə làà aa mburə nanşə yə'ə.

15

Ajan ȳi mə bi lɛ ñghèè ni Yesu a nsi Pilato aà.

(Mt. 27.1-2; Lk. 23.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Abèè a ghèsè mô mfu'u, bìlì bi ñgǎñmà'a Nwĩ, ni bità bi ala'a, n̄ ñgǎñd̄i'í nòñsè, bo bi ñgǎñndasa'a tsim, bo tswá ñghòtə ñghàànə, ñtigə ntswa yi, ñkwere mbo m̄i, ñlogə ñghèè mfa a mbo Pilato.

² Bì ghèè mô ni ghu a mbèè Pilato, a betə yi mə, “Ò bə aa mf̄ò baYuda aa ɛ?”

A kwi'i ghu mbo mə, “Ò swòɲ mô!”

³ Bìlì bi ñgǎñmà'a Nwi bi lɛ mbù ñn̄iɲ innù j̄i ghà'atə ghu n̄i.

⁴ Pilato a bú m̄betə ghu mbo mə, “Ò sì n̄i ànnù ȳi tsu a kwi'i tswé aa ɛ? Yə innù j̄i mə bi swon ni a atu wò i burə gha'a làà aà!”

⁵ Lâ kaa Yesu a wa'à yi annù ȳi tsu burə m̀bu kwikwi'i. Ma mùu ajàn annù a k̄i m̄burə ntsya Pilato tsi'í tsyà.

A jàn ȳi mə bi lɛ ntsə̀rə mə bi zwitə Yesu aà

(Mt. 27.15-26; Lk. 23.13-25; Jn. 18.28-38)

⁶ A lɛ mbə n̄ñsè Pilato mə a yi mbə a njwĩ Passa aa, a fi'isè ñgàñatsan ȳi m̄fùùrə ȳi mə bè betə aa mfa a mbo bo.

⁷ A lɛ mbə ma mùu noò aa, nù ȳi mò'ò mə ñkùm yi lɛ mbə Barabbas, a tswe a atsan a tit̄i ñgǎñmbùùrê ala'a. Ma ghuu nù à lɛ nzwitə ñú a noò ȳi mə bo lɛ si bùùrə ala'a aà.

⁸ Nnòò bə wa i lɛ nz̄i ñswon a mbo Pilato mə tâ à ghìrə a ajàn ȳi mə a tɛ'ɛ ñghìrə a alòò lòò aà.

⁹ A betə a mbo bo mə, “N̄i lòò mə tâ mə fi'isə aa mf̄ò baYuda a mbo bù aa ɛ?”

10 A le mbetə ma mùu ajàŋ aa nloŋ mə à le zi mə â le nghirə aghè'èné mə tâ bìlìi bi ngǎŋmà'a Nwĩ bya bì tswa Yesu n̄zi mfa ghu mbo aà.

11 Lâ bìlìi bi ngǎŋmà'a Nwĩ bya bo totè ñncò bē wa mə tâ bo ghirə tâ Pilato à baŋnə fi'isə bə Barabas m̄fa a mbo bo.

12 Pilato a bũ mbetə a mbo bo mə, “Ni lòo mə tâ mē tigə nghirə aa mə akə ni n̄u ghũ mə ni twonə n̄i m̄fò baYuda aa ɛ?”

13 Bo bũ ñtonə nswon tsi'ĩ n̄i t̄i mə, “Kwèèntè yi a ati baŋnəbàŋnə.”

14 Lâ Pilato a bũ mbetə waa mə, “Ni lòo mə bì kweentə yi aa a ya? Annù yĩ bì ȳi mə à bù'ù aa à n̄i àkə aa ɛ?”

Lâ bo bũ ñku'usə ntonə ghaa bə n̄i m̄t̄i ñswon mə, “Kwèèntè yi a ati baŋnəbàŋnə.”

15 Pilato a lòo mə yu ghirə tâ nũ ñncò bē wa ì b̄on, ñtigə m̄fi'isə Barabbas m̄fa a mbo bo, nghirə bì ghòo Yesu a f̄a yi mə tâ bì tigə nlogə ghèè ñkweentə a ati baŋnə b̄an̄nə.

Ajàŋ ȳi mə bìsogyè le si wyè n̄i Yesu aà.

(Mt. 27.27-31; Jn. 19.2-3)

16 Bìsogyè bya bì tigə nlogə Yesu ñkuu nghɛɛ ni ghu a m̄m ñto'ò Gũmnàa (bi le si twonə aa ni Pretoriun) ñtwon bìsogyè bitsim bìi mə bì le ntswe maa nto'ɔ aa bì ghotè.

17 Bo le nlogə atsə'è ȳi bàgītə yi at̄indùu ñwɛ'ɛ ghu nu tsò m̄fò, ñlɔɔ m̄indigə m̄i n̄j̄on ñj̄on mba'a tsò àtsə'ətu n̄ifò ñsosə ghu at̄u;

18 ñloginə ñtigə ntsa'atə n̄i, m̄bitə ñswonə ni mə, “O le l̄el̄e l̄el̄e! M̄fò baYuda à k̄i kwèè! A kwèè!”

19 Bo tigə ñtsya ȳi mò'ɔ ȳi mò'ɔ, nghòò n̄i àt̄u yi n̄i àt̄i, ñtutə ni m̄itwye ghu nu, ñswetə ni m̄ikù'ùt̄ə myaa ghu nsi a m̄m̄i yi.

20 Bo n̄ansə m̄ə ñwye yi laà, ñtsɔ'ɔ atsə'è ȳi bàgītə ya ghu nu, m̄bu ñwɛ'ɛ j̄i itsə'è j̄ya fu ghu nu, ñtigə nlogə yi m̄fɛ'ɛ ghèè a ñkwèèntə a ati baŋnə b̄an̄nə.

Ajàŋ ȳi mə bì le ñkwèèntə Yesu a ati baŋnəbàŋnə aà

(Mt. 27.32-44; Lk. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

21 N̄u ȳi mò'ɔ ȳi mə ñkum yi le mbə Simon, mbə mu baCyrene, ñk̄i mbə ta bì Alexander bo Rufus aa, a le n̄l̄o a af̄o ñka ñkwɛɛ, à z̄i m̄ə ñka ntsya, bì tswā yi n̄i àdà'à mə tâ à be'e ati baŋnə b̄an̄nə Yesu yā.

22 Bì ghèè ni Yesu wa adigə ȳi mə bì le si twonə ni Gologota aà (ñji'ĩ ñkum ma ghũ ì bə àdigə akwèet̄u ñũ).

23 Bo fa m̄ilù'ù m̄i mə bì le m̄forinə ni af̄u ȳi mə bì twonə ni m̄əə aa mə tâ à no, a tuu yi.

24 Bi kweèntè yĩ wa ati bàṅṅè bàṅṅè; ñlogè itsè'ê ji a nyatè a titii bo, mma'a ibĩrè tá zi a ajàn yĩ mæ bo ka yàtè itsè'è ज्या a titii bo bĩtsim aà.

25 Bi le ṅkwèèntè yĩ aa a ni bìnòò bi bù'ú a tìtugè.

26 Nwa'anə annù yĩ mæ à le ṅghìrè bi nīṅ isa'a ghu nu aa, m̃bɛɛ wa ati bàṅṅè bàṅṅè ghu atu mæ, “Mfò baYuda.”

27 Bi le ṅki ṅkwèèntè bĩyèrè bi baa bo bi Yesu, ṅkweentə yĩ m̃fùrè ghu mbèè a abô mà'à, ṅki ntigè ṅkweentə yĩ mò'ɔ ghu mbèè a abô ṅkwàbè.

28 A ki mfe'ɛ mbòòntè nĩ ànnù yĩ mæ àṅwà'ànè Nwĩ a le nswon nlon ṅgaà yĩ aà, mæ, “Bi le nniṅ yĩ a titii ṅgāṅghìrè ìnnù jĩ bĩ.”

29 Bĩtsyà bi m̃āṅjĩ bi le si wyè nii, ñtsigè nĩ ìtù jyaa, ñswonə ni ghu mbo mæ, “Wò yĩ mæ ò le nswon mæ ò ka sà'a ndāmà'anwĩ i bú bɔɔ fu a ñjīm njwi ji tarə aa,

30 yweensə itu ibii nũ gho lâ, ñsigè wa atu ati bàṅṅèbàṅṅè bĩ'ĩ yè!”

31 Bìlìi bi ṅgāṅma'a Nwi bo bi ṅgāṅndì'i nòṅsè bo le si kii ṅwyè nĩ yi, ñswonə bo ni bo mæ, “A le si yweensə nĩ badàn, tâ à wa'á ibiĩnú yi yumbon tsĩtsòn yweensə tâ bĩ'inè yè!

32 Tà Ayo'ò Nwĩ, Mfò baIsrael, tâ à lo fii atu ati bàṅṅè bàṅṅè ñsigè tâ bĩ'ĩ yè mbon bii annù yĩ.”

Bè bya bi baa mæ bi le ṅkwèèntè waa bo aa, bo le si kii mbəgìtə ñi yàa ṅgaà.

Ajàṅ yĩ mæ Yesu à le ṅkwo aà

(Mt. 27.45-56; Lk. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

33 Nòò à s̃i'ĩ m̃ê itugè i fii ṅkusə ala'à tsim ṅghɛɛ nywe'e ni nòò ñyən nòò.

34 A b̃ê m̃ê ni nòò ñyən nòò, Yesu a tɔṅṅè ñyè'ə nswon mæ, “Eli, Eli, Lama Sabachthani?” Ma la a b̃ê mæ, “Nwĩṅgòn ghà Nwĩṅgòn ghà, O m̃è'e gha aa a ya aa ɛ?”

35 Bè bya bĩ mò'ɔ bii mæ bi le ntəəntə maa adigə aa, bi yu'u laà, ñswon mæ, “Yu'u ñi, a twonə aa Elijah.”

36 Nũ yĩ mò'ɔ a kh̃ê ṅghɛɛ mmurə kũntsa a mum m̃lù'ù m̃i tsè'è, ñsɔ'ɔnə a ñi ṅk̃iṅkà'à, ṅkɔ'ɔsə mfa ghu mbo mæ tâ à no. A fà m̃ê, ñswon mæ, “Ñi yu'utə tâ bĩ'inè yè mæ Elijàh à ka zĩ ghìrè tâ à lo fii atu ati bàṅṅèbàṅṅè sigè le.”

37 Yesu à le nyè'è tsi'ĩ ni t̃i m̃burə ntsii.

38 Atsè'è ya yĩ mæ a le ṅkwàsə m̃m̃ ndāmà'anwĩ aa, a le mbò'ònə a titii, ñloginə a ñd̃əṅ nsigə nywe'e a nsyê.

39 Atu b̃isogyè ya mæ à le ntəə nlii ñi Yesu aa, à yè m̃ê m̃āṅjĩ yĩ mæ Yesu à le ṅkwo ghu aa, ñswon mæ, “Tsi'ĩ ànnù ñiṅoñ, ṅu ghuà à b̃ê aa Mu Nwĩ!”

40 Bàngyè bî mɔ'ɔ bi lɛ ntswe ghu, ntəə a sà'a agha'a nlii. Atitii bo, Mary Magdalene, ni Mary, ndè bi bi Jems yî ñkəgə, bo bi Jose, a bɔ'ɔ Salome lɛ ntswe ghu.

41 Bo lɛ si yònè nî Yesu wa noò wa mə à lɛ ntswe a Galilea aa, ñkwetə nii. Bàngyè bî mɔ'ɔ bî ghà'atè bii mə bo bi Yesu lɛ ñkɔ'ɔ nzi a Yerusalem aa, bo lɛ ñki ntəə ghu.

Ajàn yîi mə bi lɛ ntwinə Yesu aa

(Mt. 27.57-61; Lk. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

42 Tsɔ mə à lɛ mbə njwî ñnànsə ñjoo nlon njwîngɔn aa, a bə mə a ñkwêfò maa njwi mə àbèè a kà lɔ fu'u a njwîngɔn aa,

43 Joseph mə à lɛ nlo a ala'a Arimathea, nyu'utə nî ànnù nifɔ Nwî, ñki mbə ñû yîi mə bə lɛ si lɛ si bɔ'ɔ nlii, mbə ñû yî mɔ'ɔ a titii ngǎndasa'a aa, à lɛ ntǎn ntii nghèè a mbèè Pilato a mbetə aku Yesu ya mə yu lògə i ghèè twinə.

44 A ghèè mə Pilato a betə mə Yesu à kwò mə lɛ, ñtwoŋə atu bîsogyè ya mbetə yî mə à ni tsi'î ànnù nîŋkon mə Yesu à kwò mə lɛ.

45 A yù'ù mə mə Yesu à kwò mə aa, mbii mə tâ Joseph à ghèè nlògə akû yi ya nghèè ñtswinə.

46 A ghèè nyuu atsə'ə yî fù'ù yî siginè, ñzi nlògə Yesu ñsigisə, ñlim nú yî nî atsə'ə yá. A lim mə, ñtigə nlògə yi nghèè nniŋ a mûm nîsyè nlii mə bi lɛ nton a mûm àlânsəngɔ'ò aa. A nîŋ mə, ñtii ngɔ'ò ñghèè ñkusə ntsù nîsyè wa ghu.

47 Mary Magdalene bo Mary, ndè bi Joses lɛ nyə adigə ya yîi mə bi lə ntwinə yî ghu aa.

16

Ajàn yîi mə Yesu à lɛ nyweenə ni nîwo aa

(Mt. 28.1-8; Lk. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

1 Njwîngɔn ya i tsyà mə, Mary Magdalene, bo Salome ni Mary, ndè bi Jems, bo yuu mighurə mî lùmtə mə bo ghèè yɔ'ɔ nú Yesu ghu.

2 A lò mə mbə a njwî yî ñtsyàmbii a mûm ñgyà, tsi'î a tîugè tîugə, a noò nsa'a nòò, bo fè'è a nghèè wa ntsù nîsyè.

3 Bô fè'è mə ñka nghèè a mânjî ñtigə mbetə nî waa bo ni bo mə, “A ngò'ò ya wa ntsù nîsyè aa a ka tii wo lò'òsə a mbo bi'inə aa ɛ?”

4 Bô ghèè mə nywe'e wa ntsù nîsyè, ñghèè ki nentə mi'î myaa, nyə mə bi tii mə ngò'ò ya nlò'òsə. Ngò'ò ma yú i lɛ mburə mbə tsi'î ngò'ò yî mfan mfanə.

⁵ Bo kuu nghèè wa mûm nîsyè. Bô kùù mē, nyə mûjòn yî mò'c a wɛ'è àdàŋə atsə'ə yî fù'ù, nîtswe a mbèè àbô mà'à; mibê myaa mə syənə.

⁶ A swon a mbo bo mə, “Tâ mibê muu mî tsuu lõ syənə bē. Nî lòò aa Yesu mu Nasareth wa mə bî kî kwèentə a ati bânɲə bânɲə aa ɛ? Wâ à bîɲə mē a nîwô. Wa kaa à sî faà mə tswê! Yê nî àdigə yîi mə bî kî nɔŋsə yî ghu aà.”

⁷ Nî ghɛɛ nswon a mbô ñgǎɲyənənnù jî bo bî a mbo Peta, mə Yesu à tsyà mə a mbîi bù ñghɛɛ nî a Galilea. Nî ka ghèè ghu, i yə yî tsi'î wa ajàn yîi mə à lɛ nswon a mbo bù aà.”

⁸ Bo fɛ'è wa mûm nîsyè ñkhəkə nlon mə nú jyaa i lɛ nswèrə, nîtigè mbenə ba'à bà'à. Bo kà mē aa ñghɛɛ a mǎɲi kaa wa'à ànnù a mbo ɲù tsù burə swoswonə, nlon mə nîbɔ'c nî lɛ ntswa waa aà.

Ajàɲ yîi mə Yesu à lɛ ndi'i ibîi nú yî a mbo Mary Magdelene aà
(Mt. 28.9-10; Jn. 20.11-18)

⁹ Nòò wa mə Yesu à lɛ nyweenə a nîwo a njwi yî nîtsyàmbîi a mûm ñgyà aa, à lɛ mfòò ndi'i ibîinù yî aa a mbo Mary Magdelene, wa yîi mə à lɛ mfi'i izwî jî bî jya jî sàmbaa ghu ato'o aà.

¹⁰ Mary Magdelene a tigè ñghɛɛ nswon annù yîi mə a lɛ mfɛ'è aa a mbo bē bya mə bo bî Yesu lɛ sî karə aà, nlon mə bo lɛ ntswe tsi'î nî àjəɲnə, nyə'ə.

¹¹ Bo yù'ù mē mə Yesu à bîɲə mē nî nîwo Mary Magdelene a yê yî aa, ɲka ligitə, kaa wa'à waa bîi.

Ajàɲ yîi mə Yesu à lɛ ndi'i ibîi nú yî a mbô ñgǎɲyəgənnù jî jî baa aà
(Lk. 24.13-35)

¹² Ma yû â tsyà mē, a bû nîzi ndi'i ibîinù yî a mbo bo bî mò'c bî baa, mə bî lɛ mfɛ'ɛ a Yerusalem nîtigə mfu ñghɛɛ nî waa a afô. Ma mùu noò Yesu a bânɲə nîtigə ndi'i aa bē ñkîrə yî yî dàn a mbo bo ma bú.

¹³ Bô bîi mē, nswon a mbo àbùgè yaa bîi mə bo lɛ ntswe a Yerusalem aa, kaa bo wa'à waa bîi.

Ajàɲ yîi mə Yesu à lɛ ndi'i ibîi nú yî a mbo ñgǎɲyəgənnù jî jya nîghûm nîtsò mò'c aà
(Mt. 28.16-20; Lk. 24.36-49; Jn. 20.19-23; Ifà'à 1.6-8)

¹⁴ A bē mē a noò ñjîm Yesu a zî nîtsi'i ñgǎɲyəgənnù jî jya nîghûm nîtsò mò'c bo tswê ɲjî, a ghaàntə waa nlon mə kaa bo lɛ ɲwa'à nî àbîintîi tswê, ɲkî ɲkîi mîntîi myaa, kaa wa'à ànnù yîi mə bē bya mə bî lɛ nyə yî a noò yîi mə à lɛ nyweenə nî nîwo aa bîi aà.

¹⁵ A swon a mbo bo mə, “Nì ghεε a mbo mbî ñtsim, ñka nswonə nî ñtoo yî ñsigènə ya a mbo bè bì tsimè.

¹⁶ Nù yîi mə à yù'u, nnin ntii yi a nu mē, bi murə yi a ñki aa, à ka yî yweenə, ñu yîi mə kaa à sî ntii yi a nù mē nin aa, Nwî à ka yî nin isa'a ghu nû.

¹⁷ Bè bii mə bi nin ntii waa a nu mē aa, bi ka yî tswe nî ìlènsè juà: Bo ka yî ki fi'i nî bîdemon a nto'o bè nî ìkûm ghâ. Bo ka yî ki ghàà mighàà mî fii

¹⁸ bo ka yî ki bwεε nî no tugitə nî a mbo bo kaa tâ ì wa'ă annù a nu bo ghirè; kè bεε mə bo tε'ε nno bê ñli'i, kaa ì wa'ă annù tsu a nu bo ghirè bê. Bo ka yî ki nòñsè nî mbô myaa a nû ñgàn mighòò tâ bo ka mfwetə.”

Ajàn yîi mə Yesu à lε ñkɔ'ɔ ñghεε a aburə aà

(Lk. 24.50-53; Ìfà'à 1.9-11)

¹⁹ Mmà'àmbi Yesu à ghàà mə a mbo bo laà aa, Nwî a logè yi ñkɔ'ɔ ghεε ni ghu a aburə, ñghirə a tswê a mbèè ñikwεε yu nî mà'à.

²⁰ Bo fε'è ñghεε ntigə nswonə nî ñtoo yî ñsigìnə ya a idigə tsim; Mmà'àmbi a fa'à bo bo ñghirə nî ìlènsè tâ bè zi mə bo lε si swon aa tsi'î ànnù nñkonè. Amen.

Ntoo yĩ Nsigìnè yĩ LUKAS à le ñwà'ànè aà

ÑJ'I'INNŪ AÑWÀ'ANƏ YŪ

A aṇwà'ànè yū aa a le ñwà'ànə Lukas, mə à le mbə docta aà. Kaa à le ñwa'à nū yĩ mò'ɔ a titi ngǎntoo Kristo jya bê, kaa ñkĩ'i nū baYuda kĩ mbə. A le mbə nū àkòrə Paul, Paul a kĩ naṇsə ñkɔṇə yi, bo yu karə ñghɛɛ nĩ a nītəə a idigə jĩ ghà'àtə (Hfà'à 16.10-17; 20.5-15; 21.1-18; 27.1-28).

Lukas à swòṇ mə yu ñwà'ànə aa a mbo Theophilus tă tă à naṇsə nzi annū nĩkɔṇ yĩ mə bi dī'i ghu mbo, bo bi àjàṇə mə innū ma jū i le mfè'è aà. Annū nĩkɔṇ ma yū a bê ntoo yĩ ñsigìnə ya nlon Yesu Kristo, yĩ mə Azwĩ Nwĩ a le ntso'ɔ yĩ mə tă à zi nswonə ntoo ma yū a mbô ngàṇêfumə, ñkɛ'ɛnə ajàṇə mə Nwĩ à ka yweensə bê aà (4.18-19). Lukas a dī'i nĩ àjàṇə mə annū ngàṇêmfumə, à yĩ bê bĩ kègə, bo bi à yĩ bê bĩ bi, a le naṇsə ntswə a nu Yesu aà. Yesu à le ntwon Mateo ñkàṇkwərə bítax, ñswonə mə kaa yu le ñwa'ă aa a ntwon bè bii annū yaa a tsinə aa zĩ, yu le mbàṇnə nzi aa a twon ngǎṅghirê innū jĩ bĩ (5.32); ntwonə a Zacchaeus aa nlon mə yu le nzi aa nlɔɔ bè bii mə bi bwɛ aa, i yweensə waa (19.10). Ngàn múnḡwà'à wa mə à le mbwɛ aa, i dī'i nĩ ìbòn Nwĩ bo bi ñko mĩlĩṇə Taà yĩ'inə a mbo boò bi (15.11-32).

Lukas à dī'i tsi'à ànnū nĩṇkɔṇ mə ntoo yĩ ñsigìnə ya kaa ì si aa tsi'ĩ a mbo baYuda tswê. Ƴ tswə aa a mbô mĩlĩ ntsimə, mbə “ñkà'à...a mbo bè bi atoo dàṇə” (2.32). Yesu à zĩ aa a ngḡhìrə “tă mu nū ntsim à yə ajàṇ mə Nwĩ a yweensə bê aà” (3.6).

Lukas a kĩ ndi'i abwarə bāṅgyè a nsi mi'i Yesu; ñghaa nlonə Mary ndè yĩ, Elizabeth, Martha bo Mary, bĩsubĩka'à bi (10.38-40), bāṅgyè bĩ ghà'àtə bii mə bi le si kwetə nĩ, nĩfa'a ghu mbo aà (8.2-3). Ñkĩ ndi'i ajàṇə mə Yesu à le mbəṅkə yi nghaa a mbo bāṅgyè bya bii mə bi le si yè'ə nyonə nĩ a mǎṇjĩ Golgotha aà (23.27). Bāṅgyè bĩ ghà'àtə le si yònə Yesu, nloginə a Galilea, ntswə bo bo a Yerusalem, ntəə nyə ajàṇə mə bi le si kwèèntə yi aa (23.40), bo bi àdigə yĩ bi le ntwinə yi ghu aà (23.55-56), nyi mfòò ñghɛɛ nyə mə Yesu à ywèèntə mē nĩ nìwo (24.1-80) ntigə ñghɛɛ nswonə a bô ñḡṇyogənnū jĩ jya nìghũm ntsò mò'ô (24.9-10).

Lukas à naṇsə ñkwèè fimfaa a nĩ ànnū ntsà'àtə Nwĩ (3.21; 5.16; 6.12; 11.1; 22.32; 23.34,46). Ka mə Yesu à le mbə Mu

Nwĩ aa, à lɛ si lògè nĩ noò ntsa'atə nĩ Nwĩ ghu tǎ zi annù yĩ mə Taà yĩ a lòò aa, i kii kwɛrə mitsyè bo bì mǐdà'à a mfà'a ifà'á yi ghu. Bĩ'inə yə mə, m̀bɔŋ tǎ à tso'ɔ ɲgǎŋntoò ji jya a titii ɲgǎnyəgənnù ji jĩ ghà'àtə, a lɛ ɲghèè n̄lɛ ɲka ntsa'atə Nwĩ àbèè fu'ù (6.12).

Lukas a ghìrə bi yə nidorə n̄ii mə n̄too yĩ n̄sigìnə n̄lonə Yesu Kristo i zi n̄i nu aà, n̄lɔgìnə a n̄i ikòò baangel wa a noò yĩ bi jwe yi aa (2.14) ɲghɛɛ nywe'e a noò yĩ mə Yesu à mǎŋsə ifà'á yi ntigə ɲko'ɔ ɲghɛɛ n̄i a aburə fu a mbèè Tà aà. ɲgǎnyəgənnù ji i “tigè ɲgha'asə n̄ii, n̄t̄ii waa i luu n̄i n̄idorə, bo tigè m̄bu mb̄ii waa fu a Yerusalem. N̄tigə n̄tswe n̄i a ndàmà'anwĩ a ɲgòŋ b̄inòò bitsim, ɲgha'asə n̄i Nwĩ.” (24.52-53).

Bì yatə àŋwà'ànə yũ aa laà:

1. N̄ji'ĩ annù àŋwà'ànə yũ 1.1-4
2. Ajàn mə bi lɛ ɲwe Yesu bo bì Jɔn ɲgàn̄mùrə b̄ə ɲkì bo bì nòò yĩ bo lɛ mburə b̄ɔŋkhə aà 1.5—2.52
3. Ifà'a Jɔn ɲgàn̄mùrə b̄ə ɲkì 3.1-20
4. Ajàn mə bi lɛ mmurə Yesu ɲkì bo ajàn mə bi lɛ ɲkwà'ànə yi aà 3.21—4.13
5. Ifà'a Yesu a Galilea 4.14—9.50
6. Nlò a Galilea ɲko'ɔ ɲghɛɛ n̄i a Yerusalem 9.51-19.27
7. ɲgyà yĩ n̄lwĩ'ĩn̄j̄im a Yerusalem bo bì maa mbèè àla'a 19.28—23.56
8. Ajàn mə Mmà'àmbi à lɛ nyweenə n̄i n̄wo, n̄d̄i'ĩ ibīin̄ũ yi a mbo bə n̄tigə ɲko'ɔ ɲghɛɛ a aburə aà 24.1-53

Innũ n̄tsyàmb̄ii

¹ Taà Theophilos, bə b̄i ghà'àtə bi gaansə m̄t̄ii myaa a ɲwà'ànə innù j̄ii mə i lɛ mfè'è a titii b̄i'ĩ aà.

² Bo ɲwa'anə aa ajàn mə bə b̄ii mə bi lɛ nyə innù ma jũ n̄lɔgìnə a noò n̄lògìnə ɲkii n̄sɛɛnsə n̄i n̄too ya aa, bi swon a mbo b̄i'ĩ aà.

³ Ajànə mə a bə laa aa, Taà, mə n̄aŋsə m̄ə n̄lɔgə noò ɲyəgə innù ma jũ m̄b̄e'enə a lògìnə, ɲwa'atə mə a ku'unə mə tǎ mə n̄aŋsə n̄tsisə ɲwa'anə ajàn mə innù ma jũ i lɛ mfè'è aa a mbo wò.

⁴ Mə ghìrə mùu ajàn aa mə tǎ ɔ n̄aŋsə n̄zi annù n̄iɔŋ yĩ mə a tswe ghu nlon ɲgòŋ innù tsim j̄ii bi swon a mbo wò aà.

Ajàn yĩ mə bi lɛ ɲkè'ènə ànnù n̄lon ɲgaa Jɔn ɲgàn̄mùrə bə a ɲkì aà

⁵ Nòò yĩ mə Herod à lɛ mbə mfò a ala'a Yudea, ɲgàn̄mà'a Nwĩ yĩ mò'ɔ à lɛ n̄tswe ghu, mfè'è aa a titii àkhìrə bə b̄ii mə bi lɛ si fà'à bɔ bì bə bi ɲgàn̄mà'a Nwĩ Abija aà, ikũm

ngwê yĩ i le mbə Elizabeth, ñki mfe'ε aa a ngwè'ε Aaron ñgāṇmà'a Nwĩ wa.

⁶ Akòrè nizi yaa bo bitsim a le ntsinə a nsi mi'i Mmà'àmbi, kaa bo wa'à nĩ àlò'ò tswê nlon mə bo le si lèè bìnòṇsə bi Nwĩ ñkii nyu'unə nĩ ñdi'ĩ ji tsi'ĩ tsimè.

⁷ La kaa bo le ṇwa'à ni mu bāṇṇè tswe nlon mə Elizabeth à le mbə afirə, bo kĩ ñtigə bilwèn aà.

⁸ A leè mbə a njwi yĩ mò'ò, a bē ñjwi yĩ mə ñgāṇmà'a Nwi Abija i tswê nĩ mfa'a a mûm ñdāmà'anwĩ, Zechariah a kà mfa'a ifà'á yi a mûm ñdāmà'anwĩ,

⁹ ñyonə nĩ nòṇsə ñgāṇmà'a Nwĩ maa noò, bi le mmà'a ibirè ñtso'ò yi mə tá à tòò alùmtè a nikentə nĩ mò'ò nĩ mà'a Nwĩ. A tigə ñkuu ṇghε a mûm ñdāmà'anwĩ.

¹⁰ Nnòò bē bitsim bii le ntswe a abεε aa bi le si tsà'àtə Nwĩ maà noò yĩ mə à le mbə noò ntòò alùmtè aà.

¹¹ Angel Mmà'àmbi à le ṇwi'ikè mfe'ε ghu nsi, ntəə a mbèè àbò amà'a nìkentə nĩ mò'ò nĩ alùmtè nyā.

¹² Nòò yĩ mə à le nyə angel wa aa, mibē mi le nsyənə, nibò'ò tswā yi.

¹³ Angel wa a swon ghu mbo mə, “Tsùu bò'ò mbā Zechariah. Wa Nwĩṅgòn à yù'ù mə atsà'àtə yó. Ngwê ghò Elizabeth à ka jwe múmbāṇṇè tá ò tswe ikúm yi nĩ Jon.

¹⁴ A ka yĩ bə annù ñidorə a mbo wò tá nú yò i nanse mbon, bē bĩ ghà'àtə kii ndoritə nlon mə bi jwe yi aà.

¹⁵ Nlon mə à ka yĩ bə ṇú yĩ ṇwè a nsi mi'i Mmà'àmbi, kaa wa'á milù'ù ka nno, kè mĩ bònè kè mĩ tì.

Azwĩ Nwĩ a ka yĩ lwensə yi ləḡinə a ato'o ñdè yĩ.

¹⁶ A ka yĩ ghìrə tá baIsrael bĩ ghà'àtə tá bì bú mbhì fu a mbo Mmà'àmbi Nwĩṅgòn wàà.

¹⁷ A ka yĩ tsyā a mbii Mmà'àmbi nĩ àzwĩ ntòò Nwĩ Elijah bo bì mĩdà'á mi.

A ka yĩ bòònse bità bo bì bòò,

i bəṇkə ṇgāṇatii atu tá bo tswe nĩ mĩtsyē tsó bii ñnnù jyaa i tsinə aà.

A ka yĩ tanṭə bē tá bì ku'unə a mbô Mmà'àmbi.”

¹⁸ Zechariah a betə Angel wa mə, “Mè ka zi aa mə akə mə ma yú ànnù a ka fè'è aa ε? Nlon mə mè tigə nlwèn ṇù, ṇgwê ghà a kĩ ñlwen lwen aa ε?”

¹⁹ Angel wa a kwi'i ghu mbo mə, “Mè nĩ Gabriel yĩ mə a təə nĩ a nsi mi'i Nwĩ, yu wa yĩ mə à too gha mə tá mə zi ṇkè'ènə ntòò yĩ ñsigìnə ma yú a mbo wò aà.

²⁰ Lā, tsó mə kaa ò si ntòò yĩ ñsigìnə yú mə i ka yĩ fè'ε nĩ nòò yĩ mə à kù'ùnə aa bii aa, kaa ò ka wa'à bù ṇghaa. Ò ka ghèè nĩ tìghàà i ywe'e wa noò yĩ mə ñnnù ma jù i ka yĩ fè'ε laa aà.”

21 Bè bya mə bi le ntəə a abεε aa, bi le nyu'utə Zechariah ki kaŋ ntigə ɲwa'a ni mə a ghîrê àkə a tigè ntigə a mûm ndâmà'anwî ntigə aa ε?

22 Nòò yîi mə à le mfè'è aa, kaa à le ɲki'î a ɲghàa a mbo bo bú ɲzi. Bo tigè ɲzi mə ɲjèè təə təə i le yi wa mûm ndâmà'anwî. A le ntigə nsεensə waa nî mbo, ntigə ntswe ni tighàa.

23 Nòò yîi mə à le mmənsə afà'â yi a mûm ndâmà'anwî aa, a tigè ɲlo mbii yi a ndùgə yu.

24 A ti mə bə ni mû àtiɲ noò, ɲgwê yî Elizabeth a tswé ni mû, ntigə tswé tsi'î a nda mə bi tsuu yi lǒ yə atu bîsàn bintaà.

25 Ntigə nswon ni mə, “Mmà'àmbî à lèntè mē ɲghîrə ma yû ànnù a nu mə aa, a mfi'i ɲdîrê atu a atu mē a titii bē.”

Ajàn yîi mə bi le ɲkè'ènə a mbo Mary mə à ka jwe Yesu aà.

26 Bîsàn bi le ntsyà bi nto'o ajàn yîi mə Elizabeth à le ntswe ni mu aà, Nwî a too angel Gabriel a ɲjò'ò àla'a Nazareth a ala'a Galilea.

27 A le ntswe ni ɲkîi a mbo mûngdòò mǎngyè yîi mə ɲù yi mò'ò yîi mə ikûm yi i le mbə Joseph, ɲlo a atsə Mfò David aa, à le ɲkosə. Ikûm mûngdòò mǎngyè ma ghû i le mbə aa Mary.

28 Angel wa à le nzi ghu mbo nswon mə: “Mə tsà'atè ghò! Mmà'àmbî à tswé bu yu, à kî mē ɲniɲ mboonə yî ɲwè a nu wò.”

29 Mary à le mbo'ò tsi'î ànnù ɲɲkon a ajàn yîi mə à le nyu'u annù ya mə angel wa à le nswon aà, ntigə ɲwa'a ni mə ma yû m̄buu atsà'atə a di'i aa àkə le.

30 Angel wa a swon ghu mbo mə: “Tsuu bɔ'ò mbâ Mary, wa ibòn ɲwîngòn i tswé a mbo wò.

31 O ka tswé ni mu i jwe múmbâɲnə i tswé ikûm yi ni Yesu.

32 A ka yî bə ɲû yi ɲwè tâ bi ka twonə nii ni Mu ɲwîngòn Akò'òntsirə.

Yaweh ɲwîngòn à ka yî ghîrè yi nî m̄fò tsi'î tsǒ ta bi taà yî David.

33 A ka yî bə Mfò a ɲgwè'ε Yacob, i lwî'î ɲɲkon, kaa tâ ànnù nifò yi tâ wa'à nî ɲlwî'i tswé.”

34 Mary a betə angel wa mə: “Mè bùrə ni mûngdòò mǎngyè, kaa mē lèè ɲwa'à ɲûmbâɲnə zi, m̄bə ma yû ànnù a fè'è aa mə akə le?”

35 Angel wa a kwi'i ghu mbo mə, “Wa Azwî Nwî a ka kusə gho tâ àdà'a Akò'òntsirə tâ à kuu a nu wò.

Ma mûu ajàŋ, mu wa mə ò ka jwe aa, wa yïi mə à làa màŋsè aa, bi ka yï tigə twonə yi ni Mu Nwĩ.

³⁶ Wa'atə ŋŋ ñgwè'è ghùù, Elizabeth. Bi swonə ni mə kaa mbə a wa'à bɔɔ jwê. La tsĩtsòŋ, yumbɔŋ à tswè mē ni mu a ni bĩsàŋ bi nto'o, ka mə à lwèn mē si'i si'i aà.

³⁷ Kaa ànnù yï tsu sì ghu tswè mə mbə Nwĩ a wa'à ghìrè."

³⁸ Mary a kwi'i mə, "Yê, mē laa mbə abù'u Mmà'àmbĩ, tá a fɛ'ɛ a nu mē wa ajàŋ mə ò swònə aà." Angel wa a tigə mma'atə yi nghɛɛ yi.

Ajàŋ mə Mary, à lɛ nghè a nghantə Elizabeth aà

³⁹ Tsi'ĩ maa noò Mary a burè ñtanɛ njoò ji mmà'àtè ñghèè a njo'ò àlà'à yï mò'ɔ yïi mə ì lɛ ntswe a atu nta'a a Yudea aà.

⁴⁰ A ghèè mē aa, nghèè ñkuu a nda Zechariah ntsa'atə Elizabeth.

⁴¹ Mary à yù'ù mə atsà'àtə Elizabeth aa, mu wa a litè ñnan ghu nibùm, Azwĩ Nwĩ a lwensə Elizabeth

⁴² a tɔŋnè ñswon mə, "Nwĩ à nàŋsə nnĩŋ mbɔɔnə a nu wò a titii bàŋgyè, mbɔɔnə ì kĩ ntswe a nu mu wa yïi mə ò ka jwe aà!

⁴³ Ma yù ànnù yï wè, ajàŋ mə ndè bĩ Mmà'àmbĩ ghà à zi nghantə gha aa, a fɛ'ɛ a nu mē aa a ya aa ɛ?

⁴⁴ Nlon mə ajàŋ mə mē ghìrə nyu'u atsà'àtə yo aa, mu ghù a nibùm m1ə à ghìrə nlitə nnaŋ ni nìdorè.

⁴⁵ Mbɔɔnə a nu wò mbà mǎŋgyè, yïi ò lɛ mbii mə ànnù ya yïi mə Mmà'àmbi à lɛ nswon a mbo wò aa, mə a ka fɛ'è tsi'ĩ maa ajàŋ aà."

Ikòò yïi mə Mary à lɛ nyəə aà

⁴⁶ Mary a swon mə,

"Ybii nù gha tsim ì gha'asə Mmà'àmbĩ;

⁴⁷ ñtiti gha ì doritə nlon Nwĩŋgòŋ ŋgǎŋnyweensə gha

⁴⁸ ñlon mə à wà'àtə mē gha, àbù'ù yï yïi mə à ni tĩkùm aà.

Nlon mə, ñloginə tsĩtsòŋ, bə bitsim ka tigə twon nĩ gha ni ñù yïi mbɔɔnə ì tswe ghu nu aà,

⁴⁹ ñlon innù jĩ wè jĩi mə Mmà'àmbĩ yïi à nĩ Ntiti aa à ghìrə a nu mē aà, ìkũm yi ì laa màŋsè aà.

⁵⁰ A ko mĩlĩŋnè bə bii mə bi bɔ'ɔ nii aa miwaa miwaa.

⁵¹ A nàsə mē nikwɛɛ ñdĩ'i ada'a yi,

ñsɛɛnsə ŋgǎŋŋee nu bo bĩ innù jĩi mə bo mòòntə a mûm ñtiti bo aà.

⁵² A sìgìsè mē bifò bĩ wè a ibərə bo, ñŋentə bĩtikùmə.

⁵³ A jè'è mə ŋgǎŋŋjì, ñlwensə waa nĩ ñjoo jĩ sigìnè,

m̃bañnə mfurə bē b̃i mə bi tswə ñi ñjoo aa bi kwɛɛŋkə ñi
àbo ɛ'ɛ.

⁵⁴ A z̃i mē a ɲkwetə ɲgàɲàfà'á ỹi Israel,
ɲwa'atə ɲko m̃l̃ɲnə ỹi mə à lɛ kà'à ñlon ɲgaà yàà

⁵⁵ ñswon a mbo b̃itaà bi'inə,
a mbo Abraham bo bi ɲgwè'è ỹi, ñlwi'i ñɲkonə."

⁵⁶ Mary à lɛ ñtswə bo Elizabeth b̃is̃aɲ bi tarə mbu mb̃i yì
fu.

Ajaɲ mə bi lɛ ɲjwə a Jɔn ɲgàɲmùrə bə a ɲk̃i aà

⁵⁷ Nòò ɲjwə Elizabeth à lɛ ɲkù'ù, a jwə múmb̃aɲnə.

⁵⁸ ɲg̃aɲmb̃ɛ ndugə jyaa ñi ɲgwè'è yàà bi lɛ nyu'u ànnù
ỹi wè ỹi mə Nw̃ɲgòn a lɛ ɲghirə ghu nu aa, bo bo b̃itsim
tigè ñdoritə.

⁵⁹ A bə mē ñi ɲjwi ji ñifwaa aa, bi z̃i a ɲɲètə mu wa, ñlɔɔ
mə bi tswè ikùm yi ni Zechariah, ni ỹi taà ỹi,

⁶⁰ lâ ñdè ỹi a tuu tsi'ì ñit̃i, ñswon mə, "ɲgaɲ, ikùm yi à
ni Jɔn."

⁶¹ Bə bya swon ghu mbo mə, "kaa ɲù tsù a ɲgwè'ɛ bù kaa
à s̃i ñi ikùm ma ghù tswè."

⁶² Bo tigè ɲghaa a mbo Zechariah ñi m̃bô m̃betə yi mə à
kɔɲ mə bi tswə ikum mu wa ñi wò aa ɛ?

⁶³ Zechariah à lɛ m̃betə taaf̃èrə ɲwa'anə ghu mə, "Ikùm
yi à ni Jɔn." Annù a lɛ ɲgha'a waa bo b̃itsimə.

⁶⁴ Tsi'ì maa noò, ñtsù Zechariah i ɲa'anə, àlèə yi a fɛɛŋkə,
à b̃u ɲka ɲghaa fu, ntigə ɲgha'asə Nw̃i.

⁶⁵ Ñib̃ɔ'ɔ lɛ ñtswa bamb̃ɛ ñdugə bi bya, ɲgàɲ ya i sɛɛnə
fya ala'a ñta'a Yudea tsi'ì tsimə.

⁶⁶ ɲù ñtsim ỹi mə à lɛ nyu'u ɲgàɲ ya aa, a lɛ si mòòntə
atù yi ghu ntigə m̃betə ni mə, "Mu mà ghù à ka ỹi bə aa àkə
aa ɛ?" Nlon mə a lɛ ñlaa mə àdà'a Mmà'àmbi a lɛ ñtswə
ghu ñu.

Ntoo ỹi mə Zechariah à lɛ ɲk̃è'ènə aà

⁶⁷ Azw̃i Nw̃i a lɛ ñlwensə Zechariah ta bi Jɔn, a tigè
ñswonə ñi ñtoò Nw̃i mə,

⁶⁸ "Tà b̃i'inə ka ɲgha'asə a Mmà'àmbi Nw̃ɲgòn baIsrael,
nlon mə à z̃i mē ɲkwetə bē bi, ñtsu'u atù yaa.

⁶⁹ A f̃i'isə mē a ɲgàɲywèensə bə ỹi mə à t̃i aa a mbo b̃i'inə,
a bə ɲù àtsə ɲgàɲàfà'á yi David

⁷⁰ tsi'ì ajaɲ ỹi à lɛ ɲkà'à ñtsya a ñj̃m ɲg̃aɲntoò ji j̃i laa aa
a ɲgu'u,

⁷¹ mə yu ka ỹi yweensə yi'inə a m̃bô ɲg̃aɲk̃ibàà ji'inə,
i kwèrə yi'inə a mbo bə b̃i mə bi naa yi'inə aà,

72 i dì'i ibòŋê yi yîi mæ à lɛ ɲkà'à a mbo bìtá bi bitaà bi'inè
aà,

i kii wa'atə a akàà yi yî làà yâ,

73 là'a akàà ya mæ à lɛ ɲwàrè bo taà yi'inè Abraham aà.

74 A lɛ ɲkà'à mæ yu ka kwɛrə yi'inè a mbo ɲgàŋkíbaà ji'inè,
tâ bî'inè tigə mfa'a ghu mbo kaa wa'à bo'ò,

75 ni mánjî yîi à laa mmanɲsə ɲki ntsinə a nsi mi'i yu a ni
noò yi'inè ntsim faa atu nsyê.

76 Wò, mú ghà, bi ka yî tigə twonə nî gho ni ɲgàŋntoò
Nwĩngòn ɲkò'òntsirə.

Nlon mæ ò ka yî ghèe a mbii Mmà'àmbi, a nnaɲsə mánjî yî.

77 I tigə ghìrə tâ bè bi zi mæ bo ka yî yweenə aa

mæ mbə bi li'inə ifansə innù jyaa,

78 i tsyà aa a nǵim ɲko mǵlǵnè Nwĩngòn yi'inè,

a ajàn mæ àbèè a ka yî lǵ a aburə i fu'u sigə a nu bî'inè,

79 a mfa ɲkà'à a mbo bè bii mæ bi tswe a múm mǵfi idìgè,

a adigə àliləŋə niwo aa,

i ki tsisə mǵkòrə mi'inè tâ mǵ ka ntəə ni mánjî mǵoonê."

80 Mu wa à lɛ ɲkwe, ntii a múm Azwĩ Nwĩ, ntswe ni a
nta'a miwèè miwèè, nywe'e a noò yîi mæ bi lɛ ndì'i yi a
mbo baIsrael aà.

2

Annù àjàŋ yîi mæ bi lɛ ɲjwe Yesu aà

(Mt. 1.18-25)

1 A bə maa noò Mfò Kaisa Augustus a swon mæ tâ bì sən
bê tsi'í bì tsim a itoo itoo jîi mæ baRoma bi lɛ si bu'utə aà.

2 Nòò wa mæ ànnù sən bə ma yû yîi mæ a lɛ mbə yi
ntsyàmbîi a lɛ mfɛ'è aa, Kwirinius à lɛ mbə Gúmnàa a
mbù'u Syria.

3 Nù ntsim à lɛ ntigə ɲghɛɛ mæ yu ɲwà'ànə ikûm yi a
nikurə bo.

4 Joseph à lɛ nlò a ɲjò'ò ala'à Nasareth yîi i lɛ ntswe a
Galilea aa, ɲki ɲkò'ò ɲghɛɛ nikurə ni Bethlehem nîi mæ ni
lɛ ntswe a ala'a Yudea aa, a bê àdìgè yîi mæ bi lɛ ɲjwe Mfò
David ghu aà. Joseph à lɛ ɲghèè ghu aa nlon mæ à lɛ mbə
ɲû àtsə David aà.

5 A lɛ ɲghèè ghu mæ yu ghɛɛ ɲwà'ànə ikûm yi bo yî Mary
yîi mæ à lɛ ɲkosə nî ɲgwé yî aà. Mary à lɛ ntswe ni mú.

6 Ajàn mæ bo lɛ ntswe a Bethlehem aa, a tsigə mu wâ;

7 ɲjwe mú yî yî ntsyàmbîi yî mǵbàŋnə, nǵlmtə yi nî ibà'a
itsə'ə, nǵnɲsə yi nî àkhì mǵji naà nlon mæ kaa àdìgè a lɛ
ɲwa'à a mbo bo wa ndâ bìgǵi tswé aà.

Bìtsèè bi mbi bo bì baangel

⁸ Bìtsèè bi mbi bí mɔ'ɔ bi le ntswe maa mbèè àla'a, a atu nta'a, mbe nî mbî jyaa.

⁹ Bo kà mê aa mbe nî mbî jyaa jya aa, Angel Mmà'àmbi a wi'ikè mfe'ε a nsi mbo. Nkà'a Mmà'àmbi yîi mæ i ηwèènè tsi'î ηwèènè aa, i ta ηkarisè waa, nìbɔ'ɔ nî wè ni tswá waa,

¹⁰ la angel wa a swon a mbo bo mæ: “Nî tsuu bɔ'ɔ bê, wa mè zî aa nî n̄too yî n̄siginè a mbo bù, yîi mæ i ka zî ni n̄dorè nî wè a mbo ηù n̄tsimè.

¹¹ Bi jwè mæ Ngànywèènsè ghùù, mæ ni Kristo Mmà'àmbi aa, a itugè mbi sîi, a nikurè Mfò David.

¹² Alènsè yîi mæ a ka dì'î a mbo bù aa, a bə mæ, nî ka ghεε yə mu yî mbɔrè tâ bì limtə yi ni ibà'a itsè'è, n̄n̄n̄ yi ni àkhì miji naà.”

¹³ A ghèè ki m̄ansə, n̄tsũntsò baangel yî wè bi lô a aburè nsigè, nyəə nî ikòò ηgha'asə nî Nwî ghu, n̄swonə ni mæ,

¹⁴ “N̄gha'a a mbo Nw̄ngòn̄ yîi mæ à tswe a aburè ηkɔ'ɔ n̄tsirə aà,

m̄bɔɔnə a mbo bè fàa nsye b̄ii mæ Nw̄ngòn̄ a doritə nlon̄ ηgaa yàà aà.”

¹⁵ Nòò wa mæ baangel bya bi le mbù mma'atə waa ηkɔ'ɔ ηghεε a aburə aa, bìtsèè bi mbi bya bi tigè ηghaa bo ni bo mæ, “Nî ghirè bí'inè ghεε a Yerusalem, ηghεε nyə annù yîi mæ a fe'ε ghu, Mmà'àmbi a ke'enè a mbo bí'inè aà.”

¹⁶ Bo le ntswa'atə ηghεε nyə Mary ni Joseph ni mu wa a n̄n̄ a akhì miji naà.

¹⁷ Bìtsèè bi mbi bya bi yə mu wa ηkè'ènè a mbo bo ajàn̄ yîi mæ baangel bya bi le nswon̄ nlon̄ mu wa aà.

¹⁸ Ngòn̄ bè b̄itsim̄ b̄ii mæ bi le nyu'u aa, bi le nyerə ànnù ya mæ bìtsèè bi mbi bya bi le nswon̄ aà.

¹⁹ Mary à le nlògə innù jyâ tsim̄ nləə a ntii yu ntigə m̄m̄ɔntə nî àtû yi ghu.

²⁰ Bìtsèè bi mbi bya bi le mbù n̄lo ntigə m̄b̄ii ηghèè waa, nyəə nî ikòò ηgha'asə nî Nwî ghu nlon̄ ànnù yîi mæ bo le nyu'u ηki nyə a boòntə tsi'î wa ajàn̄ yîi mæ baangel bya bi le nswon̄ aà.

Ajàn̄ yîi mæ bi le ntswè ikum Yesu aà

²¹ Njwî i tsyà mæ ji n̄ifwaa, a ajàn̄ə mæ bi le η̄netə yi aa, bi tswè ikũm̄ yi ni Yesu, ikũm̄ wa mæ angel wa le mfa mbɔn̄ tâ bì tswe ni yu a ato'o aà.

²² Nòò à le ηkù'ù mæ tâ taà yi bô ndè yi ghirə annù ns̄i'î waa tâ bo laa nyon̄ə nî n̄on̄sə Moses, bo lògè Yesu mæ tâ bo bo kɔ'ɔ ηghεε a Yerusalem, tâ bo ghεε nd̄i'î yi a mbò Mmà'àmbi,

23 ñyon ajan mə a le ntswe bi ñwà'ànè a ni nònşè Mmà'àmbî aà, “Mfòò àjèè mângyè ntsim yîi à ni mûmbâñnè aa, bi ntswe nî ñlèè yî nî àyàrə ayoo a mbô Mmà'àmbî.”

24 Bo le ñghèè aa ta i kîi mà'à Nwî, “ni bìbugirəmîkuu bi baa bo bì bîtsɔ'ɔ bî kègə bi baà.” I yònè nî àjàn yîi mə nònşè Nwî à le ndî'i aà.

25 Nù yî mò'ɔ à le ntswe a Yerusalem, ìkûm yî i bə Simon, a bə nù yîi mə mînnú mi le ntsinə, a kîi bɔ'ɔ nî Nwî. Azwî Nwî a tswê ghu nu, a yu'utə nî noò yîi mə Nwîngòñ à ka yî lə'ətə mîntîi mi baIsrael aà.

26 Le bon Azwî Nwî a lèè ndî'i ghu mbo mə à ka yî yə Ayo'ò Nwî Mmà'àmbi wa i bõñ kwo.

27 Azwî Nwî a le tintə yî mə tâ à zi a ndâmà'anwî maa njwi mə bi le nzî ni mu wa aà. Ta bì Yesu nî ndè yî bi zî mē ni ghu a nlwensə nònşè aa

28 a ñèè yî ntugitə a mbo yu, ñgha'asə Nwî ñswon mə,

29 “Mmà'àmbî, mà'ətə tâ àbù'ú yô tâ à ghɛ nî mbɔɔnə nyònə ni ñìghaa nò;

30 ñlon mə mi'î ma mi yè mē ànnú nyweensə bè,

31 yîi mə ò tàntə mē ñlèə a nsi mi'i bè bîtsimə aà,

32 a bē ñkà'a a ñka ndî'i mánjî ghò a mbo bè bi itoo dān, i zî ni ñìgha'a a mbo bē bo baIsrael aà.”

33 Taà yî bô ndè yî bì le nyerə ñlon annú yîi mə bi le nswon mbi'i ñgaà yî aà.

34 Simon a tigè ñniñ mbɔɔnə a nu bo nswon a mbo Mary, ndè yî, mə,

“Mu ghulâ à ka yî ghîrè tâ bè bî ghà'atə wo, i kî ñentə bî ghà'atə a ala'a baIsrael.

A ka yî bə alənsə yîi mə bè ka yî tigə ñghaa ñlon ñgaà yî, i tuu nî ànnú yî,

35 tâ munwi ñtsò tâ à kî nso ntîi ghô.

Tâ ñnnú jîi mə bè bî ghà'atə mòòntə a mîntîi bo aa, tâ bì ghîrə tâ i fɛ'ɛ nlaa.”

36 Ngàntoò Nwî yî mângyè yî mò'ɔ à le ntswe ghu, ìkûm yî i bə Anna, a bə mu Fanuel, yîi mə à le nlò a ñgwè'ɛ Asher aà. A ti bə aa bon à lwèn mē. A le nyo'ɔ ntswe bô ndoò yî tsi'î ilòò ji sàmbaa a kwô.

37 A tigè ñtswe tsó ñkwi'i mângyè i ilòò mighum mi nifwaa ñtsò ji ñikwà. Kaa à le kî'i nîi ndâmà'anwî mîmà'atə, ñgha'asə nî Nwî, ñsi'isə nî ìbîinú yî ti jî, ntsà'atə nî Nwî a nîtugə bo bì a si'inə.

38 A le ŋki nzi tsi'i maa bantè noò, nifa mbi'ikè a mbo Nwĩ, ŋghaa nlon ŋgaa mu wâ, a mbo bè bitsim bii mē bi le si be ni mē tâ Nwĩngòŋ à tsu'u atu Yerusalem aà.

39 Nòò yĩ mē bo le ŋghirè innù tsim ònyonè ni ònyonè Mmà'ambi aa, bo le mbù mbi fu a Galilea, ŋghèe a nĩkurè bo a Nazareth.

40 Mu wa à le ntigè ŋkwe, ntswe ni mĩtĩ, ŋki nluu ni mĩtsyè; ìbòŋ Nwĩ i tswé ghu nú.

41 Taà yĩ bō ndè yĩ le si kò'ò ni a Yerusalem a atũ àlòò a atũ àlòò a noò ikòò Passa.

42 Nòò yĩ à le mbè ilòò nighũm ntsò baa aa, bi logè yi bo bo kò'ò ŋghèè ghu tsi'i ajàn yĩ bi le si ghìrè aà.

43 Bo mǎnsè mē ikòò wa ŋka ŋkwèe, mu wa, là'à Yesu, a benè ntswe a nĩm a Yerusalem, kaa taà yĩ bō ndè yĩ wa'à zĩ.

44 Lâ bo le si wa'atè ni mē à tswe a titi bè bii mē bo bo le si zinè aà, ntigè ŋghèe, ntəə nitəə ni jwi yĩ mĩfũrè; nłoo yi a mbèe ikà'â jyaa bo bi ñgǎŋgwè'e jyaa.

45 Bo lòò mē yi kaa wa'à yè, mbu mbi fu a Yerusalem a nłoo yi ghu.

46 Njwĩ i tĩ mē ti tsyà ji tarè, bi yē yi a ndāmà'anwĩ a tswé a titi bìdì'i bi innù, ñyu'utè nĩ ànnù yĩ mē bo le si swon aa, ŋkii mbetè nĩ ìbetè a mbo bo.

47 Bè bitsim bii mē bi le nyu'u ànnù yĩ mē à le si ghàà aa, bi le nyerè nlon mĩtsyè mii mē à le ntswe ni mu aa, bo bi ikwi'i jii à le si fa aà.

48 Nòò yĩ mē bi le nyè yi aa, ànnù le ntsyà waa, ndè yĩ a swon ghu mbo mē, “Mũ ghà, ò ghìrè nì bĩ'i lálà aa a ya le? Ye ajàn mē ò fa ŋgĩ'i a mbo bĩ'i taà ghò, bĩ'i ghaà nłoo nĩ ghò aà.”

49 A kwi'i a mbo bo mē, “Nĩ ghìrè ñghaa nłoo nĩ gha aa a ya le? Nĩ sĩ zi mē a ku'unè a mbo mē mē tâ mē tswe a nda Taà ghà aa e?”

50 Lâ, kaa bo le ŋwa'ă nji'i ànnù yĩ mē à le si swonè a mbo bo aa nanşè ñzi.

51 A le nłò ònyonè waa bo bō sigè ŋghèè fu a Nazareth. A tigè nyu'unè nĩ waa. Ndè yĩ à le nanşè nłəə innù ma jũ tsi'i tsim a mũm nĩtĩ yu.

52 Yesu à le ntigè ŋkwe ni mĩtsyè bo bi àjìŋè nú, Nwĩngòŋ bo bi bè kòŋè ni yi.

3

Ajàŋ mē Jon Ñgàŋmùrè bè a ŋkì à le si swon annù Nwĩ aà

(Mt. 3.1-12; Mk. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

¹ A le mbə nî ilòò jîi mə i le nywe'e nighûm ntsò ntaà a noò yîi mə Tiberias à le mbə Kaisa aa, Pontius Pilate a bə Gumnaa a Yudea, Herod a sa'à nî Galilea, mumaà yi Philip a sa'à nî Ituria, nî Trachonitis Lysanias a sa'à nî Abilene,

² Annas bo Kaifas bə ñgǎnmà'a Nwĩ jî wè; ñìghàà nî Nwĩ nî le nzi a mbo Jon mu Zecharias a nta'a miwèè miwèè,

³ a tigè ñkarə ibu'ù itoò tsim jîi i le ntswe a Jordan aa, ñswonə nî mə tâ bə bəŋkə mîntîi myaa, ñkwərə ñkî tâ bì li'inə ifansənnù jyaa.

⁴ A le si ghìrè ma laà a bə aa ajàn yîi mə bi ñwa'anə a mûm àŋwà'ànə ñgàŋntoò Nwĩ Yesiah aa mə,

"Njî ñù i tɔŋnə nî a nta'a miwèè miwèè ñswonə nî mə,

'Nî nanşə a mânjî Mmà'àmbi,

ñnanşə iyaà ji tâ i tsinə,

⁵ Nwĩ à ka tsirə idigə mibɔrə i tsim,

i kii sigisə mînta'a mî wè bo bì mî kègə mîtsim,

i ghìrə tâ idigə jî ñòrikə tsim tâ i tsinə.

I lwensə mibirə mîtsim tâ mânjî à laanə.

⁶ Tâ mu ñŷ ntsim tâ à yə ajàn mə Nwĩ a yweensə bə aà.' "

⁷ Nnòò bə yî ghà'àtə i le si zî a Jordan mə tâ Jon à murə waa a ñkî. A swon a mbo bo mə, "Bù bɔɔ bì nò, a ghuu aa a wà'àsə wò mə tâ nî khə alwintɔŋə Nwĩ yîi mə a zî aa ɛ?

⁸ Tâ nî ka ñkoonə mîntà mîi mə mi dî'i mə nî bəŋkə mē mîntîi muu mma'atə ibî ghuu. Ntsuu i ki swonə nî mə, 'Taà yî'i à nî aa Abraham'. Mə swon a mbo bù mə Nwĩ à zî àjàn mə mbə yu bəŋkə ñgò'ò jû i tigè mbə bɔɔ bi Abraham.

⁹ Tsi'î tsitsɔŋ wa bi nòŋsə mē ñjàà ñlɔɔ nî ñwâ itî ghu tsi'î mîŋgàn! Itî tsim jîi mə kaa i si mîntà mî siginè koonə aa, bì ka wǎ mmà'a a mɔ'ɔ tâ i khî."

¹⁰ Nnòò bə wa i betə yi mə, "Bî'î ka tigə ghìrə aa mə akə aa ɛ?"

¹¹ A kwi'i a mbo bo mə, "Nù yîi mə à tswe nî itsè'è ji baa aa, tâ à fa yî mɔ'ɔ a mbo ñù yîi mə kaa à sî nî yi tswè aà. Nù yîi à ki ntswe nî mîji aa, tâ à ka nyatə a mbo bə."

¹² Ñgǎŋkwərə tax i le ñkî nzi mə bì murə waa a ñkî, mîbetə yi mə, "Ndi'innù, bî'î ghìrə yî'i ñgaa mə akə ɛ?"

¹³ A kwi'i a mbo bo mə, "Nî ka ñkwərə tsi'î àyoo yîi nî tswe nî ñkwərə aa, ntsuu ki kwərə i tsyà."

¹⁴ Bìsogyè le ñkî mîbetə yi mə, "Ñgaà yî'î i bə la aa ɛ? Bî'î ka ghìrə mə akə aa ɛ?"

A kwi'i a mbo bo mə, "Nî tsuu njoo bə nî fikòrè i ki twɛɛ kwərə. Ntsuu ibanənnù a atu bə ki tswɛɛ, i kwərə nî ñjòò jyaa, ñkî mbeentə mə ñkabə yîi mə bì tu ghuu ghu aa i kù'ùnə."

15 Ajàṅ mē bē bya bi lē si wa'atē mē ànnù yī wē yī mō'ō a ka fē'ē aa, bo bitsim lē si tigē mbetē nī ìbetē nlon ṅgaa Jon mē à laà mbē yu mbē Ayō'ō Nwī wa aa ē?

16 Jon a fā àkwi'i a mbo bo bitsim mē, “Mē murē ghūu aa a ṅkī, lā nū yī mō'ō à tswe ghū yī mē a yōṅē a ṅīm mē, à kō'ōnē ntsyā gha, kaa mē tē'ē kī'ì kù'ùnē mē mbē mē fēē mīṅkīrē mī ntām mī bē. A ka yī kī murē ghūu aa a mūm Azwī bo bì a mūm mō'ō.

17 Ayoo nsogē mīsāṅ a tswe ghū abo, à ka sōgē mīsāṅ mya i tii ntsā'a tsim fi'isē i tigē ghotē mīsāṅ mya a mūm àta yu, i bàṅnē tōo ntsā'à jya a nī mō'ō yī mē i khi kaa wa'à mēmē aà.”

18 Ma mūu ajàṅ Jon à lē si di'itē waa nī bīmānjī bī ghà'àtē nswōṅē nī ntoo yī ṅsigìnē ya a mbo bē.

19 Lā, Jon à lē ṅghàantē Herod yī à lē mbē Gūmnāà aa nlon mē à lē ṅkwērē Herodias, ṅgwē ndīm yī, ṅkī ṅghīrē innū jī bi jī ghà'àtē jī mō'ō.

20 Herod a ku'ūsē mēbu ṅghīrē bē ànnù yī tīnsē, ntswa Jon mīfī a ndātsāṅ.

Ajāṅ yī mē bi lē mmurē Yesu a ṅkī aà

(Mt. 3.13-17; Mk. 1.9-11)

21 Nōo yī mē bi lē murē bē bitsim a ṅkī aa, Yesu à lē ṅkī nzi bi murē yi a ṅkī. Bi mūrē mē yi a kà ntsa'atē Nwī, àbūrē a ṅa'anē.

22 Azwī Nwī a lô a aburē ṅsigē ntē ghū atu mbē tsō bugīrēmīkuu. Njī i lô a aburē ṅghaa nswōṅ mē, “O nī mū ghā yī mbāṅnē yī mē mē kōṅē aà, mē nanṣē ndorītē nlon ghō.”

Ṽkàṅətsə Kristo

(Mt. 1.1-17)

23 Yesu à lē ṅka nlogīnē ifà'à yi aa bon à bē mē ìlòò mīghum mī ntarē, bē wa'atē nī mē à nī mu Joseph yī mē à lē mbē mu Heli.

24 A bē mu Matthat,
a bē mu Levi, a bē yī Melchi,
mbē yī Janni, mbē yī Joseph.

25 A kī mbē yī Mattias, a bē yī Amos,
mbē yī Nahum, yī à lē mbē mu Esli,
mbē yī Naggai,

26 a bē mu Maaf,
a bē mu Mattathias, mbē mu Semein,
mbē yī Josech, mbē yī Joda,

27 a bē mu Joanan, mbē yī Rhesa
ṅkī mbē mu Zerubabel, mbē mu shealtiel,

mbə mu Neri,
²⁸ mbə yî Melchi,
 mbə yî Addi, mbə yî Cosan,
 mbə yî Elmadam, mbə yî Er,
²⁹ mbə yî Joshua, mbə yî Eliezer,
 mbə mu Jorim, mbə mu Matthat
 mbə mu Levi,
³⁰ a bə yî Simeon,
 mu Yuda, mu Joseph,
 mu Jonam, mu Eliakim,
³¹ a bə mu Melea, a bə yî Menna,
 a bə yî Mattatha, mbə mu Nathan,
 mbə mu David
³² a bə mu Jesse,
 mbə mu Obed, mbə mu Boas,
 mbə mu Sala, mbə mu Nahshon
³³ mbə mu Amminadab, mbə mu Admin, mbə yî Arni,
 mbə yî Hezron, mbə mu Perez,
 mbə mu Yuda
³⁴ mbə mu Yakob,
 mbə mu Isaac, mbə mu Abraham,
 mbə mu Terah, mbə yî Naho,
³⁵ a bə mu Serug, mbə mu Reu,
 mbə mu Peleg, mbə mu Eber,
 ŋki mbə mu shela,
³⁶ mbə mu Cainan,
 mbə mu Arfaxad, mbə mu Shem,
 mbə mu Noah, mbə mu Lamech,
³⁷ a bə mu Methuselah, mbə mu Enoch,
 mbə mu Jard, mbə mu Mahalaleel,
 mbə mu Cainan,
³⁸ a bə mu Enos,
 mbə mu Seth, mbə mu Adam,
 Mbə mu Nwî.

4

Ajàŋ yîi mə Devil à le ŋkwà'ànə Yesu aà
(Mt. 1.1-11; Mk. 1.12-13)

¹ Yesu a lô wa ŋkî Jordan, Azwî Nwî a luu ghu nu, nlogə yi ntsyasə a nta'a miwèè miwèè

² a tswê ghu mitugə mi njwi mighum mi nikwà, Devil a kwà'ànə yî. A ni ndùu njwi mà jû, kaa à le ŋwa'ă ayoò tsu jî; njwi jya mighum mi nikwà kà maa ntsya, nji i yaŋə yî.

³ Devil a swon ghu mbo mə, “Mbə ò bə Mu Nwî, ò swon a mbô ŋgò'ò yû mə tâ i bəŋ ntigə abaà.”

4 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Bi ɲwa'anə a mûm àɲwà'ànə Nwĩ mə, 'kaa ɲù à si ntɛ tswə nlon aa tsi'i àbaa yuyu bē.' ”

5 Devil a bû nlogə yi ɲkɔ'ɔ ɲghɛɛ ni ghu a ndəɲ, ndi'i itoo tsim jii mə bifi bi mbi bù sa'a aa ghu mbo tsi'i ni mû ntsirə nòò,

6 nswon ghu mbo mə, “Mè ka fa ada'a a mbo wò mə tâ ò ka mbu'utə itoo mà jû tsi'i tsim tâ ì ki ɲka ɲgha'asə nî ghô; nlon mə bi fà mə itoo mà jû tsi'i tsim a mbo mə, mè tswé nî mîdà'à a mfa a mbo ɲù yii mə mè kòɲə aà.

7 Tsîtsòɲ, m̀bə ò bii mə ò ka mii gha, bon mə ka fa itoo mà jû tâ ò tigə mbu'utə.”

8 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Bi ɲwa'anə a mûm àɲwà'ànə Nwĩ mə,

'Ka mii tsi'i Mmà'àmbi Nwĩngòn ghò,
ɲkii ɲka mfa'a tsi'i ghu mbo yuyu.' ”

9 Devil a bû nlogə Yesu ɲghɛɛ ni ghu a Yerusalem, nte'ɛ yi wa atu nidòò ni ndàmà'anwĩ, nswon ghu mbo mə, “Mbə ò bə Mu Nwĩ, ò tso'ɔnə nlo fàa atu nda nnənə a nsyɛ;

10 nlon mə bi ɲwa'anə a mûm àɲwà'ànə Nwĩ mə,
'Nwĩ à ka swon a mbo baangel bi nlonə gho
mə tâ bi ka mbe nî ghô,'

11 ɲki mbu nswon mə,

'Bo ka tigə ɲɛ gho ì tugitə a mbo bo a ndəɲ
mbi'ì ò tumə àkòrə yo a nî ɲgò'ò.' ”

12 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Àɲwà'ànə Nwĩ a swon mə,
'Tsùu a Mmà'àmbi Nwĩngòn ghò kwà'ànə.' ”

13 Nòò yii mə Devil à lɛ mən̄sə a ɲkwà'ànə Yesu aa, à lɛ mmà'àtə yi ɲghɛɛ yi, nywe'e a noò yii mə à lɛ mbù ntswe nî àbwarə yì dāɲ aà.

*Ajàɲ yii mə Yesu à lɛ nlògìnə afà'â yi a Galilea aà
(Mt. 4.12-17; Mk. 1.14-15)*

14 Yesu a mà'àtə m̀bu mbii fu a Galilea, nluu ni mîdà'à mî Azwĩ Nwĩ. Ngàn nlon ɲgaa yĩ ì ghɛɛ nî idigə tsim jii mə ì lɛ ɲkarisə Galilea aà.

15 Yesu a ghɛɛ nî mbii n̄tigə ndi'ì nî ànnù Nwĩ a ndāɲghòtə baYuda, bə bitsim bi gha'asə n̄i.

*Ajàɲ yii mə bi lɛ ntuu Yesu a Nazareth aà
(Mt. 13.53-58; Mk. 6.1-6)*

16 Yesu a ghɛɛ a Nazareth a adigə yii mə à lɛ ɲkwe ghu aà; à ghɛɛ mē aa ɲkuu a ndāghòtə a ajàɲ yii mə à lɛ si gha'asə ɲghirə a ɲwĩngòn aà, m̀biinə ntəə a ndəɲ a ntwon ɲìghàà ni Nwĩ,

17 bi fâ àṇwà'ànə ṇgàṇntoò Nwĩ Yesaiah ghu mbo, a ṇa'à àṇwà'ànə ya, nyə adigə ya yĩ mə bi lə ṇṇwà'ànə ghu mə,
 18 “Azwi Mmà'àmbi a tswe a nu mə,
 ṇlon mə à tsò'c gha mə mə mə ka nswon ntoo yĩ ṇsigìnə a mbô ṇgàṇəfum.

A tòo gha mə tá mə kə'enə a mbo ṇgàṇətsan mə bi ka fi'isə waa,

i kii swonə a mbo bífə'ənə mə tá bi ka nyə idigə.

Bè bii mə bi nĩ'ĩ nĩ waa laa bi ka kentə a nĩ'ĩ bo,

19 i kii kè'ənə a mbo bè mə nòò yĩ mə Mmà'àmbi à ka ghìrə ibòṇ a nu bo aà à kù'ù mǎ.”

20 A mǎṇsə mǎ aa, ṇkusə àṇwà'ànə ya mfa fu a mbo ṇgàṇafà'à ṇdāṇghotə wǎ, ṇtigə ntswe a nsyê. Mi'ĩ mi bē bitsim wa nda mi bəṇkə ṇtigə nlii nlii.

21 A lògìnə ṇtigə nswon a mbo bo mə, “Sii, ànnù yĩ mə bi ṇwa'anə fàa adigə aṇwà'ànə aa, a fè'è mǎ mboontə nĩ yu'ù.”

22 Bè bitsim bi lə si tigə nswon innù jĩ sigìnə ṇlon ṇgaà yĩ. Ṇkii yerə nĩ mǐghàa mi mboonə mli mə lə si fè'è ghu ntsu aà; ṇtigə nswon nĩ mə, “A si tsi'ĩ mu Joseph wa à ghuà bə aa ɛ?”

23 Yesu a swon a mbo bo mə, “ Mè zi mə nĩ ka swon ṇighàa nĩ nǎnaa nuà a mbo mə, ‘Dokta, tsu'u ibìnnù ghô; i ghèè nĩ mbĩ swon mə tá mə kǐ ṇghìrə innù jĩ yǎyerə jii mə nĩ kǐ yu'u mə mə kǐ ghìrə a Kapernaum aa, fàa nĩkurə bù.’ ”

24 Yesu a ghèè nĩ mbĩ ṇswon mə, “Tsi'ĩ annù nĩṇkòn, mə swon a mbo bù mə kaa bi si ṇgàṇntoo a ala'a bo bii.

25 La mə swon tsi'ĩ ànnù nĩṇkon a mbo bù mə, bĩkwĩ'ĩ bi bāṇgyè bĩ ghà'àtə bi lə ntswe a ala'a Israel wa noò Elijah, mə Nwĩ a lə ntsetə aburə atu ilòò ji tarə nĩ bīsàṇ bi nto'o, kaa mbəṇ wa'à loo, mĩkwènə yĩ ṇtìi a kuu wa ala'à.

26 Kaa Nwĩ à lə wa'ǎ Elijah a mbo ṇù dàṇ too ntsyatə mǎṇgye Zarephath yuyu yĩ mə à lə ntswe a ala'a Sidon, mbə ṇkwĩ'ĩ mǎṇgyè aà.

27 Ṇgàṇəkìkwèn i lə ntswe a ala'a Israel ṇgha'a wǎ noò ṇgàṇntoò Nwĩ Elisha; a kǐ mme tsi'ĩ Naaman, ṇù baSyria yĩ mə bi lə ghùrə akìkwèn yì.”

28 Bè bitsim bii mə bi lə ntswe wa ndāṇghotə aa, bi yù'ù mə annù yĩ mə Yesu à swòn aa, ṇtòṇə waa i nǎṇsə ṇlwi,

29 bo biṇnə, ṇtìi yì mfè'ɛ nĩ ghu wa múm ala'a bo, ṇlògə yì ṇko'c ṇghɛɛ nĩ ghu a mbèè nta'a yĩ mə bi lə mbo ala'a ya ghu aà, a adigə yĩ mə mbaa i lə ntswe ghu aa mə bi bĩṇsə yì ghu.

30 La Yesu a bāṇnə ṇtsya a titìi bo ṇghɛɛ yì.

Nù yî mɔ'ɔ yîi mə à le ntswe nî àzwî yî bî aà
(Mk. 1.21-28)

³¹ Yesu a ma'atè òsigə ɲghɛɛ a Kapernaum, yîi mə à ni ɲjò'ò àla'a yî mò'ɔ a Galilea aà. A bə a ɲjwɪŋgòŋ a ghɛɛ ɲka ndi'i nî ànnù Nwî.

³² Bè yerè a ajàn yîi mə à le si di'i aà, ɲlon mə ɲìghàà ni nî le ntswe ni àdà'à.

³³ Nù yî mò'ɔ à le ntswe wa ndāŋghòtə mə à le ntswe nî àzwî demon yî bî. A yè mē Yesu aa, nyə'ə tsi'î nî ɲjî yî nti, ɲswon mə,

³⁴ “Ah! Mə'atè yî'i! O tswe aa nî àkə bi'inè, a Yesu, mu Nazareth? O zi aa a ntá ɲgi'i a nu bi'î aa ɛ? Wa mē zi ɲu yîi mə ò ni ghu aà. O bə aa Yu wa yîi mə à Laa mən̄sə, ɲlo a mbo Nwî aà.”

³⁵ La Yesu a wenè yi nswon mə, “Kutə ntsû ghô, fè'è ghu nû!” Azwî yî bi ya a ma'a ɲu wa a nsye a titi bo, mfe'ɛ ghu nû, la kaa wa'à yi bāŋnè ɲlœnsə.

³⁶ Bè bitsim bii bi le ntswe wa nda aa, bi yerè ɲtigə nswonə bo ni bo mə, “Aa ajànə mbuu ɲìghàà akə a yuà aa ɛ? Nlon mə à wenə izwî jî bi nî àdà'à bo bi mti i fe'èkə.”

³⁷ ɲgàn yî i le ɲghèè a idigə tsim maa mbù'ù àlà'a.

Ajàŋ yîi mə Yesu à le ɲghùrə bə bî ghà'atə aà
(Mt. 8.14-17; Mk. 1.29-34)

³⁸ Yesu a ma'atè ndāŋghòtə ya ɲghèè ɲkuu a nda Simon. Maa noò nōŋsə Simon a tswè ni fibà yî nti. Bi twonə yi mə tâ à zi ɲkwetə yi.

³⁹ Yesu a zî ntəə wa mbèè ikuu māŋgyè wa, ɲwenə fibà wa nswon mə tâ à ma'atə yi. A swon mē ti mən̄sə aa fibà wa a ma'atə māŋgyè wa a burè mbìnnè ntigə nloɔ miji fa a mbo bo.

⁴⁰ Nòò à kà mē aa ntso, bə bitsim bii mə bi le ntswe ni ɲgāŋmighòò, jii mə i le tswe ni mighòò tsi'î ibəŋ ibəŋ aa, bi logè ɲzi ni ju a mbo Yesu; a nōŋsə mbô mi a atu bo yî mò'ɔ yî mò'ɔ, ɲghurə waa.

⁴¹ Izwî jî bi i le ɲki mfe'ɛ a ato'o bi ghà'atə, nyə'əŋə mə, “O laa mbə Mu Nwî!” Lā Yesu a wenè waa kaa wa'à mə'atə mə tâ bo ghaa nlon mə izwî jya i le nzi mə Yesu à laa mbə Ayo'ò Nwî wā.

Ajàŋ mə Yesu à le si di'i annù a ndāŋghòtə aà
(Mk. 1.35-39)

⁴² Abèè a kà mē aa mfu'u Yesu a ma'atə mûm àla'a ya ɲghèè a adigə yîi kaa bə le ɲwa'à ghu tswè. Bə bya bi tigə ɲloɔ ɲii, ɲghɛɛ nyə adigə yîi mə à le ntswe ghu aa, kaa wa'à bù mbii mə à ma'atə waa.

⁴³ La Yesu a swon a mbo bo mæ, “Mè tswe nì ñka nsèensə ntoo yĩ ñsigìnə ñlonə annù nifò Nwî ya a mikurə mi mo'ò; ñlon mæ à nî ñji'ĩ ànnù yĩ mæ bi le ntoo gha fàa mbi ghu aà.”

⁴⁴ Maa ajàn a tigè ñghɛɛ ntigə nswonə nî ànnù Nwî a múm ndanğhòtə jii i le ntswe a Yudea aà.

5

Ajàn yĩ Yesu à le ntwon Ngǎnyəgǎnnù ji ji ntsyàmbĩ aà (Mt. 4.18-22; Mk. 1.16-20)

¹ Yesu à le ntəə a mbèɛ àtsùmə nta'a a Gennesaret, bə tinə ñzi ghu mbèɛ a nyu'u nighàà nì Nwî.

² A yê ìkanu'u ji baa i tswe wa aghəŋə ñkì jii mæ ñgǎŋnləmbwè jii i le ntswe nì juu aa, i le mmà'atə mfe'e ñghèɛ a nsì'i mbunjà jya.

³ Yesu a kuu wa múm àkanu'u ya yi mo'ò yĩ mæ a le mbə yĩ Simon aa, ñswon ghu mbo mæ tã à tintə nlo nì yu wa aghəŋə ñkì ñkuntə nì yu. Yesu a tigè ntswe wa múm àkanu'u ntigə ndi'i nî bə bya ghu.

⁴ A mǎŋsə mē a ndi'i waa laa, ñswon a mbo Simom mæ, “Ghəntə a adigə yĩ tsòtə mma'a mbunjà yo ya ghu tã ko mbwè.”

⁵ Simon a kwi'i ghu mbo mæ, “Masa, bĩ'ĩ ghirə nzwi nũ yĩ'ĩ nĩtugə kaa tsi'ĩ ñkò àyoò! Lã mbə yĩ mæ á swon wô aa, mē ka mà'a mbunjà yá.”

⁶ Bo mà'à mæ mbunjà ya maa noò aa, mbwè mĩ ghà'atə mĩ kwo ghu, mbunjà jya jya i tigè nlo nàà ntèenke.

⁷ Bo tigè ntwon ñgǎnakòrə jya jii mæ i le ntswe nî àkanu'u jii mo'ò jya mæ i zi ñkwetə waa. Bo zĩ bo bo lwensə àkanu'u jya ji baa i luu, ntigə nlo nì bē ñsigə ñkonə a múm ñkì.

⁸ Simon Peta, à yè mē ma la, ñkenə a nsi Yesu ñswon mæ, “Lò gho a mbèɛ mē mba Mmà'ambĩ ñlon mæ mē nì ñu ñghirə innù jì bĩ.”

⁹ A le nswon laa nlon mæ annũ kòntsù a le ntswa yi bo bĩ bə bĩ mo'ò bya bii mæ bo bo le ntswe aa, ñlon nduu mbwè mya mii mæ bo le ñko aà.

¹⁰ Ma yũ a le ñkì mbə annũ kòntsù a mbo Jon nì Jems, ñgǎnakòrə Simon ji mo'ò, bii mæ bi le mbə bo bi Zebedee aà. Yesu a swon a mbo Simon mæ, “Tsùu kì bo'ò bē; ñloginə tsĩtsòn, ò ka tigə koo aa bə.”

¹¹ Bo le nswon ìkanu'u jya jya mfè'èsə a nta'a mmà'atə njòò tsim ntigə nyonə nî Yesu.

Ajaŋ yïi mə Yesu à le ghùrə nû àkikwen àà
(Mt. 8.1-4; Mk. 1.40-45)

¹² Yesu à kà mē aa ŋghɛɛ wa nɔ̀'ò àla'a ya yï mò'ò, nù mò'ò a zî, yïi mə nû yï ì le nluu nî àkikwen aà. A yè mē Yesu aa, ñwò ghu nsi à kuu kuu. Mbu'u mbo ghu mbo nswon mə, “Mmà'àmbî, ò bə kòŋ boŋ, ò ghìrə nû yà ì laà.”

¹³ Yesu a nàsè àbò yi mmòontə yi ghu, ñswon ghu mbo mə, “Mè kòŋê; tâ nû yò ì laa.” Akikwen ya a le ŋki mburə ŋghensə nsigə ghu nû.

¹⁴ Yesu a wa'àsè yi mə tâ tsuu a mbo nù lɔ̀ swonə; lá mbaŋnə nswon ghu mbo mə, “Ghèɛ ndi'i ibiñnù gho a mbo ŋgàŋmà'anwî. Mfa ayoo mmà'a Nwî yïi mə Moses à le nlèè aa tá dì'i a mbo bə mə nû yò ì làà mē.”

¹⁵ Ka mə Yesu à le nswon ma mùu ajaŋ aa, ñgàn ya ì le baŋnə mbu sèènə sèènə. Nnòò bē ì le si tigə nzî a nyu'utê ànnù yïi mə à le si dì'i aa, bo bì mə tâ à ghurə mighòò myaa.

¹⁶ Lá Yesu a ma'atè waa ŋghɛɛ a nta'a miwèè miwèè a ntsà'atə Nwî ghu.

Ajaŋ mə Yesu à le ŋghùrə mbwenkə àà
(Mt. 9.1-8; Mk. 2.1-12)

¹⁷ A bə mə a nɔ̀wî yï mò'ò, Yesu a kà ndi'i annù Nwî, baPharisai bo bì ŋgǎŋndi'i bìnòŋsè bii mə bì le nlò a mikurə mî tsim a Galilea ni Yudea, bo bì Yerusalem aa, bì tswê ghù. Yesu à le nluu nî mîdà'à mî Mmà'àmbi a ŋghurə mighòò ghu.

¹⁸ Bì tì mē ti yə bə bì mò'ò bì zî, mbe'e nû yï mò'ò yïi mə à le mbwenkə aa ni fìkùù. Bo le si lòò mǎnɔ̀ yïi mə mbə bo tsyá ghu nte'e nû nìghòò wa a nsi Yesu.

¹⁹ Mbə yïi mə nnòò bē ì le ntswe nluu idigə, kaa mǎnɔ̀ yïi mə mbə bo tsyá ghu a wa'à bə aa, bo le ŋkò'ò a atu nda, ñsaa nikàn, ñtsurisə fìkuu fya nsigisə nte'e nû nìghòò wa a nsi Yesu.

²⁰ Yesu à yè mə ajaŋə abiiintii yïi mə bə bya le ntswe ni yu aa, nswon mə, “Nùmbàŋnè, wa bì lĩ'ìnə mə ifansə innù jò.”

²¹ Ngǎŋdi'i bìnòŋsè bo bì baFarisai bo lɔ̀gìnə ñtigə mbetə mə, “Ghuù nù mə a ghàa mighàa mbəgìtə nî Nwî ghu aa à nî wò aa ɛ? Nù tsù à tswe ghu mə mbə a lĩ'ìnə ibi bē ñtsyatə Nwî aa ɛ?”

²² Yesu a zî ìnnù jii mə bo le si betə nî waa bo ni bo aa, ñkwi'i a mbo bo mə, “Nì betə ibetə jú a mûm ñtii bù aa a ya?

²³ A laà ñyaŋsə aa a nswon mə, ‘Bì li'ìnə ñfansənnù jò,’ kə a nswon mə, ‘Bìnnə ŋka ntəə aa ɛ?’

²⁴ Lâ mè ka ghìrè tâ nì zi mē Mu Nù a tswe nì àdà' à fàa atu nsye a nli' inē ifansennù bē. ” A ghàa mē làa ntigē nswon a mbo mbwènkè wa mē, “Mè swon a mbo wò, bìnē, mbe'e fikuù fo fya nghèè gho a nda wò.”

²⁵ Mbwènkè wa a kī mburē mbiinē a nsi bo, mbe'e fikuù fya mē à ghìrè nnon ghu aa, ntigē nghēē nī a nda yu, ngha'asē nī Nwī.

²⁶ Annū kontsù a kō waa bitsimè. Bo tigè ngha'asē nī Nwī, nìb'ò nì tswā waa, bo tigè nswonē nì mē, “Bī'ī yē innù jī swèrè nswerē sī.”

Ajàn yī mē Yesu à lē ntwonē Levi aà

(Mt. 9.9-13; Mk. 2.13-17)

²⁷ Ma yū ànnù a tsyà mē a kâ mfe'ē nyē nū ñkwèrè bitax yī mē ikūm yī i lē mbē Levi aa, a tswē a nda ñkwèrè bitax. Yesu a swon ghu mbo mē, “Zī ñka nyonē nāa.”

²⁸ A bìnē mma'atē njoò tsim, ñka yonē nī.

²⁹ Levi a ghēē ñghirē adīnà yī wē a nda yu a mbo Yesu. Ngāñkwèrè bitax bī ghà'atē nì bē bi m'ò bi lē ñki nzi ghu bo bo tswē a atu atetē ñjī.

³⁰ BaFarisai bo bī ngāñdī'ī nōñsē a bo loginē ñka nnurəkē nlon ngānyēgēnnù Yesu, nswonē nì mē, “A ghìrē àkē mē tâ ò ka ñjī ñkī nno bu bī ngāñkwèrè bitax bo bī ngānghirē innù jī bi aa ē?”

³¹ Yesu a kwi'ī a mbo bo mē, “Bē bī mē bi tswe bitī aa, kaa bi si docta lō, a docta aa a lòò tsi'ī bē bī mē bi ghòò aà.

³² Kaa mē si zi aa a ntwon bē bī mē innù jyaa i tsinē aà, mē bāñnē nzī aa a ntwon ngānghirē innù jī bi mē tâ bo bēñkē mīntī myaa.”

Abetē ñlonē annū nsi'isē ibīnnu ti jī

(Mt. 9.14-17; Mk. 2.18-22)

³³ BaFarisai bya bi swon ghu mbo mē, “Ngānyēgēnnù Jon i gha'a si'isē mibī mī nū myaa ti jī ñkī ntsa'atē nī Nwī. Ngānyēgēnnù baFarisai i kī ñghirē malā, lā i jo i bāñnē ñjī ñkī nno.”

³⁴ Yesu a kwi'ī a mbo bo mē, “Mbē ò ghirē bē bī mē bi zi a adigē niy'ò aa bi si'ī nī ñjī wa noò mē ndoo mūngen wa à tswe a titī bo aa ē?

³⁵ Nòò a zī mē bi ka lògē ndoo mūngen wa lò'òsē tâ bo tigē nsi'isē nī mibī mī nū myaa ti jī maà noò.”

³⁶ A lē nghèē nī mibī ñki nswon nighàa nī nānaa a mbo bo: “Kaa nū à si asà'a àtsè'è nī àtsè'è yī fī sàtē ñkēē nī yī lwèn ghu; à bē ghirē maa ajān bon à sàtē àtsè'è yī fī ya, kaa àsa'a àtsè'è yī fī ya bo bī yī lwèn ya kaa wa'à bōontē.

³⁷ Kaa nù a wa'à nì mǐlù'ù mǐ fii kii nlogə nniŋə nì ngùù mǐlù'ù yǐ ñlwenə; à bə ghìrə ma la bon mǐlù'ù mǐ fii mya ka bwi ngùù ya, i saa, lə bon mǐ kǐ mē ñta ngi'i nǐ ngùù yā.

³⁸ Bi bǎŋnə ñniŋə nì mǐlù'ù mǐ fii laa a nǐ ngùù mǐlù'ù yǐ mǐfii.

³⁹ Annù yǐ mɔ'ɔ a kǐ mbə mə Kaa nù yǐi mə à no mǐlù'ù mǐ lwènə aa, kaa à sǐ mǐlù'ù mǐ fii bù ñlɔɔ; nlon mə a nswonə nǐ mə, 'Mǐ lwèn mya mǐ bonə.' "

6

Ajàŋ yǐi mə bi lə mbetə Yesu nǐ àbetə ñlon njwǐngɔŋ aà
(Mt. 12.1-8; Mk. 2.23-28)

¹ A lə mbə a njwǐngɔŋ baYuda, Yesu bo bi ñgǎnyegənnù ji kǎ ñtsya a mǐm ñsòò mǐsǎŋ, ñgǎnyegənnù ji i kyā nǐ mǐsǎŋ mya mǐ mɔ'ɔ, nnwùgə ñkurə.

² BaFarisai bǐ mɔ'ɔ bi betə waa mə, "Nǐ ghìrə annù yǐi mə nòŋsə à sǐ bii mə bi ka nghìrə a njwǐngɔŋ aa a ya?"

³ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, "Nǐ lèè ñwa'ǎ annù ya mə Mfɔ David a lə nghìrə a noò yǐi mə nǐ i lə nyanə yǐ bo bi bè bii mə bo bo lə ntswe aa twon aa ε?"

⁴ Ajàŋ à lə ŋkuu a ndǎnwǐ ñlogə abaa a Nwǐ ya ŋkurə ñkǐ mfa yǐ bē bii mə bo bo lə ntswe aa ε? Lǎ bǐ'ìnə zi mə nòŋsə à dǐ'i mə mbə a kurə tsi'i ñgǎŋmǎ'anwǐ ŋkurə abaa ma yǎ!"

⁵ Ntigə nswon a mbo bo mə, "Wa Mu Nù à nǐ Mmǎ'àmbi yǐi a asa'a njwǐngɔŋə aà."

Ajàŋ yǐi mə Yesu à lə nghùrə ŋù yǐi ñikwèè nǐ lə ŋkwo aà
(Mt. 12.9-14; Mk. 3.1-6)

⁶ A bú mbə a njwǐngɔŋ yǐ mɔ'ɔ, Yesu a kuu a ndǎnghòtə ŋka ndǐ'i ànnù Nwǐ ghu. Nù yǐ mɔ'ɔ a tswè ghu mə ñikwèè nǐ nǐ mǎ'à nǐ lə ŋkwo.

⁷ Ngǎŋdǐ'i nòŋsə bo baFarisai bi lii mə bo ka yə tǎ à ghurə ŋù a njwǐngɔŋ tǎ bo nǐŋ ànnù ghu nù lə.

⁸ Lǎ à lə nzi immòntə jyaa, ntigə nswon wa mbô àku ñikwèè wa mə, "Zǐ ntəə faà." A kǐ mǐbiinə nzi ñtəə ghu.

⁹ Yesu a tigə mbetə waa mə, "Nòŋsə à laa mbii aa mə mbə bi nghìrə aa ibon a njwǐngɔŋ kə ibi aa ε? Mə bi yweense nù kə mə bi zwitə aa ε?"

¹⁰ A tigə mbəŋkə yǐ, ñlii waa ntsya ŋkarisə, ñswon mə, "Sǐntə abô yô." A kǐ nghìrə tsi'i maa ajàŋə. Abô yǐ ya a tǐi.

¹¹ Bi yè mē laà, mǐntón myaa mǐ lwǐnə bo tigə ñghaa bo nǐ bo ŋwa'a nǐ mə bo ka ghìrə nǐ Yesu mə akə lə?

Ajàŋ yǐi mə Yesu à lə ntsɔ'ɔ ñgǎŋtoò ji ñighùm ñtsò baa aà
(Mt. 10.1-4; Mk. 3.13-19)

12 A bə a nî ñjwi mà jya Yesu a kò'ò nghèe a atu nta'a a ntsaatə Nwĩ ñtigə nghèe nle a ntsà'atə Nwĩ ntsà'atə.

13 Abèè a fù'u mâ, a twon ɣǎnyəgənnũ ji, ntso'ò waa nighũm ñtsò baa, ntwonə waa nî ɣǎntoò ji.

14 A le ntwon Simon yĩ mə à le ntswe ikũm yĩ ni Peta aa, bo Andrew, mumaà yĩ, ni Jems abò'ò Jon, ni Philip bo Batholeemiah,

15 ni Mateo bo bi Thomas, ni Jems yĩ mə à le mbə mu Alfeus, ni Simon yĩ mə bi le si kii ntwonə ni Zealot aa,

16 a bò'ò Judas mu Jems, ni Judas Iscariot, wa yĩ a le mfèè Yesu aà.

Ajàn mə Yesu à le ɣka ndi'i nî ñnnũ ɣkii ɣghurə nî ɣǎnɣmighòò aà

(Mt. 4.23-25)

17 A tigè ñsigə bo bo nsigə ntəə a adigə niborə, bo bi ñnòò ɣǎnyəgənnũ ji nî ñnòò bə yĩ ghà'atə yĩ i le nlò a ala'a Yudea bo bi a ala'a Yerusalem tsi'i tsim, bo bi itoo jii i le ntswe a aghəŋə ɣkĩ Tai bo bi a Sidon aà. Bə ma bù le nzĩ aa mə bi zĩ a nyu'u annũ yĩ à le si swonə aà, mə tâ à ki ntsu'u mighòò myaa.

18 A le ɣki mfi'i izwĩ ji bi a ito'ò bə bii i le si fa ɣgi'i a mbo bo aà.

19 Ñnòò bə bya le si to nî a mmòontə yi nlon mə àdà'à a le si fè'è ghu nu ntsu'u nî waa.

Nĩdorə bə àjəŋnə

(Mt. 5.1-12)

20 A ɣəntə mi'i mi nlentə ɣǎnyəgənnũ ji ghu, nswon mə, "Mbɔɔnə a mbo bù bii mə ni fumə aa, nlon mə ànnũ nifò a aburə à nî à yuu.

21 "Mbɔɔnə a mbo bù bii mə ñji i yanə ghuu tsĩtsòŋ aa, nlon mə ni ka ji i yurə. Mbɔɔnə a mbo bù bii mə ni yə'ə tsĩtsòŋ aa nlon mə ni ka yĩ wyètə aà.

22 "Mbɔɔnə a mbo bù mə mbə bə kâ mbaa nî ghuu, ɣka mfurə nî ghuu, ɣkii mbəgitə nî ghuu, mme'e nî mĩkũm muu mə ni ni ɣǎnɣhìrə ñnnũ ji bi nlon ɣgaa Mu Nũ aà.

23 Nì ka ndoritə nlitə nnaŋə ni nĩdorə maa njwĩ nlon mə mĩtsò'ɔnə mĩ afà'á muu a aburə mĩ gha'à. A nî àjàn mə bità bi bitaa buu le si ghìrə a nú ɣǎntoo Nwĩ aà.

24 "Lá ɣgi'i i tswe a nu bù bya bii ni ni ɣǎnkabə aa, nlon mə ni kwèrə mə ñjoo jya jii i ghìrə ni doritə aà.

25 "Ngi'i i tswe a nu bù bya bii ni ji nyurə aa, nlon mə ni ka yĩ tigə ntswe nî ñji.

"Ngi'i i tswe a nu bù bii mə ni wyè tsĩtsòŋ aa nlon mə ni ka yĩ tigə jəŋnə i yə'ə.

26 “Ngì'i ì tswe a nu bù mē mbē bē bītsim ka swonə nī ìnnù jī sigìnə ñlon ɲgaà yuù ñlon mē a nī ajàɲ mē bītà bī bītāà byaa bī lē sī ghìrə a nu ɲgǎɲntoo Nwī jī mbwe'esè aà.”

Ŋka ɲkɔŋ ɲgǎɲkībàà jô

(Mt. 5.38-48; 7.12)

27 Lâ nī nanəsə yu'utə annù yī mē swon a mbo bù aa mē, “Ka ɲkɔŋ nī ɲgǎɲkībàà juu, ɲkīi ɲghìrə nī ìbòn a nu bē bīi bī bāà ghuu aà.

28 Ka nīɲ mboɔnə a nu bē bīi mē bī nīɲ ndòò a atu bù aa, ɲka ntsa'atə nī Nwī a atu bē bīi mē bēgītə nī ghuu aà.

29 Mbə ɲù à fɛɛ gho faa nigha'a lâ, ò ku'ùsə mbəɲtə mbèè yī mò'ɔ mfa ghu mbo mē tâ à fɛɛ. Belə mē ɲù à kwerə akutə yo ò tso'ò àtsə'ə yo yī mà'à ɲyon ɲkù'ùsə ghu.

30 Ka mfa njoo a mbo ɲù ntsim yī mē a lɔntə a mbo wò aa. Bɛɛ mē ɲù a zi nlògə ayoò yo, ò tsuù gho bŭ betə kwerə.

31 Ma mùu ajàɲ ka ɲghìrə a nu bē ì ìnnù jya jīi mē o kònə mē bī ka ɲghìrə a nu wò aà.

32 “Mbə ò ka ɲkɔŋə tsi'ī bē bīi mē bī kònə nī gho aa, bon Nwī à ka tso'ɔ ifà'à gho aa mē akə aa ɛ? Nlon mē tsi'ī ɲgǎɲghìrə ìnnù jī bī ì kīi ɲkɔŋə nī bē bīi mē bī kònə waa aà.

33 Mbə ò ka ɲghìrə ìbòn tsi'ī a nu bē bīi mē bī ghìrə ìbòn a nu wò aa bon Nwī à ka tso'ɔ ifà'à gho aa mē akə aa ɛ? Nlon mē tsi'ī bē bī bī kīi ɲghìrə maa ajàɲə.

34 Mbə ò ka ntso'ɔsə ɲkabə tsi'ī a mbo bē bīi mē ò zi mē bo ka bŭ fa fu aa, bon Nwī à ka tso'ɔ ifà'à gho aa mē akə aa ɛ? Tsi'ī ɲgǎɲghìrə ìnnù jī bī ì tso'ɔsə ɲkabə a mbo ɲgǎɲghìrə ìnnù jī bī jī mò'ɔ ta bŭ kwerə ndùu ma wa fu.

35 Lâ nī banənə ɲka ɲkɔŋ ɲgǎɲkībàà juu, ɲka ɲghìrə nī ìbòn a nu bo. O yī tī tso'ɔsə ɲŭ nī ɲkabə ò tsuu kī wa'atə mē ò ka bŭ kwerə fu bəə bon m̀tsɔ'ɔnə mī ifà'à mō mī ka yī gha'a tâ nī tigə mbə bɔɔ bī Nwīngòn Akɔ'òntsirə. Nlon mē Nwī a ghìrə ìbòn a nu bē bīi mē kaa bī sī miyà fa aa bo bī a nu bē bīi ìnnù jyaa ì bī'i aà.

36 Ka ɲko m̀lənənə bē tsi'ī tsɔ Taà ghùu a kīi ɲko m̀lənənə bē aà.

Annù ɲka ntwi m̀lò'ò mī bē bī mò'ò

(Mt. 7.1-5)

37 “Tsee m̀lò'ɔ mī bē bī mò'ɔ kī twitə bon kaa bī ka wa'à nī muu kī ntwitə. Tsuu kī swonə nī mē ɲù à wò ìsa'à bon kaa bī ka wa'à kīi nswonə nī ma ò wò ìsa'à. Ka nłĩ'ìnə ifansənnù bē tâ bī kīi nłĩ'ìnə ifansənnù jô.

38 Ka mfa ni ñjoo a mbo bè bon bi ka kii fa ni a mbo wò. Figì yí ñsigìnè yí mē bi tsigē, nn̄n̄ n̄n̄, a n̄n̄sə nluu aa, yí mē à lùu ntigē ya'anə aa, à ni yí mē bi ka swí'i a mûm àbo atsè'è yí mē ò n̄n̄sə mitù'u wò aà. Ma la a bē mē figè yí mē o fa ni a mbo bè aa, à ni figè yí mē bi ka kii ki fa ni a mbo wò aà."

39 A lē mbù ñnaa nighàa a mbo bo mē, "Mbê m̄fè'ènè a ka n̄syasə ni m̄fè'ènè yí mò'ò aa ε? Bon bo bitsim ka wa'ă a mûm àtaa ghèè ñwo aa ε?

40 Kaa mbē nḡan̄yeḡənnū a wa'ă nḡan̄ndi'innū tsyâtè bē. Lā n̄u yí mē à yègē ànnū man̄sə aa, a ka bē aa tsi'í tsò ndi'innū yí.

41 "A ghìrè àkè mē ò ka nyē n̄i àbà'a ati yí a tswe a n̄li'i ndim ghò kaa nk̄i'ì n̄i koonē yí à tswe a n̄li'i wò aa yē aa ε?

42 Kē mbē ò tsyā aa la nswon a mbo ndim ghò mē, 'Ndim ghà, zi ta mē fi'ì abà'a ati ya a n̄li'i wò,' mē mbē ò tuu koonē wa yí à tswe n̄li'i wò k̄i yē aa ε? Wò, nḡan̄abagilè, fòo n̄syā mb̄i n̄fi'ì koonē wa a n̄li'i wò, bon ò ka n̄n̄sə yē abà'ati ya a n̄li'i ndim ghò i fi'ì."

Ati bo bi fintâ fi

(Mt. 7.16-20; 12.33-35)

43 A wa àtí yí sigìnè a si m̄ntà m̄i bi koonē. Kaa àtí yí bi wa'à n̄i m̄ntà m̄i sigìnè kii koonē.

44 Bi zi mbuu ati yí a n̄i ghu n̄sya aa a n̄jim m̄ntâ m̄i. Kaa mbē ò wa'ă man̄gòrə a n̄i àti n̄jôn kyâ, kaa wa'ă ajòò a n̄i n̄tsib̄n̄jòn k̄i nk̄ya.

45 N̄u yí sigènè a fi'isə aa innū j̄i sigìnè a nt̄i yu yí i luu n̄i ñjoo j̄i sigìnè aà, n̄u yí m̄bi a k̄i fi'isə aa ñjoo j̄i bi a nt̄i yu yí i luu n̄i ñjoo j̄i bi aà. Nlon mē n̄tsù n̄u i ghàa aa innū j̄i i luu ghu nt̄i aà.

Bib̄o binda bi baà

46 B̄i twon̄ə n̄i gha mē Mmà'àmbi, Mmà'àmbi, la kaa k̄i'ì n̄i ànnū yí mē mē swon̄ə a mbo bù aa ghìrè aa a ya aa ε?

47 N̄u n̄tsim yí mē à zi a mbo mē nyu'u n̄i n̄ighàa na nk̄i mfa'a n̄i ànnū yí mē mē swon̄ aa,

48 à bē aa tsi'í tsò n̄u yí à ghèe a mbòò nda, n̄n̄sə nton̄ə atsənda ya a tsotè ñsigē a n̄i àl̄n̄sə ngò'ò. Nòò yí nk̄i i lē nluu aa, àkànə nk̄i a z̄i n̄tum nda ya, kaa k̄i'ì nda ya tsiḡitè bē nlon mē bi lē n̄n̄sə nḡhurè i t̄i aà.

49 Lā n̄u yí mē a yu'u kaa k̄i'ì ghìrè aa, à bē aa tsi'í tsò n̄u yí mē à ghùrè nda t̄i tumè àtsə aà. Nòò yí mē nk̄i i lē nluu aa, àkàn̄n̄ə nk̄i a z̄i n̄tum nda ya i burè nḡhensə n̄wò

yi, ñjoo nda jya i bi'i tsi'i tsim, bwe yïi mæ a tswe ghu aa a gha'à!

7

Ajàn mæ Yesu à le nghùrə ngàṇàfà'à àtu bisogyə ṅkhì ṇù baRoma aà
(Mt. 8.5-13)

¹ Yesu à mǎnsə mē a nswon ɛnnù ji jii mæ à le nlòɔ mæ bè yu'u aa tsi'i tsim, ṅkuu ṅghɛɛ a ala'a Kapernaum.

² Atu bɛsogyə ṅkhì ṇù baRoma yï mò'ɔ, à le ntswe ni ṅgàṇàfà'a yïi mæ à le nanse ṅkɔṇ ṅkòṇ aa, a ghòɔ ñtigə tsi'i a ṅkwô.

³ A yù'ù mē mæ Yesu a zĩ aa, ntoo bìlɛ bi baYuda ghu mbo mæ tá bi zi ntwonə yi tá à zi ṅghùrə ṇàṇàfà'à yĩ wá.

⁴ Bo zĩ mē a mbɛɛ Yesu aa nanse mbu'u mbo ghu mbo nswon mæ, “Wa à ni ṇù yïi à kù'ùnə mæ mbə ò kwetə yi

⁵ ñlon mæ à kòṇə ala'à yi'inə yû, à le ṅghùrə yu ṅghurə ndǎṅghòtə yĩ'i yû.”

⁶ Yesu a yònə waa bo bo ghɛɛ. Bo ghɛɛ mē ñtigə ṅku'u a nda aa, àtu bɛsogyə ya a too bìsubika'à bi mæ bì ghɛɛ nswon ghu mbo mæ, “Mmà'àmbi, tsuu ṅgi'i yə a nzĩ bē, ñlon mæ kaa mē sì kù'ùnə mæ mbə ò zĩ ṅkuu a nda mē.

⁷ Kaa mē ghìrə wa'à kì mmɔɔntə mæ mē kù'ùnə a nzĩ a mbɛɛ wò. Lâ, ghɛnsə ṅghàà tsi'i nighàà nĩ fùùrə bon ṅgàṇàfà'à ghà ghù à ka tii.

⁸ Nlon mæ mē laa mbə ṇù, ñtswe nĩ bè bii mæ bi tswe nĩ àda'a a atu mē ñsa'a nĩ ghà, mē kī ñtswe nĩ àda'a a atu bɛsogyə bii mæ mæ sa'a aà: Mē bə swon ni yĩ mò'ɔ mæ, ‘Ghèè!’ bon à ghèè; mē kī nswon ni yĩ mò'ɔ mæ, ‘Zi!’ a kī ñzi; Bɛɛ mē kī nswon a mbô àbù'ù ya mæ ‘Ghìrə yulà ànnù!’ a kī ṅghìrə.”

⁹ Yesu à yù'ù mē ànnù ya yïi mæ à le nswonə aa, nyerə, mbəṅkə yi nswon a mbo nnòɔ bē wa mæ i le sì yònə yi aa mæ, “Mē swònə a mbo bù mæ, tsi'i a ala'a baIsrael, kaa mē leè ṅkì'ĩ abəṇə abiiintii mà yû yə.”

¹⁰ Bè bya mæ bi le ntoo aa i le mbù mbi ṅghèè fu a nda, mbii nyə mæ ṅgàṇàfà'à wa à tii mē.

Ajàn mæ Yesu à le nyweensə mù ṅkwĩ'i màṅgyə aà

¹¹ Abàṅtə a tsyà mē, Yesu a ghɛɛ a nikurə ni mɔ'ɔ mæ bi le sì twonə ni Nain. ṅgǎnyəḡənnù ji bo bi ñnòɔ bē le ṅghèè bo bo ghu.

¹² A ghèè mē ṅka ṅku'u a ntsùbù'ù yïi i le sì kuu wa nikurə, nyə bi be'è àku ṇumbǎṇnə yĩ mɔ'ɔ yïi à le mbə tsi'i

yù yù a mbô ndè yĩ, ndè yĩ wa a kî mbə ɲkwi'i mǎngyè, nǎnò bē i yonè nii.

¹³ Mmà'àmbi a yê yi, ɲko mǎlɪɲnè yĩ, nswon ghu mbo mə, "Tsèe kî yè'à."

¹⁴ Ɓghɛ mmòntè fɪkuu fii bi lɛ mbè'e aku ɲu wa ghu aa, bi bè'è bya bi tǎè tsi'i la, a swon mə, "Mújòn, mə swònə a mbo wò mə tǎ ò biinè!"

¹⁵ Ɓku wa a biinè ntswe, nloginə ɲka ɲghaa. Yesu a fâ yi fu a mbô ndè yĩ.

¹⁶ Nibɔ'ɔ lɛ ntswa ɲu ntsim, bo gha'asè Nwĩ nswonə ni mə, "Ɓgǎɲntoo Nwĩ yĩ ɲwè à fè'è mē a titi bi'inè;" ɲki swon mə, "Nwĩgòn à kî mē nzi ɲghantə bē bi."

¹⁷ Ɓgǎn ma yu mbi'i ɲgaa yĩ i lɛ nseɛnə a mbu'u Yudea tsim bo bi itoo jĩ i lɛ ntswe ɲkoontə ghu aa.

*Ntoo jii mə Jon Ɓgǎɲmùrə bǎ ɲkì à lɛ ntoo aa
(Mt. 11.2-19)*

¹⁸ Ɓgǎɲyǎgǎnnu Jon i lɛ nswon innu ma ju tsi'i tsim ghu mbô.

¹⁹ Jon a twon ɲgǎɲyǎgǎnnu ji ji baa ntoo waa a mbô Mmà'àmbi mə bi ghɛ mbetə mə, "O ni yu wa mə à tswe nĩ nzi aa, kè bi'i ka nyu'utə aa yĩ dǎɲ aa ɛ?"

²⁰ Ɓgǎɲntoo ji jya i ghèè nyə yi mbetə yi mə, "Jon Ɓgǎɲmurə bǎ ɲkì à toò yi'i a mbo wò mə tǎ bi'i zi mbetə gho mə, 'O ni yu wa yĩ à tswe nĩ nzi aa ɛ? Kè bi'i ka nyu'utə yĩ dǎɲ aa ɛ?' "

²¹ A ti bə tsi'i maa noò aa Yesu à ghurə mighòò mĩ ghà'àtə a nu bə bo bi mighòò mĩ ɲkwon bə; mfi'i izwĩ jĩ bi a ato'o bə, ɲki ɲa'a mi'i mi bifè'ànə.

²² A tigè ɲkwi'i a mbo bo mə, "Nĩ ghɛ nswon annu yĩ mə ni yə ɲki nyu'u aa a mbo Jon. Bifè'ànə yə idigə, bi bwenkə bi tǎè, àkikwenə a sigè ni a nu ɲgǎɲakikwenə, ikwotu i yu'ù nĩ innu, bi ku biinè ni nìwô, bi swonə nĩ ntoo yĩ siginə a mbo ɲgǎɲəfuma.

²³ Mbɔɔnə a nu ɲu yĩ mə kaa à si ɲu yĩ mə mē ni ghu aa jɪnkə aa."

²⁴ Nòò yĩ mə ɲgǎɲntoo Jon jya i lɛ mbu ghɛ waa laa, a lɔginə ɲka ɲghaa annu nlon ɲgaa Jon nswonə ni mə, "Nĩ lɛ ɲwa'atə mə ni ghèè a nyə aa akə a nta'a miwèè miwèè aa ɛ? I ɲkɪɲkà'à yĩ mə fifèrə a tsikə aa ɛ?"

²⁵ Nĩ lɛ mfè'è ɲghɛ aa a nyə akə aa ɛ? A ɲu yĩ mə à lɛ ɲwɛ'ɛ itsə'ə jĩ siginə aa ɛ? Bə bii mə bi wɛ'ɛ ijàn itsə'ə majya nɲansə ntswe nĩ siginə aa, i tswe aa a ntɔ'ò bifɔ.

26 Lâ nî le nnaŋsə ɲghɛɛ aa a nyê àkè aa ɛ? A nyê ɲgàŋntoò Nwĩ aa ɛ? Ʋɲə, lâ mè swòŋə a mbo bù mè à tsyàtə ɲgàŋntoò Nwĩ.

27 A nî yu wa yĩ mè bì le ɲɲwà'ànè ɲlɔŋ ɲgaà yĩ aa mə, 'Yê, mè ka too ɲgàŋntoò ghà a mbii wò, yĩ mè à ka ghɛɛ naŋsə mánjĩ ghò aà.'

28 Mè swòŋə a mbo bù mè kaa ɲù tsù à sì ghu tswê a titii bè bii mè mǎŋgyè à jwe aa, mè à kò'ònə ntsyà Jɔn. Lâ ɲù yĩ mè à kè'ə nsigə ɲlwi'i a mûm ànnù ɲifò Nwĩ aa, à kò'ònə ntsyà yĩ."

29 Bè bitsim bo bì ɲgǎŋkwɛrə tax bii bì le nyu'u annù ma yû aa, bì le mbeentə mè Nwĩ à ghîrê ànnù yĩ atsinə aà, ɲlɔŋ mè a waa a ɲkì aa a le mmurə Jɔn aà.

30 Lâ baFarisai bo bì ɲgǎŋndî'i nòŋsə bì le ntuu waa ɲkà'a Nwĩ ya yĩ à le ɲkà'a ɲlɔŋ ɲgaà yàà aà, ɲlɔŋ mè bì le ntuu mè tâ Jɔn à wa'à waa a ɲkì murə aà.

31 Yesu a ghɛɛ nî mbĩ ɲswon mə, "Mbə mè figinè ɲìwàà nî bē bûlā aa a nî àkè le? Bo naŋsə mbə aa tsi'ĩ tsǒ àkè aa ɛ?

32 Bo bə aa tsi'ĩ tsǒ bônkhə bii bì sigitə ntswe a nsaanə mitaa, bî mɔ'ɔ bì twonə nî bî mɔ'ɔ nswonə nî mə, 'Bî'ĩ bu'ù ikòò ɲiɔ'ɔ a mbo bù kaa nî wa'à benə, bî'ĩ yə'ə, ɲma'a atsàà ɲiwo, kaa nî wa'à kii ɲyə'ə.'

33 Mè swon laà aa ɲlɔŋ mè Jɔn ɲgàŋmurə bè a ɲkì à le nzi kaa wa'à ɲii abaa kurə kaa wa'à ɲii milù'ù nô, nî swon mə, 'A tswè nî demon.'

34 Mu ɲù à zĩ mè ɲji ɲkii nno, nî swon mə, 'Yə nî! A nî leɛnàà, mbə àbàrə milù'ù! ɲkì mbə nsùkà'a ɲgǎŋkwɛrə bitax bo bì ɲgǎŋghîrə innù jî bî!'

35 Lâ bɔɔ bii mè mitsyè mî Nwĩ mî jwe aa, bì dî'i mè innù Nwĩ i tsinè."

Ajàŋ mə Yesu à le ɲghɛɛ a dugə Simon ɲù baFarisai aà

36 ɲù baFarisai yĩ mò'ɔ à le ntwonə yĩ mè tâ à zi ɲji a nda yu.

37 Nòò yĩ mè à le zĩ ntswe ɲka ɲji aa, mǎŋgyɛ ɲìkurə wa yĩ mò'ɔ yĩ à le mbə ɲù ɲghîrə innù jî bì aa, à le nyu'u mè à tswè ɲji wa nda ɲù baFarisai wâ, ɲzi nî mighurə mî lùmtə a nî ɲtsîŋ ɲgò'ò àlábasta,

38 A zĩ mè ɲghɛɛ ntəə a ɲjîm Yesu, a mbɛɛ mîkòrə yu ɲka nyə'ə, ntswu nî mîkòrê mî nî mîlàà, ɲlɔgə inǒŋtû jî nyɛ'ɛ nî mîkòrè mî mya ghu, ntigə nnɔŋə nî mîkòrê mî, ɲkii nyo'ɔ nî mîghurə mî lùmtə myâ.

39 ɲù baFarisai wa mè à ghîrə ntwonə Yesu aa, à yè mè annù ya mè mǎŋgyè wa à le sì ghîrə aa, nswon a mûm ɲtîi

yu mə, “Nù ghû à ghìrə mbaa bə ngàṅntoò Nwĩ bon à zi ṅû yĩ à nì ghu aa, nzi mbuu mângyè ghû mə a mòntè yi aà, nlon mə à nĩ ṅgàṅghìrê innù jĩ bĩ.”

40 Yesu a swon ghu mbo mə, “Simon, mə tswe nì ànnù a swon a mbo wò.”

A betə yi mə, “A nĩ àkè lè ndi'innù?”

41 Yesu a swon ghu mbo mə, “ṅgàṅtsò'òsə ṅkabə yĩ mò'ò à lè ntswe nì ṅgàṅmìkarè jì jì baa, yĩ mò'ò a tswā nĩ, nì ibà'atə ṅkabə silva ṅkhì jì ntaà,* yĩ mò'ò a kii ntswa nĩ nì ibà'atə ṅkabə silva mighum mĩ ntaà,

42 Tsò mə a lè ntsyànə a mbo bo a ntu aa, a ma'atə waa bitsimə. Swon a mbo mə, ò mòntè mə, a ka kòṅ ghuu i kòṅ yi i tsyàtə yĩ mò'ò aa ɛ?”

43 Simon a kwi'i mə, “Mə wà'atə mə, ṅù wa mə nĩ nìkarə nya nì lè ṅgha'atə aà.” Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Wa ò kwi'i tsi'i sigìn.”

44 Ntigə mbəṅkə a nu mângyè wa, nswon a mbo Simon mə, “O yə mângyè ghû aa ɛ? Nòò yĩ mə mə ghìrə ṅkuu a nda wò aa, kaa ò ghìrə wa'ă ṅkì fa mə tâ mə si'i mikòrə ma ghu. Lâ à bəṅnə mə nsi'i mikòrə ma nì mĩlâa mĩ, nyɛ'ɛ nĩ inōṅtũ jì.

45 Kaa ò ghìrə ṅwa'ă mighègə ma nɔṅə, lâ nloginə nì nòò yĩ mə ghìrə nzi ṅkuu faà aa kaa à ghìrə ṅwa'ă kentə a nɔṅ mikòrə mĩ.

46 Kaa ò ghìrə ṅkì'i atú ya nì mighurə yò'ò. Lâ, à bəṅnə mə ṅyò'ò mikòrə ma nì mighurə.

47 Ma mùu ajàṅ mə swon a mbo wò mə, innù jĩ bĩ jì jya mə i gha'a aa, bĩ lĩ'ìnə mē. A laa ma mùu ajàṅ nlon mə à ghìrə ndi'ì àkòṅnə yĩ wè aà. Lâ ṅù yĩ mə bĩ lĩ'ìnə innù jĩ bĩ jì jì kə'ətə aa, a kii ndi'ì nĩ àkòṅnə yĩ kə'ətə.”

48 Ntigə mbəṅ nswon a mbo mângyè wa mə, “Bĩ lĩ'ìnə mə ifansənnù jò.”

49 Bè bii mə bĩ lè si jì bo bo aa, bĩ lè nlògìnə ntigə nswonə bo nì bo mə, “Ghuu ṅù à bə aa wò mə a lĩ'ìnə ifansənnù bə aa lè?”

50 Yesu a swon a mbo mângyè wa mə, “Abiintii yo a ywèènsə mē ghô, ghèè nĩ mbəonə.”

8

Bàngyè bĩ Mò'ò bii bĩ lè si yònə Yesu aà

1 A kà mə aa maṅsə ṅkuu wa mĩm ṅjò'ò àla'a bo bĩ mikurə, ntigə ndi'ì nĩ ànnù Nwĩ ṅkii nzi nì ntoo yĩ n̄sigìnə

* 7:41 500 denarii, ṅkabə baGrikia, denarius yĩ m̄fùùrə a lè mbə ṅkabə ṅgàṅàfà'à a atú ṅjwĩ.

nlon annù nifò Nwí. A le mbə bo bì ngǎnyəgənnù jì jya nìghùm ntsò baa mə à le ntso'ò nì ngǎntoò jì aà

² bo bì bāngyè bī mo'ò bīi mə à le ngħurè waa nì izwī jī bī bo bì mīghòò myaa: Mbə Mary yīi bī le sī twonə nī Magdalene aa, yīi mə à le mfi'ī izwī jī sāmbaa ghu ato'ò aa,

³ ŋkī mbə Juana, ngwe Tsuza, yīi mə à le sī lèntə njoo Herod aa, ŋkī mbə Susana, bo bì bī mo'ò bī ghà'atè. Bāngyè ma bù bitsim bī le sī fa nì njoo ŋkwetə nì waa ghu.

Nìghàà nī nàà nlonə ŋu mbwe'è njoo

(Mt. 13.1-9; Mk. 4.1-9)

⁴ Nòò yīi mə nnòò bē i le nzī ngħotə, nlo aa a idigə idigə nzi ghu mbèè aa, a ghaà a mbo bo nī nìghàà nī nàà:

⁵ “Nù mbwè'è njoo à le ngħèè a mbwe'e njoo jì; njoo jya jī mo'ò i wò a ndò mǎnjī, bə təəntə ghu, bīsīŋ bī kī n̄syə jī mo'ò ŋkurə.

⁶ Jī mo'ò i wò a atū àlǎnsə ngò'ò; i tòò mē aa, mbù n̄yɔrə nlon mə kaa i le wa'à nī ŋkī tswé.

⁷ Jī mo'ò i wò a titīi kèrə kərə; i kà mē aa ŋko'ò aa kèrə kərə wa a limtə i kwò.

⁸ Jī mo'ò i le ŋkī wo nī àdìgə n̄syə yī sīgīnə, ŋko'ò tsi'ī sīgīnə, ŋkī mfa ngwè'è mījī i gha'à.” A swòŋ mē mǎnsə aa, ntɔŋnə nswon mə, “Nù yīi mə à tswe nī itōŋnə aa, tǎ yu'ù.”

Njī'ī ànnù yīi mə Yesu à le sī ghàà nī mīghàà mī nǎnaa aà

(Mt. 13.10-17; Mk. 4.10-12)

⁹ Nòò yīi mə Ngǎnyəgənnù jì i le mbetə yī nī n̄jī'ī nìghàà nī nǎnaa ma nū aa,

¹⁰ a swon mə, “Nwī à fa m̄itsyè mə tǎ nī zī innù jī lò'òsə nlon annù nifò yī; la a mbo bə bī mo'ò, bī naa a mbo bo aa nàà, tǎ bo tī yə, kaa bo wa'à kà n̄yə, kə tī yu'ù, kaa a wa'à a atu bo ka nlaa.

Yesu à tò'òtə n̄jī'ī nìghàà nī nǎnaa ma nū

(Mt. 13.18-23; Mk. 4.13-20)

¹¹ “Njī'ī nìghàà nī nǎnaa ma nū i bə aa mə: ‘Njoo ngwè'è jya à nī nìghàà nī Nwí.

¹² Jya jīi mə i le ŋwò a ndômǎnjī aa à nī bə bya mə bī yu'ù; Satan a zī m̄fi'ī nìghàà nī Nwí nya a ntīi bo, tǎtǎ bo tsuu bīi i yweenə.

¹³ Jya mə i le ŋwò a atu alǎnsə ngò'ò aa a bə bə bīi mə bo kī nyu'ù nìghàà nī Nwí aa, bo kwèrə nī n̄dorè; kaa ajǎŋ bə ma bù kaa bī sī nī mīgǎŋ tswé. Mbīi aa tsi'ī nī mū àtīi noò. La nòò yīi mə àkwà'ànə Satan a zī aa, bo wò.

¹⁴ Ngħɛɛ nī njoo jya mə i le wò a titīi kèrə kərə aa, à nī bə bya mə bī yu'ù nìghàà nī Nwí, la a mūm n̄tswèntīi yaa,

njoo mbi bo bi ñkabə, ni ñnnu yi mə ñjyā nū jyaa i yè'ètə aa i fēm ñghirə kaa mîntà mīi mi koonə kaa mi wa'à tīi.

15 Ntigə ñghɛɛ nī njoo jya mə i lɛ ɲwò a adigə nsyɛ yi ñsigìnə aa, à ni bə bya mə bi ki nyu'u nighàà ni Nwī bi tswa ntugitə a mum ñntii yi i laa ɲki mbɔɲ aà, ñtigə ɲkoonə mîntà a ɲjim àtànɛntii.'

Lām yīi mə bi kosə mbaɲnə ɲkusə nī àntòò aà

(Mk. 4.21-25)

16 "Kaa ɲù à laa ɲwa'à nī lām kosə m̃bu nlògè nī àntòò ɲkusə ghu, kaa ki'ì kīi ɲkosə nniɲə ni a ɲji'ī ñkuù. ɲù a kīi ɲkosə lām, a tɛ'ɛ aa a atu atɛtɛ tà ɲù ti kuu a nda a yê ɲkà'à wā.

17 Nlɔɲ mə kaa àyoò tsu a s̃i alò'òsè tswé mə a ka yi wa'à fè'è nyentə. Kaa ànnu yi lèəntə yi tsu a wa'à kī ntswe ghu yi mə kaa bi ka yi wa'à zī.

18 Maa ajàɲ, ni ka ntsyɛsə nī ghuu ajàɲ yi mə ni yu'u aà; nlon mə ɲù yi mə à tswé nī ju i gha'atə aa, bi ka b̃i kù'ùsə, lā ɲù yi à tswé ni ju i kə'ətə aa, tsi'ī jya mə à m̃òntə mə yu tswé ni ju aa, baa bàɲnə b̃i kwɛrə ghu mbô."

Ndè bi Yesu bo bi bɔɔ bi maà yi bi mbàɲnə

19 Ndè bi Yesu bo bi bɔɔ bi maà bi b̃i mbàɲnə bi zī wa adigə mə à lɛ ntswe ghu aa, kaa m̃anji yi mə mbə bi zī ghu mbèè kaa wa'à ghu tswé nlon mə bə lɛ ntswe ntsya ɲkarisə yi.

20 Bi kè'ènə ghu mbo mə, "Ndè ghò bo bɔɔ bi maà bī mbàɲnə bi təə a bɛɛ nlɔɔ nī ñyə wò."

21 A bàɲnə ɲkwi'ī a mbo bo mə, "Ndèghà bo bi bɔɔ bi maà ba bī mbàɲnə, à ni bə b̃i mə bi yu'u nighàà ni Nwī ɲkīi ñghirə nī ànnu yi mə a swɔɲ aà."

Ajàɲ yīi mə Yesu à lɛ ñghirə Afisə a bɔrə aà

(Mt. 8.23-27; Mk. 4.35-41)

22 A bə mə a ɲwi yi m̃ɔ'ɔ Yesu a kuu a mum àkànu'u bo bi ɲg̃ɛɲyɛg̃ɛnnu ji ñswɔɲ a mbo bo mə, "Nī ghirə b̃i'ìnə dan ghèè fīi ɲjii àtsùmənta'à." A swòɲ m̃ə aa, bo bo kuu ntigə ñghɛɛ.

23 Bo kà m̃ə aa ñghɛɛ aa, a wò filô. Afisə yi t̃i yi m̃ɔ'ɔ a kà ñtsya wa atsumənta'a, ñkàɲə ɲkī i tigè ɲkuu wa m̃um àkànu'u nlɔɔ nī ɲkòɲsə, bo tigè tsi'ī a ntsū ñiwò.

24 ɲg̃ɛɲyɛg̃ɛnnu Yesu i ghèè ñtsigə yi nswɔɲ mə, "Masa, Masa, wa b̃i'ìnə ka kwokəl!"

Yesu a biɛnə wenə afisə ya bo bi ñkàɲə ɲkī jī t̃i jīi mə i lɛ s̃i zī nlɔɔ nī ɲkòɲsə àkànu'u yá aà; i burə kɛntə, idigè i bɔrə mə t̃uk.

25 Yesu a betè waa mə, “Abiintiñ yuu a fè aa ε?”

Nibɔ'ɔ lɛ ntswa waa bo kɪ nyerə ntigə nswonə bo ni bo mə, “A nɪ àjàn ɲu kə à yuà mə a ghààntè nɪ àfɪsè bo bi ìkan ɲkɪ i yu'unè nii aa ε?”

Ajàn yɪi mə Yesu à lɛ ɲghùrè ɲu yɪi mə à lɛ ntswe ni bìdemon aà

(Mt. 8.28-34; Mk. 5.1-20)

26 Bo lô ntigə ɲghɛɛ a ala'a baGerasens yɪi a lɛ ntswe a ndànɲsə Galilea.

27 Ajàn mə bo lɛ nzɪ mɛfɛ'ɛ wa mûm àkànu'u aa, ɲu yɪ mɔ'ɔ yɪi mə à lɛ nlò wa mûm ɲjò'ò àla'a ntswe ni bìdemon, à lɛ nzɪ ntsi'i waa; ɲu ma ghú à lɛ si karə tsi'i nswèrè nswèrè a nɪ àndanə noò. Kaa wa'à ni a nda lê, mbaɲnə nletə ni aa itu misyè a adigə yɪi bi lɛ si twin bə ghu aà.

28 Nòò yɪi mə à lɛ nyə Yesu aa, nyə'ə tsi'i nɪtɪ, ɲwo ghu nsi, ntɔɲnə nswon mə, “Bɪ'i ò tswe aa nɪ àkə, a Yesu, Mu Nwɪngɔɲ yɪ Ako'òntsirə? Mə bu'u tsi'i mbo tâ ò tsuu ɲgi'i a nu mə lô dɪ.”

29 A lɛ ti bə aa bon Yesu à swon mə a mbo àzwɪ yɪ bi ya mə tâ à fɛ'ɛ wa nu ɲu wâ. (Nlon mə àzwɪ yɪ bi ma yú a lɛ si tswa nɪ ɲu wa mà'à ni a nsyɛ ɲgàà jɪ ghà'atə; bi tigə mbe nɪi, ɲkoo nɪi nɪ àtsan bo bi mfika'à. Ka mə bi lɛ si ghìrə maa ajàn aa, a tentè nɪ àtsan ya, ìzwɪ jya i ghìrə a khə ɲghɛɛ ni nta'a miwèè miwèè.)

30 Yesu a ghèè nɪ mbɪi mbetə yi mə, “Ɔkûm gho à ni wò aa ε?” A kwi'i mə, “Nnòò.” A lɛ nswon laa nlon mə ìzwɪ jɪ bi jɪ ghà'atə i lɛ ɲkuu ghu nú.

31 Ìzwɪ jya i bu'ù mbo ghu mbo mə tâ tsuu lõ swon mə tâ bo fɛ'ɛ ghèè ɲkuu a mûm àtaa yi tsò ntso.

32 Akàrə bìkwɪnyàm yɪ mɔ'ɔ a lɛ si jɪ maa kə'ə àdìgè; ìzwɪ jya i tigə mbu'u mbo a mbo Yesu mə tâ à ma'atə tâ bo kuu wa nu bìkwɪnyàmə. A beentə.

33 Ìzwɪ jɪ bi jya i tigə mɛfɛ'ɛ wa nu ɲu ntigə ɲkuu wa nu bìkwɪnyàmə. Akàrə bìkwɪnyàm ya a tigə mbinke wa mbaa, nsigə ɲkuu wa mûm àtsùmənta'a ɲkonkə.

34 Nòò yɪi mə bə bɪi mə bi lɛ si tsèè akàrə bìkwɪnyàm bya bi lɛ nyə annù yɪi mə a lɛ mfɛ'è aa, ɲkhə ɲghɛɛ nswon a mûm ɲjò'ò àla'a bo bi àla'a ya tsim.

35 Bə tigə mɛfɛ'ɛ ɲghɛɛ a nyə ànnù yɪi mə a lɛ mfɛ'è aà. Bo ghèè mə aa nyə Yesu bo bi ɲu wa mə ìzwɪ jɪ bi jya i lɛ mfɛ'è ghu nu aa, a tswé a nsyɛ a mikòrə Yesu, ɲwɛ'ɛ atsə'ə, mitsyè mi mi kɪ ntswe siginè; nibɔ'ɔ ni tswâ waa.

36 Bè bii mə bi le ntswe ghu wa noò mə Yesu à le nghìrè ìzwĩ jĩ bi jya i fè'è a nu nù wa aa, bi tigè ñkè'è nê nĩ a mbo bo a ajàñ yĩi Yesu à le nghùrè yi aa.

37 Bè bya bitsim bii mə bi le nlò wa mbù'ù àla'a Gerasens aa, bi swon a mbo Yesu mə tá à ma'atə waa nghɛɛ yi; nlon mə nibo'ò nĩ wè nĩ le ntswa waa; maa ajàñ a bú ñkuu wa mûm àkànu'u mbii yi.

38 Nù wa yĩi ìzwĩ jĩ bi jya i le mà'atè yi aa, a bu'ù mbo mə yu yònè Yesu. La, a tuu, nswon ghu mbo mə,

39 “Bii nghèè a nda wò, ntigè ñkè'è nê nĩ innu jĩ yěyərə jii mə Nwĩ à ghìrə a nu wò aà.” Nù wa a nghɛɛ yi ntigè nlaansə nĩ ànnu yĩi mə Yesu à ghìrə a nu yu aa wa njò'ò àla' à tsimè.

Mu Jairus yĩ mǎngyè bo bì mǎngyè wa yĩi mə à le mmòntə atsəñə atsə'è Yesu aà

(Mt. 9.18-26; Mk. 5.21-43)

40 Nòò yĩi mə Yesu à le ntoo ñkì wa mbii aa, nnòò bē i le nzĩ mbooyi, nlon mə à le ti bə aa bon bo tigè nyu'utə nĩ.

41 Nù yĩ mò'ò yĩi mə ìkũm yĩ i le mbə Jairus aa, yĩi mə à le mbə ndii a ndānghòtə aa, a zĩ a mbo Yesu. A zĩ mē aa ñwò ghu nsi, mbu'u mbo ghu mbo mə tá à yonə yi tá bo yu ghɛɛ a nda yu,

42 nlon mə à le ntswe nĩ njon mumàng yē yĩ yĩi mə à le mbə ilòò nighúm ntsò baa, a ghòò ñkwò nghɛɛ nii aà.

Ajàñ mə bo yu le si ghèè aa, nnòò bē wa i le si yònè ntigè ntii nĩ Yesu.

43 Mǎngyè yĩi mə àləə a le si zĩ ghu nu a njĩm ilòò nighúm ntsò baa, kaa nù yĩi mə mbə a tswaa wa'à bə aa,

44 a yòntə a njĩm Yesu, mòmòntə a atsəñə atsə'è yi; à mòntə mē ñka mǎnsə aa, àləə ya mə a le si zĩ ghu nu aa, a tswanə.

45 Yesu a betə mə, “Nù yĩi mə à mòntə gha aa, àà wò aa ɛ?” Tsǒ mə kaa nù tsù à le wa'à bii mə yu mòmòntə yi aa, Peta a tigè nswon mə, “Masa, nnòò bē ghú i gha'a si'i, ntinè nĩ ghò!”

46 Lá Yesu a swon mə, “Nù yĩ mò'ò à mòntə ghá; mə yu'u midà'à mi fè'è a nu mè.”

47 Mbə yĩi mə mǎngyè wa à le nyə mə kaa mbə yu wa'à lèəntə aa, a tigə mfè'è, ntsìgìnə, ñwo a nsi Yesu, ntigè nghaa a nsi bē bitsim ñkè'è nê annu yĩi a ghìrə nghìrə yu mòmòntə yi aa, bē bitsim bii mə bi le ntəə ghu aa bi yu'ù. A tigè nswonə ajàñ yĩi mə yu le mburə ntii wa noò mə yu mòntə mə atsəñə atsə'è Yesu ya aà.

48 Yesu a tigè nswon a mbo mǎngyè wa mə, “Mú ghà, wa àbìintii yo a ghurə ghò; tigè nghèè nĩ mòmòntə.”

49 Ajàŋ yïi mə à le mburə ka ki ghàà aa, nù a lô wa nda ndii ndâghotə wa nzî nswon ghu mbo mə, “Wa mû ghò wa à kwò mē; tsuu ŋgi'i a mbo Ndî'innù bǔ ki fa.”

50 Yesu à yù'ù mē aa ŋkwi'i mə, “Tsuu bɔ'ɔ bē, bii tsi'i bǐi bon à ka tii.”

51 Nòò wa mə à le nghèè ŋku'u wa nda aa, kaa à le wa'a bii mə tâ nù dàn à bu ŋkuu ntsyatə Peta ni Jon ni Jems bo bì ta bì mu wa nì ndè yǐ.

52 Bè bitsim bǐi mə bi le ntswe ghu aa bi le si yè'è m̀bu'u nî nû jyaa nlonə mu m̀ngyè wá; la Yesu a swon a mbo bo mə, “Nì tsuu ki yè'è; nlon mə kaa à si aa kwò kwó, a bwii aa bwǐi.”

53 Bo wýē yi, nlon mə bo le nzi mə mu wa à kwò mē aà.

54 La Yesu a tswa nǐkwɛɛ ni mu wa, nswon mə, “Mu, bǐinə.”

55 Ázwǐ mu wa a bú mbii fu, a burè mbiiinə ŋgaa yǐ mò'ô; Yesu a swon mə tâ bì lɔɔ ayoo niji mfa ghu tâ à ji.

56 Taà yǐ bô ndè yǐ nan̄sè nyerə tsi'i mbēnnù; lâ a kwàntè waa mbǐi bo lǒ nswonə annù yǐi mə a fɛ'ɛ a mbo ŋù.

9

Ajàŋ mə Yesu à le ntoo Ngǎnyəgənnù ji nighúm ñtsò baa a abɛɛ aà

1 Yesu a twon ngǎnyəgənnù ji jya nighúm ñtsò baa mfa mitii bo bì àdà'a mə, bo ka mfi'i izwǐ jǐ bi ŋkii ŋghurə ni mǐghòò.

2 Ntigə ntoo waa mə tâ bo ghɛɛ ŋka nswonə annù nlon annù nifò Nwǐ ŋkii ŋghurə ni mǐghòò.

3 A kà mē aa ntoo waa nswon mə, “Nì tsuu ayoò tsu lǒ lògè, kə ati yǐ tswǐ'i, kə abàà, kə miji, kə ŋgabə, ntsuu itsè'è ji baa lǒ lògè.

4 Nì ghɛɛ nghèè ŋkuu a nda yǐi nì kùu ghu aa, nì tswé ghu, nywe'e noò yǐi mə nì ka lǎ bǔ fè'ɛ ghèè.

5 Bɛɛ nì ghɛɛ ŋkuu a adigə bi tsuu ghuu kwɛrə, nì ghirə ti fè'è ghu, nì yêthə àbìrə yǐi mə a tswe a mikòrə bù aa, a ndi'i mə kaa bǔ bo si nì ànnù tsǔ burə.”

6 Bo tigə mma'atə nghèè ñtsya ni a itoo itoo nswonə nì ntoo yǐ sigìnə ya, ŋkii ŋghurə ni bè a idigə tsimə.

*Ajàŋ mə atu Herod a le mbùurə aà
(Mt. 14.1-12; Mk. 6.14-29)*

7 Nòò yǐi mə Herod yǐi mə à le mbə Mfə a ala'a Galilea aa, à le nyu'u innù ma jù aa, àtú yǐ a le mbùurə, nìbɔ'ɔ tswá yi, nlon mə bè bǐ mɔ'ɔ le si swonə ni mə Jon Ngàn̄mùrə bè a Nkì à bù mē mbiiinə ni nìwó.

⁸ Bĩ mɔ'ɔ swonɛ̀ nĩ mɛ, Elijah à bù mē m̀bii fu, bĩ mɔ'ɔ kii ñswonɛ̀ nĩ mɛ ngànɛntoò Nwĩ yĩ m̀bii mbĩ yĩ mɔ'ɔ à bù mē m̀bii fu.

⁹ Herod a swonɛ̀ nĩ mɛ, “Mè kì kwyê àtu Jon, ghuù nù mɛ mɛ̀ bù ñtigɛ nyu'u nĩ ànnù ñlon ngaa yĩ aa à nĩ ghuu aa ɛ?” Ñtigɛ nlɔɔ nĩ mɛ yu liginɛ yɛ yĩ.

Ajàn mɛ Yesu à lɛ nje'ɛ bē ñtsù'ù jì ntaà aà
(Mt. 14.13-21; Mk. 6.30-44; Jn. 6.1-14)

¹⁰ Nòò yĩ mɛ ngànɛntoo jya i lɛ mbù m̀bii aa, bo lɛ kè'ènɛ innù jii mɛ bo lɛ nghirè aà a mbo Yesu, A swũntɛ waa, ñlogɛ waa bo bo lô ñghɛɛ ntswe a ala'a Bethsaida.

¹¹ Nòò yii mɛ bē bĩ ghà'atè lɛ nyu'u mɛ bo tswe ghu aa, bi yonɛ̀ yĩ ghu. A kwerè waa ghu ñtigɛ nghaa a mbo bo nlon annù nifò Nwĩ ñkì nghurè bē bii mɛ ñighòò lɛ ntswe a nu bo aà.

¹² Itugɛ i lòginè mē ñka mfii, ngǎnyɛgǎnnù jì jya ñighúm ñtsò baa i zĩ ghu mbo nswon mɛ, “Mà'atè nnòò bē ghù tá bo ñghɛɛ mɛ mbə bo kuu a múm mikurə bo bì a mbɛɛ ifò jũ mɛ mbə bi yê àyoo ghu ñjì kè ñkì nyə adigɛ yĩ lè ghu, ñlon mɛ àdigè yũ mɛ bĩ'inè tswe ghu aa kaa bē sì ghu ghurè aà.”

¹³ Yesu a kwi'i a mbo bo mɛ, “Bù bumbɔn nĩ fa ayoò bo jì.”

Bo swon ghu mbo mɛ, “Kaa bĩ'ĩ sì nĩ m̀jì mĩ dàn tswê, ñtsyatè ñkya abaa jì ntaà nĩ m̀bwè mi mbaà. Mbə a bə yii mɛ bĩ'inè tswe nĩ ñjè'ê bə bú bitsim bon bĩ'inè tswe nĩ ñghɛɛ nyuu miji a mbo bo.”

¹⁴ Bè bii mɛ bi lɛ ntswe ghu aa lɛ mbə mbânɛ ntsù'ù jì ntaà.

A swon a mbo ngǎnyɛgǎnnù jì jya mɛ, “Nĩ ghirè tá bo tswe a nsyɛ ikirè ikirè, tá bē tswe nĩ àkirè yĩ fùùrè mighum mi ntaà.”

¹⁵ Bo lɛ nghirè tsi'ĩ maa ajàn bē bya bitsim tswê a nsyê.

¹⁶ A logè ñkya baa jya jì ntaà bo bì m̀bwè mya mi mbaa, ñɛntɛ mi'ĩ mi a ndɛn, ntsa'atè Nwĩ, ñniɛ mboonɛ ghu, mbatè mfa a mbo bo mɛ bì fa a mbo bē byá.

¹⁷ Bè bitsim lɛ ñjì nyurè, bi ghotè àbùgè, ñwùkê jì i luu ñkyè ñighúm ñtsò jì baà.

Ajàn mɛ Peta à lɛ ñkè'ènɛ ñũ yii Yesu nĩ ghu aà
(Mt. 16.13-19; Mk. 8.27-29)

¹⁸ A bə njwi yĩ mɔ'ɔ Yesu a ká ñtsa'atè Nwĩ tsi'ĩ yù. Ngǎnyɛgǎnnù jì i tswê ghu mbɛɛ, a betè waa mɛ, “Bè bi swon nĩ mɛ mɛ̀ bə aà wò aa ɛ?”

19 Bo kwi'i mə, "Jon Ngànmùrə bə ɲkì." Bi mɔ'ɔ mə, "Elijah." Bì mɔ'ɔ swonə nì mə, "Ngàntoò Nwĩ yĩ m̀bii mbii wa yĩ m̀ò'ò."

20 A betə waa mə, "Lâ nì swɔŋ yuu ɲgaa mə m̀è laa mbə wo aa ɛ?"

Peta a kwi'i mə, "O nì Ayo'ò Nwĩ wâ."

*Ajàn mə Yesu à ɛ ɲghàà nlon ɲgi'i yii yu ka yə i kwo aà.
(Mt. 16.20-28; Mk. 8.30—9.1)*

21 Yesu a kwántə waa nswon mə tâ bo tsuu a mbo ɲù tsũ lõ swonə.

22 Ʋki mbu nswon a mbo bo mə, "Mu Ʋù à ka yə mbuu ɲgi'i jĩ ghà'atə tâ bítà bi ala'a, bilii bi ɲgǎɲmà'a Nwĩ, nì ɲgǎɲndi'i nòɲsə, tâ bì tuu yi, ɲzwitə yi, a ti bə nĩ ɲjwi ji tarə, a bú ɲyweenə nì ɲiwô."

23 A swon a mbo bə bitsim mə, "Mbə ɲù tsù à ka nɔɔ a ɲka nyòɲə a ɲjĩm m̀è a tuu ibii nú yĩ, m̀be'e ati bǎɲnə bǎɲnə yi ɲka nyonə nàa tsi'ĩ ɲjwĩ tsimè."

24 Nlon mə ɲù ntsim yii mə a lòɔ a nyweensə ibiinú yi aa, à ka bǎɲnə bwɛ; lâ ɲù nstsim yii mə a lòɔ a mbwê ibiinú yi nlon ɲkwitú gha aa, a ka bǎɲnə yweensə.

25 Mbə a kwetə ɲù tsù aa nì àkə mə mbə a tswe nì m̀bi yũ ntsim mbaɲnə mbwɛ ibiinú yĩ kə yĩ nyə ɲgi'i aa ɛ?

26 Mbə ɲù tsù a ka ndirə atu nlon ɲgaa yà bo bì ɲghàà na, bəə bon Mu Ʋù à ka yĩ kii dirə atu mbi'i ɲgaà yĩ a noò yii à ka yĩ zĩ a mum ɲigha'à nì, nì ɲigha'a nì Ta bo bì baangel bi bii bi laa mǎɲsə aà.

27 A mbũ ɲghèè ghu, m̀è swon a mbo bù tsi'ĩ annù nĩkon mə, bə bĩ mɔ'ɔ bì təə faà bii mə kaa bi ka yĩ wa'à kwo, nywe'e noò yii mə bi ka yĩ yə annù nifò Nwĩ aà."

Ajànə mə Yesu à ɛ mbəɲkə yi aà

(Mt. 17.1-8; Mk. 9.2-8)

28 Ʋjwi i tsyà m̀è jì nifwaa, a ajàn mə à ɛ nswon innù ma jũ aa, a logè Peta, nì Jems nì Jon, bo bo kɔ'ɔ ɲghèɛ a atu nta'a a ntsá'atə Nwĩ ghu.

29 Bo kà m̀è aa ntsa'atə Nwĩ aa, ɲsĩ yĩ bo bì ɲkèrə yĩ i ɲkwensə, itsə'ə jì i tigè m̀fu'u ɲɛɛɲkə.

30 Bò ghè m̀è aa ki yə, bə bi baa bi tigè ɲghaa bo bo. A bə Moses bo Elijah

31 bii mə bi ɛ nzi a m̀m ɲigha'a, ɲɲweenə, ɲka ɲghaa bo bo, nlon ajànə à ka yĩ mǎɲsə ifà'à yi mà'atə mbi yu a Yerusalem aà.

32 Fìlo fì ɛ nnaɲsə ntswe a mi'i Peta bo bì bə bya mə bo bo ɛ ntswe aà. Bo ghè mə ki wĩ'ìnə, ɲyə ɲigha'a nì bo bì bə bya mə bo bo təə aà.

33 Ajàŋ mə bè bya le nghèə mmà'atə Yesu i lò aa, Peta a swon mə, “Taà, a bəŋ mə bi'inə tswe faà aà. Tà bi'i ghurə mîntàŋ mi ntarə, tà yî fùurə i tswe a mbo wò, yî mɔ'ɔ i tswe a mbo Moses, tà yî mɔ'ɔ i tigə ntswe a mbo Elijah.” (Kaa à le ŋwa'ă annù yîi mə yu swonə aa zî.)

34 Ajàŋə à le mburə ki ghàà aa, mbà'à i wi'ikè nzi ŋkuse waa. Nibɔ'ɔ ni tswa ŋgănyəgənnù jyâ.

35 Bo yu'ù ñji i ghaà wa mûm mbà'à ñswon mə, “A ni Mû ghà yîi mē tsò'ɔ aa à ghulà; ni ka nyu'u annù yîi a swonə aà.”

36 Nòò yîi mə ñji ya i le ŋkentə aa, bo tigə ñyə Yesu tsi'i yuyù. Bo le ŋkutə mîntsû myaa, kaa ŋki'ì annù yîi mə bo le nyə aa a mbo nù tsù maa noò swonə.

Ajàŋ mə Yesu à le nghurə mûmbâŋnə yîi mə a le ntswe nî à zwî yî bi aà

(Mt. 17.14-18; Mk. 9.14-27)

37 Abèè a fù'ù mē, Yesu bo bi ŋgănyəgənnù ji jya bi sigə wa atu nta'a, ñnòò bē yî wè i zî ñtsi'i yî.

38 Nù yî mò'ɔ wa a titi nnòò a tɔŋnə ñswon mə, “Ñdì'innù, mē bu'ù mbô, kwetə a mû ghà ghû, ñlon mə à ni tsi'i mu yîi mə mē tswe ni ghu aà.

39 Azwî yî bi a yi nanşə ŋko mu ghù mma'a a nsye, nghirə a wi'ikè mbò'o, a tsigə yi, àjwò'ò a tigə mfe'ε ghu ntsù. A nanşə ñwukə yi kaa wa'ă wànşə mbii mma'atə yî.

40 Mē ghirə mbu'u mbo a mbô ŋgănyəgənnù jo mə tã bi fi'i azwî ya, kaa bo wa'ă mfi'i zî.”

41 Yesu a swon mə, “Oò, bù bē bii mə bi sî nî àbiintii tswê, kaa innù jyaa i wa'ă tsinè aa, mē ka bŭ tswe bi'inə i kii ki tswa ntii gha nlon ŋgaà yùù i ywe'e aa a noò àkè aa ε? Zî ni mu ghò wa faà.”

42 A kà mə aa zi ni ghu, àzwî yî bi ya a kô yi mma'a a nsye ntsigə ntigə ñlɔɔ tsi'i ñsàtê. Yesu a wenə àzwî yî bi ya, nghurə mu wa mfa a mbo taà yî.

43 Bè bitšim le nyerə a ajàŋə mə bi le nyə mîda'a mi Nwî aà.

Ajàŋ mə Yesu à le mbù ŋghaa annù ñlonə ànnù niwô yi aà.

(Mt. 17.22-23; Mk. 9.30-32)

Ajàŋ mə bo le mburə ki wa'a ma jû ñnnù mə à le nghirə aa, a swon a mbo ŋgănyəgənnù ji mə,

44 “Nî nanşə nyu'utə nighàà nŭ ta nî kuu a atu bù. Bi ka fa Mu Nù a mbo bè.”

45 Lâ kaa bo le ŋwa'a yu'u tâ àtù yaa a laa ghu. Nlonj mə bi le nlò'òsə a mbo bo mə tâ bo tsuu zi; bo kii mbò'ò ni a mbetê yi.

Nù yï à kò'ò ntsirə aa à nî wò?

(Mt. 18.1-5; Mk. 9.33-37)

46 Bo le nlògìnə ñka nswuŋnə, mbetə nî waa bo ni bo mə nù yï mə à kò'ò ntsirə a titi bo aa à nî wò aa ε?

47 Yesu a zî ànnù yï mə bo le si wa'atə nî a ntii bo aà, nlogə múnkhə nte'ε a mbée yu,

48 ñswonj a mbo bo mə, “Nù ntsim yï mə à kwèrə mu ghù ni ikùm gha aa, à kwèrə aa ghâ. Nù ntsim yï mə à kwèrə gha aa, à ki ñkwèrə nù yï mə à le ntoo ghâ aà. Nlonj mə aa yu wa yï à kə'a a titi bù ñsigə nlwĩ'ĩ aa, à bəŋnə mbə aa yu yï à kò'ò ntsirə aà.”

Nù yï mə kaa à si annù yi'inə tuu aa, à bii aà ñim yi'inə

49 Jon a swonj mə, “Taà bi'ĩ ghirə nyə ñu yĩ mɔ'ɔ a fi'ĩ ni izwĩ jĩ bi a ato'ò bə nî ikùm gho, bi'ĩ tsu'unə yi nlonj mə kaa à si ñu àkòrə yi'inə yĩ mò'ɔ bə aà.”

50 Yesu a swonj mə, “Nì tsuu nî ki tsu'unə bē, nlonj mə nù yï mə kaa à si annù yi'inə tuu aa, à bii aà ñim yi'inə.”

Ajàŋ mə ñikurə ni Samari ni mɔ'ɔ ni le ntuu a ñkwèrə Yesu aà

51 Ajàŋ mə nòò à le ñkòòntə mə bi ka bũ kwèrə Yesu fu a aburə aa, a kwèrə ntii yi, ntantə mə yu ghèε a Yerusalem.

52 Ntoò bē a mbii yu mə tâ bi ghèε nnanjsə ñikurə ni Samaria ni mɔ'ɔ a mbo yu.

53 La bə bya bi tuu ñkwèrə yi, nlonj mə bo le nzi mə à le si tsyà aa bə tsyà ñghèε ni a Yerusalem aà.

54 Ngǎŋyэгənnù ji, Jon bo Jems, yè mē maa ajàŋ, mbetə yi mə, “Mmà'àmbi, ò bèentə mə tá bi'ĩ twonj mɔ'ɔ tâ i lo a aburə nsigə ntɔɔ waa aa ε?”

55 Yesu a bəŋkə yi ŋwenə waa.*

56 Bo tigə ñlo ñghèε a ñikurə ni dàn.

Annù bē bii mə bi tswe nî ñka nyòŋə Yesu aà

(Mt. 8.19-22)

57 Ajàŋ mə bo le si ghèε a mánjĩ aa, nù yĩ mò'ɔ a swonj mə, “Mə ka ki yòŋə nî gho a nî ñgòŋ idigə tsim jii o ghèε ghu aà.”

* 9:55 ñwà'ànə jĩ mɔ'ɔ i ku'usə yuà ànnù: “Kaa nî sǐ mbuu azwĩ yï mə nî tswe ni yuu aa zi; nlonj mə kaa Mu Nù à le ŋwa'a zĩ aa a ta ŋgi'ĩ a nu bə, à le mbəŋnə zĩ aa a nyweensə bə.”

58 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “İtsò i tswe nì mìmborè myaa, bìsɪŋ bì kî ntswe nî ndâ jyaa, la kaa Mu Nù à sɪ nì àdìgè yîi mə mbə a nŋsə àtû yi ghu mmiıntə aa tswé.”

59 A mbo nù yî mò'ɔ a swon mə, “Zi ŋka nyòŋè nàâ.”

A bânè ñkwi'i mə, “Mmà'àmbi, lèə tâ mè bìi ŋghɛ mfoo ntwiŋə taə ya'a.”

60 A swon ghu mbo mə, “Mà'àtè tâ bìku ka ntwiŋ biku bì bē byaa. Lā a mbo wò, ghèə ŋka nswon ntoò ànnù nifò Nwî.”

61 Yî mò'ɔ a swon mə, “Wa mè ka kɪ yòŋè noo Mmà'àmbi. La mà'àtə tâ mè foo ŋghèè mfa filo fi bē a ndùgə ya'a.”

62 Yesu a swon ghu mbo mə, “Nù yîi mə à tswa aso afà'à m̀bu mbəŋkə yi ŋka nlii n̄mè aa, kaa à sɪ ku'ùnə a ŋkuu a m̀m ànnù nifò Nwî.”

10

Ajàŋ mə Yesu à lɛ ntoo bē bi mɔ'ɔ m̀ghum mi sàmbaa ntsò baa mə bì tsya mb̄i yaa laa

1 Ma ya à ghèə kɪ tsyā Mmà'àmbi a b̄u ntsɔ'ɔ bē bi mɔ'ɔ m̀ghum mi sàmbaa ntsò baa ntoo waa mə tâ bo tsya mb̄i yî ŋka nzinə bi baa bi baa ŋghɛ nî itoo nî idìgè tsi'ĩ ts̄m j̄i mə yu ka b̄ŋ z̄i ghu aà.

2 A kà mē aa ntoo waa nswon mə, “Miji mi bē mē a nsoo gha'a lā b̄fù'ù bânè ñkə'ətə; n̄i ka ntsa'atə Nwî mə tâ Mmà'àmbi m̀bōŋ n̄sòò à too ŋgāŋfà'à tâ i ghɛ mfù'ù m̄j̄i mi myā.

3 N̄i ghɛ lā, a ajàŋə mə mè too ghuu aa, n̄i ghɛ tsi'ĩ ts̄o m̄bɪŋj̄ərə a titi b̄itakurè.

4 N̄i tsuu m̄u àbàa ŋkabə tugitə, ntsuu abàà k̄i tugitə, ntsuu ntam k̄i tugitə, n̄tsuu k̄i təə a ntsà'atə nù tsù a m̄n̄j̄i.

5 Bɛ n̄i yi ŋghèè ŋkuu n̄i nda ȳi n̄i ŋkuu ghu aa n̄i fòò n̄swon mə, ‘Á Mbɔɔnə kuu fàa nda laa.’

6 Bɛ mə nù m̀bɔɔnə a tswe ghu bōŋ m̀bɔɔnə ya i ka kuu ghu n̄u, a tsuu ghu tswe bōŋ m̀bɔɔnə yùu ya i ka bìi kuu fu a n̄u bù.

7 Bɛ n̄i ghɛ ŋkuu n̄i nda ȳi n̄i kuu ghu aa, n̄i lwi'ĩ maa nda ŋka n̄j̄i ŋk̄i nno n̄i àyoo ȳi bì fa a mbo bù aà. Nlōŋ mə wa bì tswe n̄i ŋka nt̄u ŋgāŋfà'à. N̄i tsuu a m̄lā'a k̄i kuu ghɛ, i kuu bìi.

8 Bɛ n̄i yi ŋghèè ŋkuu a atoo, bɛ bì kwɛrə ghu sigìnə, n̄i ka n̄j̄i ayoo ȳi bì fa a mbo bù aà.

9 N̄i ghurè m̀ghòò m̄i mi tswe a nu bē ghu aa, ntigə nswonə ŋkə'ɛnə a mbo bo mə, ‘Wa annù nifò Nwî a z̄i mē ŋkoontə a nu bù.’

10 Lâ, mbə nì yi ŋkuu nì atoo bi tuu ghuu ghu kwērə, nì fɛ'è ŋghɛɛ a mîmfânɛ n̄swon mə,

11 'Abîrə ala'à yuu yîi mə a ghîrə mbanə a mikòrə bî'i aa, bî'i yètè, a ndi'i mə kaa bî'inè sî nî ànnù tsu tswê. Lâ bî'i swon a mbo bù mə ànnù nifò Nwî a zî mə ŋkoontə a nu bù.'

12 Mè swon a mbo bù mə ŋgi'ì àtoo mà ya a njwî n̄tsò'òtə mîsa'a ì ka yî tsyàtə yî Sodom.

Njò'ɔ ɪla'a jii kaa i le ŋwa'ǎ ntoò Kristo bii aà

(Mt. 11.20-24)

13 "Ŋgi'ì yî ŋwè ì tswe a mbo wò mbâ Chorazin, bo bi a mbo wò mba Bethsaida, nlon mə bi le mbaa bə ghîrə innù jî wè jî wè jû mə bi ghîrə a ala'a bù aa a ala'a Tai kè Sidon bon bi lèè mbəŋkə mîntîi myaa tetè, n̄tigə ŋwɛ'ɛ itsə'ə ŋgi'ì ŋki mfu'u atû yaa nî àbû.

14 Lâ a ka yî swèrə a mbo bù wa jwî n̄stsò'òtə mîsa'a ì tsyàtə a mbo Tai bo Sidon.

15 Ŋgaa yò ì bə mə akə aa ɛ, a Kapernaum? O ghîrə ŋwa'atə mə bi ka ŋentə ibii nû ghoi kɔ'ɔsə gho a aburə aa ɛ? Wa bi ka yî mà'à gho ò sigə ŋghɛɛ a bân̄nsyê."

16 Yesu a swon a mbo ŋǎŋyǎgênnù ji jya mə, "Nù yîi mə a bîi ànnù yîi nì swonə aa, à bîi aa annù yâ. Nù yîi a ntùú ànnù yîi nì swonə aa, a ki ntuu aà ghâ. Nù yîi mə à tùu gha aa, à ki ntuu aa yu wa yîi mə à le ntoo gha aà."

Ajàŋə mə bə bya mîghum mi sàmbaa n̄tsò baa le mbù mbii aà

17 Bə bya mîghum mi sàmbaa bi le mbii nì n̄dorə n̄swon mə, "Mmà'àmbî tsi'ì b̄idemon bi ghîrə nyu'unə nî yi'ì nlon ikûm ghô."

18 A swon a mbo bo mə, "Mè ghîrə nyə Satan a lô a aburə ŋwo tsi'ì tsò mbəŋ yî ŋwà'àkè.

19 Yê nì, mè fà mē àdà'a a mbo bù mə nì ka ntəntə a atu no bo bi bāŋgaa bî bî, ŋkii ŋgha'a nî àdà'a ŋgàŋkibàà wa kaa tâ àyoò tsu wa'à ghuu ləənsè.

20 Lâ ta nì tsuu ki doritə bə mə ɪzwî jî bi yu'unə nî ghuu, nì ka ndoritə nì bə mə bi ŋwà'ànə mē mikûm muu a aburə aà."

Ajàŋ mə Yesu à le ndoritə aà

(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

21 A bə maa noò, Yesu a doritə a mûm Azwî Nwî n̄swon mə, "Taà, mè fà m̄bi'ikə a mbo wò a Mmà'àmbî àbùrə bó n̄syɛ nlon mə ò l̄ò'sə innù jûla a mbô ŋgàŋmitsyè bo bi bə bii bi zi annù aa, mbàŋnè ndi'ì a mbo b̄oò bî b̄orə. Ẹŋə, Taà ghà, a bə àjàŋ yîi mə a le mbòŋə gho mə tâ ò ghîrə aà.

22 Taà ghà à fà mē innū tsim a mbo mē. Kaa mbə nū wa'ă nū yī Mu à nī ghu aa zi ntsya a Ta. Kaa nū a wa'ă a Ta ŋki nzi ntsya Mu, mē mbə a tsuu nū yī mē Mu à tsò'o mē yu dī'i a Ta ghu mbo aa bē."

23 Yesu a bəŋkə yi nswon a mbo ŋgənyəgənnū ji jya mē, "Mbəonə a mbo mi'i mī mē mē yə annū yulà mē nī yə aà,

24 nlon mē mē swonə a mbo bù tsi'i annū nikonə mē, ŋgəntoo Nwī jī ghà'atə bo bì bīfò bī ghà'atə bì lē si yè'ətə a nyə ma juù innū mē nī yə aa, la kaa wa'ă yə. Nyə'ətə nī a nyu'u innū jū mē nī yu'u aa kaa wa'ă yu'ù."

Nìghàà nī nnanaa nlon nū baSamaria ŋgəŋabəntii

25 Ngəŋndī'i nōŋsə yī mò'o à lē ŋkwà'anə yi nswon mē, "Ndī'innū, mbə mē ghīrə mē akə mbon ji ilon aa ε?"

26 A betə yi mē, "O twonə nyə mē bì ŋwa'anə a mūm àŋwà'anə nōŋsə aa mē akə aa ε?"

27 A kwi'i mē, "Tigə ŋkəŋə Mmà'àmbi Nwīŋgəŋ ghò nī ntī ghò tsim, nī ntswəntī yō i tsim, nī mītī mo mītsim bo bì nī mītsyē mo mītsimə. I kīi tigə kəŋə ndīm ghò tsō ibīi nū ghò."

28 Yesu a swon ghu mbo mē, "O kwi'i tsi'i siginə. Ka ŋghīrə ma mùu ajàn bon ò ka tswe ntī."

29 Ajàn mē à lē si lòo ndī'i mē ànnū yi a tsinə aa, a bú mbetə Yesu mē, "Ndīm ghà aa wò aa ε?"

30 Yesu a kwi'i ghu mbo mē, "Nū yī mò'o à lē nlō a Yerusalem ŋka nsigə ŋghē a Yeriko, bīyərə bì tswā yī, ntso'otə itsə'ə ghu nu, nanse ŋghəo yi tsi'i siginə, a tigə ŋkwo, bo ma'atə nlo waa,

31 Ngəŋmà'a Nwī yī mò'o à lē ŋka nzi maa mājī, à zī mē mīfē'ē ghu nu aa, ndanəsə mbèè, nstya yi.

32 Mu Levi yī mò'o à lē ŋki nzi nyə, ŋghīrə tsi'i maa ajàn, ndanəsə mbèè ntsya yi,

33 Lā nū baSamaria yī mò'o yī à lē ŋka ŋghē a nīghaa yu aa, à lē nī nyə, ŋko mīlīnə yī.

34 Ngheē ghu mbèè, nsi'i ila'ə ji jya, nīnīə afū ghu ŋkwerə, ntswesə yi a atu nāa yu, nlogə yi ŋghē nī ghu a nda bīgī, a nləntə yi ghu.

35 Bo yu lē ghu, àbèè a fū'ù mē, a ghə yu kī ghèè, mīfī'ī ibà'atə ŋkabə silva ji baa,* mfa a mbo nū nləntə ndā bīgī wa, nswon mē, 'Ka nləntə nīi, bē mē a logə ŋkabə ntsyā yulà, bon maa bū bənsə fu, a noò yī mē bīi aà.' "

* 10:35 2 denarii, ŋkabə baGrikia, ndūu yi ibə tsō ŋkabə ŋgəŋafà'ə nīwī ji baà.

³⁶ Yesu a betə ndi'i nònşə wa mə, "O wà'àtə mə ndim nù wa mə biyərə bya le nghòò yi aa, a titi bə buà bi tarə, à ni wò aa ε?"

³⁷ A kwi'i mə, "Nù wa mə à le nko milìnnè yĩ aà." Yesu a swon ghu mbo mə, "Ghèè nki nka nghirè maa ajàñè."

Ajàñ mə Yesu à le nghantə Martha bo Mary aà

³⁸ Yesu bo bì ngǎnyəgənnù ji i le ghèè ñkuu a nikurə nĩ mò'ò, mǎngyè yĩ mò'ò, ìkùm yi i bə Martha, a twonè yi a nda yu,

³⁹ Muma bì mǎngyè wa, ìkùm yi i bə Mary a tswè bo yu. Yesu à zĩ mē aa, a zĩ ntswe yi tsi'i a mbèè mikòrə Yesu, nyu'utə nĩ ànnù yĩ à le si dì'i aà.

⁴⁰ Lá Martha à le si nwùgə nù yi, nwa'a tsi'i annũ a nghirə miji a mbo bìgì byá. A le nzĩ ñswon a mbo Yesu mə, "Mmà'àmbi, ò si yə mə à nĩ ànnù yĩ bi mə mumaà à ghìrə, mə à mà'àtə gha tsi'i mè mè, mè yə nĩ ngi'i a nĩ miji mù aa ε? Ghààntè yi tâ à zi nkwetə ghá."

⁴¹ Yesu a swon ghu mbo mə, "Martha, Martha! O nwùgə nù yò si'i a nĩ ìnnù jĩ ghà'àtə!

⁴² Ayoo yĩ fùurè a ku'unə a ntswe nĩ yù. Mary à tsò'ò mə mbèè yĩ sigìnè kaa mbə nù a wa'à ghu mbo kwèrè."

11

Yesu à dì'ì Ngǎnyəgənnù ji mânjĩ ntsà'àtə Nwĩ
(Mt. 6.9-13; 7.7-11)

¹ Yesu à le si tsà'àtə Nwĩ a adigə yĩ mò'ò, à mǎnsə mə aa, ngǎnyəgənnù yĩ yĩ mò'ò a swon ghu mbo mə, "Mmà'àmbi, dì'ì ntsà'àtə Nwĩ a mbo bĩ'i, tsò mə Jon à le ndi'i a mbo ngǎnyəgənnù ji aà."

² Yesu a swon a mbo bo mə, "Nĩ kii ti tsà'àtə Nwĩ nĩ swon mə: 'Taà yĩ'i, ghìrə tâ bĩ'i ka ngha'asə ìkùm ghò. Tā ànnù nifò yo à zi.

³ Ka mfa miji mii mə mi ku'unə a mbo bĩ'i aa a njwi njwĩ;

⁴ ñki nka nli'inè nĩ ìfansənnù ji'i, nlon mə bĩ'i ñkii nli'inè nĩ jĩ bē bii mə bi fānsə a nu bĩ'i aà; ntsuu kī bii bĩ'i ka nwo nĩ àkwà'ànè bē.' "

⁵ A bú ñswon a mbo bo mə, "Mbə nù nìbô ghùu a ghèè a mbo nsùkà'á yĩ nĩ nti itugə nswon ghu mbo mə, 'Nsù ghà, tso'osə gha nĩ ñkya abaa ji tarè;

⁶ ñlon mə nsù ghà yĩ mò'ò à lo nighaa a asà'a agha'a nzĩ, kaa mə wa'à nĩ àyoo niji a mfa ghu mbo tswè.'

⁷ Mbə nsù yĩ wa a nɔŋə a ìkuu ñkwi'i ghu mbo mə, 'Tsùu ngi'i a mbo mè fa; mè tsètè mə abà'á yá, bĩ'i bì bòò ba nɔŋtè; kaa mbə mè wa'à bù mbiinè a mfá àyoo a mbo wò.'

⁸ Mè swòŋ a mbo bù mē, mbə tuu bìnə fa ayoo ghu mbo mē à nì nsùkà'á yĩ aa, lâ ñyonə ajàn yĩ mē à ghèe nĩ m̀bĩ ñka mbetə kaa wa'a lò aa, à ka bìnə fa njoò tsim jĩ mē a lòò aà.

⁹ Ma mùu ajàn, mè swòŋə a mbo bù mē: Nì ka mbetə bon bĩ ka fa a mbo bù; nì ka nlóo bon nì ka yə; nì ka ñkwentə bon bĩ ka ña'a fa a mbo bù.

¹⁰ Nlon mē ñù ñtsim yĩ a betə aa, a kwerə; ñù ñtsim yĩ mē a kii nlóo aa a yê. Ñù yĩ mē a kwèntə aa bĩ kii ñna'a ghu mbô.

¹¹ Tà yĩ tsù à tswe a titii bù mē mbə mù yĩ a betə fibwè, a tswe tì fa fibwè m̀banə mfa bə no ghu mbo

¹² kě a betə nìbòò nì ngu ghu mbo a bânə m̀fa bē àŋgaa ghu mbo aa ɛ?

¹³ Mbə bù bii mē nì nì ngǎŋghirə innù jĩ bĩ aa, nì zi ajàn yĩ mbə nì ka mfa njoo jĩ sigìnə a mbo bɔ̀o buu, nì sì wa'atə mē mbə Taà ghùu yĩ mē à tswe a aburə aa a nanse ñkɔŋtə a mfá Azwĩ yi a mbo bē bii mē bĩ betə nĩ yi ghu aa ɛ?"

Yesu bo Beezebul, mfò bidemon

(Mt. 12.22-30; Mk. 3.20-27)

¹⁴ Yesu à lè sɪ fi'i azwĩ yĩ bĩ yĩ mē a lè mbə yĩ tì ghàà; nòò yĩ mē àzwĩ yĩ bĩ ya a lè mfè'è aa, àkiko'o ya a lògìnə ñka ñghaa bē bii bĩ lè nyə aa bĩ yerə tsi'ĩ mbə ànnù.

¹⁵ La bo bĩ mɔ'ɔ bânə ñswon mē, "A fi'i nĩ izwĩ jĩ bĩ ntsyà aa a ñjĩm Beezebul, m̀fò izwĩ jĩ bĩ wá."

¹⁶ La bē bya bĩ mɔ'ɔ, a ñkwà'anə yu, bĩ bânə ñswon mē, tá à ghirə annù yĩ yēyerə a ndi'i mē Nwĩ à tswe bo yu.

¹⁷ Mbə yĩ mē Yesu à lè nzi mmòontə jyaa aa, a swon a mbo bo mē, "Ala'a yĩ mē a yatə waa ntəə a atutu, nto nĩ waa bo nì bo aa, a wànse ñwo. Ngwè'è yĩ mē ì kì nyàtə waa laa, ì kii ñwanse ñwò.

¹⁸ Mbə a bē mē Satan à kì nyàtə yi, bon à ka kì to nĩ yumbon, tá ànnù nifò yi təə mē akə aa ɛ? Nlon mē nì swon mē mē fi'i izwĩ jĩ bĩ aa nĩ m̀dà'à mĩ Beezebul.

¹⁹ Mbə mē ka mfi'i izwĩ jĩ bĩ aa nì m̀dà'à mĩ Beezebul, bon bɔ̀o buu tigə mfi'i aa nì m̀dà'à mĩ wo aa ɛ? Mbə mē a bē maa ajàn aa, à nì bo bii mē bo ka yĩ tigə tsərə ì sa'a ghuu.

²⁰ Lâ mbə a bē mē mē fi'i izwĩ jĩ bĩ aa nì m̀dà'à mĩ Nwĩ bon ànnù nifò Nwĩ à zĩ mē a mbo bù.

²¹ "Nòò yĩ mē nti ñù, yĩ mē à tswe nĩ njoo mitsə'ə a bē ndùgə yĩ aa, njoo jì ì tswe nì m̀bɔ̀onə;

²² Lâ mbə nyərə yï mə à tinsə ntsyàtə yi aa, mbə a zi bon à ka kwərə njoo mitsə'ə jya mə à nin ntii yï ghu aa, i se'ə njoo ji tsi'i tsim i yàtə.

²³ Nù yï mə à si njim yà bii aa, à bii aa njim ngan'kibàà yà. Nù yï mə à si ghotə aa, a bənnə nja'a aa jà'à.

Ajàn yï mə mbə àzwì yï bi a fè'è mbu ηkuu fu àà
(Mt. 12.43-45)

²⁴ “Nòò yï mə àzwì yï bi a fè'è a nu nù aa, a karə a nî àdìgè yï mə kaa ñkì i sè ghu tswê aa, ñlòò ni mə mbə yu miantə ghu lè; a tuu yə aa, a swon mə ‘mè ka bù bì gha fu a nda yï mə mè fè'è ghu aà.’

²⁵ A ti bì n̄yə mə bi yè'è mə nda ya i laa ηkù'ùnə,

²⁶ bon à ka ghèe bū bii nî ìzwì ji sàmbaa jì bi jì dàn jii i bi'i ntsyàtə yi, i zì ηku'usə yi ghu tâ bo bo kuu ηkuu ntswe ghu; bɛɛ i kuu maa noò bon n̄tswê nù wa i ka bi'i tsyàtə ajàn yï à lè mbə a mbii aà.”

Nìdorə n̄ii mə ni ni annù n̄ηkonə aà

²⁷ Ajàn mə Yesu à lè mmàn̄sə nswonə ma jù innù aa, m̄angyè yï mò'ò wa atitii nòò a swon ghu mbo mə, “Mbɔɔnə a mbo m̄angyè yï mə à lè njwe gho aa bo bi a n̄i m̄bii mii mə mi lè n̄on̄sə gho aà!”

²⁸ La Yesu a b̄an̄nə ηkwi'i mə, “Mbɔɔnə i b̄an̄nə n̄tswe aa a mbo bè b̄ii mə bi yu'u n̄ighàà ni Nwì ñlòə aà!”

Bə bya lɔɔ mə tâ Yesu à ghirə annù yï yeyerə
(Mt. 12.38-42)

²⁹ Nòò yï mə nnòò bə wa i lè nlògìnə ηka ηgha'atə aa, Yesu a be'enə ηka nswonə mə, “N̄iwàà ni bə buà tsit̄on̄ à ni n̄iwàà n̄i b̄i; bi lòò nyê alènsə, la kaa mè ka wa'ă alènsə yi dàn a mbo bo fa ntsya alènsə Jonah.

³⁰ Nlon mə ajàn yï mə Jonah à lè mbə alènsə a mbo baNineveh aa, àà ñg̃ñ ng̃n̄ ajàn yï mə Mu Nù à ka bə alènsə a mbo nuà n̄iwàà.

³¹ Mfò m̄angyè wa yï mə à lè nlò a mbù'ù ntii aa, à ka yï b̄innə a noò n̄tsò'òtə m̄isa'a bo bì n̄iwàà ni bə bú tsit̄sòn̄ i nin̄ə wa a isa'à. Nlon mə à lè nlo a nlw̃'í m̄bi yù, n̄zi a a nyu'u n̄ighàà ni mitsyè a mbo Mfò Solomon, lâ yé n̄i, nù yï mə à kò'ònə ntsyàtə Solomon aa, à ghuà a titii bù.

³² Bè bi Nineveh ka yï b̄innə a noò n̄tsò'òtə m̄isa'a, i təə bo bì n̄iwàà ni bə buà tsit̄sòn̄, i nin̄ə waa a isa'a à; ñlon mə baNineveh lè mbəñkə m̄intii myaa wa noò mə Jonah à lè ng̃hàà a mbo bo aà, lâ yé n̄i, nù yï mə à kò'ònə ntsyàtə Jonah aa, à ghuà mə a titii bù.”

Ŋkà'a ibhì nú
(Mt. 6.22-23)

³³ “Kaa nù à laa ŋwa'à nî lâm kosè ñghɛɛ nniŋə nî a atà, kè m̀bu nlògè nî àntòò ñkusə ghu, kaa kî'í k̀i ñkosə nniŋə nî a nji'í ìkùù. Nù a k̀i ñkosə lâm, a tɛ'ɛ aa a atu atetè tà nù ti kuu a nda a yê ñkà'à wà.

³⁴ Nìlì'í no laa mbə lâm ibiinnú ghò. Nìlì'í no bə tswe siginè, bəə bon mb̀innú yò ntsim i luu nì ñkà'à. Lâ nì bə tsuu i siginè tswe bon mb̀innú yò ntsim i luu nì m̀fii ìdìgè.

³⁵ Mbə ỳi mə a bə ma mùu ajàŋ aa, nì ka ntsyesə tâ ñkà'à ỳi mə i tswe a nu bù aa, i tsuu bàŋnə bəŋ tigə itugè.

³⁶ Mbə ibiinnú ghuu tsim i luu nî ñkà'à, ñtsuu nî àdìgè ỳi f̀i tswe, bon i ka k̀i nanse ta, tsi'í tsò lâm ỳi mə a ta nì a nu bə m̀fa nì ñkà'à aà.”

Yesu a firə baFarisai bo bì ñgǎŋndi'i nòŋsè
(Mt. 23.1-36; Mk. 12.38-40)

³⁷ Yesu a burə k̀i ghàa nù baFarisai ỳi mò'ò a twonè yi mə tâ à zi nji a nda yu; Yesu a ghɛɛ ghu nda bo yu j̀i.

³⁸ Annù a tsyâ nù baFarisai wa ajàŋ ỳi mə à lɛ nyə Yesu a j̀i tìghê à fòò nsì'í mbô mi aà.

³⁹ Yesu a swon ghu mbo mə, bù ba Farisai, nì s̀i'í ndon bo bì ìkan tsi'í a abɛɛ abɛɛ, la a mum, nì bàŋnə ñluu nî ìnnù j̀i b̀i, ñk̀i mbaŋnə nî ñjoo bə ñkwɛrə,

⁴⁰ itirə ndə j̀i tsu! Nì s̀i zi mə nù ỳi mə à lɛ nanse abɛɛ laa, a nì yu mə à lɛ ñk̀i nnanse mum aa ɛ?

⁴¹ Lâ tâ nì baŋnə mfa njoò tsim ghu mum a ñkwetə ñgàŋêfum ghu, nì bə ghìrè ma mùu ajàŋ, bon a ka bə annu ỳi a ku'unə aà, tâ njoò tsim a mbo bù i laa.

⁴² “Lâ ñgi'í ỳi ñwè a nu bù mbâ baFarisai! Nlon mə nì lògè nî ñjoo aghò'ò bo bì bàmbòrê buu ñyatə nì nî itii ñighum, mfa nî àtì ỳi fùùrè a mbo Nwí, lâ kaa wa'à nî ànnù ỳi mə a tsinə aa ghìrə, kaa wa'à nî Nwí k̀i ñkɔŋə; bon nì ghìrè nì ìnnù ma j̀u tsi'í tsim, kaa wa'à nì j̀i mò'ò mà'atè.

⁴³ Ngi'í ỳi ñwè a nu bù mbâ baFarisai! Nlon mə nì kòŋə a ntswe nî ìlèŋ j̀i mə i kò'ɔnə aa a m̀m ñdanghotə bù, ñkɔŋə nì mə tâ bə ka nzi ntsà'atè nî ghuu a idigə m̀taa,

⁴⁴ Ngi'í ỳi ñwè a nu bù! Nlon mə nì bə aa tsi'í tsò m̀syè m̀i mə kaa b̀i s̀i lènsè, kaa bə wa'à yê, ñtsya ghu itu tì z̀i.”

⁴⁵ Nù ỳi mò'ò a tìtì ñgǎŋndi'i nòŋsè jya a kwi'í a mbo Yesu mə, “Ndì'innù, ò swon ma mùu ajàŋ ñk̀i mbəgitə aa ỳi'í.”

⁴⁶ Yesu a swon mə, “Ngi'í ỳi ñwè a nu bù mbâ ñgǎŋndi'i nòŋsè! Nlon mə nì bə'èsə bə nî àbè'è ỳi mə a tsya waa a

mbè'ê. Kaa bù búmbɔŋ kaa nì wa'à zì àjàŋ yîi mɛ mbɛ nì tɛ'è ñkoontɛ abè'è ma yû kě ñkwetɛ waa tâ bo be'e.

⁴⁷ Ndòò a atu bù! Nlon mɛ nì bɔɔ misyè mi ñgǎŋntoo Nwî jîi mɛ bîtaà buu lɛ nzwitɛ aà.

⁴⁸ Maa ajàŋ nì nì biyɛfɛ ñkii mbeentɛ nì innù jîi mɛ bîtaà buu lɛ mbù'ù aà; ñlon mɛ bo lɛ nzwitɛ waa, nì bǎŋnè mbiinɛ mbɔɔ misyè myaa.

⁴⁹ Mbɛ yîi mɛ a bɛ ma la aa, mìtsyè mi Nwî mi swon mɛ, 'Mè ka too ñgǎŋntoo jya, bo bì ñgǎŋnswonɛ annù Nwî tâ bo zwitɛ bî mɔ'ɔ ñki ñka ntso'ɔ akòrè bî mɔ'ɔ,'

⁵⁰ ta tâ àlɛ ñgǎŋntoo Nwî tsim, yîi mɛ bì lɛ nsaansɛ nloginɛ a nloginɛ mbi aa, ta bì betɛ a mbo nìwàà nì bɛ buà,

⁵¹ nloginɛ nì àlɛ Abel ñghɛɛ nywe'e nì à yî Zechariah yîi mɛ bì lɛ nzwitɛ a titi nìkèntɛ nì mà'anwî bo bì Adigɛ ya yîi mɛ a laa màŋsɛ aà. ñŋɛ, mɛ swonɛ a mbo bù mɛ bì ka yî betɛ alɛ yaa a mbo nìwàà nì bɛ buà.

⁵² Ñgi'i yî ñwè a nu bù mbá ñgǎŋndi'i nòŋsɛ, ñlon mɛ nì kwèrɛ mɛ bîkey bì mìtsyè bii mɛ bì ña'a mǎnjî; nì tuu ñkuu, ñki ñkin bɛ bî mɔ'ɔ mɛ tâ bì tsuu kii kuu."

⁵³ Ajàŋ yîi mɛ Yesu à lɛ mmà'atɛ waa ñka ñghɛɛ nii aà, ñgǎŋndi'i nòŋsɛ bo bì baFarisai loginnè ñka ligitɛ nì innù jya mɛ Yesu à lɛ nswonɛ aa tsi'î nì mǐtì ñkii mbetɛ nì nì innù jî ghà'atɛ,

⁵⁴ mɛ mbɛ a swonɛ ànnù yî bì yî tsu tâ bo tswa yi.

12

Nì tsuu kî bɔ'ɔ a nswonɛ ànnù nîŋkonɛ
(Mt. 10.26-27)

¹ Ajàŋ mɛ nnòò bɛ wa ñkam nì ñkam i lɛ nzì ñghotɛ, ntigɛ ntinɛ waa ntinɛ ñghɛɛ aa, Yesu a lògìnè m̃foo nswon a mbo ñgǎnyɛgènnù jî mɛ, "Nì ka ntsyɛsɛ ghuu nì mbè'è àbaa baFarisai, yîi mɛ à nì abagilɛ aà.

² Kaa àyoò yî tsu a sî ghu tswè mɛ bì bɔontɛ mɛ kaa bì ka yî wa'à fùrè, kè mɛ a lèontɛ yîi mɛ kaa a ka yî wa'à fè'è yentɛ tâ bì zì.

³ Innù tsim jîi mɛ nì swonɛ a múm ìtugɛ aa, bì yu'u a nlaà ìdìgɛ. Innù jîi mɛ nì kî ntsùmtɛ a adigɛ yî lò'òsɛ aa, ba yî tigɛ tɛ a itu mila'a i kè'ènɛ.

Nù yîi mɛ mbɛ bì kâ m̃bɔ'ɔ aà
(Mt. 10.28-31)

⁴ "Mè swonɛ a mbo bù, ìka'â jâ, mɛ, nì tsuu kî bɔ'ɔ bɛ bii mɛ mbɛ bì zwitɛ tsi'î m̃biinu, kaa wa'à annù dàn bú ñghirɛ aa bɛ.

⁵ La mè ka bàŋnə ɲwà'àsè ghuu nlon ɲu yï mbə nì bàŋnə ɲka mbo'ɔ aà: Nì ka mbo'ɔ yu wa yï mə a zwitə, ɲki ntswe nì mîdà'à a mmà'a a mum mo'ɔ Satan; ìŋə, mè swòŋə a mbo bù mə nàa mbo'ɔ nñi.

⁶ Tìgə bi fèe nda'a jì ntaà aa nì bîkabə bi baa aa ε? Kaa Nwî a wa'à nî nda'a ma yû tsi'î yî fùùrè li'î'nə.

⁷ Yə mbà, à zi ndùu inŋɲtu jïi i tswe a atu bù aa tsi'î tsim; tsuu ki bo'ɔ, nì tswe nì ndùu, ñtsyatə nda'a a nnò.

*Annũ mbii kǎ annũ ntuu Kristo
(Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ “Mè ghèè nì mbîi a nswon a mbo bù mə, ɲu yï mə à bii gha a nsi mi'i bə aa, Mu Nù à ka yï kii bii yi a nsi mi'i baangel bi Nwî;

⁹ la ɲu yï à tuu gha a nsi mi'i bə aa, bi ka yï kii tuu yi a nsi mi'i baangel.

¹⁰ Nù ntsim yï mə à ghàa ànnu yî bi nlon Mu Nù aa bi ka yï li'î'nə ifansənnu jì; lá ɲu yï mə à bəgìtə Azwî Nwî aa, kaa bi ka yï wa'à ifansənnu jì li'î'nə.

¹¹ “Nòò yï mə bi lògè nî ghuu nzi nì bù a ndāŋghotə bo bi a nsi bîsa'a bi ala'a bo bì bîtà bi ala'a aa, nì tsuu ki wa'a annu yï mə nì ka swon kə ajàn yï mə nì ka kwi'i aà;

¹² nlon mə Azwî Nwî a ka dî'i annu yï mə nì ka swonə aa maa noò.”

Nìghàa nî nānaa nlon ɲgàŋkabə yï mə à lɛ mbə ajìŋtə aà

¹³ Nù yï mò'ɔ wa atitii nnò a swon a mbo Yesu mə, “Ndî'innu swon a mbo mumaà tâ à yatə njoo jïi mə Taà à lɛ mmà'atə aa a titii bi'iyu.”

¹⁴ Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Mbâ ghû, a gha nî nsa'a mîsa'a kə ñyâtə njoo a titii bù aa a tsò'ɔ wò lɛ?”

¹⁵ Yesu a ghèè nì mbîi nswonə a mbo bo mə, “Nì ka ntsyəsə ɲkii ntsu'utə nî ghuu nlon aghə'ənə tsim yï mə a ghìrə bə yə'ətə nî njoo aà; nlon mə ntswəntii ɲu kaa à laa ɲwa'a aa njoo jì wè jïi mə à tswe nì ju aa bə.”

¹⁶ A ghèè nî mbîi nswon nìghàa nî nānaa a mbo bo mə, “Abwènə nsyə ɲgàŋkabə yï mò'ɔ a lɛ fi'isə miji tsi'î a mbə nù;

¹⁷ a naŋsə ntswe ɲwa'atə annu yï mə mbə yu ghìrə aa, m̂betə mə ‘Mè ka naŋsə ghìrə aa mə akə i tswe nî ità jïi mə i gha'atə mə mbə mè fu'ù miji ma mù ñləə ghu aa ε. ’ ”

¹⁸ A swonə a atu ibiinu yi mə, “Annu yï mə mè ka ghìrə aa a nì mə: Mè ka sà'a ità jya tsi'î tsim bu ghùrə jì wè, jïi mə mbə logè miji aa mya bo bì njoo jya tsim.

¹⁹ Mè ghìrə ma la, bon mə ka tìgə swon a mbô ntii gha mə, ntii ghâ, wa ò ləə njoo a atà i gha'a ɲgha'a ajàn mə mbə

ò jì a atu ilòò ilòò; lòò lá àdìgè òntswè ghu, ntigè nji nkii no, nkii ndoritè.”

²⁰ Lá Nwĩ a swon ghu mbo mæ, “Àtìrè ndæ yĩ tsu! Mæ ka twon ntii gho nìtugè sii, tâ njoo jya mæ ò fù'u nghotæ aa tâ ì tigè mbæ jì wo aa ε?

²¹ A nĩ ngiñ ngiñ a mbo nù yĩ mæ a ghotæ nĩ njoo, nìlèè nĩ a ata nlon ibiñnũ yì, kaa wa'à nĩ njoo a mbèè Nwĩ bāñnè òntswè.”

Annũ nnin ntii a nu Nwĩ

(Mt. 6.25-34)

²² A bú òswon a mbo ñgǎnyəgənnũ jì mæ, “Ma mùu ajàn mè tigè òswon a mbo bú mæ nì tsuu innũ kì wa'a nlon òntswèntii yùu, mæ nì ka jì aa àkè, kè nlon ibiñnũ ghuu, mæ nì ka wè'ε aa àkè lè.

²³ Nlon mæ òntswèntii ì tsyatè miji, ibii nu ì kì òntsyatè itsè'è.

²⁴ Nì wa'atè ñiñyâ, kaa ì sì njoo bwe'e, kaa wa'à nì miji kii mfu'u, kaa wa'à nì mĩntàn kè nĩ ità tswè, lá Nwĩngon a jè'è nĩ waa. Nì sì nĩ òdùu tswè òntsyatè bĩsĩ ma bú aa ε?

²⁵ Mbæ nù nìbù yĩ tsu a ku'üsè mùbàntè a nĩ òntswèntii yì nlon mæ a wa'a innũ aa ε?

²⁶ Ma mùu ajàn, mbæ nì tsuu zì ajàn yĩ mæ mbæ nì nanşè ñku'usè tsi'ĩ mũntsĩrè àyoo tsi'ĩ tsó ma yù, nì bú òtigè wa'a nlon njoo jì mæ'c aa a ya aa ε?

²⁷ Nì lentè ibwĩ'ĩ ngèè, ñyè a ajàn mæ ì kwe aà; kaa ì sì nwùgìnè kaa wa'à nĩ àsĩsĩ kii mba'a; la mè swon a mbo bú mæ, tsi'ĩ mĩfò Solomon a mùm nigha'à nì nì tsim, kaa à lè ñkĩ'ĩ atsè'è yĩ tsu wè'ε tâ à bon mbæ tsi'ĩ tsó jyaa.

²⁸ Lá mbæ Nwĩ a ka ñwè'ε itsè'è a nú ñgèè yĩ mæ ì kwe nì a atu mĩnta'a sii a lo tì bæ a yoo bì tóò a abu aa, nì sì mæòntè mæ mbæ a wè'è itsè'è a nu bú òntsyatè aa ε? Abiintii yuu a kè'è bæ laa aa a ya ε?

²⁹ Maa ajàn, nì tsuu kì betè mæ, nì ka jì aa àkè, kè nì ka no aà àkè lè, tâ mĩntii muu tsuu innũ ì kì wa'a.

³⁰ Nlon mæ à nĩ innũ jii mæ bĩtizi Nwĩ bì s'i'sè nì mibĩmĩnũ myaa nlóo aà; la Taà ghùu à zì mæ nì bon njoo mà jù.

³¹ Lá tâ nì bāñnè ñka nlóo annũ nĩfò Nwĩ bon à ka fa njoo mà jù a mbo bú.

Afù'ù a aburè

(Mt. 6.19-21)

³² “Nì tsuu kì bō'c mbâ bōo bì mbĩñjèrè bā, nlon mæ, Taà ghùu a doritè a mfá ànnũ nĩfò aburè a mbo bú.

³³ Fèè nì njoo juu mfa a mbô ñgǎñfəfə mæ tã tswe nĩ ibàà ñkabè jii mæ kaa ì sì sà'akè aà, ì lèè afù'ù yùu a atà a aburè,

a adigə yïi kaa ɲkabə i si ghu mɛ, kaa biyərə wa'à ghu kuù. Kaa nsəbè wa'à nî ɲkabə ghu kii nji aà.

³⁴ Nlon mə adigə yïi mə afù'ù yo a tswe ghu aa, nti ghò i ka kii tswe aa ghu.

Ngànjəfà'à jii mə a tswe nikərə aà

³⁵ “Nî ka kwərə mikò muu ɲkii ɲkosə ni bilām buu bi ka ɲkhi,

³⁶ mbə tsi'ï tsǒ ɲgànjəfà'à jii mə a yu'utə masa wàà yïi mə à tswe a adigə adina niyɔ'ò aa, mə mbə a ghìrə mbii ɲkwentə abà'à bo wāɲsə ɲɲà'a a kuù.

³⁷ Mbɔɔnə a mbo ɲgànjəfà'à jii mə masà wàà a bi nɲə waa bi tswé nikərə aà; mɛ swon tsi'ï ànnu nikon a mbo bù mə, tâfà'à wàà wa à ka bāɲnə wɛ'ɛ atsə'ə afà'à yi, i ghìrə tâ bo tswe a atu atətə tâ à tsyasə miji a mbo bo.

³⁸ A ka bə annu nidorə a mbo ɲgànjəfà'à jii mə mbə a ka mbii nî nti itugə kə nî ntsyātə nti itugə bo tswé nikərə aà!

³⁹ Lâ tâ nî zi mə, mbɔɲ ndà à laa bə zi noò yïi mə nɲərə à ka zï ghu aa bon kaa à si mà'atə mə bi zi mbəgə ndà yï.

⁴⁰ Nî ki ɲka ntswe nikərə; nlon mə Mu Nù à ka yï zï aa a noò yïi mə nî si wa'atə mə à ka zï ghu aà.”

Ngànjəfà'à yïi mə a fà'à nî nti yi tsim aà

(Mt. 24.45-51)

⁴¹ Peta a betə Yesu mə, “Mmà'àmbi, o swon nighàà nî nānaa nū aa a mbo bi'ï kə a mbo bə bitsimə aa ɛ?”

⁴² Yesu akwi'ï ghu mbo mə, “Yu'u nî annu nlon ɲgànjəfà'à yïi a fà'à nî nti yi tsim ɲki mbə yï mitsyè yï mə mbə masà yï a lèè mə tâ a ka nlentə njoò ji, ɲkii nyatə nî miji a noò miji aà.

⁴³ Mbɔɔnə a mbo ɲgànjəfà'à ma ghú yïi mə mbə masà yï a bi nɲə a fa'à maa ajāɲ aà.

⁴⁴ Mə swon tsi'ï ànnu nikon a bo bù mə à ka tigə nləə ɲgànjəfà'à ma wa mə tâ à tigə nlentə nî njoò ji tsimə.

⁴⁵ Lâ mbə ɲgànjəfà'à wa a bāɲnə nswon a mbo ibinū yi mə, ‘Masà ghaà ka tigə a mbii,’ mbāɲnə ɲka ɲghɔɔ nî ɲgànjəfà'à jya ji mbāɲnə bo bi ji bāɲgyè, ɲkii nji, nno, ntigə mbaanə nni,

⁴⁶ bon masa ɲgànjəfà'à jya à ka zï a nî ɲjwi bo bi nòò yïi mə kaa à si wa'atə mə à ka bi ghu aà. Bɛɛ a bi aa bon à ka tsə ɲgi'ï ghu nu, kii ɲɲə yi a titi ɲgànjəfà'à jii mə kaa bi si nî minti myaa mitsim fa'a.

⁴⁷ Ngànjəfà'à yïi mə à zi annu yïi mə masà yï a lòò aa, la kaa wa'à nū yï tantə kə ɲkii mfa'a annu yïi mə a lòò aa, bi ka yï nanse ghòò yi.

48 “Lâ ñgàñàfà'à yïi mə kaa à sǐ annù yïi mə masà yǐ a lòò zi aa, mǐfa'a annù yïi mə bonj bi ghoo yi ghu aa, bi ka yǐ ghòò yi tâ à kə'ətə. Nù yïi mə bi fâ àyoo ghu mbo a gha'atə aa, bi ka yǐ kii lòò a ñkwèrê àyoo ghu mbo tâ à gha'atə; nù yïi mə bə fa njoo jǐ ghà'atə ghu mbo aa, bi bə mə à ka bǐnsə jǐi mə jǐ gha'atə ntsyà.

*Ayàtə yïi mə a kuu a titi bə ñlonə Yesu
(Mt. 10.34-36)*

49 “Mə lɛ nzi aa a ñghirə mə tâ mǐbi ñka ñkhi; ñyè'ətə nǐ mə bonj i lɛɛ mǐbàa nte'ɛ ñloginə ñka ñkhi!

50 Mə tswe nǐ ñkǐ yïi mə mə tswe nǐ ñkwèrè aà; kaa mbə ntii gha i wa'à nǐ mǐbɔɔnə tswé ñywe'e a noò yïi mə mə ka yǐ mǎnsə aà!

51 Nǐ laà mǔɔntə nǐ mə mə sigə fàa a atu nsyɛ aa a mfa mǐbɔɔnə aa ɛ? Nǵan, mə swònə a mbo bù mə mə bǎñnə nzi aa nǐ ayàtə;

52 ñlon mə, ñloginə tsítsòn, a nda yïi bə tswe ghu bi ntaà aa, bi ka yàtə tâ bǐ bi baa ka tonə nǐ bǐ bi tarə;

53 bi ka yàtə waa, tâ tà bo mú yǐ yǐ mǐbǎñnə ka ntonə, tâ ma bo mú yǐ yǐ mǎngyè ka ntonə, tâ manə bo ñgwe mú yǐ kǐ ñka ntonə.”

*Annù ñlonə nzi bìnòò bi mbi
(Mt. 16.2-3)*

54 Yesu a ghɛɛ nǐ mǐbǐ ñswonə a mbo ñnòò bə wa mə, “Nǐ bə yə tâ mǐbà'à i ka ñkɔ'ɔ a mǐbǐ ñtso nòò bonj nǐ burə nswon mə, ‘mǐbən i ka loo’; nǐ swònə a kǐ mǐfɛ'ɛ maa ajàñə.

55 Nǐ bə yə tâ àfísə à ka nzi a mǐbi ntii, bonj nǐ swonə mə, ‘àbabə yǐ tii a ka zǐ’; a kǐ mǐfɛ'ɛ maa ajàñə.

56 Nǵǎñabagilè! Nǐ zi aa tsi'ǐ ñtɔ'otə ñlènsə jǐi mə nǐ yə i fɛ'è nǐ a nsyɛ bo bǐ a mǐbà'à àbùrə, a ghirə akə mə tâ nǐ tsuu a ntɔ'otə innù jǐi mə i fɛ'è fàa nǐ yulà ñgù'ù aa zi aa ɛ?

*Annù ñka mmǎnsə ànnù bu bǐ bə bii mə bǐ bo tswe nǐ
isa'a aà
(Mt. 5.25-26)*

57 “Nǐ tuu ñlòò ànnù jǐ tsinə a ñghirə aa a ya?

58 Bu nù yïi mə à ññə isa'a a nu wo aa, mbə bù yu ka ñghɛɛ a nsi ñgàñnsa'a mǐsa'a, ò ywe'etə mə mbə bǐ yu mǎnsə a mǎnjǐ. Tǎ à wa'à gho a mbo ñgàñnsa'a mǐsa'a wa fa, tâ ñgàñnsa'a mǐsa'a wa tâ à fa gho a mbo nù bǐburəsǐ tâ nù bǐburəsǐ wa à ññə gho a atsanə.

59 Mə swǒñ tsi'ǐ ànnù nǐkonj a mbo wò mə ò bə kuu wa atsanj bonj ò ka tigə tswe ghu i ywe'e a noò yǐi ò ka yǐ mǎnsə

tu ŋkabə yïi mə o tswa nïi ghu aa tsi'i ntsim, i sigə ywe'e nï ànini yïi a lwi'i aà."

13

Ni bəŋkə mînti muu, mma'atə ibi ghuu, kə boŋ ni ka kwo

¹ A le mbə maà noò aa, bə bî mɔ'ɔ le nswon a mbo Yesu àjàŋ yïi mə Pilato à le nswon bi zwiwə baGalilea bî mɔ'ɔ a noò yïi mə bi le nzi ŋka nzwitə njoo mma'anwi aà.

² Yesu a kwi'i a mbo bo mə, "Ni mòontə mə ma buu baGalilea le ŋkwo aa nlon mə bo le mbə ŋgəŋghirə innu ji bi ntsyàtə baGalilea bî mɔ'ɔ bîtsim aa ɛ?"

³ Mə swonə a mbo bu mə, Ŋgaŋ; mə swon a mbo bu mə ni bə tuu mînti muu bəŋkə mma'atə ibi ghuu boŋ bu bi tsim ni ka yï kii kwo tsɔ bo.

⁴ Kə ni wà'atə mə akə nlon baSiloam bya nighum ntsò ji nifwaa, bii mə àtu nda nìkàn ya a le ŋwò nzwitə aa, ni mòontə mə bo le mbə ŋgəŋghirə innu ji bi ntsyàtə bə bîtsim bii bi le ntswe a Yerusalem aa ɛ?

⁵ Mə swonə a mbo bu mə, "Ŋgaŋ." Ni bə tuu mînti muu bəŋkə boŋ ni ka yï kii kwo maa àjàŋə."

Nighàà nî nanaa nlonə ati ti koonə

⁶ A bú nswon nighàà nî nānaa a mbo bo mə: "Nù yî mò'ɔ à le mbə ati ajòò a mûm ŋkya yu; à leè nzi a lèntə, nyə mə kaa a le wa'à koonə.

⁷ A swon a mbo nù lèntə ŋkya wa mə, 'Yê, àa ìlòò ji tarə mə mə zî mē nìlentə ati yû, kaa wa'ă ajòò ghu atu yê. Wă mma'a a nsyê; a tāsə adigə nsyə yù aa a ya aa ɛ?"

⁸ Ŋgəŋnlèntə ŋkya wa a kwi'i mə, 'Taà, mà'atə tâ yuà àlòò a ku'usə ntsyà, mə ka toŋ mfən i karisə i niŋ ntsà'à ghu.

⁹ Bɛɛ mə a bə fii alòò, si yə mə a ka koonə mîntà le, bɛɛ a tuu koonə, boŋ ò ka tigə wă mma'à a nsyê.' "

Ajàŋ mə Yesu à le ŋghurə mângyè yïi mə à le ŋgəmkə a njwîŋgòŋ aà

¹⁰ A le mbə a njwîŋgòŋ yî mò'ɔ Yesu a tswé a mûm ndāŋghotə ŋka ndi'i nî ànnu Nwî ghu.

¹¹ Màngyè yî mò'ɔ à le ntswe ghu yïi mə àzwî yî bi a le ntswe ghu nu, ŋghirə a ghòò a atú ìlòò nighûm ntsò ji nifwaa; n̄tigə ŋgimnə ntəə, kaa wa'ă a sentə ibi nû yi zî.

¹² Nòò yïi Yesu à le nyə yi aa, nswon mə, "Màngyè, wa nì ghòò no nya ni mà'atə mē ghô."

¹³ A le ŋghènsə abô yi nnɔŋsə ghu nu, a burə n̄tigə nsentə nû yï, ntsinə ntəə, n̄tigə ŋgha'asə nî Nwî.

14 Ndîî ndânghòtè à le nlwìsè ntɔŋ nlon mə Yesu à le nghùrè mângyè wa a njwîngɔŋ aà, ntigè nswonɔ a mbo bè bîi bi le ntswe ghu aa mə, “Njwi ifà'à i tswe ghu aa ji nto'o; nî ka nzi nî njwi mà jû tâ bì ghurè ghuu, ntsee bè a njwîngɔŋ ki zî.”

15 Mmà'àmbi à le nkwi'i ghu mbo mə, “Wò ñgàŋàbagilè! Nù nìbù yî tsù à si mbɔŋ yî kè jàkàsî yî fɛɛ mfi'isè a abù'ù a njwîngɔŋ, ñghɛɛ nî yu a ntsù ñkî mə tâ i no ñkî aa ɛ?”

16 Lâ, yê nî, a nî mu Abraham yî mò'ɔ à ghuà yîi mə Satan à le ñkòò nî àtsaŋ, ìlòò ñìghúm ñtsò ñîfwaa, a si ku'unè mə mbè bi ketè atsaŋè yî ya a njwîngɔŋ aa ɛ?”

17 A kwî'i mē ma mùu ajàŋ aa, atu ñgàŋkîbâa ji jya a le ndirè; bè bya bìtsim bi tigè ñdoritè nlon innù jî yěyerè jya mə à le nghìrè aà.

Ñìghàà nî nǎnaa nlon abùrè mǎghumè

(Mt. 13.31-32; Mk. 4.30-32)

18 Yesu a tigè ñswon mə, “Annù nifɔ aburè a bè aa tsò àkè aa ɛ? Kè mbè mè figìnè aa nî àkè aa ɛ?”

19 A bè aa tsi'i tsò àbùrè mǎghum, yîi mə nù à le nlògè ñghɛɛ mbwe'e a mûm ñkya yu; a too ñko'ɔ ntigè mbè ati, bìsɪŋ bi tigè ñzi nghùrè nî ndâ jyaa nî ñtaà ji.”

Ñìghàà nî nǎnaa nlon mbè'è àbaà

(Mt. 13.33)

20 Yesu a ku'usè ñswon mə, “Mbè mè figìnè ànnù nifɔ Nwî aa nî àkè aa ɛ?”

21 A bè aa tsi'i tsò mbè'è àbaa yîi mə mângyè à le nlògè ñnɪŋɔ a mum àbaa yî ghà'àtè a ghìrè àbaa ya a tigè ñko'ɔ ngha'a ngha'a aà.”

Ntsunda yî kè'ètè wâ

(Mt. 7.13-14,21-23)

22 Yesu à le mbù ñghɛɛ ntsyà a mûm ìla'a jî wè bo bì jî kèkê, ndî'i nî ñìghàà nî Nwî ghu, a ajàŋ mə à le si kò'ɔ ñghɛɛ nî a Yerusalem aà.

23 Nù yî mɔ'ɔ a betè ghu mbo mə, “Taà, â ka yî yweenè tsi'i mbùmtè bè aa ɛ?” Yesu a kwi'i mə,

24 “Nî ka ñgaansè mitî muu a ñkuu nî ñtsù nda yî kè'ètè wâ; nlon mə bè bî ghà'àtè ka yî kî ywe'etè a ñkuu ghu, kaa wa'à bàŋnè ñzi a ñkuu.

25 Nòò yîi mə mbôn nda à bìnè mē ñtsetè abà'à aa, bèò bon nî ka tigè tœ a abɛɛ tigè kwèntè nî abà'à ya i swonɔ nî mə, ‘Taà, ña'à bî'i kuul’ Tâ à kwi'i a mbo bù mə, ‘Kaa mè sî adigè yîi nî lo ghu aa zî.’

²⁶ Tâ nî loginə ɲka nswonə ni mə, 'bĩ'i lɛ si ji ɲkii nno bi'inə, ò kii n̄di'i n̄i ànnù Nwĩ a mûm ala'a bĩ'i.'

²⁷ Lâ tâ à swonə a mbo bù mə, 'Kaa mə s̄i adigə ȳi n̄i lo ghu aa z̄i. N̄i lo ghuu a mbɛɛ mə ɲghɛɛ mba ɲgãɲmbu'u innù j̄i bi!'

²⁸ N̄i ka ȳi tigə yə'ə i kurə n̄i m̄isòɲê muu, a noò ȳi mə n̄i ka ȳi yə Abraham bo Isaac n̄i Yakob, n̄i ɲgãɲntoo Nwĩ tsim tâ tswe a mum n̄ifò n̄i Nwĩ. Tâ bi banə ntii ghuu mfe'esə a abɛɛ!

²⁹ Bè ka ȳi lo a mbi nsa'a noò bo bi a mbi ntso nòò, a mbɛɛ m̄bitu bo bi mb̄intii, i z̄i tswe a atu atetə, i tigə ji n̄i àdinà a mûm ànnù n̄ifò Nwĩ.

³⁰ Yê, bè bĩ mɔ'ɔ b̄ii à n̄i bilwĩ'i bi ɲj̄im ts̄itsòɲ aa ka ȳi tigə bə b̄itsyà bi mb̄ii, tâ bè bĩ mɔ'ɔ b̄ii mə à n̄i bitsyà bi mb̄ii ts̄itsòɲ aa tâ bi tigə bilwĩ'i bin̄j̄imə."

*Ajàɲ ȳi Yesu à lɛ ɲkòɲə Yerusalem aà
(Mt. 23.37-39)*

³¹ Tsi'i maa noò baFarisai bĩ mɔ'ɔ bi lɛ nz̄i a mbɛɛ Yesu, n̄swon ghu mbo mə, "Lò faà mə ɲghɛɛ a adigə yi d̄an̄ n̄lon mə Herod a lòɔ nzwitə wò."

³² Yesu a kwi'i a mbo bò mə, "N̄i ghɛɛ nswonə a mbo n̄im̄an̄ ma nya mə, 'Yê, s̄ii mə fi'i izwĩ j̄i bi a ato'o bè, ɲkii ɲghurə n̄i m̄ighòò myaa, i ghɛɛ ywe'e a yɔɔ, a ti bə n̄i ɲj̄wi ji tarə, mə m̄ansə ifà'â ghâ.'

³³ Lâ mə tswe n̄i ɲghɛɛ n̄i mb̄ii sii, bo a yɔɔ, n̄i ɲj̄wi ȳi i yòɲtə aà; kaa a s̄i tsinə mə mbə bi zwitə ɲgãɲntoo Nwĩ a adigə d̄an̄ n̄tsyatə a Yerusalem.

³⁴ Wɛɛ, Yerusalem! Yerusalem! O zwitə ɲgãɲntoo Nwĩ, ntumtə n̄i bè b̄ii mə bi too a mbo wò aa n̄i ɲgò'ò! N̄gàà j̄i ghà'atə mə lòò m̄ə mə ghotə b̄òò buu ts̄ò mə m̄an̄gu a ghotə b̄òò bi a ɲji'i mib̄ă yuu aa, kaa n̄i wa'à b̄ii.

³⁵ Yê n̄i, bi m̄e'è mə ndā yùù. Mə swɔɲ a mbo b̄i mə, kaa n̄i ka wa'à gha bù ɲyè nywe'e a noò ȳi mə n̄i ka ȳi tigə swonə ni mə, 'Bĩ'inə gha'asə yu wa ȳi mə a z̄i n̄i f̄kûm Mmà'àmbi aà!' "

14

Ajàɲ mə Yesu à lɛ ɲghurə ɲû ȳi mɔ'ɔ ȳi mə n̄i ȳi i lɛ ɲkɔ'ɔkə aà

¹ A bə n̄i ɲj̄w̄ingòɲ ȳi mɔ'ɔ Yesu a ghɛɛ a ɲji a nda n̄sa'à ala'a ȳi mɔ'ɔ mə à lɛ mbə ɲû baFarisai, à tswe m̄ə ghu aa, bi ka ɲkəənsə n̄i.

² ɲû ȳi mɔ'ɔ à lɛ n̄tswe ghu mə n̄i ȳi i lɛ ɲkɔ'ɔkə,

³ Yesu a betè ñgǎṇḍi'i nònṣè bo bì baFarisai bii mē bi lē ntswe ghu aa mē, “Nònṣè à laa ndi'i mē mbē bi ghurè ñu a njwīṅgòṅ kè ṅgaṅ aa ɛ?”

⁴ Bo tswē waa atsitsi kaa wa'à akwi'i fā. Yesu a lògè ñu ñìghòò wa ṅghurè yi ntigē nswon mē tā à ghɛɛ yi.

⁵ Yesu a tigè ñswon a mbo bo mē, “Ñu ñibù à tswe ghu mē mbē mū yī kè m̀b̀on yī wō a mūn àtaa a njwīṅgòṅ kaa a wa'à b̀urè ṅwanṣē ṅghèè mfi'isē aa ɛ?”

⁶ Kaa bi lē ṅwa'à nī àkwi'i nī àbetè ma yū tswē.

Annū nsigisē ibii nu a nsye bo bì ṅka ṅkwerē bìgì.

⁷ Yesu a ghèè nī m̀b̀ii ñnaa ñìghàà nī nānaa a mbo bē bya bii bi lē ntwonə waa wa nda aa, ñyonə ajàn yii mē à lē nyē bo tso'ò nī ñlən jī kò'ònè a ntswe ghu aa, nswon a mbo bo mē

⁸ “Mbē ñu a twonə gho a adigē adinà niyɔ'ɔ, ò tsuu ghèè tswe nī àlən yī kò'ònè, m̀b̀i'ì ñu yii mē à kò'ònè ntsyàtè gho aa, a bú ñyon;

⁹ bon ñu wa mē à kà'a adinà ya ntwonə ghūu yu b̀itsimè aa, à ka zī a mbo wò swon mē, ‘B̀ìnnē mfa alən ya a mbo ghua ñu’, bon ò ka b̀ìnnē maà noò nī àd̀irə atu a ntswe nī àlən yii mē kaa a sī kò'ònè aà.

¹⁰ Lā m̀b̀ē bi twonə gho a adigē adinà, ò ghɛɛ ò tswē nī àlən yii mē a tswe a ǹim kaa wa'à kò'ònè aà, ta b̀ɛɛ mē m̀b̀onè adinà wa a zi nyē gho, bon à ka swon a mbo wò mē, ‘Nsú ghà, kò'ɔ ntswe nī àlən yī ṅènè yī’; maa noò bon bi ka fa aghu'usè a mbo wò a titii bē bii mē bū bo ka tswe wa atu atetè aà.

¹¹ Nlon mē ñu ǹtsim yii mē a ṅee nī nū yī aa, bi ka sigisē yi, ñu yii mē a b̀anṅnè ñsigisē nī ibii nū yi a nsye aa, bi ṅentè yi.”

¹² Yesu a ghèè nī m̀b̀ii ñswon a mbo ñu wa mē à lē ntwonə yi mē tā à zi nji aa mē, “Mbē ò ka ntwonə bē a adigē adinà, ò tsuū tsi'ì ñkà'á jo, kè b̀ɔɔ bi maà bo, kě ṅǎṅgwè'è jo, kě ṅǎṅmbèè ñd̀ugə jo jī wè i twonə. Nlon mē ò bē ḡhìrə ma la bon bo kī ṅkà'á yaa adinà ṅkī ntwonə ḡhò, tā ma ya a bē mitunì m̀.

¹³ La mbē ò ka'a adinà, ò twon ṅǎṅəfūm, b̀itsənkerè, b̀ibwènkè bo bì b̀ifə'ənè.

¹⁴ O bē twon ijàn bē ma jū bon ò ka tswe nī m̀b̀ɔɔnə, nlon mē kaa mbē bi wa'à nī àyòò tsu a ṅhìrə a ntwu wò ghu aà. O ka yī kwèrə mitunì mī afà'á mo wa noò mē bē bii mē ñnnū jyaa i tsinə bi ka yī yweenə nī ñìwo aà.”

*Ñìghàà nī nanaa nlon adinà yī wè
(Mt. 22.1-10)*

15 Nù yĩ mò'ɔ yĩ mə bo bì Yesu le ntswe wa atu atetè nji aa à yù'ù mə annù ya mə Yesu à le nswonə aa, nswonə a mbo Yesu mə, “Mbɔɔnə a mbo nù yĩ mə à ka yĩ ji abaa a mùm ànnù nifò Nwí aà!”

16 Lá Yesu a swonə ghu mbo mə, “Nù yĩ mò'ɔ à le nka'a adinà yĩ wè ntwonə bē bì ghà'atè;

17 njwí adinà ya i kù'ù mē, a toò ngǎnjəfà'á ji nswonə mə tâ bo ghɛɛ a mbo bē bya mə bi twonə waa wa adigə adinà aa, nswonə mə, ‘Zi nì; nòò nji adinà ya à kù'ù mē.’

18 La bo bitsim, yĩ mò'ɔ, yĩ mò'ɔ, bi logìnè nka nswonə ní innù jii mə i ghìrə mə kaa mbə bo wa'à zĩ aà. Yĩ ntsyambii a swonə ghu mbo mə, ‘Mè yuu àbwènə nsyê yâ, ntswe ní ngɛɛ nlèntê; mè bù'ù mbo mə tâ ò ghɛɛ nswonə a mbo Taà ghò mə kaa mè ka wa'à zĩ.’

19 Yĩ mò'ɔ a swonə yĩ ngaa mə, ‘Mè yuu bikaù bi nligè nsòò bi nighum ntswe ní ngɛɛ nlèntê; mè jənnə, ghɛɛ nswonə ghu mbo mə kaa mè ka wa'à zĩ.’

20 Yĩ mò'ɔ a swonə mə, ‘Wa mè yò'ɔ ngwê ghà, kaa mǎnjĩ nzi kaa a wa'à bē.’

21 Ngǎnjəfà'á wa a biì nke'ənə innù tsim a mbo Masà yĩ, ntôn yĩ i lwí, a swonə a mbo ngǎnjəfà'á wa mə, ‘Wǎnsə mfè'ɛ ngɛɛ a itu mǎnfǎnnə bo bì a itəð ndorə itsim a mùm njò'ò àla'a, ntwonə ngǎnjəmfum ni bitsənkərə, ni bifə'ənə, bo bì bibwènkə.’

22 Ngǎnjəfà'á wa à ghèè mē mbii nswonə mə, ‘Taà, wa ànnù yĩ mə ò swonə mə tâ mè ghɛɛ ngɛɛrə aa, mè ghìrə mē, lá àbwarə a burə a mbo bē bì ghà'atè.’

23 Masà wa a ghèè ní mbii nswonə a mbo ngǎnjəfà'á yĩ wa mə, ‘Ghèè ní iyàa itsim bo bì a mum mǎfu'u mǎtsim, nǎansə bē bii mə ò yə aa mə tâ bo zi, ta tâ ndá yà i luu.’

24 Mè swonə tsi'ĩ annù níkonə a mbo wò mə, kaa nù wa yĩ tsù mə bì kì fòò ntwonə aa kaa à ka wa'ǎ ayoo wa adigə adinà mè ywe'etè.”

*Ajan yĩ mə a tsyanə a mbə ngǎnyəgənnù Yesu aà
(Mt. 10.37-38)*

25 Nnòò bē i le si yònə ni a njim Yesu; a karikə yi nswonə a mbo bo mə,

26 “Nù à bə kì yònə nàa, i tuu taà yĩ, ní ndè yĩ, ní ngwê yĩ, ni bɔò bim ni bɔò bi maà yi bí bǎnnə ni bí bǎngyè i tuu, i tuu ibii nú yi yumbon, i kii tuu bon kaa mbə wa'ǎ ngǎnyəgənnù ghà bē.

27 Nù yĩ mə à sĩ ati bǎnnə bǎnnə yi be'è nka nyonə nàa laa, kaa mbə wa'ǎ ngǎnyəgənnù ghà bē.

²⁸ Nlon mə nù nìbù yîi mə a lòo mbɔɔ ndânìkàn kaa wa'à fòò ntswe a nsye, ntaɲtə nduu njoo jîi mə yu ka mən̄sə nda ya ghu mbɔɲ nlògìnə aa, à nî wò lɛ?

²⁹ A bə tuu maa ajàn taɲtə, i bəɲnə fòo tumə atsənda, tsuu nghèè nì m̄bī a mən̄sə nda ya i zi, bɔɲ bə b̄tsim bii mə bi yə nda ya aa bi ka ki wyè n̄i,

³⁰ i swonə n̄i mə, 'Nù ghû à k̄ì lògìnə n̄ghùrə ndā, i tsyà mē yi a mmən̄sə.'

³¹ Kè m̄fò yî m̄ò'ɔ à tswe ghu mə mbə a ka nghɛɛ a mmà'á n̄tsò bô m̄fò yî m̄ò'ɔ, kaa wa'à a nsye tswé, ntaɲtə mə mbə yu logè b̄é n̄tsù'ù nighum mmirə ngha'a a m̄fò yî m̄ò'ɔ yîi mə à tswe n̄i b̄é n̄tsù'ù m̄ighum mi mbaa aa ɛ?

³² Mbə a yə mə mbə yu wa'à gha'a, bɔɲ à ka too bē a noò yîi mə m̄fò yî m̄ò'ɔ wa à b̄urə a sà'a agha'a aa, mə mbə yu tsu'unə n̄tsò wa, tâ bo yu tswe n̄i m̄bɔɔnə.

³³ Mè tigè n̄swonə n̄i a mbo bù aa mə, nù tsù yîi mə à s̄i njòò tsim jîi mə à tswe n̄i ju tuu aa, kaa m̄bə wa'à n̄gànyəgənnù ghà bē.

Fingwan fîi mə kaa fîi sî lîi àà

(Mt. 5.13; Mk. 9.50)

³⁴ "Fingwan fîi bɔɲə; Lā m̄bə f̄ingwan fîi tuu n̄i b̄i k̄i l̄i, bɔɲ bi ka tigè b̄i gh̄irə aa mə akə tâ fî b̄i k̄i n̄lii aa ɛ?

³⁵ Fîi bə tuu b̄i k̄i l̄i bɔɲ kaa fîi s̄i n̄i àfà'á b̄i n̄tswe; kaa wa'à k̄i n̄ku'unə a n̄n̄i a nsye bo b̄i a bo'ò n̄tsà'á. Nù yîi mə à tswe n̄i it̄on̄nə a nyu'u aa, tâ à yu'u."

15

Mb̄injərə̀ yîi mə i bwè àà

(Mt. 18.12-24)

¹ A lɛ mbə a njwi yî m̄ò'ɔ, ngǎɲkwɛrə b̄itaks̄i bo b̄i n̄gǎɲgh̄irə innù j̄i b̄i z̄i n̄tswe a mb̄ɛɛ Yesu a nyu'u innù j̄i à lɛ s̄i swon̄ aa.

² BaFarisai bo b̄i n̄gǎɲnd̄i' i n̄on̄sə k̄a nnurəkə nswonə n̄i mə, "Mbā ghû à lògè n̄i n̄gǎɲgh̄irə innù j̄i b̄i bo bo j̄i!"

³ Maa ajàn, Yesu a tigè n̄naa n̄ighàà nuà a mbo bo:

⁴ "Aa ghuu n̄i n̄bù yîi mə mbə a tswe n̄i m̄b̄injərə̀ j̄i n̄kh̄i ȳi f̄uùrə, b̄ɛɛ mə ȳi m̄ò'ɔ bwɛ, bɔɲ à ka wa'à m̄à'atə j̄ya m̄ighum mi bù'û n̄tsò mbù'û a atu n̄ta'a, nghɛɛ n̄ka nlɔɔ ya mə i bwɛ aa, nywe'e noò yîi mə à ka yə ma ya aa ɛ?

⁵ B̄ɛɛ mə a yə, a n̄ɛɛ nn̄on̄sə a ab̄è'e yu, n̄tigə ndoritə.

⁶ N̄tigə n̄kwɛɛ a ndùgè, n̄twon̄ ika'á j̄i bo b̄i b̄amb̄ɛɛ ndugè bi, n̄swonə a mbo bo mə, 'B̄i' in̄ə ka ndoritə nlon̄ mə m̄ə yə m̄ə m̄bi yà ya mə i lɛ mbwɛ aa'.

⁷ Mè swòṇə a mbo bù mə a ki mbə aa tsi'ĩ ma mùu ajàn, nìdorə nĩ ghà'atə ka tswe a aburə mə mbə nù yĩ mbi yĩ m̀fùùrè a bəṅkə ntii yĩ, ntsyatə àjàṇə bi doritə nlon bə mighum mi bù'ù ntsò bù'u bii mə ànnù yaa a tsinə kaa bo wa'à nĩ m̀bèṅkə m̀ntii myaa bú ntswe aà.

Aba'atə ṅkabə yii mə a le mbwe aà

⁸ “Kè à nĩ ghuu m̀āṅgyè mə à tswe nĩ ìbà'atə ṅkabə jì jì nighum, bɛɛ mə yĩ mò'ɔ a bwɛ, a wa'à lām kosè nyɛ'ɛ ndā yĩ, nnanɛsə ṅka nlɔɔ nywe'e noò yii à ka yə aa ɛ?

⁹ Bɛɛ mə a yə, a twòṇ ìkà'á jì bo bì bambèè ndùgè bi bì zĩ, a swon a mbo bo mə, ‘Bĩ'inè ka ndoritə nlon mə mè yè mē ṅkabə yà ya mə ì le mbwe aà.’

¹⁰ Mè swòṇə a mbo bù mə à ki mbə tsi'ĩ a ṅgĩṇ ṅgĩṇ mə, nìdorə nĩ tswe a aburə a mbo baangel bi Nwĩ nlon ṅù ṅghìrê ìnnù jì bi yĩ m̀fùùrè yii mə à bəṅkə ntii yĩ aà.”

Mũmbāṇə wa yii mə à le mbwe aà

¹¹ Yesu a bú ṅghɛɛ nĩ m̀bii nswon mə, “Nù yĩ mò'ɔ à le ntswe nĩ bɔɔ m̀bāṇə bi baà.

¹² Yĩ ṅkègə a swon ghu mbo mə, ‘Taà, yàtə njoò jo mfa jii mə ò tswe nĩ m̀fa a mbo mè aa tsĩtsòṇə.’ Taà waa wa a tigè ṅyatə njoo jya a titii bo.

¹³ Njwi jì tsu ì ghè mə kə tsyá, mu yĩ kègə wa a ghotè jii njoo jya m̀fèè, nlogè ṅkabə yĩ m̀fɛ'ɛ ṅghèè yi a atoo asà'a agha'à, nta ṅgĩ'ì nĩ ṅkabə yĩ ya, nji nĩ m̀bi ghu.

¹⁴ Nòò yii mə ṅkabə yĩ ya ntsim ì le mmè aa, m̀ikwenè yĩ ntii a kuu wa ala'a, a tigè ṅkarə nlɔɔ nĩ àyoo yĩ jì kikan,

¹⁵ ṅghɛɛ ntsi'ì ṅù ala'a wa yĩ mò'ɔ, mbu'u mbo ghu mbo mə tâ à logè yĩ nĩ ṅgàṇàfà'á yĩ. Nù wa a logè yi ntoo a m̀m̀ ǹsòo yu mə à ghɛɛ ṅka nje'ɛ bĩkwĩyàm bi.

¹⁶ A le si yè'ètə mə bon yu jì ntsà'à bĩ kwĩyàm jyâ, la kaa ṅù wa'à ghu mbo fâ.

¹⁷ A leè m̀bə nĩ a njwi yĩ mò'ɔ, àtú yi a tɔṇ, a swon mə, ‘ṅgāṇəfà'á Taà tsi'ĩ tsim ì tswe nĩ m̀ji a nji m̀i gha'à nĩ waa, lâ mè tswé faà m̀bāṇə ṅkwo nĩ ṅji ghu!

¹⁸ Mè ka biiṇə ì kwɛɛ ghèè a mbèɛ Taà ghà, ì swon gho mbo mə, “Taà, mè ghìrê ìbi a nsi mi'ì Nwĩ bo bì a mbo wò:

¹⁹ Kaa mè sì ku'unè mə mbə ò twonè gha nĩ m̀ù ghò yĩ m̀bāṇə; tigè nlogè gha bə tsi'ĩ tsò ṅgàṇàfà'á ghò yĩ mò'ɔ.”

²⁰ A le ntigə m̀biṇə ṅka ṅghɛɛ a mbèɛ Taà yĩ wâ. Lâ nòò yii mə à le mburə tsi'ĩ a sà'a agha'a aa, Taà yĩ wa a yè yi, ṅko m̀liṇə yĩ, ṅkhè ṅghèè ṅkotə yi a ntsuntii yu, ǹnɔṇ mighèṇə m̀i.

²¹ Mu wa a swon ghu mbo mə 'Taà ghà, mè ghîrê ìbi a nsi mi'i Nwî a aburə, ŋkî ŋghîrə a nu wò; wa kaa mè sî ku'ùnə mə tâ ò ka ntwonə nàa nî mû ghò.'

²² La taà yî wa a bânɲə ñswon a mbô ñgǎɲfà'â jî mə, 'Nî wanɲə nzi nî àtsə'ə yî bônɲ bɔɲ ya, mmà'â ghu nú; ŋkî ŋwɛ'ɛ nî a karə ghu mbo, nî ñtam ghu mikôrə;

²³ Zi nî nî kau wa mə bi nanɲə nje'ɛ a faɲ mfaɲ aa, ɲwa, tâ bî'inə jî, ŋka ndoritə;

²⁴ ñlon mə mû ghà ghû à le ŋkwo, à bû ntswe fu ntî; à le mbwɛ, bi bû mē ɲyə yî fu.' Bo le ntsu'u ntigə nji ndorə.

²⁵ "A le mbə maa noð aa, mu yî ndii wa a tswê a afò; nòò yîi mə le ŋkwɛɛ ŋka nywe'e a mbèè ñdùgə bo aa, nyu'u ajàn mə bi yəə nî ìkòò m̀bu'u nî ɲgòò.

²⁶ "A twonə ñgàɲfà'â wa yî mò'ò mbetə yi mə, a fè'è ànnũ akə le.

²⁷ A swon mə, 'Mu maà ghò wa à ghîrê ŋkwɛɛ, taà ghò a tigə ɲwa a kau wa mə bi le nnanɲə nje'ɛ a faɲ aà, ñlon mə à le mbù ŋkwɛɛ ŋkuu sigìnə aà.'

²⁸ "Mu yî ndii wa à le nlwîsə ntɔɲ, ntuu ŋkuu a ndùgə bo. Taà yî wa a fè'è ñghɛɛ ntsi'i yi ŋka nlətə mə tâ à kuu.

²⁹ A kwi'i a mbo Taà yî mə, 'Yê, mè nwùgə mē nú ya mfa'a a mbo wò nî ñdùu ìlòò jî ghà'atə, kaa mə leè ɲwa'ă atu a mbo wò ti; lâ kaa ò leè ɲwa'â tsi'î mû mbi yî ŋkə'ətə a mbo mè fa mə ta mə wa ta bî'i bi ìkà'â jya kurə ŋka ndoritə.

³⁰ Lâ mû ghò ghû, mə à le nlògə njoò jo ñghèè bo bi ìkwàrə tâ ɲgi'i ghu aa, à ti mə ti kwɛɛ aa, ò wâ kau wa mə bi le nje'ɛ a faɲ faɲ aà!'

³¹ Taà yî wa a swon ghu mbo mə, 'Mû ghà, ò tswe aa tsi'î bî'ò binòò bitsimə, njoò jyâ tsim i kî mbə jò.

³² A ghîrə mbònɲ mə tâ bi jî ŋka ndoritə, ñlon mə mumaà ghò ghû à le ŋkwo, à bu ntswe ntî; à le mbwɛ bi bû ɲyə yî.'

16

Ñgàɲnlèntə ɲjoo yî ntsyèsə

¹ Yesu à ghèè nî mbîi ñswon a mbô ñgǎɲyɛgənnù jî mə, "Ñgàɲkabə yî mò'ò à le ntswe ghu, yîi mə à le ntswe nî ñgàɲfà'â a lèntə nî njoò jî. Bi zî ŋkɛ'ɛnə a mbo ñgàɲkabə wa mə kaa ɲgàɲfà'â wa kaa à le sî wa'â nî njoò jî jya sigìnə lèntə, ŋkii nta nî ɲgi'i nî ñkabə yî.

² A twonə ñgàɲnlèntə ɲjoo yî wa mbetə yi mə, 'Yuà ànnù mə mè yù'u nlon ɲgaà yò aa à nî àkə aa ɛ? Zi nî àɲwà'ànə ñdi'i ajàn mə o ləə njoò jya, nniɲtə ghu aa tâ mè yə. Kaa ò ka wa'â nî mbîi ghɛə a nləə ɲjoo já.'

³ Ngàṇnlentê ñjoo wa a swon a atu yu mə, 'Mè ka ghìrè aa mə akə mə Taà ghà a lɔɔ ɲkwɛrə àtú àfà'à yû a mbo mə aa ɛ? Kaa mə sì nì m̀t̀t̀t̀ tswé a nton idigè; àtú ya a k̀ì ñdìrè mə mbə mə ghèè ɲka nɔɔ nî ñjoo.

⁴ Mè zî ànnù yîi mə mə ka ghìrè, mə tá bè ka ɲkwɛrə gha a m̀l̀a'a bo ajàn mə mbə bi fi'i gha a afà'à.'

⁵ Maa ajàn, a twon ɲgàṇmìkarə mi taà yî wa yî mò'ɔ yî mò'ô. Mbetə a mbo yî ñtsyàmbĩ mə, 'O tswa Taà ghà aa nì àkè aa ɛ?'

⁶ A kwi'i mə 'Nî ɲkà'à miwure ɲkhì yî fùùrè.' A swon ghu mbo mə, 'Aà àṇwà'ànê yô a yuà, wàṇsə nzi ntswe a nzye, ɲkwensə mbàṇnə ɲwà'ànè mə o tswa n̄i laa nì ɲkà'à miwure m̀ghum mi ntaà.'

⁷ Ntigə ɲghɛɛ nî m̀b̄i m̀betə a mbo àyòṇtè mə, 'O tswa Taà aa nì àkè aa ɛ?' A kwi'i mə 'Nî ɲkà'a ansan ɲkhì yî fùùrè.' A swon ghu mbo mə, 'Aà àṇwà'ànê yô a yuà, b̀aṇnə ntigə ɲwà'ànè ghu mə o tswa n̄i aa nî ɲkà'à ànsan m̀ghum mi n̄fwaà.'

⁸ Táfà'à yî wa à lɛ mbeentə ɲgàṇàfà'à yî yî m̀b̄i mà ghù nlon m̀tsyè m̄i mə à lɛ ntswe n̄i mu aà. N̄i yə mə bè bi m̀b̄i bù bi tswè n̄i m̀tsyè a ɲghìrê jyaa innù ñtsyatə bɔɔ bi Nwĩ b̄i mə bi tswè a m̄m ɲkà'à aà."

⁹ Yesu a ghèè nî m̀b̄i ñswon a mbo bo mə, "N̄i ka ɲghìrè ika'à juu n̄i ñjoo m̀b̄i jù ta a yî m̀b̄i'i a mbèè bù bi kwèrè ghuu a m̀l̀a'a m̄i mi lwi'i n̄ṇkon aà.

¹⁰ "N̄ù ȳi mə à fà'a n̄i n̄t̄i yî ts̄im n̄i ñjoo j̄i mə kə'ətə aa, à z̄i àjàn ȳi mə mbə yu k̄i ñlentə njoo j̄i mə i gha'atə aa n̄i n̄t̄i yî ts̄imè; n̄ù ȳi mə a j̄i ɲkòbè n̄i ñnnù j̄i kə'ətə à ka k̄i j̄i ɲkòbè mə mbə bi ma'atə mə tá à lentə njoo j̄i wè.

¹¹ Mbə a bè mə kaa n̄i sì njoo m̀b̄i jù n̄i n̄t̄i ghuu ts̄im lentə bon mbə bi tigè m̀ma'atə mə tá n̄i ka ñlentə njoo annù n̄ikon j̄i mə à n̄i njoo aburə aa mə akə aa ɛ?

¹² Mbə n̄i tuu njoo ɲû dàn n̄i n̄t̄i ghuu ts̄im k̄i lèntə, bon ɲù ȳi mə à ka fa ghuu n̄i ñjoo j̄i mə à n̄i juu aa à n̄i wò aa ɛ?

¹³ "Kaa mbə ɲgàṇàfà'à à wa'à a mbo bità bi afà'à bi baa ka mfa'a; ñlon mə à ka bàà ȳi mò'ɔ i b̀aṇnə k̄on ȳi mò'ô; kè a k̄a m̀fa'a a mbo ȳi mò'ɔ n̄i n̄t̄i yî ts̄im, m̀baṇnə ntsa'a n̄i ȳi mò'ô. Kaa mbə ò wa'ă a mbo Nwĩ bo bi a mbô ɲkabə ka mfa'a."

Mìghàà mi Yesu m̄i m̀ɔ'ɔ

¹⁴ BaFarisai, b̄i mə bi lɛ ɲk̄on ɲkabə si'i si'i aa, bi yù'ù m̄e ma yuù ànnù mə Yesu à lɛ nswon aa, ɲwyɛ waa.

15 La Yesu a swonj a mbo bo mə, “A ni bù bii mə ni lòo ndi'i mə ànnù yuu a tsinè a nsi mi'i bè aà, lá Nwĩngòŋ à zi mǎntiì muu; ñlonj mə ànnù yĩi mə bàmìsòŋ bì mòòntè ni mə à ni ànnù yĩ wè kè ñki mbə ayoo atindùu aa, à bàŋnə mbə ayoo yĩi mə Nwĩ bàà aà.

16 “Bìnòŋsè bì Moses bo bì ìnnù jii mə ngǎŋntoo Nwĩ i le ñŋwà'ànè aa, i le si sa'a bè ñkò'ò nywe'e aa a noò Jon; ñlòginə maa noò, ànnù yĩi mə bì tigə nswoŋə aa à nĩ ñtoo yĩ ñsigìnè ya nlonjə annù nifò Nwĩ yĩi mə bì làànsè aà. Bè bìtsim bì gaansè nì mǐtìi myaa a ñkuu ghu nĩ àdà'à.

17 Lá a yaŋsə a mbo abùrè bô ñsyè a ntsyá, ñtsyatə mə mbə bì bwesè tsi'ĩ muntsirè ànnù a mum nòŋsè.”

18 “Mbə ñumbàŋnə a fi'i ñgwé yĩ a nda yu mbu nyò'ò yĩ dàŋ bonj à ghìrə aa annù mǎghàbè; ñumbàŋnè yĩi mə à yò'ò mǎŋgyè yĩi mə ndoò yĩ à fùrə aa, a kǐ ñghìrə aa annù mǎghàbè.

Annù ñlonj ngàŋkabə bo Lazarus

19 “Ngàŋkabə yĩ mò'ò à le ntswe ghu yĩi mə à le si wé'è nĩ ìtsè'ə atindùu jii mə i le mbòŋ mbòŋ aa, ñki nnaŋsə nji nĩ tsi'ĩ sigìnè a njwĩ tsimè.

20 Ngàŋàfumə yĩ mò'ò yĩi mə ìkũm yi i le mbə Lazarus, ìlà'à i luu ghu nu aa, à le si nòŋè ghu ntsùbù'ù,

21 ñyè'ətə mə mbə yu kǎ ñsyè nĩ ñkùgè miji jii mə i le si lò a atu atetə ngàŋkabə wa ñwòkè aa nji; mǐbu ñghèè ghu, mbu i le si zĩ ñlwa nĩ ìlà'à jì jyá.

22 Ngàŋàfum wa à le ñkwo baangel bì logè yi ñghèè ni ghu a mbèè Abraham. Ngàŋkabə wa à le ñki ñkwo bì twinjè yi;

23 a sigə ñghèè a ala'a bìku bì bə ñtigə nyə nĩ ñgi'i ghu. A tswè mé ghu aa, ñŋentə mi'ĩ mi nyə Abraham a sà'a agha'a, Lazarus a tswé ghu mbèè.

24 A yè mǎ, ñtwoŋ tsi'ĩ nìtìi mə, ‘Taà ghà Abraham, ko mǐlìŋnè ghà ñtoo a Lazarus tâ à tsutə mùswêbô yĩ a mǐm ñkǐ ñzi ntsùtə aləə ya ghu; ñlonj mə mè burə ntswe tsi'ĩ a mǐm ñgi'i yĩ ñwè fàa mum mò'ò.’

25 “Lá Abraham a kwi'i ghu mbo mə, ‘Mú ghà, ò wà'atə mə a mǐm ñtswèntiì yò ò le ntswe nĩ ñjoo jì sigìnè, Lazarus a bàŋnè ñyè nĩ ñgi'i; lá tsitsòŋ à tswe a mǐm ìbòŋ, mǐfwetə falà, ò bàŋnè ñkure nĩ ñgi'i’.

26 Lá mǐbu ñghèè ghu, ma mù'ù àtaa a tswe a titiì bi'ĩ ni wò, ñkinjə nĩ mə tâ ñù tsuu faà lõ dàŋsə zĩ a mbèè wò; tâ ñù tsuu fyaa njii i lõ kii dàŋjə zĩ faà.’

27 Ngàŋkabə wa a swonj mə, ‘Taà ghà, mbə a bə la bonj mè bù'ù mǐbo a mbo wò mə ta ò too yi a mbo bòò bì maà,

²⁸ ñlon mə mə tswe nì bɔɔ bi maà bi ntaà, mə mbə a ghɛɛ ñwa'asə waa, mbi'ì bi yì ñkì zi ñkuu fàa adigə ñgi'ì mə mə tswe ghu aà.'

²⁹ La Abraham a kwi'ì ghu mbo mə, 'Bo tswe nì àṇwà'ànə Moses bo bì jì ṅǎṅntoo Nwî, a bɔṇ mə tâ bo ka nyu'u annù yîi mə i swonə aà.'

³⁰ Ṇǎṅkabə wa a ghɛɛ nî mbi'ì ñswonə mə, 'Ṇǎṅ, Taà Abraham; ñu à bə lɔ fàa ala'a bìku bi bə ghɛɛ a mbo bo bɔṇ bo ka bəṅkə mînti'ì myaa.'

³¹ A kwi'ì ghu mbo mə, 'Mbə bo tuu annù yîi mə Moses bo bì ṅǎṅntoo Nwî jya swonə aa ki yu'u, bɔṇ kaa mbə bi wa'ă kî mbi'ì, mə mbə ñu à tɛ'ɛ nlo bə a ala'a bìku bi bə ñzi ṅghàa a mbo bo.' "

17

Nù yîi mə à ghìrə ibi aà

(Mt. 18.6-7,21-22; Mk. 9.42)

¹ Yesu a bu nswonə a mbo ṅǎṅyɛgənnù ji mə, "Ṇnù jîi mə i kwà'ànə bə mə bì ka ṅghìrə ibi aa i tswe nì ñzî, lâ ṅgi'ì yî ñwè a a nu ñu yîi mə i tsyà ghu nîm ñzî aà!

² A bɔṇ aa mə bɔṇ bi kwɛrə ṅgò'ò àbaa ghu ntɔṇ, mma'a yi a ṅkî miyaa, ntsyatə ajàn yîi mə mbə bi ma'atə a ghìrə, ñu yî ñkəgə ghu yi mɔ'ɔ a ghìrə ibi.

³ Maa ajàn, nì ka ntsyɛsə ghuu.

"Mbə mumaà ghò a fansə annù a mbo wò, ò wenə yi, a bəṅkə ntîi yi, ò li'ìnə ibi yi.

⁴ Mbə a fansə annù a mbo wò ṅgaa ji sàmbaa a njiwî yî mfiùrə, ñkî ṅka nzi tsi'î ṅgaa tsim ñswonə nì mə, 'Mə jəṇṇə, mə ka kwensə, li'ìnə ifansənnù jyá,' bɔṇ ò tswe nì ñli'ìnə ifansənnù ji."

Annù abîintîi

⁵ Ṇǎṅntoo Mmà'àmbi jya i lɛ swonə ghu mbo mə, "Ghìrə mə tâ àbîintîi yî'ì a ku'usə ṅgha'atə!"

⁶ Mmà'àmbi a swonə a mbo bo mə, "Nì lɛ mbaa ntswe nî àbîintîi tâ à gha'atə mbə tsi'î tsɔ àbùrə mǎghum, bəə bɔṇ mbə nì swonə a mbo àtî ajòò yî mə, 'Dunə nlo ntigə ṅghɛɛ ntəə a múm ṅkî miyaa!' A yu'unə ghuu.

Annù yîi ṅgàṇfà'à à tswe nì ṅka ṅghìrə aà

⁷ "Mbə ñu nìbù yî mɔ'ɔ a tswe nì ṅgàṇfà'á yî yîi mə a ligə nsoò yî, kə ñtsee nî mbi'ì, mbə a lo a afɔ ṅkwɛɛ, bɔṇ à ka swonə ghu mbo aa mə tâ à wəṇsə nzi ṅji aa ɛ?

⁸ O ka wa'à bàṇṇè ñswon aa bə mə, 'Wàṇsə nlaa mijî ma mî ṅkwêfò, ṅwɛ'ɛ atsə'ə afà' à ñzi ntsyàsə mijî mya ta mə jî ṅki nno mbon tã ò ghɛɛ ṅjî moò mijî ṅki nno aa ɛ?'

⁹ O ka tɛ'ɛ baa fa tsi'î miyà ghu mbo ṅlon mə à ghìrə nyu'unə gho, ṅghìrə annu ya mə ò ghìrə nswon aa ɛ?

¹⁰ A ki mbə aa tsi'î ma mùu ajàn a mbo bù; nì yî ṅghìrə innu tsim jîi mə bi swon mə tã nì ghìrə aa, nì swonə bə mə, 'Bî'î bə aa tsi'î ṅgàṇəfà' à; bî'î ghìrə aa tsi'î ànnu yîi mə bî'î tɛ'ɛ ntswe nî mfa'a aà.' "

Ajàn yîi mə Yesu à lɛ ṅghùrə ṅgàṇəḱḱwen jî nighum aà

¹¹ Nòò yîi mə Yesu à lɛ si kɔ'ɔ ṅghɛɛ nì a Yerusalem aa, à lɛ ntsyà a titî Samaria bo Galilea.

¹² A lɛ ṅghèè ṅka ṅkuu a mum ala'a yî mɔ'ɔ ṅgàṇəḱḱwen jî nighum i zî ntsi'î yî, ntəə a sà'a agha'a,

¹³ ṅtonə nswon mə, "Yesu, Masa, ko mîlṅṇè yî'î!"

¹⁴ Nòò yîi mə à lɛ nyə waa laa nswonə a mbo bo mə, "Nì ghɛɛ ndi'î mibbì mi nù muu a mbô ṅgǎṇmà'a Nwî." Bo kà mē aa ṅghɛɛ aa mibbì mi nù myaa mi laà.

¹⁵ Nù yî mɔ'ɔ a titî bo, à tì mə yə mə nù yî i làa aa, mbu ṅkarə mbii, ntonə ṅgha'asə nî Nwî.

¹⁶ Nsìgə ṅwo a mîkòrə Yesu, mfa mbi'ikə ghu mbô. Nù ma ghù à lɛ mbə ṅu baSamaria.

¹⁷ Yesu à yè mē laà aa mbetə mə, "Tigə mə ghìrə ṅghùrə aa bə bi nighum aa ɛ? Bə bi bù'û bi fə aa ɛ?"

¹⁸ A ghìrə àkə mə tã à tigə mbii tsi'î ṅu atoo ghù a mfa mbi'ikə a mbo Nwî aa ɛ?"

¹⁹ Yesu à lɛ ntigə mbu nswon a mbo ṅu atoo wa mə, "Bìṇə ṅka ṅghèè ghô; wa àbîintî yo a ghìrə mē ò tî."

Nòò yîi mə ànnu nifò Nwî a ka yî zî ghu aà

(Mt. 24.23-28,37-41)

²⁰ BaFarisai bî mɔ'ɔ lɛ mbetə noò yîi mə ànnu nifò Nwî a ka yî zî ghu aa a mbo Yesu, a kwi'î a mbo bo mə, "Kaa annu nifò Nwî a ka yî wa'à kà ñzi aa nì ìlensə jîi mə bi yə nì mî'î.

²¹ Kaa ṅu tsu à ka yî wa'à kà ñswonə nì mə, 'Yê, â yuà!' kə, 'Yê nì, â yîi!' ṅlon mə ànnu nifò Nwî a tswe a titî bù."*

²² Yesu a bú ñswon a mbo ṅgǎṇyəgēnnu jî mə, "Nòò yî mɔ'ɔ a zî mə nì ka yî kî yè'ətə a nyə Njwi Mu Nù ya yî mɔ'ɔ kaa wa'à yê.

²³ Bə ka yî tswe ghu mə bi ka yî tigə swonə a mbo bù mə, 'Yə fîi!' kə 'Yə faà!' Lâ nì tsuu waa yonə mə nî ghèɛ a nyə.

* 17:21 kə "a mum bù"

²⁴ Nlon mə tsǒ ajàn yǐ mə mbəŋ ɲwà'àkè ɲke'etə nǐ mbèè àbùrè ɲghɛ mfɛ'è nǐ mbèè yǐ mò'ɔ aa, à nǐ àjàn yǐ mə Mù Nù à ka yǐ bə wa Njwi yu aà.

²⁵ Lâ à tswe nǐ mǎo yə ɲgi'i yǐ ɲghà'atə, ta nǐwàà nǐ bə buà kǐ ntuu yǐ.

²⁶ Tsǒ ajàn yǐ mə a lɛ mbə a noò Noah, a nǐ àjàn yǐ mə a ka yǐ kǐi bə a noò Mu Nù aà.

²⁷ Bè lɛ si jǐ, ɲno, ɲyo'ɔkə, mǎkə nǐ boò byaa a nda ɲyo'ɔ, ɲghɛ nywe'e wa njwi mə Noah à lɛ ɲkuu wa mǐm àban, mbəŋ yǐ ɲtǐ ya i tigè ɲzi mbwesə waa bitsimə aà.

²⁸ A lɛ ɲkǐ mbə aa tsi'ǐ maa ajàn wa noò Lot, bo lɛ si jǐ, ɲno, ɲyuu, mǎfɛ, mbe nǐ mǐji, ɲghurə nǐ mǐla'à.

²⁹ Lâ ɲjwi ya mə Lot à lɛ mfɛ'è a ala'a Sodom aa, mo'ɔ bo sulfur lɛ nlò a aburə nsigə ɲgho'ɔ waa bitsimə.

³⁰ A nǐ àjàn mə a ka yǐ bə wa njwi mə Mu Nù à ka yǐ fɛ'ɛ yentə aà.

³¹ “A yǐ mbə maa njwi, tâ ɲù yǐ mə à tswe a atu nda, ɲjoò jǐ i tswé a mǐm nda aa, tâ tsuu lõ bǔ sigə a nlògə; tâ ɲù yǐ mə à tswe a mǐm ɲsòò aa, tâ à tsuu a ndùgə bǔ bìi.

³² Nǐ wa'atə annù ya mə a lɛ ɲghìrə ɲgwe Lot laà.

³³ Nù yǐ mə a lòo nyweensə ɲtswèntǐ yǐ aa, à ka bwesə; ɲù yǐ mə a bwesə ɲtswèntǐ yǐ aa, à ka bəŋnə tswe nǐ yu.

³⁴ Mə swòŋə a mbo bù mə, à ka yǐ bə ɲtugə maa lɛ tâ bè bi baa nɔŋə a ikuu yǐ fùùrə, tâ bì zi nlògə yǐ mǎfùùrə, mǐma'atə yǐ mò'ɔ.

³⁵ Bəŋgyè bi baa ka yǐ tswe kǐ ghò'ɔ abaa, tâ bì zi nlògə yǐ mǎfùùrə mǐma'atə yǐ mò'ô. [

³⁶ Mbəŋnə jǐ baa i ka yǐ tswe a mǐm ɲsòò tâ bì zi nlògə yǐ mò'ɔ, mǐma'atə yǐ mò'ô.”]

³⁷ ɲgǎŋyəgənnù Yesu jya i betə yǐ mə, “Ma juù ɲnnù i ka yǐ fɛ'ɛ aa fə, Mǐma'ambǐ?” Yesu a kwi'i mə, “Àdìgə yǐ mə àku ɲù a nɔŋ ghu aa, bǐmaghoo ghotə ghu.”

18

Nìghàà nǐ nǎnaa nlonə ɲkwi'i mǎŋgyè bo Mǎ kɔrə

¹ Yesu a naa nìghàà a mbo ɲgǎŋyəgənnù jǐ a ndǐ'i mə bo tswe nǐ ɲka ntsà'atə Nwǐ ɲgòŋ bìnòò bitsim tǐ kaà.

² Nnaa nswonə a mbo bo mə, “Mǎ kɔrə yǐ mò'ɔ a ala'à àtoo yǐ mò'ɔ, kaa à lɛ ɲwa'à nǐ Nwǐ bo'ò, kaa ɲkǐ'ǐ nǐ ikum a nu ɲù kǐi ntwonə.

* **17:36** Kaa àtǐi ma yǐ a sì a mǐm ɲɲwà'ànə jǐ mò'ɔ tswé.

³ Nkwɛi'i mǎngyɛ yɛ mɔ'ɔ à lɛ ɲki ntswe maa ala'a, ɲɛ̃ ghu mbo nyɛ'è ɲswonɲɛ nɛ mɛ, 'Kwɛrɛ atɹ yɛ a mbo ɲgǎɲkɛbǎa jyǎ.'

⁴ Kaa mǔfɔ kɔrɛ wa a wa'a yu'utɛ. Atɛi noɔ yɛ mɔ'ɔ a tsyà mɛ, mǎngyɛ wa a kiɛ ɲzi tsi'i zɛ, a swon mɛ, 'Ka mɛ kaa mɛ si naa Nwɛ bo'ɔ kaa ki'i ɲi ɲkum a nu ɲu twonɲɛ aa,

⁵ mɛ ka kwetɛ mǎngyɛ ghɹ ɲlon mɛ a fa ɲgi'i a mbo mɛ aà, mɛ bɛ tsuu kwetɛ bon à ka ki di'i nǎa tǎ mɛ wa'a kwǎɲɛ.'

⁶ Mmǎ'ambi a swon mɛ, "Nɛ yu'u ǎnnɹ yɛ mɛ mǔfɔ kɔrɛ tɛ bo'ɔ Nwɛ ma ghɹ à swonɲɛ aa ɛ?

⁷ Mbɛ Nwɛ a tigɛ ɲa'ǎ bɛ bi bɛi mɛ bi yɛ'è a mbo yu nitugɛ ɲi ǎsi'ɲɛ kwetɛ aa mɛ akɛ aa ɛ? Mbɛ a swon nɹ yɛ a ɲkwetɛ bo aa mɛ akɛ lɛ?

⁸ Mɛ swonɲɛ a mbo bù mɛ à ka wǎɲsɛ kwetɛ waa. Lǎ, noɔ yɛi Mu Nɹ à ka yɛ zɛ aa, à ka yɛ yɛ ǎbiintɛi fǎa nsyɛ aa ɛ?"

Nɛghǎa ɲi nǎnaa nlon ɲu baFarisai bo ɲgǎɲkwɛrɛ tax

⁹ Yesu a naa nɛghǎa ɲi nǎnaa a mbo bɛ bɛi mɛ bi kwɛɛ ɲi ɲtɛi waa, nswonɲɛ nɛ mɛ à ɲi bo bɛi mɛ bo bon ntsyà bɛ mɔ'ɔ aa, nswon mɛ,

¹⁰ "Bɛ bɛ mɔ'ɔ bi baa bi lɛ ɲghɛɛ a ndǎmǎ'anwɛ a ntsǎ'atɛ Nwɛ ghu, yɛ mɔ'ɔ a bɛ ɲu baFarisai, yɛ mɔ'ɔ a bɛ ɲgǎɲkwɛrɛ tax.

¹¹ Bi ghɛɛ mɛ, ɲu baFarisai wa, a naɲsɛ nloɔ adigɛ yi ntɛɛ ghu, ntsǎ'atɛ Nwɛ ɲswon mɛ, 'Nwɛ, mɛ fǎ mɛbi'ikɛ a mbo wɛ mɛ kaa mɛ si gha tsi'i tsɔ bɛ bɛ mɔ'ɔ bɛ bɛ, bɛi mɛ bo twɛɛ ɲi ɲjoo bɛ ɲkwɛrɛ, mɛbɛ ɲgǎɲntswɛɛ ɲbanɲonnɹ, ɲki mɛbɛ ɲgǎɲɛjirɛ aà, kɛ tsi'i tsɔ ɲgǎɲkwɛrɛ tax wi mɛ à tɛɛ fili aà.

¹² Mɛ si'isɛ ɲbiɛnɹ gha tɛ jɛ a ɲjwi ji baa a atɹ ɲgyǎ. Nyatɛ ɲi ɲjoo ja ɛtɛi ji nɛghum, mǎfa ɲi yɛ fɹurɛ a mbo Nwɛ.'

¹³ ɲgǎɲkwɛrɛ tax wa a burɛ ɲghɛntɛ yi àgha'a a sa'à, a tɛɛ ghu, kaa ntɛ'ɛ wa'a mi'i mi a ndɛɲ ɲɛntɛ, ɲnɔɲsɛ ǎbɔ yi a ntsɹ mibɛ yu, ɲswon mɛ, 'Nwɛɲgɔɲ, ko mɛlɲɲɛ ghǎ ɲgǎɲghirɛ innɹ jɛ bɛ.'

¹⁴ Mɛ swon a mbo bù mɛ, Nwɛ à lɛ mbǎɲɲɛ ɲlogɛ aa ma ghuru ɲu ɲi ɲu yɛi mɛnnɹ mi tsinɛ aa ntsyɛtɛ yɛ mɛbɛi wǎ. Nlon mɛ ɲu yɛi mɛ a ɲɛɛ ɲbiɛnɹ yi a ndɛɲ aa, bi sigisɛ yi a nsyɛ. Nɹ yɛi a bǎɲɲɛ sigisɛ ɲbiɛnɹ yɛ a nsyɛ aa, bi ɲɛntɛ ɲi a ndɛɲɛ."

Ajǎɲ mɛ Yesu à lɛ ɲiɲ mbɔɔɔnɛ nu bɔɲkhɛ aà

¹⁵ Bɛ bi mɔ'ɔ lɛ nɛ ɲi bɔɲkhɛ mɛ tǎ à nɔɲsɛ mbɔ mi a atu bo, lǎ ɲgǎɲyɛgɛnnɹ ji i yɛ ɲwenɛ waa.

¹⁶ Lǎ Yesu a bǎɲɲɛ twonɲɛ waa mɛ tǎ bi zi ɲi bɔɔ bya a mbo yu, ɲswon mɛ, "Nɛ mǎ'atɛ bɔɔ bya tǎ bi zi a mbo mɛ,

ntsuu waa ki kìnɛ̀ bɛ̀; nlon mə annù nifò Nwí a tswe aa a mbo bè tsò bo.

¹⁷ Mè swòɲə a mbo bù tsi'í annù nîkon mə, ɲù yíi mə à si annù nifò Nwí tsi'í tsò múnkê kwɛ̀rə aa, kaa à ka yí wa'a ghu kuù."

Annù múnɣwà'à ɲgàɲkabə

(Mt. 19.13-15; Mk. 10.13-16)

¹⁸ Ntsyàsə baYuda yí mò'ɔ a betə Yesu mə, "Ndì'innù yí sigìnə, mbə mə ghìrə mə akə yí ɲi ilòn yíi i lwi'i nîɲkon aa ɛ?"

¹⁹ Yesu a betə ghu mbo mə, "O twòɲə gha ni ɲù yí sigìnə aa a ya aa ɛ? Kaa ɲù yí sigìnə à sì ghu tswé, ntsyatə Nwí yuyu.

²⁰ O zî ndi'i Nwí jyâ, mə, 'Tsee annù mǎghàbə ki ghìrə. Tsee yèrə. Tsee ɲù zwitə. Tsee abǎɲnənnù tswɛɛ. Ka nyu'unə taà ghò bo ndè ghò.' "

²¹ A swon a mbo Yesu mə, "Mè lə̀ə mə ndi'i mà jû tsi'í tsim, nloginə a noò yíi mè lə mburə múnkhə aà."

²² Yesu à yù'ù mē maa ajàn aa, ntigə nswon ghu mbo mə, "Annù yí fùùrə a bonə a mbo wò. Fèe njoò tsim jii ò tswe ni ju aa, nyatə ɲkabə ya a mbo ɲgàɲêfɔm, bon ò ka tigə tswe nî àfù'ù a aburə. Nzi ɲka nyòɲə nàà."

²³ A yù'ù mə laà, nú yí nanəsə mbi'i nlon mə à lə nanəsə mbə ɲgàɲkabə yí ɲwè aà.

²⁴ Yesu a lîi yi nswon mə, "A tsysanə a mbo ɲgàɲkabə a ɲkuu a mûm ànnù nifò Nwí.

²⁵ A fwaatə a mbo kamel a ntsurə a nili'i ni nsa'a, ntsyatə a mbo ɲgàɲkabə a ɲkuu a mum ànnù nifò Nwí."

²⁶ Bè bii bi lə nyu'u ma yû ànnù aa, bi lə ntigə mbetə ni mə, "Nù yíi mbə a yweenə aa a tigə mbə wo aa ɛ?"

²⁷ A swon a mbo bo mə, "Annù yíi mə a tsysanə a mbo bè aa, kaa a sì a mbo Nwí tsysànə."

²⁸ Peta a swon mə, "Tigə ò yə mə bí'í ma'atê ndùgê ji'i ntigə nyonə nò?"

²⁹ A kwi'i a mbo bo mə, "Mè swòɲ a mbo bù tsi'í annù nîkon mə, ɲù ntsim yíi mə à mà'atə ndâ yí, nî ɲgwê yí, ni bɔɔ bi maà bi, ni taà yí, nî ndè yí, ni bɔɔ bi, nlon annù nifò Nwí aa,

³⁰ à ka yí bú kwɛ̀rə njoo mà jû tâ i kɔ'ɔ ntsya ndùù yíi mə à mà'atə aa, i kii bú tswe nî ntswéntì yíi i lwí'i nîɲkon aa a noò ɲjìmə."

Ajàn mə Yesu à le mbù nghaa ngaa jii i ywe'e ji tarə nlon annù niwô yi aà

(Mt. 20.17-19; Mk. 10.32-34)

³¹ Yesu à le nswùntə ngăyэгənnù ji jya nìghûm ntsò baa, bo bo ghêntə a swon a mbo bo mə, “Yê nì, àjànə mə bî'inè kò'c nghe a Yerusalem laà aa, ngòñ ìnnù tsim jii mə ngăntoo Nwî i le ηwà'ànə ñlonə Mu Nù aa i ka fê'e bòontə.

³² Nlon mə bi ka tswa yi i fa a mbo bitizi Nwî tâ bì tigə ηwye nîi, ñniñə nî àdìrə atu ghu atu, ntutə ni mîtwye ghu nù.

³³ Bi ka ghòò yi, i zwiwə yi, lâ a ti bə nî ñjwi ji tarə a bú mbiinə a niwô.”

³⁴ Kaa ngănyэгənnù ji le ηwa'ă annù ya yî tsu yîi mə à le nswon aa yu'ù. Bi le nlò'òsə nji'î mighàa ma mú a mbo bo. Kaa bo wa'à waa annù yîi mə à le si ghàa aa burə ñzi zi.

Ajàn mə Yesu à le nghùrə mfə'ənə yîi mə à le si lɔɔ njoò aà

(Mt. 20.29-34; Mk. 10.46-52)

³⁵ Yesu à le nzi ηka ηku'u a Yeriko, mîfə'ənə yî mò'c a tswé a mbèè mănji, ñlɔɔ nî ñjòò.

³⁶ A yù'ù mē àkùrə bē a kâ ηju'u ntsya aa, a betə mə, “Aa ghìrə akə aa ε?”

³⁷ Bi swon ghu mbo mə, “Yesu mu Nazareth a tsyă.”

³⁸ A tɔñnə nswon mə, “Yesu, mu David, ko mîlɛñnə ghà!”

³⁹ Bè bii mə bi le ntəəntə ghu mbii aa, bi wenə yi nswon mə tâ à kutə ntsù yi. Lâ a ku'ùsə nghe bə nî mbii ntɔñnə nswon mə, “Mu David, ko mîlɛñnə ghà!”

⁴⁰ Yesu a tigə ntəə nswon mə tâ bì zi nî mîfə'ənə wâ. Bi zî ni ghu, Yesu a betə yi mə,

⁴¹ “O lòò mə mè ghìrə aa àkə a mbo wò aa ε?”

A kwi'i mə, “Mmà'ambî, mə lòɔ mbù ηka nyə idigə.”

⁴² Yesu a swon ghu mbo mə, “Ka nyə idigə! Wâ àbiintì yò a ghìrə mē ò tii.”

⁴³ A kî ñlɔginə ηka nyə idigə, ntigə nyonə nîi, ngha'asə nî Nwî. Bè bitsim bii bi le nyə yi aa bi gha'asə Nwî.

19

Yesu bo Zacchaeus

¹ Yesu à le ηkuu ηka ntsya a mûm àla'a Yeriko,

² ñdii ngăñkwərə bitaksî yî mò'c à le ntswe ghu, ìkũm yî a bə Zacchaeus, a bē ngăñkabə.

³ A le ηka nlɔɔ a nyə nù yîi mə Yesu à ni ghu aà, la kaa wa'à yê, ñlon mə à le mbə ηù yî nghù'ù ηghu'u, ntswe a titii nnòò bē i kɛñè nîi aà.

⁴ A le ntsyà ntigə ɲkhə ɲghèè nî mbĩĩ, ɲghɛɛ ɲkɔ'ɔ a atu ati sycamore tã yə Yesu ɲlon mə à le ntswe nî tsyã aa maa mbèè àdìgə.

⁵ Yesu à zĩ mə ɲywe'e maa adigə, ɲlentə ɲdəɲ nswon a mbo Zacchaeus mə, “Zacchaeus, wəɲsə nsigə a nsyɛ ɲlon mə mə ka le a nda wò sũ.”

⁶ Zacchaeus a tigə nlo wa atu ati wəɲsə sigə, ɲkwɛrə Yesu nĩ ɲidɔrə.

⁷ Bè bya bĩtsĩm bi yə mə, ɲloginə ɲka nwurəkə mə, “A ghèɛ ɲkuu a nda ɲù ɲghĩrə ɲnnũ jĩ bĩ a ghantə yu!”

⁸ Zacchaeus à le ntigə mbiĩnə ntəə a ndəɲ nswon a mbô Mmà'àmbi mə, “Yə mbã Mmà'àmbi, mə ka yàtə ɲjoò ja i fa atii yĩ fũurə a mbô ɲgàɲəfũm; bɛɛ a bə mə mə le ɲjitə ɲkòbə a nu ɲù tsù ɲkwɛrə ayoò yi bon mə ka bènsə fu ɲgaa ji nĩkwà.”

⁹ Yesu a tigə ɲswon ghu mbo mə, “Bè bi nda buà bi ywèènnə mə ɲlon mə ɲù ghũ à ki mbə mu Abraham.

¹⁰ Nlon mə Mu ɲù à le nzi aa a ɲlò bə bii mə bi le mbwɛ aa i yweensə waa.”

*Nĩghàà nĩ nàà nlon mfɔ wa mə bə bi le ntuu yi aà
(Mt. 25.14-30)*

¹¹ Ajàn mə bə bya bi le si yu'utə ɲnnũ ma juà aa, a tigə ɲnaa nĩghàà nĩ nānaa a mbo bo, ɲlon mə à le ti bə aa bon à ghèè mə ntigə ɲkuu a Yerusalem, bə kii mĩmɔɔntə nĩ mə ànnũ nĩfɔ Nwĩ ya a ka burə zĩ tsi'ĩ maa noò.

¹² A le nswon mə, “Mũntɔ'ɔ yĩ mò'ɔ à le ntswe nî ɲghèɛ a ala'a yĩ mɔ'ɔ tã bi yɔ'ɔ yi nĩ mĩfɔ tã à bon mbũ bii.

¹³ Mbɔɲ tã à fɛ'ɛ, a le ntwon ɲgǎɲfà'á ji ji nĩghum, mĩfa abà'atə ɲkabə gold* a bo yĩ mò'ɔ yĩ mò'ô, ɲswon a mbo bo mə, ‘Nĩ ghɛɛ ɲka ntanə mĩtaa nĩ ju nywe'e a ɲjwi yĩ mə ka bũ bii aà.’

¹⁴ Lã ɲgàɲala'à ji jya i le si bàà yi. A fɛ'è mə ɲghɛɛ, bo tigə ɲtoò bə mə bĩ yòɲə yi nswon mə, ‘Kaa bĩ'ĩ si kòɲə mə tã mbà ghũ à bə mĩfɔ yĩ'ĩ.’

¹⁵ “Bi le nyɔ'ɔ mbà wa a nĩ mĩfɔ, a bú mbii fu. A bii mə aa ntigə nswon bi ntwon ɲgǎɲfà'á ji jya mə à le mfa ɲkabə ya a mbo bo aa a nzi ɲjĩm mĩtàà yĩ mə bi le ntan mĩtaa ntswe nĩ yu aà.

¹⁶ Yĩ ɲtsyàmbĩĩ a zĩ ɲswon ghu mbo mə, ‘Taà, mə tàn mə mĩtaa nĩ ɲkabə ya àbĩ a yòɲ mbə ɲba'atə ɲkabə ji nĩghumè.’

¹⁷ A swon ghu mbo mə, ‘Wa ɔ ghĩrə sigĩnə mbà ɲgàɲafà'à yĩ ɲsigĩnə! Tsó mə ɔ fà'a nĩ ɲtĩ ghô tsĩm nĩ mũntsĩrə ɲkabə aa, mə ka ghĩrə tã ɔ tigə nsa'a ɲjò'ô ala'a ji nĩghumè.’

* **19:13** mina: ɲkabə baGrikia. Mina yĩ mĩfũurə a le mbə tsi'ĩ tsó 10,000 frs. cfa.

18 Ngàṇàfà'à wa yïi à ywè'e bi baa aa a zî ñswonj mæ, 'Taà, mè tànj mē mītaa nī ñkabè yò ya àbīi a yōnj mēbē ìbà'atē ñkabè jī ntaà.'

19 A swonj ghu mbo mæ, 'O ka tswe a atu ñjò'ò ala'a jī ntaà.'

20 Ngàṇàfà'à yïi à ywè'e bi tarē aa a zî ñswonj mæ, 'Taà, ñkabè yò ya ì yuà, mè lē ñkwerē a mûm àsà'a atsè'è ñghēē naṇsē nləə;

21 mè lē si bō'ō nī gho nlonj mæ ò nī nù yïi mæ o tsə'ə si'i; ñlogē nī ñjoo jīi kaa ò lē ṇwa'à lèè aa, ṇkīi mfu'u nī mījī mīi kaa ò lē ṇwa'à bē aà.'

22 A swonj ghu mbo mæ, 'Mè ka lògè aa tsi'ī ñìghàà nīi nī fē'e a ntsū wò aa, i sa'a gho ghu mba abù'ù yī bī! O lē nzi mæ mæ tsə'ə, ñlogē nī ñjoo a adigē yïi mæ mè lē ṇwa'à ghu lèè, ṇkīi mfu'u nī mījī a adigē yïi mæ mè lē ṇwa'à ghu bē aa ε?'

23 O lēè ñghēē ntigē wa'ă ñkabè yà ya a bank ghèè ñləə, mæ mè tī bīi mæ kwèrè ñkabè ya bō bī ñjīm yī aa a ya ε?'

24 A tigè ñswonj a mbo bē bya mæ bi lē ntəə wa adigē aa mæ, 'Kwèrē ñkabè ya ghu mbo mfa a mbo nù wa yïi à tswe nī ìbà'atē ñkabè jya jī ñìghum aà.'

25 (Bō swonj ghu mbo mæ, 'Taà, wa à tswe nī ìbà'atē ñkabè jī ñìghumè!')

26 'Mè swòṇə a mbo bù mæ, nù yïi mæ à tswe nī ñjoo aa, bi ka kù'ùsè; lâ nù yī mæ à sī nī ñjoo tswe aa, bi ka mǎṇsə kwèrə, i kwèrə mûtsirê yïi mæ à tswe nī ghu aà.

27 A ṇghèē nī ṇgàṇkībāā ja jù, jīi mæ bō lē si lòò mæ mè tsuu mfò wàà bē aa, nī logē waa nzi nī bō, nzwitə a nsi mè.' "

*Ajàṇ yïi mæ Yesu à lē ṇkuu a Yerusaleṁ tsô mfò aà
(Mt. 21.1-11; Mk. 11.1-11; Jn. 12.12-19)*

28 Yesu à swòṇj mē laà ñtsya mbīi ñtigē ṇkō'ō ṇghēē a Yerusaleṁ.

29 A ghèè mē ṇka nywe'e a mbèē Betfage bō Bethany, wa atu nta'a mæ bi lē si twonj nī Olive aa, ntoo ṇgǎnyəgəṇnū jī jī baa,

30 ñswonj mæ, "Nī ghēē fīi nī mû àla'a mæ a tswe a mbīi bù aa, nī bē ghèē kī kuu bō nī ka yə mu jākāsī tâ bī tīṇṇə, tâ à bē yīi kaa nù à lēè ṇwa'à ghu atu kō'ō aà; nī yə, nī fēè ñzī nī ghu faà.

31 Bēē nù tsū a betə ghūu mæ, 'Nī fēē mu jākāsī ghua aa a ya aa ε?' nī swonj mæ, 'A lòò Mmà'àmbi.' "

32 Bō bya bīi mæ à lē ntoo aa bi lē ṇghèè ñnnū kī mēfē'e tsi'ī wa ajàṇj mæ à lē nswonj a mbo bō aà.

33 Bo ghèè mē ñka mfɛɛ mu jàkàsì wa, m̀bôn yĩ a zĩ m̀betə waa mə, “Nì fɛɛ mu jàkàsì ghú aa a ya aa ɛ?”

34 Bo swon mə, “Mmà'àmbi a lòò.”

35 Bo lɛ nlògè ñzi nì ghu a mbo Yesu, ñnɔŋsə itsè'ê jyaa wa njĩm mu jàkàsì, ñghirə Yesu a kò'ɔ ntswe ghu.

36 A kà mē aa ñghɛɛ bo tigè ñsanɛ itsè'ê jyaa wa m̀nɔŋjì.

37 A ghèè mē ñka nywe'e a ajàn yĩ mə à ka tigə sigə nta'a Olive aa, nnòo ñgǎnyəgənnù jì jya tsim i lɔginè ñka ndoritə, ntɔŋnə ñgha'asə nì Nwĩ nlon ñnnù jì wè jì wè jì à lɛ ñghirə bo yə aà,

38 ñswonə nì mə,

“Bì'inè gha'asə Mfò yĩ mə a zĩ nì ñkũm Mmà'àmbi aà!

Mbɔɔnə a aburə, tâ ñgha'a tswe a mbo Nwĩ!”

39 BaFarisai bì m̀'ɔ bìi mə bi lɛ ntswe wa atitii nnòò bē aa swon ghu mbo mə, “Ndì'innù, wenə ñgǎnyəgənnù jo jù.”

40 A kwi'i mə, “Mè swon a mbo bù mə, ‘A lɛ mbaa bə yĩ mə bo ma bù kutə m̀ntsù myaa bəə bon tsi'ĩ ñgò'ò jù ka bànə tigə tɔŋnə ñgha'asə nì Nwĩ.’ ”

Yesu à yə'ə nlonə atu Yerusalem

41 A zĩ mē ñka ñkoontə, nyə m̀m àla'a ya, nyə'ə nlonə atu ala'a ya,

42 ñswon mə, “O lɛ mbaa ghèè zĩ, sii, ayoo yĩ mə a zĩ nì m̀bɔɔnə aà! La tsitsòn a ləontə a nsi m̀i'ì wò!

43 Nòò a zĩ mə ñgǎnkibàà jo ka yĩ jì'ì ñkya i karisə gho ghu, i kìnə gho ghu a mbèè tsim

44 i zwitə ghuu bu bì bɔɔ buu, kaa wa'ǎ ñgò'ò yĩ tsù bù m̀ma'atə tâ i nɔŋə a atu yĩ mò'ò; nlon mə kaa ò lɛ nyə noò wa yĩ mə Nwĩ à lɛ nzì a nyweensə wò ghu aa, kaa wa'à zi aà!”

Ajàn mə Yesu à lɛ ñghèè ñkuu a ndàmà'anwĩ aà

(Mt. 21.12-17; Mk. 11.15-19; Jn. 2.13-22)

45 A lɛ ntigə ñghɛɛ ñkuu a ndàmà'anwĩ ñlɔginə ñka mfurə bē bìi bì lɛ sì fɛɛ njoo ghu aa,

46 ñswonə nì mə, “Bì ñwa'anə a m̀m àŋwà'ànə mə, ‘Ndā yà i ka yĩ bə aa àdìgə ntsà'àtə Nwĩ’; lâ nì ghìrè mē i tigè m̀bə adìgə nlèontə bìyərè.”

47 A lɛ sì tigə ndì'ì nì ànnù Nwĩ wa m̀m ndàmà'anwĩ a njwĩ tsimè. Bìlì bì ñgǎnmà'a Nwĩ bo bì ñgǎndì'ì nònɔsə, nì bìtsyàsə, bì lɛ ñka nlɔɔ yi mə bì zwitə,

48 lâ kaa wa'à m̀nɔŋjì yə nlon mə bə bì ghà'àtə lɛ sì yònə nlɔɔ nì nyù'ù ñnnù jìi mə à lɛ sì swonə aà.

20

Ajàn mə bi lə si līgītə ada'a Yesu aà

(Mt. 21.23-27; Mk. 11.27-33)

¹ A bə njwi yĩ mò'ɔ Yesu a kuu a ndàmà'anwĩ, ñka ndi'i nĩ ànnù ghu a mbo bə, ñkii nseensə nĩ ntoo yĩ ñsigìnə, bilii bi ngǎnmà'a Nwĩ bo bi ngǎndi'i nònse bo bi bità bi ala'a bi zĩ mbetə yi mə,

² “Nanşə nswon a mbo bi'ĩ, O ghìrə innù juà jii mə o ghìrə aa nĩ àdà'a wo ε? A ada'a ma yũ a mbo wò aa, a fâ wò ε?”

³ A kwi'i a mbo bo mə, “Mə ka kii betə ghuu nĩ àbetə: Swonə nì ghà,

⁴ Jon à lə nlògə ada'a aa fə a ñka mmurə bə ñkì aa ε? A lə nlò aa mbo Nwĩ kə a mbo bə aa ε? Nì kwi'i tá mə yu'u.”

⁵ Bo ghaànə a titii bo nswon mə, “Mbə bi'inə kwi'i mə a lə nlò aa a mbo Nwĩ bon à ka betə yi'inə mə, ‘Nì lèè ñtigə wa'ă annù yii mə à lə si swonə bii aa a ya aa ε?’

⁶ Lâ mbə bi'inə swon mə a lə nlò aa a mbo bə bon bə bú bitsim ka tumntə yi'inə nĩ ngò'ò, nlon mə bo nanşə mbii mə Jon à laa mbə ngǎnjtoò Nwĩ.”

⁷ Maa ajàn bo tigə ñkwi'i mə kaa bo lə ñwa'ă adigə yii mə a lə nlò ghu aa zĩ.

⁸ Yesu a tigə ñswon a mbo bo mə, “Kaa mə ka wa'à ñũ yii mə à fa ada'a mə ghìrə nĩ innù jũ ghu aa a mbo bù kì nswonə.”

Nìghàà nĩ nǎnaa nlon bìlensə bi akò milù'ù

(Mt. 21.33-46; Mk. 12.1-12)

⁹ Yesu a naa nìghàà nĩ nǎnaa a mbo bo mə, “Nù yĩ mò'ɔ à lə mbě akò milù'ù yi, nlesə a mbo bə, mǎf'ε ñghèè ntswe a atoo dǎn àgha'a a sa'à

¹⁰ nòò ñkyá mǐntà mǐ ati milù'ù mya à kù'ù mǎ, a too ngǎnàfà'á yĩ mə à ghεε ñkwērə mǐntà mǐ ati milù'ù mya mǐ mò'ɔ a mbo bìlensə bi akò byá, lâ bìlensə bi akò bya bi tswá yi ñghɔɔ, ntsyàsə yi a biì tsi'ĩ mbô mbô.

¹¹ A bú ntoo ngǎnàfà'á wa yĩ mò'ɔ, bi kǐ ñghɔɔ yi, nnin ndirê àtu ghu atu, ntsyasə yi a biì tsi'ĩ mbô mbô.

¹² A ku'ùsə mbo ntoo ngǎnàfà'á yii mə à ywe'e ji tarə, bi tswá ma ghũ ñnin ɪla'a ghu nu mma'a yi a abεε.

¹³ ‘Mbôn àkò wa a swon mə, ‘Mə ka ghìrə aa mə akə tsĩtsòñ aa ε? Mə ka too mù ghà yĩ mbânñ ghũ mə mē nanşə ñkòñ aà, nòò tsù bi yē yi mbo'otə.’

¹⁴ Lâ bìlensə bi akò bya bi yē mē yi, ñswon bo ni bo mə, ‘Aà ñjinda yĩ à ghùlâ, bi'inə zwitə yi tá ñjoo jù ì tigə mbə jĩ'inə.’

15 Bo le ntigè ntswa yi, mma'a a abee wa njim nkya milù'ù nzwitè yi. Ma mùu ajàn nì mòntè mē mbonè àkò milù'ù wa à ka ghìrè mē akè a nu bo aa ε?

16 A ka zĩ zwitè bilensè bi akò ma bya, i lensè akò yi ya a mbo badàn." Ajàn mē bē bya le nyu'u ma mùu ajàn aa, ntigè nswon mē, "Kaa mbē Nwĩngòn a wa'à bĩ."

17 Yesu a lèntè waa mbetè mē, "Nìghàà nì Nwĩ nulà nì tigè nswon aa mē akè aa ε?

'Tsi'ĩ ngò'ò ya mē bĩbò bi nda bi le ntu aa, i bèn mē ntigè ngò'ò nĩbuu nì nda yĩ ñwè.'

18 Nù ntsim yĩ mē à wo a nĩ ngò'ò ma ya aa, à ka bēgikè; lá bē mē i wo a nu nù bē bon i ka ghò'ò yi."

Abetè ñlon annũ ntu bitax

(Mt. 22.15-22; Mk. 12.13-17)

19 Ngāñndi'ĩ Nòñsè nì bĩlì bi ngāñmà'a Nwĩ ghèè i tswa yi maà noò, lá mbanè mbo'ò mi'ĩ mi bē byá. Bo le nzi mē à le nnaa nìghàà nya aa ñlon ngaà yàà.

20 Bo tigè ñlòò nĩ àbware, ntigè ñlòò bĩswèrè, ñtoo ghu njim mē bi zi nkā mbagilè mbetè nĩ nì mìghàà tâ tsyà ghu i tswa yi i fa a mbo Gũmnàà yĩ à le ntswe nĩ àdà'à a atu bo aa tâ à sa'a yi.

21 Bi tigè ñzi mbetè yi mē, "Ndĩ'innù, bĩ'ĩ zi mē annù yĩ o ghàà ñkii ndi'ĩ aa a ku'unê, ñki nzi mē kaa ò si nāndènè a titi bē tē'ε, ndi'ĩ aa tsi'ĩ mājì yĩ mē Nwĩ a lòò mē bē ka ntswe ghu aà.

22 A ku'unè nì nòñsè yi'inè a ntu tax a mbo Kaisa kè ñgan aa ε?"

23 Lá à le nzi mitsyè mĩ mē bo le si lobitè aà, ñswon a mbo bo mē,

24 "Nì zi nĩ ñkabè silva tâ mè yè." Bi zĩ nì yu, a betè waa mē, "A tswè àtu wo bo bi ñkũm wo fàa nĩ ñkabè aa ε?"

Bo kwi'ĩ mē, "Aa yĩ Kaisa."

25 A swon a mbo bo mē, "Ma la a bē mē nì ka mfa njoo jĩ mē à nì jĩ Kaisa aa a mbo Kaisa, ñkii mfa nĩ njoo jĩ mē à nì jĩ Nwĩ aa a mbo Nwĩ."

26 Kaa bo le ñwa'á ajàn mē mbē bi tsyà ntswa yi a nsi bē ñlon annù yĩ mē à swònè aa zĩ, ànnù a gha'à waa, bi kutè mĩntsũ myaa.

Abetè ñlon annũ nyweenè nì nìwò

(Mt. 22.23-33; Mk. 12.18-27)

27 BaSadukai bĩ mō'ò bĩ mē bi swonè nì mē kaa bē si a nì nìwo yweenè aa,

28 bo le nzĩ m̀betə yi mə, “Ndì'innù, Moses à le mfa ndi'i a mbo bĩ'i mə, mbə ndim ɲu a kwo ti mu, mumaà yĩ a logè ɲgwê yĩ wa ɲjwe bɔɔ bo yu a mbô ndim yĩ wâ.

29 Bɔɔ bi ma bĩ mɔ'ɔ le ntswe ghu bi sàmbaa, yĩ ntsyàmbĩ a yɔ'ò m̀ngyè ɲkwo ti mu;

30 yĩ àyòntè a bú ɲyɔɲ ɲyɔ'ɔ m̀ngyè wa,

31 yĩ à ywe'e bi tarə aa, a kĩ ɲlogè m̀ngyè wa, bo bya bi sàmbaa bi kĩ logè m̀ngyè wa tsi'i b̀tsim ɲki ɲkwokə ti m̀.

32 A ti mə ti bə a ɲj̄m m̀ngyè wa a kĩ ɲkwo yĩ ɲgaa.

33 Tsɔ mə a le mbə ma mùu ajàɲ aa, nòò yĩ bə ka yĩ yweenə ni ɲwo aa, m̀ngyè ghũ à ka yĩ tigə bə aa yĩ wò aa ɛ? Tsɔ mə bo bya bi sàmbaa le ɲyɔ'ɔ yĩ aa ɛ?”

34 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Bə bĩ fàa ɲgù'ù bi yɔ'okə, bi fà ni bɔɔ b̀ngyè a ndà ɲyɔ'ɔ;

35 lā bə bĩ mə bi ku'unə a mb̄inə ni ɲwo i tswe nt̄i maa ɲgù'ù m̀bi yĩ mə i zĩ aa, kaa baa yĩ wa'à kà ɲyɔ'ɔ, kaa wa'à b̀ngyè a ndà ɲyɔ'ɔ ka mfa.

36 Bo ka yĩ bə aa tsi'i tsɔ baangel kaa ki'i kà ɲkwo. Bo bə aa bɔɔ bi Nwĩ ɲlɔɲ mə bo biinə ɲwo aà.

37 Lā a ɲghè ɲi ànnũ nyweenə ɲwo, Moses à le mfigitè wa ɲi àdìgə aɲwà'ànə ya mə a ghàà ɲlɔɲə atsùgə it̄i ya mə mɔ'ɔ i le si khi ghu aà, ɲlɔɲ mə maa adìgə, à le ntwonə Mmà'àmbi a ni Nwĩngòɲ Abraham, ni Nwĩngòɲ Isaac, bo bi ni Nwĩngòɲ Yakob.

38 Kaa à laa wa'à Nwĩngòɲ biku bi bə bə, à bə aa Nwĩngòɲ bə bĩ bi tswe bit̄i. Nlɔɲ mə bə b̀tsim bi tswe bit̄i aa ghu mbô.”

39 ɲgãɲd̄i' i nòɲsè jya jĩ mɔ'ɔ bi le ntigə nswon mə, “Ndì'innù, ò fà àkwi'i yĩ sigìnè.”

40 Nlɔɲ mə bo le ntigə mbo'ɔ a mbũ ɲghè ɲi m̀bĩ a mbetə yi ɲi innù.

Abetə ɲlɔɲə Ayo'ò Nwĩ wâ

(Mt. 22.41-46; Mk. 12.38-40)

41 Yesu a betə waa mə, “Mbə bi swon mə Ayo'ò Nwĩ wa à ni mu David aa mə akə aa ɛ?

42 Nlɔɲ mə David yu mbɔɲ à swòɲə a mùm aɲwà'ànə bi Psalm mə,

‘Mmà'àmbi a swon a mbô Mmà'àmbi ghà mə:

Tswe a mbèè ɲikwɛɛ m̀n̄ m̀à' à,

43 ɲywe'e a noò yĩ mə m̀n̄ ka yĩ ghìrə ɲgàɲkibàâ jò ɲi àtètè m̀kòrê mo aà.’

44 Ma mùu ajàɲ mbə David a ka ntwonə yi ɲi Mmà'àmbi, a tigə m̀bu ntsyà aa la mbə mu David aa ɛ?”

Ajàn yïi mə Yesu à le ɲwà'àsə bə ñlon ɲgǎɲndi'i nòɲsə aà
(Mt. 23.1-36; Mk. 12.38-40)

⁴⁵ Ajàɲ mə bə bitsim le si yu'utə annu yïi à le si swonə aa, Yesu a swon a mbo ɲgǎɲyɛgənnu ji mə,

⁴⁶ “Nì ka ntsyəsə ghuu nlon ɲgǎɲndi'i nòɲsə, bo kòɲə nì ɲka ɲwɛ'ɛ ndàɲə itsə'ə ɲkarə ni ju, ɲkii ɲkɔɲə ni mə tá bə ka ntsa'atə nì waa nì àghu'usə a mītaa; ɲkɔɲə a ntswe nì ìlən jïi i tswe a mbïi aa a ndāɲghòtê, ɲkii ɲkɔɲə nì ìlən jïi i kɔ'ɔnə aa a adigə adinà.

⁴⁷ Bo nì'ì ni bìkwĩ'ĩ bì bāɲgyè, ɲkwɛrə nì ɲjoò jyaa ni mīla'à myaa, m̃bagilə ntsa'atə nì Nwĩ nì ndaɲə mighàà. Wa ɲgi'ì yïi i ka yï kuu a nu bo aa i ka yï swèrè.”

21

Ñkabə ñtsà'atə Nwĩ ɲkwĩ'ì mǎɲgyè wá
(Mk. 12.41-44)

¹ Yesu a tswê a mûm ndâmà'anwĩ ɲɲentə atû yi nlentə nyə ajàɲ yïi mə ɲgǎɲkabə i le si ɲɲə nì ɲkabə a mûm ɲkòm mmà'anwĩ aà.

² A le ɲki nyə ɲkwĩ'ì mǎɲgyè yï mò'ɔ yïi mə à le mbə ɲgàɲàmfum aa a tsyâ ñɲɲ ibà'atə ɲkabə copper ji baà, ndùú yi i bə tsɔ kabà yï m̃fùùrè.

³ Yesu a swon mə, “Mè swon tsi'ĩ annu ɲɲkɔɲ a mbo bù mə, ɲkwĩ'ì mǎɲgyè ghû mə à ni ɲgàɲàmfum aa, à ɲɲ ɲkabə fàa mûm ɲkòm ntsyatə bə bitsim;

⁴ ñlon mə bo swatə aa tsi'ĩ mûntsirê a ni ɲkabə yïi bo luu nì yù aa mma'a Nwĩ ni yu. Lâ mǎɲgyè ghû mē à ni ɲgàɲàmfum aa, à kòòntə aa ɲkabə ñtsim yïi mə à tswe ni yu aa mfa.”

Ajàn yïi mə Yesu à le ɲghàà ñlon annũ nsà'a Ndâmà'anwĩ aà
(Mt. 24.1-2; Mk. 13.1-2)

⁵ Bo bì mɔ'ɔ bì le si ghàà nì ànnu ñlon ajàɲ yïi mə bì le ɲghùrə ndâmà'anwĩ nì ɲgò'ò jïi i le naɲsə mbɔɲ mbòɲ aa, bo bì ni njoo jïi mə bə le mfa a mmà'a Nwĩ ghu aà. Bo kà mē aa ghaa laa, Yesu a swon mə,

⁶ “Njoo mà jû tsim mə ni yə aa, ɲjwi yï mò'ɔ i zĩ mə Kaa tsi'ĩ ɲgò'ò yï m̃fùùrè kaa i ka yï wa'ǎ a atu yï mò'ɔ bú nɔɲə. Bì ka yï sà'à tsi'ĩ tsim mà'ànə a nsyê.”

Annũ nyə ɲgi'ì bo bì ajàɲ mə bì ka yï kɪ tso'ɔ akorə bɔɔ
bì Kristo aà
(Mt. 24.3-14; Mk. 13.3-14)

⁷ Bo bètə yi mə, “Ndì'innu, naɲsə nwon tá bĩ'ĩ yu'u, innu ma jû i ka yï fè'è aa a noò àkə aa ɛ? Alənsə yïi mə a ka yï

dì i mə nòò mǝ'ê ìnnù ma jù à tìgê ñku'u aa, a nì aa akə aa ɛ?"

⁸ A swon a mbo bo mə, "Nì ka ntsyəsə ghūu tsee lǝ lèè tâ ñù tsù à bwe'esə ghūu; ñlon mə bə bǝ ghà'atè ka yǝ zǝ nì ìkùm gha, i ki swonə nì mə, 'Mè nì yu wâ!', 'Nòò wa à kòontè mǝ!' Nì tsuu waa ki yònè.

⁹ Bɛɛ mə nì yu'u mə bi mà'a ntsò, kə bɛɛ mə nì yu'u annù ñlon ìyòn, nì tsuu ki bɔ'ɔ si'i si'i bə; ñlon mə ìnnù ma jù i tswe nì mǝò mǝ'ɛ ya'a; kaa mbǝ i ka yǝ wa'a aa tsi'i ma mùu noò ghensè ñlwi'i."

¹⁰ Yesu a ghèè nì mbǝ a nswon a mbo bo mə, "Itòò i ka yǝ ki mà'a ntsò bo bi jǝ mɔ'ɔ, tâ itòò jǝ mə bifò bu'utə aa tâ i ki ñka mma'anə bo bi jǝ mɔ'ò;

¹¹ ñsyê i ka yǝ ki tsigìnə tsi'i nì mǝtǝ, tâ mǝkwenə à kuu ala'a, tâ mǝghòò mǝ ñkwǝn bə tâ mǝ fɛ'ɛ a idigə idigə; ìnnù jǝ swèrə ñswerə bo bi ìlènsə jǝ wè i ka yǝ ki fɛ'ɛ a mbà'à nìkàn.

¹² Mbɔn tâ ma juù ìnnù i ka mǝfɛ'ɛ, bɔn bi ka yǝ ki banɛ nì ghūu, i kǝ tsɔ'ɔ nì àkòrə yuu. Bi ka yǝ ki tswatə nì ghūu i fa nì a ndanɣhotə tâ bi ka nsa'a, i kǝ mà'à nì ghūu a ndàtsanə. Bi ka yǝ ki ghèè nì bù a nsi bifò bo bi Gúmnaà ñlonə annù ìkùm ghà.

¹³ Ma yù a ka yǝ fa abwarə a mbo bù mə nì swon annù yà.

¹⁴ Mbə a fɛ'ɛ ma mùu ajàn nì tsuu ki tanɛ annù yǝ mə nì ka ghìrə swon fǝ'isə ibǝ nú ghūu ghū aa mbɔn tâ nòò à ku'u;

¹⁵ ñlon mə mə ka yǝ fa nìghàà bo bi mǝtsyè a mbo bù, a ajàn yǝ mə kaa mbə bə bǝ mə bi nǝ isa'a a nu bù aa kaa mbə bi wa'à lìgìtə kə ki ntuu.

¹⁶ Tsi'i bǝtaà buu nì bǝndé buu, nì bɔɔ bi màà buu, nì bǝngwè'ê buu, bo bi ìkà'á juu, bi ka yǝ fèè ghūu. Bi ka yǝ tswatə ghūu bǝ mɔ'ɔ fa mə bi zwitə.

¹⁷ Bə bǝtsim ka yǝ bàà ghūu ñlon ìkùm ghà.

¹⁸ Lá kaa tsi'i ìnònètù yùù yǝ mǝfùèrə kaa mbə yǝ wa'à bwê.

¹⁹ Nì bə tǝnɛtǝ i bǝ ñgi'i bɔn nì ka yweensə mǝbǝ mǝ nú muu.

Yesu a ghaà ànnù ñlon ajàn yǝ mə bi ka yǝ ta ñgi'i nì ala'a Yerusalem aà

(Mt. 24.15-21; Mk. 13.14-19)

²⁰ "Mbə nì yǝ nyə ñgǝntsò i karisə Yerusalem, nì zǝ mə nòò nta ñgi'i ghū à kòontè mǝ.

²¹ Màà noò tâ bə bǝ mə bi tswe a ala'a Yudea aa bi fɛ'ɛ ñkhəkə ñkɔ'ɔ ñghɛɛ a itu mǝnta'à, tâ bǝ mə bi tswe a mǝm

ñjò'ò àlà'a aa bì fè'ekə, tâ bii mə bi tswe a mbèè ifò aa tâ bì tsuu bu ñkūu a mûm ñjò'ò àlà'à;

²² ñlon mə ñjwi mà jû à ka yĩ bə aa noò yĩ Nwĩ à ka yĩ ndĩ ñgi'i a nu bə bi, a nlwensə innu tsim jii mə bi ñwa'anə a mum ñghàà ni Nwĩ aa.

²³ Wɛɛ! Ñgi'i bīmaburə bi ato'o bo bì yĩ bii mə bi nonjə bɔɔ maa nĩ ñjwi ma jya aa! Ñlon mə ñgi'i yĩ ñwè i ka yĩ tswe fàa atu nsyê, tâ Nwĩ à di'i alwintəŋə yi a nu bə ma bû.

²⁴ Bi ka yĩ zwitə bə bĩ ghà'atə ni munwĩ ntsò, i tigə tswatə waa nĩ ibù'u ntsò, i ghèè ni bo itoo itoo; tâ bītizi Nwĩ bi kuu Yerusalem i nanjə ki kwārə, i tigə nni'i nĩ bə, i ywe'e noò yii mə Nwĩ à ləə mə tâ bo ghirə ma yû annu aa, à zi mmè.

Ajàn yii mə Mu Nù à ka yĩ bũ bii aa

(Mt. 24.29-31; Mk. 13.24-27)

²⁵ “Hènsə i ka yĩ ki fè'ɛ a ni ninnò, bo bì a ni sàŋ bo bi ni mìnjɔŋ. Tâ bə a itoo itoo bì tswe a mûm ñgi'i tâ itu jyaa buurə a ajàn yii mə bi yə miyaa bo bì ikànə ñki i tigə burə ju'u aa.

²⁶ Bə ka yĩ tigə bɔ'ɔ ñlon innu jii mə i fè'è a mbi aa, i tigə wòkə tsi'ĩ tsò iku njoò; ñlon mə bi ka yĩ tsigə ida'a tsim jii i tswe a aburə aa.

²⁷ Maa noò tâ bì yə a Mu Nù tâ à ka nzi ni a mûm mbà'à ni mɪdà'à ni ñgha'a nĩ wè.

²⁸ Mbə nĩ yi nyə ma juu innu i loginə ñka mfe'ɛ, nĩ biinè ntəə ɲentə itú juu a ndəŋ ñlon mə nòò ntsu'ú atú yuu à kà mē aa ñkoontə aa.”

Annù yii mə mbə bi yəgə nĩ àti figè aa

(Mt. 24.32-35; Mk. 13.28-33)

²⁹ Yesu a gheè nĩ mbĩ ñnaa ñghàà nuà a mbo bo: “Lèntə nĩ àti figè bo bì itĩ jĩ mɔ'ɔ;

³⁰ a yi mbə noò yii ntaà ji i fi'isə mə iyən jĩ fii aa, nĩ zi mə nòò ntsu mbəŋ à tigə a abô.

³¹ A kī mbə nĩ a ɲɲɲ ɲɲɲ mə, nĩ bə yə tâ innu juà i ka mfe'ɛ bonj nĩ zi mə nòò annu nifò Nwĩ à kòontə mē.

³² Mə swonj tsi'ĩ annu nĩŋkonj a mbo bù mə, kaa nìwàà ni bə nuà nĩ ka wa'à tsyà ti ghə innu ma jû tsim i fè'è mē.

³³ Aburə bo nsyê ka yĩ tsyà, lâ kaa tâ ñghàà na nĩ wa'à tsyà.

A ku'unə mə ta nĩ ka ntswe nikərə

³⁴ “Nĩ ka ntsyəsə ghuu ntsuu mibii mi nũ muu bo bì noò ghùu si'i si'i kī fa ñlon annu miji bo bì a ñka nnô, bo bì innu jii mə i nwùgə nĩ ghuu fàa mûm ntswéntii aa bonj ñjwi mà ya i ka yĩ wĩ'ikə tswa ghuu tsò mātāa.

³⁵ Nlon mə njwi mà ya ì ka yĩ zĩ aa a mbo bè bĩtsim bii mə bi tswe fàa atu nsye aà.

³⁶ Nì ka nstwe nìkərè a ngòṅ bìnòò bĩtsimè, òtsa'atè nĩ Nwĩ mə mbə a fa mĩtĩ mĩi mə mbə nĩ yĩ ñkhə innù ma jũ tsim mə i ka yĩ ki fè'è aà, tã bàṅnə təə a nsi Mu Nù."

³⁷ Yesu à lɛ si dī'ì nì nìghàà nì Nwĩ a ndàmà'anwĩ a njwĩ tsimè. Mbaṅnə ngħèè nìlɛ nĩ nta'a yĩi mə bi lɛ si twonə nì Olive aa nītugə.

³⁸ Tsi'ĩ a mbà'a mbà'à bè bĩtsim lɛ si zĩ a ndàmà'anwĩ a nyu'u ànnù yĩi mə à lɛ si dī'ì aà.

22

Ajàṅ yĩi mə bi lɛ ntaṅə annũ atu Yesu aà

(Mt. 26.1-5; Mk. 14.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ Nòò ñkùrè àbaa ti kò'ò wa, noò wa yĩi mə bi lɛ si twonə nì Passa aa, à lɛ ñkù'ù,

² bĩlĩ bi ngǎṅmà'a Nwĩ bo bi ngǎṅndĩ'ì nòṅsè bi kà mbò'ò bè bya ntigə nloò nĩ àjàṅ mə bi ka ṅe'esə zwitə Yesu.

Ajàṅ yĩi mə Judas a lɛ mbii mə yu ka fèè Yesu aà

(Mt. 26.14-16; Mk. 14.10-11)

³ Satan à lɛ ñkuu a ato'o Judas wa yĩi mə bi lɛ si twonə nì Iscariot aà, mbə ñgàṅyègənnù Yesu wa yĩ mò'ò a titĩ bya nìghũm ntsò baa aà.

⁴ Judas à lɛ nlò ñghɛɛ yi, ñghɛɛ ntaṅtə bo bi bĩlĩ bi ngǎṅmà'anwĩ bo bi bĩlĩ bi ngǎṅmbê ñdàmà'a Nwĩ a ajàṅ yĩi mə yu ka fèè Yesu a mbo bo aà.

⁵ Bo lɛ nnaṅsə ndoritə tsi'ĩ mbê ànnù, mbii mə bo ka fa ñkabə ghu mbô.

⁶ Judas à lɛ ñki mbii, n̄tigə nloginə ñka nloò nĩ m̄anjĩ yĩi mə mbə yu fèè Yesu a mbo bo ti ghè mə bè zĩ.

Ajàṅ yĩi mə Yesu bo bi ñgǎṅyègənnu ji lɛ n̄ji m̄iji mə Passa aà

(Mt. 26.17-25; Mk. 14.12-21; Jn. 13.21-30)

⁷ Njwi ì lɛ ñkù'ù àjàṅ mə bi taṅtə annũ njwĩ Abaa ti kò'ò, ñwa nĩ m̄u m̄bĩnjèrè Passa aa,

⁸ Yesu a too Peta bo Jɔn, n̄swon a mbo bo mə, "N̄i ghɛɛ ntaṅtə m̄iji m̄i Passa, a ajàṅ mə b̄i'ìnè ka ji aà."

⁹ Bo betè yi mə, "B̄i'ì ghɛɛ taṅtə aa fə ɛ?"

¹⁰ Yesu a kwi'ì a mbo mə, "A ajàṅ mə nì ka ki kuu ghèɛ a njò'ò àla'a aa, nì ka yə ñũ tã à be'e àntòò ñkĩ, n̄i yə, n̄i yonə yì nyon ñkuu a nda yĩi à ka kuu ghu aà.

11 Nì kuu nì swon a mbo m̀bôn nda wa m̀ə, 'Ndì'innnù à b̀etə m̀ə, nja'à nda ỳi b̀i' b̀i ngǎnyəgənnù ja ka jì Passa ghu aa ì f̀ə aa ɛ?'

12 Bon a ka d̀i' nja'à nda ỳi ɲwè ỳi m̀ò'ɔ a ndon ỳi m̀ə ɲjoo ì tswe ghu aa t̃a nì nan̄sə."

13 Bo l̄ə ɲghèè ɲyə ɲgòn innù tsim tsi'ɪ wa ajàn m̀ə Yesu à l̄ə nswon a mbo bo aa, ntigə nnan̄sə njoo nji Passa jyā.

Ntarə Mmà'àmbi

(Mt. 26.26-30; Mk. 14.22-26; 1 Kor. 11.23-25)

14 Nòò nji Passa wa à kù'ù m̀ə, Yesu bo b̀i ngǎnyəgənnù jì bo tswè a atu atètè,

15 a swon a mbo bo m̀ə, "M̀ə ghìrə nan̄sə nlɔɔ m̀ə m̀ə jì miji mi Passa bi'inè ì b̀on yə ɲgi'ì.

16 M̀ə swon a mbo bù m̀ə kaa m̀ə ka yi wa'à miji mà m̀u bù nji ì ywe'e a noò ỳi m̀ə ànnù nifò Nwĩ a ka ỳi z̃i t̃a nji'ì ànnù ỳi b̀i jì ghu aa t̃a ì nan̄sə nlaa."

17 Yēsô à logè ndôn m̀lù'ù m̀fa mbi'ikə a mbo Nwĩ nswon m̀ə, "Nì ko nno ɲkwɛrɪnə nì yu.

18 M̀ə swon a mbo bù tsi'ɪ annù n̄kon m̀ə, kaa m̀ə ka ỳi wa'a m̀lù'ù bù n̄no, ɲywe'e noò ỳi m̀ə ànnù nifò Nwĩ a ka ỳi z̃i aà."

19 A tigè m̀bu nlògə abaa, m̀fa mbi'ikə a mbo Nwĩ, m̀batə m̀fa a mbo bo, nswon m̀ə, "A n̄i ìb̄inù gha ì ghuà, ỳi m̀ə ka fa a atu bù aà. Nì tigè ɲghìrə ma mùu ajàn ɲwa'atə n̄i ghā."

20 Tsi'ɪ maa ajàn, a k̄i m̀fa ndon ya a mbo bo a noò m̀ə bo jì m̀ə miji mya m̄nsə aa, nswon m̀ə, "N̄don yulà, à n̄i àkàà ỳi fii ỳi m̀ə Nwĩ à w̄arə b̀u bo n̄i àl̄ə n̄u ya ỳi m̀ə b̀i ka saansə a atu bù aà.

21 "L̄a, ỳə n̄i, ɲù ỳi m̀ə à f̀èe gha aa, à tswe f̄aa atu atètè n̄i bi'ɪ yu,

22 L̄a ànnù ma ỳu a ka yə Mu ɲù aa tsi'ɪ ajàn ỳi m̀ə b̀i l̄èè n̄t̄e'ɛ ntantə nl̄ə aà, l̄a ɲgi'ɪ ỳi n̄swèrə a nu ɲù ỳi m̀ə à f̀èe ỳi aà."

23 Bo logìnè ntigə mbetə nlɔɔ a tit̄i bo m̀ə m̀bə a nan̄sə m̀bə aà wò ỳi m̀ə m̀bə à ghìrə ma yu ànnù aa l̄ə!

A jàn ỳi m̀ə àswun̄nə à l̄ə mf̄è'è n̄lon̄ ànnù ɲù ỳi m̀ə à n̄i ɲù ỳi ɲwè aà

24 Aswun̄nə a l̄ə mf̄è'è a tit̄i ngǎnyəgənnù Yesu, bo loò n̄i n̄zi m̀ə ɲù ỳi m̀ə à n̄i ɲù ỳi ɲwè àkò'òntsirə a tit̄i bo aa n̄i wò ɛ?

25 Yesu a swon a mbo m̀ə, "Bifò bi b̄tiz̄i Nwĩ bo bu'utə b̄ə byaa laa bù'utè. B̄i twon̄ə n̄i b̄it̄a bi ala'à byaa laa n̄i ngǎngghìrə ìb̄on̄ə.

26 Lâ tâ à tsuu maa ajàŋ bə a mbo bù. A ku'unə mə nù yïi mə à nì akò'òntsirə a titiì bù aa tâ à bə tsi'ĩ tsǒ mûŋkhə yïi mə à kə'ə nsigə nlwi'isə. Tâ b̈itsyàsə a titiì bù bì bə tsi'ĩ tsǒ ñgàŋəfà'à.

27 A ghà'atə wò aa ε? Nù yïi mə à tswe a atu atetə ñji aa kə nù yïi mə a tsyàsə miji aa ε? A laa mə à nì nù wa mə à tswe ñji aa. Lâ mè bàŋnə ntswe a titiì bù aa tsi'ĩ tsǒ nù n̈tsyàsə miji.

28 “Nì tswè mè bi'inè a mûm ñgi'ĩ n̈tsim yïi mə mə yə aà.

29 Tsǒ mə Taà ghà à fà mè mida'a a mbo mè mə tâ mè ka nsa'a mbi yù aa, mè k̈i mfa ma myaà m̈idà'à a mbo bù.

30 Nì ka yĩ k̈i j̈i k̈i nno a atu atetə mè a mûm ànnù nifǒ mè. Nì ka yĩ k̈i ñŋaŋnə n̈i ìbèrè i k̈i sa'a n̈i ìtsə baIsrael jya ñghûm n̈tsò baà.

*Ajàŋ yïi mə Yesu à lə nswon mə Peta à ka tuu yi aà
(Mt. 26.31-35; Mk. 14.27-31; Jn. 13.36-38)*

31 “Simon, Simon, yu'utə! Satan à lə mbetə mə yu ywe'etə ghuu tǎ səgə ghuu tsǒ abaa,

32 lâ mè tsà'atə mè Nwĩ a atu wò, Simon, mə tâ àb̈iinẗi yò tsuu lǒ b̈orə. Bε ε b̈èŋkə ghò mbi a nu mè, ò l̈iginè n̈niŋ mida'a a nu b̈il̈im bō.”

33 Peta a kwi'i mə, “Mmà'àmbi, mè tàn̈tə mə mè ka kuu atsaŋ bi'io, i k̈i kwo bi'io.”

34 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Mè swon a mbo wò Peta mə, m̈bon̈ tâ àŋkəgə à ẗon̈ n̈tugə s̈i, bon̈ ò tuu mè gha ñgàà j̈i tarə nswon mə kaa ò s̈i gha z̈i.”

Annù yïi mə mbə bi ghirə a noò ñgi'i aà

35 Yesu a betə ñgǎnyəgēnnù j̈i mə, “Nòò wa mə mè lə ntoo ghuu nswon a mbo bù mə nì tsuu ab̈osà l̈ògə, n̈tsuu ab̈àà l̈ògə, ñk̈i tsuu ntam n̈l̈ògə aa, nì lə mbaa mbon̈ əyò yĩ tsu aa ε?”

Bo kwi'i mə, “Ŋgaŋ.”

36 Yesu a swon a mbo bo mə, “Lâ, ts̈its̈on̈ nù yïi mə à tswe n̈i àb̈osà ÿi n̈i àb̈àa ÿi aa, tâ à l̈iginè n̈l̈ògə. Nù yïi mə à s̈i n̈i munwĩ n̈tsò tswe aa, tâ à fee akútə ÿi nyuu ghu.

37 Nlon̈ mə, mè swon a mbo bù mə, annù yuà yïi mə aŋwà'ànè Nwĩ a swon aa mə: ‘A yē ñgi'i tsi'ĩ tsǒ ñgàŋmbù'ù ìnnù j̈i bi' aa, ka b̈òontə m̈bi'i ñgaà yà, n̈lon̈ mə ñg̈on̈ ìnnù ts̈im j̈i mə bi lə ñŋwà'ànè m̈bi'i ñgaà yà aa i kà mè aa mfe'ε m̈b̈òontə.”

38 Ñgǎnyəgēnnù j̈i i swon mə, “Yê, b̈imunwi bi n̈tsò bi baa b̈i bulà, Mmà'àmbi.”

A kwi'i mə, “Wa a kù'ù mè.”

*A àjàn mə Yesu à le ntsà'atə Nwĩ a atu Nta'a Olive aà.
(Mt. 26.36-46; Mk. 14.32-42)*

³⁹ Yesu à le mà'atə njò'ò àla'à Yerusalem mfe'ε yi, tsi'ĩ ajàn yĩ mə à le sì gha'asə nghirə aà, mfe'ε nghèè yi a atu nta'a Olive. Ngǎnyəgənnù jì i le nyònè yi bo bo kò'ò nghèè ghu.

⁴⁰ A kò'ò mē ṅkuu ghu, nswon a mbo bo mə, “Nì ka ntsa'atə Nwĩ tǎ wa'à a ṅkìrè Satan lô ṅwo.”

⁴¹ A swon mē laà, mma'atə waa nghentə, àgha'a a boò nsa'atə tsi'ĩ muntsirê, nswetə miku'utê mi a nsye, ntsà'atə Nwĩ

⁴² nswon mē, “Taà, mbə ò bii bon ò tse kwere ndôn ṅgi'ì yù a mbo mē nlò'osə. Lā mə kòn aa a nghirə bē ànnù yĩ mə o lòò aà; kaa wa'à bə à yĩ mə mē lòò aa bē.”

⁴³ Angel à le nlò a aburə nsigə mfa mitì ghu mbô, [

⁴⁴ Tsó mə ntì yì i le mburə nluu nì àjəṅnə aa, a bú ṅgaansə mitì mi ṅku'usə ntsà'atə Nwĩ tsi'ĩ nìtì nìtì, nìlìgìnə, àlìgìnə yĩ mə a le mfè'è ghu nu aa a tigè nsigə ntsiṅkə, mbə tsó itàa aləè.]*

⁴⁵ A lò mē wa adigə ntsà'atə Nwĩ mbi nzi fu wa mbèe ṅǎnyəgənnù jì jya, nyə waa bi bwii nlon mē àjəṅnə yĩ mə a le nluu a ntì bo aa a le nghirə bo borè.

⁴⁶ A betə a mbo bo mə, “Nì bwii aa àkə aa ε? Nì biinə ntswe ṅka ntsa'atə Nwĩ tǎ wa'à a ṅkìrè Satan lô ṅwo.”

*Ajàn yĩ mə bi le ntswa Yesu aà
(Mt. 26.47-56; Mk. 14.43-52; Jn. 18.3-12)*

⁴⁷ Yesu à kà mē aa ṅghaa laà, kaa mburə ti mǎṅsə, nòòò bē i ywunə nzi, Judas, ṅù yì mò'ò wa titì ṅǎnyəgənnù Yesu jya nìghúm ntsò baa, à le mbə yu yĩ mə à le ntsyà mbĩ yàà, ndi'ì nì mǎnji a mbo bo. Judas à zì mē, ntsya nghèè a mbèe Yesu mə yu nɔṅ mighègə mi.

⁴⁸ La Yesu a betə ghu mbo mə, “Judas, nǎṅ mighègə mi Mu Nù à laa mbə mǎnji yĩ mə ò tse tsyà ghu i fèè yi aa ε?”

⁴⁹ Ngǎnyəgənnù jya jii mə bo bi Yesu le ntswe aa, bi yè mə annù yĩ mə a le ntswe ghu aa, mbetə yi mə, “Mmà'àmbi, o lòò mə tǎ bĩ'ì to waa nì boonwi bi'ì aa ε?”

⁵⁰ Nù nìbò wàà yì mò'ò a burə nlògə munwi ṅkwyε atôṅnə abù'u ṅgànmà'a Nwĩ yì ṅwè yì mǎ'à ghu nlò'osə.

⁵¹ Lā Yesu a swon a mbo bo mə, “Wa a kù'ù mē!” Nghensə abò yi mməontə atôṅnə ṅù wa ghu ṅghurə yì.

⁵² Yesu a tigè nswon a mbo bìlì bi ṅǎnmà'a Nwĩ bya bo bì a mbo bĩsyàsə bi ṅǎmbé ndāmà'anwĩ bya nì a mbo bĩtə bi ala'a bya bii mə bi le nzi a ntswa yu aa mə, “Nì zì nì

* 22:44 Kaa àtì ma yù a sì mǎm ṅwà'ànè jì mò'ò tswè.

nwi ntsò a bò'ò nì mibu'u aa a ntswa mè tsò nì zi a mbanjə ʔngəmghee aa ɛ?

⁵³ Tigə mə kɪ si tswe bi'inə a ndāmà'anwɪ aa tsi'ɪ njwi njwi aa ɛ? Tigə boŋ nì lɛ mbaa ntswa gha aa maà noò. Lâ tsitsòn ʔ nì nòò ghùù, nòò yìi mə nù wa yìi mə a sa'a mfii idìgè ʔ fa mɪda'a a mbo bù aà."

Ajàn yìi mə Peta à lɛ ntuu Yesu aà

(Mt. 26.57-58,69-75; Mk. 14.53-54,66-72; Jn. 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Bi lɛ ntswa Yesu nlogə yi ŋghɛɛ nì ghu a ndùgə ŋgənmà'a Nwɪ yì ɲwè. Bi lògè mə yi ŋka ŋghɛɛ nì ghu aa, Peta a tigè ɲyonə, ɲyon aa tsi'ɪ a sà'a agha'à.

⁵⁵ Bi lɛ ŋjètə mɔ'ò a titii nsàŋàbèè yâ, Peta a yôn ɲtigə ŋghɛɛ tsitə bə bya bii mə bi lɛ ntswe ghu aa, bo bo tigè ɲyɔ'otə.

⁵⁶ Ngəŋàfà'a ŋgənmà'a Nwɪ wa yì mǎŋgyè yì mò'ò ʔ yè mə yi a tswè wa adigə mɔ'ò aa, nte'ɛ mi'ɪ mi ghu nu nlii, nswon mə, "Nù ghulà mə, ʔ ghìrə ŋki tswe bo bi Yesu!"

⁵⁷ Lâ Peta a tuu nswon mə, "Mǎŋgyè, tsi'ɪ nɛzi yì, kaa mə sɪ yi burə nzi zi!"

⁵⁸ Mu fɪbàŋtə ʔ bù mə ɲghəə ki bə, nù yì mò'ò a yê Peta, nswon mə, "Tigə 0 bə aa nù nìbò wàà yì mò'ò aa ɛ?"

Lâ Peta a kwi'i mə, "Mbâ ghulà, wa kaa mə sɪ ghu bə!"

⁵⁹ Nòò ʔ bù mə ntsya yì mfùùrè, nù yì mò'ò a bú nzi nligìnè nswon tsi'ɪ niti mə, "Tsi'ɪ annù nɲŋkonə, nù ghulà ʔ ghìrə ntswe bo bi Yesu, nlon mə ʔ nì mu Galilea aà!"

⁶⁰ Lâ Peta a kwi'i mə, "Kaa mə sɪ annù yìi mə o ghàà nswon aa zì!"

Tsi'ɪ maa noò mə ʔ kà mə aa kwi'i laa, ʔŋkègè a tɔŋə.

⁶¹ Mmà'àmbi a karikə yi nte'ɛ mi'ɪ mi ntsinə nlii Peta, Peta a wa'atə ànnù ya mə Mmà'àmbi ʔ ghìrə nswon ghu mbo aa mə, "Mboŋ tâ ʔŋkègè ʔ tɔŋ ŋgaa jì baa nɪtugə sɪi, lɛ boŋ 0 tùu mə ghâ ɲgàà jì tarè!"

⁶² Peta ʔ lɛ mfè'è ŋghɛɛ a abɛɛ, nnanjə nyə'ə tsi'ɪ mbə ànnù.

A àjàn yìi mə bi lɛ ŋka ŋwye nɪ Yesu ɲghɔɔ nɪ yi aà

(Mt. 26.67-68; Mk. 14.65)

⁶³ Bə bya bii mə bi lɛ sɪ bɛ nɪ Yesu aa bi lɛ sɪ tigə ŋwye nɪi ɲkii ŋghɔɔ nɪi.

⁶⁴ Nlogə atsə'è ɲkwerə mi'ɪ mi ghu, mbetə nɪi mə, "A gho aa ʔ ghò wò? Twi ɲù yìi mə ʔ ghòò gho aà!"

⁶⁵ Bo lɛ ŋki mbu nswon innù jì ghà'atə mbəgìtə yi ghu.

Ajàn yïi mæ bi lɛ nlògè Yesu òzi ni ghu a nsi ngǎndasa'a aà

(Mt. 26.59-66; Mk. 14.55-64; Jn. 18.19-24)

⁶⁶ Abèè a fù'ù mæ bità bi ala'a ni bìlìi bi ngǎnmà'a Nwĩ a bò'ɔ ni ngǎndi'i nònsè boòntè, bi logè Yesu òzi ni ghu a nsi ngǎndasa'a.

⁶⁷ Bo betè ghu mbo mæ, “O laa mbæ Ayɔ'ò Nwĩ wa aa ε? Bεε ò bæ aa ghu, ò swon bi'i yu'ù!”

A kwi'i mæ, “Mè tè'ε swon a mbo bù bon kaa ni sì bìi.

⁶⁸ Kè mbæ mè tè'ε mbetè ghu nĩ àbetè bon mbæ kaa ni wa'à kì ñkwi'i.

⁶⁹ Lâ nloginè sii, Mu Nù à ka tswe a mbèè ñikwεε Nwĩ yïi à tswe ni mĩdà'à aa nĩ mà'à.”

⁷⁰ Bo bitsim bi betè mæ, “Ma la a bæ mæ ò ni Mu Nwĩ aa ε?”

A kwi'i mæ, “Nĩ swòn mæ!”

⁷¹ Bo tigè ñswon mæ, “Kaa bi'i si bìyɛfə bi dàn bu nlòò! Tsi'i bi'i, bi'i yù'ù mæ yĩ'i ngaa annù yïi mæ à swòn aà.”

23

Ajàn yïi mæ bi lɛ nghèè ni Yesu a nsi Pilato aà.

(Mt. 27.1-2; Mk. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Nnòò bē bya bitsim i biinnè nlogè Yesu ñghεε mfa a mbo Pilato

² nloginè ñka nin innù ghu nũ: “Bĩ'i lɛ ntswa mbâ ghú a buurè nĩ àla'a, ñswonə ni a mbo bè mæ tâ bo tsuu bĩtáx a mbo Kaisa kì tu; ñkii nswonə ni mæ yu laa mbæ Ayɔ'ò Nwĩ wa yïi à ni mfò aà.”

³ Pilato a tigè mbetè yi mæ, “O bæ aa mfò baYuda aa ε?”

Yesu a kwi'i mæ, “O swòn mæ maa ajànè!”

⁴ Pilato a bú ñswon a mbo bìlìi bi ngǎnmà'a Nwĩ bo bì nnòò bē wa mæ, “Kaa mè sĩ nji'i ànnù yïi mæ mbæ mè ñn̄ isa'a a nu n̄ ghu aa zĩ.”

⁵ Bo bú ñkweensə nswon tsi'i n̄t̄t̄ mæ, “Innù j̄i mæ a d̄i'i aa, i gh̄irè mē bè tigè ñyɔŋə mbùurè n̄ id̄igə a mbù'ù àla'a Yudea ntsimè. A lɛ nloginè aa a Galilea, à kì mē ñtigə nzi faà ts̄its̄on̄è.”

A àjàn mæ bi lɛ nlògè Yesu ñghεε ni ghu a mbo Herod aà

⁶ Pilato à t̄i mæ yu'u maa ajàn, mbetè mæ, “Nù ghuà à ni mu Galilea ε?”

⁷ A t̄i mæ yu'u mæ Yesu à lɛ nlò aa wa mbù'ù àla'a mæ Herod à lɛ sĩ sa'a aa, ñtoo yi a mbo Herod, yïi mæ à lɛ ntswe a Yerusalem maa noò aà.

⁸ Herod à lɛ ndoritɛ si'i a nyɛ Yesu, nlon mɛ à lɛɛ nɛtɛ'e nyu'u innu tsi'i tɛtɛ nlon ngaà yɛ ntigɛ nloo nɛ nyɛ yi aà. A lɛ si wa'atɛ ni mɛ Yesu à ka ghɛrɛ alɛnsɛ yɛ mɔ'ò.

⁹ Maa ajàn, Herod a tigɛ mbetɛ ibetɛ jɛ ghà'atɛ a mbo Yesu. Kaa Yesu a wa'à yɛ tsu kwi'i.

¹⁰ Bilɛ bi ngǎnmà'a Nwɛ bo bi ngǎndi'i nɔɔsɛ bi fɛ'ɛ nɛzi ntɛɛ a mbɛ, nnaɔsɛ nniɔ innu jɛ tɛ tɛ a nu Yesu.

¹¹ Herod bo bi bisogyɛ bi bi loginɛ ntigɛ ntsa'a nɛ Yesu nkii nywe nii; nlogɛ atsɛ'ɛ yɛ siginɛ mma'a ghu nu, mbu ntɔo yi fu a mbo Pilato.

¹² Nloginɛ maa njwi, Herod bo Pilato bo boonsɛ ntigɛ mbɛ ika'a, nlon mɛ à lɛ ti bɛ aa bo bânɛ.

Ajàn yɛ mɛ bi lɛ ntsɛrɛ mɛ bi zwitɛ Yesu aà

(Mt. 27.15-26; Mk. 15.6-15; Jn. 18.28-38)

¹³ Pilato a tigɛ ntwon bilɛ bi ngǎnmà'a Nwɛ, bo bi bɛsa'a bi ala'a bo bi bɛ bya,

¹⁴ nswon a mbo bo mɛ, “Bù ghɛrɛ nzɛ ni nù ghù nswon mɛ a bùrɛ idigɛ. Tsɛtsɛn, mɛ lɛntɛ mɛ annu yi faà, a nsi bù, nyɛ mɛ kaa à sɛ annu ya yɛ tsu mɛ bù niɔ ghu nu aa fànsɛ.

¹⁵ Herod à lɛ nkɛ nyɛ mɛ kaa à sɛ annu yɛ tsu fànsɛ, mbu ntɔo yi fu a mbo bi'inɛ. Kaa nù ghù à sɛ annu yɛ tsu yɛ mɛ a ku'unɛ mɛ mbɛ bi zwitɛ yi ghu aa fànsɛ.

¹⁶ Maa ajàn, mɛ ka ghɛrɛ bi ghoo yi ntigɛ mma'atɛ yi tâ à ghɛɛ.” ((

¹⁷ A lɛ swon laa nlon mɛ a yi mbɛ ma mùu njwɛ ikòò aa bɛ betɛ a fi'isɛ ngànatsan yɛ mfùurɛ mfa a mbo bo.))*

¹⁸ Nnòò wa tsi'i tsim i yɛ'ɛ nswon mɛ, “Zwitɛ yi! Fi'isɛ Barabas, mfa a mbo bi'i.”

¹⁹ (Bi lɛ niɔ Barabas a ndatsan aa nlon mɛ à lɛ ghɛrɛ àla'a a bùrɛ, bɛ tigɛ ntɔ ntuu nɛ Kaisa, a kɛ nzwitɛ nù.)

²⁰ Pilato à lɛ nlòò mɛ yu fi'isɛ Yesu; maa ajàn, a bù ntsa'asɛ nnòò wà.

²¹ Bo bânɛ ntɔɔnɛ nswon mɛ, “Kwɛɛntɛ yi! Kwɛɛntɛ yi!”

²² Pilato a swon a mbo bo a nɛ ngaa yɛ mɛ i ywe'e ji tarɛ aa mɛ, “Ni lòò mɛ bi kweentɛ yi aa a ya? Annu yɛ bi yɛ mɛ à bù'ù aa à nɛ àkɛ aa ɛ? Kaa mɛ sɛ ghà annu yɛ mɛ à ghɛrɛ mɛ mbɛ bi zwitɛ yi aa yɛ! Mɛ ka ghɛrɛ tâ bi ghoo yi mma'atɛ.”

²³ Là bo bù nkɛ usɛ ntɔɔnɛ ghaa bɛ ni mɛtɛ nswon mɛ tâ bi kweentɛ Yesu, bo ghɛɛ nɛ mbɛ nkɛ ntɔɔnɛ nywe'e a noò yɛ mɛ Pilato à lɛ mbii mɛ bi kweentɛ yi aà.

* **23:17** Kaa àtɛ ma yɛ a sɛ mɛm nɔwà'anɛ jɛ mɔ'o tswɛ.

24 Pilato a tigè òswonj mə tâ bì ghìrə annù ya yǐi mə bo lə si betə aà.

25 A fi'isə ɲũ wa mə bo lə si betə aa, wa yǐi mə bì lə nnɪŋ a ndàtsaŋ nlonj mə à lə ɲghìrə àla'a a buùrə, a kî ñzwitə ɲũ aà, m̀baŋnə mfa Yesu a mbo bo m̃ə bo ghìrə ajaŋ yǐi mə bo lə si lòò aà.

*Ajaŋ yǐi mə bì lə ɲkwèèntə Yesu a ati bàŋnəbàŋnə aà
(Mt. 27.32-44; Mk. 14.21-32; Jn. 19.17-27)*

26 Bìsogyè bì lə nlògə Yesu ɲghɛɛ nɪ ghu, bì kà m̃ə aa ɲghɛɛ aa, mbòò Simon ɲũ Cyrene, yǐi à lə si kwɛɛ ñi a afò aà. Bo lə ntswa yi, m̀be'esə yi ñi àbàŋnə bàŋnə Yesu ya, ɲghìrə a tigè ɲyonə ghu ɲj̃m.

27 Nnòò b̃ə bì ghà'atə bì lə si kii nyonə nii; bàŋgyè b̃i m̃ə'ò bì lə ntswe a tit̃i bo, ɲyə'ə ñi Yesu, ñtɔŋnə mbo'o tsi'ĩ ñt̃i.

28 Yesu a b̃əŋkə yi nyə waa nswonj mə, “Bàŋgyè bì Yerusalem! Ñi tsee b̃ə gha k̃i yè'ə, ñi ka nyə'ə b̃ə ibĩnũ ghuu bo bì boò buu.

29 Nlonj mə nòò yǐ m̃ə'ò a z̃i mə b̃ə ka yǐ tigə swonj ñi mə, ‘A b̃əŋə ànnù bàŋgyè b̃i mə bì lèè ɲwa'à ñi b̃ə tswə aà, tsi'ĩ b̃i mə bì lèè ɲwa'ǎ b̃ə b̃i b̃ə kwe'e aà, k̃ə k̃i nnɔŋsə aà!’

30 A ñi nòò wa mə b̃ə ka yǐ tigə swonj ñi a mbo m̃inta'a mə, ‘W̃ə a nu b̃i'ĩ!’ Ɔ kii swonj ñi a mbo m̃inta'a m̃i k̃ègə mə, ‘Lò'òsə yi'ĩ!’

31 Nlonj mə m̀bə bì ka ɲghìrə laà ñi àt̃i yǐ fwɛ, b̃əŋ bì ka yǐ tigə ghìrə aa mə a k̃ə a noò yǐi mə àt̃i ya a yòò m̃ə aa ɛ?”

32 Bì lə ɲk̃i mfi'isə ɲgàŋəfànə ji baa a ɲkwèèntə waa bì Yesu.

33 Bì ghèè m̃ə ɲywe'e wa adigə mə bì lə si twonj ñi “Akwèè atu” aa, ɲkwèèntə Yesu ghu bo bì ɲgàŋəfànə jya ji baà, yǐ m̃fùùrə ghu mbèè a b̃ə ɲkwàb̃ə, yǐ m̃ə'ò ghu mbèè a b̃ə mà'à.

34 Yesu a swonj mə, “Taà, l̃i'ĩnə ifansənnù jyaa! Nlonj mə kaa bo s̃i annù yǐi mə bo ghìrə aa z̃i aà.”

Bì lə nyatə itsə'ə ji a tit̃i bo ñtumə ñi ib̃irə ghu.

35 B̃ə bya bì lə ntəə wa adigə nyə ñi ñnnù j̃i i lə si f̃è'è aà; la b̃isa'a bì ala'a bì baYuda bì lə si bàŋnə ɲwyɛ ñi nswonj ñi mə: “A lə nyweensə ñi badàŋ, tâ à yweensə ibĩnũ yi la ts̃its̃òŋə m̃ə m̀bə a b̃ə Ayo'ò Nw̃i yǐi mə Nw̃i à lə ntso'ò aà!”

36 Bìsogyè bya bì lə si kii ɲwyɛ ñi yi; ñtigə ɲghɛɛ mfa m̃ilù'ù m̃i ts̃ə'ə ghu mb̃ò,

37 ñswonj mə, “Yweensə ibĩi nũ gh̃o mə m̀bə ò b̃ə Mf̃ò baYuda!”

38 Bì lə ɲɲwà'ànə annù m̀bɛɛ wa atu ati bàŋnə bàŋnə ghu atu mə: “A ñi Mf̃ò baYuda à ghuà.”

39 Ngànjàfànè wa yĩ mò'ò a kî mbəgitə Yesu nswon mə: “O laa wa'ă Ayo'ò Nwĩ wa bə aa ε? Yweensə ibiinu ghə ŋki nyweensə yi'i!”

40 Yĩ mò'ò wa à bāñnè ñwenə yi, nswon mə, “O si Nwĩ bə'ò aa ε? Bi ghirə ntsərə isa'a ghə aa a ŋɔŋ ŋɔŋ tsɔ yĩ.

41 Bi ghirə ntsərə yi'io isa'a aa i ku'unè nĩ ànnu yĩ mə sɪ lə ŋghirè aà; lā ŋghɛɛ ni yu, kaa à sɪ annu fānsè.”

42 A tigè mbu nswon a mbo Yesu mə, “O yi ò wa'atə gha mbă Yesu, wa noò yĩ mə ò ka yĩ zĩ tsɔ mɔ'ò aà!”

43 Yesu a swon ghu mbo mə, “Mè swonə a mbo wò tsi'ĩ annu nĩkon mə, tsi'ĩ sii, ò ka ghirə tswe a pàràdisò bi'io.”

Ajàŋ yĩ mə Yesu à lə ŋkwo aà

(Mt. 27.45-56; Mk. 15.33-41; Jn. 19.28-30)

44 Nòò à sɪ'ĩ mē, itugə i fii ŋkusə ala'à tsim ŋghɛɛ nywe'e a ni nòò nyon nòò.

45 Atsə'ə ya yĩ mə a lə ŋkwəsə mūm ndāmà'anwĩ aa, a lə mbò'ònə a titi.

46 Yesu a tɔŋnə nyə'ə nĩ tii nswon mə, “Taà, mè nɔŋ mə azwĩ ya a mbo wò!” A swon mē laà, ntigə ntsii.

47 Atu bisogyè ya a yè mə annu yĩ mə a fe'ε aa, ŋgha'asə Nwĩ, nswon mə, “Tsi'ĩ ànnu nĩkonə, à lə mbə aa ŋu yĩ innu ji tsinè!”

48 Bə bya bitsim bii mə bi lə mbòò a nyê ànnu yĩ mə à lə mfɛ'è aa, bi lə nlò ntigə ŋkwɛɛ waa a ndugə bo, ŋwetə mbò myaa nlon mə minti myaa lə nluu nĩ àjəŋnə aà.

49 Bə bitsim bii mə bi lə nzi Yesu aa, bo bi bəngyè bya mə bi lə nlò a Galilea nyonə yi aa, bi lə ntəə a sà'a agha'a nyə annu ma yā.

A ajàŋ yĩ mə bi lə ntwiŋə Yesu aà

(Mt. 27.57-61; Mk. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

50 Nù yĩ mò'ò à lə ntswe ghu, ikūm yi i bə Joseph, mbə ŋu yĩ mò'ò a titi ŋgāndasa'a, mbə nù yĩ siginè yĩ mə ànnu yi lə ntsinə, bə kii mbə'ò nĩ.

51 Kaa à lə ŋwa'ă annu ya mə bi lə ntsərə ŋki ghirə aa, bii. A lə nlò a ala'a Arimathea, a mbù'u Yudea, nyu'utə nĩ ànnu nifò Nwĩ.

52 A lə ntigə ŋghɛɛ a mbɛɛ Pilato, mbetə aku Yesu ya mə yu lògə i ghɛɛ twiŋə.

53 Ntigə nsigisə akū yi ya a nsyɛ, ñlim nĩ àtsə'ə yĩ fù'ù yĩ siginè, ŋghɛɛ nniŋ yi a mum nisyè nĩ mə à lə nton a mum alānsə ŋgò'ò, kaa bi burə ti ŋu ghu twiŋ aà.

54 Njwi mà yū i lə mbə aa njwi yĩ bə lə sɪ nansə nĩ njoo nlon mə njwiŋgòn i lə ntigə ŋku'u aà.

⁵⁵ Bànggyè bya mə bi le nlǒ a Galilea ñyonə Yesu aa, bi le nghèè bo bi Joseph, ñyə nisyè nya mə bi le nnin aku Yesu ghu aa bo bi àjàn yǐi bi le nlèè yi aà.

⁵⁶ Bo le ntigə ñkwɛɛ nghɛɛ a ndùgè, ñtan̄tə mighurə mǐ lùmtè nǐ ñjoo aghò'ò ñghɛɛ a nɔ'ɔ ibīinú Yesu wa ghu.

A bè mē wa njwǐngòñ bo mǎintè, a ajàn yǐi mə nòn̄sə à le ndi'ì aà.

24

Ajàn yǐi mə Yesu à le nyweenə ni nìwo aà

(Mt. 28.1-8; Mk. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

¹ A lò mē mbə tsi'ì a títugə a mbà'a mbà'à a njwǐ yǐ n̄tsyàmbīi a mǔm ñgyà bànggyè bya bi fɛ'è ñghɛɛ wa n̄tsù n̄syè, bo kà mē aa nghɛɛ aa, ntugitə mighurə mǐ lùmtè mya mǐi bo le nnan̄sə aà.

² Bo ghèè mē, ñyə mə bi tǐi mē ñgò'ò ya mə ì le n̄tswe wa n̄tsù n̄syè aa nlò'òsə.

³ Bo le ntigə ñkuu nghɛɛ wa a mǔm n̄syè la kaa wa'ǎ aku Yesu ya ghu yə.

⁴ Bo le ntigə mbu mfɛ'è ñtəə wa adigə, ànnù a tsyá waa. Bo təə mə ntigə ñwa'a nǐ ànnù ma yū aa, mbân̄nè jǐ baa jǐi mə ì le ñwɛ'ɛ itsə'è jǐ fù'ù jǐi mə ì le sǐ ñwèènnè tsi'ì ñwèènnè aa, ì wi'ìkè ñzi ntəə a mbɛɛ bo.

⁵ Nibɔ'ɔ nǐ wè nǐ tswá bânggyè byá, bo tigə ñwo nsigitə a n̄si mbân̄nè jyá; bo betə waa mə, “Nǐ lòò ñjū yǐi mə à tswe nt̄īi a t̄it̄īi b̄iku bi bē aa a ya aa ɛ?”

⁶ Wa kaa à sǐ faà mə tswə; à b̄innè mə a niwô. Nǐ sǐ annù ya yǐi mə à le nswon a mbo bù wa noò mə à le n̄tswe a Galilea aa burə kǐ wa'atə aa ɛ?

⁷ A le nswon mə, ‘Bǐ tswe nǐ m̄fa Mu Nù a mbo bè bǐ bǐ, tâ bǐ kweentə yi a ati bân̄nè bân̄nè, lâ tâ à bu mb̄innè fu a niwo a nǐ ñjwi jǐ tarə.’ ”

⁸ Bànggyè bya bi yù'ù mē laà, ntigə mbon̄ ñwa'atə annù ma ya yǐi mə Yesu à le n̄tɛ'ɛ nswon aà.

⁹ Ntigə nlo wa n̄tsù n̄syè m̄bu mb̄īi ñswon innù tsim a mbo ñgǎnyəḡənnù Yesu jya ñghúm n̄tsò mò'ɔ bo bǐ a mbo àbùgè bē bi mɔ'ô.

¹⁰ Bànggyè ma b̄u, à le mbə aa, Mary Magdalene, nǐ Joanna, abò'ɔ nǐ Mary ñdè bǐ Jems. Bo ma b̄u nǐ bânggyè bǐ mɔ'ɔ b̄īi mə bi le n̄tswe bo bo aa, le ntigə nswon innù ma jū a mbo Nḡǎntoo Kristo jya.

¹¹ Lâ bo bân̄nè ñlentə innù jya mə bânggyè bya le nswon aa tsò it̄irè innù, kaa wa'a waa bīi.

¹² Lâ Peta a b̄innè ñka ñkhə tsi'ì khə, ñghɛɛ wa n̄syè; ñghɛɛ nsigitə n̄lii ghu mum, nyə tsi'ì itsə'è jǐ fù'ù jya mə

bi le twin yi ghu aà. Nlo ntigə mbu nka mbii nni fu, atu yi a burə mburə nlon annu ya yii mə a le mfè'è aà.

Ajan mə ngənyəgənnu Yesu ji baa i le nye yi a manji Emmaus aà
(Mk. 16.12-13)

13 Tsi'i maa njwi, ngənyəgənnu Yesu ji baa i le si ghèè a nikurə ni mò'ò mə bi le si twonə ni Emmaus aà; a nlo a Yerusalem i ghèè kù'u a Emmaus à le mbə tsə bi malə bi sambah.

14 Bo kà mə aa nghèe aa, ntaŋə nī ngàn nlon innu jya jii i le mfè'è aà.

15 Bo kà mə aa ntaŋ ngàn ya aa, Yesu yumbon a zi bo bo tigə nghenə,

16 Nwī à le nkɛŋ mi'i myaa mə tā bo tsuu zi mə à ni yu.

17 A betə mə, "Ni zinə ntaŋə nī ngàn nswonə aa mə akə aa ε?"

Bo tigə ntəə nī ajəŋnə.

18 Nu nibə waa yi mò'ò, ikum yi i bə Cleopas, a betə yi mə, "O bə aa ngə a Yerusalem mə ɔ sɛ annu yii mə a kè fè'è ghu a ni mitugə mi njwi mulà zi aa ε?"

19 A betə waa mə, "Là'a annu akə aa ε?" Bo kwi'i ghu mbo mə, "Annu nlonə Yesu mu Nazareth wa, mə à kè bə ngəntoo Nwī, nghirə nī innu ji wè nkii nswonə nī innu ji wè a nsi mi'i Nwī bo bi bə.

20 Bili bi ngənmà'a Nwī bi'i bo bi bisa'a bi ala'a bi kè fa yi, bi tsərə isa'à yi mə tā à kwo, nkweentə yi a ati banə bəŋnə.

21 Bi'i le si wa'atə ni mə a ka yɛ tsu'u yu i tsu'u atu baIsrael. A bə mə njwi ji tarə ajan mə yulà annu a kè fè'è aa.

22 A mbu nghèè ghu, bəngyè bi mò'ò a titi bi'i bi swon annu yi mò'ò a tsyā yi'i. Bo ghirə nghèè wa ntsu nisyè a titugə a mbà'a mbà'à,

23 Kaa nkɛŋ akū yi ghu yə. Mbu mbii ntigə nswonə ni mə njəə təə təə i ghirə nle waa bo yə baangel bi swon a mbo bo mə à tswənti.

24 Bə bi mò'ò a titi bi'i kè nghèe wa ntsu nisyè nkɛ nyə tsi'i wa ajan mə bəngyè bya ghirə nswon aa, la kaa wa'ā Yesu bəŋnə nyə."

25 A swon a mbo bo mə, "Ni tsintə aà akə bə laə aa ε? Kaa mbə ni wa'à kè nwanse mbii ngon innu tsim jii ngəntoo Nwī i le nswon aa ε?

26 A le nwa'a bə aa mə Kristo wa à tswe ni nyə nkɛ i a ni ma juu innu i kuu a mūm nigha'a yu aa ε?"

27 A tigè nìloginè a nî àɲwà'ànè Moses, nî ɲɲwà'ànè ɲgántoo Nwí tsim, nìto'otè innù jii mə bì le ɲɲwà'ànè a mûm àɲwà'ànè Nwí tsim nìlon ɲgaà yĩ aà.

28 Bo ghèè mē ɲku'u wa nìkurə n̄i bo le si ghèè ghu aa, a ghìrè tsi'ĩ tsǒ yu ka ki ghèè n̄i m̄b̄i,

29 bo tswā yi nswon ghu mbo mə, “Lɛ bi'inè n̄lon mə nòò ɲkwêfò à kù'u mē, nòò a tsyā aà.” A tigè ɲkuu bo bo tswé.

30 Nòò ȳi bo bo kà mē aa n̄i aa, a logè àbaa, n̄n̄ m̄boonè ghu, mbatə mfa a mbo bo.

31 Mi'ĩ myaa ɲa'anè bo zi mə à ni yu Yesu, a wi'ikè m̄bwe yi.

32 Bo tigè n̄swonə bo ni bo mə, “M̄inti m̄i'inè ghìrə m̄baa ki'ĩ kh̄i wā noò mə a ghìrə ɲghaa a mbo b̄i'inè a m̄anj̄i, n̄to'otè ni n̄ghàa ni Nwí aa ɛ?”

33 Bo b̄inè tsi'ĩ maa noò m̄b̄i ɲghèè fu a Yerusalem, ɲghɛɛ n̄tsi'i ɲgǎɲyɛḡennù ji jya n̄ghum̄ n̄tsò m̄o'ɔ bo bì b̄è b̄i bo bo le tswe aà.

Ajàɲ mə Yesu à le ɲwi'ikè nzi a mbô ɲgǎɲyɛḡennù ji aà (Mt. 28.16-20; Mk. 16.14-18; Jn. 20.19-23; Ɔfà'à 1.6-8)

34 Bo swon a mbo bo mə, “Wa M̄mà'àmbi à b̄inè mē tsi'ĩ ànnù n̄ɲkonè, à z̄i mē n̄di'i ib̄i n̄u yi a mbo Simon.”

35 Bo le ɲki ntigə nswon innù jya mə i le m̄f̄ɛ'ɛ a m̄anj̄i aa, bo bì àjàɲ mə bo le mbù n̄zi yi wā noò mə à le mbatə abaa ya mfa a mbo bo aà.

36 Ajàɲ mə bo le mburə ki ghàa aa, Yesu yumbon a wi'ikè n̄təə a t̄iti bo ((n̄swon mə, “M̄boonə a mbo bù”)).*

37 Bo le n̄siginè, n̄ibo'ɔ ni tswā waa, bo wa'atè mə bo yə aà ɲkū.

38 Yesu a betè a mbo bo mə, “Ni bo'ɔ aa àkè aa ɛ? Alìgìtè a burə a m̄inti bù aa a ya aa ɛ?”

39 Yê n̄i mbô ma bo bì m̄ikòrê m̄a. Yê n̄i mə à ni tsi'ĩ m̄ə. Mòontè n̄i gha bon̄ n̄i ka zi, n̄lon mə kaa ɲku à s̄i n̄i ɲjyānu bo bì ɲkwèè tswé tsi'ĩ tsǒ mə n̄i yə m̄ə tswé n̄i ju aà.”

40 A le nswon maa ajàɲ aa n̄di'i mbô mi bo bì m̄ikòrê mi a mbo bo.

41 N̄idorə le nluu a nt̄i bo si'i si'i bo wa'a mə à laà m̄mirə m̄ə annù aa ɛ! Yesu a betè waa mə, “Ni tswe n̄i àyòò tsu faà a n̄i aa ɛ?”

42 Bo fa f̄ibwè f̄i làa ghu mbo,

43 a kwɛrə ɲkurə a nsi bo.

44 Nswon a mbo bo mə, “Tigə àa tsi'ĩ innù jya mə m̄ə le nswon a mbo bù wa noò mə b̄i'inè le n̄tswe aà. Ɔgòn̄ innu tsim̄ jii mə bì ɲwa'anə n̄lon ɲgaà yà a mûm àɲwà'ànè

* 24:36 Kaa àt̄i ma ȳu a s̄i m̄um̄ ɲwà'ànè j̄i m̄o'ɔ tswé.

Moses, nî ñɛwà'ànə ɲǎɲntoo Nwĩ ni bìPsalm aa, i tswe nî mɛ'ɛ mbòòntâ."

⁴⁵ A tigè ɲɛa'a mînti myaa, ànnù Nwĩ a naɲsè ñlaa a atu bo.

⁴⁶ A swon a mbo bo mə, "Bi le ɲɛwà'ànə aa mə, Ayɔ'ò Nwĩ à ka yĩ yə ɲɛ'i, i yweenə ni nìwo a nî ɲjwi ji tarê.

⁴⁷ Tâ bì tigè swonə nî ànnù Nwĩ ɲkɛ'enə ni mə tâ bə bəɲkə mînti myaa, tâ Nwĩ à li'inə ifansənnù jyaa nî ɲkũm yi, ñloginə a Yerusalem ɲghɛ nywe'e a itoo itoò.

⁴⁸ Wa nî ni bîyɛfə nî ñnnù ma jũ.

⁴⁹ Mə, nî àtu ibii nũ gha, mə ka too a ayoo ya mə Taà ghà à le ɲkà'à mə a ka yĩ sigə kuu a nu bù aà. Lâ nî ka lìgìnə tswe a ɲjò'ò àla'a ki bɛ i ywe'e noò yĩ mə àdà'à a ka lô a aburə i sigə i kuu a nu bù aà."

Ajàɲ mə Yesu à le ɲkɔ'ɔ ɲghɛ a aburə aà

(Mk. 16.19-20; ɪfà'à 1.9-11)

⁵⁰ Yesu a logè waa bo bo fɛ'è wa ɲjò'ò àla'a ɲghɛ nywe'e a ala'a Bethany, a sântə m̀bô mi, nnin mbɔɔnə a nu bo.

⁵¹ A kà m̀ə aa nnin mbɔɔnə a nu bo aa, bi tigè ñlogə yi ɲkɔ'ɔ ɲghɛ ni ghu a aburə.

⁵² Bo tigè ɲgha'asə nĩ, ntĩ waa i luu nì nìdorə, bo tigè m̀bù m̀biĩ waa fu a Yerusalem.

⁵³ Ntigə ntswe ni a ndàmà'anwĩ a ɲgòɲ bìnòò bitsim, ɲgha'asə nî Nwĩ.

Ntoo yì Nsigìnè yìi JON à le ηηwà'ànè aà

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A anwà'ànè yŭ aa a le ηηwà'ànə Jon mu Zebedee. Yesu à le ntwonə yi bo mumaà yi Jems aa a aghəŋə ηkì miyaa Galilea, a ajàn mə bo bi taà wàà le si lə nî mbwè aà. A bə tsó ndè yì à le mbə Salome (Mk. 15.40). Bi le si twonə nî Jon bo mumaà yì Jems aa ni “boɔ bi mbəŋə”. Jon à le mbə “ηgənyəgənnu wa mə Yesu à le kòŋə aà.” Jon ni mumaà yì Jems a bo'ɔ ni Peta, bi le mbə bē bi tarə a titi bo bya ntsò baa mə Yesu à le si gha'a nləgə bo bo ηghɛè ηghirə nî innu aà. Paul a twonə Jon nî ntə'ə ηghòtə yì mò'ɔ a titi jì ji tarə (Gal. 2.9-10).

Jon à dī'i Yesu tsi'i a nləgìnə mə à ni Nìghàà ni Nwī nīi ni lwi'i nīŋkonə aà, nlo aa a aburə nsigə, mbəŋ ntigə ηūmìsəŋ, ntswe a titi bə (1.14). A le ηηwà'ànə ntoo yì nsigìnə ma yŭ aa mə tâ bə bīi mə bi twonə aa tâ bi bii mə Yesu à ni Ayo'ò Nwī, Ngənywèensə bə wa mə Nwī à le ηkà'a mə yu ka yì too aà, nniŋ nti waa ghu nu tǎ tswe nî ntswènti (20.31).

Jon à ni yu yìi mə à nanjsə ndi'i ηū yìi mə Yesu à ni ghu aà. A mbo bə bīi mə bi nīŋ nti waa a nu Yesu aa, bo bi a mbo bii mə bi ləɔ a nzī yi aa, Yesu à nanjsə mbə aà wò aa ɛ? Jon a swonə ni mə à ni Nìghàà ni Nwī (1.14); mbə Mū 'Mbīnjərə Nwī (1.29); Ayo'ò Nwī wā (1.41); Mu Nwī (1.49); 'Mfò baIsrael (1.49); Ngənywèensə mbī (4.42). Thomas a nanjsə mfi'isə annu yìi a kò'ɔ ntsirə a ni ηū yìi mə Yesu à ni ghu aa nswonə mə: “ 'Mmà'a mbī ghà ni Nwī ghà.” Jon a swonə ni mə innu jì yēyerə bo bi innu tsyámbo jii mə Yesu à le ηghirə aa i le mbə aa ilənsə, ndi'i nî ηū yìi mə à ni ghu aa tǎ tâ bə yə nniŋ nti waa ghu nu i yweenə (12.37-43). Jon à ηwà'ànə ilənsə jì sàmbaa jii mə Yesu à le ηghirə aà.

Jon a kī ηηwa'anə bī “Mə nī” bī wè bi sàmbaa bii mə Yesu à le ηghàà nswonə nī ηū yìi mə yu ni ghu a mbò mbi aà. Yesu a swonə mə “Mə nī,” “àbaa ntswènti” (6.35); “ηkà'a mbī” (8.12); “ntsūnda mbīnjərə” (10.7); “ntsèembī yì nsigìnə” (10.11); “nywèenə ni nìwo ηki mbə ntswènti” (11.25); “mānjī, mbə annu nīŋkonə ntswènti” (6.14); “ati milù'u yi annu nīŋkonə” (15.1).

A nī anwà'ànə ma yŭ Jon a ghirə bi yə a laa mə Yesu a nī Ndī'innu yìi mə bo bi ηgənyəgənnu jì bəònsə ntswe nī

ànnù mɔ'ɔ aà. A lɔgè nî waa ndi'i nî ànnù jî tsò òtso a mbo bo. Nlɔginə a nî ilənsə 13-17, Yesu a ghotə ɲgǎnyəgənnù jî ndi'i nî waa, ntanjə nî waa nlonə noò yî yu ka mà'atə wa i bû bì fu a mbèe Taà yî. Nswonə nî mə tâ bo tsuu ki jənnə kə ki bɔ'ɔ (14.1-6) nlon mə yu ghèe a mbèe Taà yî aà. Nghaa a mbo bo, ndi'i nî waa nî ànnù ntsà'atə Nwî, mburə nlogə noò ɲghaa a mbo bo nlon Azwî Nwî (14-16), Azwî yî Làà yî mə yu ka yî too tâ à lo a mbo Tà nzi aà. A ka yî tigə lɔgə abwarə yi, i ki lə'ətə ntiì waa, i ki dî'i innù tsim a mbo bo. Bo ka yî ki ghìrə nî innù jî mə yu ghìrə aa, i tɛ'e ghìrə tsyàtə. Ànnù yî mə a ka ghìrə tâ mbi bìi ntoo yî ɲsigìnə ya aa, à nî àjànə mə mbə bo boònsə waa ntswe nî ànnù yî mɔ'ɔ (17.20-26) ɲkii ɲka ɲkɔnnə waa bo nî bo aà (13.34-35).

A mûm ɲɲwà'ànə ntoo yî ɲsigìnə i tsim bi dî'i ajànnə mə baYuda lə si swùnnə bo bì Yesu, bo tuù nîi aà, lá bi nanse yə àyɔn yî mə a lə ntswe a titi bo aa a mûm ɲɲwà'ànə Jɔn. Bo lə si lòɔ a ɲgaa jî ghà'atə a nzi ɲù yîi mə à nî ghu aà (7.26; 8.25). Lá a nanse ɲtsyanə a mbo bo a mbii mə Yesu à nî Ayo'ɔ Nwî wá, nlon mə à lə ɲkwo aà (12.34).

Akònnə à nî ntiì annù yîi mə a tswe nî ntoo yî ɲsigìnə, ɲki mbə ayoo yîi mə a lə ɲghìrə Tà a toò yi aà. Nwî à lə ɲkɔn mbi si'i si'i, ntoo njon Mú yîi mə à sigə nyweensə bə bìi bi nɲ ntiì waa ghu nu aà (3.16). A nî àkònnə yîi mə à tswe nî yu a nu Tà aa mə a kii ntintə nîi mə tâ yù yu'unə Taà yî, nfa nigha'a ghu mbô. Aà ɲji'i ànnù yîi mə yu lə nzi ghu aà (12.27), a ɲghìrə annù yîi mə Tà à lə si lòò aà, ɲkwo a atu bə, ɲtsya Satan yîi mə a sa'a mbi yù aà (12.23-33). Nòò yîi mə bì ka yî ɲɛ yi a ndəɲ i kwèèntə yi aa, yu ka swùntə bə bitsim i fa a mbo Tà (12.32). Ma la a bə mə ànnù niwo Kristo à nî mã ànnù a mûm ntoo yî ɲsigìnə Jɔn. Ma mùu ajànnə a tigə ɲnanse nlogə noò, a nlwî'isə, ɲɲwa'anə ajànnə yîi mə Yesu à lə nyə ɲgi'i, bì zwitə yi a Yerusalem aa (18-19), bo bí a ajànnə mə à lə mbù mbiinə, ndi'i ibiinu yi a mbô ɲgǎnyəgənnù jî, ɲku'usə nɲ mɲnti myaa aà (20-21).

Bì yatə ɲɲwà'ànə yû aa làà:

1. Nji'i ànnù ɲɲwà'ànə yû 1.1-18
2. Jɔn Nğannurə bə ɲkì nî ɲgǎnyəgənnù jî ntsyambii 1.19-50
3. Hə'á Yesu a titi bə 2.1—12.50
4. Ngyà yî nlwî'injim a Yerusalem bo bì maa mbèè àla'a 13.1—19.42
5. Ajànnə mə Mmà'àmbi à lə nyweenə nî niwo, ndi'i ibiinu yi a mbo bə aà 20.1-31
6. Nlwî'isə ànnù: ajànnə mə à lə mbu ndi'i ibiinu yi a Galilea aà 21.1-25

Nìghàà nù mē nī fa ntswēntì aà

¹ Nìghàà lē ntswe a nlògìnê, nìghàà ma nù nī lē ntswe aa bo Nwĩ a nlògìnê. Nìghàà nya nī kī mbə Nwĩ.

² Nìghàà nyá lē ntswe bo Nwĩ a nlògìnê.

³ Nwĩ à lē nnaŋsə njoò tsim ntsya aa a njĩm nìghàà ma nù. Kaa àyoò tsu a sì tswé mē Nwĩ à lē naŋsə tì nu.

⁴ Ntswēntì i lē sì fè'è aa a nī nìghàà ma nù. Ntswēntì ya i zī nī ñkà'à a mbo bə.

⁵ Ñkà'à wa i ta a mùm mfi ìdìgè, lá kaa mfi ìdìgè i lèè wa'à bwetə.*

Ifà'à Jon Ngàn mùrə bə ñkì

⁶ Nwĩ à lē ntoo ñu yī mò'ò ìkùm yi i bə Jon.

⁷ A lē nzī a mbə ayəfə nlon ñkà'à wá bo bì a nswon ànnù yī mē yu lē nzi nlon yi aa, tá bə bítìsim yu'u, ntsya ghu njĩm nnĩ mĩntì myaa ghu nù.

⁸ Yu yumbon kaa à lē wa'à ñkà'à wa bə, lá nzi aa a mbə ayəfə a mbo ñkà'à wá.

⁹ Ñkà'a annù nĩkon wa i ghúlà, mbə ñkà'à yī mē i zī a mùm mbi, nta ñke'etə nī bə bítìsimə aà.

Ajàn yī mē Yesu Kristo à lē nzī fàa mbi bì tuù yi aà

¹⁰ Nìghàà nya nī lē ntswe a mùm mbi, lá ka mē Nwĩ à lē nnaŋsə njoò tsim ntsya aa ghu nu aa, kaa mbi i wa'à yi bàŋnə nzi.

¹¹ A lē nzī a ala'a yu, lá kaa bə bì bì wa'à yi kwèrə.

¹² A mbo bə bì mē bì lē ñkwèrə yi, ñkì nĩ mĩntì myaa ghu nu aa, a fà àdà'à mē tá bo tigə mbə bə bì Nwĩ bì jwé jwe.

¹³ Kaa bì lē wa'à bə bì Nwĩ bə aa ajàn yī mē nù mīsòŋ a jwe mu a mùm ñjyānu aa, kə ajàn yī mē nùmbāŋnə a lòò aa bə, nlon mē Nwĩngon yumbon à lē ntigə ñghirə mē tá bo bə bə bì.

Nìghàà nù mē nī lē mbəŋ ntigə ñmīsòŋ aà

¹⁴ Nìghàà nya lē mbəŋ ntigə ñmīsòŋ, ñluu nī ìbòŋ bo bì ànnù nĩŋkon, ntigə ntswe a tìtì bí'í. Bí'í lē nyə nìgha'à nī nī ñwèènə, nìgha'a nī mē à lē ñkwèrə a mbo Tà, Nwĩngon, tsi'í tsó njon Mú yi aà.

¹⁵ Jon à lē mbə ayəfə, nswonə nī ànnù nlon ngaà yī, ntonə tsi'í nìtì nswon nī mē, “à nī yu wa yī mē mē lē sì ghàà a mbo bù nlon yi, nswonə nī mē, yu yī mē a yòŋə a njĩm mē aa, à kò'ònə ntsyàtə ghà, nlon mē à lē mfòò ntswe mbon tá bì jwe ghà.”

* 1:5 Kə “ì lèè ñwa'à tsyàtə”

16 Nyonə nî àjàn yîi mə à lùu nî ìbòŋ aa, à nìŋ mə mbòonə a nu bî'inè bi tsimè. Mfa nî mbòonə a mbo bî'inè a ayòŋnè nî àyòŋnè.

17 Nwî à le ntsyà aa a mbo Moses mfa nòŋsè a mbo bî'inè, lâ ìbòŋ bo bi ànnù nîkon a bânè nzi aa a nîm Yesu Kristo.

18 Kaa nù tsù à leè wa'à Nwî yê. A ki mmě tsi'î njon Mû yî yîi mə, à tswe a mbèè nìkwεε Taà yî aa, mə à ghire mə tâ bi zi yi.

*Ntoo yîi mə Jon Ngànɲmùrə bə a ŋkì à le nzi nì yu aà
(Mt. 3.1-12; Mk. 1.1-8; Lk. 3.1-18)*

19 Yulà à nî ìnnù yîi mə Jon à le nswon tsò àyəfə a noò yîi mə bìtsyàsə bi baYuda bîi mə bi le ntswe a Yerusalem bi le ntoo ògànɲmà'a Nwî jî mɔ'ɔ bo bi bɔɔ bi Levi mə tâ bi ghεε mbetə Jon mə, “O bə aa wò aa ε?”

20 Jon à le mfa àkwî'i a mbo bo a fε'è nlaa. Nghaa tsi'î nî ìsi nî ìsi nswon mə, “Kaa mə sî Ayo'ò Nwî wa bē.”

21 Bo ghεè nî mbîi mbetə yi mə, “O tigè mbə aa wò aa ε? O bə aa Elijah aa ε?” Jon a kwî'i mə, “Ngan kaa, mə sî yu bē.” Bi bú mbetə yi mə, “O bə aa ògànɲntoò Nwî wa mə bi yu'utə aa ε?” Jon a kwî'i mə, “Ngan.”

22 Ngànɲntoo jya i ghεè nî mbîi nswon mə, “Tigè nswon nù yîi mə ò nî ghu aà nlon mə bî'î tswe nî mbîi nî àkwî'i ŋkî a mbo bə bîi mə bi too yî'i aà. O swòŋ mə akə nlon atu ìbînù gho aa ε?”

23 Jon a fa àkwî'i a mbo bo nyonə nî ànnù yîi mə a tswe a mûm àŋwà'ànə ògànɲntoò Nwî Yesaiah aà:

“ ‘Mè nî nî nù mò'ɔ yîi mə a tɔŋnə a atu nta'a mîwèè mîwèè nswonə nî mə,

Nî nanse mánjî Mmà'àmbî òghirə tâ à tsinè!’ ”

24 Ntoo jya mə baFarisai le ntoo a mbo Jon aa,

25 i tigè mbetə yi mə, “Mbə ò tsuu aa Ayo'ò Nwî wa bə, ntsuu Elijah bə, ntuu ògànɲntoò Nwî wa kii bə, ò tigè mîmure nî bə a ŋkì aa a ya aa ε?”

26 Jon a kwî'i a mbo mə, “Mə murə bē aa tsi'î ŋkì, lâ yu wa mə à təə a titiì bù aa, kaa nî sî yi zî.

27 Ka mə à yonə a nîm mə aa, kaa mə sî ku'ùnə mə mbə mə fèè mîŋkîrə mî ntâm mi.”

28 Ìnnù ma jû i tsim i le mfè'è aa a ala'a Bethany, a mbèè àghəŋə ŋkì Jordan, a njii nsà'à nòò, a adigə yîi mə Jon à le sî murə bē ghu a ŋkì aà.

Mûmbînjərə Nwî wà

²⁹ Abèè a kà mē aa mfu'u Jon a yê Yesu a zî ghu mbèè, a swonj mē, “Nì yē Mûmbînjerè Nwî wâ, yîi mē a bè'e ibi mbî ntsimè nlo'osè aà!

³⁰ A nî yu wa yîi mē mē lē sî ghàà nlonj ngaa yî aà, mē, ‘Nù mò'ò a yònə a nĵim mē yîi mē à tsyàtə ghâ, nlonj mē à lē ntswe mbonj tâ bì jwe gha aà.’

³¹ Tsi'î mēmbonj kaa mē lē wa'à yî zî, ka mē mē lē nzî m̄murə nî bə a n̄kî a n̄ghirə mē tâ balsrael bì zî yî aà.”

³² Jon a gheè nî mbîi a mbə ayəfə a nî ànnù yîi mē a lē mfē'è nlonj Yesu aà: “Mē yê Azwî Nwî a lô a aburə tsi'î tső bugirəm̄ikuu nsigə ntswe ghu nū.

³³ Kaa mē lē n̄wa'à zî mē à lē mbə yu ma wâ, lâ Nwî yîi mē à lē ntoo gha mē tâ mē ka murə nî bə a n̄kî aa, bonj à lēè n̄swonj a mbo mē mē, ‘Nù yîi mē ò yē Azwî Nwî a lo a aburə nsigə ntswe ghu nu aa, à nî yu wa yîi mē à ka kî murə bē aa bə a mûm Azwî Nwî.’ ”

³⁴ Jon a tigè n̄ghɛɛ nî mbîi n̄swonj mē, “mē yè mē, n̄kî mbə ayəfə mē à laa mbə Mu Nwî.”

A ajàn mē Yesu à lē ntsə'ò ngǎnyəgənnù jî jî ntsyàmbüi aà

³⁵ Abèè a lò mē m̄fu'u, Jon a bú ntəə bô n̄gǎnyəgənnù jî jî baa,

³⁶ n̄yə Yesu a kâ n̄tsya a swonj mē, “Nì yē Mû Mbînjerè Nwî wâ!”

³⁷ N̄gǎnyəgənnù Jon jya jî baa bì yù'ù mē a swonj ma laà aa, nlo n̄ghèè ntigə nyonə Yesu.

³⁸ Yesu à kà mē aa n̄karikə, nyə ajàn mē bì yònə n̄i aa, mbetə waa mē, “Nì lòò aa àkə aa ɛ?”

Bo kwi'i ghu mbo mē, “Rabbi” (n̄ji'î n̄ghàà ma nū ì bə aa Ndî'innù), “o tswe aa a fə aa ɛ?”

³⁹ Yesu a kwi'i a mbo bo mē, “Nì zî nyə.” Bo tigè n̄yonə yî n̄ghɛɛ nyə adigə yîi mē à lē sî tswe ghu aa, bo bo tigè n̄si'î maa n̄jwî, nlonj mē à lē tî bə aa bonj nòò à tigè n̄yənə.

⁴⁰ Nù yî mò'ò a titi bo ma bya mē bì lē nyu'u annù ya yîi mē Jon à lē n̄swonj a mbo bo aa à lē mbə Andrew, muma bì Simon Peta.

⁴¹ Andrew à lò mē a mbèè Yesu aa, mfòò n̄yə mumaà yî Simon, n̄swonj ghu mbo mē, “Bî'î yè mē Ayə'ò Nwî wa.” (Ayə'ò Nwî a bə aa Kristo nî n̄ghàà nî Grikia.)

⁴² Andrew à kà mē aa m̄ɲsə aa, ntigə nlogə mumaà yî Simon n̄ghɛɛ nî ghu a mbo Yesu. Yesu à yè mē yî aa, n̄lii yî a n̄si s̄iginə, n̄swonj mē, “ikūm gho à nî Simon, mu Jon, lâ n̄loginə tsitsɔn, bì ka tigə twonə nî gho nî Cephas.” (Cephas ghū à kî mbə aa Peta, n̄ji'î ikūm ghū ì bə aa “n̄gò'ò.”)

Ajàn yîi mē Yesu à lē n̄twonj Philip bo Nathanael aà

43 Abèè a kà mē aa mfu'u, Yesu a taɲtə a ŋghɛɛ a Galilea. A kà mē aa ŋghɛɛ aa, nyə Philip a mǎnǵi, ñswon ghu mbo mē, “Ka nyònǵə ghā.”

44 Philip à lɛ nlò aa a Bethsaida, ala'a yǵi mē Peta bo Andrew lɛ ŋki mɛɛ'ɛ ghu aà.

45 Philip a ghɛɛ nyə Nathanael, ñswon gho mbo mē, “Bǵi yè mē ŋǵi wa mē Moses à lɛ ŋwà'ànə ñlon ŋgaa yǵi a nǵi àŋwà'ànə nōŋsə aà, ŋgǎŋtoo Nwǵi i kǵi ŋwà'anə annù ñlon ŋgaa yǵi aà. Aa Yesu mu Joseph nù Nazareth.”

46 Nathanael a betə ghu mbo mē, “Mbə annù yǵi sigìnə yǵi tsu a ɛɛ'ɛ a ala'a Nazareth aa ɛ?” Philip a kwi'i ghu mbo mē, “Zǵi nyə.”

47 Yesu à yè mē Nathanael a kǵi nǵi a mbɛɛ yu aa, a swon nlon ŋgaa Nathanael mē, “Nǵi yə mu baIsrael yǵi annù nǵikonǵə, yǵi mē kaa àbaŋnənnù kaa a sǵi ghu nu tswə aà!”

48 Nathanael a betə yǵi mē, “O tsyà aa mē akə nǵi gha aa ɛ?” Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “Mə ghǵrə nyə gho wa noò mē ò ghǵrə ntswe wa a nǵi'ǵi àtǵi figə mbon tǵa Philip à zi ntwonə gho aà.”

49 Nathanael a swon gho mbo mē, “Rabbi, wa ò nǵi Mu Nwǵi! O nǵi Mfò baIsrael!”

50 Yesu a swon ghu mbo mē, “O bǵi maa ajàn aa nlon bə mē mē swon mē mē ghǵrə nyə gho wa noò mē ò ghǵrə ntswe wa a nǵi'ǵi àtǵi figə aa ɛ? O ka yə innù jǵi wè jǵi mē i tsyatə ma yǵi!”

51 A ghɛɛ nǵi mbǵi ñswon a mbo bo mē, “Mə swon tsi'ǵi annù nǵikon a mbo bù mē, nǵi ka yə tǵa àbùrə à ŋa'anə, tǵa baangel bǵi Nwǵi tǵa bǵi ka ŋkə'ə ŋkǵi nsigə a nu Mu Nù.”

2

Nǵyɔ'ə nya a Cana

1 Nǵwǵi i tsyà mē jǵi baa, nǵyɔ'ə nǵi tswə a Cana a ala'a Galilea. Ndè bǵi Yesu à lɛ ntswe wa adigə nǵyɔ'ə.

2 Bǵi lɛ ŋki ntwonə Yesu bo bǵi ŋgǎnyəgənnù jǵi ma mùu adigə nǵyɔ'ə.

3 Bǵi nò mē mǵlù'ù mǵi mǵi lɛ ntswe wa adigə nǵyɔ'ə aa mǎŋsə, ndè bǵi Yesu a swon ghu mbo mē, “Kaa bo sǵi nǵi mǵlù'ù bú ntswe.”

4 Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “Mǎŋgyè, kaa ò sǵi nǵi ñswonə annù yǵi mē mē ka ghǵrə aa tswə. Kaa nòò ghà à burə tǵi kù'ù.”

5 Ndè bǵi Yesu a swon a mbo bə bǵi mē bǵi lɛ sǵi jɛ'ɛ nǵi bə wa adigə nǵyɔ'ə aa mē, “Bɛɛ a swonə annù yǵi mē à swon aà, nǵi ghǵrə.”

⁶ Bântòò bii mə bi le nanşə nî ɲgò'ò aa, bi le ntəontə ghu; àntòò wa yî m̄fùurə a burə m̄fan mbə ajàn yîi mə mbə ɲkĩ i kuu ghu bîgallon tsi'î tsò m̄ighum mi mbaa, kə m̄ighum mi ntarə mbəɲ nluu. Nlon mə annù Nwî baIsrael a tswe nî bìnɲnsə nlon ajàn yîi mə bi sî'itə nú jyaa aà.

⁷ Yesu a swon a mbo bə bya mə bi le si jɛ'ɛ nî bə aa mə, “Lwensə nî bântòò bù nî ɲkĩ!” Bo lwensə bântòò bya nî ɲkĩ i ko'ɔ nluu ntigə nlərə.

⁸ A bú nswon a mbo bo mə, “Tsîtsòn, tu'utê nî ɲkĩ wa yî mo'ɔ ɲghèè m̄fa nî a mbo ɲù yîi mə a tan̄tə niyo'ɔ nù aà.” Bo tigə n̄tu'utə nlogə ɲghèè m̄fa ghu mbô.

⁹ A ywe'etə ɲkĩ wâ, yîi mə a ti bə aa boɲ i bəɲ m̄ə n̄tigə m̄lù'ù aà, ɲywe'etə, kaa wa'ă adigə yîi mə m̄lù'ù mya m̄i lo ghu aa zî (lâ bə bya mə bi le n̄tu'u ɲkĩ wa aa le nzi). A ywe'etə m̄ə, n̄twoɲə ndoo m̄uɲgèn wa

¹⁰ nswon ghu mbo mə, “Bi fòò m̄fa aa m̄lù'ù m̄i mə m̄i nanşə mbəɲ aa mə tâ bi no, bɛɛ mə bə ghîrə nanşə nno nyurə, bi tigə m̄bəɲ lɔgə m̄i mə m̄i sî nanşə m̄bəɲ aa nzî nî mu. Lâ ɔ ghîrə m̄ə m̄baɲnə nləè m̄lù'ù m̄i mə m̄i bəɲ mbəɲ aa, mbəɲ ntigə zî nî mu bə tsîtsòn!”

¹¹ Yesu à le ɲghîrə alənsə ma yû, mə a le mbə alənsə yî yî n̄tsyambîi aa, a Cana, a ala'a Galilea. A le ghîrə ma yuà alənsə laa ndî'î nigha'ă nî, ɲgăɲyɛgənnù ji i n̄iɲ m̄antiì myaa ghu nú.

¹² Ma yû a tsyà m̄ə, Yesu, nî ndè yî nî boɔ bi maà bi bi mbāɲnə, a bə'ɔ nî ɲgăɲyɛgənnù ji, lô n̄sigə ɲghɛɛ a Kapernaum, n̄tswe ghu n̄jwi jî tsu mbəɲ b̄l̄ lɔ ko'ɔ ghèè a Yerusalem.

*Ajàn mə Yesu à le ɲko'ɔ ghɛɛ a ndâmà'anwî aà
(Mt. 21.12-13; Mk. 11.15-17; Lk. 19.45-46)*

¹³ N̄jwî ɲji Passa baYuda i le ntigə a abô, Yesu a tigə n̄lo ɲko'ɔ ɲghɛɛ a Yerusalem.

¹⁴ A kò'ò m̄ə, ɲkuu ɲghɛɛ a m̄úm ndâmà'anwî, ɲyə bə bi feè nî nàà, nî m̄binjèrə nî b̄ibugirəm̄ikuu ghu; ɲgăɲkwensə ɲkabə i kî n̄tswe ghu yaa ɲgaa nî ɲkabə yàà a atu itetə.

¹⁵ Yesu a ghèè n̄lɔɔ m̄indigə, n̄twɛɛ, ɲghîrə aɲkaàntə ghu, ɲghɛɛ m̄furə naà jya ghu mə tâ i fe'ekə wa a ndâmà'anwî. M̄furə m̄binjèrə jya bo bi n̄nàà jya, n̄tii itetə ɲgăɲkwensə ɲkabə jya m̄mà'ànə, ɲja'a ɲkabə yàà yâ.

¹⁶ Nswon a mbo bə bya bii mə bi le si fèè nî b̄ibugirəm̄ikuu aa mə, “Nî lɔgə m̄fè'è nî bu! Nî tsuu tigə ghîrə tâ ndâ Taà tigə adigə m̄itaa!”

¹⁷ ɲgăɲyɛgənnù ji i yə mə annù yîi mə Yesu à le ɲghîrə aa, ɲwa'atə ànnù yîi mə a tswe a m̄úm aɲwà'ànə Nwî aa

mə, “Taà Nwĩngòŋ, mə nàŋsə ŋkòŋə annũ ndâ yô, a tswe a ntii mə mbərə ghu tsô mɔ'ɔ!”

¹⁸ Bĩsyàsə bi baYuda bya bii mə bi le ntswe ghu aa, betə Yesu mə, “Alənsə yĩi mə mbə ɔ ghìrə a ndi'i a mbo bi'i mə ɔ tswe nĩ àdà'à a ŋghìrə ànnũ yuà yĩi mə ɔ ghìrə aa, a ni yuu aa ɛ?”

¹⁹ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Sà'â nĩ ndâmà'anwĩ yulà, boŋ mə ka bũ bĩnsə fu a nĩm njwi ji tarə.”

²⁰ Bo betə yi mə, “Bĩ'i logə aa ilòò mighum mi nikwà òtsò òto'o a mbɔɔ ndâmà'anwĩ yulà ghu! O swon mə mbə ɔ logə njwi ji tarə a mbũ mbĩnsə ghu fu aa ɛ?”

²¹ Lâ ndâmà'anwĩ yĩi mə Yesu à le si swon aa i le mbàŋnə mbə aa ibĩnũ yi.

²² Nòò wa yĩi mə Yesu à leè mbĩinə niwo aa, ŋgǎnyəgǎnnũ ji i tigè ñwa'atə mə à le mbaa nswonə malá; ma yú a tigè ŋghìrə mə tâ bo bii annũ yĩi mə àŋwà'ànə Nwĩ a swon aa, ŋkĩ mbii annũ ya yĩi mə Yesu à le nswon aa.

Yesu à zi ajàn mə bə bĩtsim bə aà

²³ Nòò wa yĩi mə Yesu à le tswe a Yerusalem a njwĩ ñji Passa aa, bə bĩ ghà'atə bi le nniŋ mĩntii myaa ghu nú ñlon mə bo le nyə ilənsə jii mə à le ŋghìrə aà.

²⁴ Lâ Yesu kaa le wa'ă ibii nú yi a mbo bo fâ, ñlon mə à le nzi ajàn mə bə bĩtsim bə aà.

²⁵ Kaa ñu tsù à le ñwa'à bù ntswe nĩ ñswòŋə ànnũ tsu ghu mbo nlon ñmĩsòŋ, ñlon mə à le nzi annũ yĩi mə a le ntswe a ntii ñu ntsimə aà.

3

Yesu bo Nicodemus

¹ Ntsyàsə baYuda yĩ mɔ'ɔ à le ntswe ghu yĩi mə ìkũm yi le mbə Nicodemus, a kĩ mbə ñu baFarisai.

² A le nzi a mbɛɛ Yesu nĩtugə yĩ mɔ'ɔ nswon ghu mbo mə, “Rabbi, bĩ'i zi mə ɔ laa mbə ndi'innũ yĩi mə Nwĩ à le ntoo aà. Kaa mbə ñu wa'ă ilənsə juà mə o ghìrə aa ka ŋghìrə ti ghə Nwĩ à tswe bo yu.”

³ Yesu à le ñkwi'i mə, “Mə swon tsi'ĩ annũ nĩkon a mbo wò mə kaa mbə ñu wa'ă annũ nifò Nwĩ yə ti ghə bi bu ñkwatə njwe yi.”*

⁴ Nicodemus a betə mə, “Mbə bi bù ñjwe a ndii yĩi mə à kwĩ mâ aa mə akə le? Kaa mbə a wa'à bù ñkwatə ñkuu a to'o ndè yĩ tâ bi bu njwe yi!”

* 3:3 Kə “ñkwatə njwe yi a aburə.”

⁵ Yesu a kwi'i mæ, "Mè swõŋ tsi'í annù nîŋkoŋ a mbo wò mæ kaa mbæ ñù tsù a wa'à a mûm ànnù nifò Nwí kuu ti ghě mæ bi jwe yí nî ñkí bo Azwí.

⁶ Ñù yíi mæ bi jwe yi a mûm ñjyǎnù aa, à nî ñjyǎnú, lá ñù yíi bi jwe yi a mûn Azwi aa à nî àzwí.

⁷ Tsuu yeræ mæ mè swõŋ mæ bi tswe nî mbǔ ñkwatæ ñjwe ghuu bitsimè aà.

⁸ Fífàrè a tsyà ñghɛɛ aa a adigə yíi mæ à kòŋə aà; a yi ti tsyà aa, ò yu'ù nî ñkòò yí, kaa wa'ǎ adigə yíi mæ à lo ghu aa, kè adigə yíi mæ a tsyà ñghɛɛ ghu aa zí. A ki mbæ aa tsi'í maa ajàŋ nî ñù yíi mæ Azwí a jwe yi aà."

⁹ Nicodemus a betə mæ, "Mbæ ajàŋə annù ma yû a fɛ'è aa mæ akə aa ɛ?"

¹⁰ Yesu a kwi'i mæ, "O nî ñgàŋndì'innù baIsrael yí ñwè kaa wa'à ma juù innù zi aa ɛ?"

¹¹ Mè swõŋ tsi'í ànnù nîŋkoŋ a mbo wò mæ, bí'i swon aa annù yíi mæ bí'í zi, ñkii ñkɛ'ɛnə nî ànnù yíi mæ bí'í yə aa, kaa ñù nìbù kaa wa'à kòŋə nî ñyu'u ñtoò yí'í yá.

¹² Mbæ mè ka nswon innù jii mæ i tswe fàa mbi aa, nî tsuu bii, bon mbæ nî tigè mbii innù aburə jii mæ mæ swon aa mæ akə aa ɛ?

¹³ Kaa ñù tsù à lɛɛ ñwa'à yi a aburə ki ñkɔ'ɔ, ñtsyatə Mu Ñù, yu wa yíi mæ à lɛ nlò a aburə nsigə aà."

¹⁴ Tsò mæ Moses à lɛ lògə no ya mæ bi lɛ ñghìrè nî àtìi ñkɔ'ɔ mbɛnə a atu ati a nta'a miwɛɛ aa, a nî ajàŋ yíi mæ bi ka yí kii ñɲɛɛ Mu Ñù a ndəŋə,

¹⁵ mæ tâ ñù tsim yíi mæ à nîŋ ntìi yi ghu nu aa, tâ à tswe nî ñtswɛntìi yíi mæ i lwí'í nîŋkoŋ aà.

¹⁶ Nlon mæ Nwĩgòn à lɛ ñkǒŋ mbi si'í si'í, mfa njon Mú yí yí mò'otə, mæ ñù ñtsim yíi mæ à nîŋ ntìi yi ghu nu aa, tâ à yi ntsee lǒ kwo, lá mbaŋnə ntswe nî ñtswɛntìi yíi mæ i lwí'í nîŋkoŋ aà.

¹⁷ Kaa Nwí à lɛ ñwa'ǎ Mú yí fàa mbi too aa mæ tâ à zi ñka sa'a mbí, à lɛ ntoo aa mæ tâ à zi nyweensə mbí.

¹⁸ Ñù yíi mæ à nîŋ ntìi yi a nu Mu Nwí aa kaa bi sǎ isa'a ghu nu nnìŋə; lá ñù yíi mæ kaa à sǎ ntìi yí ghu nu nìŋə aa, bí nìŋ mæ isa'a ghu nú, ñlon mæ kaa à sǎ ntìi yí a nu njon Mu Nwí wa nìŋ aà.

¹⁹ Ísa'a i kuu a nu bè aa laà: Mə ñkà'à i zǐ mē a mûm mbi, la bè bânɲè ñkoŋ itugə ñtsyatə ñkà'à, ñlon mæ bo ghìrə innù jǐ bi aà.

²⁰ Ñù ñtsim yíi mæ a ghìrə innù jǐ bi aa, a bàà ñkà'à, kaa wa'à kòŋ nî mǎfè'ɛ nzǐ a mbɛɛ ñkà'à, ñlon mæ kaa à si kòŋə mæ tâ bi yə innù jǐ bí ji jya aà.

²¹ Lâ nù yïi mæ a ghîræ innù nîḡkon aa, a fè'è nîzi nî a mbèè ḡkà'à mæ tâ bì nanşə nyə mæ yu ghîræ innù ji nyu'unə aa Nwĩ.

Yesu bo Jon

²² Yesu à mənşə mæ, bo bì ḡgănyəgănnù ji ḡghæ a mbù'u ala'a Yudea, bo bo tswe ghu nî ḡndùu noò yï mɔ'ɔ, a murè nî bè a ḡkì.

²³ Jon à le si kii mmurə nî bè a ḡkì maa noò a ala'a Aenon yïi mæ a le ntswe ḡkoontə a mbèè àla'a Salem aa, ḡlon mæ ḡkĩ yïi mæ i le ntswe maa adigə aa i le ḡgha'atə. Bè le si tigə ḡghæ ghu mbo, a murè nî waa a ḡkì.

²⁴ Maa noò kaa bi burə tì Jon a atsan ḡnḡ.

²⁵ Maà noò ḡgănyəgănnù Jon i le ḡka nswonə bo bì nù baYuda yï mɔ'ɔ nlon ajàn mæ nòḡşə baYuda à le nlèè mæ bì ka nsi'itə nù aà.

²⁶ Bo mà'atə mæ ḡu wa, ntigə nlo ḡghè a mbèè Jon, ḡswon ghu mbo mæ, “Rabbi, nù wa mæ bú yu le ntswe a mbèè ḡkì Jordan, a mbĩ nsà'a nòò aà, mæ ò le ḡka nswonə nî ànnù ḡlon ḡgaà yï aa, a tigə mmurə nî bè a ḡkì tsĩtsòḡḡ, bè bìtsim bì tigə ḡghæ ghu mbô!”

²⁷ Jon a kwi'i mæ, “Kaa mbə nù a wa'à nî ànnũ tsu tswé ti ghə mæ a lo aa a aburə.

²⁸ Bù bumbon nî laa mbə bíyəfə bá, a ajàn mæ mæ le nswon mæ, ‘Kaa mæ sî Ayo'ò Nwĩ wa bē. La bì le ntoo gha aa mæ tâ mæ tsya mbĩ yĩ.’

²⁹ Mûḡgèn à tswe aa a mbo ndoo mûḡgen, lâ ḡsúkà'a ndoo mûḡgèn wa yïi mæ à təə ghu mbèè ḡnyu'u a ghaà aa, a doritə nî a nyu'u ḡḡi ndoo mûḡgèn wá. Maa ajàn ḡndorə nâ nî kî mæ ḡluu.

³⁰ Nlon mæ ḡḡha'à nî nî tswe nî ḡka ḡghè nî mbĩ tâ mæ baḡnə ḡka mbintə nî a ḡḡimə.”

Nù yïi mæ à lo a burə nsigə aà

³¹ ḡḡha'a nî ḡu yïi mæ à lo a aburə nsigə aa, nî tsyatə nî bē bìtsimə. Nù yïi mæ à lo fàa nsyè aa, à tswe aa fàa nsyè, ḡkii nswon aa innù ḡii mæ i tswe fàa nsyè aà, lâ nù yïi mæ à lo a aburə nsigə aa, à tsyatə bè bìtsimə.

³² A swonə aa innù ḡii mæ à yə ḡkì yu'u aà, lâ kaa tsi'ĩ nù yĩ ḡfùurə kaa a wa'à nî ḡtoò yĩ ya kwèrə.

³³ Lâ nù yïi mæ à kwèrə ntoo yĩ ya mbii aa, a dīntə aa mæ Nwĩ a swon aa annù nîḡkonə.

³⁴ Nù wa yïi mæ Nwĩ à le ntoo aa, a swonə aa ḡḡhàà nî Nwĩ, ḡlon mæ Nwĩ a nanşə nlwensə nĩ nî Azwĩ yi kaa wa'à lḡḡ.

³⁵ Nwĩ a kòḡə Mû yĩ. A kî mæ ḡnḡ innù tsim ghu mbô.

³⁶ Nù yïi mē à nñj ntii yï a nu Mu Nù aa, à tswè mē nī ntswēntii ya yïi mē ì lwĩ'i nñkonj aa. Nù yïi mē à si yi yu'unə aa, kaa à ka yï wa'à nī ntswēntii tswé, ntònj Nwĩ ì ka yï ki lwi ghu nú.

4

Yesu bo mǎngyě Samaria wá

¹ BaFarisai bo le nyu'u mē bē bī ghà'atè le si yònè nī Yesu, a kii m̄murə nī bē bī ghà'atè nī a ñkì ntsyatə nī Jon

² (A nsswonjə ànnu nñkonj, kaa Yesu à le ñkì'ì nī n̄u tsu a ñkì murə. A le si murə tsi'ì ñgǎnyəgənnu ji murə nī bē a ñkì.)

³ Ajàn mē Yesu à le yu'u bi ká n̄swonjə maa ajàn aa, a mà'atè ala'a Yudea ñghɛɛ fu a Galilea.

⁴ A le ntswe nī ntsyà aa nī ala'a Samaria a ñghɛɛ ghu.

⁵ A ghèè mē ñka ntsya a ala'a Samaria, ñkuu a ñikurə Sychar, n̄ii mē nī le ñkòontə a mbɛɛ nsòò wa yïi mē Yakob à le mmà'atè a mbo m̄u yï Joseph aa.

⁶ Ñkì yï ntõj Yakob wa ì le ntswe maa adigə. A tì mē ti bə a nsi'ì nòò, Yesu a kaa a nī n̄təə nya, n̄sigitə ntswe maa mbèè ñkì yï tònj ñka m̄iintə.

⁷ Mǎngyě Samaria yï mò'ɔ à le nzĩ a ntu'u ñkì. Yesu a swonj ghu mbo mē, “Fa ñkì a mbo mē tâ mē no.”

⁸ A le ti bə aa bonj ñgǎnyəgənnu ji ì kùu mē ñghɛɛ a m̄um ñikurə a nyuu m̄ji ghu.

⁹ Mǎngyě wa a kwi'ì ghu mbo mē, “O nī n̄u baYuda, mē bə n̄u baSamaria, ò tigə n̄lɔɔ ñkì a mbo mē aa mē akə aa ɛ?” A le nswonj laa nlonj mē baYuda bo bi baSamaria kaa bo le si wa'à jinə aa.

¹⁰ Yesu a kwi'ì ghu mbo mē, “O ghirə baa zi ayoo yïi mē Nwĩ a fa aa, ì kii zi n̄u yïi mē a betə ñkì a mbo wò aa, bonj ò laa mbetə yi mē tâ à fa ñkì ntswēntii mbo wò.”

¹¹ Mǎngyě wa a kwi'ì ghu mbo mē, “Taà, kaa ò s̄i nī àbɔkɛ tswé, ñkì yï tònj ghú ì k̄i n̄tso si'ì, ò ka lɔgə ñkì ntswēntii aa fə aa ɛ?”

¹² Ì ñkì yï tònj ghú aa a le mfa Ta bi taà yï'ì, Yakob a mbo bĩ'ĩ, yumbonj nī bɔ̀b̄ bi, a bò'ɔ bi n̄āa ji, bo le nno ñkì ghú. O lɔ̀ ñswonj mē ò kò'ònə ntsyà a taà yï'ì Yakob aa ɛ?”

¹³ Yesu a kwi'ì ghu mbo mē, “Nù yïi mē à no ñkì ghúlà aa, ñji ñkì ì ka yï bú yanə yi.

¹⁴ Lâ, n̄u yïi mē à no ñkì yïi mē mē ka fa ghu mbo aa, kaa ñji ñkì ì ka yï wa'à yi bú ñyanə. Ñkì wa yïi mē mē ka fa ghu mbo aa, ì ka bən̄j ì tigə nanəbirə ghu nu, ì tigə jwe nī ñkì yïi mē ì fa nī ntswēntii yïi mē ì lwĩ'ì nñkonj aa ghu mbô.”

15 Màngyè wa a kwi'i ghu mbo mə, “Taà fa ɲkì ma wa a mbo mə; tã tâ ɲĩ ɲkì i yi ɲwa' à gha bù ɲyaɲə, tâ mə wa' à faà bù ɲka nzi a nt'u'u ɲkĩ.”

16 Yesu a swon ghu mbo mə, “Ghèe ntwonə ndoò ghò tâ bu yu zi.”

17 A kwi'i a mbo Yesu mə, “Kaa mə sì nĩ ndoo tswê.”

Yesu a swon ghu mbo mə, “O swon aa tsi'i ànnu nĩkon mə kaa ò sì nĩ ndoo tswê.

18 O yò'ò mē aa mbânḡnè ji ntaà, lâ ñumbânḡnè yĩ mə bù yu tswe tsitson aa, kaa à sĩ ndoò ghò bē. O swon aa tsi'i ànnu nĩkon a mbo mə.”

19 A swon a mbo Yesu mə, “Taà, mə yê. O ni ɲgànṡtoò Nwĩ.

20 Bìtã bì bĩtaà bi'i a Samaria, bì lɛ sĩ gha'asə Nwĩ aa fàa atu nta'a laà, lâ bù baYuda, nĩ swon mə bì ka ɲgha'asə Nwĩ aa tsi'i a Yerusalem.”

21 Yesu a swon ghu mbo mə, “Bii annu yĩ mə mə swon aa mba mângyè. Nòò à ka yĩ kù'ù mə kaa nĩ ka yĩ wa'ă Taà aa fàa a atu nta'a bù ɲka ɲgha'asə, kaa wa'ă aa a Yerusalem kii mbu ɲgha'asə.

22 Bù baSamaria, kaa nĩ sĩ ɲũ yĩ mə nĩ gha'asə aa naɲsə ñzi. Lâ bĩ'i baYuda, bĩ'i zi ɲũ yĩ mə bĩ'i gha'asə aà ñlon mə annũ nyweensê mbi a tsyà aa a ɲĩm baYuda ñzi.

23 Lâ nòò a kù'ù ñzi, kè à kù'ù mē, mə, bē bii mə bì naɲsə ɲghà'asə Nwĩ aa, bì ka yĩ tigə gha'asə Ta aa a mûm Azwĩ, i kĩ gha'asə nii aa tsi'i annu nĩkonə. Ma yú a bē mbuu bē bii mə Nwĩ a kɔɲə mə tâ bì ka ɲgha'asə nii laà.

24 Nwĩngon à laa mbə Azwĩ, mbə bē kĩ ɲka ɲgha'asə yi aa tsi'i a mûm Azwĩ bo bì annu nĩkonə.”

25 Màngyè wa a swon ghu mbo mə, “Mè zi mə Ayo'ò Nwĩ wa (mə bì twonə nĩ Kristo aa) à ka yĩ zĩ, bɛɛ a zi aa bon à ka swon ɲgon innũ tsim a mbo bĩ'i.”

26 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “A ni mə, mə ghuà yĩ mə ghàà a mbo wò aà.”

27 A tĩ mə tĩ bə maa nòò aa, ɲgǣnyəgənnu ji jya i biì. Annu naɲsə ɲgha'a waa ajàn mə bo lɛ nyə Yesu a ghaànə bo mângyè aà. Lâ, kaa ɲu ñibò wàà a lɛ ɲwa'ă ntsu yi ɲja'a a mbetə mə, “O lòò aa àkè aa ɛ?” Kè ɲkĩ mbetə yi mə, “O ghàà bu yu aa a ya aa ɛ?”

28 Maà noò, mângyè wa à lɛ mmà'atə antòò ɲkĩ yĩ wa, mbu ɲkuu ɲghɛ fu a mûm nĩkurə, nswon a mbo bē bii mə bì lɛ tswe ghu aa mə,

29 “Nĩ zi nyə ɲũ yĩ mò'ɔ mə à swon ɲgon innu tsim jĩi mə mə lɛɛ ɲghirə fàa atu nsyè aà! A laà mbə Ayo'ò Nwĩ wa aa ɛ?”

30 Bo le mmà'atè nikurə nya ntigə nghɛɛ nyə Yesu.

31 Maa noò ñgǎnyəgənnù Yesu i le si lətə nî Yesu, ñswonə ni mə, “Rabbi, bɔɔ nji mû àyod!”

32 A kwi'i a mbo bo mə, “Mè tswe nì miji a nji mii mə kaa nì sǎ annù tsu zi nlon miji mà myâ.”

33 Ngǎnyəgənnù ji i logìnè ntigə mbetə nî waa bo ni bo mə, “Nù tsù à ghìrê mbàâ ñzi mfa miji ghu mbo aa ɛ?”

34 Yesu a swon a mbo bo mə, “Miji ma à nî ñka yu'unə annù yii mə nù yii à tòo gha aa a lòò aà; ñki mbə mmànşə ifà' à yii mə à fa a mbo mē mə mē fa'a aà.

35 Nǎ swonə nighàà nî mɔ'ɔ mə, ‘Bisàn bi burə bi ñkwà tá bi fu'u miji.’ Lâ, mē swon a mbo bù mə nì ntentə mi'í muu, nlii mînsòò ghu. Miji mi bè mē, nòò mfù'u a ku'ù.

36 Nù yii mə a fù'ù miji aa, bi twu nii, a ghotè nì miji mya nlon aà ntswéntii yii mə i lwǎ'i nîñkon aà. Ma yû a bə mə nù yii mə a bè miji aa, bo nù yii mə a fù'ù aa, bo doritə bitsimè.

37 Nighàà nulà nì swon aa tsi'í ànnù nîñkon mə, ‘Nù yí mò'ɔ a bǎ, nù yí mò'ɔ a bânè mfù'u.’

38 Mè tòo ghuu mə tá nì ghɛɛ mfù'ù miji nî mînsòò mii mə kaa nì le ñwa'à ghu fa'à. Á le mfà'à badàn ghu. Nì ka tigə ji abii afà'á yaa.”

39 BaSamaria bǐ ghà'atè maa mûm ñikurə le nnin mîntǐ myaa a nu Yesu, nlon mə mǎngyè wa à le nswon mə, “A ghìrə nswon ngon ñnnù tsim jii mə mē leè ñghìrə fàa a atu nsyɛ aà.”

40 BaSamaria bya bi zǐ mē nyə yi aa, mbu'u mbo mə tá Yesu à tswe bo bo. Yesu a tswé bo bo njwi ji baà.

41 Bè bǐ ghà'atè ku'ùsè nin mîntǐ myaa ghu nu nlon ntoo yii mə à le si swon aà.

42 Ntigə nswon a mbo mǎngyè wa mə, “Bǐ'í bii tsitsòn aa kaa wa'à bù nyon aa bə nǐ ànnù ya mə ò ghìrə nswon aà, bǐ'í bii aa nlon mə itu bînnù yi'í, bǐ'í yù'ù mē nighàà ni, ñnanşə nzi mə à laa mbə ngànyweensê mbi.”

43 Njwi jya ji baa i tsyà mē, Yesu a bú nma'atə nghɛɛ a Galilea.

44 Nlon mə yumbon à leè ñswon mə, “Kaa bi sǎ ngàntoò Nwǎ a mûm ala'a bo ghu'usè.”

45 A zǐ mē ñkuu a Galilea, bə kwèrè yi tsi'í sigìnè nlon mə nòò yii mə bo le nghèè a adigə Passa a Yerusalem aa, bo le nyə ngon ñnnù tsim jii mə à le ñghìrə maa noò Passa aà nlon mə bobimbon, bo le ñki nghɛɛ ghu.

46 Maa noò Yesu bú mbèi fu a Cana, a mbù'u Galilea, fya adigè mæ à le mbəŋ ɲkì ghu i tigè mǐlù'ù aà. Ngàŋàfà'a gúmnàà yí mò'ɔ à le ntswe a Kapernaum, mú yí a ghò.

47 A yù'ù mæ mæ Yesu à lò mæ a Yudea nzi a Galilea aa, ɲghɛɛ ghu mbèè n̄twoŋə yi mæ tá bo yu ghɛɛ a Kapernaum, tá à ghurə mú yí wa mæ à le si ghòò n̄tigə tsi'í a ɲkwɔ aà.

48 Yesu a swon ghu mbo mæ, “Kaa mbə ɲù n̄bɔ ghùù a wa'à bii tì ghê mæ à yê ìlènsə bo bì ìnnũtsyâmbô.”

49 Ngàŋàfà'à yí ɲwè wa a bú ɲku'usə nswon ghu mbo mæ, “Taà, zì sɛ ghɛɛ mbon̄ tá mú ghà ghú à kwɔ.”

50 Yesu a swon ghu mbo mæ, “Ghèê, wa mú ghò wa à ka tswe nt̄i.”

A bii ɲìghàà ni Yesu nya, ɲghèè.

51 Nòò yíi mæ à le ntswe a mǎn̄jì ɲghɛɛ ni a ndùgə yu aa, ɲgàŋàfà'a yí a zì m̄boo yi n̄i ɲk̄i mæ, “Wa mú ghò wa à t̄i mæ.”

52 A bet̄ə ɲgàŋàfà'à yí wa mæ, “A k̄i lòginə ɲka mfwetə aa a noò àkè aa ɛ?”

A kwi'í ghu mbo mæ, “A k̄i bə aa a yɔɔ, a noò yíi mæ nòò à k̄i b̄ò yəŋtə aà.”

53 Ta bì mu wa a wa'at̄ə mæ à k̄i bə aa maa àbàŋtə noò mæ Yesu à k̄i swon̄ə a mbo yu mæ, “Wa mú ghò wa à ka tswe nt̄i.” Yu bô ɲgwè'è yí, bo tigè n̄iŋ mint̄i myaa a nu Yesu.

54 Ma yú à le mbə àlènsə ìnnù yíi mæ i ywe'e ji baa, j̄i mæ Yesu à le ɲghìrə a noò yíi mæ à le mbù n̄lɔ a Yudea, nzi a Galilea aà.

5

Ajàŋ yíi mæ Yesu à le ɲghùrə ɲú yí mò'ɔ a atsùmə nta'a aà

1 Ma yú a tsyà mæ, ɲjwí ɲj̄i ìkòò baYuda i ku'ù, Yesu a kɔ'ɔ ɲghèè a Yerusalem.

2 Atsùmə nta'a yí mɔ'ɔ à tswe a Yerusalem, a kə'è Ntsùbù'ù Mbinjèrə, n̄tswe ni ìdigə ɲkuu ghu j̄i mæ bì le ɲghùrə n̄i n̄tə'ə aa, ji ntaà. Bì twoŋə n̄i ɲk̄i ma wa ni ɲìghàà ni baHeber aa ni Bethzatha.

3 Ngàŋmighòò j̄i ghà'atə i le mburə lùù ghu, n̄nɔŋkə n̄nɔŋkə wa n̄i m̄intsù m̄i àbù'ù myá, b̄ifə'ə̀nə, b̄ibwènkə, bo b̄ii mæ ìdigə n̄u jyaa i le ɲkwokə aà. [Bì le ntswetə ghu nyu'utə ni mæ tá ɲk̄i wa i ka ɲjwu'u,

4 n̄lon mæ angel Mmà'àmbi à le si sigə nzi ni a ɲgaa ɲgaa ɲkuu n̄tsigə n̄i ɲk̄i wa i tigə ɲjwu'u. N̄u yí n̄tsyàmb̄i yíi mæ à le nsigə ɲkuu wa a m̄um ɲk̄i wa noò mæ i lòginə mæ ɲka

jwu'u nghèè aa, nìghòô nîi ni le ntswe ghu nu aa, kè t'e'ε mbə aa mbuu ghuu, ni le mfwetə.]*

⁵ Nùmbânghè yî mò'ɔ à le ntswe ghu mə à le ti bə aa bon à ghòò mē a atú ìlòò mighum mi ntarə ntsò nîfwaa.

⁶ Yesu à yê yi ajàn mə à le nnòŋ ghu aa, nzi mə nùmbânghè wa à ghòò mē àgha'a a burə n̄sa'a. A yə mē laà, m̄betə ghu mbo mə, “O lòò mə tâ bì ghurə gho aa ε?”

⁷ Nù nìghòò wa a kwi'i mə, “Taà, kaa mē s̄i ni nù faà tswé mə mbə a n̄ŋə gha fàa m̄m̄m̄ àts̄um a noò ȳi mə ŋk̄i wa i loginə ŋka njwu'u aà. Mē yi nghèə mə mə kwè'ètə k̄i kuu ghu aa bon nù ȳi dàn à b̄an̄ghè mē m̄foo ntsyāmb̄i ŋkuu ghu ti mē.”

⁸ Yesu a swon̄ ghu mbo mə, “B̄iñə ntəə mbwεε matà gho wa ŋka ntəə nghèè nòô.”

⁹ Nùmbânghè wa a burə ñghensə nt̄i tsi'î maà noò, m̄bwεε matà ȳi wa ntigə ntəə nii.

Ma yuà ànnù a le mfè'è aa a njw̄iŋgònə.

¹⁰ Ma mùu ajàn, b̄it̄a bi ala'a bi baYuda bi tigè nswon̄ə n̄i a mbo n̄u wa mə bi le nghurè aa mə, “S̄i à laa mbə njw̄iŋgònə, kaa n̄on̄sə ȳi'inə à si b̄iì mə tâ ò be'e matà gho.”

¹¹ A kwi'i mə, “Nù wa mə à gh̄irə nghurə gha aa, a gh̄irə nswon̄ a mbo mē mə, ‘Bwεε matà ghò wa ŋka nghèè nòô.’”

¹² Bo betə ghu mbo mə, “Mb̄a ma gh̄u ȳi mə à gh̄irə nswon̄ a mbo wò mə tâ ò bwεε a matà gho ŋka ntəə nghεε noo laa, à gh̄irə mbə aa wò aa ε?”

¹³ L̄a kaa nù wa mə bi gh̄irə nghurə yi aa, kaa wa'à yi nù ȳi mə à le mbə ghu aa z̄i, n̄lon̄ mə nnòò bē le ntswe maa adigə, Yesu a tigè n̄tsuritə yi a t̄it̄i bo mfè'ε nghèè yi.

¹⁴ A ti bə n̄i a n̄im̄, Yesu a yê yi a ndāmà'anw̄i n̄swon̄ ghu mbo mə, “Yə ajàn mə ò t̄i mē ts̄its̄on̄ laà aā! Tsuu innù j̄i bi b̄i k̄i gh̄irə t̄a t̄a ŋḡi'î ȳi mə ì b̄i ntsyātə aa tâ ì tsuu gho b̄i tsi'î.”

¹⁵ Nù wa a tigè n̄lo nghèè n̄swon̄ a mbo b̄it̄a bi ala'a bi baYuda bya mə a yi aa a gh̄irə nghurè Yesu.

¹⁶ Ma yuà ànnù a gh̄irə mə tâ bì tigə nloginə ŋka ntsò'ɔ n̄i àkòrə Yesu, nlon̄ mə à le nghurè n̄u a njw̄iŋgòn̄ aà.

¹⁷ Yesu a kwi'i ambo bo mə, “Taà ghà a fà'à tsi'î ngòn̄ b̄inòò b̄its̄im̄, nyi nywe'e s̄i, m̄embon̄, mə k̄i mfa'a yaa ngaa.”

¹⁸ Ma nuà n̄ìghàà n̄i gh̄irə mə tâ b̄it̄a bi ala'a bi baYuda bya tâ bo bu ŋk̄u'ùsə n̄l̄iḡitə n̄u yàà a n̄l̄o a nzwitə yu, m̄b̄i'î

* 5:4 Kaa àdìgə ma ȳu a s̄i a m̄m̄m̄ ñjw̄a'ànə j̄i mò'ɔ tswé.

mə kaa à lɛ ɲki'i aa tsi'i nònɔsə ɲjwígòɲ wô, à lɛ ɲki ntwonɔ Nwĩ ni Taà yĩ, ɲɲi'i ni mə yu bə aa ɲgĩɲ ɲgĩɲ bo Nwĩ.

Adà'à yĩi Yesu à tswe ni yu tsɔ Mu Nwĩ aà

19 Yesu a swon a mbo bo mə, “Mə swon a mbo bù tsi'i ànnù nĩɲkɔɲ mə, kaa annù yĩ tsu a sɪ ghu tswê mə mbə Mu Nù a ghìrè tsi'i ni atù yi yumbonɔ, mbə a kii ɲghìrə aa tsi'i ànnù yĩ mə à yə Taà yĩ a ghìrə aà. Annù yĩ mə Tà a ghìrə aa, à ki mbə tsi'i ma ya mə Mú yĩ a ghìrə.

20 Nlon mə Tà à kònɔ a Mú yĩ, ɲɲi'i nĩ ìnnù tsim jii mə yumbon yu ghìrə aa ghu mbô. A ka ghèè nĩ m̀bĩi a ɲɲi'i ìnnù jii mə i bu mburə mbə jĩ wè jĩ wè ɲtsyatə a yulà aa, tâ à ka ɲghìrə, tâ nĩ yə, tâ ànnù a tsya ghuu.

21 Tsɔ ajàn mə Tà a yweensə biku bi bē, m̀fa nĩ ɲtswèntii a mbo bo aa, à ki mbə ɲgĩɲ ɲgĩɲ a ajàn mə Mu Nwĩ a fa nĩ ɲtswèntii a mbo bə a ajàn mə yu lòò aà.

22 Tà yumbon kaa sɪ ɲù tsù sa'a, lâ à bànɲə m̀fa ada'a a mbo Mú yĩ mə tâ à tigə nsa'a bē b̀tsimə

23 tâ tâ bē b̀tsim tâ bi tigə mbo'ɔ nĩ Mu a ɲgĩɲ ɲgĩɲ a ajàn mə bi kii mbo'ɔ nĩ Ta aà. Nù ntsim yĩ mə à sɪ a Mu bo'ɔ aa, kaa sɪ Ta wa yi mə à lɛ ntoo yĩ aa kii mbo'ɔ.

24 “Mə swon a mbo bù tsi'i ànnù nĩɲkɔɲ mə, ɲù ɲtsim yĩ mə à yù'u nighàà na nniɲ ntii yi a nu yu wa yĩ mə à lɛ ntoo gha aa, à tswe nĩ ɲtswèntii yĩ mə i lwĩ'i nĩɲkɔɲ aà, kaa bi wa'ă isa'a ghu nu niɲə, la à bànɲə mē m̀fe'a ntsũ niwo ɲkuu a m̀m ɲtswèntii.

25 Mə swon a mbo bù tsi'i ànnù nĩɲkɔɲ mə, nòò à tswe ghu mə a zĩ, wa à tɛ'è mə nzi, mə biku bi bē ka yĩ yu'u ɲĩ Mu Nwĩ, tâ bē bii mə bi yu'u aa, tâ bi tswe ntii.

26 Tsɔ ajànə mə Tà yumbon à tswe nĩ tswèntii m̀fa ni a mbo bə aa, à ki ɲghìrə mə tâ Mu, yumbon à tswe nĩ ɲtswèntii ɲkii m̀fa ni a mbo bə.

27 A kì mē m̀fa ada'a ghu mbo mə tâ à ka nsa'a nĩ bē nlon mə à ni Mu Nù aà.

28 Ni tsuu ki yerə nlon yuà ànnù, nlon mə nòò a tswe ghu mə a zĩ, mə bē b̀tsim bii mə bi tswekə a misyè aa, bi ka yi yu'u ɲĩ yĩ,

29 bɛɛ mə bi yu'u aa, bi fɛ'èkə a misyè. Bya bii mə bi lɛ ɲghìrə ìnnù jĩ sigìɲə aa, tâ bi biinə ntswe bitii, tâ bya bii mə bi lɛ ɲghìrə ibi aa, tâ bi biinə tâ bi niɲ isa'a a nu bo.

Bayəfə bi Yesu

30 “Kaa m̀mbon, kaa mbə mē wa'ă annù tsu ghìrə tsi'i a atu mē, mə sa'a ni misa'a nyon aa tsi'i ajàn mə Nwĩ a swonɔ ni a mbo mē aà, ma yũ a ghìrə ni mə tâ mē ka ntsərə misa'a

ni mânji yïi mē à kù'ùnē aà, òlōj mē kaa mē si ghìrē aa bē annù yïi mē mē lòò aà, mē ghìrē aa tsi'í annù yïi mē yu yïi mē à lē ntoo gha aa, a lòò aà.

31 “Mbē mē ka nswōjē nī ìnnù òlōj ŋgaa yà mēmbōj, a mfigitē nù yïi mē mē nī ghu aa, bōj mbē bi tse swōj mē kaa annù ya yïi mē mē swōjē aa kaa a sī annù nīŋkōj bē.

32 Lā nù yī mò'ò à tswe ghu mē à nī àyēfē nlon ŋgaa yà, mē zī nī mē annù yïi mē a swōjē nlon ŋgaa yà aa, a nī ànnù nīŋkōj.

33 Būmbōj, tigē nī lē mbaa ntoo bē a nu Jon, a swōjē ànnù a mbo bù òlōj annù nīŋkōj?

34 Kaa a sī bē aa bē mē nūmìsōj à tswe nī mēbē ayēfē nlon ŋgaa yà; mē swōjē laà aa tã tã nī yu'u nyweenē.

35 Jon ma ghū a lē mbē aa ŋkà'à, ŋkhi, nta, nī lē ŋka ŋkōj nī òtswe ŋka ndoritē wa a mūm ŋkà'a yu a nī mū àtīi noò.

36 Lā mē tswe nī àyēfē yïi mē a tinsē ntsyātē annù yïi mē Jon à lē si swōjē nlon ŋgaa yà aà. Mìfà'à mīi mē mē fà'à aà, mìfà'à mīi mē Taà ghà à fà àdà'à mē mē ka mfa'a ghu aa, ma mū mī figitē nī nū yïi mē mē nī ghu aà, mē á too Tà ntoo ghà.

37 Tà yïi mē à lē ntoo gha aà, yumbōj à kī mē òswōjē annù òlōj ŋgaa yà. Kaa nī lē è ŋwa'à nī yī yu'ù, kaa wa'à nsī yi kī nyē.

38 Kaa nighaà na nī si a mūm bù lwi'i aa nlon mē kaa nī sī ntīi ghūu a nu yu wa yïi mē à lē ntoo aa nīŋē aà.

39 Nī nanjē nyēgē nī àŋwà'ànē Nwī aa nlon mē nī mòòntē nī mē à nī nu mē nī fa nī òtswēntīi yïi mē ì tswe nīŋkōj aa a mbo bù. Lā a bē nu mē nī ghàà òlōj ŋgaa yà aà,

40 nī bāŋnē ntuu a nzī a mbo mē mē tã mē fa ntswēntīi a mbo bù.

41 “Kaa mē si nigha'à na aa a mbo bē kwērē.

42 Lā mē zi ghūu, mē zi mē kaa nī si Nwī nanjē ŋkōj.

43 Mē zī aa nī ìkūm Taà ghà la kaa nī wa'à gha kwērē; nù dàn à bē bàŋnē zī nī ìkūm yi yumbōj bōj nī ka bàŋnē kwērē yi.

44 Bù bīi mē nī kōjē nī òkwērē nigha'a bē a mbo bù nī bù aa, kaa wa'à bàŋnē lantē nī nigha'a nīi mē nī lò nī aa a mbo Nwī yïi mē à kī mbē tsi'í yū mē mē aa, mēbē nī tigē ntsya aa la nniŋ ntīi ghūu a nu mē aa ē?

45 Nī tsuu lō kī mmòòntē nī mē mē ka nīŋ ghūu a isa'a a nsi mī'i Tà; à nī Moses mē à ka nīŋ ghūu a sa'à, là'à Moses wa yïi mē nī bīi yi, ŋwa'atē nī mē à ka kwētē ghūu aà.

46 A lē mbaa mbē mē nī nanjē mbīi a Moses bōj nī kī mbīi ghà, òlōj mē àŋwà'ànē yïi mē à lē ŋwà'ànē aa, a

ghàa annù òlɔŋ ɲɔaa yà.

⁴⁷ Lâ, m̀bə nì tsuu annù ỳi mə à lɛ ɲɲwà'ànə aa i bii, bon m̀bə nì tigə òtsya aa la mbii annù ỳi mə mə swonə aa ɛ?"

6

Ajàŋ mə Yesu à lɛ ɲjɛ'ɛ bə ntsù'ù ji ntaà aà

(Mt. 14.13-21; Mk. 6.30-44; Lk. 9.10-17)

¹ Ma ỳu a ghè mə kɪ tsyă, Yesu a toò àtsu mə nta'a Galilea, ɲghɛɛ fii ɲjii. Bi lɛ si kii ntwonə aa nì atsumə nta'a Tiberias.

² Nnòò bə ỳi ghà'àtə i lɛ si yònə n̄i, òlɔŋ mə bi lɛ nyə ilənsə j̄i mə à lɛ si ghìrə ɲghurə nì mighòò a nu bə aà.

³ Yesu a kɔ'ɔ ɲghèè a atu nta'a nsigìtə ntswe ghu bo bì ɲgǎnyəgənnù ji.

⁴ Nòò ɲji Passa, àdina baYuda ya, à lɛ ɲkòòntə.

⁵ Yesu a karikə ỳi, nyə nnòò bə wa mə i lɛ si yònə n̄i aa, mbetə Philip mə, "Mbə b̄i'ìnə yuu m̄ji aà fə, ɲjɛ'ɛ bə bua ghu bitsim aa ɛ?"

⁶ A lɛ mbetə maa ajàŋ aa tsi'ĩ a ɲkwà'ànə Philip òlɔŋ mə à lɛ nzi annù ỳi mə yu tswe nì ɲghìrə aà.

⁷ Philip a kwi'i mə, "A mbo b̄i'ìnə a nyuu abaa tâ à ku'unə ajàŋ mə m̀bə ɲu a bɔɔ nywe'etə tsi'ĩ m̄ ɲkùgə, b̄i'ìnə ka kɪ lɔɔ ibà'atə ɲkabə silva ɲkhì ji baa* mbɔŋ tâ à ku'u."

⁸ ɲgǎnyəgənnù ỳi ỳi mò'ɔ, ỳi ikũm ỳi i lɛ m̀bə Andrew, a bə muma bi Simon Peta aa,

⁹ a swonə mə, "Mũmbāŋnə ỳi mò'ɔ à tswe falà n̄i ɲkya abaa misàŋ ji ntaà, n̄i m̀bwè mi mbaà. Lâ kaa m̀bə ma ỳu wa'à bə bú bitsim jɛ'è."

¹⁰ Yesu a swonə mə, "Ghìrə tâ bo tswe a nsyê." (ɲgèè ỳi ɲghà'àtə i lɛ ntswe maa adigə.) Bə bitsim b̄i mə bi lɛ ntswe a nsyɛ aa, bi lɛ m̀bə mbāŋnə ntsù'ù ji ntaà.

¹¹ Yesu a tigə òlɔgə abaa ya, òtsà'àtə Nwĩ, ɲyatə a mbo bə bya mə bi lɛ ntswe a nsyɛ aa, ɲkɪ ghìrə a ɲḡɲ ɲḡɲ n̄i m̀bwè mya, ɲu òtsim a ji nywurə.

¹² Nòò ỳi mə bi m̄ɲsə mə a ɲji aa, a swonə a mbò ɲgǎnyəgənnù ji mə, "N̄i ghotə ònwùgə j̄i i tigə mburə aà, òlɔŋ mə kaa a s̄i b̄ɔŋ tâ b̄i'ìnə m̄m'e'e ỳi tsu."

¹³ Bo lɛ ɲghotə ònwùgə abaa misàŋ jya ɲkya ji ntaà mə bə bya lɛ ɲji aa, i luu ɲkyè ɲghũm òtsò baà.

¹⁴ Bi yè mə alənsə ma ỳu mə Yesu à lɛ ɲghìrə aa, òtigə nswonə n̄i mə, "Tsi'ĩ ànnù ɲɲkonə, à n̄i ɲgàŋntoò Nwĩ wa mə à lɛ ntswe n̄i òz̄i fàa mbi aa à ghulà mə."

¹⁵ Yesu à lɛ nzi mə bo lɛ ntswe n̄i òz̄i ntswā ỳi, i gaansə ỳi i yɔ'ɔ n̄i m̄f̄ɔ, òtigə mbu ɲkɔ'ɔ ỳi fu wa atu nta'a tsi'ĩ ỳyuu.

* 6:7 200 denarii, ɲkabə baGrikia

Ajàŋ mə Yesu à le ŋka ntəə a atu ŋkì àà
(Mt. 14.22-33; Mk. 6.45-52)

¹⁶ Nòò ñkwêfò à le ŋkù'ù ñgǎnyəgənnù Yesu jya i bù ñsigə ŋghɛɛ waa fu wa atsumə nta'à.

¹⁷ Ŋkuu a mûm àkànu'u mbu ntoo mbii fu a mbèè Kapernaum. Itugə i le mfii ti ghě mə Yesu à bù mē ñzi ntsi'i waa.

¹⁸ A bə maa nòò, àfisè yí wè a kâ ñtsya ntsigè nî ñkî wâ.

¹⁹ A ti bə aa le boŋ ñgǎnyəgənnù ji jya i kùù mə wa mûm ñkî ñghɛɛ nywe'e ni bìkîlo metres bi ntaà kè bi nto'o, ñyə Yesu a kâ ñtəə a atu ŋkì ñzi, à zî mē ka ŋkoontə wa mbèè àkànu'u, nìbɔ'ɔ nî wè ni tswâ waa.

²⁰ "Nî tsuu ki bɔ'ɔ bē, wâ à nî mē," Yesu a swon a mbo bo.

²¹ Bo yè mē mə à laa mbə Yesu aa, ntigè ñlogə yí wa a mûm àkànu'u, bo bo tigè ñghèə ki wî'íkè ñywe'e wa adigə yîi mə bo le si ghèè ghu aà.

Ajàŋə mə bə bya le si tigə nlɔɔ nî Yesu aà

²² Abèè a fù'ù mē, ñnɔ̀ò bē wa mə i le mburə wa njii ñkî yí mò'ɔ aa i yə mə àkànu'u a le ntigə ntswe wa adigə aa tsi'í yí fùùrè, ñki nyə mə kaa Yesu à le ŋwa'à wa a mûm àkànu'u bo bì ñgǎnyəgənnù ji kuù; ñyə mə ñgǎnyəgənnù ji jya i le mbàŋnè ntoo ŋghɛɛ waa tsi'í bò bo.

²³ Ikànu'u jî mò'ɔ i le mbù ñlo a Tiberias ñzi a aghəŋə ŋkì, wa mbèè adigə mə Mmà'àmbi à le mfa mbi'ikə a mbo Nwî, ñjɛ'ɛ nnɔ̀ò bē nî àbaa ya ghu aà.

²⁴ Ajàŋ mə ñnɔ̀ò bē wa i le wa'ă Yesu yə, kaa wa'ă ñgǎnyəgənnù ji jya ki nyə aa, bo le ntigə ŋkuu ikànu'u ma jya nyonə a Kapernaum a nlɔɔ yu.

Yesu, àbaa, yîi a fa ntswêntî aà

²⁵ Bì tòò mē ñghɛɛ ñghèè ñyə Yesu wa njii yí mò'ɔ aa, ñswon ghu mbo mə, "Rabbi, ò tsyà aa mə akə ntigə bə faà aa ɛ?"

²⁶ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, "Mè swon a mbo bù tsi'í annù ññkon mə ni lòò nàa laa nlon aa abaa ya mə nî kî kùrə nywurə aà, kaa nî si nàa lòò aa nlon mə nî kî yê àlènsə ya mə mè kî ghìrə aà.

²⁷ Nî tsuu ki fà'à ñlonə aa bə miji mii mə mbə mi bi'i aa bē, nî ka mfa'a nlon bə miji mii mə mi lwî'i ññkon aà. Mamû a bə miji mii Mu Nù à ka fa a mbo bù aà, ñlon mə Nwĩŋgòn Tà à ñnə mə awenə yi ghu nu, mbeentə yi."

²⁸ Bo tigè mbetə yi mə, "Mbə bî'í ghìrə aa mə akə tă ki fà'a afà'à Nwĩŋgòn aa ɛ?"

29 Yesu a kwi'i mē, “Afà'à Nwǐngòṅ à ni mē tâ nì nīṅ ntìi ghuu a nu yu wa yīi mē yu too aà.”

30 Bo betè yi mē, “Alènsè yīi mē ò ka ghìrè aa, à ni yuu, mē mbè bǐ'í yè mbii gho aa ε? O ka ghìrè aa àkè aa ε?”

31 Bìtā bì bítāà bí'í bì lè nji mana a nta'a miwèè miwèè a ajàṅ mē àṅwà'ànè Nwǐ a swonṅ ni mē, ‘A lè mfa abaa yīi mē a lè lò a aburè nsigè aa a mbo bo.’ ”

32 Yesu a kwi'i a mbo bo mē, “Mè swǒṅ a mbo bù tsi'í annù nīṅkonṅ mē kaa a si bē aa mē a lè mfa Moses mfa abaa ya mē a lè nlǒ aburè nsigè aà. A bàṅnè mbè aa mē a abaa yīi mē à nī àbaa tsi'í annù nīṅkonṅ, nìlò a aburè aa, a fa Taà gha a mbo bù.

33 Nlonṅ mē abaa yīi mē Nwǐ a fa aa, à ni yu wa yīi mē à lo a aburè nsigè mfa nī ntswèntìi a mbô mbi aà.”

34 Bo swonṅ ghu mbo mē, “Taà, tigè mfa nī àbaa mà ya a mbo bí'í a ṅgòṅ bìnòò bitsimè.”

35 Yesu a swonṅ a mbo bo mē, “Mè laa mbè abaa ntswèntìi, ṅù yīi mē à zi a mbo mè aa, kaa ṅjǐ ì ka yi wa'à yi bú ṅyaṅè. Nù yīi mē à nīṅ ntìi yi a nu mè aa, kaa ṅjǐ ṅkǐ ì ka yǐ wa'à yi bú ṅyaṅè.

36 Mè kǐ baa nswǒṅ a mbo bú mē, nì yè mè ghá, la kaa ṅkǐ'í ghuu bǐi.

37 Nù ntsim yīi mē Taà a fa a mbo mè aa, à ka zǐ a mbo mè. Kaa mbè mè wa'à ṅù tsù yīi mē a zǐ a mbèè mè aa furè bē.

38 Nlonṅ mē kaa mè sǐ aburè lô nsigè aa a ṅghìrè à yaà ànnù yīi mē mè lòò aà. Mè bàṅnè nsigè aa a ṅghìrè ànnù yīi mē yu wa yīi mē à tòò gha aa a lòò aà.

39 Annù yīi mē ṅù yīi mē à tòò gha a lòò aa, à ni mē, tâ mè tsuu lǒ mmà'àtè tâ ṅù wa yǐ tsù mē à fa a mbo mè aa tâ à bwè. Mè bàṅnè ntswe nì nywèènsè waa nì niwo a njwǐ nìlwǐ'í ṅjìmè.

40 Nlonṅ mē ànnù yīi mē Taà ghà a lòò aa, a bē aa mē ṅgòṅ ṅù ntsim yīi mē à yè Mu yǐ ṅnīṅ ntìi yi ghu nu aa, a ka tswe nī ntswèntìi yīi mē ì lwǐ'í nīṅkonṅè aà, tâ mè yi nyweensè yi nì niwo a njwǐ nìlwǐ'íṅjìmè.”

41 Bè bya bì lè nlògìnè ntigè nnurèkè nlonṅ mē à lè nswonṅ mē, “Mè nì àbaa yīi mē a lo a aburè nsigè aà.”

42 Bo lògìnè ntigè mbetè ni mē, “Nù ghù à si Yesu mu Joseph wa bē aa ε? Bǐ'inè zi a Taà yǐ ṅkǐ nzi ndè yǐ, a tigè ntsya aa mē akè nswonṅ mē yu lo aa a aburè nsigè aa ε?”

43 Yesu a swonṅ a mbo bo mē, “Kentè nì a annurèkè ya mē nì nurèkè a titì bù aà.

44 Wa mbə nù a wa'ă a mbo mē zī ti ghě mē Tà yīi mē à too gha aa à swùntə yi, tâ mē yi ntigə nyweensə yi nī nàwo a njwī nłwī'injīmə.

45 Ngǎntoo Nwī i lə ɲwà'ànə mə, 'Nwīngòŋ à ka yi tigə kī dī'i waa bitsimə.' Nù ntsim yīi mē à yù'u annu yīi mē Taà a swon, ɲyegə aa, à nī yu yīi mē à ka zī a mbo mē aà.

46 Kaa a sī bə aa mē nù tsù à lèè ɲyə Ta bē. Yu wa yīi mē à lo a mbo Nwī aa, a kī mbə tsi'ī yù yīi mē à lèè ɲyə Ta.

47 Mə swon a mbo bù tsi'ī annu nīkon mē nù yīi mē à bīi aa, à ka yi tswe nī ntswēntī yīi mē à lwi'ī nīnkonə.

48 Mə nī àbaa ntswēntī.

49 Bītà bī bītāa buu bī lə nji mana wa a nta'a mīwèè mīwèè, lâ ɲkī ɲkwokə.

50 Abaa ya mē a lō a aburə nsigə aa, à nī mbuu yī mō'ɔ yīi mē nù à bə kurə bon kaa à ka yī wa'à kwō.

51 Mə nī àbaa ntswēntī ya yīi mē a lo a aburə nsigə aà. Nù yīi mē à kūrə abaa mà yū aa, a ka tigə tswe ntī i lwi'ī nī ɲkonə. Abaa yīi mē mē ka fa aa, à nī ɲjǎnū yà yīi mē mē ka fa mē tâ mbi tswe ntī."

52 Ma yū a ghīrə mē tâ àswùŋnə nłwīntòŋ tâ à loginə a titī bo. "Mbə nù ghū a naŋsə mfa nja nū yī mē tâ bī'inə kurə aa mē akə aa ɛ?"

53 Yesu a swon a mbo bo mē, "Mə swōŋ a mbo bù tsi'ī annu nīnkon mē, mbə nī tsuu ɲjǎnū Mu Nù i kurə i kīi nno a aləə yi, bon kaa mbə nī wa'à nī ntswēntī a mûm nu bù tswé.

54 Nù ntsim yīi mē à kurə ɲjǎnū yà, ɲkī nno aləə nū ya aa, à tswe nī ntswēntī yīi mē à tswe nīnkonə aà; mē ka yī kīi yweensə yi a njwī nłwī'injīmə.

55 Nlon mē ɲjǎnū yà à laa mbə ɲgòtə mijī, àləə nū ya a kī mbə ɲgòtə ayoò yī nò.

56 Nù yīi mē à jī ɲjǎnū yà ɲkī nno àləə ya aa, à lwi'i a mûm nu mē, mē kī nłwi'i ghu mûm nū.

57 Tà yīi mē à tswe ntī aa, à tòò ghâ, mē kī ntswēntī nlon ɲgaa yī. A kī mbə ɲgīŋ ɲgīŋ mē nù yīi mē à kūrə gha aa, à kī ntswe ntswēntī mbi'i ɲgaà yà.

58 Abaa ya yīi mē a lo a aburə nsigə aa kaa a sī bə aa tsi'ī tsō àbaa ya yīi mē bītà bī bītāa buu bī lə ɲkurə ɲkī mbu ɲkwō aà. Nù yīi mē à kūrə abaa mà yū aa, a ka tswe ntī i lwi'ī nīnkonə."

59 Yesu à lə nswonə ma yū aa a noò yīi à lə sī dī'i annu a ndāŋghòtə a Kapernaum aà.

Nìghàà nī ntswēntī yīi mē à lwi'ī nīnkonə aà

⁶⁰ Ngǎnyægônnù ji jî ghà'atè jîi mē i le nyu'u ma yû ànnù aa, bi le nlògìnè ñka nswonə nî mē, “Ajàn annù yulà mē a dì'ì aa, a tîi si'i; mbə wò tse yu'utə aa ɛ?”

⁶¹ Yesu à zi mē bo le si nurəkə nlonə annù ma yû. Mbetə waa mē, “Mā yû a ka ghìrə mē tâ nî lwisə ntɔŋ mma'atə gha aa ɛ?”

⁶² Mbə nî ghìrə ntigə nyə Mu Nù a bu ŋko'ɔ ŋghɛɛ fu a adigə yîi mē à le ntɛ'ɛ ntswe ghu a mbîi aa, nî bu mē akə aa ɛ?”

⁶³ Ayoo yîi mē a fa ntswêntîi aa, à nî Azwî Nwî. Kaa midà'a mi nyǎnu kaa mi si annù tsu burə ŋkwetə nî kwètə. Mìghàà mù mē mē ghàa a mbo bù aa, mi nî Azwî ŋki mbə ntswêntîi.

⁶⁴ Lâ kaa bù bi mɔ'ɔ, nî wa'a bîi.” Yesu le nswonə ma laa nlonə mē, nlògìnə a nlògìnə, à le nzi bē bîi mē kaa bi ka yi wa'a yî bîi aa, ŋki nzi nù yîi mē à le ntswe nî m̄fee yi aà.

⁶⁵ A ku'ùsə nswonə mē, “A nî ñji'î ànnù yîi mē mē ghìrə nswonə a mbo bù mē kaa mbə nù a wa'ă a mbo mē zî tî ghě mē Tà à fa àbwarə ghu mbô aà.”

⁶⁶ Nlonə ma yû ànnù, ñgǎnyægônnù Yesu jî ghà'atè i le mbîi waa, kaa ŋki'ì bo bo bú ñkarə.

⁶⁷ Yesu a bú ñkarəkə yi mbetə ñgǎnyægônnù ji jya ñìghûm ñtsò baa mē, “Ngàà yùù ì bə la aa ɛ? Nî ka kîi mmà'atə gha aa ɛ?”

⁶⁸ Simon Peta a kwi'î ghu mbo mē, “Mmà'àmbî, bî'î ka tigə mmà'atə gho, i ghèè a mbo wò aa ɛ? O tswe nî ñìghàà nya mē nî fa ntwêntîi yîi mē à lwî'î ñîŋkonə aà.

⁶⁹ Tsîtsòŋ bî'î bîi mē, ŋki nzi mē, ò laa mbə Yu wa yîi mē à Laa m̄ansə, nlo a mbo Nwî aà.”

⁷⁰ Yesu a kwi'î a mbo bo mē, “A le ŋki'ì mē tso'ɔ ntso'ɔ ghuu ñìghûm ñtsò baa aa ɛ? Lâ nù yî m̄fùùrè a titîi bù à nî Devil.”

⁷¹ A le si ghàa annù ma yû nlonə aa Judas mu Simon Iscariot, nlonə mē, ka mē Judas à le mbə nù yî m̄ò'ɔ a titîi ñgǎnyægônnù ji jya ñìghûm ñtsò baa, à le ntswe nî m̄fèè yi.

7

Yesu bo bo bi maà bi

¹ Ma yû a kà mē aa ntsya, Yesu a lô, ñghèè a Galilea ntigə ñkarə ghu. Kaa wa'a kònə ki karə a Yudea, nlonə mē bità bi ala'a bi baYuda bi le si lòɔ nzwîtə yi aà.

² Ma mùu noò Njwî ñjî Ìkòò m̄intànə baYuda ì le ntigə a abo,

³ Bɔɔ bi ma bi Yesu bi swon ghu mbo mə, “Lò faà, nghɛɛ a Yudea, tã tã ñgãnyɛgɛnnu jo i ka nyə innu jũ mə o ghìrè aà.

⁴ Nlon mə nù yĩ mə a lòò mə tâ bì zi yi aa, kaa à si aa a adigə yĩ lèntè fa'a. Tsɔ mə o ghìrè innu jũ aa, ghìrè tâ mbi yə ghó.”

⁵ Bo le nswon laa nlon mə tsi'ĩ bo bɔɔ bi maà bi bya kaa bo le ɲwa'à ñtĩ waa ghu nu nɲɛ.

⁶ Yesu a swon a mbo bo mə, “Kaa ghàà nòò à burə tì kù'ù, lâ nòò tsim à kù'ùnə a mbo bù a mfà'a annu.

⁷ Kaa mbə mbi wa'à ghuu ka mbaa, lâ i bàà nàà, nlon mə mə swon ni mə bi ghìrè nĩ innu jĩ bì aà.

⁸ Nĩ kɔ'ɔ nghɛɛ wa adigə dinà; Kaa mè ka wa'à ghu ghɛɛ nlon mə ghàà nòò à burə tì kù'ù.”

⁹ A swon mē laa, ntigə ntswe yi tsi'ĩ a Galilea.

Ajanə Yesu à le nghèè a adigə Ikòò nghurə mītàn aà

¹⁰ Bɔɔ bi maà bi bì kò'ò mē nghɛɛ wa adigə ikòò aa, Yesu a tigə mbu ɲɲe'esə ɲyon, kaa wa'à ghìrè bə yə yi.

¹¹ Bità bi ala'a bi baYuda bi le si lòò nĩ wa adigə ikòò. Bo le si betə ni mə, “Yesu à fə aa ɛ?”

¹² Nnòò bə wa i le si tsùtə ɲghaa nlon ɲgaà yĩ. Bə bì mɔ'ɔ bi le si swonə ni mə, “A ni nù yĩ ñsigìnè.” Bĩ mɔ'ɔ swonə ni mə, “Ngaɲ, a bwe'esə aa bə.”

¹³ Lâ kaa nù tsù à le ɲwa'à kà ɲghaa nĩ ñsi nĩ ñsĩ, nlon mə bo le si bɔ'ɔ nĩ bità bi ala'a bi baYuda bya aà.

¹⁴ Njwĩ ikòò jya i lòònə mē a titĩ, Yesu a kɔ'ɔ nghèè a ndāmà'anwĩ, ñloginə ɲka ndi'i annu Nwĩ.

¹⁵ BaYuda bya bi le yerə si'i si'i, ñswon mə, “Nù ghù à tɔyà aa la naɲsə nzi aɲwà'ànə laà, tì ghě mə à le nghɛɛ a ndāɲwà'ànə aa ɛ?”

¹⁶ Yesu a kwi'i mə, “Annu yũ mə mə di'ĩ aa, a lo aa a mbo Nwĩ yĩ à tòò gha aa, kaa à si annu ya bə;

¹⁷ Nù yĩ mə a kòn a ɲka nghìrə ànnu yĩ mə Nwĩ a lòò aa, à ka zi mə ànnu yĩ mə mə di'ĩ aa, a lo aa a mbo Nwĩ, kaa mè wa'ă aa nĩ àdà'ă ya ghàà.

¹⁸ Nù yĩ mə a ghàà nĩ àdà'ă yi aa, a lòò aà ɲkwɛrə nigha'a a mbo yu yumbon. Lâ nù yĩ mə a lòò bə ɲghà'àsə yu wa yĩ mə à tòò yi aa, a swon ànnu nĩɲkon, kaa wa'à ɲgàɲàbãɲnənnu bə.

¹⁹ Tigə Moses à le mbaa, mfa nɔɲsə a mbo bù aa ɛ? Lâ kaa nù nibu yĩ tsu a wa'à nĩ nɔɲsə ma wa lèè. Lâ bù tigə ñlɔɔ nĩ ñzwitə mə aa a ya aa ɛ?”

²⁰ Bə bya kwi'i mə, “Azwĩ yĩ bi a tswe a ato'o wò! A lɔɔ wo a nzwitə wò aa ɛ?”

21 Yesu a kwi'i mē, “Mē kī ghīrē ànnū yī fùùrē bù bītsim tigē ñyerē.

22 Moses à lē mfa nōṣṣè (ka mē à lē nlò aa a mbo bītà bi bītaà buu aa), nī nētē nī bōō a njwīngōṇ tã lèè nōṣṣè ma ghū.

23 Mbē bi ka njetē nī bōō a njwīngōṇ, tã wa'ă nōṣṣè Moses wa wò, nī tigē ñlwisē nī ñtōṇ a nu mē mē mē ghūrē ṇū nū yī ntsim i tswēntī a njwīngōṇ aa a ya aa ε?

24 Nī kentē a ṇka ntsērē mīsa'a nyōṇē naa ñnnū jī mē nī yē abēē abēē aà, nī ka ntsērē mīsa'a nyōṇē nī bē ànnū nīṇkonē.”

Yesu à laà mbē Ayo'ò Nwī wa aa ε?

25 BaYerusalem bya bī mō'ò bi swōṇ mē, “A sī ṇū wa mē bītà bi ala'a bi baYuda bi lòō a nzwītē aa à ghulà bē aa ε?

26 Yē nī! A ghū mē a ghàà tsi'ī nī ñsi nī ñsī, kaa bi wa'à nī ànnū tsū ghu atu bù ñswōṇ! A laà mbē aà mē bītà bi ala'a bù bi zī mē mē àa tsi'ī Ayo'ò Nwī wa lē?

27 Ayo'ò Nwī wa, à bē zī bōṇ kaa ṇū tsū à sī adīgē yī mē à lo ghu aa zī, lā bī'ìnē bītsim zī àdīgē yī mē mbā ghū à lo ghu aà.”

28 Yesu a tigē ñnanṣē nswōṇ wā nòò mē à lē si dī'i annū wa mūm ñdāmà'anwī aa mē, “Nī ñnanṣē nzi gha, ṇkī nzi adīgē yī mē mē lo ghu aa ε? Kaa mē sī fāa atu nsyē aa nī àtū ya zī, yu wa yī mē à tòò gha aa, à nī ànnū nīṇkonē. La kaa nī wa'à yī zī.

29 Mē zi yī, ñlōṇ mē mē lò aa ghu mbō, a gha aa á kī ñtoo yu aà.”

30 A swōṇ mē laa, bi tigē ñlōō mē bi banṇē yī, lā kaa ṇū tsū à lē wa'ă abō yī ghēnsē ñtswa yī ghu nloṇ mē kaa nòò yī kaa à lē mburē ti kù'ù aà.

31 La bē bī ghà'àtē bi lē mbāṇṇē mbīi yī; ñswōṇ mē, “Nòò yī mē Ayo'ò Nwī wa à ka yī zī aa, a ka yī ghīrē ilēnsē tã i tsyātē ṇū ghū aa ε?”

Ajàṇ yī mē bi lē ntoo ṇgǎṇbē ñdāmà'anwī mē tã bi zi ntswa Yesu aà

32 BaFarisai bi lē nyu'u ajàṇ mē nnòò wa i lē si tsùmnē nī ñnnū jya nloṇ ṇgaa Yesu aa, bō a bō'ò nī bīlī bi ṇgǎmà'a Nwī tigē ntoo ṇgǎṇmbē ñdāmà'a Nwī mē tã bō ghēē ntswa Yesu.

33 Yesu a tigē ñswōṇ a mbo bō mē, “Wa mē ka tigē tswe bī'ìnē aa, tsi'ī a atu mū àtīi noò, i bōṇ lō ghēē a mbēē yu wa yī mē à lē ntoo gha aà.

34 Nī ka yī tigē kī lòò gha kaa wa'à gha bù ñyē; kaa mbē nī wa'ă wa adīgē mē mē ka ghēē tswe ghu aa kī nyōṇē.”

35 BaYuda bya bi tigè òswonə bo ni bo mə, “Mbâ ghû a lɔɔ ɲghèè aa fə mə mbə bǐ'inè wa'à yi bú ɲyè aa ɛ? A ka ghèè aà a nǐ ɲla'a baGrikia jya mə bē bǐ'inè lɛ ɲà'ànè ɲghɛɛ ghu aa, i tigə dǐ'i nǐ baGrikia bya ghu aa ɛ?”

36 A swonə ni mə bǐ'inè ka yi kǐ lɔɔ nǐ yi kaa wa'à yi yê, ɲkii nswonə ni mə kaa mbə bǐ'inè wa'ă wa adigə yǐi mə yu ka yǐ ghèɛ tswe ghu aa ghèè. Ma yû ànnù a dǐ'i aa mə akə aa ɛ?”

Annù naɲəbirè yǐi mə a fa ɲkǐ ntswèntǐi aà.

37 A bə mə nǐ ɲjwǐ ɲlwǐ'ɲjɲm, mə lɛ ɲkǐ mbə ɲjwi yǐ ɲwè wa noò ɲkòò Mǐntàn aa, Yesu a biɲnè ɲtəə a ndəɲ ntəɲnə nswonə mə, “Nù yǐi mə ɲjǐ ɲkǐ i yaɲə nǐ yi aa, tâ à zi a mbo mè ɲno ɲkǐ.

38 Nlonə mə a ka bə ajanə mə àɲwà'ànə Nwǐ a swonə aa mə, ‘Nù yǐi mə à ɲɲ ɲtǐi yi a nu mè aa, mǐɲkǐ mǐ tswèntǐi mǐ ghà'à ɲgha'a, mǐ ka tigə fɛ'è ghu ɲtǐi.’ ”

39 Yesu à lɛ nswonə ma yû ànnù aa nlonə Azwǐ Nwǐ yǐi mə bə bǐi mə bi lɛ ɲɲ mǐntǐi myaa ghu nu aa, bi lɛ ntswe nǐ ɲkwèrə aà. A lɛ ti bə maà noò aa, kaa Nwǐ a burè ti Azwǐ yi fâ, nlonə mə kaa Yesu à lɛ mburə ti kɔ'ɔ ɲkwèrə annù nǐfò yi a mbo Nwǐ aà.

Ajàɲə nòò bə bya i lɛ ntigə nyatə waa aà

40 Bə bǐ mɔ'ɔ wa atitǐi ɲnòò bə bya yù'ù mə laa, nswonə mə, “Nù ghǐlâ a ni tsi'ǐ ɲgàɲntoò Nwǐ wa!”

41 Bo bǐ mɔ'ɔ swonə mə, “A ni tsi'ǐ Ayo'ò Nwǐ wâ.” La bǐ mɔ'ɔ bǎɲnə òswonə mə, “Kaa Ayo'ò Nwǐ wa kaa à ka yǐ wa'ă aa a Galilea lô!

42 A tswe a mûm àɲwà'ànə Nwǐ mə Ayo'ò Nwǐ à ka yǐ lò aa a ɲgwè'ɛ Mfò David, tâ bi jwe yi aa a Bethlehem, wa ala'a David.”

43 Maa ajàn, ɲnòò wa i lɛ ntigə nyatə waa nlonə Yesu.

44 Bo bǐ mɔ'ɔ bi lɛ si lɔɔ ntswâ yi, la kaa ɲù tsù wa'à yi nǐ àbo mòòntè.

Ajàɲ mə bità bi ala'a bi baYuda bi lɛ wa'ă Yesu bii aà

45 Nòò yǐi mə ɲgǎɲmbê ɲdâmə'anwǐ jya i lɛ mbù mbiɲ aa, biɲi bi ɲgǎɲmà'a Nwǐ bo bi baFarisai bo betè mə, “Nǐ ghìrə wa'à yi tswa nǐ nǐ ghu aa a ya aa ɛ?”

46 ɲgǎɲmbê ɲdâmə'anwǐ jya i kwi'i mə, “kaa bǐ'ǐ lɛè wa'à ɲù tsù yê mə ghàà tsi'ǐ tsò ɲù ma ghû!”

47 BaFarisai bya swonə a mbo bo mə, “A bə mə à kǐ mə mɲbwe'esə a ghuu aa ɛ?”

48 Kè nǐ yə mə ɲù tsù a titǐi biɲsyàsə kə baFarisai à ɲɲ ɲtǐi yi ghu nu aa ɛ?

49 Nnòò bē ghū mē kaa sī nōṣsē Moses zi aa bi tīgē mē mbe'e ndòò Nwĩ!"

50 Nū baFarisai wa yĩ mò'ò a titì bo à lē mbē Nicodemus, wa mē à lē nghèè nyē Yesu nītugē aà. A tīgē nswonē a mbo bo bī mò'ò bya mē,

51 "Nōṣsē yĩ'inē à laa ndì'i mē mbē bi tsərə isa'a nū ti yu'u ànnū yĩ mē à swōṇ, kē nìlò nyē annū yĩ mē à ghìrē aa ε?"

52 Bo kwi'i mē, "Hĩ! Ó ki nlò aa a ala'a Galilea aa ε? Nanse nyogē nighàà ni Nwĩ bēə bon ò ka yē mē kaa ngànntoò Nwĩ kaa à lēè wa'à a Galilea lô."

53 Bī māṣsē mē, bē bītsim tīgē nìlò nghèèṅkē a ndugē bo.

8

1 Yesu a bāṇnē nìlò ṅkò'ò nghēē a atu nta'a Olive.

Māṅgyē wa mē bi lē ntswa adigē māghàbē aà

2 Abēē a fù'ù mē, a bē tsi'ĩ a tītugē, Yesu a bū nghēē fu a ndām'a'awĩ. Bē bītsim zī ntswe ṅkarisē yī, a tswē a nsyē nlòḡinē ṅka ndì'i waa.

3 Ngāṇḡdì'i nōṣsē bo bī baFarisai zī ni māṅgyē yī mò'ò yĩ mē bi lē ntswa a adigē māghàbē, nzi ntē'e a nsi Yesu.

4 Nswon ghu mbo mē, "Ndì'innū, bĩ'ĩ ghìrē ntswa māṅgyē ghuà a ghìrē nì ànnū māghàbē.

5 Nōṣsē Moses à lē nswon mē tā bī tumtə ajāṇ māṅgyē ma yū ñzwitə. Ó swōṇ ṅgaa yò mē bī ghìrē ghu mē akə aa ε?"

6 Bo lē nswon laà aa a ṅkwà'ànə Yesu tǎ tswe nī ànnū yĩ mē mbē bi tsyā ghu mfa afīrē yī. Bī swōṇ mē laà aa, Yesu a bāṇnē ntuṇnə ṅka ṅwa'anə ni muswēbō yī a nsyē.

7 Bī ghèè mē nī mbiṅ ṅka betə nī nī ibetə aa, a biṅnē ntə nswon a mbo bo mē, "Nū nìbū yĩ mē à lēè ṅwa'ǎ annū tsu fānsə aa, tā foo ntumə yī nī ṅgò'ò."

8 A swōṇ mē laa, mbu ntuṇnə mbu ṅka ṅwa'anə ni muswēbō yī fu.

9 Bo yù'ù mē annū ya mē à ghìrē nswonə aa, nīgē mfe'ekə yī mò'ò yī mò'ò, nìlòḡinē nī bìlì bìlì mē bi lē ntswe a titì bo aà. Nīgē mma'atə Yesu tsi'ĩ yù'yù, māṅgyē wa a burē ntə ghu nsì.

10 Yesu a ṅḡentə àtú yī nswon ghu mbo mē, "Māṅgyē, bē by bi fə aa ε? Nū tsù à sī ghu bī ntswe a nnīṅ isa'a anu wò aa ε?"

11 Māṅgyē wa a kwi'i mē, "Kaa nū tsù à sī ghu tswē, Mmà'àmbì."

Yesu a tīgē nswon mē, "Kaa mē ka wa'ǎ isa'a a nu wò ki nnīṅ. Lā, ghèè ghò, ntsuu innū jī bi bú kī ghìrē."

Yesu à laa mbə ɲkà'a mbî

12 Yesu a bû ɲswon a mbo bə ma bya mə, “Mə laa mbə ɲkà'a fàa mbî. Nù ɲtsim yîi mə a yònè nî gha aa, kaa à ka wa'ă a mûm mfi idigè ka ntəə, à ka bəɲnə i tswe nî ɲkà'a ntswèntî.”

13 BaFarisai swon ghu mbo mə, “O bə ki swonə annu ɲlon ɲgaà yò wò mbon bon annu yîi mə o swon aa, kaa a sî annu ɲɲkon bə.”

14 Yesu a kwi'i mə, “Ka mə mə swon annu ɲlon ɲgaà yà aa, annu yîi mə mə swonə aa, à nî annu ɲɲkonè, ɲlon mə mə zî àdigè yîi mə mə lo ghu aa, ɲki nzi adigè yîi mə mə ghèè ghu aà. Lâ kaa bû sî adigè yîi mə mə lo ghu aa, kə adigè yîi mə mə ghèè ghu aa zî.”

15 “Nî tsərə misa'a aa tsò bə; lâ, kaa mə si isa'a ɲu tsərə.”

16 Lâ mə bə tɛ'ɛ ki tsərə isa'à tsərə bon mə ka tsərə aa tsi'î annu ɲɲkonè, ɲlon mə kaa mə sî aa tsi'î mə mə tsərə, mə tsərə aa bî'i yu wa yîi mə à le ntoo gha aà.

17 Bî ɲwa'anə a mum ɲonəsə bû mə, annu yîi mə biyəfə bi baa bi bii aa, à nî annu ɲɲkonè.

18 Mə swonə nî annu ɲlon ɲgaà yà aa, Taà ghà yîi mə à le ntoo gha aa, a kî ɲswonə nî annu ɲlon ɲgaà yà.”

19 Bî betə yi mə, “Taà ghò à tswe aa fə aa ɛ?” Yesu a kwi'i mə, “Kaa nî sî gha zî, kaa nî sî Taà ghà ki nzi; nî laa bə zi gha bon nî ki nzi Taà.”

20 Yesu à le nswon ma jû innu aa wa noò mə à le si dî'i annu Nwî a mûm ɲdâmà'a Nwî, ntswe aa a mbèè ɲja'à nda yîi mə ɲkòm ɲkabə màm'anwî i le ntswe ghu aà.

Kaa mbə bu bîi nî sî mintî muu a nu mə ɲɲə aa wa'ă wa adigè mə mə ghèè ghu aa ghèè

21 Yesu a bû ɲswon a mbo bə bya mə, “Mə ka lõ ghèè ghâ, tâ nî tigə nloɔ nî gha kikan, i yî kwo a mûm ibi bû; àdigè yîi mə mə ghèè ghu aa, kaa mbə nî wa'à ghu ghèè.”

22 Bîta bi ala'a bi baYuda bya swon mə, “A ka baa zwitə aà ibi nû yî, ɲlon mə a swonə nî mə àdigè yîi mə yu ka ghèè ghu aa, kaa mbə bî'inə wa'à ghu ghèè aa ɛ?”

23 A swon a mbo bo mə, “Nî lò aa fàa atu nsyê, lâ mə bəɲnè ɲlo aa a aburə, nî lò aa fàa mbî, kaa mə wa'ă aa fàa mbi lò.”

24 Mə swon mə, nî ka kwo a mûm ibi bû aa ɲlon mə nî bə tsuu bii mə ‘mə nî ghu wa mə mə nî ghu aa,’ bəə bon nî ka kwo a mûm ibi bû.”

25 Bo betə Yesu mə, “O bə aa wò aa ɛ?”

A kwi'i mə, “Yu wa mə, mə tè'è mə ɲswon ɲloginə a mbîi aà.”

26 Mè tswe nì innù jì ghà'atè a nswonə nlonə ghuu, innù jì ghà'atè nlonə annù nnin isa'a a nu bù. La, yu wa yìi mə à lè ntoo gha aa, a swon aa tsi'í ànnù nîŋkonə, mè kii nswon aa ànnù yìi mə mè yù'u ghu mbo aa, a mbô mbi."

27 Yesu à lè nswon ma laa kaa bo wa'à zi mə à lè si ghàa a mbo bo nlon aa ngaa Nwîŋgòn Tà.

28 A tigè nswon a mbo bo mə, "Nòò yìi mə nì ka yi ηεε Mu Nù a ndəŋ aa, nì ka yì zi mə 'mè nì ghu wa mə mè nì ghu aà.' Nì ka yì zi mə kaa mə si annù tsu nì àdà'â ya ghìrə, i kii zi mə mə swon aa tsi'í ànnù yìi mə Taà ghà à dî'i mə tâ mè swon aà.

29 Nù wa yìi mə à lè ntoo gha aa, à tswe bî'i yu, kaa à sî gha mà'atè mə tâ mè tswe tsi'í mè mè, nlon mə mə ghìrə aa, tsi'í ànnù yìi mə a bònə nî yi aà."

30 Bè bî ghà'atè bii mə bi lè nyu'u innù jya jii mə Yesu à lè nswon aa, bo lè nnin mîntîi myaa ghu nú.

Bè bii mə kaa bi sî ibù'ù bə aa bo bi ibù'ù

31 Yesu a tigè nswon a mbo baYuda bya bii mə bi lè nnin mîntîi mya ghu nu aa mə, "Nì bə ki yu'u nîghàa na i lwî'í ghu mum, bəə bon nì ka tigə bə ngănyəgənnù jya tsi'í ànnù nîŋkonə;

32 i nanşə zi annù nîŋkon, tâ ànnù nîkon ya à ghìrə tâ nì tsuu ibù'ù bú bə."

33 Bo kwi'í mə, "Bî'í lo aa a ηgwè'ε Abraham, kaa bî'í lèè ηwa'ă ibù'ù ηû tsù ki mbə. O tsya aa la ntigə nswon mə, 'Kaa nì ka wa'ă ibù'ù bú mbə aa ε?' "

34 Yesu a swon a mbo bo mə, "Mè swōŋ tsi'í ànnù nîkon a mbo bù mə, 'Nù yìi a ghìrə innù jì bi aa, à nî àbù'ù a mbô innù jì bî.

35 Kaa àbù'ù a sî a mûm ηgwè'è nîkon tswe, a ηgwè'è aa a lwî'í jwe jwe ηgwè'è wá.

36 Ma mùu ajàn wa Mu à laa bə fi'i gho a ndâ àbù'ù bəə bon kaa ò ka wa'ă abù'ù bù mbə bə.

37 Mè zi mə nì fè'è aa a ηgwè'ε Abraham. Lâ nì lòo nzwitə mè aa lon mə kaa nì si annù yìi mə mə dî'í aa kwèrə aà.

38 Mə swon aa ànnù yìi mə mè yə a mbo Taà aà. La nì bânə nî ghìrə aa annù yìi mə taà ghùu a swonə nì a mbo bù aà.' "

39 Bo kwi'í ghu mbo mə, "Taà yì'í à nì aa, Abraham."

Yesu a kwi'í mə, "A laa mbə mə nì bə aa bə bi Abraham, bon nì ghìrə mbuu innù jii mə à lè si ghìrə aà.

40 Lâ nì bânə nî lòo nî nzwitə mè, ηù yìi mə mè nì ghu wa yìi mə mə swōŋ annù nîŋkon ya mə mè lè nyu'u a mbo

Nwĩ a mbo bù aà! Ma yû kaa à sǐ annù mē Abraham à le nghìrè bē!

41 Nĩ ghìrē aa annù yĩ mē taà ghùù à le ñkĩ nghìrē aà.”

Bo kwi'i mē, “Kaa bĩ'i sǐ bɔɔ bi àkwàrē bē, bĩ'i tswe aa tsĩ'i nì Tà yĩ mò'otē, a bē Nwĩ.”

42 Yesu a swon mē, “A laa bē mē Nwĩ à nànsē mbē aa tsi'i Taà ghùù, bēə bon nì kòṅè nĩ ghá, ñlon mē mè lò aa a mbēə Nwĩ ñzi ntswe faà tsĩtsòṅè. Kaa mè le ṅwa'á aa nì àtú ya zĩ, a gha aa a le ntoo Nwĩ.

43 Nĩ sǐ annù yĩ mē mē swonē zi aa a ya aa ε? Tigē a ghìrē aa mē kaa nì si lòò a nyu'u nìghàà na aa ε?

44 Nĩ bē aa bɔɔ bi taà ghùù, Satan, nì kii nɔɔ nghìrē aa annù yĩ mē taà ghùù a ghìrē aà. Nlòṅinē tsi'i a mbii mbii, taà ghùù à le mbē aa ṅgàṅnzwitē bē. Kaa bo ànnù nĩṅkon sǐ nĩ ànnù tsu tswē, ñlon mē kaa annù nĩṅkon kaa a sǐ ghu nu tswē. A yĩ ti swonē abǎṅnənnù aa, a ghìrē aa tsi'i annù yĩ mē a tswe ghu nú aa, ñlon mē à bē aa ṅgàṅabǎṅnənnù, ñkĩ mbē aa tǎ bi ìbǎṅnənnù.

45 La tsǒ mē mē swon aa annù nĩṅkon aa, kaa nì wa'à bii.

46 Nù nìbù yĩ mē à tse swon mē mè ghìrē annù yĩ bi aa, à nì wò aa ε? Mbē mē ka nswonē aa ànnù nĩṅkon nì tigē wa'à bii aa a ya aa ε?

47 Nù yĩ mē à tswe bo Nwĩ aa, a yu'u nìghàà nì Nwĩ, lâ, kaa nì sǐ aa bũ bi Nwĩ tswē, à nì annù yĩ a ghìrē kaa nì wa'à nì Nìghàà nì Nwĩ yu'ù aà.”

Yesu bo Abraham

48 BaYuda betē Yesu mē, “Bĩ'i ghìrē nte'ε mbaa wa'à swon mē, ò nì nù Samaria, àzwĩ yĩ bi a kǐ ntswe a ato'o wò aa ε?”

49 Yesu a kwi'i mē, “Kaa àzwĩ yĩ bi kaa a sǐ a ato'o mè tswē. Mē gha'asē aa bē Taà, lâ nì bǎṅnē ntsa'a nĩ ghá.

50 Kaa mè si aa nìgha'à na lòò. La nù yĩ mò'ɔ à tswe ghu mē a lòò nìgha'à na ñkii nsa'a nĩ isa'á ghá.

51 Mē swon tsi'i ànnù nĩṅkon a mbo bù mē, nù yĩ mē a lèə nìghàà na aa, kaa à ka yĩ wa'à nìwo burē nyē yē.”

52 BaYuda bya bi swon ghu mbo mē, “Bĩ'i nànsē mē nzi tsĩtsòṅ mē demon à tswe a to'o wò. Abraham à le ñkwo, ṅgǎṅntoo Nwĩ i kǐ ñkwokē, lâ ò bǎṅnē nswonē nì mē, nù yĩ mē a lèə nìghàà no aa, kaa à ka yĩ wa'á nìwo ywe'etē!

53 Taà yĩ'i Abraham à lèè ñkwo, o lòò aà nswon mē ò tsyàtē Abraham aa ε? Nḡṅṅntoo Nwĩ tsim i lèè ñkĩ ñkwokē. O mòòntē mē ò bē aa wò aa ε?”

54 Yesu a kwi'i mē, “Mē laa kǐ lòò aà nìgha'à na mēmbon bon nìgha'à na nya nì ka tsyà tsi'i àdàṅè àdàṅè. Nù yĩ mē

a gha'asə nî gha aa, à laa mbə aa Taà, wa yïi mə ni twonə nî Nwĩngòŋ ghùù aà.

⁵⁵ Kaa nì tɛ'ɛ wa'à yi zî, la mè zi yi. Mbə mè swon mə, mè sî yi zi, bon mə bə aa ngàŋàbǎŋnənnù tsǒ bù. Lâ mè zi yi, ñkii nləə nî nìghàà nî.

⁵⁶ Taà ghùù Abraham à lɛ ndoritə a nyə nòò yïi mə mè lɛ ntswe nî zi ghu aà; à lɛ ñki nyə, ñki ndoritə."

⁵⁷ Bo swon ghu mbo mə, "Kaa ò bùrə ti ilòò mighum mi ntaà bə, mbaŋnə nswon mə, ò lɛè nyə Abraham aa ɛ?"

⁵⁸ Yesu a kwi'i mə, "Mè swǒŋ tsi'ĩ annù nĩkon a mbo bù mə, 'm̀bɔŋ tâ bì jwe Abraham bon mə nî yu wa mə nî ghu aà.' "

⁵⁹ A swòŋ mē laà, bi bwɛè ñgò'ò ñlɔɔ mə bi tumtə yi ghu, a bəèrə mbwɛ yi, n̄tigə mfe'ɛ yi wa mûm ndâmà'anwĩ.

9

Yesu à ghurə ñu yïi mə bi lɛ njwe a fə'ə aà

¹ Yesu à kà mə aa ntsya, nyə ñu yïi mə bi lɛ njwe a fə'ə aà.

² Ngǎnyəgənnù ji i betə yi mə, "Rabbi, aa ibi wo mə i lɛ nghirə bi jwē ñu ghù a fə'ə aa ɛ? Ibi i lɛ mbaa aà mbə aà i yi kə yĩ taà yĩ bô ndè yĩ aa ɛ?"

³ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, "Kaa àfə'ə yi a sî nî ànnù tsu tswé ñlon ibi yi kə yĩ taà yĩ bô ndè yĩ bē. A fə'ə aa mə tâ bi tsa a n̄jĩm àfə'ə yi, nyə mida'a mi Nwĩ.

⁴ Tsǒ mə nòò à burə a si'inə aa, a ku'unə mə tâ bĩ'inə ka mfa'a ifà'à yu wa yïi mə à too gha aà; itugə i fii nzi ajàn yïi mə kaa nù à kaa wa'ǎ ifà'à bù ñka mfa'a.

⁵ Mbə yïi mè tswɛ fàa mûm m̀bi aa, mè nî ñkà'a m̀bĩ."

⁶ Yesu à swòŋ mē ma mùu ajàn aa, n̄twu m̄twyɛ a nsyɛ, nta'anə atsitsa'a ghu; ñlɔgə atsitsa'a ya, nyo'ɔ mi'i mi ñu wa ghu,

⁷ n̄swon ghu mbo mə, "Ghɛɛ nsĩ'i nsĩ gho a mûm àtsòòlə Siloam." (Nji'ĩ ñkùm ma ghù i bə aa mə "n̄toò.") Maa ajàn, nù wa a ghɛɛ, nsĩ'i nsĩ yi, m̄bu ñka mbii ntigə nyə n̄ idigə.

⁸ Bǎmbèè ndùgə bi bo bì bə bii mə bi lɛ sî yə n̄ii, a lɔò n̄i njoo a mbii aa, bi betə mə, "A sî ñu wa mə à k̄i s̄i tswɛ n̄i a mbèè m̄anjĩ ñlɔɔ n̄i njoo aa à ghuà bə aa ɛ?"

⁹ Bĩ mo'ɔ bi kwi'i mə, "A n̄i ghu," la bĩ mo'ɔ bi swon mə, "Ngan kaa à s̄i ghu b̄; à bə aa bə finə." La nù wa yumbon a b̄an̄nə n̄swon mə, "Mè bə aa nù ma w̄a."

¹⁰ Bo betə yi mə, "O tsa aa mə akə mbon mi'ĩ mo ɲa'anə ts̄its̄onə aa ɛ?"

11 A kwi'i a mbo bo mæ, “Nù wa mæ bi twonə ni Yesu aa, à ghìrə nghìrə atsitsa'a, nyo'ɔ mi'í ma ghu, nswon mæ tá mæ ghɛɛ nsí'í nsí gha a atsòòlè Siloam. Mə ghèè mæ, nghesə nsí'í nsí gha aa, nìlògìnə ntigə nyə idigə.”

12 Bi betə yi mæ, “Yesu ghuu, à fə aa ɛ?” A kwi'i mæ, “Kaa mæ sɪ zɪ.”

A ajənə BaFarisai le ntigə nɔɔ annu nlon annu nghurə mɸə'ənə wa aa

13 Bi logə nù wa mæ à le mɸə'ə nìlòginə a mborə aa, nghèè ni ghu a mbo baFarisai.

14 Njwi ya mæ Yesu à le nta'anə atsitsa'a nghurə mɸə'ənə wa ghu, a logìnə ntigə nyə idigə aa, i le mbə aa njwɪngɔnə.

15 BaFarisai, yaa ngaa, bi ghɛɛ nɪ m̀bɪ́ nki mbetə nù wa mæ à tsyà aa mæ akə mbon ki yə idigə le. A kwi'i a mbo bo mæ, “A ghìrə nyo'ɔtə mi'í ma nì atsitsa'a; à yò'òtə mæ aa, mæ si'í nsí gha, ntigə nyə nɪ idigə tsítsònə.”

16 BaFarisai bɪ mɔ'ɔ bi swon mæ, “Kaa nù yɪ mæ à ghìrə annu ma yù aa kaa mbə wa'a aa mbo Nwɪ ló, nlon mæ kaa à si nɔ́nsə njwɪngɔn ləə aà.” La bo bɪ mɔ'ɔ bi betə mæ, “Mbə nù yɪ mæ à ni ngànghìrə innu jɪ bi a ká nghìrə ilənsə tsi'í tsɔ́ juà aa mæ akə aa ɛ?” Ma mùu ajən, àyàtə a le ntigə mɸə'ə a titɪ bo.

17 BaFarisai bú nghɛɛ nɪ m̀bɪ́ mbetə nù wa mæ, “Tsɔ́ mæ à ghìrə nja'a mi'í mo aa, ɔ swon mæ akə nlon ngaà yɪ aa ɛ?” Nù wa a kwi'i a mbo bo mæ, “A ni ngànntoò Nwɪ.”

18 Kaa Bɪsa'a bi ala'a bi baYuda bi le wa'a kɔn mæ mbə bi bii mæ nù wa à le mɸòò mɸə'ə mbon bú ki yə idigə i ywe'e a noò yɪ mæ bi le ntwonə taà yɪ bó ndè yɪ,

19 mbetə waa mæ, “Nù ghù àa tsi'í mù ghùu aa ɛ? Nì swon mæ bi le njwe yi aa a fə'ə, à tigə ntsya aa la tsítsòn mbon ki yə idigə aa ɛ?”

20 Taà yɪ bó ndè yɪ kwi'i mæ, “Bɪ'í zi mæ à ni mú yɪ'í, nki nzi mæ bɪ'í le njwe yi aa a fə'ə,

21 lá kaa bɪ'í sɪ ajən yɪ mæ à tsya mbon ki yə idigə tsítsòn aa zɪ. Kaa wa'ă nù yɪ mæ à nà'a mi'í mi aa ki nzi. Nì betə yi; à tigə ndɪ, mbə à tse kwi'i yumbonə!”

22 Taà yɪ bó ndè yɪ le nswon ma mùu ajən aa nlon mæ bi le si bo'ɔ bisa'a bi ala'a bi baYuda, nlon mæ à le ti bə aa, bon bó tantə mæ mæ, nù tsu yɪ mæ à bii, nswon mæ Yesu à nɪ Ayo'ɔ Nwɪ wa aa, bon bi ka fi'í yi a mùm ndánghotə bo.

23 A bə nji'í annu yɪ mæ taà yɪ bó ndè yɪ le nswon mæ, “A tigə ndɪ; nì betə yi aà.”

24 Bo bú nkwatə ntwonə nù wa mæ bi le njwe a fə'ə aa ngaa yɪ mæ i ywe'e ji baa aa, nswon ghu mbo mæ, “Gha'asə

Nwĩ, ñswonə annù n̄n̄konə yô! Bĩ'ĩ zi mə n̄u ghũ mə à ghìrə n̄ghìrə ghò aa, à n̄i n̄gàngghìrə ìnnù jĩ bĩ."

25 N̄u wa a kwi'i mə "Kaa m̄ s̄i gha zi mə n̄u ghũ à n̄i n̄gàngghìrə ìnnù jĩ bĩ k̄è à s̄i ghu b̄ê. Annù yĩ fùur̄è yĩ m̄ m̄ zi aa a n̄i m̄; m̄ l̄e mf̄è'è, l̄a, tsitsòŋ, m̄ ȳe idiḡe."

26 Bo bet̄ə m̄, "A ghìrə n̄ghìrə aa m̄ ak̄ə a nu w̄ò aa ɛ? A ghìrə n̄ja'a mi'ĩ m̄ aa m̄ ak̄ə aa ɛ?"

27 A kwi'i a mbo bo m̄, "Tiḡə m̄ bà m̄ aa n̄swon a mbo bù, kaa n̄i wa'à n̄i ghuu k̄on̄ə n̄i a nyu'ut̄ə! Nji'ĩ ànnù yĩ m̄ n̄i bù n̄l̄oo m̄ m̄ kwat̄ə aa, à n̄i àk̄ə aa ɛ? A b̄ə ts̄ò n̄i k̄ii n̄l̄oo n̄i m̄b̄ə n̄ḡanȳeḡənnù jĩ aa ɛ?"

28 A kwĩ'ĩ m̄ lā aa, b̄i b̄eḡit̄ə ȳi, ñswon m̄, "O n̄i n̄ḡanȳeḡənnù m̄b̄a ma wa ȳi m̄ò'ò; la a mbo b̄i'ĩ, b̄i'ĩ b̄ə aa n̄ḡanȳeḡənnù Moses.

29 Bĩ'ĩ zi m̄ Nwĩ à l̄e n̄gh̄àa a mbo Moses; l̄a n̄gh̄e n̄i m̄b̄a ghũ, kaa b̄i'ĩ t̄e'ɛ wa'ă adiḡə ȳi m̄ à lo ghu aa z̄i."

30 N̄u wa a kwi'i a mbo bo m̄, "Annù muu à n̄i ànnu m̄ a tsya gh̄a. Kaa n̄i s̄i adiḡə ȳi m̄ à lo ghu aa zi, la a b̄an̄n̄è n̄ghur̄ə gha n̄i àf̄è'è ya!

31 "La b̄i'in̄ə zi t̄si'ĩ siḡin̄ə m̄ kaa Nwĩ à s̄i annù a mbo n̄ḡangghìrə ìnnù jĩ b̄i yu'ut̄ə; La n̄u ȳi m̄ a b̄ò'ò n̄i n̄k̄ii n̄ghìrə n̄i ìnnù j̄ii m̄ a lòò aà, Nwi a yu'ut̄ə annu ghu mb̄ò.

32 "Nl̄ogin̄ə a mb̄è'èn̄ə mbi, kaa n̄u ts̄u à l̄èè n̄wa'à yu'u m̄ n̄u ts̄u à l̄èè n̄ja'a mi'ĩ m̄i n̄u ȳi m̄ b̄i l̄e n̄jwe a f̄è'è aa a k̄a n̄ȳe idiḡə!

33 Mb̄ə n̄u ghũ a tsuu aa a mbo Nwĩ l̄ò, bon̄ kaa mb̄ə a wa'à z̄i àjàŋ ȳi m̄ mb̄ə yu ghìr̄ə ànnù t̄si'ĩ ts̄ò yuà."

34 Bo kwi'i ghu mbo m̄, "B̄i l̄e n̄jwe ghò aa a m̄m̄ ìb̄i ȳi i swer̄ə, ò tiḡə n̄l̄oo aà n̄ka nd̄i'ĩ ȳi'ĩ aa ɛ?" B̄i swon̄ m̄ laa aa, mfur̄ə ȳi a m̄m̄ nd̄angh̄ot̄ə bo.

Af̄è'è Azwĩ

35 Yesu à yù'ù m̄ annù ȳi m̄ a l̄e mf̄è'è aa, n̄l̄oo n̄u wa, m̄bet̄ə ȳi m̄, "O n̄ñj n̄tiĩ ghò a nu Mu N̄u aa ɛ?"

36 N̄u wa a kwi'i ghu mbo m̄, "Swon̄ə n̄u ȳi m̄ Mu N̄u à n̄i ghu aa, a mbo m̄, Taà gh̄a, t̄a t̄a m̄ b̄ii ȳi."

37 Yesu a swon̄ ghu mbo m̄, "O ȳè m̄ ȳi, wa à n̄i yu ȳi m̄ a gh̄àa a mbo w̄ò ts̄itsòŋ aà."

38 N̄u wa a sw̄èt̄ə m̄kù'ut̄ə mi a n̄si Yesu ñswon̄ ghumbo m̄, "M̄m̄à'amb̄i, m̄ b̄i!"

39 Yesu a swon̄ m̄, "M̄ l̄e n̄z̄i f̄aa mbi aa m̄ b̄i ka n̄sa'a b̄ê, m̄ t̄a b̄if̄è'èn̄ə ka nȳe idiḡə, t̄a b̄è b̄ii m̄ b̄i b̄an̄n̄è n̄ȳe idiḡə aa, t̄a b̄i f̄è'è."

40 BaFarisai bî mɔ'ɔ bîi mɔ bi lɛ ntswe ghu nyu'u ajàn yîi mɔ à swon ma mùu ajànə aa, m̀betə ghu mbo mɔ, “Bî'î m̀bontə mɔ kaa ɔ si l̀òò aà n̄swòŋə mɔ bî'î ki mfə'ə aa ɛ?”

41 Yesu a kwi'i a mbo bo mɔ, “A laa bə mɔ n̄ fə'ə bon kaa isa'a i si a nu bu kuu; la mbə yîi mɔ ni b̄an̄nə m̀mɔɔntə ni mɔ ni yə idigə aa, aà n̄ji'î ànnù yîi mɔ isa'a iburə a nu bù aà.”

10

N̄ghàà n̄ n̄anaa nlon ntsèembî

1 Yesu a swon mɔ, “Mə swon aa tsi'î annù n̄ŋkon a mbo bù; n̄ yîi mɔ à si bə a ntsū ŋkya tsyà ŋkuu ni a ŋkya mb̄in̄jèrə, m̀ban̄nə ŋkɔ'ɔ ni bə a atu ŋkya ŋkuu aa, à n̄ nyèrə, ŋki mbə an̄gāmighee.

2 N̄ yîi mɔ a tsyà a ntsū ŋkya, ŋkuu ni a ŋkya mbi aa, à n̄ n̄tsèembî.

3 N̄ yîi mɔ a bɛ ntsū ŋkya aa, a ŋa'ə n̄ n̄tsū ŋkya ghu mb̄; m̄bi jya i yu'ù n̄ n̄j̄i ȳi, a twon n̄ waa a kumə; n̄tigə n̄tsyasə n̄ waa i fɛ'è.

4 Nòò yîi mɔ à f̄i'isə m̄ waa laa, a k̄a ŋghɛɛ ni a mb̄i, m̄bi jya i tigə n̄yonə, n̄lon mɔ i z̄i n̄j̄i ȳi aà.

5 Nḡi à bə z̄i bon kaa i s̄i yi yonə, m̀ban̄nə ŋkhə n̄ yi khə, n̄lon mɔ kaa i s̄i n̄j̄i ŋḡi zi aà.”

6 Yesu à lɛ nswon n̄ghàà n̄ n̄anaa ma n̄ a mbo bo, la kaa bo wa'ă annù yîi mɔ à lɛ si swon a mbo bo aa z̄i.

7 Yesu a b̄u ŋkwatə nswon mɔ, “Mə swonə aa tsi'î annù n̄ŋkon a mbo bù: Mə ni n̄tsūb̄u'u mb̄in̄jèrə.

8 Bè b̄itsim b̄i mɔ bi lɛ n̄tsyà mb̄i yà aa, à ni b̄iyèrə ŋki mbə b̄an̄gāmighee. La kaa mbi jya i lɛ wa'ă n̄j̄i yàà yu'utə.

9 Mə n̄ n̄tsūb̄u'ù. N̄ yîi mɔ à tsyà ni mɔ ŋkuu aà, à ka yweenə; aà ki kuu i k̄i fɛ'ɛ, i k̄i yə n̄ ŋḡè ȳi n̄sigìnə a ŋkurə.

10 Nyèrə a k̄i n̄zi aa tsi'î a nyèrə, i zwitə, i k̄i ta ŋgi'î ghu. L̄a m̄ z̄i aa m̄ t̄a b̄i tswə ni n̄tswēnt̄i, n̄tswēnt̄i ȳi mɔ i luu aà.

11 “Mə ni n̄tsèemb̄i ȳi n̄sigìnə. N̄tsèemb̄i ȳi n̄sigìnə a k̄onə n̄ mf̄a n̄tswēnt̄i ȳi m̄bi'î ŋkwitu mb̄in̄jèrə j̄i.

12 Nḡan̄af̄a'ə ȳi mɔ bi twu n̄i twu, kaa a wa'ă n̄tsèemb̄i bə, kaa wa'ă mb̄on̄ m̄bi ki mbə aa, à bə yə nāngwyè t̄a i ka n̄zi, bon à m̄'at̄ə m̄bi jya ŋkhə yi; nāngwyè ya i k̄o m̄bi jya, àbùgə a k̄i n̄ja'anə.

13 “N̄ ȳi mɔ bi twu n̄i twu aa, a khə n̄i aa nlon mɔ kaa mbi jya s̄i j̄i bə, kaa a wa'ă k̄i n̄lan̄tə n̄ ànnù n̄lon ŋgaa yàà aà.

14 “Mè nî ntsèembi yî ñsigìnè, mè zi mbî jâ, i kî ñzi ghâ,

15 a kî mbə ajàn yîi mə Taà ghà à zi gha mè kî ñzi Taà ghà aà. Mè kònġə mfâ ntswëntîi yà i kwo mbî'i ñkwitû waa.

16 Mbî ja jî mɔ'ɔ i tswe ghu jîi mə kaa i sî mûm àkàrə mbi yulà tswê. Mè tswe nî ñki nlògə waa i kii zî nî ju; i ka tigə yu'u nî ñjî yà, i tigə bə akàrə mbi yî fùùrè, i kii tswe nî ntsèembi yî m̃fùùrè.

17 “Nji'i ànnu yîi Taà ghà à kònġə gha aa à nî mə mə kònġə mfâ ntswëntîi yà tá bǝǝ bú kwərə fu.

18 Kaa nù tsù mbə wa'ă ntswëntîi yà a mbo mə kwərə. Mè aa fa ntswëntîi yà aa tsi'i a ñkònġə mè. Mə tswe nî m̃idà'à mə mbə mə fâ, ñki ntswe nî m̃idà'à mə mbə mə bú ñkwərə fu. Aà ànnu yîi mə Taà ghà à swǝǝ mə ta mə aa ñghirə aà.”

19 Ma nuà ñighàà nî bú ñzi nî ñyàtə a titîi baYuda byâ.

20 Bo bî ghà'atə lɛ si swonġə nî mə, “A tswe nî àzwî yî bî! A baanə aà bàànə! Nî yu'utə nî ànnu yîi mə a swonġə aa a ya aa ɛ?”

21 La bî mɔ'ɔ bi swonġə nî mə, “Nù yîi mə à tswe nî àzwî yî bi aa kaa mbə wa'à lalà ka ñghaa! Mbə àzwî yî bi a ghirə bîfə'ənə ka ñyə idigə aa ɛ?”

Ajànə mə bi lɛ ntuu Yesu aà

22 A lɛ mbə maà noò laa, a bə noò m̃fə'ə, ñki bə noò yîi mə bi lɛ si jî ikoò Nsî'itə ñdāmà'anwî a Yerusalem aà.

23 Yesu à lɛ si għantə ntəə ñko'ɔ mbu nsigə wa adigə mə bi lɛ si twonġə nî Ntsǝbu'u Solomon aà.

24 BaYuda bi għotə ñkarisə yi mbetə yi mə, “O ka ləè yi'i a ñjim i ywe'e aa a noò àkə aa ɛ? Swonġə tá à laa atu bî'i: O bə aa Ayo'ò Nwî wa aa ɛ?”

25 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Mè fòò mē ñswonġə a mbo bù la kaa nî wa'ă annu yîi mə mə swonġə aa bîi. M̃ifà'à m̃ii mə mə fà'a nî ñkǝm Taà ghà aa, m̃i d̃i'ì nî ñjû yîi mə mə nî ghu aà;

26 la kaa nî wa'à bîi ñlonġə mə kaa nî s̃i mb̃inġèrə ja bə aà.

27 Mbinġèrə ja i yu'u nî ñjî yà; mè zî waa, i kii ñyonġə nàà.

28 Mè fa nî ntswëntîi yîi mə ì lwî'i ñinġonġə aa a mbo bo, kaa tá bo yi wa'à kwô b̃ê. Kaa nù tsù kaa a yî wa'à waa a mbo mə twɛɛ ñkwərə.

29 Taà ghà yîi mə à fa waa a mbo mə aa, à tswe nî àdà'à ntsyatə njoò ñtsimè, kaa nù tsù s̃i ghu tswê yîi mə mbə a twɛɛ waa a mbo Taà ghà ñkwərə.

30 Mè nî Taà ghà, bî'i yu bə aa ayoo yî fùùrè.”

31 BaYuda bya bi yù'ù mē ma la aa, mbwɛɛ ñgò'ò mə bi bú tumtə yi ghu.

32 Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Mè ghìrè mæ innù jĩ ghà'atè jĩ sigìnè a nsi mi'i bù, jĩi mæ Taà ghà à fa mæ tâ mè ghìrè; àa yuu annù a titìi innù ma jũ yĩ mæ a ghìrè ntònjê ghuu i lwĩ nì tigè nìlò a tumtè gha aa ε?”

33 Bo kwi'i ghu mbo mæ, “Kaa bĩ'ĩ si lòò a ntumtè gho aa nlonj ànnù yĩ sigìnè ma yũ yĩ tsu mæ ò ghìrè aà. Lã bĩ'i lòò ntumtè gho aa nlonj mæ ò bègìtè Nwĩ! O bə aa tsi'ĩ nùmìsònj lâ mbanjə ntigè nìlò nĩ nìlògè ìbìinũ gho mæ ò bə aa Nwĩ!”

34 Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Tigè bi njwa'anə a mùm ànjwà'anə nònsə buu mæ Nwĩ à le nswonj mæ, ‘Nì nì bìnwĩ’?”

35 Bĩ'inè zi mæ kaa mbə bi wa'ă annù yĩi mæ a tswe a mùm ànjwà'anə Nwĩ aa kwensə; mbə Nwĩ a twonj bə bya mæ à le mfa ntoò yĩ a mbo bo aa nì bìnwĩ,

36 a tsyá aa mæ akə nì swonj a mbo yu wa yĩi mæ Tà a tso'ò nĩ àyoo afà'á yi, ntoo fàa mùm mbi aa, mæ a bègìtè Nwĩ, nlonj mæ à swònjə mæ, ‘Mè nì Mu Nwĩ’ aa ε?

37 Mbə a bə yĩi mæ kaa mæ si innù jĩi mæ Taà ghà à swonj mæ tâ mè ka njghìrə aa ghìrè, nì tsuu mîntìi muu a nu mè nnìjə.

38 Lã mbə mè ka njghìrə aa ma juù innù, ka mæ nì sì gha bii aa, a ku'ùnè mæ bonj nì laa mbii innù jĩi mæ mè ghìrè aà, tă zi ngaa yĩ mò'ò mæ Taà ghà à tswe a mùm mè, mè kì ntswe a mum Taà.”

39 Bi bú nìlò mæ bi banjə yi, a wi'íkè m̀bwɛ yi a titìi bo.

40 Yesu a bú nìlò ndànjsə ntoo a njii ñkĩ Jordan, wa adigè mæ Jon à le si murə bə ghu a ñkì aà, ntigè ntswe ghu.

41 Bè bĩ ghà'atè le nzi ghu mbô. Bo le si swonjə nì mæ, “Jon, kaa à le wa'ă ìlensə ghìrè, lâ innù tsim jĩi mæ à le nswonj nlonj ngaa nù ghuà aa, i fè'è mō nlaa.”

42 Bè bĩ ghà'atè bii mæ bi le nzi ghu aa bi nìj mîntìi myaa ghu nũ.

11

Niwo ni Lazarus

1 Nũ yĩ mò'ò à le ntswe ghu, ìkùm yi i bə Lazarus, ntswe nì a ala'a Bethany, njghìrə njwò njghòò. Bethany ghũ à le mbə ala'a yĩi mæ Mary bo mumaà yĩ Martha le si tswe ghu aà.

2 (Mary ma ghũ, à nì wa mæ à le ñkùrè mighurə mi àtìnduù mya a mikòrə Yesu ntigè nye'ε nĩ ìnǫntũ ji aà. Lazarus ghũ mæ à le si ghòò aa, a le mbə mumaà yĩ yĩ m̀banjə.)

3 Bijaàntè bi bya bi le ntoo ñkì a mbo Yesu nswonj ghu mbo mæ, “Mmà'àmbi, ñsùkà'á ghò wa mæ ò kònjə aa a ghòò.”

⁴ Nòò yïi mē Yesu à lē nyu'u ñkhi ghu aa, nswon mē, “Kaa ñghòò nì Lazarus nū kaa nì ka wa'à aa nì ñìwo lwĩ'isè; ñghòò nū nì zì aa mē nì zĩ nì ñìgha'a a mbo Nwĩ, i kii bē mǎnjĩ yïi mē Mu Nù a ka kii kwērē nī ñìgha'a ghu.”

⁵ Yesu à lē ñkòñè Martha nì mumaà yĩ Mary nì Lazarus.

⁶ Ka mē à lē ñkòñè waa tsi'ĩ annù aa, à kwērē mē ñkhi ñghòò Lazarus wa aa, m̃bu ntswe maa adigē ñjwi jì baà.

⁷ Ñjwi jya jì baa i tsyà mē aa, a swon a mbo ñgǎnyөгәnnù jì jya mē, “Nì ghìrē bĩ'inè bu mbii ñghēē fu a ala'a Yudea.”

⁸ Ñgǎnyөгәnnù jì jya i kwi'i ghu mbo mē, “Rabbi, ò wà'atē mē kaa agha'a a burē tì sà'atē mē, bē bi adigē ma bya kì lòò ntùmtē wò nī ñgò'ò, ò bú ñlòò nī m̃bii ghēē ghu aa ε?”

⁹ Yesu a swon a mbo bo mē, “Tigē ìbàñtē noò i tswe nī ñjwi aa ñghūm ñtsò baa aa ε? Maa ajàn, ñù ñtsim yïi mē a karē a si'inē aa, kaa à si mikòrē mi tumtē ñwo, ñlon mē a yē nī ñkà'a mbi ghù aà.

¹⁰ Là ñù yïi mē a zĩ nī ìtugē aa, a fiñkē ñwo, ñlon mē kaa à si nī ñkà'a tswē.”

¹¹ Yesu à swon mē ma la aa, m̃bù ñku'usē mē, “Nsùkà'a yĩ'inē Lazarus a bwii aa bwĩ, là mē ka ghēē i tsigìtē yì tã à b̃inē filò.”

¹² Ñgǎnyөгәnnù jì i kwi'i ghu mbo mē, “Mmà'ambĩ, m̃bē a ka mbwii aa bwĩ bon à ka bú b̃inē i tswe fu ntii.”

¹³ Yesu à lē si lòò aà ñswon mē Lazarus à kwò aa kwò, là ñgǎnyөгәnnù jì i b̃añnē m̃m̃c̃ontē mē Yesu a swon aa tsi'ĩ filo fi bwĩ.

¹⁴ Yesu a tigē ñghēē nī m̃b̃ii ñlaansē a mbo bo mē, “Lazarus à kwò mē,

¹⁵ là ñlon ñkwitū ghūu, mē dōrītē mē kaa mē ghìrē ñwa'à bi'i yu tswē aa, tã tã nì tsya ghu mbii. Tsĩtsòñ nì ghìrē bĩ'inē ghēē ghu mbēē.”

¹⁶ Thomas, wa mē bi lē si twonē nì mu b̃inwĩ aa, a swon a mbo ñgǎnyөгәnnù Yesu jya jĩ m̃c̃'ò mē, “Nì ghìrē tã bĩ'inē yonē ndi'innù yĩ'inē tã bĩ'inē ñbo ghēē tà a bē niwo, bĩ'inē ñbò kwò!”

Yesu à nī ñywēenē nì ñìwo ñkì mbē ntswēntii

¹⁷ Nòò yïi mē Yesu à lē nzĩ ñku'u a Bethany aa, nyē mē à lē tì bē aa bon Lazarus à kwò mē, bi twinē yì, ñjwi i tsyà jì ñikwà.

¹⁸ A nlò a Bethany ñghēē nywe'e a Yerusalem à lē mbē tsò bimalè bi baà,

¹⁹ maa ajàn baYuda bĩ ghà'atē bi lē nzĩ a mbēē Martha bo Mary a nlə'atē m̃intii myaa ñlon annù niwo mumaà wàà wà.

²⁰ Nòò yǐi mǝ Martha à lɛ nyu'u mǝ Yesu a zǐ aa, mfɛ'ɛ ɲghɛɛ a mbòò yi, la Mary a bânɲè n̄tswe a ndâ.

²¹ Martha à ghɛɛ mǝ m̄boo Yesu aa nswonɲ ghu mbo mǝ, “Mmà'àmbî, ò kî baa tswe faà bonɲ kaa mumaà gha ghû kaa à sɪ kwô!

²² Lâ mǝ zi tsi'ĩ annù n̄ɲkonɲ mǝ, tsi'ĩ tsɪtsòɲ ò bǝ betǝ annù yǐi mǝ o lòò aa, bonɲ Nwĩ à ka fa a mbo wò.”

²³ Yesu a swonɲ ghu mbo mǝ, “Mumaà ghò ghû à ka bǔ b̄ɲnǝ fu.”

²⁴ Martha a kwi'i ghu mbo mǝ, “Mǝ zi mǝ à ka yǐ b̄ɲnǝ fu a noò yǐi mǝ biku bi bǝ ka yǐ yweenǝ niwo a njwĩ n̄lwĩ'ɲɲimǝ aà.”

²⁵ Yesu a swonɲ ghu mbo mǝ, “Mǝ n̄i ɲyweènǝ n̄i n̄iwo, ɲkɪ mbǝ n̄tswɛnt̄t̄i. Nù n̄tsim yǐi mǝ à n̄ɲ n̄t̄i yǐ a nu mǝ aa, à ka tswe n̄t̄i, ka mǝ mbǝ a tɛ'ɛ ɲkwo kwo.

²⁶ Nù n̄tsim yǐi mǝ à n̄tswe n̄t̄i ɲkɪ n̄ɲ n̄t̄i yǐ a nu mǝ aa, kaa à ka yǐ wa'à kwô. O bii ma yú ànnù aa ɛ?”

²⁷ Martha a kwi'i mǝ, “ɲɲǝ, Mmà'àmbî, mǝ b̄ɲ! Mǝ b̄ɲ mǝ ò laa mbǝ Ayo'ò Nwĩ, m̄bǝ Mu Nwĩ, wa yǐi mǝ à lɛ n̄tswe n̄i n̄fɛ'ɛ fàa mbi aà.”

Ajàɲ mǝ Yesu à lɛ nyè'ǝ aa

²⁸ Martha à swonɲ mǝ ma mùu ajàɲ aa, ɲɲe'esǝ mbii ɲghɛɛ a ntwonɲ mumaà yǐ Mary. A ghɛɛ mǝ aa nswonɲ ghu mbo mǝ, “N̄d̄i'innù à zǐ mǝ, à laa ɲk̄i mbetǝ n̄i ghò.”

²⁹ Mary à yù'ù mǝ aa mburǝ mb̄ɲnǝ mfɛ'ɛ ɲghɛɛ a mbòò yi.

³⁰ (A lɛ sɪ bǝ maa noò aa bonɲ kaa Yesu kaa à burǝ t̄i wa ɲjò'ò àla'a ɲghɛɛ ɲkuu, lâ mburǝ aa tsi'ĩ wa adigǝ mǝ Martha à gh̄rǝ mmà'àtǝ yi ghu aà.)

³¹ BaYuda b̄ɲ mǝ bi lɛ n̄tswe a m̄m n̄da bo Mary wa adigǝ niwo aa, bi yǝ mǝ a jàɲ yǐi mǝ à b̄ɲnǝ ɲka mfɛ'ɛ ɲghɛɛ aa, n̄m̄ɔontǝ mǝ a ghɛɛ aa wa atu n̄isyè a nyè'ǝ ghu, n̄tigǝ nyonǝ n̄i.

³² Mary à ghɛɛ mǝ ɲku'u wa adigǝ yǐi mǝ Yesu à lɛ n̄tswe ghu aa, nyǝ yi, ɲwò ghu m̄kòrǝ, n̄swonɲ mǝ, “Mmà'àmbî, ò kî baa bǝ tswe faà bonɲ kaa mumaà ghà ghû kaa à sɪ kwô!”

³³ Yesu à yǝ mǝ ajàɲ yǐi mǝ Mary bo bi bǝ bya mǝ bo bo zi aa, bi yǝ'ènǝ aa ɲjǝɲnǝ ɲkɪ ɲko m̄l̄ɲnǝ wàà tsi'ĩ annù n̄ɲkonɲ.

³⁴ Yesu a betǝ waa mǝ, “N̄i tw̄ɲǝ yi aa fǝ aa ɛ?”

Bo kwi'i ghu mbo mǝ, “Mmà'àmbî, zǐ nyê.”

³⁵ Yesu a yǝ'ǝ.

³⁶ Bǝ b̄ɲ mǝ bi lɛ n̄tswe ghu aa bi swonɲ mǝ, “N̄i yǝ ajàɲ yǐi à lɛ ɲkòɲǝ yi aà!”

³⁷ La bo bî mɔ'ɔ bi swon mə, “A le mbaa wa'à ghìrè tá bîfè'èné ka nyè idìgè aa é? A kî wa'à kî nîzi a ajàn yîi mɔ mbə yu ghìrè Lazarus a tswe ti kwo aa é?”

Ajàn mə Yesu à le nyweensə Lazarus aà

³⁸ Ajənjə a bú ntswa Yesu tsi'î mbê ànnù, a ghèè wa atu nîsyè mə bi le ntwinə Lazarus ghu aà (nîsyè ma nú le mbə aa àbù'ù mə bi to a mûm ngò'ò, ñkî ñkusə ntsù yî nî ngò'ò).

³⁹ Yesu à zî mē ghu aa, nswon a mbo bo mə, “Nî lo'ɔsə ngò'ò ya wa ntsù nîsyè!” Martha, njàantə ñkû nù wa, a kwi'i ghu mbo mə, “Mmà'àmbî, àyà'à a ka lùm si'i si'i nlon mə à nî njwi ji nîkwà tsîtsòŋ a jàn yîi mə bi kî twiŋə aà!”

⁴⁰ Yesu, a swon ghu mbo mə, “Mè ghìrə mbaa wa'ă a mbo wò swon mə, ò ka yə nigha'a nî Nwî, mə mbə wò bii aa é?”

⁴¹ Bo lo'ɔsə ngò'ò ya mə bi le ñkusə ntsù nîsyè nya ghu aà. Yesu a ɲentə mi'î mi a ndəŋ nswon mə, “Taà ghà, mè fa mbi'ikə a mbo wò, nlon mə o yu'utə nî ànnù yîi mə mə swon aà.

⁴² Mè zi mə o yu'utə nî ànnù yîi mə mə swon aa ngòn bìnòò bîtsimə, lá mə lɔɔ a nswonə yulà ànnù tsîtsòŋ aa nlon ñkwitu nnòò bē búlà faà, tá tá bo bii mə a gha aa a tòò wò.”

⁴³ A mǎŋsə mē a nswon ma mùu ajàn aa, ntwonə Lazarus tsi'î nî ñjî yî nîti, mə, “Lazarus, fè'ε nzî!”

⁴⁴ Lazarus, a fè'è, mburə nî itsə'è jya jîi mə bi le limtə mbò mi, nî mîkòrə mi, a bò'ɔ nsî yî ghu mbon ntwin aà. Yesu a swon a mbo bo mə, “Nî fεε itsə'è jya ghu nu, mǎmà'atə yî tá à ghεε.”

Ajàn yîi mə bi le ntaŋə annù atu Yesu aà

(Mt. 26.1-5; Mk. 14.1-2; Lk. 22.1-2)

⁴⁵ BaYuda bya bî ghà'atə mə bi le nzî a mbèε Mary wa adigə nîwo aa, bi le nyè annù ya yîi mə Yesu à le nghìrə aa, nnin mînti myaa ghu nú.

⁴⁶ La bo bî mɔ'ɔ bi ñghεε a mbo baFarisai nswonə annù yîi mə Yesu à le nghìrə aà.

⁴⁷ Maa ajàn, baFarisai bo bi bilî bi ngǎnmà'a Nwî, bi ghèè mboonsə bo bi ngǎndasa'a, nswon mə, “Bî'inə ka ghìrə aa mə akə aa é? Nî yə ìlensə jî ghà'à ñgha'a mə nù ghû a ghìrə aà!

⁴⁸ Bî'inə bə mǎ'atə yî tá à ka nghεε nî mbîi ma mùu ajàn bon bə bîtsim ka bii annù yî, tá bîtà bi ala'a bi baRoma bi zi nta ɲgi'î nî ndāmà'anwî yî'inə bo bi àla'à yî'inə!”

⁴⁹ Nù nìbò yî mɔ'ɔ yîi mə ñkûm yî i le mbə Kaifas, mbə ngǎnmà'a Nwî yî ñwé maa alòò aa, a swon mə, “Ɔirə ndə jî tsu!

⁵⁰ Nì sì zi mē a bɔ̃tə mē tā nì zwitə a ɲu yî m̃fùurè a atu àbùgè bē, ñtsyatə ajà̃n yîi mē mbə nì zwitè àlā'ā tsim aa ɛ?"

⁵¹ Tsi'î ànnù ñɲkonè, kaa à lɛ wa'ă annù ma yû swon aa ñi itu ib̃inū yi bē; mbə yîi mē à lɛ mbə ɲgà̃nmà'anwî yî ɲwè maa alòò aa, Azwî Nwî a lɛ ɲghirè mē tā à fî'isə ma yû ànnù ñswon ñlon mē Yesu à lɛ ñtswe ñi ɲkwo a atu baYuda aà,

⁵² kaa tā à wa'ă aa tsi'î baYuda bobo bē, à lɛ ɲki ñtswe ñi ɲghòtə bē bi Nwî b̃ii mē bi ja'anə a m̃m m̃bi yû ñtsimè aa, ta tā bo bē ib̃inu yî fùurè.

⁵³ Nlɔginə maa njwi, b̃isa'a bi ala'a bi baYuda bi tigè ñtan ajà̃n mē bi ka zwitə yi.

⁵⁴ Maa ajà̃n, Yesu kaa à lɛ si wa'ā bù ɲkarə a tit̃i baYuda nyèntə, à lɛ mbà̃ɲnè m̃ma'atə ɲghèɛ a mbèè àdìgè yî m̃ɔ'ɔ, a mbèè ñta'a miwèè miwèè, bi twonè ñi ìkùmə ala'a wa ni Ephraim, bo bi ɲg̃ɲyèg̃ənnù ji bi tigè ñtswe ghu.

⁵⁵ Nòò ìkòò Passa à lɛ ntigè ɲkoontə, bē b̃i ghà'atè lô a ala'a ɲkɔ'ɔ ɲghèɛ a Yerusalem a ñlèə ñu jyaa ì laa ajà̃n mē ñò̃sə à lɛ nd̃i'î aa, mboñ tā nòò ìkòò wa ku'u.

⁵⁶ Ajà̃n yîi mē bo lɛ si lòò ñi Yesu aa, bo b̃òontè mē a ndāmà'anwî aa, ñtigè mbetə ñi waa bo ni bo mē, "Ñi m̃òontè mē akə aa ɛ? Ñi laà m̃òontè mē à ka z̃i faa adìgè ìkòò aa ɛ?"

⁵⁷ A lɛ ti bə aa boñ b̃il̃i bi ɲg̃ɲmà'a Nwî bo bi baFarisai, bi tsèrè mē mē mbə ɲu tsu a zi adìgè yîi mē Yesu à tswe ghu aa, a z̃i ɲkɛ'ɛnə, ta tā b̃i bãɲnə yi.

12

A àjà̃n yîi mē Mary à lɛ nyɔ'ɔ Yesu ni m̃iwurə a Bethany aà

(Mt. 26.6-13; Mk. 14.3-8)

¹ Njwi ì lɛ ntigè mburə aa ji nto'o mboñ tā ɲwî Passa ì zi. Yesu à lɛ nz̃i a Bethany, wa adìgè mē Lazarus wa yîi mē à lɛ nyweensə a niwo à lɛ si tswe ghu aà.

² B̃i lɛ ñnãsə m̃iji ghu mbô. Lazarus bo Yesu tswê a atu atetè, Martha a tigè m̃fa ni m̃iji a mbo bo.

³ Mary à lɛ nlògə at̃i ñtsiñ m̃ighurə m̃i lùmtè mi at̃indùu m̃i mē mi lɛ ñnãsə mbə tsi'î m̃i narda aa, ñtswentə a mikòrə Yesu, ñlògə iñɔ̃jt̃u ji ntigè nyɛ'ɛ ghu. Ayà'ā m̃ighurə ya a lɛ mf̃è'è ñluu wa m̃m ndā.

⁴ Judas Iscariot, ɲg̃ɲyèg̃ənnù yî yî m̃ò'ɔ mē à lɛ ñtswe ñi m̃fèè yi aa, a swoñ mē,

5 “Bi ghirə wa'à mighurə mù logè mēfee ni àba'atə ṅkabə silva ṅkhì ji tarə,* ṅlogə ṅkabə ya ṅkwetə ṅgàṅəmfumə ghu aa a ya aa ε?”

6 Kaa à le wa'à ma mùu ajàn swon aa nlon mə à le si ko mīlənṅnè ṅgàṅəmfumə, à le swon aa nlon mə à le mbə nyərə aà. Tsó mə abàa ṅkabə aa à le si lèè yu aa, à le si ṅe'esə mfi'itə ni yī mò'ô.

7 Yesu a tigè ṅswon mə, “Mà'atə yī! Mà'atə yī tâ à ləè mighurə mù a nyo'ɔ mə ghu a njwi yīi mə bi ka yī twinə gha ghu aà.

8 Bu bi ṅgàṅəmfumə tswe aa tsi'ī bìnòò bitsimè, lâ kaa mè ka yī wa'a a titi bù aa a ṅgòn bìnòò bitsim tswê.”

9 Nnòò bē yīi mə i le mburə ṅgha'a ṅgha'a aa, i le nyu'u mə Yesu à le ntswe a Bethany, ṅtigə ṅghεε ghu. Kaa bi le ṅwa'à ghu ká ṅghεε làa aa nlon tsi'ī Yesu, bi le ṅkii ṅghεε aa a nyə Lazarus, wa yīi mə Yesu à le nyweensə niwo aà.

10 Bili bi ṅgǎṅmà'a Nwī bi le ṅtigə ntanjə nī àjàṅ yīi mə bi ka kii zwitə Lazarus,

11 ṅlon mə á le ṅghirè yu mə tâ baYuda bi ghà'atə tâ bi ka ma'atə nī waa mbàṅnè ṅghεε ni a mbo Yesu.

*A àjàṅ yīi mə Yesu à le ṅkuu a Yerusalem tsó mǎ'ò aà
(Mt. 21.1-11; Mk. 11.1-11; Lk. 19.28-40)*

12 Abèè a fù'ù mē, ṅnòò bē yī ghà'atə yīi mə i le nzī a nǎi ikòò Passa aa, i le nyu'u mə Yesu a kuu a Yerusalem.

13 Bi le ṅtigə ṅghεε nlòò ijan mighə ṅghεε ni ju a ṅkwərə yu ghu. Bo le si tigə ntəṅnə nswonə nī mə,

“Hosiana! Bī'inə gha'asə yu wa yīi mə a zī nī Ikūm Mmà'àmbi aà!

Bī'inə gha'asə a Mǎ'ò baIsrael ma ghū!”

14 Yesu à le lògə jakasī ṅko'ɔ ghu atū, a fe'è tsi'ī wa ajàn yīi mə bi ṅwa'anə a mūm àṅwà'ànə Nwī aa mə,

15 “Tsuu ki bo'ɔ mbā, wô, ṅjò'ò àla'à Sion!

Mǎ'ò ghò à wīi mə a zī, ṅko'ɔ a atu mu jakasī aà.”

16 Maà noò, kaa ṅgǎṅyǎgənnù ji kaa i le wa'á nǎi'ī ànnù ma yu zī. Lā nòò wa yīi mə Yesu à leè ṅyweenə niwo ṅkuu a mum nìgha'à ni aa, bo le ṅwa'atə mə àṅwà'ànə Nwī a le nswon annù ma yū ṅlon ṅgaà yī, ṅki tigə ṅwa'atə ajàn yīi mə bi le ṅghirè ma yū ànnù ghu nū aà.

17 Bè bya bīi mə bi le ntswe bo bi Yesu wa noò mə à le nzī twonə Lazarus mə tâ à fe'ε wa mum nīsyè, ṅyweensə yī niwo aa, bi le ṅghèè ṅswon annù yīi mə bo le nyə aà.

* 12:5 300 denarii, ṅkabə baGrikia, denarius yī mǎfùurə a le mbə ṅkabə ṅgàṅàfà'a a atū njwī. 12:13 Ps. 118.25-26 12:15 Zech. 9.9

18 A ni ànnù yïi mæ a le nghìrè ònòò bê wa i zî a mbòò Yesu aà. Bo le nzî aa nlon àlènsè ma ya mæ à le nghìrè aà.

19 BaFarisai bii mæ bi le ntswe ghu aa, bi le si tigə nswonə bo ni bo mæ, “Kaa ànnù yïi mæ bi'inè ghìrè aa kaa a si ni mbii ghæ! Yê ni àjàn yïi mæ mbi ntsim i yònə ghu njim lii aà!”

BaGrikia bi lɔɔ a nyə Yesu

20 BaGrikia bi mɔ'ɔ bi le ntswe a titi bə bii bi le nko'ɔ nghæ a Yerusalem a mmii Nwî wâ noò ikòò.

21 Bo ghèè nswon a mbo Philip (wa mæ à le nlô a Bethsaida a Galilea aà), mæ, “Taà, bi'i lɔɔ a nyə Yesu.”

22 Philip a ghèè nswon a mbo Andrew bo bya bi baa kî nghæ nswon a mbo Yesu.

23 Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Nòò à kù'ù mē mæ Mu Nù à ka kwèrə nigha'à.

24 Mè swon tsi'i annù nɛnkon a mbo bù mæ, mbə bi tuu mbumə ànsan a nsyɛ bwe'e tâ i kwo mfəərə bon i ka tswe tsi'i yùyù, kaa wa'à sənə. Bɛɛ mæ i kwo bon i ka tigə tən mbumə ànsan jî ghà'atə.

25 Nù yïi mæ a kɔn ntswənti yi aa à ka bəɲnə bwəsə, lâ nù yïi mæ a bàà ntswənti yi fàa nsyɛ aa, a bəɲnə ləə aa lèə i yï tswe nî ntswənti yïi i lwî'i nikonə aà.

26 Nù yïi mæ a kɔn a nka mfà'a a mbo mè aa, à tswe nî nka nyònə nî ghà, tâ ngàɲàfà'á ghà a ki ntswe a adigə yïi mæ mè tswe ghu aà. Taà ghà à ka yï kii nentə a nù ntsim yïi mæ a fà'a a mbo mè aà.

Ajàn mæ Yesu à le nghàa annù nlon annù niwô yi aà

27 “Nti gha i luu nî àjəɲnə, mè ka swon aa mæ akə aa ɛ? Mè ka swon aa mæ ‘Taà, tsee bii tâ ghuà nòò n̄gi'i à yə gha aa ɛ?’ Ngan mè le nzî nlon aa nòò n̄gi'i mà ghú.

28 Taà, gha'asə f̄kum ghó!”

A swon mē laa, n̄ji i ghaà a aburə nswon mæ, “Mè tè'è mē n̄gha'asə, mè ka kù'ùsə b̄gha'asə.”

29 Nnòò bê wa mæ i le ntəə maa adigə aa, i le nyu'u n̄ji yâ, bi mɔ'ɔ swon mæ, a kum mbəɲə, bi mɔ'ɔ bi swon mæ, “Angel à ghàa ghu mbô!”

30 Yesu a swon a mbo bo mæ, “N̄ji yû kaa i s̄i ghàa nlon aa ngaa yà, i ghàa nlon aa ngaa yùù.

31 Nòò yïi mæ bi ka sa'a isa'a mbi ghu aa, à kù'ù mē. Bi ka sigisə nù yïi mæ a sa'a mbi yù aa a aləɲə nifɔ, i furə yi tâ à f̄ɛ'ɛ.

32 Nòò yïi mæ bi ka nentə ghà a ndəɲə, i l̄ò'òsə aa fàa atu nsyɛ aa, mè ka swon bê bitsim tâ bi zi a mbo mè.”

³³ A le nswon laa nìfigitə aa ajànjə niwo yïi mə à le ntswe nî ñkwo aà.

³⁴ Nnòò bē wa i kwi'i mə, “Nòñsè yï'i à swon mə Ayo'ò Nwĩ wa à ka yï tswe aa nìñkonè. O bú ntsya aa la nswon mə bi ka ñentə Mu Nù a ndəñ aa ε? Mu Nù ma ghú à bu mbə aa wò aa ε?”

³⁵ Yesu a kwi'i mə, “Ñkà'à i ka bũ tswe bu bo aa tsi'ĩ a atu mù àtìi noò. Nì ka ntəə a mùm ñkà'à fàa noò mə nì tswe nì ghu aa, mə tâ ìtugə tsuu ghuu fii; ñlon mə nù yïi mə a təə nìtugə aa kaa à sɿ adigə yïi mə yu ghèè ghu aa zĩ.

³⁶ Nì nìñ mîntìi muu a nù ñkà'à ghú fàa noò mə nì tswe nì ghu aa, tă bə bɔɔ bi ñkà'à.”

Yesu à swòñ mē laa aa, nlo yi a titìi bo ñghεε nləəntə.

Annũ ajàñ mə bē le wa'à nì àbìintìi tswé aà

³⁷ Ka mə à le ñghìrə ìlènsə jĩ ghà'à ñgha'a a titìi bo aa, kaa bo le wa'à mîntìi myaa ghu nu nìñè;

³⁸ mə tâ ànnũ yïi mə ñgàñntoò Nwĩ Yesaiah à le nswon aa, tâ à fε'ε mbòòntə mə,

“Taà, wò à le mbii ntoo ya mə bĩ'ĩ le nswonə aa ε?

Nwĩ à le ndì'ì mida'â mi aa a mbo wò aa ε?”

³⁹ Maa ajàñ kaa bo le ñwa'à mîntìi myaa ghu nu nìñè ñlon mə Yesaiah à le ñki nswon mə,

⁴⁰ “Nwĩ à mà'à mə afə'ə a mi'ì bo, ñki mfii mitsyè myaa, mə tâ mi'ì myaa tsuu idigə kɿ yə, tâ ìtú jyaa ì tsuu innù kɿ zi,

tă wa'à waa lò m̀bəǹkè nzi ntsi'ì gha tâ mè ghurə waa.”

⁴¹ Yesaiah à le nswon laa nlon mə à le nyə nigha'a nì ǹtìgə m̀bɔñ swonə ma yuù ànnũ ñlonə yi aà.

⁴² Ka mə à le mbə ma mùu ajàñ aa, b̀t̀à b̀i ala'a b̀i ghà'atə b̀i le ǹnìñ m̀ntìi myaa a nu Yesu, la kaa wa'à b̀àñnè ñswonə nì a mbo b̀è ñlon mə bo le sɿ b̀ɔ'ɔ nì mə baFarisai ka furə waa a ndànghòtə.

⁴³ Bo le kòñ mə tâ b̀è ka mbeentə waa, ntsyatə nlòɔ mə tâ Nwĩ à beentə waa.

Nìghàà nì Yesu nì ka yï sa'a bē

⁴⁴ Yesu a tɔñnè ñswon mə, “Nù yïi mə à ǹñ ntìi yi a nu mè aa, kaa à sɿ aa tsi'ĩ a nu mè nìñè, à kɿ ǹnìñə aa a nu yu wa yïi mə à le ntoo gha aà.

⁴⁵ Nù yïi mə à yə gha aa, à yə aa yu wa yïi mə à le ntoo gha aà.

⁴⁶ Mè zi fàa mbi aa tsi'ĩ tsò ñkà'à, mə nù ǹtsim yïi mə à ǹñ ntìi yï a nu mè aa tâ à tsuu a mùm ìtugə lwĩ'ĩ.

⁴⁷ Nù yïi mæ a yu'u ntoò ya kaa wa'à lèè aa, kaa mæ si isa'a ghu nu niŋə, nlon mæ kaa mæ le ŋwa'à fàa mbi zï aa a ntso'otə mîsa'à, mæ le nzi aa a nyweensə mbi.

⁴⁸ Nù yïi mæ à tùu gha kaa wa'a nighàà na kwerə aa, à tswe nî ànnu yïi a ka sa'a yi, nighàà nîi mæ mæ swonə aa, ni ka yï sa'a yi a njwî ñlwî'ñjîmè.

⁴⁹ A bə laà aa nlon mæ ànnu yïi mæ mæ swonə aa, kaa mæ si aa nî à yaà àdà'à swonə, a fa Taà ghà yïi mæ à le ntoo gha aa mfa nî ànnu yïi mæ mæ tswe nî nighàa ŋki swonə aa.

⁵⁰ “Mè zi mæ ànnu yïi mæ Taà a swonə aa, a fa ntswëntii yïi mæ ì lwî'i nñkonə aa. Maa ajàn mæ swonə aa annu yïi mæ Taà à swonə mæ tâ mæ swonə aa.”

13

Ajàn yïi mæ Yesu à le nsi'i mikorè mi ngǎnyəgənnu ji aà

¹ A le mbə a njwi yïi mæ àbèè a ka tigə fu'u tâ bi ji miji mi Passa, le bon Yesu à zï mē mæ nòò yï fàa mbi à kòontè mē a ajan mæ yu ka bú mmà'atə mbi yù ì ghèè yi fu a mbèe Taà yï aà. Ajàn mæ à le si kòn bē bi bii mæ à le mbē bi fàa mbi aa, à le nanəsə ŋkən waa ŋko'c ñlwî'isə.

² Yesu bo bi ngǎnyəgənnu ji le si ji miji mi ŋkwɛɛfò a atu atətə, le bon Satan à nñ mæ adi'itə yï bi a ntii Yuda mu Simon Iscariot mæ tâ à fee yi.

³ Yesu à le nzi mæ Taà yï à fà mæ ngon joò tsim fàa mbi a mbo yu, ŋki nzi mæ ajàn mæ yu le nlò a mbo Nwî ñzi aa, yu ka bú ló ghèè yi fu ghu mbèè.

⁴ A le ntigə mbiinə wa atu atətə, ntso'c akutə yi nləə, nlogə tawolè ñlimtə a atii yu.

⁵ Nlogə ŋki nñiŋ nî àkan nloginè ŋka nsi'i mikorè mi ngǎnyəgənnu ji ghu ŋkii nye'e ni tawolè wa mæ à le limtə a atii yu aà.

⁶ A kà mē aa nsi'i laa, ñzi ñywe'e a nu Simon Peta, a betə mæ, “Mmà'àmbi o lòò aà ñsi'i mikorə ma aa ɛ?”

⁷ Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Kaa ò sï annu yïi mæ mæ ghirə aa tsitsòn zï, la ò ka yï bon zi aa a noò ñjîmè.”

⁸ Peta a swonə ghu mbo mæ, “Tâ à tsuu bə mæ nòò tsu à tswé ghu mæ ò ka yï sï'i mikorə mâ.”

Yesu a swonə ghu mbo mæ, “Mbə mæ tsuu mikorə mo sï'i bəə bon kaa si ka wa'à nî ànnu bú ñtswe.”

⁹ Simon Peta a swonə mæ, “Mmà'àmbi tsuu tsi'i mikorə ma mumu sï'i, ki nsi'i mbô ma bo bi àtú yâ.”

¹⁰ Yesu a swonə ghu mbo mæ, “Nù ñtsim yïi mæ à sï'i nú yï aa, à laà ñsiginè kaa ŋki'ì nî mbu ŋkwatə nsi'i bú ñtswe; à

tigə ntswe aa tsi'i nì nsi'itə mikhòrê mi. Wa bù bitsim nì laà, a kâ ntigə mme tsi'i nù yì mfuùrè."

¹¹ A lè tì bə aa Yesu à zì nù yì à ka fèè yi aà, a bə nji'i ànnù yì mə à lè nswon mə kaa bo lè nwa'à bitsim laa aà.

¹² Yesu à mənəsə mē a nsi'i mikhòrê myaa mya aa, mbù nwe'ε akutè yi ya fu mbiinə mbhì ntswe yi fu wa atu atetè. Mbetə waa mə, "Nì zì nji'i ànnù yù yì mə mē ghìrə a nu bù aa ε?"

¹³ Nswon a mbo bo mə, "Nì twonə nàa nì ndi'innù, nkii ntwonə nàa nì Mmà'àmbi ghùù, a ku'unè maa ajàn nlon mə aa nù yì mə mē nì ghu aà.

¹⁴ Mbè mē, Mmà'àmbi ghùù nkì mbə ndi'innù ghùù, là nsi'i mikhòrê muu, ma mùu ajàn, a ku'unè mə tâ nì ka nsi'i mikhòrê muu bu nì bù.

¹⁵ Wa mē di'i aa ànnù a mbo bù mə tâ nì ka mfiginə ajàn annù ma yù mə mē ghìrə sii aà.

¹⁶ Mə swon tsi'i annù nikon a mbo bù mə kaa abù'ù a sɛ Masa yì tɛyá. Kaa nganjntoo a wa'à nù yì mə à tòò yi a kì ntsya.

¹⁷ Tsò mə nì zì mē innù mà jù tsítsònə aa, mbocənə a mbo bù mə mbə nì kâ mfa'a nì ju.

¹⁸ Kaa mē si innù ma jù swonə aa nlon ngaa yùù bitsimè, mē zì bə bii mə mē tē'ε ntso'ɔ aà. Là nghàà nì Nwí nya mə nì swon nì mə, 'Nù yì mə bi'iyu jinə aa, à ka bən tigə bàà nàà' aa nì tswe nì mfē'ε mbòontè.

¹⁹ Mə swon a mbo bù tsítsònə aa mə tá bεε mə a ghìrə mfē'ε ma la, nì bii mə mē laa mbə yu wa yì mə à nì ghu aà.

²⁰ Mə swonə a mbo bù tsi'i annù nikon mə, nù yì mə à kwèrə nù yì mə mē tòò yi aa, à kì nkwerə aà ghá, nù yì mə à kwèrə gha aa, à kì nkwerə aa yu wa yì mə à lè ntòò gha aà."

*Ajàn mə Yesu à lè nswon ànnù ajàn mə bi lè mfèè yi aà
(Mt. 26.20-25; Mk. 14.17-21; Lk. 22.21-23)*

²¹ Yesu à mənəsə mē a nswonə ma juù innù aa, ntìi yi i nanəsə nluu nì àjənnè, a swon nì nsi nì nsi mə, "Mə swonə a mbo bù tsi'i annù nikon mə, nù yì mò'ɔ a titì bù à ka ghìrə fèè ghá."

²² Annù a lè ngaha'a ngənyəgənnù ji jya, bi tigə nlenə waa bo nì bo.

²³ Ngənyəgənnù yi wa yì mò'ɔ, yì mə à lè nnanəsə nkonə aa, à lè ntswe nnanəsə nyon nkòontè ghu mbèè.

²⁴ Simon Peta a tē'ε mi'i mi ghu nu nswon ghu mbo mə, "Betə yi mə a ghàà aa nlon ngaa wò aa ε?"

²⁵ Ma waà ngànyegônnu yĩ, a lô nyontə nyəkətə ghu nu, mbetə yi mə, “Mmà'ambî, nù ma ghù, a nì wò aa ɛ?”

²⁶ Yesu a kwi'i mə, “Nù yĩ mə mē ka tsütə abaa a nî n̄jya i fa ghu mbo aa, à nî ghu.” A kwĩ'ĩ mē laà aa, ntigə nlogə abà'a abaa ntsütə n̄fa a mbo Judas mu Simon Iscariot.

²⁷ Ajànjə Judas à lɛ nghèsə ñkwərə abaa ya aa, Satan a kuu ghu ntii. Yesu a swon ghu mbo mə, “Wànsə, ghìrə annu yĩ mə o lòo nghìrə aà!”

²⁸ Kaa àbùgə bē yĩ a lɛ ntswe wa atu tətə aa, kaa bo lɛ wa'ă n̄j'ĩ ànnu ma yũ yĩ mə Yesu à lɛ nswon ghu mbo aa zĩ.

²⁹ Tsö mə Judas à lɛ si ləə abàa ñkabə aa, ngănyegônnu Yesu jya jĩ mɔ'ɔ i wa'atə mə, Yesu à lɛ ntswe aà n̄too yi aa mə tâ à ghɛɛ nyuu njoo jĩ mə bo ka jĩ ikòò wa aa ghu; kə mə tâ à ghɛɛ mfa ayoo a mbo ngànjəfumə.

³⁰ Judas à kwèrə mə abaa ya aa, mburə mma'atə tsi'ĩ maa noò m̄fɛ'ɛ. Itugə i fĩ.

³¹ Judas à m̄'atə mə aa, Yesu a swon mə, “Tsĩtsònj, bi ghà'asə mē Mu Nù. Tsĩtsònj bi tsyà mē ghu nu, ngha'asə Nwĩ.

³² Mbə bi gha'asə Nwĩ n̄tsya ghu nu, bəə bonj Nwĩ à ka kii gha'asə yi i tsyà a nu yu Nwĩngòn, i kii burə ghèsə gha'asə yi ngaa yĩ m̄fũurə.

³³ Bòò bâ, kaa mē ka wa'ă bi'inə bù n̄tswe tâ àgha'a sa'atə; mē bə lõ bonj n̄i ka tigə lòò n̄â, lâ mē swon a mbo bù tsi'ĩ ajànjə mə lɛ nswonə a mbo baYuda aa, mē swonə a mbo bù tsĩtsònj mə, ‘Kaa mbə n̄i wa'ă adigə yĩ mə mē ghèè ghu aa ghèè.’

³⁴ Mē fā n̄di'i yĩ m̄fii a mbo bù. N̄i ka ñkɔnjə ghu bo n̄i bù. A ngĩj ngĩj a ajànj mə mē kii ñkɔnjə ghuu aa, n̄i ka ñkɔnjə ghuu bu n̄i bù.

³⁵ N̄i bə ki kònjə ghuu bu n̄i bù bonj bə bitsim ka zi mə n̄i laa mbə ngănyegônnu jyâ.”

*Yesu a swon annu ajànj mə Peta à ka ghìrə tuu yi aà
(Mt. 26.31-35; Mk. 14.21-37; Lk. 22.31-34)*

³⁶ Simon Peta a betə yi mə, “Mmà'ambî, o ghèè aa a fə aa ɛ?”

Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Kaa mbə ò wa'ă a adigə yĩ mə mē ghèè ghu aa tsĩtsònj yonə, lâ à ka yĩ ki bə a n̄jim tâ ò yonə ghâ.”

³⁷ Peta a swon ghu mbo mə, “Mmà'ambî, mbə mē wa'à gho tsĩtsònj yonə aa a ya aa ɛ? Wà à tɛ'ɛ bə bē ànnu niwo, bonj mē ka fa ntswénti yà mbi'i ñkwĩtũ yò.”

³⁸ Yesu a betò yi mæ, “O ka nanşə fa ntswëntîi yò mbi'i nkwi'tu ghâ aa ε? Mè swonə a mbo wò tsi'i annu nîŋkon mæ mbon tã anjkəgə à tɔŋ nîtuɡə sîi bon ɔ tùu mē gha ngàa ji tarə.”

14

Yesu à ni mânji yîi mæ a ghèε a mbèε Taà aà

¹ Yesu a swon a mbô ngănyəgənnu ji mæ, “Tã mântîi muu tsuu ki tsigînə, tã nî tsuu ki jəŋnə, nî nîŋ mântîi muu a nu Nwî, nîki nîŋ a nu mæ.

² Wa nja'a nda i burə nluu a nda Taà tsi'i mbə ànnu. Wa mæ ka ghèε i nanşə adigə yîi nî ka yî yŋŋ tswe ghu aà. A sî laà aa bə bon kaa mæ si swon mæ mæ ghèε aa a nnanşə adigə a mbo bù.

³ Mè bə ghèε nnanşə adigə, bon mæ ka bú bîi lògə ghuu tã bù zi ntswe bi'inə maa adigə mæ mæ tswe ghu aà.

⁴ Nî zi mânji yîi mæ a ghèε maa adigə aà.”

⁵ Thomas a swon mæ, “Mmà'àmbî, kaa bî'i sî adigə yîi mæ o ghèε ghu aa zî; mbə bî'i tigə nzi mânji yîi mæ a ghèε ghu aa mæ akə aa ε?”

⁶ Yesu a kwi'i mæ, “Mè nî mânji, mbə annu nîŋkon, nîki mbə ntswëntîi. Kaa mbə nù wa'ă a mbèε Taà ghèε tsi'i tî ghə à tsya a nu mæ.

⁷ A lε mbaa bə mæ nî zi gha, bon nî ki nzi Taà. Lâ i lògînə tsîtsòn nî zi yi, nî kî mē nyə yi.”

⁸ Philip a swon a mbo Yesu mæ, “Mmà'àmbî, àyoo yîi mæ bî'i tigə nlɔɔ tsîtsònə aa à nî tsi'i mæ tã ɔ di'i Ta a mbo bî'i tã nù yi bonə.”

⁹ Yesu a kwi'i mæ, “Bî'inə nanşə mæ ntswe aa a nî nòò yî nsyà, kaa ɔ wa'ă gha zi aa ε, Philip? Nù yîi à yə gha aa, à yè mē Taà. O tigə mbu ntsyà aa la nswon mæ tã mæ di'i Taà a mbo bù aa ε?

¹⁰ Philip, ɔ sî bii mæ mæ tswe aa mum Taà, Taà a kî ntswe a mum mæ aa ε? Innù jû mæ mæ swon nî a mbo bù aa, kaa mæ si aa nî àtu ya swonə, à nî ifà'à Taà ghà yîi mæ à tswe a mum mæ aà.

¹¹ Bii nî mæ mæ tswe aa mum Taà, Taà a kî ntswe a mum mæ; a tuu laa bə, nî tigə mbii nlon bē mifà'à mù mæ nî yə mæ fa'à aà.”

¹² Yesu a bú nswon mæ, “Mè swon a mbo bù tsi'i ànnu nîŋkon mæ, nù yîi mæ à nîŋ ntîi yi a nu mæ aa, a ka kîi kî fà'à mifà'à muà mæ mæ fà'à aà; i tε'ε bəŋnə i kî fà'a innù jîi mæ i tinsə ntsyà aà, nlon mæ mæ ghèε a mbèε Taà laa aà.

13 Mè bə ghèè bonj mè ka ki ghìrè nî innù tsim jii mè nî betə nî Ìkũm gha aà, mè tâ bi yə nigha'a nî Taà ntsya a njĩm Mũ yĩ.

14 Nĩ bə betə annũ tsu nĩ Ìkũm ghâ bəə bonj mè ka ghìrè.

Ajànjə mə Yesu à lɛ ɲkà'à mə yu ka too Azwĩ Nwĩ aà

15 “Nĩ bə kònjə gha, bonj nĩ ka ki lèə ndi'ì já.

16 Tâ mè betə a Taà mè tâ à too ɲgàɲkwetə ghùù yĩ dànə, yĩ à ka tigə lwĩ'i bu bo.

17 A nĩ Azwĩ annũ nĩɲkɔnjə. Kaa m̀bê m̀bi yù wa'à yì kwèrə; ɲlɔɲ mə kaa m̀bi yù kaa si nĩ yə, kaa wa'à yì ki nzi. Lâ, nĩ zi yì, ɲlɔɲ mə a tswe a titi b̀, n̄tswe nĩ a mum b̀.”

18 Yesu a bú ɲswɔɲ mə, “Mè bə ghèè bonj kaa mə ka wa'à ghùu tsi'ì b̀ bu ma'atè; mè ka bú b̀i fu a mbo b̀.

19 A nĩ mũ àtĩ noò kaa m̀bi kaa ì ka wa'ă gha b̀ ɲka nyə, lâ tâ b̀ ka nyə nĩ ghâ; tsò mə mè tswe ntĩ aà, nĩ ka kii tswe bitĩ.

20 A ka yĩ bə maa njwi, tâ nĩ zi mə mè tswe aa a mũm Taà, nĩ k̄i n̄tswe a mum mè, mè k̄i n̄tswe a mum b̀.

21 “Nũ n̄tsim yĩ mə a yu'u ndi'ì ja ɲkii ɲləə aa, à nĩ ɲù yĩ mə a kònjə gha aà. Taà à ka kii ki kònjə ɲũ n̄tsim yĩ mə a kònjə gha aa; tâ mè kii ɲkɔɲ yì, ɲki ndi'ì ibiĩnũ gha ghu mbô.”

22 Judas, (kaa s̄i Judas Iscariot b̄ə) a swɔɲ mə, “Taà, m̀bə ò di'ì ibiĩnũ gho aa mə akə a mbo bi'ì kaa wa'ă a mbô m̀bi b̄àɲnə n̄di'ì aa ɛ?”

23 Yesu a kwi'ì ghu mbo mə, “Nũ n̄tsim yĩ mə à kònjə gha aa, a yu'unə ndi'ì já. Taà a kii n̄tigə ɲkɔɲə n̄i, Taà nĩ mè, bi'ì z̄i ɲghurə ndùgə bi'ibo tigə n̄tswe ghu.

24 “Nũ yĩ mə à s̄i gha kònjə aa, kaa à si ndi'ì ja lèə; kaa innù jũ mə nĩ yu'u aa kaa ì s̄i ndi'ì já b̄ə, ì lo aa a mbo Taà wa yĩ mə à lɛ n̄toò gha aà.

25 “Mə swɔɲ innù ma jũ tsim a mbo b̀ tsĩtsòɲ mə mè bùrə n̄tswe bi'inə aà.

26 Lâ ɲkwetə wa, Azwĩ Nwĩ ya yĩ mə a laa m̄àɲsə aa, yĩ mə Taà à ka yĩ too nĩ Ìkũm gha aa, a ka yĩ tigə di'ì innù tsim a mbo b̀, ì ghìrə n̄i tigə ɲwa'atə n̄i innù jii mə mə lɛ n̄swɔɲ a mbo b̀ aà.

27 “Mè lèə m̀bɔɔnə a mbo b̀, mə fa aa tsi'ì m̀bɔɔnə yà a mbo b̀. Kaa mè si fa aa ajàɲ yĩ mə m̀bi ì fa aà. Tâ m̄intĩ mùu tsee l̄ɔ ki tsìgìnə, n̄i tsuu kii ki b̄ɔ'ɔ.

28 Tigə n̄i ghìrə m̄baa nyu'u ajàɲ mə mè ghìrə n̄swɔɲ mə, Mè ka ghèè ì b̄ɔɲ bú b̀i ì z̄i fu a mbo b̀ aà.’ A bə bə yĩ mə

nì kònɔ ɔha, boŋ nì ka kɪ doritə nlon mə mə ghèè a mbèè Taà aà; i kɪ doritə aa nlon mə Taà à tsyàtə ɔha aà.

²⁹ Mə swònɔ ɪnnù jù a mbo bù mboŋ tã i fɛ'ɛ aa mə, bɛɛ i yi mfɛ'ɛ, nì yə mbii.

³⁰ Kaa mə ka wa'á a mbo bù nì nòò yí ñsyà bú ñghaa, nlon mə nù yíi mə a sa'a mbi yù aa, a zĩ. La kaa à sɪ nĩ àdà'á a atu mə tswé.

³¹ Mə ghìrè aa ànnù yíi mə Taà a swon aà, mə tã mbi zi mə mə kònɔ Taà.

“Nì zi bĩ'ìnè ma'atə adigə yuà ñlo yĩ'ìnè.

15

Yesu à nĩ àti milù'ù yi annù ñĩŋkoŋə

¹ “Mə nĩ àti milù'ù yi annù ñĩŋkoŋə, Taà ghà a bə nù wa yíi mə a fà'á a ñkya milù'ù aà.

² A kwàrə ntaa tsim jii mə i tswe a nu mə kaa wa'à nì mĩntà koonə aa, mĩfutə nĩ ñtaa tsim jii mə i koonə mĩntà aa mə tã i koonə mĩntà mĩ ɔha'atə.

³ Ñìghàà nì Nwĩ nĩi mə mə dì'ĩ mə a mbo bù aa, nì ghìrè mē mə tã nì laa.

⁴ Nì lwi'i a mum mə tã mə kɪ nlwi'i a mum bù. Tsó mə kaa mbə ñtaa àtĩ milù'ù wa'à mĩntà koonə tĩ ghè i tsugĩnə nì mĩtĩ aa, a kɪ mbə ñgĩŋ ñgĩŋ mə kaa mbə nì wa'à mĩntà koonə tìghə mə nì lwi'i a mum nu mə.

⁵ “Mə nì àtĩ milù'ù, nì bə ñtaa jì. Nù ñtsim yíi mə à lwi'i a mum mə mə kɪ ñlwi'i ghu mum aa, à ka koonə mĩntà mĩ ghà'atə; ñlon mə kaa mbə nì wa'á annù tsu ghìrè tĩ mè.

⁶ Mbə nù tsuu a mum mə lwi'i, bĩ bəgə ñlò'òsə kaa wa'á ntaa yà bú m̀bè; i tìgè ñyoo, bĩ ghotè ñghɛɛ mma'a a mum mo'ɔ a kɦ.

⁷ Nì bə lwi'i a mum mə tã ñìghàà na kɪ nlwi'i a mum bù, boŋ nì ka betə ñɔɔŋ ñjoò tsim jii mə nì lòò aa, i tswe nì ju.

⁸ Bə yə ñìgha'a nì Taà ñyonə aa ajàn yíi mə nì koonə mĩntà mĩ ghà'atə aà; ñtsya ma mùu ajàn, nì tìgè m̀bè ñgǎŋyɛgənnù jyá.

⁹ Mə kònɔ ghuu a ñgĩŋ ñgĩŋ a ajàn yíi mə Taà ghà à kònɔ ɔha aà; nì lwi'i a mum àkòŋnə yá.

¹⁰ Nì bə kɪ yu'u ndi'ĩ ja, boŋ nì lwi'i a mum àkòŋê yá, a ñgĩŋ ñgĩŋ a ajàn yíi mə yù'ùnə ndi'ĩ Taà ñkɪ nlwi'i a mum àkòŋnə yi aà.

¹¹ “Mə swon ɪnnù juà a mbo bù aa mə tã ñìdorə na tã nì tswe a mbo bù tã tã ñìdorə nuu kɪ nluu.

¹² Ndi'ĩ yà a mbo bù i nì mə: Nì ka kòŋnə ghuu bu nì bù a ajàn yíi mə mə kònɔ ghuu aà.

¹³ Akòṇṇè yǐi mə mbə ɲu a tswê ni yu a nû ikà'á ji yǐi mə a tsyatə akòṇṇè tsim aa, à nî mǎfà ñtswèntǎi yǐ ñlon ɲkwitú waa.

¹⁴ Nî nî ikà'á ja aa a ajàn yǐi mə mbə nî ka ɲghirə innú jǐi mə mè swǒɲ mə tá nî ka ɲghirə aà.

¹⁵ Kaa mè si ghuu aa nî ɲǎǎfà'á bu ntwoɲə ñlon mə kaa ɲgàɲfà'á kaa à sǐ annú yǐi mə táfà'á yǐ a ghìrè aa zǐ. Mè bǎɲnə ntwoɲə ghuu aa nî ikà'á já, ñlon mə mè swòɲ mə innú jǐi mə mè le nyu'u a mbo Taà ghà a mbo bù.

¹⁶ Kaa a gha aa a le ɲwa'á bu tso'ò; a ghuu aa a le mbàɲnə ñtso'ò mē, ñtoo ghuu mə tá nî ghɛ ɲka ɲkoonə mǐntà mǐ ghà'atè; tá mǐ bə mǐntà mǐi mə mǐ lwǐ'í nǐɲkoɲ aà. Ma mùu ajàn, tá Taà ghà à tigə fa nî ɲjoò tsim jǐi mə nǐ betə nî ikúm gha aa a mbo bù.

¹⁷ Nǎi'í yǐi mə mè fa a mbu bù aa à nǐ mə, nǐ ka ɲkoɲnə ghuu bu nǐ bù.

Ajàn yǐi mə mǐi i ka kǐ bàa ɲǎǎyǎgənnú Yesu aà.

¹⁸ “Mbə mǐi i ka mbaa ghuu, nǐ zi mə i leè mǐfo mǐbàa ghà.

¹⁹ Nǐ le mbaa bə aa bə bǐ mǐi bù boɲ mǐi yù i kòɲə yǐi mbuu bə. Lá ñlon mə kaa nǐ sǐ aa bə bǐ mǐi bu bə, mè tso'ò ghu aa a mǐm mǐi aa, a bə ɲǐ'í ànnú yǐi mə mǐi i bàa nǐ ghuu aà.

²⁰ Nǐ wa'atə annú yǐi mə mè le nswon a mbo bù aà; ‘Kaa mǐbə ɲgàɲfà'á a wa'á táfà'á yǐ tsyâtə.’ Mbə a bə mə bǐ le sǐ ntso'ò akòrə ya, boɲ bǐ ka yǐ kǐi kǐ tso'ò a yuu; mǐbə a bə mə bǐ le sǐ yu'unə nǐ ànnú yǐi mə mè le sǐ dǐ'í aa, boɲ bǐ ka yǐ kǐi kǐ yu'unə nǐ ànnú yǐi mə nǐ kǐi nǎi'í aà.

²¹ Lá bǐ ka yǐ ghìrə innú ma jǐ i tsim a nu bù ñlon ɲgàa yà ñlon mə kaa bǐ sǐ ɲú yǐi mə à tòo ghaa aa zǐ.

²² Mə le mbaa tuu zǐ i swonə innú jǐ bǐ jyaa boɲ bo le ɲkwo waa mbu'ù; lá, mǐbə yǐi mə mè leè nǐ ɲghìrə bo zǐ ibǐ waa aa, kaa mǐbə bǐ wa'á bù ñswon mə bo sǐ ibǐ ghìrə.

²³ ɲù ñtsim yǐi mə a bàa nàa laa, a kǐi mbaa nǐ Taà ghà.

²⁴ Innú jǐ yǎyərə jǐi mə mè le ɲghìrə a titǐi bo jǐi mə ɲu dàn a mbǐi mè kaa à leè ɲwa'á ghìrə aa, i le mbaa tuu bə, boɲ kaa bǐ le ɲwa'á ibǐ ghìrə. Lá tsǐtsɔɲ, bǐ yə mē innú jǐ yǎyərə jya mə mè le ɲghìrə aa, mǐbàa gha ɲkǐ mbaa Taà ghà.

²⁵ Ma yuà ànnú a le ntswə nǐ mǐfè'ɛ tá lwensə annú yǐi mə bǐ le ɲwà'ànə a mǐm àɲwà'ànə nòɲsə yaa aà, mə, ‘Bǐ le mǐbàa gha tǐ ɲǐ'í.’

26 “Lâ ñgàṅkwetè wa mē mē ka too yi tâ à lo a mbo Taà ghà ñzi a mbo bù aa, yu wa yï mē à ñi Azwĩ annù ñṅkon aa, à bē zĩ bon à ka ki swonḡ ñi ànnù ñlon ṅgaà yà.

27 Tâ bù búmbon ñi kii ntigē nswonḡ ñi ñnnù nlon ṅgaà yà ñlon mē ñi tswe bi'ìnè ñlogìnè tsi'ĩ ñlogìnè aà.

16

1 “Mē swonḡ juà ñnnù a mbo bù aa mē tâ ñi tswa abiintii yuu ñtsuu mà'atè tâ à wo.

2 Baa tigē furē ñi ghuu a nda ṅghotē bù, nòò a kii ñzi, yï mē ñù à bē zwitē ghuu bon a bàṅnè m̃m̃contē bē mē yu fà'à aa àfà'à yĩ sigìnè a mbo Nwĩ.

3 Bē ka yĩ ki ghìrē ma juù ñnnù a nu bù aa nlon mē kaa bi s̃i Taà ghà zi, kaa wa'à gha ki ñzi.

4 La mē swonḡ ma juu ñnnù a mbo bù aa mē tà b̃ẽe nòò wa a yi ṅkù'ù mē bi ka yĩ ki ghìrē ma juù ñnnù a nu bù aa, bon ñi ka ki wa'atē mē mē lēè m̃baa ṅkē'ènè a mbo bù.

Afà'à yï mē Azwi Nwĩ a fà'à aà

“Kaa mē lē ṅwa'à juà ñnnù a mbo bù swonḡ a ñlògìnè aa nlon mē mē lē ntswe bi'ìnè.

5 La tsĩtsònḡ mē ghèè fu a mbo ñù yï mē à lē ntoo gha aà. Lâ kaa ñù ñi bù yĩ tsù à s̃i ghu tswē a mbetē mē mē ghèè aa fē aa ē?

6 La tsĩtsònḡ mē mē swònḡ mē a mbo bù aa, m̃intii muu mi luu ñi àḡṅnè.

7 Mē swonḡ aa tsi'ĩ ànnù ñṅkon a mbo bù mē, a bonṭē a mbo bù mē tâ mē gh̃ẽe, ñlon mē mē bē tsuu ghèè bon ṅgàṅkwetē ghùù wa kaa à ka wa'à zĩ. Lâ mē bē ghèè bon mē ka too yi tâ à zi a mbo bù.

8 Nòò yï mē Azwĩ Nwĩ ka zĩ aa, a ka ghìrē tâ a laa a mbo bē bi mbi bù mē ñnnù jii mē bo wa'atē nlon ñnnù jĩ bi bo bi ànnũ ṅghìrē ñnnù jii i tsinè aa, a bō'ò ñi àḡṅ yï mē Nwĩ à ka yĩ sa'a mbi aa, kaa i s̃i ku'ùnè.

9 ñnnù jii bo wa'atē nlon ibi kaa i s̃i ku'ùnè aa nlon mē ka bo s̃i m̃intii myaa a nu mē ñṅ aà;

10 ñnnù jii mē bo kii ṅwa'atē nlon ṅghìrē ñnnù jii i tsinè aa kaa i wa'à k̃i ṅku'unè aa nlon mē mē bù ṅgh̃ẽe nàa fu a mb̃ẽe Taà ghà kaa tâ ñi wa'à gha bù ñyē;

11 ñnnù jii mē bo kii ṅwa'atē nlon àḡṅ yï mē Nwĩ à ka yĩ ki tso'otē m̃isa'a aa kaa wa'à k̃i ṅku'unè aa, nlon mē Nwĩ à fòò mē ñts̃erē isa'a mfò mbi ghù.

12 “Mē tswe ñi ñnnù jĩ ghà'atē a nswonḡ a mbo bù, jii mē mē bē swonḡ bon a ka tsyànè a nyu'u tâ à kuu a atu bù.

13 Lâ nòò yïi mæ Azwĩ annù nîŋkon ya a zi aa, a ka ghìrè tâ nî zi annù nîŋkon tsi'ĩ tsimè. Kaa a ka yĩ wa'à kà òghaa aa nî àtù yĩ, a ka yĩ ki swon aa tsi'ĩ annù yïi mæ a yù'u aà; i kè'ènè nî innù jïi mæ i ka yĩ fè'è aa a mbo bù.

14 A ka yĩ ki gha'asè nî ghâ òlon mæ a ka yĩ ki lògè innù jïi mæ à nî ja aa i tigè kè'ènè nî a mbo bù.

15 Njoò tsim jïi mæ Taà ghà à tswe nî ju aa, à nî aa mbê já; à nî òji'ĩ annù yïi mæ mæ swon mæ a ka yĩ tigè lògè nî innù jïi mæ à nî já aa i tigè kè'ènè nî a mbo bù aà.

Ajəŋnə bo bi nî nidorə

16 “A nî mû àbàntè, kaa nî ka wa'à gha bù nyè lá àbàntè a bu ti tsyà nî yê ghâ.”

17 Ngănyəgənnu Yesu jï mɔ'ɔ i loginə ntigə mbetə nî waa bo ni bo mæ, “Nji'ĩ annù muu mæ à swon aa i bə aa mæ akə aa ε? A swon a mbo bi'inè mæ a nî mû àbàntè kaa tâ bi'inè wa'à yi yê, la àbàntè yĩ mɔ'ɔ a bu ti tsyà bi'inè bũ nyè yi; òkii nswon nî mæ ‘A bə ma muu ajàn aa nlon mæ mæ ghèè aa a mbo Taà ghâ.’

18 Bo swon mæ òji'ĩ ‘mû àbàntè ghù’ i bə aà àkè aa ε? Kaa bi'ĩ sɪ atù yi'ĩ nî annù yïi mæ a swon aa zĩ!”

19 Yesu à lɛ nzi annù yïi mæ bo lɛ si lòɔ mbetə yi ghu aà, ntigə nswon a mbo bo mæ, “Mè ghìrè nswon mæ, ‘a nî mû àbàntè kaa tâ nî wa'à gha yê, bɛɛ mæ àbàntè yĩ mɔ'ɔ a bu ti tsyà, nî bú nyè gha fu.’ A nî annù yïi mæ bũ betə nî ghuu bu nî bù ghu aa ε?

20 Mæ swon aa tsi'ĩ annù nîŋkon a mbo bù: Nî ka yĩ ki yè'ə i lî nî mîlâà, tâ mbi i ka mbanə ndoritə; nî ka yĩ ki jəŋnə, lâ tâ ajəŋnə yuu tâ à banə mbəŋkə ntigə nidorə.

21 Nòò yïi mæ mągyè à tsigə mu aa, a jəŋnə nlon mæ nòò ògi'ĩ yĩ à kù'ù mæ; la nòò yïi mæ à jwè mæ mu wa aa, a li'inè nyànê ntsim, ntigə ndoritə mæ yu jwè mæ a mu yĩ mfi i a mûm mbi.

22 Aa tsi'ĩ ngĩŋ ngĩŋ a ajàn yïi mæ a tswe a mbo bù aà; tsĩtsòn nî jəŋnə, lâ mæ ka bũ kwatə i zĩ a mbo bù, ta mĩntĩ muu luu nî nidorə, ajàn nidorə yïi mæ kaa mbə nù tsu a wa'à a mbo bù kwèrə aà.

23 “Nòò yïi mæ òjwi mà ya i ka yĩ zĩ aa kaa nî ka yĩ wa'ă ayoo yĩ tsu a mbo mæ bú òka mbetə. Mæ swon aa tsi'ĩ annù nîŋkon a mbo bù: Taà ghà à ka fa ngòn njoò tsim jïi mæ nî betə nî ikũm ghâ aà.

24 Nzi nywe'e tsĩtsòn, kaa nî burə tĩ ayoò tsu betə nî ikũm ghâ; nî bə betə bon nî ka kwèrə, tã tâ nidorə nuu tâ nî luu.

Ajàn mæ ògănyəgənnu Yesu mà'a ntsò ntsya nî mbi aà

25 “Mè lònghè aa mighàà mí nănaa ñkɛ'ɛnə innù juà ghu a mbo bù. La nòò à tswe ghu mə kaa mə ka wa'ă a mbo bù aa nì mighàà mí nănaa bù ñka ñghaa, i tigə ghàà a mbo bù aa nì nsi nì nsi nlonɔ Taà.

26 Njwi mà ya i ka yĩ kù'u aa, tâ nì tigə mbetə nù nì ìkũm ghâ; kaa mə si swon aa mə mə ka yĩ ki betə nù a ñkwitu bù,

27 nlon mə Taà ghà yumbon à kònɔ ghuu. A kònɔ ghuu aa nlon mə nì ki ñkònɔ ghâ, ñki mbii mə mə lɛ nlò aa ghu mbo nzi.

28 Mè lɛ nlò aa a mbo Taà ghà mfe'ɛ fàa mbî; tsîtsòn, mə mà'atə mbi yù m̀bu mbì nì gha fu a mbo Taà ghà.”

29 Ngănyəgənnù ji i tigə ñswon ghu mbo mə, “Tsîtsòn o ghàà a mbo bĩ'ĩ nì nsi nì nsi, kaa wa'à nì nighàà bù ñnaa.

30 Tsîtsòn bĩ'ĩ zi mə ò zĩ innù tsi'ĩ tsimè; kaa bè sì nì ñka mbetə gho nì ànnù tswê. Ma yú a ghirə mə tâ bĩ'ĩ bii mə ò lɛ nlò aa mbo Nwĩ ñzi.”

31 Yesu a kwi'ĩ a mbo bo mə, “Nì bĩ mē tsîtsònghè aa ɛ?

32 Nòò à tigə a abô, nòò wa à tɛ'ɛ mē ñku'u, mə baa jà'à ghuu tâ ñu à ghɛɛ nì yĩ mbèè, tâ ñu à ghɛɛ nì yĩ mbèè, i tigə mmà'atə gha, mə mə. Lâ kaa mə sì aa tsi'ĩ mə mə nanɔ sè ntswe, nlon mə Taà à tswe bĩ'ĩ yu.

33 Mè swon ma juù innù a mbo bù aa mə tâ nì tswe nì m̀bɔɔnə, a ajàn yĩ mə mbə bĩ'inə tswê nì ànnù yĩ mo'otə aà. Tsò mə nì tswê a m̀m m̀bi aa, nì ka yə ñgi'ì. Lâ nì tan ntì! Wa mə tsyà mə mbì!”

17

Ajàn yĩ mə Yesu à lɛ ntsà'atə Nwĩ a atú ñgănyəgənnù ji aà

1 Yesu à m̀nɔsə mē a nswon ma jù innù, ñɛɛ mi'ĩ mi, nlii aburə, ñswon mə, “Taà ghà, nòò à kù'ù mē. Gha'asə Mú ghò tá tâ Mú ghò à ki ñgha'asə ghò.

2 Ò lɛ mfa mida'a ghu mbo mə tâ à ka mbu'utə ñgòn mu ñɔ ntsim, tá i fa ntswèntì yĩ mə i tswe n̄nkon aa a mbo bo bii mə ò lɛ mfa ghu mbo aà.

3 Ntswèntì yĩ mə i lwĩ'ĩ n̄nkon aa, i laa mbə a nzi wò, wò Nwĩngòn yĩ mò'otə yĩ ò nì Nwĩngòn tsi'ĩ annù n̄nkon aà, ñki mbə a nzi Yesu Kristo, yĩ mə ò lɛ ntoo aà.

4 Mè ghà'asə mē gho fàa atu nsyê; mə m̀nɔsə mə afà'à yĩ mə ò lɛ mfa mə tâ mə fa'a aà.

5 Taà ghà! Gha'asə a gha tsîtsòn a mbèè wò, tsi'ĩ nì nigha'a nya mə mə lɛ ntswe nì nu bi'io m̀bon ta ò nanɔ sə mbi aà.

6 “Mè ghìrə mə tâ bè bya bii mə ò le ntso'ɔ fàa mûm mbi mfa a mbo mə aa, mə tâ bi zi ghô. Bo le mbə aa bè bô, la ò fâ waa a mbo mə. Bo yu'unə nighaâ nô,

7 Tsitsòŋ bo zi mə ngòŋ njoò tsim jii mə ò le mfa a mbo mə aa i lo aa a mbo wò.

8 Mè fâ mə ntoo yii mə ò le ntoo gha nì yù aa a mbo bo, bo kî ñkwərë; bo zi tsi'ï sigìnə mə mə le nlò aa a mbo wò nzi, ñkî mbii mə a gha aa a tòò wò.

9 “Mə tsà'atə nòò ñwa'atə nî waa, kaa mə si nòò tsà'atə aa nlon mbî ntsimə; mə tsà'atə nòò nlon aa bo bya mə ò fa a mbo mə aà, nlon mə bo laa mbə bê bô.

10 Bè bìtsim bo bi njoò tsim jii mə mə tswe nì ju aa, à nî jô, jii mə ò kî ntswe nì ju aa, i bê jâ; bi kii ntsya aa a nŋm bo nyə nî nigha'à nâ.

11 Tsitsòŋ mə bù mbii nzi fu a mbo wò; kaa mə ka wa'à fàa mûm mbi bù ntswe, lâ bo ka ghèè nî mbii a ntswe fàa mûm mbî. Taà ghà yii mə à làa mǎnsə aa, bɛ waa nì mǐdà'à mya mii mə mǐ tswe a nî ìkũm ghò aà, ìkũm wa yii mə ò le mfa a mbo mə aà, mə tâ bo tswe nî ànnù yǐ fùùrè, tsǒ mə sì kǐ ntswe nǐ ànnù yǐ fùùrè aà.

12 Nòò yii mə mə kǐ tswe bi'i bo aa, mə kǐ si bɛ waa nǐ àdà'à yii mə a tswe nǐ ìkũm ghò aà, ìkũm wa yii mə ò le mfa a mbo mə aà. Mè kǐ le mbɛ waa kaa tsi'ï nù nǐbò wàà yǐ mǐfùùrè kaa a wa'à bwê, a kǐ mǐmɛ yu wa yǐ mǐfùùrè mə à le ntswe nǐ mǐbwɛ aà, mə tâ ànnù yii mə a le ntswe a mûm àŋwà'ànə Nwǐ aa, tâ à fɛ'ɛ mbòontə.

13 Tsitsòŋ mə bù mbii fu a mbo wò. Mə swon nǐ ìnnù juà aa a ajàn yii mə bùrə a mûm mbi aa mə tâ nǐdorè na tswe a mûm nti bo nluu.

14 Mè le mfa ntoò yò a mbo bo, lâ mbi i bàà waa, nlon mə kaa bo sì bê bi mbi bù bê aà, tsi'ï ajàn yii mə kaa mə sì nù mbi ghù kǐ mbə aà.

15 Kaa mə sì lòɔ aa mə ta ò fi'i waa fàa mûm mbi nlò'òsə, mə bǎŋnə nlòɔ aa mə tâ ò bɛ a waa a mbo ngànmbù'ù ìnnù jǐ bi wâ.

16 Tsi'ï a ngǎŋ ngǎŋ a ajàn yii mə kaa mə sì nù mbi bù bə aa, kaa bo sì bê bi mbi bù kǐ mbə.

17 Tso'ɔ waa nləə tâ bo tigə bê bo a nŋm àjàn yii mə bo ka zi annù nŋkon aà; nighaâ no nǐ laa mbə annù nŋkonə.

18 Mè tòò waa a mûm mbî, tsi'ï àjàn yii mə ò le ñkǐ ntoo gha a mûm mbi aà.

19 Mè tigə ntso'ɔ ibhînú gha nlèè aa tsi'ï tsǒ àyoo mmà'anwǐ a mbo wò, nlon ñkwǐ atú waa, mə tâ bo kǐ mbə njoo mmà'anwǐ jǐ annù nŋkon a mbo wò.

20 “Kaa mè si nî gho tsà'atè ñwa'atə aa tsi'i waa, mə kii ñwa'atə nî bya bii mə bi ki nniñ mînti myaa a nu mè, ñtsya a nîm ntoo yîi mə bo yu'u nî a ntsũ ñgǎnyəgənnu ja aa.

21 Mə lɔɔ nî mə tá bo tswe nî ànnu yî fùurè. Taà ghà! Mə kòñè nî mə tá bo tswe a mum bî'io, tsi'i a ajàn yîi mə ɔ tswe a mum mè, mè kî ñtswe a mum wò aà. Mə lɔɔ nî mə tá bo tswe nî ànnu yî fùurè, tá tá mbi bii mə a gha aa a too wò.

22 Mə fa nìgha'a nya nîi mə ɔ lɛ mfa a mbo mè aa a mbo bo, mə tá bo tswe nî ànnu yî fùurè, tsi'i a ajàn yîi mə wò nî mè sî nî ayoo yî fùurè aà;

23 Mə tswe a mum bo, ɔ kî ñtswe a mum mè, tá bo nanşə mboonsə mbə ayoo yî fùurè, tá mbi i tsya ghu nzi mə a gha aa a lɛ ntoo wò, ñki ñkɔñə waa a ajàn yîi mə ɔ kòñə gha aà.

24 “Taà ghà! O fa waa a mbo mè, mè kòñè nî mə tá bo tswe a adigə yîi mə mè tswe ghu aa, tá yə nìgha'à nâ, nìgha'a nya nîi mə ɔ fa a mbo mè aà; nlon mə ɔ lɛ ñkòñè gha mbɔñ nnanşə mbi yù.

25 Taà ghà yîi mə ñnnu jo tsinə aa, kaa mbi i si gho zî, la mè zi ghò, buà bú kî ñzi mə a gha aa a tòò wò.

26 Mə ghìrə bo zî ghò, màa kii ghèè nî mbîi a nghìrə mə tá bo zi ghò, tá tá àkòñnè yîi mə ɔ tswe nî yu a nu mè aa, tá à tswe a nu bo, tá tá mè kî ntswe a mum bo.”

18

Ajàn yîi mə bi lɛ ntswa Yesu aà

(Mt. 26.47-56; Mk. 14.43-52; Lk. 22.47-53)

1 Ajàn mə Yesu à lɛ mmànşə a ntsà'atə Nwî ma mùu ajàn aa, nlo bo bì ñgǎnyəgənnu ji ntoo mutswàgè ñkî wa yîi mə bì twonə nî Kidron aà; ñkya ati mîntà yî mò'ɔ i lɛ ntswe ghu, Yesu bo bì ñgǎnyəgənnu ji jya bì kuu nghèè wa a múm ñkyâ.

2 Judas mə à lɛ mfèè yi aa, à lɛ nzi adigə ma yù nlon mə a nî bìnòò bì ghà'atè, Yesu bo bì ñgǎnyəgənnu ji lɛ si bònontə ghu.

3 Tsò mə à lɛ nzi aa, à lɛ nlògə akùrè bîsogyè bo bì ñgǎnmbê ndâmà'anwî jîi mə ñgànma'a Nwî yî ñwè bo bì baFarisai lɛ ntoo aa, bo bo ghèè ghu, bo kà mē aa nghèè aa, ntugitə njoo mitsə'ə nî bìlām nî mìnka'à.

4 Tsò mə Yesu à lɛ nzi ngòñ ñnnu tsim jîi mə bo lɛ si lòò a nghìrè aà, mîma'atə ñgǎnyəgənnu ji jya, mfe'ɛ yòñtə a mbèè bo, mbetə waa mə, “Nî lòò aà wò ɛ?”

5 Bo kwi'i ghu mbo mə, “Bî'i lòò aa Yesu, mu Nazareth wâ.” Yesu a swon a mbo bo mə, “Mè ghulà.” Judas, mə à lɛ mfèè yi aa, à lɛ ñki ntəə bo bo.

⁶ Ajàŋ mə Yesu à le nswon mə, “Mè ghulà aa,” bo khètè m̀bii nì ǹjìm, ñwokə a nsyê.

⁷ Yesu a ku'ùsè m̀betə waa mə, “Baa nì swõŋ mə nì lòò aà wò le?” Bo kwi'i mə, “A Yesu, mu Nazareth wâ.”

⁸ Yesu a bú nswon a mbo bo mə, “Tigə mè bà mê aa nswon a mbo bù mə ‘mè ghulà.’ Lâ mbə a bə ỳi mə nì lòò aà gha, nì ma'atə bulà bə bi ghèè.”

⁹ A le nswon ma la aa, tã ghìrə tâ ànnù ỳi mə à leè nte'ε nswon aa, tâ à boontə, mə “Taà ghà, kaa nù wa ỳi tsù mə ò le mfa a mbo mè aa, kaa ỳi tsù à s̀i bwê.”

¹⁰ Simon Peta à le ñwε'ε munwí ntsò; à le ntsò'ò munwi wa a mba'a, ñkwye atónñə àbù'u ngànma'a Nwĩ ỳi ñwè ỳi mà'à ǹlò'osə. ñkũm àbù'ù ma ỳi i le mbə Malkus.

¹¹ Yesu a swon a mbo Peta mə, “Sò'ò munwi ghò wa fu a mba'à! O wà'atə mə mè ka wa'ă ndôn ñgi'i ỳi mə Taà ghà à fa a mbo mè aa no aa ε?”

A àjàŋ ỳi mə bi le ñghèè nì Yesu a nsi Annas aà

¹² Bìsogyè bya bo bi ndiì wàà, nì ngǎŋmbε ndâma'anwĩ bi le ntswa Yesu ñkwerə ỳi.

¹³ Nlɔgə ỳi ñghεε nì ghu a mbo Annas. Annas à le mbə ntsi Kaifas ỳi à le mbə ngànma'a Nwĩ ỳi ñwè maa alòò aà.

¹⁴ Kaifas ma ghú à le mbə yu ỳi mə à le ndi'itə bìtə bi ala'a bi baYuda mə a bɔŋ mə tâ nù ỳi m̀fũurè à kwo nlon atu nnòò aà.

A àjàŋ ỳi mə Peta à le ntuu Yesu aà

(Mt. 26.69-70; Mk. 14.66-68; Lk. 22.66-71)

¹⁵ Simo Peta bo ngànyègənnù Yesu wa ỳi mò'ò bo le nyònè Yesu. Ngànma'a Nwĩ ỳi ñwè wa à le nanşə nzi ngànyègənnù ma ghú tsi'ĩ sigìnè. Nyonə Yesu bo yu kuu ñghèè a m̀m̀m̀ nsànjdà ngànma'a Nwĩ ỳi ñwè wâ.

¹⁶ Peta à le mbàŋnè ntəə a mbεε a tsũbù'ù. Ngànyègənnù Yesu ma ghú mə ngànma'a Nwi ỳi ñwè à le nzi aa à le mfè'ε ñghaa a mbo mumàŋgyè ỳi mə à le ntəə wa tsũbù'ù aa, ǹlɔgə Peta bo yu kuù.

¹⁷ Mumàŋgyè wa a ntsũbù'ù a betə Peta mə, “O s̀i ngànyègənnù mbâ ỳi ki mbə aa ε?” Peta a kwi'i ghu mbo mə, “Ngan, kaa mè s̀i ghu bē.”

¹⁸ Ajàŋ mə m̀fə'ə i le si ko aa, ngǎŋàfà'ă ngànma'a Nwĩ wa nì ngǎŋmbê ìdìgè, bi le ñjètə mò'ò nì ñkyε, ntəə ghu, ǹtigə nyo'otə. Peta à le ñghèè ntəə bo bo ñkii nyo'otə mò'ò wâ ỳi ngaa.

Ajàn yïi mə ɲgàɲmà'anwĩ yĩ ɲwè à lɛ mbetə Yesu nĩ ìnnù aà

(Mt. 26.59-66; Mk. 14.55-64; Lk. 22.66-71)

¹⁹ ɲgàmà'anwĩ yĩ ɲwè wa à lɛ mbetə Yesu nĩ ìbetə ñlon ɲgàɲyɛgênnù jì bo bì ñlonɲ ànnù yïi mə à lɛ sɪ dɪ'ì aà.

²⁰ Yesu a kwi'ì ghu mbo mə, “Mə ghàà aa a nsi bə bɪtsimè. ɲgòɲ ìnnù tsim jii mə mə dɪ'ì aa, mə lɛ sɪ dɪ'ì a ndàmà'anwĩ bo bì a ndánghotê, a bə idigə tsim jii mə bə bɪtsim bòontə ghu aà, kaa mə lɛè ɲkɪ'ì annù tsu a lò'òsè burə swoswon bə.

²¹ O tigè m̃bu mbetə nĩ gha nĩ ìbetə aa a ya ε? Betə bə bə bulà bii mə bi lɛ nyu'u annù yïi mə lɛ sɪ swon aà. Wa bo zĩ annù yïi mə mə lɛ sɪ swon a mbo bo aà.”

²² Ajàɲ mə Yesu à lɛ nswon ma mùu ajàɲ aa, ɲgàɲmbe idigə wa yĩ mò'ɔ a zwĩ àbo ghu atu, m̃betə yi mə, “A swon wò a mbo wò mə tâ ò ka ɲghaa a mbo ɲgàɲmà'a Nwĩ yĩ ɲwè ma mùu ajàɲ ε?”

²³ Yesu a swon ghu mbo mə, “Mbə a bə yïi mə mə swonɲ ànnù yĩ bi yĩ tsu, ò ke'ènə a mbo bə bù mə bi təə faà aà, m̃bə a bə mə ìnnù jii mə mə swonɲ aa i ku'unə, ò tigè m̃bu mfɛɛ gha aa a ya ε?”

²⁴ Ma mùu noò Annas à lɛ nlògè yi tsi'ĩ wa ajàɲ yïi mə bi lɛ ɲkwɛrə yi aa, ɲtsyasə a mbo Kaifas yïi mə à lɛ mbə ɲgàɲmà'a Nwĩ yĩ ɲwè aà.

Ajàɲ mə Peta à lɛ ɲkù'ùsè ñtuu Yesu aà.

²⁵ Peta à lɛ mburə ntəə wa adigə nyo'otə nĩ mò'ɔ wa; bə bĩ mò'ɔ bi betə yi mə, “O laa ɲkɪ'ì ɲgàɲyɛgênnù m̃bà wĩ yĩ mò'ɔ bə aa ε?” Peta a tuu yi nswon mə, “Kaa mə sɪ ghu bə.”

²⁶ Abù'u ɲgàɲmà'a Nwĩ ya yĩ mò'ɔ, mbə ndim ɲù wa mə Peta à lɛ ɲkwɛ atòɲnə yi aa, a betə mə, “Mə ghìrə mbaa kɪ'ì gho yə ò tswé bú bo wa a m̃m ɲkya aa ε?”

²⁷ Peta a ku'ùsè ñtuu yi nswon mə, “Ñgan!” Tsi'ĩ maa noò àkègè a tɔɲə.

Ajàn yïi mə bì lɛ ɲghèè nĩ Yesu a nsi Pilato aà.

(Mt. 27.1-2; Mk. 15.1-5; Lk. 23.1-5)

²⁸ Bì lɛ nlògè Yesu ɲghɛɛ nĩ ghu a ntò'ɔ Gûmnàà, maa noò a burə aa tsi'ĩ mbà'a mbà'à. BaYuda kaa bo lɛ ɲwa'à waa wa m̃m ntò'ɔ kuù, ñlon mə bi lɛ nlòò mə bi ba'atə nĩ ibiɲú waa ləə tâ ì laa a nyonə nĩ nònɲsə wàà tá jì miji mi Passa.

²⁹ Pilato à lɛ ntigə mbanɲə mfè'è a abɛɛ mbetə waa mə, “Nĩ swon mə ɲù ghù à ghìrə aa akè aa ε?”

³⁰ Bo kwi'ì ghu mbo mə, “A ghìrə mbaa tsuu annù fànsə bon kaa bĩ'ì sɪ nĩ ghu a mbɛɛ wò zĩ.”

³¹ Pilato a swonɔ ghu mbo mə, “Mbə a bə la, nì logə yi nghɛ ntso'otə isa'à yi nyon a ni nòɔsə ghùù.” Bo kwi'i ghu mbo mə, “Kaa bĩ'ĩ sì nĩ àdà'à mə mbə bĩ'ĩ zwitə ñu tswé.”

³² A lɛ mfɛ'è lâ là aa mə tâ à boontə nì ñighàà nĩ mə Yesu à lɛ sɪ swonə nlon ajànə niwo yĩ mə yu lɛ ntswe nĩ ñkwo aa.

³³ Pilato à lɛ mbù ñkuu nghɛ fu wa mûm ñto'ɔ, ñtwoɔ Yesu mbetə yi mə, “O bə aa mǝ baYuda aa ɛ?”

³⁴ Yesu a betə yi mə, “Ñighàà nú mə o betə gha ghu aà, à nĩ no kə a swon bə ñswon a mbo wò aa ɛ?”

³⁵ Pilato a bəɔ mbetə yi mə, “Mə laa mbə ñu baYuda aa ɛ? A fa bə bo mfa gho a mbo mə bo bi bìlì bi ngǎɔmà' Nwĩ. O nǎɔsə mfǎnsə aà àkə ɛ?”

³⁶ Yesu a swon mə, “Kaa ànnù nifò ya kaa a sɪ aa fàa a ni yula mbi tswé. A ghìrə mbaa mbə mə ànnù nifò ya a tswe aa fàa ni yulà mbi, bəɔ ngǎɔkòrə jà i to fìkòrə kaa bi kɪ'ì gha a mbo bità bi baYuda fà. Ngan, kaa ànnù nifò ya kaa a sɪ aa fàa ni yulà mbi tswé.”

³⁷ Pilato a betə yi mə, “La a bə mə ò nĩ mǝ aa ɛ?” Yesu a kwi'i mə, “ò swòn mə mə mē nĩ mǝ. Bi lɛ njwe gha mə fɛ'è fàa mbi aa nlon ñkwitu ànnù yĩ fùùrə, a ñka nghàà ànnù nlonə ànnù nĩkonə. Nù ñtsim yĩ mə à tswe a mûm ànnù nĩkonə aa a yu'utə annù yĩ mə mə swonə aa.”

³⁸ Pilato a betə mə, “Annù nĩɔkon à nĩ àkə aa ɛ?”

Pilato a bú mǝ'ɛ nghèè nyə bə bya, nswon a mbo bo mə, “Kaa mə sɪ annù tsu yə mə mbə a ghìrə mə tâ mə nĩɔ ngi'ì ghu nú.

³⁹ Lâ nyonə a ni nòɔsə yĩ mə nì tswe nì ghu aa, mə fi'isə nì ngànàtsan yĩ mǝfùùrə a mbo bù, a njwĩ Passa. Nì kɔɔ mə tâ mə fi'isə Mǝ baYuda ghù aa ɛ?”

⁴⁰ Bo tɔɔnə ñswon mə, “Ngan, kaa mbə a kɪ'ì yu bə! Bĩ'ì lòò mə tâ ò fi'isə aa Barabas!” (Barabas à lɛ mbə angāmighee).

19

Ajànə mə bi lɛ ntsərə isa'a Yesu mə à ka wo aà

¹ Pilato à logə Yesu mǝ yi bi ghòò yi.

² Bìsogye bya bi lòò mĩndigə mĩ njɔɔ ñɔɔ mba'a tsò atsə'ətu nifò ñsosə ghu atù. Ntigə ñlogə atsə'ə yĩ bagitə yi atìndùù ñwɛ'ɛ ghu nú.

³ Bo tigə ñtsya mmii nĩ nswonə nì mə, “O lɛlɛ lèè! Mǝ baYuda à kɪ kwèè! A kwèè!” Lâ mbaɔnə mfɛ nì mighà'a mi.

4 Pilato à lɛ bù m̀fɛ'ɛ ɲghɛ̀ɛ a mbo nnòò bɛ wa nswon a mbo bo mɛ, “Yê nì, mɛ ka fɛ'ɛ zĩ nì ghu a nsi bù tâ nì zi mɛ kaa mɛ sɪ annù yĩ mɛ à ghìrɛ mɛ mbɛ nì nɪɲ ɲgĩ'i ghu nu aa yâ.”

5 Yesu a tigɛ m̀fɛ'ɛ nì àtsɛ'ə yĩ bagitɛ ya bo bì nì àtsɛ'ətu ɲjɔɲjɔɲ ya a atu yu. Pilato a swon a mbo bè bya mɛ, “Nù wa à ghulà.”

6 Bìlìi bì ɲgǎɲmà'a Nwĩ bo bì ɲgǎɲmbɛ̀ òdāmà'anwi bì yè mɛ yì aa, ntɔɲnɛ nswon mɛ, “Kwèentɛ yì a ati bàɲnɛ bàɲnɛ.”

Pilato a swon a mbo bo mɛ, “Nì logɛ yì la ɲkwèentɛ tsi'ĩ bù, kaa mɛ sɪ ɲjĩ'ĩ ànnù yĩ mɛ mbɛ mɛ nɪɲ ɲgĩ'i ghu nu aa yâ.”

7 Nnòò wa i kwi'i mɛ, “Bĩ'ĩ tswe nì nòɲsɛ̀ yĩ'ĩ mɛ a dì'ĩ nì mɛ a ku'unɛ mɛ tâ à kwo, nlon mɛ a swonɛ nì mɛ yu nì Mu Nwĩ aà.”

8 Pilato à yù'ù mɛ ma mùu ajàɲ, nìbɔ'ɔ nì ku'ùsɛ̀ ntswá yì.

9 A bù ɲkuu ɲghɛɛ fu wa a mùm n̄tɔ'ɔ, m̀betɛ Yesu mɛ, “Baa ò lò aa fɛ aa ɛ?”

Kaa Yesu a wa'ǎ akwi'i ghu mbo fâ.

10 Pilato à swon ghu mbo mɛ, “O nà'à nàa ɛ? O sɪ zi mɛ mɛ tswe nì m̀dà'à m̀lì mɛ mbɛ mɛ swon mɛ tâ bì ma'atɛ gho, kɛ a nswon mɛ tâ bì kweentɛ gho a ati bàɲnɛ bàɲnɛ aa ɛ?”

11 Yesu a kwi'i mɛ, “A bɛ aa mɛ, ò tswe nì m̀dà'à a atu mɛ aa nlon mɛ Nwĩ à fa a mbo wò aà. Lâ ɲù wa mɛ à ghìrɛ mbàɲnɛ zi mfa gha a mbo wò aa, à yĩ annù a bì'i ntsyá yô.”

12 Pilato à yù'ù mɛ ma mùu ajàɲ aa, nywe'etɛ a n̄lò m̀m̀ɲĩ a m̀à'atɛ Yesu ghu. Lâ n̄nòò bɛ wa i ku'ùsɛ̀ n̄tɔɲnɛ nswon mɛ, “O bɛ m̀à'atɛ yì bɛə bon kaa ò sɪ nsùkà'a Kaisa bɛ. Nù n̄tsim yĩ mɛ a swonɛ nì mɛ yu nì m̀fɔ aa, à nì ɲù àtìi atu a mbo Kaisa.”

13 Pilato à yù'ù mɛ ma mùu m̀ìghàà aa, n̄logɛ Yesu m̀fɛ'ɛ n̄tswe nì àlɛɲɛ n̄sa'a m̀isa'a a sàanɛ yĩ mɛ bì lɛ n̄lìgɛ n̄ɲɲɔ'ɔ, (a nì nìghàà nì baHeber, bì twonɛ nì Gabbatha).

14 A lɛ sɪ bɛ maa noò aa a tigɛ ɲku'u a n̄tì àsĩ'ìnɛ m̀bon tâ àbèè fu'u a ɲjwĩ Passa. Pilato a swon a mbo bè bya mɛ, “M̀fɔ ghùu wa à ghulà.”

15 Bo ku'ùsɛ̀ n̄tɔɲnɛ swon mɛ, “Zwitɛ yì, zwitɛ yì n̄lɔ'osɛ̀, kwèentɛ yì a ati bàɲnɛ bàɲnɛ!” Pilato a betɛ waa mɛ, “Nì lòo mɛ tâ mɛ kweentɛ m̀fɔ ghùu a ati bàɲnɛ bàɲnɛ aa ɛ?” Bìlìi bì ɲgǎɲmà'a Nwĩ bya bì kwi'i ghu mbo mɛ, “M̀fɔ yĩ mɛ bĩ'ĩ zi aa, à kì mbɛ aa tsi'ĩ Kaisa.”

16 Pilato a tigè nlogè Yesu mfa a mbo bo mē tā bì kweentē yi a ati bāṇṇè bāṇṇè.

A àjàṇ yīi mē bi lē ṇkweentē Yesu a ati bāṇṇè bāṇṇè aà (Mt. 27.32-44; Mk. 15.21-32; Lk. 23.26-43)

Maa ajāṇ bi tigè nlogè Yesu ṇghēē ni ghu.

17 A lē mfē'è mbe'e ati bāṇṇè bāṇṇè yi ya yumbōṇ ṇghēē ṇkù'ù a adigē yīi mē bi lē si twōṇè nī àkwēē atu ṇū aa (a ni nìghàà ni baHeber, bi twōṇè ni Golgotha).

18 Bi tigè ṇkweentē yi a ati bāṇṇè bāṇṇè maa adigē bo bì bē bī mō'ō bi baà, ṇū yī mō'ō a tswē fāa mbēē laà, yī mō'ō a kī ñtswe fāa mbēē laà, Yesu a tigè ñtswe a titi bo.

19 Pilato à lē ṇṇwà'ànè wa atu ati bāṇṇè bāṇṇè mē, "Yesu mu Nazareth, Mfō baYuda."

20 Bē bī ghà'atē bi lē ntwoṇè ma yuù àṇwà'ànè ṇlōṇ mē àdigē yīi mē bi lē ṇkwèentē Yesu ghu aa, kaa a lē ṇṇwà'à sà'à si'i a nlō a ṇjò'ō àlā'à. Bi lē ṇṇwà'ànè ma yuù aa ni nìghàà ni baHeber, ni nī baRoma a bò'ō ni nī ba Grikia.

21 Bìlì bi ṇgāṇmà'a Nwī bya bi swōṇ a mbo Pilato mē, "Tsuu ṇwà'ànè mē, 'Mfō baYuda' Bāṇṇè ṇṇwà'ànè bē mē 'A swōṇ mē yu ni mfō baYuda.' "

22 Pilato a kwi'i mē, "Annū yīi mē mē ṇwà'ànè aa, mē ṇwà'ànè mē!"

23 Nòò yīi mē bìsogyē bya bi lē ṇkwèentē Yesu a ati bāṇṇè bāṇṇè aa, bi lē nlogè itsè'è ji nyatē mbēē ji nìkwà, sogyē yī mfuùrē a logè mbēē yī mfuùrē yī mō'ō a kī nlogè mbēē yī mō'ō. Bo lē ṇki nlogè māndanē atsè'è yī mà'à ya mē bi lē mba'a kaa adigē yīi mē bi yàtē ghu kaa a wa'à ghu tswē aa.

24 Bìsogyē bya bi swōṇ ni bò ni bo mē, "Kaa a sī ku'ùnè mē tā bì'inè satē, bì'inè tum ibìrē ghu, nyē ṇū yīi mē à ka ji aà. A lē mfē'è lālā aa mē tā annū yīi bì lē ṇṇwà'ànè a ni nìghàà ni Nwī aa tā à boontē ajāṇ yīi mē bi lē nswōṇ aa mē: 'Bo lē nyatē itsè'è ja a titi bo, mēma'a ibìrē ni tògè ghà.*' "

25 Bē bī mō'ō bì lē ntōē nyontē a mbēē àti bāṇṇè bāṇṇè Yesu; à lē mbē aa ndē yi, bo bì muma bì ndē yī yī mǎngyē, ni Mary, ṇgwē Cleopas, a bò'ō bì Mary Magdalene.

26 Yesu a yē ndē yī a bò'ō bì ṇgāṇyègēnnū yī wa mē à lē ṇkōṇ kōṇ aa a ajāṇ mē bo lē ntōē ghu aà. Ntigē nswōṇ a mbo ndē yī mē, "Ndē, mū ghò yī mēbāṇṇè à walà."

27 ṇki ntigē nswōṇ a mbo ṇgāṇyègēnnū yī wa mē, "Ndē ghò à walà." Nloginē maa nōò, ṇgāṇyègēnnū yī wa a tigē nlogē yi, bo yu tigē ñtswe a ndugē yu.

* 19:24 Ps. 22.18 A bē annū yīi mē bìsogyē bya bi lē ṇghìrē aà.

A àjàn mæ Yesu à lɛ ntsii aà

(Mt. 27.45-56; Mk. 15.33-41)

²⁸ Ma juù innu i tsyà mâ, tsõ mæ Yesu à lɛ nzi mæ ñgõñ innu tsim i mɛ mâ aa, a ñghiræ mæ tâ ñighàà ni Nwî ni boontø, a swonj mæ, “Ñji ñkî yanj nàâ.”

²⁹ Ba'a yî mò'ò à lɛ ntøø ghu nî ñtsø'è mîlù'ù, bi lòò kúntsa nnin ghu, ñsøsø a atû ñkînkà'è ñkò'òsø ghu aghonj ntsù.

³⁰ Yesu a no mîlù'ù mya, nswonj mæ, “A mɛ mâ.” Nswyɛ atû yi, nninj azwî yi a mbo Nwî, ñtsii.

A àjàn yîi mæ bi lɛ nsõ mbɛɛ ñgeè Yesu aà

³¹ BaYuda bi lɛ nlontø a mbo Pilato mæ tâ à beentø tâ bo ghɛɛ mbəgîtø mika'a mi bə bya bii mæ bi lɛ ñkwèentø waa aa tâ lògø ikû jyaa jya wa ati bəñnè bəñnè i sigisø. Bo lɛ mbetø maa ajàn aa nlonj mæ ñjwi ya i lɛ mbə Friday, kaa bo wa'è kònjè ni mæ tâ ñku jya tâ i lo ntswe wa ati bəñnè bəñnè a njwîngòñjè. Nlonj mæ ma yaà njwîngòñj mæ i lɛ si zî aa, i lɛ nanjə mbə yî làanlaa a mbo bo aà.

³² Bìsogyè bya bi lɛ ntigə ñghɛɛ mbəgîtø mika'a mi ñu ñtsyambii, ñki mbu mbəgîtø mî ñu yî mò'ò wa yîi mæ bi lɛ ñkwèentø waa bo bi Yesu aà.

³³ Lâ àjàn mæ bi lɛ nzi a nu Yesu aa, bo lɛ nyə mæ à tè'è mâ ñkwø yi, kaa ñji'î mbəgîtø mika'â mi kaa i wa'è bù mbə.

³⁴ Ñu sogyè wa yî mò'ò à lɛ nlògø ñikòñ ni nso mbɛɛ ñgeè Yesu ghu, ñkî bo bi àlæø i burè ñkhənə nsigə mfe'ɛ ghu.

³⁵ (Ñu wa yîi mæ à lɛ nyə ma yuù ànnu a fɛ'è aa, à nî àyəfə, ànnu yîi mæ à lɛ nswonj aa à ni ànnu ññkonjè. A kî ñzi mæ yu swonj aà ànnu ññkonjè. A swonjə ma yuù ànnu aa mæ mbə ni kî mbii.)

³⁶ Bi lɛ ghìrè ma la aa mæ tâ ñighàà ni Nwî tâ ni boontø mæ, “Kaa bi ka yî wa'ă akwèè yi yî tsu burə mbəbəgə.”

³⁷ Ñighàà ni Nwî nî mò'ò ni kî ñswonj mæ, “Bə ka yî kî tɛ'ɛ mî'î myaa a nu yu wa yîi mæ bi lɛ nsò aà.”

Ajàn yîi mæ bi lɛ ntwinjə Yesu aà

(Mt. 27.57-61; Mk. 15.42-47; Lk. 23.50-56)

A àjàn mæ bi lɛ twinjə Yesu aà

³⁸ Ma yû a tsyà mâ, Joseph yîi mæ à lɛ nlò a ala'a Arimathea, a beté Pilato mæ mbə yu lògø àku Yesu lɛ. (Joseph à lɛ mbə ñgàñnyègənnu Yesu yî mò'ò yîi mæ à lɛ si yònjè nîi bə alò'òsè nlonj mæ à lɛ si bə'ò bîtà bi ala'a bi baYuda aà.) Pilato à lɛ mbeentø mæ tâ à lògø aku Yesu. Joseph à tigè nlògø ñghèè ni yu.

³⁹ Nicodemus wa yîi mæ à lɛ ntɛ'ɛ ñghɛɛ ñghèè nyə Yesu ñtugə aa, à lɛ nyònjə Joseph bo yu ghɛɛ wa nlògø àku yi. Bo

yu kà mē aa nghɛɛ aa, ntugitə bîkilo bi mighurə mî lûmtə mighum mi ntarə, mîi mē bi le nanşə nî njoo jî lûmtə jî mo'ɔ jîi mē bi twonə ni mēə ni aloe aà.

⁴⁰ Mbânɲə ma jû ji baa, bo le nghɛɛ nlogə aku Yesu nlimtə nî atsə'ə yî fù'ù yî sîgînə ŋki nîj ni mîwurə mî lûmtə, nyonə a ajan mē, a ni nònşə baYuda, bi le si nanşə nî àku ŋû mbon twinə aà.

⁴¹ Nkya mîntà mi ati yî mo'ɔ i le ntswe wa adigə mē bi le nzwitə Yesu ghu aà. Nîsyè nî fi nî mo'ɔ ni le ntswe wa mûm ŋkya nîi mē kaa bi le mburə ti ŋû ghu twinə.

⁴² Tsô mē àbèè à le ntigə ntswe nî mfu'u aa a njwîngon aa, ŋki nlon mē nîsyè nya ni le ntswe ŋkoontə maa adigə aa, bi tigə ntwinə Yesu ghu.

20

Nîsyè ni nɛ'ɛ

(Mt. 28.1-8; Mk. 16.1-8; Lk. 24.1-12)

¹ A lò mē mbə tsi'î a tîugə a mbà'a mbà'à a njwi yî ntsyambîi a mûm ŋgyà, kaa idigə i burə ti nanşə nlaa, Mary Magdalene a ghɛɛ wa a ntsù nîsyè, nyə mē bi tîi mē alânşəngɔ'ò ya yîi mē bi le ŋkusə ntsù nîsyè wa ghu aa, nlò'òsə.

² A khə nghɛɛ nyə Simon Peta bo bi ŋgànyègənnu Yesu wa yîi mē à le nanşə ŋkon aa, nswon a mbo bo mē, “Bi lògə mē Mmà'ambi wa mûm nîsyè nlo'osə, kaa bî'î wa'ă adigə yîi mē bi ləə ghu aa zî.”

³ Peta ni ŋgànyègənnu Yesu yî mo'ɔ wa bo yu ghèè wa ntsù nîsyè.

⁴ Bo le si khə bitsimə, lâ ŋgànyègənnu yî mo'ɔ wa à khə ntsya Peta ŋwanşə nghèè nywe'e wa ntsù nîsyè.

⁵ Nyəntə atû yî nlii mûm nîsyè ya ghu, nyə atsə'ə yî fù'ù ya yîi mē bi le nlimtə Yesu ghu aa, lâ kaa ŋki'î yi wa mûm nîsyè kuù.

⁶ Peta a yonə a nîm mburə ntsya ŋkuu wa mûm nîsyè, nyə atsə'ə yî fù'ù ya yîi mē bi le nlimtə nû yî ghu aà,

⁷ bo bi atsə'ə ya yîi mē bi le nlimtə atu Yesu ghu aà. Kaa a le ŋwa'ă a bò'ɔ ya yîi mē bi le nlimtə mbîi nû yî ghu aa nònə, bi le ŋkərə nnonşə tsi'î atu yu.

⁸ Ngànyègənnu Yesu wa yîi à le mfòò nghɛɛ nywe'e wa ntsù nîsyè aa, a kî ŋkuu ghu nyə, mbii.

⁹ (Kaa atû yaa a le mburə ti nanşə nlaa wa ni nìghàà ni Nwî nya mē ni nswonə ni mē à ka yî bîinə ni nìwô aà.)

¹⁰ Ngànyègənnu ji jya i le mbù ntigə mbîi nghèè waa a ndùgə.

*A àjàn yïi mæ Yesu à le nzî a mbo Mary Magdalene àà
(Mt. 28.9-10; Mk. 16.9-11)*

¹¹ Mary à le ntəə wa ntsu nisyè a a bæ nyə'ə, à kà mē aa nyə'ə aa, nyəntə atū yi ŋka nlii nî mûn nisyè ya ghu

¹² nyə baangel bi baa bi wɛ'è itsè'è jî fù'ù ntswe wa adigə mæ bi le nɔ̃nsə aku Yesu ghu aà, yï mò'ɔ a tswə ghu atu, yï mò'ɔ a kî ntswe ghu mikorə.

¹³ A betə ghu mbo mæ, “O yə'ə aà à kè le mângyè?”

A kwi'i ghu mbo mæ, “Bi lògè mæ Ngànma'â ghà ñghɛɛ ni ghu, kaa mē wa'ă adigə yïi mæ bi ləə ghu aa zî.”

¹⁴ A ghè mē mæ yu kî karətə yi, nyə Yesu a təə maa mbèè kaa a wa'à bəɲnə nzi mæ à ni Yesu.

¹⁵ Yesu a betə ghu mbo mæ, “O yə'ə aà à kè ɛ mângyè? O lòò aà wò ɛ?”

A le si wa'atə ni mæ à laa mbə mbôn ɲkya wâ, ntigə ɲkwi'i ghu mbo mæ, “Taà n̄bə a bə yïi mæ ò lò'òsə mē yi, ò di'î àdìgè yïi mæ ò ləə yi ghu aa a mbo mē tâ mē ghɛɛ nlògè yi.”

¹⁶ Yesu a twon̄tə yi mæ, “Mary!”

A karətə yi ŋka nlii Yesu, n̄swon̄ ni n̄ghàà ni baHeber mæ, “Rabboni” (ɲji'î n̄ghàà ma nû i bə mæ “n̄dî'innu”).

¹⁷ Yesu a swon̄ ghu mbo mæ, “Tsùu gha lɔ̄ mòntə bə, nlon̄ mæ kaa mē burə ti bù n̄bii ɲghèè fu a mbèè Taà. Lâ ghèè a mbo bil̄im ba, n̄swon̄ a mbo bo mæ, mæ bù ɲkɔ'ɔ ɲghɛɛ fu a mbo yu wa yïi mæ à ni Taà ghà ɲkî mbə Taà ghùu aà, n̄bə Nwîngòn̄ ghà ɲkî mbə Nwîgòn̄ ghùu aà.”

¹⁸ Mary Magdalene à le mbù ɲghɛɛ a mbo ɲgǎnyəgənnu jî jya n̄swon̄ a mbo bo mæ yu yə mæ Mmà'ambî ɲkî ɲkɛ'ɛnə innu jya mæ à le n̄swon̄ ghu mbo aa a mbo bo.

*A àjàn yïi mæ Yesu à le nzî a mbo ɲgǎnyəgənnu jî aà
(Mt. 28.16-20; Mk. 16.14-18; Lk. 24.36-49)*

¹⁹ A bə a n̄tugə maa n̄wî n̄tsyamb̄ii, ɲgǎnyəgənnu jî jya i ghotə a nda yï mò'ɔ, m̄fi abà'à nlon̄ mæ bo le si bɔ'ɔ bità bi ala'a bi baYuda aà. Yesu a wi'ikè ntəə a titi bo n̄swon̄ a mbo bo mæ, “Mbɔɔnə a nu bù.”

²⁰ A swòn̄ mē ma mùu ajàn aa, ndi'î m̄bô mi mya ni mbèè ɲgee yï ya a mbo bo. ɲgǎnyəgənnu jî jya i le mburə nluu ni n̄dorə a ajàn mæ bo le nyə Yesu aà.

²¹ Yesu a ku'ùsə n̄swon̄ a mbo bo mæ, “Mbɔɔnə a nu bù. Ajàn mæ Taà ghà à le ntoo gha aa, mæ kî ntoo ghuu.”

²² A swòn̄ mē ma mùu ajàn aa, m̄fə'ə waa nî àzwî n̄swon̄ mæ, “Nî kwɛrə Azwî Nwî!

²³ Mbə n̄ yi n̄l'înə ifansənnu ɲû bon̄ baa kî l'înə, bæ n̄ tsuu l'înə bon̄ kaa baa wa'à kî n̄l'înə.”

Yesu bo Thomas

²⁴ Thomas yïi mæ à le mbæ ngǎnyægênnù Yesu wa yï mɔ'ɔ a titii bya nǎghûm ntsò baa, bi kii ntwonjə n̄ii ni mu b̄inwī aa, kaa à le njwa'ǎ atitii bo tswê wâ noò mæ Yesu à le nzī aà.

²⁵ Ngǎnyægênnù Yesu jya jī mɔ'ɔ i le nswonj gho mbo mæ, “Bī'ī yè mæ Mmà'ambī.”

Thomas a kwi'i a mbo bo mæ, “Mbæ mè ghirə tsuu ibù'u mbɛɛ jya ghu mbo yə, i tsuu biswɛbimbô ba wa nī ibù'u mbɛɛ mà jya kii ninj, i tsuu abô ya wa ni àbù'ù ya a mbèè njgee yu ninj, kaa mè wa'à bī.”

²⁶ Ngyà i tsyà mē yī m̄fũrè ngǎnyægênnù ji jya i bú ntswe a m̄m̄ n̄da ntsetə abà'à, Thomas a kī ntswe a titii bo. Bi le mfii abà'à. Lā Yesu a wi'ikè ntəə a titii bo nswonj mæ, “Mbɔɔnə a nu bù.”

²⁷ Ntigə nswonj a mbo Thomas mæ, “Ninjə muswêbô ghò falà, njki nanjə n̄lentə mbô mâ! Kì nàsə abô yo nninj fàa mbèè njgee mē. Kentə n̄ligitə ànnù yo yá, m̄bī.”

²⁸ Thomas a swonj ghu mbo mæ, “Mmà'ambī ni Nwĩngòn ghà.”

²⁹ Yesu a betə ghu mbo mæ, “Tigə ò bī aa nlonj mæ ò yə gha aà? Mbɔɔnə a mbo bè bī mæ bi bii ti yè gha aa.”

Nji'i ànnù yïi mæ bi le njwà'ànə yulà ànjwà'ànə ghu aà

³⁰ Yesu à le njghirə ilənsə jī mɔ'ɔ jī ghà'atə a nsi ngǎnyægênnù ji, jīi mæ kaa bi sī fàa mum yulà ànjwà'ànə njwà'ànə.

³¹ Lā bi njwa'anə julà ìnnù aa mæ tâ n̄ii mæ Yesu à ni Ayo'ò Nwī, m̄bæ Mu Nwī tǎ tsyǎ a njīm ajàn yïi mæ n̄ii yī aa i tswe ni n̄tswēntii nī ikūm yī.

21

Ajàn mæ Yesu à le ntsi'i ngǎnyægênnù ji ji sàmbaa aà

¹ Ma yū ànnù a kà mē aa ntsya, a bú ndi'ī ibīinū yī a mbo njǎnyægênnù ji jī mɔ'ɔ a mbèè njkī miyaa Tiberias. A le ndi'ī yī aa lalà.

² Simon Peta, Thomas yïi mæ à le mbæ nimfa'a aa, bo bi Nathanael, yïi mæ à le nlo a Cana a mbù'u Galilea aa, bɔɔ bi Zebedee, ni ngǎnyægênnù ji ji baa, bi le mbòontə n̄tswe a adigə yī fũrè.

³ Simon Peta a swonj a mbo bo mæ, “Mè ka ghèè gha a njkô m̄bwè.” Bo bitsim kī n̄swonj mæ, “Bī'ī ka yònə gho tǎ bī'inə ghɛɛ.” Bo le ntigə njkuu abanj njghèè. Bo ghèè mē aa, n̄le n̄lè n̄lè n̄tugə wa tsi'ī tsim kaa wa'ǎ f̄ibwè kô.

⁴ Abèè a kà mē aa m̄fu'u, Yesu a zī ntəə a ghənjə njkī; la kaa ngǎnyægênnù ji jya kaa i wa'à zi mæ à bə aa Yesu mæ à təə wa aghənjə njkī.

⁵ Yesu a swon a mbo bo mæ, “Boò bâ, nì kò mæ mbwè mí tsu aa ε?” Bo kwi'i mæ, “Ngaŋ.”

⁶ Yesu a swon a mbo bo mæ, “Nì ma'a ambunja yuu ya a mbèè àbômà'à, bəə boŋ nì ka ko mbwè.” Bo le mmà'à, mbwè kuu nluu ghu, bo tigè nswuŋə kikaŋ.

⁷ Ngənyəgənnu Yesu wa mæ à le ŋkòŋ yi ŋkəŋə aa, a swonə a mbo Peta mæ, “A nì Mmà'àmbi!” Simon Peta à yù'ù mæ mæ à nì Mmà'àmbi aa, ŋwε'ε atsə'ə yi yì mà'à (nlon mæ à le si bə aa a tso'ɔ, wa noò mæ à le si fà'à aà), nnaŋ wa mûm ŋkì.

⁸ Ngənyəgənnu Yesu jì mɔ'ɔ jya i le ntigə ntii àkànu'u ya, ŋki nswuŋə ambunja ya yìi mæ mbwè mya le nluu ghu aa, nzi a mbèè àghəŋə ŋkì. A ti bə aa kaa àgha'a aghənə ŋki a le ŋwa'à bù nsa'a, a le mbə aa tsi'í tsò bimetre ŋkhì yì fùèrə.

⁹ Bò fè'è mæ wa aghəŋə ŋkì, nyə mɔ'ɔ, i ghə'ə, mbwè bo bì àbaa nŋtə wa nì mɔ'ɔ.

¹⁰ Yesu a swon a mbo bo mæ, “Nì zi nì mbwè mya mǐ mɔ'ɔ mæ nì ko tsítsəŋə aà.”

¹¹ Simon Peta a ghεè ŋkuu wa a mûm àkànu'u, nswuŋə ambunja ya ŋkɔ'ɔsə a nta'a, mbwè mí fəŋkə luu ghu, mbə ŋkhì yì mɔ'ɔ nì mighum mí ntaà ntsò tarə. Ka mæ mbwè mya le nluu wa mûm àmbunja aa kaa a le ŋwa'à sà'àkə.

¹² Yesu a swon a mbo bo mæ, “Nì zi mfà'àtə ntsú ghuu.” Kaa nù nì bə a le wa'à yi betə mæ, “O bə aà wə aa ε?” Nlon mæ bo bitsim le nzi mæ à nì Mmà'àmbi aà.

¹³ Yesu à le ntigə nlogə abaa ya bə mbwè mya mfa a mbo bo.

¹⁴ Ma mùu noò, à le mbə aa ngàà yìi i ywε'e ji tarə aa, nloginə ajəŋ mæ Yesu à le nyweenə niwo aa, mæ à le ndì'i ibiñú yi a mbə ŋgənyəgənnu ji.

Yesu bo Peta

¹⁵ Nòò yìi mæ bo le mmənsə a mfà'àtə ntsú waa aa Yesu a swon a mbo Simon Peta mæ, “Simon, mu Jon, ɔ kəŋə gha ntsyàtə bə buà bitsim faà aa ε?”

A kwi'i mæ, “ŋŋə, Mmà'àmbi, ɔ zi mæ mæ kəŋə ghô.”

Yesu a swon ghu mbo mæ, “Ka nje'ε bɔɔ bi mbinjəɾə jâ.”

¹⁶ Yesu a bù nswon ghu mbo a nì ngàà yìi i ywε'e ji baa aa, mæ, “Simon, mu Jon, ɔ kəŋə gha aa ε?”

A kwi'i mæ, “ŋŋə, Mmà'àmbi, ɔ zi mæ mæ kəŋə ghô.”

Yesu a swon ghu mbo mæ, “Ka mbe bɔɔ bi mbinjəɾə jâ.”

¹⁷ Yesu a bù nswon ghu mbo ngaa yìi mæ i ywε'e ji tarə aa, mæ, “Simon, mu Jon, ɔ kəŋə gha aa ε?”

Peta à le njəɲnə nlon mə à le mbetə yi nywe'e ɲɡaa ji tarə mə, "O kòɲə ɡha aa ɛ?" Ntigə nswon ɡhu mbo mə, "Mmà'àmbî, ò zî ìnnù tsi'î tsìmè; ò zi mə mè kòɲə ɡhò."

Yesu a swon ɡhu mbo mə, "Ka nje'e mbinjèrê jâ.

¹⁸ Mè swòɲə a mbo wò tsi'î annù nîkon mə nòò yîi mə ò le mburə mûɲɡwà'à aa, ò le si wɛ'ɛ nî ìtsə'ê jo, n̄tan̄tə nî nū yò, m̄biinə ɲghèè nî adigə yîi mə ò kòɲə aa; la nòò yîi mə ò ka yî lwènə aa, ò ka yî ki nàsə mbô mo tâ ɲù dàn ɲà tigə ɲwɛ'ɛ nî ìtsə'è a nu wò, n̄logə nî ɡho ɲghèè nî ɡhu a adigə yîi mə kaa ò sì kɔɲə aà."

¹⁹ (Yesu à le swon ma yû ànnù m̄figitə aa m̄buù n̄wo yîi mə Peta à ka yî kwo ɡhu a ɲghirə mə tâ Nwî à kwɛrə n̄gha'a ɡhu.) Yesu a tigə m̄bu nswon ɡhu mbo mə, "Ka nyòɲè nî ɡhâ!"

²⁰ Peta a karəkè yi, nyə ɲɡàɲyèɡènnù Yesu yî m'ò wa, wa yîi mə à le ɲkòɲə yi aa, tsi'î wa yîi mə à le nyəgitə a ntsunt̄i Yesu, wa noò mə bo le si ji m̄ji mi Pasa mi nlwî'î n̄j̄m mya mbetə mə, "Mmà'àmbî, ɲù yîi mə à ka fèè ɡho aa, à n̄i wò aà?"

²¹ Peta à yè m̄i yi aa, mbetə Yesu mə, "Mmà'àmbî, ànnù ɡhuà ɲù a ka yî bə aa mə akə aa ɛ?"

²² Yesu a kwi'î ɡhu mbo mə, "Mbə mè kɔɲ mə tâ à tswe nt̄i, ɲywe'e a noò yîi mə mè ka yî b̄ b̄i aa, bon ma ya a yə ɡho aa n̄i àkè aa ɛ? Ka nyòɲè nî ɡhâ!"

²³ Ma mùu ajàn, ɲɡàɲyèɡènnù Yesu jya i le ntigə nlaansə n̄i a tit̄i b̄ɔɔ bi Kristo n̄i mə kaa ɲɡàɲyèɡènnù Yesu ma ɡhù kaa à ka yî wa'à b̄ ɲkwò. La kaa Yesu kaa à le ɲwa'à swon aa mə kaa à ka yî wa'à kwò; à le mbàɲnə n̄swon aa mə, "Mbə mè kɔɲ mə tâ à tswe nt̄i ɲywe'e a noò yîi mə mè ka yî b̄ b̄i aa, ma ya a yê ɡho aa n̄i àkè aa ɛ?"

²⁴ ɲɡàɲyèɡènnù Yesu ma ɡhù à n̄i yu yîi mə à le nswon ìnnù ma j̄u tsò àyəfə, ɲki ɲɲwa'anə aà; b̄i'î ki mbii mə ìnnù ma j̄u mə à le nswonə aa, à n̄i ànnù n̄ikonə.

Nlwî'isô

²⁵ Yesu à le mbù ɲghirə ìnnù j̄i ɡhà'àtə j̄i mə bi le mbaa ki lòò a ɲɲwà'ànə tsi'î tsìm, bon kaa mè sì m̄òntə mə mbə m̄bi ȳu n̄sim i ɡha'a ɲkù'ùnə a ɲkuu ɲɲwà'ànə ma jya ɡhu.

IFA'A Ngǎntoo Kristo

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A anwà'anə yū aa a le ηwà'anə Lukas, nù yī mə à le ηki ηwà'anə Ntooo yī Nsigìnə Lukas aà. Ifà'a Ngǎntoo Kristo à nī ηgàn ηghòtə bɔɔ bi Kristo nìloginə wa noò mə Yesu à le ηkɔ'ɔ ηghɛɛ a aburə aa (1.12) ηghɛɛ nywe'e a noò yī mə Paul à le ηghèè nswon ntooo yī nìloginə ya a Roma aà (28.30). Lukas à lòginə nswonə innū jī mə Yesu à le ηghìrə wa nī mītugə mi njwi mya mighum mi nikwà mə à le mbù ntswe fàa atu nsye mbon kɔ'ɔ ghèɛ a aburə aà. A le nanəsə migitə a mbo bo mə yu tswé ntī, ηki ku'usə nanəsə ndi'i waa nlonə ànnù nifò Nwī, ηki mbu ηkwatə mfa ndi'i yī ηwè ya a mbo bo, nswon mə tā bo yu'utə ηkwèrə Azwī yī Làa ya mə Nwī à le kà'à aà (1.5,8).

BaYuda le ηwa'atə mə Nwī à le nlòɔ mə yu yweensə aa tsi'ī waa, la Nwī a a di'i a mbó ηgǎntoo Kristo jya mə ntooo yī nìloginə ya i le ntswe aa a mbo itoò tsimə (8.4-38; 10.1-48). Ka mə bi le si tso'ɔ nī àkòrə bɔɔ bi Kristo a ηgaa jī ghà'atə aa, Lukas a di'i mə kaa biKrisèn sì bə bīi mə to nī bisa'a bi ala'a kə baRoma bīi mə bi le si bu'utə nī baYuda maa noò aa bə.

Lukas a tigə ηηwa'anə nswonə aa ajàn mə ηgǎntoo Kristo le ηkwèrə Azwī Nwī, ntigə nseensə ntooo yī nìloginə ya, nìloginə a Yerusalem, ηghɛɛ nywe'e a nlwī'ī mbi aà. Ka mə bi twonə anwà'anə ma yū nī Ifà'a Ngǎntoo Kristo aa, mbə bi tse bənnə swon bə mə à nī ifà'a Azwī Nwī, nlon mə Lukas à nanəsə di'i bi yə tsi'ī sigìnə ajàn mə Azwī Nwī a le si fà'à a nī bo nìloginə a Njwī Pentecost aà.

Lukas à di'ī innū jī tī jī mə i tswə a nī anwà'anə yu aa i fè'è nlaa. Nloginə a ajàn mə Azwī Nwī à le nsigə ηkuu a nu ηgǎntoo Kristo aa, bi yə mə Azwī yī Làa a fa mida'a a mbo bo, ntsyasə nī waa a nī innū tsim. Nghòtə Kristo i le nlòginə aa wa Njwī Pentecost. Nghòtə yī mbīi ma yū i le ntswa annū atsà'atə Nwī a tīnsə tsi'ī mbēnnū (1.14). Bo le ηki mboonsə waa ntswé nī ànnù yī fùùrə, nnanəsə mfa ibīnnū waa a nyəgə nìghàà nī Nwī, a ajàn mə ηgǎntoo i le si di'ī nī waa aa, ηkīi ηkɔɔnə nī waa bo nī bo, nji nī tarə ηkīi ntigə nseensə nī ntooo yī nìloginə yā (2.42; 4.32-33). Anwà'anə yū a nanəsə ghìrə a laa mə ηghòtə bɔɔ bi Kristo i tswə aa a ηka nsèensó ntooo yī nìloginə ya a mbo bə bitsim, a nī idigə tsim. Ndi'i nī mə bo tswə nī ηkwèrə Azwī yī Làa

tâ à ka mfa ni mîdà'à a mbo bo, ñkii ntsyasə nî waa a nî àfà'à ma yû (1.4,8; 13.4; 16.6-10). Bî'inè yê àjàn mə ɲghòtê ì le si sèènsè nî n̄too ya ñkii n̄too nî bē a abee (13.2,3,47). A le ɲghirə àjàn mə bìKrisèn le si sèènsə n̄too ya aa mə bì le mbē ɲghotə a mbî n̄tsim, ɲghirə bē b̄tsim yu'u n̄ghàà ni Nwî.

Nt̄ii annù ȳi mə ɲgǎn̄ntoo jya le si swon̄ə aa i le mbə aa Yesu, mə à yweenə ni ni wo, n̄tswe nt̄ii, m̄fa'a nî a tit̄ii bo. Ma yû a d̄i'i mə Yesu à nî Ayo'ò Nwî wa mə Nwî à le ɲkà'à aà, mbə yu wa ȳi mə bē b̄tsim tswē n̄ n̄tsyà aa ghu n̄j̄m i yweenə aà (4.10-12,33).

Bì yatê àɲwà'ànè yû aa laà:

1. Àjàn mə ɲgǎn̄ntoo le ɲka ntantə a nsèènsə n̄too ȳi ɲsigìnə aa 1.1-26
 - a. Nd̄i'i Yesu ȳi n̄lw̄i'ɲj̄m ni ànnù ȳi à le ɲkà'à aà 1.1-14
 - b. N̄j̄ndā Judas 1.15-26
2. Àjàn mə bì le nswon̄ n̄too ya a Yerusalem aà 2.1—8.3
3. Àjàn mə bì le nswon̄ n̄too ya a Yudea ni a Samaria aà 8.4—12.25
4. Ifà'à Paul 13.1—28.31
 - a. Akòrè n̄təə Paul ȳi n̄tsyàmb̄i 13.1—14.28
 - b. ɲghòtê n̄d̄anw̄i a Yerusalem 15-35
 - c. Akòrè n̄təə Paul ȳi a ywe'e j̄i baa aà 15.36—18.22
 - d. Akòrè n̄təə Paul ȳi a ywe'e j̄i ntarə aà 18.23—21.16
 - e. Àjàn mə Paul à le mbə ɲgàɲatsan̄ a Yerusalem, a Kaisaria ni a Roma aà 21.17-28.31

¹ Taà Theophilus, a ni àɲwà'ànè ȳi n̄tsyàmb̄i ya mə mē k̄i le ɲɲwà'ànè a mbo wò aa, mē le nswon̄ə innù ts̄im j̄i mə Yesu à le ɲghirə ñk̄i nd̄i'i, n̄logìnə a noò ȳi mə à le mbē'ènə àfà'à ȳi ghu aa,

² ɲkò'ɔ ywe'e a noò ȳi mə Nwî à le lògè ȳi ɲkò'ɔ gh̄e ni ghu a aburə aà. Mb̄on̄ tâ Yesu tâ à kò'ɔ ɲgh̄e a aburə, à le nd̄i'itə ɲgǎntoò j̄i jya mə à le ntso'ɔ aa n̄i Azw̄i Nwî.

³ Nòò wa mə bì le nd̄i ɲḡi'i ghu nu, a kwo mbù ɲyweenə ni n̄wo aa, à le mbù n̄tswe f̄aa atu nsȳe njwi m̄ghum mi n̄kwà, nd̄i'i ib̄in̄u ȳi a mbo bo ɲgaa j̄i ghà'àtè n̄ m̄an̄j̄i ȳi mə kaa mbə bì wa'à manə mə yu le n̄tswe nt̄ii. Bo le nyə ȳi a n̄i ɲgàà j̄i ghà'àtè ma j̄u aa, a swon̄ê n̄i innù a mbo bo nlon̄ annù n̄f̄ò Nwî.

⁴ Ma mùu noò ȳi mə bo bo le n̄tswe aa, a swon̄ a mbo bo ɲkwantə mə, “Tā n̄i tsuu Yerusalem lo mà'àtè b̄ê. N̄i tswe ghu ɲka nyu'utə n̄i àyoo ya ȳi mə mē le nswon̄ a mbo bu mə Taà à le ɲkà'à mə yu ka fa a mbo bu aà.

⁵ Jon à le si murə nî bē aa a mûm ñkî, lâ a njîm njwi jî tsu, Nwî à ka bàṅnə murə ghu aa bə a mûm Azwî Nwî."

A jàṅ yîi mə Yesu à le ñkɔ'ɔ ghɛɛ a aburə aà.

⁶ Yesu bo bì ñgǎṅntoò jî jya le mbòontè ntswe a adigə yî fùùrè. Bo bo tswè mē aa, bo betə ghu mbo mə, "Mmà'àmbî à ka yî bə aa ma mùu noò mbɔṅ tâ ò bu mbənsə annù nifò baIsrael a mbo bo tă tâ bo ka nsa'a nî mbi yù aa ɛ?"

⁷ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, "Kaa à si adigə yuu bē a nzi noò kě njwi yîi mə a ləə bə Taà ghà nî àdà'ă yî aà.

⁸ Lâ nî ka kwərə mīda'a a noo yîi mə Azwî Nwî a sigə ñkuu a nu bù aà. Tâ nî tigə bə bīyəfə ba a Yeresalem, nî a abù'u Yudea tsim bo bi a Samaria, nlo ghu ñghɛɛ a mbi ntsimè."

⁹ Yesu à swòṅ mē ma mùu ajàṅ, Nwî a ghirê a tigə ñkɔ'ɔ ghɛɛ nîi a aburə, ñgǎṅntoò jî jya təə ntigə nlii, mbà'à i tigə ñlogə yî a ghèè mbwɛ a mi'i bo.

¹⁰ Bo tigə ntəə wa adigə ntigə nlii nî aburə, a ajaṅ yîi mə a kɔ'ɔ ghɛɛ aà. Bo kà mē aa nlii aa, bə bî mɔ'ɔ bi baa bi zî ntəə a mbèɛ bo ṅwɛ'ɛ itsə'è jî fù'ù,

¹¹ mbètə waa mə "Bè bi Galilea, nî təə faà nlii nî àburə aa a ya aa ɛ? Yesu ma ghû mə bi logə ñkɔ'ɔ ñghɛɛ nî ghu a aburə aa, à ka yî bu biñ tsi'î ma mùu ajàṅ mə nî yə a kɔ'ɔ ghèè a aburə aà."

A ajaṅ yîi mə bi le ntsɔ'ɔ Matias mə tâ logə adigə Judas aa

¹² Bo le ntigə nlo wa nta'a Olives m̃bu mbii fu a Yeresalem, a nlo ghu ñghɛɛ nywe'e a Yeresalem a bə tsǒ kilo metre yî mfùùrè.

¹³ Bo bii mē ñkuu a Yeresalem, ñkɔ'ɔ ghɛɛ wa nja'à ndâ nìkàṅ a ndəṅ wa adigə yîi mə bo le si tswe ghu aà. Bo ma bù le mbə aa Peta nî Jon nî Jems nî Andrea, Philip nî Thomas, Bartolomeo nî Mateo, Jems mu Alfeus nî Simon yîi mə bi le si kii ntwoṅə nî Zealot aa, nî Judas mu Jems.

¹⁴ Bo ma bù bi tsim bo le mbòonsə waa mbii bitsim mə bo ka kî tsà'atè nî Nwî kaa wa'à Kaà, bo bo nî bàṅgyè bya mə bi le si yòṅə nî njîm Yesu aa, a bò'ɔ Mary, ndè bi Yesu, nî bɔɔ bi ma bi Yesu bî mbàṅnə.

¹⁵ Ma mùu noò ñgǎṅmbii Kristo tsǒ ñkhî nî mighum mimbaa, bo le ñghotə waa ntswe a adigə yî fùùrè, bo ghòtə mē waa ntswe aa, Peta a təə a ndəṅ nswon mə,

¹⁶ "Bɔɔ bi maà, annù yîi mə àṅwà'ànə Nwî a swonə aa, a le ntswe nî mfè'ɛ mbòontə tsi'î a ajaṅ yîi mə Azwî Nwî a le nswon, mbɔṅ tâ à fɛ'ɛ, a mbo David mə tâ à swon ñlon

Judas Iskariot yïi mæ à le nghèè ndi'i Yesu a mbo bè bya mæ bi le ntswa yi aà.

¹⁷ Judas yumbon à le mbæ nŷ yï mò'c a titii bĩ'inè, nlon mæ bi le ntso'c yi mæ tâ bĩ'inè nì bo ka mfa'a aà.

¹⁸ (Judas à le nlògè ñkabè ya yïi mæ à le ñkwèrè nlonḡ annù yï bi yïi mæ à le ñghìrè aa, ñghèè ñyuu adigè nsyè ghu. A le wò nì mĩtumfu'u ma mùu adigè, àtò'ò yi a bwinè a titii, mĩtò mĩ mĩtsim mĩ zwu mfè'èkè.

¹⁹ Bè bĩtsim bĩi mæ bi le ntswe a Yerusalem aà bi le nyu'u annù ma yũ, nĩgè mfa ikum adigè ma ya nì ñìghàà nì alà'à nyaa nì Akeldama, ma la bè mæ, Adigənsyè Aləə).

²⁰ A fè'è ma mùu ajañ aa nlon mæ bi le ñḡwà'ànè a mĩm àḡwà'ànè bĩ Psalms mæ,

'Tâ ñdùgè yï tâ ì təə ɲɛ'ɛ,

tâ nù tsù tâ tsuu ghu yï lǒ kɪ tswe bē.'

Bi kĩ m̀bu ñḡwà'ànè ghu mæ,

'Tâ nù dànè à logè adigè afà'â yï.'

²¹ Ma mùu ajañ, a ku'unə mæ tâ bĩ'inè tso'c nù yï mɔ'c yïi mæ à kɪ tswe bĩ'inè nì bò a ḡḡon bìnòò bĩtsim mæ Mmà'àmbi Yesu à kɪ sɪ fè'è ñkarə ḡghɛ mbù m̀bii nĩ titii bĩ'inè fàa atu nsyè aa,

²² ñloginə nì nòò wa mæ Jon à le sɪ murə nĩ bē a ḡkɪ aa, ḡghɛ nywe'e nì noò wa yïi mæ bi le nlògè Yesu ḡkɔ'c ḡghɛ nì ghu a aburə aà. Nù ma ḡhũ à ka kii bè àyəfə, tsǒ bĩ'inè, kɪ swon nì a mbo bǝ ajañ yïi mæ Yesu à le nyweenə nì nìwo aà."

²³ Bo le ndi'ì bē bi baa, Joseph yïi mæ bi le sɪ twonḡ nì Barsabas, ikũm yi yĩ mɔ'c ì kĩ mbə Justus aa, bo Matias.

²⁴ Bo le ntigè ntsa'atə Nwĩ nswon mæ, "Mmà'àmbi, wò yïi mæ ò zi mĩntii mĩ bē bĩtsim aa, tigè mfigitè ḡhũ yïi mæ ò tso'c aa, fàa titii bè bua bi baa

²⁵ mæ tâ à logè adigè afà'a ḡḡaḡntoo Kristo, yïi mæ Judas à le mmà'àtə a ḡghɛ a adigè yïi mæ yu kɔḡə aa."

²⁶ Bo tsa'atə mē Nwĩ laa, ntigè mma'a ibĩrè a ntso'c nù yïi mæ à nì ghu aa, wa titii bè bya bi baà. Nù yïi mæ bi le ntso'c aa à le mbə Matias. Bi tigè nlògè yi nniḡ mæ tâ à tigè mbə ḡhũ yĩ mɔ'c wa titii ḡḡaḡntoo jya ñìghũm nĩtsò baà.

2

Ajaḡə yïi mæ Nwĩ à le ntoo Azwĩ Nwĩ a sigə ḡkuu a nu Bɔɔ bi Kristo aà

¹ Njwĩ Pentekost ì kù'ù mē, ḡḡaḡmbii Kristo jya ì ḡhotə waa ntswe tsi'ĩ àdìgè yĩ fùùrè.

² Bô tswè mē, ñghəə ki yə, àyoò tsu a ju'ù a nìkàñ ñkoo tsǒ àfìsè yī wè yīi mē a tsyà aa, ñzi ñkuu nɔwensə nda ya mē bo lɛ ntswe ghu aa tsi'í ntsim.

³ Bo yē ñjoo jī mǎ'ǎ i zī mǎ tsǒ ñlwà mǎ'ǎ, ñkirə tsǒ ñlǎə; i yátè waa ñghɛ ntəntə a nu bo yī mǎ'ǎ yī mǎ'ǎ.

⁴ Azwī Nwī a lɛ ñkuu nluu a nu bo bitsim; bo tigə nloginə ñka ghaa mighàà mi itoo jī dàñ, ñyonə ni ajan yīi mē Azwi Nwī a lɛ ndi'í a mbo bo aà.

⁵ BaYuda bīi mē bi lɛ si bǎ'ǎ nī Nwi aa, bo lɛ nlò a itoò tsim fàa mbi ñzi ñtigə ntswe a Yerusalem.

⁶ Bo yu'ù mē ñjī ayoo ya a ajan yīi mē a lɛ si jù'ù aà, ñnǎò bē bī ghà'ǎ gha'a zī ñghotə, ànnu a tsyà waa ñlon mē ñu ntsim yīi mē à lɛ ntswe ghu aa à lɛ nyu'u ñgǎñmbii Kristo jya i ghaà ni ñghàà ni ala'ǎ nyaa.

⁷ Ànnu a lɛ ntsyà waa, a kī mburə mbə tsi'í ànnu yī yēyerə a mbo bo, bo tigə mbetə ni mē, “bè buà bi tsim mē bi ghàà làà aa bi sī aa baGalilea bə aa ɛ?”

⁸ A tigə ntsya aa la ñu ntsim a titi bī'inə a yu'ù ni waa bo ghàà ni ñghàà ni ala'ǎ nyaa aa ɛ?

⁹ Bī'inə lo aa a itoo itoò, a Partia, Media, ñki lo a Elam; ñlo a Mesopotamia, a Yudea, bo bi a Kapadosia; ñlo a Pontus ni Asia;

¹⁰ a Frigia ni Pamfilia, a Egipto, ñlo a idigə jī mǎ'ǎ a Libya, a mbɛɛ Cyrene, bī'inə bī mǎ'ǎ bi lô a Roma,

¹¹ baYuda bo bi bīi mē bo kwensə annunwi yaa ñtigə bə baYuda; bī'inə bī mǎ'ǎ bi lô a Kreta bo bi a Arabia, là bī'inə yu'ù bo ghaà ni mighàà mi ila'a mi'inə, ñswonə nī ñnnu jī wè jīi mē Nwī a fà'ǎ aà.”

¹² Ànnu lɛ ntsyà waa bītsim, itú jyaa i buurè, bo tigə mbetə nī waa bo ni bo mē, “Ma yuù ànnu a bə àa mē akə?”

¹³ Là bē bī mǎ'ǎ a titi bo bi bāñnə ñka ñwyɛ nī waa, ñswonə ni mē, “Bo no aa mǐlù'ù mī fii si'í si'í, mī tigə ñko'ǎ ni atu bo.”

Ànnu yīi mē Peta à lɛ nswonə a mbo àkùrə bē bya aa

¹⁴ Bē byà kà mē aa ñghaa làà, Peta a təə a ñdɔñ bo bi ñgǎñntoo jī mǎ'ǎ jya ñighum ntsò mǎ'ǎ, ññentə ñjī yī a ndɔñ ñghaa a mbo bo nswon mē, “Bù baYuda bo bi bù bē bitsim bīi mē ni tswe a Yerusalem, nanse nyu'utə ni tâ mà to'otə annu yīi mē a tswe ghu aa a mbo bù.

¹⁵ Kaa bē buà kaa bo si aa mǐlù'ù baanə, a ajàn yīi mē ni wa'atə aà, ñlon mē à ni aa tsi'í bìnòò bi nībù'u tsitsòñə.

¹⁶ Tā ni yu'u ànnu yīi mē ñgàn'toò Nwī Yoel à lɛ nswon nlon annu ma yū aà,

¹⁷ 'Nwī à swon mē, à ka yī bə a noò ñjīm

tâ mè swi'i Azwi ya a nu bè bîtsîm.

Bɔɔ buu bi mbânɔnè bo bì bî bânɔgyè tâ bo ka nswon nî
innù jîi mè mè ka yî kî nîɔnè nî a ntîi bo aà,
tâ n̄jèè təə təə tâ ì ka n̄lɛ nî bɔɔ ɔɔgwa'a buu,
tâ n̄jèè tâ ì ka n̄lɛ nî bîlî buu

18 Ìɔnɔ, wa mè ka yî swi'i Azwi ya a nu ibù'û ja jî
mbânɔnè bo bì jî bânɔgyè a nî n̄jwi ma jyâ, tâ bo ka
nswon nî innù jîi mè mè n̄ɔnè a ntîi bo aà.

19 Mè ka yî ghîrè innù tsyâmbô a aburə a ndəɔnə,
i ghîrə ilənsə fāa atu nsyê, a jî'î nîkàn;
nî ka yî yə aləə bo bì mɔ'ɔ nî mbà'à fîlî.

20 Nînnò à ka yî bən i tigə fii tsó itugə tâ sàɔnə tâ à bən
ntigə mbanə tsó àləə,
m̄bɔn tâ n̄jwî Mmà'àmbî, là'a n̄jwî yî n̄wè ya mè ka yî
tsyâ n̄jwî tsîm aa, m̄bɔn tâ ì zî.

21 Maa noò, n̄u n̄tsîm yîi mè ka yî twon ikum Mmà'ambi aa,
à ka yî yweenə.'

22 "BaIsrael, yu'utə nî ànnù yîi mè mè ka swon aa. Nî zî
mè Nwî à lɛ ndi'î mè Yesu mu Nazareth à nî n̄u yîi mè yu
tsɔ'ɔ aa nî innù jî wè bo bì innù tsyâmbô bo bì a bɔ'ɔ ilənsə
jîi mè Nwî yumbɔn à lɛ ɔghîrə mè tâ yu Yesu tâ à ghîrə a
titi bù aà.

23 Nwî à lɛ nanɔsə nləə n̄kî n̄zî mè bì ka yî fa Yesu ma ghû
a mbo bù. Bî fā mē, nî ghîrə mè tâ bè bî bì tâ bì kweentə
yi a ati bāɔnə bāɔnə, n̄zwitə yi ghu.

24 Lā Nwî a yweensə yi a n̄wo, n̄ketə m̄n̄kîrə mî ɔgi'î
n̄wo yîi mè à lɛ yə aa, n̄lon mè kaa n̄wo nî lɛ ɔwa'a nî
àdà'à a n̄tswa yu nləə a n̄isyè tswé bē.

25 Nlon mè David à lɛ nswon nlon ɔgaa yî mè,
'Mè lɛ sî yə nî Mmà'àmbi a tswe a mbîi mè a ɔgɔn b̄nnò
b̄tsîm; tsó mè à tswe a mbèè àbo mè yî mà'à aa, kaa
m̄bə n̄tîi gha i wa'à ka n̄tsiginə bē.

26 Ma mùu àɔn, n̄tîi gha i tswe nî n̄dorə, mè tigə ɔghaa nî
n̄dorə;
tâ n̄jyānū yā tâ ì tswe ntigə nyu'utə nî n̄kà'a yîi mè Nwî à
lɛ n̄kà'a aà,

27 Nlon mè kaa ɔ ka yî wa'ă n̄tîi gha mà'àtə tâ ì tswe a ala'a
b̄iku bì bē àa bē
kaa m̄bə ɔ wa'à kî m̄ma'atə ɔgàɔfà'á ghò yîi mè à fā
ib̄inū yi a mbo wò aa, tâ à bwe bē.

28 O di'î mē m̄n̄jî yîi mè m̄bə mè tsyā ghu n̄tswe n̄tîi aa a
mbo mè;
ò kà ghîrə tâ n̄tîi gha tâ ì luu nî n̄dorə a noò yîi mè mè tswe
a n̄sî mî'î wò aà.'

29 “Bɔɔ bi maà, m̀bə m̀ə tse ghàà a mbo bù tsi'í nì nsi nì nsi nlonə t̀ts̄ə yi'inə, David. A le ɲkwo bi k̄i ntwinə yi, n̄syē n̄i n̄i k̄i n̄tswe faà n̄zi nywe'e s̄i.

30 David à le mbə ɲgàɲntoò Nwĩ ɲki nzi mə Nwĩ à lèè ɲka'a a mbo yu mə yu Nwĩ yu ka yĩ tswesə mu David yĩ mò'ɔ ghu aləɲə n̄f̄ɔ.

31 David à le nyə annù ȳi mə Nwĩ à le n̄tswe n̄i ɲghìrə aa, m̀bɔɲ t̄a à f̄e'ɛ mbòontə, n̄tigə ɲghaa nlon a ajàɲ ȳi mə Kristo, Ayo'ò Nwi wa, à ka yĩ yweenə n̄i n̄wo, t̄a Nwĩ t̄a à wa'à yi ma'at̄ə t̄a à tswe a ala'a bìku bi b̄ə, kaa wa'à k̄i mbii mə t̄a ɲj̄ān̄u ȳi ì bwe aa b̄ə.

32 Nwĩ a ywèensə m̄ə Yesu ma ghú n̄i n̄wo. Bĩ'í bi tsim bĩ'í yē yi n̄i mi'í mi'í a ajàɲ ȳi mə à le nyweenə n̄i n̄wo aà.

33 Ts̄its̄on̄, Nwĩ à kò'òsə yi a n̄d̄on̄, a adigə n̄f̄ɔ, n̄tswesə yi a mbèè n̄ikwɛɛ yu Taà ȳi n̄i mà'à, m̄fa Azwĩ Nwĩ ȳi mə à le ɲkà'à mə yu ka yĩ fa aa ghu mb̄o. Ayoo ya mə n̄i yə ɲki yu'u a koò aa, à b̄ə aa Azwĩ Nwĩ ma yá mə Kristo à swĩ'í a nu bĩ'í.

34 Nlon mə David yumbɔɲ kaa à le ɲwa'à a aburə kò'ɔ ɲghèè, yumbɔɲ à le mbàɲn̄ə n̄swon̄ mə, 'Mmà'àmbi à swon̄ə a mbo Mmà'àmbi ghà:

Tswe a mbèè n̄ikwɛɛ m̄ə n̄i mà'à,

35 nywe'e a noò ȳi mə m̄ə ka ghìrə t̄a ɲgàɲk̄ib̄aà jo t̄a ì b̄on̄ n̄tigə mbə ts̄o àkə'ə ntet̄ə m̄ikòr̄ə m̄o.'

36 “Ma mùu ajàɲ, a b̄on̄ mə t̄a baIsrael bitsim t̄a bi nan̄sə nzi mə Nwĩ à lèè m̄ə Yesu ma ghú mə n̄i le ɲkwèènt̄ə a ati b̄an̄n̄ə b̄an̄n̄ə aa n̄i Mmà'àmbi bo bi Ayo'ò Nwĩ.”

37 B̄ə bya bo yù'ù m̄ə laà, ànnù ya a s̄o n̄t̄i waa, ì luu n̄i àj̄on̄n̄ə, bo tiḡə m̄bet̄ə Peta bo bi ɲgàɲntoo j̄i mò'ɔ jya mə, “Bɔɔ bi maà bi'í, m̀bə bĩ'í tiḡə ɲghìrə aa mə akə ɛ?”

38 Peta a kwi'í a mbo bo mə, “N̄i b̄on̄kə m̄int̄i muu, ɲkwɛrə ɲk̄i bu bitsim n̄i ìk̄um Yesu Kristo, t̄a Nwĩ à li'in̄ə ib̄i gh̄uu, ɲk̄i nt̄on̄ə gh̄uu n̄i Azwĩ Nwĩ.

39 Ma yu ànnù à n̄i ànnù ȳi mə Nwĩ à le ɲkà'à a mbo bù bo bi a mbo b̄oò buu, a mbo b̄ə bitsim b̄i mə bi tswe a s̄a'a agha'à, bo bi a mbo ɲù n̄tsim ȳi mə Taà ȳi'í Nwĩngon̄ a twon̄ mə à zi a mbèè yu aà.”

40 Peta à le n̄tigə mbu n̄swon̄ innù j̄i ghà'at̄ə a mbo bo a ajàɲ ȳi mə bo le nyu'u ɲki nyə aa, n̄di'it̄ə n̄i waa n̄swon̄ə n̄i mə, “Tsu'u n̄i at̄ú yuu a mbo n̄iwàà n̄i b̄ə buà b̄i mə à n̄i b̄ə b̄i bi aà.”

41 B̄ə b̄i ghà'at̄ə bi le nyu'u ànnù ȳi mə Peta à le swon̄ aa, mbii, ɲkwɛrə ɲk̄i. B̄ə b̄i mə bi le ɲkwɛrə ɲk̄i maa ɲj̄w̄i aa bi le mbə n̄tsù'ù j̄i tar̄ə, n̄duù waa ma b̄u ì tiḡə ɲku'usə ɲghot̄ə b̄o bi Kristo byá.

⁴² Nlɔginə maa njwi bo le nnin atũ yaa nĩ innũ jĩ mə ngǎntoo jya i le si dǐ'ĩ aa, ñnanşə nyəgə, m̃boonsə wa bo ntswê ñghirə nĩ innũ jyaa nĩ àbo yĩ m̃o'ɔ a m̃um ñghòtə, m̃batə nĩ abaa ñkurə bo bitsim, ñkii ntsa'atə nĩ Nwĩ bo bitsimə.

Ajàn yĩ mə bɔɔ bĩ Kristo le si tswə aà

⁴³ Ngǎntoo Kristo jya bo le si ghirə ñnnũtsyâmbô bo bi innũ jĩ yěyerə, ma yũ a ghirə mə tâ ñbɔ'ɔ nĩ tswa bə bitsimə.

⁴⁴ Bə bitsim bii mə bi le nnin nti waa a nu Yesu aa, bi le mbòonsə waa, ñghotə nĩ waa ntswe nĩ àdigə yĩ fũurə, m̃boonsə nĩ njoo jyaa, àyoo yaa a bə yĩ m̃o'ɔtə.

⁴⁵ Bo le si fentə nĩ ìdigə nsyê jyaa bo bi njoo jĩ mə bo le ntswe ni ju aa, ñzi mfakə nĩ ñkabə yĩ mə bo fentə njoo jyaa jya ghu aa, a mbo bə bii mə bi le si bon nĩ njoo aà.

⁴⁶ Bo bitsim le si ghèè nĩ ndâmà'anwĩ tsi'ĩ ñjwĩ tsim, m̃batə nĩ àbaa a m̃ila'a bo, ñyatə nĩ m̃ijĩ myaa ñji ndoritə nĩ ñti waa tsim;

⁴⁷ ñgha'asə nĩ Nwĩ, bə bi tsim bi kɔnə nĩ waa. Mmà'àmbi a le si yweensə nĩ bə, ñku'usə nĩ ñduu waa ghu tsi'ĩ ñjwĩ tsim.

3

A ajàn yĩ mə Peta bo Jɔn le ghurə mbwenkə aà

¹ Peta bo Jɔn le si kɔ'ɔ nghɛɛ a ndâmà'anwĩ a noò ntsà'atə Nwĩ, a ni b̃nòò bi tarə a si'inə a njwi yĩ mò'ɔ;

² Bə le mbè'è ñũ yĩ mò'ɔ yĩ mə à le mbwenkə nlɔginə a ato'o aa nzi ni ghu. Bi le si zi ma'atə ni mbwenkə ma ghũ tsi'ĩ ñjwĩ tsim a tsũbũ'u ndâmà'anwĩ wa yĩ mə bi le si twonə ni Ntsũbũ'u yĩ mbòn mbon aà mə tâ à tswə ghu ntigə nlontə nĩ ñkabə a mbo bə bii mə bi le si zi a ñkuu a ndâma'anwĩ aà.

³ Mbwenkə wa à yè mē Peta bo Jɔn bo zĩ nghəə ki kuu a ndâmà'anwĩ ñlontə ñkabə a mbo bo.

⁴ Peta bo Jɔn bo tɛ'ɛ mi'ĩ myaa ghu nu nswon mə, “Ka ñlĩ nĩ yĩ'ĩ.”

⁵ A tigə ñtɛ'ɛ mi'ĩ mi a nu bo ñtigə ñwa'atə ni mə bo ka fa ñkabə a bo yu.

⁶ La Peta a swon ghu mbo mə, “Kaa mə si ni silva kə ni gold tswê, lâ mə ka b̃anə fa ayoo yĩ mə mə tswə ni yu aà: Mə swon a mbo wò nĩ ñkũm Yesu mu Nazareth mə tâ ò biinə ñka ntəə.”

⁷ A swon mē ma mùu ajàn, ñtswa ñkwɛɛ ni mbwenkə wa ñ m̃à'à a b̃inè ñtəə. M̃ikà'â mi bo bi mi'ĩ mi m̃ikòrə mi mi burə ñti mbə ajàn yĩ mə mbə a tigə ñtəə tsi'ĩ s̃iginə.

⁸ A li m̀b̀ìnè ǹtəə, ǹlo ntigə ntəə nyonə waa bo bo tigè ñkuu ɲghɛɛ a ndàmà'anwĩ. A tigè ǹlītə ntəə ɲgha'asə nĩ Nwĩ.

⁹ Bè bi tsim bi yê yi a ajàn yĩ mə à lɛ si təə ɲghɛɛ ɲgha'asə nĩ Nwĩ aà.

¹⁰ Bĩ yê yi, ǹzi mə à nĩ ǹu wa mə à lɛ si tswe wa Ntsũbù'u ndàmà'anwĩ yĩ b̀on mbon ǹlɔɔ nĩ ɲgabə aà; ànnu a burè ǹtigə ntsya waa tsi'ĩ tsià a nyê ànnu yĩ mə a lɛ mfè'è ghu nu aà.

Ànnu yĩ mə Peta à lɛ nswon a ndàmà'anwĩ aà

¹¹ Tsò mə ǹu wa a lɛ nyon ǹtigə mbanə nĩ ǹjĩm Peta bo Jon aa, bə b̀tsim bi lɛ ntigə nywunə nzi mbòontə a mbèɛ bo wa nĩ potico yĩ mə bi lɛ si twonə nĩ yĩ Solomon aà, m̀tsyɛ myaa mi burè mburə tsi'ĩ b̀urè.

¹² Peta à yè mē ma m̀u ajàn, ɲghaa a mbo bə bya ǹswon mə, “BàIsrael, nĩ yerə ǹlon ànnu yuà laa a ya? Nĩ lĩ yĩ'i laà laa a ya? Nĩ m̀b̀ontə mə bĩ'ĩ ghìrə ànnu ma yú aa nĩ àdà'á yĩ'i, kè nĩ laà ɲkĩ m̀b̀ontə mə bĩ'ĩ ghìrə mə tá ǹu ghũ b̀inə ɲka ntəə aa nlon mə m̀innũ mi'ĩ mə tsinə aa ɛ?”

¹³ Nwĩngon bi Abraham nĩ Isaac nĩ Yakob, Nwĩngon bi taà yĩ'inè, à ghà'asə ɲgàɲàfà'á yĩ Yesu yĩ mə nĩ lɛ ǹlògè yi mfa mə bi zwitə, ntuu yi a nsi Pilato, ka mə Pilato à lɛ ǹlò mə yu mà'atə yi tá ghɛɛ yi aà.

¹⁴ Nĩ tuu Mu Nwĩ yĩ mə à laa m̀ansə, m̀innũ mi mi tsinə aà, ǹswon mə tá bi banə mfa ǹu yĩ mə à zwitə ǹu aa a mbo bù.

¹⁵ Nĩ zwitə Nũ yĩ mə a fa ntswènti a mbo bə, Yesu yĩ mə Nwĩ à lɛ nyweensə niwo aà. Bĩ'ĩ nĩ biyɛfə nĩ ànnu ma yú.

¹⁶ Nũ ghulà mə nĩ yə, ɲkĩ nzi yi aa, a ghìrə ɲkũm Yesu, a ghìrə ajàn yĩ mə à n̄ɲ n̄ti yi a nĩ ɲkũm Yesu aa, mə tá à tswe nĩ m̀ti. A ghìrə àb̀intii yĩ mə ǹu ghũ à tswe nĩ yu nlon Yesu aa mə tá à ti, mburə nanəsə n̄ti a ajàn yĩ mə nĩ yə a tswê a nsi mi'ĩ bu b̀tsim laà aà.

¹⁷ “Bɔɔ bi maà, lá tsĩtsɔɲ mè zi mə nĩ lɛ ɲghìrə ànnu yĩ mə nĩ lɛ ɲghìrə aa tĩ zĩ, a ajàn yĩ mə b̀isa'a bi àla'á buu bi lɛ ɲghìrə aà.

¹⁸ Lá ànnu yĩ mə Nwĩ à lɛ ɲghìrə ɲgǎɲntoò ji tsim i foò nswon tsi'ĩ tètè aa, mə Ayo'ò Nwĩ wa à tswe nĩ nyê ɲgi'ĩ aa, à nĩ yu mə a k̄i mē m̀fè'ɛ mbòontə aà.

¹⁹ Tsò mə a bə ma m̀u ajàn aa, a bon mə mə tá nĩ bəɲkə m̀inti muu, m̀bu mb̄i fu a mbèɛ Nwĩ, tá à yɛ'ɛ ibi ghu ǹlɔ'ɔsə

²⁰ tá tá Mmà'àmbi à ghìrə tá m̀inti muu m̄i fwetə, tá à k̄i ntoo Ayo'ò Nwĩ wa yĩ mə à lèè n̄tsɔ'ɔ aa, a mbo bu, là'a Yesu

²¹ Yïi mə à tswe nì ntswe a aburə i ywe'e a nòò yïi mə Nwĩ à ka yi nan̄sə innù, i ghìrə tâ m̄bi i bu mbòŋ fu tsi'fì a ajàn yïi mə i lə mbə a mbĩ aà, i ghìrə tâ innù tsim i k̄i mfe'ε mbòontə a ajàn yïi mə ngǎŋntoo Nwĩ jĩ i lə mfa mib̄i mi nù myaa a mbo Nwĩ i lə nswonə a ngu'u aà.

²² Moses à lə nswonə mə, 'Mmà'àmbi Nwĩngòŋ à ka yi ghìrə tâ ngǎŋntoo Nwĩ tâ à fe'ε a t̄it̄i b̄oo bi maà buu tsò mè. Nì ka yĩ k̄i yu'unə n̄i, i k̄i ghìrə n̄i innù tsim jĩ mə a swonə aà.

²³ Nù yïi mə à si annù yïi mə ngǎŋntoo Nwĩ ma ghù a swon aa yu'u aa, a ku'unə mə tâ bi zwitə, m̄fi'isə yi a tit̄i b̄ə bi Nwĩ.'

²⁴ Ngǎŋntoo Nwĩ tsim, n̄loginə a nu Samuel nḡhεε nywe'e n̄i b̄i mə bi lə nyon̄ ghu nj̄im aa, bi lə nḡhàà n̄swon innù njwi mà jũ.

²⁵ Nì n̄i b̄oo bi ngǎŋntoo Nwĩ, Nwĩ à lə ŋk̄i ŋwarə akàà ya bo bi b̄itaà buu aa nlon̄ at̄u yuu. Nwĩ à lə nswon a mbo Abraham mə, 'Mè ka yi nin̄ mb̄oonə a atu nḡwè'è mu n̄u n̄tsim fàa nsye i yon̄ə aa a nj̄im b̄oo buu.'

²⁶ Nwĩ à tsò'ò mə Ngànàfà'á yĩ, a ajàn yïi mə à lə nswon aa, m̄foo n̄too yi a mbo bù, a nn̄in̄ mb̄oonə a nu bù, a nḡhìrə mə tâ n̄u n̄tsim a tit̄i bù tâ à b̄on̄ nt̄i yĩ, m̄ma'atə innù jĩ bi jĩi mə a ghìrə aà."

4

¹ Bo kà m̄ə aa nḡhaa laa a mbo b̄ə bya, ngǎŋmà'a Nwĩ bo bi tamándoo ngǎŋmb̄ē ndāmà'anwĩ n̄i baSadukai z̄i n̄sitə waa

² Ntòn̄a waa i lə si lwĩ a nu Peta bo Jon̄ nlon̄ mə bo lə si d̄i'f̄i n̄i ànnù Nwĩ a mbo b̄ə bya, n̄swonə n̄i a mbo bo mə Yesu à lə nyweenə niwô, ma la a b̄ə mə b̄ə ka yĩ k̄i nyweenə niwô.

³ Bo lə ntswa Peta bo Jon̄; tsò m̄ə à lə mbə noò nḡkwêf̄ò aa, bi tigè nḡhεε nn̄in̄ə waa a nd̄ats̄an̄, n̄ləə mə tâ àb̄èè fu'u.

⁴ Lá b̄ə b̄i ghà'at̄ə b̄i bi lə nyu'u nḡhàà n̄i Nwĩ nya aa, bi lə b̄i annu ma yá. Nd̄uu mb̄an̄n̄ə ts̄its̄on̄ i tigè nḡhεε tsò n̄tsu'ù j̄i n̄taà.

⁵ Ab̄èè f̄u'ù m̄ə, b̄isa'a bi ala'a byaa n̄i b̄il̄i bi ala'a ab̄ò'ò ngǎŋd̄i'f̄i n̄on̄s̄ə bi ghot̄ə n̄tswe a Yerusalēm

⁶ bo bi Annas, Ngàn̄mà'anwĩ yĩ nḡwè, n̄i Kaifas, n̄i Jon̄ n̄i Alexander n̄i b̄ə b̄itsim̄ b̄i mə bi lə m̄f̄è'è a nḡwè'ε ngǎŋmà'anwĩ yĩ nḡwè aà.

⁷ Bo ghòt̄ə m̄ə n̄tswe, n̄logə Peta ab̄ò'ò Jon̄ n̄te'ε a tit̄i bo, m̄betə waa mə, "Nì k̄i ghìrə ànnù ya aa n̄i m̄idà'à mi wo, k̄ə, n̄i k̄i ghìrə aa n̄i ik̄um̄ wo aa ε?"

⁸ Azwĩ Nwĩ a kuu nluu a ntii Peta, a swonj a mbo bo mæ, “Bĩsa'a bi alà'à ni bìlìi bi ala'à,

⁹ Bɛɛ mæ ni ti betə yi'i ni innu sii aa nlonj annu yi siginè yii mæ bĩ'i ghìrə a nu mbwènkè wa aa, bɛɛ ni ti lòò aà nzi a ajàn yii bĩ'i tsya mbònj nghìrè tâ nù ghú tii aa,

¹⁰ a bɔnj mæ tâ nù ntsim, ni bə bĩtsim bii mæ bi tswe a Israel, a ku'unə mæ tâ ni zi mæ bĩ'i ghurə nù ghú mæ ni yə a təə a titii bù laa, ni ikũm Yesu Kristo Mũ Nazareth yii mæ ni lɛ nkweèntə a ati bənjnè bənjnè, yu wa yii mæ Nwĩ à lɛ nyweensə niwo aà.

¹¹ 'A ni ngò'ò ya mæ bú biboo bi nda ni lɛ ntuu aa, mæ i bèn mē ntigə ngò'ò nĩbuu yĩ njwè.'

¹² Kaa nù tsu kaa si ghu tswe mæ mbə bi tsyā ghu njim nyweenə, ntsyastə Yesu Kristo, nlonj mæ kaa ikũm yĩ tsu kaa i si fàa atu nsyɛ tswə a titii bē mæ Nwĩ à fa mæ mbə i tse yweensə yi'inə.”

¹³ Annu lɛ ntsya waa a ajàn yii mæ bo lɛ nyə atanə ntii yii mæ Peta ni Jon lɛ si ghàà ghu aa, a lɛ mburə gha'a waa tsi'i ghà'à nlonj mæ bo lɛ nzi mæ bo lɛ mbə aa tsi'i bə bi adànə adànə bii mæ kaa bi lɛè njwa'ă a ndānjwà'ànə ghɛɛ aà. Lā bô yè mē laà aa, njwa'atə mæ Peta bo Jon lɛ mbaa mbə aa ngànjəkòrè Yesu.

¹⁴ Lā a ajàn yii mæ bi lɛ nyə nù wa yii mæ bo lɛ nghurè a təə a mbɛɛ bo aa, kaa bə bya kaa bi wa'à ni annu yĩ adàn a ngħàa bù ntswe.

¹⁵ Bo lɛ ntigə nswonj a mbo Peta ni Jon mæ tâ bo fɛ'ɛ wa ndā nsa'a mĩsa'a, bo fè'è mē, bi tigè njghaanə bo ni bo

¹⁶ nswonj mæ, “Bĩ'inə ka ghìrè mæ akə ni bə buà aa ɛ? Bə bĩtsim fàa Yerusalem bi zi mæ bo ghìrə alènsə yĩ wè, kaa mbə bĩ'inə wa'ă annu ma yũ tuu.

¹⁷ Lā a nghìrə mæ tâ annu ma yũ tâ wa'à lò bu nɛɛnə njghɛɛ a titii bə, a bɔnj mæ tâ bĩ'inə ghaantə waa, njwa'asə nswonj mæ tâ bo tsuu annu a mbo nù tsu burə bú ki swoswon ni ikũm Yesu.”

¹⁸ Bo ghàànə mē laà, ntwonə waa, njghaa a mbo bo njwa'asə nswonj mæ tâ bo tsuu annu yĩ tsu burə bú ki ghaghàà, kə ki dī'i ni ikũm Yesu.

¹⁹ Lā Peta ni Jon kwi'i a mbo bo mæ, “A ka zi tsi'i bù mæ, a nsi mi'i Nwĩ, a ku'unə aa a nyu'unə bù kě Nwĩ lɛ;

²⁰ Lā a njghɛɛ ni ngāà yĩ'i, bĩ'i tswe ni njkà nswonj aa tsi'i annu yii mæ bĩ'i yə njki yu'u aà.”

²¹ Bo bù mē njka'atə waa, nĩma'atə waa mæ tâ bo ghɛɛ waa; kaa njwa'à ajàn yii mæ mbə bo nĩj isa'a a nu bo aa zĩ,

nlon mē bē bì tsim le si gha'asē nī Nwī nlon annū ya yīi mē a le mfē'è aà.

²² Hlòò nū waa yīi mē bo le nghùrè nī ànnū yī àyēyerē aa i le ntsyatē mighum mi nikwà.

²³ Bì mà'atē mē waa, bo lô nghēē a mbēē bìlīm byaa nswon annū yīi mē bìlī bì ngǎnmà'a Nwī bo bì bìlī bì ala'a bì le nswon a mbo bo aà.

²⁴ Bo yù'ù mē, ññentē nī jyaa a ndon bo bītsim, ntsa'atē Nwī nswon mē, “Mmà'àmbi yīi mē à kò'ontsire aa, ñnànsē àbùrē bō ñsyē nī mīyàà nī ngōn njoò tsim jīi mē i tswe ghu aa,

²⁵ Wò yīi mē ò le nghìrē taà yī'ī David, ngànfà'á ghò a ghaà nswon ànnū yīi mē Azwī Nwī a le lensē gho mbo aa mē,

Mìnton muu mi lwī, nī kwēē nī mīntī muu aa a ya aa ē, bītizi Nwī?

Ngwè'è bē, nī kwà'atē nī ìnnū dànè àdànè a atu bù aa a ya?

²⁶ Bìfò bì mbi bù bì tantē nū yàà bo bì

bisa'a bì ila'a, ànnū yaa bo a bē yī mō'ò,

ñzi a nto Mmà'àmbi bo bì Ayo'ònwī wā.'

²⁷ Tsi'ī annū nīnkon Herod nī Pilato a bō'ò nī bītizi Nwī bo bì bàIsrael bì le nghotē fàa a mūm ala'a, ntañ minàn a atu Yesu ngànfà'á gho yīi mē à laa mǎnsē aa, mbē yu wa yīi mē ò le nyō'ò aa,

²⁸ a nghìrē ànnū yīi mē ò le nkà'à nī àdà'à yo, ñlèè mē a ka yī fē'è aà.

²⁹ Mmà'àmbī, yē la tsītsōn a ajàn yīi mē bì kà'atē nī yī'i aà, fa atànōntī a mbo bī'ī, nghirē tā ngǎnfà'á jo i ghaa nī midà'à,

³⁰ tā ò ghensē abo yo nghìrē tā àdà'à yo tā ghurē bē, nghirē ilensē ìnnū a bō'ò nī ìnnū tsyāmbō nī ìkūm Mu gho Yesu yīi mē à laa mǎnsē aà.”

³¹ Bo mǎnsē mē a ntsà'atē Nwī laà, àdigē ya yīi mē bo le nghotē ghu aa a tsīgìnē, Azwī Nwī a kuu nluu a ntī bo, bo ghaà nswonē ànnū Nwī tsi'ī nī atànōntī.

Ayoo bōō bi Kristo a bē yī mō'ò

³² Annū bē bya bīi mē bì le nniñ ntī waa a nu Yesu Kristo aa, a le mbē tsi'ī yī mō'ò, ntī wā i bē yī mō'ò, kaa nū ñbò yī tsù kaa a wā'à lò nswon mē ayoo yī à nī tsi'ī yī bē. Bo le mbòonsē njoò jyaa, ayoo yaa a tigē mbē tsi'ī ayoo mō'ò.

³³ Ngǎntoo Yesu jya i le nghēē nī mbīi a ghàa tsi'ī nī àdà'à yī wē nswon nī ajàn yīi mē bo zi tsi'ī ànnū nīnkon mē Mmà'àmbi Yesu à ywēenē nī nīwo aà. Ibōn Nwī i le tswe a mbo bo bītsim, nīfa nī àdà'à a mbo bo.

³⁴ Kaa nù tsù kaa à lɛ ɲwa'à a titii bo tswe mə à lɛ si bon ayoo, nlon mə bo bĩtsim bii mə bi lɛ ntswe nĩ ìdìgə nsye kì nĩ mĩla'a aa, bo lɛ mfèèŋkə, nlogə ɲkabə yĩ mə bi fee ghu aa,

³⁵ nzi nnɔŋsə a mikòrə ɲgǎntoo Kristo jya, bo tigè nlogə nyatè a mbo bè bĩtsim bii bi lɛ si bon ayoo aa.

³⁶ Ma mùu noò, Joseph, mə bi lə njwe yi a Cyprus, a bə ɲù ɲgwè'è Levi, ɲgǎntoo Kristo jya i tswé ikũm yi ni Barnabas aa (nji'ĩ ikũm ma ghú i bə mə, Mu yĩ mə a lə'ətə ntii bə aa)

³⁷ a kĩ mfee adigə nsoo yi, nlogə ɲkabə ya yĩ mə à lɛ mfee ghu aa, nzi nnɔŋsə a mikòrə ɲgǎntoo Kristo jyá.

5

Annũ Anania bo Safira

¹ Lá ɲù yĩ mò'ɔ, ikũm yi i bə Anania, bô ɲgwé yĩ, Safira lɛ mfèe adigə nsyè yaa.

² Bo fèe mē, Anania a fi'itè ɲkabə àdìgə ya nìlèè, ɲgwé yĩ wa a kĩ nzi, à fi'itè mē nìlèè aa, nìtigə nlogə àbùgə ɲkabə ya ɲghèè nɔŋsə a mikòrə ɲgǎntoo Kristo jyá.

³ Lá Peta a betè yi mə, “Anania, a ghìrê àkè ò ma'atè Satan a kuu a ntii wò ɲghìrè ò swon àbǎŋnənnu a mbo Azwĩ Nwĩ, a ajàn yĩ mə ò fi'itè abùgə ɲkabə adigə ya nìlèè aa ɛ?”

⁴ Mbɔŋ tã ò fee adigə ya, tigə a lɛ mbə aa à yô aa ɛ? Nòò wa mə ò fèe mē aa, ɲkabə ya mə ò fèe ghu aa, i wa'à kĩ m̀bə aa tsi'ĩ yò aa ɛ? A tigè nlo ɲghìrè akə mə tã ò wa'atè ma yũ àjàŋ annu a ntii wò aa ɛ? Kaa ò sǐ abǎŋnənnu aa a mbo bè swonè, ò tswɛɛ ibǎŋnənnu aa a mbo Nwĩ.”

⁵ Anania à yũ'ù mə annu ma yũ, ɲwo a nsyè ɲkwo. Bè bĩtsim bii mə bi lɛ nyu'u aa, nú jyaa i swerè si'i si'i.

⁶ Bɔɔjɔŋ bi zĩ nìlim akũ yi ya nìtigə nlogə mfè'è ɲghɛɛ ntwiŋə.

⁷ Bìnòò ghəə ki tsyà bi tarə, ɲgwé yĩ a zĩ, kaa wa'à annu yĩ mə a fè'ɛ aa zĩ.

⁸ Peta a swon ghu mbo mə, “Mēmbà, nanɔsə nswonə ghā, nì kì fèè àdìgə nsyè yũu ya aa nĩ ndũu ɲkabə kĩkyè aa ɛ?” A swon mə, “Ìŋə, àa tsi'ĩ ndũu yĩ mə bĩ'ĩ kì fèe ghu aa.”

⁹ Peta a tigè nswon ghu mbo mə, “A ghìrê àkè mə tã bú ndoò ghò tanɔtə a kwà'ànə Azwĩ Mmà'àmbi aa ɛ? Yê mikòrə mi bē bii bi twiŋ mē ndoo ghò aa, bo bii a ntsũndā, bo ka kii bè'è gho fè'è nì wò.”

¹⁰ A kĩ mburə wo tsi'ĩ maa noò a nsi mikorə Peta ɲkwo. Bɔɔjɔŋ bya bĩ kũu mē, ɲyə mə à kwò mē aa, nìtigə ɲkì mbe'e yi mfe'ɛ ɲghèè ntwiŋ a mbèè ndoò yĩ.

11 Nìbò'ò nì wè nì lè mburə tswa nghotə bɔɔ bi Kristo bitsim bo bi bə bitsim bii mə bi lè nyu'u annu ma yū aà.

Innu ji yeyerə bo bi innütsyâmbô

12 Ngǎntoo Kristo jya i lè si ghìrè nî innu ji yeyerə bo bi innütsyâmbô a titii bə. Ngǎmbii Kristo jyâ i tsim i lè si bòontə wa a ntsümbù'ù yii mə bi lè nsi twon ni Ntsümbù'ù Solomon aà.

13 Kaa tsi'i mə tâ nù tsu yii mə à lè wa'à nù nìbò wàà bə aa tâ à tswe nî àtànə ntii a nzi nkuu wa mûm nghotə yàà, ka mə bo lè si swon nî innu ji sigìnə nlon nghotə bɔɔ bi Kristo ma yū aa.

14 Lâ ndùu bə bii mə bi lè si nî nî ntii waa a nu Mma'ambî Yesu aa i lè si kù'ùsə gha'atə nî ghà'atə nghɛɛ nî mbii; nìbò mbânə bo bi yî bāngyè i zî nkuu nku'usə nî ndùu waa.

15 Innu jya jii mə ngǎntoo Kristo jya i lè si ghìrə aa, i ghìrə bə tigə be'e nî ngànighòò mfe'ɛ nnònsə nî a bîndômânji a nî mikuu bo bi a nî bîmatà, ta bɛɛ mə Peta a tɛ'ɛ ti tsyā tsyā, àliləŋə yi a wô a nu bî mɔ'ɔ.

16 Bə lè si kii nlo nî mum ila'a jii mə i lè ntswe a mbèè Yerusalem aa mfe'è nzi nî ngànighòò bo bi bə bii mə bi lè ntswe nî izwî ji bî aa, nzi bî ghurə nî waa bi tsimè.

A ajàn yii mə bi lè tswa ngǎntoo Kristo nniŋ a atsan aà.

17 Ngànma'a Nwî yî nwè bo bi ngànəkôrə ji, jii mə i lè nki bə ngǎn ghotə baSadukai bii mə bi lè tswe maa nikurə aa, lè nluu nî àghè'ənə nlon ngǎntoo jyâ; ntigə nlo nghìrə annu a nu bo.

18 Bo lè ntigə ntswa ngǎntoo jya nghèè nniŋə waa a ndátsanə.

19 Lâ a ghìrə mbə nî tugə angel Mmà'ambi a zî nŋa'a ibà'a ndátsan ya mfi'isə waa, nswon mə,

20 "Nî ghɛɛ nghèè ntəə a múm ndámà'anwî nke'ɛnə annu tsim nlon ntswèntii yî mfii yuà mə.

21 Bo yù'ù mē laà, àbèè a fu'u, bo tigə nghɛɛ wa a ndámà'anwî tsi'i a tî tugə tî tugə, nka ndi'i nî annu Nwî a mbo bə ghu."

Ngànma'a Nwî yî nwè a zî bo bi ngànəkôrə ji tsim twonə nghòtə bìlii bi àla'a baYuda bitsim, ta tâ ngǎn Senendrio tsim tâ bi boontə. Bi bòontə mē, ntoo bə mə tâ bo ghɛɛ mfi'i ngǎntoo jya wa ndátsan zi nî ju.

22 Ngǎnfà'à jya mə bi lè ntoo aa i ghèè mē, nghɛɛ kaa wa'a ngǎntoo jya wa a ndátsan yê, ntigə mbu mbii nswon mə:

23 "Bî'i ghɛɛ nyə bi nanə mfiŋkə ibà'a ndátsan jyâ tsim, ngǎmbé idigə i kî ntəəntə ghu mbe nî mintsu mi ibù'ù

myâ. Bî'î gheè ñṇa'a ndâtsaṇ ya kaa wa'à ṇû ghu bâṇṇè yê."

24 Tamândoo ñgǎṇmbê ñdâmà'a Nwĩ bo bì bìlìi bì ñgǎṇmà'anwĩ bo yù'ù mē laà, ànnù a tsyâ waa, bo tigè ṇwa'a mē kē ma yū ànnù ka yĩ bē aa mē akē lē.

25 Nù yĩ mō'ō a zĩ ñswon a mbo mē, "Bē bya mē nĩ kĩ nĩṇ a atsaṇ aa bo tē a mûm ñdâmà'anwĩ ñdĩ'ĩ nĩ ànnù a mbo bē."

26 Tamândoo wa bo bì ñgǎṇbê ñdâmà'anwĩ jya bo ghèè ñlōgē waa tsĩ'ĩ à bōō bōō, kaa wa'à bē nĩ mĩdà'à lōgē bē, ñlōṇ mē bo lē sī bō'ō nĩ mē mbē bē bì tumtē waa nĩ ṇgō'ō.

27 Bo tswà mē waa nzi nĩ bu, ñtē'ē wa a nsi Senendrio. Ngǎṇmà'a Nwĩ yĩ ṇwē a betē waa mē

28 "Tigē bĩ'ĩ kĩ baa nswon a mbo bù, ñkwantē mē tâ nĩ tsuu ànnù nĩ ñkũm ṇû ghũ kĩ dī'ĩ aa ē? Yē nĩ a ajāṇ yĩ mē ànnù ya mē nĩ dī'ĩ aa, a bāṇṇè mē nseēnē a Yerusalem tsim! Tigē nĩ lòō aà ñnīṇē àlōē ṇû ghũ a atu bĩ'ĩ?"

29 Lā Peta bo ṇgǎṇntoo jĩ mō'ō jya bo kwi'ĩ mē, "A bōṇ a nyu'unē Nwĩ ñtsyatē bē."

30 Nwĩṇṇōṇ Ta bì bĩtaà bĩ'ĩ à lē nyweensē Yesu wa yĩ mē nĩ lē ñkweētē yĩ a atibāṇṇēbāṇṇē ñzwītē yĩ aà.

31 Nwĩ a lē ṇṇentē yĩ a ndēṇ ntswesē yĩ a mbēē ñikwēē yu nĩ mǎ'à, a tigē bē Ngǎṇntsyàsē bē ñkĩ mbē Ngǎṇyweensē bē, i ghīrē mē tâ bāIsrael tâ bo bēṇkē mĩntiē myaa tâ Nwĩ à lĩ'inē ifansēnnù jyaa.

32 Bĩ'ĩ nĩ bìyēfē nĩ ñnnù ma jũ, Azwĩ yĩ Làà yĩ mē Nwĩ à fa a mbo bē bĩi mē bì yu'unē nĩi aa a kĩ mbē ayēfē.

33 Bo yù'ù mē laà mĩntōṇ myaa mĩ lwĩ, bì lòō mē bì zwītē ṇgǎṇntoo jyā.

34 Lā ṇù baFarisai yĩ mō'ō a titi bo ṇgǎṇSenendrio, ñkũm yĩ i bē Gamaliel, ñdĩ'ĩ ñōṇsē Moses yĩ mē bē bĩtsim bì lē sī yu'unē aa, a tē a ndēṇ ñswon bì ghīrē ñgǎṇntoo jya fē'ē a abēē a nĩ mũ àtiē noō.

35 Bo fē'ē mē, a swon a mbo ṇgǎṇSenendrio bya mē, "BaIsrael, nĩ tsyēsē ghūu nĩ ànnù yĩ mē nĩ lòō a ṇghīrē a nu bē buā aà.

36 A kĩ lē mbē a noō mō'ō Tadeous a bĩnē ñswon mē yu nĩ ṇù yĩ ṇwē yĩ tsù, mēbāṇṇē jĩ mō'ō tsō ṇkhĩ jĩ nĩ kwà, i ghèē ñtsitē yĩ. Lā bì yĩ ñzwītē yĩ, bē bya mē bì lē sī yōṇē ghu ṇjīm aa bì sēēnē waa, kaa ṇghòtē yĩ ya kaa i wa'à nĩ ànnù yĩ tsu fē'ē.

37 A ghē mē ti bē a noō ñjīm, Judas, mu baGalilea, a kĩ mfe'ē yĩ ṇgaa, wa noō ñsēṇ bē, ṇghīrē ñnōō bē i kĩ ñyonē ghu ṇjīm. Judas ma ghũ à lē ṇkwo, ñnōō bē bya mē i lē sī yōṇē nĩi laa i lē ṇkĩ nseēnē waa.

38 A nghèe a ni yuà ànnù, mè swõŋ a mbo bù mē tā ni tsuu ànnu yī tsu a nu bē bū lǒ ghìrē bē, tā ni fi'isē abō yuu a nu bo. Mbē ànnù yīi mē bo lǒo nghìrē aa, a bē aa ànnù yīi mē a kà'a nùmìsǒŋ boŋ a ka wò.

39 Lá bēe a bē yīi mē ànnù yīi mē bo lǒo nghìrē aa, a lo aa a mbo Nwī boŋ kaa mbē ni wa'à mǎnjī a mbo bo kīi bē. Mbē ni gha'a ghuu a nu bo boŋ mbē a tigē mǎbǎŋnē mfē'ē mē ni to aa bū bì Nwī."

40 Gamaliel à ghàà mē laà, baSenendrio bya bi yu'ù àdi'itē yi yā, n̄twoŋē ngǎŋntoo jya i kuu nzi, bo ghòò waa, n̄swon̄ a mbo bo ŋkwantē mē tā bo tsuu ànnù nī ìkūm Yesu bu kī dī'ì bē; n̄tigē mma'atē waa mē tā bo ghēe waa.

41 Ngǎŋntoo jya bo fē'ē wa a tītī baSenendrio jya, n̄tigē ndorē nghēe nlon̄ mē Nwī à lē nlentē waa nyē mē bo ku'unē a ŋkwērē n̄dirētū nlon̄ ìkūm Yesu aà.

42 Bo fē'ē nghēe nī m̄bīi n̄tigē ndi'ì nī bē, n̄sēensē nī n̄tōo yī nsigìnē n̄swon̄ē ni a mbo bo mē Yesu à ni yu wa yīi mē Nwī à yò'ò aà, tsī'ī n̄jwī tsīm, a m̄m n̄dāmà'anwī bo bì a mīla'a bē.

6

A ajàn yīi mē bi lē n̄tsò'ò bē bi sàmbaa mē tā bì ka nlentē nī ngǎŋgi'ì aà

1 Ma mùu noò, n̄dūu ngǎŋyēgēnnū Yesu i lē si gha'atē nghēe nī m̄bīi. Ayòŋē a lē mfē'ē a tītī bo, baYuda bīi mē bi lē si ghàà nìghàà ni Grikia aa bo lē si ghààntē nī baYuda bīi mē bi lē n̄tswe a ndùgē nlon̄ mē kaa bi lē si wa'à nī b̄ikwī'ì bi b̄āŋgyē byaa lēntē a mfa myaa mījī bo bì n̄joò tsīm jīi mē bi lē si yātē a n̄jwī tsīm aà.

2 Ngǎŋyēgēnnū jya nìghūm n̄tsò baa i lē ŋghotē ngǎŋyēgēnnū jya ji m̄ò'ò i tsīm, n̄swon̄ē a mbo bo mē, "Kaa a sī b̄ōŋ mē tā b̄i'inē ma'atē a n̄swon̄ē ànnù Nwī mǎbǎŋnē nghèē ŋka nyatē mījī.

3 Bōò bi maà, a ku'unē mē tā ni lentē a tītī bù, n̄tsò'òtē m̄bǎŋnē ji sàmbaa jīi mē bi beentē nī waa, tā à bē bē bīi mē bi luu nī Azwī bo bì ni m̄itsyē, tā b̄i'inē fa ifà'à ma ghū a mbo bo.

4 B̄i'inē ka b̄āŋnē fa ibīinū yī'inē tsīm a n̄tsà'atē Nwī bo bì a n̄swon̄ē ànnù Nwī."

5 Annū ma yū a lē m̄boŋ a nu bē bya bì tsīm, bo tigē tso'ò Stephen, n̄u yīi mē à lē n̄luu nī àb̄īintīi bo bī Azwī Nwī, nī Philip, nī Prochorus, nī Nicanor, nī Timon, nī Parmenas, nī Nicolaus, mu baAntiokia yīi mē a lē n̄tigē b̄āŋ mbē ŋu baYuda aà.

⁶ Bi le twonj bê ma bû, nte'ε waa a nsi ngǎntoo Kristo jya, nnònsè mbo a atu bo, ntsa'atə Nwĩ a atu bo.

⁷ Annù Nwĩ a le ntigə nseənə nghèè nĩ m̀bĩ, ndùu ngǎnyəgənnù Yesu a Yerusalem i ku'ùsə ñgha'atə tsi'ĩ ànnù, ngǎnmà'a Nwĩ jĩ ghà'atə i nĩ m̀ntiĩ myaa a nu Kristo ntigə yu'unə nĩ ànnù yĩ.

⁸ Stephen yĩ mə à le nluu nĩ ìbònj bo bĩ m̀dà'à mi Nwĩ aa, à le si ghìrè nĩ ìnnùtsyàmbo bo bĩ ìlènsə jĩ wè a tìtì bè.

⁹ Lâ bè bĩ m̀o'ɔ bi le nlògìnə ñka nligitə nĩ ànnù yĩ mə Stephen à le si swonjə ñkii nghìrə aà; bi le mbə bǎndāngghòtə baYuda (yĩ mə bi le si twonjə nĩ yĩ bè bĩ mə bi fε'ε a ndābù'ù aa), nlo a Cyrene bo bi Alexandria. Ma buu bè nĩ bĩ m̀o'ɔ bĩ mə bi le nlò a Cilicia bo bi a Asia aa, bi le nlògìnə ntigə nyonjə bo bi Stephen.

¹⁰ Lâ Azwĩ Nwĩ a le mfa m̀itsyè a mbo Stephen nĩ m̀anjĩ yĩ mə à le ghàà mburə ñkutə m̀intsũ myaa.

¹¹ Bo tigə ñjə'esə nghεε ntotə bē mə tâ bi swonj mə, “Bĩ'ĩ le nyu'u a ghàà nĩ ñghàà nĩ atsa'a mbəgìtə nĩ Moses bo Nwĩ ghu.”

¹² Bo ghìrə bè bo bi b̀lìi bi ala'a, nĩ ñgǎndi'ĩ nònsə lwìsə ntōj nghεε tswa Stephen nlògə nghèè nĩ ghu a nsi baSenendrio

¹³ nlòɔ bē mə tâ bo zi mbə b̄yəfə, ñghìrə bo fε'ε ntəə n̄tsweε ìbǎñnənnù n̄swonj mə, “Nù ghuà a ghàà m̄ghàà m̄i bi, mbəgìtə nĩ àdìgə Nwĩ yũ bo bi nònsə ghu.

¹⁴ Nlonj mə b̄ĩ'ĩ le nyu'u a swonjə nĩ mə Yesu mu baNazareth wa a ka yĩ sà'a adigə yũ, i kii kwensə b̄inònsə bya mə Moses à le mfa a mbo b̄i'ìnə aà.”

¹⁵ Bè bya b̄itsim mə bi le n̄tswe wa ndā Senendrio aà, bi le ñghəə ki lèntə, ñyə n̄si Stephen i bəj ntigə mbə tsǒ n̄si angel.

7

A ajàn yĩ mə Stephen à le nswonj ànnù Nwĩ a mbo baSenendrio aà

¹ Ngǎnmà'a Nwĩ yĩ ñwè a betə Stephen mə, “Aa tsi'ĩ ànnù n̄i ñkonj mə bi swonj laà le?”

² Stephen a swonj mə, “Yu'utə nĩ b̄itaà nĩ b̄oɔ bi maà, Nwĩ yĩ mə a ñwèenə aà, à le mfε'ε n̄tsi'ĩ taà yĩ'ìnə Abraham, wa a noò wa mə à le n̄tswe a Mesopotamia aa, maà noò kaa a burə tì a Haran ka n̄tswe,

³ n̄swonj ghu mbo mə, ‘Mà'atə ala'à yuu bo bi ñgwè'endā ghò, m̄fε'ε ñghèè a adigə yĩ mə mə ka figìtə a mbo wò aà.’

⁴ A tigè ma'atə ala'a baKaldea, ñghɛɛ ntigə ntswe a Haran. Taà yĩ à lɛɛ ñkwo, Nwĩ a ghirè yi a fɛ'è ñzi fàa ala'a yuà mən tswe ghu tsĩtsɔŋ aà.

⁵ Kaa Nwĩ kaa à lɛ ɲwa'a adigə nsyɛ ghu mbo fa mə tá à bə yi bə; kàa tsi'ĩ mú àdìgè yĩ mə à ghà'atə mbə ntɛ'è àkòrə yi ghu aa bə. Lá Nwĩ à lɛ ɲkà'à mə yu ka yĩ fa ala'a mà yũ ghu mbo tá tigə mbə à yi bo bì à yi bɔɔ bi bĩ bi ka yĩ yòŋ ghu n̄m aà, ka mə a lɛ si bə maà noò kaa a wa'à nĩ mu tswe aà.

⁶ Nwĩ à lɛ nswɔŋ ghu mbo aa mə, 'm̄fòrè yĩ ì ka yĩ ghɛɛ bə bìgɛ a ala'a badàŋ tá bì ghirè waa nĩ ìbù'ù jyaa, ì dī ɲgĩ'ì a mbo bo ìlòò ɲkhì jì nĩ kwà.'

⁷ Nwĩ a swɔŋ mə, 'Lá mə ka yĩ n̄ɲ isa'a a nu bə bĩ mə bo ka yĩ ghirè waa nĩ ìbù'ù aà, a yi tĩ bə a n̄m boŋ bo ka yi fɛ'ɛ zĩ mmii gha fàa adigə laà.'

⁸ Nwĩ a lɛ ɲwərə akàà bo Abraham n̄ləə annũ ɲɲètə bɔɔ mbàŋnè tsɔ alənsə. Abraham a jwɛ Isaac n̄tigə ɲɲètə yi a nĩ n̄jwi jì n̄fwaà. Isaac a jwĩ Yakob, Yakob yĩ ɲgaa a tigè ɲjwɛ b̄tā bì ɲgwè'è bi'inè bya n̄ghúm n̄tsò baà.

⁹ "B̄itabé bi'inè bì lɛ ntswe nĩ àghè'è n̄ə a nu Joseph, m̄fɛɛ yi a ala'a Egipto, lá Nwĩ a tswə bo yu,

¹⁰ n̄fĩ'ì yĩ a m̄m ɲgĩ'ì, n̄fa m̄tsyɛ ghu mbo ɲghirə Pharoah Mfò baEgipto a kɔŋə yi n̄tigə ghirə a bə Gúmnaà, n̄tigə nsa'a nĩ àla'a baEgipto bo bì ndā Pharoah n̄tsim.

¹¹ Njĩ ì lɛ ɲkuu a ala'a baEgipto tsim bo bì a ala'a Cana, n̄n̄ɲ ɲgĩ'ì yĩ ɲwè a nu bə, ɲghirə b̄itāà bi'inè bì tigè n̄lɔɔ nĩ m̄jì kikan̄.

¹² Yakob a yu'u mə m̄jì m̄i lɛ tswe a ala'a baEgipto, n̄toɔ b̄itāà bi'inè ghu a ɲgaa yĩ n̄tsyàmbĩ.

¹³ Bo bù m̄ə ɲghɛɛ ghu a ɲgaa yĩ ì yòŋtə aa, Joseph a ghirè bɔɔ bì maà bi bì zĩ yi, ɲkĩ ɲghirə Pharoah a zĩ ɲgwè'è yĩ.

¹⁴ Joseph a swɔŋ mə tá bì ghɛɛ n̄twɔŋ taà yĩ Yakob bo bì ɲgwè'è yĩ n̄tsim, ìtu bə m̄ighum m̄i s̄ambaa n̄tsò n̄tā.

¹⁵ Yakob a sigə ɲghèè a ala'a baEgipto, ɲyì ɲkwo ghu, yubɔŋ bo bì b̄itāà bi'inè,

¹⁶ bo kwò m̄ə ghu, bì bè'è ìkũ jyaa ɲkɔ'ɔ nĩ ju a Shechem, n̄twɔŋə waa wa n̄isyè nya mə Abraham a lɛ nyuu nĩ ɲkabə a mbo bɔɔ bì Hamor a Shechem aà.

¹⁷ "Lá noò à kà m̄ə ɲku'u mə tá Nwĩ tá ghirə ànnũ yĩ mə à lɛ ɲkà'à a mbo Abraham aa, n̄dùù bə bi'inè a ala'a Egipto ì burè ɲgha'atə tsi'ĩ ghà'atə ɲghɛɛ nĩ m̄bĩ

¹⁸ ɲywe'e a noò yĩ mə mfò yĩ m̄ɔ'ɔ yĩ mə kaa à lɛ ɲwa'a Joseph zi aa, à lɛ ɲkɔ'ɔ n̄tigə nsa'a nĩ àla'a baEgipto.

19 A le ntaṇə mînan̄ a atu bə bi'inə, n̄di ṇgi'i a nu bi'taa bi'inə n̄tswa n̄i waa n̄i àdà'à mə t̄a bo me'e bɔɔ byaa a abɛɛ mə t̄a bi kwokə.

20 A le mbə aa ma mùu noò mə bi le ṇjwe Moses, a burə m̄bə tsi'i mu ȳi mə à le m̄bɔṇ a yə ṇki bɔṇ a nsi mi'i Nw̄i aà. Bi le ṇko'o ȳi a ndùgə bo a ni b̄isàn bi tarə.

21 Nòò wa ȳi mə bi le nlògə ȳi a ndùgə bo mfɛ'ɛ ṇghèè n̄ləə a abɛɛ a adigə dàn aa, mu Pharoah ȳi m̄angyè a lɔgə yi ni mù ȳi n̄tigə ṇko'o ȳi.

22 Bi le n̄di'i yi ni m̄tsyè mi baEgipto mi tsim̄, a nan̄sə n̄zi nighàà tsi'i siginè ṇkii ṇghirə n̄i innu j̄i wè j̄i wè.

23 "Nòò ȳi mə Moses à ȳi mə mbə ilòò mighum mi nikwà aa, ṇwa'atə mə yu ghɛɛ ghantə bɔɔ bi maà bi, bɔɔ bi baIsrael.

24 A ghèè m̄ə, ṇyə ṇu baEgipto a k̄a ṇku ni mu maà ȳi ȳi mò'ɔ. A yè m̄ə laa, ṇghɛɛ a ṇkwi'inə, n̄tswa ṇu baEgipto wa ṇkù n̄zwitə nlon ṇgi'i ya ȳi mə à le si nin̄ a nu mu maà ȳi ṇu baIsrael wa aà.

25 A le si gh̄irə laa ṇwa'atə ni mə bɔɔ bi maà bi bi ka zi mə Nw̄i ka kwetə t̄a yù fi'i waa wa a m̄um ṇgi'i, l̄a kaa bo wa'à z̄i.

26 Abèè fù'ù mə a z̄i ṇyə bɔɔ baIsrael bi mò'ɔ bi k̄a ṇyɔṇə, a lɔɔ mə yu f̄aàtə waa t̄a t̄a bo tsuu ki yòṇə, n̄swon̄ mə, 'B̄isù b̄a, ni tsuu ki to, tigə ni laa mbə bɔɔ bi ma aa ɛ?'

27 L̄a ṇu wa ȳi mə à le nlòginè fikòrə fya aa, a t̄i Moses l̄ò'òsə m̄betə ghu mbo mə, 'A gho aà a ləə wò mə ta ò tigə mbu'utə ȳi' ṇkii n̄tsɔ'ɔtə n̄i m̄isa'à mi'i aa ɛ?

28 O bù nlɔɔ aa n̄zwitə m̄ə tsò mə ò k̄i zwitə ṇu baEgipto wa a yɔɔ aa ɛ?'

29 A kw̄i'i m̄ə laà, Moses a fɛ'è wa ala'a baEgipto ṇkhə ṇghèè a ala'a Midia n̄tigə n̄tswe ghu n̄i ṇḡi, ṇjwe bɔɔ m̄b̄an̄nə ghu bi baà.

30 "Ilòò mighum mi nikwà i tsyà m̄ə, angel Nw̄ingòn̄ a z̄i n̄tsi'i Moses, n̄tswe a mum àtsùgə iti ȳi mə mò'ɔ i le si b̄ərə ghu aa, a n̄ta'a m̄iwèè wa a mbèè n̄ta'a Sinai.

31 Moses à yè m̄ə, ànnu a burə n̄tsya yi, a gh̄entə a ntəə ghu mbèè ta nan̄sə lèntə yə. A k̄a m̄ə aa ṇghɛɛ ghu nyu'u n̄ji Mmà'àmbi a swon̄ mə,

32 'M̄ə ni Nw̄ingòn̄ bi taà buu, Nw̄ingòn̄ Abraham, ȳi Isaac, ni ȳi Yakob.' Moses yù'ù m̄ə, n̄u ȳi i swerə, a tigə m̄benə ba'à bà'à; kaa a wa'à n̄i n̄ti bu n̄tswe a lèntə àdìgə yà.

33 Mmà'àmbi a swon̄ ghu mbo mə, 'Tso'ɔtə n̄tam jo jyà, n̄lon̄ mə àdìgə yuà mə ò t̄ə ghu aa, à n̄i àdìgə nsyɛ ȳi làà m̄an̄sə.

34 Wa mè lĩĩ mē ñyē mbuu ŋgi'i yĩi mē bē ba a ala'a baEgito bi yē aā. Mē yū'ū àjàŋ yĩi mē bo yē'ə ŋgi'i yāā aa, ñsigə nzi a fi'i bo wa mûm ñgi'ì. Zĩ faa la tsĩtsòŋə. Mē ka too gho a ala'a baEgito.'

35 "A lēē ñki mbə aa tsi'ĩ Moses ma ghũ mē bɔɔ bi maā yĩ lē ntuu, m̃betə ghu mbo mē, 'A gho aā a ləw wò mē tā ò tigə mbu'utə yĩ'i ñkii ntso'otə nĩ mĩsa'a mi'i aa ɛ?' mē Nwĩ à lēē ntōo mē tā ghɛɛ ŋka nsa'a nĩ bɔɔ baIsrael, i kii fi'isə waa a mûm ñgi'ì. Angel wa mē à lē nzĩ ntsi'i yi wa mûm àtsùgə ñgèè mē a lē si khi aa, a tswē ghu mbo, ñkwetə nĩ yi.

36 A nĩ Moses ma ghũ mē à lē ghìrə ilensə innu bo bi ñnnũsyāmbo a ala'a baEgipto bo bi wa Miyaa yĩ m̃bagitə bo nĩ a anta'a miwèè miwèè a atũ ilòò mighum mi nĩkwà.

37 A nĩ Moses ma ghũ mē à lē nswon a mbo bɔɔ baIsrael mē, 'Nwĩ à ka yĩ ghìrə tā ñgàntoò yĩ yĩ mò'ɔ tsò mē tā bu mfɛ'è a titii bɔɔ bi maā buu aā.'

38 A nĩ yu mē à lē ntswe bo bi ñghòtə bɔɔ baIsrael bya wa anta'a miwèè miwèè ñki tswe bo bi bĩtaà bi'inə, a bò'ɔ angel wa mē à lē ñghàà ghu mbo a nta'a Sinai aā. A lē ñkwɛrə ntòò Nwĩ yĩi mē i fa ntswèntii a mbo bə aa, a mfa a mbo bi'inə.

39 "Lā bĩtaà bi'inə bi lē ntuu a yu'unə yi, ntuu yi, ñkwensə ntii waa, m̃bəñ mbu tigə nlii nĩ m̃bii waa fu a ala'a baEgipto;

40 ñtigə nswon a mbo Aaron mē, 'Ghìrə bĩnwĩ m̃fa a mbo bĩ'ĩ tā bi ka ñghɛɛ nĩ a mbii bĩ'ĩ, ñtsyasə nĩ yi'i. Kaa bĩ'ĩ s̃ĩ annu yĩi mē a ghìrə Moses ghũ yĩi mē à lē ntsyàsə yi'i bĩ'ĩ fɛ'è a ala'a baEgipto aa zĩ.'

41 Bo tigə m̃bɔɔ fĩŋkobə fi bə tsò mú m̃bòñ ma mùu noò, ñtigə nzwitə nĩ naā m̃ma'a nĩ fĩŋkobə m̃a fũ ghu, ñtigə ndoritə nloñ fĩŋkobə m̃a fũ mē bo lē nañsə nĩ m̃bó myaa aā.

42 Laà, Nwĩ a tuu waa, m̃ma'atə waa mē tā bo fa ibii nú waa, ñtigə ñgha'asə nĩ ñtsũ ntso yĩi mē i tswe a aburə aā, ma yũ a yóñ aa ajàñ yĩi mē bi ñwa'anə a mûm àŋwà'ànə ñgàntoo Nwĩ aā:

'Nì lē mbaa nzwitə nĩ naā a m̃mà'a mē ghu wa atũ nduu ilòò jya mighum mi nĩkwà mē nì lē ntswe ghu wa anta'a miwèè miwèè aa ɛ, baIsrael?

43 Tigə nì lē si bè'è aa ntàñ nwĩ Molok bo bi fĩjòñ fi nwĩ Refəñ,

m̃ñkobə m̃ii mē nì lē nnañsə mē nì ki mii aā; ma mùu ajàñ, mē ka fi'i ghuu i ghìrə tā nì fɛ'ɛ ñghèè a mbii ala'a baBabilon.'

44 “Ntàn wa mə i lɛ si figitè ni mə Nwĩ a tswe bo bì bè bi aa, i lɛ ntswe a mbo bitaa bi'inè wa anta'a miwèè miwèè. Bi lɛ ghurè nyon aa tsi'ĩ àjàn yĩi mə Nwĩ a lɛ mfigitè a mbo Moses mə tâ à ghurè aa.

45 A yĩ mē ti bə a n̄m̄m bitaa bi'inè bo bì Joshua bi tigè n̄logè ntàn ma ghú ñkuu ni ghu fàa ala'a, wa noò mə bi lɛ ntigè nzi kwèrè idigè ila'a itoo jya jii mə Nwĩ à lɛ mfurè waa, bi fɛ'èkè aa. Ntàn wa i lɛ ntigè tswe fàa ala'a n̄lògìnè aa maa noò n̄zi nywe'e a noò yĩi mə David a lɛ mbə mfò aa.

46 Nsi David i lɛ mbòn bo Nwĩ a lɔntè mə tâ Nwĩ tâ à ma'atə tâ yù bɔɔ nda a mbo yu Nwĩ Yakob.

47 Lâ à lɛè m̄baɲnə ntigè mbə aa bə Solomon mə Nwĩ à lɛ mbeentə mə tâ à tigè mbɔɔ nda ma yù ghu mbô.

48 “Lâ Nwĩ yĩi mə n̄i Ako'òntsirə aa, kaa si aa m̄m̄m m̄la'a m̄ii mə â bɔɔ bē n̄i m̄bô myaa aa tswe bē; ma yuù ànnù a yôn aa tsi'ĩ ni n̄ighàà n̄ii mə ñgàn̄toò Nwĩ à lɛ nswon aa, mə,

49 'Mmà'àmbi Nwĩngòn à swõn mə, àbùrè a n̄i àbèrè yâ, n̄syê i bân̄nè mbə akə'ə ntetə n̄tsa'à jâ.

Mbə ò tigè m̄bu nan̄sə mbɔɔ aa àjàn̄ə nda yuu a mbo mə aa ε?

Adigè yĩi mə mbə mə tswé ghu n̄m̄iintə aa, a fè aa ε?

50 Tigè njoo mà jù tsi'ĩ tsim aa a lɛ nnan̄sə mə aa ε?

51 “N̄i burə nan̄sə ntii atu bə laà aa a ya aa ε? M̄int̄i muu mi burə mbə bə m̄i b̄it̄i zi Nwĩ aa a ya aa ε? N̄i kùt̄ə ìt̄òɲnè juu kaa wa'à kòn a nyu'ù n̄toò Nwĩ aa a ya aa ε? N̄i kii ntii n̄i àtu a mbo Azwĩ Nwĩ ts̄itsòn aa tsi'ĩ àjàn yĩi mə bitaa buu bi lɛ si ghìrè aa.

52 Ngàn̄toò Nwĩ yĩ tsù à tswe ghu mə bitaa buu lɛ ɲwa'à àkòrè yi ka ntso'ɔ aa ε? Bo lɛ nzwitè ngàn̄ntoo Nwĩ jya jii mə i lɛ nswon, àgha'a â bùrè mē nsa'a n̄sà'à aa, mə yu wa yĩi mə annù yĩ a tsinə aa à ka yĩ zĩ aa. Ts̄itsòn n̄i k̄i mē m̄fee yi, n̄tswa yi nzwitè.

53 Tigè a lɛ ɲkwèrə bu ɲkwèrə n̄òɲsè Nwĩ wa mə baangel bi lɛ mfa a mbo bu aa ε? Lâ a ghìrè àkè kaa ni wa'à yu'unè aa ε?”

Ajàn yĩi mə bi lɛ ntumtə Stephen n̄i ñgò'ò aa

54 Ngānsenadrio bya bi yù'ù mə annù yĩi mə Stephen à lɛ nswon aa, m̄it̄on myaa nan̄sə nlwinə, bi tigè ñkure ni m̄isòn̄ê myaa ghu n̄i.

55 Lâ Azwĩ Nwĩ yĩi mə a laa m̄an̄sè aa, a lɛ ɲkuu lwensè Stephen, a tɛ'ɛ mi'ĩ mi ntigè n̄lii n̄i àbùrè ghu, à kà mē aa n̄lii, nyə n̄igha'a ni Nwĩ n̄ii mə ni ɲwèènè aa, ñk̄i nyə Yesu a t̄ə a mbèè n̄ikwɛ Nwĩ n̄i mà'à.

⁵⁶ A yè mê laà, ñswonj mæ, “Yê nî, mæ yê àbùrè a ɲa'anè, mæ yè Mu Nù a tæ a mbèè ñikwæ Nwĩ nĩ mà'à!”

⁵⁷ Bo yù'ù mê laà, ñtɔɲnə mbo'o, ñlɔgə mbô myaa ɲkutə itôɲnə jyaa ghu, ñywunə ɲkhənə tsi'ĩ bĩ tsim ɲghæ a mbèè Stephen,

⁵⁸ ñtswa yi nswun mfè'èsè wa a mûm ala'a ɲghæ mmà'à a abæ, ñtigə ntumtə yi nĩ ɲgò'ò. Bìyəfə bĩ mæ bi lɛ ntswe ghu aa, bi lɛ ntso'otə itsə'ê jyaa nnɔɲsə a mikòrə mùjòn yĩ mò'ɔ, ìkùmê yi i bə Saul.

⁵⁹ Bĩ kà mæ aa tumtə nĩ Stephen aa, a tsa'atə Nwĩ ñswonj mæ, “Mmà'àmbĩ Yesu, lògə ntii ghâ!”

⁶⁰ Nswetə mikú'utə mi a nsyɛ, ñtɔɲnə ɲghaa tsi'ĩ nĩ mĩtĩ ñswonj mæ, “Mmà'àmbĩ, tsuu annu yĩ bi yuà a nu bo lɔ nĩn bē.” A ghàa mê nswonj laà, mburə ntsii.

8

Ajàn yii mæ bi lɛ si tso'ɔ nĩ àkòrə boɔ bi Kristo a Yerusalem aà

¹ Saul à lɛ beentə mæ tâ bĩ zwiṭə Stephen.

Tsi'ĩ maa njwi, bi lògìnə ñtigə ntso'ɔ nĩ àkòrə ɲghotə boɔ bi Kristo a Yerusalem tsi'ĩ nĩ mĩtĩ. Bo bitsim bi tigə mfe'ekə ɲkhəkə ñɛɛnə ɲghèè a mbù'ù ala'a baYudea bo bĩ yĩ baSamaria. Ntigə mma'atə tsi'ĩ ɲgǎɲntoo Kristo a Yerusalem.

² Bè bĩ mɔ'ɔ bĩ mæ bi lɛ si yu'unə nĩ Nwĩ aa bi lɛ ntigə nlogə Stephen ɲghæ ntwin, ɲki nyə'ə yĩ tsi'ĩ a mbê ànnu.

³ Lâ Saul à lɛ mburə nloɔ mæ yu burə ta ɲgi'i a nu ɲghotə tsi'ĩ tà. A lɛ mfè'è ɲghæ ntigə ɲkuu nĩ mĩla'a mĩla'a, mfi'i nĩ boɔ bi Kristo ghu, bàɲgyè bo bĩ mbàɲnə, mma'a nĩ waa a ndàtsaɲə.

Ajàn yii mæ Philip à lɛ nswonj ntoo yĩ sìgìnə a Samaria aà

⁴ Ngǎɲmbii Kristo jii mæ bi lɛ mbù'ù waa nsɛɛnsə aa, bi lɛ ɲghèè ñtigə nswonj nĩ ntoo yĩ ñsìgìnə ya tsi'ĩ idigə tsim.

⁵ Philip à lɛ nsigə ɲghæ a mûm ala'a baSamaria ñtigə nswonj nĩ ànnu a mbo bè ghu nlonj Ayo'ò Nwĩ wá.

⁶ Nnòò bē yii mæ i lɛ ntswe ghu aa, i nanjə ñtigə yu'utə nĩ ànnu ya yii mæ Philip à lɛ si swonj aà nĩ ntii waa tsim. Bo bitsim lɛ si yu'u annu ya mæ à lɛ si swonj aa ɲkii nyə nĩ ìlènsə jii mæ à lɛ si ghìrə aà;

⁷ Izwĩ jĩ bi i lɛ si tigə fe'ekə nĩ nu bè bĩ ghà'atə bii mæ bi lɛ ntswe nĩ izwĩ jĩ bi aa, nyə'ə tsi'ĩ niti. Bè bĩ ghà'atə bii mæ idigə nũ jyaa i lɛ ntii ɲko'onə aa, bo bĩ bìbwènkə bi kĩ ntii.

⁸ Maa ajàɲ nìdorə nĩ wè nĩ lɛ ntswe maa mûm ala'a.

Ajàn yïi mæ Simon ñùbìsòrè à lè mbəŋkə ntii yi aà.

⁹ Nù yî mò'ò à lè ntswe a ala'a Samaria, ìkùm yi i bə Simon, a ghirè nì majìkê mburə mfumsə bə bi tsim ghu, ñswonə ni mæ yu ni nù yî ñwè,

¹⁰ Bè bitsim wa ala'a, bî kègə bo bi bî wè, bi bîi ànnù yi ñswonə ni mæ “Wa nù ghùlà, wà à nì mîdà'à mî Nwî mya mæ bi swonə ni mæ mî tii aà.”

¹¹ Bi lè si bii nî ànnù yïi mæ à lè si swonə aa nlonə mæ à lè mfumsə waa ni majìgê yï wa ni nòò yî ñsyà aà.

¹² Nòò wa mæ bi lè nyu'u ñkì mbii ntoo yï nsigìnə ya mæ Philip à lè nzi ni yu nlonə annù nifò Nwî bo bi Yesu Kristo aà, bo lè ñkwere ñkì, m̀bà̀nnè bo bi b̀angyè.

¹³ Simon, nî àtu ibii nù yî, à lè ñkì mbii yïi ngaa bi murè yi ñkì, bi murè mē yi ñkì aa, a tigè ñzinə bo Philip, ñyè nî ìlensə innù bo bi innù jî yeyere jii mæ Philip à lè si ghìrè aa, ànnù a tsyà yî.

¹⁴ Ngǎntoo Kristo jya mæ i lè ntswe a Yerusalem aa, i yu'u mæ bə bii mæ bi lè ntswe a Samaria bi bii mē nighàà nì Nwî aa, ntigə ntoo Peta bo Jon a mbo bo.

¹⁵ Peta bo Jon bo ghèè mē ghu, ntsa'atə Nwî a atu bə bya bii mæ bi lè mbii Yesu aa mæ tâ bo kwere Azwî Nwî.

¹⁶ A lè ti bə ma mùu noò aa bon kaa Azwî Nwî a burè tî a nu nù nìbò sigè bə. Bi lè mmurə waa aa tsi'î ñkì ni ìkùm Mmà'àmbi Yesu.

¹⁷ Peta bo Jon nòŋsè m̀bô myaa a atu bo,bo kwere Azwî Nwî.

¹⁸ Simon à yè mē mæ bə kwere Azwî Nwî a ajàn mæ ngǎntoo Kristo jya i nòŋsè nî m̀bô myaa a atu bo aa, m̀fà ñkabə a mbo Peta bo Jon,

¹⁹ ñswonə mæ, “Nì ki mfa mîda'a ma mú a mbo mē, mæ nù yï tsù yïi mæ mē nòŋsə maà m̀bo ghu atu aa, tâ à ki ñkwere Azwî Nwî.”

²⁰ Peta a kwi'i ghu mbo mæ, “Tâ ò kwo nî ñkabè yò ya mbwe mæ mbə ò m̀oontə mæ mbə ò yuu m̀təŋnə mî Nwî nî ñkabè!

²¹ Kaa ò sî nî ànnù tsu a mùm àfà'a yi'i tswé nlonə mæ kaa ntii ghò sî a nsi mi'i Nwî laa aà.

²² Bəŋkə ntii gho lá, m̀ma'atə annù yî bi mà yû mæ ò t̀antə aà, m̀bu'u mbo a mbo Mmà'àmbi mæ, nòò tsù, m̀bə a li'inə ìfansənnù jo nlonə annù ma yû mæ ò wà'atə a ntii wò aà.

²³ Nlonə mæ mē yə mæ ò tswe nì fìbuu fii fì lwì si'i, ò bə ngàŋàtsaŋ a mbo innù jî bî.”

²⁴ Simon a swonə a mbo Peta bo Jon mæ, “Mè bu'u tsi'î m̀bo, tsà'atə Nwìŋgòŋ nlonə ñkwitù gha mæ ànnù ma yû yï tsu mæ nì swonə aa, mæ tâ à tsuu a nu mē lǒ fè'è.”

²⁵ Peta bo Jon bii mê ànnù Yesu nî nsi nî nsi ŋki manşə a nsèensə ntoò ya nlonə Mmà'àmbi, mbù mbi fu a Yerusalem. Bo kà mê aa bii aa, ntigə nswonə nî ntoo yĩ nsiginə ya a itoo ji ghà'atə a mûm ala'a Samaria.

Ajàn yii mə ṅgàṇàfà'à yĩ ṅwə a ntɔ'ɔ mfɔ baEthiopia à le mbəṅkə nti yĩ aa

²⁶ Angel Mmà'àmbi a swon a mbo Philip mə, “Tan̄tə nū yò, òsigə ṅghèè nī m̄n̄jĩ yii mə à lo a Yerusalem ṅghèè nī a Gaza aa,” (m̄n̄jĩ ma ghú kaa bi si ghu burə aa kī tsyà).

²⁷ Philip a tan̄tə nū yĩ ṅghèè. Sòṅ ṅù bàEthiopia yĩ mɔ'ɔ, mbə ṅgàṇàfà'à yĩ ṅwə a mbo Kandese, Mfɔ m̄ṅgyè baEthiopia, yii mə à le si lèè nī ṅkabə yĩ aa, à le ṅghèè a Yerusalem aa a mmii Nwĩ. A lò mə wa Yerusalem

²⁸ mbu ntigə ṅkwèè n̄i fu a ala'a Ethiopia aa ṅkuu kaligə. A kà mê aa ghèè wa mum kaligə yĩ wa aa, ntigə ntwonə nī àdigə àṅwà'ànə yĩ mɔ'ɔ a mûm àṅwà'ànə ntoò Nwĩ Yesaiah.

²⁹ Azwĩ Nwĩ a swon a mbo Philip mə, “Khètə nyòṅtə fii mbèè kaligə.”

³⁰ Philip a khètə mê nyon aa, nyu'u a twonə nī àdigə àṅwà'ànə yĩ mɔ'ɔ a mûm àṅwà'ànə ṅgàṅtoò Nwĩ Yesaiah, mbetə yĩ mə, “O yu'u nī ànnù yii mə o twon aa ɛ?”

³¹ A kwi'i mə, “Mbə mə yu'u aa mə akə ti ghə mə ṅù à tɔ'òtə a mbo mə aa ɛ?” Nswon a mbo Philip mə tâ à kɔ'ɔ ntswe bo yu wa mum kaligə.

³² Àdigə àṅwà'ànə Nwĩ yii mə à le si twon aa a le mbə yulà,

“A le mbə tsɔ m̄b̄n̄jèrə yii mə bi logə ṅghèè a ṅwà aà, kè tsi'ĩ tsɔ mú m̄b̄n̄jèrə yii mə bi kɔɔ inòṅé ji kaa a wa'à yè'è aà.

A ṅḡiṅ ṅḡiṅ, kaa à le ṅwa'à ànnù tsu ghaà bē.

³³ Bi le nd̄r̄isə atu yĩ kaa wa'à isa'à yĩ nī ànnù n̄iṅkon sa'à. Mbə wò a swonə ànnù nlonə ṅgwè'è yĩ aa ɛ?

Nlon mə n̄tswènt̄i yĩ fàa atu nsyè ì lwĩ'ĩ mê aà.”

³⁴ ṅgàṇàfà'a Mfɔ Ethiopia wa a betə Philip mə, “ṅgàṅtoò Nwĩ ghú a ghàa laà nlon aa wò aa ɛ? A ghàa aa nlon ṅgaa yĩ kè nlon ṅgaa ṅud̄an aa ɛ?”

³⁵ Philip a tigə n̄loginə ṅka ṅghaa, n̄loginə nī àdigə àṅwà'ànə ma yũ a nswon ntoò Yesu yĩ nsiginə ya ghu mbô.

³⁶ Ajàṅ mə bo yu le si tigə nzinə nsigə ṅghèè wa a m̄n̄jĩ aa, bo le ṅghèè òywe'e a adigə yii mə ṅkĩ le ntswe ghu, ṅgàṇàfà'a Mfɔ Ethiopia wa a swon a mbo Philip mə, “ṅkĩ ghúlà, àyoo yii mə mbə a k̄i mə tá bi tsuu a gha a ṅkĩ murə aa, à nī à kè aa ɛ?” [

³⁷ Philip a swon ghu mbo mə, “Mbə bi ti murə gho a ɲkì mə mbə ò bii nî ntì ghô tsimè.”

A kwi'i mə, “Mè bii mə Yesu Kristo à nî Mu Nwĩ.”]

³⁸ A le ntigə nswon kaligə wa a təə, bo Philip fɛ'è ñsigə ɲkuu wa mûm ɲkĩ, Philip a tigə m̃murə yi wa a ɲkì.

³⁹ Nòò wa mə bi le mfɛ'è wa a mûm ɲkì aa, Azwĩ Mmà'àmbi a logè Philip ɲghɛɛ nî ghu. Ngàɲàfà'a Mfò Ethiopia wa a ghə mə yu kî lèntə, kaa wa'à yi bû ɲyə, lâ nlo ntigə ɲghɛɛ ñii, ɲluu nî ɲidorə.

⁴⁰ Philip à ghə mə yu kî yə, ntigə ntswe yi bə a ala'a Azotus. A tsyà mə ghu ɲka ɲghɛɛ aa, ntigə nseensə nî ntòò yĩ ñsiginə ya a nî itòò tsim j̃ii mə i le ntswe a m̃anji aa, m̃bɔɲ ɲghɛɛ kù'u a ala'à Kaisaria.

9

Ajàɲ ỹii mə Yesu à le tsi'i Paul a bəɲkə ntì yi aà

¹ Saul à le mbù ɲghɛɛ nî m̃b̃ii m̃mi'i tsi'ĩ àtù yi, ɲka'atə nî ɲg̃ɲyeg̃ənnù Mmà'àmbi jyâ, ñswonə nî mə yu ka zwitə waa. A le ɲghèè a mbèe ɲgàɲmà'a Nwĩ yĩ ɲwè

² ñswon ghu mbo mə tâ à ɲwa'anə àɲwà'ànə ỹii mə a figitə ɲù ỹii mə yu nî ghu aa, m̃fa mə tâ yù ghɛɛ m̃fa a mbo ndaɲghotə baYuda a Damascus; t̃ă bɛɛ mə yu ghɛɛ nyə bə b̃i tsu, m̃b̃aɲnə kə b̃aɲgyè, b̃ii mə bi yònə M̃anji wa aa, yu tswatə waa, ɲkwere m̃bi ñi bu a Yerusalem tsò ɲgàɲətsaɲə.

³ Saul à fɛ'è mə ɲka ɲghɛɛ a m̃anji, ɲghɛɛ ntigə ɲkuu a Damascus, ɲghə kî yə, ɲkà'à yĩ m̃ɔ'ɔ i wi'ikə nlo a aburə, ɲɲwa'akə ñsigə ɲke'e adigə ya mə à le ntəə ghu aa, ɲkarisə.

⁴ A wô a nsyɛ nyu'u ɲji ɲù i ghaà ghu mbo nswon mə, “Saul, Saul! O tso'ɔ akòrə ya aa nlon akə aa ɛ?”

⁵ A betə mə, “Aà wò wò le, Mmà'àmbi?”

“A nî mə Yesu wa ỹii o tso'ɔ akòrə ya aà,” ɲji ɲù wa i kwi'i ghu mbô.

⁶ ‘Lâ, b̃iɲə ɲkuu ɲghèe wa ɲjò'ò àla'a. Wa bi ka swon ànnù ỹii mə ò ka ghìrə aa a mbo wò.’

⁷ Bə bya b̃ii mə bo bi Saul le si z̃inə aa le ntəəntə tsi'ĩ a ts̃itsi. Bo le nyu'u ɲji ɲù wa kaa k̃i'ì ɲù b̃aɲnə nyə.

⁸ Saul a b̃iɲə wa a nsyɛ, ɲɲa'a mi'ĩ mi, lâ kaa ɲk̃i'ì ñi ìdìgè b̃aɲnə nyə. Maa ajàɲ bi tigə ñtswa nikwɛɛ ñi ɲghɛɛ ñi ghu a ala'a Damascus.

⁹ A le ntswe ɲjwi ji tarə kaa wa'à ñi ìdìgè yə. A ñi àt̃ii noò ma ỹu kaa à le ɲk̃i'ĩ ayoò tsũ ji, kaa ɲk̃i'ĩ ayoò tsũ k̃i nno.

¹⁰ Ngàɲyèg̃ənnù Yesu ỹi m̃ɔ'ɔ à le ntswe a Damascus, ìkũm yi i bə Ananias. Njəə təə təə i le nle yi, a yə Mmà'àmbi a

twoṇtè yi mə, “Ananias,” a bii mə, “Mè ghuà, a Mmà'àmbi

¹¹ Mmà'àmbi a swon gho mbo mə, “Bìnnə ntaṇtə nú yò ṇghɛɛ a Mfâṇnə yî Tsìnə, a nda Judas, m̃betə mə, ‘Nù wa mə à lo a ala'a Tarsus, ìkũm yi i bə Saul aa, à fè lɛ?’ Wa à tswe ghu, ñtsa'atə nî Nwî.

¹² Njèè tətətə i k̃i mē ñlɛ yi a yê ṇû yî m̃ò'ɔ, ìkũm yi i bə Ananias, a kuu ññɔṇsə mbo mi ghu nu mə tâ à bu ṇka nyə idigə.”

¹³ Ananias a kwi'i mə, “Taà, bə bî ghà'àtə bi ghàà mə a mbo mə nlonə ṇû ma ghû, ñswonə nî m̃buu ṇgi'i yîi mə ṇu ma ghû à di a nu bə bo a Yerusalem.

¹⁴ Tsîtsòṇ à zi a ala'a Damascus aa ñi àdà'à yîi mə à kwèrə a mbo bìlii bi ṇgǎṇmà'a Nwî mə yu zî baṇtə bə bitsim bii mə bi twoṇə nî ìkũm gho aà.”

¹⁵ Mmà'àmbi a swon ghu mbo mə, “Ghèè! Nlon mə m̃ tsò'ò mē yi mə tâ à ka mfa'a a mbo m̃, a ṇghìrə mə tâ bitizî Nwî bo b̃if̃ɔ byaa, bo bi baIsrael, tâ bi zi ìkũm ghà.

¹⁶ Tsi'î m̃, ñi ìtu ìbii nú gha, m̃ ka di'i ṇgòṇ ṇgi'i tsim yîi mə à ka tigə yə m̃bi'i ṇkwitû gha aà.”

¹⁷ “Maa ajàn, Ananias a ghèè ṇkuu wa a mûm nda mə Saul à lɛ ñtswe ghu aa, ññɔṇsə m̃bô mi ghu nu, ñtwoṇtə yi mə, ‘Ndîm ghà, Saul,’ Mmà'àmbi à too ghà, m̃bə Yesu wa yumbon mə à k̃i zi a mbo wò, wa a noò mə ò k̃i si zî faà aà. A too gha mə m̃bə ò bú ñyə idigə, tâ Azwî Nwî ki ñlwensə ghô.”

¹⁸ Tsi'î maa noo, ṇjoo ji m̃ò'ɔ, tsi'î tsò ìbàrə m̃bwè, i lô a mi'i Saul ṇwokə, a bú ṇka nyə idigə. Ntigə m̃biinə ntəə bi murê yi a ṇk̃i;

¹⁹ àjàṇ yîi mə à lɛ ṇji m̃ji aa, m̃it̃i mi mi bú ṇkuu fu.

Ajàṇ mə Saul à lɛ swon annù Nwî a Damascus aa.

Saul à lɛ ñtswe m̃itugə mi njwi m̃i m̃ò'ɔ bo bi ṇgǎṇyèg̃ənnù Yesu jya a ala'a Damascus.

²⁰ M̃biinə ñtsinə ṇghɛɛ a ndaṇghòtə baYuda, ñlɔginə ṇka ñswon ni mə Yesu à ñaṇsə m̃bə aa tsi'î Mu Nwî wà.

²¹ Nù ñtsim yîi mə à lɛ nyu'u aa, ànnù k̃òntsu a k̃ò ñtsũ yi, bo tigè ñlɔginə ṇka m̃betə ni mə, “A s̃i yu wa yîi mə à k̃i si zwitə ñi bə bii mə bi twoṇə nî ìkũm Yesu a Yerusalem aa bə aa ɛ? Tigə à k̃i ñzî faà aa ñlon aa tsi'î ànnù ma ya, mə yu zî baṇtə bə ma bya i bii fa a mbo bìlii bi ṇgǎṇma'a Nwî aa ɛ?”

²² Là Saul a ku'ùsə ññiṇtə m̃it̃i mi ñswon ñi ànnù Nwî tsi'î ñi m̃idà'à, ìlensə innù j̃i mə à lɛ si fa, a ndi'i mə Yesu

à le nnaɲsə mbə Ayo'ò Nwĩ wa aa, i le ntii si'i si'i a mbo baYuda bii mə bi le ntswe a Damascus aa a nligìtê.

²³ Mitugə mi njwi mĩ ghà'atè mĩ mɔ'ɔ mi tsyà mē, baYuda bi boontè ntantə a ajànə bi ka zwiṭə Saul,

²⁴ lâ bi le ɲkɛ'ɛnə annù yĩi mə bi tantə aa ghu mbô. Bo tigè mbe ni ntsũɲkya njò'ò ala'a wa nĩ tugə bo bĩ si'inə mə bi zwiṭə yi.

²⁵ A yĩ mbə a nĩtugə yĩ mɔ'ɔ, ɲgǎɲàkòrè Saul, bi logè yi mbwi mborə a nĩ ɲkya wa mə bi le mbɔɔ ɲkarisə a ala'a ya ghu aa, nniɲə yi a mùm ɲkyè ntigə mfe'esə nsigisə a nɲim ɲkyâ.

Saul a Yerusalem

²⁶ Saul a gheè a ala'a Yerusalem, ɲywiɲtə mə yu kuu a titii ɲgǎɲyɛgənnù Yesu, lâ kaa bo le wa'a waa bii mə à nĩ ɲgǎɲyɛgənnù Yesu, bo bi tsim le si bo'ɔ nĩi.

²⁷ Barnabas à le nzi ɲkwetə yi, nlogə yi ɲkuu ni ghu a titii ɲgǎɲtoo Kristo jyâ. A kùù mə aa, ntɔ'otə a mbo bo a ajàn yĩi mə Saul à le nyə Mmà'àmbi a mǎɲji aa, ɲki nswon ajànə mə Mmà'àmbi à le ɲghàà ghu mbo aà. A le ɲki ɲkɛ'ɛnə a mbo bo a ajàn yĩi mə Saul à le nswon annù Nwĩ nĩ ìkũm Yesu a mbo bo a Damascus kaa ki'ì bo'ɔ aà.

²⁸ Maa ajǎɲ, Saul a tigè ntswe bo bo, ntigə ɲghaa ɲkarə nĩ idigè jĩ ghà'atə a Yerusalem, nswonə nĩ annù Nwĩ nĩ ìkũm Mmà'àmbi kaa ki'ì bo'ɔ.

²⁹ A le si ghàà ɲkii nswuɲnə bo bi baYuda bii mə bi le si ghàà nighàà ni baGrikia aa, bo le ywiɲtə mə bi zwiṭə yi.

³⁰ Ajàn mə bɔɔ bi Kristo bi le nzi ma yũ aa, bo logè Saul, nsigə ɲghɛɛ ni ghu a ala'a Kaisaria, ntigə ntsyasə yi a ghèè a Tarsus.

³¹ A bə ajàn yĩi mə a le ntigə mbə aa, ɲghotə a ala'a Yudea, bo bi a Galilea, ni Samaria, i tswe nĩ mbɔɔnə nĩ àtiɲ noò. Nyon a nɲim a ajàn yĩi mə Azwĩ Nwĩ a le ntswe ghu aà, mitii mi le ɲkuu ghu, i kii ɲkwe a nĩ ndùù bə ɲgha'atə ɲghɛɛ a ajàn yĩi mə bo le si nzi nĩ àkòrè nit təə yaa mɔ'ɔ nĩ Mmà'àbi aà.

Peta a ala'a Lydda bo a Joppa

³² Peta à le si ghaa ɲkarə nĩ idigə tsim, a bə a noò mɔ'ɔ a ghèè mə yu ghèè ghanṭə bə bi Nwĩ bii mə bi le ntswe a Lydda.

³³ A ghèè mə ghu aa, ntsi'i ɲũ yĩ mɔ'ɔ yĩi mə ìkũm yi le mbə Aeneas, a bə mbwènkè, le bon à tsyà mə ilòò jĩ nifwaa kaa a ki'ì a mbiinə a kuu zĩ.

³⁴ Peta a swon ghu mbo mə, "Aeneas! Yesu Kristo à ghìrè mô ò ti. Biinə a ndəɲ nnaɲsə ikuu ghô." Tsi'ĩ maa noò, Aeneas a li mbìnə.

³⁵ Ngòṅ bè b̀tsim bìi m̀ə bi l̀e ntswe a ala'a Lydda aa, bo bi a ala'a Sharon aa, bi ỳə yi, m̀b̀əṅkə m̀nt̀i myaa mbii Mmà'ambí.

³⁶ Màngyè ỳi mò'ò à l̀e ntswe a ala'a Joppa, m̀b̀ə ṅgàṅyèg̀ənǹ Yesu, ik̀um yi i b̀ə Tabita, (ik̀um yi ni ǹghàà ni bakGrikia i l̀e m̀b̀ə Dorcas, ǹji'í ik̀um ỳi wa i b̀ə m̀ə ṅgyà). A l̀e si naṅsə ṅghirə ǹi inǹu j̀i sigìnə, m̀fa ṅgòṅ nòò yi ntsim a ṅkwetə ṅgàngi'ì.

³⁷ A b̀ə maà noò a ẁò ǹghòò, ṅkwo. Bi l̀e ǹs̀i'í yi nǹəṅsə ǹi nd̀anikàn ỳi mò'ò.

³⁸ Kaa agha'a Joppa kaa a l̀e wa'à sà'à si'í a nl̀ə a Lydda ṅghɛ ghu. Ajànə m̀ə ṅgàṅyèg̀ənǹ Yesu jya a Joppa i l̀e nyu'u m̀ə Peta à tswə a Lydda aa, bo l̀e ntoo mb̀aǹnə ji baa m̀ə bi ghɛ nlensə ṅk̀i ghulà ghu mb̀ò, “B̀i'í bu'ú mb̀ò, ẁəṅsə ǹzi ntsi'í yi'í.”

³⁹ Maa ajàn, Peta a burə m̀biinə ṅghɛ bo bo. Bo bo ghèè m̀ə ku'u ghu, bi logè yi ṅk̀ò'ò ṅghɛ ni ghu wa a ndanikàn. B̀ikwí'í bi b̀angyè bi tsim bi l̀e ǹz̀i ṅkarisə yi, ǹtigə nyə'ə, nd̀i'í ǹi it̀sə'ə j̀i m̀à'à, bo bi ik̀utə j̀i m̀ə Dorcas à l̀e si ta a mbo bo a noò ỳi m̀ə à l̀e ntswe nt̀i aà.

⁴⁰ Peta a furə waa m̀ə t̀a bi f̀e'ekə wa m̀um ǹja'anda ya ỳi m̀ə bo l̀e ntswe ghu aa t̀si'í bi tsim. Nswetə miku'utə mi a nsyè, ǹtsà'atə Nwí, m̀b̀əṅkə nlii aku ṅú ya nswon m̀ə, “Tabitha, b̀iinə a ndəṅə!” A ṅa'atə m̀i'í mi nyə Peta ghu, m̀biinə ntswe.

⁴¹ Peta a ǹansə ab̀ò yi ntswa yi ghu, a b̀iinə ntəə. A tigè ntwon b̀ə bi Nwí bya bo bi b̀ikwí'í bya, m̀bu nd̀i'í yi a mbo bo a ajàn ỳi m̀ə à tswə nt̀i aà.

⁴² Ngàn ma ỳú i l̀e nsèènnə ṅkarisə ala'a Joppa t̀si'í tsim. B̀ə bi ghà'atə bi bìi Mmà'ambí.

⁴³ Peta à l̀e ntigə ntswe mitugə m̀i njwi m̀i ghà'atə a Joppa bo bi ṅgàn nùgè ṅguù ỳi ik̀um yi i l̀e m̀b̀ə Simon aà.

10

Peta bo Cornelius

¹ Ǹu ỳi mò'ò à l̀e ntswe a ala'a Kaisaria ik̀um yi i b̀ə Cornelius, m̀b̀ə atu nd̀amànjòṅ b̀isogyè (tsò 100) bìi m̀ə bi l̀e nlo ala'a Itali aà.

² A l̀e si gha'asə ǹi Nwí ṅk̀i mbo'ò ǹi bo bi ṅgwè'è ỳi, ṅk̀i ntsa'atə ǹi Nwí ṅgòṅ b̀inòò b̀tsim; m̀fa ǹi njoo j̀i ghà'atə ṅkwetə ǹi baYuda bìi m̀ə b̀ə l̀e m̀b̀ə ṅgàṅəfumə aà.

³ A l̀è m̀b̀ə ni b̀inòò bi tarə a njwi ỳi mò'ò, ǹjəə təə təə i l̀e yi a ỳə angel Nwí a z̀i ntwonṅə yi m̀ə, “Cornelius!”

⁴ A t̀e'ɛ m̀i'í mi a nu angel wa, mbo'ò, ǹswon m̀ə, “Taà, à ǹi à k̀ə?”

Angel wa a kwi'i mē, “Wa Nwĩ à bèèntè mē atsà'atè yo yā bo bì ñjoo jii mē o fa nì a mbo ñgànǎfūmā aà, ñtigē ñwa'atē a gho nloò nī mǎfā àkwi'ĩ.

⁵ Tsĩtsòñ, too bē ala'a Joppa a nu nù yĩ mō'ō yĩ mē ìkũm yi nì Simon Peta aà.

⁶ A nī ñgĩ a nda Simon, nù nùgē ñgùù yĩ mē ndùgē yĩ ì tswe a aghēñē miyaa aà.”

⁷ Angel wa mē à lē ñghàà ghu mbo aa à lò mē, Cornelius a twon ñgǎñǎfā'ā jì jì baa bo nù sogyē yĩ mē à lē sī bē nī ñkī mbē ñū yĩ à lē sī bō'ō Nwĩ yī ñgaa aa,

⁸ ñswon innù tsim a mbo bo, ñtigē ntoo wa a Joppa.

⁹ Abèè a fù'ù mē aa, bo ghèè, ñghèè ñka nywe'e a Joppa, Peta a ñkō'ō ñghèè a atunda a noò ñsi'i noò a ntsà'atē Nwĩ.

¹⁰ A kò'ō mē ñghèè ñka ntsa'atē Nwĩ aa, ñjì ka nyanē nī, a ka nloò ayoo a ñjì. Lā noò yĩ mē bì kà mē aa laa miji mya aa, ñjèè tē tē i kà ñlè nī.

¹¹ A yē àbùrè a ña'anè, a yē àyoo yĩ mē a lē sī kīrē tsi'ĩ tsǒ àbà'a atsè'è, bì ntswa mibùù mī mī ñikwà aa, a sigè nī atu nsyē ghu nsĩ.

¹² Mbuu naà ñgèè tsim bo bì ñjoò tsim jii mē i ñànñè a nsyē aa, nī bìsīñ bitsim bìi mē bì darē ñikàn aa, i lē ntswe wa nī àbà'a atsè'è.

¹³ Njĩ nù yĩ mò'ō i ghaà ñswon mē, “Peta, bìnē nzwitē ñkurè.”

¹⁴ Peta a swon mē, “Ñnyā gha Mmà'àmbĩ! Kaa mē lèè wa'ǎ ayoo adànē yĩ tsu kē ñjoo jì fwè ma jù jì tsu mī sī laa aa kurè.”

¹⁵ Njĩ ya i ku'ùsè ñswon ghu mbo mē, “Kaa a sī bōñ mē tâ ò ka ntwon njoo jii mē Nwĩ à nāñsē ñghirè i laa aa nī ñjoo jì fwè bē.”

¹⁶ Ajàn annù ma yū a lē ñkwatē ñghirē ñgaa jì tarē, bì tigē ñlogē abà'a atsè'è ya ñkō'ō ñghèè nī yu a aburē nī ñkonè.

¹⁷ Peta à kà mē aa ñkwa'atē nī àtu yi nlon ñjì'ĩ ñjèè ma yū aa, bon bē bya mē Cornelius à lē ntoo aa, bì lòò mē ndā Simon ya ñzĩ ñtigē ntē a ntsũ ñkyā.

¹⁸ Ntwon nī tì, m̃betē mē, “Ngĩ yĩ tsù à tswe fàa ndùgē yĩ mē ìkũm yi à nī Simon Peta aa ε?”

¹⁹ A lē mbē ma mùu noò aa, Peta a burē kī kwà'atē atū yi nlon ñjì'ĩ ñjèè tē tē yā. Azwĩ Nwĩ a swon ghu mbo mē, “Yē, bē bì tarē bì tē a ntsùbù'ù nloò nī ghō.

²⁰ Bìnē la, ñtsuu noò i ghènsè, ñyonē waa tâ bũ bo ghèè, nlon mē a waa aa tòò mē.”

²¹ Peta a bìnē m̃fē'ε ghèè ñkwetē bē bya nswon a mbo mē, “A nī mò nù wa mē nī lòò aà. Nī zĩ aa a ya ε?”

22 Bi kwi'i ghu mbo mə, “A too tamânjòn bîsogyè wa yîi ìkûm yi i ni Cornelius aa ntoo yi'i a mbo wò. Tamânjòn ma ghú a ni nù yîi mə innú ji i tsinə a kîi mbo'ɔ nî Nwî. BaYuda bitsim kîi mbeentə nîi tsi'î a annù nîkonè. Angel Nwî yîi à laa mǎnsə aa à swon ghu mbo mə tá à twonə gho tá ò zi a nda yu, tá à yu'u ànnù yîi mə ò tswe nî nswònè aà.”

23 Peta a logè bè bya bo bo kuu a nda yu ntigə nle ghu.

Abèè a fù'ù mē, a tantè nù yî bo bo tigè ñghɛɛ. Bɔɔ bi Kristo bî mɔ'ɔ a Joppa bi le nyònè waa bo bo ghɛɛ.

24 Bi logè ñjwi yî mǎfùurè ñghɛɛ ñkù'ù a Kaisaria, a adigə yîi mə Cornelius bo bi ñgwè'è yî ni ìkà'á ji jîi mə à le twon aa, bi le ntswe ghu nyu'utə aà.

25 Ajàn yîi mə Peta à le nzi ghə mə yu kuu aa, Cornelius a fɛ'è mboo yi, ñwo ghu mikòrè a kuu kuu mmii yi.

26 Lâ Peta a ɲɛɛ yi mbiinsə swon ghu mbo mə, “Təə a ndənə, məmboɲ mə laa ñki mbə tsi'î ñumìsònè.”

27 Peta a logìnè ntigə ɲghaa a mbo Cornelius a ajàn yîi mə bo yu tigə ñkuu ɲghɛɛ wa a nda aà. A kùù mē ñyə mə bè bî ghà'atè le ɲghotə ghu,

28 nswon a mbo bo mə, “Bù bitsim nî zî sigìnè mə, ñyonə nî ànnù Nwî baYuda, kaa mbə nù BaYuda a wa'à bîtizî Nwî ka ɲghantə kə ka mboonsə ntswe a adigə yî fùurè bo bo. Lâ Nwîngòn à dì'î mə a mbo mə mə tá mə tsuu nù tsù i lògè nî nù àdànè àdànè, kə nî nù yîi à sî laa aa bə.

29 A nî ñji'î ànnù yîi mə ò ghìrə ntoo mə bi twonə gha mə wǎnsə nzi kaa wa'à jɲkè bə aà. Mə tigə nlɔɔ aà mbètə wò mə ò tɛ'ɛ ntwon gha aa a ya ɛ?”

30 Cornelius a swon ghu mbo mə, “Tsîtsòn à nî ñjwi ji tarə a nî ajàn noò yulà mə mə le sî tsà'atè nî Nwî a mûm nda mə, nî bìnòò bi tarə a si'inə. Mə wî'íkè mē ghəə kî yə, nù a təə a nsi mə ñwɛ'ɛ itsə'è jî ñwèènə

31 nswon a mbo mə mə, ‘Cornelius! Nwîngòn à yù'ù mə atsà'atè yô, ñkîi nyə nî àfà'á yô a ajànə mə o fa nî ñjoo ñkwetə bè bîi mə bi lòɔ njoo aà.

32 Too nù tá à ghɛɛ a Joppa nlɔɔ Simon yîi bi twonə ni Peta aà. Simon Peta ma ghú à nî ñgì ñtswe a nda Simon yîi mə a nwugə ɲgùù, ndá yî i tswé a aghənə ñkì aà.’

33 A nî ñji'î ànnù yîi mə mə le mburə ntoo bə nswon mə tá ò zi aà, ò yu'u ñki wǎnsə nzi nî àbòɲenti. Tsîtsòn bî'inə tswe faà bi tsim aa a nsi mi'î Nwî nyu'utə ni a nyu'u ànnù tsim yîi mə Mmà'àmbi à figètə a mbo wò mə ta ò swon aà.”

Nìghàà ni Peta

34 Peta a logìnè ñka ɲghaa nswonə ni mə, “Mə zi tsi'î sigìnə mə Nwîngòn a lentə bə bi tsim aa tsi'î ñgǐ ɲgìɲ.

35 A nî ìtoò tsim a kwerə nî nù ntsim yîi mə a bo'c nîi nkii nghirə nî ànnù yîi a tsinə aà.

36 Nî zî ntoo yîi mə à le ntoo a mbo baIsrael aà, nseense nî ntoo yî n̄siginə ya yîi mə i fa mbɔɔnə aa, ntsya a nj̄m Yesu Kristo yîi mə à nî Mma'ambî mbî ntsim aà.

37 Nî zî ànnù yî wè yîi mə a le mfè'è a mbù'u Yudea ntsim aà, n̄loginə a Galilea wâ nòò mə Jɔn à le si sèensè nî ntoo ya nswon ni mə tâ bə bənkə m̄ntīi myaa nkwerə nk̄i aà.

38 Nî zî ànnù n̄lon̄ Yesu mu Nazareth, a ajàn yîi mə Nwî à le yɔ'c yi nî Azwî yî Làà nk̄i mfa m̄ida'a ghu mbo aà. A le si tigə nghɛ a idigə tsim nghirə nî innù j̄i siginə nk̄i nghurə nî m̄ghòò a nu bə b̄i mə Devil a le kwerə waa aà, n̄lon̄ mə Nwî à le ntswe bo yu aà.

39 Bi'inə ni biyəfə ni innù tsim j̄i mə à le nghirə a ala'a baYuda bo bi a Yerusalema aà. Bi le ntigə nzwitə yî, nkweentə yî a ati b̄an̄nə b̄an̄nə.

40 Là Nw̄ngɔ̄n a bú m̄bīnsə yi a ni n̄wo a nj̄m njwi ji tarə, nghirə kaa bə bitsim kaa wa'à yi yə,

41 a k̄i nyə tsi'î biyəfə b̄i mə Nwî à lèè m̄foo ntso'c waa aa, mbə bi'inə b̄i mə bi'inə le si j̄i nk̄i nno bi'inə bi yù wa noò mə à le mb̄in̄nə ni n̄wo aà.

42 A le mfa ndi'i a mbo bi'inə mə tâ bi'inə tigə nseense nî ntoo yî n̄siginə ya a mbo bə bitsim, nk̄i mb̄i n̄i n̄si n̄i n̄si mə à ni yu yîi mə Nwî à tsò'c mə tâ yù à bə nḡntsò'òtə m̄isa'a m̄i bə b̄it̄i bo bi b̄iku bi b̄e.

43 Nḡantoo Nwî i tsim i le si ghàa innù n̄lon̄ ngaà yî, n̄swon ni mə, nù ntsim yîi mə à n̄n nt̄i yi ghu nu aa, Nwî à ka l̄īnə ib̄i yi, a nj̄m ik̄um yi."

Ajàn̄ bit̄iz̄i Nwî le nkwerə Azwî Nwî aà

44 Tsi'î wa a nòò mə Peta à le mburə k̄i ghàa aa, Azwî Nwî a sigə a nu bi bi tsim b̄i mə bi le ntəə maa adigə nyu'utə n̄i ànnù yîi mə à le si si swon̄ aà.

45 A le mbə annù yî ȳyerə a mbo baYuda b̄i mə bi le nn̄i nt̄i waa a nu Yesu, n̄lo a ala'a Joppa nyon̄ Peta aa, a nyə mə Nwî à le nk̄i nswi'i m̄itə̄n̄ə m̄i m̄i mə à ni Azwî yî Làà aa, a nu bit̄iz̄i Nwî.

46 Nlon̄ mə bo le nyu'u bo tigə nghaa ni m̄ghàa m̄i f̄i, nk̄i ngha'asə n̄i Nwî. Peta a ghàa n̄it̄i n̄swon̄ mə:

47 "Bə bulà bo kwerə aà Azwî Nwî, tsi'î wa ajàn mə bi'inə le nk̄i nkwerə aà. Nù tsù à tswe ghu mə mbə a tsu'unə waa mə tâ bo tsuu nk̄i kwerə aa ɛ?"

48 Maa ajàn a tigə n̄swon̄ a mbo bo mə tâ bo kwerə nk̄i n̄i ik̄um Yesu Kristo. A m̄ansə mə aa bi tigə n̄swon̄ ghu

mbo mə tá à bu ntswe bo bo mitugə mi jwi mi mo'c mbon
mà'atə.

11

*Ajàn yïi mə Peta à le ntɔ'ɔtə annù Cornelius a mbô ñghòtə
a Yerusalem aà.*

¹ Ngǎjntoo Kristo jya a bo'c bìlîm byaa a mbù'ù Yudea aa
bi le nyu'u mə bìtizi Nwî bi kî mê mbii nighàà ni Nwî.

² Peta à bù mê ñko'c ghɛɛ fu a Yerusalem, bè bya bii mə
bi le si lòò ni mə tá bi ka ñjetə nî bìtizi Nwî aa, bi le ntigə
ntswa yî nî isa'a, ñghaantə

³ nswonə ni mə, “A gho aà a kî ghîrə àkə ò ghɛɛ a nda
bìtizi Nwî bii mə bì si waa ñètə aa ɛ? O ghɛɛ mê ghu, mbii
nji miji bu bo!”

⁴ Lâ Peta a logîné ntɔ'ɔtə innù tsim a mbo bo tsi'î àjàn yïi
mə i le mfɛ'è aà:

⁵ “Mè kî si tsà'atə Nwî a njò'ò ala'a Joppa, mè kà mê aa
ntsa'atə aa, ñjèə təə təə i lê gha, mè yê àyoò tsu a lô a aburə
ñka nsigə, mbə tso àbà'a atsə'ə yïi mə a burə ñgha'atə aa,
bi tswa ni mibuù mi mi nikwà, a sigə nzî ntəə a mbɛɛ mè.

⁶ Mè ləntə nyə mbuu naà tsim ghu, naà jî mà'atə, naà
ngɛɛ jîi mə ni naà mitsə'ə aa, bo bi njoo jîi mə i ñànə a
nsye aa, bo bi bìsin bitsim bii mə bi dàrə nikàn aà.

⁷ Mè yè mê aa, nyu'u nji nù i ghaà nswon a mbo mè mə,
'Peta, bîné nzwitə nkurè!’

⁸ Lâ mè swon mə, ‘Ñnyâ ghâ, mè tùu ghâ, Taà. Nlon mə
kaa mè lɛɛ ñwa'ă ayoo adànə àdànə yî tsu kě njoo jî fwè
ma jû jî tsu jî.’

⁹ Lâ ñji ya i bú ñghaa, a aburə, ngaa yïi i ywe'e ji baa aa,
nswon mə, ‘Kaa a si bôn mə tá ò ka ntwon njoo jîi mə Nwî
à nansə, ñghîrə i laa aa nî njoo jî fwè.’

¹⁰ Ajàn annù ma yû a le ñkwatə ñghîrə ngaa ji tarə, bi
tigə ñlogə njoo jya tsim mbu ñko'c ñghɛɛ ni ju fu a aburə.

¹¹ Mè ghèə kî yə tsi'î maa noò, mbânə jî mo'c ji tarə i
zî ñkuu wa a nda yïi mə bî'î le ntswe ghu aà, ñlo aa a ala'a
Kaisaria, a ajàn mə bi too waa a nu mè.

¹² Bo zî mê, Azwî Nwî a swon a mbo mè mə tá mè lo
ñghɛɛ, ntsuu lõ kî jînkə bê. Bîlîm ba buà bi nto'o mə bi lo
a Kaisaria aa, bi le nyònə gha bî'ibo ghɛɛ ñkuu wa nda nù
wâ.

¹³ Bî'î ghɛɛ mê ñkuu ghu nda, a swon ajàn yïi mə yu le
nyə angel wa a zî ntəə a nda yu, nswon mə, ‘Too bê a Joppa
tá bo ghɛɛ ntwon Simon Peta mə tá à zi;

¹⁴ à bə zî bon a ka swon ntoo yïi mə wò nî ñgwè'è ndâ yò,
bù bi tsim ka tsyà ghu i yweenə aà.’

15 A swòṇ mē laà, mē lōgìnē ṇka ṇghaa a mbo bo, mē kà mē aa ghaa, Azwī Nwī a sigē ṇkuu a nu bo, tsi'ī wa ajàṇ yīi mē a lē ṇkī nsigē ṇkuu a nu bī'inē a mbīi aà.

16 Ma mùu àjàṇ, mē tigē ṇwa'atē a ajàṇ yīi mē Mmà'àmbī Yesu à lē nswon aa, mē, 'Bē lē si kwērē aà ṇkī a mbo Jon, lá nī ka yī bàṇnē tigē kwērē aa bē Azwī Nwī.'

17 A naṇsē nlaa tsi'ī sigìnē mē à nī aa tsi'ī mìtēṇnē mya mīi mē Nwī à lē mfa a mbo bī'inē a noò yīi mē bī'inē lē nnīṇ mīntīi mī'inē a nu Mmà'àmbī Yesu Kristo aa mē Nwī à kī kī ntēṇē bītīzī Nwī bú ghu. Mbē a bē aa mùu ajàṇ, mē tigē nmbu mbē wò yī dàṇē mē mbē mē tsyá ṇkīi annu yīi mē Nwī à kī ghīrē a nu bo aa, mē tá à tsuu lō ghīrē aa ε?"

18 Ajàṇ yīi mē bī lē nyu'u Peta a swon lālā aa, bo lē ntigē ṇkentē waa, kaa wa'à isa'a ghu nu bù nlō. Nlōgìnē ntigē ṇgha'asē nī Nwī, nswonē nī mē, "Nwī à kī mē mbi mfa abwarē a mbo bītīzī Nwī mē tá bo bēṇkē mīntīi myaa ntswe nī ntswētīi."

Ṇghòtē a Antiokia

19 Bē bya bīi mē bī lē nsēēnē ṇlon mē bī lē ntigē ntso'ō nī àkòrē yaa wa noò mē bī lē nzwitē Stephen aa, bī lē mfē'èkē ṇghēṇkē a idigē idigē. Bī mō'ō bī lē ṇghēṇkē a Fonikia, bo bī a Cyprus, bī mō'ō bī kī ṇghēṇkē a Antiokia. A ajàṇ yīi mē bī lē ntigē nsēēnē ṇghēē laà aa, bī lē ntigē nswonē nī ànnu Nwī nī itoo mà jū, lá nswonē nī ntoo ma yū tsi'ī a mbo baYuda.

20 Lá bī mō'ō a tītī bo bīi mē bī lē nlō a Cyprus bo bī a Cyrene aa, bī lē ṇghēē a Antiokia, nlgìnē ntigē ṇkīi nswonē nī ànnu Nwī a mbo baGrikia, nswonē nī ntoo yī n̄sigēnē ya nlon Mmà'àmbī Yesu a mbo bo.

21 Mmà'àmbī à lē nnīṇ abō yi nī ànnu ma yū mē bo lē si swon aa, ṇghīrē bē bī ṇghà'à gha'a bī bēṇkē mīntīi myaa nnīṇ a nu Mmà'àmbī.

22 Ṇghòtē a Yerusalem ì lē nyu'u annu ma yū yīi mē a lē mfē'è a Antiokia. Bī yù'ù mē, ntoo Barnabas a Antiokia.

23 A ghēē mē ghu, ṇyē ajàṇ yīi mē Nwī à lē nnīṇ mbōōnē a nu bē ghu aa, ntigē ndorītē; ṇdī'itē waa bitsim nswon mē tá bo tē'ε atú yaa nī ànnu Nwī, ṇka yonē nī Mmà'àmbī nī n̄tīi waa tsīmē.

24 Barnabas à lē mbē ṇū yī n̄sigìnē, ṇluu nī Azwī yī Làà, bo bī nī àbīintīi. Bē bī ghà'à ṇgha'a bī lē ntigē mbēṇkē mīntīi myaa, n̄zi a mbēē Mmà'àmbī.

25 Barnabas à lē ntigē mbu nlō ṇghēē a Tarsus a nlō Saul ghu.

²⁶ A ghèè mē ñlɔɔ nyə, ntigə nlogə nzĩ ni ghu a Antiokia. A atũ ñlòò yĩ fùùrè bo ma bũ bi baa bo lɛ ntigə mboontə bo bi ñghòtə ya a Antiokia, ñdĩ'ĩ nĩ ñnɔ̀ò bē yĩ ghà'atə ghu. A lɛ mbə aa a Antiokia mə bi lɛ mfòò ñloginə ntigə twonə nĩ ñgǎnyəgənnũ Yesu jya ni biKrisènə.

²⁷ Ma mùu noò ñgǎntoo Nwĩ jĩ mɔ'ɔ i lɛ nlò a Yerusalem ñsigə nzi a Antiokia.

²⁸ Yĩ mò'ɔ yĩ mə ìkũm yi i lɛ mbə Agabus aa, a biìnè ñtəə a ndəŋ nghaa nĩ àdà'a Azwĩ, ñswon annũ yĩ mə Azwĩ a lɛ mitə ghu mbo aa, ñswon mə mĩkwenə yĩ ñwè à ka kuu a mbĩ ñtsim. (Ma yuù ànnũ a lɛ mfɛ'è aa a noò yĩ mə Klaudius à lɛ mbə Kaisa aà.)

²⁹ Ñgǎnyəgənnũ Yesu jya i lɛ nlèə mə tá ñù ñìbò waa yĩ mò'ɔ yĩ mò'ɔ tá à gaansə mitĩ mi ntoo ayoo yĩ mə mbə a fa aa, tá bi kwetə bilĩm byaa bii mə bi lɛ ntswe a Yudea aa ghu.

³⁰ Bi lɛ ghìrə ma yuù ànnũ, ntigə ntoo Saul bo Barnabas bo ghèè mfa ñkabə yĩ mə bi lɛ ntswa'atə aa a mbo bilĩ bi ndānwĩ.

12

Ajàŋ yĩ mə bi lɛ mbù ñka ntso'ɔ nĩ àkòrə ndānwĩ aà

¹ A lɛ mbə ma mùu noò aa Mfò Herod a loginè ñka ntso'ɔ nĩ àkòrə bè bĩ mò'ɔ a ñghotə.

² A lɛ ñghìrə bi tswá Jems muma bi Jon ñzwitə ni munwĩ ñtsò.

³ A yə mə mayũ ànnũ a lɛ mbòŋ baYuda, mbũ ñghìrə bi tswá Peta. (Mayũ ànnũ a lɛ mfɛ'è aa a noò ñjwĩ Abaa Tiko'ò).

⁴ Bi tswà mē Peta aa, ñghèè ñniŋ yi a ndātsanĕ, mfa yi a mbò ìkhirə bĩsogyè bi ñikwà ji ñikwà mə bi ka mbe. Herod à lɛ nlèə mə yu ka fi'isə yi tá bi sa'a yi a nsi bè aa a noò yĩ mə bĩ jĩ mē Passa aà.

⁵ Ma mùu ajàŋ, bi lɛ ntigə nləə Peta wa ndātsanĕ. Lā ñghòtə i lɛ si tsà'atə nĩ Nwĩ tsi'ĩ ñitĩ ghu atu, kaa wa'à kaà.

Ajàŋ yĩ mə angel à lɛ mfi'i Peta a tsan aà

⁶ A bè mē ñitugə a njwi yĩ mə àbèè ka fu'u tá Herod swon tá bi fi'isə yi aa, Peta a nŋ m̃bwii a titĩ bĩsogyè bi baa, bi tĩŋnə yi ni bĩtsen bi baà. Ñgǎmbē àtsan i lɛ ñki təontə a tssũbũ'ũ, mbe nĩ idigè.

⁷ Angel Mmà'àmbi à lɛ ñwĩ'ìkè ñzi ntəə wa ndātsan, ñkà'à i ta ghu, ñghìrə idigè i fu'ũ. Angel wa a tswá àbè'è Peta ñtsigitə a biìnè, a swon ghu mbo mə, “Wàŋsə mbìnné!” Bĩtsen bya bi fèŋkè ghu mbo ñwòkè.

⁸ Angel wa a swon ghu mbo mə, “We'ε itsə'ê jo bo bi ntâm jô.” Peta a ghîrê tsi'î maa ajàn mə à swon aa. Angel wa a bú nswon ghu mbo mə, “Lim akutè yo ya a nu wò ñka nyonè nàa.”

⁹ Peta a yonè yi bo yu fε'è wa ndâtsanjè. Kaa Peta à lε wa'à zi mə ànnù yîi mə a lε si fε'è aa a lε mbə aa tsi'î ànnù nîŋkonè. A lε mbàŋnè ñka mɔontə bə ni mə á lε si lε ní ñjèè təə təə nle nîi.

¹⁰ Bo yu gheè ntsya akhîrè bîsogyè bi mbê idigə yi mbîi, ñki mbu ntsyà yî àyòntə, m̀bɔŋ nghεε fε'è wa nî ntsübù'u atii wa yîi mə i lε si lîi ni mûm ala'a aa. Bo zî mē nywe'e ghu, àbà'à ya a ghesè ñja'anə tsi'î yumbɔŋ a mbo bo, bo tigè ntsya mfε'è ñkuu a mfâŋnè yî mò'ɔ ntigə nsigə nghεε ghu. Bo yu kà mē aa ntəə wa mfâŋnè nsigə nghεε aa, angel wa a wi'îkè n̄ma'atə yi.

¹¹ Atu Peta a wi'îkè n̄laa, a zî ànnù yîi mə a ghîrə yi aa, nswon mə, “Tsîtsòŋ mē zi mə à nî tsi'î ànnù nîŋkonè! A too Mmà'àmbi ntoo angel yî mē tâ à zi ñkwɛrə gha a mbo Herod, i ghîrə tâ mē tsuu annù yîi mə baYuda bi kà'à ni mē bi ka ghîrə a nu mē aa lo yə.”

¹² A yè mē laà, ntigə nghεε a nda Mary, ndè bi Jon wa yîi ikûm yi yî mò'ɔ lε mbə Mark aa. Bè lε nghotə ghu tsi'î bi ghà'àtə n̄tswe ghu n̄tsa'atə nî Nwî.

¹³ A ghèè mē ghu, ñkwentə n̄tsū abà'à yi abεε, mumàŋgyè yîi mə à lε si fà'à wa nda, ikûm yi i bə Rhoda aa, a bii, nzi a ñja'a abà'à yâ.

¹⁴ A zî mē nyu'u nji Peta n̄zi, n̄tîi yi i burè n̄nan̄sə nluu ni n̄dorə a bāŋnè n̄ma'atə Peta, kaa wa'ă abà'à ya ñja'a mē tâ à kuu, mbu ñkhè m̄bii fu a nswonə a mbo bə bya mē Peta à təə a n̄tsūndā.

¹⁵ Bè bya bi yù'ù mē laà, nswon ghu mbo mə, “O baanə aà bàànə?” La a ku'usè ñghaa tsi'î n̄i t̄i n̄swon mə à ni tsi'î ànnù nîŋkonè. A bù mē n̄swon laà, bo tigè n̄swon mə, “A n̄i angel yî.”

¹⁶ Bo lε si ghàà laà aa, Peta a bāŋnè ntəə wa n̄tsūnda ñkwentə. Bo ghîrə mē, ñghεε ñja'a abà'à yâ. Bo ñà'à mē nyə yi, ànnù a burè n̄tsya waa!

¹⁷ Peta a kɔ'ɔsə àbô yi ndi'i mē tâ bo tsuu ki ghàà, ntigə ntɔ'ɔtə a mbo bo a ajàn yîi mə Mmà'àmbi à lε nghîrə angel yî a zî m̄fi'i yi wa ndâtsanjə aa. A tò'ɔtə mē m̄man̄sə, n̄swon a mbo bo mə, “N̄i tigə nswon a mbo Jems bo bi a mbo b̄lîm b̄l'inè.” N̄tigə nlo ñghèè yi a adigə dāŋ.

¹⁸ Abèè fù'ù mē, idigə i tigè n̄tsa'a tsi'î tsà'à a titi b̄isogyè bya, bo tigè ñwa'a ni mē a Peta aa a ghîrə àkè lε!

¹⁹ Herod a swon bi lò Peta, nìlò kaa wa'à yê. A tigè nghirè bi twon bìsogyè bya, a betə waa yî mò'ò yî mò'ò ànnù yî mē a ghirè mē tā bì wa'ă Peta bú nyə aà; nghirè bi zwitè waa bi tsim.

Ma yuà ànnù à fè'è mē, Herod a lô a Yudea nìsigə nghèe a Kaisaria ntswe ghu.

Ajàn yîi mē Herod à le nkwo aà

²⁰ Ntòn Herod i le si nanse nlwi ni a nu baTai bo bì baSidon, bo tigè nghotə waa nghèe a nyə yu. Bì ghèè mē, nìfoo yə mē bo lətə Blastus yîi mē à le mbə ngànjafà'à yî n̄wè a mbo Herod, n̄lentə n̄i n̄tò'ò aa, nghirè mē tā à kwetə waa. Bo ghìrè mē laà, n̄tigə nghèe a mbèe Herod mē tā à ghìrè tā bo bo tswe n̄i m̄bòonə, n̄lon mē m̄j̄i myaa mi le si lò aa a ala'a mfò Herod aà.

²¹ Bì le nkà'a njwi yî mò'ò Herod a wè'è ìtsè'è nifô ji, nkò'ò n̄jan̄nə a abərə yu, nḡhaa a mbo bè byā.

²² A ghàà mē aa, bi tigè m̄bwitə n̄i yî, n̄tɔŋnə nswon ni mē, “Kaa à s̄i n̄j̄i n̄u yulà bē, à n̄i n̄j̄i nwī!”

²³ Angel Nw̄ngd̄on à le mburə nḡhensə nzwitə Herod nḡaa yî m̄fùurè nlon mē kaa à le wa'ă Nwī gha'asə aà. Ìj̄òŋnə i kuu ghu nu, nkurə yî, a tigè nkwo.

²⁴ Annù Nwī a le nḡhèè n̄i m̄b̄i n̄sɛnə, bè b̄i ghà'atə bi b̄i Nwī.

²⁵ Barnabas bo Saul bi le m̄m̄ansə ifà'ă waa yîi mē bi le ntoo waa mē bì zi mfa'a aa, n̄tigə nlo Yerusalem nḡhèe waa. Bo kà mē aa nḡhèe aa, n̄lògè Jon Mark bo bo ghèè.

13

Ajàn yîi mē bi le ntsò'ò Barnabas bo Saul ntoo waa tsò b̄imissionari aà

¹ Maa noò a n̄i nghotə a Antiokia, nḡǎntoo Nwī bo bì nḡǎnd̄i'ì ànnù Nwī j̄i mò'ò i le ntswe ghu: Barnabas, Simeon yîi mē bi le si twon n̄i n̄i n̄ngà aa, Lucius yîi mē à le mbə n̄u Cyrene aa, Manaen mē le nkwe bo Herod yîi mē à le mbə Gūmnàà aa, n̄i Saul.

² Maa noò bo le si gha'asə n̄i Nwī nk̄i ntswe ti j̄i, Azwī Nwī a swon a mbo bo mē, “N̄i tso'ò Barnabas bo Saul mfa a mbo mē a mfà'ă àfà'ă yîi mē mē twonə waa mē tā bo ghèe mfà'ă aà.”

³ Maa ajàn bo tigè ntswe ti j̄i, n̄tsà'atə Nwī, n̄nɔŋsə mbò myaa a atu bo, n̄tigə ntoo waa.

Afà'ă yaa a Cyprus

⁴ Azwī Nwī a tòò mē waa laa, Barnabas bo Saul sigə nḡhèè a Seleucia n̄tigə nk̄uu aban ghu nḡhèe a k̄in nk̄i a Cyprus.

⁵ Bo ghèè mē ñku'u a Salamis aa, ñswon ñghàà ni Nwí ghu a mûm ndânghotê baIsrael. Bo le nlògè Jon Mark mē tâ à ka ñkwetè waa.

⁶ Bi dānsè mē kīñkī wa ñghèè ñywe'e a Paphos, ñtsi'i ñù majìkè yī mō'ō mē ñkūm yi i le mbə BarJesus, BarJesus ma ghū à le mbə ñū baYuda yī mē à le mbə ñganntoo Nwí mbwe'esè aa.

⁷ A le mbə nsūkà'a Gūmnàà yī mē ñkūm yi i le mbə Sergius Paulus aa, Gūmnàà ma ghū à le mburə mbə tsi'i ñù māt̃syè. A le ntwon Barnabas bo Saul mē tâ bo zi nyè yi, ñlon mē à le si lòo nyu'u ñghàà ni Nwí aa.

⁸ Lá Elymas, ñù ñghirə majìkè wa (ñlon mē à nī ñji'i ñkūm yi ni ñghàà ni Grikia aa) a tuu, ñlòò ni mē tâ Gūmnàà wa tâ tsuu ànnù yī mē Saul bo Barnabas le nzi ni yuu aa bii.

⁹ Lá Saul yī mē bi kī ntwon nī ni Paul aa, a luu nī Azwī Nwí, ñte'ε nīlī'i ni a nu ñū majìkè wa

¹⁰ ñswon mē, “Mu Devil ghulà! O ni ñukìbàa ñnnù tsim jīi mē i tsinə aa. O luu nī ñbən mbwe'esè tsim nī àbì'ìntī, ñlòò nī ñka mbəñkə ànnù ññkon Mmà'àmbi a ni àbāñnənnù! Kaa mbə ò wa'à kentə aa ε?”

¹¹ Tsītsòn, ñdoo Nwí i ka kuu a atu wò; ò ka fè'ə, kaa wa'à ñnòò bú ñka nyè ni nòò yī mò'ô.” A ghèsè mē ñswon laà ñghəə yu kī mānsè, àfè'ə a kuu ghu mī'i, a tigè ñmōorə nī ñdìgè ñlòò nī ñū mē tâ à tswa abo yi ntigè ntsyasə.

¹² Gūmnàà wa à yè mē annù yī mē a le mfè'è aa, ñññtī yi a nu Kristo ñlon mē à le nyerə si'i si'i a nī ànnù yī mē Paul à le ndi'ì ñlonə Mmà'àmbi aa.

Antiochia a mbù'u Pisidia

¹³ Paul bo bi ñgāñkòrə jī bo bú ñkuu aban ñghəə a Perga, yī mē à le mbə mûm ala'a yī ñwè a Pamphilia aa. Bo kùù mē ghu aa, Jon Mark a ma'atè waa ghu mbu mbī fu a Yerusalem.

¹⁴ Bo lô a Perga ñtigè ñghəə nī mbī ñghəə ñkuu a Perga, a ala'a Pisidia. A bə mē a ñwīngòn ala'a aa, bo ghèè ñkuu a ndânghotə baIsrael, ñtswe a nsyè.

¹⁵ Bi twòn mē ññsè Moses bo bi ññwà'ànə ñgāntoo Nwí, itu ndânghotə ya i toò ñkī a mbo bo mē: “Bilīm bi'i, bī'i lòo mē tâ nī ghaa a mbo bə bú, mē mbə nī tswe nī ñdi'itè yī mē mbə i kwetè waa.”

¹⁶ Paul a biñnè ñtə a ndən, ññentə mbô mi, ntsimsə nda, ñlògìnə ñka ñghaa, ñswon mē: “Bilīm ba baIsrael ni bù bīi mē ni bō'ō nī Nwí aa, nī yu'utə.

¹⁷ Nwīngòn baIsrael à le ntso'ō bītà bi bītàà bi'inè, ñghirə bo bə ñgwè'è ala'a yī wè wa noò mē bo le ntswe a ala'a

Egipto tsi'i tsò bìghì aà. Nwĩngòṅ à lɛ mfi'isə waa a ala'a Egipto ni mɪdà'à mi mya mĩ wè.

¹⁸ Ntswa ntii yi a nu bo a njĩm ìlòò mighum mi níkwà a nta'a miwèè mi wèè.

¹⁹ A lɛ mbwesə itoo ji sàmbaa a ala'a Kanaan, ntigə mfa nsyē itoo mà jya a mbo baIsrael.

²⁰ Bo tswé ghu tsò ìlòò ñkhi ji níkwà ni mighum mi ntaà. A tì mē ti bə a njĩm a fa bɪsa'a bɪ ala'a a mbo bo ñkɔ'ɔ nywe'e a noò ñgàntoo Nwĩ Samuel.

²¹ Ma mũu noò bo lɛ mbetə Nwĩ mē tā à fa mfò a mbo bo, a tigə mfa Saul yĩ mē à lɛ mbə mu Kish, ñlɔ a ñgwè'ɛ Benjamin aa, mē tā à bə mfò wàà nĩ ìlòò mighum mi níkwà.

²² Nwĩ à lɛè mfi'i yi aa, ntigə ñghirə David nĩ mfi. Yuà ànnù à ni ànnù yĩ mē Nwĩ yumbɔṅ à lɛ nswon nlon ɱga yĩ aà: 'Mè lii nyə mē David mu Jesse à ni nù yĩ mē ntii gha i doritə ghu nu aà, mbə nũ yĩ mē à ka ghirə innù tsim jii mē mē lóò aà.'

²³ A lɛ ntigə mbə Yesu yĩ mē à lɛ mfi'ɛ a ñgwè'ɛ David aa, mē Nwĩ à lɛ ñghirə a tigə mbə Nganywèensə baIsrael, a ajàn yĩ mē a lɛè mfoo ñkà'à aà.

²⁴ Mbɔṅ tā Yesu à ka nloginə ifà'à yi, lɛ bɔṅ Jon à kà mē aa nswon ni a mbo baIsrael bitsim mē, tā bo bɛnkə mĩntii myaa, nima'atə innù jii bĩ jyaa ñkwere ñkì.

²⁵ Nòò yĩ mē Jon à lɛ ñka manşə ifà'à yi aa, nswon a mbo bo mē, 'Nĩ mòontə mē mē ni aa wò ɛ? Kaa mē sɪ yu wa mē ni yu'utə aa bē. Lā, yē nĩ! Yu wa mē a yòṅə a njĩm mē aa, kaa mē sɪ ku'unə a ajàn yĩ mē mbə mē fɛè mĩkìrə mĩ ntam jii i tswe ghu mĩkòrə aà.'

²⁶ "Bilim ba baIsrael, bɔɔ bɪ ñgwè'è Abraham ni bù bē bii mē ni bɔ'ɔ nĩ Nwĩ aà, ntoo mà yũ yĩ mē i ni yĩ nywèensə bē aa, i zĩ mē a mbo bĩ'inə tsĩtsɔṅ.

²⁷ Nlon mē bē bii mē bɪ lɛ ntswe a Yerusalem aa, ni bitsyàsə byaa kaa bɪ lɛ wa'à zi mē à ni nù nywèensə bē; kaa wa'à kii nĩ ànnù yĩ mē nighàà ni ñgàntoo Nwĩ nĩ mē bɪ lɛ si twon a njwĩngɔṅ tsim ni swonə nlon ɱga yĩ aa yu'ù. Bɪ lɛ ñghirə nighàà ni ñgàntoo Nwĩ ni fɛ'è boontə nyonə ajàn yĩ mē bɪ lɛ nzwitə yi aà.

²⁸ Ka mē bɪ lɛ wa'à annù tsu yə yĩ mē Yesu à lɛ fànsə mē mbə bɪ zwitə yi aa, bɪ lɛ nswon a mbo Pilato mē tā à ghirə tā bɪ zwitə yi.

²⁹ Bɪ mənşə mē a ghirə innù tsim jii mē àṅwà'ànə Nwĩ a lɛ nswon nlon ɱga yĩ aa, bɪ sigisə yi wa ati bāṅnə bāṅnə ñghɛɛ nləè yi nisyè.

³⁰ Lā Nwĩ a yweensə yi ni nìwô;

³¹ ñjwi jĩ ghà'atè jĩi mē i lē si tigē nyonē aa, a di'ì ìbìi nū yi a mbo bē bĩi mē bo bo lē nlǒ a Galilea ñkɔ'ɔ a Yeruselem aa, bĩi mē bo tigē mbē bĩyēfē bi a mbo bē bĩ tsim aa.

³² Bĩ'i zi aa nĩ n̄too yĩ n̄sigìnē ma yū a mbo bù: Annū ya mē Nwĩ à lē ñkà'à mē yu ka ghìrē a mbo bità bi bĩtaà bĩ'inē aa,

³³ à ghìrē mē a mbo bĩ'inē bĩi mē bĩ'inē nĩ bɔɔ byaa a ñjīmē àjàñ yĩi mē à ywèensē Yesu, a bú n̄tswe nt̄i aa. A ajàn yĩi mē bi ñwa'anē nĩ àñwà'ànē bĩPsalm bi baa, mē, 'O ni mū ghà,

sii mē tigē taà ghò'

³⁴ Yuà a kĩ mbē annū yĩi mē Nwĩ à lē nswon̄ nlon̄ ajàn mē yu ka yĩ yweensē yi nĩ n̄wô, tâ à wa'à a mum n̄isyē bwē aa: 'Ma ka fa mbɔɔnē ya yĩi mē i nĩ yà mbē yĩ ànnū n̄ñkon̄ yĩi mē mē lē ñkà'à a mbo David aa, a mbo wò.'

³⁵ Tsi'ĩ ànnū n̄ñkon̄ a ajàn yĩi mē à kĩ nswon̄ a nĩ àdìgē añwà'ànē yĩ mɔ'ɔ aa mē,

'kaa ò ka wa'à mē'atè tâ ñgàñàfà'á ghò, yu wa yĩi mē à làa m̄ansē aa, tâ à bwe n̄isyē.'

³⁶ Nlon̄ mē David à lē ñghìrē annū yĩi mē Nwĩ a lòò aa, a nĩ yĩi ngù'ù aa, ntigē ñkwo, bi twin̄è yi bo bi bĩtaà bi, ìb̄inū yi i bwē a n̄isyē.

³⁷ Lâ yu wa yĩi mē Nwĩ à lē nyweensē nĩ n̄wo aa kaa à lē wa'á a n̄isyē bwē.

³⁸ "Bĩ'i lòò mē tâ nĩ zi mbá bĩl̄m ba baIsrael, mē bĩ'ĩ t̄sya aa a ñjīm Yesu ma ghū ñzi a nswon̄ ànnū a mbo bù n̄lon̄ ànnū lĩ'inē ifansē innū.

³⁹ Nlɔɔ nĩ mē nĩ zi mē ñù n̄tsim̄ yĩi mē à n̄ñ nt̄i yi ghu nu aa, ìnnū tsim̄ jĩi mē à f̄ansē a ñyon̄è nĩ n̄ñsē Moses aa, kaa i ka wa'à yi bú n̄tswa.

⁴⁰ Nĩ t̄syēsē lâ m̄b̄i'ì ìnnū jĩi mē ñgǎñntoo Nwĩ i lē nswon̄ aa, i t̄swá ghū;

⁴¹ 'Yē nĩ, là'à bu bĩi mē nĩ t̄sa'a nĩ ñghàà nĩ Nwĩ ñwyē aa, nĩ ka tsin̄ tsin̄ h̄e kwo!

Nlon̄ mē ànnū yĩi mē mē ghìrē a nsi bù sii aa,

à nĩ ànnū yĩi mē kaa nĩ ka yĩ wa'à bĩi, ka mē ñù t̄e'ē ntɔ'ɔtē tɔ'ɔtē a mbo bù! "

⁴² Nòò yĩi mē Paul bo Barnabas lē m̄ansē ñka m̄f̄e'ē wa nd̄anghòtē aa, bē bya bi swon̄ a mbo bo mē tâ bo bu mb̄i a n̄jw̄ngɔ̄n̄ yĩi mē i bù ñzi aa, ta bú swon̄ innū ma jū jĩ ghà'atē a mbo bo.

⁴³ Bi kà mē aa n̄s̄eēnē wa nd̄anghòtē, baYuda bĩ ghà'atē bo bi bē bi itoo dàn̄ bĩi mē bi lē mb̄i annū Nwĩ baYuda aa,

bi yonǝ Paul bo Barnabas. Bo tigè ñghaa a mbo bo ndi'itə waa mə tâ bo ghɛɛ nî mbĩ a mûm ìbòn Nwĩ.

⁴⁴ Bè bì tsim bìi mə bi le ntswe wa a mûm ala'a aa, bi le nzĩ a nyu'u ñghàà ni Nwĩ a nî ñjwĩngòn yĩi mə ì le nyòntə aà.

⁴⁵ Nòò yĩi mə baYuda le nyə nnòò bə wa aa, bi le nluu nî àghè'ənə; ñloginə ntigə nligitə nî ànnù yĩi mə Paul à le si swon aa, ñkii mbəgitə nî yĩ.

⁴⁶ Lá Paul ni Barnabas bāñnə m̃bu ñghaa bə nî m̃t̃t̃i nî àt̃añənt̃i nswon mə "A le ñkù'ùnə mə tâ ñghàà ni Nwĩ nî foo nzĩ a mbo bù. Lá àjàn yĩi mə nî tuu ñki lentə mə kaa nî s̃i ku'ùnə a ñi ìlòn yĩi mə i tswe ñiñkon aa, bĩ'ĩ ka mà'atə ghuu tigə ghèè ts̃its̃on a mbô b̃it̃iz̃i Nwĩ.

⁴⁷ Nlon mə à ni ndi'ĩ yĩi mə Mmà'àmbi à le mfa a mbo bĩ'ĩ aà, mə:

'Mə ghìrə ghuu mə tâ nî bə ñkà'à a mbo b̃it̃iz̃i Nwĩ, i tigə ghìrə nî mə tâ bə b̃its̃im bì yweenə ñghɛɛ nywe'e a ñlwĩ'ĩ m̃bĩ.' "

⁴⁸ Nòò yĩi mə b̃it̃iz̃i Nwĩ bi le nyu'u ma mùu ajàn aa, ñdorə tsi'ĩ mbə ànnù, ñgha'asə Mmà'àmbi nlon ñghàà ni ma nũ. Bè bìi mə Nwĩ à lèè m̃foo ntso'ɔ waa mə tâ bì yĩ ñi ìlòn yĩi mə i lwi'ĩ ñiñkon aa, bi ñiñ m̃int̃i myaa a nu Kristo.

⁴⁹ Ñghàà ni Mmà'àmbi ñi s̃ɛ̀nə ñghɛɛ idigə tsim maa m̃bù'ù.

⁵⁰ Lá baYuda ghèè ñswugitə bità bi ala'a bi baYuda bo bi b̃angyè b̃i wè bìi mə bi le s̃i b̃ɔ'ɔ ñi Nwĩ aà. Bo loginə ntigə ntso'ɔ ñi àkòrə Paul bo Barnabas, m̃furə waa a mûm ala'a bo.

⁵¹ Bo tigə ñyetə nsyê a mikòrə bo, a ndi'ĩ mə a fùrə bo furə waa, ntigə ñghɛɛ waa a Ikonium.

⁵² Lá ñg̃anyəg̃ənnù Yesu j̃i mə bi le ntswe a Antiokia aa, i le nluu ñi ñdorə bo Azwĩ Nwĩ.

14

A ala'a Ikonium

¹ Bo le ñghèè ñi mbĩ tsi'ĩ maa ajàn a ala'a Ikonium. Paul bo Barnabas bo ghèè ñkuu a nd̃anghotə baIsrael ñghaa ñi m̃añj̃i yĩi mə bə b̃i ghà'atə, baYuda bo bi baGrikia, bi le mbii annù Nwĩ.

² Lá baYuda bìi mə bi le wa'à waa bìi aa, bi le ntotə b̃it̃iz̃i Nwĩ bya, mbisə m̃int̃i myaa a nu b̃ɔɔ bi Kristo.

³ Ng̃ant̃oo Kristo j̃ya le ntswe ghu a ñi nòò yĩ ñsyà, ñswonə ñi ñghàà ni Mmà'àmbi ñi àt̃añə nt̃i. Mmà'àmbi a d̃i'ĩ ñi ñsi mə ñtoò yĩ yĩ ñsiginə ya mə bi le s̃i swon nlon

ibòn yi aa, à nî ànnù nîhkonè. Mfa mida'a a mbo bo mē tā bo ka nghirè ilensè innù bo bì innütsyâmbô.

⁴ Bè bii mē bi lē ntswe maa njò'ò àla'a aa, bi lē nyàtè m̀bèè baa, bĩ m̀o'ò bii ànnù yĩ mē baYuda lē si swon aa, bĩ m̀o'ò bi kĩn mbii ànnù yĩ mē ngǎntoo Kristo jya i lē si swon aà.

⁵ Bìtizi Nwĩ bĩ m̀o'ò ni baYuda bo bì bìlì byaa bi tan minàn mē bi dĩ ngi'i a nu bo, i tumtə waa nî ngò'ò.

⁶ Bo yu'u ntigə mf'e'e nkhè nghɛɛ waa a ila'a Lystra bo Derbe, jii mē i lē ntswe a Lycaonian aa, bo bi nî itoo jii mē i lē ntswe maa mbĩ àdìgè aa,

⁷ ntigə nswonə nî n̄too yĩ n̄sigìnə ya ghu.

A ila'a Lystra bo Derbe

⁸ N̄umbân̄nè yĩ m̀o'ò à lē ntswe a ala'a Lystra yĩ mē à lē mbwenkə n̄logìnə a noò yĩ mē bi lē njwe yi ghu aa, kaa a lègè wa'a b̄rè n̄tə tə.

⁹ A lē ntswe ghu n̄n̄nsə nyu'utə ni n̄ghàà n̄i mē Paul à lē si swon aà. Paul à lē nyə mē à n̄n̄ nt̄i yi ghu, n̄ki ntswe n̄i àb̄iint̄i mē mbə bi tsu'ù yi. Paul à yè mē laa, n̄tigə n̄t'e'e mi'ĩ mi ghu n̄.

¹⁰ N̄təɲnə nswon ghu mbo mē, “B̄in̄nə n̄tsinə n̄tə ni m̄kòrə m̄.” N̄umbân̄nè wa a l̄i mb̄in̄nè, n̄tigə nghantə.

¹¹ Ajànə mē nnòò bə wa i lē nyə annù ya mē Paul à lē nghirè aa, bo lē n̄lògìnə n̄tigə n̄təɲnə ni n̄ghàà ni Lycaonian nyaa nya nswonə ni mē, “B̄inwĩ b̄n̄kə mē waa n̄tigə mbə tsò bə, n̄sigə n̄tigə ntswe a tit̄i b̄'in̄.”

¹² Bo fà ikũm Barnabas mē à ni Zeus, n̄ki n̄tigə n̄təɲnə Paul ni Hermes, n̄lon mē à lē mbə yu yĩ mē à lē mbə ndii wàà, n̄ghaa ni tsùsə àt̄u wàà laa.

¹³ Nḡan̄m̄a'anwĩ Zeus wa yĩ mē n̄dām̄a'a yĩ i lē nghèsè n̄tswe tsi'ĩ wa mbèè àla'a aa, à lē n̄z̄i n̄i m̀bòn bo bì n̄kya ni b̄iflawa, n̄lon mē bo bì nnòò bē wa bi lē l̄ò mē bo ma'a ngǎntoo Kristo jya tsi'ĩ tsò Nwĩ.

¹⁴ L̄a nḡan̄ntoo Kristo jya, Barnabas bo Paul, bi yù'ù mē annù ya mē bi lē si l̄ò a nghirè aa, n̄satə itsə'ə jyaa, n̄khə n̄kuu n̄tə wa tit̄i nnòò bē wa, n̄n̄entə n̄i yàà m̄betə waa mē,

¹⁵ “N̄i gh̄irə yulà ànnù aa a ya ɛ? B̄i'ĩ ki mbə aa tsi'ĩ b̄amis̄ɲè tsò bù. B̄i'ĩ zi faà aa a n̄kè'ènə n̄too yĩ n̄sigìnə a mbo bù, mē tā n̄i b̄n̄kə gh̄uu, m̄ma'atə njoo ad̄an̄è ad̄an̄è n̄zi a mbo M̄m̄a'ambi yĩ mē à tswe nt̄i aà. A ni yu yĩ mē à lē n̄n̄nsə aburə n̄i n̄syɛ, n̄i n̄k̄i miyaa, bo bì nḡon̄ n̄joò tsim jii mē i tswe ghu aà.

¹⁶ A lē mbə mb̄i aa, a ma'atə bə bi itoo bì tsim mē tā n̄u à ka nghɛɛ n̄i yĩ m̄an̄j̄i, n̄u à ka nghɛɛ n̄i yĩ.

17 Lâ, a di'i nî àlèsè mæ yu tswe ghu ngòŋ bìnòò bitsim, ñyongə a n̄im innu jī sigìnè jīi mæ a ghìrè aà. A too nî mbènə a mbo bù, i lô a aburə nsigə ntsu nî m̄jī muu ni nòò yīi mæ à kù'unə aà. A fa ni m̄jī a mbo bù ñk̄i nlwensə ni m̄nti muu ni n̄dorə."

18 Ka mæ bo le nswon laa, a le ntsyànə a mbô ñgǎntoo Kristo jya a ñkinə mæ tâ bi tsuu waa mà'à tsǒ Nwī.

19 BaYuda bī m̄o'ɔ bi le nlò a Antiokia yīi mæ à le ntswe a Pisidia aa, bo bi a Ikonium, nzi mbəŋkə atu bē bya bi bīi ñjīm yàà, ntigə ntumtə Paul nî ñgò'ò, ñswunə yi mfe'ε ni ghu a m̄m ala'a ñwa'atə mæ à kwò m̄.

20 Nòò yīi mæ bo bi Kristo bi le nzi ntswe ghu mbèè ñkarisə aa, a biñnə mbu ñkuu ñghεε fu a m̄m ala'a. Abèè a fù'ù mæ yu ni Barnabas bo ghèè a ala'a Derbe.

Ajàŋ yīi mæ bo le mbù mbīi a Antiokia yīi mæ à tswe a Syria aà

21 Paul ni Barnabas bo le nswon ntoo yī ñsigìnə ya a ala'a Derbe, ñghirə ñgǎnyəgənnu Yesu jī ghà'atə ghu. Ntigə nlo ghu mbu bi a Lystra bo bi Ikonium ni Antiokia yīi mæ à le ntswe a Pisidia aà.

22 Bo le nn̄i m̄t̄i a nu bo bi Kristo bīi mæ bi le ntswe ghu aa, ñdiintə waa mæ tâ bo tswa ab̄int̄i yaa tsi'i ànnu n̄iŋkonə. Nswonə ni mæ, "A ku'unə mæ tâ bi'i t̄sya a m̄m ñgi'i yī ñghà'atə mbɔŋ ñkuuu a m̄m ànnu nifò Nwī."

23 Bo yi ñghèè ni yulà ñghòtə bi tso'otə bil̄i bi ndânwī ghu, ñsi'isə ib̄in̄u waa ti jī, ñtsa'atə Nwī, ñniŋə waa a mbô Mmà'àmbi yīi mæ bo le ntswe nî nn̄i m̄nti myaa ghu nu aà.

24 Bo tsyà mæ a ala'a Pisidia mman̄sə, ntigə ñkuu a Pamphilia.

25 Ma mùu ala'a, bo swon ntoo yī ñsigìnə ya a ala'a Perga, ntigə nlo ñghèè a ala'a Attalia.

26 Bo lô m̄ ghu ntigə ñkuu a abanə ñk̄i, mbu mbīi ñghεε fu a Antiokia, wa adigə mæ bi le nte'ε ntso'ɔ waa ghu, ntsa'atə Nwī a atu bo mæ tâ à kwetə waa a nî ifà'à yīi bi le ñghèè mfa'a aà.

27 Bo zī m̄ nywe'e a Antiokia aa, ñghotə bandânwī bitsim, ñke'enə ngòŋ innu tsim jīi mæ Nwīngòŋ à le ñghirə a nu bo aa, bo bi àjàŋ mæ à le ñja'a m̄n̄jī mæ tâ bit̄izī Nwī tâ bi bii yīi aà.

28 Bo le ntigə ntswe ma mùu ala'a bo bi ñgǎnyəgənnu Yesu ntiḡitə.

15

Nghotê ndânwî Yerusalem

¹ Bê bî mɔ'ɔ bi lɛ nlò a Yudea ñsigə a Antiokia, ñloginə ŋka ndi'i nî ñnnù a mbo bɔɔ bi Kristo bya mə, “Kaa nî ka yî wa'à yweenə mə mbə bi tsuu ghuu nètə a nyòŋə nî nòŋsə Moses.”

² Paul bo Barnabas bo ligìtə, ñswuŋnə bo bo tsi'î annù nîŋkonə. Tsò mə a lɛ mbə laa, bi swon mə tâ Paul bo Barnabas bo bə bî mɔ'ɔ a Antiokia tâ bo kɔ'ɔ ŋghɛɛ a Yerusalem ŋghɛɛ nyə ŋgǎntoo jya ghu nî bìlîi bi ndânwî tâ bo bo ghaanə nlon ma yaà ànnù.

³ Nghòtə ì lɛ ntigə tsyasə waa mə tâ bo ghɛɛ. Bo kà mə aa ŋghɛɛ, ñtsya a ala'a Phonisia bo Samaria, ñkɛ'ɛnə a mbo bə a ajàn mə bitizî Nwî bi bəŋkə mə mîntiì mya nzi a mbo Nwî. Ma yu ànnù a ghìrè ntiì bɔɔ bi Kristo i luu nî nìdorə.

⁴ Bo ghèè mə ñkuu a Yerusalem, ñghòtə i kwərə waa tsi'î nî nìdorə. Ngǎntoo Kristo nî bìlîi bi ndânwî bi kî ñkwərə waa nî nìdorə, bo tigə ñswon ŋkòn ñnnù tsim jîi Nwî à ghìrə ntsyà a nu bo aa, a mbo bo.

⁵ Lâ ñgǎŋmbii Kristo jî mɔ'ɔ jîi mə i lɛ mbə baFarisai aa, bo lɛ mbìnnè nètə a ndəŋ nswon mə, “A ku'unə mə tâ bi liginə njetə bitizî Nwî ñki ŋghirə mə tâ bo ka nyu'unə nòŋsə Moses.”

⁶ Ngǎntoo Kristo jya bo bìlîi bi ndânwî bi tigə mboontə ntswe a nlèntə ma yuù annù.

⁷ Bo swuŋnə mə ghu àgha'a a sa'atə, Peta a təə a ndəŋ nswon mə, “Bilîm bâ, nî zi mə àgha'a a sà'à mə a ajàn mə Nwî à lɛ ntso'ɔ gha a titiì bù ntoo mə tâ mə ghɛɛ nswon ntoo yî ñsiginə a mbo bitizî Nwî mə mbə bo yu'u mbii.

⁸ Nwìŋgòn yumbon yîi mə à zi mmòontə ŋù ntsim aa, a di'i mə yu beentə ànnù bitizî yî Làà, mfa Azwî Nwî a mbo bo, tsi'î ajàn mə à lɛ ŋki mfa a mbo bî'inə aà.

⁹ Kaa à lɛ ŋwa'ă ndènə a titiì bo nî bî'inə tɛ'è. A lɛ nsî'i ntiì waa a nîm àbiintì yaa.

¹⁰ Tsîtsòn, a tigə ŋghirə akə mə tâ nî ka ñkwa'anə Nwî, mbe'esə nî ñgǎnyəgənnù Yesu nî àbè'è yîi mə kaa bîta bi bîtaà bi'inə bîmbon lɛ ŋwa'ă a mbè'e zi, mə kaa bî'inə, nî yî'inə ŋgaa kaa bî'inə sî a mbè'e kî nzi aa ɛ?

¹¹ Ngànə ghâ, bî'inə bîi mə bî'inə ka yî yweenə aa a nîm ibon Mmà'àmbi yî'inə Yesu tsi'î a ajàn yîi bo ka yî kii yweenə ghu aà.”

¹² Nghòtə ya tsi'î ntsim ì lɛ si'i mə swee nyu'u annù yîi mə Barnabas bo Paul lɛ ñkɛ'ènə aa, nî ìlènsə a bò'ɔ nî

innũtsyâmbo jĩi mē Nwĩ à lē nghìrē a titiì bitìzĩ Nwĩ òntsyā a n̄ĩm bo aà.

¹³ Bo m̄ansē mē ñghaa aa, Jems a ñentē ñjĩ yĩ ñghaa, nswon mē, “Yutuē nĩ ànnũ yĩi mē mē swon aa mba bilĩm bá.

¹⁴ Simon à n̄ansē mē a ntɔ'ɔtē ajàn yĩi mē Nwĩ à lē ndĩ'ĩ ajàn yĩi mē annũ bi tìzĩ Nwĩ lē n̄ansē ntswe a nu yu, ñzi mfi'ĩ bē bĩ mɔ'ɔ a titiì bo mē tã bĩ bē bi.

¹⁵ Ma yuà ànnũ a boontē nĩ ànnũ yĩi mē ñtoonwĩ i lē nswon a m̄m̄ aṇwà'anē Nwĩ aa mē,

¹⁶ ‘Mmà'àmbi à swon mē, ma yũ ka yĩ t̄s̄yã tã mē bu mb̄i, mb̄iñsē nt̄añ Mf̄o David yĩi mē i wò mē aa, i bu ghurē mitsyē mi

i ghìrē tã mi bu n̄ansē ntsinē ntē

¹⁷ Ma mùu ajàn tã àbùgē ñgwē'è mu ñũ ñtsim i tigē nlɔɔ ni Mmà'mbĩ

bo bi ñtoò tsim jĩi mē bi twonē waa nĩ ñkumē ghā aà.

¹⁸ A nĩ ajàn yĩi mē Mmà'àmbi yĩi mē à lēē ñtē'e nghìrē bi zĩ ma yuà ànnũ a ñgu'u aa, à swonē.’ ”

¹⁹ Jems a ghēē nĩ mb̄i n̄swon mē, “A nĩ àmòontē ya mē tã bĩ'ìnē tsuu ñgi'ĩ a mbo bitìzĩ Nwĩ bya mē bi b̄ñkē waa mb̄i a mbo Nwĩ aa ki fa.

²⁰ A ku'unē bē mē bĩ'ìnē ñwa'anē aṇwà'anē ñtoo a mbo bo nswon mē tã bo tsuu miji m̄i mē bi ma'a m̄ñkobē ghu aa ki ji. Ñki nswon mē tã bo ma'atē annũ jirē, ñki tsuu naà yĩi mē bi twēē bē ñtōṇ yi aa ki kurē, ñtsuu alēē k̄i ki ji.

²¹ Nlon mē àgha'a a sà'à mē a ajàn yĩi mē bi twonē nĩ n̄ñsē Moses a m̄m̄ ñghòtē a ñjw̄iṅgòn baIsrael tsimē, ñk̄i swonē nĩ ànnũ yi a m̄m̄ àlā'à tsimē.”

Aṇwà'anē yĩi mē bi lē ntoo a mbo bitìzĩ Nwĩ aà

²² Ñḡantoo Kristo jya ni bil̄i bi nd̄anwĩ ni ñghotē ya ñtsim bi lē ntigē mb̄i mē bo t̄sɔ'ɔ bē bĩ mɔ'ɔ a titiì bo i too waa bo bi Barnabas ni Paul a Antiokia. Bo lē nt̄sɔ'ɔ bē bi baa b̄i bi lē mbē bit̄syāsē a titiì bo aà, a bē Judas yĩi mē bi lē si twon n̄i ni Barsabas aa, ñki mbē Silas;

²³ ñtigē ntoo waa nĩ aṇwà'anē yulà: “Bĩ'ĩ, ñḡantoo Kristo ni bil̄i bi nd̄anwĩ ni bil̄im buu bit̄sà'atē gh̄uu bil̄im bi'ĩ bi tsim b̄i mē bi ni bit̄izi Nwĩ aa, b̄i mē bi tswe a Antiokia ni Syria bo ni a Cilicia aà.

²⁴ Bĩ'ĩ yu'u mē bē bĩ mɔ'ɔ bi lē mfē'è a titiì bĩ'ĩ ñzi mfa nĩ ñgi'ĩ a mbo bù, ñghìrē m̄ntiì muu mi t̄s̄'è ñlon annũ yĩi mē bi lē nswon aà. Lā kaa bĩ'ĩ lē ñwa'à waa too bē, kaa ki'ĩ ñdĩ'ĩ yĩ tsu a mbo bo ki mfa.

²⁵ Nlon ma yû ànnù, bí'í bòontè mâ m̀biinè tsi'í b̀tsim m̀e bí'í ka tso'ɔ b̀e i too a mbo bù, tá bo ghɛɛ bo bí bílím bí'í Barnabas bo Paul bíi m̀e bí'inè kɔŋɔ.

²⁶ Bo fà m̀e ǹtswénti yàa ǹtsim nlon Mmà'ambí yí'inè Yesu Kristo aà.

²⁷ Bí'í too Judas bo Silas a mbo bù m̀e bo zi nswon a mbo bù ní ǹtsù waa annù yíi m̀e bí'í nwa'anè aà.

²⁸ Bí'í bí Azwí Nwí biinè m̀e tá bí'í tsuu ghuu ní àbè'è yí dàn bè'èsè, ǹtsyatè julá itu ndi'í:

²⁹ Ní tsuu miji m̀i m̀e bí mà'à m̀n̄kobè ghuu aa ló jì; ǹtsuu alə ló jì, ǹtsuu naà yíi m̀e bí twɛɛ ntɔŋ yí nzwitə aa ló kurə. Ní kii mba'atə ní ibi ghuu nlon ajirə. Mbə ní ka ǹtsyesə ghuu ǹtsuu ànnù ma yú yí tsu kí ghìrə, bəə bon ní ghìrə siginə. Bí'í tsà'atə ghuu."

³⁰ Bí le ntoo ngǎntoo mà jù a ala'a Antiokia bí ghèè ghu nghotə bɔɔ bí Kristo m̀fa aɲwà'anə ya a mbo bo.

³¹ Bè bya bí twon m̀e aɲwa'anə ya, ǹti waa i luu ní ǹdorə nlon m̀e ànnù yíi m̀e a le mfɛ'è ghū aa a le ndiintə waa.

³² Judas bo bí Silas bíi bí le n̄ki mbə ngǎntoo Nwí aa, bo le nghàa bo bo ní àdanə noò ndiintə waa m̀fa ní m̀ti a mbo bo.

³³ Bo tswè mâ bo bo ní àti noò, bɔɔ bí Kristo bya bú ǹtoo waa ní m̀bɔɔnə m̀e tá bo bu mb̄i n̄ghɛɛ a mbo bè bya bíi m̀e bí le ntoo waa aà. [

³⁴ Lá Silas à le nlòò m̀e yu bú tswe yí ghū.]*

³⁵ Paul ní Barnabas le mbù ǹtswe ní àti noò ala'a Antiokia bo bí bè bí ghà'atə bí m̀ɔ'ɔ, ǹswonə ní ànnù Nwí, n̄kii ndi'í ní ànnù Nwí.

Paul bo Barnabas yatə.

³⁶ Àti noò yí m̀ɔ'ɔ á tɔyà mâ, Paul a swon a mbo Barnabas m̀e, "Sì bu mb̄i n̄ghantə bílím bí'io a ní itoo jii m̀e sì tè'è mâ ǹtsya ghū nswon ànnù Nwí a mbo bo aà, tá lèntə m̀e bo ghìrə m̀e akə le."

³⁷ Barnabas à le nlòò m̀e yu lògə Jɔn Mark tá bo bo ghɛɛ,

³⁸ Lá Paul à le nswon m̀e kaa a sì ku'ùnə, nlon m̀e à le mfòò m̀ma'atə waa wá noò mb̄i ti ghè m̀e bí m̄nsə àkòrə nitəə yaa, a ma'atə waa a Pamphilia, n̄khə mb̄i ní n̄jìmə.

³⁹ Bo le nswun̄nə ghū si'í, n̄tigə nyatə. Barnabas a lògə Mark bo yu kuù àban a n̄ghèɛ a Cyprus.

⁴⁰ Paul a b̄an̄nə n̄lògə Silas, bɔɔ bí Kristo bo tsa'atə Nwí a atu bo m̀e tá Mmà'ambi à ka ghìrə ibon a nu bo.

⁴¹ A tigə ǹtsya a Syria ní Cilicia, ndiintə ní nghotə jii m̀e i le ǹtswe ghū aa m̀fa ní m̀ti a mbo bo.

* 15:34 Kaa àti ma yú a sì a m̀m̄ n̄ɲwà'anə jì m̀ɔ'ɔ tswè

16

Ajànə Timoti a bò'ɔ Paul ni Silas le nghèe a fà'à

¹ Paul a nghèe a ala'a Derbe bo Lystra, ntsi'i ngànyègônno Yesu yi mɔ'ɔ yi mə ikũm yi i le mbə Timoti aà. Ndè yi à le mbə ngambii Kristo, mbə nɔ baYuda, la taà yi a bānɔ mbə nɔ baGrikia.

² Bɔɔ bi Kristo bitsim bii mə bi le ntswe a ala'a Lystra bo a Ikonium aa, bo le si beentə nɔ Timoti.

³ Paul à le nwa'atə mə yu lɔgə Timoti tã bo yu ghèe. A wà'atə mə laà aa, ntigə nɔtə yi. A le nghirə maa ajàn aa mbi'i ngaa baYuda bii mə bi le ntswe maa adigə aà, nlon mə bə bitsim bi le nzi mə tã bi Timoti à le mbə nɔ baGrikia.

⁴ Ajàn mə bo le si karə nkũ nɔ ibù'u itoo jya aa, bo le si kè'ènə nɔ innu jya mə nghotə ngǎntoo Kristo bo bi bilii bi ndānwɔ bya a Yerusalem bi le ntsərə aa a mbô ngǎmbii Kristo. Ndi'itə nɔ waa mə tã bo tigə nlə bɔnɔsə ma byā.

⁵ Maa ajàn nghotə i le si kwe, ntii nghèe a mùm àzwɔ, ndu waa i kii nɔgha'atə nɔ njwɔ tsimə.

Ajàn yi mə njəə təə təə i le nle Paul a Troas aà

⁶ Bo le ghèe nkũ ntsya a mbù'à ala'a Phrygia bo Galatia nlon mə kaa Azwɔ Nwɔ kaa a le nwa'à bii mə tã bo swon ntoo ya a mbù'ù ala'a Asia.

⁷ Bo ghèe mə nghèe nkù'ù a ala'a Mysia aa, nywe'etə mə bo kuu a mbù'ù ala'a Bithynia, kaa Azwɔ Yesu kaa a wa'à beentə mə tã bo kuu ghu.

⁸ Bo tigə nkũ ghèe ntsya Mysia nghèe a Troas.

⁹ A ghirə mbə nɔtugə, njəə təə təə i lê Paul, a yə nɔ Macedonia a təə mbu'u nɔ mbo ntwonə nɔ, nswonə nɔ mə, "Too nzi faa njii a Mecedonia, nkwetə yi'!"

¹⁰ Ajàn mə njəə ya i le nle Paul aa, bi'i le tigə ntantə nɔ yi'i a nlò nghèe a Macedonia nlon mə bi'i le nzi a laa mùm ntii bi'i mə Nwɔ a twonə nɔ yi'i mə tã bi'i zi nswon ntoo yi nsigənə ya a mbo bə bi maa adigə.

Ajàn yi mə Lydia à le mbənkə ntii yi aà

¹¹ Bi'i le nghèe nkũ aban a Troas ntoo nkɔ ntsinə nghèe a Samothrace. Bi'i ghèe mə nle abèe fu'u, bi'i ghèe a Neapolis.

¹² Ntigə mbu nlò ghu nkũ nghèe a mùm ala'a Filippi, a ala'a yi tsyambii yi mə a tswe a mbù'ù ala'a Macedonia, mbə atoo yi mə baRoma le si bu'utə aà. Bi'i le mbɔ ntswetə ndu njwi jɔ mɔ'ɔ ghu.

¹³ A bə mə a njwɔngon bi'i fè'è wa a mùm ala'a nghèe a mbèe àghə nɔ nkɔ mə bi'i le nwa'atə mə à nɔ adigə yi mə

mbə baYuda ghotə ghu a ntsà'atə Nwĩ. Bĩ'ĩ le ntswe a nsye nghàà a mbo bàngyè bĩi mə bi le nghotə ghu aà.

¹⁴ Yĩ mɔ'ɔ yĩi mə à le nyu'u annù yĩi mə bĩ'ĩ le si swon aa, à le mbə Lydia yĩi mə à le mbə mu Thyatira aà. A le si fèè nĩ ìtsè'ə jĩ bagitə ji tìndùù. A le mbə mángyè yĩi mə à le si bɔ'ɔ nĩ Nwĩ. Mmà'àmbi à le nɲa'a mitsyè mi mə tâ nanse nyu'utə annù yĩi mə Paul à le si swon aa.

¹⁵ Lydia a bɔ'ɔ nĩ bə bĩi mə bi le ntswe a nda yu aa, bi tigə ñkwèrə ñkì. Bi kwèrè mə ñkì aa, a tigə ñtwoŋə yi'ĩ mbu'u mbo a mbo bĩ'ĩ ñswon mə, “Nĩ zi tâ bĩ'inə ghɛɛ ntswe a nda mə mə mbə nĩ zi tsi'ĩ annù nĩkon mə mə tìgə ñgànmbii Kristo wa yĩ mò'ô.” A swon laà, ñtigə nɲaansə yi'ĩ bĩ'ibo ghɛɛ.

A ndàtsan a ala'a Filippi

¹⁶ A bə a nɲwi yĩ mɔ'ɔ bĩ'ĩ kà nghɛɛ a adigə yĩi mə bi le si tsà'atə Nwĩ ghu aa, mbooo mumàngyè yĩi mə à le mbə àbù'ù, Azwĩ yĩ bi a tswè ghu nu mbə yĩi mə a le si ghìrə a swonə nĩ ìnnù jĩi mə i ka fè'è aà. Mumàngyè ghù à le si fà'a ñkabə yĩ ñwè a mbo bə bĩi mə bi le nyuu yi aa, nĩ àjàn mə à le si swonə nĩ ìnnù jĩi mə i ka fè'è aà.

¹⁷ A le si tigə nɲonə nĩ yi'ĩ bĩ Paul, ñtɔŋnə nswonə nĩ mə, “Bə bulà à nĩ ñgǎnfà'a Nwĩngonə Ako'òntsirə. Bo kè'ènə aa mǎnɲi yĩi mə mbə bə tsyá ghu nyweenə aa a mbo bù.”

¹⁸ A le si ghìrə ma mùu àjàn nĩ mǐtugə mi nɲwi mĩ ghà'atə; nywe'e a noò yĩi mə ñtɔŋ Paul i le nnanse nɲwi ghu nũ. Paul a karikə yi ñswon a mbo àzwĩ yĩ bi ya mə, “Nĩ ìkũm Yesu Kristo, mə swon a mbo wò mə tâ ò fè'e ghu nũ.” Azwĩ yĩ bi ya a kĩ ñghesə fè'è yi tsi'ĩ maa noò.

¹⁹ Nòò yĩi mə bĩbɔŋ bi le yə àjàn mə mǎnɲi ñkabə waa wa à bĩ'ĩ mē aa, bo banɲə Paul bo Silas, ñswonə waa ñghɛɛ nĩ bo a nsaanə, ñtɛ'e waa a tìtì bītà bĩ ala'a.

²⁰ Bo logə waa nghɛɛ nĩ bu a nsi ngǎnsa'a ala'a baRoma ñswon mə, “Bulà bə à nĩ baYuda, mfa nĩ ìgĩ'i a mǔm àla'a bĩ'ĩ.

²¹ Bo dī'ĩ nĩ bìnòngon bĩi mə kaa bi sĩ bĩ ala'a bĩ'ĩ bə. Bĩ'ĩ laa mbə baRoma, kaa mbə bĩ'ĩ wa'à bìnòngon ma bú bii kə ñka nləə.”

²² Nnòò bē wa i yon ñkuu a atu bo, ñtigə nĩnə nĩ ànnù ya a nu Paul nĩ Silas. Ngǎnsa'a ala'a jya i sàtə ìtsè'ə a nu Paul nĩ Silas, ñswon mə tâ bĩ nanse nghɔɔ waa.

²³ Bĩ nànsə mē ñghɔɔ waa nĩ ìtĩ jĩ ghà'atə, ñnĩnə waa a ndàtsan, ñswon a mbo ngànmbé ñdàtsan wa mə tâ à nanse ñka mbe waa.

24 Ajàṅ mē ṅgàṅmbê ndâtsan wa à le nyu'u aa, a le nniṅ waa a mûm nja'à ndâtsan yî mē i le ntswe a mum aa, ṅghirê bi tswa mîkôrê myaa ṅkoo a ni mîka'a.

25 Itugê i tîi mē, Paul bo Silas bo kâ ntsa'atê nî Nwî nyê ni mîkòò ṅgha'asê nî Nwî, ṅgǎṅetsan jya jî mō'ō jîi mē i le ntswe wa andâtsan aa, bo le si yu'utê nî àjàṅ mē Paul ni Silas le si gha'asê nî Nwî aà.

26 Nsyê i wi'ikê ntsiginê tsi'î nî mîti, ntsigê ndâtsan ya nsigê nywe'e nî àtsênda, mîntsù mî nda mîtsim mî wi'ikê ṅṅa'akê waa, itsan jya jîi mē bi le ṅkòòṅkê waa ghu aa, i teenkê ṅwokê a nsyê.

27 Nòò yîi mē ṅgàṅmbê ndâtsan wa à le ṅwî'înê nyê mē ibà'a ndâtsan jya i jwaan'kê ntê aa, ṅwa'atê mē ṅgǎṅetsan jya i khêkê mē tsimê. Ntsō'ō munwî ntsô yî a mba'a mē yu sô yi ghu kwo.

28 Paul a tɔṅnê tsi'î nîti nswon ghu mbo mē, “Tsêe ibi yî tsu ḡhîrê bē, wa bî'î tswe faà tsi'î bî tsimê.”

29 ṅgàṅmbê àtsan wa a swon bi zî nî lâm a khê ṅkuu ni ghu, ntsiginê, ṅwo a nsi Paul bo Silas.

30 Nlogê waa bo bo fê'ê ṅghêntê a bē, a betê mē, “Bîtaà, m̃bê mē ḡhîrê mē a kē nyweenê ε?”

31 Bo kwi'î ghu mbo mē, “Nîṅ ntîi ḡho a nu Mmà'àmbi Yesu, bon ò ka yweenê bu bî ṅgwê'ê yò.”

32 Bo tigê nswonê annû Mmà'àmbi a mbo bo bo bî a mbo bē bî tsim bii bi le ntswe wa mûm nda aà.

33 Tsi'î maa abantê noò nitugê, ṅgàṅmbê àtsan wa a logê waa, nsi'î ila'à jyaa; yu bo bî ṅgwê'ê yî bo burê ṅkwerê ṅkî.

34 A logê Paul bo Silas bo bo kō'ō ṅghêê a nda yu, a fa mîi a mbo bo tâ bo jî. Yu ni ṅgwê'ê yî le nluu ni nîdorê nlon mē bo le nîṅ ntîi waa a nu Nwî aà.

35 Abêê a fù'ù mē bità bi ala'a bi baRoma bi too bîburêsi mē tâ bî zi nswon mē tâ bî ma'atê bē bya tâ bî ḡhê.

36 ṅgàṅmbê àtsan wa a swon a mbo Paul mē, “Wa bità bi ala'a bi tòò mē ṅkî mē tâ bî ma'atê ghūu Silas. Nî tse mà'atê la tsitôn i ḡhêê ghūu nî m̃bōônê.”

37 Paul a swon a mbo ntsyàsê bîburêsi wa mē, “Kaa bi kî wa'à yê mē bî'î fansê annû tsu, lâ m̃bañṅê ṅghòò yî'î a nsi bē, bî'î kî m̃bê baRoma. Bi m̃ansê mē a ṅghòò yî'î, m̃ma'a yî'î a ndâtsanê. Tsîtsôn bi tigê nloò mē bi ṅḡe'esê fi'î yî'î bē nî àlò'òsê! Kaa m̃bê a kî'î maa ajàn ḡhêê! Tâ bità bi ala'a bi baRoma bya bo bîmbon tâ bî zi mfi'î yî'î.”

38 Bîburêsi bya bi le ṅghêê ṅkê'enê a mbo bità bi baRoma byâ. Ajàn mē bi le nyu'u mē Paul bo Silas le m̃bê baRoma aa, nîbō'ō ni le ntswa waa,

³⁹ bi tigè ñghɛɛ ñghɛ̀è n̄bu'u mbo a mbo bo m̄ bi li'in̄ə ifans̄enn̄u jyaa. Ntigè mfi'is̄ə waa wa ndâtsan̄, nswon̄ a mbo bo m̄ tâ bi ma'at̄ə ala'a ya mf̄ɛ̀'è ñghɛɛ waa.

⁴⁰ Paul bo Silas bo mà'at̄ə ndâtsan̄ ya ñghɛ̀è a nda Lydia, n̄tsi'i b̄o bi Kristo ghu, ñghaa a mbo bo, n̄di'it̄ə waa m̄ bo ka ñgaans̄ə mit̄i myaa. Ntigè nlo waa.

17

A ala'a Tesalonika

¹ Paul bo bi Silas bo le ntsya a ala'a Amfipolis ni Apollonia ñghɛɛ nywe'e a ala'a Tesalonika, a adiḡə ȳi m̄ ndâghot̄ə i le ntswe ghu āa.

² Ajàn ȳi m̄ Paul à le si gha'as̄ə ñghir̄ə aa, à le ñghɛ̀è ñkuu wa ndânghot̄ə. A le si gh̄èè ghu a njw̄inḡon̄ bo bi b̄ə ghàà ligit̄ə nlon̄ nighàà ni Nw̄i, a n̄i ñgyà ji tar̄ə.

³ A t̄o'ot̄ə n̄i ñji'ĩ ànn̄u Nw̄i, n̄di'i ni a mbo b̄ə bya m̄ Ayo'ò Nw̄i wa à le ntswe n̄i ñȳê ñgi'i i k̄i yween̄ə ni n̄iw̄o, n̄swon̄ m̄, "Yesu gh̄u m̄ m̄ k̄è'èn̄ə a mbo bu aa, à ni Ayo'ò Nw̄i w̄a."

⁴ Bo bi m̄o'ò bi le yu'u a kuu a atu bo, bo b̄i ànn̄u ya m̄ Paul ni Silas le si swon̄ə āa. BaGrikia bi ghà'at̄ə b̄i bi le si b̄o'ò Nw̄i aa bo bi bàn̄gyè bi ghà'at̄ə b̄i m̄ bi le mb̄ə b̄i ñ̄ris̄ə aa, le ñki mb̄i.

⁵ L̄a baYuda le ntswe n̄i àgh̄è'èn̄ə a nu bo, ñghɛɛ a atu m̄imf̄ân̄n̄ə ñghot̄ə nn̄o b̄ə, b̄ibw̄èr̄ə bo bi b̄ə b̄i bi, ñghir̄ə bo ñ̄n̄ə àb̄ūr̄ə wa m̄m̄ n̄j̄o'ò àla'a, ñghɛɛ mb̄u'ù fik̄or̄ə a nduḡə n̄u ȳi m̄ bi le si twon̄ə ni Jason, ñwa'at̄ə ni m̄ bo ka ȳə Paul ni Barnabas ghu, i tswa waa i swun̄ə ghɛɛ fa a mbo b̄ə bȳa.

⁶ La kaa wa'à waa ȳə, n̄tiḡə mban̄n̄ə a Jason bo bi b̄o bi Kristo bi m̄o'ò, n̄swun̄ə waa nzi n̄t̄e'ɛ a n̄si bit̄à bi ala'a, n̄ton̄n̄ə n̄swon̄ə ni m̄, "B̄ə bul̄ə m̄ bi b̄en̄k̄ə m̄ mb̄i n̄tsim̄ ni m̄tumfu'u aa bi k̄i m̄ n̄zi ñk̄u'ù a n̄j̄o'ò àla'a bi'in̄ə,

⁷ Jason a k̄i n̄loḡə waa n̄l̄ə a m̄m̄ n̄da yu. Bo bitsim̄ w̄o ni b̄in̄on̄s̄ə bi Kaisa n̄swon̄ə ni m̄ m̄f̄o ȳi m̄o'ò à b̄u n̄tswe ghu, ñk̄um̄ yi i b̄ə Yesu."

⁸ B̄ə bya a b̄o'ò ni bit̄à bi ala'a bi ȳu'ù m̄ ma n̄u n̄ighàà, n̄b̄o'ò ni tsw̄a waa, àt̄u yaa a buur̄ə.

⁹ Bit̄à bi ala'a bya bi le ñghir̄ə Jason bo bi àb̄uḡə b̄ə bo tw̄u n̄j̄o a ni n̄duu ñkab̄ə ȳi m̄ bi le n̄ts̄er̄ə aa, bi tiḡə m̄ma'at̄ə waa bi gh̄è.

¹⁰ Ituḡə i gh̄ès̄ə m̄ m̄fi, b̄o bi Kristo bya bi too Paul bo Silas bo gh̄è a Berea. Bo gh̄è m̄ ñku'u ghu, ñghɛɛ a ndânghot̄ə.

¹¹ BaYuda bii mə bi le ntswe a Berea aa bi le ntswe nî ntii yî siginè ɲkɔɲə nî ɲyù'utə ànnù, ntsya bê bii mə bi le ntswe a Tesalonika aa. Bo le nyu'utə ntoo ya tsi'i nî nìdorè, ntwoɲə nî nìghàà ni Nwî tsi'i ɲjwî tsim a mfiɲsə nyə mə ànnù ya mə Paul à le si swonɲ aa à nî ànnù nɲɲkɔɲ kè àbaɲnənnù le.

¹² Bo bî ghà'atə bo le nɲɲ mîntii myaa a nu Kristo, bəɲgyè bî Grikia bî ghà'atə bii mə bi le mbə bî kò'ònə aa, bo bî m̀bàɲnə baGrikia bi le ɲki mbii.

¹³ Lâ baYuda bii bi le ntswe a Tesalonika aa bi le nyu'u mə Paul à kî mə nswonɲ nìghàà ni Nwî a Berea, ntigə nzi ghu, ntotə bê nloginə ɲgi'i ghu.

¹⁴ Bɔɔ bî Kristo bya le ɲghèsə nlogə Paul ntsyasə mə à ghɛɛ a aghəɲə ɲkì, lâ Silas bo Timoti bù ntswe fu a Berea.

¹⁵ Bè bii mə bi le ɲghɛɛ ntsyàsə Paul aa bo le ɲghèè ɲghɛɛ ɲkù'ù a ala'a Athens a bù m̀bensə waa nî ɲjìm a ala'a Berea; ntotoo waa a nu Silas ni Timoti mə tâ bî wəɲsə nzi nzi ntsi'i yi.

A ala'a Athens

¹⁶ Paul à kà mə aa nyu'utə mə tâ Silas bo Timoti bo zi Athens aa, ntii yî i luu nî àjəɲnə nlonɲ mə à le nyə mə ɲj'ò'ò àla'a mà ya i le nluu ni m̀kɔbə aa.

¹⁷ Ma mùu ajaɲ a tigè ɲghɛɛ a ndāɲghotə ntigə swuɲnə bo bî bè ghu, baYuda bo bî tìzìnwî bii mə bi le si bɔ'ɔ nî Nwî aa. ɲkii ɲghɛɛ ni idigə m̐ta a ɲgòn m̐tugə m̐ njwi m̐ tsim, a mbo bè bii mə bi le ntswe ghu aa.

¹⁸ ɲgāɲndi'innù j̐i mɔ'ɔ j̐i mə bi le si twoɲə nî waa ni b̐Epicurean bo ni b̐istoics aa, le nzi ntsi'i yi bo bo tigè nswuɲnə. Bo bî mɔ'ɔ bo betə ni mə, “Ajāɲ ɲù y̐i tighə mə à z̐i ànnù a lɔɔ aa n̐d̐i'ì àkè ɛ?” B̐i mɔ'ɔ b̐i kwi'i mə, “A bə tsi'i tsó a swonɲ ànnù b̐inw̐i b̐i itoo dāɲə.” B̐i le nswonɲ ma mùu ajaɲ aa nlonɲ mə Paul à le si swonɲ nî ànnu Yesu a ajaɲ y̐i mə à le nyweenə ni n̐wo aa.

¹⁹ Nyon maa ajaɲ bi le nlògə Paul nzi ni ghu a nsi ɲgāɲndasa'a j̐i mə i le ntswe maa ɲj'ò'ò àla'a aa b̐i twoɲə ni Arios Pagos aa, nswonɲ mə, “B̐i'ì lɔɔ a nzi ànnù y̐i fii yù mə o ghàà nswonɲ aa.

²⁰ Innù ma j̐u j̐i ghà'atə j̐i mə o swonɲ aa, i funə y̐i'ì aà funə kaa b̐i'ì wa' à naɲsə nzi n̐i ànnù y̐i mə o swonɲ aa. B̐i'ì lɔɔ a nyu'u annù y̐i mə o naɲsə swonɲ aa.

²¹ Nlonɲ mə bè b̐i ghà'atə a ɲj'ò'ò ala'a Athens bo b̐i b̐ìg̐i b̐ii mə bi le ntswe ghu aa, bo le ɲkǒɲ a mbwəsə nòò wàà a nswonɲ a ɲki yu'u innù j̐i fii j̐i mə i le si ghèsə m̐fɛ'ɛ aa.”

22 Paul à le ntөө a ndəŋ wa atitii Arios Pagos, ñswon mə, “Bù bə baAthens, mə yè mē tsi'í nì innù jì ghà'atè mə nì kǝŋə ànnù Nwí.

23 Nlon mə ajàn mə mē kì sì tsyà a mûm ñjò'ò àla'a bu nlii nì ñjoo jii mə nì mii aa, mē kì yə mə àdìgè nìkentə nì mo'ò nì mà'a Nwí nì mo'ò nì ɲwa'anə ghu mə nì tswe aa a mbo nwí yii mə bì sì zì. Nwí wa yii mə nì le sì mmii nù ka mə nì le ɲwa'à ghuu zì aa, à nì Nwí ma wa mə mē zì nì ghu tsítsonǝ aà.

24 “Nwí wa yii mə à le nnaŋsə mbi yù bo bì ñjoo tsim jii mə i tswe ghu aa, à nì yu mbə Mmà'àmbi àbùrè bô ñsyé. Kaa mbə a wa'à yì a mûm ñdàmà'anwí yii mə a ghùrə bāmìsòŋ aa tswé bə.

25 Kaa à sì ayoò tsu yii mə mbə bí'inè fà'à ghu mbo nì mbô mi'inè aa lòò bə, ñlon mə à nì yu yii mə a fa ntswéntii bo bì àzwí a mbo ñgòŋ ñjoo tsim bo bì a mbo bə bitsimè.

26 A le ntsyà aa tsi'í a ñjim ɲù mìsòŋ yì mífùurè ñnaŋsə ɲgòŋ bə bì tsim bii bì tswe fàa nsyé aa a mbuu mbuu a idigè idigè tsi'í ajàn mə à le nlèè aà. A kì mbə yu yii mə à lèè a noò yii mə mbə ànnù tsu a fè'è ghu aà.

27 A le ɲghirè maa ajàn aa mə mbə bì ká ñlòò nù, kè nòò mò'ò ɲghirè ñsweritə nyə yì. Ka mə kaa à sì naŋsə ñtswe tá àgha'à yì tá à sa'a aà.

28 Tsi'í tsó mə ɲù yì mo'ò à le nswon mə, ‘Bí'inè tswe ntswéntii yí'inè aa ghu mûm nú, ɲkii ɲkarə aa tsi'í ghu mum nú.’ A kì ñfinə aa ajàn yii ɲgǝŋwà'ànə ɲwà'ànə juu jì mo'ò i swon mə, ‘Bí'inè laa ɲkì mbə boò bì.’

29 Tsó mə bí'inè nì boò bì Nwí aa, tá bí'inè tsuu kì wa'atə nì mə mārè yì à nì yì fɲkɔbə fì tsu mə bì ghìrə nì gold, kè nì silva kè nì ñgò'ò yii mə a lòbìtə ɲù nnaŋsə aà.

30 A le mbə mbii Nwí a le sì foonse nì ànnù jii mə bə le sì ghìrè nì mbu'u aà, kaa bì le ɲkí'ì zì aà, la tsítòŋ, a swonə nì a mbo bə bitsim a ɲgòŋ idigè tsim mə tá bo bəŋkə mîntii myaa, mmà'atə ibi waa.

31 Nlon mə à kà'à mə ɲjwi yii mə yu ka yì tso'otə mîsa'a mî bə bitsim fàa mbi ghu a nì mǎnjì yii mə à tsinə i tsyà aa a ñjim ɲù yì mífùurè yii mə à tsò'ò aà. A dî'ì ma yû a laa nì ñsi nì ñsi ɲyonə a ajàn yii mə à le nyweense yì nì nìwo aà.”

32 Bo yù'ù mē Paul a ghaà nì ànnù ñlon ajàn mə bə yweenə nì nìwo aa, bo bí ghà'atè le sì wyè nù, lá bí mo'ò bì swon mə, “Bí'ì kǝŋ mə tá ô ku'usə nswonə annù ma yû a mbo bí'ì.”

33 Paul à ghàà mē laa ntigə ɲghɛɛ yì.

³⁴ Bè bí mɔ'ɔ bí lɛ nyòn òtsi'i yí nín nti waa a nu Kristo. A titi bè ma bú, Dionysius yí mɔ à lɛ mbə nɔ Arios Pagos wa yí mɔ'ɔ aa, bo bí mǎngyè yí mɔ'ɔ yí mɔ ìkúm yí i lɛ mbə Damaris aa, nì bè bí mɔ'ɔ bí lɛ ntswe ghu.

18

Ajàn yí mɔ Paul à lɛ ntswe a ala'a baKorinto aa

¹ Ma jù innù tì mɛ ti tsyǎ Paul a lô a ala'a Athens ñghɛɛ a Korinto.

² A lɛ ñghɛɛ aa nyə nɔ baYuda yí mɔ'ɔ, ìkúm yí i bə Aquila, a kɛ mbə nɔ Pontus, yí à lɛ ti bə aa bô ñgwê yí Priscilla ghèsè mɛ nlo aa a ala'a Itali ñzi nlon mɛ Gúmnaà Claudius à lɛ ntsərə mɛ tâ baYuda bitsim bí fɛ'ɛ a ala'a Roma. Paul à lɛ ntigə ñghɛɛ ntsi'i waa.

³ A lɛ ñghɛɛ ntigə ntswe bo bo fà'à nlon mɛ bo bo lɛ si fà'à aa àbənə àfà'à yí fùùrè, a bə ifà'a nnaɲsə ìtsə'è jii mɛ bí lɛ si ghùrè mǎntàn ghu aa.

⁴ A lɛ si tigə ñghɛɛ nì a ndághòtə a njwíngòn tsim, ñswonə nì ànnù Nwí a mbo baYuda bo bí baGrikia, bo bo swúnə a tigə ñnaɲsə nto'otə nì a mbo bo.

⁵ Nòò yí mɛ Silas bo Timoti lɛ nlò a Macedonia nzi ntsi'i yí aa, Paul à lɛ ntigə mfa noò yí ñstsì a nswonə ànnù Nwí, ñnaɲsə nto'otə ndi'i nì ñsi nì nsi mɛ a mbo baYuda mɛ Yesu à bə aa Ayɔ'ò Nwí wá.

⁶ Nòò yí bo lɛ ntsu'u ɲka ntuú ntoo yí ñsigìnə ya ɲkii mbəgìtə nì Paul aa, a bu'utə ìtsə'è jì ñswonə a mbo bo mɛ, “Aləə nú yuu a ka kuu tsi'í a atu bù! Nì bə kwo a múm ìbì bù bon kaa mbə bí wa'à gha firè. Nlòginə tsítsòn, mɛ ka ghèè gha a mbo bí tì zì Nwí.”

⁷ A lɛ ntigə nlo ñghɛɛ a nda Titus, Justus, nù àtoò dàn yí mɛ à lɛ si bɔ'ɔ nì Nwí, ndùgə yí i tswé wa mbèè ndánghòtə baYuda aa.

⁸ Krispus, yí mɛ à lɛ mbə nɔ yí mɔ'ɔ yí à lɛ si lèntə nì ndánghòtə ya aa, à lɛ mbii Nwí bo bí ñgwé'è nda yí tsimè; baKorinto bí ghà'atə bí mɛ bí lɛ si yu'u nì ànnù ya mɛ Paul à lɛ si swonə aa lɛ si kii mbii bí murè nì waa a ɲkì.

⁹ A bè mɛ nítugə a njwi yí mɔ'ɔ, Mmà'ambi a swonə a mbo Paul nì ñjèè təə təə mɛ, “Tsee kɛ bɔ'ɔ, bǎnə ka nswonə ntoo ya ntsuu ntsù gho kɛ kutə;

¹⁰ nlon mɛ mɛ tswe bí'ò, kaa mbə nù wa'à gho lò mɔontə, nləənsə nì a nnin ɲgi'i yí tsu a nu wò nlon mɛ mɛ tswe nì bè bí ghà'atə fàa njò'ò àla'a.”

¹¹ Paul à lɛ ntigə ntswe a ala'a baKoronto alòò yí fùùrè nì bìsàn bí nto'o, ndi'i nì ñghàà nì Nwí a mbo bo.

12 La nòò yîi mē Gallio à lē mbə atu bîGûmnàà a mbù'u Achaia aa, baYuda bi lē ntanjə ŋki mbiinə bitsim, nzi banjə Paul, ŋghɛɛ ni ghu a ndâsa'a

13 nswonjə ni mē, "Mbâ ghû a totə nî bə mē tâ bi ka ngha'asə Nwî ni mânjî yîi kaa à sî ni nɔ̃nsə ku'ùnə."

14 Paul à nà'à mē ntsû yi ŋka nlɔɔ a ŋkwi'i, Gallio a swonjə a mbo bàYudà bya mē, "A ghîrə mbaa mbə mē nù ghû à wo aa nɔ̃nsə kə mē à bù'ù aa annû tsu a mûm ala'a bonj mē tswə nî nòò a nyu'utə isa'â ghuu ghû mbâ baYuda;

15 lâ, tsɔ̃ mē à bə aa innû nlonj mighàà bo bi mikùm ni nɔ̃nsə ghùù aa, nî ghɛɛ nlèntə ma yaa ànnû bûmbɔ̃jə; mē tuu mē kaa mē ka wa'à nù nsa'a ijàn innû ma jû bə."

16 A lē ntigə furə waa mē bo fɛ'ɛ wa ndâsa'à.

17 Bo bitsim lē mbanjə Sosthen, nù lèntə ndâghotə wa, ŋghɔɔ yi tsi'î wa nsî ndâsà'à. Kaa Gallio à lē ŋwa'à yi ma yû ànnû kwe'è.

18 Ma yâ ànnû a tsyà mē, Paul a bû ntswe njwi jî ghà'atə, mfa filo fi bɔɔ bi Kristo bya, ntigə ntoo ŋkî ŋghɛɛ a Syria, à kà maa ŋghɛɛ aa, nlɔgə Priscili ni Aquilla bo bo ghɛɛ. A lē ŋghèè nywe'e a Cenchriya aa, ŋkɔɔ atû yi nlonj mē à lē ŋwàrə akàà yî mɔ'ɔ.

19 Bo lē ntigə ŋghɛɛ ŋkuu a Ephesus a ma'atə waa mbanjə ghèè a ndânghotə ŋka nswonjə nî ànnû Nwî ŋkîi ntɔ'ɔtə ni a mbo baYuda.

20 Nòò yîi mē bi lē mbetə yi mē mbə a tswê bo bo àgha'a a sà'atə lē aa, à lē ntuu;

21 la nòò yîi mē à lē sî fa flô fyaa laa a swonj mē, "Nwî à bə bii bonj mē ka ghèè bû bi," ntigə mbu nlò wa ala'a Efeso ntoo ghɛɛ yi fu.

22 Nòò yîi à lē ntoo mfe'ɛ a Kaisaria aa, à lē ŋkɔ'ɔ ŋghɛɛ ntsà'atə ŋghotə bɔɔ bi Kristo a Yerusalem ntigə mbu nsigə ŋghɛɛ a Antiokia.

23 A tswè mē ghu a ni nòò yî mɔ'ɔ, mmà'atə nìlo ntigə ŋkarə ŋghɛɛ ni idigə idigə a mbù'ù ila'a Galatia ni Frygia, ndiintə nî ŋgǎnyəgənnû Yesu tsim jîi i lē ntswe ghu aà.

24 Ma mùu noò nù bàYuda yî mɔ'ɔ yîi mē bi lē sî twonjə ni Appolo, bi jwî yi aa a ala'a Alexandria aa, à lē nzi a ala'a Efeso. A lē mbə nù yîi mē à lē nnanjsə nzi ŋghàà siginè, ŋkî nanjsə nzi aŋwà'ànə Nwî.

25 Bi lē ŋkî nanjsə mmirisə yi a ni mânjî Mmà'àmbî; ànnû Nwî a khî ghu ntii, a kîi ŋghaa ndî'î nî ànnû Yesu a ni mânjî yîi à kù'ùnə aà, ka mē à lē nzi aa tsi'î ànnû ŋkwerə ŋkî Jon aà.

26 A lē nlògìnə ntigə ŋghaa tsi'î nî àdà'à a ndânghotə; lâ nòò yîi mē Priscillia bo Aquilla lē nyu'u annû yîi à lē sî

swonɔ̃ aa, bo le ntwonɔ̃ yi nnanɔ̃sə ntigə ndi'i mǎnjĩ Nwĩ wa ghu mbo tâ à nanɔ̃sə mbu zi sigìnə.

²⁷ Nòò yĩi mǎ à le nyè'ètə mǎ yu too ghèè a njii Achaia aa, bɔɔ bi Kristo le ndìntə yĩ, ñki ñɔ̃wa'anə aɔ̃wà'anə ñtoo a mbo ñgǎnyəgənnu Yesu jya jii mǎ i le ntswe ghu aa mǎ tâ bi kwɛrə yi sigìnə. Nòò yĩi mǎ à le ñghèè ñkuu ghu aa, à le ntigə nnanɔ̃sə ñkwetə ñgǎmbii Kristo jya, a waa yĩi mǎ à le si bə aa bon ɪbɔ̃ɔ̃ Kristo i ghìrə bi bii ñtoo yĩ sigìnə yā aà.

²⁸ A le si tuu nĩ ànnu yĩi mǎ baYuda le si swonɔ̃ nĩ ñsi nĩ ñsi tsi'ĩ nĩ àdà'à mbaɔ̃nə ntɔ'ɔ̃tə nĩ ñìghàà nĩ Nwĩ mǎfigitə nĩ mǎ, Yesu à bə aa tsi'ĩ Ayo'ò Nwĩ wá.

19

Ajàn mǎ Paul à le ntswe a ala'a Efeso aà

¹ Nòò wa yĩi mǎ Apollos à le ntswe a ala'a baKorinto aa, Paul à le ntsyǎ a ala'a mbù'u atu nzi ñkù'ù a ala'a Efeso, ñtsi'i ñgǎnyəgənnu Yesu jĩ mǎ'ɔ̃ ghu.

² Mbetə waa mǎ, “Nĩ le ñkwɛrə Azwĩ Nwĩ wa nòò mǎ nĩ le mbii Yesu Kristo aa ɛ?” Bo kwi'i ghu mbo mǎ, “Kaa bĩ'ĩ lèè ñtɛ'ɛ wa'à yu'u mǎ Azwĩ Nwĩ a tswe ghu.”

³ A bú mǎbetə waa mǎ, “Bi le ntigə mmurə ghui a ñkì aa nĩ ñkũm wo aa ɛ?” Bo kwi'i mǎ, “Bĩ'ĩ le ñkwɛrə aa ñkĩ Jɔn.”

⁴ Paul a tigə ñswonɔ̃ a mbo bo mǎ, “Jɔn à le si mmurə bə a ñkì aa mǎ tâ bi ka mbəɔ̃kə mǎntii myaa, ñswonɔ̃ nĩ a mbo bo mǎ tâ bo bii ñu wa yĩi mǎ a yonə a ñjĩm yu aà, a bə Yesu.”

⁵ Ajàn mǎ bo le nyu'u ma yú aa, bi murə waa a ñkì nĩ ñkũm Mmà'àmbi Yesu.

⁶ Nòò yĩi mǎ Paul à le nnòɔ̃sə mbô mi a atu bo aa, Azwĩ Nwĩ a sigə ñkuu a nu bo. Bo tigə ñghaa nĩ mǎghàà mĩ fii ñkii ñkɛ'ɛnə nĩ ñtoò Nwĩ.

⁷ Bo bĩtsim le mbə tsò ñìghũm ñtsò baà.

⁸ Paul à le si tigə ñkuu nĩ a ndānghòtə a nĩ bĩsàn bi tarə ñghaa ghu ti bɔ'ɔ̃tə, ñswunə bo bi bə tâ bo zi mǎ ànnu yĩi mǎ bi swonɔ̃ nlon annu nifò Nwĩ aa à nĩ tsi'ĩ ànnu.

⁹ Bo bĩ mǎ'ɔ̃ le ntii atu kaa wa'à waa bii; ñtigə ñghaa nĩ ñnnu jĩ bi nlonə ñgaa Mǎnjĩ Mmà'àmbi wa a nsĩ ñghòtə. Paul à le nlògə ñgǎnyəgənnu Yesu jya bo bo swunɔ̃tə waa bo, ñtigə ñghaa bo bi bə ñlon ñìghàà nĩ Nwĩ a njwĩ tsim a ndāɔ̃wà'anə Tyrannus.

¹⁰ Ma yú a le ñghèè nĩ mǎbii a ñjĩm ilòò ji baà. Bə bĩtsim bii bi le ntswe a mbù'ù Asia, baYuda bo bi baGrikia, bi le nyu'u ñìghàà nĩ Mmà'àmbi.

Bɔɔ bi Sceva

¹¹ Nwĩngòṅ à le nghìrè innù jĩ yěyerə jĩ wè ntsya a njĩm Paul.

¹² Bè le si tigə nlɔgə tsi'ĩ ìtsə'ə nyè'ε nsi ji bo bì àtsə'ə nnòṅsə a ntɔṅ yu nghεε nĩ ju a mbô ṅgàṅ mighòò, mighòò myaa mi fwetə, ìzwĩ jĩ bì ì kii m̃fε'ekə nĩ a nu bo.

¹³ BaYuda bĩ mɔ'ɔ bii mə bi le si ghaa ṅkarə mfi'i nĩ ìzwĩ jĩ bì a nu bè aa, bo le nlògìnə ñtigə ntwoṅ ikum Mmà'àmbĩ Yesu a atu bè bii mə bi le ntswe nĩ ìzwĩ jĩ bì aa, ñswonə nĩ mə, “Mè swonə a mbo wò nĩ ìkũm Yesu wa mə Paul a swonə annù ñlonṅ ngaà yĩ aa mə tá ò fε'ε.”

¹⁴ Bɔɔ bì ṅũ baYuda yĩ mɔ'ɔ yĩ ìkùmê yi le mbə Sceva, mbə ṅgàṅmà'a Nwĩ aa, bo le si ghìrè maa ajàṅə.

¹⁵ Lá àzwĩ ya a betə waa mə, “Mè zi Yesu, ṅki nzi Paul. Lá nĩ bə aa bìwò aa ε?”

¹⁶ Nũ wa mə àzwĩ ya le ntswe ghu nu aa, a wô a nu bo, ntii ṅgha'a waa, ṅghɔɔ waa bitsim, bo khêkə m̃fε'ekə wa nda nĩ ilà'à a nu bo ti ìtsə'ə.

¹⁷ BaYuda nĩ baGrikia bitsim bii bi le ntswe a ala'a Efeso aa, bo le nyu'u ma yũ ànnù nĩbɔ'ɔ tswâ waa, bo ku'usə ṅghu'usə ikum Mmà'àmbĩ Yesu Kristo.

¹⁸ Bè bĩ ghà'àtə bii bi le mbii Kristo aa, bo le nzi nĩ ñsi nĩ ñsi mbii innù jii mə bo lèè m̃fansə aà.

¹⁹ Bo bĩ ghà'àtə bii mə bi le si ghìrə majèkə aa, bo le ṅghotə ṅṅwà'ànə jyaa nzi ntòɔ a nzi bè. Ndũu ṅṅwà'ànə jii bi le ntòò aa, à le mbə ibàtə ṅkabə silva ntsù'ù mighum mi ntaà.

²⁰ A bə ajàṅ yĩ mə ñghàà nĩ Mmà'àmbi nĩ le nsèènə nĩ midà'à ṅkwe nghεε nĩ m̃bĩ.

Fikòrə fii mə fĩ le m̃fè'è a ala'a baEfeso aà

²¹ Ma jũ ìnnù ì tsyà m̃, Paul a ka'à a ntii yu mə yu ka tsyà a ala'a Macedonia bo bì Achaia ì ghèε a Yerusalem nswonə nĩ mə, “Mè ka lò ghu, ì lègìnə nghεε ywe'e ala'a baRoma.”

²² A le ntigə ntoo Timoti bo Erastus, bè bi baa bii bi le si kwetə nii aà, a ala'a Macedonia. Yumbon, à le mbàṅnə m̃bu ntswe nĩ m̃utii noò a mbù'u Asia.

²³ Ma mùu noò, ṅgi'i yĩ ṅwè ì le m̃fè'ε a ala'a Efeso ñlonṅ Mânji Mmà'àmbi wâ.

²⁴ Nũ yĩ mɔ'ɔ yĩ mə ìkùmê yi à le mbə Demitrios, mbə ntwĩ àlàà silva aa, à le si twi nĩ ñda nwĩ yĩ mə bi le si twonə nĩ Artemis aa, mfii nĩ a mbo bè, yu bo bì ṅgǎṅfà'à ji tswè nĩ àbĩ yĩ wè ghu.

²⁵ A le ntigə ṅghotə ṅgǎṅfà'à ji bo bì bè bii mə bi le si fà'a itu mifà'à jĩ mɔ'ɔ tsò ma jũ aa, nswonə mə, “Nĩ zi mə bĩ'ìnə kì si kwèrə ṅkabə yĩ'ìnə aa fàa atu afà'à.

26 Nì yè mē ñki nyu'u mē kaa à sɪ aa tsi'í faa a ala'a Efeso tæ. Paul ghú à kàrè mē a mbù'u Asia tsi'í ñtsim, m̀bwe'esè nì ñnòò bē bī ghà'atè mē bì bii annù yī mē yu swonjè aà, ñswonjè nì mē bìnwī bii bì nanjè nì aa nì mbo aa kaa à sɪ bìnwī bē.

27 Ngì'í yī ñ tswe ghu aa à nì mē kaa à ka wa'à tsi'í àfà'á yí'ìnè yū bī'í, bì ka tigè lògè ndámà'anwī, nwĩngòn m̀angyè Artemis yī ñwè yū nì àdànè d̀ànè. Ajàn mē bē b̀tsim a Asia bo bì a mbī ñtsim kì sɪ gha'asè nī aa, tã à mɛ, tã ñfò nì ikùm yí tã nì mɛ."

28 Nnòò bē wa yù'ù mē ma yū ànnù aa, m̀ntonjè myaa lwìnè, bì lògìnè ñtigè nswonjè nì mē, "Nìgha'a nì wè a mbo Artemis, nwī baEfeso."

29 Abùùrè a lè ñkuu wa njò'ò àla'a tsi'í tsim. Nnòò bē wa banjè Gaous bo Aristarchus, mē lè mbē bē bì Macedonia bì baa bii bo bì Paul lè sɪ zìnè aa, ñswonjè waa nzwu ñkuu ñghɛɛ nì bu a múm ñda yī ñwè yī mē bì lè sɪ ghìrè nìdorè ghu aà.

30 Paul à lè ñghè mē yu yǒj ñkuu ghu, bɔɔ bì Kristo bii mē bì lè ntswe ghu aa bì tswá yí.

31 Bē bì d̀rìsè bii mē bì lè ntswe maa mbù'ù àla'a mbē ika'á jì, bì lè ntoo ñkì ghu mbo, mbu'u nì mbo ghu mbo mē tã à tsuu lǒ ywĩntè mē yu kuu wa múm ñda yī ñwè ya mē bì lè sɪ ghìrè midorè ghu aà.

32 Bulà lè sɪ tɔjnè nswonjè nì yulà ànnù, bilí tɔjnè ñswonjè nì yīlì. Nlonj mē bo bì ghà'atè lè ñwa'á ñjì'í ànnù yī mē bì lè twonjè waa ghu aa zì aà.

33 Bo bì ghà'atè lè mbii mē Alexander à zì ñjì'í nlonj mē baYuda lè ñghìrè mē tã Alexander à tsya ñghɛɛ a mbii aà. Alexander, à lè ntsitè bē nì àbo mē tã bì yu'utè tã yù ghaa a mbo bo ntɔ'otè a mbo bo.

34 Ajàn mē bo lè nyè yí nzi mē à nì ñù baYuda aa bo lè nlògè ibàntè noò jì baa, boonjè ntɔjnè ǹtì tsǒ ñù yí mò'otè nswonjè nì mē, "Nìgha'a nì wè a mbo Artemis, nwī baEfeso."

35 Nòò yī mē tanìkurè yī ñwè à lè ñghìrè ñnòò wa ñ bonè aa, a ghaa a mbo bo nswonjè mē, "Bilím bā, baEfeso, ñù tsù yī mē à sɪ zì mē Efeso, mē à nì njò'ò àla'a aa, à tswe nì ndámà'anwī m̀angyè Artemis nì f̀nkobè fí ñgò'ò fí fya mē fí lè nlò a aburè ñwo aa à nì wò aa ɛ?

36 Ajàn mē kaa mbē ñù a wa'à ma jù ñnnù ligitè aa, tã nì borisè ntì ghuu, ntsuu atìrè annù lǒ ghìrè.

37 Nlonj mē bē bú mē nì zì nì bu faa kaa bó sɪ bē bii mē bì yèrè njoo a ndámà'anwī bē, kaa wa'à kì ñghaa ñnnù mbègitè nwī m̀angyè yí'ìnè Artemis ghu bē.

³⁸ Mbə a bə yï mə Demitrios bo bì ngǎnfà'á ji bì tswe nì ànnù ñlonə nŭ, bo mǎntsu mikòrè, mi təə ɲɛ'ɛ, ɲǎŋsa'a mǎsa'a tswé ghu, tá bì ghɛɛ nsɔmsə waa.

³⁹ Mbə ànnù yï mɔ'ɔ a bu ntswe ghu yï nì kǒŋ nnaŋsə nzi, boŋ bi ka tsisə a noò yï mə bə bì njo'ɔ ala'a yù tɛ'ɛ mboontə a ntsisə innù aà.

⁴⁰ Nlon mə bì ka firè yì'inè mə bǐ'inè biŋ fikòrè a nǐ ànnù yï mə a fɛ'ɛ sii aà. Kaa nji'í fikòrè sii ì ghìrə wa'à bə. Mbə bì kǐ mbetə yì'inè boŋ kaa bǐ'inè ka wa'ǎ annù yï swòŋ zǐ."

⁴¹ A swòŋ mē ma la aa ntigə nseensə bə byá.

20

Ajàŋə mə Paul à ɛ ɲghɛɛ a ɪla'a Mecedonia bo bì a Achaia aà

¹ Nòò yï mə fikòrè fya ɛ mmè aa, Paul à ɛ ntwon ɲǎŋyǎgənnù Yesu jya, ñdiintə waa nì nǐghàà ntigə mfa filò fyaa. Ntigə mma'atə ɲghɛɛ a ala'a Mecedonia.

² A ɛ ɲkarə mbù'ù ma ya ndiintə nǐ bə bya ghu nǐ innù jǐ ghà'atə ntigə ɲghɛɛ ɲkù'u a ala'a Grikia

³ ntswe ghu bǐsàŋ bitarè. Nòò yï mə à ɛ ntaŋtə mə yu ka ghèɛ a ala'a Syria aa, à ɛ nyə mə baYuda ɛ ntaŋə minàŋə àtù yǐ, ntigə mbu mbǐ fu, ntsya nì Mecedonia.

⁴ Sopata, MuPyrrhus, yï mə à ɛ nlǒ a ala'a Berea aa, à ɛ ɲghèɛ bo yu. Aristarchus nì Secundus yï mə à ɛ nlǒ a ala'a Tesalonika aa, Gaius yï mə à ɛ nlǒ a ala'a Derbe aa, Tychicaus bo Trophomus, nlo a mbù'u Asia, nì Timoti ɛ ɲkǐ ɲghɛɛ bo bo.

⁵ Bo ɛ ntsyǎ a mbǐ ɲghɛɛ a nyu'utə bǐ'í a ala'a Troas.

⁶ Bǐ'í ɛ ntigə ɲkuu a abanə ɲkǐ a Filipi, a noò yï mə ìkòò Abaa ti kɔ'ɔ wa ì ɛ ntsyà aà. Njwi ì ghəò kǐ tsyǎ ji ntaà, bǐ'í tsi'í waa a Troas, bǐ'í bo tswé ghu ɲgyà yǐ mǐfùurè.

Ajàŋ mə Paul à ɛ nzǐ a ala'a Troas nǐ ɲgàà yǐ ñlwǐ'í ɲjìmə aà

⁷ A bə a ɲwǐ ntsyà mǐbǐ a mǐm ɲgyà, bǐ'í boòntə mə bǐ'í ji mǐji mǐ àkòŋnə, àjàŋ mə Paul à ɛ ntswe nǐ mǐmà'atə a tǐtugə aa, à ɛ ɲghàà a mbo bə bya nǐghàà nya sa'à si'í ɲghɛɛ ɲkù'ù nǐ ntià itugə,

⁸ bǐlám bǐ ghà'atə ɛ ntswe a nǐ ɲja'à nda yǐ ndəŋ ya mə bǐ'í ɛ ntswe ghu aà.

⁹ Mǐjòŋ yï mə à ìkǔm yi ì ɛ mbə Euticus, à ɛ ntswe a ntsù window. Ajàŋ mə Paul à ɛ si ghàà nǐ àdanə nǐghàà aa, à lɔgìnə ɲka ntsiŋ filo, ntigə mbwǐ ndəəŋə, nlo nǐ ɲja'à nda ya yï mə ì ɛ mbə ɲja'à nda ji tarə a ɲkɔ'ɔ a ndəŋ aa, ɲwo a nsyɛ. Bǐ ghèɛ ti ɲɲɛ yi boŋ à kwò mē.

10 Paul à le nsigə, ɲkwutə yi a nigǒ yu, nswon mə, “Nì tsuu bo'c bē, wā n̄tswēnt̄i yī ì b̄urə ghu nū.”

11 A le mbù ɲko'c ghɛɛ fu wa nja'à nda mbatə abaa ɲkurə, ɲghɛɛ n̄i mb̄i ɲka ɲghaa a mbo bo nywe'e ajàn mə àbèè à le mfu'u, a ma'atə ɲghɛɛ aà.

12 Bì logə m̄jɔŋ wa ɲghɛɛ n̄i ghu nt̄i, n̄idorə luu a m̄m nt̄i bo.

Ajàŋ mə Paul à le mmà'atə Troas, ɲghɛɛ a Miletus aà

13 Bì'ì le ɲghèe mb̄i ɲkuu abanə ɲkì ɲghɛɛ a Assos, a adigə yī mə bì'ì le ntswe n̄i n̄lògə Paul ghu aà. A le swon mə tâ bì'ì ghɛɛ nyu'utə yi ghu, tâ yù banə n̄i n̄i m̄kòrə.

14 Nòò yī mə à le n̄i n̄tsi'i yī'i a Assos aa, bì'ì le n̄lògə yi a m̄m abanə ɲkì, bì'i bo tigə ɲghɛɛ a Mitylene.

15 Bì'ì le ntigə ɲkuu wa m̄m abanə ɲghèè, àbèè tì mə tì fu'u bì'ì ghèè ɲywe'e a mb̄i Kios. Njwì yī mò'c ì ghèè m̄ k̄i tsyā bì'ì ghèè ɲku'u a Sasmos, yī ì bu nyòntə, bì'ì ywe'e Miletus.

16 Paul à le ɲwa'atə mə bon yu kuu a n̄i abanə ɲkì a ghèè Efeso ta wa'à noò ma m̄u mbù'u Asia ghènsə. A le si khènə mə yu ghɛɛ kù'u a Yerusalem mbon tā Njwì Pentecost tā ì ku'u.

Ajàŋ mə Paul à le mfa filo fī bil̄i bi ndânwi a Efeso aà

17 Paul à le ntswe a ala'a Miletus n̄toò ɲk̄i a ala'a Efeso n̄twon n̄i bil̄i bi ndânwì mə bì zi n̄tsi'i yī ghu.

18 Bì zī m̄ n̄tsi'i yi ghu aa a swon a mbo bo mə, “Nì zī àjàŋə mə m̄ le ntswe a noò ghǎ n̄tsim bi'inə aà, n̄loginə n̄i n̄jwì n̄tsyā mb̄i mə m̄ le n̄i ɲkuu fàa mbù'u Asia aà.

19 M̄ le m̄b̄risə ib̄inū gha, m̄fa'a n̄i a mbo Mmà'àmbi tsi'ì tsǒ ɲgàŋàfà'á yī n̄i m̄lāa a m̄i'i m̄. ɲk̄i n̄i ɲgi'i ya yī mə m̄ le nyə a ajànə mə baYuda le ntanə m̄inàn a atu m̄ aà.

20 N̄i zī mə kaa m̄ le ɲk̄i'i annū yī tsu yī mə a le ntswe n̄i ɲkwètə ghuu aa l̄è tì gh̄rə, n̄d̄i'ì n̄i ghuu ɲk̄i nswonə n̄i annū Nwì a mbo bù a ns̄i n̄nòò bo bì a ndùgə bù aà.

21 M̄ le si swonə n̄i a mbo baYuda, ɲk̄i nswonə n̄i a mbo baGrikia, ɲwa'asə n̄i waa mə bo b̄ɲkə waa, mma'atə innū j̄i bì jyaa mb̄i fu a mbo Nwì, m̄b̄i Mmà'àmbi yī'inə Yesu Kristo.

22 “Ts̄ts̄on, a gha aa a tii Azwì Nwì m̄ ghèè n̄i a Yerusalem, kaa ɲk̄i'i annū yī mə a ka f̄ɛ'ɛ a nu m̄ ghu aa zī.

23 Annū yī mə m̄ zī aa à n̄i m̄, Azwì Nwì a wà'asə m̄ gha ɲk̄è'ènə a mbo m̄ mə, a n̄i n̄jò'c ìla'a tsim àtsan bo bì ɲgi'ì ì yu'utə n̄ā.

24 Lâ mè lògè òntswéntî ya nî àdànè dānè a mbo mè. Annù yîi mè mè lòo a nghìrè aa, à nî m̀m̀àn̄sê ìfà'à wa yîi mè Mmà'ambî Yesu à fa a mbo mè mè mè fa'a aà, a bē ñka nsèènsê òtoo yî ñsigìnè ya nlon ibòñ Nwî.

25 Mè kàrè mē a titiì bù bitsim, ñswon̄ə nî ànnù, ñlon annù nifò Nwî. Tsítsòñ, mè zi mè kaa ñù ñibù à ka yî wa'a gha bù nyē.

26 Mè tigè ñnan̄sə nswon̄ə nî a mbo bù sii mè, m̀bē ñù ñibù yî tsù a yi mbwē, bon̄ kaa à sî isa'à gha bē.

27 Nlon̄ mè kaa mè le ñkî'i annù yî tsu yîi mè Nwî à tàn̄tə aa a mbo bù ló'òsè; mè le ñkè'èné tsi'i tsimè.

28 A ku'ùnè mè nî ka nlentə ghūu bu nî bù, ñkii nlentə nî àkàrə mbi ya yîi mè Azwî Nwî a ññə a m̀m̀m̀ ñtərìnəbo bù aà. Tā nî ka nlentə nḡhotē Nw̄ngòñ yîi mè à ghìrə nî yî, ñtsya a ñj̄m̀ ñèwo nî M̄u yî aà.

29 Mè zi mè nòò yîi mè mè ka mà'atè aa, nàan̄gwyè m̄itsyē'ē i ka zî a titiì bù, kaa ñkî'i akàrə mbi ya l̄ñè.

30 Nòò à ka yî kù'u t̄a bē bî m̄o'ò a titiì bù ka ntswēē nî ìb̄āñn̄nn̄ a mbwē'esē nḡāñyēḡēnn̄ Yesu j̄i m̄o'ò i sw̄n̄t̄ə mè bî ka nyon̄ə waa.

31 Nî t̄syēsē ghūu maà noò, ñwa'atē nî mè, kaa mè le ñwa'a k̄entə a ndi'itē ghūu yî m̄o'ò yî m̄o'ò nî m̄l̄àà a m̄i'i mè, ñitugə nî às̄i'ìnè, a atú ìlòò j̄i tarè.

32 “Tsítsòñ, mè ññə ghūu a m̀m̀m̀ ñtərìnəbo Nwî, nî ñghàà nî ibòñē yî wa, mè m̀bē nî ko'ò ghūu nî kwe, ñtigə m̄fa njoo j̄ya j̄ii mè Nw̄ngòñ à l̄əə a mbo bē bitsim b̄ii mè à ghìrə bî laa aà.

33 Kaa mè le ñkî'i nî silva, kè gold ñù tsù k̄ē itsè'ê j̄i yē'èt̄ə.

34 Bù bitsim, nî zi mè, mè le sî f̄à'à nî m̀bo aa mù, a ntswe n̄ àyoo yîi mè mè n̄ nḡāñkòr̄ē j̄ya le sî bon̄ə aà.

35 Mè d̄i'i mè a mbo bù, ñtsya a n̄ nḡòñ ìnn̄u ma j̄u tsim mè, n̄ ka m̄fa'a n̄ m̄it̄i bon̄ n̄ ka tswe n̄ m̄āñj̄i a ñkwet̄ə bē b̄ii mè b̄i b̄or̄ə aà. Ñwa'atē n̄ ñghàà n̄ii mè Mmà'ambî Yesu yumbon̄ à le nswon̄ aa mè, ‘A m̄fa, a z̄i n̄ m̀boon̄ə n̄tsyàt̄ə a ñkwēr̄ə aà.’ ”

36 Nòò yîi mè Paul à le m̀m̀àn̄sə aa, à le nswèt̄ə m̄iku'ut̄ə m̄i a n̄syē bo bo b̄itsim t̄sa'at̄ə Nwî.

37 Bo bistim le sî tigē nyē'ə ñkotē n̄ii a ñiḡo bo, nn̄on̄ə n̄ m̄ighèḡē m̄i m̄fa n̄ f̄ilò f̄i.

38 Bo le nnan̄sə ññon̄ə si'i si'i aa nlon̄ mè à le nswon̄ mè kaa bo ka yî wa'a yi bú nyē aà. Bo le ntigē nḡhēē bo bo wa n̄ts̄ū aban̄ə ñkî.

Ajàn yïi mæ Paul à le ñkɔ'ɔ ñghɛɛ a Yerusalem aà

¹ Bĩ'ĩ le mfa fĩlô fyaa ntigə mma'atə waa, ñkuu aban, ntigə ntsinə ntoo ñghɛɛ ñkuu a Cos; àbèè fu'u bĩ'ĩ ghɛɛ ñywe'e a Rhodes, ntigə nlo ghu ñghɛɛ a Patara.

² Maa ala'a bĩ'ĩ le nyə aban yïi a le si too ñghɛɛ ni a Fonisia aa, bĩ'ĩ le ntigə ñkuu wa a mûm aban ya ntoo ñghɛɛ.

³ Bĩ'ĩ zĩ mæ ntigə nyə nĩ Cyprus laa, mbàñnè m̀bəñ nsigə nĩ m̀bĩ ntii, nsigə ñkuu a ala'a Syria. Bĩ'ĩ le ntigə ñghɛɛ mfè'è a aghəñə ñkì a Tai, a adigə yïi mæ bi le ntswe nĩ m̀fi'i ñjoo jii i le ntswe wa mûm aban ya ghu aà.

⁴ Bĩ'ĩ le ntigə nlɔɔ ñgǎñmbii Kristo jii i le ntswe maa adigə aa ntigə ntswe bi'i bo a atû ñgyà yĩ m̀fùùrè. Azwĩ Nwĩ à le ndĩ'ĩ a mbo bo bo tigə ñswon a mbo Paul mæ tâ à tsee a Yerusalem kɔ'ɔ ñghèè.

⁵ Njwi jii mæ bĩ'ĩ le ntswe nĩ ntswe bĩ'ibo ì kà mæ aa tsya bĩ'ĩ tigə m̀ma'atə waa ñghɛɛ. Bo bitsim nĩ bāngyê byaa bo bi bɔɔ byaa le yònè yĩ'ĩ bĩ'ibo fè'è wa njò'ò ala'a bo ñghèè a ntsyaasə yĩ'ĩ. Bĩ'ibo ghèè mæ wa aghəñə ñkì ntigə nswetə miku'utə mĩ'ibo ntsa'atə Nwĩ ghu. Bĩ'ibo tsà'atə mæ Nwĩ aa ntigə ntsà'ànè, bo fâ fĩlô fi'i.

⁶ Bĩ'ĩ le ntigə ñghɛɛ ñkuu wa a mûm aban bo tigə mbu ñkwɛɛñkə waa a mila'a bo.

⁷ Bĩ'ĩ le nlò a Tai ntigə ñghɛɛ nĩ m̀bĩ ñghɛɛ nywe'e a Ptolemais, a adigə yïi mæ bĩ'ĩ le nyə bɔɔ bi Kristo bĩ mɔ'ɔ ghu, ñghɛɛ ntsà'atə waa, ñki ntswe bi'ibo njwi yĩ m̀fùùrè aà.

⁸ Abèè a le mfu'u bĩ'ĩ lô ñghɛɛ ñkuu a ala'a Kaisaria, ntigə ñghɛɛ ntswe a nda Philip mæ à le mbə Evangelis, mbə ñú yĩ mɔ'ɔ a titii ñgǎñkwetə jya ji sàmbaa laà.

⁹ A le ntswe ni bɔɔ bāngyê bi tiyɔ'ɔ bi sàmbaa, bii mæ bi le si yu'u nĩ ñtoò Nwĩ ñswonə.

¹⁰ Bĩ'ĩ tswe mæ ghu nĩ ñjwi jĩ mɔ'ɔ, ñgǎñntoò Nwĩ yĩ m̀ɔ'ɔ mæ bi le si twonə ni Agabus aa, a lô a Yudea ñsigə ntsi'i yĩ'ĩ.

¹¹ A le nlògə ikò Paul, ñkwɛrə mikòrə mi bo bi mbô mi ghu, ñswon mæ, “Azwĩ Nwĩ a swon mæ, ‘Aà àjàn yïi mæ baYuda bii mæ bi tswe a Yerusalem aa ka kwɛrə mbôñə ikò ghú, i tigə fa yĩ a mbô ñgǎñtibĩ Nwĩ.’ ”

¹² Bĩ'ĩ yù'ù mæ laà, bĩ'ĩ bi bə bii bĩ'ibo le ntswe aa tigə m̀bu'u mbo a mbo Paul mæ tâ tsee a Yerusalem kɔ'ɔ ghèè.

¹³ Paul a tigə ñkwi'i mæ, “Ni ghìrè aà àkè laà, ñyè'ə mbəgitə nĩ nú ya aa ɛ? Wa kaa mæ si nú yà tantə aa tsi'ĩ a ñkuu a ndátsanə, mæ ki ntantə nú yà aa a ñkwo a Yerusalem nlon annú ikum Mmà'àmbĩ Yesu.”

14 Tsõ mæ à le nligìnè ntuu annù yïi mæ bî'i le si swonɔ aa, bî'i kentè ntigè nswon mæ, "Tâ Nwî à ghirè annù yïi mæ a lòò aà."

15 Mayû a tsyà mæ, bî'i tigè ntantə njoò ji'i nko'ɔ nghɛɛ a Yerusalem.

16 Ngǎnyəgənnu Yesu jî mo'ɔ i le nlò a Kaiseria nko'ɔ nghɛɛ bi'ibo, nlògə yi'i bi'ibo ghɛɛ nkoo a nda Mnason nù Cyprus yïi mæ à le mbə nù yî mò'ɔ a titi ngǎnyəgənnu Yesu jî mbii aa, ntigə ntswe bi'ibo.

Paul a ghɛɛ nghantə Jems

17 Bî'i kò'ò mæ nkoo a Yerusalem aa, boɔ bi Kristo bya bii bi le ntswe ghu aa, bi kwerè yi'i tsi'i nì nìdorè.

18 Abèè a fù'ù mæ, bî'ibì Paul ghɛɛ nyə Jems; bìlì bì ndânwî bitsim bi kî nzi ntsi'i yi'i ghu.

19 Bî'ibo tsà'ànè mæ, Paul a tigè nkɛ'ɛnə innu tsim, nìlì'i nìlì'i, jii mæ Nwî à le nghirè a titi bitizi Nwî ntsya a njm ifà'â yi aà.

20 Bo yù'ù mæ aa, bo bitsim tigè ngha'asə Nwî. Bo bú nswon ghu mbo mæ, "Mumaà yî'i, Paul, ò yê àjàn yïi mæ baYuda a tsù'u ntsù'ù bi bii mæ Kristo aà; nki yə àjàn yïi mæ bo nanse nte'ɛ atù yaa a nləə nònsə aà.

21 Bi swon mæ a mbo bo mæ ò kî si dî'i nì a mbo bàYuda bii mæ bi tswe a titi bitizi Nwî bitsim aa mæ tâ bo ma'atə bînònsə bi Moses ntsuu kî lèè. Nswonə nì a mbo bo mæ tâ bo tsee boɔ byaa kî nètè, nkii tsuu bînòngòɔ bi baYuda i kî yonè.

22 Mbə bî'inè ghirè mæ akə tsitsònɔ aa ɛ? Tsitsònɔ bo ka yu'u mæ ò zì mæ.

23 Mamùu àjàn, ghirè annù yïi mæ bî'i ka swon a mbo wò aà. Bè bî mo'ɔ tswe faà bi nikwà mæ bi kàà mæ annù a mbo Nwî,

24 ghɛɛ nlògə waa tâ búbo ghɛɛ nsî'itə annù yâ tâ búbo laa a nsi mi'i Nwî, tâ ò kî ntwu ayoo yïi bo tswe nì ntwu aà, tâ bo tigə nkoɔ itù jyaa. O bə ghirè mùu àjàn bon bə bitsim ka zi mæ innu jya mæ bi swon atu wò aa à nî àbǎjnənnu. Lâ ò bǎjnè nləə nî nònsə a nî àkòrè nizi yò.

25 A nghɛɛ nî annu bitizi Nwî bya mæ bi bii mæ Kristo aa, bî'i tòò mæ anwà'ànə a mbo bo nswonə nî mæ bî'i biinə mæ tâ bo tsuu miji mii mæ bi ma'a mînkobə ghu aa kî jì, ntsuu aləə kî jì, ntsee naà yïi mæ bi twɛɛ ntôn yi nzwitə aa kî kurə; nki tsee kî tsùurè."

26 Paul à le ntigə nghɛɛ nlògə bə bya, abèè a fù'ù mæ, bo bo ghɛɛ nsi'itə àkàà yâ. Bo le ntigə nghɛɛ nkoo a ndàmà'anwî nkɛ'ɛnə mæ njwi jya mæ bo le ntswe nî nlèè ibii nú waa tâ i

laa aa, bo lèè mē ñki mfa njoo mmà'anwĩ jĩi mē bo le ntswe nĩ mfa atu bo yĩ mò'ò yĩ mò'ò aà.

Ajàn yĩi mē bi le ntswa Paul a mùm ndâmà'anwĩ aà.

²⁷ Njwi jya ji sàmbaa i ghèè mē ñka mme, bàYuda bĩ mò'ò bĩ bi le nlò a ala'a Asia aa, bĩ bi le nyə Paul a mùm ndâmà'anwĩ aa, bi le ntotə nnòò bi tigè mbañnə yi,

²⁸ ñtəñnə nswonə ni mē, “BaIsrael, nĩ zi ñkwetə yi'i! Mbà ghùlā a dī'i nĩ a mbo bē a idigə tsim mē bē ka ntsa'a nĩ yĩ'inè, ntəsə nĩ nōñsə, ñki ntsa'a nĩ ndâmà'anwĩ. A kì mē nzi ñka ntsuurə nsìñè nĩ àdìgè yú mē laa aà!”

²⁹ Bo le si swon ma mùu ajàn aa nlon mē à le ti bə aa bo yē Paul bo Trophimus, nù baEfeso, bo yu zinè wa mùm àlā'à, bo tigè mmoontə ni mē à le nlògè aa yi bo yu zĩ ñkuu wa mùm ndâmà'anwĩ.

³⁰ Idigè i le ntigə mbuurə wa mùm àlā'a, bē tigè ñkhənə nzi ñghotə, mbañnə Paul, nswun yi mfe'esə wa ndâmà'anwĩ, ñtsetə ibà'à.

³¹ Annũ ajàn mē bi le si tigə nlòo nzwitə yi aa, a le ñghèè ñywe'e a mbo atu bĩsogyè ntsù'ù baRoma mē àlā'a Yerusalem a tsìgìnə.

³² A le mburə nlògə bĩsogyè bo bi Ìtu bĩsogyè ntsù'ù bobo khènə ñsigə ñghèe ntsi'i bē byá; bē bya yē mē atu bĩsogyè ntsu'u ya bo bi bĩsogyè bya aa, ñkentə a ñghòo Paul.

³³ Atu bĩsogyè ntsù'ù ya a ghèè ntswa Paul, nswon mē bi kwerə yi nĩ ìtsan ji baà. Mbetə mē à bə aa wò, kè ñki mfanse aa akè le?

³⁴ Bē bĩ mò'ò wa titi nnòò wa kà ñtəñnə, bĩ mò'ò swonə ànnu yi mò'ò, bĩ mò'ò swonə nĩ yĩ dàn; kaa a wa'à zĩ àjàn yĩi mē mbə a nanse yu'u ànnu yĩ tìnsə yĩi mē bo le si nanse swon nlon ayòrè yá; ñtigə nswon mē tá bi lògə Paul ñghèe nĩ ghu a ndùgə bĩsogyè.

³⁵ Bi zĩ mē ñka ñkò'ò bimesteps bya aa bĩsogyè bĩ mò'ò bi tigè mbe'e Paul aa bē'è nlon mē idigè le si tigè ntii tsi'ĩ tii ajàn yĩi mē nnòò wa i le tigè mbə tsò nàà mĩtsə'ə aà.

³⁶ Nnòò wa i le si zwu yonə nswonə ni mē, “Zwitə nĩ yi!”

Ajàn mē Paul à le ñka nlòo a ñkwerə àtú yi aà

³⁷ Bĩsogyè bya kà mē aa nlòo ñkuu ñghèè nĩ Paul a mùm ndùgə bo, a ghaà a mbô ntsyàsə wàà mē, “Mbə mē tse swonə annu yĩ mò'ò a mbo wò aa é?” Ntsyàsə wa a betə mē, “O zĩ ñìghàà nĩ baGrikia aa é?”

³⁸ O sĩ ñù baEgipto wa mē, à gha'à a bòò mē ñsa'atə, mē à kì zi mbuùrə ala'a yù ñghotə nnòò ‘bìyòñə nifò’ ntsù'ù ji nìkwà nlògə waa bo bo fè'è ñghèe atu nta'a mĩwèè mĩwèè aa bə aa é?”

³⁹ Paul a kwi'i mē, “Mē ni nū baYuda, nlo aa a ala'a Tarsus a mbū'u Cilicia, mbē tsi'i mūla'a yī à lo a njò'ò àla'a mà yū yī i tinsè aà. Tsà'à tsà'a ò, bii tâ mē ghaa a mbo bē bū.”

⁴⁰ Ntsyàsè bisongyè wa a bii, Paul a tigē ntəə wa atu bīsteps, ntsitə bē bya nī àbō yi bo kentè ñghàa, a ghaà a mbo bo nī ñghàa nī baHeber nswon mē:

22

¹ “Bilīm bā nī bitaà bā, nanse yu'utə nī annū yī mē mē aa swon a mfi'isə ilèē gha ghu a nsi bù tsītson aà.”

² Ajànə mē bo lē yu'u ajàn yī mē à lē si ghaàa nī a mbo bo nī ñghàa nī baHeber aa bo lē nku'usè ntaa itonənè jyaa nyu'utə. A swon a mbo bo mē,

³ “Mē laa mbē nū baYuda, bi jwē gha aa a Tarsus yī à tswe a ala'a Cilicia, lâ bi bānənè nko'o gha aa fàa njò'ò àla'a, mē yөгè ànwà'ànə a ji'i mikòrē Gamaliel, nyonə nī nōnsə bitaà bi'inə a nīl'i nīl'i, nki nti nī ànnū Nwī tsi'ī ajàn mē bù bitsim kī nti ghu tsītson aà.

⁴ Mē lē si tso'c akòrè bē bii mē bi yonə Mānjī ghūla aa nzwitə nī waa. Mbanə nī mbānənə bo bi bāngyè, ñkwerə nī waa, nniñə nī a ndātsanə.

⁵ A nī ma yū, ñgānmà'a Nwī yī ñwè bo bi ñgāndasa'a tsim, bo nī biyəfə bā mē mē lē si ghìrə maa ajàn. Mē lē ñkwerə anwà'ànə a mbo bo mē mē ghèe fa a mbo bilīm ba bāYuda a ala'a Damascus tā tigē banə bē ma bū bi mo'c, i kwerə waa i zī nī bu a Yerusalem tâ bi nīn ñgi'i a nu bo.

Paul à swonə ajàn yī mē bi lē mbəñkə yi aà

⁶ “Ajàn mē mē kà mē aa ñghèe aa, a bə a ntī àsī'ìnə, lē bon mē zī mē ñkoontə a ala'a Damascus, nka'à yī jèèñkə i lō a aburə nwi'ikə nwa'àkə nta nkarisə ghā.

⁷ Mē wō a nsye a ndōmānjī, nyu'u nī nū i betə gha mē, ‘Saul, Saul, o tso'c akòrə ya aa a ya ε?’

⁸ Mē kwi'i, mbetə mē, ‘A nī wò wò aa ε Mmà'àmbi?’ A swon a mbo mē mē, ‘A nī mē Yesu mu Nazareth, wa yī mē o tso'c akòrə yi aa.’

⁹ Bē bya bii mē bi'ibo lē ntswe aa, bi lē nyə nka'à wā, lâ kaa nki'i nī nū wa mē à lē si ghàa a mbo mē aa bānənè nyu'u.

¹⁰ Mē tigè mbetə mē, ‘Mē aa ghìrə aa mē akə aa ε, Mmà'àmbi?’ Mmà'àmbi a swon a mbo mē mē, ‘Bīnə, nkuu ñghèe a ala'a Damascus bon baa tigə swon innū tsim jī bi tanə nləə a mbo wò mē tā ò ghìrə aà.’

11 Ajàṅ mē kaa mē lē si wa'à nī idigē bū nyē nlon ṅkà'à wa mē i lē nta si'i aa, bē bya mē bī'ibo lē ntswe aa, bi lē ntigē ntswa nīkwēē na, bī'ibo kuu ṅghēē a Damascus.

12 “Nū yī mò'ò à lē ntswe ghu, ikūm yi i bē Ananias, mēbē ṅū yī mē à lē nanṣē nte'ē atū yi nī ànnū Nwī, nyonē nī nōṣē, mēbē ṅū yī baYuda bīi mē bi lē ntswe ghu aa, bi lē si ghāa innū jī sigìnē nlon ṅgaà yī.

13 A lē nzī ntēa a mbēē mē, ntwonṭē gha nswon mē, ‘Ndim ghà, Saul, bū ṅka nyē idigē fu.’ Mē lògìnē maa noò mbu ṅka nyē idigē, nyē yī.

14 A swon a mbo mē mē, ‘Nwīṅḡon bītaà bi'inē à tsò'ò mē gho mē tā ò zi annū yīi mē a lòò aà. Mē tā ò yē a yu wa yīi mē ànnū a tsinē aa, ṅki nyu'u nighāa ghu ntsū.

15 Nlon mē ò ka tigē bē àyēfē yī a mbō ṅḡon bē bitsim, i tigē swonē nī ṅḡon innū tsim jīi ò yē ṅki nyu'u aa a mbo bo.

16 Tsītsōṅ, o bù nyu'utē aa akē aa ē? Bīinē ṅkwērē ṅkī tā bī si'i innū jī bī jo a ajàṅ mē ò ka twon ikūm yi aà.’

Ajàṅ mē bi lē ntwon Paul mē tā à tigē nswon annū Nwī a mbo bi tī zī Nwī aà

17 “Nòò yīi mē lē mbū mbi a Yerusalema aa, mē lē ṅghēē a ndāmà'anwī ṅka ntsa'atē Nwī ghu, ṅjē tē tē i lē gha,

18 mē yē Mmà'àmbi a swon a mbo mē mē, ‘Wāṅṣē ntsa'atē, mfē'ē a Yerusalema, nlon mē kaa baa kī'i annū yīi mē òò kī swonē mbi'i ṅgaà yà aa bīi.’

19 Mē kwi'i mē, ‘Mmà'àmbī, bo tsi'ī bitsim bo zi mē mē lē si karē ṅghēē nī a ndāṅghotē baYuda tsi'ī tsim, ṅghōō nī bē bya bīi bi bīi gho aa, ṅkīi ṅkwērē nī waa nīnē nī a ndātsanē.

20 Nòò wa yīi mē bē lē saansē alē àyēfē yo, Stephen aa, mē lē ntē ghu ṅkī mbeentē, ṅkī tugitē itsē'ē bē bīi bi lē nzwitē yi aà.’

21 A swon a mbo mē mē, ‘Mà'atē adigē yuà ṅghēē, nlon mē mē aa too gho a ndīsyā, a mbo bītīzī Nwī.’ ”

22 Bē bya lē nyu'utē ànnū yīi mē à lē nswon aa ṅkō'ò nywe'e ma mùu adigē ntigē ṅḡentē nī jyaa ntōṅnē nswon mē, “Lògē nī ajāṅē ṅū yū nlo nī yu fāa atu nsyē, nlon mē kaa à sī ku'ùnē a ntswētīi.”

23 Ajàṅ mē bo lē si tigē ntōṅnē ṅghusē nī itsē'ē jyaa, ntsorē nī àbwērē nīma'a nī a ndēṅē aa,

24 àtu bīsogyē ntsū'ù ya, a tigē nswon mē bi logē yi ṅghēē nī ghu a baligē. Nswon mē bi ghēē, bi ghōò yi, mbetē annū yīi mē à tē'ē ghīrē mbon bāa ntōṅnē ghu atū aà.

25 Nòò yīi bi lē nsēnē yi ṅkwērē nī mīṅkīrē mīi bi kērē aa, Paul a betē atu bīsogyē ṅkhī ya mē à lē ntē ghu aa mē,

"A ku'unə a nghòo nù baRoma ti ghè mə bi lèntə mə isa'à yi nyə mə à wô ànnù aa ε?"

²⁶ Atu bîsogyè ñkhi ya à yù'ù mē ma la aa, ñghεε a mbo atu bîsogyε ntsù'ù ya mbetə yi mə, "O ghìrè aà àkè laà aa ε? Wa nù ghù à nì nù baRoma."

²⁷ Atu bîsogyè ntsù'ù ya a tigè ñghεε a mbεε Paul, ñswon ghu mbo mə "Swonə ghâ, ò bə aa nù baRoma aa ε?" A bii mə "ññə."

²⁸ Atu bîsogyε ntsù'ù ya, a tigè ñswon mə, "Mè le nyuu annù mbə nù baRoma yù aa nì ñgha'à ñkabè." Paul a swon mə, "Bì le mbàñnè ñjwe gha nì yù aà jwè."

²⁹ Bè bya bii bì le ntswe nî mbètə yi nì ñghàà aa, bì le ghèsè mma'atə yi nlokə. Atu bîsogyε ntsù'ù ya a le kî ntigə mbo'ò, ñlon mə mboñ tâ à zi mə Paul à le mbə aa nù baRoma aa, bon à kwèrè mē yi aà.

Ajàn mə Paul à le ntəə a nsi ñgânndasa'a aà

³⁰ Abèè a fù'ù mē a kâ ñlòò a nanşə nzi ñji'í ànnù yii mə Paul à le nghìrè baYuda baà ñniñə annù ghu nu aa, nghìrè bi fεè yi, ntwon ngăñmà'anwî jî wè bo bì basinedrio bì boontə, a sigə nzi nì Paul, nte'ε yi a nsi bo.

23

¹ Paul à zî mē ntəə aa nnanşə nte'ε mi'í mi nlii basinedrio bya ghu nswon mə, "Bîlîm bâ, ntswê ya ntsim a nsi mi'í Nwî, ntîi gha i laa ghu ñkò'ò nywe'e sîi"

² Ngànma'a Nwî yî ñwè yîi ñkûm yi i le mbə Ananias aa, à le nswon a mbo bè bii bì le ntəə ghu mbèè aa mə bì tá àfenə ghu ntsù.

³ Paul a swon ghu mbo mə, "Nwîngòñ à ka yi kii ta gho nì àfenə mbă awuginda yii mə bi yò'ò nî mbèè yî mfu'ù aà. O tswe nî àlənə nsa'a mîsa'a, ñswon mə o sa'a nàa nyònə nî nòñsə ñkii mbû ñwò nî nòñsə wa nswon mə bì fεε gha aa ε?"

⁴ Bè bii mə bi le ntəə ghu nyu'u aa, bi betə Paul mə, "O bègìtə aa ngànma'a Nwî yî ñwè Nwî lâlà aa ε?"

⁵ Paul a kwi'í a mbo bo mə, "Bîlîm bâ, kaa mē ghìrə wa'à zi mə à laa mbə ngànma'a Nwî yî ñwè ñlon mə a tswe a mûm àñwà'ànə Nwî mə, 'Tsuu annù yî bì nlon bisa'a bi ala'à buu kî ghàà.' "

⁶ Nòò yîi Paul à le nyə mə mbèè yî mò'ò i le mbə baSadukai, yî mò'ò kî mbə baFarisai aa, a tɔñnè nî tîi wa mum Sinendrio ñswon mə, "Bîlîm bâ, wa mē laa mbə nù baFarisai, ñkî mbə mu nù baFarisai. Bì sa'a nàa laa nlon mə mē bii ñkii mbε mə bìku ka yî yweenə nì nìwo aà."

⁷ Ajàṅ mē à lē nswon ma la aa, àyàtè a fè'è a titi baFarisai bo bi baSadukai, ṅghotə ya ntsim i tigè nyatə.

⁸ Nlon mē baSadukai lē si tuu ni mē kaa mbə ṅu a wa'a a niwo yweenə, kaa baangel wa'à ghu tswê, kaa izwî wa'à ghu ki ntswe. Lâ baFarisai bânṅnə mbii mē innu majû i tswē ghu.

⁹ Bè lē si tigè ntɔṅnə tsi'î niti ṅghaa, ṅgāṅdî'i nòṅsè jî mɔ'ɔ a titi baFarisai bi biinnə ntə nswon mē, “Kaa bi'î si annu yî tsu yî mē ṅu ghû à ghîrə a bi'î aa yê. Mbə a bə yî mē a ghâà àzwî kè angel ghu mbo ni ghîrə mē akə?”

¹⁰ Nòò yî mē àyàtə ya a lē ntigə ṅghɛɛ nî àyònə mburə idigə aa, àtu bîsogyè ntsù'ù ya a bɔ'ɔ mē bi ka sàtə Paul, nswon a mbo bîsogyè mē bi sigə nsa'a yi nî tti wa atiti bə bya ṅghɛɛ ni ghu a baligə.

¹¹ A bə mē a nîugə Mmà'àmbi a zî ntə ghu mbèè, nswon mē, “Tsùu ki bɔ'ɔ bē, tsɔ mē ò swòn mē annu ya a Yerusalem nî nsi ni nsi aa, ò ka kii bú ghèè bə ayəfə ya a ala'a baRoma.”

¹² Nòò yî àbèè a lē mfu'u aa, baYuda bî mɔ'ɔ bi tanə minàn ṅkaa mē kaa bo ka ghîrə wa'ă ayoo ji kè no ti ghè mē bo zwitə Paul.

¹³ Bè bii mē bi lē ṅwàrə akàà ma yû aa bi lē ntsyàtə mighum mi nikwà.

¹⁴ Bo lē ntigə ghɛɛ a mbo ṅgāṅmà'a Nwî yî ṅwè bo bi bità bi nikurə, nswon mē, “Wa bi'î nanse kwerə ibiinnu yi'î nî àkàà mē kaa bi'î ka wa'ă ayoo niji sîi ywe'etə ti ghè mē bi'î zwitə mē Paul.

¹⁵ Ma mùu ajàṅ tâ wò ni ṅgāṅndasa'a tâ ni too ṅkii a mbo àtu bîsogyè ntsù'ù ya mē tâ à logə yi nsigə ni ghu. Nî bagilə nswon mē ni lèntə isa'à yî ni mânjî yî à kù'unə aà. Bi'î ka zwitə yi mbon tâ à zi ṅkòòntə a mbèè wò.”

¹⁶ Mu ṅjààntə Paul à lē nyu'u minàn wa mē bi ka lèntə a ṅgèè i zwitə yi aa, ṅghɛɛ ṅkuu wa baligə ṅkɛ'enə a mbo Paul.

¹⁷ Paul à lē ntwon atu bîsogyè ṅkhi ya yî mɔ'ɔ nswon ghu mbo mē, “Lògə mù ghù ṅghɛɛ ni ghu a mbo àtu bîsogyè ntsù'ù wa nlon mē à tswè nî ànnu a nswon ghu mbo.”

¹⁸ A tigè nlogə ṅghèè ni ghu a nsi atu bîsogyè ntsù'ù ya nswon ghu mbo mē, “Paul, ṅgāṅatsan wa, à twòṅə gha nswon mē mē zi ni mù ghulà a mbo wò nlon mē à tswè nî ànnu a nswon a mbo wò.”

¹⁹ Atu bîsogyè ntsù'ù ya a tswa nîkwèè ni nswunṅə yi bo yu ghèè a adigə yî lò'òsə mbetə yi mē, “O lòò aà nswon mē akə a mbo mē aa ɛ.”

20 A kwi'i mə, “BaYuda tan̄tə mə bi ka swon a mbo wò tá ò sigə nzi ni Paul a mum Senendrio a yoo tá bo ghìrə tsi'í tsó bo lòò aà ñkù'ùsə nan̄sə mbetə innù ghu mbó.

21 Tsùù gho ló bii, ñlon̄ mə mbân̄nə a titii bo ntsyatə mighum mi nikwà bii mə bi kwerə ibìn̄u waa a nî àkàà mə bo warə mə kaa bo ka wa'á ayoo ji kè no ti ghè mə bi zwiṭə yi aa, bi n̄on̄ a ngèè m̄be nii. Bo tan̄tə mē nū yàà a nzwitè yi ntigə nyu'utə aa mə tá ò swonə bi ghèe ni ghu.”

22 Atu bîsogyě ntsù'ù ya a tigə nswon a mbo mu wa mə tá à ghèe yi nswon ghu mbo mə, “Tsuu a mbo n̄ú ló swon mə ò kè'ènə mə annù yu a mbo mē.”

23 A lē ntigə ntwon̄ bē bi baa bii mə à ni itu bîsogyě ñkhì ñswon a mbo bo mə, “A ghìrə mbə ni bìn̄òò bi n̄bù'u n̄itugə n̄i tan̄tə bîsogyē ñkhì ji baa, ni ngǎñkò'ò b̄l̄on̄ə mighum mi sàmbaa, ni ngǎñmbè'è m̄ik̄on̄ ñkhì ji baa mə tá bi ghèe nywe'e a ala'a Kaisaria.

24 N̄i ki nl̄oo al̄on̄ə tá Paul à kò'ò ghu, tá n̄i be yi ngheē mfa a mbo Felix mə à ni Gûmnàà aa.”

25 A lē ntigə ñɣwa'anə letter ñswon̄ mə,

26 “Añwà'ànə mə a lo a mbo Claudius Lysias ngheē ni a mbo N̄u ȳi ñwè Gûnàà Felix: Mə tsà'àtə noò.

27 BaYuda k̄i b̄an̄nə n̄u gh̄u ñghəə bi zwiṭə, tsó mə mē le nyu'u mə à ni n̄u baRoma aa b̄i'i b̄isogyè bi tigə ñkwèrə yi a mbo bo.

28 Ajàn̄ mə mə le si lòò a nz̄i ñji'í ànnù ȳi mə bi tswa yi ghu aa, mē le nl̄ogè yi nzi ni ghu a nsi sanendrio.

29 Mē lòò ñyə mə bi n̄in̄ innù ghu nu nlon̄ə aa bə innù n̄on̄sə wàà. Kaa ñk̄i'í yə mə à wò ànnù ȳi tsu mə mbə bi zwiṭə yi kè n̄in̄ə yi a tsan̄ə.

30 Lā àjàn̄ mə bi k̄i ñkè'enə a mbo mē mə m̄in̄an̄ à tswe nlon̄ ngaa ȳi aa, mē burè n̄tsyasə ȳi a mbo wò, ñk̄i n̄tsyasə bē b̄ii mə bi t̄e'ē n̄tswa yi aa a mbo wò mə tá bo zi nswon̄ annù ȳi mə bo tswa yi ghu aa a mbo wò.”

31 B̄isogyè bya bi le nḡh̄irè tsi'í wa ajàn̄ mə bi le nswon̄ a mbo bo aa, ñl̄ogə Paul n̄itugə ngheē ni ghu a ala'a Antipatris.

32 Abèè a fù'ù mē, bē b̄ii mə bi le si t̄əə ni m̄ik̄orè aa bi bú m̄b̄ii waa fu a baligə, ntigə mma'atə bē b̄ii bi le ñkò'ò b̄l̄on̄ə aa bi ghèè.

33 Nòò ȳi mə bi le nḡh̄èè ñywe'e a Kaisaria aa bi f̄a letter wa a mbo Gûmnàà ñk̄i mfa Paul ghu mbó.

34 A twòn̄ mē letter wa aa mbetə Paul mə à lò aa ni mbù'ù yu aa ɛ? Ajàn̄ mə à lē nyu'u mə à lò aa Cilicia aa

³⁵ ntigə nswon ghu mbo mə, “Maa yu'u nighàà a ntsũ wò a noò yĩ mə bə bii bi niŋ annu a nu wò aa bi zĩ mē. Nswon mə bi logə yi nghɛɛ nləə a ntɔ'ɔ Herod ŋka mbe nĩ ghu.”

24

Ajàŋ yĩi mə baYuda ɛ nnin innu a nu Paul aa

¹ Njwĩ tsyà mē ji ntaà, ñgànɲmà'a Nwĩ yĩ ñwè, Ananias, bo bi bità bi nikurə ni ñgànɲntə isa'a yĩ mò'ɔ mə bi ɛ si twonə ni Tertullus aa bi sigə nghèè a Kaisaria. Bo sigə mē ñghɛɛ aa ntigə nninɲə ànnu isa'a Paul a mbo Gúmnaà.

² A twonə Tertullus, a tigə ñloginə ŋka nninɲə isa'a Paul, ñswonə ghu mbo mə, “Taà yĩ'ĩ, Gúmnaà Felix, tsɔ ajənə mē o tsyàsə yi'ĩ ni mitsyè aa, ɔ ghìrə mē bĩ'ĩ tswe nĩ mboɔɔnə nòò sa'à, ñzi ni bikwensə bii bighirə bĩ'ĩ tswé siginè fàa ala'a aà.

³ Bĩ'ĩ kii ŋkwərə nĩ innu majũ tsim tsi'ĩ idigə tsim, mfa nĩ mbi'ikə a mbo wò.

⁴ A ŋwa'à bù ŋka nghensə noò ghò, mē bu'ù mbo mə ɔ yu'u annu yĩi mə mē ka swon a mbo wò ni nighàà nĩ ghù'utə aà.

⁵ Bĩ'ĩ ki yə mbà ghũ a bə ñu m̀bùurê idigə yĩi mə à ghìrə ñgi'ĩ i kuù ni àla'a, à kì lòginə ŋka mbuurə idigə a titii baYuda a mbĩ ntsim, ŋki mbə ntsyàsə ñghòtə bə bĩ mɔ'ɔ mə bi twonə nĩ biNazarenes.

⁶ A kì ki nzi ñkuu ŋka ntsuurə a mùm ndàmà'anwĩ, bĩ'ĩ tigə ntswa yi [nloɔ mē bĩ'ĩ sa'a isa'à yi yonə ni nòŋsə yĩ'ĩ.

⁷ Lã ntsyàsə bìsogyè, Lisas, à ɛ nzi mfə'ə yi ŋkwərə a mbo bĩ'ĩ nĩ àdà'à,

⁸ ntigə nswon mə bə bii mə bi niŋ isa'a ghu nu aa tâ bi zi ntsi'ĩ ghò.]* Ajàŋ yĩi ɔ ka kì betə ibetə ghu mbo aa, ɔ ka tigə yə nji'ĩ ànnu yĩi bĩ'ĩ niŋ isa'a ghu nũ aà.”

⁹ BaYuda bya ɛ ntigə mbeentə innu jyà tsim mə à ɛ nswonə a atu Paul aà.

Ajàŋ yĩi mə Paul à ɛ nto ntsu'u atũ yi a nsi Felix aà

¹⁰ Nòò yĩi mə Gúmnaà wa à ɛ ndi'ĩ nĩ àbo mə tâ Paul à ghaa aa, a swon mə,

“Tsɔ mē mē zi mē ɔ ni ñu yĩi mə o sa'a misa'a fàa ala'a aa, mē dòritə a mfi'isə ɪlɛɛ gha a mbo wò.

¹¹ O bə kì tò'ònə bon ɔ ka yə mē a tsyà mē tsi'ĩ ñjwi nighũm ntsò baa mə mē kì kò'ɔ nghèè a mmii Nwĩ a Yeresalem laa.

* **24:8** idigə jũ jii mə i tswe a mùm [] aa kaa i si a mùm ñwà'ànə jĩ mɔ'ɔ tswé.

12 Kaa baYuda bù le ñwa'à yə tâ bĩ'i nù tsu ka nswuñə a mûm ndâmà'anwĩ, kě tâ mè ma'a nĩ àbùurè a titi bə bĩ tsu kě a ndānghòtə bo, kə a mûm ala'à.

13 Kaa bi sɪ ki ntswe nĩ àlènsè yĩ tsu a ndi'i nlon innu jũ mə bi swonə ni atu mè tsĩtsòŋ aà.

14 La mè bii a mbo wò mə mə mii nĩ Nwĩ bitaà yĩ'ĩ ñyonə aa Mânji wa mə bo swonə mə à nĩ ñghòtə yii kaa i sɪ ku'unə aà, ñkii mbii innu tsim jii mə bi ñwa'anə ni ñwà'ànə bĩnɔnsə bi Moses bo bi ñgǎntoo Nwĩ laa.

15 Annu yii mə mə be a mbo Nwĩ laa, à nĩ à yii mə bo ki mbii aà, mə bə bitsim ka yĩ bìnè ni nìwô, bii ànnũ yaa a tsinə aa bo bi bii à yaa a sɪ tsinə aà.

16 Maa ajàn mə gaansè nĩ mĩti ma a nyə mə, a nĩ innu tsim, nti gha a laa a nsi mi'i Nwĩ bo bi bə.

17 “Mè le mbu mbii fu a ala'a bĩ'i, a Yerusalem, a njĩm ilòò jĩ ghà'àtə a mfa ñkabə yĩ mò'ɔ a mbo ñgànəfũm bo bi njoo mmà'a Nwĩ.

18 Bo le nyə gha mè ghìrə aa ma yũ ànnu, ajàn yii, a ti bə aa bon mə lèè mə ibii nũ gha tâ i laa a ndâmà'anwĩ aa, kaa mə wa'ă aa bi'i bi nòò yĩ tsu ghu ki ntswe, kaa wa'à nĩ idigə ghu kii mbuurə.

19 BaYuda bi mò'ɔ bii mə bi le nlɔ a mbu'ũ Asia, ntswe a ndâmà'anwĩ, bii mə a ghìrə mbaa mbòn mə bo tswe faà tsĩtsòŋə, a nswonə ànnũ isa'à ya a mbo wò aà.

20 A tuu la bə, bə buà bi nansè nswon afansənnu yii mə bo le nyə mè ghìrə aa a nsi sinedrio;

21 ntsyatə ajàn yii mə mè le ntə a nghaa a titi bo ntɔŋə nĩti nswon mə, ‘Bi niñ isa'a a nu mè sii a nsi bù aa nlon mə mə swon a mbo bù mə bə ka yĩ bìnè ni nìwo aà.’ ”

22 Felix yii mə à le nzi annu nlon annũ Mânji wa tsi'ĩ siginə aa, à le ntigə ntsu'unə waa nswon mə, “Wa mè ka tigə tsèrə isa'a ghù a noò yii mə Lisias, ntsyàsə bisogyè, à lo a Yerusalem nsigə nzi aà.”

23 A tigə nswon a mbo atu bisogyè ñkhi wa mə, tâ à logə yi nghɛɛ nlèè ñka mbe, lâ mbañnə mfa abwarə ghu mbo mə tâ à ka nghìrə nĩ innu ji ñkii ma'atə tâ ikà'ă ji ka nzi mfa nĩ njoo jii mə a bon aa ghu mbô.

Ajàn yii mə Paul à le nghèe a nsi Felix ni Drusilla aà

24 Njwi ji mò'ɔ i kà mə aa ntsya, Felix bo ñgwê yĩ, Drusilla, yii à le mbə mu baYuda aa, a zĩ. A le ntoo ñkii ntwonə Paul, ntigə yu'u ajàn yii mə Paul à le sɪ ghàa annu nlon aa annũ àbĩintii a nu Kristo Yesu.

25 Ajàn yii mə Paul à le nghèe nĩ mbii ñka nghaa ntɔ'ɔtə nĩ innu a ñka nghìrə innu jii i tsinə nĩ ànnũ a ñka ntswàibĩnu,

nî ànnù nlon Njwî òtsò'òtə mîsa'a yîi ì ka yî zî aa, Felix à le mbo'ò nswon mə, “Tigə mmà'atə laa tsìtsòṇə. Wa mə ka bû lòò noò ì twonṇ gho ghu.”

²⁶ A le si tsu'unə laa ṇkii mbe ni mə tâ Paul à zi mfa ṇkabə a mbo yu. Maa ajàn, à le si twonṇ nîi a ṇгаа ṇгаа a zî bo yu tanṇ nî ṇgàn.

²⁷ Hlòò ì kà mē aa ntsya ji baa, Porcius Festus a zî nlogə abwarə Felix tsò Gúmnàà. Felix à le ṇka nlòò ni mə tâ baYuda kṇṇ yì, ntigə ṇghɛɛ nî mbîi n̄ləə Paul a ndátsanṇə.

25

Ajàṇ mə Paul à le nlòò mə tâ Kaisa à yu'u isa'à yì aà

¹ Festus à zî mē òtswe wa mbù'u ala'a tsò Gúmnàa njwi ji tarə, n̄lò a Kaisaria ṇkò'ò ṇghɛɛ a Yerusalem.

² Bîiṇ ṇgǎṇmà'a Nwî jî bo bîtsyàsə bi baYuda bi le nzi ghu mbo, nswon innù a atu Paul,

³ m̄betə yì mə tâ à ghìrə annù a ndì'i mə yu kṇṇ waa, ntsyasə Paul tâ à kò'ò ṇghɛɛ a Yerusalem, nlon mə bi le si tanṇtə mə bi ka lèəntə a ṇgèè ì zwitə yì a m̄n̄jî.

⁴ Festus à le ṇkwi'i a mbo bo mə wa bi ləə Paul a Kaisaria, m̄be n̄i, ṇki nswon mə yumbṇṇ yu ka k̄i ghèè ghu a ni m̄ú àt̄iṇ noò.

⁵ ṇghɛɛ nî mbîi n̄swon mə, “Tsò mə a bə la laa, tâ n̄i too bità b̄imò'ò a tit̄i b̄u tâ b̄i'ibo ghɛɛ. Bèlə mə ànnù tsu a tswe a n̄iṇ ghu nu, bo ghìrə maa ajàn.”

⁶ Festus à le ntswe bo bo a tigə ṇku'u njwi ji n̄ifwaa kə ji n̄ighum, a b̄u n̄sigə ṇghɛɛ fu a ala'a Kaisaria, àbèè a f̄u'ù m̄ə, a tswe a ṇgò'ò Kòrə, n̄swon mə tâ bi zi ni Paul.

⁷ Bì zî mē ni ghu, baYuda bya mə bi le nlò a ala'a Yerusalem n̄sigə aa, bi le mb̄iṇnə n̄təə ṇkarisə yì nswon innù ghu atu, nan̄sə n̄n̄iṇ innù j̄i t̄insə ghu nu, lâ kaa k̄i'ì ni m̄n̄j̄i ȳiṇ mə mbə bi d̄i'ì mə innù j̄ya ì n̄i innù n̄iṇkṇṇ tswè.

⁸ Paul à le mb̄iṇnə mə yu f̄i'ì ilèè yì, n̄swon mə, “Kaa m̄ə si gha ànnù tsu a ni n̄on̄sə baYuda w̄ò. Kaa m̄ə si a m̄ú ànnù tsu burə ṇwo w̄ò, kə n̄lonṇ b̄ə ànnù ndāmà'anw̄i, kə a nu Kaisa.”

⁹ Là ajàn mə Festus à le si ghìrə mə tâ baYuda doritə aa, a betə Paul mə, “O k̄on̄ mə o kò'ò ghèè a Yerusalem tâ bi sa'a gho ghu a n̄i innù j̄u mə bi n̄iṇ a nu w̄ò aa ɛ?”

¹⁰ Paul a kwi'i mə, “M̄ə t̄èə aa a ṇgò'ò k̄or̄ə Kaisa, a adigə ȳiṇ bi t̄ɛ'ɛ ntswe n̄i n̄sà'á isà'á gha ghu aà. A ṇghèè a ni baYuda, ts̄i'ì w̄ombṇṇ, ò zi a laa mə kaa m̄ə s̄i ànnù tsu a mbo bo w̄ò.

¹¹ Mbə a bə yīi mə mə wo a nō̃nsə, kə mə mə ghìrê ànnù yī tsu yīi mə mbə mə kwo ghu, boŋ kaa mə si aa nìwo khè. Lâ mbə a bə mə kaa ànnù tsu yīi mə bi nīŋ a nu mə aa, à sī annù nīŋkoŋ bə, boŋ kaa mbə nù a wa'à gha a mbo bo fâ. Mə lòo mə tâ Kaisa à yu'u isa'à ghâ."

¹² Festus à le ntigə ngahaanə bo bi ngàŋ bɔɔ/ bi mbèê bi ji, ntigə ŋkwi'i ghu mbo mə, "Ajànə mə ò bètə mə tâ Kaisa à yu'u isa'à gho aa, ò ka ghèè a mbo Kaisa."

Ajàŋ mə Paul à le ntəə a nsi Agripa bo Bernice aà

¹³ Atii noò yī mɔ'ɔ a ghè mə a kī tsyǎ mfò Agripa bo Bernice bo zī a Kaisaria a ŋkwɛrə Festus.

¹⁴ Bo bo tswê ñdùu njiwī jī mɔ'ɔ i tsyâ, Festus a swonǎ annù sa'a Paul a mbo bo mə, "Ŋgàŋàtsaŋ yī mò'ɔ à tswe faà mə Felix à le mà'atè.

¹⁵ Nòò yīi mə kī ghèe a Yerusalem aa, bìlìi bi ngǎŋmà'a Nwī bo bi bità bi ala'a bi baYuda bi swonǎ ànnù mbi'i ngaa yī a mbo mə, mbetə nàa mə tâ mə tsərə isa'â yi tâ bi zwiṭə yi.

¹⁶ Mə swon a mbo bo mə kaa à si nō̃nsə baRoma bə mə, mbə bi fâ nū yīi bi nīŋə ànnù ghu nu a mbo bə bya mə bi nīŋə ànnù ya ghu nu aa ti ghè mə bi sa'à isà'â yi a kī ntswe nī àbwarə nī a ngħaa ànnù nlon innù jya mə bi nīŋ a nu yu aà.

¹⁷ A bē nji'ī ànnù yīi mə àjàŋ mə bo le nzī faà aa kaa mə le ŋkī'i noò ghesè. Tsi'ī ajàn mə àbèè a le mfu'u aa mə le mburə ntswe a aləŋə nsa'a mīsa'a, ngħirə bi zī nī ghu.

¹⁸ Bè bya mə bi le nniŋə annù ghu nu aa, bi le mbhènə ntəə la kaa ŋkī'i annù yī bi yī tsu, tsi'ī tsǒ ajàn mə mī kī sī wa'atə aa, swonǎ.

¹⁹ Bo le mbàŋnə ñswonǎ bē innnù jii bo bo kī si swùŋnə ghu, nyonǎ a njiṁə ànnù Nwī yaa, bo bi ànnù nū yī mò'ɔ mə bi twonǎ nī Yesu, yīi mə à lèè ŋkwo, lâ Paul a bāŋnə ñswonǎ nī mə à tswènttì.

²⁰ Tsǒ mə mə kī wa'à gha ajànə mə mbə mə lèntə majû ijànə innù zi aa, mə betè Paul mə mbə a ghèè a Yerusalem tâ bi lèntə ghu aa ɛ?

²¹ Lâ Paul a bāŋnə mbetə mə yu lòo mə tâ Kaisa tâ à sà'a isà'â yi. Nswon mə tâ bi ləə yi nywe'e noò yīi mə Kaisa à ka fa akwi'i aà; mə tigè ngħirə mə tâ bi tswa yi nləə faà nywe'e noò yīi mə mə ka yī too yi a mbo Kaisa."

²² Agripa a swon a mbo Festus mə, "Mə nī àtu ibii nū gha, mə ka kōŋ mə mə yu'u nighàà ghu ntsù." Festus a swon mə, "Oo lǒ yu'u nighàà ghu ntsù a yɔɔ."

²³ Abèè a fù'ù mē, Agripa bo Bernice, bo zī tsi'ī nī nīfò, nī nīkuu wa a ndā nsa'a mīsa'a, bo itu bīsogyē ntsù'ù, nī bità bī njò'ò àla'a bya. Festus à le ntigē nla'a bī logē Paul nī nī ghu.

²⁴ Festus a tigē ñghaa a mbo bo nswon mē, “Mfò Agripa bo bī bē bitsim bīi bī tswe faà aa, nī yē a ghulà nū mē à tē a nsi bù aà, àa nū wa mē baYuda le nniñ innū ghu nu, ñswon a mbo mē a noò wa yīi mē le ñghèè a Yerusaleml, ñki mbu zī ñswon faà, ñtōñnē nī mē kaa à sī ku'unē mē tā à bu ntswe ntīi aà.

²⁵ Lā kaa mē le ñki'ī ñyē mē à ghīrē ànnū tsu mē mbē a kwo ghu bē. Tsó mē yumbon à bētē mē yu ghèè a mbo Kaisa aa, mē kà'à mē mē ka too yi ghu.

²⁶ Lā kaa mē sī nī ànnū yīi mē mbē mē nanşē ññwa'anē a mbo táfà'a ghā aa tswē. A bē ñji'ī ànnū yīi mē mē zi nī ghu a nsi bù aà, mē mbē wò mīfò Agripa, ò nanşē mēbetē yi a fā àkwi'ī tā tā mē zi ànnū yīi mē mbē mē ñwa'anē.

²⁷ Nlon mē à ka bē ajñtē ànnū a mbo mē a ntoò ñgàñatsan ti ghē mē mē nanşē ññwa'anē innū jīi bī nīñ ghu nu aà.”

26

Paul a ghaà ànnū a mfi'ī ñlèè yi a nsi Agripa

¹ Agripa a swon a mbo Paul mē, “Ghāà ànnū yīi ò tswe nī ñghāa nlon ñgaà yò aà.”

Paul a tigē ññentē a abō yi a ndon ñghaa ànnū a mfi'ī ñlèè yi ghu nswon mē,

² “Mē wà'atē mē mē nī nū àbōñē atu nlon mē mē tē a nsi wò sii aà, a mfò Agripa, a ñghāà ànnū ñlon ñgōñ innū tsim jīi mē baYuda nīñē a nu mē aà.

³ Nlon mē ò zī bīnōñgōñ bī baYuda bitsim ñki nzi innū jīi bo swūñnē ghu aà. Mē tigē mēbu'u nī mēbo a mbo wò mē tā ò tswa ntīi gho nanşē nyu'utē.

⁴ “BaYuda bitsim bī zī àkòrē nīzī ya ñloginē a noò mūñkhē ajāñ yīi mē mē le si tswe bi'ī bāla'à bi'ī a Yerusaleml aà.

⁵ Mbē a bē mē bo swon ànnū nī ñkon bon bo zi mē mē laa mbē ñū yī mō'ō a titīi bē bīi mē bī yōñē ànnū Nwī yī'ī nīlī'ī nīlī'ī, ñlon mē mē nī ñū baFarisai aà.

⁶ Bī tigē nsa'a nāa faà tsītsōñē aa nlon mē mē bīi ñkà'a yīi mē Nwñgōñ à le ñkà'a a mbo bitāa bi'ī

⁷ itsē jī'ī jya ñìghūm ñtsò baa i kīi mēbē nī mē bo ka yī kwērē ajāñ mē bo mīi Nwī nī ntīi waa tsim nītūgē nī sī'īnē aà. Nlonē ànnū ma yū mē bī bē aa, baYuda tigē ñññē innū a nu mē mfò.

⁸ A ghìrê àkè mē tā à bē annū yīi mē a tsyanə a mbo bù a mbii mē mbə Nwī a nyweensə bē a nīwo aa ε?

⁹ “Mè, a nī àtu ibii nū gha mè le nanşə mbii mē a ku'unə mē mè ghìrə innū jī ghà'atè a nligìtè ikūm Yesu mu Nazareth ghú.

¹⁰ Mè le nghìrè maa ajàn a Yerusalem. Mè le si kwèrə ni mīdà'à a mbo bìlii bi ngǎnmà'a Nwī, ntswatə nī bē bi Nwī bì ghà'atè mfəə ni a ndátsanjə. Bì yi ti zwitə waa mè kī mbeentə.

¹¹ A nī ngàà jī ghà'atè, mē le si nīnə nī ngi'i a nu bo a nī ndanghotə, ngaansə nī waa mē bì tuu annū yīi mē bo le mbii aà. Ntònjə gha i le nnanşə nlwi a nu bo, mè tigè ntsə'ə ni àkòrə yaa nyonə nī waa a nī njò'ə ila'a jī dànə.

Paul a tân ngàn nlonə ajàn mē Kristo à le mbənkə yi aà

¹² “Mè le nkwerə ada'a a mbo bìlii bi ngǎnmà'a Nwī, bo toò gha mē mè ghèe a Damascus mē mè ghèe fà'à ma ghú ifà'à ghu.

¹³ A bē mē a ntīi isī'inə mfò, mè yē nkà'à wa mánjī yīi i le nta ntsya nīnòò, i lô a aburə nsigə, nta nkarişə gha bo bì bē bīi mē bī'ibo le si zīnə aà.

¹⁴ Bī'ī bitsim le nwòkə a nsyē, mè yu'ù njī i ghaà a mbo mè nī nìghàà nī baHeber nswonə nī mē, ‘Saul, Saul, o tso'ə akòrə yaa aa a ya? O lænsə aa ibīinú ghò mē mbə ò ka nta ati yī tsə'ə.’

¹⁵ Mè betə mē, ‘A nī wò wò aa ε Mmà'àmbi?’ Mmà'àmbi a kwi'i mē, ‘A nī mē Yesu wa yīi o tso'ə akòrə yi aà.

¹⁶ Lá bīinə ntəə nī mīkòrə mō. Mè zi a mbo wò aa mē mē tso'ə gho nī ngànàfà'à ghà. Oo tigə kī swonə innū jīi mē ò yə nlonə ngaà yà sii aa bo jīi mē mē aa bū dī'i a mbo wò a njīmè aa a mbo bē.’

¹⁷ Mè aa tigə kwèrə nòò a mbo baIsrael bo bītizi Nwī bīi mē mè aa too gho a mbo bo aà.

¹⁸ Mè too nòò a mbo bo aa mē tā ò ɲa'a mī'ī myaa, mbənkə waa bì fè'ε a mūm itugə nzī nkuu a mūm nlaa idīgè, i fi'i waa a mūm mīdà'à mī Satan i zī nī bu a mbo Nwī tǎ tǎ Nwī à lī'inə ifānsənnū jyaa, tā bo yī nkwerə abwarə yaa a titīi bē bīi Nwī à ghìrə waa bì laa ntsyǎ a njīm àbīintiī yaa a nu mè aà.

Paul a ghaà ànnū nlonə ifà'à yi

¹⁹ “Tsǒ mē a bē la aa, Mfò Agripa, kaa mè le nkī'i atu tīi a nghìrə ànnū yīi mē njèè təə təə ma yū yīi mē i le nlo a aburə aa i le nswonə aà.

²⁰ Mè le lògìnə a Damascus, ngheε a Yerusalem, nkārə a ala'a Yudea tsi'ī tsīm, nkī ngheε a mbo bītizi Nwī, nswonə

ni a mbo bo mə tâ bo bəŋkə mîntîi myaa, nîme'e innù jî bî jyaa, mbəŋ mbîi a mbo Nwî, ŋka ŋghirə innù jîi mə i dî'i mə bo bəŋkə mə mîntîi myaa aà.

21 Aâ ñji'i ànnù yîi mə baYuda le mbaŋnə gha a ndâmà'anwî ñlòò mə bi zwiwə gha ghu aà.

22 I zî kù'ù sii, Nwîŋgòŋ a kwetə nàa, àjàŋə mə təə faà aa, mə kè'ènə a mbo bè bî kègə bo bì bî wè, ñswonə aa tsi'i ànnù ya mə ŋgǎŋntoo Nwî bo bì Moses le nswon mə i ka yî fè'è aà:

23 Mə Kristo wa à le ntswe nî ñyê ŋgi'i, ŋki nswon mə àjàŋə mə à ka yî bə ntsyàmbîi a nyweenə nî nîwo aa, àa tigə kè'ènə ŋkà'a ntswèntîi a mbo bàYuda bo bì bîzî Nwî."

24 Àjàŋə mə à kà mə aa ŋghaa ma mùu ajàŋ mîfi'i nî lèè yî aa, Festus a tɔŋnə ñswon mə, "Paul, ò bàànê. Wa àŋwà'ànə ya mə ò yègə si'i aa, a ghirə ò baanə."

25 Paul a swon mə, "Taà ghà nù yî ŋwè Festus, wa kaa mə sì baanə. Mə swonə aa tsi'i ànnù nîŋkon yîi mə a tswe ghu aà. Mə kîi ŋghaa tsi'i tso nù yîi mə kaa mîtsyé ma sì burə.

26 Nlon mə mfò ghù à zî innù jû tsimə, mə tigə ŋghaa ghu mbo tî bo'ò. Nlon mə mə zi mə kaa annù yû yî tsu a sì ghu tswé tighə à zî, mbi'i mə kaa bi le ŋki'i yî tsu a alò'òsə ghirə.

27 "Mfò Agripa, ò bîi annù ŋgǎŋntoo Nwî jya aa ε? Wa mə zi mə ò bîi."

28 Agripa a betə Paul mə, "O wà'àtə mə mbə ò logə tsi'i mûtiì noò ghulà, ŋghirə gha ni Krisèn aa ε!"

29 Paul a kwi'i mə, "Kè a logə àtiì noò kè andaŋə noò, bon nîyè'ê na a mbo Nwî à nî mə wò nî bè bitsim bîi mə bi yu'ù ànnù yîi mə swonə sii aa tâ bo bə tsi'i tsò mə, lâ kaa wa'à nî àtsaŋ yù tswé."

30 Mfò wa ni Gúmnàa wa, ni Bernice bo bì bə bya mə bo le ntswe aa, bi le mbîinè.

31 Bo ghèntə mə, nîtigə nswonə a titîi bo mə, "Kaa nù ghù à si annù yî tsu ghirə mə mbə bi zwiwə yi kè nîŋə yî a ndàtsaŋə."

32 Agripa a swonə a mbo Festus mə, "A ghirə mbaa tuu betə mə yu ghèè a mbo Kaisa bon bî'inè mà'àtə yî."

27

Ajàŋ yîi mə Paul à le ŋkuu abaŋə ŋkî ŋghɛɛ a Roma aà

1 Nòò yîi mə Festus à le mbîi mə tâ bî'i kuu abaŋə ŋkî ŋghɛɛ a Itali laa, bi tigə mîfa Paul bo bì ŋgǎŋatsaŋ jî mɔ'ò a mbo Julius, atu bìsogyè baRoma yîi à le sì tsyàsə ntsù ntsò Kaisa yî wè laà.

² Bĩ'ĩ lɛ ntigə ɲkuu aban̄ a Adramyttium, yĩi a lɛ si ghèè nĩ a idigə aghəŋə ɲkĩ a mbù'u Asia aa, ntigə ntoo ɲghɛɛ. Aristacus, ɲù Macedonia yĩi mə à lɛ nlò a Tesalonika aa à lɛ ɲghèè bi'ibo.

³ A bə mə a ɲjwi yĩi ì lɛ nyòntə aa bĩ'ĩ ghɛɛ ɲkuu a Sidon. Julius à lɛ nlentə Paul sigìnə ntigə mma'atə yĩ mə tã à ghɛɛ ɲghantə ìka'ã ji tã bo tigə nlentə yĩ sigìnə mfa njoo jĩi mə ì lɛ si wɛ'ɛ ghu mbo aà.

⁴ Bĩ'ĩ lɛ mbù ɲghɛɛ ɲkuu aban̄ə ɲkĩ ya, lâ tsɔ mə àfisə a lɛ si tsyà ñzi nàa a nu bĩ'ĩ aa, bĩ'ĩ lɛ ntigə mbəŋ ɲghontə ɲghɛɛ ntsyà a ñĩ mbèè kɛŋkĩ a Cypres yĩi a lɛ ɲkɛntə afisə aà.

⁵ Bĩ'ĩ lɛ ntigə ɲka ntoo ɲkĩ miyaa wa ɲghontə nĩ a mbèè àla'a Cilicia, bo Pamphylia, ntigə ɲghɛɛ ɲkuu a Myra a mbù'u Lysia.

⁶ Maa adigə atu bĩsogyè ya a lɛ nyə aban̄ yĩ mɔ'ɔ mə a lɛ nlo a ala'a Alexandria, ntoo ɲghɛɛ nĩ Itali, ñnɛŋə yĩ'i ghu.

⁷ Bĩ'ĩ lɛ si tigə ɲghɛɛ tsi'ĩ àbɔɔ bɔɔ a ñĩ ɲjwi jĩ ghà'atə, nan̄sə nyə ɲgi'ĩ mbəŋ tigə zĩ ghontə tsya a mbèè ɲjɔ'ɔ àla'a Nidus, kaa fifərə wa kaa à lɛ wa'à bĩi mə bĩ'ĩ ghɛɛ maa mbèè, bĩ'ĩ tigə ɲghontə nsigə a mbèè kɛŋkĩ Crete, mbəŋ ɲghɔɔ ghɛɛ tsyã a mbèè Cape Salmone.

⁸ Bĩ'ĩ lɛ ɲghèè ñĩ mbĩi a nyə ɲgi'ĩ, ɲghontə ɲghɛɛ wa mbèè ɲkĩ, ɲghɛɛ nywe'e a adigə yĩ mɔ'ɔ mə bi lɛ si twonə nĩ Safe Harbors aa, àdigə yĩi mə kaa àgha'a a lɛ ɲwà'à sà'à a nlò ghu ɲghɛɛ a ala'a Lasea aa.

⁹ Akòrə nitəə ya a lɛ ntigə ntsyanə si'ĩ tsɔ mə à lɛ ti bə maa noò aa lɛ nòò ɲghɛɛ a ɲghaa a múm ɲkĩ à tsyà mō ñlon̄ mə bĩ'ĩ lɛ ntigə mǎn̄jĩ si'ĩ, lɛ bon̄ ɲjwĩ Nsĩ'itə ìbi* ì kì mō n̄tsya aa, Paul a tigə ñdi'itə waa,

¹⁰ nswon̄ mə, “Bitàa, mə yə mə àkòrə nitəə yù, ñlɔginə faà, a ka zĩ ñĩ ɲgi'ĩ si'ĩ si'ĩ; bi ka bwe njoo bo bi àban̄ yù tã bə kì ɲkwokə.”

¹¹ Lâ atũ bisogyè ya kaa à lɛ ɲwa'ă annù ya mə Paul à lɛ swon̄ aa yu'utə mban̄nə nan̄sə nyu'utə aa bə annù yĩi mə n̄tsyàsə aban̄ ya bo bi mbôn̄ aban̄ ya bo lɛ nswon̄ aà.

¹² Kaa adigə ntəə aban̄ ma ya a lɛ wa'à kì mbəŋə a ntswe ghu a noò mfə'ə. Bə bĩ ghà'atə tigə ñswon̄ mə tã bo ghɛɛ ñĩ mbĩi, ɲka ɲgaansə ada'à yaa mə mbə bi ghɛɛ ɲywe'e a Fonix, yĩi mə à lɛ mbə adigə ntəə aban̄ a Crete, ñlii ñĩ mbĩ ñsa'a nòò a bô ɲkwàbə, ɲyu'utə ghu tã nòò mfə'ə wa tã a mɛ.

Afisə yĩ tìi a ɲkĩ miyaa

* 27:9 ɲjwĩ Nsĩ'itə ìbi kə ɲjwĩ ñsĩ'isə nu tì jì (Lev. 16.29-34)

13 Afisè yî bònè a le nka ntsya nlo ni mbèè mbî ntii nka ntsya, bo mɔ̀ntè mē mbə bo ghèè nî mbîi, ntigə mbwɛɛ atii ntwā aban ya, nloginə nka nghontə nghɛɛ nî a mbèè ala'a Crete.

14 Tsi'î maa nî àtîi noò, àfisè yî wè yîi mē bi le si twonjə ni "northeaster" a lô wa kînkî nzwu nsigə;

15 ntii aban ya bî'î tigə mma'atə a tigə ntii nlonj mē kaa bî'î le wa'à zi a mbu nka nghèè nî mbîi aà.

16 Bî'î zî nywe'e a kînkî Cauda ntigə nghontə ntsya a mbèè yîi mē afisè a le mbonə ghu aa, nyə ngi'î mbonj swùnjə akànu'u aban ya kɔ'ɔsə ghu mumə kwɛrə.

17 Bo kò'ɔsə mē aa nki tigə kwere ibîi aban wa nî mînkîrè. Ajàn yîi mē bo le si bɔ'ɔ mē mbə aban ya a zî nkūu a mûm àwàn a ghənjə nki Lybia aa, bi le sigisə ayoo yîi mē a ghîrə mē tâ aban ya a tigə nlərə nghɛɛ tsi'î àbɔ̀ò àbɔ̀ò, ajàn yîi mē afisè ya a le si tii aà.

18 Abèè a fù'ù mē, bo tsu'u nka fi'î nî àbè'è mma'a wa mûm nkî nlonj mē afisè ya a le si tsigə aban ya si'î si'î aà.

19 A bə mē a njwi yîi ì yòntə aa, bo kî ntsu'u nka mma'a nî njoo aban jya ji mɔ'ɔ a mûm nkî.

20 Afisè ya a le nghèè nî mbîi a nî njwi jî ghà'atə kaa nù wa'a noò kə fînjòn nî nîli'î yê. Bî'î le nyə mē kaa mânjî njkhə nîwo kaa à le njwa'à bə.

21 Tsò ajàn mē à le si baa bonj bə bya tswe mē a njwi jî ghà'atə ti ji aa, Paul à le ntəə a titîi bo nswonj a mbo bo mē, "Bîlîm bâ, a le mbaa mbonj mē bonj nî le nyu'u annù ya mē mē le nswonj aa, kaa wa'ă a Crete mà'atə, bəə bonj kaa afisè ya a sî ngi'î nî aban yù tâ, kaa bî'inə wa'ă ndùu njoo ghù mē bî'inə mà'à mē a nkî aa bwê.

22 La tsîtsònj, mē bù'u mbo mē tâ nî tswa mîntîi muu, nlonj mē kaa nù yî mfuù kaa à ka wa'ă ntswëntîi yî bwê. A ka kii bwe tsi'î aban yù.

23 Nlonj mē à ghîrə mbə nîrugə tsi'î sîi aa, angel Nwî, wa mē mē gha'asə aa, a zî a mbo mē,

24 nswonj mē, "Tsee ki bɔ'ɔ mbâ Paul, wa ò tswe nî nghɛɛ ntəə a nsî Kaisa; yê, Nwî, a njîm àbònjəntîi yi, à kî mē mfa ntswëntîi bə bú bitsîm bîi mē bûbo tswe aa a mbo wò."

25 Nî tigə ntswa mîntîi muu mbâ bîlîm bâ nlonj mē mē nîj ntîi ghâ a nu Nwî, mēbîi mē ànnù yîi mē à swonj a mbo mē aa a ka fè'è tsi'î maa ajànə.

26 La bi ka tigə tii yi'inə ì ghɛɛ fi'isə a mbèè kînkî yî mò'ô."

27 A bə mē nî ntîi ìrugə nî njwî yîi ì le ntigə nywe'e nîghûm ntso ji nî kwà aa, afisè ya a le mburə kî tii yi'î wa mûm

ɲkɪ Miditerinea, ɲgǎɲntii àban jya yə mə bi'i ghèè mē ɲka nywe'e a mbèè àghəɲə ɲkɪ.

²⁸ Bo le ntigə mfigə ntsotə ɲkɪ ya, ɲyə mə à le mbə tsǒ bɪmeta mighum mi nɪkwà. Abàɲtə atsyà a bù mfigə nyə mə à le mbə bɪmeta mighum mi ntarə.

²⁹ Bo ká mbo'ɔ ni mə à ban ya a ka yí fùu alaɲsə ɲgò'ò ntigə mma'a itii ntswà àban ji nɪkwà wa ɲjìm àban, ntswe ntigə ntsa'atə Nwí mē àbèè à fu'u.

³⁰ ɲgǎɲntii aban jya i le ntigə nlobitə mə bi khè waa, le bon bi sigisè mē múnstirə àkànu'u wa mùm ɲkɪ, mbagilə ni mə bo tsyà ɲghɛɛ a mmà'a àyoo ntswà àban ya yí mɔ'ɔ wa nsi abanə.

³¹ Paul a tigə ɲswon a mbo ɲdɪ bɪsogyè wa bo bi a mbo bɪsogyè bya mə, “Wà ɲgǎɲntii aban jù bə tuu fàa mùm aban tswe, bon kaa mbə nì wa'à yweenə.”

³² Bɪsogyè bya tigə ɲkwye ɲkirə akànu'u wa a tigə ɲlərə ɲghɛɛ.

³³ Abèè a kà mə aa ɲwanə, Paul a bu'ù mbo a mbo bə bya bɪtsim mə bo ji ayoo, ɲswonə ni mə, “Sii àà ɲjwi ɲghúm ntso ji nɪkwà mə nì tswe nɪbo'ɔ nyu'utə, ntswe tsi'i tì jì.

³⁴ Mə gaansə ghuu mə nì ji ayoo ni jì tǎ boɔ tswe ntii. Wa kaa tsi'i nònə àtú ɲù yí mfuùrə a titii bù kaa i ka wa'à bwê.”

³⁵ Nòò yíi mə Paul à le nswon laa a aa, nlogə abaa, mfa mbi'ikə a mbo Nwí a nsi mi'i bo bɪtsim, mbatə nkurə.

³⁶ Bo bɪtsim le ntigə ntswa mɪntii myaa, ɲkɪ nloo miji ɲji.

³⁷ Bè le ntswe wa mùm aban ɲkhì ji baa nì mighum mi sambaa ntsò ntò'o.

³⁸ Bo bɪtsim jì mē ɲyurə, ntigə mfi'i misàɲ mɪtsim mii mi le mburə aa mma'a a ɲkɪ mə tâ àban ya yaɲsə.

Ajàɲə afisə ya a le nsatə aban ya aà

³⁹ Abèè a fù'ù mē, kaa bo wa'á adigə ya mə bo le ntswe ghu aa naɲsə nzi. Nyə adigə yí mɔ'ɔ a bə tsǒ àghəɲə ɲkɪ yíi mə àwàɲ a le ntswe ghu aa, ntigə nloo mə bo ywe'etə swonə aban ya i ghèè ni yu maa adigə,

⁴⁰ Bo le ntigə ɲkwye itii ntswà àban jya mà'anə a ɲkɪ, ɲkɪ ntentə mɪɲkirə mii mə bi le ɲkwere mbii àban ya ghu aà; ntigə ɲkɔ'osə atsə'ə ntii àban ya yíi a le ntswe a nsi aa mma'atə, àban ya a tigə ɲghɛɛ wa aghəɲə ɲkɪ.

⁴¹ Aban ya a le mbàɲnə ghɛɛ mfuu yi wa nì àwàɲ ntso nsigə ɲghɛɛ a nsyê. Nsi aban wa le ɲkuu wa mùm àwàɲ kaa wa'à bù ntisiginə. ɲkàɲnə ɲkɪ i bàɲnə ntigə mbatə ɲjìm à ban ya a bà'a bà'à.

⁴² Bɪsogyè bi le nloò mə bi zwitə ɲgǎɲətsan jya tâ bi tsuu yɔ'ɔ ɲkɪ wa i khèkə.

⁴³ Tsõ mə atu bîsogyè ya a le si lòo nyweense Paul aa, à le ñkii mə bi tsuu ma ya ànnù lõ ghìrè. Mbaɲnə nswon mə bə bii mə bi zî ñyò'ô ñkî aa, tâ bì fuu nyo'ɔ ɲghɛɛ mfɛ'ɛ a aghəɲə,

⁴⁴ tâ àbùgè bə tigə ntswa plank bo bì ibà'à plank aban jya ntigə nyo'ɔ ɲghɛɛ mfɛ'ɛ a nta'à. Ma mùu ni mánjî bə bîtsim le ntigə nyo'ɔ ɲghɛɛ mfɛ'ɛ wa aghəɲə ɲkî sigìnə.

28

A ala'a Malta

¹ Ajàn yîi mə bî'î le ɲkhè niwo ntigə nzi ɲkuu a aghəɲə ɲkî sigìnə aa, bi le nswon a mbo bî'î mə kûm kîɲkî wa, à ni Malta.

² Bala'a bya le naɲsə ntswe nî àbòɲəntii a nu bî'î ntigə ɲghirə nî innù jî sigìnə a nu bî'î. Ajàn mə mbəɲ i le si loo, idigè i fwe aa, bo le ɲɲètə mɔ'ɔ ɲkwɛrə yî'î ghu.

³ Paul, à le ɲghotə itii ɲkwee jî mɔ'ɔ a ntɔɔ wa ni mɔ'ɔ. A kà mē aa ntɔɔ aa, tsõ mə mɔ'ɔ wa i le i lòò aa, no i fɛ'è wa nî ɲkwee nloo abô yi nɲəɲə ghu.

⁴ Ajàn mə bala'a bya bi le nyə no ya i jəɲnə ghu abo aa, bo tigə nswonə ni a tii bo ni mə, “Kaa àjɲkə a si ghu tswé wa ɲù ghûlà à ni nzwîtê ɲù. Ka mə à khə niwo ni ɲkî aa kaa bînwî bi wa'à bii mə tâ à tswe ntii.”

⁵ La Paul a mi'î no ya i wò wa ni mɔ'ɔ, kaa ɲkî'î nî ɲgi'î yî tsù tswé.

⁶ Bo le si tigə nyu'utə ni mə idigə nû ji i ka kɔ'okə, kə mə à ka wî'ikə wó i kwo. Lâ, àjàɲə mə bo le ntigə nyu'utə nyu'utə kaa annù yî bi yî tsu ka kî'î fɛ'è aa, bo tigə ɲkwensə mîntii myaa ntigə nswonə ni mə à ni nwî yî mò'ô.

⁷ Nyontə maa adigə kîɲkî, àdigə nsye yî mɔ'ɔ a le ntswe ghu, mbə yi mfò yîi à le ntswe maa kîɲkî, ìkûm yî i bə Publius, à le nlògè yî'î, nîlentə yî'î tsi'î sigìnə a nɲm njwi ji tarə.

⁸ Ta bì Pablius à le nnòɲ ɲghɔɔ ni fibà bo bì àtoonsə. Paul à le ɲghèè ɲghantə yi, ntsa'atə Nwî, nɲɔɲsə mbô mî ghu atu a tii.

⁹ Ajàn mə a le mfɛ'è laa, àbùgè bə bii bi le ntswe wa kîɲkî ntswe ni mighòò a nu bo aa, bo le ɲkî nzi bi ghurə waa.

¹⁰ Bo le ntigə ntəɲə yî'î nî ɲjoo jî ghà'atə a ɲghu'usə yî'î ghu. Nòò yîi bî'î le mbù ɲkuu abanə ɲkî mə bi ki ghèè aa, bi nîɲ ɲjoo tsim jii mə i le mboɲ a mbo bî'î aa wa mùm àbanə.

¹¹ Bìsàɲ tsyà mē bi tarə, bî'î tigə ɲkuu a mùm àban yîi mə a le nlò a ala'a Alexandria, bì twonə nî ìkùmə aban ya ni “Mîmfa'a mi Nwî” mə a le ɲkhə mfə'ə yî tii wa, ntəə wá kîɲkî.

12 Bĩ'ĩ lɛ nghɛ̀ɛ̀ nywe'e a Syracus m̃fɛ'ɛ ntswe ghu njwi ji tarə.

13 Bĩ'ĩ lò mē ghu ɲkarə nghɛɛ nywe'e a ala'a Rhegium m̃fɛ'ɛ ntswe ghu, ɲjwĩ i tsyà mē yĩ m̃fũurə àfisə a lô a mbù'untii ɲkɔ'ɔ, à tì mē tì bə nĩ ɲjwi ji baa, bĩ'ĩ nghɛ̀ɛ̀ ɲku'u a Puteoli.

14 Bĩ'ĩ lɛ nyə bɔɔ bi Kristo ghu. Bi tigə ñlogə yĩ'i bĩ'ibo tswē ghu njwi ji sàmbaà. Ma mùu ajàɲ bĩ'ĩ lô ghu mbu ntigə nghɛɛ a ala'a baRoma.

15 Ajàɲ mə bɔɔ bi Kristo bii bi lɛ ntswe ghu bi lɛ nyu'u mə bĩ'ĩ zĩ mē aa, bo lɛ nlǒ nĩ idigə tsi'ĩ tsǒ m̃taa Appius bo bi àdigə yĩ mɔ'ɔ mə bi lɛ si twon ɲi Nda b̃g̃ɲi ji Tarə, ɲzi mbòò yĩ'i. Nòò ỹii mə Paul à lɛ nyə waa laa, à lɛ mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ, ñt̃i yĩ i kuù.

Ajàɲ mə Paul à lɛ ntswe a ala'a baRoma aà

16 Nòò ỹii mə bĩ'ĩ lɛ ɲkuu a ala'a baRoma aa, bi lɛ mmà'atə Paul mə tá à ghɛɛ ɲka ntswe tsi'ĩ yù, m̃fa sogyè yĩ m̃fũurə a bē ñi.

17 ɲjwĩ i tsyà mē ji tarə, a twon bitsyàsə bi baYuda bii bi lɛ ntswe wa adigə aa tá bi zi. Bo zĩ mē, a swon a mbo bo mə, “B̃il̃m b̃a, ka mə kaa mē lɛ ɲkĩ'i annũ tsu ghìrə a nu bē bi'inə, kě nĩ nòñsə b̃itaà b̃i'inə, bi lɛ ntswa gha tsi'ĩ tsǒ ɲgàɲàtsan, ñlogə gha a Yerusalem ɲzi mfa a mbo baRoma.

18 Ajàɲ mə bi lɛ nlèntə gha ghə mə bi mà'atə gh̃a ñlon mə kaa bo lɛ ɲkĩ'i annũ tsu a m̃m̃ is̃a'a mē yə mə mbə a ghìrə bi zwitə gha aà.

19 Là àjàɲ mə baYuda lɛ ntuu aa, kaa annũ yĩ ghìrə yĩ dàn a lɛ wa'ă a mbo mē bē, ma mùu ajàɲ, mē tigə mbetə mə bi tsyasə gha a mbo Kaisa, ka mə kaa mē si nĩ annũ dàn a ɲin a atu b̃al̃a'ă ba tswē aà.

20 A bə ɲji'ĩ annũ ỹii mə mē twòñə gh̃uu mə mə yə gh̃uu i kii gh̃aà a mbo bù aà. Nlon mə àtsan yù a tswe a mbo mē aa nlon ɲkwitu annũ ỹii mə baIsrael bɛ aà.”

21 Bo lɛ ɲkwĩ'i ghu mbo mə, “Kaa bĩ'ĩ s̃i aɲwà'ànə yĩ dàn m̃bi'i ɲgaà yò a Yudea kwerə. Kaa nd̃im ỹi'ĩ yĩ tsù ỹii à lo a ndùgə ɲzi aa, kaa k̃i'ĩ annũ ỹi bi ỹi tsu nlon ɲgaà yò k̃i nswoñə.

22 La bĩ'ĩ ka kòñtə nyu'u joò m̃m̃òntə. Nghɛɛ ni ndám̃anjòn ma yú mə o swoñə nĩ annũ yĩ aa, bĩ'ĩ zi mə idigə tsim j̃ii mə bo ghèè ghu aa, b̃ě gh̃aà ñtuu nĩ annũ ỹi fii ỹii bi d̃i'ĩ aà.”

23 Bo lɛ nləè ɲjwi bo b̃i gh̃a'ă ɲgha'a z̃i ñtsi'i yĩ a nda ỹii mə à lɛ si tswe ghu aa, a tigə ñnañsə ɲghaa a mbo bo, ñloginə tsi'ĩ a t̃itugə a mbà'a mbà'ă nywe'e a ɲkwêfò. Ntɔ'ɔtə nĩ annũ ñloñə annũ nifò Nwĩ. Nywe'etə nĩ a ɲghìrə mə tá bo

bii Yesu Kristo, ònyonə nì ajàṅ mə bi lɛ ɲɲwà'ànə nì nònɲsə Moses ɲghɛɛ nywe'e a nì ɲgǎṅntoo Nwí.

²⁴ Bo bî mɔ'ɔ lɛ nyu'u annù ya mə à lɛ nswonə aa mbii, bî mɔ'ɔ bi tuù.

²⁵ Bo lɛ ntigə nlo ntigə ɲghɛɛ nî waa kaa wa'à biinè, àswùṅnè a fɛ'ɛ a titì bo, a noò yîi mə Paul à lɛ nswonə annù yûlà mə, “Azwí Nwí a lɛ nswonə tsi'í ànnù nîkonə a mbo bità bi bîtaà buu n̄tsya a n̄jīm ɲgǎṅntoo yî Yesaiah mə,

²⁶ ‘Ghɛɛ a mbo bè buà n̄swonə a mbo bo mə, Nì ka yî kî n̄n̄sə yu'u lâ kaa atú yuu wa'à ghu ka nlaa.

Nì ka yî kî n̄sə yə kaa mi'í muu wa'à ghu laa.

²⁷ Nlon mə m̄ntiì mi bē bù luu nì àj̄ntè.

Bi jesè it̄on̄ê jyaa kaa bo wa'à nì innù bû nyu'u,

ɲkuse mi'í myaa,

mbi'í bo lô nyə nì mi'í myaa,

ɲki nyu'u nì it̄on̄ê jyaa,

ɲki yu'u m̄ntiì myaa laa ghu,

m̄bɛṅkə waa, nzi a mbo mə, mə ghurè waa.

²⁸ “Tâ à n̄sə nlaa atu bù mə wa bi tòò mə annù ajàṅ mə Nwí yweensə bē aa a mbo bit̄iz̄i Nwí; bo ka yu'utə.” [

²⁹ A swòṅ mə innù ma jû aa, baYuda bya bi tigè n̄lo ɲghèè waa, ntigə ɲghaa tsi'í mbə ànnù a nì innù ma jû j̄i mə à lɛ nswonə aà.]*

³⁰ Paul à lɛ ntigə n̄tswe ghu ilòò ji baa i kɔ'ɔ nluu, n̄tswe nì a nda ȳi mə a lɛ nlòò tsi'í yù n̄tigə ntu, ɲkwɛrə nì bè bit̄s̄im b̄i bi z̄i a nyə yu aa,

³¹ n̄swonə nì ànnù nlon annù nifò Nwí, ɲkii ndi'í nì innù nlon Mmà'àmbi Yesu Kristo nì n̄si nì n̄si, kaa wa'à bɔ'ò, kaa ɲù tsù a k̄i'í nì ɲḡi'í ghu mbo fâ.

28:27 Yes. 6.9-10 * **28:29** ɲd̄igè jû j̄i mə i tswe a m̄m̄ [] aa kaa i si a m̄m̄ ɲwà'ànə j̄i mɔ'ɔ tswê.

Aṇwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaROMA

NJI'INNŪ AṆWÀ'ANƏ YŪ

A aṇwà'ànè yū aa a le ṇṇwà'ànə Paul a mbo ñghòtə a Roma. A le ṇṇwà'ànə aa a nswon mə yu lòo nzi nyə waa, tá bo bo fa'atə, lá m̀bɔŋ tá à zi nyə waa, à le ṇṇwà'ànə annù nlon ntoo yĩ ñsigìnə ya mə Mmà'àmbi à le ntwoŋə yi mə yu ka nseense aà. A ṇghotê BaRoma aa a le ntswe BaYuda bo bitizi Nwĩ bii bi le nlò maa ala'a bo bi a itoo dāŋ. Ma la a bə mə Paul à le si ghàa aa a mbo bàYuda (2.17-4.25) bo bi a mbo bitizi Nwĩ (1.13-15; 11.13).

Paul à fà àtu annù yĩ mə yu lòo ṇghàa ghu aa tsi'ĩ a nlòginə (1.16-17). Ntooo yĩ ñsigìnə ya i tswê nì m̀dà'à a nyweense bə bitsim bii mə bi bii Kristo aà, baYuda bo bi bitizi Nwĩ. Ntigə naŋsə nlɔgə noò ma mùu nĩ aṇwà'ànə ntɔ'otə annù yĩ mə a tswe a nĩ ntɔo yĩ ñsigìnə aà. 'Mfoo nswonə a ajāŋ mə bə bitsim bi ghìrə mə ibi, ntigə tswe a sà'a agha'a bo bi Nwĩ aà. Kaa mbə nònɔsə a wa'à bə yweense. Nwĩ a ghìrə annù bə a tsinè ntsya aa a n̄jm àbiintii a nu Kristo. Paul a tigè ṇghɛɛ nì m̀bii ghaa nlon ntswèntii yĩ mə n̄u à tswe nì yu a mùm Kristo aà. N̄gāmbii Kristo à tswe nì m̀boonə bo Nwĩ. Azwĩ a ghìrə kaa wa'à àbù'ù a mbo nònɔsə bo n̄wo mə nì bu'utə nĩ bə aa bù m̀bə (7.24-8.3). Paul à ghàa ntɔ'otə n̄ji'ĩ ànnù yĩ mə nònɔsə à tswe ghu aà (5-7), ntigə naŋsə ṇghaa sigìnə nlon ntswèntii a mùm Azwĩ, n̄di'i ifà'a Azwĩ a mùm n̄tswèntii Krisèn. A ghìrə Azwĩ Nwĩ n̄u tigè n̄tswe nĩ n̄tswèntii yĩ m̀fi (11). Bə bii mə bi tswe nĩ Azwi yĩ Làa aa a tsyàsə nĩ waa a nĩ innù tsimè. N̄u yĩ mə à si nĩ Azwĩ Kristo tswê aa, kaa à si Krisèn bə (8.9).

Ñghɛɛ a nĩ ànnù baYuda bo bi à yi bitizi Nwĩ, n̄swon mə a le ntāŋtə Nwĩ ṇghìrə mə tá baYuda tuu Kristo tá fa abwarə a mbo ṇṇwè'è mu n̄u n̄tsim tá i zi Nwĩ a n̄jm ibɔŋ yi a mum Kristo. Là à ka yĩ ti bə nì a n̄jm tá baYuda bəŋkə waa mbii Kristo n̄yweenə. Paul a tigè m̀bu ṇghɛɛ nĩ m̀bii n̄swonə ajāŋ mə bə bii mə bi tswe nĩ n̄tswèntii yĩ m̀fi a mùm Azwi bi tswe nì ṇka n̄zi nĩ àkòrə nizĩ yaa làa. Bi tswe nì m̀fa mib̄iminù myaa a mbo Nwĩ i ki fà'à ghu mbô. Bi tswe nĩ àkòŋnə, m̀bo'otə nĩ b̄isa'a bi ala'a, nlɔgə nĩ innù jĩ sigìnə n̄tsya nĩ ibi ghu, nlɔo nì b̄imānjĩ bitsim a n̄tswe nì m̀boonə bo bi bə bitsimè.

Bi yatə aṇwà'ànè yū aa làa:

1. Nji'i ànnù àṅwà'ànè yû bo bì àtu annù 1.1-17
2. Ajàṅ mæ ṅù a lòo mæ Nwĩ à yweensæ yi aà 1.18—3.20
3. Ajàṅ mæ Nwĩ a yweensæ bê aà 3.21—4.25
4. Ntswêntì yĩ m̃fii a mum Kristo 5.1—8.39
5. Israel a mûm àtãṅtè Nwĩ 9.1—11.36
6. Akòrè nizi bɔɔ bi Kristo 12.1—15.13
7. Innũ ntsirè ñjìṁ bo bì àtsà'atè Paul 15.14—16.27

¹ Aa mæ Paul àbù'ù Yesu Kristo yĩ mæ à le ntwoṅ gha a nĩ ṅgãṅntoo yĩ, ntsɔ'ɔ nlæ mæ mæ ka nseensæ ntoo Nwĩ yĩ ñsigìnè

² yĩ mæ à le ṅkà'a a mbo ba mbĩ ñnìṅ a ntii ṅgãṅntoo ji bo ṅwà'ànè a mûm àṅwà'ànè Nwĩ aà.

³ Ntoò Nwĩ yĩ ñsigìnè ma yû i tswe aa nlonṅ Mû yĩ Yesu Krsito Mmà'àmbi yĩ'ìnè yĩ mæ, a mûm ñjyãnu, à le mbæ ṅù àtsæ David aà.

⁴ Lã a mûm Azwĩ Nwĩ, Nwĩ à le ndi'i ni mĩdà'a mĩ wè mæ à ni Mû yĩ a ajàṅ yĩ à le nyweensæ yi ni nìwo aà.

⁵ Ntsya ghu ñjìṁ Nwĩṅgòṅ a tigè m̃fa abwarə a mbo bĩ'i mæ tâ bĩ'i kwere ìbòṅ Nwĩ ñki ntigè mbæ ṅgãṅntoo Kristo, nlonṅ aa ṅgaa Kristo, mæ mbæ a tigè ñlɔgə bê a nĩ ìtoò tsim nzi ni bu mæ bì bii yi ṅka nyu'unə nii.

⁶ Bù bii mæ nĩ tswe a Roma aa, bii mæ Yesu Kristo à ki ntwoṅə ghuu mæ tâ nĩ bə bê bi aa, nĩ ki ntswe ghu abò'ò.

⁷ Mè tigè ñtoò nĩ àṅwà'ànè yû a mbo bù bitsim bii nĩ tswe a ala'a baRoma bii mæ Nwĩṅgòṅ à kòṅə ghuu, ntwoṅə ghuu mæ tâ nĩ bə bi aà. Tã ìbòṅ Nwĩ bo bì m̃bɔɔnə yĩ i lo a mbo Nwĩṅgòṅ Taà yĩ'ìnè bo bì Yesu Kristo Mmà'àmbi aa, tâ i tswe a mbo bù.

Paul à fã m̃bi'ikə a mbo Nwĩ

⁸ A ntsyàm̃bii, mæ fa m̃bi'ikə a mbo Nwĩṅgòṅ ghà ntsya a ñjìṁ Yesu Kristo nlonṅə ghuu bitsimè, ñlonṅ mæ bì yù'ù mē ànnũ abiiṅtì yuu a m̃bi' ñtsimè aà.

⁹ Nwĩṅgòṅ wa yĩ mæ mæ fà'a ghu mbo nĩ ñtì ghâ tsim, a ajàṅ yĩ mæ mæ sēensə ntoo yĩ ñsigìnè ya m̃bi'i Mû yĩ aa, à nĩ àyəfê ghà mæ mæ swonṅ aa annù ññkōṅ mæ, mæ wa'atə nĩ ghuu a mûm àtsà'atè Nwĩ a ṅgòṅ bìnòò bitsim kaa ki'i kaà.

¹⁰ ṅgòṅ bìnòò bitsim mæ yi ti tsà'atè Nwĩ aa, mæ betè nĩ Nwĩ mæ a nĩ ñkòṅ yĩ, tâ à ghìrə tâ mæ zi ajàṅ yĩ mæ mbæ mæ zĩ ṅghantə ghuu tsĩtsòṅə.

¹¹ Nlonṅ mæ mæ naṅsə nyə'ətə ni a nyə bù, mæ mbæ mæ zĩ ṅghìrə nĩ tĩnsə ntsya ni m̃təṅnə m̃ii mæ Azwĩ a tənṅə gha ghu aà.

12 Mə swonj aa mə, mbê bî'inê diîntê a yi'inê bi'inê ni bi'inê a nîmê abiîntî, mə mbê abiîntî yuu a diîntê gha, àya akî ndiîntê ghuu.

13 Bîlîm bâ mə lóc mə nî nanşə nzi mə a nî ngàà jî ghà'atè, mè kà'à mē mə zî yē ghuu, (lâ nzi ywe'e tsîtsòŋ bî kîi ñkîŋə naa tsi'î kîŋə). Mə lóc nzi mə mbə mè logè bə a titîi bù bo bî atitîi bî tîzî Nwî bî m'c' mfa a mbo Kristo lē.

14 Mè tswe nî àbè'è ñlonj ngaa baGrikia, bo bì bîtîzî ànnù, ntswe nî àbè'è ñlonj ngàŋ mîtsyè bo bì iŋntè bē.

15 Tsò mə a bə laa, mè tigè ñnanşə nyə'ətə nî a ŋki nswonj ntoo yî ñsîgînə ya a mbo bù a ala'a baRoma.

Mîdà'à mî ntoo yî ñsîgînə yâ

16 Kaa mè si atu dîrè ñlonj ntoo yî ñsîgînə yâ, ñlonj mə i laa mbə mîdà'a mî Nwî mîi mə mî yweensə bē bì tsîm bîi bì tswe nî àbîîntîi aà; baYuda a ntsyambîi, ŋki ntigè mbəŋ yòŋtè a nu baGrikia.

17 Nlonj mə ntoo yî ñsîgînə ya i ghîrè a laa a nî a mbo bē a ajàŋ yîi mə Nwîŋgòŋ a ghîrè ànnù yaa bì bē a tsînè aa a nîm àbîîntîi, a ñlògînə i ghèe lwi'isè. Aŋwà'ànè Nwî a swonjè ñlonjə abiîntîi mə, “Nù yîi bì ghîrè ànnù yi tsînè bo Nwî a nîm àbîîntîi aa, àa yî tswe ntîi.”

Ajàŋ mə ñù mîsòŋ à wo annù aà

18 Nwîŋgòŋ a aburə a dî'i àfîntîi yi a nu bē mbi'i ngòŋ ìbî waa tsîmè. Kaa bo si Nwî b'c', ìbî waa yîi mə bo ghîrè aa i kîŋə nî mə tá bē tsuu annù nîŋkonj i zî.

19 Nlonj mə annù yîi mə bē tswe nî ñzi mbi'i ngaa Nwî aa a laa a mbo bo, ñlonj mə Nwîŋgòŋ à dî'i mē a mbo bo.

20 Nlògînə ajàŋ mə bì lē nanşə mbi aa, màrè Nwî yîi mə kaa bì si yē aa, bo bì mîtîi mî mya mə mî tswe nîŋkonj aa, bo bì tsi'î ajàŋ yîi mə à nî Nwî aa, a nanşə mfè'è ñlaa a mbo bē, a ajàŋə bo yē njoo jîi Nwîŋgòŋ yumbəŋ à nanşə aà. Kaa bo si nî ànnù dàŋə a nswonj i fi'î ilèe waa ghu tswê.

21 Ka mə bo lē nzi Nwî aa, kaa bo lē ŋki'î nîi tsò Nwî ghu'usè, kaa ŋki'î nî mbi'ikə ghu mbo kîi mfa. Bo bâŋnè ñlògè nî mîtsyê myaa ŋwa'atə nî bē ñnnù dàŋə dàŋə ghu. I fînsè mîntîi myaa.

22 Ajàŋ mə bo swonjə nî mə bo nî ngàŋmîtsyè aa a bâŋnè ñghîrə bo tigè mbə iŋntè.

23 A mbo bo a ŋka mmîi Nwîŋgòŋ wa yîi à lwi'î nîkonj aa, bo bâŋnè ŋka mmîi nî njoo jîi bo nanşə i finè ñù mîsòŋ yîi a kwo aa, mîfinə bîsîŋ, mîfinə nnaà, ŋki mfînə bîmajùgê.

²⁴ Maa ajàŋ, Nwĩngòŋ a tigè mème'e waa mə bo bwe a nĩ ñjoo nsĩj jĩi mə mĩntĩi myaa yè'ètè aa ñtigè ƚghĩrè nĩ ñnnũ adĩrètu bo nĩ bo.

²⁵ Bo logè ànnũ nĩkon ƚlon ƚgaa Nwĩ m̀bəŋkə a tigè àbaŋnənnũ. Bo kĩ ñtigè mmĩi ƚkĩi mfa'a nĩ a mbô ñjoo jĩi Nwĩ à nàŋsə mbaŋnə mmà'atè a yi Ngàŋnàŋsə ñjoo wa yĩi bi tswe nĩ ƚka ƚgha'asə a ƚgòŋ bĩnòò bitsĩmè aà. Amen.

²⁶ Nlon ma jũ ñnnũ mə bo ghĩrè aa, Nwĩngòŋ a me'è waa a mbo ñnnũ adĩrètu jĩi mə bo yè'ètè aà. Bàngyè byaa bi ma'atè m̀bāŋnè ñtigè nlogè nĩ bàngyè.

²⁷ M̀bāŋnè i kĩ ñtigè mma'atə bàngyè ñtigè nlogè nĩ m̀bāŋnè. M̀bāŋnè i bu'u nĩ ñnnũ adĩrètu jĩ swèrè ñswerə bo bi m̀bāŋnè jĩ m̀w'ɔ, ñtigè nniŋə nĩ ñjo Nwĩ yĩ ñtĩi a nu bo nlon ñnnũ jyaa jya mə bo bù'ù aà.

²⁸ Ajàŋ yĩi mə bo le ntuu mə kaa mbə bo kĩ'ì ànnũ nĩŋkon mbi'i ƚgaa Nwĩ a m̀m̃m̃ ñtĩi bo ləè aa, Nwĩngòŋ a mme'e waa a m̀m̃m̃ ñnnũ nsĩj, mm̀òntə jyaa bo bi a nĩ àkòrè nizĩ yĩ bĩ.

²⁹ Bo le ntigè nluu nĩ m̀buu ñnnũ ibi'intĩi, ñluu nĩ ibi, nĩ ntĩi yĩi i yè'ètə ñjoo aa, nĩ ñnnũ jĩ bĩ. Nluu nĩ àghè'ənè, nĩ annũ nzwitə bè, nĩ fĩkòrè, nĩ m̀bwe'esè, nĩ m̀nàŋ, nĩ fiswoŋə,

³⁰ ñtswe nĩ ƚghàa a n̄jĩm, m̀baa nĩ Nwĩ, m̀bəgitə nĩ bè, ntəərə, ƚjee nĩ nu, m̀forə nĩ ñnnũ jĩ bi, ñtĩi nĩ àtu a mbo bĩtaà byaa bo bĩmaà byaa,

³¹ m̀bə jĩŋtə, mbə bə bĩi kaa bi si ƚkà'á yàà ləə, mbə bĩtĩkò m̀lĩŋnè, mbə bāwà tĩghègè.

³² Ka mə bo zi mə nòŋsə Nwĩ à swòŋ mə, ƚù yĩi mə a tswe m̀buu ntswèntĩi ma ghũ à ka kwo aa, bo gheè nĩ m̀bĩi a ƚghĩrə ma jyaa ñnnũ ƚkĩi mbeentə mə t̄a bè bĩ m̀w'ɔ ka ƚghĩrə.

2

Ajàŋ yĩi mə Nwĩ a nĩŋ isa'a a nu bè ñlon ibĩ waa aà

¹ Tsó mə a bə laà aa, kaa mbə ò wa'a ilèè ghò fi'isè mə mbə ò ka ntwitə mĩlɔ'ɔ mi bə bĩ m̀w'ɔ, kə ò tɛ'è m̀bə bə wò, ñlon mə, ò yi tĩ ghĩrè laa, ò kĩi ñtso'otə aa ghò isa'à, ñlon mə, wò yĩi o tso'otə misa'a mi bə aa, o kĩi ƚghĩrə ñnnũ jĩi bo ghĩrè aà.

² La bĩ'inè zi mə ñjo Nwĩ yĩi mə i kù'ùnə aa, i kuu a nu bè bĩtsĩm bĩi bi ghĩrə ñnnũ tsi'ĩ tsó ma jũ aà.

³ Ndim ghà, ò m̀òntə mə ò bə kĩ tɔ'otə mĩlɔ'ɔ mi bə bĩ m̀w'ɔ, lá i kĩi ghĩrè nĩ ñnnũ jya mə bo ghĩrè aa, bəə bon ƚjo Nwĩ yĩi i kuu a nu bè bĩ m̀w'ɔ aa i ka wa'á a nu wò kuu aa ɛ?

⁴ Kè kaa ò si lan̄tə nî àjàn̄ yîi mə Nwî a nan̄sə nghirə nî ibòŋ a nu wò, m̄foonsə nî innù jîi o ghìrə kaa wa'a kù'ùnə, ñkii ntswa nî nt̄i yì aa ε? O s̄i zi mə Nwî a ghìrə ibòŋ ma ghú a nu wò nyu'utə aa mə ò bəŋkə nt̄i ghò aa ε?

⁵ Lá àjàn̄ yîi mə o ghèè nî m̄bîi tsi'í a nt̄i àtu aa, o lòò aa mə tá àlw̄intəŋə Nwî yî t̄i ya tá à yì ñkuu a nu wò a noò yîi mə Nwî à tsò'ò aa, wa njwi yîi à ka yí k̄i tso'otə misa'a n̄i m̄an̄j̄i yîi à ts̄inə aa ε?

⁶ Maa njwi à ka yì n̄iŋ n̄jò a nu ñù nt̄s̄im i yòŋə aa n̄i m̄igh̄ir̄inè m̄i innù m̄i.

⁷ A mbo bə b̄i mə bi tswa m̄int̄i myaa nghirə n̄i innù j̄i i ts̄inə aa, nl̄o ni mə tá Nwî à ñentə waa m̄fa n̄igha'a a mbo bo ñk̄i nghirə tá b̄o yì ntswe n̄i nt̄sw̄ent̄i ȳi i lw̄i'í n̄iŋkon̄ aa, Nwî à ka yì fa nt̄sw̄ent̄i ȳi i lw̄i'í n̄iŋkon̄ aa a mbo bo.

⁸ Lá ñgh̄εε a n̄i bə b̄i mə bi lòò tsi'í àyaa annù kaa wa'a n̄i ànnù n̄iŋkon̄ yu'unə, ñghirə tsi'í innù j̄i bi aa, Nwî à ka yí sw̄i'í alw̄intəŋə yì a nu bo.

⁹ Nwî à ka yì n̄iŋ ñḡi'í yí ñwè a nu bə i ghìrə tá bə b̄i s̄im b̄i bi ghìrə innù j̄i bi aa bi nan̄sə nyu'u nyan̄ə, i lòḡinə a nu b̄aYuda i gh̄εε a n̄i bə b̄i kaa à s̄i b̄aYuda bə aà,

¹⁰ lá i ñentə ñù nt̄s̄im ȳi a ghìrə annù ȳi a ts̄inə aa, i fa n̄igha'a bo m̄b̄oɔnə ghu mbo, i lòḡinè a nu b̄aYuda i gh̄εε a nu b̄it̄iz̄i Nwî.

¹¹ Nlon̄ mə Nwî a tso'otə misa'a m̄i bə b̄i s̄im aa tsi'í ñḡiŋ ñḡiŋə.

¹² Bə b̄i s̄im b̄i mə bi ghìrə innù j̄i bi kaa wa'a bə b̄i mə bi l̄ε ñkw̄erə n̄oŋsə Nwî bə aa, bi ka yí kwo bw̄ε kaa tá Nwî à wa'a isa'à waa tso'otə ñyon̄ə aa n̄oŋsə; lá bə b̄i s̄im b̄i mə bi ghìrə ibi, n̄zi a n̄oŋsə Nwî aa, Nwî à ka yí tso'otə isa'à waa i yòŋə aa n̄oŋsə.

¹³ Nlon̄ mə kaa s̄i aa bə b̄i mə bi yu'u n̄oŋsə aa bə mə annù yaa a ts̄inə a n̄si m̄i'í Nwî. Lá à b̄an̄nə mbə aa bə b̄i mə bi l̄ε n̄oŋsə wa aa mə Nwî à b̄i mə ànnù yaa a ts̄in̄ə.

¹⁴ B̄it̄iz̄i Nwî b̄i mə bi l̄ε ñwa'à n̄oŋsə Nwî kw̄erə n̄tsyá a n̄j̄m Moses aa, bo bə k̄i ghìrə annù ȳi mə n̄oŋsə a lòò aa, a aj̄an̄ mə m̄it̄i myaa d̄i'í aa, bon̄ a d̄i'í aa mə bo tswe n̄i n̄oŋsə, ka mə kaa bo l̄ε wa'a n̄oŋsə Nwî kw̄erə aà.

¹⁵ Bo tigè ñd̄i'í m̄i bi ñwà'ànə m̄i innù j̄ya j̄i mə n̄oŋsə a lòò aa a m̄úm m̄int̄i bo. M̄igh̄ir̄enə m̄i innù myaa tigè m̄bə ayəfə, m̄int̄i myaa sa'à n̄i waa mə kə bo ghìrə aa annù ȳi a ku'unə aa kə mə a s̄i ku'unə l̄ε.

¹⁶ Ma yú ànnù a ka yí f̄è'è aa wa njwi mə, nyon̄ə n̄i n̄too yí siḡinə ya mə mə swon̄ aa, Nwî à ka yí sa'a innù ts̄im j̄i mə b̄é ghìrə a adiḡə alò'òsə aa i tsyá aa a n̄j̄m Yesu Kristo.

Annù baYuda bo bì nòṣṣè

¹⁷ Nḡhɛɛ ni wò, m̀bə ò ka ntwoṇə ni gho ni nù baYuda; m̀bə ò tɛ'ɛ atù yo ni nòṣṣè, ṛkii ntərə ni mə ò nàṣṣə nzi Nwĩ;

¹⁸ m̀bə ò zi annù yĩ mə Nwĩ a lòò aa, ṛkii mbeentə nĩ ànnù yĩ mə a bɔṇ m̀nṣṣè nlon mə nòṣṣè à dì'ì mē a mbo wò aa;

¹⁹ m̀bə ò nàṣṣə mbii mə ò ni ntsyàsə bìfè'è'nè, m̀bə ṛkà'à a mbo bè bii bì tswe a m̀m m̀fi idigè aa,

²⁰ m̀bə ndì'innù a mbo ìj̀ntə bē, m̀bə ndì'innù a mbo b̀ṛkhə, nlon mə ò bii mə nòṣṣè wa à tswe nĩ m̀tsyè m̀tsim bo bì ànnù n̄ṛkon,

²¹ tsi'ĩ wò yĩ mə o dì'ì nĩ bè bí m̀'ɔ aa, ò dì'ì mə ibiinnù gho aa ɛ? Wò yĩ mə o swonə ni mə bè tsuu ki yèrè aa, ò si yèrè aa ɛ?

²² O swonə ni mi bè tsuu m̀ghàbə ki ji, ò si m̀ghàbè ji aa ɛ? Wò yĩ mə ò nàṣṣə mbàà annù m̄ṛkobə aa, o yèrə njoo idigè m̀mà'a b̄nwĩ aa ɛ?

²³ Wò yĩ mə o tərè nlon nòṣṣè aa, o tsa'a Nwĩ ajàn yĩ o wò nòṣṣè aa ɛ?

²⁴ Aṇwà'ànè Nwĩ a laa nswon mə “B̄tizi Nwĩ bègìtè nĩ Nwĩ nlon ṛgaa yùù.”

²⁵ Ts̄ts̄on annù ṛṛètə nù à nĩ ànnù yĩ t̄nsè aa mə m̀bə ò k̄a nyu'unə nĩ nòṣṣè, ànnù ajàn mə bi ṛètə gho aa a tigè m̀bə tsi'ĩ ts̄o kaa bi s̄i gho ṛètə.

²⁶ Maa ajàn m̀bə nù yĩ ka bi s̄i yi ṛètə a ka nləə nòṣṣè, bə bɔṇ bi ka wa'à tigè nyə yi aa ts̄o nù yĩ bi ṛètə yi aa ɛ?

²⁷ La a bə mə bè bya mə kaa bi s̄i waa a n̄yānu ṛètə bi b̄ṛnè nləə nĩ nòṣṣè aa, bi ka b̄ṛnə sa'a gh̄uu i n̄ṛ ṛḡi'ì a nu bù bii mə nĩ tswe nĩ nòṣṣè wa yĩ mə bi lɛ ṛḡwà'ànè nləə, bi k̄i ṛṛètə gh̄uu, la nĩ b̄ṛnə wo nĩ nòṣṣè aà.

²⁸ Nlon mə nù yĩ mə a dì'ì nĩ aa a abɛɛ abɛɛ mə yu ni nù baYuda aa, kaa à s̄i n̄u baYuda nàṣṣə m̀bə, kaa ànnù ṛṛètə nù yi annù n̄ṛkon kaa wa'ǎ aa annù abɛɛ abɛɛ b̄o ànnù n̄yānu ki m̀bə.

²⁹ Annù a m̀bə nù baYuda yĩ bi ṛètə yi aa, à bə aa annù a m̀m n̄ti bo ànnù yĩ a gh̄rə Azwĩ, kaa wa'ǎ aa annù nòṣṣè wa mə bi ṛwa'anə bē. Kaa a n̄u ma gh̄u laa a wa'à nĩ bè beentə, a b̄ṛnə mbeentə bə Nwĩ.

3

¹ Ts̄o mə a bə laa, baYuda tswe aa nĩ àkə mə a kwetə waa ntsyatə b̄tizi Nwĩ aa ɛ? Kè ànnù yĩ sigìnə yĩ tsu a tswe gh̄u nlon ajàn mə bi ṛètə nĩ n̄u gh̄u aa ɛ?

² Ìṛṇṇ, ìnnù jĩ ghà'atè i tswe ghu a ni bìmânjĩ bĩ ghà'atè. Annù yi ntsyàmɓĩ a bə mə Nwĩ à ɛ mfòò mfa nighàà ni aa a mbo baYuda.

³ Mbə a bə yĩ mə bo bĩ mɔ'ɔ bi ɛ ɲwa'à nōṣə wa naṣə mbii ɲka yonə, àkə a ghirə aa ɛ? A tigè mbə aa mə Nwĩ à ka tuu yĩ ɲga a ɲghirə ànnù yĩ mə à ɛ nswonə aa ɛ?

⁴ Kaa mbə a wa'à la bē! Bĩ'inè zi mə Nwĩ a swon aa tsi'ĩ ànnù nīṇkonə yi ka mə ɲù mīsōṇə ntsim à ni ɲgāṣwon abāṇnənnù aà. Aā àjàṇ yĩ mə bi ɲwa'anə a mûm àṇwà'ànə Nwĩ aà, mə:

“Mə tâ bì dī'i mə ìnnù jĩ mə o swonə aa i tsinə, Bɛɛ bi ki ntso'otə isa'à gho, ɔ jĩ.”

⁵ Lā mbə ìnnù jĩ bi jĩ mə bĩ'inə ghirə aa i baṇnə ɲka ndi'i ajāṇ mə ìnnù Nwĩ i tsinə aa, bĩ'inə tigè mbu nswon aa mə akə ɛ? Mə mbə Nwĩ a lwisə ntɔṇ a nu bĩ'inə ñlon ìnnù jĩ bĩ jĩ'inə, a ghirə aa annù yĩ a sì tsinə a ɲghirə aa ɛ? (Wa mə ghàà laà aa tsɔ mə bē ghàà aà.)

⁶ Kaa mbə a wa'à ma la bē! A laa bə aa maa ajāṇ bon mbə Nwĩ à yĩ ñtigə mbu tso'otə misa'a mi bē bĩ faa mbi aa mə akə aa ɛ?

⁷ Mbə a bə yĩ mə àjàṇ mə mə sì nōṣə Nwĩ wa naṣə mbii ɲkii ghirə aa, a bāṇnə ndi'i aa ajāṇ mə Nwĩ a ləə ɲkà'ā yĩ ɲku'usə nzĩ nì nìgha'a ghu mbo, bi tigè mbu nniṇə nĩ isa'a a nu mə tsɔ ɲù yĩ mbi aa a ya aa ɛ?

⁸ Bĩ'inə tse swon mə tâ bĩ'inə aa ɲghirə ìnnù jĩ bi ta tâ ìnnù jĩ sigìnə i ka nzi aa ɛ? Tsɔ ajāṇə mə bə bĩ mɔ'ɔ tɛ'ɛ nniṇə nĩ ìnnù a nu bĩ'ĩ mbəgītə nĩ yĩ'inə ñswonə aà. Nwĩ à ka yĩ niṇ isa'a a nu bo a ajāṇ mə a ku'unə aà.

Kaa ɲù tsù à sì ghu tswé mə ànnù yi a tsinə

⁹ Ma mùu ajāṇ a tigè mbə aa mə akə aa ɛ? Bĩ'ĩ baYuda bɔṇtə ntsyà bē bi mɔ'ɔ aa ɛ? ɲgaṇ, kaa tsi'ĩ mutsirə. Bĩ'ĩ tɛ'ɛ mē ñswon mə bə bitsim tswe aa a mûm ìbĩ, kə bə baYuda kə baGrikia,

¹⁰ Bi ɲwa'anə a mûm àṇwà'ànə Nwĩ mə:

“Kaa ànnnù ɲù tsù kaa a sì tsinə, ìṛṇṇ, kaa tsi'ĩ yĩ m̐fùùrè!

¹¹ Kaa ɲù tsù à sì a Nwĩ zĩ, ìṛṇṇ, kaa ɲù tsù à sì Nwĩ loo.

¹² Bə bitsim fùrə mə ɲim yàà a nu Nwĩ, bo bitsim fānsə mə annù ñtigə mbi'i;

kaa ɲù yĩ m̐fùùrə kaa à sì annù yĩ sigìnə ghirə, kaa tsi'ĩ yĩ m̐fùùrè.”

¹³ “M̐ntɔṇə myaa mi bə aa tsɔ n̐syè n̐i ni ɲa'anə ntə m̐f̐isə n̐i àyà'a yĩ bi aa, ìləə jyaa i luu n̐i ìbaṇnənnù.”

“Mìghàà mii mə mi fè'ε a ntsu bo aa mi bə tsǒ nli'i yii mə i fè'ε a ntsǔ gii aà.”

14 “A ntsǔ bo aa a fè'ε tsi'i mbəgìtə jì bi nlon mə bo luu nì àlwintɔŋə aà.”

15 “Bo tswa'atə nì a ŋghεε nzwitə bə,

16 bo yi ntsyǎ a adigə aa adigə ya a tigə nluu nì ŋgi'i bo bi àjənə.

17 Kaa bo wa'ǎ ajàn yii mbə bo ghirə ntswe nì mbɔɔnə aa zì.”

18 “Kaa bo wa'ǎ annǔ mbɔ'ɔtə Nwǐ tɛ'ε nzi.”

19 Tsǐtsòŋ bǐ'inə zì mə annǔ yii mə nòŋsə a swon aa, a ghàa aa a mbo bə bǐi nòŋsə a sa'a waa aà, mə tâ nǔ tsù à tsee nì ànnù a nswon ŋkwɛrə àtǔ yi ghu bú ntswe tǎ tâ nǔ ntsim fàa mbi à zì mə yu ka yǐ fa akwi'i nìghàa a mbo Nwǐ.

20 Nlon mə kaa nǔ tsù à sǐ ghu tswe mə ìnnù jì i tsinə a nsi mi'i Nwǐ aa mə a yònə nòŋsə; lâ nòŋsə a bàŋnə ŋghirə aa bə mə tâ bə zì ibí.

Ajàn mə Nwǐ a ghìrə ànnù yǐ'inə a tsinə nì a nsi mi'i yu aà

21 Tsǐtsòŋ Nwǐ à dǐ'i mə a mǎnjǐ yii mə a ghìrə annǔ bə a tsinə nì a nsi mi'i yu aà; kaa à sǐ tsyà aa a nǐm nòŋsə, tsǒ ajànə mə aŋwà'ànə nòŋsə bo bi ŋgǎŋntoo Nwǐ swonə aà.

22 Nwǐ a ghìrə ànnù bə bǐtsim a tsinə nì a nsi mi'i yu ntsya aa a nǐmə àbǐintǐ yaa a nu Yesu Kristo, kə bo bə baYuda kə bǐtǐzi Nwǐ,

23 nlon mə bə bǐtsim ghìrə mə ibi kaa wa'à nì nìgha'a nì Nwǐ nya burə mbu ntswe tswe aà.

24 Annǔ yaa a tigə ntsinə ntsya aa bə a nǐmə ibòŋ Nwǐ yii mə a tənə waa ghu aà, nyonə nì ajàn mə Kristo Yesu à lɛ ntsu'u atú yǐ'inə aà,

25 tsi'i Yesu wa yii mə Nwi à lɛ lògə aləə nǔ yi nsi'itə ibí ghu mə bə ka ŋkwɛrə ntsya a nǐmə àbǐintǐ. Nwǐ à lɛ ŋghìrə ma la aa a ndǐ'i mə annǔ yi a tsinə, nlon mə ànnǔ ajàn mə a tswa ntǐ yi tsǒ Nwǐ aa, a lɛə ŋghìrə a lǐ'inə ibi yǐ mbǐi,

26 a lɛ ndǐ'i aa mə tsǐtsòŋ, yu yumbon, annǔ yi a ntsinə, a kǐi ŋghìrə nì mə tâ ànnù nǔ yii à nìŋə ntǐ yi a nu Yesu aa tâ a kǐ ntsinə.

27 Lâ ànnǔ ajàn mə bǐ'inə kwɛε ntǐ yǐ'inə aa a tigə mbə aa mə akə aa ε? Kaa mbə bǐ'inə wa'ǎ ntǐ yǐ'inə bú ŋka ŋkwɛε. Njǐ'i ànnù i tigə mbə aa àkə aa ε? I bə aa mə bǐ'inə ləə nòŋsə aa ε? Nŋan, mbə a bə aa tsi'i mə bǐ'inə tswe nì àbǐintǐ.

28 Nlon mə bĩ'inè bii aa mə annù ɲû a tsinə nyonə aa a ɲimə abiintii, kaa a si aa ni mĩfà'à mi nləə nònɲsə yonə.

29 Kè Nwĩ à bə aa tsi'ĩ Nwĩ baYuda aa ɛ? A si Nwĩ bitizĩ Nwĩ ki mbə aa ɛ? ɲɲə, à ki mbə Nwĩ bitizĩ Nwĩ,

30 tsɔ mə Nwĩ à naa tsi'ĩ yĩ mĩfùurè aà; à ka ghìrè mə tá innù bə bii mə bi ɲetə waa, tá ɪ tsinə nyonə aa nĩ àbiintii yaa, tá à yĩ bə bii bi si waa ɲetə aa ki ntsinə ntsya aa tsi'ĩ a ɲimə abiintii yaa.

31 Ma mùu ajàn bĩ'inè aa tigə mè'e a nònɲsə nlon abiintii mà yû aa ɛ? Nɲan! Bĩ'inè ka bàɲnə ki diintè nònɲsə.

4

Abiintii Abraham yii mə a ni alənsə aà

1 Bĩ'inè aa swon mə akə nlonə Abraham tá àtsə yĩ'inə aa ɛ?

2 Mbə a bə yii mə Nwĩ à lə mbii mə ànnù Abraham a lə ntsinə a nsi mi'i yu Nwĩ nlon aa ifà'à yi yii à lə mfà'à aa bon mbə a tswé nĩ ànnù yii mbə a ká ɲkwɛɛ ntii yi ghu; lá kaa a wa'ă aa a nsi Nwĩ bə.

3 Aɲwà'ànə Nwĩ a swon aa mə akə aa ɛ? A swonə aa mə, "Abraham à lə mbii Nwĩ, Nwĩ a tigə nlogə abiintii yi ya nĩ ànnù yii mə a ghìrə innù ji ɪ tsinè aà."

4 Nù yii a fà'à aa, a kwɛrə ɲkabə àfà'à yĩ, la kaa bi wa'ă ɲkabə àfà'à yĩ ya lògè aa tsi'ĩ tsɔ mĩtəɲnə.

5 Lá nù yii mə kaa à si fà'à aa, mbaɲnə nɲ ntii yĩ a nu nù yii mə a ghìrə ni mə tá innù bə bii tá ɪ tsinə a nsi mi'i Nwĩ aa, Nwĩ a lògə abiintii yi ya aa a nĩ innù ji ɲ tsinè.

6 Aà ànnù yii mə David à lə ki nswonə aà, nɲɲə nĩ mboonə a nu nù yii mə Nwĩngòn a lògə abiintii yi a nĩ innù ji ɲ tsinè kaa wa'à bə ifà'à bə aà:

7 "Mboonə a mbo bə bii Nwĩ à lĩ'inə ifansənnù jyaa ɲki ɲkusə ibi waa laà;

8 Mboonə a nu nù yii mə kaa Nwĩngòn à si innù ɲ bi ɲ sɲə nləə ghu atà aà."

9 Bi lə swon aa mə mboonə mà yû ɪ tswe aa tsi'ĩ a mbo bə bii bi ɲetə aa ɛ, kè ɪ ki ntswe a mbo bitɲètə aa ɛ? Bĩ'inə swon aa mə bi lə nlogə abiintii Abraham nĩ ànnù yii a ghìrə innù ji ɲ tsinè aà.

10 Bi lə nlogè aa a noò àkə aa ɛ? A noò yii mə bi ɲètə mē yi, kè mboonə tá bi ɲetə yi aa ɛ? Kaa à lə ɲwa'a aa a noò yii bi lə ɲètə yi aa bə. Kaa à lə ti bə aa bi burè ti yi ɲètə.

11 Bi lə ɲètə yi aa tsi'ĩ tsɔ alənsə kə àwen a di'i mə innù ji ɪ tsinè mē a ɲimə àbiintii yii à lə ntswe ni yu mboonə bi

netə yi aà. Nji'í ànnù ma yú i bə mə bi le si lòo nghirê yi tá à bə ta bì bə bii mə bi bii ti ghə bi netə waa, bi tigè nlogè abiiintii yaa tsi'í tsó innù jyaa ji tsínè aà.

¹² Tá à ki mbə ta bì bə bii bi le netə waa aa, kaa wa'à bu'usè netə aa tsi'í netə bə, mbàṅnè mbə bə bii bi le si yònè figè abiiintii ya yii mə taà yí'inè Abraham à le ntswe ni yu mbon bì netə yi aà.

Bí'inə kwerə innù jii mə Nwí à kà'a nyonə aa a njimə abiiintii

¹³ Nkà'a ya yii mə Nwí à le nkà'à a mbo Abraham bo bì ṅgwè'è yí mə bo ka yí ji mbi yú ntsim aa, i le nyònè aa a njim nyù'unə nòṅsè aa é? Nṅaṅ, kaa i le ṅki'í aa a njim nyù'unə nòṅsè yonè. I le mbàṅnè nyonə aa a njim ajànə mə à le nniṅ ntii yi a nu Nwí innù ji i tigè ntsinè aà.

¹⁴ Mbə a bə mə biiibindá bi ka bə aa bə bii bi lèè nòṅsè aa, bəə bon abiiintii a tsyá àdàṅè dàṅè, nkà'a Nwí ya i kí ntsya adàṅè dàṅè.

¹⁵ Nlon mə, nòṅsè a zì aa ni àlwintəṅə Nwí, lá nòṅsè à bə tuu bə, bon kaa bə si nòṅsè kii ṅwo.

¹⁶ Nkà'a ya i le ntswe nlonə aà abiiintii, tá tá à naṅsə nlaa mə nkà'a mà yú à ni mètəṅnè mə Nwí, nyonə a njim ibōṅ yi, à fa a mbo Abraham, bo bì àtsé yi, kaa wa'á aa tsi'í a mbo bə bii mə bi lèè nòṅsè aa fá, ṅki fa aa a mbo bə bii mə bi ki ntswe ní abiiintii tsi'í tsó Abraham aà. Nlon mə Abraham à laa mbə taà yí'inè bitsimè,

¹⁷ a ajàn yii mə bi ṅwa'anə a múm àṅwà'ànè Nwí mə, “Mè ghirè mè gho ò tigè mbə ta bì itoo ji ghà'à ṅgha'a aà.” La a bə mə nkà'a mà yú i le mbōṅ a nsi mi'i Nwíṅḡon wa yii mə Abraham à le mbii aa, mbə Nwíṅḡon wa mə a yweense biku bi bə aa, ṅki mbə Nwíṅḡon wa mə a swonə njoo i fe'è a ní abwenə adàṅè dàṅə aà.

¹⁸ Abraham à le mbii ṅkii mbe ni mə yu ka yí bə ta bì itoo ji ghà'à ṅgha'a ka mə kaa à le ṅwa'à ní nji'í ànnù a ṅka mbe tswé aà. Mbii tsi'í ajàn mə àṅwà'ànè Nwí a le nswon aa mə, “ṅgwè'è yò i ka yí gha'a i bə tsi'í tsó mìnḡon aburə.”

¹⁹ A le ti bə maà noò aa bon à bə mè tsi'í tsó ilòo ṅkhì yí fùùrè, lá kaa abiiintii yi kaa ki'í bōrə ka mə à le nlèntə mbinnù yí nyə mə yu tigè ṅku, kè nyə mə kaa mbə ṅgwé yí Sarah a wa'á mu bù njwe aà.

²⁰ Kaa à le wa'á abiiintii yi ma'àtè, kaa ṅki'í ní nkà'à Nwí ya kii njiṅkə. Abiiintii yi a le mbàṅnè ṅlwense yi ní mǐdà'à, a gha'asè ní Nwí.

²¹ A le naṅsə nzi a laa mə mbə Nwíṅḡon a ghirè ànnù ya mə à le nkà'à aà.

²² A bê ñji'i ànnù yïi mæ Nwĩngòŋ à lɛ lògə abĩintii Abraham ya nĩ ànnù yïi a ghìrə innù jì ì tsinè a nsi mi'i yu aà.

²³ Kaa bi lɛ ɲwa'à ɲwà'ànè nighàà nùlà mæ, "Nwĩngòŋ à lɛ mbeentə yi tsi'i tsò ɲù yïi mæ innù jì ì tsinə aa," ñlon aa tsi'i ɲgàà yï.

²⁴ Bi lɛ ɲki ɲwa'anə aa nlon aa ɲgàà yï'inè, bii mæ Nwĩ à ka yi kii beentə mæ innù jì'inè ì tsinə nlonə aa ajàŋ mæ bĩ'inè bii yu wa yïi mæ à lɛ nyweensə Mmà'àmbi yï'inè Yesu nĩ nìwo aà.

²⁵ Yïi mæ bi lɛ nzwitə yi nlon innù jì bĩ jì'inè, m̀bũ nyweensə nĩ nìwo mæ bi ghìrə tá innù jì'inè tsinə a nsi mi'i Nwĩ.

5

Ajàŋ mæ ànnù bê a tsinə a nsi mi'i Nwĩ aà

¹ Tsĩtsòŋ a ajàŋə mæ bi ghìrə mē ànnù yï'inè a tsinè a nsi mi'i Nwĩ n̄tsya a ɲjĩm abĩintii aa, bĩ'inè tswe nĩ m̀bɔɔnə bĩ'inè bi Nwĩ n̄tsya a ɲjĩm Yesu Kristo.

² N̄tsya a ɲjĩm Kristo bo bi abĩintii yï'inè, bĩ'inè kùù mē a m̀m̄m̄ ibòŋ Nwĩ yïi mæ bĩ'inè tswe ghu tsĩtsòŋə aà. Bĩ'inə doritə, m̀bɛ nĩ mæ bĩ'inè ka yĩ tswe nĩ ab̄warə a m̀m̄m̄ n̄gha'a nĩ Nwĩ.

³ Kaa bĩ'inè si doritə nlon aa tsi'i ma yũ bē, bĩ'inə kii ndoritə a m̀m̄m̄ ɲgi'i yïi bĩ'inə yə aà, ñlon mæ bĩ'inə zi mæ ɲgi'i ì zĩ nĩ àt̄àŋəntii,

⁴ àt̄àŋəntii a zĩ nĩ m̀ghìrìnè mi innù mĩ sigìnè, m̀ghìrìnè mi innù mĩ sigìnè ma mú mi tigè ɲghìrə nĩ mæ tá bĩ'inè ka m̀bɛ nĩ ɲkà'a Nwĩ.

⁵ Ajàŋ yïi mæ bĩ'inè bɛ aa kaa mbə a wa'ă yï'inè bwe'esə ñlon mæ Nwĩ à n̄n̄sə mē n̄swi'i akòŋnə yi a m̀m̄m̄ n̄tii bĩ'inə n̄tsysya a ɲjĩmə Azwĩ Nwĩ yïi mæ à fa a mbo bĩ'inə aà.

⁶ Nòò yïi bĩ'inè lɛ mburə nĩ ibòrikə njoo aa, nòò à lɛ ɲkù'ù Kristo a kwo a atu ɲḡaŋabi'intii.

⁷ A tsysanə a mbo ɲù a ɲkwo a atu ɲù yïi innù jì tsinə aà, ka mæ, nòò tsù, m̀bə ɲù à tse ywəntə kwo a atu ɲù yĩ n̄sigìnə aà.

⁸ Lā Nwĩngòŋ a d̄i'i ajàŋ yïi mæ yu n̄n̄sə kòŋə yï'inè aa laa: Nòò wa yïi mæ bĩ'inè lɛ mburə a nĩ ɲḡaŋghìrə innù jì bi aa, Kristo a kwo a atu bĩ'inè.

⁹ Tsò mæ, n̄tsya a ɲjĩm̄ əl̄əə nu yi, à ghìrə ànnù yï'inè a tsinè a nsi mi'i Nwĩ aa, à ka kù'ùsə bũ ghèè nĩ m̀b̄ĩ ì nyweensə yï'inè a nĩ əlwintəŋə Nwĩ.

¹⁰ Nòò yîi bî'inè le mburə a nî ngàṅkibàà Nwî aa bi boònsè yî'inè bi'inè bì Nwî ñtsya a njim nìwo ni Mû yî. Tsîtsòṅ ghulà mə bi bòònsè mē yî'inè bì Nwî aa, à ka kù'ùsə ghèè nî mbîi i yweensə yî'inè a múm ñtswéntîi Kristo.

¹¹ Lâ kaa à burə ti annù tsim yîi a tswe ghu aa bē, bî'inə doritə nlon annù yîi mə Nwî à ghìrè mē ñtsya a njim Mmà'àmbî yî'inè Yesu Kristo yîi mə à ghìrè mē bî'inə bì Nwî boònsè aà.

Adam bo Kristo

¹² Tsò mə ibi i le nzî faa mbi ntsya aa a njim nù yî m̀fùùrè, nìwo ni kî ñtsya a njim innù jî bi aa, nìwo tigè ñsɛɛnə nghèè a mbo bē bitsim nlon mə bē bitsim le nghìrə ibi aà.

¹³ A nî ànnù nîṅkoṅ mə innù jî bi i le ntswe fàa mbi mboṅ tâ bì fa nòṅsè. Lâ kaa bi sî innù jî bi səṅə nləə a adigə yîi kaa nòṅsè sî ghu tswè.

¹⁴ Lâ nìwo le ntigə mbu'utə nî bē ñloginə ni Adam ngheɛ nywe'e ni Moses, ṅkî ngheɛ nywe'e ni bē bî mɔ'ɔ bîi mə kaa ibi waa i le ṅwa'ə gha'a ṅko'ɔ nywe'e a ajàṅ mə Adam à le ṅwò nòṅsə aà.

Adam à le mbaa mbə figè nù wa yîi à le ntswe nî ñzî aà.

¹⁵ Lâ kaa innù ma jû ji baa kaa i sî ku'ùnə nlon mə m̀təṅṅnə mi Nwî mîi à fa tî ñdùù aa kaa mi sî tsi'î tsò ibi Adam wa bē. A nî ànnù nîṅkoṅ mə bē bî ghà'atə le ṅkwo nlon ibi ṅu ma ghù yî m̀fùùrè. Lâ ibòṅ Nwî i bāṅnə ṅgha'a ntsya, m̀təṅṅnə mi tî ñdùù mi mya mi kîi ngheɛ ni a mbo bē bîi bi gha'a ṅgha'a ntsya a njim ibòṅ nù yî mɔ'ɔ wa, Yesu Kristo.

¹⁶ M̀təṅṅnə mi tî ñdùù mû kaa mi sî bə aa tsi'î tsò ànnù yîi mə ibi ṅu yî m̀fùùrè wa i ghìrə aà. Nlon mə, ìsa'a Nwî yîi mə i le nyòṅə a njimə afānsənnù ya yî fùùrè aa i le nniṅ ṅgi'i a nu bē. Lâ m̀təṅṅnə mi Nwî mya mi bāṅnə ñtsisə ifānsənnù jî ghà'ə gha'a.

¹⁷ A nî ànnù nîṅkoṅ mə, ñtsya a njimə afānsənnù ṅu yî m̀fùùrè nìwo le nlòḡinè ñtigə mbu'utə mbi ntsya a njim nù wa yî m̀fùùrè. Lâ ànnù yîi mə nù yî m̀fùùrè, Yesu Kristo, à le nghìrə aa, a bāṅnə ñzi nî ànnù yî wè yî wè a mbo nù ñtsim yîi mə à kwɛrə ibòṅ Nwî yî wè wa bi tigè nghìrə annù yi a tsinè a mbo Nwî, mə à ka yî tigə mà'a tsyá a múm ñtswéntîi yî a njim Yesu Kristo.

¹⁸ Ajàṅə mə afānsənnù ṅu yî m̀fùùrè a le nniṅ ìsa'a a nu bē bitsim aa, à ki mbə ajàṅə mə ànnù yî tsinè ṅu yî m̀fùùrè a ghìrə bē bitsim tsyá ìsa'a ñtswe nî ñtswéntîi.

¹⁹ Tsi'î tsò ajàṅə mə àtîi atu ṅu yî m̀fùùrè a le nghìrə bē bî ghà'atə tigə mbə ngāṅghìrə ibi aa, aà ajàṅə mə àyu'unə

ηύ γι μὲν φέρει αὐτὸν ἐκ τοῦ νεκροῦ καὶ τὸν ζῶντα καὶ τὸν ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου καὶ τῆς ζωῆς.

²⁰ Nɔ̃sɛ à lɛ nzĩ aa a ɲkù'ùsɛ innù jĩ bĩ. Lã àdìgè yĩ innù jĩ bi i gha'a ghu aa, ìbòɲ Nwĩ i ku'ùsɛ ɲgha'a ntsyatɛ.

²¹ Tsi'ĩ tsò àjàɲ mɛ innù jĩ bi i lɛ si bu'utɛ bɛ ntsya a ɲjim nìwo aa, ìbòɲ Nwĩ i ka kii bu'utɛ i tsyã a ɲjim innù jĩ tsìnɛ, i fa ntswɛntɛ yĩ i lwĩ'i nɲkon ɲaa a ɲjim Mmà'àmbĩ yĩ'ìnɛ Yesu Kisto.

6

Ajàɲ mɛ bi'ìnɛ kwo a nĩ innù jĩ bi mbaɲnɛ ntswe nĩ ànnù yĩ mɔ'ɔ bi'ìnɛ bi Kristo àà

¹ Lã mbɛ bi'ìnɛ tigɛ nswonɛ aa mɛ akɛ aa ɛ? Mɛ tã bi'ìnɛ ghɛɛ nĩ mbĩ a ɲghirɛ innù jĩ bi tã tã ìbòɲ Nwĩ i ka ɲgha'atɛ ɲghɛɛ aa ɛ?

² Kaa mbɛ a wa'ã maa ajàɲ bɛ! Mbɛ bi'ìnɛ bii mɛ bi'ìnɛ lɛɛ ɲkwo a nĩ innù jĩ bi, mbɛ bi'ìnɛ bù ɲka ntswe a ni mùm innù jĩ bi aa mɛ akɛ aa ɛ?

³ Nĩ sɛ zi mɛ bi'ìnɛ biɛsim bii mɛ bi lɛ mmurɛ yi'ìnɛ a ɲkĩ nĩ ìkùm Kristo Yesu aa bi'ìnɛnibò lɛ mbòònsɛ, bi kĩ mmurɛ yi'ìnɛ aa a mùm nìwo yu aa ɛ?

⁴ Bi lɛ ntwinɛ yi'ìnɛ aa twĩɲ bi'ìnɛnibò, a ajàɲ mɛ bi lɛ mmurɛ yi'ìnɛ a ɲkĩ a mùm nìwo yu àà, tã ajàɲ mɛ midà'à mi nìgha'a ni Nwĩngòɲ Tã ni lɛ nyweensɛ Kristo ni nìwo aa, tã à ghirɛ bi'ìnɛ tigɛ ntɛ nĩ àkòrɛ ni zĩ yi'ìnɛ a mùm ntswɛntɛ yĩ mfi.

⁵ Nlon mɛ mbɛ bi'ìnɛ bɛ ayoo yĩ fùùrɛ bi'ìnɛnibò a mum nìwo yu, bon a laa mɛ bi'ìnɛ ka yĩ kii bɛ ayoo yĩ fùùrɛ bi'ìnɛnibò tã bi kĩ nyweensɛ yi'ìnɛ tsò yu.

⁶ Bi'ìnɛ zi mɛ mərə yi'ìnɛ yĩ n̄lwen wa bi lɛ ɲkwɛɛntɛ a ati bàɲnɛ bàɲnɛ bo bi Kristo mɛ bi ta ɲgi'i a ni mb̄in̄u ìbĩ ya mɛ tã bi'ìnɛ tsuu ghɛɛ nĩ mbĩ a mbɛ ìbù'u innù jĩ bĩ.

⁷ Nlon mɛ yu wa yĩ mɛ à kwò mɛ aa bi kètɛ mɛ m̄ɲkɛrɛ mi innù jĩ bi ghu nũ.

⁸ Mbɛ a bɛ yĩ mɛ bi'ìnɛ kwò mɛ bi'ìnɛ bi Kristo, bon bi'ìnɛ bii mɛ bi'ìnɛ ka yĩ kii tswe ntɛ bi'ìnɛnibò.

⁹ Nlon mɛ bi'ìnɛ zi mɛ Kristo yĩ bi lɛɛ nyweensɛ ni nìwo aa, kaa à ka yĩ wa'à bù ɲkwo. Kaa nìwo sɛ nĩ àdà'à yĩ tsu ghu nu bù ntswe.

¹⁰ Nìwo nya mɛ à lɛ ɲkwo aa, à lɛ ɲkwo aa a nĩ innù jĩ bi ɲgàà yĩ m̄fùùrɛ. Lã ntswɛntɛ yĩ a tigɛ ntswe tsĩtsòɲɛ aa a tswe aa a mbo Nwĩ.

¹¹ Ma mùu ajàɲ tã ni kĩ nlogɛ ibiin̄u ghuu mɛ ni lɛɛ ɲkwo a ni innù jĩ bi n̄tigɛ ɲkĩ ntswe ntɛ aa a mbo Nwĩ a mum Kristo Yesu.

12 Ma mùu ajàṅ nì tsuu mà'àtə tâ ìnnù jĩ bĩ ì ka mbu'utə nɲǎnú yùù yĩ ì kwo aa ta kĩ ghìrə mə nì ka yu'unə bē ìnnù jĩ mə nɲǎnu i yè'ətə aà.

13 Nì tsuu idigə nú jùu jĩ tsù a mbô ìnnù jĩ bĩ lǒ mà'àtə tâ ì tigə nlogə tsi'ĩ tsǒ ñjoo ifà'a abì'intì. Nì banɲə mfa ibiñnú ghuu a mbo Nwĩ tsi'ĩ tsǒ bē bĩ mə bĩ fĩ'sè mē a mûm nìwo bĩ kuu a mûm ntswèntì, ñkĩ mfa idigə nú juu a mbo Nwĩ tâ à logə tsi'ĩ tsǒ ñjoo ifà'a ìnnù jĩ tsìnə.

14 Nlon mə kaa mbə ìnnù jĩ bĩ wa'ǎ nì mǐdà'à a mbu'utə bù tswé tsǒ mə kaa nì sǐ aa a nji'i mikòrə nòɲsə tswé aà, nì banɲə ntswe aa a mûm ibòṅ yĩ Nwĩ a ghìrə a nu bù aà.

15 Bĩ'inə aa tigə swon mə akə aa ε? Bĩ'inə aa kĩ ghìrə ìnnù jĩ bĩ nlon mə bĩ'inə sǐ aa a nji'i mikòrə nòɲsə tswé mbanɲə ntswe aa a mûm ibòṅ yĩ Nwĩ a ghìrə a nu bĩ'inə aa ε? Kaa mbə a wa'ǎ maa ajàṅ bē.

16 Nì sǐ zi mə nì bə fa ibiñnú ghuu a mbo nù tsi'ĩ tsǒ ibù'ù jĩ i yu'unə aa bon nì tigə mbə aa ibù'ù nù wa mə nì yu'unə aa ε? Kə nì fá ibiñnú ghuu a mbo ìnnù jĩ bĩ i ghìrə nì kwokə, kə nì kĩ mfa a mbo àyu'unə a ghìrə ìnnù juu tsìnə.

17 Lâ mbi'ikə a mbo Nwĩ nlon mə bù bĩ mə à lə mbə noò mò'ɔ nì bə ibù'u ìnnù jĩ bĩ aa, nì tigə ñyu'unə nĩ ìnnù jya jĩ mə bĩ lə ndĩ'i a mbo bù aa nĩ ntì ghuu tsimə aà.

18 Maa ajàṅ, bĩ kètə mē mĩɲkìrə mĩ ìnnù jĩ bĩ a nu bù, nì tigə mbə ibù'u ìnnù jĩ tsìnə.

19 Mə ghàa a mbo bù aa nì mǐghàa mĩ mə bǎ ghàa aa, nlon aa ajàṅ yĩ mə nɲǎnú yùù ì bòrə aà. A lə mbə a noò mò'ɔ aa, nì fá ibiñnú ghuu tsǒ ibù'u ìnnù nsiɲ, ñghìrə nĩ ìnnù jĩ bĩ ɲghèè naa nì mbĩ. Tsìtsòṅ tâ nì fa ibiñnú ghuu tsi'ĩ tsǒ ibù'u ìnnù jĩ tsìnə a tâ naɲsə bə bē bĩ Nwĩ bĩ bĩ ghìrə ìnnù jĩ i tsìnə aà.

20 Nòò wa mə nì lə mbə ibù'u ìnnù jĩ bĩ aa, kaa nì lə ɲwa'ǎ nĩ ànnù tsu bu bĩ ìnnù jĩ tsìnə tswé.

21 Lâ àbĩ yĩ nì lə ntswe nì yu à nĩ àkə, mə nì lə sǐ ghìrə ìnnù jĩ mə atù yuu a tigə ndirə ghu tsìtsòṅə aa ε? Ìnnù ma jya i lwĩ'i aa a nì nìwô.

22 Lâ tsìtsòṅ mə bĩ kètə mē mĩɲkìrə mĩ ìnnù jĩ bĩ a nu bù nì tigə mbə ibù'ù Nwĩ aa, àbĩ yuu a bə mə nì ghìrə ìnnù jĩ i tsìnə aa a nsi mĩ'i Nwĩ, ntigə ntswe nĩ ntswèntì yĩ i lwĩ'i nĩɲkon aà.

23 Nlon mə ìnnù jĩ bĩ i tso'ɔ ifa'á yĩ aa nì nìwô, lâ mǐtəɲnə mĩ tĩ ndùù mĩ Nwĩ mĩ bə ntswèntì yĩ i lwĩ'i nĩɲkon a mum Kristo Yesu Mmà'àmbi yĩ'inə aà.

7

Ajàn yïi mæ Paul à le mfiginǎ annǔ mbæ mu Kristo a ni nǎnǎsè nǎyɔ'ɔ aà

¹ Bìlím bâ mæ wà'atè mæ nǎ ka yu'u annǔ yïi mæ mæ swon aa tâ atú yuu laa ghu nlon mæ nǎ ni bè bǎi nǎ zi nǎnǎsè aà. Nǎnǎsè a tswa nǔ aa wâ noò mæ à bǔrè a atú ntǎi aà.

² Bǐ'inè logè a nǎ àlènsè mæ nǎnǎsè a tswa mǎngyè mǎi'i ngaa ñdoò yǎ aa a noò yïi mæ ñdoò yǎ à tswe ntǎi aà. Lá bæ mæ ñdoò yǎ à kwo yi, bon kaa mǎbè nǎnǎsè wa'à yi bú ntswa mǎi'i ngaa ñdoò yǎ.

³ Noò wa mæ ñdoò yǎ à tswe ntǎi aa, à bə ghèe ki tswe bo nǔmbânè yǎ dàn bon à bə aa mǎngyè ajirè. Lá bæ ñdoò yǎ a kwo yi bon kaa nǎnǎsè à si nii bu ntswa. Bæ mæ a ghèe nyɔ'ɔ a nǔ dàn bon kaa à si mǎngyè ajirè bə.

⁴ Aa àjànə a ki mbæ a mbo bú aa mǎbǎ bìlím bâ, nǎ lèè ñkwo a mum nǎnǎsè ntswa a nǎm ibiinu Kristo ta tigè tswe a mbo yu wa mæ Nwǎ à le nyweensə nǎ nǎwo aa ta ki fà'a ifà'a yǎ siginè a múm àfà'a Nwǎ.

⁵ Nlon mæ noò wa yïi mæ bǐ'inè le si tswe ntswè yǎ'inè nyon nǎ nǎyǎnú yǎ'inè aa, ñnnú jǎ bi jǎi mæ nǎyǎnú yǎ'inè à yè'ètè, jya jǎi mæ nǎnǎsè à le mǎñnsè aa, à fa'à nǎ a nu bǐ'inè, bǐ'inè tigè ñghirə nǎ ñnnú jǎi mæ à zǎ aa bə nǎ nǎwô.

⁶ La tsǎtsón, bi kètè mæ nǎnǎsè wa a nu bǐ'inè, nlon mæ bǐ'inè kwò mæ a nǎ ñnnú jya jǎi mæ bǐ'inè le mbæ ibù'ù ghu aà. Kaa ki'ì bú mǎfa'a nǎ ñnnú nyonə aa nǎ àlwènè nǎnǎsè ya yǎi mæ bi le ñɔwà'ànè aa, bǐ'inè bǎnè mǎfa'a nyonə aa nǎ nǎwèntǎi yǎ mǎfi ya a múm Azwǎ.

Nǎnǎsè bo ñnnú jǎ bǎ

⁷ Mbæ bǐ'inè swon aa mæ akə aa é? Mæ nǎnǎsè à nǎ ñnnú jǎ bi aa é? Kaa a si la bə. Lá nǎnǎsè à le mbaa tsuu bə, bon kaa mæ sǎ annǔ yǎ bi zǎ. Bǐ'inè logè yuà tsi'ǎ tsó àlènsè: Nǎnǎsè à le mbaa tsuu swon mæ, “Tsùu ayoo ndǎm ghò à ghè'ènè” bon kaa mæ si aghè'ènè zǎ.

⁸ Nǎnǎsè à le ntswa nǎ abwarə nyonə aa a nǎm ndǎi Nwǎ jya ntigè mǎñnsə mbuu njoo jǎ yè'ètè a mbuu mbuu a nu mæ. Nǎnǎsè a yǎ ntswa bə aa ñnnú jǎ bi à nǎ tsó à kwò.

⁹ A le mbæ a noò mò'ɔ aa mæ nǎ àtu ibiinu gha mæ ntswèntǎi tǎ nǎnǎsè. Lá noò wa mæ ndǎi Nwǎ à le nzi aa, ibi à biinè, mæ tigè ñkwo,

¹⁰ ndǎi jya jǎi à le ntswa aa nǎ mǎfà ntswèntǎi aa à bǎnè nǎnǎsè nzi bə nǎ nǎwo a nǎ yaa ngaa yǎ.

11 Nlonj mē ibi i le nyə abwarə yi ntsya aa a njim ndi'i jya mbwe'esə gha nzwitə.

12 La a bə mə nònsə yumbəŋ à laa mən̄sə, ndi'i Nwī jya i kī n̄laa mən̄sə, ntsinə ŋki mbəŋə.

13 La a bə mə annū yīi mə a le mbə yī siginè aa, a le ntigə nzi bə n̄i n̄wo a mbo mē aa ε? Kaa mbə a ki'i maa ajàn bē. A le ŋghirə ibi, n̄logə annū yī siginè m̄fa'a n̄i yu. Ibi wa i tigè n̄zi n̄i n̄wo a mbo mē mē tā bi nan̄sə nyə ajàn yīi mē mārə yī yī annū n̄ŋkon̄ à bə aà. Tsó mē a bə laa, n̄tsyá a njim ndi'i jya bi di'i ajàn mē ibi i nan̄sə nswèrə mbə aà.

Ajàŋ mē ibi bo ibòŋ i tonə n̄i a nu bə aà

14 Bi'inè zi mē nòŋsə à tswe aa a mbo izwī ji'inè. Lā mē bāŋnè mbə ŋū n̄jyānū, yīi mē bi fee a gha a mbo innū jī bi tsó àbù'ù.

15 Kaa mē sī annū yīi mē mē ghìrə aa nan̄sə n̄zi tā àtū ya laa ghu nlonj mē kaa mē si annū yīi mē mē kòŋə a ŋghirə aa ghìrə, la mbāŋnè ŋghirə aa bē ànnū yīi mē bàà aà.

16 Mbə a bə yīi mē mē bāŋnè ŋghirə bə annū yīi mē mē si kòŋ aa bon̄ mē bīi aa mē nòŋsə à bòŋē.

17 La a bə mə kaa annū ya aa à si mē bu ŋghirə, a bāŋnè ŋghirə ibi wa mē i tswe a nu mē aà.

18 Nlonj mē mē zi mē kaa ànnū yī siginè yī tsu kaa a si a nu mē tswē, là'a tsi'ī a mūm n̄jyānu mē. Mē tse ki yè'ètə a ŋghirə ànnū yīi mē a ku'unə aa, la kaa wa'à n̄i m̄idà'à a ŋghirə tswē.

19 Nlonj mē kaa mē si innū jī siginè jīi mē mē yè'ètə a ŋghirə aa ghìrə. Mē bāŋnè ŋghirə aa jī bi jya mē kaa mē si kòŋə a ŋghirə aà.

20 Mbə a bə yīi mē mē ghìrə aa annū yīi mē mē si kòŋ a ŋghirə aa bəə bon̄ kaa si mē bu ŋghirə, a bāŋnè ŋghirə ibi wa mē i tswe a mūm nu mē aà.

21 Mē tigè nyə a bə nòŋsə mē mē yi ghəə ghìrə annū yī siginè aa, ibi i bāŋnè ŋkhə n̄zi a abó.

22 Nlonj mē mē doritə a nyōŋ nòŋsə Nwī a mūm n̄ti mē,

23 là a n̄i idigə nu ja tsim, nòŋsə yī dàn̄ a bāŋnè ma'a n̄i nòŋsə wa mē à tswe a mūm n̄ti mē aa n̄i n̄tsò, ŋghirə naa a n̄i àbù'u nòŋsə ibi wa yīi mē i tswe a n̄i idigə nu mē aà.

24 Wεε ŋgi'i yà aa ε! A gha a mbo n̄jyānū n̄iwó yù aa a ka kwèrə wo aa ε?

25 Mē fā m̄bi'ikə a mbo Nwī nlonj ŋga Mmà'àmbi yī'inè Yesu Kristo! Aà àjàŋə mē mē tigə ntswe aa á yūlà: A n̄i ŋkòŋə yà, mē fà'a n̄i a mbo nòŋsə Nwī wa a mūm àtu mē, là n̄jyānū yà i bāŋnè m̄fa'a n̄i a mbo nòŋsə ibi.

8

Ajaŋ mə ɲu a tswe ntii a mûm Azwî Nwî aà

¹ Kaa mbə bi wa'ă isa'a tsîtsòŋ bû ñniŋ a nu bə bii mə bi tswe a mum Kristo Yesu aà.

² Nlon mə nòŋsə Azwî wa mə a fa ntswêntii a mum Yesu aa, à ghìrè mə mə tâ mē fē'ē a mum nòŋsə yîi mə a zî aa ni ibi bo nîwô aà.

³ Nwî à lē nghìrə annù yîi mə kaa nòŋsə à lē ɲwa'ă nghìrə zi ñlon mə nɲyanù nùmîsòŋ i bôrê aà. A lē ntoo Mû yî, a sigə nlògè marè nùmîsòŋ yîi mə a ghìrə ibi aa mə tâ à tigə ayoo mmà'anwî a nsî'itə ibi bē. Ma mùu ajaŋ à lē ntigə nsa'a ibi nɲānū.

⁴ Nwî à lē nghìrə ma mùu ajaŋ aa mə yu lwensə annù yî tsinè yîi mə nòŋsə a lòò a mbo bî'inè bii mə bi tswe ntswêntii yî'inè a mûm Azwî kaa wa'ă tswê ɲyonə aa bə nɲānū aà.

⁵ Bə bii mə bi tswe ntswêntii yàà a mûm nɲānu aa, bi tē'ē atū yaa laa nî ñnnù jîi mə nɲānū yàà i yè'ètè aà. Lā bə bii mə bo tswe ntswêntii yàà a mûm Azwî aa bi tē'ē atū yaa laa nî ñnnù jîi mə Azwî a yè'ètè aà.

⁶ A ntē'ē atū yo a nî ànnù yîi mə nɲānu i yè'ètè aa, à ni nîwô. Ntē'ē atū ni ànnù yîi mə Azwî lòò aa, à nî ntswêntii bo m̀b̀òòn̄.

⁷ Nù yîi mə à tē'ē atū yi a nî ñnnù jîi mə nɲānū yî i yè'ètè aa, à nî ɲgàŋkibaa Nwî, ñlon mə kaa à si nòŋsə Nwî yu'unə; a nswonə annù nîŋkon, kaa mbə a wa'ă tē'ē ñlœ.

⁸ Bə bii mə bi yu'unə nɲānū yàà aa, kaa mbə bi wa'ă annù yîi mə a bònə Nwî aa ghìrə.

⁹ Lā kaa nî sî aa a mûm nɲānu tswê, nî tswe aa a mûm Azwî, mə mbə a bə tsi'î annù nîŋkon mə Azwî Nwî a tswe a nu bù. Nù yîi mə à sî nî Azwî Kristo tswê aa kaa à sî ɲu yî bē.

¹⁰ Lā, mbə Kristo a tswe a mum bù, ka mə nɲānū juu i kwokə nlon i ibi aa, bon ɲzwî juu i tswêntii ñlon mə Nwî à ghìrə mē ñnnù juu i tsinè aà.

¹¹ Mbə Azwî Nwî wa yîi mə à lē nyweensə Kristo Yesu ni nîwo aa a tswe a mûm ntii bù bon yu wa mə à lē nyweensə Kristo Yesu aa, à ka fa ntswêntii a mbô nɲānū yùù yîi mə mbə i kwo aa, i tsyă aa a nɲimə Azwî yi ya mə a tswe a mum ntii bù aà.

¹² Maa ajaŋ bilîm bâ, kaa bî'inè sî aa ibù'u a mbô nɲānu bə, a ɲka ntswe ntswêntii yî'inè ɲyon aa ajaŋ yîi mə nɲyanù yî'inè i figitə aà.

13 Nlon mə mbə bĩ'inè ka ntswe ntswëntti yĩ'inè nyon aa ajàn yĩ mə nnyānū yĩ'inè i figitè aa, bəə bon bĩ'inè ka kwo, lâ a n̄imə Azwĩ, mbə bĩ'inè zwitə innū jii mə nnyānu i yè'ètè aa, bəə bon bĩ'inè aa bān̄nə tswə bit̄i.

14 Bè bitsim bii mə Azwĩ Nwĩ a tsyàsə aa, à ni bɔɔ bi Nwĩ.

15 Nlon mə kaa n̄i lə wa'ǎ aa àzwĩ yĩ mə a ghìrə mə n̄i bə ibù'ù t̄a n̄ibɔ'ɔ bu ŋka ntswa ghu aa, kwerè. N̄i lə mbān̄nə ŋkwerə aa àzwĩ yĩ mə a ghìrə mə t̄a n̄i bə bɔɔ bi Nwĩ aà. Bĩ'inè yi ntɔŋnə mə, “Abba! Taà ghà!” aa, bĩ'inè tigè ntɔŋnə aa ni m̄idà' à mi Azwĩ,

16 a b̄ə Azwĩ Nwĩ yumbon mə b̄ə àzwĩ yi'inè swonə ni mə bĩ'inè bə aa bɔɔ bi Nwĩ.

17 Mbə a b̄ə yii mə bĩ'inè bə aa bɔɔ bi Nwĩ, bəə bon bĩ'inè bə aa b̄iji bi nda bi Nwĩ, mbə b̄iji bi nda aa bĩ'inè bi Kristo, mə mbə bĩ'inè ki ŋka mbii ŋgi' i bĩ'inè bi Kristo, t̄a t̄a bĩ'inè n̄ibò yi ŋki ŋkwerə n̄igha' à.

N̄igha'a n̄ii mə bĩ'inə b̄ə aà

18 Mə wà'atə mə kaa ŋgi' i yii mə bĩ'inè yə ts̄its̄òn̄ə aa kaa i s̄i kɔ'ɔ ŋkù'ùn̄ə a ni n̄igha'a n̄ii mə Nwĩ à ka yĩ fi'is̄ə d̄i' i a mbo bĩ'inè aà.

19 N̄j̄i nòò wa mə Nwĩ ka yĩ d̄i' i bɔɔ bi n̄i n̄si n̄i n̄si aa, i yanə n̄i n̄joò ts̄im jii mə à lə n̄nan̄sə aa si' i si' i, bo tigè m̄b̄e.

20 Nlon mə a lə ŋkòn̄ Nwĩ mə yu n̄iŋ isa'a a n̄u n̄joò ts̄im jii mə à lə n̄nan̄sə aa t̄a i tigè mbə njoo ad̄an̄j̄è ad̄an̄j̄è, kaa a lə wa'ǎ njoo jya kòn̄j̄è. Ka mə Nwĩ à lə ŋghìr̄ə laa, bi lə si b̄ə annū yĩ sigìn̄ə,

21 nlon mə tsi' i njoo mà jya mə Nwĩ à lə nan̄sə aa, i ka yĩ f̄e'è a mum n̄iwo n̄ii mə n̄i ghìr̄ə i kw̄ô m̄b̄w̄e aa, i tigè f̄e'è t̄ə atu bo ni n̄igha'a n̄i w̄è ni bɔɔ bi Nwĩ.

22 Nlon mə bĩ'inè zi mə, n̄zi nywe'e ts̄its̄òn̄, n̄joò ts̄im jii Nwĩ à lə nan̄sə aa, i d̄um̄ə, n̄yu'u n̄i n̄yàn̄j̄è ts̄ə mabur̄ə yii mə à ts̄igè aà.

23 L̄a kaa s̄i tsi' i n̄joò ts̄im jii mə Nwĩ à lə nan̄sə aa bə mə i yu'u nyan̄j̄è; tsi' i bĩ'inè bii mə bĩ'inè kw̄èr̄ə mə Azwĩ Nwĩ tsi' i ts̄ə m̄it̄əŋn̄ə mi ntsyāmb̄i aa, bĩ'inè k̄ii ndum̄ə a m̄um mb̄in̄ū yĩ'inè a ajàn yii mə bĩ'inə yu'ut̄ə ni mə t̄a Nwĩ à yi nlògè yi'inè a ni bɔɔ bi, ntigè ŋghir̄ə mə t̄a m̄ib̄i mi n̄u mi'inè m̄its̄im m̄i f̄e'è a ats̄an̄j̄è.

24 Nlon mə àjàn̄ə mə Nwĩ à lə nyweens̄ə yi'inè aa bĩ'inè ka tigè ki b̄e. Kaa bĩ'inə si ayoo yii mə bĩ'inə b̄ə aa yə. N̄u yii mə mbə a b̄u ŋka m̄b̄e ayoo yii mə a yə aa, à n̄i w̄ò aa ɛ?

25 L̄a mbə bĩ'inè ka m̄b̄e ayoo yii mə kaa bĩ'inè si yə aa bon bĩ'inè ka tswa nt̄i yĩ'inè i ki yu'ut̄ə.

Ajànə mə Nwĩ a nànsə ndi'i ibòŋ yi aà

²⁶ Aà àjàŋ yĩ mə Azwĩ Nwĩ a kii nzi ɲkwetə nĩ yi'inè bii bĩ'inè bɔrə aà; nlon mə kaa bĩ'inè sɪ innu jii mə mbə bĩ'inè kà ntsa'atə Nwĩ mbetə aa zĩ, la Azwĩ yumbon a tsa'atə nĩ Nwĩ a atu bĩ'inè ɲyə'ə, ntsaa nĩ tswegə, a ni mánjĩ yĩ mə kaa mbə bi wa'à ni nìghàà ni ntsù swonə.

²⁷ Yu wa mə a nànsə nlɔɔ nĩ innu jii i tswe a mùm ntii bə aa, à zĩ àmòòntə yĩ a tswe a atú Azwĩ aa, nlon mə Azwĩ a kii ntsa'atə nĩ Nwĩ a atu bə bi Nwĩ, ɲyonə aa a nĩ innu jii mə Nwĩ a lòò aà.

²⁸ Bĩ'inè zi mə a nĩ innu tsim jii mə Nwĩ a ghìrə aa, a fà'à aa mə tá i zi nĩ ibòŋ a mbo bə bii mə bi kɔŋə yi aà, là'à bə bya bii mə à twonə waa nyon aa a njiŋ ɲkà'á yĩ aà.

²⁹ Bə bya mə Nwĩ à leɛ mfoo nzi ntso'ɔ aa, à le ɲki ntanə nləə mə tá bi tigə mbə tsi'ĩ tsò Mú yĩ, tá Mú yĩ wa a tigə mbə ntsyambii a titii bɔɔ bi ma bi ghà'atə.

³⁰ Bo ma bya mə à le mfòò ntanə nləə aà, à le ntigə ntwonə; bo ma bú mə à le ntwonə aa, a ghìrə ànnú yaa a tsinè, bo ma bya mə à le ɲghìrə ànnú yaa a tsinè aa a tigə mbii mə bo bi Mú yĩ yi ɲkuu wa mùm nìgha'a yu.

Akòŋnə Nwĩ ntsya a njiŋ Kristo Yesu

³¹ A nĩ innu ma jũ tsim mbə bĩ'inè tigə nswonə aa mə akə aa ɛ? Mbə Nwĩ a tswe bi'inè nĩ bo a yi'inè aa a tigə mòmòontə wə aa ɛ?

³² Tsi'ĩ Nwĩ wa mə à le ɲwa'ă a njon mú yĩ wa liŋ, mbaŋnə mfa yi mə à yi ɲkwə a atu bĩ'inè bitsimə aa, àa wa'à kè ɲka mfa njoò tsim a mbo bĩ'inè bo bi Mu yĩ wa aa ɛ?

³³ Aa wò mə mbə a nĩŋ ɪsa'a a nu bə bii Nwĩ tsò'ɔ a ni bi bə aa ɛ? Aa tsi'ĩ Nwĩ mə a ghìrə mə tá innu jyaa i tsinə.

³⁴ Aà wò mə mbə a nĩŋ ɲjò a nu bo aa ɛ? Aa Yesu Kristo, wa mə à le ɲkwə aa, ɪŋə, yu wa mə bi le mbìnsə a niwo, a tigə ntswe a mbèè nìkwɛ Nwĩ nĩ màmà'à, ntsa'atə nĩ Nwĩ atu bĩ'inè aa ɛ?

³⁵ Aa wò mə mbə a yàtə yi'inè bi àkòŋnə Kristo aa ɛ? Mbə a bə aà ɲgi'i yĩ ɲdirə ɲdirə, kə innu jii i yanə yi'inè aa, kə àjànə bi tso'ɔ akòrə yi'inè aa, kə ɲjĩ yĩ i kuu a ala'a aa, kə àjàŋ yĩ bĩ'inè bon ɪtsə'ə jĩ wè'è aa, kə àjàŋ yĩ bĩ'inè tswe a ntsù niwo aa, kə àjàŋ mə bi lòò ɲkwyɛ atú yi'inè ni munwi aa ɛ?

³⁶ Aà àjàŋ yĩ mə bi ɲwa'anə a mùm àɲwà'ànə mə, "Nlon ɲkwitú gho, bi zwitə nĩ yi'i ɲwĩ tsim; nìlentə nĩ yi'i tsò mbinjèrə jii mə bi lòò ɲwà aà."

³⁷ Njan, a mùm innu ma jũ tsim, bĩ'ĩ nànsə mə ntsya ntso, nyon aa a njiŋ yu wa mə à le ɲkòŋə yi'i aà.

³⁸ Nlon mə mə nənşə nzi mə, kə niwo, kə ntswênti, kə baangel, kə idà'a jii i sa'a mbi yù aa, kə innù jii mə i tswe tsîtsòŋ aa, kə innù jii i ka yî zî aa, kə idà'a tsim,

³⁹ kə njoo jii i tswe a ndəŋ a aburə aa, kə njoo jii i tswe a nsye aa, kə àyoò tsu yîi mə a tswe fàa mbi aa, kaa mbə a wa'à yî'inè bi àkòŋnè Nwî yîi a tswe a múm Kristo Yesu Mmà'àmbi aa yàtè.

9

Nwîngòŋ bo bi bê bi

¹ Annù yîi mə mə swon aa, à nî ànnù nîŋkoŋè, mə laa mbə nù Kristo, kaa wa'ă nàâ innù tsweè. Ntîi gha yîi i sa'a nî gha a múm Azwî Nwî i nî àyəfə yá.

² Ajəŋnè yî wè a tswe a múm ntîi mə, mə kîi n̄yū'u nî n̄yanə tî mè a ntîi mə.

³ Mbi'i ngaa bìlîm ba, n̄gwè'è yà, boŋ mə le mbaa nyè'ətə mə bi n̄iŋ ndòò a atu mə, kə mə bi kî nyatə gha bî'i Kristo nlon n̄kwitû waa.

⁴ Bo laa mbə baIsrael, à le mbə bo mə Nwîngòŋ à le nlògè waa a nî boò bi n̄kî ndi'i n̄igha'à ni a mbo bo, n̄warə akàà bo bo, n̄fa n̄òŋsə a mbo bo, bo tswé nî m̄an̄jî m̄mii Nwî yîi à kù'ùnə aà, n̄kî ntswe nî innù jii mə Nwîngòŋ à le n̄kà'à aà.

⁵ Bo le mfè'è aa a nu bità bi bîtaà bî'inè bya, Kristo tsò n̄um̄isòŋ à le n̄kî mfe'è a n̄gwè'è bo, bî'inè ka n̄gha'asə Kristo yîi mə à nî Nwîngòŋ yîi a bu'utə bê b̄itsimə aa n̄iŋkoŋè.

⁶ Lá kaa mə si swonə aa mə kaa Nwî à si n̄ighàà ni ləè nlon mə kaa à si bê b̄itsim b̄ii mə bi fe'è a n̄gwè'è baIsrael aa bə mə à nî baIsrael bi annù n̄iŋkoŋè.

⁷ Kaa wa'ă boò bi Abraham b̄itsim bə mə à nî boò bi, lá Nwîngòŋ a swon a mbo Abraham mə, “Ntsya a n̄jim Isaac, bi ka yî tigə twonə n̄gwè'è yò a nî ìkumə ghô.”

⁸ Ma yû a dî'i aa mə kaa à si boò b̄itsim b̄ii mə bi jwe a múm n̄jyānu aa bə mə Nwîngòŋ à lògə a nî boò bi; à b̄an̄nə nlògè bya b̄ii mə à le n̄kà'à nlon ngaa yàà aà.

⁹ Nlon mə Nwîngòŋ à le n̄ghirə n̄kà'à yî ya aa lalà, “Nòò à ka tsyă bú kî kù'ù lâlà, tá mə zî tá Sarah à jwe a m̄umbāŋnè.”

¹⁰ Kaa a burə tî mè, a mbû n̄ghèè ghu, nòò wa mə Rebecca à le ntswe nî boò bya bi baa a ato'o yu, mə á le njwe nù yî mo'otə, taà yî'inè Isaac aa,

¹¹ a nghirè mē àjàn yī mē Nwīngòŋ à le ntso'c bē bi aa tã à bē a atantē Nwī, kaa wa'à yòŋhè aa bē nī àfà'à yī nū fà'à aa, tã à bē bē ntsò'c Nwī,

¹² Nwīngòŋ a swon a mbo ndè wàà mē, “Yī ntsyambū à ka yi kī fà'à a mbo yī àyòŋtè.” A le nswonə ma yū aa mbon tã bi yi njwe waa, kaa bo burè tī annū yī tsu ghirè, kè yī siginè kè yī bī.

¹³ A ajàn mē bi kī mbū ñŋwa'anə a mūm àŋwà'ànè Nwī aa mē, “Mè le ñkòŋhè Yacob, mbaa Isac.”

¹⁴ Mbē bī'inè swon aa mē akə aa ε? Mē Nwīngòŋ a ghirè annū yī a sī tsinè aa ε? Kaa mbē bī'inè wa'à maa ajàn swonə.

¹⁵ Nlon mē à le nswon a mbo Moses mē, “Mē ka ko mīlīŋnè nū yī mē mē kòŋhè a ñko mīlīŋnè yī aa, i kī jəŋnə a nu nū yī mē mē kòŋhè a ñjəŋnə ghu nu aà.”

¹⁶ La a bē mē, kaa ñko mīlīŋnè Nwī i sī aa a ñjīm ñkòŋhè nū kè ifà'à nū yonə, i yòŋhè aa tsi'ī a ñjīm ñko mīlīŋnè yī.

¹⁷ Nlon mē aŋwà'ànè Nwī a le nswon a mbo Pharoah mē, “Mè le nghirè gho a nī mfò aa mē mē dī'ī mīda'a ma a nu wò, i ghirè tã bi zi ikúm gha a mbī ntsimè.”

¹⁸ A dī'ī mē Nwīngòŋ a ko mīlīŋnè nū yī a kǒŋ ñko aa, ñkī nghirè ntīi nū yī mò'c i tī nī ñkòŋhè yī.

Alwīntonə Nwī ni ñko mīlīŋnè yī

¹⁹ Lā nī ka betə gha mē, “Mbē Nwīngòŋ a bú ntigə mfiŋrə ŋū aa mē akə aa ε? Mbē wò a tuu ànnū yī mē à kòŋhè aa ε?”

²⁰ Lā wò ŋūmīsòŋ, ò bē aa wò, a ñka mbetə mīghàà a mbo Nwī aa ε? Mbē àntòò nsye a betə a mboò yī mē, “O bòò gha bē lálà aa a ya aa ε?”

²¹ Mboò bantòò wa, à sī nī adà'à a atú àbòò ya tswé, mē mbē a logè àtàà yī fùùrè mboò bantòò ghu bi baa, nìləə yī mò'c nī àyàrə àntòò, ñkī nìləə yī mò'c tsi'ī nī àntòò àdànə àdànə aa ε?

²² Aà àjànə mē Nwīngòŋ a fà'à aà, à le nlòò mē yu dī'ī alwīntonə yī i kī ghirè tã bi zi mīda'à mī, lā à le ntswa ntīi yī a nu bē bīi mē à le sī lwīsə ntəŋ a nu bo aa, bo kī ntswe nī ñkwo aà.

²³ A le ñkī nlòò mē yu dī'ī nīgha'à nī nī wè, nīi à le nswī'ī a nu bo bya bīi mē bo nī njoo jīi mē a ko mīlīŋnè waa aa, là'à bo bya mē à tantè mē mē bo yi ñkwərə nīgha'à nī aà.

²⁴ Nlon mē bī'inè laa ñkī ntswə a titī bē bīi mē à le ntwonə aà, kaa bi wa'à aa tsi'ī a titī baYuda fə'è, bi kī mfè'è

a titii bitizî Nwî. Mbə a bə aa ajànə mə Nwî a fà'à aa bon mbə a wa'a ajàn mə yu kɔɔhə ɲghìrè aa ghìrè aa ɛ?

²⁵ A nî ajànə mə à swònə a múm ɲɔwà'ànə Hosea mə, “Bè bii kaa à le ɲkî'ì bá bə aa, mè ka twonə ni ‘bě bâ.’

Yu yii mə bi le si twonə ni ‘kaa mə si kɔɔhə aa,’ mə ka twonə ni “Mbèè ntii yà.”

²⁶ Tsi'î maa adigə mə Nwî à swònə a mbo bo mə, ‘Kaa ni si bə ba bə aa’ maa adigə bi ka yî tigə twonə waa a ni boɔ bi Nwîngòn yii à tswe ntii aa.”

²⁷ Yesaiah à le ɲkî nyə'ə nlon ɲgaa Israel nswon mə, “Ka mə boɔ bi baIsrael ka yî gha'a i kù'ù tsi'î tsò àwànə ɲkî aa, bi ka yî yweensə aa tsi'î mbùmtè.”

²⁸ Nlon mə Mmà'àmbi à ka yî ghèsə tsərə isa'a mbi yù aa tsi'î nîlî'ì nî li'ì a nî lunə.

²⁹ Ajànə mə Yesaiah à lèè ɲkî nswon a mbii mə, “Mmà'àmbi ntsù ntsò à le mbaa tsuu yi'inè ni ɲgwè'è yî mò'ɔ mà'atè, bon à le ɲghìrè bi'inè tigè tsò Sodom ɲkî mbə tsò Gomorrah.”

Israel bo bi ntòo yî ɲsigìnə yâ

³⁰ Bi'inè lòò àà nswon mə akə aa ɛ? Mə bitì zî Nwî bii mə kaa bi le nte'ɛ wa'à mitii myaa ka ɲgaansə a ɲghìrè ànnù yii a tsinə aa, bi baɲnə ntsisə innù jyaa i tsinə a nsi mi'ì Nwî, ntsya a ɲjìmə àbiiintii;

³¹ Là baIsrael bii mə bo le si baɲnè ɲlɔɔ ni a nɔə nòɲsè tá ghìrè tá ànnù yaa tsinə a nsi mi'ì Nwî aa, kaa bo le ɲwa'à nòɲsè wa baɲnè ɲlɔə ta tá innù jyaa tsinə.

³² Mbə bi betə mə a tigè ɲghìrə akə mə bo wa'ă nòɲsè wa lèè tá innù jyaa i tsinə aa ɛ? Nlon mə kaa bo le ɲkî'ì aa a ɲjìm àbiiintii ka nyonə. Bo le mbàɲnè ɲka nyonə aa bə a ɲjìm innù jii mə bo le si ghìrè aa. Maa ajàn bo le ɲkwàntè wa nî ɲgò'ò n̄tùmə àkòrè yâ.

³³ A ajàn yii mə bi ɲwa'anə a múm ɲɔwà'ànə Nwî mə, “Yê nì, mə nòɲsê ɲgò'ò a Sion, mə bə aa ki kwàntè ghu, a bə àlànse ɲgò'ò mə a ka ghìrè bo wo.

Lâ ɲù n̄tsim yii à ɲj̄ ntii yi ghu nu aa, kaa bi ka yî wa'ă atú yi dirisè.”

10

¹ Bɔɔ bi maà, mə yè'è tsi'í nì ntii ghâ tsim, ɲkii ntsa'atə nî Nwî a atu bɛ ba baIsrael mə tâ bo yî nyweenə.

² Nlon mə mbə mə bii àyəfə nlon ɲgaa yàà mə bo nanse ntii nî ànnu Nwî kaa wa'à mánjî yî à kù'unə aa bəɲnə nzi.

³ Tsɔ mə kaa bo sɛ ajàn yî mə Nwî a ghìrə annu bə a tsinè nanse nzi aa, bo bəɲnə nloɔ ni ɲghìrə tâ ànnu yaa tsinə nî atú yaa. Kaa bo le ɲwa'à mibì mî nú myaa sigisè mfa a mbo Nwî mə tâ a ghìrə ànnu yaa tsinə.

⁴ Nlon mə nòɲsə à le nlwî'í aa a nu Kristo, mə tâ ɲu ntsim yî mə à nɲ ntii yî ghu nu aa, Nwî a ghìrə innu ji i tsinè.

Mbə ɲu ntsim à tse nyweenə

⁵ Moses à le nswonə nlonə annu ajàn yî mə mbə innu ɲu tsinè ɲyonə ajànə mə a lèè nòɲsə aa mə, “Bè bii mə bi lèè nòɲsə aa bi ka yî tswe bitii i yònə aa ajànə mə bi lèè nòɲsə wa aà.”

⁶ Lá ànnu ajàn yî mə ànnu bə a tsinə nyonə aa nî àbiintii yaa aa a swonə ni mə: “Tsuu a múm ntii wò swon mə, ‘Wò à ka kò'ɔ ghèè a aburə aa ɛ?’” (Ma la a bə mə wò à ka kò'ɔ lògè Kristo sigə ni ghu a nsye le?)

⁷ “Kè ‘Wò à ka sigə ala'a biku bi bə aa ɛ?’” (tǎ sigə lògè Kristo i kò'ɔ ni ghu).

⁸ Lá a bəɲnə nswonə aa mə akə aa ɛ? A swon aa mə, “Wa ɲghàà nya ni tswe ɲkòontə a mbèe wò; ni tswe a ntsu wò ɲki ntswe a ntii wò,” là'à tsi'í ɲghàà ni Nwî nya mə bii swonə, nswonə ni mə tâ bə nɲ ntii waa a nu Nwî aà.

⁹ Nlon mə ɔ bə ki swonə nî ntsu gho mə, “Yesu à nî Mmà'àmbi,” i kii bii a múm ntii wò mə Nwî à le nyweense yi ni nìwo, bon ɔ ka yweenə.

¹⁰ Nlon mə ɲu a bii aa a múm ntii yu Nwî a ghìrə ànnu yi a tsinè, a kii nswonə aa nî ntsu yi nyweenə.

¹¹ Aɲwà'ànə Nwî a swon mə, “Kaa ɲu tsu yî à nɲ ntii yi ghu nu aa, kaa mbə bi wa'ǎ atú yi dirisè.”

¹² Kaa bi si a ɲu tswerə, kè ɔ bə ɲu baYuda, kè ɲu baGrikia; Mmà'àmbi à bə Mmà'àmbi aa a mbo bə bitsimə, ɲkii nswi'í nî àfù'ù yi a nu bə bitsim bii mə bi twon nii aà.

¹³ Nlon mə aɲwà'ànə Nwî a swon mə, “Nù ntsim yî mə a twon ikum Mmà'àmbi aa à ka yweenə.”

¹⁴ Lá mbə bə kâ ntwon ikum yi aa mə akə, mə mbə bo tuu ntii waa ghu nu nɲə aa ɛ? Kè mbə bo tigè nɲɲ ntii waa ghu nu aa mə akə mə mbə a bə mə bo leè wa'ǎ annu

yi yu'u aa ε? Kè mbə bo yu'u aa mə akə ti ghě mə bo tswe nì nù yĩ à ka swonə aa ε?

15 Kè mbə bə kâ nswonə aa mə akə mə mbə bi tuu waa too aa ε? Tsǒ ajànə mə bi ɲwa'anə mə, “Yə nǐ ajànə mə mikòrè mə bē bii mə bi zĩ nĩ ntoo yĩ n̄siginè aa mi bɔn mbə!”

16 Lâ kaa bə b̄tsim burə tĩ ntoo yĩ n̄siginè ya kwerè. Nlon mə Yesaiah à swonə mə, “Mmà'àmbi, nù yĩ mə à bii mə ntoo yĩ mə b̄i swonə aa à nĩ wò aa ε?”

17 Ma mùu ajàn, àb̄iintii a yòɲə aa a ɲimə ànnù yĩ bi yu'u aà, ntoo ya mə bi yu'u aa i bə aa annù yĩ bi swonə nlonə Kristo aà.

18 Lâ, mə tigə mbetə mə, bo leè ɲwa'à yu'u aa ε? Tsi'ĩ annù n̄ɲkon, bo leè ɲyu'u, nlon mə àɲwà'ànə Nwĩ a swonə mə,

“Njĩ yàà i le mfè'è ɲghɛ bi yu'u a idigə tsimè, ntoo yàà i ghèè ɲywe'e a nlwĩ'ĩ mbĩ.”

19 Mè bú mbetə mə, baIsrael le ɲwa'à naɲsə ɲyu'u aa ε? Moses à leè m̄foo nswonə mə,

“Mè ka ghìrə tâ n̄i tigə ɲghə'ənə bē bii kaa bi s̄i tɛ'ɛ ɲku'unə mə mbə bi ntwonə n̄i àtoo aà;

mè ka ghìrə tâ n̄i tigə nlwisə n̄i n̄tɔn a nũ àtoo yĩ mə â tswè ɲj̄ɲtə bē ghu aà.”

20 Yesaiah a bú nswonə tsi'ĩ n̄t̄t̄i mə,

“Bè bii mə bi le ɲkaa wa'à gha ka nlɔɔ aa, bi le nyə ghà; mè le nd̄i'ĩ ib̄iɲnũ gha a mbo bē bii kaa bi le si wa'à n̄i gha betə aà.”

21 Lâ a ɲghɛ a n̄i baIsrael, a swonə mə, “A ɲgòn b̄inòò b̄tsim, mə le nsàɲtə mbo ma, ntwonə n̄i bē bii mə bi le mbə ɲgàɲat̄t̄i atu, ɲkii nligitə n̄i ànnù yĩ mə mè le si swonə aà.”

11

Ŋko m̄l̄ɲnə Nwĩ a nu baIsrael

1 Mə tigə mbetə aà mə a bə mə Nwĩngòn à tùu mē bii bē aa ε? Kaa a s̄i maa ajàn bē! Mè a n̄i itu ib̄iɲnũ gha, mè laa mbə ɲu baIsrael, mbə mu Abraham, m̄fɛ'ɛ aa a atse Benjamin.

2 Kaa Nwĩngòn à burə ti bē bii mə à le n̄tsɔ'ɔ a mb̄ii mb̄ii aa tuu. N̄i s̄i annù yĩ mə àɲwà'ànə Nwĩ a swonə nlon ɲgaa Elijah zi aa ε? Wa adigə àɲwà'ànə mə a ghàà nlon ajàn mə à le nyè'è a mbo Nwĩ nlon annù yĩ baIsrael ghìrə aa ε?

3 A le nyè'è nswonə mə, “Mmà'àmbi, wa bi zwitè mə ɲgàɲtoò jo tsimè. Bo k̄i mē n̄sa'a mikentə mi m̄ɔ'ɔ mi mà'à

wò, a tìgə mburə tsi'í mè mè. Bo kiì mbu nlòò nî ñzwītə mè.”

⁴ Lâ Nwĩngòŋ à lɛ nkwi'i ghu mbo aa mə akə aa ɛ? A lɛ nswon ghu mbo mə, “Wa mè lèə mē bē ñtsù'ù ji sàmbaa bii mə kaa bi burə tì aku'utə yaa a nsi Baal swētə aa a nî bâ.”

⁵ A ki mbə a ngĩŋ ngĩŋ tsĩtsòŋ mə mbùmtə bē i burə ntswe ghu jii mə Nwĩ à tsò'ɔ a nĩm ibòŋê yì.

⁶ Nlon mə à lɛ ntso'ɔ waa aa a nĩm ibòŋê yì, kaa à lɛ ɲwa'a aa a nĩmê ifà'à yì tsu mə bo fa'a yòŋè, à bə yòŋè aa a nĩm ifà'à yii mə bo fa'a aa bon kaa à sɪ ibòŋ Nwĩ bú mbə.

⁷ A tigè ñdĩ'i aa mə kaa baIsrael lɛ wa'a ayoo yii bo lɛ si lòò aa yə aa ɛ? Tsi'í annù nĩŋkonè, à lɛ ɲki mbə tsi'í mbùmtə jii mə Nwĩ à lɛ ntso'ɔ aa mə bi lɛ ɲkwərə. A mbo àbùgè bē, bi ghìrè mĩntii myaa tii,

⁸ a ajàn yii mə àŋwà'ànè Nwĩ a swonə aa mə,
“Nwĩngòŋ à lɛ mfa azwĩ yii mə a lɛ mfiì atu yaa aa a mbo bo,

mə tâ mi'í myaa ka nyə idigə kaa wa'à kii nyə,
ìtoŋnè jyaa kii nyu'u nî ìnnù kaa wa'à kii nyu'u,
i yì ko'ɔ ywe'e siì.”

⁹ David à lɛ ɲki nswon mə,

“Tâ bi ka bentə ni bìmâtaa â bo aa ɲkwokə ghu,
ɲkii ntswetə nî waa â bo aa nanə a ataa
a noò yii bo ji mikòò myaa aà,

tâ bo aa ɲkwantə ɲwòkè, tâ ɲjò aa ɲkuu a bàa bo.

¹⁰ Tâ bi ma'a afè'è a mi'í bo tâ bo tsuu idigə bú kii yə,
tâ ɲjĩm jyaa tigə nto'o nî ɲgĩ'i a ɲgòŋ bìnòò bĩtsimè.”

¹¹ Mè tigè mbetə ni mə bo kwàntè mē aa kwàntè ɲwo nĩŋkonə aa ɛ? Nŋaŋ, kaa a sɪ maa ajàn bē! Lâ àjàŋə mə bo fansə annù aa, a baŋnə ɲghìrè Nwĩ a yweensə bĩtizi Nwĩ, tã tâ baYuda tigə ntswe nî àghè'ènè.

¹² Mbə a bə mə àfãnsənnù yaa a baŋnə nzi nî àfù'ù a mbò mbi ñtsim, àdigè yii mə bo wo ghu aa a bāŋnè mbə afù'ù bĩtizi Nwĩ, bon à sɪ annù yì wè bə mə mbə bi bu nlògè waa fu bĩtsimè aa ɛ?

Annù ajàn Nwĩ à lɛ nyweensə bĩtizi Nwĩ aà

¹³ Mə tigə ɲghaa tsĩtsòŋ aa a mbo bù bĩtizi Nwĩ. Tsi'í tsò ajàn mə mè ni ɲgànntoò Kristo a mbo bĩtizi Nwĩ aa, mè ka ɲentə ifà'à gha i ghìrè tâ i tinsə,

¹⁴ tã tâ bĩlĩm ba baYuda tâ bi ka ɲghə'əŋə mē mbə mè yweensə waa bĩ mɔ'ɔ aa ɛ?

15 Mbə a bə mə ajànjə mə bi lə ntuu waa, a lə nghirə mə tâ Nwĩ bo bi m̃bi bu mbòònsè fu, bəə bonj ajànj yĩ mə Nwĩ aa bũ kwērə waa fu aa a ka wa'a tìgè m̃bə aa tsò bo yweenə aa a niwo aa ε?

16 Mbə a bə mə nkùgè àbaa yĩ ñtsyàmbĩ yĩ yĩ mə bi fa a mmà'a Nwĩ ghu aa i laa m̃ansè bonj ñkyà àbaa ya ñs̃im i ki nlaa m̃ansè; m̃bə a ki mbə mə m̃ingàn mi ati mi laa, bonj ñtaa iti jya i ka kii laa.

17 Mbə a bə yĩ mə bi fa'a ñtaa iti jĩ m̃o'ɔ a nĩ àtĩ olive yĩ mə a tswe a m̃um ñsòò, m̃fa'a ñlò'òsè, ñghɛɛ ñlògè ghuu, bii mə ñi ñi ñtaa ati olive yĩ a tswe a m̃um àkò aa, ñzi ñtsugisə wa abwarə bo ñkwērə, mə mbə ñi tswe ñi àbwarə wa nĩ àfù'ù olive ya mə a tswe a m̃um ñsòò aa,

18 ñi tsuu nũ yùù i ki ñee a nu ñtaa jyá. Ñi ti ñee nũ yùù, ñi zi mə a ghuu aa a bè'è m̃ingàn mya mbè'è nĩ ghuu, kaa à si bu be'e mbè'è ñi m̃ingàn myá.

19 Ñi ka ki swonjə ñi mə, “Bi lə m̃fà'a ñtaa iti jya ñlò'òsè aa mə bi lògè yi'i i zĩ bansə ghu kwērə.”

20 A nĩ ànnù ñiñkonjə, bi lə m̃fààtè waa ñlò'òsə aa nlon mə kaa bo lə ñwa'à nĩ àb̃iintii tswe aà, lá m̃bə ñi k̃i ñtəə ñt̃insə ñtsya aa tsi'i a ñj̃im̃ə àb̃iintii. A ku'uñə mə tá ñi tsuu ki t̃èrè, ñi ka ñtəə ñi ñb̃o'ò.

21 Nlon mə mbə a bə yĩ Nwĩ à lə ki'i ñtaa iti mi ñsòò mi liñ, bəə bonj, kaa mbə a wa'à ghuu ki nliñjə.

22 Tā ñi nañsə nyə tā à laa falà ajànj mə àb̃òñəntii Nwĩ bo ñitsə'ə ñi Nwĩ bə aa, ñitsə'ə ñi Nwĩ ñi ghèè a ñi mbo bè bya mə bi wò m̃ə aa, lá àb̃òñəntii Nwĩ a b̃añnè ñzi ñi a mbo bù, mə mbə ñi ghɛɛ ñi m̃b̃ii a m̃um àb̃òñəntii yi. A tsuu la bə bonj baa kii fààtè ghuu l̃ò'òsè.

23 A ñi baYuda, m̃bə bo ma'atə ànnũ ajànj mə bo si Nwĩ bii aa bonj baa bũ lògè waa i zĩ bansə fu, i b̃añnə bũ kwèrə ghuu l̃ò'òsè, nlon mə mbə Nwĩngòn à tse bũ bansə waa fu kwērə, mə mbə a konjə.

24 Mbə a bə yĩ bi lə mb̃añnè ñghɛɛ m̃fààtè ghuu a ñi ìt̃i olive ti ligè a m̃um àkò, ñzi mb̃ansə ñkwērə a ñi ìt̃i j̃ii bi ligè a m̃um ñsòò, ma yũ a b̃ə annù yĩ mə a tsyanə aa, bəə bonj a ka fwààtè mə mbə bi bú mb̃ansə ñtaa iti jya j̃ii mə i lo a m̃um ñsòò aa fu.

Nwĩ a ko m̃il̃iñnè b̃ə b̃its̃im̃ə

25 Annù ñiñkonj yĩ àl̃èəntè yĩ m̃o'ɔ a tswe ghu yĩ mə mə k̃ɔñ mə ñi zi mb̃ā bil̃im̃ b̃ā. Mbə ma yũ a kwetè ghuu mə tâ ñi tsuu ki wa'atə ñi a atu bu mə ñi w̃i'i ñtsyèsè. A bə mə kaa à si baIsrael b̃its̃im̃ bə mə bi t̃i atũ b̃ə, Nwĩngòn à lə nghirə mə tâ bo bi m̃o'ɔ tuu a mbii yu nywe'e aa a noò yĩ

mə nduù bitizî Nwî bii bi tsewe nî nzi a mbo Nwî aa i kù'ù mō.

²⁶ Maà noò, tâ Nwî à tigə nyweensə baIsrael bitsimè, a ajàn mə bi ɲwa'anə a mûm àɲwà'anə Nwî aa mə,

“Nɔ̀gànywèensə bè à ka lǒ a nta'a Zion i zî,

à ka yî fi'isə ànnù ti bɔ'ò Nwî a titi bɔɔ bi Yakob,

²⁷ tâ ma yú à bə akàà mə mè ka wàrè bi'ibo a noò yîi mə mè lǒ'sə innù jî bî jyaa aà.”

²⁸ A ɲghɛɛ a ni ànnù ntoo yî ɲsigìnè, bo ni ɲgàɲkibàà Nwî mbi'i ɲkwitû ghuu. ɲghɛɛ ni ànnù ajàn mə Nwĩngòn à lɛ ntso'ɔ waa, Nwĩngòn à kòɲə waa tsi'í a nî mbê ànnù ɲyonə a ni bità bi bitaà byaa.

²⁹ Nlon mə kaa Nwĩngòn à bə fa mitəɲnə a mbo bè i kii twonə waa mə bi bə bɔɔ bi bon kaa mbə a wa'ă ntii yi bú ɲkwensə.

³⁰ A ɲghɛɛ a ni bù bitizî Nwî, nî lɛ si tii atu a mbo Nwî a mbii, tsitòn, Nwî à kò mē milɲnè ghùù ɲlon atii atu baYuda.

³¹ A ki mbə ɲgĩɲ ɲgĩɲ mə ajàn mə Nwĩngòn à dǐ'í mē ɲko milɲnè yî a mbo bù aa, baYuda aa tigə ki tii atu ghu mbo tsitòn mə mbə Nwî a kî ntigə ɲko milɲnè wàà lɛ.

³² Nlon mə Nwĩngòn à ghìrə mə tâ bè bitsim bə ibù'ù a mbô àtii atu tá tâ yù tigə ɲko milɲnè bè bitsimè.

³³ Wɛ beí! Wa àfù'ù Nwî bo bi mitsyè mi Nwî naɲsə ɲgha'a aà ghà'à! A zî innù ɲtsya mbô! Mbə wò a to'otè ɲji'í innù jii mə Nwĩngòn à ghìrə aa ɛ? Mbə a bîmânji bi aa a naɲsə nzi wo aa ɛ?

³⁴ “Ímòòntə Mmà'àmbi aa a zi wò aa ɛ?

Kə mbə a yi aà á dǐ'itè wò aa ɛ?”

³⁵ “Nù yîi à lɛè mfa ayoo ntəɲə yi ghu,

mə mbə a kâ ɲlii mə à ka bu bènsə fu aa, à ni wò aa ɛ?”

³⁶ Nlon mə a njoò tsim aa á naɲsə yu, i tsyá aa ghu mbo mfɛ'è ɲtswe, ɲki ntigə ɲtswe aa ghu mbô. Tá ɲgha'a nî tsewe ghu mbo nlwǐ'í ɲɲkonè! Amen.

12

ɲtswèntii yî'inè a mûm àfà'a Nwî

¹ Bîlîm bâ, àjàɲ yîi mə Nwĩngòn a naɲsə ɲko milɲnè yî'inè aa, mə bu'u mbo a mbo bù mə tâ nî fa mibii mi nú muu tsi'í tso njoo mma'a Nwî jii i tsewe ntii, ɲlaa, Nwĩngòn a kî mbeentə aà; a ni mânji yîi mə à kù'unə mə bon ni gha'asə Nwî ghu aà.

² Nì tsuu innù juu ki ghìrə yònə bə ni figè m̀bi ghu bē, nì ma'atə tâ Nwĩngòŋ à bəŋkə ghuu a ajàŋə mə a kwensə m̀ntiì muu aa, tâ ìm̀òntə innù juu i bə jĩ fiì, tâ nì nanse nzi annù yìi mə Nwĩngòŋ a lòò aa, mə à nì annù yìi a bəŋ aa, a beentə, a kĩ ñkə'ò ntəə aà.

³ Nyonə a n̄jĩm ibòŋ yìi mə Nwĩngòŋ ghìrə a nu m̀ə aa, mə swon a mbo bù yĩ mò'ò yĩ mò'ò mə, tâ n̄u tsù à tsuu l̄ò lògə ibiì n̄u yi i kò'ònə ntsya ajàŋ yìi yu bə aà. L̄a tâ à baŋnə ñka ntsyesə yi a n̄zĩ n̄u yìi yu bəə mbə ghu aa, â n̄u yĩ mò'ò yĩ mò'ò, à ka nyonə afigè àbiintii yìi mə Nwĩngòŋ à fa ghu mbo aà.

⁴ Tsi'ĩ tsò ajàŋ yìi mə mb̄̄inu yĩ m̀fùùrè i tswe n̄i ìdigə nu nnòò aa, kaa ìdigə nu jya i wa'à n̄i ifà'a yĩ fùùrè kii mfa'a aa,

⁵ à ki mbə nḡĩŋ nḡĩŋ mə ka mə b̄i'inè nì nnòò aa, b̄i'inè n̄i mb̄̄inu yĩ m̀fùùrè a mum Kristo ñki ntsuginə a nu b̄i'inè nì b̄i'inè tsi'ĩ tsò ìdigə nu mb̄̄inu yĩ m̀fùùrè.

⁶ Ajàŋ mə Nwĩngòŋ à fa m̀təŋnə a atu atu a mbo b̄i'inè, a n̄jĩm ibòŋə yi aa, tâ b̄i'inè aa mfa'a nì mu. Mbə a bə a ñka nyu'ù n̄toò Nwĩ ñkə'enə, b̄i'inè aà ñghìrə nyònə nì àbiintii yìi b̄i'inè tswe nì yu aà.

⁷ Bɛɛ a bə a ñka mfà'a, b̄i'inè fa'à, a bə a ñka ndi'innù, b̄i'inè di'ì.

⁸ Bɛɛ mə a bə a ndiintə bə n̄i àdi'itè, b̄i'inè diintè. N̄u yìi mə a fa njoo a mbo bə aa, tâ à ka ña'atə ab̄o. N̄u yìi mə à nì ntsyàsə bə aa, tâ à ka mfa'a n̄i n̄tiì yi tsimè, n̄u yìi mə a ghìrə innù jĩ siginè a nu bə aa, tâ à ka ñghìrə nì n̄dorè.

⁹ Tā àkòŋnə yuu tā à bə yi annù n̄ĩŋkòŋə. Nì ka ñkhə innù jĩ b̄i, m̄baŋnə ntswa innu jĩ siginè ñkwo ghu.

¹⁰ Nì ka ñkòŋnə ghuu bu nì bù n̄i àkòŋnə bəə bi Kristo yĩ t̄insè. Nì ka ñgha'asə bil̄im buu ntsya ajàŋ yìi mə bo gha'asə ghuu aà.

¹¹ Nì tsuu ki b̄orikə bē, tâ Azwĩ aa ñkhi a ntii bù â nì aa mfa'a n̄tiì. Ñka mfa'a n̄i ifà'a Mmà'àmbi nì n̄tiì ghuu tsimè.

¹² Tā nì aa ndoritə nlon annù yìi nì bə aa, ñka ntswa m̀ntiì muu a noò ñgi'i, ñka ntsa'atə Nwĩngòŋ a ngòŋ b̄inòò b̄ītsimè.

¹³ Tā nì ka mfa njoo a mbo bə bi Nwĩ b̄ii àyaa a bonə aa, ñkii ñkwere nì b̄iḡi a m̄la'a bù.

¹⁴ Tā nì ka n̄niŋ mb̄̄onə a nu bə b̄ii bi tso'ò akòrə yuu aa, n̄tsee bē n̄dòò a atu bo ki n̄iŋə.

¹⁵ Nì ka ndoritə bu b̄i bə b̄ii bi doritə aa, ñkii nyə'ə bu b̄i bə b̄ii bi yə'ə aà.

16 Nì tswe nì àmòòntè yí fùùrè bù nì bù. Nì tsuu nu kì nee, mbañnə ɲka nsigisə nì nù yùu a nsye ntswe bu bì bə bî kəgə, ntsuu kì tərè.

17 Nì tsuu annù yí bì a atú ànnù yí bì kwi'inə. Nì ka ɲgaansə miti muu ɲka ɲghirə annù yí mə bə bitsim beentə aà.

18 Nì ka ɲghirə ɲgòɲ innù tsim a nì yùu mbèè a nyə mə nì tswe nì m̀bɔɔnə bu bì bə bitsimə.

19 Bìsú bá bii mə kòɲə aà, nì tsuu annù yí bì a atú ànnù yí bì kwi'inə, nì bañnə mmà'atə isa'a bə a mbo àlwintɔɲə Nwí, nlon mə àɲwà'ànə Nwí a swon mə, "Mmà'ambí à swon mə, 'áwí'í nìkòɲ à nì ànnù yá, mə aa kwi'inə.' "

20 "Mbə ɲí ka nyanə ɲgàɲkibàà ghò, ò fa m̀ji ghu mbô, bæ mə ntì yi i yoo, ò fa ɲkì ghu mbo tá à no. Ma mùu ajàn bon ɲbòɲə ghò wa i ka tsyà yi,"*

21 Nì tsuu mà'atə mə tá innù jì bì ka ɲgha'a ghoo bə, nì bañnə ɲka ɲgha'a innù jì bì nì ɲbòɲə.

13

Annù yí bî'inə tswe nì ghìrə a mbo bìsa'a bì ala'a aà

1 Tá ɲù ntsim à yə mə yu yu'unə bîsa'a bì ala'a bii mə bì tswe nì àdà'à a atu bù aà, nlon mə kaa ɲsa'à àla'a yí tsù à sì ghu tswé ti ghə mə a ləə Nwí. Bii bì tswe ghu tsìtsòɲ aa, a waa a aləɲə aa a tswèsə Nwí.

2 Ma mùu ajàn, ɲù yí mə a swùɲnə bo bì bìsa'a bì ala'a aa, a swùɲnə aa bo bì ànnù yí mə Nwí à tàɲtə nìlè. Bə bii mə bì swùɲnə bo bo aa, baa ɲiɲ njo Nwí a abaa bo.

3 Nlon mə kaa bìsa'a bìla'a bì sì aa nì nìbɔ'ɔ a nu ɲù yí mə a ghìrə annu yí sigìnə aa zì, bì bàɲnə nìzi nì nìbɔ'ɔ aa a nu ɲù yí a ghìrə ɲbì aà. Nì kòɲ mə kaa nì aa wa'a nsa'à àla'a ka mbo'ɔ aa ɛ? Nì ká ɲghìrə innù jì sigìnə bon à ka beentə ghoo.

4 Nlon mə à laa mbə ɲgàɲfà'a Nwí mə a fà'à aa nlon aà ɲbòɲə ghoo. Lá mbə nì ka ɲghìrə ɲbì, nì ká mbo'ɔ. Nlon mə, àdà'à yí à tswe nì yu aa, kaa sì yi adàɲə adàɲə bə. A laa mbə ɲgàɲfà'a Nwí a ɲiɲ ɲjò Nwí a mùm àbàà bə bii bì ghìrə innù jì bì aà.

5 A ku'unə mə tá ɲù à ka nyu'unə waa tá khə alwintɔɲə Nwí. Tá tá ntì yi tsuu nii kì sa'a.

6 A kì mbə ɲjì'í ànnù yí mə a ku'unə mə tá nì ka ntwu bîtax ghu aà. Nlon mə bə bii bì lèntə annù ma yú aà, à naa mbə ɲgàɲfà'a Nwí mə à ləə mə tá bì ka nìlèntə.

12:19 Deut. 32:35 * **12:20** Prov. 25:21-22 Tsi'í ajàn yíimə àɲwà'ànə Nwí a swon aà.

⁷ Nî ka ntwu njoo jîi mē nî tswa waa ghu aà. Mma'a nî tâx ghùù ñkîi ntwu nî tax ñlon njoo jîi nî tswa nî ju aà. Nka mbo'ò nî bè bîi mē a bɔŋ a mbo'ò aa, ŋgha'asē nî bîi mē a ku'unə a ŋgha'asē aà.

Annù yîi mē nî tswa nî ñka ŋghirə a nu bù nî bù aà

⁸ Nî tsuu ñû tsù nî àyoo tsu kî tswa bē, â kî mme akòŋnè, ñlon mē ñû yîi mē a kòŋə ndîm yî aa, a lwensē aa nòŋsē.

⁹ Ndi'i jya mē, “Tsee mâghabə ghîrə! Tsee zwitə! Tsee yèrə! Tsee ndîm ghô ghè'ənə!” bo bi ñdî'i ji mo'ò, bi boonse nniŋ nî ñighàà nî ghù'ùtə mē, “Ka kòŋə ndîm ghò tsi'î tsô ajàn mē o kòŋ ibiînú ghò aà.”

¹⁰ Nù yîi a kòŋə ndîm yî aa kaa à si ibi ghu nu ghîrə. Nka ñkòŋə bè à nî ñlwensē nòŋsē Nwî ntsimè.

¹¹ La a mbû ŋghèè ghu, nî zi noò yîi à nî ghu aa tsitsòŋə. Nòò à nàŋsə mē ñku'u a mbo bù a mbîinə a filô. Nlon mē nòò yîi mē bî'inə ka yî yweenə aa à kòontə mē a nu bî'inə tsitsòŋ ntsyatə ajàn yîi mē bî'inə lə mfòò mbîi aà.

¹² Itugə i tsyà mē, àbèè a tigè mfu'u. Á bî'inə me'e ifà'a itugə tsi'î tsimè. Ntigə ŋwe'e njoo ntsô nlaà idìgè.

¹³ Á bî'inə ka nzi akòrə nizî yi'inə â ku'unə nî yî si'inə. Mma'atə annû nîji si'i nî ànnû nnô mbaanə, mma'atə annû ajirə, mma'atə annû nsiŋ, mma'atə annû nto fikòrə nî ànnû aghè'ənə.

¹⁴ Nî banə ŋwe'e Mmà'àmbî Yesu Kristo a nu bù, ntsuu abwarə fa a mbo nɔyá nù yùù tá i ka ŋghirə naa innù jîi mē i yè'ètə aà.

14

Tâ ò tsuu ndîm ghò kî sa'a, i firè nii

¹ Á ŋghèè a nî ñû yîi mē abîintîi yi a bɔrə aa, nî ka ñkwèrə nii sigînə, lá ntsuu bu bo kî swùŋnə a nî annù yîi mē à bîi aà.

² Nù yî mò'ô à tse bîi mē mbə yu jî ñjoo tsimè. Tá ñû wa mē abîintîi yi a bɔrə aa tá à banə nswon mē yu kurə aa tsi'î àmbòrə.

³ Nù wa mē a ji ñjoo tsimè aa tá à tsuu wa mē a tswèrə njoo aa kî tsa'a bē. Tá wa mē a tswèrə ñjoo tá à tsuu isa'a waà ñû mē a ji tsimè aa kî tsèrə, ñlon mē Nwîŋgòŋ à kwèrə mē yî.

⁴ Ó bə aa wò a ñka nsa'a ñgàŋàfà'a ñû dànə aa é? Áá tsi'î tâfà'a ñû wa mē mbə a swon mē a fà'a sigînə kə a kîi mfa'a

kikanə. Mbə táfà'à wa a kî ñkwetə yi mə tâ à təə, ñlon mə Mmà'àmbi à tsewè nì mîdà'à a ñkwetə yu.

⁵ Nù yî mò'c a lògə njwi yî mò'c mə ì bòn̄tə n̄tsyà yî mò'ô, nù yî mò'c a bân̄nè ñlògə mə ñjwî t̄sim i ku'unô. Tâ nù n̄tsim à nan̄sə ñghirə tâ àtú yi laa siginè nî ànnù yîi a ghirə aà.

⁶ Nù wa yîi mə a lèə njwîngòñ aa, a lèə aa a ñgha'asə Mmà'àmbi ghu. Nù yîi mə a jì njoò t̄sim aa, a jì aa a ñgha'asə Mmà'àmbi ghu, ñlon mə a fa mbi'ikə a mbo Nwî. Wa yîi mə a tswèrə njoo aa, a tswèrè aa a ñgha'asə Mmà'àmbi ghu, ñlon mə a kii mfa mbi'ikə a mbo Nwî.

⁷ Kaa nù n̄bî'inè à sî nt̄t̄i tsewè aa ñlon ñgaà yî, kaa nù n̄bî'inè wa'à kii ñkwò aa, ñlon ñgaà yî.

⁸ Bî'inè bə tsewè nt̄t̄i bon̄ bî'inè tswè nt̄t̄i aa ñlon ñgaà Mmà'àmbi. Bɛɛ bî'inè kwo bî'inè kî ñkwò aa ñlon ñgaà Mmà'àmbi. Tsó mə a bə laa, kè bî'inè twènt̄t̄i òo, kè bî'inè kwo òo, bon̄ bî'inè laa mbə bē bi Mmà'àmbi.

⁹ Aa n̄jî'î ànnù yîi mə Kristo à lɛ ñkwò mbu nyweenə nì n̄wo fu aa, mə yu bə Mmà'àmbi b̄iku bi bə bo bì yî b̄i bi tsewè bit̄t̄i.

¹⁰ O tɛ'ɛ n̄tsɔ'otə nî ìsa'a nd̄im ghò aa a ya aa ɛ? Kè o tsa'a nd̄im ghò laa a ya aa ɛ? Nlon mə, bî'inè b̄itsim ka yî təə a nsi abərə n̄tsɔ'otə m̄isa'a Nwîngòñə.

¹¹ Nlon mə bi ñwa'anə a m̄um àñwà'ànə Nwî mə, "Mmà'àmbi à swon̄ mə, àjàñ mə mè tsewè nt̄t̄i aa, m̄ikù'ùtə m̄itsim ka yî sigitə a nsi mè,

tâ bə b̄itsim swon̄ nî ñsi nì ñsi mə mə laa mbə Nwîngòñ."

¹² Tâ à laa mə nù n̄bî'inè yî mò'c yî mò'c à ka yî swon̄ə annù ñlon ñgaà yî a mbo Nwîngòñə.

Tsùu lõ ghirə mə tâ nd̄im ghò à wo

¹³ Tsó mə a bə laa aa tâ bî'inə kɛntə a nsa'a bî'inə n̄i bî'inə. Mban̄nə n̄tsèrə mə kaa mbə bî'inə wa'a ati a m̄an̄j̄i taansə mə nd̄im yî'inè à wo ghu, kè ñki mbə ayoo ñkin̄ m̄an̄j̄i a mbo nd̄im yî'inè.

¹⁴ Tsó ñgàñfà'a Mmà'mb̄i Yesu, mè nan̄sə nzi mə kaa mbə bi wa'a m̄iji m̄i tsu ka n̄twon̄ə mə m̄i n̄i m̄iji m̄i nsin̄ nyon̄ə a n̄jim n̄on̄sə. Lâ m̄iji m̄i mò'c tse bə m̄iji m̄i nsin̄ a mbo nù yîi mə à wà'atə mə à n̄i m̄iji m̄i nsin̄ aà.

¹⁵ Mbə ò zi mə àyoo yîi mə o jì aa, a fa ñgi'i a mbô nd̄im ghò bəə bon̄ kaa ò sî akòrə n̄iz̄i yo aa a m̄um àkòñnə burə k̄i z̄i. Tsuu lõ m̄à'atə mə àyoo yîi mə o jì aa tâ à tsə ñgi'i a nu nù yîi mə Kristo à lɛ ñkwò ghu atú aà.

¹⁶ Tsùu lõ mmà'atə mə annù yĩ mə o ghìrə a bə yĩ sigìnə aa, tâ bì baɲnə ɲka ɲghaa nĩ ghə mə a nĩ yĩ bì.

¹⁷ Nlon mə kaa annù nifò Nwĩ kaa a laa ɲwa'ă annũ miji kă annũ milù'ù bē. A baɲnə mbə aa bə annũ ɲghìrə innũ jĩ i tsinə aa, nĩ ànnũ mbɔɔnə, nĩ ànnũ nidorə a mùm Azwĩ Nwĩ.

¹⁸ Nù yĩ mə a fà'à a mbo Kristo ma mùu ajàɲ aa, à kù'unə a mbo Nwĩ, bə kii mbeentə nĩ.

¹⁹ Tā bĩ'inə ka ɲgaansə mitĩ mĩ'inə a ɲghìrə innũ jĩ mə i zĩ nĩ mbɔɔnə, ɲkii ɲkwetə nĩ yĩ'inə bitsim mə bĩ'inə ka ɲkwe.

²⁰ Tā ànnũ miji à tsuu lõ ghìrə tâ ò ta ɲgi'i a nĩ ifà'à Nwĩ. Wā ɲgòɲ njoò tsim i laa, lâ à ka bə annũ yĩ bì a mbo ɲù a ɲghìrə mə tâ bə bĩ mɔ'ɔ wo nlonə ayoo yĩ a jĩ aà.

²¹ A laa ɲkù'unə mə bon mbə ɲù tuu ɲkùrə mbà, kə a ɲki nno milù'ù kə a ɲki ɲghìrə ànnũ yĩ mɔ'ɔ yĩ mbə ndim yĩ a kwântə ghu aà.

²² Lèə ànnũ yĩ ò bii nlon ma yũ ànnũ aa a titii bu Nwĩ. Nidorə nĩ wè nĩ tswe a mbo ɲù yĩ mə kaa ntii yĩ i si nĩ sa'a mə a ghìrə annũ yĩ mə à wà'atə mə a ku'unə aà.

²³ Lā ɲù yĩ mə a jɲkə nlon ayoo yĩ yu tswe nĩ ɲji aa, Nwĩngòɲ à ka ɲiɲ njo ghu abàà mə mbə a jĩ, nlon mə ma yaà ànnũ mə a ghìrə aa kaa a sì aa mùm àbiiintii yu fɛ'ɛ. Annũ yĩ mə a sì a mùm àbiiintii fɛ'ɛ aa, à nĩ ibĩ.

15

Nĩ ka ɲghìrə tâ bǎdàɲ ka ndoritə, tsuu bə bù bə

¹ Bĩ'inə bii mə àbiiintii yĩ'inə a tinsə aa, bĩ'inə ka mmi innũ bə bii mə àyaa a bɔrə aa. Ntsuu baɲnə ki ghìrə bə mə tâ nũ yĩ'inə ka ndoritə.

² Bĩ'inə baɲnə ɲka ɲghìrə bə mə tâ bìlĩm bĩ'inə ka ndoritə nlon ibòɲ waa tá ki ghìrə tâ àbiiintii yaa ka ɲkwe.

³ Nlon mə tsi'ĩ Kristo kaa à lɛ ɲki'ĩ ka ɲghìrə aa mə tâ nũ yĩ ka ndoritə. A lɛ mbàɲnə ɲghìrə a ajàɲ mə àɲwà'ànə Nwĩ a swon aà, mə, “Mbəgìtə jĩ mə bə lɛ sì bəgìtə noo ghu aa, i wo a nu mē.

⁴ Nlon mə innũ jĩ mə bi lɛ ɲwà'ànə a mbĩ aa, bi lɛ ɲwà'ànə mə tâ i ka ndi'itə yĩ'inə mə mbə bĩ'inə, ɲyonə a ɲjim àtànəntii nĩ àdìntə yĩ mə ɲìghàà nĩ Nwĩ nĩ fa a mbo bĩ'inə aa tâ bĩ'inə naɲsə yəgìtə a nu Nwĩ.

⁵ Tsĩtsòɲ, tâ Nwĩngòɲ yĩ mə àtànəntii bô àdìntə a lô ghu mbo aa, tâ à ghìrə tâ nĩ ka ɲghaanə mbiinə ɲyonə a nu Kristo Yesu,

6 mə mbə bù bi tsim nì tigə ɲgha'asə Nwĩngòn bo bì Mmà'àmbi yĩ'inə Yesu Kristo nĩ ntsu yĩ mɔ'ò.

Ntoo yĩ ñsigìnə a mbo bitizĩ Nwĩ.

7 Tã nì ka ɲkwərə ghūu bu nì bù tsi'ĩ ajàn mə Kristo à le ɲkwərə ghūu aà, tã tã bàa ɲgha'asə Nwĩ.

8 Nlon mə mè swon a mbo bù mə Kristo à le mbə ɲgàɲàfà'a a mbo baYuda, a ndi'i mə Nwĩngòn à lèê ɲkà'a yĩi mə à le ɲkà'a a mbo bità bi bitaa byaa aà

9 tã ma yú a ghìrə mə bitizĩ Nwĩ tã bì gha'asə Nwĩngòn nlon ɲko mĩlɲnə yĩ. A bə aa ajàn mə bi ɲwa'anə a mùm àɲwà'ànə Nwĩ mə,

“Tsó mə a bə laa, maa tigə gha'asə nòo a titi bitizĩ Nwĩ i kii ki yəə ikòò gha'asə nĩ ìkùmə ghə ghə.”

10 Bi ki mbù nswon mə,

“Bù bitizĩ Nwĩ, nì ka ndoritə bu bì bə bi.”

11 Nki mbu nswon mə,

“Ka ɲgha'asə nì Mmà'àmbi mbă bu bitizĩ Nwĩ, ɲki ɲghìrə tã itoò itsim ka ɲgha'asə nĩi.”

12 Yesaiah a ghèè nĩ mbĩ nswon mə,

“Ntigə ɲgìgə Jesse i ka yĩ fè'e, i bə yu wa mə à ka yĩ bìnə sa'a bitizĩ Nwĩ, tã bitizĩnwĩ tigə nniɲ ntii waa ghə nũ.”

13 Tã Nwĩngòn yĩi mə a ghìrə mə tã nì ka mbə njoo aburə aa, tã à ghìrə ntii ghūu luu nì nidorə ɲki nanse tswe nĩ mbocnə, a ajànə mə nì nĩɲ ntii ghūu ghə nu aà, tã mĩdà'a mĩ Azwĩ Nwĩ mĩ ghìrə nì nanse ɲka mbə njoo aburə nĩ ntii ghə tsimə.

Nji'ĩ ànnu yĩ mə Paul à le ɲwà'ànə ma yu à ɲwà'ànə ti nìbɔ'ò aà

14 Mə, a nĩ itū ibiɲnū gha, mə bii nì ntii ghā tsim mba bilim bā, mə bù, a nĩ ibiɲnū ghūu, nì luu nì àbòɲəntii, ɲki nnanse nzi annu ajàn mə mbə nì tigə ndi'itə ghūu bu nì bù.

15 A nĩ idigè jĩ mɔ'ɔ a nì yulà àɲwà'ànə, mə ɲwà'ànə ti nìbɔ'ò mə tã nì wa'atə innu ma jya jii mə mè lèè nte'e mfoo ɲwà'ànə a mbo bù aa, nlon aa ibon Nwĩ yĩi mə à fa a mbo mè

16 mə tã mè bə ɲgàɲàfà'a Kristo Yesu a mbo bitizĩ Nwĩ. Mə fà'a aa tsi'ĩ tsó ɲgàɲmà'anwĩ a mùm ntoo yĩ ñsigìnə Nwĩ ya tã ghìrə mə tã Nwĩ a bii bitizĩ Nwĩ tsi'ĩ tsó njoo mmà'anwĩ jii mə Azwĩ Nwĩ a sĩ'ĩ mē.

17 Ajan mə mè tswe nĩ ànnu yĩ mɔ'ɔ bi'i bì Kristo aa, mə kwèè ntii gha a mùm àfà'a Nwĩ.

¹⁸ Nlon mə mə tswe nî ànnũ tsu a nswon aa nlon mə Kristo à le ntsyà a nĵim mə nĝhirə mə ĝhirə mə tâ bitizi Nwĩ tâ bi tigə nyu'unə ni Nwĩ, a nĵim nìghàà ni ntsũ na, ni mighirìnə mi innũ ma,

¹⁹ ni midà'à mi ilənsə innũ bo bi innũtsyāmbô, a bô'ɔ ni midà'à mi Azwĩ Nwĩ. Ma mùu ajàn, a nî idigə tsi'ĩ tsim, nlo a Yerusalem nĝhɛ nywe'e a Illyricum, mə swon mə ntoo yĩ nsiginə Kristo yā ntsimə.

²⁰ A nî àyè'ətə yā nĝon bìnòò bitsim mə tâ mə swon ntoo yĩ nsiginə ya a nî àdigə yĩ kaa bi lɛɛ ñki'ĩ ikum Kristo ghu yu'u aà, tã wa'à kà mbɔɔ a nî àtsənda yĩ mə nũ dān à tũmə aà.

²¹ Tsi'ĩ tsò ajàn mə àŋwà'ànə Nwĩ a swon aa mə, "Bè bii mə bi lɛɛ nte'ɛ wa'ă annũ yi a mbo bo swonə aa, bi ka yĩ yə yĩ.

Tâ bè bii mə bi lɛɛ ñwa'à yu'u aa, tâ bi yu'u àtũ yaa a laa ghu."

Ajàn mə Paul à le ntan̄tə mə yu ĝhɛ ĝhantə baRoma aà

²² Aa innũ jii mə i ki kĵn mə tâ mə wa'a a mbo bù zĩ aà.

²³ La tsĩtsòn ajàn yĩ mə mə sì nî ifà'à ma mùu mbù'ù bú ntswe aa, bo bi ajàn mə mə le ntsu'u nyə'ətə a nyê ghuu a nî ilòò jĩ ĝhà'atə aa,

²⁴ mə lòo nĝhɛ a ala'a Spain, mə wà'atə mə ajàn mə mə aa ki tsyă ĝhɛ ghu aa, i yə ghuu, i nan̄sə doritə a ntswe bi'inə a nî mú àtĩ noò. Bɛɛ bi'inə tswetə, nì tigə ñkwetə ĝha mə ĝhɛ ghu.

²⁵ Tsĩtsòn mə ĝhɛ a Yerusalem nî ñjoo a mbo bɔɔ bi Kristo.

²⁶ Nĝhòtə jii mə i tswe a ala'a Macedonia bo bi a ala'a Achai, bi fã ñjoo nì àbòŋəntĩ yaa a ñkwetə nĝànəfũm jii i tswe a titĩ bè bi Nwĩ a Yerusalem aà.

²⁷ Bo le ndoritə a nĝhirə maa ajàn, lâ a nswonə ànnũ nĩkon, bo tswe nì nĝhirə maa ajànə, nlon mə ajàn yĩ mə baYuda le nyàtə mbɔɔnə Azwĩ Nwĩ bo bo aa, bitizi Nwĩ ki ntswe nî nìlògə njoo jii mə Nwĩnĝon à tənə waa ghu aa i kwetə baYuda ghu.

²⁸ Nòò yĩ mə mə ka mən̄sə i fa njoo mà jũ mə bi kì ĝhòtə a mbo bo aa, bo kwerə tsi'ĩ tsim bon mə ka tsyă a mbɛɛ bù tigə ĝhɛ a Spain.

²⁹ Mə zi mə nòò yĩ mə mə ka yĩ zĩ a mbɛɛ bù aa, mə aa yĩ zĩ aa nî mbɔɔnə Kristo tsi'ĩ ntsimə.

³⁰ Mə bu'u mbo a mbo bù mbâ bilĩm bâ, nî ikũm Mmà'àmbĩ yi'inə Yeu Kristo, nî àkòŋnə yĩ mə Azwĩ Nwĩ

a fa aa, mə tâ nî boonse gha tâ bî'inè aa nto a ajàn mə nî tsà'atè nî Nwî nî tîi a atu mə aà.

³¹ Nî loo a mbo Nwî mə tâ à tsu'u atû ya a mbo bîi bîi Nwî bîi bi tswe a Yudea aà, ñki nghirə mə tâ bə bi Nwî bi beentə ifà'â gha a Yerusalem.

³² Maa ajàn, mə mbə Nwî à bii, tâ mə tigə nzi a mbo bù nluu nî nîdorə tâ nî ghirə ntîi gha fwetə.

³³ Tâ Nwîngòŋ nîboonə tâ à tswe a mbo bù bîtsimè. Amen.

16

Paul à tsà'atè bə bî ghà'atè a Roma

¹ Mə bèentə àfà'a njàantə yî'inè Fəbe, yîi mə à nî ñkwetə a mûm ñghotə a ala'a Cenchrae,

² â nî kwerə yî sigîné ajàn mə boo bi Kristo kwerə nû aa, ñki ñkwetə yî mfa ayoò tsim yîi mə a lòò aa ghu mbô, ñlon mə à kwetə bə bî ghà'atè, mə bə nû yî mò'ò a tîti bî bîi à kwetə aà.

³ Nî tsa'atə Prisca bo Aquilla, bə bîi mə bî'i bo fà'à a abo mò'ò a mum Kristo Yesu aà.

⁴ Bo le mfa ngwî yàà ñlon ntswëntîi yà. Mə nanse mfa mbi'ikə a mbo Nwî mbi'i ngaà yàà. Kaa à si tsi'î mə bə mə fa miyà wàà, bo bî ñghotə jîi i tswe a tîti bî tîzî Nwî aa tsimè.

⁵ Kî ntsà'atə nî ñghotə ya yîi mə i bòontə a nda bo aà.

Tsà'atə nî ntîi nsû ghà Epenetus, yîi à le mbə ntsyambîi nû yîi mə à le mbii Kristo a mbù'u Asia aà.

⁶ Tsà'atə nî a Mary yîi mə a fà'à nî tîi a tîti bù aà.

⁷ Tsà'atə nî Andronicus bo bî Junias, ngăngwè'è jîi mə bî'ibo le ñkuu a atsanə aà. Bo nî bə bî tînsə a tîti ngăntoo Kristo. Bo le mfòò ntswe a mum Kristo ti mè.

⁸ Tsà'atə nî Ampliatus, ntîi nsû ghà a mum Mmà'àmbî.

⁹ Tsà'atə nî Urbanus, nû yîi mə bî'inə nî bô fà'a a abo mò'ò a mum Kristo aà, nî ntîi nsû ghà Stachys.

¹⁰ Tsà'atə nî Apelles, yîi mə bi beentə annû yi a mum Kristo aà. Tsà'atə nî bə bîtsim a ngwè'è Aristobulus.

¹¹ Tsà'atə nî a nû ngwè'è ghà Herodion. Ñki ntsa'atə boo bi Kristo bîi bi tswe a ngwè'è Narcissus.

¹² Tsà'atə nî ngănfà'à jula mə fà'a a mbô Mmà'àmbî aà: Tryphaena bo Tryphosa. Tsà'atə nî a ntîi nsû ghà Persis, yîi mə à nanse mə nfa'a ntîi a mbo Mmà'àmbi aà.

¹³ Tsà'atə nî Rufus, ngănfà'a Mmà'àmbi yî ntîi, nî ndè yîi mə à kî mbə ndèghà aà.

¹⁴ Tsà'atə nî Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, bo bî bîlîm bî'inə bîi bi tswe bo bo aà.

15 Tsà'atə nì Philologus, Julia, Nereus bo bì ñjààntə yĩ, nì Olympas, bo bì bə bì Nwĩ bìi bo bo tswe aa tsi'ĩ bĩtsimə.

16 Nì tsa'atə ghuu bu nì bù ñnɔŋə nì migha'a muu nì àkòŋŋ bɔɔ bì Kristo. Nghòtə Kristo tsi'ĩ tsim i tsà'atə ghuu.

Idi'itə nlwĩ'i ñjìmə

17 Mə bu'u mbo a mbo bù bilim bā mə nì ka nlensə bə bya mə bì zì nì àyàtə, mfa nì ŋgi'i a nì àbiintii bə, ñligitə nì innu jii mə bì lə ndi'i a mbo bù aà. Nì ka ŋkhə ijàn bə ma jyā.

18 Nlon mə mbuu bə ma bya kaa bì si aa a mbo Mmà'àmbi yĩ'inə fa'a, bo bàŋnə mfa'a aa nlon bə àtò'ô yaa. Bo tsysa nì a njim àlètə, bo bì mighaà mĩ lĩ mbwe'esə nì bə bìi mə kaa bo burə tì ibi zì aà.

19 Nlon mə, nù ñtsim à yù'ù mə a ajàn mə nì yu'unə ntoò yĩ ñsiginə ya mə kii ñdoritə nlon ŋgaà yùù aa, lâ màa kǝŋ mə tâ nì bə ŋgàn mitsyè a nì ànnu yii mə a bɔŋə aa, mbaŋnə mbə bĩtizi a nì ànnu yii mə à nì yĩ bì aà.

20 Nwĩŋgòŋ mbɔɔnə à ka ghèsə ghò'ò a Satan a ji'i mikòrə bù.

Tā ìbǝŋ Mmà'àmbi Yesu Kristo, i tswe a mbo bù.

21 Timoti, nù yii mə bĩ'iyu fà'a a abo mɔ'ɔ aa, a tsà'atə ghuu. Lucius bo Jason nì Sosipater, ŋǝŋgwè'è jā, kii ntsa'atə ghuu.

22 Mə Tertius, nù yii à ŋwà'ànə aŋwà'ànə yulà aa, mə tsà'atə ghuu a njim Mmà'àmbi.

23 Gaius, nù yii mə mə tswe ghu nda aa, bo bì ñghòtə ñtsim bo tsà'atə ghuu. Erastus, ñlèè ñkabə ñjò'ò àla'a yù, nì ñdĩm yĩ'inə Kwartus, kii ñtoo nì àtsà'atə a mbo bù. [

24 Tā ìbǝŋ Kristo i tswe a mbo bù bitsimə. Amen.]*

Agha'asə Nwĩ yi nlwĩ'i ñjìmə

25 Bĩ'inə ka ŋgha'asə Nwĩŋgòŋ yii mə mbə a ñiŋ mĩtĩ a nu bù ñyon a nì ñtoo yĩ ñsiginə ya mə mə swonə mbi'i ŋgaa Kristo aà, ma yù à nì ànnu yĩ àlèəntə ya mə i lə ntswe alò'òsə a ŋgu'u ŋgu'u aa,

26 mə tsitsɔŋ bĩ fi'isə mə a fɛ'è ñlaa, ñtsya a ñjìmə ñwà'ànə ŋǝŋntoo Nwĩ, bì tigə ñghirə itoò ñtsim i zì, ñyonə aa a nì ñdi'ĩ Nwĩ yii mə à lwĩ'i ñiŋkon aa, ŋka nyu'unə a mĩm àbĩintii.

27 A mbo Nwĩŋgòŋ ma ghũ yũyigə yii mə à nì àzĩ tsimə aa, tâ ñigha'a nì tì mè tâ nì tswe ghu mbo ñtsya a njim Yesu Kristo! Amen.

* 16:24 Kaa àtĩi ma yù a sì a nì ñŋwà'ànə jĩ nɔ'ɔ tswè.

Aṇwà'ànè Paul yi ntsyàm̀b̀i a mbô ̀̀ghòtê BaKORINTO

NJI'INNŪ AṆWÀ'ANÈ YŪ

A aṇwà'ànè yŭ aa a le ṇṇwà'ànè Paul mbo ṇghotê baKorinto. Korinto à le mbè ṇjò'ò àla'à BaGrikia yĩ ṇwè, ṇki mbè kapital mbù'u Achai yĩ mē BaRoma le si bu'utè aà. Bi le si naṇsè ntaṇ nĩ mitaa ma mùu ala'a, bè lô ni a idigè idigè jĩ m̀'ò jĩ mē BaRoma le si bu'utè aa nzi mbòontè ghu nlonè afù'ù yĩ wè yĩ mē à le ntswe ghu aà. BaKorinto le si gha'asè b̃ñw̃ṇḡḡḡ bĩ ghà'àtè. Bi le si naṇsè mbu'u nĩ innù jĩ bi jĩ swèrè ñswerè a Korinto. Annũ ajirè bo bi ìbuurènnù i le mburè ntswe ma mùu ala'a tsi'ĩ m̃bènnù. A titi b̃ñw̃ bya, Aphrodite à le ntswe nĩ ṇḡḡmà'a jĩ ntsù'ù yĩ fùùrè jĩ mē i le mbè aa ìkwàrè b̃ṇḡyè, ndi'ĩ nĩ bè mē bàa nji nĩ àkwàrè ṇgha'asè nĩ nwĩ wa ghu. Bè le mburè nzinè mbuu annũ ajirè yĩ mē a le ntswe a Korinto aa a ajàṇ yĩ mē b̃e bi yi nyè ṇù ti jĩ akwàrè, kè a ka njirè si'ĩ, bi tigè ñswonè nĩ mē a ghìrè aà ndè baKorinto wà.

Nĩ ñtooyĩ ñsiginè a Korinto aa a le nzi Paul (fà'à 18.1-17). A le ntswe ghu a atù àlòò yĩ fùùrè nĩ b̃sàṇ bi nto'o mfa'a ghu, Aquila bo Pricilla nĩ Timoti bi kwetè nĩ yi ghu. Nòò yĩ mē Paul à le mà'àtè ñlo aa, à le nyu'u mē ṇghotè ya i tswe nĩ innù jĩ ghà'àtè mē i le si fa ṇḡi'ĩ ghu: Annũ ajirè, ànnũ ayàtè bo bi ìbùurènnù jĩ m̀'ò nlonè m̃təṇnè m̃i Azwĩ. Paul à yù'ù mē ñtigè ṇṇwà'anè aṇwà'ànè yŭ mē yu tsisè innù ma jũ ghu i k̃i fa akwi'ĩ nĩ ibetè jĩ m̀'ò jĩ bi le mbetè yi ghu aà.

Nwĩ a fa àdà'à bo m̃tsyè a mbo Paul mē tâ à ṇḡwà'anè ndi'itè ṇghotè ya ghu. ṇghaa innù i mburè ṇgha'atè tsi'ĩ siginè, à le ṇghàà nlonè annũ nyweenè bè a niwó (15). Annũ yĩ mē à ṇwà'ànè nlonè akòṇnè aa (13) a nĩ afù'ù yĩ m̀'ò yĩ mē Nwĩ à fa a mbô ṇghòtê bè bi. Innù jĩ mē i le mfè'e a m̃m̃ ṇghòtè a Korinto aa i kwetè a ṇghìrè mē b̃i'ìnè yè ibòṇ Nwĩ a titi bè bi.

Bi yatè aṇwà'ànè yŭ aa laà:

1. Nji'ĩ ànnù aṇwà'ànè yŭ 1.1-9
2. Ayàtè a m̃m̃ ṇghòtê 1.10—4.21
3. Annũ ajirè bo bi innũ a m̃m̃ ṇḡwè'è 5.1—7.40
4. B̃krisèn nĩ b̃it̃b̃i Nwĩ 8.1—11.1

5. Ntswêntîi a mûm ñghòtə bo bì a ajàn yîi mə bi gha'asə Nwî ghu aà 11.2—14.40
6. Annũ nyweenə nî nêwo Kristo bo bì à yi ngămbii Kristo 15.1-58
7. Njoo jîi mə bi le nghotə a mfa a mbo bìKrisèn a Yudea aà 16.1-4
8. Innũ jî mo'ɔ jîi mə Paul à le ntigə nghaa a nlwĩ'isə aà 16.5-24

Atsà'atə

¹ Anwà'ănə mə a lo a mbo Paul yîi mə Nwĩngòŋ à le ntwon nî ñkòŋə yî mə tâ à bə ngàntoò Kristo Yesu bo bì a mbo ndîm yî'inə Sosthenes,

² ñghɛɛ nî a mbo ñghotə bə bi Nwî bîi mə bi tswe a ala'a baKorinto aa, bo a mbo bə bîtsîm bîi mə Nwĩngòŋ à twon mə tâ bo bə bi a nîm Kristo Yesu, nlaa laà. Mbə bə bîi mə bi twon ikum Mmà'àmbî yî'inə Yesu Kristo mə nî Mmà'àmbî wàà ñki mbə yî'inə aà.

³ Tá ìbòŋ Nwî nî m̀bɔɔnə yîi mə ì lo a mbo Nwĩngòŋ Taà yî'inə nî Mmà'àmbî Yesu Kristo aa tâ ì tswe a mbo bù.

⁴ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwî a ngòŋ bìnòò bîtsîm m̀bî'i ngaa yuù, ñlon ìbòŋ Nwî yîi mə à le nghìrə a nu bù, ntsya a nîm Krosto Yesu.

⁵ Nlon mə ajàn mə nî tswe nî ànnù yî mò'ɔ bu bì Yesu Kristo aa, kaa nî si afù'ù yî tsu saà, ntswe nî àfù'ù nî m̀ghàà mî tsîm, bo bì a nî m̀tsyè mî tsîm.

⁶ Ntoɔ ya mə bî'î le si swonə nlon Yesu, nî nàŋsə mə mbii i kuu a nu bù

⁷ ma mùu ajàn kaa nî wa'à nî m̀təŋnə mî Azwî mî tsu bonə, a ajàn nî bə noò yîi mə Mmà'àmbî yî'inə Yesu kristo à ka yî fè'e yentə aà.

⁸ A ka yî bə ghuu mə tâ nî təə ntinsə ñghɛɛ nywe'e a nlwĩ'isə, ntswe ajàn yîi mə kaa mbə bi wa'à ghuu fìrə wa ñjwî Mmà'àmbî Yesu Kristo.

⁹ Nwĩngòŋ à nî nù yîi mə mbə bî'inə nîŋ n̄tîi yî'inə ghu nu, mbə Nwĩngòŋ wa yîi mə à le ntwon ghuu mə tâ nî tswe nî ànnù yî mo'ɔ bu bì Mú yî Yesu Kristo Mmà'àmbî yî'inə aà.

Ayàtə yîi mə a tswe a mûm ñghòtə aà

¹⁰ Mə bu'u mbo a mbo bù mbâ bilîm mbâ, nî ìkũm Mmà'àmbî yî'inə Yesu Kristo mə tâ nî ka nghaa mbiinə, tâ àyàtə tsuu a titîi bũ tswe, ta tâ nî nan̄sə ñkwɛrə ghuu a n̄bən, nî ìm̀òòntə juu, bo bì ajàn mə nî lèntə innù aà.

¹¹ Mə swon laa, bilîm m̀bâ, ñlon mə, bə bî mo'ɔ a ngwè'e Chloes bi swon a mbo m̀ə mə àyòŋə a tswe a titîi bù.

12 Mə swon aa mə nù yî mò'ɔ yî mò'ɔ a titi b̀̀ a swonə nì m̀̀, “M̀̀ laa mbə nù Paul.” K̀̀, “M̀̀ laa mbə nù Apollos.” K̀̀ “M̀̀ nì nù Cephas.” K̀̀ “m̀̀ nì nù Kristo.”

13 Bì laa nyàtè Kristo aa ɛ? Bì lɛ ɲkwèèntè aa Paul a ati bàɲnè bàɲnè mbi'i ɲkwitu ghuu aa ɛ? K̀̀ bì lɛ mmurə ghuu a ɲkì aa nì ɲkùm Paul aa ɛ?

14 Mə fa mbi'ikə a mbo Nwĩ mə kaa m̀̀ lɛ ɲwa'ǎ nù nìb̀̀ a ɲkì murə ntsyatè Krispus bo Gaius;

15 ma mùu àjàɲ kaa mbə nù nìb̀̀ ghùu a wa'à swon mə bì lɛ mmurə yì a ɲkì aa nì ɲkùm ghà.

16 (M̀̀ wà'àtè mə m̀̀ lɛ mbaa ɲkì mmurə ɲgwè'è Stephanas a ɲkì. Kaa m̀̀ sì ɲùdàɲ wa'atè yìi mə m̀̀ lɛ mmurə a ɲkì.)

17 Nlon mə kaa Kristo à lɛ wa'ǎ gha too aa mə tâ m̀̀ zì ɲka mmurə b̀̀ a ɲkì. A lɛ mbàɲnè n̄tooo gha aa mə tâ m̀̀ zì ɲka nswon n̄tooo yì n̄sigìnə ya. Kaa m̀̀ lɛ ɲkì'ì kà n̄swonə aa b̀̀ nì n̄ghàà nì m̄tsyè m̄ mbi mù ta niwo nì Kristo a ati bàɲnè bàɲnè wa'a adàɲè dàɲè tsyâ.

Kristo à nì m̄t̄i m̄ Nwĩ bo bì m̄tsyè m̄

18 Nlon mə n̄tooo ya nlon niwo nì Kristo a ati bàɲnè bàɲnè à nì àj̄ɲtə annù a mbo b̀̀ b̄i mə bì bwɛ aà, lâ a mbo b̄i'ìnə b̄i mə bì yweenə aa, i b̀̀ m̄dà'à m̄ Nwĩ.

19 Bì ɲwa'anə ma yù a m̄m̄ àɲwà'ànə Nwĩ mə,

“M̀̀ ka ta ɲgi'i a nì m̄tsyè m̄ ɲgàɲm̄tsyè

i sigisə b̀̀ b̄i mə bì m̄ɔntə mə bì zì ànnù aa a nsyê.”

20 Tsõ mə a b̀̀ laa, ɲgàɲm̄tsyè tigè n̄tswe aa fə aa ɛ? N̄ḡɲndi'i n̄ɔnsə tigè n̄tswe aa fə aa ɛ? B̀̀ b̄i mə bì zì n̄l̄ḡit̄ è innù faa mbi aa bì k̄i n̄tigə n̄tswe yàa ɲgaa aa fə aa ɛ?

21 Nwĩngòɲ, a nì m̄tsyè yu, à lɛ ɲghìrə mə tâ b̀̀ tsuu yì a nì myaa m̄tsyè zì. A lɛ mbàɲnè m̄bɔɲ a Nwĩ a tsyâ a n̄j̄m̄ n̄tooo ya yìi mə b̄i'ì swonə, b̀̀ twonə nì àj̄ɲt̄ è annù aa, n̄yweensə b̀̀ b̄i bì b̄i yì aà.

22 BaYuda bì lòo mə bì yə innù j̄i ȳyɛrə i b̄ɔɲ b̄i, baGrikia bì lòo nì m̄tsyè.

23 Lâ a mbo b̄i'ì, b̄i'ì k̄i ɲkɛ'ɛnə aa tsi'ĩ n̄toò Kristo wa yìi mə bì lɛ ɲkwèèntè yì a ati bàɲnè bàɲnè aà. BaYuda bì kwàntə ghu ɲwo, bit̄izi Nwĩ bì lògè a nì àj̄ɲt̄ è annù.

24 Lâ a mbo b̀̀ b̄i mə Nwĩ à twon mə waa aa, k̀̀ a b̀̀ baYuda k̀̀ baGrikia aa oo, b̄ɔɲ n̄tooo mà yù i laa mbə Kristo yìi mə à nì m̄dà'a m̄ Nwĩ ɲkì mbə m̄tsyè m̄ Nwĩ aà.

25 Nlon mə ayoo yïi mə a finə ajɪntə ànnû Nwî aa, à ni mĩtsyè, ntsyatə mĩtsyè mi n̄mĩsòŋə. Ayoo yïi mə a mfinə aborəkə Nwî aa, a bə mĩdà'à ntsyatə mĩda'a mi n̄mĩsòŋə.

26 Wa'atə n̄i àjàŋ mə n̄i lə mbə aa bilĩm mbá mbəŋ tá Nwĩgòŋ à twonə ghuu. Nyonə a ni mĩtsyè mi mbi mù, kaa n̄i lə ŋkĩ'i ŋgàŋ mĩtsyè bə; kaa ŋkĩ'i n̄i àdà'à yĩ tsu ki ntswe, kaa ŋkĩ'i bə bĩ wè ki mbə.

27 Nwĩgòŋ à lə mbàŋnə n̄tsɔ'ɔ ayoo yïi mbi i lògə n̄i àjɪntə ayoo aa, mə yu d̄r̄isə atu ŋgàŋmĩtsyè ghu. Ŋki n̄tsɔ'ɔ ayoo yïi mə mbi i lògə n̄i iborəkə njoo aa mə yu d̄r̄isə atu ŋgàŋada'a ghu.

28 A lə n̄tsɔ'ɔ ayoo yïi mə mbĩ i lə si lĩ n̄tsa'a mə a ni t̄k̄um aa, tsi'ĩ njoo j̄i mə i si ghu tswé aa, mə yu ta ŋgi'ĩ n̄i njoo j̄i mə i tswe ghu, mbi i lògə n̄i njoo àt̄ndũ àa.

29 La a bə mə kaa mbə n̄u a k̄i'ĩ n̄t̄i yĩ a nsi mi'ĩ Nwĩ ka ŋkwɛɛ.

30 Nwĩgòŋ à lògə m̄ə ghuu ŋghirə n̄i tswé n̄i ànnũ yĩ mɔ'ɔ bu bi Kristo Yesu. Nwĩ a tigə ŋghirə Kristo à bə mĩtsyè mi'inə, n̄tsya a n̄j̄m Kristo, ànnũ yĩ'inə a tsinə a nsi mi'ĩ Nwĩ, a lògə yĩ'inə bi'inə tigə bə bi. A ketə m̄n̄k̄irə mi innũ j̄i bi a nu bi'inə.

31 Tsɔ mə a bə laa aa, ajàŋ mə àŋwà'ànə Nwĩ a swon aa mə, “Mbə n̄u tsu a tɛ'è t̄i kwɛɛ n̄t̄i yĩ, a k̄a ŋkwɛɛ aa mb̄i'ĩ bə ŋgaa Mmà'àmbĩ.”

2

Ntoo mb̄i'ĩ Yesu Kristo yïi mə bi lə ŋkwèèntə yĩ a ati bàŋnə bàŋnə àa

1 Bilĩm mbá nòò wa mə m̄ə lə nzĩ a mbo bù a ŋkè'ènə n̄toò Nwĩ ya mə i lə nlèèntə aa, kaa m̄ə lə ŋkĩ'i mighàà mĩ wè, kə mĩtsyè mi mbi mù lògə ŋkè'ènə ghu bə.

2 Nlon mə m̄ə lə ŋkòŋ mə m̄ə lĩ'inə ŋgòŋ innũ tsim tigə ki swonə tsi'ĩ ànnũ Yesu Kristo yïi mə bi lə ŋkwèèntə yĩ a ati bàŋnə bàŋnə àa.

3 M̄ə lə ntswe a t̄it̄i bù aa tsi'ĩ tsɔ aborikə ayoo, m̄bɔ'ɔ, n̄tsiginə.

4 N̄ighàà na a mbo bù kaa à lə ŋkĩ'i n̄ighàà ni mĩtsyè m̄i mə b̄ə beentə aa bə. A lə mbàŋnə mbə bə n̄ighàà n̄i mə ni lə si d̄i'ĩ mĩda'a mi Azwĩ Nwĩ àa.

5 Ma mùu ajàŋ tá àb̄iint̄i yuu tá à tsuu bə ni mĩtsyè mi bə i yəgitə mbaŋnə yəgitə bə ni mĩdà'à mi Nwĩ.

Mityè mi Nwĩ

⁶ Lâ, bî'i dî'i innù ni mîtsyè a mbo bè bîi mē bi kwe a mûm Azwî Nwî aà ka mē kaa à sî mîtsyè mi mbi mù bē, kē mîtsyè mi bē bîi bi bu'utē mbi yu aà; bîi mē bi tswe nî ñtsyà aà.

⁷ Bî'i dî'i aa mîtsyè mi Nwî mîi mē mi lēontē aa, mē Nwîngōŋ à lē naŋsē nlē tētē ñlon ñigha'a nî'inē aà.

⁸ Kaa ŋgǎŋmbu'utē mbi jù lē wa'à zi tâ à laa atu bo. Bo lē mbaa nzi, boŋ kaa bo lē ŋwa'ǎ a Mmà'àmbi yîi mē à tswe nî ñigha'a aa a ati bàŋnē bàŋnē kweentē.

⁹ A bē aa tsō mē bi ŋwa'anē a mûm àŋwà'ànē Nwî mē, “Annù yîi mē kaa ñu à lēè wa'à yē kē ñyu'u aa, ànnù yîi mē kaa ñu à lēè ŋwà'à mōontē mē mbē a fē'è aa, àa yu yîi mē Nwîngōŋ à tǎntē nlē a mbo bè bîi mē bi kōŋē yi aà.”

¹⁰ Nwîngōŋ à dî'i mē a mbo bî'inē ñtsya a nĵim Azwî Nwî. Nlon mē Azwî Nwî a lòo ŋgōŋ ñnnù tsim, ñlōo, ñlōò nî ñnnù Nwî jîi i naŋsē ntsotē aà.

¹¹ Kaa ñu dàn yîi mē mbē a zi ñnnù jîi mē ŋu wa'atē kaa à si ghu bē ñtsyatē a azwî yi yîi mē a tswe ghu mûm nû aà. A kî mbē ŋgîŋ ŋgîŋ mē kaa mbē ñu tsù kaa mbē wa'ǎ ñmōontē Nwî zi ntsyatē Azwî Nwî.

¹² Kaa bî'inē sî aa àzwî yî fàa mbi kwerē, bî'inē baŋnē ŋkwerē aa bē Azwî yîi mē Nwî à too a mbo bî'inē aa, tâ zi ŋgōŋ ñnnù tsim jîi mē Nwîngōŋ à fa ntēŋē yi'inē ghu aà.

¹³ Tsō mē a bē laa aa, kaa bî'î si annù ma yu aa nî mîghàà mîi mē mîtsyè mi bē dî'i a mbo bî'î aa dî'î. Bî'i dî'î aa nî mîghàà mîi mē Azwî a dî'i a mbo bî'î. Ntō'otē nî ñnnù Azwî a mbo bè bîi mē bi tswe nî Azwî aà.

¹⁴ Nù yîi mē kaa à sî nî Azwî tswē aa, kaa mbē kî'î ñnnù jîi mē Azwî Nwî a fa aa kwerē. Ghu mbo, à nî àjîŋtē annù, kaa mbē a tē'ē kî'î naŋsē nzi. Ghu mbo, à nî àjîŋtē annù. Nlon mē mbē bi kî ñzi ndùu yi, ntsya aa tsi'î a nĵim Azwî.

¹⁵ Nù yîi mē à tswe nî Azwî aa, à zi àjàŋ yîi mē mbē yu kâ ñlentē ñnnù tsim, lâ kaa mbē ñu tsù wa'ǎ ñlentē annù yi bàŋnē ñzi

¹⁶ Aà àjàŋ mē àŋwà'ànē Nwî a swōŋ aa mē,

“Mbē ñmōontē Mmà'àmbi aa a zî wō aa ε?

Mbē, a yi aa a dî'itē wō aa ε?”

Lâ a mbo bî'inē, bî'inē tswe nî ñmōontē Kristo.

3

Ŋgǎŋfà'à Nwî

¹ A nswonɔ̃ annù nîkonɔ̃ a bilîm bâ, kaa mɛ̀ kî wa'ă a mbo bù lô ñghàà aa tsi'î tsɔ̃ mɛ̀ ghàà a mbo bè bî Azwî. Mɛ̀ kî ghàà a mbo bù aa tsi'î tsɔ̃ bè bî fàa mbî, kè tsi'î tsɔ̃ a mbo bônkhə a mûm àbîintî.

² Mɛ̀ kî si nɔ̃ɔ̃sə ghuu aa nî nîbəə, kaa à kî wa'ă mîjî mî tîi bə, ñlonɔ̃ mɛ̀ kaa nî kî burə tî kwe ñkù'ù a nî. I zî ywe'e tsîtsɔ̃nɔ̃, kaa nî burə tî kù'ù.

³ Nlonɔ̃ mɛ̀ nî burə ka kî tswe ntswêntî yùù tsi'î tsɔ̃ bè bî fàa mbî. Ajàn yîi mɛ̀ àghè'ənə bo bî àyɔ̃nɔ̃ a tswe a titîi bù aa, nî burə kî bə aa tsi'î bè bî fàa mbî, àkòrə nîzî yuu a kî m̀bə aa à yî bâ fàa mbî.

⁴ Nî yî tî swûnnə i swonə nî mɛ̀, “Mɛ̀ laa mbə ñû Paul.” Nù yî mɔ̃'ɔ̃ a kîi nswonə nî mɛ̀, “Mɛ̀ nî ñù Apollos,” nî si ghîrə aa tsi'î tsɔ̃ ñumîsɔ̃nɔ̃ aa ɛ?

⁵ Apollos à laa mbə wo aa ɛ? Paul a kî m̀bə wo aa ɛ? Bî'î ghensə mbə aa tsi'î ñgànəfà'ə mɛ̀ bî lɛ ñkwetə a ñghîrə mɛ̀ tâ nî nîñ mîntîi muu a nu Yesu Kristo. Nù nî bî'î a fà'ə aà àfà'ə yîi mɛ̀ Mmà'ambi à fa ghu mbo aà.

⁶ Mɛ̀ lɛ mbwe'e, Apollos a tsûtə, Nwîngonɔ̃ a ghîrə mîjî mya mɛ̀ kwê.

⁷ Nù yîi mɛ̀ a bwe'e aa nî wa yîi mɛ̀ a tsûtə aa, kaa bo sî àyòò tsu bə. Nù yîi mɛ̀ à nî ñû aa, à laa mbə Nwî, ñlonɔ̃ mɛ̀ a ghîrə mîjî mya mî kwê aà.

⁸ Nù yîi mɛ̀ a bwe'e aa, bo bî ñù yîi mɛ̀ a tsûtə aa, bo yu ku'unə. Nwîngonɔ̃ à ka yî kîi twu ñkabə àfà'ə ñù i yonə a ñjîmə àfà'ə yîi mɛ̀ à fà'ə ghu mbo aà.

⁹ Nlonɔ̃ mɛ̀ bî'î laa mbə bə bîi mɛ̀ bî'î fà'a a abo mɔ̃'ɔ̃ bî'î bî Nwî; nî bə ñsòò Nwî, m̀bə ndânwî yîi mɛ̀ bî bɔɔ aà.

¹⁰ Nyonə a nî ìbònɔ̃ Nwî yîi mɛ̀ à fa a mbo mɛ̀ aa, mɛ̀ kî fà'ə aa tsi'î tsɔ̃ ñù yîi mɛ̀ à zi afà'ə yî, ntumə atsəndà, ñù dàn a tigè m̀bɔɔ nda ghu. Tâ ñù ñtsîm yîi mɛ̀ a bɔɔ nda ghu aa tâ à ka ntsyəsə nî yî.

¹¹ Nlonɔ̃ mɛ̀ kaa mbə bî wa'ə atsənda yî dàn bú ntum, ntsyatə ya yîi mɛ̀ bî tɛ'ɛ mɛ̀ ntumə aa, a bə Yesu Kristo aà.

¹² A ñghèɛ a nî ñjoo jîi baa bɔɔ ghu aa, bè bî mɔ̃'ɔ̃ ka yî kî bɔɔ nî àtîi gold, kè nî yî silva, kè nî ñgò'ɔ̃ atîndùù. Tâ bî mɔ̃'ɔ̃ ka m̀bɔɔ nî itî, kè ñkînkà'ə, kè ñgèɛ.

¹³ Bî ka yî yə a ajàn mɛ̀ àfà'ə ñû a tînsə mbə aà, wa ñjwî mɛ̀ Kristo à ka yî fùrə i dî'î aà. Nlonɔ̃ mɛ̀ maa ñjwî, bî ka yî ywe'etə afà'ə ñù tsîm nî mɔ̃'ɔ̃, tâ mɔ̃'ɔ̃ tɔɔ ndî'î ajàn mɛ̀ a tîi mbə aà.

¹⁴ Belə mɛ̀ mɔ̃'ɔ̃ i bə tsuu nda yîi mɛ̀ bî lɛ m̀bɔɔ wa atsənda aa i tòò tâ i wo, bonɔ̃ ñù wa mɛ̀ à bɔɔ aa, à ka kwərə

mĩtsɔ'ɔnə mi ifà'á mi.

¹⁵ Bɛlə mə mɔ'ɔ i tɔɔ nda ya, bɔŋ nù wa mə à bòò aa à ka bwe. Yumbɔŋ à ka baŋnə nyweenə, lá i yweenə aa tsi'ĩ tsò à khě mfè'è aa wa mum mɔ'ɔ.

¹⁶ Nì sɪ zi mə nì laa mbə ndāmà'anwĩ, Azwĩ Nwĩ a tswê nì a mùm nu bù aa ɛ?

¹⁷ Mbê nù tsù a ta ŋgi'i nì ndāmà'anwĩ bɔŋ Nwĩ à ka kii ta ŋgi'i ghu nù. Nlon mə ndāmà'anwĩ i laa aà, bù nì itu mbiinù ghuu, nì nì ndāmà'anwĩ.

¹⁸ Tã nù nìbù ghùù tã tsuu ibiinù yi kɪ bwe'esə. Mbə nù nìbù ghùù a wa'atə mə yu nì nù mĩtsyè nyonə bə nì fìgè yì fàa mbi, a ku'unə mə tã à bəŋ ntigə ajɪŋtə tã nanɔsə tswe nì mĩtsyè.

¹⁹ Nlon mə àyoo yìi mə mbi yù i lògè nì mĩtsyè aa, à nì àjɪŋtə ayoo a nsi mi'i Nwĩ. Aŋwà'ànə Nwĩ a swon mə, "Nwĩŋgɔŋ a ko ŋgàŋ mĩtsyè nyonə aa a nɪm nìlwee yàà."

²⁰ Adìgè aŋwà'ànə Nwĩ yì mɔ'ɔ a kɪ mbù nswon mə, "Mmà'à mbi à zì innù jii mə ŋgàŋmĩtsyè bi wa'atə aà, mə innù jii bi wa'atə aa à nì àdàŋə dāŋə."

²¹ Ma mùu ajāŋ, tã nù tsù à tsuu ntii yi kɪ kwèè mbi'i ŋgaa bə, nlon mə njoò tsim i tswe aa a mbo bù.

²² Paul nì Apollos nì Peta, nì mbi yù, nìtswèntii bo nìwo, nòò tsìtsòŋ kə nòò yìi a zì aa, ma juu innù tsim à nì juu.

²³ Bù, nì tswe aa mbo Kristo, Kristo a tswe a mbo Nwĩ.

4

Ŋgǎŋtoo Kristo

¹ A bɔŋ mə tã nì lògə yi'i tsi'ĩ tsò ŋgǎŋfà'à Kristo jii mə Nwĩ à lèə mə tã bĩ'ĩ ka nìlèntə innù Nwĩ jii mə i lɛ ntswe a alò'òsə aà.

² Annù yìi mə a ku'unə a mbô ŋgàŋafà'à tsò ma wa a ŋghìrə aa à nì mə tã à ka mfa'a a mbo tã àfà'á yì tsi'ĩ nì ntii yi tsimè.

³ A mbo mə à nì tsi'ĩ mũntsirê ànnù mə mbə nì kâ nsa'a nàà, kə mē mbə mbi yù i kâ nsa'a nàà a kòrə. Kaa mēmbon kaa mə sɪ atu ibii nù gha sa'a.

⁴ Ntifi gha i laà, la, kaa i ki'ì dī'ì aa mə mbə bi wa'ă isa'a a nu mē nɪŋə. Nù yìi mə a sa'a nàa laa à bə aa Mmà'àmbi.

⁵ Tsò mə a bə laa aa, tã nì tsuu isa'a nù tsù lɔ tsèrə ti ghə mə nòò à kù'ù. Annù ntsèrə isa'a nù nìlwi'isə a tswe nì nyù'ùtə nòò wa mə Mmà'àmbi à ka yì zì aà, nlon mə à ka yì fi'isə innù alò'òsə jii mə bə lɛ sɪ ghìrə a mùm mfi idigè aa, kii kè'è mināŋ yìi mə bə lɛ ntāŋtə nləə a mùm ntii bo

aà. A ka yi bə aa tsi'i maà nòò mə nù ntsim à ka yĩ kwere miyà a mbo Nwĩ ajàn mə à kù'unə ghu mbo aà.

6 Mə fa ibiinú yi'i Apollos tsó fígè ma ghú aa, nlon ɲgaa yuù, mə tâ nì yəgə annú yĩ mə ɲìghàà nùlà nì nanse nswonə aà, "Nì tsuu kɪ ghìrə i tsyà nì annú yĩ mə bi ɲwa'anə aà;" mbi'i nù nìbù ghùu a ká ɲkwɛɛ ntii yi mbi'i ɲgaa nù mò'ò, mbanɲè ɲka ntsa'a nì yĩ mò'ò.

7 Nù yĩ mə à ghìrə gho mə tâ ò kò'onə ntsya bê bĩ mò'ò aa, à nì wò aa ɛ? Njoò tsim jii mə ò tswe nì ju aa a sì Nwĩ fa aa ɛ? Mbə ò tigè m̀bu aa ɲkwɛɛ ntii gho aa mə akə tsi'i tsó kaa bi sì aa fà fà aa ɛ?

8 Nì lòò aà nswonə mə nì tswè mə nì njoò tsim jii mə nì lòò aa ɛ? Nì tswè mə nì àfù'u tsim aa ɛ? Nì tigè mə mbə bífò, ka mə bĩ'i sì bífò tsítsòn bə aa ɛ? Mə yè'ətə mə bon nì laa tɛ'ɛ mbə bífò tá tâ bĩ'inə ka nsa'a nífò nya bitsimə.

9 A fi tsi'i tsò Nwĩɲgòn à fa aà àdigə nlwĩ'i ɲjìm a mbo bĩ'i ɲgǎɲtoò ji, tsi'i tsó bə bii mə bi tswe nì ɲkwò a nsaanə, tâ mbi ntsim i yə waa, nì baangel, nì bàmisònə.

10 Mbi'i ɲkwi Kristo bĩ'i nì ibèrè, nì bāɲnə mbə ɲgàɲmitsyè a mum Kristo. Bĩ'i bərè, nì bāɲnə ntii. Bi tsa'à nì yi'i mbanə ɲɲenə nì bù.

11 Yi nywe'e tsítsòn, bĩ'i tswe nì ɲjì, ɲjì ɲkĩ i yanə nì yi'i, bĩ'i wɛ'è nì bɪkùrè bitsə'ə. Bi ghòò nì yi'i, bĩ'i tsinə ɲkarə nì idigə idigə,

12 bĩ'i nwugè nì ibii nú yi'i mfa'a nì m̀tì nì mbô mi'i. Bi yi ɲniɲ ndòò a atu bĩ'i, bĩ'i bāɲnə ɲniɲ mbòonə. Bi yi ntì tso'ò akòrə yi'i, bĩ'i tswā ntii yi'i;

13 bi yi mbəgìtə yi'i, bĩ'i kwi'i nì m̀ghàà mĩ bònə. Nyi nywe'e tsítsònə, a mbô mbi, bĩ'i bə aa ntsà'à, ɲjoo jii mə bi mè'è aà.

14 Kaa mə sì ma yú a mbo bù ɲwà'ànə aa mə mə ghìrə tâ àtú yuu dirə bê. Mə bāɲnə ɲwà'ànə aa a ndi'itə bù tsó bòò ba bii mə mə kònə aà.

15 Ka mə nì tswe nì bə bĩ ghà'à ɲgha'a mə bi di'itə nì ghuu tsi'i tsó bə bi Kristo aa, Taà ghùu à naa tsi'i yĩ mò'ò, nlon mə mə tigə mbə aa Taà ghùu yĩ ndānwĩ ntsya a ɲjìm ntoo yĩ ɲsìgìnə ya yĩ mə mə zì nì yu a mbo bù aà.

16 Mə tigè ndi'itə nì ghuu mə tâ nì ka ɲɲe'esə akòrə nizì yā.

17 A bê ɲji'i annú yĩ mə mə too Timoti, mú ghà a ɲjìm Kristo, yĩ mə mə kònə aa, yĩ mə a fà'à a mbo Mmà'àmbi nì ntii yi tsimə aà. A ka zì i wa'atə a mbo bù, binòɲsə bii mə mə yònə a m̀m ntswèntii yà yĩ m̀fi a mum Kristo, bii

mə mə kii ndi'i a mbô ndanwĩ ntsim, a idigə tsim jii mə mə ghèè ghu aà.

¹⁸ Bù bì mɔ'ɔ ɲee nù juu, a bə tsi'ĩ tsó nì wa'atə nì mə kaa mə ka wa'ă ghuu bù ñzi ɲghantə.

¹⁹ Lá Mmà'àmbi, à bə bii boɲ mə ka zĩ għantə ghuu a nì mú àtìi noò. Mè zi boɲ mə ka wa'a aa tsi'i innù jii mə ɲgǎɲee nu mà jù i swon aa i yu'ù, mə ka kii yə mitĩ myaa.

²⁰ Nlon mə kaa ànnù nifò Nwĩ kaa a sì aa annù nighàà nì ntsù bə, a bə aa annù mɪda'a.

²¹ Nì kòɲ mə akə aa ɛ? Nì kòɲ mə mə zi aa bə nì ɲgwàn a mbo bù, kè nì lòò aa mə mə zi nì àkòɲnè nì àbɔnè aa ɛ?

5

Annũ Ajirè a múm ndânwĩ

¹ Bì nanse ɲkè'ènə a mbo mə əjirə a tswe a titii bù, mbə abuu ajirə yii kaa a sì a titii bitizi Nwĩ tɛ'ɛ ntswe aà. Nlon mə, ɲu a lògè nì a ɲkwɛ taà yĩ.

² Nì tərè aa ɛ? A ku'unə aa mə boɲ nì bəɲnè ɲyə'ə aa yə'ə. Tá nì fi'isə a ɲu yii mə a ghìrə ajəɲə annù ma yù aa a titii bù.

³ Ka mə mə sì a titii bù a nì ibii nù għa tswé aa, mə bəɲnə ntswe a titii bù a múm Azwĩ. Mə tsərè mə isa'a ɲu yii mə à ghìrə ajəɲə annù ma yù aa tsi'ĩ tsó mə tswe a titii bù.

⁴ Nòò yii mə nì boontə nì ikũm Mmà'àmbi Yesu yĩ'inə aa, àzwĩ ya a tswé bu bo, nì mɪdà'à mĩ Mmà'àmbi yĩ'inə Yesu Kristo,

⁵ nì fā ɲu ma ghũ a mbo Satan mə tâ à ta ɲgi'i a nì ɲjyǎnú yĩ. Mə mbə àzwĩ yi a yĩ mbəɲnə nyweenə wa ɲjwi Mmà'àmbi lɛ.

⁶ Ajəɲ yii mə nì ɲee nù juu aa kaa a sì ku'unə. Nì sì zi mə, mulii mbè'è àbaa i ghìrə mamù'ù ɲkyá àbaa a kò'ò aa ɛ?

⁷ Nì kɔɔ alwènə mbè'è àbaa yĩ lwèn ya mə à nì innù jĩ bi a titii bù mfi'isə, mə mbə nì laa lɛ. Boɲ nì ka tigə bə tsi'ĩ tsó ɲkyá àbaa yĩ fii yii mə kaa mbè'è àbaa kaa i sì għu tswé. Nòò ikòò Passa yii bi lògè mə Kristo yii mə à nì mú mbɪɲjèrè ikòò Passa yĩ'inə wa mɪmà'à Nwĩ għu aa, à kù'ù mē.

⁸ A boɲ mə tâ bĩ'inə tigə ɲji ikòò ma ghũ, kaa wa'a jì aa bə nì àbaa yii mə tswe nì mbè'è àbaa yĩ ñlwèn ya aa, mə a nì àbĩ'intii bo bi innù jĩ bi aa, bĩ'inə bəɲnə ka ɲji bə nì àbaa yii mə kaa mbè'è àbaa i sì għu tswé, mə nì ñtii yĩ làà bo bi ànnù nĩɲkon ɲa.

⁹ Mè lɛ ɲɲwà'ànə wa múm ɲɲwà'ànə ya mə mə lɛ ntsyàsə a mbo bù aa mə tâ nì tsuu aa bu bi ɲgəɲajirə ki karə.

¹⁰ Kaa mē lē sɪ wə'ə aa ŋgəŋajirə ʒii mə à nɪ bē bi mbi aa, kě bē bii bi ghotə njoo aa, kə bəŋgāmighee, kə ŋgǎŋmii bɪnwɪŋgòŋ bi adəŋdàŋə swonə bē, nlon mə ma mùu ajàŋ a ka dɪ'ɪ mə nɪ ma'atə mbi yù ŋghɛɛ a adigə yi dən.

¹¹ Mē lē mbəŋnə ŋwa'anə a mbo bù aa mə tá nɪ tsuu ki karə aa bú bi ɲù tsù yii mə a twon ibii nú yi mə yu nɪ ndim yɪ'inə, lá ànnú ajirə bo bi ànnú ŋghotə njoo, nɪ ànnú mbii bɪnwɪŋgòŋ bidəŋdàŋə, ànnú nswon ànnú yɪ bi a atu ɲù, nɪ ànnú nno mɪlù'ù mbaanə bo bi ànnú iyərə a tswē ghu nu aà. Tá àjinə yuu bi àjàŋ ɲu ma ya tá à tsuu burə bə bə!

¹² Nlon mə àya a nsa'a bē bi abɛɛ à nɪ àkə aa ɛ? Nɪ tswe aa nɪ nsa'a bē bii mə bi tswe a mùm ndānwɪ.

¹³ Nwɪŋgòŋ a sa'a bē bii mə bi tswe a abɛɛ aà. “Furə nɪ ŋgǎŋabi'intii a titii bù.”

6

Annú nsomsə Mu Kristo nsomsə yɪ mò'ɔ

¹ Mbə ɲù nɪbù a tswe nɪ àbèè bo mu Kristo yɪ mò'ɔ, á ghìrə àkə mə tá à logə isa'a wa ŋghèè nɪ ghu a mbo bē bii ànnú yaa sɪ tsinə, mbəŋnə mmà'atə a ŋghɛɛ nɪ ghù a mbo bē bi Nwɪ tá bi lentə aa ɛ?

² Nɪ sɪ zi mə bē bi Nwɪ ka yɪ sa'a mbi yù aa ɛ? Mbə a bə mə nɪ ka yɪ ki sa'a mbi, bon mbə a tigə ntsya ghuu a nlentə bɔɔ bi innú tsɔ ma bú aa mə akə aa ɛ?

³ Nɪ sɪ zi mə bɪ'inə ka yɪ sa'a bangel aa ɛ? Mbə a bə ma mùu ajàŋ bon nɪ bəŋnə nanse nzi nsà'á innú ʒi fàa mbɪ.

⁴ Mbə ɲàŋ innú tsi'ɪ tsɔ ma ʒya i yi mfɛ'è, nɪ bəŋnə nlogə ŋghèè nɪ ju bə a mbo bē bii mə ndānwɪ tsa'à, mə tá bi lentə aa a ya aa ɛ?

⁵ A bon mə tá àdirətu tswa ghuu. A bə mə kaa ɲù yɪ mò'ɔ à sɪ a titii bù tswe mə à tsyèsə nzi nlentə innú abèè a titii bɔɔ bi Kristo aa ɛ?

⁶ Lá Mu Kristo a bəŋnə logə nɪ Mu Kristo yɪ mò'ɔ ŋghèè nɪ ghu a korə a mbo bɪtɪ bii Nwɪ mə bi ka nsa'a isa'à yɪ.

⁷ Tsi'ɪ ajàŋ mə innú ibèè korə i tswe a titii bù aa, a dɪ'ɪ mə nɪ wò mē. Nɪ sɪ zi mə a bon tə mə mbə ɲù a bəŋnə ŋghirə ibi a nu bù aa ɛ? Nɪ sɪ ki nzi mə a bon tə mə mbə bi bəŋnə ntweɛ bē ɲjòò juu ɲkwɛrə aa ɛ?

⁸ Lá bu bɪmbon, nɪ bəŋnə ŋghirə nɪ ibi, mbəŋnə nɪ njoo bē ɲkwɛrə, bo bii mə à nɪ bɔɔ bi maà buu aà.

⁹ Nɪ sɪ zi mə kaa bē bii ànnú yaa a sɪ tsinə aa kaa bi ka yɪ wə'á ànnú nifò Nwɪ ʒi aa ɛ? Nɪ tsuu ibii nú ghuu ki bwe'esə, ŋgǎŋatsùurə, ŋgǎŋmii bɪnwɪ bidəŋə dənə, kě ŋgǎŋajirə, kə mbəŋnə nlogə mbəŋnə, kě bəŋgyɛ bi nlogə bəŋgyɛ,

¹⁰ kè bànggâmighee, kè bè bii bi ghotə nî ñjoo tsi'i ghòtə ñlœə, kè banômbaanə, kè ñgǎñmbègə bè, bo bànggâmighee, wa kaa bo ka yĩ wa'ă a mum annù ñifò Nwĩ kuù.

¹¹ Bù bĩ mɔ'ɔ lɛ mbə aa maa ajàñə, lâ bi sɪ'i mē ghuu, ñghirə nì tigə bè bi Nwĩ bii bi laà aa, ñghirə annù yuu a tsinè, nì ìkũm Mmà'àmbi Yesu Kristo bo bi a mûm Azwĩ Nwĩ yĩ'inè.

¹² “Mbə mē tse ghirə ñnnù tsimè mē mē kòñ aà.” Lâ kaa ñnnù tsim i si kwetə. “Mbə mē tse ghirə ñnnù tsimè jii mē mē kòñ aà.” Lâ kaa mē ka kɪ'i abù'u a mbô ànnù tsu bē.

¹³ Nù tsù à tse swon mə, “Miji tswe aa a mbô àtò'ò, àtò'ò a kɪ ñtswe aa nlon mijĩ.” ññə, à nî ànnù ññkonə, lâ Nwĩñon à ka yĩ bwesə ma jyaà ñjoò tsimè. A ñghèe a nî ìbiinù gho, kaa i sɪ tswe aa a ñji mǎghàbè ghu. ìbii nù gho i tswe aa a mbo Mmà'àmbi yii mə a sa'a aà.

¹⁴ Nwĩngon à lɛ mbɛ̃nsə Mmà'àmbi yĩ'inə a niwô, à ka yĩ kii bɛ̃nsə yĩ'inə nì mɪdà'ă mɪ.

¹⁵ Nì sɪ zi mē mɪbɪ mɪ nù muu mɪ laa mbə mbèe nu Kristo aa ε? Mē ka lògə mbèe nù Kristo i tigə ghirə tâ i bē mbèe nù àkwàrə aa ε? Kaa ma ya mbə a wa'ă fɛ'è.

¹⁶ Kè nì sɪ zi mē nù yii mē à bòonsə mbɪ nù yĩ bo àkwàrə aa bo yu tigə mbə aa ayoo mɔ'ɔ aa ε? A ajàñ mē àñwà'ànə Nwĩ a swon aa mē, “Bo bya bi baa, nù bânñə wa bo mǎngyè wa, tigə mboonsə mbə nyǎ nu yĩ m̃fùurè.”

¹⁷ Lâ nù yii mē à bòonsə mbɪ nù yĩ bo Mmà'àmbi Kristo aa, bo yu tigə aa Azwĩ yĩ fùurè.

¹⁸ Nì ka ñkhə ñnnù ajirə. ñfǎnsənnù jĩ mɔ'ɔ jii mē nù a ghirə aa, kaa i sɪ aa ìbiinù yĩ mɔontə. Lâ nù yii mē a jĩ mǎghàbè aa, a fǎnsə aa annù a nu mbɪ nù yĩ.

¹⁹ O sɪ zi mē mbɪ nù yò i laa mbə ndâ Azwĩ Nwĩ yii a tswe mûm nu wò, ya yii mē a lo mbo Nwĩ aa ε? Wa kaa ìbii nù gho i sɪ aa mbo wò tswê i tswe aa a mbo Nwĩ.

²⁰ Wa à lɛ nyuu gho aa nì àtindùu, ma mùu ajàñ a kù'unə mē tâ ò ka gha'asə bē Nwĩ nì mbɪ nù yò.

7

Ìbetə ñlon annù niyɔ'ɔ

¹ Tsitson, a ñghèe a nì ñnnù jya mē nì lɛ ññwà'ànə m̃betə gha ghu nlon annù niyɔ'ɔ aa, àkwĩ'i a nì mē, nù à bē tuu mǎngyè kɪ mòontə bon a bonə.

² La a ku'unə mē tâ ñumbânñə ntsim à tswe nì ñgwê yĩ, tâ mǎngyè ntsim à kɪ ntswe nì ñdoò yĩ tǎ kɪ khə ìkwà'ànə jii tswe ñlon annù ajirə aà.

³ A bonj mə tâ nùmbânghè à ka nghirè innù tsim jii mə i ku'unə aa a mbô ngwê yî, tâ ngwê yî à kii nghirè nî innù tsim jii i ku'unə a nghirè a mbo ndoò yî aà.

⁴ Nlonj mə kaa mângyè à sî nî àdà'a a atù ibii nú yî tswê, a bânghè ntswe ndoò yî ntswe ni yu. Kaa nùmbânghè à sî nî àdà'a a atù ibii nú yî tswê, a bânghè ntswe ngwê yî ntswe nî àdà'a ghu nú.

⁵ Tâ nùnibù tâ tsuu nû yî mo'c nî ibii nú yî ki yumə ti ghə mə bo yu biinə mə bo yu ghirè maa ajàn nlonj aa mə bo lòc nlògə nòò ma wa tsà'atè Nwî ghu aà. Maa ajàn, bɛɛ nòò ma wa a tɛya, bo bú nghɛɛ nî mbii nka ntswe fu tsó mângyè bo ndoò, ta wa'a abwarə a mbo Satan lô mfa mə tâ à kwa'anə waa tâ bo wo nlonj mə ka bô sî ntswá ibii nú waa zî aà.

⁶ Mə swonj ma laa a mbii mə nî ghirə, kaa mē sî aa ndi'i a mbo bù fa.

⁷ Nlonj mə a mbo mē, mə yè'ètè mə bonj bù bitsim bə aa tsó mē; lâ nù yî mo'c yî mò'c à tswé aa nî mii mitəghə mii mə Nwî à fà aà; nù yî mò'c a tswê nî àbən yuà nù yî mo'c a bânghè tswé nî àbən yîi.

⁸ Tsîtsògh mē swonj yuà ànnù aa a mbo bē bii mə bi sî yò'c aà, bo bi a mbo bikwî'i, mə a bonj mə tâ bo tswé tsi'i bobo, tsi'i tsó mē.

⁹ Lâ mbə nù nî bù tuu ntswá ibiinú yî zi, a yò'c, a bonj mə tâ à yò'c, ntsyatə a ajàn mə à ka tswé ti yò'c, i bânghè ki lòò.

¹⁰ A mbo bē bii mə bi yò'c aa, mē fâ ndi'i yîi kaa i sî aa yà bə, nlo aa bə a mbo Mmà'àmbi aa mə, tâ mângyè tsuu ndoò yî lô mà'atè,

¹¹ lâ mbə a ma'atə yî, a tigè ntswe tsi'i yù, kə a bú mbii nzî bo yu mǎnsə ìsa'a waa yu. Tâ nùmbânghè à tsee ngwê yî kii lò tuu.

¹² A bô àbùgè bē, mē swonj ànnù yîi mə kaa a sî bē Mmà'àmbi swonə aa mə: Mbə mu Kristo yî mbânghè a tswé nî mângyè yîi mə kaa à sî Mmà'àmbi bii, la nkhòghè nî mbu nka ntswe bo yu, a tsee yî lò tuu.

¹³ Mbə mângyè a ki ntswe nî ndoò yîi mə kaa à sî Nwî bii, la nkhòghè nî mə yu ka bu tswé bo yu, a tsee yî ki tuu.

¹⁴ Nlonj mə ndoo wa mə à sî Kristo bii aa Nwî à tigə mbii yî tsi'i tsó nù yî, nyonj aa a njim ngwê yî wá. Mângyè wa mə à sî Kristo bii, Nwî a kî mbii yî tsi'i tsó nù yî, ntsya aa njim ndoò yî wa mə à nî mu Kristo aà. Nlonj mə a laa tuu ma mùu ajàn bə, bonj kaa bɔɔ buu ka wa'ǎ bɔɔ bii mə bə laa bə. Lâ Nwî à bii waa a tsó bɔɔ bii bi laa aà.

¹⁵ Lâ ndoo wa, kə mângyè wa mə à sî Nwî bii aa, a ka nlɔɔ ntuu ngwê yî kə ndoò yî, tâ mu Kristo wa a bii. Maa ajàn kaa ayoo a wa'ǎ mu Kristo yî mbânghè kə yî mângyè

kwerè, à tse ghìrè annù yïi mē a ku'unə ghu mbo aà, ñlon mē Nwĩ à twoṇə yi'inə aa mē tâ bĩ'inə tswe nĩ m̀b̀òòn̄.

¹⁶ Wò mu Kristo yĩ m̀aṅgyè, ò zĩ aa fə mē mbə Nwĩ a wa'ă ñjĩm wò tsyá ñyweensə a ndoò ghò aa ε? Wò, ñdoò, ò zĩ aa fə mē mbə Nwĩ a wa'ă ñjĩm wò tsyá ñyweensə ṅgwê ghò aa ε?

Nĩ ka nstwe ntswênt̄i yùù ñyṇ aa ajàṇ yïi mē Nwĩ à twòṇə ghu aà

¹⁷ Tā ṇù yĩ m̀o'ɔ yĩ m̀o'ɔ ka nstwe ntswênt̄i yĩ ñyṇ nĩ ànnù yïi mē Mmà'àmbi à fa ghu mbo ṅki twoṇ yi ghu aà. Ma yũ à nĩ ñdĩ'i yïi mē mē fa a mbo ñdanwĩ tsi'ĩ tsimè aà.

¹⁸ Mbə a bə mē Nwĩ à le si twoṇə gho aa le boṇ bi ñètè mē gho, ò tsee ki lòo ñlò'òsə àlènsə ma yā. Kè mbə a bə mē Nwĩ à le si twoṇə nĩ gho aa, kaa bi wa'ă gho ñètè, ò tsee ki lòo mē bi ñetə ghò.

¹⁹ Nlon mē, kè bi ñètè ṇũ, kè bi wa'ă yi ñetè, bəə boṇ ma ya à nĩ tsi'ĩ ànnù dāṇè dāṇè. Annù yïi mē a tswe ghu aa a nĩ ṇka yu'unə ndĩ'i Nwĩ.

²⁰ Tā ṇù ñtsim à tswe tsi'ĩ ajàṇ yïi mē à le mbə a noò yïi mē Nwĩ à le ntwoṇ yi aà.

²¹ Nwĩ à le si twoṇə nĩ gho ò bə aa àbù'ù aa ε? Tsèè gho ki kwε'ε. Lā mbə ò zi àjàṇ yïi mē mbə ò fε'è wa ndābù'ù, ò fε'è.

²² Nlon mē àbù'ù yïi mē Mmà'àmbi à twòṇ mē yi aa, à bə aa ṇù yïi mē kaa à si a ndābù'ù tswē a mbo Mmà'àmbi. A ṅgĩṇ ṅgĩṇ, ṇù yïi mē kaa à s̄ abù'ù bə, Mmà'àmbi a twoṇə yi aa, à bə aa àbù'ù Kristo.

²³ Wa Nwĩ à leè m̄baa ṇyuu ghuu nĩ àt̄indùù. Maa ajàṇ tâ nĩ tsuu abù'ù ṇm̄sòṇ bú bə.

²⁴ B̀òò bi maà, tâ ṇù ñtsim à tswe bo Nwĩ a nĩ àd̄igə yïi mē à le nstwe ghu a noò yïi mē à le ntwoṇə yi ghu aà.

İbetə ñlon bē b̄i mē bi s̄i yɔ'ɔ aa bo bi b̄ikw̄'ĩ bi b̄aṅgyè

²⁵ Ts̄itsòṇ, a ṅghèe a nĩ annù bē b̄i mē bi s̄i yɔ'ɔ aa, kaa mē s̄i nĩ ñdĩ'i yïi mē ì lo a mbo Mmà'àmbi aa tswē a mfa a mbo bo, lâ mē fa am̀ònt̄ē ya a mbo bo, tsi'ĩ tsò ṇù yïi mē, a ñjĩm ṅko m̄l̄ṇṇə Nwĩ, bi tse bii annù yïi mē a swṇ aà.

²⁶ Nlon ṅgĩ'i yïi mē ì tswe ts̄itsòṇ aa, mē m̀ònt̄ē mē a boṇ aa mē tâ ṇù à tswe ti yɔ'ò.

²⁷ O tswe nĩ m̀aṅgyè aa ε? Tsee ki lòo mē o tuu yi. O s̄i nĩ m̀aṅgyè tswē aa ε? O tsee ki lòo m̀aṅgyè a nyɔ'ò.

²⁸ Lā mbə ò yɔ'ɔ boṇ kaa ò si aa annù yĩ bi ghìrè. Kè mbə m̀m̀aṅgyè a ki nyɔ'ɔ boṇ kaa à si aa annù yĩ bi ghìrè. Lā bē b̄i mē bi yɔ'ɔ a aa bi tswe nĩ ṅgĩ'ĩ ñlon ñnnũ mbi jù. Mè lòo nĩ mē tâ nĩ tsuu a nĩ ma yaà ṅgĩ'i kuu.

29 Bɔɔ bi maà, ànnù yïi mə swon aa a bə aa mə, nòò wa à ghù'ùtə mə ntigə tsi'í abô. A ku'unə mə, nloginə tsítsòn, tâ bə bïi mə bi yɔ'ɔ aa, tâ bi tigə ntswe tsi'í tsǒ kaa bo sɪ nɪ bəngyè tswê,

30 Tâ bə bïi mə bo yè'è aa, tâ bo tswe tsi'í tsǒ bə bïi mə kaa bo sɪ yè'è aà. Tâ bə bïi mə bi doritə aa, tâ bo tswe tsi'í tsǒ bə bïi ka bo sɪ doritə. Tâ bə bïi mə bi yuu njoo aa, tâ bo tswe tsi'í tsǒ bə bïi mə kaa bo sɪ nɪ njoo tswê.

31 Tâ bə bïi mə bi tswe nɪ njoo mbi jù mfa'a nɪ ju aa tâ bo tigə nghirə tsi'í tsǒ kaa bo sɪ nɪ ànnù ghu tswê. Nlon mə mbi yù, a ajàn yïi mə i tswe tsítsòn aa, i tsyà nii aà tsyà.

32 Mə lòò mə tâ nɪ tsee innù kɪ wa'a. Nù yïi mə à sɪ yɔ'ɔ aa, tâ à ka wa'atə bə ajàn mə mbə yu kâ mfa'a afà'a Mmà'àmbi nka nlɔɔ nɪ mǎnjɪ yïi mə yu ka kɪ ghìrə Mmà'àmbi à ka ndoritə ghu aà.

33 Nù yïi mə à yò'ò aa, a wa'a aà innù jɪ fàa mbɪ. Nlon mə a lòò aà nka nghìrə innù jɪi mə i ka ghìrə tâ ngwê yɪ doritə aà.

34 Maa ajàn, a tigè ntəə a titì. Màngyè yïi mə à sɪ yɔ'ɔ aa, kè mǎngdò mǎngyè, a wa'atə aa bə ajàn yïi mbə yu ghìrə innu Mmà'àmbɪ, nlɔɔ nɪ ajàn yïi mə mbə yu ləè ibɪnù yɪ bo bi àzwɪ yɪ a laà. Lâ mǎngyè yïi à yò'ò aa, a wa'atə aa bə innù jɪ fàa mbɪ, nlɔɔ nɪ ajàn yïi mə mbə yu ghìrə ndoò yɪ a ka ndoritə aà.

35 Ma swon innù jù tsim aa a nkwetə bù ghu. Kaa mə sɪ lòò aa nɪ'i nkyà nniɲə ghuu ghu. Mə lòò aa bə mə tâ nɪ ka nghìrə annù yïi mə a ku'unə aa tǎ tigə zi a ajànə mbə nɪ fa mibɪ mɪ nú mùu mitsim a mfà'à ìfà'a Nwɪ nɪ mǎntì muu mitsimə.

36 Nghɛɛ nɪ nù yïi mə à kòsə mə ngwê yɪ aa, mbə a yə mə kaa yu sɪ annù yïi mə a ku'unə a mbo mumàngyè wa bù nghìrə, kə nyə mə yu lòò si'i, a bôn mə tâ bo yɔ'ɔ tsǒ mə à lɛ nte'ɛ wa'atə aà. A bə ghìrə ma mùu ajàn bon kaa à sɪ aa annù yɪ bi ghìrə.

37 Lâ mbə nù a ka'a mə kaa yu ka wa'à yɔ'ɔ, tɪ ghě mə bi gaansə yɪ aa gǎansə, lê à kɪ mə nka'a mə yu ka kɪ tswa ibɪnù yɪ, a ghɛɛ nɪ mbɪ tsee mǎmàngyè mòontə, nɪzi mə yu ghìrə aa annù yɪ sigìnə.

38 Maa ajàn, nù yïi mə à yò'ò aa, à ghìrə ànnù yɪ sigìnə, lâ nù yïi kaa à sɪ yɔ'ɔ a aa ghìrə aa ànnù yïi mə a bon ntsyàtə aà.

39 Màngyè nɪyɔ'ɔ à lwɪ'i tsǒ mǎngyè nɪyɔ'ɔ aa a nɪ nòò yïi mə ndoò yɪ à tswe ntì aà. Lâ mbə ndoò yɪ wa a kwo, bon mbə a yɔ'ò nù yɪ dàn yïi mə à kòɲə aa, mə mbə a bə mu Kristo.

40 Lâ a nî à yaà àmòòntè, à bə tsuu bú yɔ'ɔ boŋ à ka ki doritə tsyàtə. Mə kî mbii mə Azwi Nwĩ a tswe a mûm ntii mə.

8

Abetə ñloŋ miji mii mə bi mà'à bînwĩ ghu aa

1 Tĩtsòŋ, ñghɛɛ ni miji mii mə bi mà'à bînwĩ ghu aa, bĩ'inè zi tsi'ĩ siginè mə, “Bĩ'inè bitsim zĩ innu,” tsi'ĩ a ajàn mə nì swòŋə aa, “Nzĩ ànnu a ghìrè nù a ɲeè nì nù,” lâ a bânɲə mbə akòŋnè mə a ghìrè a kwê.

2 Mbə nù tsu a mɔɔntə mə yu zi ànnu tsu, boŋ kaa à burə tì zi ɲkù'unè a ajàn yĩ mə boŋ à zi aa.

3 Lâ mbə nù a kɔŋə Nwĩ, boŋ Nwĩ à zi ɲu ma wâ.

4 Ñghɛɛ nî ànnnũ nji miji mii mə bi mà'a bînwĩ ghu aa, “bĩ'inè zi mə bînwĩ mə bú laa mbə mĩkobə kaa wa'à nì n̄tswèntĩ tswê,” ɲkĩ nzi mə, “Nwĩŋgòŋ à bə aa tsi'ĩ yu yigə.”

5 Njoo jĩ mɔ'ɔ i tswe ghu bi twonè nì bînwĩ a aburə kə a nsyê, “bînwĩ” mə bú bo bi “bimmà'àmbi” bi tswe ghu a nòò nòò,

6 lâ a mbo bĩ'inè, bĩ'inè zi mə Nwĩŋgòŋ à tswe ghu aa tsi'ĩ yĩ m̄fùùrè, mbə Taà yĩ'inè, yĩ mə à n̄aŋsə njoò tsim, ɲkĩ mbə yu yĩ mə bĩ'inè tswe n̄tswèntĩ yĩ'inè ñloŋ ɲgaà yĩ aa. Mmà'àmbi á k̄ɲ mbə aa yĩ m̄fùùrè, mbə Yesu Kristo, yĩ mə Nwĩ à lɛ n̄aŋsə njoò tsim n̄tsya ghu nu, bĩ'inè k̄i n̄tswe nì n̄tswèntĩ yĩ'inè n̄tsya aa ghu nù aa.

7 Lâ kaa s̄i b̄ə bitsim b̄ə mə bi zi ma yaà ànnu. Bè bĩ mɔ'ɔ bi tswe ghu bii mə bi m̄ir̄inè m̄ə nì b̄inwĩŋgòŋ bi d̄aŋè d̄aŋè, ɲjĩ nì m̄iji mà m̄ú tsi'ĩ tsò m̄ii mə bi n̄aŋsə mà'à aa b̄inwĩŋgòŋ bi d̄aŋè d̄aŋè ma bú ghu. Ajàn mə bo mòòntə mə bi ghìrè aa annu yĩ mə kaa a s̄i ku'unè, nji aa, m̄int̄i myaa m̄ii mi b̄orə aa, mi tigè n̄sa'a n̄i waa.

8 Kaa m̄iji s̄i ghìrè mə tá Nwĩ à beentə yi'inè. Mbə bĩ'inè tsuu jĩ, kaa bĩ'inè wa'ă ayòò tsu bwê. Bɛɛ bĩ'inè jĩ jĩ, kaa a wa'ă yi'inè n̄i ànnũ tsu kwetè.

9 M̄andoò ànnu yĩ mə à tswe ghu aa, à b̄aŋnə mbə aa mə tá ajàn yĩ mə ò zi mə k̄ə ò jĩ k̄ə ò tswe t̄i jĩ kaa à s̄i annu tsu kwetə aa, tá à tsuu ɲgò'ò n̄tumê àkòrè a mbo b̄il̄im bo b̄ii mə m̄int̄i myaa b̄orə aa b̄ə.

10 Nloŋ mə mbə nù à yê gho, wò yĩ mə ò zi annu aa, ò jĩ nì a adigə yii mə bi mà'à bînwĩ ghu aa, boŋ à ka wa'à mòòntè mə o ghìrə aa annu yĩ siginè, ɲkĩ ntigə nji n̄i yĩ ɲgaa yumbɔŋ, mə mbə àb̄iint̄i yĩ a b̄orə aa ɛ?

¹¹ Nyonə nî ànnù yîi mə ò zi, nghìrè, mumaà ghò yîi mə àbîintîi yi a bɔrə a yə, mfigìnè aa, yu wa yîi mə Kristo à lɛ ɲkwo nlon ɲkwitû yi aa, ò bànɲnə nzwitə yi aa bɛ zwitè.

¹² Ma la a bə mə, mbə ò ghirə ndîm ghò a wô, ò zwitè ntîi yi, nlon mə à bɔrə aa, bon ò fànsə annù aa a mbo Kristo.

¹³ Ma mùu ajàn, mbə annù mîjî a bə ayoo yîi mə mumaà à ka tsyà ghu wô, bon kaa mə ka yî wa'ă mbà bú ɲkurə, mbi'î mè ghirə mumaà ghà a wô.

9

Njoo jii mə i ku'unə a mbo ɲgàɲntoo Kristo àà

¹ Mè sî ɲû yîi mə mè təə nî àtû ya bə aa ɛ? Mè sî ɲgàɲntoo Yesu bə aa ɛ? Mè kî laa ɲkî'i Yesu Krito Mmà'àmbî yî'inè yə aa ɛ? Nî si abo afà'ă ya a mûm Mmà'àmbi bə aa ɛ?

² Mbə bə bî mɔ'ɔ ka nswonə ni mə mè sî ɲgàɲntoo Kristo bə, bon a mbo bù, mè nî ɲgàɲntoo Kristo. Nlon mə nî laa mbə àlènsə ya a ndî'i mə mè nî ɲgàɲntoo Kristo

³ A nî nìghàà nîi mə mə swon a mfi'i ɲlèè gha a mbo bə bîi mə bi betə nî gha nî nìghàà aa nuà:

⁴ A si a bwarə yi'i a ɲkwərə mîjî mi'i bo bì mîlù'û mi'i a mbo bù bə aa ɛ?

⁵ A si abwarə yi'i a nlogə bəngyê bi'i mə bi'ibo ka nzinə tsi'î tso ɲgàɲntoo Kristo jî mɔ'ɔ bo bì bɔɔ bi ma bì Mmà'àmbi nî Peta bə aa ɛ?

⁶ Kè nî wà'atə mə à nî tsi'î Barnabas nî mè mə bî'iyu tswe nî ɲka mfà'a mî'i yu mîjî aa ɛ?

⁷ A nî ghuu sɔgyè mə mbə a kâ mfa'a mbù ntwu nî yi yu mbon aa ɛ? A nî wò mə mbə a bɛ àkò mîlù'û kaa wa'à nî mîntà mî itî mîlù'û mya ka ɲkya ɲjî aa ɛ? A nî wò mə mbə a ka ntsee naà kaa wa'à nî mîlikè naà wa ka nno aa ɛ?

⁸ Mə swonə ma mùu ajàn aa nî àdà'ă ɲûmîsòn aa ɛ? Nòɲsə à laa wa'ă maa ajàn kî nswon aa ɛ?

⁹ Nlon mə bi ɲwa'anə a nî nòɲsə Moses mə, “Nî tsuu ntsû mbɔɲ kwərə a noò yîi mə i ɲɲ ansaɲ mfarə aà.” Kaa Nwî à sî ma nuu nìghàà ghaà aa nlon tsi'î mbòɲè.

¹⁰ A sî ma nuu nìghàà ghaà aa nlon aa ɲgaà yî'î aa ɛ? Bi lɛ ɲɲwà'anə ma nuu nìghàà nlon aa ɲgaà yî'î. Nlon mə ɲù yîi a ligə mîjî aa, bo bî ɲù yîi a fù'ù mîjî aa, a fà'ă aa ɲwa'atə nî mə yu tswe nî ntswe nî mîi mîjî myá.

¹¹ Bî'î bə mē mîjî mî Azwî a titî bù, mbə bî'î ka mbetə njoo mbi a mbo bù a dî'î mə bî'î betə si'î aa ɛ?

¹² Mbə bə bî mɔ'ɔ tswe nî àbwarə a mbetə a mbo bù bon bî'î sî nî àbwarə tswê ntsya waa aa ɛ? Lâ, kaa bî'î kî wa'à

ma yuù àbwarè lògè. Bĩ'ĩ kì sì bàṅnè mbii innù tsim a nyè mē kaa mbè bĩ'ĩ wa'ǎ ati taansè a mǎnjĩ ntòò Kristo.

13 Nì sì zì mē bē bii mē bi fà'à a ndàmà'anwĩ aa bi tswe nì mǎjĩ myaa aa ghu aa ε? Bē bii mē bi kii mfa'a nì a nìkentè nì mǎ'ò nì mǎ'anwĩ bi kii ñjĩ aa njoo mmà'anwĩ.

14 A kì mbè a ṅgĩ ṅgĩ a ajàn mē Mmà'àmbi à swon mē, bē bii bi sèensè ntoo yĩ ñsigìnè ya aa, mǎjĩ myaa mī tswe nì ñka mfè'ε aa ghu.

15 Lā kaa mē lē ṅkĩ'ĩ abwarè mǎ yú yĩ tsu lògè. Kaa mē sì aṅwà'ànè yú kii ṅwa'anè aa mē mē lǎntè njoo ghu, ñlon mē, mbòṅ mē kwo, ntsyatè ajàn mē mbè ñù a kwerè ànnù yii mē mē tērè ghu aà.

16 Kaa mē sì nĩ àdà'à a ka ṅkwèè ñtìi gha nlon mē mē swon ntoo yĩ ñsigìnè ya aa tswé. A nĩ ànnù yii mē mē tswe nĩ ñka ṅghirè. ṅgĩ'ĩ yĩ ñswèrè ì ka kuu a nu mē mē mbè mē tsuu ntoo yĩ ñsigìnè ya kì swonjè.

17 aMbè mē ka mfa'a ma mùu ajàn aa nì ñkòṅjè yà bon mē tswe nì mǎtsò'òṅè mī ifà'à. Bε mē tuu aa nì ñkòṅjè yà kì fà'à bon à nì ifà'à mē Nwĩ à fa a mbo mē.

18 Mǎtsò'òṅè mī ifà'à ma mī tigè mbè aa akè aa ε? Tsi'ĩ mē mē ka nswonjè nĩ ànnù Nwĩ ṅghirè nì mē tâ ntòò yĩ ñsigìnè ya tâ ì bē ayoo tĩ ñdùù. Kaa ṅkĩ'ĩ kà ñligìnè kwerè nĩ àbwarè yā.

19 Mē laa mbè ñù mē mē tǎ nĩ àtú yā, kaa mē sǐ abù'ù ñù bē. La mē bàṅnè ṅghirè ibiñù gha nĩ abù'ù ñù ñtsim, mē mbè mē nanjè swunjtè bē bĩ ghà'àtè bi zĩ a mbo Kristo lē.

20 Mē yi tì fà'à bi'ĩ bì bàYuda aa, mē tswé tsi'ĩ tsǒ ñù bàYudà, mē mbè mē swunjtè waa bi zĩ Kristo lē? Ka mē mēbonjè mē sì nĩ ñka yon nòṅsè Moses tswe aa, mē tswé tsi'ĩ tsǒ mē yònjè, a noò yii mē mē tswe bi'ĩ bì bē bii mē bi yònjè ma waa nòṅsè aa ta swunjtè waa.

21 A kì mbè ṅgĩ ṅgĩ mē noò yii mē mē tswe bi'ĩ bē bii bi sì nòṅsè yonjè aa, mē kii ñtswe tsi'ĩ tsǒ bo, kaa ṅkĩ'ĩ nì nòṅsè yonjè mē mbè mē kì ñswunjtè waa mfa a mbo Kristo lē. Kaa mē sì swon aa mē mē sì nòṅsè Nwĩ yu'unè. Mē nanjè tswe aa a jĩ'ĩ mǐkòrè nòṅsè Kristo.

22 A mbo bē bii mē bi bǎrè aa, mē kì mbǎrè mē mē swunjtè waa. Mē tigè mbii nĩ innù tsim ñlon ṅkwitù bē bĩtsim, mē mbè mē ghìrè innù tsim a nyweensè waa bĩ mǎ'ò lē.

23 Innù tsim jii kē mē ghìrè aa, mē ghìrè aa nlon ṅkwitu ntoo yĩ ñsigìnè ya mē mbè mē tswe nì mbò'òṅè yii mē ì tswe ghu aa lē.

²⁴ Nì sɪ zi mɛ bi yi ghɛɛ a adigɛ nikhɛ ɲka ɲkhɛ aa a ghɪrɛ ɲji aa tsi'ɪ ɲu yi mɛfùurɛ aa ɛ? A ku'unɛ mɛ tã nì ka ɲkhɛ nì mǎnjɪ yɪ mɛ nì ka ji.

²⁵ ɲu ntsim yɪ mɛ a ghɛɛ nikhɛ aa, a tswa ibɪnɪ yɪ nì ɲgɔɲ innu tsimɛ, mɪmɪrisɛ nì ibɪnɪ yɪ nì mǎnjɪ ma ghú aa mɛ yu kwɛrɛ aa miyàrinɛ mi ɲgù'ù mɪ mɛ tɪyà nɪ aà tɪyà. Lã a mbo bi'inɛ, bi'inɛ tswe nì ɲghirɛ maa ajàn a ɲkwɛrɛ mɪ mɛ tswe nɪnkon aà.

²⁶ Aã ànnu yɪ mɛ kaa mɛ si aa adàn dǎnɛ bu'usɛ ɲkhɛ, kaa ɲkɪ'ɪ kɪ mɛfu aà mɛfɛ'ɛ.

²⁷ Mɛ fùu ibɪnɪ gha, ntswa nyigɛ, mɛ mbɛ mɛ wa'a ka nswonɛ nì ànnu Nwɪ a mbo bǎdàn, nyi bǎnɛ n̄saa miyàrinɛ mi ɲgu'u myâ.

10

Awà'àsɛ ɲlon ɲgha'asɛ mɪn̄kobɛ

¹ Bɪlɪm bâ, mɛ lòɔ mɛ tã nì zi mɛ, bi'ta bi bi'ta bi'inɛ bi le si yonɛ mbà'à ya i kusɛ waa bo kɪ n̄too ɲkɪ miyaa yɪ Bagitɛ wã.

² Mbɛ yɪ mɛ bo le si yu'unɛ nì Moses, ɲyonɛ nì mbà'à ya ɲkɪ too ɲkɪ miyaa wa aa, a tigɛ mbɛ aa ɲkɪ yɪ mɛ bi le mbòonsɛ ɲkwɛrɛ tã tigɛ tswe a ɲji'ɪ mɪkòrɛ Moses.

³ Bo bi tsim bi le ɲji mɪji mɪ Azwɪ;

⁴ ɲkɪ nno ɲkɪ Azwɪ, ɲlon mɛ ɲkɪ wa yɪ mɛ bi le nno aa, i le mɛfɛ'ɛ aa nì ɲgò'ò Azwɪ yɪ mɛ i le si yonɛ waa laà, mbɛ Kristo aà.

⁵ Ka mɛ a le mbɛ ma laa aa, bo bi ghà'àtɛ le ɲghirɛ innu jɪ mɛ kaa Nwɪn̄gɔɲ à le wa'à ghu doritɛ; a bɛ ɲji'ɪ ànnu yɪ mɛ bo bi ghà'àtɛ le ɲkwokɛ nja'anɛ a nta'a mɪwɛɛ mɪwɛɛ aà.

⁶ Innu majû i wà'àsɛ nì yi'inɛ aa mɛ tã bi'inɛ tsuu kɪ yɛ'ètɛ a ɲghirɛ ibi tsɔ mɛ bo le ɲghirɛ aà.

⁷ Nì tsuu mɪn̄kobɛ kɪ mɪ tsɔ mɛ bo bi mɔ'ɔ le si mɪ aà; ɲlon mɛ bi laa ɲwà'ànɛ a m̄m̄ àɲwà'ànɛ Nwɪ mɛ, “Bɛ byà le ntswe nsyɛ a ɲji ɲkɪ no, m̄biinɛ ntigɛ mbenɛ.”

⁸ Bi'inɛ tsuu mibɪ mɪ nù mɪ'inɛ nì àtsùurɛ fa, tsɔ mɛ bo bi mɔ'ɔ le ɲghirɛ, n̄duu waa, n̄tsù'ù m̄ghum mɪ mbaa ntsò tarɛ bi wò a ɲwi yɪ mɛfùurɛ ɲkwokɛ aà.

⁹ Bi'inɛ tsuu a Mmà'àmbi i kwà'ànɛ, tsɔ mɛ bo bi mɔ'ɔ le ɲkwà'ànɛ yɪ, a too no i zwitɛ waa aà.

¹⁰ Nì tsuu kɪ nurikɛ kɛ kɛ ghààntɛ tsi'ɪ tsɔ ajànɛ mɛ bo bi mɔ'ɔ le ɲghirɛ, Nwɪ a too Angel Nìwo wa, a zɪ n̄zwitɛ waa aà.

11 Innù ma jû i le mfè'è a nu bo aa a ηwà'àsə àbùgè bē, bi kî ηwà'ànə aa a ndi'itə yi'inə. Nlon mə bî'inə tswe aa a noò yîi mə nòò ñlwi'î mîbî à kà mē aa ηkoontə aà.

12 Mbə yîi mə a bə ma mùu ajàn aa, a ku'unə mə tâ ηù yîi mə a mòontə mə yu təə aa, tâ ka ntsyəsə mbî'î a lô ηwo.

13 Kaa àkwà'ànə yî tsu a burə tî a mbo bù tî zî yîi mə kaa a lèè wa'ă a mbo bē bî m'ɔ ghèè, Nwîngòη a lèè nî ηkà'ă yî, kaa mbə a wa'ă mà'atə mə tâ àkwà'ànə à kuu a nu bù yîi mə a tsyatə mîti muu. Lâ a nî akwà'ànə yîi mə i zî a nu bù aa, a kîi mfa nî mînjî yîi mə nî ka khè ghu aà, tă tâ nî zî mînjî yîi mə mbə nî tswâ ñti ghuu ghu.

14 Ma mùu ajàn mbâ bilîm bâ bîi mə mè kòηə aa, nî ka ηkhə a ηka mmii mîkobè.

15 Mə ghàà a mbo bù aa tsi'î tsǒ bē bîi mə bi tswe nî mîtsyè; mbə nî tse kyesə atû yuu nî ànnù yîi mə mə swon aa sigìnə.

16 Ndòη m̀bɔ̀ɔ̀nə ya yîi mə bî'inə no mfa nî m̀bî'ikə a mbo Nwî aa, i si aa yi'inə a mûm àləə Kristo boonse aa ε? Abaa ya yîi mə bî'inə kîi mbatə aa, a si aa yî'inə kîi mboonse a nî m̀bî̀nũ Kristo aa ε?

17 Tsǒ mə abaa ya a nî tsi'î yî fùùrè, bî'inə bîi mə bi gha'atə ηkurə nî abaa ya yî fùùrè aa, bi tigə aa m̀bî̀nu yî m̀fùùrè.

18 Nî wa'atə baIsrael, tsǒ mə bo le si fa nî ηjoo mmà'ă nî Nwî ghu ηkîi nî nî ηjoo ma jya jî m'ɔ aa, ηjoo mà jû i le wa'ă nî waa aa boonsə boonsə a mûm ànnù Nwî aa ε?

19 Mə swonə ma yû ànnù, ñswon aa mə akə aa ε? Mə mîji mîi mə bi mà'ă mîηkobə ghu aa à nî àyoò tsu aa ε? Kè fîηkobə fîi mə bi mîi aa, à kî mbə ayoò tsu aa ε?

20 Njan! Annù yîi mə mə swon aa, à nî mə, bi yi mfa njoo jù a mbo mîηkobə, bi fa aa a mbo bìdemon, kaa bi si aa a mbo Nwî fa. Kaa mə si lòò mə tâ bu bìdemon boonse ànnù.

21 Kaa mbə nî wa'ă kà no nî ndòη Mmà'ambi ηkîi nno nî ndòη bìdemon. Kaa mbə nî wa'ă ka nî nî a atetə Mmà'ambi ηkîi nî nî a atetə bìdemon.

22 Bî'inə ka twebə a aghè'ənə ntòη Mmà'ambi aa ε? Bî'inə m̀ɔ̀ontə mə bî'inə tiî ntsyà yi aa ε?

23 “Mbə ɔ tse ghîrè ñnnù tsîmè,” lâ kaa à si ñnnù tsîm jîi mə o ghîrè aa, mə mbə i kwetè ηù bē. “Mbə ɔ tse ghîrè ñnnù tsîm,” la kaa si ñnnù tsîm jîi mə o ghîrè aa mə mbə ghîrè ɔ kwe ntînsə a mum Mmà'ambi bē.

24 Tâ ηù yî mò'ɔ yî mò'ɔ tsuu tsi'î ànnù yîi mə a bònə nîi aa kî lòò, m̀baɲnə ηka nɔ̀ɔ̀ bə ñnnù jîi mə i ka kwetə ndîm yî aà.

25 Ji nĩ miji bo bì mbà yĩi mē bi fèè a mitaa, ntsuu ibetē jĩi mē i ka kĩ ghìrē tâ mĩntĩ muu ka ns sa'a nĩ ghuu aa kĩ betē.

26 Nlonj mē, “Mbĩ yu ntsĩm bo bì njoò tsĩm jĩi i tswe ghu aa, à nĩ jĩ Mmà'ambĩ.”

27 Mbē nũ yĩi mē à si mu Kristo bē, mbē a twoŋə ghuu a nda yu mē tâ nĩ zi nji, nĩ biĩ nghɛɛ, nĩ ji àyoo yĩi mē à fa a mbo bù aa, ntsuu ibetē jĩi mē mbē i ghìrē mĩntĩ muu kã ñsa'a ghuu aa kĩ betē.

28 La mbē nũ a swonj a mbo bù mē, “Miji muà, à nĩ miji mĩi mē bi ma'a aa bĩnwĩ ghu,” nĩ tsuu ji, nlonj ŋkwitu nũ wa yĩi mē à swonj a mbo bù aà; nlonj mē mbē a ghìrē ñtĩi nũ i sa'à yĩ.

29 Kaa mē si aa a mĩntĩ muu swonj, mē bàŋnē ñswonj aa ntĩi nũ wa mē à swonj annũ ya a mbo bù aà. Mbē annũ yĩi mē nũ yĩ mō'c a mōòntē, mbē a kĩŋ mē ta mē tsuu annũ yĩi mē mē kōŋ nghìrē, ghìrē aa a ya aa ɛ?

30 Mbē mē ji ayoo yĩi mē ji aa, mfa mbi'ikē a mbo Nwĩ, bi fã ñfirē gha nlonj miji mĩi mē mē ji mfa mbi'ikē aa ɛ?

31 Mē swonj a mbo bù mē, kē nĩ kã ñji ji, kē nĩ kã ñno no, kē ànnũ tsu yĩi mē nĩ ghìrē aa, nĩ ka nghìrē ñnnũ tsĩm a ŋgha'asē Ìkũm Nwĩ ghu.

32 Nĩ ka ntsyēsē mbi'ĩ nĩ lō nghìrē nũ tsu a wō, kē ŋàŋ a bē nũ baYuda, kē nũ àtoo dàn, kē a bē bē ŋghotē bē bi Nwĩ.

33 Nĩ ka nywe'etē nghìrē tsō mē, a ajàn yĩi mē mē kii ŋgaansē nĩ mĩtĩ ma mē mbē bē bĩtsĩm kã ñdoritē nĩ ñnnũ tsĩm jĩi mē mē ghìrē aà. Nlonj mē kaa mē si aa tsi'ĩ ñnnũ jĩi mē i bōŋ gha aa ghìrē, mbaŋnē nghìrē aa bē ñnnũ jĩi mē i ka bōŋ bē bĩ ghà'atē, tã tâ bo nyweenē.

11

Ñwè'ê àyoo a atu a noò ñtsà'atē Nwĩ

1 Nĩ ka ŋe'esē nĩ ghã tsō mē mē ŋe'èsē nĩ Kristo aà.

2 Mē beentē ghu nlonj mē nĩ wa'atē nĩ gha ŋkii ŋne'esē nĩ gha nĩ ñnnũ tsĩm ŋkii nlē nĩ ñnnũ tsĩm tsi'ĩ ajàn mē mē lē ndĩ'ĩ a mbo bù aà.

3 La mē lòò mē tâ nĩ naŋsē nzi sigìnē mē, Kristo à laa mbē atu a mbo ñumbāŋnē ntsĩm, ñumbāŋnē wa a kĩ mbē atu a mbō ŋgwē yĩ. Nwĩ a kĩ mbē atu a mbo Kristo.

4 Maa ajàn, ñumbāŋnē ntsĩm yĩi a tsà'atē Nwĩ, kē ñswonj nĩ ñtoò Nwĩ ñso atsē'etu aa, a ñrìsē aa atu Kristo yĩi à nĩ atũ yĩ aà.

⁵ Lâ mângyè yîi mæ a tsà'atè Nwî kè nswonə nî ntoò Nwî ti kwerè àtû yi aa a òrìsè aà àtu ndoò yî yîi à nî atu ghu mbo aà, nlon mæ a tigə mbə aa tsi'î tsò à kòò àtu yi.

⁶ Mbə mângyè a tuu atû yi ki kwerə, a bôn mæ tâ à koo. Mbə a ki mbə mæ à nî ànnù ndirêtu a mbo mângyè a nkoo àtû yi, a bôn mæ tâ à ka nkwerə.

⁷ A laa nkù'unə mæ tâ nùmbânè tâ à tsee atsè'etu ki sò, nlon mæ à tswe aa nî mərə Nwî nki mbə nigha'a nî Nwî aà; lâ mângyè à bə aa nigha'a nî nùmbânè.

⁸ (Nlon mæ kaa à le nwa'a nùmbânè a nu mângyè fè'è. Lâ mângyè à le mbânè nlo aa a nu nùmbânè.)

⁹ Kaa Nwî à le nwa'ă nùmbânè nki nnaŋsə aa a mbo mângyè. Lâ à le mbânè nnaŋsə mângyè nlon aa ngaa nùmbânè.)

¹⁰ A nî nji'î ànnù yîi mæ a bon mæ tâ mângyè à tswe nî àlènsə* a atû yu aà, nlon aa ngaa baangel.

¹¹ (Ka mæ a bə laa, a mûm ntswëntî yî'inè a mum Kristo, kaa mângyè à sî aa atu yu təə kaa nùmbânè a wa'ă aa atu yu ki ntəə.)

¹² Tsò mæ mângyè à le nlò aa a nu nùmbânè aa, a nùmbânè aa a bânè ntiğə njwe nî mângyè. Maa ajàn, innù jû tsim i lò aa mbo Nwî.)

¹³ Nî lentə tsi'î bù bîmbônə mæ a ku'unə a mbo mângyè a ntsà'atə Nwî ti kwerè àtû yi aa ε?

¹⁴ Nî bə yə ajànə mæ Nwî à le naŋsə mbi aa bon a sî di'î aa mæ à nî ànnù ndirêtu a mbo nùmbânè a nləə inŋtû ji tâ i sa'akə aa ε?

¹⁵ Lâ mbə inŋntu mângyè i sa'akə, i wa'à bânè nzi aa bə nigha'a ghu mbo aa ε? Nlon mæ inŋntu mângyè i tswe aa mæ tâ à ka nwe'ε tsò àtsə'ə.

¹⁶ Mbə nù tsù à loo a nka nligitə ma yû ànnù, a zi mæ kaa bî'î kə nğhòtə sî nî nŋsə yî dāŋ tswé nlon annù ntsà'atə Nwî.

Ntarə Mmàmbi

¹⁷ A nî juà ndi'î mæ i yònə aa, kaa mæ sî ghuu bù mbeentə nlon mæ a yi mbə a noò yîi mæ nî zi a ntsà'atə Nwî aa, nî ghirə aa bə innù jîi i zî nî nği'î, kaa wa'à nî aa nî bon zî aà.

¹⁸ A nî ànnù yi ntsyambîi, bi swon a mbo mæ mæ, nî yi mbòontə aa, nî yatə ghuu ntswe a njîm a njîmè, mæ mòontə mæ ma yû ànnù mæ mæ yù'ù aa à tse bə annù nŋkonə.

¹⁹ (Lâ ànnù ayatə a tswe nî mfe'ε a titi bù ta tâ bə bîi mæ bi ghirə annù yîi a tsinə aa tâ bi naŋsə mfe'ε ntəə tâ bi yə.)

* **11:10** Atsə'ə ya yîi mæ a tswé ghu atu aa a bə aa àlènsə àdà'à yîi à tswe nî yu aà, kə àdà'à yîi mæ bi tswe nî yu ghu atu aa.

20 Nì yi mbòòntè ti jì aa kaa nì wa'ă aa ntarè Mmà'àmbi wa jî.

21 Nlon mə nì yi ti jì aa, nù jì aa bə m̃i miji, nù yĩ mɔ'ɔ a b̃añnè ñtswe nĩ ñjĩ, nù mɔ'ɔ a nò m̃baanè.

22 Ma yû a tsya aa la aa ε? Nì s̃i nĩ ñdùgê juu tswê a ŋka ñjì ghu k̃i nno aa ε? Kè a b̃añnè mbòñè aa mə tâ nĩ ka ñtsa'a nĩ ñghòtè, ndirisè nĩ àtu bè b̃i bi boñ njoo aa ε? Nì lòò mə tâ m̃e swoñ mə akè a mbo bù nloñ ma yû ànnù aa ε? M̃e beentè ghuu aa ε? Ñgañ kaa mə ka wa'a beentè!

23 Nlon mə ànnù ỹi mə m̃e swoñ a mbo bù aa, m̃e le ŋkwèrè aa a mbô Mmà'àmbi, mə Mmà'àmbi Yesu, ñitugè wa mə bi le mfèè yi aa, à le nlògè abaa,

24 m̃fa mbi'ikè, mbatè, ñswoñ mə, “A nĩ ìb̃i nũ gh̃a i ghua, ỹi mə m̃e ka fa a atu bù aà. Nì tigè ñghirè ma mùu ajàñ ñwa'atè nĩ gh̃a.”

25 A ŋg̃iñ ŋg̃iñ, à le ŋki nlògè ndoñ a noò ỹi bo le mm̃añsè ñjì aa, ñswoñ mə, “Ndoñ yua, à nĩ àkàà ỹi fii ỹi mə Nwĩ à w̃arè b̃i bo nĩ àlèè nũ ya aà. Nì ka ñghirè ma mùu ajàñ a ŋg̃oñ b̃inòò bitsim̃ b̃i nĩ no aa, a ŋwa'atè gh̃a.”

26 Ma la di'i mə ŋg̃oñ b̃inòò bitsim̃ b̃i nĩ kurè nĩ àbaa ma yû, ñk̃i nno nĩ ndoñ mà yù aa, nĩ làansè aa annù nloñ niwo nĩ Mmà'àmbi nywe'e noò ỹi mə à ka yi b̃i b̃i aà.

27 Maa ajàñ, nù ỹi mə a kurè abaa yù ñk̃i nno nĩ ñd̃oñ Mmà'àmbi ya a nĩ m̃añj̃i ỹi mə à s̃i ku'ùnè aa, a wò aà ànnù nĩ ìb̃iinu Mmà'àmbi nĩ àlèè nũ yi.

28 Tâ nù ỹi mò'ɔ ỹi mò'ɔ tâ à ka nlentè nĩ ìb̃iinu yi mboñ k̃i kurè nĩ àbaa ya kè k̃i nno nĩ ndoñ yâ.

29 Nlon mə nù à bə jì k̃i nno, ti zi mə à bə aa ìb̃iinu Mmà'àmbi b̃eə boñ à jì ŋki nno mbe'e aà ñdòò.

30 A nĩ ñj̃i'ĩ ànnù ỹi mə bè b̃i gh̃a'atè a tit̃i bu bi tigè ìb̃orəkè b̃e, bi mɔ'ɔ gh̃oɔñkè, le b̃i gh̃a'atè k̃i m̃e ñkwokè aà.

31 A laa bə mə b̃i'inė lèntè m̃ib̃i m̃i nũ m̃i'inė ya'a, b̃eə boñ kaa ñj̃ Nwĩ i si a nu b̃i'inė kuu.

32 La Nwĩ a ñiñ ŋgi'i a nu bi'inė ñtsisè nĩ yi'inė ts̃ĩts̃oñ aa mə tâ b̃i'inė yi tsuu bi'inė bi mbi a ñj̃m bwe.

33 Maa ajàñ mb̃a b̃o bi maà, nì yi mbòòntè a ñj̃i m̃ĩj̃i m̃i Mmà'àmbi, nì yu'utè b̃e b̃i mɔ'ɔ.

34 B̃eə mə ñj̃ i ti yañè ŋû, a foò ñj̃i a nda yu, mə tâ nĩ tsuu b̃añnè bòòntè aa a mb̃e'è ñdòò Nwĩ. A ñgh̃e nĩ ìnnù j̃i mɔ'ɔ jya, mə ka yi di'itè ghuu ghu a noò ỹi mə m̃e ka ỹi zi aà.

12

Mìtèṅnè mii mə Azwì a fa àà

¹ Lá ṅghɛɛ nì mìtèṅnè mii mə Azwì a faa aa, bìlìm mbâ, kaa mə si lòo mə tâ nì tswe ti zî.

² Nì zi mə nòo wa mə nì lɛ mburè ti a Kristo ti zi aa, bì lɛ mbwe'esè ghuu nì bì mánjì bì ghà'àtè, òlógè nì ghuu ṅghirè nì ká mímii nì ìku mîṅkobè.

³ Mbèɛ mə a bə maa ajàṅè aa, mə lòo mə tâ nì zi mə, ṅù yîi mə à tswe nì Azwì Nwì aa, kaa mbə a wa'à swon mə, “Ndòò a atu Yesu.” Kaa mbə ṅù wa'à kì òswon mə Yesu à nì Mmà'àmbi ti ghê à tswe nì Azwì Nwì.

⁴ Mìtèṅnè mii mə Azwì a fa aa, mi tswe aa a bəṅ bəṅè, lá mi lò aa tsi'ì a mbô Azwì yî fùùrè.

⁵ Mìfà'à mii mə bì'inè fà'à nì a mbo Nwì aa mi tswe aa atu atú, lá bì'inè fà'à aa tsi'ì a mbo Mmà'àmbi yî mífùùrè.

⁶ Bìmânjì bìi mə bə fà'a a mbo Nwì aa, bì tswe aa a atu tû. Lá bìmânjì bì afà'à ma bú bitsim aa a fâ nì Nwì yî mífùùrè, a bə yu yîi mə a ghirè ifà'à bə bitsim i ghɛɛ àà.

⁷ Azwì a fa nì ìnnù ma jû a atu tu a mbo ṅù yî mò'ò yî mò'ò mə tâ kwetè bə bitsimè.

⁸ Bì fa a mbo ṅù yî mò'ò, òtsya a ṅìmè Azwì mə tâ à ka ṅghaa nì òghàà mi mitsyè, mbaṅnə mfa nì a mbo yî mò'ò mə tâ à ka nto'otè òghàà nì Nwì.

⁹ Tsi'ì Azwì ma yû a fâ nì àbìintii a mbo ṅù yî mò'ò, mbaṅnə mfa a ṅka ṅghurè bə a mbo ṅù yî mò'ò.

¹⁰ A ghirè nì mə tâ ṅù yî mò'ò ka ṅghirè nì ìnnù jî yěyerè. Yî mò'ò a ka nyu'u nì òtoò Nwì òswonə, a mbo yî mò'ò, a ghirè mə tâ à zi kwensə a titii ìzwì bo bì Azwì Nwì, a mbo yî mò'ò, a ghirè mə tâ à zi ṅghàa mìghàa mî fîi, ṅki mfa a mbo ṅù yî mò'ò mìtèṅnè mi nto'otè ṅji'ì mìghàa mî fii mà mû.

¹¹ Mìtèṅnè ma mû mitsim, mi lò aa tsi'ì a mbo Azwì ma yâ, a fâ nì a mbo ṅù yî mò'ò mò'ò, a ajàṅ yîi mə à kòṅè àà.

Ìdigè nu jî ghà'àtè a múm m̀b̀ìnnù yî mífùùrè

¹² Ajàṅ yîi mə m̀b̀ìnnu ì nì yî mífùùrè mbaṅnə ntswe nì ìdigè ìnu jî ghà'àtè aa, ṅki mburè ka kì bə tsi'ì ìdigè nu m̀b̀ìnnu ya aa, a nì ṅg̃ṅ ṅg̃ṅ ajàṅ mə bì'inè nì a nnòò lá mbə ibìnnu yî mífùùrè a mum Kristo àà.

¹³ Nlon mə bì'inè lɛ ṅkwɛrè aa ṅkí Azwì yî fùùrè a ṅkuu a mum m̀b̀ì nu yî mífùùrè. (Kè ò bə ṅù baYuda, kè ò bə ṅù baGrikia, àbù'ù kè ṅù yîi à si abù'ù bə.) Nwì à lɛ ṅki ṅghirè bì'inè bitsim no aa Azwì yî fùùrè.

¹⁴ Kaa m̀b̀ìnnu ì sɪ aa nì àdigènu yî fùùrè tswê, ì tswe aa nì ìdigènu nnòò nòò.

15 Mbə a bə mə àkòrè a swon mə, “Mbə yïi mə kaa mə sï abo bə aa, kaa mə sï adigənu bə,” Kaa ma ya mbə a wa'à ghìrè mə tâ à tsuu adigənu bə.

16 Mbə a ki mbə mə àtòɲnè a swon mə, “Mbə yïi kaa mə sï nìlì'i bə aa, kaa mə sï adigənu bə,” Kaa ma ya mbə a wa'à ghìrè mə tâ à tsuu adigənu bə.

17 A laa bə mə mbənnū ntsim à ni nìlì'i, bon i ka tigə yu'u nì innū aa mə akə aa ε? A laa bə mə mbənnū ntsim à ni àtòɲnè, bon i ka tigə lùmsə aa mə akə aa ε?

18 Là àjàn yïi mə bə aa, Nwĩgɔn à le nnaɲsə idigənu nnin a mbənnu aa yi mɔ'ɔ yi mɔ'ɔ a ajàn yïi mə à kòɲè aa.

19 Idigənu mājú tsim i le mbaa bə aa tsi'ï yï fùùrè, bon mbənnu i lo fə aa ε?

20 Là àjàn yïi a bə aa, idigənu i gha'à, là mbə mbənnu yï m'fùùrè.

21 Kaa mbə nìlì'i wa'ă a mbo abo swon mə, “Kaa mə si nòò lòò.” Kə àtu a swon a mbo mɪkà'à mə, “kaa mə si nòò lòò.”

22 Nɲan kaa a sï maa ajàn bə, nlon mə idigənu jii mə i bəɲnè ɲkìrə tsi'ï tsò i bɔrə aa, à bəɲnè mbə jii mə kaa mbə mbənnu i wa'à fà'à ti ju.

23 Idigənu jya jii mə bĩ'inè lèntè ni mə kaa i sï naɲsə ɲkɔ'ɔnə aa, à bəɲnə mbə jii mə bĩ'inè lèntè sigìnè. Jya jii mə bĩ'inè si lòò mə tâ bi ka nyə aa bĩ'inè làè sigìnè.

24 Là idigənu jya jii mə i bon a nyə aa, kaa bĩ'inè si kɪntè. Là Nwĩ à bəɲnə nnaɲsə idigənu aa a ni mǎnɲi yïi mə àghu'usè yï wè a bəɲnè ɲghɛɛ nì idigənu jya jii mə bi mòòntè ni mə kaa i sï kɔ'ɔnə aà.

25 A ghìrə ma laa mə tâ àfa'anè tsee a titii idigənu tswe, tâ idigənu jya bəɲnə ka nɪlèntə nì waa bo ni bo.

26 Adigənu ya yi mɔ'ɔ a laa bə ki yu'u nyanə bon mbənnu yā ntsim i yu'u nì nyànɲè; mbə a bə mə adigənu ya yi mɔ'ɔ a kwerə ɲghu'usè bon ibiinu wa tsim i tswe nì nìdorè.

27 Tsítsòn, a mbo bù, nì laa mbə mbənnū Kristo. Nù yï mò'ɔ yï mò'ɔ a bə àdìgənu yi mɔ'ɔ maa mum mbənnū.

28 Nwĩgɔn à tso'ɔ bə a mùm ndānwĩ mfa itu mifà'à a mbo bo. A lògìnə ntso'ɔ ɲgǎɲntoo Kristo, nyontə nì ɲgǎɲtoò jì, ɲka nyontə, ntso'ɔ ɲgǎɲndi'ì nìghàà nì Nwĩ, ɲka nyontə, ntso'ɔ bə bii bi ghìrə innū jì yěyerə, nyontə nì bə bii mə bi ka ki ghùrè mighòò, ɲki ntso'ɔ bikwetè, bĩtsyàsè a ndānwĩ, bo bi bə bii mə bi ghàà mighàà mĩ fii aà.

29 A ni bə bĩtsim mə bi bə ɲgǎɲntoo Kristo aa ε? A ni bə bĩtsim mə bi yu'u nì ntòò Nwĩ nswonə aa ε? A ni bə bĩtsim mə bi di'ì nì nìghàà nì Nwĩ aa ε? A ni bə bĩtsim mə bi ghìrè nì innū jì yěyerə aa ε?

³⁰ A ni bè bîtsîm mæ bi tswe ni mî̀tə̀ɲnə mi Azwi a ɲghùrə mîghòò aa ɛ? A ni bè bîtsîm bîi mæ mbə bi ghaà mîghàà mî fîi aa ɛ? A ni bè bîtsîm bîi mæ mbə bi to'otə mîghàà mî fîi mà mû aa ɛ?

³¹ A ku'unə mæ mbə ni kâ ɲyə'ətə a ntswe ni mî̀tə̀ɲnə mi Azwî mî kò'ònə. Lâ mæ ka ghèè nî mbîi a ndî'i mânjî yî mò'ò yîi mæ à bɔɲ ntsyàtə a mbo bù.

13

Akòɲnə

¹ Mbə mæ zî ɲghaa mîghàà mi bê fàa mbi bo bi mîghàà mi baangel, ntsuu nî àkòɲnə tswe bəə boɲ mæ bè aa tsɔ ɲjəɲ yîi mæ bi bu'u, kə ɲjoo jî kòò jîi mæ bè bi kwagə aà.

² Mbə mæ tswe ni àdà'à a ka nswon ɲnnù tsi'î tsɔ ɲgǎɲntoo Nwî, kə ntswe ni mîtsyè a nzî ɲnnù jî lə̀əntə tsîm; kə tswe nî àbîintîi yîi mæ mbə a mwugə mînta'a ɲghèè nte'ɛ a adigə dāɲ, kaa wa'à nî àkòɲnə bāɲnə tswê, boɲ mæ bəə aa tsi'î àyoo dāɲə adāɲə.

³ Mbə mæ te'è ɲyatə ɲjoo jâ tsîm, kə mîfa ibîinû gha mæ tâ bi tɔɔ nzwitə, ntsɛ nî àkòɲnə i tswe, bəə boɲ kaa ma juu ɲnnù mbə i wa'à gha nî ànnû tsu kwetə.

⁴ Akòɲnə à nî ànnû ntswântîi, ɲkî ɲka ɲkakə ànnû bê bi mo'ô; kaa àkòɲnə a sî nî àghè'ənə, kə ànnû ɲjɛe nu tswê;

⁵ kaa àkòɲnə a si tərə, kə ɲghaa ni mîghàà mi atsa'à. Kaa àkòɲnə a si lòò mæ tâ bi ka nyu'u aa tsi'î à yîi annù; Kaa a si wāɲsə nîlwisə nî n̄tɔɲə, kə n̄ləə nî ibi a ntîi yu a nu ɲj; kaa a si doritə a nî ɲnnù jî bî, m̄baɲnə ndoritə aa a nî ɲnnù jîi mæ à ni annù nîkoɲ aà.

⁶ Kaa àkòɲnə a si kaa a ɲkwɛrə ɲnnù tsîm jîi mæ i tsi'i nîi laà, kaa wa'à kaa a mbii nî ɲnnù tsîm jîi mæ a yu'u aa, kə a m̄bɛ àjàɲ mæ m̄bê ɲnnù ma jû i fe'è m̄boɲ aa, kə a ntswa nî ntîi yî nî ɲnnù tsîm jîi mæ tsi'î nîi aà.

⁷ Kaa àkòɲnə a si kaa a ɲkwɛrə ɲnnù tsîm jîi mæ i tsi'i nîi laà, kaa wa'à kaa a mbii nî ɲnnù tsîm jîi mæ a yu'u aa, kə a m̄bɛ àjàɲ mæ m̄bê ɲnnù ma jû i fe'è m̄boɲ aa, kə a ntswa nî ntîi yî nî ɲnnù tsîm jîi mæ tsi'î nîi aà.

⁸ Akòɲnə kaa a sî nî n̄lwî'i tswê. ɲnnù tsi'î tsɔ ɲyù'û n̄toò Nwî n̄swonə, i ka yî tsyà; tâ ɲnnù ɲghaa mîghàà mî fîi tâ à lwi'î; tâ ànnû nzî ɲnnù jî ghà'atə tâ à tsya.

⁹ Nlon mæ mîtsyè m̄îi bè tswe ni muu aa kaa mî sî luu. Kaa n̄toò yîi mæ n̄toò Nwî kwɛrə ɲkɛ'enə aa kaa i wa'à k̄î n̄tsinə m̄mɛ;

¹⁰ Lâ nòò wa mæ ɲnnù jîi mæ i kò'ò nluu aa i ka yî zî aa, tâ ɲnnù tsîm jîi i sî kò'ò nluu aa tâ i mɛ.

¹¹ Nlon mæ nòò yîi mæ lɛ mburə m̄ɲkhə aa, mæ lɛ si ghàà aa mîghàà mi bōɲkhə, àtú ya a lɛ sî fà'à aa tsi'î tsɔ yî m̄ɲkhə ìmòòntə ja i k̄î mbə aa tsi'î tsɔ jî m̄ɲkhə; nòò yîi

mè le ñkwe ntigè ndii aa, mè le ñkentə a ñghirə innu tsò bônkhə.

¹² Tsítsòŋ, bí'inè yə nî innu aa tsi'í a awurísè, tsò ajàŋ mə ɲɔ a yə nsí yí a múm ñkè'è aà, a yí tì bə a ɲim, bí'inè yə nî nsí nî nsí. Tsítsòŋ, mè zì ànnu aa tsi'í a tii tii; lá mè ka yí naŋsə zì tá à luu tsi'í tsò ajàŋ yíi mə Nwí à zì innu tsim ñlonə gha aà.

¹³ Maa ajàŋ, innu juà jì tarè i tigè ñlwi'i: Mbə annu abíintii, ànnu ñlon innu jii bí'inè bə aa bo ànnu akòŋnə; a nî innu ma jù jì tarə, ànnu yíi a tii ñkɔ'ɔ ñko'onə aa, à nî àkòŋnə.

14

Mìtəŋnə mii mə mi kɔ'ɔnə à tii ñghòtə aà

¹ Akòŋnə à nî ànnu yíi mə mbə nî ká ñgaansə nî mii muu a ntswe nî yu aà. Nî ka naŋsə nyə'ətə a ntswe nî mìtəŋnə mi Azwí, ñka naŋsə nyə'ətə nî tsi'í ntswe nî mìtəŋnə a yu'u ñtoò Nwí nswonə nî a mbo bə.

² ɲu yíi mə a ghàà mighàà mí fii aa, kaa à sɪ aa a mbo bə ghaa, a ghàà aa a mbo Nwí. Nlon mə kaa ɲu tsu à sɪ annu ya mə a swon aa yu'u. A bàŋnə swon aa innu jii mə i ləntə nî àdà'a Azwí Nwí aà.

³ ɲu yíi mə a bàŋnə ñkwɛrə nî ñtoò Nwí ñkɛ'enə nî a mbo bə aa, a kwetə nî waa mə bo ka ñkwe, ndiintə nî waa, ñkii nlə'ətə nî mii myaa.

⁴ ɲu yíi mə a ghàà mighàà mí fii aa, a kwetə ibiinu yi. Lá ɲu yíi mə a kwɛrə nî ñtoò Nwí ñkɛ'enə aa a kwetə aa ñghòtə tá i ka ñkwe.

⁵ Mə kòŋtə mə mbə bù bitsim zì ñghaa mighàà mí fii; lá mbaŋnə nnaŋsə kòŋtə mə tá nî zì a ñka nyu'u ñtoò Nwí ñkɛ'enə a mbo bə. Nlon mə ɲu yíi mə a yu'u nî ñtoò Nwí ñkɛ'enə aa, a ghirə aa annu yíi mə a tinsə aa, ntsyatə ɲu wa yíi mə a ghàà mighàà mí fii aà; lá mbə ɲu a tswe ghu yíi mə mbə a yu'u mighàà mya ntɔ'ɔtə a mbo ñghòtə bon a bɔŋè ñlon mə a ka ghirə bo ka ñkwe.

⁶ Bɔɔ bi maà, nòò wa mə mè le nzí a mbo bù aa, mè le mbaa kì lògè mighàà mí fii i ghàà a mbo bù nî mu bon mbə mi kwetə ghuu aa ɛ? Mbə mè kwetə ghuu aa mə akə mə mbə mè tsuu kì tɔ'ɔtə nî innu jì ləntə bo bì ñghàà nî Nwí a mbo bù, ñkii nkwerə aà ñtoò Nwí nswonə kə ñkii ndi'i nî annu a mbo bù aa ɛ?

⁷ Bí'inè lògè ɲoo mbu'u mikhòò tsi'í tsò ñbàŋ kə ñlòŋ nî bù'ù mə à nî ɲoo jii mə kaa i sɪ ntii tswé aà; mbə ɲu zì ɲi ikòò ya aa mə akə mə mbə i tsee kì naŋsə fɛ'ɛ laa aa ɛ?

⁸ Mbə tsi'i n̄tàn n̄tsò, m̄bə bi tuu t̄on t̄a ì f̄e'ε n̄laa, bon m̄bə b̄ə zi aa m̄ə ak̄ə nt̄ant̄ə n̄u jyaa n̄lon n̄tsò wa aa ε?

⁹ A ki m̄bə aa tsi'i ma mùu aj̄an̄ a m̄bo bù m̄ə m̄bə n̄i ka nghaa m̄ighàà m̄i f̄ii m̄ii kaa b̄ə si yu'u aà, n̄lon m̄ə m̄bə bi z̄i ànn̄u ȳii m̄ə n̄i swon̄ə aa m̄ə ak̄ə aa ε? O b̄ə ki ghàà maa aj̄an̄ bon̄ o ghàà tsi'i a m̄bô m̄f̄ə'è.

¹⁰ A laa m̄ə m̄ighàà a m̄buu m̄buu mi tswe f̄àa m̄b̄i. Kaa n̄i tsu n̄i wa'à ghu tswe m̄ə bi ghàà n̄u tsw̄e ti yu'ù.

¹¹ L̄a m̄bə m̄ə tsuu n̄ighàà n̄ii n̄j̄ a ghàà aa ki yu'u bon̄ m̄ə ka b̄ə aa tso n̄u atoo ghu m̄bo t̄a à ki m̄bə ts̄o n̄u atoo a m̄bo m̄ə.

¹² Maa aj̄an̄ ts̄o m̄ə n̄i to n̄i n̄tswe n̄i m̄it̄əɲn̄ə mi Azw̄i aa, n̄i ka nan̄sə nȳə'ət̄ə aa b̄ə m̄it̄əɲn̄ə mya m̄ə mi ka ki kwet̄ə nghòt̄ə t̄a ì ka ɲkwe.

¹³ Maa aj̄an̄ n̄u ȳii m̄ə a ghàà m̄ighàà m̄i f̄ii aa, t̄a à ki nan̄sə ɲka n̄tsa'at̄ə Nw̄i m̄ə m̄b̄ə Azw̄i Nw̄i a gh̄ir̄ə yu z̄i aj̄an̄ ȳii m̄ə m̄bə yu k̄ii ɲka n̄t̄o'ot̄ə.

¹⁴ L̄a m̄bə m̄ə ka n̄tsa'at̄ə Nw̄i n̄i n̄ighàà n̄i f̄ii bon̄ a tsà'at̄ə tsi'i àzw̄i ȳa, kaa m̄itsȳε ma kaa mi wa'à n̄i ànn̄u ȳii m̄ə m̄ə swon̄ə aa b̄an̄n̄ə n̄zi.

¹⁵ Maa aj̄an̄ m̄bə m̄ə tiḡə ɲgh̄ir̄ə m̄ə ak̄ə aa ε? A bon̄ m̄ə m̄ə yi ti tsà'at̄ə Nw̄i a m̄ûm Azw̄i, m̄ə k̄ii ɲka nghaa n̄i n̄ighàà n̄ii m̄ə n̄i laa a m̄itsȳε m̄ə aà. A bon̄ m̄ə m̄ə ki ȳəə ik̄òò a m̄ûm Azw̄i m̄ə k̄ii ɲka nȳəə n̄i n̄ighàà n̄ii n̄i laa aà.

¹⁶ Mbə ò ka m̄fa m̄bi'ik̄ə a m̄bo Nw̄i tsi'i a m̄ûm Azw̄i bon̄ m̄bə n̄u ȳii à si ann̄u zi aa a tiḡə m̄beent̄ə m̄ə “Amen” aa m̄ə ak̄ə n̄lon m̄ə kaa si ann̄u ya m̄ə o swon̄ə aa yu'u aa ε?

¹⁷ Atsà'at̄ə Nw̄i yo ya m̄ə o fa m̄bi'ik̄ə a m̄bo Nw̄i ghu aa, a b̄ə t̄e'ε b̄on̄ə b̄ə m̄ə ak̄ə bon̄ kaa m̄bə a wa'a ɲ̄u ȳi m̄o'ɔ wa kwet̄ə m̄ə t̄a à ka ɲkwe.

¹⁸ M̄ə f̄a m̄bi'ik̄ə a m̄bo Nw̄i n̄lon m̄ə m̄ə z̄i ɲghàà m̄ighàà m̄i f̄ii n̄tsyat̄ə ghuu bits̄im̄ə.

¹⁹ Ka m̄ə a b̄ə ma mùu aj̄an̄ aa, m̄ə b̄ə tswe a m̄ûm ɲghòt̄ə bon̄ m̄ə ka k̄on̄ m̄ə m̄ə ghàà m̄ighàà mi n̄taà m̄ii m̄ə laa a m̄itsȳε m̄ə aa, ta kwet̄ə a nd̄i'it̄ə b̄ə b̄i m̄o'ɔ ghu, n̄tsyat̄ə a nghaa m̄ighàà m̄ii b̄ə si yu'u aa n̄tsu'ù ȳi f̄uùr̄ə.

²⁰ B̄oɔ bi maà, n̄i tsee ki m̄òont̄ə inn̄u ts̄o b̄on̄kh̄ə. T̄a n̄i b̄ə b̄oɔ b̄i b̄or̄ə aa tsi'i a n̄i ànn̄u a ka ɲgh̄ir̄ə inn̄u j̄i b̄i. L̄a m̄ban̄n̄ə ɲka m̄òont̄ə inn̄u ts̄o b̄il̄i.

²¹ N̄i zi m̄ə bi ɲwa'an̄ə a m̄um n̄on̄sə Nw̄i m̄ə, “M̄mà'àmb̄i à swon̄ə m̄ə, m̄ə ka lòḡə m̄ighàà m̄i f̄ii ì n̄iɲə a n̄ts̄u b̄ə b̄ii m̄ə bi ghàà m̄ighàà mi itoo aa, t̄a b̄i ghaa a m̄bo b̄ə bú.

Mè tɛ'ɛ ti ghàà bə maa ajàŋ aa, kaa bo wa'à kɪ nyu'utə!"

²² Maa ajàŋ, ànnũ nghàa mighàa mĩ fii a tswe aa tsǒ àlènsə a mbo bə bii kaa bi sɪ Kristo bii aa, kaa wa'à tswé aa a mbo bə bii bi bii mē aà. Annũ ka nyu'u ntoò Nwĩ ñkɛ'ɛnə kaa a si aa a mbo bə bii kaa bo burə tɪ Nwĩ bii aa tswé, a tswe a bə a mbo bə bii mē bi bii mē Nwĩ aà.

²³ Tsǒ mē a bə laà aa, a mĩm ñghòtə, mbə bə bɪtsim ka ghaa mighàa mĩ fii, bə bii mē bi si annũ zi bi kuu yu'u bon bi ka wa'à swon mē nɪ baanə aà bàànə aa ɛ?

²⁴ Lâ mbə bo banə ñka ñkɛ'ɛnə nĩ ntoò Nwĩ ya mē bo kwɛrə aa bon mbə nũ yĩ à sɪ Nwĩ bii aa, kə nũ yĩ mē à sɪ nũ nɪbò wàà yĩ mò'ɔ bə aa, a zi ñkuu, bon innũ jya mē bi swon aa i ka tswa yi, tâ à yə mē yu wô annũ.

²⁵ Tâ innũ lò'òsə jii i tswe ghu mĩm nti aa, tâ i fɛ'ɛ nyentə tâ à wo a nsyɛ àkũu kuu, ntigə mmii nĩ Nwĩ, nnaŋsə nswon tâ à laa mē Nwĩ à tswe a titi bũ.

²⁶ Bɔɔ bi maà, ma mũu ajàŋ mē swon aa mē akə aa ɛ? Nɪ yi mbòontə a adigə yi mò'ɔ, nũ yĩ mò'ɔ a tswe nɪ ìkòò a nyəə, nũ yĩ mò'ɔ a tswe nĩ ànnũ a ndi'i, nũ yĩ mò'ɔ a tswe nɪ ñkii yĩ Nwĩ à kè'ènə aà, nũ yĩ mò'ɔ a kâ ñghaa nighàa nĩ fii, kə a kâ ntɔ'otə nighàa ma nyâ, tâ innũ ma jũ tsim mē nɪ ghìrə aa, i kwetə mē tâ nɪ ka ñkwe.

²⁷ Mbə bə tswe nĩ ñghaa mighàa mĩ mfii, a ghaa tsi'ĩ bə bi baa, kə bi tarə, bi ti ghàa a ghaa tsi'ĩ nũ yĩ mfuùrə a atu nòò; a yi nghàa nũ yĩ mò'ɔ a kɪ ntɔ'otə.

²⁸ Bɛɛ mē nũ yĩ à ka tɔ'otə aa a tsuu ghu tswe, a bɔŋ mē tâ à tswe atsitsi wa a mĩm ñghòtə, ntigə ñka ñghaa tsi'ĩ a mbô ibinũ yi bo bi a mbo Nwĩ.

²⁹ Tâ bə bi baa kə bi tarə bii mē à nɪ ñgǎŋntoo Nwĩ aa tâ bi ghaa, tâ bə bi mò'ɔ kii ntigə nsaŋtə a atũ yaa nĩ ànnũ ya mē ñgǎŋntoo Nwĩ jya i swonə aà.

³⁰ Bɛɛ Azwĩ Nwĩ a fi'isə annũ yĩ mò'ɔ ndi'i a mbo nũ yĩ mò'ɔ, nũ yĩ mē à tswe ghu mbèè aa, tâ yĩ ntsyambii wa a tigə ntswe atsitsi.

³¹ Nlon mē mbə nɪ ka nyu'u nĩ ntoò Nwĩ, ñkɛ'ɛnə yĩ mò'ɔ yĩ mò'ɔ, bon bə bɪtsim ka nyəgə annũ ghu tâ à kii ndiintə nĩ waa bɪtsimə.

³² Bə bii mē bə tswe nɪ mɪtəŋnə a ñka nyu'u ntoò Nwĩ ñkɛ'ɛnə aa, bi zɪ ntsù'unə àzwĩ ya mē bo tswe nɪ yu aà.

³³ Nlon mē kaa Nwĩ à si innũ aa bùùrə bùùrə ghìrə. Lâ mbanə ntaŋtə i zɪ aa nɪ mboonə.

Aà ajàŋ yĩ mē a tswe a noò yĩ mē bə bi Nwĩ a ñghotə ntsim boontə aà.

³⁴ A boŋ mə tâ bəngyè tsee ki ghàa a noò ñghòtê ñloŋ mə nòŋsè kaa bi sɪ bii mə tâ bo ka nghaa a mûm ñghòtê. Tâ bo ka yu'u nî ànnù yîi mə bə bî mɔ'ɔ swonɔ aa, a ajàn yîi mə nòŋsè baYuda a kii nswonɔ aà.

³⁵ Βεε ànnù tsu yi ntswe yîi mə bo lòò a nzi, bo biè mbetə bilòò byaa a ndùgè. Nloŋ mə à nî ànnù ndirətu a mbo mǎngyè a ŋka ñghàa a mûm ñdânwî.

³⁶ A bə aa mə akə lɛ! Nî mɔ̀ntə mə ànnù Nwî a lɛ nlògìnə aa a mbo bù kè nî bə aa tsi'î bə bîi mə nî lɛè ñzi ŋkuu a mbo bù aa ɛ?

³⁷ Mbê ñù tsu a mɔ̀ntə mə yu nî ñgǎntoò Nwî kə yu tswe nî mîtəŋnə mi Azwî Nwî, a zi sigìnə mə yuà ànnù mə mə ŋwà'ànə a mbo bù aa i bə aa ñdî'i Mmà'àmbî.

³⁸ Βεε ñù tsuu ndî'i mǎyû kii bii, nî tsee annù yîi mə a swonɔ aa ki bii.

³⁹ Ndoò ànnù à nî aa mə, a boɔ bi maà bâ, nî ka ŋgansə mitîi muu ŋka nlɔɔ nî a ŋka nyu'u ntoò Nwî ñkɛ'enə. Lâ ñtsuu ki tuu mə tâ bə tsuu mighàa mî fii ki ghàa;

⁴⁰ lâ tâ bi ka ghirə innù tsim a nî mǎnjî yîi à kù'unə bi kî ñnanɔ ntantə aà.

15

Ajàŋ mə Kristo à lɛ nyweenə nî nìwo aà

¹ Bîlîm bâ mə lòɔ a mbû ŋwa'atə a mbo bú ntɔo yî ñsigìnə ya mə mè lɛ nswonɔ a mbo bù, nî kwɛrə ntəə ghu aà.

² Ntɔo mà yû mə mə swonɔ aa, i bə ntɔo ya mə nî ka yî yweenə i yòŋ ghu ñjîm aa mə mbə nî tswa ntinɔ, mə mbə a bə yîi mə nî lɛ ŋkî'i aa adàŋə dàŋə bîi.

³ Mè lɛ mfa a ndoò ànnù yîi mə lɛ ŋkî ñkwɛrə aa a mbo bù. Mə Kristo à lɛ ŋkwo mbî'i ñkwitu innù jî bî jî'inə, ñyonɔ ajàn yîi mə àŋwà'ànə Nwî a swonɔ aà.

⁴ Bî lɛ ntwinɔ yi, mbu nyweensə nî nìwo a nî ñjwi ji tarə a ajàn yîi mə àŋwà'ànə Nwî a swonɔ aa.

⁵ A tigè ñdî'i ibîinû yî a mbo Peta, à tî mē ti bə a ñjîm a kî ñdî'i ibîinû yî a mbo bo ñighûm ñtsò baà.

⁶ A lɛ mbù ñdî'i ibîinû yi a mbo bîlîm bi'inə bî mɔ'ɔ a noò mɔ'ɔ bi gha'a ntsyǎ ŋkhî ji ntaà. Bo ma bya bî ghà'atə bi burə atûntîi ka mə bî mɔ'ɔ bi lɛè mbwiinɔkə aà.

⁷ A lɛ ŋkî ndî'i ibîinû yi a mbo Jems bo bî ñgǎntɔo ji jyà tsimè.

⁸ A nlwî'isə, a di'î ibîinû yi a mbo mè tsi'î tsɔ ñù yîi mə bi lɛ njwe yi a noò dàŋə aà.

⁹ Mè laa mbə ñgǎntɔo Kristo yîi mə à kə'ə nsigə nlwî'isə kaa ntɛ'ɛ ŋwa'à ki ŋku'unə mə mbə bi kâ ntwonɔ nî

ngàŋntoò Kristo. Nlon mə mə le si tso'ɔ akòrə nghotə Nwĩ aà.

¹⁰ Lâ nyon a njĩm ibon Nwĩ, mə ni nù yĩ mə mə ni ghu aà. Ibòn yi ma wa a nu mə kaa a le ki'i aa adàŋè dāŋè tsyā. Mə le mbàŋnè ntigə mfa'a ni mītī ntsyatə waa bitsimè. Ka mə kaa à le si wa'a ni mə fa'à aà, a le nghirə ibon Nwĩ yĩ mə i le ntswe bi'iyu aà.

¹¹ Maa ajàn kə à le mbaa nswon bo a mbo bù, kə a swon mə oò, bon bi'i bitsim swon aa ntoo yĩ n̄fùùrè, a bē ntōo mà yū ya mə nì le mbii aà.

Annù yĩ mə a tswe ghu nlon annũ nyweenə ni nìwo aà

¹² Tsĩtsòn, mbə ntōo ya i ka swonə ni mə bi le nyweensə Kristo ni nìwo, bù bĩ mɔ'ɔ bi tigè n̄swonə ni mə kaa bĩku bi bē ka yĩ wa'à bù nyweenə aa mə akə aa ε?

¹³ Mbə a bə yĩ mə bĩku ka yĩ wa'à ni nìwo yweenə bon kaa bi le wa'a Kristo ni nìwo kĩ nyweensə;

¹⁴ mbə a bə yĩ bi le ŋwa'a Kristo ni nìwo yweensə, bon ànnù Nwĩ yĩ bi'i swon aa, a tsya nĩ àdàŋè dāŋè, àbĩintĩ yuu a kĩ n̄tsya nĩ àdàŋè dāŋè.

¹⁵ Mbə a bə mə kaa bĩku bi bē bi si nìwo yweenə bəə bon bi'inè tswɛɛ innù a atu Nwĩ nlon mə bi'inə swonə ni mə à le nyweensə Kristo ni nìwo lâ kaa a wa'à bāŋnə yweensə aà.

¹⁶ Nlon mə mbə a bə yĩ mə kaa bi si bĩku yweensə, bon kaa bi le ŋkĩ'i Kristo kĩ nyweensə.

¹⁷ Mbə a bə yĩ mə bi burə tĩ Kristo yweensə, bɛɛ bon àbĩintĩ yuu a tsyā àdàŋè dāŋè, nì kĩ m̄burə tsi'i a m̄m̄ ibi bù.

¹⁸ La a bə mə bē bĩ bi k̄i m̄bwii a m̄m̄ Mmà'àmbi aa, bo bwɛ waa bwè.

¹⁹ Mbə bi'inə n̄iŋ ntĩ yĩ'inè a nu Krito nlon aa tsi'i yulà n̄tswèntĩ bɛɛ bon bi'inè ni bē bĩ mə mbə bē ŋko m̄l̄ŋnə yĩ'inè n̄tsya mbô.

²⁰ Lâ a nswon annù n̄ŋkon, bi le nyweensə Kristo ni nìwo, a bē n̄tsyàmbĩ m̄intà m̄i ati a tītĩ bē bĩ mə bi wo a filo aà.

²¹ Nlon mə nìwo ni le n̄tsyà aa a njĩm ñumbāŋnə ñkuu fàa mbi, ànnũ nyweenə ni nìwo a kĩ m̄bu n̄tsyà aa tsi'i a njĩm ñumbāŋnə.

²² Tsó ajàn mə bē b̄tsim le ŋkwo n̄tsyà aa a j̄m̄ Adam aa, à k̄i mbə ajàn yĩ mə bi ka gh̄irə bē tswe bitĩ nyonə a njĩm Kristo.

²³ Lâ ìnnù i fɛ'ɛ aa tsi'i ajàn mə bi tan̄tə aà; Kristo a bē n̄tsyàmbĩ m̄intà m̄i ati, bɛɛ mə a zi, bē bĩ mə à ni bi Krito aa bi tigè nyonə.

24 Tâ nòò òlwl'ìnjìim wa a tigə nzi, tâ Kristo à ta ngi'i ni mada'a mi izwl' mii mə mi to nii mbu'utə nî mbi yu aa tsi'î mitsimə. I bú tigə fa annu nifò fu a mbo Nwĩngòŋ Tà.

25 Nlon mə Kristo à tswe nì ka nsa'a mbi i ywe'e a noò yii Nwĩ à ka yì nònşə ngàŋkibàà ji a nji'i mikòrə yu aà.

26 Nùkibàà òlwl'ì njim yii à tswe nî ntà ngi'i ghu nu aa, a bə nìwò.

27 Nlon mə àŋwà'ànə Nwĩ a swon mə, Nwĩngòŋ à nìŋ mə njoò tsim sigisə a nji'i mikòrə Yesu tâ à tigə mbu'utə. A laa mə bi bə swon mə njoò tsim bəə bon kaa Nwĩngòŋ kaa à si ghu tswé, nlon mə a nìŋə nî Nwĩngòŋ nìŋə nî njoo jya nsigisə a nji'i mikòrə Yesu aà.

28 Lá nòò yii mə Nwĩ à nìŋ mə njoo tsim mə Yesu à tigə mbu'utə aa, bon yumbon Mu, à ka tigə fa ibinu a ji'i mikòrə Nwĩngòŋ yii mə à ləə njoò tsim a ji'i mikòrə yu aà. Tâ à bə tsi'î Nwĩngòŋ yuyu mə a bu'utə ngòŋ njoo tsimə.

29 Tsitsòŋ, ànnu bə bii mə bi murə waa a ŋkì a nì tsusə atu biku aa a tigə mbə mə akə aa ε? Ma bya aà bə bi tigə ŋwa'atə nì mə bi tswe aa nì àkə ghu aa ε? Mə mbə a bə annu nìŋkon tsi'î tsò mə bù bí mɔ'ɔ swonə aa, mə kaa mbə bi wa'a biku nì nìwo yweensə aà. Bi tigə mmurə nì bə bya a ŋkì nì ikum biku aa a ya aa ε?

30 A ŋghèε nì bí'î, bí'î tigə nìŋə nî mbì nù yì'î a ntsu nìwo ngòŋ bìnòò bitsim aa a ya aa ε?

31 Bìlìm bá, wa mə yə nìwo a nsi mə, a ngòŋ mītugə mitsimə. Bìlìm bá, kìntərə yii mə mə tswe nì ghu nlon ŋgaà yuù nî ntswé yà a mum Mmà'àmbi yi'inə Yesu Kristo aa, à ghìrə mə tâ mə kaa annu ma yú.

32 Tsò ajàn yii mə mə kì si to bi'i nnàà mitsə'ə faà, a ala'a Efeso aa, bon àbii ya ghu à nî àkə aa ε, mə mbə a bə yii mə ka bi si biku nì nìwo yweensə. Mbə a bə yii mə bi si biku nì nìwo yweensə,

“bí'inə ka nji ŋkii no,

nlon mə à ka lǝ bə a yɔɔ bí'inə kwokə.”

33 Nì tsu ibìnnú ghuu kì bwe'esə bə, nì bə kì zìnə bu bi bə bí bi bon bi ka bisə mighìrìnə mi innu mí sigìnə.

34 Nì ŋa'a atú yuu tâ à laa, ŋka ghìrə innu jii i tsinə, ntsuu innu jì bi bu kì ghìrə, nlon mə bə bi mɔ'ɔ kaa bi te'ε wa'à Nwĩ zì. Nì bə zi annu yii mə mə swonə aa bon a ka ghìrə tâ atú yuu à dirə.

Mbuu mbìnnu ŋú yii mə à ywèenə nìwo aà

³⁵ Lâ bè bî mɔ'ɔ ka kɪ betə nɪ mə, “Bi yweensə bê nɪ nìwo aa mə akə aa ɛ? Bo tswe aa nɪ m̀buu nɔyãnu ghɔu aa ɛ?”

³⁶ Ɔ̀tɪrə bê kaa àyoo yɪ mə nɪ bwe'e a nsyɛ aa, kaa a sɪ too tɪ ghə mə à foo ɲkwɔ.

³⁷ Lâ yaà àyoo mə ɔ̀ bwè'e aa, a bə aa tsi'ɪ m̀bùm ansaɲ kə m̀bùmə àyoo yɪ mɔ'ɔ, kaa kɪ'ɪ m̀bɪ̀nɪ̀nù àtɪ ya mə a ka ghɪrə kwe i kɔ'ɔ aa bê.

³⁸ Nwɪ̀ŋgɔ̀ɲ a fâ nɪ ɪbɪɪnu a mbô m̀bùm ayoo ya a jaɲ mə à kɔ̀ɲə aà. Ɔ̀kɪ mfa nɪ m̀bɪ̀ɪ mɪ nu mɪ mɪ ku'unə aa a nɪ mbum nɔoo jya nɪ atu nɪ atú.

³⁹ Kaa nɔyanú ɲoo jɪ mə i tswe ntɪ̀ aa, kaa i sɪ aa yɪ m̀fɪ̀ùrə bê. Nɔyãnú bè i tswe a atu yu. Nɔyanú nnàà i kɪ ntswɛ a atu yu. Nɔyãnú bɪsɪɲ i kɪ ntswɛ a atu yu, yɪ m̀bwè i kɪ ntswɛ a atu yu.

⁴⁰ Mɪbɪ̀ɪ mɪ nu mɪ aburə mɪ tswe ghɔ, mɪbɪ̀ɪ mɪ nu mə nsyɛ mə kɪ ntswɛ ghɔ. Nɪbɔ̀ɲ nɪ mə à nɪ nɪ mɪbɪ̀ɪ mɪ nu mɪ aburə aa, nɪ tswe a atu yu, nɪbɔ̀ɲ nɪ mə à kɪ mbə nɪ mɪbɪ̀ɪ mɪ nu mɪ fàa nsyɛ aa nɪ kɪ ntswɛ ghɔ.

⁴¹ Nɪnòò à tswe nɪ nɪ nɪbɔ̀ɲə, sàɲə a kɪ ntswɛ nɪ nɪ nɪbɔ̀ɲə. Mɪɲɔ̀ɲ mɪ kɪ ntswɛ nɪ nyaa nɪbɔ̀ɲə. Tsi'ɪ atitɪ̀ mɪɲɔ̀ɲ, fulà fɪɲɔ̀ɲ fɪ tswè nɪ nɪ nɪbɔ̀ɲ a atu yu, fɪlɪ fɪɲɔ̀ɲ fɪ kɪ ntswɛ nɪ fɪlɪ nɪbɔ̀ɲ a atu yu.

⁴² Bi ka yɪ bɪ̀nsə̀ bɪku aa lalà, bi twɪɲ aa ɪbɪɪnu yɪ mə i kwo, bɛɛ bi yɪ yweensə nɪ nìwo aa, a tɪgə mbə ɪbɪɪnu yɪ i sɪ kwo.

⁴³ Bi yɪ tɪ twɪɲə aa, i borəkə ɲkɪ mbi'i a nyê. Nòò yɪ bi yweensə aa, i bɔ̀ɲ ɲkɪ ntɪ̀.

⁴⁴ Bi yɪ tɪ twɪɲə aa, a bə ɪbɪɪnu nɔyãnú, bi yɪ nyweensə aa, a bê ɪbɪɪnu azwɪ.

⁴⁵ Tsi'ɪ tsɔ̀ ajàɲ mə bi ɲwa'anə a m̀úm àɲwà'anə Nwɪ mə, “Adam yɪ ntɔyàmbɪ̀ à lɛ ntɪgə mbə ɲú yɪ à tswe ntɪ̀.” Lâ Adàm yɪ mə à lwɪ'ɪsə aa, a bə àzwɪ yɪ mə a fa ntswɛntɪ̀.

⁴⁶ Lâ kaa a mbɪ̀ aa a sɪ ɪbɪɪnu àzwɪ wa tsyà, a tsyà ɪbɪɪnu nɔyà wa mbɔ̀ɲ tá yɪ azwɪ wa i yɔɲə.

⁴⁷ Ɔ̀ɲ ntɔyàmbɪ̀ à lɛ nlò aa a nsyɛ, mbə ɲú àbwerə. Ɔ̀ɲ àyòɲtə a lô aa a aburə.

⁴⁸ Ɔ̀ɲ wa mə à lɛ nlo a nsyɛ aa à bè aa fɪgə a mbo bè bɪ mə à nɪ bi nsyɛ aà. Ɔ̀ɲ wa mə à lɛ nlɔ̀ a aburə aa a bə fɪgə a mbo bè bɪ mə bi kɪ mbə bi aburə aà.

⁴⁹ Ajàɲ mə bɪ'ɪnə lɛ ntswɛ nɪ marə nu ɲú wa yɪ mə à lɛ nlò faa nsyɛ aa, bɪ'ɪnə ka yɪ kɪ tswe nɪ yɪ ɲú wa mə à lo a aburə aà.

⁵⁰ Annù yɪ mə mə swɔɲ a mbo bù aa mbâ bɪlɪm mbâ, a bə aa mə, wâ nɔyãnu yulà bo àləwə yulà kaa mbə a wa'ă

annù nifò Nwî jî. Kaa àyoo yîi mē a bwε aa, kaa mbə a ki'i abwarə ayoo yîi mē a si bwε aa jî.

⁵¹⁻⁵² Nanşə yu'utə nî ànnù nîŋkon yîi mē tswe a lò'òsə aà, kaa bi'inə ka yi wa'à bitsim kwokə. La nòò wa yîi mē ntàn yî nîlwî'ínjìim ya i ka yî kòò aa, bi kwe'etə ki ghòò ŋkòrè nîli'i bon bi'inə bitsim bi kwensə mē. Nlon mē nòò wa mē ntàn ya i ka yî kòò aa, tâ bìku bi bē biinə nî nîwo, kaa mbə bi wa'à bù ŋkwò. Aa nòò yîi mē bi'inə bi tsim ka yi kii kwensə ghu aà.

⁵³ Nlon mē bi tswe nî ŋkwensə àyoo yîi mē mbə a kwo aa, a nî ayoo yîi mē kaa mbə a wa'à kwo aà. Nlon mē bi tswe nî ŋkwensə mārə ghû mē mbə a kwo aa, nî yîi mē kaa mbə a wa'à kwo aà. I kii kwensə nɲǎnu yîi mē mbə bi'i aa, nî yîi mē mbə kaa mbə i wa'à bi'i aà.

⁵⁴ Nòò yîi mē mārə yîi mē mbə a bi'i aa, à wε'ε yîi mē mbə a wa'à bi'i aa, nɲǎnu yîi mē mbə i kwo aa, i kî ŋwε'ε yîi mē mbə i wa'à kwo aa, bon nìghàà nî Nwî nî ka bòontə a ajàn mē bi le ŋwà'ànə mē:

“Bi mà'à mē, ntsya nîwo ŋgàà yî m̀fùùrè.”

⁵⁵ “Nîwô, m̀tìì mo mi fə aa ε?

Nîwô, m̀fɛɛ yò i fə aa ε?”

⁵⁶ Mfɛɛ nîwô i laa mbə innù jî bi, m̀dà'à mi innù ji bi mi bə nòŋsə.

⁵⁷ Mbi'ikə a mbo Nwîŋgòŋ mē à mà'à mē ntsya mfa nî bi'inə ntsya aa nɲim Mmà'àmbi Yesu Kristo aà.

⁵⁸ Tsò mē a bə laa aa bilîm bâ, nî təə ntinsə tsuu ki tsìgìnə, ŋka mfa'a ifà'a Mma'ambi a ŋgòŋ bìnòò bitsim nlon mē nî zi mē kaa annù tsu yîi mē nî fà'à a mbo Mmà'àmbi aa, kaa à si aa adànə dənə tsya aà.

16

Ajàŋ mē bi le tswa'atə ŋkabə a ŋkwetə ŋgǎŋmbii Kristo jîi i le ntswe à Yerusalem

¹ A ŋghɛɛ a nî annù ntswa'atə ŋkabə ya a mfa a mbo bə bi Nwî bya, nî ki ŋghirə tsi'î wa ajàn mē mē le nswon a mbo ŋghòtə jîi mē i tswe a Galatia aà.

² A yi mbə nî ŋjwi yî ntsyàmbii a mûm ŋgyǎ tsim, nù fi'itə ŋkabə yîi mē i kù'ùnə nyonə nî àyoo yîi mē à fù'u maa ŋgyà aa, ntigə nləə a mûm nda yu mē tà nòò yîi mē mē zî aa, kaa bi wa'à bù ka ntswa'atə nî ŋkabə maa noò.

³ Nòò yîi mē ka yî zî aa, mē ka tigə ŋwà'ànə aŋwà'ànə i fa a mbo bə bii mē nî tso'ɔ aa tâ bo tigə ŋghɛɛ nî ŋkabə ya ŋghɛɛ ntəŋə ŋghotə baYerusalem ghu.

⁴ Mbə a yi ŋki ŋku'unə mə tâ mē ghɛɛ ghu yaa ŋgaa, bon bə bya ka tigə yonə ɣha bi'ibo tigə ŋghɛɛ.

Ajan yi mə Paul à le ntanjə a ŋghɛɛ a mbɛɛ baKorinto aà

⁵ Mē ka yi zĩ a mbɛɛ bù aa tsi'ĩ a noò yi mə mē kàrə mē a ala'a Macedonia tsi'ĩ tsim aà. Mē kii nte'ɛ ntanjə a ntsyǎ a ala'a Macedonia.

⁶ Mē ka zĩ aa i nanşə tswe bi'inə a ni nòò yĩ nsà'àtə. Nòò tsù i tswe bi'inə ni nòò àlòò wa tsi'ĩ ntsim, mə tà mə ti ghɛɛ, ni tigə ŋkwetə ntsyasə ɣha mē ghɛɛ a adigə yi mə mbə mē bú ntswe nĩ ŋghɛɛ ghu aà.

⁷ Kaa mē sɪ kŋ mə mē bə zĩ mē ghɛsə nstya aa tsi'ĩ tsysǎ; mə lòò nzĩ ntswe bi'inə ni àtii noò yĩ sà'àtə mə mbə Mmà'àmbi a bii.

⁸ Lâ mē ka tswe faà a ala'a Efeso i ghɛɛ ywe'e a njwĩ Pentecost.

⁹ Nlon mə àbwarə yĩ ɣhà'àtə a nanşə mfè'è faà mə mbə mē fa'à àfà'à yĩ wè yi mə a ki ntswe nĩ àbii aa, ka mə bə bi mɔ'ɔ bi tswe faà mə bi tso'ɔ akòrə ya aa.

¹⁰ Bɛɛ mə Timoti a zi a mbɛɛ bù ni kwɛrə yi siginə ta tâ ntii yi tswe nĩ m̀boonə nlon mə a kii mfa'a ni a mbo Mmà'àmbi aa tsi'ĩ ajan yi mə mē kii mfa'a aà.

¹¹ Maa ajan, tâ nù nìbù tsee yi lǒ ki tsa'a, bù banşə ŋkwetə yi tâ à ghɛɛ nĩ m̀bii nĩ àkòrə nitə yi nĩ m̀boonə, tǎ zi ajan yi mə mbə a yi mbu bi fu a mbɛɛ mē. Nlon mə mē yu'utə nii bi'ibi bilim ba a njim Kristo aà.

¹² A ŋghɛɛ a ni mumaà yĩ'inə Apollos, mə le ngaansə yii mə tâ bo bi bilim bi'inə bi mɔ'ɔ zi ŋghantə ghuu. Lâ a kirə tsi'ĩ tsǒ kaa à le ŋwa'a nanşə mbii a ŋghɛɛ maà noò. Lâ nòò yi à ka tswe nĩ àbwarə aa bon à ka zĩ.

Mighàà mi nlwĩ'i njim

¹³ Nĩ ka ntswe nikirə, nĩ təə ntii a mùm àbiintii yuu. Nĩ tswe nĩ àtanjəntii, ŋki tswe ni m̀tì.

¹⁴ Nĩ ka mfa'a innu tsim ntsya ni a njim akòŋnə.

¹⁵ Bilim bâ ni zi mə ŋgwè'è Stefanas i le mbə aa ŋgwè'è yĩ ntsyambii yii i le mbii Yesu Krito a mbù'u Achaia aà, ŋki ntigə mfa mibii mi nũ myaa a mfà'a ifà'a a ŋkwetə bə bi Nwĩ ghu. Mē bù'ù mbo a mbo bù bilimb bâ,

¹⁶ mə tâ ni ka nyu'unə ajan bə majú bo bi bə bitsim bii mə bo boonşə mfà'à bo bo aà.

¹⁷ Mē nanşə ndoritə nlon ajan yi mə Stefanas, Fortunatus bo Achaicus bo zi a mbɛɛ mē aa; nlon mə bo tigə m̀borisə ntii ɣha tsi'ĩ tsǒ bo bə aa bù;

¹⁸ Bo tigə ɲki ghire ntiɲ gha i fwetə tsǒ ajàn mə bo lɛ ɲki nghire ghuu i fwetə aà. Nì ka naɲsə lentə nì àjàn bē ma jû.

¹⁹ Nghòtə bɔɔ bi Kristo bii mə bi tswe a mbù'u Asia aa bo tsà'atə ghuu; Aquila bo Piscilla bo bi nghòtə bɔɔ Kristo bii bòontə a ndá bo aa kii nnaɲsə ntsa'atə nì ghuu.

²⁰ Bìlím bi'inə bitsim bii mə tswe faà aa kii ntsa'atə ghu.

Nì kɪ ɲka ntsa'atə nì ghuu bu nì bù ɲwo nì a nu bù nì bù, ɲnɔɲə nì mighà'á muu.

²¹ Mə Paul mə mboɲ mə tigə ɲwa'anə tsi'í nì àbô ya mə mə tsà'atə ghuu.

²² Ndɔ̀ɔ a atu ɲù yíi mə kaa sǐ Mmə'àmbi Kristo Kôɲə aà! Maranatha, Oò Mmə'àmbí, zǐ a mbo bí'í!

²³ Tá ɪbɔɲ Mmə'àmbi Yesu Kristo tá ɪ tswe a mbo bù.

²⁴ Tá àkòɲnə yá tá lwi'i a mbo bù ntsya a ɲjím Kristo Yesu. Amen.

Aṇwà'ànè Paul yî àyòntè a mbô ñghòtè BaKORINTO

NJI'INNŨ AṆWÀ'ANÈ YŨ

A aṇwà'ànè yŭ aa a le ṇṇwà'ànè Paul noò yîi mæ à le mburè ntswe tsi'î nî ṇgi'i nlon ntswê yàà bo bì ñghòtè baKorinto. Aṇwà'ànè yi ntsyàmbĩ ya mæ à le ṇṇwà'ànè aa kaa a le ṇwa'ǎ innu jya mæ à le ṇṇwà'ànè a ntsisè aa tsisè. BaKorinto le mbàṇṇè ñlwisè ñtɔṇ a nu Paul, ñtigè ṇghaa nii. 'Mbu ṇghèè ghu, baYuda bî mɔ'ɔ bì le nzi ghu ndi'i nî innu a mbo bè bya nswon ni mæ bo ni ṇgǎṇntoo Kristo jîi i tsyatè Paul aà. Ma yŭ a ku'ùsè ṇṇetè mɔ'ɔ nî ànnu yîi mæ a le ntswe a titi bo ni Paul aà, ṇghirè bo bî mɔ'ɔ tigè ñtuu nii. Paul à le ṇghèè ñtsi'i ṇghotè ya a ni mú àti noò (2.1; 12.14; 13.1-2) la kaa ma ya kaa a wa'à kwetè. A bìi ṇghèè a Efeso mbu ṇwà'ànè aṇwà'ànè a mbo bo, ñtoo Titus mæ tâ à ṇghèè yè ajàṇ mæ innu ṇghèè wa ṇghotè aà. Titus a ghèè ñyè mæ àṇwà'ànè ya a ghirè bè wa ṇghotè bi kwensè mĩnti myaa mbu mbii fu a mbo Paul ntigè yè'etè ni a nyè yi. Titus a lô ṇghèè ntsi'i Paul a Macedonia ṇke'enè ghu mbo, ñti yi i tigè ñluu ni ñdorè (7.6-8). A bæ noò yîi mæ à le ṇṇwà'ànè a yulà àṇwà'ànè ghu aà. A le ñlò aa ñswon a mbo bo a ajàṇ mæ yu kɔṇ waa aa i kii swon ṇgi'i yîi mæ yu le mburè ntswe ni yu nlon ṇgaà yàà aà. Là ñswon mæ tsĩtsɔṇ yu burè ndoritè a nyè mæ àṇwà'ànè ya a le ṇghirè bo jəṇṇè bèṇkè mĩnti myaa mma'atè ibi waa aà (7.9).

Aṇwà'ànè Paul ma yŭ a naṇsè ndi'i innu jî ghà'àtè ñlon ṇgàṇàfà'á Kristo bo bì àṇjàṇ mæ bi tswe nî ṇka mfà'a ifà'a Nwĩ aà. Paul à le naṇsè nluu nî àkòṇṇè a nu baKorinto ka mæ bi le mbàṇṇè mfa nî ṇgi'i ghu mbo si'i si'i aà. Nwĩ à le ndi'i ṇkà'à bo bì ñgha'a ni ghu mbo wa noò mæ à le nyè Kristo aà (4.6). A le mbè akòṇṇè Kristo mæ a le si tintè nii a nî ifà'à yi bo bì a nî ntswê yî bo bì bè bî mɔ'ɔ, kaa wa'a aa annu yîi mæ ñ a ghirè bè (5.14-15). Ma yu a tigè ṇghirè mæ, tsò ṇgàṇàfà'a Nwĩ, tâ à fa ibiinu yi tsim a mbo Kristo yîi mæ a beṇkè nî bè a ni bĩ fii aa (5.17) ṇlon nsèensè ntoo yî ñsiginè ya mæ i yweensè bè aà (12.14-15). Ma mùu ajàṇ Paul, tsò tsùsètu Kristo, a tigè mbu'u nî mbo a mbo bè mæ tâ bì bii fu a mbo Nwĩ tâ bo bo boonsè (5.20). Laà Paul a di'i mæ yu ni ṇgàṇntoo yî ànnu ñṇkon, nyon aa ñjĩm àfà'à yi bo bì ṇgi'i yîi mæa yè nlon Kristo bo bì àdà'à ya yîi mæ Kristo à le mfa ghu mbo aà.

Bi yatê àṇwà'ànè yû aa laà:

1. Nji'î ànnù àṇwà'ànè yû 1.1-11

2. Paul nî ṇghòtê baKorinto 1.12—7.16

3. Njoo jii mē bi lē ntswa'a a mbô bìKrisèn a Yudea aà 8.1—9.15

4. Àjàṇ mē Paul a lē ndì'i mē yu nî ṇgàṇntoo nî àdà'à aà 10.1—13.10

5. Ìnnù jii mē Paul à lē nswonə a nlwĩ'isə aà 13.11-14

¹ Àṇwà'ànè yû a lo aa a mbo Paul yii mē a nî ṇkòṇê Nwĩ à nî ṇgàṇntoo Kristo aà; bo bì a mbo Timoti, ndĩm yĩ'inè, ṇghɛɛ nĩ a mbo ṇghòtê bè bi Nwĩ yii mē ì tswe a ala'a Korinto, bo bì a mbo bè bi Nwĩ bì tsim bii mē bì tswe a mbù'u Achaia tsi'î ñtsimè aà.

² Tá ìbòṇ Nwĩ nì mbòonə yii mē ì lo a mbo Nwĩṅgòn Taà yĩ'inè nì a mbo Mmà'àmbĩ Yesu Kristo aa tá ì tswe a mbo bù.

Paul a fa mbi'ikə a mbo Nwĩ

³ Tá bĩ'inè fa miyà a mbo Nwĩṅgòn Ta bì Mmà'àmbĩ Yesu Kristo, mē à nì tá ṇko mĩlĩṇnè, mbə Nwĩṅgòn yii mē a lə'ətə mintii mi bē a ṇgòn bìnòò bi tsim aà.

⁴ A lə'ətə mĩntii mi'inè a nì ṇgòn ṇgi'i jĩ'inè tsim, mē mbə bi'inè kĩ nzi ajàṇ mē mbə bĩ'inə lə'ətə mintii mi abùgè bē bii mē bo kĩ ntswe nì mbuu ṇgi'i jĩ'inè aa, a nì mbuu alə'ətə yii mē Nwĩṅgòn a lə'ətə mĩntii mi'inè ghu aà.

⁵ Tsi'î tsò mē bĩ'inə kii nyə nì ṇgi'i yii Kristo à lē nyə aa, Nwĩ à ka kii nanşə lə'ətə mĩntii mĩ'inè a nĩm Kristo.

⁶ Mbə bĩ'î ka nyə ṇgi'i bon bĩ'î yə aa a ṇkwetə bù ghu, tâ nì yweenə. Mbə Nwĩ a lə'ətə mĩntii mi'i bon à ghìrə aa mē tâ bĩ'î kĩ nlə'ətə mĩntii muu, tâ nì kĩ ntswe nì àtànəntii a ntsyà a mum mbuu ṇgi'i jii bĩ'î kii nyə aà.

⁷ Tsò mē a bə laa, àmòòntè yii bĩ'î tswe nì yu nlon ṇgaà yù aa, kaa a si kwensə, nlon mē bĩ'î zi mē, ajàṇ mē nì kii nyə nì ṇgi'i yii mē bĩ'î yə aa, nì ka kii tswe nì alə'ətə yii mē Nwĩ a lə'ətə mĩntii mi'i ghu aà.

⁸ Bĩlĩm bā kaa bĩ'î si kòṇ mē tâ nì tswe ti zi mbuu ṇgi'i yii mē bĩ'î yə a mbù'u Asia aà. Nìkòò nĩ bĩ'î lē mbè'è aa nì lē ndìrè si'î bĩ'î wa'atè mē kaa bĩ'î ka wa'ă ntii bù ntswe.

⁹ Bĩ'î lē ṇwa'atə mē bì lē ntsèrə isa'à yĩ'î mē bĩ'î kwo, lâ a lē mfè'è ma mùu ajàṇə mē tâ bĩ'î tsuu bə a nu bĩ'î bĩmbon yəginə, tâ bĩ'î yəginə bə a nu Nwĩ yii mē a yweensə bē nì nìwo aà.

¹⁰ A lē ṇkwèrə yĩ'i a ntsũ nìwo, à ka ghèè nì mbĩ a ntsu'ú àtú yĩ'i, bĩ'î yègìsè mē ṇgòn mmòòntè jĩ'i ghu nu mē à ka kù'u yweensə yĩ'î.

11 Mbə nì kâ ñkwetə nî yî'i ntsa'atə nî Nwî ñwa'atə nî yî'i ghu, a bə mə Nwî à ka kwi'i itsà'atənwi jî ghà'à jîi mə bi tsà'atə ñwa'atə nî yî'i ghu aa, i nîj mboonə a nu bî'i, tâ bə bî ghà'atə tigə nentə nî ñjî jya ntigə mfa mbi'ikə ghu mbo nlon ñgaà yî'i.

Ajàj mə Paul a le ñkwensə atantə yi aà

12 Bî'i kwèè mîntîi mi'i mə bî'i zi a laa mə ntswêntîi yî'i fàa mbi bo bi ntswê yî'inə a tîti bù a kî sî tsisə Nwî a nî mînjî yîi mə à làa aa ñki mbə yî ànnù nîjkon, a nî mîdà'à mî ibonj Nwî, kaa ñki'i bə mîtsyè mî mbi bə.

13 Nlon mə bî'i ñwà'ànə aa tsi'i innù jîi mə mbə nî twon nyu'u; mē mōntə mē

14 Ka mə nî zi yî'i tsi'i àtîi tsîtsòj aa, nî ka yî nanjə zi tsi'i sigî'nə mə mbə nî tse ñkwèè mîntîi muu nlon ñgaà yî'i ajàj mə bî'i ka yî kîi kwèè mîntîi mi'i nlon ñgaà yùu wa njwî Mmà'àmbî Yesu.

15 Tsò mə mē le nzi mə nî ka yu'u i zi aa, mē le ntigə nlɔɔ mə mē ka fòo tsyá mbii i zi ghanthə ghuu, ta nî tswê nî mboonə ñgaà ji baà.

16 Nlon mə mē le nte'e tantə aa mə mē ka ghanthə ghuu ajàj yîi mə mē ka kî tsyá a ñghèè a ala'a Macedonia aà; i kîi bú ghanthə ghuu a noò yîi mə mē bîi aa, tâ nî tigə ntsyasə gha ta mē ñghèè a Yudea aà.

17 Mə kî sî tantə ma mùu ajàj ñjînkə aa jîjnkə aa é? Kè a ntantə innù ja ma mùu ajàj mə ghîrè aa tsò nù yî fàa mbi, a ajàj yîi mə mbə a swonj mə, ñjə tsîtsòj, àbàntə a tî bə a bú ñswonj mə ñganj aa é?

18 Ajàj mə a laa mə Nwîngòj a swonj aa annù nîkon aa, ñkà'à yî'i a mbo bù kaa i sî aa ñjə bó ñganj bə.

19 Nlon mə Yesu Kristo Mu Nwîngòj wa yîi mə Silas nî Timoti nî mē le nswonj a mbo bù aa, kaa laa ñki'i yî ñjə bó ñganj bə, à bàjñə mbə ñjə Nwîngòj.

20 Nlon mə ñjə yîi mə à tswe nî ñkà'a Nwîngòj tsi'i tsim aa, à tswe aa ghu nú. A bə ñjî'i ànnù yîi mə bî'inə swonj "Amen" ntsya ghu nu mfa nî ñgha'a a mbo Nwî aà.

21 Là a bə Nwîngòj mə à bōonsə yî'i nî mînjî yîi à tîi bî'inə nî Kristo ñki nyarə yî'i nləə nî àyoo afà'à yî,

22 à nîj àwenə yi a nu bî'inə ñki nnîj Azwî yi a nu bî'inə a ndî'i à laa mə njoò tsim jîi mə i tswe a atà aa nî jî'inə.

23 Mə twonj Nwî mə tâ à bə àyəfə ghà, à zî nîti ghà, kaa mē le kî'i a ala'a bakorinto zi aa mə mē wa'ă ñgi'i a nu bù nîjə.

24 Kaa bi'i si lò aa ngànsə bù ni ànnù yï mə bon̄ nì liginə mbii, bi'i zi mə nì təə ntənsə a nì àbĩntii yuu. Bi'i bə̀n̄nè n̄lɔɔ mfà'a bi'inè a nì m̄an̄jĩ yï mə nì ka ki doritə.

2

1 Tsǝ mə a bə maa ajàn aa, mə kà'a a ntii mə mə kaa mə ka wa'ǎ bù zi nghantə ghuu a nkù'ùsə nghirə mə tâ nì ka njə̀n̄nə

2 n̄lon̄ mə mbə mə ghirə nì ka njə̀n̄nə bon̄ wò à ka tigə ghirə tâ mə ka ndoritə aa ɛ? Bon̄ à ka kii bú bə tsi'i bə bya mə mə ghirə mə bo yu'u nyan̄ə aà.

3 A bə n̄ji'i ànnù ya yï mə mə lɛ ɲwà'ànə letter wa a mbo bù aa, kaa mə lɛ ki'i kò̀n̄ə mə mə zĩ a mbo bù, i zĩ tâ bə bii mə bi tswe nì ɲghirə tâ mə ka ndoritə aa, tâ bo ban̄nə ghirə tâ mə ka njə̀n̄nə. Nlon̄ mə mə zi a laa mə, nòò yï mə doritə aa, bù bitsim̄ kii ndoritə.

4 Mə lɛ ɲwa'anə aɲwa'anə ya a mbo bù aa nì ɲgi'i yĩ ɲwə a ntii mə bo bi nì m̄l̄l̄à a mi'i mə. Kaa mə lɛ ɲki'i ɲwà'ànə aa a ɲghirə mə tâ nì ka njə̀n̄nə. Mə lɛ mb̄an̄nə ɲwa'anə aa a ɲghirə mə tâ nì zĩ ajàn mə mə kò̀n̄ə ghuu bitsim̄ə.

Nl̄i'inə ifansə innù ɲù yï mə à ghirə bə jə̀n̄nə aà

5 Mbə a bə yï mə ɲù tsù à ghirə mə tâ ɲù m̄ò'ɔ ka njə̀n̄nə bon̄ kaa à si aa a nu mə ghirə, à b̄an̄nə ɲghirə aa a nù bù bitsim̄ə, ka mə mbə a m̄ɔ̀ntə ghuu tsi'i muntsirə aà. (Mə swon̄ ma mùu ajàn aa nlon̄ mə kaa mə si kò̀n̄ə mə mə tsə'ə ghu nu si'i).

6 Njò ya yï mə bù bi ghà'àtə nì n̄ɲ mə ghu nu ma muu m̄an̄jĩ aa, i kù'ùnə m̄ə.

7 L̄a ts̄its̄on̄ tâ nì li'inə ifansə innũ ji mbu nd̄īntə yi, tâ ghirə tâ wa'à lò ntigə jə̀n̄nə si'i, m̄me'e ib̄īn̄u yi.

8 Mə tigə mbu'u n̄i m̄bo a mbo bù mə tâ nì ghirə mə tâ à zi mə nì nan̄sə ɲkò̀n̄ə yi.

9 A bə n̄ji'i ànnù yï mə mə lɛ ɲwà'ànə letter wa a mbo bù aà. Mə lɛ ɲwà'ànə aa a nywe'etə bù, a nzi mə kə nì laà ɲyu'unə innù j̄ii mə mə di'itə ghuu ghu aa ɲgò̀n̄ b̄in̄òò bitsim̄ lɛ.

10 N̄i bə li'inə annù yï mə ɲù à f̄ansə a nu bù aa, bon̄ mə ka kii li'inə. Nlon̄ mə mə yĩ li'inə aa, mə mbə a bə mə mə tɛ'ɛ ntswe n̄i ànnù yĩ tsu a li'inə, mə ghirə maa ajàn a nsi Kristo nlon̄ ɲgaà yuù.

11 Ta ghirə mə tâ Satan a tsuu m̄itsyɛ mi'inə l̄ɔ tsya nlon̄ mə bi'inə zi m̄in̄an̄ yĩ.

N̄ibò'ɔ n̄i Paul a nòò yï mə à lɛ ntswe a Troas aà

¹² Nòò yïi mə mə lɛ ɲkuu a ala'a Troas a ɲka nswon ɲtoo yïi ɲsìgìnè ya mbi'i Kristo ghu aa, mə lɛ nyə mə Mmà'àmbi à ɲa'a mǎnjĩ nĩ ifà'à yïi mə i lɛ ntswe ghu aa.

¹³ Lâ nũ yà i lɛ nanɲsə mbi'i ɲlon mə kaa mə lɛ ɲwa'ă ndim ghà Titus yə aà. Mə tigè ɲfa filo fi bə bii mə bi lɛ tswe ghu aa, nlo ghèe a ala'a Macedonià.

Ajaɲ mə bi'inè mà'a ntsya a ɲjĩm Kristo aà

¹⁴ Lâ mbi'ikə a mbo Nwĩngòn yïi mə, ntsya a ɲjĩm Kristo a ghìrə mə tâ bi'inè tswe nĩ àbwarə a ajaɲ mə Kristo à tsyâ ntsò aà, ntigè ntsya a ɲjĩm bi'inè, nseɛnsə nĩ ɲtoo ya mbi'i Kristo, a idigè tsim tsi'ĩ tsò a yoo yï lùmtè yï sigìnè.

¹⁵ Nlon mə bi'inè bə aa àlùmtè yï sigìnè yïi mə Kristo a fa a mbo Nwĩ, a tigè nseɛnə ɲghèè a titi bə bii mə bi yweenə aa bo bi bii bi bwɛ aà.

¹⁶ A mbo bə bii mə bi bwɛ aa, a bə ɲtì àyà'à yïi mə a zwitə, lâ a mbo bə bii mə bi yweenə aa, a bə àlùmtè yï sigìnè yïi mə a zĩ nĩ ɲtswènti. Tsò mə a bə laà aa, mbə wò a ku'unə a nĩ mɲbuu ifà'à ma ghú aa ɛ?

¹⁷ Kaa bi'ĩ si bə aa tsi'ĩ tsò bə bi ghà'àtə bii bi lògè ɲghàà nĩ Nwĩ a nĩ àyoo mitaa yïi bi fèè aà, lâ ajaɲ mə Nwĩngòn à lɛ ntoo yi'i aa, bi'ĩ swon aa tsi'ĩ ànnu ɲɲkoɲ a nsi mi'i yu tsi'ĩ tsò ɲgàɲfà'à Kristo.

3

Annù ɲlon àkàà yï fii bo bi àkàà yï lwèn yà

¹ A laà mɲbə aa mə bi'ĩ bũ mbeentə nĩ yi'i bimbɔɲ aa ɛ? Bi'ĩ laà ɲkiĩ nloo nĩ àɲwà'ànə tsò bə bi mɔ'ò, jii mə i lo a mbo bu kì mə bi ɲwa'anə a mbo bù mbeentə nĩ ifà'à yi'i aa ɛ?

² Bù bumbɔɲ nì bə aa ɲjaɲ ɲwà'ànə ma jya a mbo bi'ĩ. Bi ɲwà'ànə a mum mɲnti bi'ĩ mə tâ bə bitsim zi ɲkiĩ ntigè ntwonə.

³ Nì dɪ'ĩ nì mə â lɛ ɲwà'ànə Krito yumbɔɲ ɲwà'ànə aɲwà'ànə ma yũ ntigè ntoo yi'i nì yu. Kaa bi si aa nĩ ɲkòɲɔwà'ànə ɲwà'ànə, bi ɲwa'anə aa nĩ Azwĩ Nwĩngòn yïi mə à tswe ntii aà; kaa wa'a aa a atu ɲgò'ò kì ɲwa'anə, mbaɲnə ɲwà'ànə aa bə a mum mɲnti bə.

⁴ Bi'ĩ swon ma mùu ajaɲ aa nlonə abiintii yïi mə bi'ĩ tswe nì yu a nu Nwĩ ntsya a ɲjĩm Kristo aà.

⁵ Kaa bi'ĩ si swon aa mə bi'ĩ bimbɔɲ tswe nì mɪdà'à a ɲghìrə annũ tsu. Mɪdà'à mitsim mii mə bi'ĩ tswe nì mu mĩ lò aa a mbo Nwĩ;

⁶ àa tsi'ĩ Nwĩ mə à ghìrə mə tâ bi'ĩ tswe nì mɪdà'à a mbə ɲgàɲfà'à fàa a mum àkàà yï fii, yïi mə kaa a si aa

bìnòɲsè bii mə bi ɲwa'anə aa bê. A bə aa bê ànnũ Azwĩ Nwĩ. Bìnòɲsè bi zĩ aa nì nìwô, lâ Azwĩ Nwĩ a bânɲnè nɲfa aa ntswêntì.

⁷ Mbə a bə mə àkàà ya yĩ mə bi le ɲɲwà'ànə a atũ ɲgò'ò, a zĩ nì nìwo aa, a le si nanɲə ɲweenə tsi'ĩ ɲwèènə, kaa baIsrael wa'ă nlèntə ñsi Moses bú ñzi nlon mə i le si ta si'ĩ si'ĩ, ka mə i le si bù ɲkentə nĩ nta aa,

⁸ bəə bon ɲmbə ɲigha'a nì àkàà ya yĩ mə à nì afà'a Azwĩ Nwĩ aa, nì ka wa'à bânɲnè ɲweenə ntsyă mbo aa ε?

⁹ Mbə a bə mə ifà'a akàà ya yĩ mə a ɲɲ isa'a a nu bə aa, i le ntswe nì ɲigha'a bəə bon ifà'a akàà ya yĩ mə a ghìrè mìnũ mĩ bē mĩ tsinə aa, bon i sɪ bânɲnè ntswe nì ɲigha'a nii nì tsyatə aa ε?

¹⁰ Mbə bĩ'inè tigè ɲswon mə ɲigha'a nĩ wè nũ mə bĩ'inè tswe nì nu tsĩtsòɲ aa nì ghìrè mē mə tâ ɲigha'a nĩ m̀bii nya tigə ayoo adànè adànè.

¹¹ Mbə a bə mə ayoo ya yĩ mə a le si kwĩ'ìnə aa a le ntswe nì ɲigha'a bəə bon àyoo ya yĩ mə a tswe ɲɲkon aa a bânɲnè ntswe nì ɲigha'a nĩ ghà'atə.

¹² Tsi'ĩ tsò mə a nĩ ànnũ yĩ mə bĩ'inè ɲɲ nti yĩ'inə ghu aa, bĩ'inè zĩ àjàɲ mə bĩ'inə ka kɪ swon ma yũ ànnũ nì m̀dà'à.

¹³ Kaa bĩ'inè sɪ aa tsi'ĩ tsò Moses bē, a ajàn yĩ mə à le si lògè nĩ àtsə'è m̀bɔontə nĩ ñsi yĩ ghu mə tâ baIsrael tsuu mmē ɲigha'a nya nii mə nì le ntswe ghu ɲkwi'ìnə nii aa lõ yə aà.

¹⁴ Maa ajàn bi le mfi itũ jyaa, i zi ywe'e sii, bi yi ti twonə àkàà yĩ lwèn ya aa, ma yaa atsə'ə a burə ka kɪ b̀òòntə nì mĩtsyē myaa, nlon mə bi kii mfurə atsə'ə ma ya a mĩtsyē ɲũ ntsya aa tsi'ĩ a ɲjim Kristo.

¹⁵ ɲɲə, ñzi nywe'e sii, bi yi ti twonə nòɲsə Moses wa aa, àtsə'ə a b̀òòntə mĩtsyē myaa.

¹⁶ Lâ nòò yĩ mə ɲũ à bənɲkə yi nzi a mbèε Mmà'àmbi aa, bi furə àtsə'ə ya nlò'òsə.

¹⁷ Tsĩtsòɲ, Mmà'àmbi yĩ mə bĩ'inè swonə aa, à bə aa Azwĩ. Adìgè yĩ mə Azwĩ Mmà'àmbi a tswe ghu aa kaa ànnũ abù'ù a wa'à ghu bú ntswê.

¹⁸ Bĩ'inè bitsim bii mə bi fùrə mə atsə'ə ya nlò'òsə a mi'ĩ bi'inə aa, ɲigha'a nì Mmà'àmbi nì tigə nta nì a mĩnsi bĩ'inə, bĩ'inè lĩ nì ɲigha'a nì Mmà'àmbi nya, nì bənɲkə nĩ yĩ'inə, bĩ'inə tigè ɲkwensə, ɲkwi ɲko'ɔ nì a mum ɲigha'a mà nya, n̄tigə mbə tsò yu. Ma yũ ànnũ a lò aa tsi'ĩ a mbó Mmà'àbĩ yĩ mə à nì Azwĩ aà.

4

Annũ àfù'ù Nwĩ a mum bàntòò bi nsyê

¹ Ma mùu ajàṅ tsò mē Nwĩ a n̄j̄m àbɔṇɛt̄i yi à fà mē ifà'à ma ghù a mbo bĩ'ĩ aa, kaa bĩ'ĩ si bù m̀bo'ɔ.

² Bĩ'ĩ tuu ìnnũ adirē atũ tsim j̄i mē bi ghirē a idigē alò'òsè aa kaa bĩ'ĩ si ìnnũ mbwe'esè ghirē; kaa bĩ'ĩ si nìghàà nì Nwĩ kwensè. Bĩ'ĩ bàṇṇè swonē aa tsi'ĩ ànnũ n̄ṇkon̄ ya nì òsi nì òsi a m̀ontè nì m̀nt̄i bē, bi tigē m̀bii n̄ ànnũ yĩ'ĩ a nsi mi'ĩ Nwĩ.

³ Mbē òtoo ȳi mē bĩ'ĩ swonē aa i bu ntswe a alò'òsè a mbo ṇù, bɔṇ i tswe aa a mbo bē bya mē bi bwe ṇghē n̄ waa aà.

⁴ Nlon̄ mē a mbo bo, nwĩ m̀bi ghù à mà'à mē afè'è a mi'ĩ bo bii bi si n̄too ya bii aà. Kaa bo wa'à n̄ òkà'à wa mē i ta a nu bo aa yē. Òkà'à ma ghù i bē aa ȳi n̄too ȳi òsigìnè ya nlon̄ nigha'a nì Kristo, ȳi mē à tswe n̄ màrè Nwĩ yumbon̄ aà.

⁵ A n̄ òtoo ȳi bĩ'ĩ swonē aa, kaa bĩ'ĩ si annũ aa nlon̄ mib̄i mi nũ mi'ĩ swonē, bĩ'ĩ swon̄ aa mē Yesu Kristo à n̄ Mmà'àmbi, bĩ'ĩ bē ṇgǎṇfà'à juu nlon̄ ṇkwitu Yesu.

⁶ Nlon̄ mē à nì Nwĩ wa mē à lē nswon̄ mē, “Tā òkà'à i ta a m̀m̄ m̀fi idigē aal” mē à ghìrè mē òkà'à yi i ta a m̀m̄ n̄t̄i bĩ'ĩ, a mfà òkà'à ȳi mē i ghìrè mē tā bĩ'ĩ zi nigha'a nì Nwĩ nya mē nì ta a nsi Krito aà.

⁷ Lā bĩ'ĩ bii mē bĩ'ĩ tswe nì àfù'ù ma yū aa, bĩ'ĩ bē aa tsò bàntòò bi nsyē, tǎ d̄i'ĩ mē àdà'à ȳi wè ya mē tswe a n̄ òtoo ȳi òsigìnè ya aa, kaa s̄i aa à yi'ĩ bē, a lo aa a mbo Nwĩ.

⁸ Bi d̄i mbuu ṇgi'ĩ tsi'ĩ tsim a nu bĩ'ĩ, kaa ma yū a wa'à ghìrè mē bĩ'ĩ kentē, bi ghìrē atũ yi'ĩ a buurè la kaa ma yū a wa'à yi'ĩ k̄ṇè;

⁹ bi tso'ɔ n̄ àkòrē yi'ĩ la kaa Nwĩ a wa'à yi'ĩ mi'ĩ; mfuu n̄ yi'ĩ mma'a n̄ a nsyē la kaa wa'à bàṇṇè nzwitē.

¹⁰ Ṇḡon̄ b̄inòò bitsim̄, bĩ'ĩ bē'è n̄ n̄wo nì Kristo a nu bĩ'ĩ. Bi tigē m̀ban̄ṇè nyē n̄ òntswēnt̄i Kristo a nu bĩ'ĩ.

¹¹ Maa ajàṅ, ajàṅ ȳi mē bĩ'ĩ tswe bit̄i aa, bĩ'ĩ k̄i ntswe aa tsi'ĩ a ntsu n̄wo ṇḡon̄ b̄inòò bitsim̄ nlon̄ ṇgaa Krito, ma mùu ajàṅ bi bàṇṇè ntigē nyē n̄ òntswēnt̄i Yesu fàa m̀m̄ nũ ȳi'ĩ ȳi mē kwo aà.

¹² Tsò mē a bē laa, bĩ'ĩ tigē òntswē n̄ a ntsu n̄wo n̄ ban̄ṇè òntswē n̄ òntswēnt̄i.

¹³ Bi ṇwa'anē a m̀m̄ àṇwà'ànē Nwĩ mē, “Mē lē mbii Nwĩ, maa ajàṅ mē k̄i òntigē nswonē.” A ṇḡṇ ṇḡṇ, bĩ'ĩ k̄i ntswe aa n̄ àjàṇē ab̄iint̄i mà ya, ṇk̄i ntigē swonē n̄ òntoo ȳi òsigìnè yā.

14 Bĩ'i zi mæ, Nwĩ wa mæ à lɛ nyweensə Mmà'àmbĩ Yesu nĩwo aa, à ka yĩ kii yweensə yi'inè tsɔ mæ à lɛ ŋki nyweensə Yesu aa, i lɔgè yi'inè tâ bĩ'inè zi ntswe a nsi mi'i yu.

15 Ma jũ innũ tsim i fɛ'è aa nlon ŋgaà yùù, mæ tâ ibòn Nwĩ i ka nsɛɛnə ŋghɛɛ ni a mbo bə bĩ ghà'atè, tâ ànnũ mfà mbĩ'ikə a mbo Nwĩ tâ à ka ŋgha'atə, ŋkii nzi ni nigha'a a mbo Nwĩ.

Ŋka ntswëntii

16 Tsɔ mæ a bə laa aa, kaa mbə bĩ'i wa'ă akòrə yi'i bú nswuntə mbii nĩ ñjìmə. Ka mæ nɔyă nú yĩ'inè i bɔrə ŋkwo ŋghɛɛ aa, Nwĩ bàɲnə mfa nĩ mətii mĩ fii a ŋgòn bìnòò bitsim a nĩ àzwĩ yi'inè.

17 Mũntsĩrə ŋgĩ i yù yĩ mæ bĩ'inə yə aa, kaa i ka wa'à si'i tigè, i ka yĩ zĩ nĩ nigha'a nĩ mæ ni luu ŋki ntswe nĩŋkonə aa a noò yĩ mæ bĩ'inè tswe a nsi mi'i Nwĩ aà.

18 Ma mùu ajàn, kaa bĩ'inè si aa innũ jii mæ bĩ'inə yə ni mi'i aa lĩ, lá mbaɲnə nte'ɛ nĩ àtũ yi'inè aa bə a ni innũ jya jii mæ kaa bĩ'inə si yə aà. Innũ jii mæ bĩ'inə yə ni mi'i aa i tswe aa tsi'ĩ ni mũ àtii noò. Lá innũ jii bĩ'inè si yə aa i lwi'ĩ nĩŋkonə.

5

1 Nlon mæ bĩ'inè zi mæ, ntàn yĩ fàa nsyɛ ghu mæ bĩ'inè tswe ghu aa, bi bə yĩ sà'à bon bĩ'inè tswe nĩ nda a aburə yĩ mæ Nwĩngòn à ka fa, a bə nda yĩ mæ bi si aa nĩ mbô ghurə, i tswé a aburə nlwĩ'i nĩŋkonə.

2 Tsĩtsòn, bĩ'inè tsaa nĩ tswegè, nìlɔɔ ni mæ bon bi wɛ'ɛ ndùgè yi'inè yĩ àbùrə ya, a nu bĩ'inə,

3 ta bi wɛ'ɛ bĩ'inə tsuu nswèrè nswèrə tswe.

4 Ajàn mæ bĩ'inə burə fàa a mûm ntàn ghuà, bĩ'inə tsaa tswegè kaa a wa'ă bə aa mæ bĩ'inə lɔɔ aa mæ tâ bì tso'o ma juù itsə'è a nu bĩ'inə, bĩ'inə bàɲnə lɔɔ mæ tâ bì wɛ'ɛ ji aburə jya ghu atu, tâ ntswëntii i baɲnə ntigə ji ayoo ya yĩ mæ a kwo aà.

5 A tantə Nwĩ ntantə yi'inè a ni kwensə ma ghũ, ŋki mfa Azwi yi a mbo bĩ'inè a nĩ àwenə mæ kwensə wa a zĩ.

6 Tsɔ mæ a bə laa, bĩ'inè tigè ntswe nĩ àtànəntii ŋgòn bìnòò bi tsimè. Bĩ'inè zi mæ bĩ'inə bə naɲsə tswe a ndùgè fàa ni yulà nɔyănu bon bĩ'inè tswe a ndĩsyà bi'inè bì Mmà'àmbĩ,

7 nlon mæ bĩ'inə zĩ akòrè nizĩ yi'inè aa a mûm àbĩintii, kaa à sɛ annũ nyə bə.

8 Bĩ'inə tan ntii, nyè'ètè mæ bon bĩ'inə laa mmà'atə mbĩnu yù mbaɲnə ŋghɛɛ ntswe a ndùgè bi'inè bì Mmà'àmbĩ.

⁹ Lâ kè bǐ'inè tswê a ndùgè, kè bǐ'inè tswê a adigè dàn, atu annù yi'inè tâ à bə a ŋka ŋghirə tâ Nwĩ à ka ndoritə.

¹⁰ Nlon mə bǐ'inè bitsim ka yĩ təə a nsi ñgò'ò korə Kristo, tă tâ bǐ tso'ò ifà'à ñu ñtsim tâ à kwərə ibòŋ ké ibi, ñyonə a ñjĩmə ànnù yĩ mə à lə mfà'à fàa mùm ñjyǎnú aà.

Afà'a mboonsə bə bo bǐ Nwĩ

¹¹ Tsó mə bǐ'inè zĩ ànnù yĩ mə a tswe ghu a ŋka mbo'ò Mmà'àmbĩ aa, bǐ'inè ghirə tâ bə bǐ mbo'ò bǐ zi. Nwĩngòŋ à nanşə nzi yĩ'i, mə kí ŋwa'atə mə a mùm ñtĩ bǐ nǐ kí nanşə nzi yĩ'i.

¹² Kaa bǐ'ĩ si bǐ ñkəŋə a ŋghù'ùsə yĩ'i bĩmbəŋ a mbo bǐ, bǐ'i bəŋnə ñlòò a ndĩ'i tâ nǐ zi mə mbə nǐ ká ñkwɛɛ mĩntĩ muu nlon ŋgaà yĩ'ĩ; ta zi nĩ àjàŋ yĩ mə nǐ kwi'i ñghàà a mbo bə bya bǐi mə bi kwèè mĩntĩ myaa nyonə bə ñkərə ñu, mbaŋnə mmà'atə akòrə nizĩ yaa laà.

¹³ Bǐ'i baanə aa bàànə aa ɛ? Bəŋ bǐ'i baanə aa mbǐ'i ŋgaà Nwĩ. Lâ, mbə a bə mə kaa bǐ'ĩ si aa bàànə baanə, bəŋ ma mùu àjàŋ a bə aa nlon ŋgaà yùù.

¹⁴ Nlon mə a yĩ'i laa a tsisə akòŋnə Kristo; bǐ'inè zi a laa mə ñu yĩ fùùrə à lə ŋkwo mbǐ'i ñkwitu bə bitsimə, a tigə mbə mə bə bitsim bi kwô.

¹⁵ A lə ŋkwo a atu bə bitsimə aa mə bə bǐi mə bi tswe ntĩ aa tâ bǐ tsuu aa bə mbǐ'i ñgàà yàà i tswe, tă bo bəŋnə tswe nlon aa yu wa yĩ à lə ŋkwo a atu bo bi bú ñyweensə yĩ nǐ ñwò aà.

¹⁶ Nlòginə tsĩtsòŋ kaa bǐ'inè si ñu bu nlentə aa tsi'ĩ tsó àjàŋ mə mbǐ yù i lèntə aà. Ka mə à lə mbə noò yĩ mò'ò bǐ'inè lèntə nĩ Kristo tsi'ĩ tsó ñumisòŋ aa, kaa bǐ'inè si nĩ maa àjàŋ bu nyə.

¹⁷ Tsó mə a bə laa à aa, ñu ñtsim yĩ mə à tswe a mum Kristo aa, à tigə mbə aa ñu yĩ mfĩ. Lə bəŋ ntswəntĩ yĩ yĩ ñlwèn i ghèè mē, yĩ mfii i tigə ñzi.

¹⁸ Ma juù ñnnù i lo aa a mbo Nwĩngòŋ, yĩ mə, ñtsya a ñjĩm Yesu Kristo, a lə mbù ñlògə yĩ'inè mboonsə a nu yu, ntigə mfa ifà'à a mbo bǐ'inè mə bǐ'inè ka mboonsə bə.

¹⁹ Ma la a bə mə ñtsya a ñjĩm Kristo, Nwĩngòŋ à lə lògə mbǐ mbù mboonsə fu a nu yu, kaa ŋkĩ'ĩ nǐ ñnnù jĩ bĩ jyaa bú ñlii, mbaŋnə ntigə mfa ifà'a mbòònsə bə a mbo bǐ'inè.

²⁰ A bə mə bǐ'ĩ tigə mbə aa bitsùsə bi atu bi Kristo, Nwĩngòŋ a tigə ñtsya nǐ nu bǐ'ĩ ñghaa nǐ a mbo bə. Bǐ'ĩ tigə mbu'u nĩ mbo a mbo bə nĩ ñkum Kristo, mə tâ bo bu mbòònsə waa bo bǐ Nwĩ.

²¹ Nlon ɲkwitû yi'inè Nwĩngòɲ à le ɲghirè yi a tigè mbə innù jĩ bĩ, a yu wa yĩi kaa à le ɲkĩ'i innù jĩ bi zi aa, tã tã bĩ'inè tigè ntsya ghu nu, mbə itsinənnù Nwĩ.

6

¹ Bĩ'i fà'à aa bĩ'i bi Nwĩ, mbu'u nĩ mbo a mbo bù mə tá nĩ tsuu ghìrə mə ìbòɲ Nwĩ wa a mbo bù ì tsya a adàɲə àdàɲə.

² Nlon mə Nwĩ à swon mə, “Mə le nyu'u ànnù yĩi mə nĩ le si twonə nàa nswon aa a noò mə à le ɲkù'ù mə mə kwetə ghuu aà, ɲkwetə ghuu a noò ɲyweənsə bù.” Yu'utê nĩ! Aa nòò yĩi mə à kù'ùnə a mbo Nwĩ a ɲkwetə bù ghu aa à ghulà! Aà ɲjwi yĩi mə Nwĩ à ka yweənsə ghuu ghu aa ì yulà!

³ Kaa bĩ'i si yi'i annù yĩi mə mbə ɲù kwântə ghu ɲwo aa ghìrə, mə tá ɲù tsee àfirə yi'i ló ki fa nĩ ifà'à yĩi mə bĩ'i fà'à aà.

⁴ Bĩ'i dì'i a nĩ ifà'a tsim yĩi mə bĩ'i fà'a aa mə bĩ'i bə aà ɲgǎɲfà'à Nwĩ, a ajàɲə mə bĩ'i tswa nĩ mĩntĩ mi'i a nĩ ɲgòɲ bĩnòò bitsim, ɲyə nĩ ɲgĩ'i, ìnnù ì tsyá nĩ yi'i a nsyɛ, ìnnù jĩ bi jĩ wè jĩ wè ì yê nĩ yi'i,

⁵ bi le ɲghòò nĩ yi'i, nɲɲə nĩ a ndátsaɲ, bə ju'ù mburə nĩ ìdìgə nlon ɲgaà yĩ'i; bĩ'i nwugə nĩ ìbìi nú yi'i nĩ ifà'à, nle ti bwĩ ɲkii nle nĩ ɲjĩ.

⁶ Ìnnù júlà ì kii mbu ndi'i nĩ a mbo bə mə bĩ'i bə aa ɲgǎɲfà'à Nwĩ: A ajàɲə mə nòɲsə yĩ'i à le nlaa maɲsə aa, bĩ'i kĩ nzi annù nĩɲkon ya mə a tswe nĩ ntoo yĩ sigìnə ya, ntswa nĩ mĩntĩ mi'i, ɲkii ɲghirə nĩ ìnnù jĩ sigìnə a nu bə aa, Azwĩ Nwĩ bo bi àkòɲnə yĩi mə a le mbə yi annù nĩɲkon aa,

⁷ àjàɲ mə bĩ'i swonə nĩ ànnù nĩɲkon aa, nĩ mĩdà'à mĩ Nwĩngòɲ, n̄tugitə nĩ ɲjoo ntsò jya jĩi mə à nĩ annù yĩ tsìnə aa a abò mà'à nĩ a abò ɲkwàbè n̄to n̄ jù.

⁸ Bə gha'asə nĩ yi'i, bĩ mɔ'ɔ tsa'à n̄ yi'i, n̄swonə nĩ ìnnù jĩ bi a atu bĩ'i, ɲkii n̄swonə n̄ jĩ sigìnə. Bi lentə nĩ yi'i tso ɲgǎɲabaɲnənnù, lá bĩ'i bàɲnə n̄swonə nĩ ànnù nĩɲkonə.

⁹ Nlentə nĩ yi'i tsó bə bii mə bi si waa zi aa, la bə bĩtsim zĩ yi'i; bĩ'i bə tsó biku bi bē, lá n̄ yê n̄ yi'i bĩ'i kĩ n̄tswe bĩtĩ; ka mə bi ɲɲə nĩ ɲgĩ'i a nu bĩ'i aa kaa bi si yi'i zwitə.

¹⁰ Bi le si ghìrə bĩ'i jəɲnə bĩnòò bĩ mɔ'ɔ, lá bĩ'i doritə tsi'i bĩnòò bĩtsimə; bĩ'i bə tsó ɲgǎɲəf̄um, lá ɲghirə bə bĩ ghà'atə tswə nĩ àfù'ù; bĩ'i bə tsó bə bii mə bi si n̄ àyoo tswé, lá m̄baɲnə n̄tswe n̄ ɲjoo tsimə.

¹¹ Ƴkà'á ji'i baKorinto, wa bĩ'i nàɲsə mē ɲghaa a mbo bù n̄ n̄si n̄ n̄si, ɲki ɲa'à m̄ntĩ mi'i mfa a mbo bù.

¹² Kaa bĩ'i si m̄ntĩ mi'i a mbo bù kii, a bàɲnə ɲkii bə bù ɲkii n̄ m̄ntĩ muu.

¹³ Mə tigə ɲghaa a mbo bù tsitsòɲ aa tsǒ ɲù a ghàà a mbo boò bi, nì kɪ ɲɲa'a mîntîi muu mfa a mbo bî'î.

Awà'àsə ɲlon annũ mbòònsə bo bì bìtìbũ Nwĩ

¹⁴ Nì tsuu kɪ bòònsə fà'à bo bì bìtìbũ Nwĩ. Mbə ànnù yĩ sigìnè bô ànnù yĩ bi boònsə aa mə akə aa ɛ? Mbê ɲlaa idìgè bô mfi idìgè tswé àdìgè yĩ fùùrè aa mə akə aa ɛ?

¹⁵ Mbê Kristo bo Devil biinè aa mə akə ɛ? ɲù yĩ mə à bii Kristo à tswe aa nì yuu annù mə mbə a kâ ɲghirə bo ɲù yĩ kaa à si Kristo bii aa ɛ?

¹⁶ Mbê ɲdâma'anwĩ tswé nì ànnù yĩ mɔ'ɔ bo bì mɲkɔbə aa ɛ? Bî'inè laa mbə ɲdâma'anwĩ yĩ mə à tswe ntîi aà! A ajàɲ yĩ mə Nwĩ yumbɔɲ à swɔɲ mə,

“Mə ka ghurə ɲdùgə yà bi'i bì bə bâ, i kɪ tswe a titîi bo; mə ka bə Nwĩɲɔɲ wàà, tâ bo bə bə bâ.”

¹⁷ Maa ajàɲ Mmà'àmbi a swɔɲ mə, “Nì fɛ'ɛ a titîi bo, mfi'isə mibîi mi nù muu a titîi bo.

Ntsee nì ànnù tsu a ɲghirə bu bì àyoo yĩ mə kaa a sɪ laa aa tswe, bəə boɲ mə ka kwɛrə ghuu.

¹⁸ Mə ka tigə bə Taà ghùù, tâ bù tigə ɲkɪ mbə boò ba bî mbâɲnə bo bî bāɲgyè, a swɔɲ Mmà'àmbi Mbu'utəmbi.”

7

¹ Tsi'î tsǒ mə ìnnù ma jû tsim mə Nwĩ à kà'a i tswe aa a mbo bî'inè aa bilim ba bii mə mə kɔɲə aa, tâ bî'inè si'i mibîi mi nù mi'inè tâ mɪ laa a nì ɲsɲ tsim jii i sɲ ibii nù yi'inè nì àzwĩ yi'inè aa, ɲyə mə bî'inè laa mɲsə a ajàɲ mə bî'inè bo'ɔ Nwĩ aà.

Ajàɲ mə Paul à ɛ si doritə ɲlon baKorinto aà

² Nì ɲa'a mîntîi muu mfa a mbo bî'î, kaa bî'î sɪ annù a mbo ɲù tsù wô; kaa bî'î si ɲù tsù ləənsə; kaa bî'î si ɲù tsù nî'î.

³ Kaa mə si annù ma yû swɔɲ aa a mfá ifirə ghuu ɲlon mə mə tè'ê mɔbàa nswoɲ a mbo bù mə nì tswe a ntîi bî'i a ajàɲ mə kaa mbə ayoò tsu a wa'à yi'inè faàtə, kə bə bə ntswəntîi kə ɲwò.

⁴ Mə ɲəɲsə nzi ghuu, mə nì tswe nì ntîi yĩ sigìnè, mə kɪ ntswe nì kɲntərə yĩ ɲwè ɲlon ɲgaà yuu. Ntîi gha i luu nì mɔɔɔnə. A mûm ɲgi'î yĩ'î ntsim, mə burə ka tswe nì ɲidore nî wè.

⁵ Tsi'î a ajàɲ mə bî'î ɛ nzi ɲkuu a ala'a Macedonia aa, kaa ibii nù yi'i i ɛè ɲwa'à mmîntə, ɲgi'î i zî nì a nu bî'i a mbèè mbèè. Bî'î tó bi'i bì bə a abɛɛ, ɲkii nto bi'i bì ɲibɔ'ɔ a mûm ntîi bî'î.

⁶ Lâ, Nwĩngòŋ yĩ mē a lə'ətə mĩntii mi bē bii bi jəŋnə aa, à lə lə'ətə mĩntii mi'i a ajàŋ mē à lə ŋghirə Titus a zĩ aà;

⁷ kaa wa'a bē aa tsi'i ajàŋ mē à lə nzĩ aa bē, bo bĩ ajàŋ mē nĩ lə mbəorīsə ntii yĩ aà. A lə nswəŋ a mbo bĩ'i ajàŋ mē nĩ yə'ətə, njeŋnə, ntii nĩ ànnũ ya laà. Ma yũ a lə ŋghirə mē mē ku'usə ndoritə.

⁸ Ka mē mē lə ŋghirə nĩ jəŋnə a nĩ àŋwà'ànə ya mē mē lə ntoo a mbo bù aa, kaa nú yà ì sì ghu bāŋnə mbi'i (ka mē ì lə mbi'itə ghu aà). Mē yə mē àŋwà'ànə ma ya a lə ŋghirə nĩ jəŋnə, ka mē nĩ lə njeŋnə tsi'i a nĩ mĩtii noò aà.

⁹ Lâ tsĩtsòŋ, mē doritə, kaa ŋki'i doritə aa bē mē nú yùù ì lə mbi'i aa bē, nlon mē, àjàŋ mē nú yùù ì bi'i aa, a ghirə mē tâ nĩ kwensə bĩmāŋjĩ buu, Nwĩngòŋ à lə mmòòntə ghuu a nĩ àjəŋnə ma yā. La a bē mē kaa bĩ'i lə ŋwa'ă annũ yĩ bi a nu bù ghirə.

¹⁰ Nlon mē àjəŋnə yĩ mē Nwĩngòŋ a fà'à nĩ yu aa, a kwensə mĩntii, ŋkii ŋghirə bē yweenə. Kaa mbə bĩ'inə wa'a ma yaà àjəŋnə baà. Lâ àjəŋnə yĩ mē à nĩ yĩ ŋũmīsòŋ aa, a zĩ nĩ nìwó.

¹¹ Tā nĩ yə ajàŋ mē Nwĩngòŋ à ghirə nĩ àjəŋnə yuu ma yũ aà. Nĩ yə ajàŋ mē a kì ghirə nĩ tigə ìnyə'ətə nĩ mē nĩ ghirə tâ bi zĩ mē kaa nĩ sì nĩ àbo ghu tswé, ìnyə a ajàŋ mē a kì ghirə mĩntòŋə muu mi lwĩnə, yə nĩ nĩ bo'ɔ nĩ nĩ kə tswe nĩ nu, nyə a ajàŋə mē a kì ghirə nĩ fa mibii mi nú muu ŋki nanjsə ntan̄tə nĩ a nnin̄ njò a nu bē bii mē bi ghirə ìnnũ jĩ bi aà. Nĩ nanjsə mē ñdi'i mē kaa àbò yùù kaa â sì nĩ ma yũ ànnũ tswé.

¹² Ka mē mē lə ŋwà'ànə ghuu aa, kaa mē lə ŋki'i ŋwà'ànə mbi'i aa ŋgaa nù wa mē à lə ŋghirə ibi aa, kaa ŋki'i kì ŋwa'anə aa mbi'i ŋgaa nù wa mē bi lə ŋghirə ibi wa ghu nú aà. Mē lə mbàŋnə ŋwa'anə aa mē mē ghirə tâ à laa a atu bù a nsi mi'i Nwĩ ajàŋ mē nĩ fa ibii nú ghuu a mbo bĩ'i aà.

¹³ Maa ajàŋ, bĩ'i lə ntigə ndoritə, kaa à lə ŋki'i aa tsi'i nĩ'i nidorə bē, bĩ'i lə mbù nanjsə ndorə a nyə ajàŋ mē Titus à lə si ndoritə aà. Bù bitsim lə ŋghirə ntii yĩ ì nōŋ nĩ mbəonə ajàŋ mē nĩ lə nanjsə ŋkwərə yĩ aà.

¹⁴ Mbə a bē yĩ mē mē lə ntə'ɛ ŋka ŋkwɛɛ ntii gha ghu mbo mbi'i ŋgaa yùù, bəə bon̄ kaa nĩ kì wa'ă atũ ya d̄ir̄isə. Ajàŋ mē ŋgòŋ ìnnũ tsim̄ jii mē bĩ'i lə si swəŋ a mbo bù à lə mbə annũ nĩkonə aa, ajàŋ mē bĩ'i lə si kii ntərə a nsi Titus nlon ŋgaa yùù aa, a k̄i mbə annũ n̄in̄konə.

¹⁵ Maa ajàŋ, àkòŋnə yĩ mē à tswe nĩ yu a nu bù aa, a ku'usə ŋkwe ntinsə, ajàŋ mē a wa'atə nĩ àjàŋ yĩ mē nĩ kì

si yu'unə nî innù jîi à kî si di'i a mbo bù aà; a ajàn mə nî le ñkwere yi, ntsiginə nî nìbò'c aà.

¹⁶ Mè nàñsə nluu nî nìdorə mə mbə mə nàñsə ñyegitə a nu bù a nî innù tsimè.

8

Ajàn mə bɔɔ bi Kristo fa njoð aà

¹ Bìlîm bâ bî'i lòc mə tá nî zî ìbòñ Nwî yîi mə à ghìrə a nî ñghòtə jîi mə i tswe a Macedonia aà.

² Bo kî tswe nî ìkwà'ànə jî ghà'àtə ñyonə a nî ñgi'i yîi mə i kî kuu a nu bo aa, lâ nìdorə kî bàñnə nluu a ntii bo ñghìrə mə bo tigə mfa ti gitə àbo ka mə bo fum fum aà.

³ Mè tse bə ayəfə a nswon mə bo kî si nàñsə mfa nyonə a njîm ayoo yîi bo kî tswe nî yu aà. Bo kî si tɛ'ɛ mfa nî ñkòñə yàà ntsyatə ajàn mə bo tswe nî yu aà.

⁴ Bo kî si bu'u mbo a mbo bî'i mə bo tswe nî àbwarə a ndiintə bə bi Nwî bii mə bi tswe a Yudea aà.

⁵ A kî burə ntsyatə ajàn mə bî'i kî si tɛ'ɛ wa'atə aà. Lâ bo le ntsyá mbîi nfoo mfa mibîi mi nú myaa a mbo Mmà'àmbi mbon kii tigə fa mibîi mi nú myaa a mbo bî'i, a ajàn mə Nwî à le si lòc aà.

⁶ Bî'i tigə mibu'u nî mbo a mbo Titus mə, ajàn mə à lɛɛ nte'ɛ nloginə afà'à yu aa, tá à manşə ifà'a abòñəntii mà yû a titii bù.

⁷ Tsîtsòñ tsò mə nî tsya mbîi a nî innù tsim aa, a nî àbîintii, a ajàn mə nî swonə annù Nwî aa, a nî àjànə mə nî zî annù nîñkon aa, a nî ñyè'ètə a ñkwetə, bo bì nî àjàn mə nî kɔñə a yi'i aa, mè tigə nloɔ mə tá nî kî ntsyambîi a nî afà'a àkòñnə ma yû nyonə ajànə mə nî nàñsə mfa a ñkwetə bə bi Nwî aà.

⁸ Kaa mə si lòc aa mfà ndi'i yî tsù a mbo bù bə, mə bàñnə nloɔ aa nswon mə mbə nî tsyá njîm ajàn mə nî yə bə bí mò'c bi yè'ètə a ñkwetə aa, ntigə ñki di'i ajàn mə àkòñnə yuu a nàñsə mbə yî ànnù nîñkon aà.

⁹ Nî zî ìbòñ Mmà'àmbi yi'inə Yesu Kristo, ka mə à le mbə ñgàñafù'ù aa, à le ñghìrə ibii nú yi a nî ñgàñafum mbi'i ñkwitù ghuu mə nî tsyá a njîm afumə yi ya mbàñnə mbə ñgàñafù'ù.

¹⁰ Amòòntə ya a nî mə, a bon mə nî manşə ànnù ya mə nî kî lòginə fii alòc aa tsîtsòñə. Nî le mbə bitsyá bi mbîi, kaa ñki'i aa tsi'á a mfà'a bə, à le ñki mbə aa a nloɔ a mfà'á.

¹¹ Nî ghɛɛ nî mbîi la mmànşə afà'à wá. Tá ajàn mə nî yè'ètə ñkii ñkɔñə nî mfà'à aa, tá à fɛ'ɛ mbòòntə nî àjàn yîi mə nî fà'a mənşə aà, ñyon aa a nî àyoo yîi mə nî tswe nî yu aà.

12 Nì bə ki doritə a mfa boŋ Nwĩŋgòŋ à ka beentə ayoo yĩi mə nì fa aa, i yonə aa a nĩm ayoo yĩi nì tswe nì yu aà, kaa ŋkĩ'i betə mə nì fa aa ayoo yĩi mə nì sì yu tswe aà.

13 Kaa mə si lòò aa mə akwetə yĩi mə nì fa a mbo bə bi daŋ aa tã à bə abè'è mə bi bè'èsə ghuu ghu bə.

14 Lã àjàŋ yĩi nì tswe nì yu tsĩtsòŋ a gha'atə aa, a boŋ ŋkĩ ŋku'unə mə tã nì kwetə bə bii mə bi sì nĩ àyaa tswé aà. Tã a yi mbə a noò yĩi nì boŋ, bo baŋnə òtswe nì yu a gha'atə aa, bo kĩ ŋkwetə ghuu. Ma mùu ajàŋ a bə mə nì lèntə ghuu bu nì bù aa ògigìŋə.

15 A ajàŋ mə àŋwà'ànə Nwĩ a swon aa mə,
 “Nù yĩi mə à lə ŋghotə mi gha'atə aa,
 kaa à lə ŋwa'à nì mu tswé mĩ tsyatə.
 Nù yĩi mə à ghòtə mi kə'ətə aa,
 kaa a wa'à kĩ mboŋə.”

Titus bo bi ògǎŋakòrê ji

16 Bĩ'i fa miya a mbo Nwĩ mə à ghìrə mə tã Titus à ka ndoritə nì a ŋkwetə bù tsi'ĩ ajàŋ mə bĩ'i kii ndoritə aà.

17 Kaa à lə ŋkĩ'i bii aa tsi'ĩ ajàŋ mə bĩ'i swon mə tã à fa'a aà, à lə si doritə tsi'ĩ annu a a ŋkwetə, ajàŋ mə a zi a mbo bù aa, wa a zĩ aa nĩ ŋkòŋə yĩ.

18 Bĩ'i too nii, nĩ òdimə yĩ'inə yĩi mə ŋghòtə jĩ ghà'atə naŋsə ŋkòŋtə ifà'à yi ajàŋ mə a swon ntoo yĩ òsigìŋə aà.

19 Kaa si tsi'ĩ ma yũ bə, ŋghòtə ì kĩ mē òtsò'ò yi ntoo yi mē tã bĩ'ibo ghèe akòrə nìtəə mà yũ a mfà'a ifà'a àkòŋnə ma ghũ a ŋgha'asə Mmà'ambi tã kii dì'i mə bĩ'i kǒŋə ŋkwetə.

20 Bĩ'i tsyèsə nĩ yĩ'i mə bĩ'i wa'à lə ghìrə tã bə ka nnurikə a nì mǎnjĩ yĩi mə bĩ'i fà'à nĩ òjoo jii mə bə naŋsə mfa nĩ àbòŋəntii aà.

21 Bĩ'i lòò aà òghìrə ànnu yĩi mə a tsinə a nsi Mmà'ambi bo bi a nsi mi'i bə.

22 Bĩ'i too mumaà yĩ'i bo bo. Bĩ'i ywè'ètə mē yi a ŋgaà jĩ ghà'atə òyə mə a doritə a ŋkwetə. Tsĩtsòŋ a ajàŋ mə à naŋsə nniŋ ntii yĩ a nu bù aa, a kù'ùsə naŋsə ndoritə a ŋkwetə.

23 A ŋghèe nì Titus, à laa mbə ŋũ àkòrə ghà mə a fà'à bi'i yu a ŋkwetə bù. Ŋghèe nì bĩlĩm bĩ'inə bĩ mǒ'ò bya mə bi ghèe bo bo aa, bo tswe aa nì tsùsə àtù òghòtə, òzi nì ògha'a a mbo Kristo.

24 Nì dì'i àkòŋnə a mbo bo, ta tã òghòtə jyà tsim tã ì yə tã à laa, tã bo bii mə bĩ'i kĩ si kwèè mĩntii mi'i nlon ŋgaà yùu aa tsi'ĩ annu nĩŋkòŋə.

9

Mfâ àkwetê a mbo bîlîm bî'inê bɔɔ bi Kristo

¹ Kaa nji'î ànnù a mbo mè a mbù nka nɔwà'ànè a mbo bù nlonɔ akwetê yîi mɛ bi fa a mbo bè bi Nwî a Yudea aa kaa à sî bê.

² Nlon mɛ mè zi mɛ nî doritê a nkwetê. Mè kî sî kîi ntêrê nlon nɔgà yùu a mbo bè bi Macedonià, nswonɔ ni mɛ bîlîm bî'inê a ala'a Achaia bi kî tanɔ nlonɔnè aa yî lòò. Ajàn yîi mɛ nî nanɔ ndoritê a nkwetê aa, a kî tîntê waa bî ghà'àtê.

³ Là mɛ too bîlîm bî'inê bú aa mɛ tá ajàn mɛ bî'î kî sî tètê nlon nɔgà yùu aa tá à tsuu bɛ mɛ bî'î kî sî ghàà aa bê ntsù bê. Tsò ajàn mɛ mè kî swon aa tá nî tanɔ ghùu kwetê wâ.

⁴ Là mbê a bɛ yîi mɛ bè bya a Macedonia zi bî'ibo, nî banɔ mburê ti tanɔ, bon à ka bɛ adirêtu a mbo bî'î i kîi bɛ adirêtu yî wè a mbo bù. Nlon mɛ bî'î kî nanɔ nzi mɛ nî ka kwetê.

⁵ A bê ànnù yîi mɛ mè wà'àtê mɛ a ku'unê a ntoo bîlîm bî'inê bú mè bî tsya mbîi yà aà; ta tanɔ juu njoo jya mɛ nî kî kà'a aà. Maa ajàn bon i ka tigê tswe mbon tá mè zi nî nkonê yùu, kaa nki'î a nɔansê bê.

⁶ Ànnù yîi mɛ swon aa a nî aa mɛ, nù yîi a bè miji nlinɔ aa, à ka yî kîi fù'u miji mî kè'etê. Nù yîi a bè ti linɔ aa tá fu'u mè gha'a.

⁷ Tá nù ntsimê à fa nɔnɔ ajàn yîi mɛ à kà'a a ntii yu aa, ntsuu kî nurikê, kè tá tsuu bɛ mɛ bi gaa nii gaa. Nlon mɛ Nwîngon a konɔ aa nù yîi mɛ a fa nî nidorê aà.

⁸ Nwîngon à zî ajàn mɛ mbê a fâ afù'u yî wè a mbo bù mɛ tá nî tswe nî njoo jîi i nanɔ nɔgha'a aa a ngon bìnòò bîtsim a mfâ'a ngon mbuu mifâ'à mî siginè mitsim ghu.

⁹ A ajàn mɛ anɔwà'ànè Nwî a swon aa mɛ,

“A fa ti linɔ a mbo nganêfumê,
ànnù yî a tsinê* nîlwi'î nînkonê.”

¹⁰ Yu wa yîi mɛ a fa njoo ngwè'è a mbo nù yîi mɛ a bè aa à ka nkîi mfa nî miji mîi mɛ bi jî aa, à ka fa a mbo bù nî jî wè, i kîi ghîrê nî fu'u nî mî wè ta ku'usê mînta mîi nî koonê a nî innù juu jîi i tsinê aà.

¹¹ A ka kîi ghîrê mɛ tá nî ka mbê nganafù'u a nî a nî innù tsim mɛ mbê nî kâ mfa ngon bìnòò bîtsim, ta tá bè bî ghà'àtê ka mfa mbi'ikê a mbo Nwî nlon njoo jya mɛ nî fa bo kwerê nî a mbo bî'î aà.

¹² Nlon mɛ ifâ'à ma ghû mɛ nî fâ'à aa, kaa i sî aa tsi'î bè bi Nwî bya kwetê, i kîi ngîrê bè bî ghà'àtê ka nanɔ mfa nî mbi'ikê a mbo Nwî.

* 9:9 Kè àbònɔntii yî 9:9 Ps. 112.9

¹³ Nyonɔ a nɔmɔ aɔaɔ mɔ bi yɔ nɔ fà ibiɔnɔ ghu a nɔ ifà'a ghuu aa, bè bɔ ghà'atɛ bi ka ki gha'asɛ nɔ Nwɔ, a aɔaɔ mɔ nɔ fà'a nɔ ntoò Kristo ya mɔ nɔ biɔ aà, bo bi aɔaɔ mɔ nɔ yàtɛ njoo tɔ lɔnɛ a mbo bo bi a mbo bè bɔ mɔ'ɔ bitsim aà.

¹⁴ Tsɔ mɔ a bɛ la aa, nɔ ka tswe a ntɔi bo, tɔ bo ka tigɛ tsà'atɛ Nwɔ nɔtɔi nlon ɔgaà yùu, nlonɛ ibɔn Nwɔ yɔ wɛ yɔi mɔ a dɔ'i a mbo bù aà.

¹⁵ Tɔ bɔ'inɛ fa mbi'ikɛ a mbo Nwɔ nlonɛ mitɔnɔ mɔ tɔ swonɔ mɔi mɔ à fa a mbo bɔ'inɛ.

10

Paul à lànsɛ àtu bɛ nlon ifà'a yɔ

¹ Mɛ Paul, wa yɔi mɔ mɛ sigisɛ ibiɔnɔ gha a nsyɛ a noò yɔi mɛ mɛ tswe bɔ'inɛ aa, lɔ mbanɔ ntsɛ'ɔ a nu bù a noò yɔi mɛ mɛ sɔ bɔ'inɛ tswɛ aa, mɛ lɔgɛ mbonɛ àɔaɔ yɔi mɛ Kristo a bonɛ aa, bo bi ibɔnɛ yɔi,

² mɔbu'u nɔ mbo a bù mɛ tɔ nɔ ghɔrɛ mɛ, noò yɔi mɛ mɛ zɔ aa, tɔ mɛ tsuu a nu bù ki tsɛ'ɔ tsɔ àɔaɔ mɛ a laa mɛ mɛ ka nanɔ tsɛ'ɔ a nu bè bya mɛ bi swonɛ nɔ mɛ bɔ'i fà'a nyonɛ aa mɔnɔi bè bɔ fàa mbi aà.

³ Nlon mɛ ka mɛ bɔ'i tswe fàa mɔm mbi aa, kaa bɔ'i sɔ ntsɛ ma'a nyonɛ aa bɔmɔnɔi bi mbi yù.

⁴ Kaa mɔkɔn mɔ ntsɔ mɔ'i kaa mɔ sɔ aa mɔ mbi mù bɛ. Mɔ banɛ ntswe nɔ mɔdà'a mɔ Nwɔ a tɔ nɔgɔ'i nɔ idigɛ jɔ tɔi.

⁵ Bɔ'i ta nɔgɔ'i a nɔ imɔɔntɛ aswɔnɛ bɛ bo bi njoo tsim jɔi bè bi nɔee nu bi lɔgɛ nkinɛ nɔ idigɛ ghu mɛ tɔ bè wa'a Nwɔ zɔ aa, nkwɛrɛ nɔ imɔɔntɛ tsim, nɔghɔrɛ i tigɛ nyu'unɛ nɔ Kristo.

⁶ Noò yɔi mɛ nɔ dɔ'i mɛ nɔ intɔi ghuu tsim mɛ nɔ ka ki nyu'unɛ aa, bɛ bonɛ bɔ'i ka kɔi tanɛ a nɔn njo a nu bè bitsim bɔi mɛ bi tɔi atu aà.

⁷ Nanɔ lɛntɛ nyɛ nɔ, mɛbɛ nɔ nibù ghùu à zɔ mɛ yu tswe aa bo Kristo, a ku'usɛ mɔbu nanɔ nɛntɛ ibɔi nɔ yɔi, bonɛ à ka yɛ mɛ wa bɔ'i ki ntswe aa a mbo Kristo tsɔ yu.

⁸ Kaa mɛ ka wa'a atu dɔrɛ mɛ mbɛ a tɛ'ɛ mbɛ mɛ mɛ bɔɔ nkwɛɛ ntɔi gha nlon ada'a ya yɔi mɛ Nwɔnɔn a fa a mbo bɔ'i, a bɛ ada'a nko'o bù ghu kaa ki'i ada'a nzwitɛ bù bɛ aà.

⁹ Tɔ à tsuu bɛ mɛ mɛ lɔò aà mɔbɔsɛ bù nɔ nɔngwà'ànɛ aa jù.

¹⁰ Nlon mɛ bè bɔ mɔ'ɔ bi swonɛ nɔ mɛ, “Nɔwà'ànɛ Paul, i tɔi nki ntsɛ'ɔ, lɔ noò yɔi mɛ à tswe bɔ'inɛ aa, yumbonɛ à bɔrɛ, mɔghàa mɔ bɛ ayoo dɔnɛ dɔnɛ.”

¹¹ A bonɛ mɛ tɔ bè ma bya zɔ mɛ innù jɔi mɛ bɔ'i swonɛ a mɔm ànɔwà'ànɛ a noò yɔi mɛ bɔ'i sɔ bɔ'inɛ tswɛ aa, àa jɔi bɔ'i ghɔrɛ a noò yɔi bɔ'inɛ tswe aà.

¹² Lâ kaa mbê bî'i tɛ'ɛ wa'à lògè ibiɛnû yî'i a nɛnə a titi kɛ a ŋka mfiɛɛnə aa bî'i bî bə bî mɔ'ɔ bya bii bî beentə nî waa bombɔŋə aà. Bo nî aa tsi'i jɛɛntə bə nlon mə bo ghɛrə figè waa tsi'i bə ntigə mfiɛɛnə nî ibii nû waa bo nî bo.

¹³ A ŋghɛɛ a nu bî'i, kaa mbê bî'i ki'ì kà ntərə ŋghɛɛ ntsya ndènə yî mò'ò. Kɛntərə yî'ì à ka təə aa a nî ifà'à yîi mə Nwî à fa a mbo bî'i aà. Ifà'à yî'ì ma ghû i kî nzi nywe'e a titi bû.

¹⁴ Ajànə mə bî'i lɛ nzî nî ntòò Kristo ya nzî nywe'e nî yu a mbo bû aa, bî'i lɛ mburə aa tsi'i a mûm àdìgə afà'à yîi mə Nwî à lɛ mfa a mbo bî'i aà.

¹⁵ Kaa bî'i sî ntii yî'ì kwɛɛ ntsya ŋkuu nî ifà'à bə bî mɔ'ɔ. Ayè'ətə yî'ì a bə mə tâ àbiintii yuu tâ à kwe, tâ àfà'à yî'ì a titi bû tâ i ka ŋgha'atə ŋghɛɛ,

¹⁶ bɔŋ, ma mùu ajàn, bî'i ka tigə swonə nî ntòò yî nsiɛɛnə ya a nî itoo jî dànə, kaa ŋki'ì ka ŋɛɛ nû yî'ì nlon ifà'à yîi bî fà'à mə aa bə a abwen adigə badànə.

¹⁷ “Mbê nù à tɛ'ɛ tî ɛɛ nû yî a kâ ŋɛɛ aa nlonə bə Mmà'àmbi,” a ajàn mə àŋwà'ànə Nwî a swonə aà.

¹⁸ Nlon mə kaa sî nû wa yîi mə a beentə ibii nû yî yumbɔŋ aa bə mə bə bii nii, bî bàŋnə bii aa bə nù wa yîi mə Mmà'àmbi a beentə aà.

11

Paul bo bî ŋgɛɛntoo Kristo jî mbwe'esə

¹ Mè lòò mə tâ nî tswà ntii ghuu nlon ngaà yà a ajàn mə mə ka tigə bə tsɔ atirə i tigə bɔɔ ghàa jɛɛntə innù. Tâ nî ntswa mɛntii muu!

² Mə yè'ətə ghuu nî àghè'ənə tsi'i ajàn mə Nwɛngɔŋ a yè'ətə aa. Mè lɛ mbii mə mə ka fa ghuu a mbô ndoo tâ à yɔ'ɔ, a bə Kristo. A bə àyè'ətə ya mə mə yî fa ghuu a mbo nùmbânə yî mò'ɔtə a njiwî nìyɔ'ɔ tsɔ mungòò mǎngyè yîi mə à làa, mburitə a nùmbânə zî.

³ Lâ mə bɔ'ɔ nî mə mbê bî yî mbwe'esə ghuu tsi'i tsɔ ajàn mə no ya i lɛ nlwee, mbwe'esə Eva aa, nta ŋgi'ì a nî imòòntə juu, ŋghɛrə nî mǎ'atə Kristo, ajàn mə nî fà ibiɛnû ghuu ghu mbo ŋkɔŋə nii, mfa'a ghu mbo nî ntii ghuu tsimə aà.

⁴ Mə swonə laa aa nlon mə nù àdàn a bə zi i tigə swonə nî ànnù nlon Yesu yî dàn kaa a wa'à wa mə bî'i lɛ nswonə aa bə, kə mbə nî ki ntigə ŋkwɛrə azwî yî dàn a tuu ya mə nî lɛ mfòò ŋkwɛrə aa bə, kə ŋki ntigə nswonə nî mə tâ nî kwɛrə ntòò yî dàn, a tuu ya mə nî lɛ ŋkwɛrə aa bə, bɔŋ nî ka burə wɔ yòn ghu.

⁵ Mè wà'atə mə kaa mə sî kə'ətə a nî mǎnjî yî tsù ntsya bə ma bû mə nî twonə nî ŋgɛɛntoo Kristo jî wè aà.

6 Mè tè'ε tsuu bê nànsê ñghàa i zi, bəə bon kaa a sɪ mitsyê ma kə'ətə. Bĩ'ĩ ghìrè mə innù tsim a ñghìrə mə tâ innù ma jũ tsim i laa a atu bù.

7 Mè le ñwò aà ànnù a sigisə ibii nú gha a nsye a mbàñnə ññentə bù, ñlon mə mè le nswon ntoo yĩ ñsigìnə Nwĩ ya a mbo bù tighə nì tu aa ε?

8 Mè le si kwere njoo aa a mbo ñghòtə ji mɔ'ɔ i twũ nĩ ìfà'à yĩ mè le si fà'à a titii bù àà. Mə kwere nĩ njoo jũ i le mbə jyaa aa a ñkwetə bù ghu!

9 Lã nòò wa mə mè le ntswe bi'inə aa, mə yi ti bonə ayoo aa kaa mə kɪ'i ñgi'i a mbo nù nìbù ghùù fà. Nlon mə njòò jya i le si lò aa a mbo bìlĩm ba a ala'a Macedonia. A bê ànnù yĩ mə mè le si tuu nĩ a mfà ñgi'i a mbo bù, ñki mburə kɪ tuu nĩ a mfà ñgi'i a mbo bù a nĩ mǎnjĩ yĩ tsù.

10 Tsi'ĩ tsò mə annũ ñikonə Kristo ya a tswe a nu mə aa, kaa mbə bi wa'à tswe ti zi annù ma yũ mə mə tərè ñswon aa fàa mbu'u Achaia.

11 Mə swonə laa aa nlon mə kaa mə sɪ ghuu ñkòñə aa ε? Nwĩngòn ə zi mə mè nànsə ñkòñə ghuu!

12 Annù yĩ mə mə ghìrə aa, mə ka ghèè nĩ mǎbĩ i kɪ ghìrə, tǎ ghìrə tâ à laa mə kaa àfà'á yĩ'ĩ bì bè ma bya mə bi swonə nĩ mə bì'ibo fà'a aa a ñgigìn aa kaa a sɪ ku'unə tsi'ĩ tsò ajàn mə bo tərè ñswon aà.

13 Nlon mə mǎbuu bê ma bya à laa mbə ñgǎñntoo mbwe'esə, mǎbə ñgǎñfà'a mbwe'esə, mə bi bagilə nĩ mə bo nĩ ñgǎñntoo Kristo.

14 Kaa ma ya à si annù yĩ fii bê, ñlon mə tsi'ĩ Satan yumbon a bagilə nĩ mə yu nĩ angel ñkà'à.

15 Maa ajàn kaa a wa'ǎ annù yĩ fii a mbô ñgǎñfà'á ji a ñki mbagilə mə bo nĩ ñgǎñfà'a Nwĩ yĩ tsìnə aà. Bo ka yi kwere mitunə mi fà'á myaa tâ mi ku'unə a nu bo, a nĩ ibi waa.

Ñgi'i yĩ mə Paul à le nyə tsi'ĩ tsò ñgǎñntoo Kristo aà

16 Mə ku'usə ñkwatə nswon mə tâ nù tsù à tsuu gha lõ lògə tsi'ĩ tsò àtìrè. Lã mbə nì logə gha tsò àtìrè, nì bĩ gha maa ajànə, tâ mə tswe nĩ ànnù yĩ mə mbə mè bɔò ñka ntərə ghu.

17 (Ma yũ ànnù mə mə swonə tsĩtsòñə aa kaa à sɪ annù yĩ mə mbə Mmà'àmbi a beentə mə mè swon bê. Nlon mə a nĩ ànnũ ñkwɛentii mà yũ, mə ghàa aa tsò àtìrè.

18 Ajàn mə bè bĩ ghà'àtə bi tswe ghu mə bi tərè tsò bè bĩ fàa mbi aa, mbə mè kɪ ñka ntərə yaa ngaa.)

19 Bù bii mə nì nĩ ñgǎñmitsyè aa, nĩ doritə a ntswa mǎntii mùu nlon itìrè.

20 Nî tswa mîntîi muu nlon bê bîi mæ bi ghîrè ghuu nî ìbù'ù, nî nî ghuu, kè mbentə nî bì mâtaa mæ nî kwo ghu, ntsa'a nî ghuu, ñkîi nzwi nî àbo a itu bù.

21 A nànsə mbə ndîrêtu a mbo mæ a mbii mæ bî'i bərikə si'i a nghîrə ma juù innù.

Lâ mbə nù tsù a tɛ'ɛ ŋka ŋkwɛɛ ntîi yi (mæ ghàà aa tsò àtîrè) bon mbə mæ tse kîi kwèè ì ghâ.

22 Bo nî bàYuda aa ɛ? Bon wa mæ ki mbə yî mò'ô. Bo nî bàIsrael aa ɛ? Mæ ki mbə yî mò'ô. Bo laà mbə aà bǎ ŋgwè'è Abraham aa ɛ? Mæ ki mbə yî mò'ô.

23 Bo swonə aa mæ bo nî ñgǎŋfà'à Kristo aa ɛ? Bon mæ nî ñgǎŋfà'à ntsya waa (mæ ghàà aa tsò abàrê). Ifà'à yîi mæ mæ fà'à mē, i gha'a ntsya ì waa. Ndùu ŋgaa yîi mæ mæ kuù a atsan i gha'à. Ndùu ŋgaa yîi mæ bi ghoo gha ghu mæ tigə a ntsù nîwo, kaa mbə mæ wa'à sənè.

24 BaYuda bi ghòò mē gha ŋgàà ji ntaà nî itî jya mighum mi nîkwa mæ bi tigə mma'atə tsi'î yî fùurè aà.

25 Bi ghòò mē gha ŋgàà ji tarə nî àkaantə atîi, ntwumtə gha nî ngò'ò ŋgaa yî fùurè, àbanə ŋkî a sà'anə mē nî mæ ghu mum a ŋkî ŋgaa ji tarə. A nîugə nî àsî'inə, ñkî i tîi nî gha nghèè ntîi mbii.

26 A nî ikòrè nîtəə jî ghà'àtə mæ lɛ ntigə tsi'î a ŋkonə a ŋkî. Ntigə tsi'î a ntsu nîwo a mbô bàgāmighee. Ntswe a ntsù nîwo a mbo baà bə. Ntswe a ntsù nîwo a mbo bîtizî Nwî. Ntswe a ntsù nîwo a nǵ'ò àla'a, ntswe a ntsù nîwo a nta'a miwèè miwèè. Ntswe a ntsù nîwo a ŋkî miyaa, ŋkî ntswe a ntsù nîwo a mbo bîlîm ba bî mbwe'esə.

27 A bə tsi'î ifà'à bo bì ñgi'î; a nî ñgàà jî ghà'àtə mæ lɛ tsi'î tî bwii, ñjî mîji bo ñjî ñkî i yanə nàà. A nî ñgàà jî ghà'àtə kaa mæ wa'à nî mîji mî ghà'àtə tswé; kaa ŋkî'î nî àdîgè yî lɛ tswé, kaa wa'à nî àtsə'ə ki ntswe, mîfə'ə i kô naa.

28 A ŋkù'ùsə innù jî mɔ'ɔ, abè'e yîi a sigə nî a nu mæ a njwî tsîm a nǵîm nîwa'à nlon nghotə jû tsîm.

29 Nù yîi mæ mæ yu'u mæ à bərə kaa nù yà i wa'à kî mbərə aa à nî ghuu aa ɛ? Nù yîi mæ bi ki nghîrə a wô kaa mæ wa'à nî àjəŋnə luu aa, à nî wò aa ɛ?

30 Mæ bə ki kwèè ntîi gha, bon mæ kwèè aa a nî nǵoo jya mæ i dî'î nî mæ mæ bərə aà.

31 Nwîŋgòn mæ à nî Ta bì Mmà'àmbi yî'inə Yesu yîi mæ mboonə tî mē ì tswé nî ñkûm yi aa, à zi mæ kaa mæ si innù tswɛɛ.

32 Nòò wa mæ mæ lɛ ntswe a Damascus aa, Gûmnàà nǵ'ò àla'a wa, nyonə nî ntsù Mfò Aretas, a too bîsogyè mæ tâ bì bɛ mîntsù mîŋkya, mbanə ghâ.

³³ Bi tigè ònìṅ gha a múm ṅkyè ntsyasə a nî àbù'u awugè nda nsigisə, mè tigè ṅkhə ghu mbô.

12

Annù òlɔṅ njèè təə təə bo bi ònnù jii mə Nwĩ à lɛ ndi'ì a mbo Paul aà

¹ Ka mə kaa à sɛ annù yĩ sigìnə a ṅka ntərə bə aa, mè ka ghèè nî m̀bii kɪ tərè. Tsĩtsòṅ mè ka kɪ swon ònnù òlɔṅ njèè təə təə bo bi ònnù jii wè jii wè jii mə Mmà'àmbi Yesu Kristo à lɛ mfi'isə ndi'ì a mbo mè aà.

² Mè zi mu Kristo yĩ mò'ɔ mə Nwĩ à lɛ lògè ṅko'ɔ ṅghɛɛ ni ghu a aburə yĩ a ko'ɔ ntsirə aa, wa adigə yĩ mə Nwĩ a tswe ghu aa, à bə m̃ə tsi'ĩ tsɔ̀ ɪlòò nìghúm ñtsò jii ñkwà. Mə swonə nlon aà ghá. Lá kaa mè sɪ nañsə ñzi mə à lɛ ñnañsə ṅko'ɔ ṅghɛɛ a aburə. Kə à lɛ mbaà m̀bə bə njèè təə təə ɔ, bəə boñ a zi tsi'ĩ Nwĩṅgònə.

³ Mè kwatè ñswonə ni mə mè zi ṅu yĩ mò'ɔ yĩ mə bi lɛ nlògè ṅko'ɔ ṅghɛɛ ni ghua paradiso, ṅku'usə ñswonə ni mə kə à lɛ mbaà ñnañsə ṅko'ɔ a múm ɪb̃inú yĩ, kə à lɛ m̀bə aa njèè təə təə boñ a zi tsi'ĩ Nwĩ.

⁴ A lɛ ṅko'ɔ ṅghɛɛ aa nyu'u ònnù jii mə kaa ṅu m̃sòñ à wa'à swonə, jii mə kaa m̀bə bi wa'à kɪ m̀bii mə m̀bə bi swonə a mbo ṅu.

⁵ Mè ka kɪ tərè loñ aa ṅgaa ṅu ma ghú, kaa mè aa wa'à kà ntərə nlon ṅgaa yà. Tsɔ̀ mə a bə laà, mè ka kɪ tərè aa loñ bə ònnù jya jii mə i di'ì mə mè bə aa àbòrikə ayoo aà.

⁶ Mè bə tɛ'ɛ kɪ lòò mə mè kɪ tərè, bəə boñ kaa mè ka wa'à atirè bə, òlɔṅ mə mè ka kɪ swon aa tsi'ĩ ànnù ñṅkoñ aà. Lá kaa mè ka wa'à kà ntərə nlon ònnù jii mə mè yə aà. Kaa mè sɪ kòñə mə tá ṅu tsù à tigə nyə gha tsɔ̀ ṅu yĩ ṅwè òlɔṅ aa bə ònnù jii mə mè yə a nî njèè təə təə aa ñtsyatə ònnù jii à yə mè ghìrə bo bi jii à yù'u mè swonə aà.

⁷ A ṅghìrə mè tá mè tsuu si'ì kɪ tərè òlɔṅ ònnù jii wè jii wè jya mə bi lɛ mfi'isə ndi'ì a mbo mè aa bi lɛ nsɔ̀ ñjoñ yĩ mò'ɔ a ñjyá nu mè, i tigè m̀bə tsɔ̀ ṅgàṅàfà'a Satan m̃fa ñṅgì'ì a mbo mè, ṅkwetə a ṅghìrə mè tá mè tsee si'ì kɪ tərè.

⁸ Mè lɛ ñtsà'atə Nwĩ ṅgaa jii tarə, òlɔɔ a m̀bò Mmà'àmbi mə tá à tsɔ'ɔ ñjoñ ya a nu mè lɔ'ɔsə.

⁹ A kwi'ì mə, “ɪbòñə gha yĩ mə ɔ tswe ni ghu aa, àa àyoo yĩ mə a ku'unə a mbo wò aà. Nloñ mə bi nañsə nyə midà'a ma m̃tsim a nu wò aa a noò yĩ mə ɔ b̀rə aà.” Ma mùu ajàñ mè ka kù'ùsə bú kɪ nañsə tərè a noò yĩ mə mè b̀rə aa, nloñ mə à ni noò yĩ mə midà'a mi Kristo mi kusə ghá aà.

¹⁰ Ma mûu ajàŋ mə doritə a nyê ñgi'i nlon ɲkwitu Kristo. Mə aa ki tigə doritə a ɲkwerə innu jii mə di'i mə mə bərə aa, kə mbəgītə yii mə bi bəgītə nī gha ghu aa, kə ñgi'i jii i kuu a nu mə aa, kə bə innu jii mə bi tso'ɔ akorə ya ghu ɲkii mfiərə nī gha ghu aa, kə innu jii mə i tsyà nī gha laa. Nlon mə a yi mbə a noò yii mə mə bərə aa, mə bāŋnə nti.

Ajàŋ mə Paul à le si wa'a innu nlonə baKorinto aa

¹¹ Mə tigə mə ɲghaa tsò ajàŋtə nlon mə a ghā aà á gāansə bù mə mə ghirə ma mûu ajàŋ aa. Aa bù bii mə bon nī tswe nī mbāŋnə mbeentə gha aa. Nlon mə mə laa tɛ'ɛ bə ayoo adāŋə adāŋə bon kaa ɲgāŋtoo Kristo ji wə juu jya kaa i si kɔ'ɔnə ntsyatə gha a nī māŋji yi tsu.

¹² Innu ji yeyerə bo bi innutsyāmbo bo bi innu ji wə jii mə Nwī à le le nlògə noò ɲghirə mə ghirə a titi bù aa, i di'i nī mə mə nī ɲgāŋntoò Kristo yi ànnu nīŋkonə.

¹³ Annu yii mə le ɲghirə a nu bù a bi'i ntsyàtə ajàŋ mə mə le ɲghirə a nū ndānwī ji mo'ɔ aa à bə aà àkə le? A bə aà àjàŋə mə kaa mə le ɲwa'à kà ndi'i ghūu mə tā nī ka mfa ɲkabə ɲkwetə nī gha ghu aa ɛ? Mbə a bə aa ma yū ànnu, nī li'īnə ibi ghā.

¹⁴ Yē nī à nī ɲgāà yii i ywe'e ji tarə aa tsitsōŋ mə mə tātə ibiinnu gha a nzi a mbɛɛ bù. Kaa mə ka zi aa kaa wa'à ghūu ka ndi'i nī ànnu tsu nlon mə mə lòò aà àkòŋnə yuu bo bi àjàŋə mə mbə bi'īnə kà mfa'a abo mo'ɔ aà, kaa mə si aà ɲkabə yūu lɔɔ. A laa mə a tswe nī ɲka nləə bità bo bi ma, nləə nī ɲkabə a mbo boò byaa, kaa à si bāŋnə ntswe nī ɲka nləə boò byā.

¹⁵ Mā ka bāŋnə ki doritə a mfā ɲkabə yā ntsim a mbo bù, i fa fa ibii nū gha, a ɲkwetə bù. Nī ka wa'ă gha ki ɲka ɲkonə mə mbə mə nanse ɲkonə ghūu ma mûu ajàŋ aa ɛ?

¹⁶ Maa ajàŋ nī ka bii mə kaa mə le ɲwa'à ghūu nī àbè'è yi tsu be'esə a ɲka ɲkwerə ɲkabə a mbo bù, lá bù bi mo'ɔ bi swonə nī mə mə le si jitə nī ɲkòbè, ɲkii mbwe'esə nī ghūu nī àbāŋnənnu.

¹⁷ Əh əh! Mə le mbaa njitə ɲkòbè a nu bù, ntsya a nĵim bə bya mə mə le si too a nu bù aa ɛ?

¹⁸ Mə le mbu'u aà mbo a mbo Titus ntoo yi bo mu Kristo yi mò'ɔ wa a nu bù. Ma la a bə mə Titus à le nzi aa njitə ɲkòbè a nu bù aa ɛ? Tigə bi'iyu tswe aa tsi'ī nī nti mo'ò? A le si wa'à kii ɲyonə aa tsi'ī nī ibu'ù mikorə ja aa ɛ?

¹⁹ Nòò tsu nī laa ntigə ɲwa'atə nī mə mə lòò aà ɲkwèrə àtū yi'i a mbo bù. Nĵāŋə ghā! Nwī à nī àyəfə yi'i, mə mə swonə aa tsi'ī ànnu nīŋkonə tsi'ī tsò ɲgāŋfā'a Kristo nlon

mə ìnnù tsìm jǐi mə ghìrè aa mbǎ ika'á jyá, mə ghìrè aa a ñkwetə bù ghu tâ nì ka ñkwe.

²⁰ Mə bɔ'ɔ nì mə nòò yǐi mə mè ka zǐ aa, kaa mə ka wa'à yê ghuu tâ nì bə aa tsi'í tsǒ bə bǐi mə boŋ nì nì bu aa, tâ nì kǐ nyə gha tâ mè wa'à ñú yǐi mə nì lòò mə mè bə aa kǐ mbə. Mə bɔ'ɔ mə mè ka yǐ zǐ yə ayòŋ bo bì àghè'èné, àlwintòŋ bo bì nì yum, ànnú a ñka mbègìtè bə bǐ mɔ'ɔ bì fɛswòŋ, kǐntərə bo bì àbuurə ìnnù tâ ì tswe a titìi bù.

²¹ Mə bɔ'ɔ mə nòò yǐi mə mè ka bú zǐ aa, Nwǐ à ka òrèsə atú ya a titìi bù. Mə bɔ'ɔ mə mè ka yǐ kǐ yè'è nloŋ bə bya bǐtsim a titìi bù bǐi mə bì ghèè nǐ mbǐi a ñka ñghìrè ìnnù jǐ bì jyá jǐi mə bo lɛ sǐ ghìrə a mbǐi, kaa mburətǐ mmà'atə ànnú atsùurè, ànnú ajirè bo bì ìnnù tsìm jǐi mə à nì ìnnù nsìŋ aà.

13

Ƴwà'àsə nlwǐ'ínjìm bo bì àtsà'atə Paul

¹ A nǐ ñgàà jǐ tarə ì júlà mə mè ka zǐ a mbo bù aà. Tà ànnù tsìm yǐi nì swòŋə nloŋ ñgàà ñú aa, tâ nì yə mə bìyəfə bì tswe ghu bì baa kə bì tarə a ndìnté.

² Mə wà'àsə bə bǐi mə bì lɛ mfànsə annù a mbǐi aa bə bǐ bə bǐ mɔ'ɔ bǐtsim, mə naŋsə wa'asə waa tsǐtsòŋ mə mè sǐ bì'ibo tswé aà, tsi'í tsǒ ajàŋə mə mè lɛ ñghìrè wa nòò mə mè lɛ nzǐ a ñghantə bù a nì nòò yǐi mə à lɛ nywe'e ñgaa jǐ baa, tà mè bu nzǐ boŋ kaa mè ka wa'à ñú tsù bú mma'atə.

³ Tsǒ mə nì lòò mə nì yə alènsə mə Kristo a ghàa a nu mè aa, nì ka yə. Kaa à sǐ annù yǐi mə a bɔrə aa a nu bù ghìrə, a bàŋnè mfa'a nǐ a titìi bù aa nì midà'á.

⁴ Nloŋ mə bì lɛ ñkwèèntə yǐ a ati bàŋnè bàŋnè aa a noò yǐi mə à lɛ mbɔrə aà. Lǎ tsǐtsòŋ à bàŋnə ntswe ntìi a nì midà'á mǐ Nwǐ. Ajàŋə mə bǐ'í tswe nǐ ànnù yǐ mɔ'ɔ bì'ibo aa, bǐ'í kǐ mbɔrə. Lǎ, nòò yǐi mə bǐ'í ka zǐ a mbèɛ bu baKorinto a lènté ànnù yuu aa, bǐ'í ka tswe nǐ ànnù yǐ mɔ'ɔ bì'í bì Kristo yǐi a tswe ntìi aa, ì tǐgə tswe nì midà'á mǐ Nwǐ.

⁵ Nǐ ləŋtə mǐbǐi mǐ nú muu, ñyə mə nì tswá àbǐintǐi yuu lɛ. Nǐ kwa'anə ibiinu ghuu. Nǐ sǐ yə mə Kristo Yesu à tswe a nu bù aa ɛ? Mə mbə nì tsuu akwà'anə ya wò.

⁶ Mə wà'atə mə nì ka yə mə kaa bǐ'í bimboŋ kaa bǐ'í sǐ kǐ ñwo.

⁷ Bǐ'í bu'u mbo a mbo Nwǐ mə tâ nì tsuu ìnnù jǐ bì kǐ ghìrè. Kaa a wa'à bə aa bə mə bǐ'í lòò ndǐ'í mə tâ à bə tsi'í tsǒ bǐ'í tsyá àkwà'anə yá. A bàŋnə mbə aa mə bǐ'í lòò mə tâ nì ka ñghìrə annù yǐi a ku'unə, ka mə mbə a finè tsi'í tsǒ bǐ'í wo aà.

⁸ Nlon̄ mə kaa mbə bĩ'ĩ wa'a annũ tsu ghirè yĩi kaa a s̄i nĩ ànnù n̄ĩkon̄ bòontè. Bĩ'i ghìrè innù tsim̄ aa tsi'ĩ nĩ ànnù n̄ĩkon̄.

⁹ Nlon̄ mə bĩ'i doritè a noò yĩi mə bĩ'ĩ b̄orè n̄i b̄ān̄nè nt̄i aà. Annù yĩi mə bĩ'i l̄o a mbo Nwĩ aa à n̄i mə tâ n̄i ka nkwi nkwen̄sə ngh̄e n̄i m̄bĩ.

¹⁰ Mə ɲwà'ànè lalà mə m̄ tswe a adigə dān̄è aa mə mbə m̄ yĩ n̄zĩ, m̄ tsuu k̄i tsə'ə n̄i àdà'à yĩi mə Mmà'àmbi à fa a mbo m̄ aa, a b̄ə àdà'à m̄ m̄ ka nk̄o'o gh̄uu gh̄u tâ n̄i kwe, kaa nk̄i'ĩ aa m̄idà'à m̄i nsigisè bù a nsȳe b̄ə.

¹¹ A nlwĩ'is̄ə bil̄im̄ b̄ā, fil̄o fuu. Kwens̄ə n̄i b̄im̄ānj̄i buu, yu'ù n̄i ànnù yĩi mə m̄ swon̄ə aà. N̄i ka m̄biin̄ə bu n̄i bù. N̄ka n̄tswe n̄i m̄b̄oon̄ə, bon̄ Nwĩnḡon̄ yĩi mə à n̄i Nwĩ àk̄on̄nè nk̄i mbə yĩ m̄b̄oon̄ə aa, à ka tswe bu bo.

¹² Tā n̄i tsa'at̄ə gh̄uu bu n̄i bù n̄n̄on̄ m̄igh̄èḡə muu n̄i àl̄aa nt̄i.

¹³ B̄ə bi Nwĩ bitsim̄ bi tsà'àt̄ə gh̄uu.

¹⁴ Tā ib̄on̄ Mmà'àmbī Yesu Kristo n̄i àk̄on̄nè Nwĩnḡon̄, n̄i Azwĩ Nwĩ yĩi mə a boon̄sə yi'in̄ə aa, tâ ɛ tswe a mbo bù bitsim̄.

Aṇwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaGALATIA

NJI'INNŪ AṆWÀ'ANƏ YŪ

A aṇwà'ànè yŭ aa a le ṇṇwà'ànə Paul a mbo ñghòtê bɔɔ bi Kristo jii mə i le ntswe a nî ñjɔ'ɔ ɪla'a jii mɔ'ɔ a mbu'u Galatia yii mə baRoma le si bu'utə aà. Nî n̄too yĩ ñsigìnə ya a mbô ñghotə ma jû aa a le nzi Paul n̄zi n̄i yu, bə ma bû bi kî n̄nan̄sə n̄zi yi (4.13-15). BaYuda bî mɔ'ɔ bi le nzi n̄swonə n̄i a mbo bə a mûm ñghòtə ma jû mə bo b̄itizi Nwî bii mə bi mbii Kristo aa, bi tswe n̄i ṇka yònə n̄i n̄on̄sə Moses, ṇkii ṇghirə n̄i inn̄u jii mɔ'ɔ jii mə n̄on̄sə à le si lòò aà (4.9,10,21). Bo le ntswe n̄i m̄bii tâ bi ṇetə waa, tâ bo kii nləə n̄i ṇjwi jii mɔ'ɔ bo bi b̄isàn, ntsuu njoo jii mɔ'ɔ mə i le ṇwa'a laa n̄yonə a n̄i n̄on̄sə aa ki ji. Nḡañndi'in̄u ma jû le si swon̄ n̄i mə mbə bo tsuu a n̄on̄sə k̄i yònə, ṇghirə n̄i inn̄u jii mə bo le si d̄i'ɪ aa bon̄ kaa mbə Nwî a wa'à waa yweensə. BaYuda ma bû le ṇkii n̄swonə n̄i mə kaa Paul à le ṇwa'ă ṇḡañntoo yĩ ànn̄u n̄ikon̄ b̄ə; kaa n̄too yĩ ñsigìnə ya mə à le si swonə aa, kaa i wa'à k̄i ṇku'unə. Aà ànn̄u yii mə a le ṇghirə Paul a ṇwa'ànə aṇwà'ànə yŭ aà.

Paul à n̄an̄sə n̄tsyà aa a n̄i aṇwà'ànə yulà n̄swon̄ a ajàn yii mə Kristo, a n̄jim̄ n̄too yĩ ñsigìnə ya, a fi'ɪ b̄ə bii bi n̄in̄ n̄tīi waa ghu nu aa, a nd̄abù'ù, ṇketə m̄in̄k̄irə m̄ii mə n̄on̄sə à kwèrə waa ghu aà (5.1). N̄tigə n̄nan̄sə n̄to'otə atu ann̄u yii mə a tswe ghu nlon̄ ilon̄ aà. Nwî, nlon̄ ibon̄ t̄i nd̄ūu yi wa, a yweensə b̄ə ṇghirə ànn̄u yaa a tsinə a n̄si mi'ɪ yu n̄yonə aa tsi'ɪ a n̄jim̄ àbiint̄i, kaa wa'ă aa n̄jim̄ if̄a'a n̄yon̄ n̄on̄sə b̄ə. Yesu à le kwo a atu ati, m̄bii nd̄òò n̄on̄sə ya aa nlon̄ ṇkwit̄u b̄ə bii mə à le z̄i a nyweensə aà (3.13-14).

Paul à le à tigə lògə ibīin̄u yi yumbon̄ n̄i àlensə, figitə ajàn mə Kristo à le k̄etə m̄in̄k̄irə m̄i n̄on̄sə yii mə yu le si yònə a mb̄ii aà. Nòò yii mə yu le mbii a Kristo aà yu le kwo bo yu Kristo yumbon̄, Kristo a tigə ṇkwetə nii a mûm n̄tswēnt̄ii yu, àkòrə niz̄i yi a tigə m̄bə yii mə Nwî a lòò aà (2.20-21). N̄swon̄ mə Nwî à le n̄too Mû yi Kristo aa mə tâ à zi n̄tsu'u at̄u b̄ə bii mə bi le si yònə n̄on̄sə, i tigə fa abwarə a mbo bo tâ bo b̄ə b̄ò bi (4.4-5). A mbo b̄ə bii mə à n̄i b̄ò bi Nwî aa, a fa n̄i Azwî yi yii mə gh̄irə bi koonə n̄i f̄int̄a fi Azwî, n̄tigə ṇghirə n̄i inn̄u jii mə Nwî a lòò aà (4.6; 5.22-3). Paul yii mə a zi ṇgi'ɪ yii mə n̄on̄sə à le n̄in̄ə a nu yu, Kristo z̄i m̄fi'ɪ yi ghu aa, a m̄an̄sə n̄swon̄ mə kaa mbə yu wa'à n̄u yĩ n̄i àyoo

dàn bû ñka ntswonjə ntsyatə annû Kristo yîi mə à lɛ ɲkwo mfi'isə yi a mûm ibi mbi, ɲghirə mə tâ nòɲsə wa mə a tîi ni mə tâ bàa ɲjetə nî bə aa tâ à tsuu annû tsu bû bə. Annû yî wè yîi mə a tswe ghu aa à ni mə yu tigè àyoo yî fii yîi mə Nwî à bû nnaɲsə (6.14-16).

Bi yatê àɲwà'ànè yû aa laà:

1. Nji'î ànnù àɲwà'ànè yû 1.1-10
2. Adà'à yîi mə Paul à lɛ ɲkwerə a mbə ɲgàɲtoò Kristo à 1.11—2.21
3. Ntoò yî ñsigìnè ñlɔɲ ibòɲ Nwî 3.1—4.31
4. Ajàɲ mə Kristo a kètè mîɲkìrə a nu bə bîi mə bi bii yii aa bo bi àkòrè nizî yaa a mûm ntswèntîi ma yû 5.1-6.10
5. Ìnnù jîi mə Paul à lɛ nswonjə a nlwî'isə à 6.11-18

Paul a tsà'àtə ɲghotà baGalatia

¹ Aɲwà'ànè yû a lo aa a mbo mə Paul, ɲgàɲntoò Kristo. Kaa a gha aa a lɛ ɲwa'a bə tso'ɔ ntoò bə, kaa bi wa'a gha ki ntso'ɔ ntsya aa a mûm mbo ɲù tsù bə. Lâ a gha aa a lɛ ntso'ɔ tsi'î Yesu Kristo, bo Taà Nwîɲgòɲ yîi mə à lɛ nyweensə yi ni nìwo aà.

² Bî'î bi bìlìm bìlìm bitsim bîi bî'ibo tswe aa bi too atsà'àtə a mbô ɲghotê tsim jîi i tswe a ala'a baGalatia aà.

³ Tá Nwîɲgòɲ Taà yi'inè ni Mmà'àmbî yî'inè Yesu Kristo fa ibòɲ nî mboɔɔnə a mbo bù.

⁴ Yesu Kristo ma ghú à lɛ mfa ibiɲnû yî mbi'i innù jî bî ji'inè mə yu kwèrə yi'inè a mbô ɲgù'ù yî mbi yûla nî ɲkòɲə Nwîɲgòɲ Taà yî'inè.

⁵ Tá nìgha'a tâ ni tswe ghu mbo nlwî'i nîɲkonjə. Amen.

Ntoò yî ñsigìnè yî mfiùrə yîi bî'inè swonjə aà

⁶ A tsya gha mə, kaà àgha'a a burə tì sà'àtə, ni burə ɲka mma'atə nî ɲù yîi à lɛ ntwonjə ghuu, ntsya a nîm ibòɲ Kristo aa, n̄tigə mbii nî ntoò yî ñsigìnè yî dāɲ.

⁷ Kaa mə si swonjə aa mə ntoò yî ñsigìnè yî dāɲ i tswe ghu. Lâ bə tswe ghu bîi bi fa ɲgi'i a mbo bù, m̄buurə nî itû juu, n̄lɔɔ nî ɲkwènsə n̄toò Kristo yî ñsigìnè yâ.

⁸ Lâ, mbə bî'î tɛ'ɛ, kə angel a lo a aburə nsigə ɲka nswonjə ntoò yî dāɲ n̄tsyatə ya yîi bî'î lèè n̄tɛ'ɛ mfoo nswonjə a mbo bù aa, bonj n̄dòò i tswe ghu atû.

⁹ Ajàɲ mə bî'î tɛ'ɛ n̄swonjə a mbo bù aa, mə bù ɲkwatə nswonjə a mbo bù mə, mbə ɲù tsù ka nswonjə ntoò yî dāɲ n̄tsyatə ya mə n̄ lèè n̄tɛ'ɛ mfoo ɲkwerə aa, bonj n̄dòò i tswe ghu atû.

¹⁰ Ma yû a finə aa tsi'î tsò mə tigə n̄lɔɔ mə tâ bə beentə gha, kə a ni aa mə mə l̄òò mə Nwî beentə gha aa ɛ? Kə mə

lòò aà ñghirè mē bē ka ndoritē aa ε? Mē bē ki lòò bē mē mē ki ghirè tā nū bē ka mbōṇē bon kaa mē sī ṅgàṇfà'a Kristo bē.

¹¹ Bìlīm bâ, mē lòò mē tâ nì zi mē ñtoo yī ñsigìnē ya mē mē le nswòṇē a mbo bù aa, kaa ì le ṅwa'ǎ aa yī ñù mīsòṇ bē.

¹² Kaa mē le ṅki'ì aa a mbo ñù kwerè. Kaa a le wa'à ṅû a mbo mē ki ndi'ì. Lâ ì le mbàṇṇè ñzi ntsyà aa a ṅjīmē ajàṇ mē Yesu Kristo yu mbōṇ à le ndi'ì a mbo mē.

¹³ Nlōṇ mē nì leè ñyu'u a ajàṇ mē ñtswē yà yī m̀b̀i a m̀m̀ annù Nwī baYuda ì le mbē aà. A ajàṇ mē mē le si nanṣē ntso'c nì àkòrē ṅghotē Nwī tsi'ì nì m̀t̀t̀, ñlōc nì mē mē burē bwesē tsi'ì bwèsè.

¹⁴ Mē le ntsyàtē ṅkèè yà a m̀m̀ annù Nwī baYuda tsi'ì ñtsimè, ñnanṣē mfa ibiinu gha a nyon ñòṇsè bità bi bitaà bi'ì.

¹⁵ Lâ nòò yī mē yu wa yī mē à le ntē'ε mfoo ntso'c gha mbōṇ tā bì jwe gha à le ntwoṇē gha ntsya a ṅjim ibōṇ yī,

¹⁶ ñdoritē mē yu di'ì Mû yī a mbo mē, mē mē tigē ṅka nswon too yī sigìnē ya mbi'ì ṅgaa yī a mbo bitizi Nwī aa, kaa mē le ṅki'ì adi'itē a mbo ñù mīsòṇ maa noò kwerè;

¹⁷ kaa ṅki'ì kò'c ṅghεε a Yerusalem a mbo bē bī mē bi le mfòò m̀b̀ ṅgǎṇntoo Kristo ti mē aà. Mē le mbàṇṇè ñlō ṅghèè gha a ala'a Arabia, ñghirè mbù ñtigē mbi a Damascus.

¹⁸ Hlòò i kà mē aa ntsya ji tarē mē kò'c ṅghèè a Yerusalem a ṅghantē Cephas, ñtswe bi'iyu njwi ñghúm ñtsò ñtaà.

¹⁹ Lâ kaa mē le ṅki'ì gha ṅgǎṇntoo Kristo wa yī tsù yē ntsyàtē Jems yī mē à nì muma bì Mmà'àmbi aà.

²⁰ (A m̀m̀ innù jû mē mē ṅwà'ànè a mbo bù aa, a nsi mi'ì Mmà'àmbi, kaa mē si innù tswεε.)

²¹ Mē le ntigē mbu nlo ghu ṅghεε a mbù'u Syria nì Cilicia.

²² Kaa ṅghòtē Kristo jya jī i le ntswe a Yudea aa kaa i burē ti nsī gha zī.

²³ Bo le si yu'u aa tsi'ì yù'ù bi swonè nì mē, “Ñù wa yī à le si tso'c àkòrē yi'inè aa a tigē nseensē annù abīinti m̀a ya mē à le si lòò a bwesē aà.”

²⁴ Bo le si tigē ṅgha'asē nì Nwī m̀bi'ì ṅgaà yà.

2

Annù Paul bo bì ṅgǎṇntoo Kristo jī m̀c'c

¹ Hlòò i tsyà mē ñghúm ñtsò ji ñikwà, mē bú ṅkò'c ṅghεε fu a Yerusalem bi'ì Barnabas. Bi'ì kà mē aa ṅghεε aa, ñlōgē Titus bi'ibo ghèè.

² Mè le ŋkɔ'ɔ ŋghɛɛ aa ajàŋ mə Nwĩŋgɔŋ à le ndì'i a mbo mè aà. Mè kò'ò mē ŋghɛɛ, ntsi'i bĩtsyàsè, a tswê tsi'ĩ bĩ'ibo, mè nōŋsè n̄too yĩ ñsigìnè ya mə mè le si swon a mbo bì tìzĩ Nwĩ aa a nsi bo tã ghìrè mə ifà'à gha yĩ mə mè le si fà'à aa, nì yĩ mè bùrè kĩ fà'à aa, tã ì tsuu a dāŋè dāŋə tsyà.

³ Kaa n̄u tsu à le ŋkĩ'i Titus yĩ mə bĩ'iyu le ntswe aa gaansè mə tã bì ɲetə yi ka mə à nì n̄u bàGrikia laa aà.

⁴ Ka mə bè bĩ mɔ'ɔ le ŋka n̄lɔɔ mə bì ghìrè yi'i nĩ ìbù'ù aa, bè bĩ mɔ'ɔ bĩi mə bì le ɲe'esè ŋkuu a titi bĩ'ĩ, m̄bagilə nĩ mə bo nì b̄lĩm bi'i a n̄jĩm Kristo, ŋkuu aa mə bo bè tsi'ĩ tsò bĩtswèrè, mə bì yə ajàŋ mə bĩ'ĩ tswè ntswé yĩ'ĩ kaa ànnù yĩ tsu a wa'à nì yi'i kwerè, ñlon ajàŋ mə bĩ'ĩ tswè nĩ ànnù yĩ mɔ'ɔ bĩ'ibì Kristo Yesu aa,

⁵ lā kaa bĩ'ĩ le wa'ă ŋgoo a mbo bo bii a nì m̄ àt̄i noò bē, ta ləə annù n̄ĩŋkɔŋ yĩ mə a tswè a m̄m̄ n̄too yĩ ñsigìnè ya a mbo bù.

⁶ Bè bya mə bì lèntè nĩ waa tsò bĩtsyàsè aa, (mè swon laa nlon mə kè m̄bə bo bè bĩtsyàsè kè ŋgaŋ, kaa ma ya a s̄i annù tsu a mbo mè bē. Kaa Nwĩŋgɔŋ à si bē lèntə nyòŋə aa a nĩ ñk̄irə yàà). Kaa bo le ŋwa'a annù yĩ fii yĩ tsu a mbo mè d̄i'ì.

⁷ Bo le m̄bāŋnè nyə bə mə, bì fà mə n̄too yĩ ñsigìnè ya mə mè ghɛɛ nì yu a mbo b̄it̄ɲètè, tsò ajàŋ mə bì le ŋkĩ mfa a mbo Peta mə à ghɛɛ nì yu a mbo b̄ɲètə aà;

⁸ (ñlon mə n̄u yĩ mə à le mfa m̄ida'a a mbo Peta mə tã à ghɛɛ ŋka mfa'a a mbo bàYuda aa, à k̄i m̄bə yu mə à fa m̄ida'a mə tã mè ghɛɛ ŋka mfa'a a mbo b̄it̄izĩ Nwĩ aà.)

⁹ Ajàŋ mə Jems nì Cephas nì Jɔn, b̄i bì le m̄bə ntə'ə ndānwĩ maa noò aa, le nyə ìbɔŋ yĩ mə Nwĩ à le ŋghìrè a nu bĩ'ĩ aa, bo le ntigə mfa abo n̄i mè nì Barnabas n̄tsa'atə yi'i ghu a ndì'i mə bĩ'ibo fà'a aa àbo mɔ'ò, ntigə mbeentə mə tã bĩ'ĩ ghɛɛ a mbo b̄it̄izĩ Nwĩ tã bo bāŋnə ŋghèè a mbo bàYuda.

¹⁰ Annù yĩ mə bo le mbù ñnāŋsə wa'atə a mbo bĩ'ĩ aa a bə mə bĩ'ĩ ka n̄lèntə ŋgāŋəf̄umə j̄i i le tswè a titi ŋghòtə aà. A tɛ'è m̄bə annù yĩ mə mè le si nāŋsə ŋwa'atə a ŋghìrə.

Paul a le wenə Peta a ala'a Antiokia

¹¹ Nòò yĩ mə Peta à le n̄zĩ a ala'a Antiokia aa, mè le ŋghààntə yi a titi bè ñlon mə a le m̄f̄è'è ñlaa mə à le ŋghìrè annù a wa'à kù'ùnə.

¹² Nlon mə m̄bɔŋ tã bè bĩ mɔ'ɔ b̄i mə Jems à le n̄too aa bì zi, à le si j̄inə bo bì b̄it̄izĩ Nwĩ. La nòò yĩ mə bè bya le n̄zĩ aa, a tigə n̄tsu'utə nĩ waa nlon mə à le si bɔ'ɔ bē bya mə bì t̄i nĩ ànnù ɲètə bè aà.

13 Bìlîm bi'i bî mɔ'ɔ bîi bi le mbə baYuda aa bi le nlògìnè ntigə mbagilə tsi'î tsɔ̃ Peta. Tsi'î Barnabas à le ŋkii ntigə nloo mə yu ki bagilə yòhè nî waa.

14 Nòò yîi mə mè le nyə mə kaa nìghàà nyaa nî le ŋwa'à tsinə nlon annù nîŋkonə ntoo yî nìsigìnè ya aa, mè le ŋghàà a mbo Peta a nsi bo, m̀betə yi mə, “Wò yîi mə ò nî ŋû baYuda m̀banɲə ntswe nî n̄tswèntîi yò tsi'î tsɔ̃ tìzî Nwî, kaa ŋki'î tswe aa tsi'î tsɔ̃ ŋû baYuda, mbə ò tigə ŋgaansə b̄tìzî Nwî mə bî ka ntswe n̄tswèntîi yàà tsi'î tsɔ̃ baYuda aa mə akə aa ɛ?

BaYuda bo b̄tìzî Nwî ka yî yweenə aa a n̄jîmə àb̄iintîi”

15 Bì'inè bîi mə b̄i'inè nî baYuda bî jwe jwe, kaa ŋki'î bə “ŋgǎŋghìrənnù jî bi, b̄tìzî Nwî” bə,

16 b̄i'inè zi mə Nwî a ghìrə annù ŋû a tsinè a nsi mi'i yu ntsya aa tsi'î a n̄jîmə àb̄iintîi a nu Yesu Kristo. Kaa bi si aa n̄jîm ŋghìrə innù jîi mə nòŋsə a lòò aa tsyà. B̄i'inè kî mē m̄bii Kristo Yesu mə tâ Nwî a ghìrə innù jì'inè tsinè n̄tsya aa a n̄jîm àb̄iintîi a nu Kristo, kaa ŋki'î bə aa a n̄jîm ŋghìrə innù jîi mə nòŋsə a lòò aa tsyà. Nlon mə b̄i'inè zi mə kaa mbə bi wa'à ghìrə mə tâ innù ŋû tsinə a nsi mi'i Nwî n̄tsya aa a n̄jîm innù jîi mə nòŋsə a lòò aà.

17 Ajàn yîi mə b̄i'inè lòò mə tâ innù jì'inè ì tsinə n̄tsya a n̄jîm àb̄iintîi a nu Kristo aa, mbə bi yə mə b̄i'inè kî mbə aa ŋgǎŋghìrə innù jî bi tsi'î tsɔ̃ b̄tìzî Nwî, a tigə n̄d̄i'î aa mə Kristo àà ŋgàŋàfà'á innù jî bi aa ɛ? Kaa mbə a wa'a mə aa ajàn bə.

18 Mbə mè bu nlògìnè ŋka mbɔɔ nî nòŋsə wa mə â le mfòò n̄sa'a tsi'î mè aa, bon mə aa d̄i'î ib̄iinnù gha aa tsi'î tsɔ̃ ŋû yîi mə a wò nòŋsə.

19 Nlon mə, n̄tsya a n̄jîm nòŋsə, mè lèè ŋkwɔ a mbo nòŋsə mə mbə mè tswèntîi a mbo Nwî.

20 Bî lèè ŋkweentə gha a ati b̄anɲə b̄anɲə bi'i Kristo, kaa si mē bə mə mə bù n̄tswe nî n̄tswèntîi yà, à nî Kristo mə a tswe n̄tswèntîi a m̄úm nu mè. N̄tswèntîi yîi mə mè ki ntigə n̄tswe nî yu a m̄úm n̄jyǎnu aa, mə tswe aa a m̄úm àb̄iintîi a nu Mu Nwî yîi à le ŋkòŋə gha, mfa ib̄iinnù yi nlon ŋkwitù ghà aà.

21 Kaa mè si aa ibòŋ Nwî wa bwesə, nlon mə bi bə ki ghìrə tâ innù ŋû aa n̄tsinə a nsi mi'i Nwî n̄tsya aa a n̄jîm nòŋsə bon Kristo à le ŋkwɔ aa a atú àdànə d̄ànə.

3

Annù nyu'unə nòŋsə bo annù ab̄iintîi

¹ Woe, ìtìrè baGalitia! A ghuu aà a fùmsê wò aa ε? Tigè bi lèè ònànşə ηκε'εnə a mbo bù nî òsi nî òsi a laa, ajàn mə bi le ηkwèèntə Yesu a ati bàñnè bàñnè aa ε?

² Nî ləə mə betə ghuu tsi'î nî àbetə yúlà. Nî le ηkwèrə Azwî Nwî òyonə aa a njim ajàn mə nî le si ghìrə innù jii mə nòñşə a lòò aa kè nî le ηkwèrə nyonə a ajàn yîi mə nî le nyu'u ntoo yî òsigìnə ya mbii aa le?

³ Nî laa njìntè bə laa aa ε? Nî le nlògìnə annù a mûm Azwî òtigè nlóò mənşə a mûm òjyǎnu aa mə akə aa ε?

⁴ Innù jî ghà'atə jii nî le nyə aa, i tsya aa àdànə àdànə aa ε? Mbə a bə yîi mə i tsya aa adànə dənə bon,

⁵ Nù wa yîi mə a fa Azwî yi a mbo bù, òkii mfa'a nî innù jî yëyerə a titi bù aa, a fà'à aa nlon mə nî yu'unə nòñşə kè nlon mə nî yu'ù ntoo yî òsigìnə ya mbii aa ε?

⁶ Nî wa'atə annù Abraham. “A le nnìj ntìi yi a nu Nwî, Nwî a tigè òlogə yi tsi'î tsò nù yîi innù ji i tsinə a nsi mi'î yu.”

⁷ Ma mùu ajàn nì yə mə àa bə bii mə bi tswe nî àbìintii aa mə à nî bɔɔ bi Abraham.

⁸ A mbii mbii òghàà nî Nwî nî le ηghìrə a nanşə òlaa mə Nwìngòñ à ka yî ghìrə tâ innù bîtizî Nwî tâ i tsinə ntsya aa a njimə àbìintii. Nwî à le ηkà'à a mbo Abraham a mbii mbii òswon mə, “Mè ka yî tsyà a njim wò i nìj mbɔɔnə a nu bə bi itoò i tsimè.”

⁹ Ajàn mə Abraham à le ntswe nî àbìintii Nwìngòñ a nìj mbɔɔnə ghu nu aa, nù òtsin yîi à tswe nî àbìintii aa, Nwìngòñ àa kii nìj mbɔɔnə ghu nu tsi'î maa ajànə.

¹⁰ Bə bii mə bi tɛ'ɛ atú yaa a ηka mfà'a bə annù yîi mə nòñşə a lòò aa, bo tswe aa a mûm òdòò, nlon mə bi ηwa'anə a mûm àñwà'ànə Nwî mə, “Ndòò a atu nù yîi mə kaa à si a mûm innù jii mə bi ηwa'anə a mûm àñwà'ànə nòñşə aa tsi'î tsim lwî'î, kaa wa'à kii ηghìrə aà.”

¹¹ Tsìtsòñ a laa mə kaa mbə innù nù i kî'î tsinè a mbo Nwî òyonə aa a njimə ajàn mə a yu'unə nòñşə. Nlon mə bi ηwa'anə a mûm àñwà'ànə Nwî mə, “Nù yîi mə innù ji i tsinə ntsyà a njimə àbìintii aa, à ka yî tswe ntii.”

¹² Là kaa nòñşə kaa à si a nî ànnù tsu a ηghìrə nî àbìintii tswê. Bi bàñnə ηñwà'ànə aa bə mə, “Nù yîi mə a ghìrə innù tsim a ajàn mə nòñşə a lòò aa, à ka yî tswe ntii i tsyà aa a njim nòñşə.”

¹³ Kristo à lèè òtsu'u atú yî'inə a nî òdòò nòñşə ya a atu bî'inə, a ajànə mə yumbon à le mbəñ ntigè ndòò nlon ηgaà

yĩ'inè aà. Nlonj mə bi ɲwa'anə mə, “Ndòo a atu ɲù ntsim yĩi à jəɲnə a atu ati aà.”

¹⁴ Kristo à le ɲghirè ma yû aa mə mbɔɔnə ya yĩi mə Nwĩngòɲ à le ɲkà'à a mbo Abraham aa, tâ bi fa a mbo bitizi Nwĩ ntsya a ɲjim Kristo Yesu. Tã tâ bi'inè tigə ntsya a ɲjimə abiintii ɲkwərə Azwĩ Nwĩ ya mə Nwĩngòɲ à le ɲkà'à aà.

Nòɲsə bo bi innu jii mə Nwĩ à le ɲkà'à aà

¹⁵ Biliim bâ ləə mə logə a figè a nĩ ànnũ ɲũ mĩsòɲè, kaa mbê bə biinə annu, ɲwarə akàà ghu, bəə boɲ kaa mbə yĩ mò'o a wa'ă annu ya kwensè kè ɲku'usə.

¹⁶ Nwĩngòɲ à le ɲkà'a innu jya aa a mbo Abraham bo bi a mbo mũ yĩi à le mfè'è ghu ɲgwè'è aà. Kaa aɲwà'anə Nwĩ a si swonə aa mə, “bo bi a mbo bɔɔ bi” a ndi'i mə à ni bə bi nnò. Bi bəɲnə ɲghaa annu aa nlonj ɲũ yĩ mfuùrè, “Bo bi a mbo mũ ghò”, ɲù ma ghũ a bə aa Kristo.

¹⁷ Annu yĩi mə mə swonə aa a bə aa mə, Nwĩngòɲ à le ɲwərə akàà bo Abraham, ɲka'a mə yu ka ləə akàà yā. Nòɲsə wa mə bi le ɲka ɲghirə aa, le boɲ ilòo i tsyà mə ɲkhì jì nìkwà ni mighum mi ntarə aa, kaa mbə a ki'i ɲgi'i wa ni àkàà ya ta, mbwəsə ɲkà'à Nwĩ.

¹⁸ Nlonj mə mbə a bə yĩi mə Nwĩ a fa njoo a mbo bə nyonə aa nòɲsə, boɲ kaa à si aa ɲkà'à yĩ ya bú nyonə. Lā bi'inè zi mə Nwĩ a fa njoo nyòɲè aa a ɲjim ɲkà'a ya mə à le ɲkà'à a mbo Abraham aà.

¹⁹ Ifa'à nòɲsə i tigə mbə aà àkè aa ε? Bi le ɲkù'usə nòɲsə aa mə tâ à ka ɲghirə tâ bə aa nzi innu jì bĩ, a kĩ ntswe nĩ ntswe ɲghɛ nywe'e wa noò mə mu Abraham wa yĩi mə ɲkà'a ya i le ntswe nlonj ɲgaà yĩ aa à ka zĩ aà. Bi le si fa nòɲsə waa a mbo bangel ɲù mĩsòɲ a tigè ntəə a tìtì bangel bo bi bə.

²⁰ Lā kaa bi si ɲũ tìtì bu nlòò nlonj mə annũ ɲkà'a ya aa a ghirè ɲũ yĩ mfuùrè, Nwĩ yĩi mə a ghirè aa a bə aa tsi'i yù yu yĩ mfuùrè.

Ñji'i ànnu yii nòɲsə à tswe ghu aà

²¹ A tigè ndi'i aa mə nòɲsə a lìgìtə aa ɲkà'à Nwĩ aa ε? Nɲaɲ, kaa a si ma aa aɲaɲ bə. Nlonj mə à laa bə mə nòɲsə mbə a ghirè bə tswé bitì bəə boɲ mbə bi ghirè ànnu bə a tsinə ntsya a ɲjim nòɲsə.

²² Lā aɲwà'anə Nwĩ a swonj mə mbĩ ntsim i tswe aa mum midà'à mi innu jì bĩ. Maa aɲaɲ mĩtəɲnə mya mĩi mə Nwĩ à le ɲkà'à, ntsya a ɲjim abiintii a nu Kristo Yesu aa, bi fa aa a mbo bə bii bi bii aà.

23 Mbɔŋ tã nòò àbìintii wa zi, nòŋsè à le mfì yi'inè tsi'ĩ tso ngãŋtsaŋ, nyu'utə nĩ noò wa yĩi mə bi le ŋghìrə annũ abìintii a fè'è ñlaa aà.

24 La a bə mə nòŋsè à le si bu'utə nĩ yi'inè m̀bɔŋ tã Kristo à yi nzi. Mə tã bi tigə ŋghìrə tã annũ yi'inè tsinə a nsi mi'i Nwĩ ñtsya a n̄jĩm àbìintii.

25 Tsĩtsòŋ, àjàŋə annũ abìintii a zĩ m̄ə aa, kaa bĩ'inè s̄i bú ñtswe aa a n̄ji'i m̄ikòrə nòŋsè.

26 Nlɔŋ mə a mum Krito Yesu, bù bitsim tigə mbə aa bɔɔ bi Nwĩ ñtsya a n̄jĩm àbìintii.

27 Nlɔŋ mə bù bitsim b̄ii mə bi le mmurə ghūu a ŋk̄i a mum Kristo aa, n̄i m̄à'à m̄ə Kristo a nu bù.

28 Kaa kwensə à s̄i a tit̄ii ñù baYuda bo b̄it̄izi Nwĩ bù ñtswe. Kaa kwensə à s̄i a tit̄ii abù'ù bo ñù ȳii à s̄i bù'u bə aa bú ñtswe. Kaa kwensə à s̄i a tit̄ii ñumb̄aŋnə bo m̄angyè bú ñtswe. Nlɔŋ mə bù bi tsim n̄i tigə mbəə ñù ȳi m̄fũrə a mum Kristo Yesu.

29 Mbə a bə ȳii mə n̄i n̄i bə bi Kristo, bəə bɔŋ n̄i bə aa bɔɔ bi Abraham, mbə b̄ij̄ibindā bi, àjàŋ mə Nwĩ à le ŋk̄à'à aà.

4

1 Lā, ñj̄inda ȳii mə à b̄urə n̄i m̄ũŋkhə aa kaa s̄i b̄ɔŋtə ñtsya abù'u ka mə njoo taà yi tsim i n̄i j̄i aa,

2 ñlɔŋ mə à tswe n̄i ñtugitə ȳii a lentə nii bo bi ñù ȳii mə a lentə njoo j̄i j̄ya i ywe'e noò wa ȳii mə taà ȳi à le ñlèə mə bi kaa fa joo j̄yā tsim ghu mbo aà.

3 Aā àjàŋ ȳii a k̄i mbə n̄i b̄i'inè aà; nòò ȳii mə b̄i'inè le mburə b̄ɔŋkhə aa, b̄i'inə le ŋk̄i mbə ibù'ù a mbo izw̄i j̄ii mə i le s̄i sa'a mbi aà.

4 Lā nòò à lèè ñnan̄sə ŋku'u, Nwĩ a too M̄u ȳi, m̄angyè a jw̄e yi, njwe yi aa m̄ũm nòŋsè,

5 mə tã à zi ntsu'u atu bə b̄ii mə nòŋsè à le si bu'utə waa, mə tã Nwĩ à tigə nlɔgə yi'inè n̄i bɔɔ bi.

6 Tsĩtsòŋ, a nd̄i'i mə n̄i n̄i bɔɔ bi, Nwĩ à tòò mə Azw̄i M̄u ȳi a kuu a mum m̄int̄ii bù ñtigə nyə'ə n̄i mə, "Taà! Taà ghà!"

7 Ma mùu àjàŋ, ò tsyà mə a n̄jĩm Nwĩ kaa wa'ă abù'ù bú mbə, ñtigə mu, mbə ȳii ò n̄i mu aa, ŋk̄i ntigə mbə aa ñj̄indā.

Ajàŋ mə Paul à le si wa'a innũ ñlɔŋ ŋgaa ba Galatia aà

8 Wa nòò ȳii mə kaa n̄i le ŋwa'à Nwĩ zi aa, n̄i le mbə aa ibù'ù a mbô izw̄i mbi j̄ù j̄ii kaa s̄i b̄inw̄i bə aà;

9 la tsĩtsòŋ mə n̄i zĩ m̄ə Nwĩ aa, kə mə Nwĩ à zĩ m̄ə ghūu aa, mbə n̄i tigə m̄bu ŋka nlɔɔ mb̄ũ mb̄ii ŋgh̄e a mbo izw̄i t̄i àdà'à j̄ya mə i ka nsa'a ghūu aa mə akə aa ε? N̄i bù ñlɔɔ a mb̄ə ibù'ù j̄ya aa ε?

¹⁰ Nì ba'atə nləə nî ñjwi, bîsàñ, bìnòò, bo bì ìlòò!

¹¹ Mə bo'ɔ mə mə le nghènsə noò ghà mfa'a a atu bù aa tsi'í àdàñè dàñè.

¹² Bìlím bá, mə bu'ù mbo a mbo bù, nì bə tsǒ mə, maa nghê mə tìgè mē ñkì mbə tsi'í tsǒ bù? I yí ywe'e tsítsòñ, kaa nì sǐ annù a mbo mə fànsə.

¹³ Nì zi mə a le nghìrè nighòò mə mə swon ntóo yí ñsigìnə ya a mbo bù wa noò ñtsyàmbǐ.

¹⁴ Ka mə ànnù nighòò ya ya a le mbəñ ntigə akwà'ànə a mbo bù aa, kaa nì le ñwa'à gha ka nfoonsə kè ñtsa'a, nì le mbàñnə ñkwèrə gha tso angel Nwǐ, kè tsi'í tsǒ Kristo Yesu yumbonə.

¹⁵ Maa nòò nì le sǐ nanşə ndoritə a nu mə, nìdorə mà nya nì ghèè mē aa fə aa ε? Mē nî àyəfə mə nì le mbaa nzi ntwè'e mǐ'í muu bon nì le ntwè'è mǐ'í mfa a mbo mə.

¹⁶ Mē tìgè mē mbə aa ngàñkìbàà ghùù ñlon mə mə swonə ànnù ññkon a mbo bù aa ε?

¹⁷ Bè bya bì tì nî ànnù yuu mbwe'esə aa ghuu mə nì bìi ñjì yàà, kaa wa'a lòò aà nghìrə ìbòñ a nu bù, bì lòò aà mǎàtə yǐ'ìnə, ta nì tìñə mbeentə waa.

¹⁸ A bonə a ñka ntì a nî ànnù ñú mə mbə bì tì lòò aa nghìrə ìbòñ ghu nù, a ku'unə a nghìrə ma la aa a ngòn bìnòò bitsim, kaa kǐ'í aa tsi'í noò yǐi mə mə tswe bì'ìnə aa bə.

¹⁹ Bòò ba bìi mə kòñə aa, mə tìgə mbə aa tsǒ mǎngyè yǐi mə à tsìgə mu aà, ñyu'u nî ñyanə nywe'e nòò yǐi mə bù ka yǐ tìgə tswe nì mǎrə Kristo aà!

²⁰ Mə yè'ètə mə bon mə laa ntswe bì'ìnə tsítsòñə, tǎ zi ajàñ yǐi mə mbə mə kwensə ñjǐ yà, ñlon mə àtú ya a buurə ñlon ngaà yùù!

Alènsə Hagar bo Sarah

²¹ Swon nì ghâ, bù bya bìi mə nì lòò mə nòñsə ka mbu'utə ghuu aà, nì yu'u annù yǐi mə nòñsə a swonə aa ε?

²² Bì ñwa'anə mə Abraham à le ntswe nì bɔɔ mbàñnə bì baà, yǐ mò'ɔ a bə mù àbù'ù, yǐ mò'ɔ kaa a wa'à mù àbù'ù bə.

²³ Bì le ñjwe mù àbù'ù wa aa tsi'í ajàñ yǐi bì jwe bɔɔ bitsimə. Là mu mǎngyè wa mə à le wa'à abù'ù bə aa, bì le ñjwe nyonə aa ajàñ mə Nwǐ à lèè mǎfoo ñkà'à aà.

²⁴ Bì fìgìnə aa annù nî ànnù bǎngyè ma bú. Bǎngyè ma bú bì baa bə aa ìkàà jì baà. Yǐ mǎfùurə à lò aa a nta'a Sinai, ñjwe nî bɔɔ bìi mə à nì ibù'ù aà. Mǎngyè ma ghù a bə aa Hagar.

²⁵ Hagar à təə aa a nî nta'a Sinai wa a ala'a baArabia, ntsusə aa Yerusalem tsitsəŋ yîi à tswe a ndâbù'ù bo bì bɔɔ bì aà.

²⁶ La Yerusalem wa yîi a tswe a aburə aa, kaa à si a ndâbù'ù tswê, àa yu mbə ndè yî'inè.

²⁷ Nlon mə bi ŋwa'anə mə,
 “Ka ndoritə mbă əfirə mângyè yîi kaa à lèè wa'à jwe aà.
 Lògìnə ŋka ntəŋnə mba wô yîi mə ɔ lèè ŋwa'ă mu tsìgə
 nyu'u nyanə aà;
 nlon mə bɔɔ bì mângyè wa mə bì lè si mmè'ènə nì ghu aa,
 bì ghà'à mē
 ntsyatə bɔɔ bì mângyè wa yîi mə à yò'ɔ ntswe a ndândoo
 aà.”

²⁸ Tsitsəŋ, bɔɔ bì maà, bî'inè, tsi'î tsɔ Isaac, bə aa bɔɔ bîi mə Nwî à lè ŋkà'à aà.

²⁹ A ki mbə tsitsəŋ aa tsi'î a ajàn mə a lè mbə maà noò aà. Mu wa mə bì lè njwe tsi'î a ajàn mə bì jwe bɔɔ aa, à lè si tso'ɔ akòrə mu wa mə bì lè njwe ntsya a njîm mîdà'à mî Azwî aà.

³⁰ La nìghàà nì Nwî nì swon aa mə akə aa ε? “Furə abù'ù mângyè ya bo mû yî wâ. Wa mû abù'ù wa mbə bo mu mângyè wa mə à si abù'ù bə aa wa'ă nda jî.”

³¹ Ma mùu ajàn bɔɔ bì maà kaa bî'inə si aa bɔɔ bì abù'ù mângyè bə, bî'inə bə bɔɔ bì mângyè yîi kaa à si abù'ù bə aà.

5

Kaa mu Kristo à sî abù'ù bú mbə

¹ A ŋghèe a nî ànnú mbə abù'ù, Kristo à kètə mē mîŋkîrə mî abù'ù a nu bî'inè, mə tâ bî'inè tsuu ibù'u bú bə. Bî'inè təə ntîi ntsuu bú lògə ikɔ'ɔ abù'ù i nîŋ a təŋ bî'inè.

² Yê nì, mē Paul, mə swonə a mbo bù mə nì bə mà'atə mə tâ bì njetə ghuu, bəə bon kaa Kristo à sî ghuu nî ànnú tsu burə ŋkwetə kwetə bə.

³ Mə ku'usə mbù nswon a mbo bù mə nù ntsim yîi à ghèe bì njetə yî aa, à tswe nì nìləə nòŋsə wa tsi'î ntsimə.

⁴ Bù bya mə nì lòò mə tâ ànnú yuu a tsinə bu bì Nwî nyonə bə a njîm nòŋsə aa, nì kwyènə mē ghuu bu bì Kristo, m̄fɛ'ɛ ghuu a mûm ibòn Nwî.

⁵ I ghèe nì bî'inè, bî'inə bə mə Nwîŋgòn à ka ŋghìrə innú jî'inè tsinə i tsya a njîm mîdà'à mî Azwî yî, nyon a njîm əbiintîi yî'inè.

⁶ Nlon mə a mum Kristo Yesu, kə bì njetə ŋú, kə bì wa'à yî njetə bon kaa ma yâ à sî nî ànnú tsu tswê. Ànnú yî tinsə à laa mbə abiintîi yîi mə a fà'à ntsya nì a njîm əkòŋnə.

⁷ Nî kî si ghîrê tsi'î sigîné a tigê mbù kinê wo ñkinê ghuu mē nî tsuu annū nîkon̄ kî yu'unē aa lē?

⁸ Kaa ajān mē bi twēē ìmòòntē juu aa, kaa sî Nwìngòṅ mē à lē ntwonē ghuu aa twēē.

⁹ Bî'inē zi mē mbē'ē àbaa i bē tsi'î mu lîi mban̄nē mbē'ē ñkyā àbaa n̄tsimē.

¹⁰ Mē nānsē bii mē, a ni ikūm Mmà'àmbi kaa nî ka wa'ă annū ṅû dān̄ bii n̄tsyātē yā. Tā ìsa'a Nwî i kuu a nu ṅû wa mē a fa ṅgi'i a mbo bù aà, kē ṅgān̄ à laà n̄tē'ē mbē aa wo.

¹¹ A ṅghēē a nî ṅgāā yā bil̄m bâ, mbē mē ghēē nî mbîi bu ṅka n̄swonē nî mē annū ṅetē bē à nî annū yîi mē bi tswe nî ṅghîrē, bon̄ baa bū tigē kî tso'ò akòrē ya aa a ya? Mbē a bē maa ajān bē bon̄ ànnū yîi mē mē swonē annū n̄lonē abāṅnē abāṅnē Kristo aa, kaa à ka wa'ă ṅgi'i bù mbē.

¹² Mē kōṅtē mē bē bya mē bi fa ṅgi'i a mbo bù aa, tā bi nan̄sē tsetē idigē nū jyaa.

¹³ Nlon̄ mē Kristo à lē ntwonē ghuu mē nî fē'ē a ndābù'ù mbâ bil̄m bâ. Lā nî tsuu tigē lōgē abwarē mà ya a ṅka ṅghîrē innū n̄jyānu ghu. Tā nî ban̄nē n̄tsyā a n̄jîm akòṅnē ṅka mfa'a ni a mbo bù nî bù.

¹⁴ Nlon̄ mē mbē bi lwensē nōṅsē wa n̄tsim nî n̄ghāà nî fùurē mē, “Ka ṅkòṅē ndîm ghò tsi'î tsò ajān mē o kōṅ ibîi nū ghō aà.”

¹⁵ Mbē nî ban̄nē ṅka n̄loontē nî ghuu, ṅkîi n̄lōənsē ghuu bu nî bù, nāā n̄tsyēsē ghuu bon̄ nāa bwēēsē ghuu bu nî bù.

Annū Azwî bo annū n̄jyānū

¹⁶ Annū yîi mē mē swon̄ a mbo bù à nî mē, nî ka ntē akòrē nizî yuu a mûm Azwî tā nî wa'ă kà ṅghîrē aa bē innū jya mē n̄jyānū yùu i yè'ètē aà.

¹⁷ Nlon̄ mē innū jîi mē n̄jyānu i yè'ètē aa, i tonē bo bi innū jîi mē Azwî a yè'ètē aà. Innū jîi mē Azwî yè'ètē aa, i kîi n̄tonē bo jîi mē n̄jyā nu yè'ètē aà. Nlon̄ mē, n̄jyūnu bô Azwî tswe aa tsò ṅgāṅkibāà, ṅkinē nò mē ò wa'ă annū tsu ka ṅghîrē yîi o lòo ṅghîrē aà.

¹⁸ Lā mbē Azwî Nwî a ka n̄tsyasē nòo, bon̄ kaa ò sî aa a n̄ji'i mikòrē nōṅsē bū n̄tswe.

¹⁹ Innū jîi n̄jyānu i ghîrē aa i laà: Mbē annū ajîrē, mbē annū nsîṅ, ìbuurēnnū,

²⁰ innū mmii m̄ṅkobē, innū bîsòrē, kîbāà, àyòṅ, àghè'èné, àlwîntōṅ, ànnū nlōo tsi'î àyoo ànnū, ànnū nyàtē bē, ànnū a n̄tswe a n̄jîm n̄jîm,

²¹ ṅghè'èné n̄joo bē, ànnū nno mbaanē, annū ntîi a n̄jii bô mbuu innū ma jû. Mē bù ṅwa'asē nî ghuu tsò ajān mē

mè lèè m̄foo ɲwà'àsə a mbĩ aa m̄ə, b̄è b̄ĩ b̄i ghìrə ijǎɲ innù ma jũ aa, kaa baa yĩ wa'ǎ a m̄úm ànnù nifò Nwĩ kuù.

²² Lâ fɪntà fɪ Azwĩ Nwĩ bânɲn̄ə m̄bə, àkòɲn̄ə, m̄bə n̄idorə, m̄bə m̄bɔɔn̄ə, àtàn̄əntii, àbòɲəntii, ɲghìr̄ə innù jĩ sigìn̄ə, ɲka mfa'a n̄i n̄t̄ii ghò tsim,

²³ ɲka m̄bɔn̄ə, n̄i n̄tswá ib̄iinu. Kaa n̄òɲs̄ə yĩ dàn̄ yĩi a tuu ma jũ innù aa kaa à s̄i b̄è.

²⁴ B̄è b̄ii à n̄i b̄i Kristo aa, b̄i kw̄èènt̄ə m̄ə ɲjyǎnú yàà a ati b̄àn̄n̄ə b̄àn̄n̄ə bo b̄i ɲgòɲ innù tsim j̄ii i lòò ɲk̄ii nȳə'ət̄ə aà.

²⁵ Tsò m̄ə b̄i'in̄ə tswe n̄tsw̄ént̄ii yĩ'in̄ə a m̄úm Azwĩ aa, tâ àkòr̄ə n̄iz̄l̄ yĩ'in̄ə á k̄i n̄tswe a m̄úm Azwĩ.

²⁶ Tâ b̄i'in̄ə tsuu n̄i ànnũ ɲɛe nu tswe, n̄tsuu n̄i m̄int̄ɔɲ m̄i'in̄ə b̄i'in̄ə b̄i'in̄ə k̄i t̄w̄eb̄ə, n̄tsuu n̄jòò j̄i'in̄ə b̄i'in̄ə b̄i'in̄ə k̄i gh̄è'èn̄ə.

6

N̄i kaa ɲkw̄et̄ə n̄i gh̄uu bu n̄i bù n̄i àb̄è'e

¹ B̄il̄im̄ bâ, m̄b̄ə ɲù yĩ mò'ɔ a t̄it̄ii bù a ka ɲghìr̄ə annù yĩ b̄i, bù b̄ii m̄ə n̄i n̄an̄s̄ə n̄tswe n̄i Azwĩ Nwĩ aa, n̄i t̄sis̄ə yĩ a n̄i m̄ân̄j̄i yĩi m̄ə à b̄òn̄ə. N̄i t̄i gh̄ìr̄ə n̄i k̄i ɲka n̄tsȳes̄ə n̄i gh̄uu m̄b̄i'ì b̄i k̄i ɲk̄wa'an̄ə gh̄uu.

² N̄i ka ɲkw̄et̄ə gh̄uu bu n̄i bù n̄i àb̄è'e tâ lw̄ens̄ə n̄òɲs̄ə Kristo.

³ Nlɔɲ m̄ə m̄bə ɲù tsù a t̄it̄ii bù a wa'at̄ə m̄ə yu n̄i àyoo tsu la m̄b̄an̄n̄ə m̄bə ayoo ad̄àn̄ə dàn̄ə b̄on̄ a b̄we'es̄ə aa t̄si'ì ib̄ii nũ yĩ.

⁴ A ku'un̄ə m̄ə tâ ɲù yĩ mò'ɔ yĩ mò'ɔ tâ à lent̄ə if̄à'á yĩ, b̄el̄ə m̄ə i b̄on̄ b̄on̄ m̄bə a k̄á n̄t̄ər̄ə n̄lɔɲ if̄à'á yĩ w̄á, lâ kaa ɲk̄i'ì k̄á m̄f̄iḡin̄ə b̄ə bo ɲù yĩ mò'ô.

⁵ Nlɔɲ m̄ə ɲù n̄tsim̄ à tswe n̄i m̄b̄è'e yĩ ȳii a b̄è'e aà.

⁶ Tâ ɲù ȳii m̄ə b̄i d̄i'ì n̄ighàà n̄i Nwĩ gh̄u m̄bo aa, tâ à k̄ii nyat̄ə n̄i ɲjoo j̄i sigìn̄ə j̄ii m̄ə à tswe n̄i ju aa, mfa n̄i j̄i ɲù wa m̄ə a d̄i'ì n̄ii aà.

⁷ N̄i tsuu ib̄iinu gh̄uu k̄i b̄we'es̄ə b̄è. Wa m̄bə n̄i wa'ǎ Nwĩ b̄we'es̄ə. N̄ù n̄tsim̄ à ka yĩ f̄ù'ù aa àyoo ȳii m̄ə à b̄è aà.

⁸ Nlɔɲ m̄ə ɲù ȳii m̄ə a b̄è n̄lɔɲə aa ɲjyǎnú ȳi aa, àa ȳi k̄ii f̄ù'u n̄iwo a m̄úm ɲjyǎ nũ ȳi. Tâ ɲù ȳii a b̄è n̄lɔɲ aa Azwĩ aa, tâ à fu'u n̄tsw̄ént̄ii ȳii m̄ə i lw̄i'ì n̄iɲk̄on̄ aa a m̄b̄ó Azwĩ.

⁹ Tâ b̄i'in̄ə tsuu k̄i kaa a ɲghìr̄ə ib̄òɲ b̄è, n̄lɔɲ m̄ə n̄òò à ka ȳi k̄ù'u tâ b̄i'in̄ə fu'u m̄ə m̄b̄è b̄i'in̄ə tsuu b̄or̄ə.

¹⁰ A ku'un̄ə m̄ə aj̄àn̄ m̄ə b̄i'in̄ə tswe n̄i àb̄war̄ə aa, tâ b̄i'in̄ə ka ɲghìr̄ə ib̄òɲ a m̄bo b̄è b̄i tsim̄, lâ n̄n̄an̄s̄ə ɲka ɲghìr̄ə a nu ɲgǎɲgw̄è'ê j̄i'in̄ə a m̄úm àb̄iint̄ii.

N̄ighàà n̄i Paul n̄i t̄ins̄ə n̄ii à lw̄i'is̄ə gh̄u aà

¹¹ Nì yə ajàŋə mə mə nàŋsə ɲɲwà'ànə yuà àdìgə àɲwà'ànə tsi'í nì àbô ya nì mi'i mi àɲwà'ànə mí fàŋkə aà.

¹² Bè bya mə bi lòo ndì'i nu, ɲgaansə nì ghuu mə bi ɲetə ghuu, tá ki kwɛɛ ntiì waa a nì mìnɲù mi nɲyǎnu aa, bi ghìrə maa ajàŋ aa mə tá bi tsuu akòrə yaa ki tso'ɔ nlon annù ati abàŋnə àbàŋnə Kristo.

¹³ Nlon mə, tsi'í bè bya mə bi lɛɛ ɲetə waa laa, kaa bi si a nòŋsə yu'unə. Bo bàŋnə ñlɔɔ mə tá bi ɲetə ghuu aa tá bo ka ɲee nú yàà mə nì yòŋə nòŋsə nɲyǎnu mà ghù.

¹⁴ A ɲghɛɛ a nì mè, kaa mbə mə tɛ'è wa'ǎ nú yà ka ɲee, mə mbə tsuu bə aa nlon aa ɲgaa ati abàŋnə àbàŋnə Mmà'àmbi Yesu Kristo, yìi mə bi lɛɛ ɲkweentə mbi ghu a mbo mə, ɲki ɲkweentə gha ghu a mbô mbì aà.

¹⁵ Nlon mə kaa ànnù ɲetə ɲù à sɿ ayoò tsu bə, ànnù ti ɲetə ɲù kaa ki'í ayoò tsu ki mbə, a bàŋnə mbə ajàŋ yìi mə Nwĩŋgòŋ à bu naŋsə njoo i tigə mbə jì fi aà.

¹⁶ Tá mbɔɔnə Nwĩ nì ɲko mĩlɲnə Nwĩ, tá i tswe a mbo ɲù ñtsim yìi mə à zì akòrə nì zì yi nyonə nì ma ghuù nòŋsə aa, ɲki ntswe a mbo baIsrael bè bi Nwĩ.

¹⁷ Tsĩtsòŋ tá ɲù tsuu ɲgi'i a mbo mə bú ki fa, nlon mə mə tswe nì àwenə Yesu a nu mə.

¹⁸ Tá ìbɔn Nğàŋmà'á yì'inə Yesu Kristo tá i tswe a mbô àzwĩ yuu mbâ bilĩm bâ. Amen.

Aṇwà'ànè Paul a mbô nghòtê BaEFESO

NJI'INNŪ AṆWÀ'ANƏ YŪ

A aṇwà'ànè yŭ aa a le ṇṇwà'ànə Paul wa noò yŭi mə à le ntswe a Roma tsǒ ṇḡàṇàtsaṇ aa, ntoo a mbo baEfeso. A ntoo yŭ ñsigìnə a mbo baEfeso aa a le mfòò ñswonṇ Paul yumbonṇə (fà'à 18.19-21). Paul à le ṇki ntoo àṇwà'ànè ma yŭ aa a mbo ṇghòtə ji mɔ'ɔ a mbù'u Asia a idigə jŭi mə Paul à le ṇki mfa'a ghu a nŭ iloo ji tarə a nŭ nòò yŭi mə à le ṇghèè akòrè nitəə yŭi a ywe'e ji tarə aà (fà'à 19.1-20.1,20).

Ataṇtə yŭi mə Nwŭ à le ntswe nŭ yu nlonṇ mbi yù aa a bə aa mə akə aa ε? A mŭm àṇwà'ànè yulà, Paul à fŭ'isə ataṇtə yŭi mə Nwŭ à le ntaṇtə nləə a ṇgu'u nlonṇ mbi yù bo bə bŭi à nŭ bi aà.

A nŭ àṇwà'ànè ma yŭ Paul a ghìrə bi yə àkòṇṇə Nwŭ nŭ ìbòṇ yŭ; ñswonṇ mə Nwŭ a yweensə bə aa nlonṇ ìbòṇə yŭ a nŭm àbŭintiŭ yaa (2.6-10). Tsǒ mə Nwŭ à kòṇə wa a mum Kristo, ñyweensə waa aa, a ku'ùnə mə tâ bo ka ṇgha'asə Nwŭ (1.6,12), mŭma'atə ntswəntŭ yàə yŭ ñlwèn ya ṇka nzi nŭ àkòrə nŭzŭ yaa tâ ku'unə a nŭ ntswəntŭ yŭ mfii ya mə bo tswe nŭ yu aà (4.1-6.20). Paul à naṇsə lògə noò ṇghaa nlonṇ Kristo nŭ ṇghòtə, ndānwŭ yŭi mə Kristo à nŭ ṇgò'ò nŭbuu (2.19-22) ṇki bə atu aà (4.15,16). Ṇghòtə ì nŭ mbi nŭ Krito, ṇḡāṇmbii Kristo tsim i bə idigə nu jŭi mə i tsuginə ghu, mbə ndāmà'anwŭ, Nwŭ a tswé ghu (1.23; 4.25; 5.23,30). Nwŭ a tsyà aa a nŭm ṇghòtə ndi'i nŭ midà'á mi bo mŭtsyé mi mŭtsimə (3.10). Kristo à tswe a mbô ṇghòtə aa tsi'ŭ tsǒ ndoò à tswe a mbô ṇgwé yŭ aà, mbə aa nŭgha'à nŭ (5.22-32).

Paul à ki ṇghàà nlonṇ annŭ mbòònsə. Ataṇtə Nwŭ yŭi mə à le ntaṇtə mbonṇ naṇsə mbi aa a bə mə yu ka boonsə njoò tsim a aburə bo a nsyé. A le ntaṇtə mə yu tsu'u atu bə bŭi mə bi bii Kristo aa i ghìrə waa nŭ boò bi, i tsyá nŭm Kristo i boonsə bə bŭtsim, baYuda bo bi bŭtizi Nwŭ i ghìrə bi tinə ṇŭ yŭ mŭfii yŭ mŭfùrə. Kristo, a nŭm nŭwo yu a boònsə bə bo bi Nwŭ, ṇghìrə bi tswé nŭ mbòonə (1.10-18). Innŭ tsim jŭi mə ṇghòtə ì nŭ ghu aa i dŭ'i aa mə ì nŭ mbòònsə, ìbiinu yŭi Kristo à nŭ àtu aà, nda yŭi mə Kristo à nŭ ṇgò'ò nŭbuu aà, ìbiinŭ yŭ fùùrə, ànnŭ mmurə bə ṇki yŭ fùùrə, ànnŭ àbŭintiŭ yŭ fùùrə, 'Mmà'àmbi yŭ mŭfùùrə, Nwŭ nŭ Tà yŭ mŭfùùrə (4.3-6).

A nŭ innŭ ma jŭ tsim, Paul a ghìrə mə tâ bə bi Nwŭ bi yə mida'a mŭi à nŭ myaa a mŭm mbi yŭi bo to bo bi àdà'a izwŭ jŭi

bi aà (1.19; 3.20). A mmà'a ntsyǎ, bo tswe nì m̀boonsê waa, i zi m̀ida'a m̀i Nwĩ m̀ii m̀i fà'à a nu bo aa, i zi m̀ə bo tswe bo bì Kristo a aburə, n̄tswe n̄i n̄nan̄sə n̄zi n̄wɛ'Ê n̄joo n̄tsò Nwĩ jya i tsimè i ki tsà'atè n̄i Nwĩ binòò b̄itsimè (6.10-18).

Bi yatê aṇwà'ànè yũ aa laa:

1. Nji'ĩ ànnù aṇwà'ànè yũ 1.1-2
2. Kristo bo ṇghòtê 1.3—3.21
3. Ntswènt̄i yĩ m̄fii a m̄m Kristo 4.1—6.20
4. Innù j̄ii m̄ə Paul à lɛ nswoṇə a nlwĩ'isə aà 6.21-24

Atsà'atè Paul a mbô ṇghòtê

¹ Aṇwà'ànè yũ a lo aa a mbo m̄ə Paul ȳii m̄ə m̄ə n̄i ṇḡaṇtoò Kristo Yesu ṇyon̄ə n̄i ṇk̄ōṇ Nwĩḡòṇ aà.

ṇghɛɛ n̄i a mbo b̄ə bi Nwĩ b̄ii m̄ə bi ki nn̄iṇ m̄antīi myaa a nu* Kristo Yesu aà.

² Tã ìb̄ōṇ Nwĩ n̄i m̄b̄oōnə ȳii m̄ə i lo a mbo Nwĩḡòṇ Taa ȳi'inè n̄i Mmà'amb̄i Yesu Kristo aa, tã i tswe a mbo b̄u.

Njoo Azwĩ j̄ii m̄ə b̄i'inè tswe n̄i ju a mum Kristo aà

³ Tã b̄i'inè ka ṇgha'asə Nwĩḡòṇ m̄ə à n̄i Ta b̄i Mmà'amb̄i ȳi'inè Yesu Kristo aa ȳii m̄ə, a mum Kristo, à n̄iṇ m̄b̄oōnə a nu b̄i'inè a aṇəṇə m̄ə à fa njoo Azwĩ i tsim j̄ii m̄ə i tswe a aburə aa a mbo b̄i'inè aà.

⁴ Mb̄oṇ tã b̄i nan̄sə m̄bi bon̄ Nwĩḡòṇ à tsò'ò m̄ə ȳi'inè a mum Kristo m̄ə tã b̄i'inè b̄ə b̄ii b̄ə, n̄laa man̄sə n̄tswe t̄i àlò'ò a n̄si m̄i' i yu.

⁵ A m̄m àk̄ōṇn̄ə Nwĩḡòṇ à lɛ tan̄tə ȳi'inè n̄l̄əə m̄ə yu ḡh̄ir̄ə ȳi'inè n̄i b̄oò bi a n̄j̄im Yesu Kristo n̄yon̄ a aṇəṇə m̄ə à lɛ si lòò ṇki ṇk̄oṇə aa

⁶ m̄ə tã b̄i'inè ka ṇgha'asə n̄ii n̄lon̄ ìb̄ōṇê ȳi ȳi w̄ə ȳii m̄ə à swĩ' i a nu b̄i'inè t̄i n̄d̄uù n̄tsya a mum M̄u ȳi ȳii à k̄ōṇə aà.

⁷ A lɛ n̄tsu'u at̄u ȳi'inè n̄i àl̄əə n̄u ȳi, ṇḡh̄ir̄ə Nwĩ a l̄i'inè ìfans̄enn̄u j̄i'inè, ṇyon̄ə n̄i ìb̄ōṇê ȳi ȳi w̄ə w̄ə,

⁸ ȳii m̄ə à lɛ n̄swĩ' i a nu b̄i'inè aà.

⁹ Nlon̄ m̄ə à lòò m̄ə b̄im̄ân̄j̄i b̄itsim bo b̄i m̄itsyè ṇḡh̄ir̄ə b̄i'inè z̄i ànn̄u alò'òs̄ə ȳii a lɛ n̄tswe n̄i ànn̄u ȳii a lòò aa, ṇyon̄ə n̄i àtan̄t̄ə ȳi ȳii à lɛ n̄tan̄t̄ə a mum Kristo aà.

¹⁰ Atan̄t̄ə ȳi a lɛ mb̄ə aa m̄ə nòò à b̄ə ȳi k̄o'c k̄u'u bon̄ à ka b̄òōns̄ə njòò tsim a mum Kristo tsô at̄u, njoo j̄ii i tswe a aburə bo bì j̄ii i tswe a nsyɛ aà.

¹¹ Nwĩḡòṇ a ḡh̄ir̄ə inn̄u tsim ṇyon̄ə aa àtan̄t̄ə ȳi b̄o ṇk̄à'á ȳi. Nwĩḡòṇ à lɛ n̄ts̄o'c ȳi' i m̄ə tã b̄i' i b̄ə b̄ə bi a mum Kristo n̄i ṇk̄ōṇê ȳi, n̄l̄oḡin̄ə a n̄l̄oḡin̄ê.

* 1:1 A m̄m ṇwà'ànè j̄i m̄o'c bi swon̄ aa m̄ə, “b̄ii m̄ə bi tswe a Efeso m̄fa'a n̄i n̄tīi waa tsim aà.”

¹² Atan̄tə yi a bə aa mə bĩ'ĩ bii mə bi lə mfòò ñka mbə a mum Kristo aa, tâ bĩ'ĩ tswe ñka ñghu'usə nigha'à ni.

¹³ A ñghèe a ni bù, nì ki ntswe a mum kristo, nòò wa mə nì lə yu'u nighàà ni annù n̄ñkon̄ nya mə à nì ntoo yĩ ñsigìnə ya mə i yweensə ghuu, n̄n̄ñ n̄t̄i ghuu ghu nu aa, Nw̄iṅgòṅ à lə n̄ñ awenə yi a nu bù tsò mə à lə mfa Azwĩ yĩ Làà yĩ mə à lə ñkà'à aa a mbo bù aà.

¹⁴ Azwĩ yĩ Làà ya a tigə mbə alənsə a ndi'i mə bĩ'inə ka yĩ kwērə annù yĩ mə Nw̄iṅgòṅ à lə ñkà'à a mbo bə bi aa, ma yũ a ghìrə a laa mə Nw̄iṅgòṅ à ka yĩ tsu'u atu bə bii mə à nì bi aà, tâ bĩ'inə tigə ñghu'usə nigha'à ni.

Atsà'atə Nwĩ Paul

¹⁵ Tsò mə a bə laa aa, a ajàn yĩ mə yù'ù mē àb̄iint̄i yuu a nũ Mmà'àmbi Yesu bo bi àkòṅnə yĩ mə nì kòṅ bē bi Nwĩ bitsim̄ ghu aa,

¹⁶ kaa mə si kentə n̄i ñka mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ ñlon̄ ṅgàà yùù, n̄tsa'atə n̄i Nwĩ ṅwa'atə n̄i ghuu.

¹⁷ Mə tsà'atə Nwĩ mə tâ Nw̄iṅgòṅ Ta bi Mmà'àmbi yĩ'inə Yesu Kristo, Ta n̄igha'a, tâ à fa ghuu n̄i Azwĩ yĩ, tâ à tigə ñghìrə ghuu tâ n̄i tswe n̄i m̄itsyɛ, ndi'i Nw̄iṅgòṅ a mbo bù tâ n̄i ku'usə mbù n̄zi yĩ.

¹⁸ Mə betə n̄i mə tâ bi ṅa'a m̄int̄i muu tâ n̄i yə ñkà'à yĩ tă zi njoo j̄i mə n̄i bə a ajàn mə à twòṅə ghuu ghu aa, i zi afù'ù yĩ mə a tswe a m̄um m̄it̄əṅnə m̄i wè m̄i mə à kà'a a mbo bə bi aà,

¹⁹ i k̄i zi mə kaa mbə bi wa'à m̄ida'à m̄i wè m̄i wè m̄i mə m̄i tswe a mbo bĩ'inə bii mə bĩ'inə bii yĩ aa f̄igə.

²⁰ M̄idà'à m̄i wè ma m̄u m̄i bə aa mya m̄i mə à lə nyweensə Kristo ghu a n̄iwo, ñghìrə a tswe a mbèè n̄ikwɛɛ yu n̄i mà'à a aburə aà,

²¹ n̄nan̄sə n̄tsya ṅḡañnsa'a m̄bi, n̄i ṅḡañada'a, n̄i ṅḡañm̄it̄i bo bi ṅḡañmbu'utə m̄bi, n̄tsya m̄ikum m̄itsim̄ m̄i bi twon̄ə a nu bə, kaa ṅk̄i'ĩ aa tsi'ĩ a n̄i yulà m̄bi bə, bo bi a n̄i m̄bi yĩ mə i ka yĩ z̄i aà.

²² A k̄i mē n̄n̄ñ ṅgòṅ ñjoò tsim̄ a n̄ji'i m̄ikòrə yu, ñghìrə mə à tigə nsa'a ṅgòṅ ñjoò tsim̄, mbə atu a mbô ñghòtə,

²³ ñghòtə i bē m̄b̄iñnú yĩ, a luu ghu, ṅk̄i n̄tigə n̄lwensə ṅgòṅ ñjoò tsim̄ a n̄i ìd̄igè tsi'ĩ tsim̄.

2

N̄lo a n̄i n̄iwo ṅkuu a m̄um n̄tsw̄ent̄i

¹ A n̄i bù à ghìrə n̄i tsw̄en̄ n̄t̄i, mə à lə mb̄i aa n̄i kwo a m̄um Azwĩ ñlon̄ if̄ānsənnũ juu bo bi ñnnũ j̄i b̄i juu.

² Maà noò nì lɛ si yònɛ aa innù jì fàa mbi, ònyu'unə nî m̀fò yîi mə a sa'a izwî jî bi jîi mə i tswe a mûm m̀fə'ə aa, mə i tigə mfa'a nî a nu bə bîi mə bi tîi atu a mbo Nwî tsîtsòŋ aà.

³ Bî'inə lɛ ŋki mbə aa tsi'î tsò bo ntswe nî ntswêntîi yî'inə ònyonə aa innù jîi mə òjyǎnù jî'inə i lòò, òjyǎnù yî'inə bo bi m̀m̀òòntə jî'inə i kîi òyə'ətə aà. Maa ajàn ǎlwintonə Nwî a lɛ ntswe a nu bî'inə tsi'î tsò ajàn mə a kî ntswe a nu nù m̀isòŋə ntsimə aà.

⁴ Lâ àjàŋə mə ŋko m̀ilɪŋnə Nwî i sî ni nìdènə tswe aa, àkòŋnə yî yî wè yîi mə à kòŋə yî'inə ghu aa, a ghìrə mə

⁵ ka mə bî'inə lɛ ŋkwo nlon ifǎnsənnù jî'inə aa, a bú òghìrə bî'inə tswé ntîi bî'inə bi Kristo

⁶ ntigə ŋɛɛ yî'inə nì bə a ndəŋ, òghìrə bî'inə nì bə tswé nî ìlən a aburə a mum Kristo Yesu

⁷ mə yu ghìrə tâ à laa mə, a nî m̀bi yî m̀fii yîi mə i ka yî zî aa, a ka yî fa afù'ù tî nìndènə a mûm ìbɔŋ yu a n̄j̄m àbòŋəntîi yî a nu bî'inə a mum Kristo Yesu aà.

⁸ Nlon mə Nwî a yweensə ghuu nlon aa ìbòŋ yî, ntsya a n̄j̄m àbîiintîi, kaa à sî òghìrə yùù bə, àa m̀itəŋnə mî Nwî.

⁹ Kaa à sî bə aa nlon ifà'ə yî tsu bə, m̀bî'î nù tsù à lô ŋka ŋkwɛ ntîi yî.

¹⁰ Bî'inə bə aa àbòfà'ə Nwî. A lɛ nnaŋsə yî'inə a mum Kristo Yesu aa mə tâ bî'inə tswe tswe ntîi a ŋka òghìrə innù jî sigìnə jîi mə à lèè nte'ɛ mfoo ntan̄tə nləə mə bî'inə ka òghìrə aà.

Nù yî m̀fùùrə a mum Kristo

¹¹ Tâ nì wa'atə mə à lɛ mbə a noò yî m̀o'ɔ aa, bi twonə nî ghuu, bîitîi Nwî aa a nî bîit̄nètə, ònyonə aa a nî annù nètə bə yîi mə à lɛ mbə annù òjyǎnu bi ghìrə aa nì m̀bo aà.

¹² Tâ nì wa'atə mə, à lɛ mbə maà noò aa, bi yatə ghuu bu bi Kristo, bi fi'isə ghuu kaa nì wa'ǎ bə bi ala'a balsrael bə, m̀bə bîgîi a nî ìkàà jîi mə Nwîŋgòn à lɛ ŋkà'a annù ghu aà. Kaa nì lɛ si wa'ə nî ànnù tsu bə. Kaa ŋkî'î ghuu nî Nwîŋgòn fàa mbi tswé.

¹³ Lâ tsîtsòŋ a mum Kristo, bù bya mə à lɛ mbə a noò m̀o'ɔ nì tswé a ndîsyà aa, bi zî m̄ ni bù òkoontə ni bù a n̄j̄m̄ àləə nu Kristo.

¹⁴ Nlon mə Kristo yumbon, à zî m̄ nî m̀boonə a mbo bî'inə. A ghìrə m̄ baYuda bo bîit̄zî Nwî bo tigə m̀bə bə bî fùùrə. A tà mə ŋgî'î nî annù kîbàà ya mə a lɛ mbə tsi'î tsò àwugəndà aà.

¹⁵ A lɛ mbwəsə n̄ŋsə baYuda wa yîi à lɛ ntswe nî n̄dî'î nì bìn̄ŋsə aa, mə, a n̄j̄m yu yumbon, yù logə baYuda bo

bìtìzì Nwĩ i bũ tigə naŋsə ɲgwè'è bè bĩ fii ghu tâ bì tswe nĩ ànnù yĩ mò'ò bo bo, i tigə ghìrə tâ m̀boonə i tswe a titìi bo.

¹⁶ A le mbù m̀boonsə yĩ'inè bì Nwĩ n̄tsya a n̄jĩm ibiinu wa yĩ fùùrè mə à lə mfa mbii niwo a ati b̄aɲnè b̄aɲnè ɲghìrə mə tâ ànnù kibàà à mɛ.

¹⁷ A le n̄zì n̄swonə n̄i ànnù m̀boonə a mbo bù bii n̄i le n̄tswe a n̄d̄isyà aa, bo bì a mbo bè bii mə bì le ɲkòontə aà.

¹⁸ N̄tsya ghu n̄jĩm, b̄i'inè bitsim, baYuda n̄i bìtìzì Nwĩ, tswé n̄i m̄an̄jĩ a ɲghèɛ a mbo Tà a m̄um Azwĩ yĩ fùùrè.

¹⁹ Ma mùu ajàɲ kaa n̄i s̄i biḡi bə, kaa ɲk̄i'ì batoo dàɲ k̄i mbu mbə. N̄i tigə mbə bè bì ala'à yĩ fùùrè bu bì bè bì Nwĩ, ɲk̄i mbə ɲgwè'endā Nwĩ.

²⁰ Bì tigə m̀boɔ ghuu tsô nda wa n̄i àtsə ɲḡaɲntoo Kristo, bo bì ɲḡaɲntoo Nwĩ, tâ Kristo yumbon a bə ɲgò'ò n̄ibuu n̄i ndā;

²¹ tâ nda yā n̄tsim i yəginə a nu yu Mmà'àmbi, ntigə mboonsə ɲkwe, ɲghèɛ n̄i ndāmà'anwĩ yĩ ɲwè yii i laa aà.

²² A ɲghèɛ a n̄i bù, a mum yu, bì k̄i m̀boɔ n̄i ghuu mboonsə bu bì àbùgè bē tâ n̄i bə adigə yii mə Nwĩngon̄ à ka k̄i tswe ghu i tsyā a n̄jĩmè Azwĩ.

3

Afà'à Paul a titìi bìtìzì Nwĩ

¹ A bē ɲjì'ì ànnù yii mē, Paul ɲḡaɲàtsāɲ Kristo Yesu mbi'ì ɲkwitù ghuu bìtìzì Nwĩ, mə tsà'atè Nwĩ a atu bù aà.

² Mē mòòntə mə n̄i tè'è mē ɲyu'u ifà'à yii mə Nwĩngon̄ à fa a mbo mē n̄i ibon̄ɛ yi nlon̄ ɲgaa yùu aà.

³ Nwĩngon̄ à le ɲkè'ɛ atan̄tə alò'òsè yi ndi'ì a mbo mē, a ajàɲə mə mē k̄i n̄tɛ'ɛ m̀boɔ ɲɲwa'anə a mbo bù aà.

⁴ N̄i bə twon̄ bon̄ n̄aa zi innù alò'òsè j̄ii mə mē zi mbi'ì Kristo aà.

⁵ Kaa Nwĩngon̄ a k̄i'ì innù j̄i alò'òsè ma j̄u a mbo m̄iwàà mi bē a mb̄ii swon̄ə. Lā tsits̄on̄ à ghìrə mē i laa n̄tsya a n̄jĩmè Azwĩ yi, a mbo ɲḡaɲntoo Kristo bo bì ɲḡaɲntoo Nwĩ, j̄ii mə a tsò'ò yu aà.

⁶ Annù yĩ alò'òsè ma yū a bə mə tâ bìtìzì Nwĩ k̄i ntigə mbə bijibinda bo bì baIsrael. Bo tigə mbə aa idigə nu mbèè nu yĩ m̄fùùrè, bo bitsim tigə n̄tswe a n̄i innù j̄ii mə Nwĩ à le ɲkà'à n̄tsya a n̄jĩm Kristo aà.

⁷ Nwĩ à le ɲghìrə gha a n̄i ɲḡaɲàfà'à ma mùu m̄un̄ n̄too yĩ n̄sigìnə yū aa, a bə m̄itəɲnè m̄ii mə à fa a mbo mē n̄i ibon̄ɛ yi a n̄jĩm m̄idà'à mi m̄ii mə mi le si fà'a a nu mē aà.

⁸ Ka mə mē n̄i ɲū yĩ mò'ò a titìi bè bì Nwĩ yii mē kè'ə n̄sigè nlwi'isə aa, Nwĩngon̄ à fa ibon̄ ma ghū a mbo mē mə

tâ mē logē ntoo yĩ ñsigìnè ya nlonjə afù'ù Kristo ti figè ñghèe nĩ yu a mbo bītīzī Nwī.

⁹ I kii ghìrə tâ bē bītīm yə a ajàn mə atanjə annù yĩ lò'òsè yĩi mə Nwī yĩi à lə nanjə njòò tsīm, à lə nlò'òsè nləə a ngu'u ngu'u aa a fà'à aà.

¹⁰ Atanjə yi yū a bə aa mə tsītsònj tâ à tsya a njīm ñghòtə ñghìrə tâ bīsa'a bi mbi bo bì idà'à jīi mə i tswe a aburə aa, bi yəgə nzi mitsyè mi Nwī mīi mə mi nĩ tsi'ĩ a mbuu mbuu aà.

¹¹ Nwīngònj à lə ñghìrə ma mùu ajàn ñyonjə aa atanjə yi yĩi a lwi'i nīnkonj mə à ghìrə mē a fə'è ñtsya a njīm Kristo Yesu Nğanjmə'a yi'inè.

¹² A njīm Kristo, ñtsya a njīmə àbīintīi yĩ'inè ghu nu, mbə bī'inè tse tswe nī àtənjəntīi a ñghèe a nsi mi'i Nwī.

¹³ Maa ajàn mē tigè ñswonjə nĩ a mbo bù mə mīntīi muu tsuu lõ borə mbi'i ngi'i yĩi mə i kuu a nu mē ñlonj nğaa yūu, mə à nĩ nigha'à nuu aà.

Akònjə Kristo

¹⁴ A nī nji'ĩ ànnù yĩi mə mə swètə miku'utə ma a nsyə a nsi Tà,

¹⁵ yu wa yĩi mə ñgwè'è ntsīm jīi i tswe a aburə kə mə i tswe a nsyə aa, i kwərə ikūm waa ghu mbo aà.

¹⁶ Mə bu'u mbo a mbo Nwī mə, a nī afù'ù yi ya yĩi a gha'a aa, tâ à tsya a njīm Azwī Nwī ñnīj mīda'a a mūm nītīi bù tâ nĩ tswe nī mīdà'à.

¹⁷ Mə kii mbu mbu'u nī nbo mə tâ Kristo à kuu ntswe a mum mīntīi bù ñtsya a njīm àbīintīi yuu. Nkii mbu mbu'u nī nbo a mbo Nwī mə tâ à ghìrə nĩ twīnj mīngǎnj muu, ñki ntum itə mīla'a juu a mūm àkònjə.

¹⁸ Mə mbə bù, a bò'ò nĩ bē bi Nwī tsi'ĩ bītīm, nĩ tswe nĩ mīdà'à a nzī àjànjə mə àkònjə Nwī a gha'atə mbə, ñki sa'atə, ñki njənə mbə, kə ñki ntso mbə aa,

¹⁹ a ñki nzi àkònjə Kristo ya yĩi mə a tsya mitsyè mi njū mīsònj aa, mə mbə bi tigè ñnanjə nlwensə ghūu, nĩ kò'ò nluu nĩ mārə Nwī ntsīmə.

²⁰ A mbo yu wa yĩi mə, ñtsya a njīm mīdà'à mīi mə mī fà'a a nu bī'inè aa, mbə a ghìrə ñnnù i nanjə nmburə gha'a ntsyatə ajànə mə bī'inè betə kə ñkii moontə aa,

²¹ tâ nigha'a tâ nĩ tswe ghu mbo a mūm ñghòtə bo bì a njīm Kristo Yesu, ñghenə a mīwànə mīwàn, ñlwi'i nīnkonjə. Amen.

4

Bə bi Kristo bə tsǒ mbīinu yĩ mǐfūrə

¹ Tsɔ mə a bə laa, mə ɲgàɲàtsân Mmà'àmbi, mə bu'u mbo a mbo bù mə tâ nî ka ntəə akòrè nîzî yuù tâ à ku'unə ajàn yîi mə Nwî à twonə ghuu mə nî ka ntəə aa,

² ɲka nsigisə mibîi mi nú muu a nsyɛ, mbɔnə, ntswa ni mîntîi muu, mîmi nî innù juu bu nî bù a mûm àkòɲnə,

³ ɲka ɲgaansə nî mîttî muu a nlwî'i a mûm mbòonsə ya mə Azwî Nwî a fa ɲghirə tâ mbɔnə i boonse ghuu ɲkwere tsò ɲkîrə aà.

⁴ Mbînnù i bə aa yî mfuùrè, Azwî Nwî a kî mbə aa yî fuùrè, tsɔ ajàn yîi mə ànnù yîi mə bi le ntwonə yî'inə mə bî'inə ka mbə aa a kî mbə yî fuùrè aà.

⁵ Mmà'àmbi à bə aa yî mfuùrè, àbîintîi a bə aa yî fuùrè, ànnù mmurə bə ɲkî a kî mbə aa yî fuùrè,

⁶ Nwîngòɲ a kî mbə aa yî mfuùrè, yîi mə à nî Taà yî'inə bitsim, yîi mə a bu'utə bə bitsim, mfa'a nî a nu bə bitsim, ɲkî ntswe a nu bə bitsim.

⁷ Lâ bi le mfa ibòn ɲwî wa a mbo bî'inə yî mò'ɔ yî mò'ɔ nyonə aa nî mbuu mîtəɲnə mîi mə Kristo à le mfa ghu mbo aà.

⁸ Tsɔ mə a tswe a adigə yî mò'ɔ a mûm àɲwà'ànə Nwî mə,

“Nòò wa mə à le si kò'ɔ ɲghɛɛ a ndən aa,

à le nlògə ibù'u ntsò jî ghà'àtə,

mfa mîtəɲnə a mbo bə.”

⁹ (Mbə bi ɲwa'anə mə, “A le ɲkò'ɔ ɲghɛɛ a ndən,” bon à si bə aa mə à le mfòò òsigə ɲkuu a ɲjî'i òsyɛ aa ɛ?

¹⁰ Yu wa mə à le nsigə aa àa yu wa mə à le ɲkî ɲkò'ɔ ɲghɛɛ a ndən ntsirə aburə ntsimə aà, mə yu tigə lwensə mbî ntsimə aà.)

¹¹ Aa yu mə a le mfa mîtəɲnə mə tâ bə bî mò'ɔ tâ bì bə ɲgǎɲntòò jî, bî mò'ɔ bì bə bîi mə bi yu'u nî nìghàà nî Nwî ɲke'enə, bî mò'ɔ bə bîfàngilisì, bî mò'ɔ bə bîpastor bo bì bìdî'i bì innù.

¹² A le ɲghirə ma mùu ajàn aa mə yu tantə bə bi Nwî bitsim a nî ifà'à Nwî, a ɲka ɲkò'ɔ ɲghòtə yîi mə i nî mbînnù Kristo aà,

¹³ i ywe'e noò yîi mə bî'inə bitsim ka yî bòònsə bə ayoo yî fuùrə a mûm àbîintîi, i kîi naɲsə zi a Mu Nwî, i kwe i kù'u, i tigə bə tso Kristo, i luu nî mārè yî,

¹⁴ tă wa'a bù mbə tsɔ bônkhə, bîi mə innù jîi mə ɲgǎɲmbwe'esə i dî'i aa, i ka kî tîi nî yî'inə tsɔ fîfərə a tîi akàɲə ɲkî aa, nî mîtsyɛ mîi bo bwe'esə nî yî'inə ghu aà.

15 Lâ bî'inè banɲə ntigə swonɲə nàâ ànnù nîɲkonɲ a mûm àkòɲnə, ɲka ɲkwe a nî bîmânɲi bitsim i bə tsɔ yu wa mə à nî atu aa, a mum Kristo.

16 Aa yu yîi mə à bòònsə ibîinû tsim, idigə nû tsim i tigè ɲyon tsugitə nî mîngàn a nî mîkîrînə aà. Bɛɛ idigə nu jya ji mɔ'ɔ ji mɔ'ɔ i ka mfa'a ajàn yîi mə i tswe nî mfa'a aa, ibîinu wa tsim i tigè ɲkwe, ntigə ɲko'o nii a mûm àkòɲnə.

Ntswêntîi yî mfi a mum Kristo

17 Mə swonɲə ma yû ànnù a nî f̣kûm Mmà'àmbi mə, nî tsuu bû ki tswe ntswêntîi yûu tsi'î tsɔ bîtîzî Nwî bîi mə ìmòòntə innû jyaa à nî tsi'î innû dāɲə dāɲə,

18 ìmòòntə innû jyaa i tswe aa a mûm mfi idigə. Kaa bo si nî ànnù a mûm ntswêntîi ya mə Nwî a fa aa tswê, nlon mə àtîi atû yaa a ghîrə kaa bo wa'ă annù zi aà.

19 Mîntîi myaa mi tîi m̄, bo tigè n̄fa mibîiminû myaa a ɲghîrə innu atsùùrə, a nlòò tsi'î ìjyaa innù, bo bî m̄buu innù jî fwě tsimə.

20 Kaa à si ìjāɲ innù jîi mə nî lɛ nyəgə nlon ɲgaa Kristo aa b̄!

21 A nî ànnù nîɲkonɲ mə nî lɛ nyu'u annù nlon yi, bi kî ñdî'i ànnù yi a mbo bù, tsɔ mə annù nîɲkonɲ a tswe a mum Yesu aà.

22 Nî sɔrə a marə nu yî ñlwèn wa mə à tswe aa a nî ntswêntîi yûu yî m̄bîi ya yîi mə innù mbwe'esə jîi mə mîntîi muu lɛ si yè'ètə lɛ si tsə ɲgi'i ghu aà.

23 Nî ghîrə tâ Nwî à bɛɲkə mîntîi muu bo bî ìmòòntə juu, tâ ì tigə tsi'î jî fi,

24 tâ nî tigə ɲwɛ'ɛ marə yî mfi wa yîi mə bi naɲsə a finə yî Nwî, a nî ntswêntîi yîi mə ì tsînə ɲki nlaa maɲsə tsi'î annù nîɲkonɲ aà.

25 Ma mùu ajàn nî me'e annù abāɲnə annù, tâ ɲù yî mɔ'ɔ yî mɔ'ɔ tâ à ka nswonɲə tsi'î ànnù nîɲkonɲ a mbô ñdîm yî, nlon mə bî'inə bitsim bə aa idigə nu mbîinu yî m̄fùùrə.

26 O yi nlwîsə ntɔɲ, ò tsee bii tâ àlwîntɔɲə yo ya à ghîrə tâ ò ghîrə ibî; tsèe bii tâ nòò à tso nî àlwîntɔɲə yô,

27 n̄tsuu abwarə a mbo Devil lɔ fa.

28 ɲù yîi à nî nyèrə tâ à kɛntə, ɲka mfa'a, ɲka mfa'a nî mbô mi nî ntîi yî sigîɲə, tă zi ɲkwetə bə bîi mə bi lòò akwetə aà.

29 Nî tsee ki bii nîghàà nî bi ka mfe'ɛ a ntsû bù, m̄banɲə ɲka ɲghaa tsi'î innù jî sigîɲə jîi mə i kwetə mə tâ bə ka ɲkwe a nî innù tsimə, tâ nî ka ɲghîrə ibòɲ a nu bə bîi mə bi yu'u aà.

³⁰ Nì tsee ki ghìrə tâ Azwĩ Nwĩ yĩ mə a laa à ka njəŋnə. Aa yu yĩ mə à nì awenə Nwĩ a nu bù ndì'i nì mə Nwĩ à ka yĩ tsu'u atũ yuu aà.

³¹ Nì me'e annũ ntse'ənti, nì àfimi'i, a bò'ò àlwintəŋə tsim, ntsee ki təŋə ŋghàà, kě ki bəgìtə nì bə, ntsuu nì mbuu kĩbàà yĩ tsu tswe.

³² Nì baŋnə ŋka ŋghìrə nì innũ jĩ sigìnə a nu bù bu nì bù, ŋka ŋghìrə mĩnti muu ka mbəŋə, ŋka nli'inə ifənsənnũ juu bu nì bù tsi'i tso ajəŋə mə Nwĩ à le ntsyà a njĩm Kristo nli'inə ifənsənnũ juu aà.

5

Bì'inə ka ntswe a mûm ŋkà'à

¹ Tsó bɔɔ bi Nwĩ bĩ mə à kəŋə aa, nì ka ŋe'esə Nwĩ.

² Tā nì ka tswe nì àkəŋnə tsó mə Kristo à le ŋkəŋə yì'inə mfa ibi nũ yì tsó ayoo mmà'à Nwĩ yĩ mə bi tɔɔ a lúmtə ŋghìrə Nwĩ a doritə aà.

³ Lá, tâ bì te'e ntsuu ki ghùmtə annũ ajirə, kə innũ jĩ fwè, kə annũ nyè'ətə njoo, a titi bù bə, nlon mə nì bə aa bə bi Nwĩ aà.

⁴ Kaa a sì ku'unə mə tâ nì ka ŋghaa mighàà mi atsùurə, kə mighàà mi ajĩtə, kə mighàà mĩ fwè, nì baŋnə ŋka mfa nì mbì'ikə nì innũ tsim a mbo Nwĩ.

⁵ Nì zi tâ à laa mə, kaa nũ ajirə, kə nũ yĩ a ghìrə innũ nsin, kə nũ yĩ mə a yè'ətə njoo aa, (nũ nyè'ətə njoo mà ghú à bə aa tsó yĩ mə a mii mĩnkobə aà) kaa à ka yĩ wa'ă annũ nifò Kristo bo bì à yĩ Nwĩ jĩ.

⁶ Tā nũ à tsuu ghuu nì mighàà mi ajĩtə ló bwe'esə nlon mə àlwintəŋə Nwĩ a tsə ŋgi'i a nu bə bĩtsim bĩ bi tì atu ghu mbo aà.

⁷ Tsó mə a bə laa, nì tsuu nì ànnũ tsu a ghìrə bu bì jàn bə ma bya tswe.

⁸ Nlon mə maa noò, nì le ŋki ntswe aa a mûm mĩi idigè, lá tsĩtsòŋ mə nì tswe a mûm ŋkà'a Mmà'àmbi aa, nì ka ntə akòrə nizĩ yuu tsi'i tsó bɔɔ bi ŋkà'à,

⁹ Nlon mə mĩntà mĩi mə ŋkà'à i koonə aa, mi bə aa ŋgõŋ innũ jĩ sigìnə tsim jĩ i bəŋ, ntsinə ŋki mbə annũ nĩŋkəŋə aà.

¹⁰ Nì ka ŋgaansə mĩtĩ muu a nzi innũ jĩ i ghìrə Mmà'àmbi a doritə aà.

¹¹ Nì tsuu abó yuu nì innũ mĩi idigè jĩ kaa i sì ŋũ kwetə aa ki nĩŋə, nì baŋnə ŋka mfi'isə ndi'i tâ bə bĩtsim ka nyə.

¹² Nlon mə tsi'i ŋka ŋghaa nswəŋə nì innũ ma jya mə bo ghìrə a adigə alò'òsə aa aà annũ ndirətũ.

¹³ Lâ innu tsim jii mə bi fe'esə a mûm ñkà'à aa, bə bitsim yə,

¹⁴ nlon mə ayoo yii mə a tswe a mûm ñlaa idigə a tigə mbə aa ñkà'à. A nî ñji'ï annu yii mə bi swonə ni mə,

“Wĩ'inə mbə ñû flô,

m̃biinə a niwô,

Tâ ñkà'a Kristo ì ta a nu wò.”

¹⁵ Nî ka nanşə ntsyəsə ajàn yii ni təə aà, ñtsuu ki təə bə tsǒ ijǎntə bē, nî ka ntəə tsǒ nganmitsyè.

¹⁶ Nî tsuu ki bii tâ mû abwarə yii nî tswe ni yu aa à ka ntsya a dānə dānə, m̃bañnə ñka nghirə innu jii siginə a ngon binnò bitsim nlon mə ñgù'ú m̃bi yuà ì ni yĩ m̃bĩ.

¹⁷ Nî tsee ijǎntə bē bə, nî ka ngaansə mit̃i muu a nzĩ annu yii mə Mmà'àmbi a lòò mə nî ka nghirə aà.

¹⁸ Nî tsee m̃lù'ù ki no baanə, nlon mə mi ka ghirə nî ka ghirə innu atsuurə. Lâ nî bañnə nghirə tâ Azwĩ Nwĩ à ka nlwensə nî ghuu.

¹⁹ Nî ka ghaa a mbo bù ni bù ni m̃ghàà mi b̃ipsalm, ni m̃kòò, kə m̃kòò m̃ii Azwĩ Nwĩ a d̃i'ĩ aa, nyəə ng̃ha'asə nî Mmà'àmbi ghu ni m̃int̃i muu mi tsimə.

²⁰ Nî ka mfa m̃bi'ikə a ngon binnò bitsim, ni a nî ngon innu tsim a mbo Nwĩngon Tà nî ñkũm Nganmà'a yĩ'inə Yesu Kristo.

Bàngyè bo bi bìlòò

²¹ Nî ka nyu'unə ghuu bu ni bù tsǒ bə b̃i bi b̃o'ò Kristo.

²² Bàngyè, nî ka nyu'unə bìlòò buu tsǒ ajàn yii ni yu'unə Mmà'àmbi aà.

²³ Nlon mə ñumbāñnə à bə aa atu a mbô ñgwê yĩ tsi'ĩ tsǒ mə Kristo à ki mbə atu a mbô ñghotə yii à ni m̃b̃innu yĩ aà, Kristo yumbon a k̃i mbə Nganyweensə yĩ aà.

²⁴ Tsǒ ajàn yii mə ñghotə yu'unə Kristo aa, tâ bàngyè kii ñka nyu'unə bìlòò byaa a nî innu tsimə.

²⁵ Bìlòò, nî ka ñkon bàngyè buu tsi'ĩ tsǒ ajàn yii mə Kristo à lə ñkǒñ ng̃hotə aà. A lə mfa ib̃innu yi a atu bo aa

²⁶ a nsĩ'ĩ ì laa ni ñghàà ni mə yu ghirə waa tâ bo laa manşə.

²⁷ A lə nghirə laa aa mə yu tigə t̃e'e ng̃hotə a nsi yu, tâ ì laa, m̃bon manşə, kaa wa'a ni m̃u abà, kə àd̃igə yĩ t̃anj̃kə, kə m̃buu al̃o'ò yĩ tsu tswê, mə tâ ng̃hotə tigə ñlaa manşə ntsee ñi al̃ò'ò tswe.

²⁸ A ñi ajàn yii mə m̃bāñnə tswe ñi ñki ñk̃on bàngyè byaa tsi'ĩ ajàn mə bi k̃on m̃ib̃innu myaa aà. Ñumbāñnə yii mə a k̃on a ngwê yĩ aa, a k̃onə aa ib̃innu yi.

²⁹ Kaa nù tsù à lɛɛ wa'ǎ nɔyǎnù yi ka mbaa. A bǎnɛ nɛ'ɛ aà jɛ'ɛ ɛkii nɛntɛ tsi'ɪ aǎn yii Kristo a kii ɛghirɛ nɪ ɛghotɛ aà;

³⁰ Nlon mǎ bɪ'inɛ bɛ aa ɪdɪgɛ nu Kristo.

³¹ Tsǒ mǎ ǎnwà'ǎnɛ Nwɪ a swonɛ aa, “A nɪ nɛi'ɪ ǎnnù yii mǎ nɛmbǎnɛ a mǎ'atɛ nɪ taà yɪ bǒ ndɛ yɪ ɛghɛ mbòònsɛ bǒ ɛgwɛ yɪ, bǒ bya bi baa tigɛ ɛnyǎnu yɪ mǐfùurɛ aà.”

³² Annù ma yù à nɪ ǎnnù yɪ ǎlɛɛntɛ yii mǎ tso, mɛ nanɛ sɛnswonɛ aa nlon ɛgaa Kristo bǒ bɪ ɛghotɛ;

³³ Iá a ku'unɛ mǎ tá nù nɪ bù yɪ mǒ'ɔ yɪ mǒ'ɔ tá à ka ɛkɔnɛ a ɛgwɛ yɪ tsǒ aǎn yii mǎ a kɔnɛ ɪbii nú yi aà. Tá mǎngyɛ à kɪ nyɛ mǎ yu bǒ'ɔ ndoɔ yɪ.

6

Aǎn mǎ bɔɔ bǒ bità bǒ bɪ ma tswe nɪ ntswe aà

¹ Bɔɔ, ka nyu'unɛ nɪ bɪtaà buu bǒ bɪ bɪmaà buu a mum Mmà'ǎmbi nlon mǎ à nɪ ǎnnù yii mǎ a tsinɛ a ɛghirɛ aà.

² “Tigɛ mbǒ'ɔtɛ nɪ taà ghò bǒ maà ghò.” A nɪ ndi'ɪ yɪ ntsyǎmbɪ yii mǎ Nwɪ à kù'ùsɛ ɛkà'a ghu aà.

³ “Mǎ mbɛ innù ɪ kǎ ɛghɛ a mbǒ wo siginɛ, mɪtugɛ mɪ njwɪ mǒ mɪ kɪ ɛgha'atɛ fàa atu nsyɛ.”

⁴ Bù bɪtǎ, nɪ tsuu bɔɔ buu kɪ swugitɛ tá mɪntɔnɛ myaa ka nlwi, nɪ bǎnɛ ɛkà ɛko'ɔ waa mmɪrisɛ nɪ waa ɛkii ndi'ɪ nɪ innù Mmà'ǎmbi a mbǒ bǒ.

ɪbù'ù bǒ bɪ bità bɪ ɪbù'ù

⁵ ɪbù'ù nɪ ka nyu'unɛ bɪtǎ bɪ afà'á buu bɪ bɪ tswe fàa atu nsyɛ aa, nɪ ntii yɪ mǒ'ɔ, ɛkà mbǒ'ɔ waa, ntsiginɛ nɪ a nsi bǒ, tsi'ɪ tsǒ nɪ fà'á aa a mbǒ Kristo.

⁶ Nɪ tsuu kɪ fà'á bɛ mǎ bɪ yɛ ghuu bɛ, tsǒ bɛ mǎ nɪ lòɔ aà ɛghirɛ mǎ bɛ aa mbeentɛ ghuu. Nɪ bǎnɛ ɛkà mfa'a tsi'ɪ tsǒ ɛǎnfà'a Kristo, ɛghirɛ nɪ ǎnnù yii Nwɛngòn a lòɔ aa nɪ ntii ghuu tsimɛ.

⁷ ɛkà mfa'a nɪ a mbǒ bɛ nɪ ǎbɔnɛntii yuu, tsǒ nɪ fà'á aa a mbǒ Mmà'ǎmbi kaa ɛkɪ'ɪ aa a mbǒ bɛ fa'á.

⁸ Nɪ zi tá à laa mǎ ǎnnù yɪ siginɛ tsim yii mǎ nù a ghirɛ aa, kɛ nù wa a bɛ ǎbù'ù kɛ nù yii à sɪ ǎbù'ù bɛ, bɔn ǎa bǐ kwɛrɛ fu a mbǒ Mmà'ǎmbi.

⁹ Bù bɪtǎ bɪ ɪbù'ù tá nɪ kɪ ɛghirɛ maa aǎn a nù ɪbù'ù juu, ntsuu waa kɪ bosɛ nɪ bòsɛ. A bɔn mǎ tá nɪ zi mǎ búbɔ tsswe aa nɪ tâfà'á yɪ mǐfùurɛ yii à tswe a ǎburɛ aà; ɛwa'atɛ nɪ mǎ a mbǒ yu ma wa, ǎnnù nte'ɛ ǎdɪnɛ á sɪ ghu tswɛ.

Njoo ntsò Nwɪ tsimɛ

10 A nlwĩ'isə, tâ nì təə ntii a mum Mmà'àmbi bo bì a mum mitii mi mida'â mi.

11 Tâ nì wɛ'ɛ njoo ntsò Nwĩ jya tsi'ĩ tsimè tã zi ajàŋə mə mbə nì kâ n̄to n̄i minàŋ Devil ghu.

12 Nlon mə kaa nì si too aa bu bì ñjyǎnu bo bì àlèè. Nì to aa bu bì b̄isa'a bi ala'a, nì ñgàŋada'a, bo bì m̄idà'à mi izwĩ j̄i bi j̄ii i sa'a mb̄i itugə yulà aa, bo m̄idà'à mi izwĩ j̄i bi j̄ii mə i tswe a aburə aà.

13 A ku'unə mə tâ nì wɛ'ɛ njoo ntsò Nwĩ tsimè mə mbə nì təə nto itugə mbi yĩ bi wa. Belə mə nì ghìrè mə innù tsim, nì tigè ñnanşə ntəə.

14 Nì tigə ntanjə la ntəə ɲwɛ'ɛ annù n̄iŋkon tsǒ ikò a atii bù, ɲwɛ'ɛ innù j̄i tsinè tsi'ĩ tsǒ ɲguù n̄stsò a nigǒ bù,

15 ɲwɛ'ɛ annù ɲkhətə ɲghɛɛ nswon ntoo yĩ ñsiginè m̄bɔɔnə ya tsi'ĩ tsǒ ntām juu.

16 A nì ɲgòŋ b̄innòò b̄itsim tâ nì ka logə n̄i àb̄iintii tsi'ĩ tsǒ abà'à mikòŋ mi ɲkerə mi ɲgàŋmbu'ù innù j̄i bi wa mə mi khi aà.

17 Nì tigə nlogə annù ajàŋ mə Nwĩ à ywèensə ghuu aa tsǒ àtsə'ətú yuu, n̄logə n̄ighàà nì Nwĩ tsi'ĩ tsǒ munwĩ n̄tsò Azwĩ Nwĩ.

18 Nì ka ntsa'atə Nwĩ a ɲgòŋ b̄innòò b̄itsim a m̄um Azwĩ, n̄tsa'atə n̄lɔɔ n̄i innù tsim a mbo Nw̄iŋòŋ, m̄betə nì mə tá à kwetə ghuu n̄i ɲgòŋ innù tsim j̄ii i tsi'ĩ ghuu aà. Tsǒ mə a bə laà aa, nì ka ntswe n̄ikərè n̄tsuu ki kaa, ɲka ntsa'atə Nwĩ ɲwa'atə n̄i b̄ə bi Nwĩ b̄itsimè.

19 Nì ki ɲka ntsa'atə Nwĩ ɲwa'atə n̄i gha ghu mə tâ Nw̄iŋgòŋ à ka mfa ntoo yĩ ya a mbo mə a noò ȳii mə tswe n̄i ɲghàà aa tã tá mə ka ɲghaa n̄i àtànəntii, ntə'otə n̄i innù ntoo yĩ ñsiginè ya mə i tswe a alèəntə aà.

20 Mə laa mbə tsúsətú ntəo yĩ ñsiginè ma yú, bi koò gha n̄i àtsaŋə. Tâ nì ka ntsa'atə Nwĩ tâ mə zi ajàŋ mə mbə mə kâ ɲghaa n̄i àtànəntii a ajàŋ ȳii mə tswe n̄i ɲghàà aà.

Paul a tigè n̄tsa'atə ɲghòtə nlwĩ'isə

21 Mə m̄òntə mə nì l̄ɔɔ a nz̄i àjàŋə mə n̄tswé yà bo bì ànnù ȳii mə mə fà'à ts̄itsòŋə aa, Tychicus, mumaà ȳii mə kòŋə ȳi, mə à ki mbə ɲú àkòrə ghà ȳi ànnù n̄iŋkon a m̄um àfà'â Mmà'àmbi aa, à ka swon innù tsim a mbo bù.

22 A n̄i ɲj̄i'ĩ ànnù ȳii mə tòo yi a mbo bù aa mə, tâ nì zi ajàŋə mə b̄i'ĩ tswe aà, tâ à ki nzi nd̄iintə m̄iintii muu.

23 Tâ m̄bɔɔnə Nw̄iŋgòŋ Tà nì ɲgàŋmà'â ȳi'ìnə Yesu Kristo, n̄i àkòŋnè, n̄i àb̄iintii, tâ i tswe a mbo b̄il̄im b̄i'ìnə byà.

24 Tâ ìbòŋ i tswe a mbo ɲù n̄tsim ȳii mə à kòŋə Mmà'àmbi ȳi'ìnə Yesu Kristo n̄i àkòŋnè t̄i m̄ə aà.

Aṇwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaFILIPI

NJI'INNŨ AṆWÀ'ANƏ YŨ

A aṇwà'ànè yŭ aa a le ṇṇwà'ànə Paul a noò yŭi mə à le ntswe a atsaṇ a Roma aà. A ṇjò'ò àla'a Filipi aa le ṇghùrè baRoma, a bê àla'a yŭ wè a titi ila'a jŭi mə baRoma le si bu'utə a mbù'u Macedonia aà. Bi le si tonə nŭ àtì gold ghu, bè bŭ wè bŭ wè bi le nlo a Roma bo bi a ṇjò'ò ila'a Itali jŭi mo'ò nzi ṇghùrè ghu. Bi tigè ṇghirə bê bŭi mə bi tswe ghu aa ni baRoma. BaFilipi bi le si tswònə nŭ nŭ jyaa nlon mə bi le nlògə waa ni baRoma aà. Ikum ala'a Filipi aa a le mfa 'Mfò Filip ta bi Alexandra yŭi Nwè.

Ntoo yŭi ñsigìnə a Filipi aa a le nzi Paul ni yu, a ntwon Nwŭ, a ajàṇ mə à le nyə ṇù a ṇjèè təə təə a twonə ni waa mə bi zi ṇkwetə waa aà (Ifà'à 16.8-10). Ñghòtə baFilipi i le mbə mbèè ntii Paul, i le si kwetə nii nŭ ifa'a ntoo yŭi ñsigìnə (4.15-16). Ñghotə mà yŭi i le ntoo Epafroditus mə à ghɛɛ mfa njoo a mbo Paul a Roma (4.8). A ghèè mə, ṇwo nighòò ghu, baFilipi bi tswe ni nìbò'ò, a tigè nlòò mə yu wànɛsə bŭ bŭi tâ mântii mi bê bya mŭi fwetə (2.25-30). Ma mùu ajàṇ, Paul à le ntigə ṇwa'anə aṇwà'ànə yuà a mbo bìsubika'á bi, baFilipi, a mfá mbi'ikè nlon akòṇnə yaa nŭ àkwetə ya mə bo le ntoo aà.

A nŭ aṇwà'ànə baFilipi yŭi, bi yə àkòṇnə, ànnŭ mfá mbi'ikə, nŭ ànnù nidorè. Nìdorè ni tswe fàa mŭm aṇwà'ànə aa a nŭ idigə tsi'ŭ tsimè. Mbə bi tse swon mə aṇwà'ànə ma yŭi à nŭ ikòò mə Paul à ṇwà'ànə nlonə nidorè. Ka mə Paul à le ntswe a atsaṇ aa, àbŭintii yŭi a nu Nwŭ à le ṇghirè a zŭi ṇkwere innù tsimè (4.11-13). Paul a kŭi ñswon mà ànnù nlon ajàṇ mə Kristo à le mmà'atə abwarə yŭi tsò Nwŭ a aburə, ñsigisə ibŭinŭ yŭi, nlògə marə ṇùmìsònə aà. Paul a tigè nđi'itə nŭi bê mə bi ka ṇe'esə Kristo, ṇka ñsigisə mibŭiminŭ myaa a nsyɛ tsò yu (2.5-110). Mə tâ bo ka ntaṇntii a noò ṇgi'ŭ, ñtsuu innù ki wa'à, ñtsa'atə nŭi Nwŭ a nŭ innù tsimè (4.6-7).

Ñgāṇndi'innŭ mbwe'esə i le nzi mfa nŭi ṇgi'ŭ a mbô ñghòtê lâ Paul a di'itə bɔɔ Kristo mə bi ka ntsyɛsə waa (3.2), ñswon mə ànnù ṇù a tsinə a nsi mi'ŭ Nwŭ ñtsya aa tsi'ŭ a ṇjŭm àbŭintii. Paul a swon ànnù yŭi mə a tsyàsə nii a mŭm ñtswéntii yu aà: Yu me'è innù tsim, nlòò aa tsi'ŭ a nzi Kristo mə a tsyàsə nii aa, ni mîdà'á mi, i ki gha'asə nii (1.20-21; 3.4-10).

Bi yatə aṇwà'ànə yŭi aa laà:

1. Nji'í ànnù àṅwà'ànè yú 1.1-11
2. Ntswê Paul yumbɔṅɔ 1.12-26
3. Ntswênti a mum Kristo 1.27—2.18
4. Atan̄tè nlon̄ Timoti ni Epafroditus 2.19-30
5. Awà'àsè nlon̄ ngàṅkibàa ntoo yí ñsigìnè 3.1—4.9
6. Paul ni bìsubika'à bi baFilipi 4.10-20
7. Innù jii mɛ Paul à lɛ nswon̄ɔ a nlwĩ'isə 4.21-23

¹ Mè, Paul ni Timoti, ṅgǎṅfà'a Kristo Yesu, bĩ'í toò àṅwà'ànè yu aa a mbo bè bitsim bii mɛ bo ni bè bi Nwĩ a n̄jĩm Kristo Yesu, ñtswe a Filipi aa, bo bi a mbo bìlìi bi ndánwĩ ni bìkwetè bii mɛ bi kwetè nĩ àfà'a ṅghotə aa.

² Tá Taà yí'inè Nwĩṅgòn̄ nĩ Mmà'àmbĩ Yesu Kristo, tá bo ghírə ibòn̄ a nu bù, ṅki mborísə ghúu.

Paul a fa miya a mbo Nwĩ nlon̄ ṅghotə bàFilipia

³ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwĩṅgòn̄ ghà a ṅgòn̄ bìnòò bitsim bii mɛ mɛ wa'atə nĩ ghúu aa.

⁴ A nĩ ṅgòn̄ bìnòò bitsim a ajàn̄ɔ mɛ yi ti tsà'àtə Nwĩ a atu bù bitsim aa, ñtìi gha i luu nĩ nìdorə nlon̄ ṅgaa yùu.

⁵ Mè fà nĩ mbi'ikə a mbo Nwĩ nlon̄ a jàn̄ yii mɛ ni kwetə nàa a nsèensə ntoo yí ñsigìnè yú n̄lògìnə a njwi yii mɛ i lɛ nzĩ a mbo bù a Filipi aa, nzi nywe'e sii aa.

⁶ Mè zi tsi'í annù n̄ṅkon̄ mɛ Nwĩ yii mɛ à lɛ n̄lògìnə ifà'à yí sigìnə ma ghú a m̄ntiì bù aa à ka yə mɛ yu man̄sə a njwi yii mɛ Yesu Kristo à ka yi bú bìi aa.

⁷ Mə wa'atə ma mùu ajàn̄ aa nlon̄ mɛ ànnũ yuu bĩtsim a nan̄sə ntswe a nu mɛ tsi'í sigìnè aa. Nì ki ntswe a m̄m̄m̄ ibòn̄ yii mɛ Nwĩ à ghírə a nu mɛ aa, a jan̄ yii mɛ mɛ tswe a ndátsan̄ tsĩtsòn̄ aa bo bi a noò yii mɛ mɛ sa'a abèe ntoo yí ñsigìnè yú, ñswon̄ɔ ni a mbo bè mɛ ànnũ yii mɛ mɛ swon̄ɔ aa à ni tsi'í ntoo yí ñsigìnè aa.

⁸ Nwĩ à zi mɛ mɛ swon̄ɔ aa tsi'í ànnũ mɛ ànnũ yuu a tswe a ntii mɛ tsi'í sigìnè, mɛ kòn̄ɔ nĩ ghúu aa tsi'í nĩ àkòṅnè yii a tswe a ntii Kristo Yesu a kòn̄ɔ ghúu ghú aa.

⁹ Mə tsà'àtə Nwĩ a atu bù mɛ tá àkòṅnè yuu tá gha'atə ṅghɛɛ nĩ m̄bii, tá m̄itsyê muu tá m̄i ki ṅgha'atə a ajàn̄ yii mɛ mbə nĩ zĩ n̄tètɛ innù,

¹⁰ tá zi a ntso'ò ànnũ yii mɛ a bɔṅ ṅghèe man̄sə aa, tá bə bə bii mɛ ànnũ yaa a laà, kaa wa'à nĩ àlò'ò a noò yii mɛ Kristo à ka yi bú bìi ghú aa tswé.

¹¹ Tá Yesu tá à ghírə mɛ tá nĩ ka nan̄sə ṅghírə nĩ innù jii mɛ i tsiinə aa; ma mùu ajàn̄, tá nĩ ka ṅghu'usə nĩ Nwĩ, ṅgha'asə nĩ yi.

¹² Bìlím bá, mē lòc mē tâ nì zì mē innù jǐi mē i fè'ε a nu mē aa, i bàṅnè ṅkwetə a ṅghìrə mē tâ n̄too yǐ n̄sìgìnə ya tâ ì ku'usə ṅghèè bə nì m̄bǐ.

¹³ Ma mùu ajàn, bìsogye bitsim bǐi mē bi bε n̄i n̄to'ò m̄fo faà a Roma aa bo bə b̄tsim faà, bi zì mē mē tswe a atsan fàa n̄to'ò aa nlon annū Kristo.

¹⁴ Mbu ṅghèè ghu, a ajàn yǐi mē mē tswe fàa atsan aa, bìlím bi'inè b̄i ghà'atə bo ləè n̄tiì waa a nu Mmà'àmbi, ṅku'usə ntigə nswonə n̄i ànnù Nw̄i n̄i àdà'à kaa wa'à n̄i ṅú tsù bú m̄bo'ò.

¹⁵ Lā bə b̄i m̄o'ò a titiì bo bi tswe ghu mē bi ghè'ənə naa, n̄swonə n̄i ànnù Yesu ṅghìrə n̄i bə mē tâ b̄i'ibo ka warənə ghu wàrənə, lā bə b̄i m̄o'ò bi k̄i n̄tswe ghu nswonə n̄i ànnù Yesu tsi'ǐ n̄i àbòṅə n̄ti.

¹⁶ Ma buu bə bo swonə ma mùu ajàn aa nlon mē bo k̄onə gha aà, n̄zi mē mē kuu fàa atsan aa mbi'i mē mē sa'a ab̄ε n̄too yǐ n̄sìgìnə yú mē mē swonə aà.

¹⁷ Bə b̄i m̄o'ò bya mē bi ghè'ənə naa aa, bo swonə n̄i ànnù Kristo aà kaa wa'a n̄tiì waa ghu ləè b̄i, n̄l̄c bə mē tâ à yaa annù tâ à ka ṅghε n̄i m̄bǐ, tâ bə ka n̄yonə n̄i n̄j̄m bo, ṅghìrə ma mùu ajàn aa, ṅwa'atə n̄i mē bo ka kù'usə n̄in ṅgi'i a nu mē fàa a atsanə.

¹⁸ Ma yuu ànnù kaa a s̄i annù yǐi mē mbə a ghìrə mē k̄a n̄l̄wisə n̄i n̄t̄on b̄i! Mē doritə a nyə mē bi swonə n̄i ànnù Kristo n̄i b̄im̄anj̄i bitsimə; k̄ə bi swonə aa n̄i m̄bwe'esə oò, k̄ə n̄i n̄tiì waa tsimə oò, bon mē aa k̄i doritə tsi'ǐ d̄oritə.

Paul à tswe fàa mbi aa a ṅgha'asə Yesu

¹⁹ Tsi'ǐ ànnù n̄in̄konə mē ka k̄i doritə nlon mē mē zì mē Nw̄i à ka yu'u n̄iyə'ə nuu tâ Azw̄i Yesu Kristo tâ à kwetə gha ṅghìrə tâ mē fε'ε fàa atsanə.

²⁰ Mē nan̄sə nyə'ətə n̄i n̄tiì ghā tsim, ṅk̄i m̄bε n̄i mē kaa mē ka wa'ǎ annù ndirə àtu yǐ tsu ló ṅghìrə b̄i, i bàṅnə yə mē, a ṅgòn b̄in̄oò b̄tsim, ts̄its̄on bo bi tsi'ǐ a ajàn yii mē mē k̄i s̄i ghìrə a m̄bǐ aa, mē mē ka k̄i nan̄sə gaansə n̄i m̄it̄i ma a ṅgha'asə Kristo a nu mē, k̄ə mē tswé n̄tiì fàa àtu nsyε, k̄ə mē kw̄o kw̄o oò.

²¹ Nlon mē a m̄bo mē, n̄tsw̄ent̄i yà faa mbi, ì n̄i aa bə Kristo, mē bə tε'ε k̄i kwo kwo bon a ka bàṅnə b̄on̄ tsyàtə a n̄tswe fàa mbi.

²² Lā mbə a bə yǐi mē mē ka bú tswe faa àtu nsyε bon a bə mē mē ka bú fà'a innù jǐi mē i ka kwetə b̄i aà. Lā kaa mē s̄i annù yǐi mē mē ka tso'ò aa zì b̄i.

²³ Ma muu ajàŋ mè təə a titiì ñkĩ. Annù yĩ mə mə yè'ətə aa à nĩ nlo nghèe ntswe bi'i Kristo nloŋ mə ma yũ ànnù a bɔŋə a nu mè ntsyatə mbũ ntswe fàa mbĩ.

²⁴ Lâ nloŋ ŋgaa yùù, a ku'unə mə tâ mè bu ntswe fàa mbĩ, tă kwetə ghuu.

²⁵ Tsi'ĩ ànnù nĩkoŋə, a nĩ ànnù yĩ mə mə ka ghìrə aà. Mè zi mə mə ka bũ ghèè nĩ mbĩ a ntswe bi'inə fàa mbi tă kwetə ghuu tâ nĩ ka ŋkwĩ nghèe nĩ mbĩ tâ nìdorə nuu nĩ kii ŋgha'atə a mum àbiinti yuu.

²⁶ Mə bə fè'ε i zĩ tsi'i ghuu bɔŋ a ka ghìrə mə tâ ntiì ghuu i luu nĩ nìdorə nloŋ annù yĩ mə Kristo Yesu à ghìrə a nu mè aà.

Akòrə nitəə nĩ bə bi Yesu

²⁷ Lâ ànnù yĩ wè a nĩ mə tâ mighìrənəmìnnù muu tâ mĩ ku'unə a ajàŋ yĩ mə ntoò Kristo yĩ ñsigìnə i lòò aà. Tà bæe mə a fè'ε mə mbə mə zĩ nyə ghuu kə ŋgaŋ, mə yu'u mə nĩ təə ñnìŋtə akòrə yuu a nsyε, mbòònsə ghuu ŋkwərə, ànnù yuu a bə yi mɔ'ɔ, nĩ tó bitsim mə tâ ànnù ntoò yĩ sigìnə yĩ mə nĩ bĩ aa, tâ à ka nghèe nĩ mbĩ,

²⁸ kaa wa'à nĩ ñgàŋkĩbàà juu bɔ'ɔ bə. A bə bə ma mùu ajàŋ bɔŋ à nĩ àlènsə mə a naŋsə ndi'i nĩ mə Nwĩ à ka dĩ ŋgi'i a nu bo, i bàŋnə yweensə ghuu.

²⁹ A bɔŋ mə tâ nĩ zi mə, Nwĩ yĩ mə à ghìrə ibòŋ a nu bù mə nĩ nìŋ ntiì ghuu a nu yu, nloŋ ŋgaa Kristo aa, a kii ŋghìrə aa ibòŋ a nu bù mə tâ nĩ kii nyə nĩ ñgi'i nloŋ ŋgaa yĩ.

³⁰ Ma mùu ajàŋ, nĩ yə mə ntsò ma ghũ mə nĩ to aa, i kii mbə aa ntsò yĩ mə nĩ kii nyù'u mə mə to, ñki mburə aa ki to ñzi ywe'e sii aà.

2

¹ Tsò mə bu bi Kristo boonsə a gaansə nĩ mitiì muu aa, tsò mə a kòŋə nĩ ghuu nlə'ətə nĩ ntiì ghuu aa, tsò mə nĩ bòònsə bu bi Azwĩ Nwĩ aa, tsò mə nĩ zĩ ñkòŋnə ghuu bu nĩ bù, ñki zi ŋko mĩlìŋnə ghùù bu nĩ bù aa,

² a ku'unə mə tâ nĩ boonsə ghuu ntswe nĩ ànnù yĩ fùùrə, ñka ŋkòŋnə ghuu bu nĩ bù, ñghìrə nĩ mə tâ ntsũ ghuu i bə yĩ mɔ'ɔ tă tă ntiì gha i luu nĩ nìdorə.

³ Nĩ tsuu ki yu'u tsi'ĩ à yuu annù bə, ntsuu nũ yùù ki ŋee bə, mbaŋnə ñka sigisə nĩ ibìnnù ghuu bə a nsyê, ñka ŋwa'atə nĩ mə bə bĩ mɔ'ɔ bi tsyatə ghuu.

⁴ Tā nĩ tsuu tsi'ĩ innù jii mə i kwetə ghuu aa ki ghìrə bə, nĩ kii ŋghìrə nĩ innù jii mə i kwetə nĩ bə bĩ mɔ'ɔ aà

⁵ Tá ìnnù j̄ii mē nī m̀òòntè nī a atu bù aa tá ì bē j̄ii mē Kristo à lē sī k̄ii mm̀òòntè aà, n̄līi n̄i ìnnù tsǒ yu:

⁶ Ka mē bo Nw̄i lē ntswe nī m̀arè yī m̀fùùrè aa, kaa à lē ɲwa'à kà n̄t̄ii nī mē yu d̄i'ī mē bo Nw̄i ku'unê.

⁷ Lâ, à lē mbàɲnè n̄lèə ma juù ìnnù fu, ñsigisè ib̄īn̄u yī a nsyɛ, m̀baɲnè ntigè nlogè marè ɲgàɲfà'à, bī jw̄i yī tsǒ ɲù m̀s̀òɲ.

⁸ A bèn̄ mē n̄tigè ɲù m̀s̀òɲ aa, ñsigisè ib̄īn̄u yī a nsyɛ, ɲyu'unè Nw̄i, m̀b̄ii n̄iwô, bī zwitè yī,

Bī ghèè mē mē bī kī zwitè yī zwitè aa, n̄tigè mburè ɲkweentè yī bē a ati b̄aɲnèb̄aɲnè!

⁹ Ma mùu ajàɲ, Nw̄i a tigè n̄naɲsè ɲɲentè yī a n̄dèn̄, m̀fa ikum ȳii mē i kò'ònè n̄tsyà m̄ikum m̄itsim aà,

¹⁰ tǎ bɛɛ mē bē b̄itsim bī yī ɲyu'u ikum Yesu, a aburè, kè a nsyɛ, kè bē a b̄aɲnsyɛ,

bī swètè m̄ikù'ùt̄ě myaa a nsyɛ ɲgha'asè yī,

¹¹ tâ bē b̄itsim bī b̄ii n̄i n̄si n̄i n̄si mē Yesu Kristo à n̄i Mmà'àmbi,

n̄tigè ɲgha'asè n̄i Taà ȳi Nw̄iɲgòn̄ ma mùu ajàɲè.

A bɔɲ mē tâ bɔɔ bī Kristo bī bē tsǒ m̄iɲkà'à fàa mb̄i

¹² Tsǒ mē a bē ma mùu ajàɲ aa, ika'â j̄a j̄ii mē mē kòn̄ə aa, ts̄i'ī a ajàɲ ȳii mē nī tɛ'ɛ yu'unè n̄aa a ɲgòn̄ b̄inòò b̄itsim a noò ȳii mē mē tswe bī'inè aa, a bɔɲ mē tâ nī ku'usè ɲghèè n̄i m̀b̄ii a yu'unè mē ts̄itsòn̄ mē kaa mē s̄i a tit̄ii bù tswè aà. N̄i ka mbo'ò Nw̄i tâ n̄t̄ii gh̄uu ka n̄siginè, ɲka ɲgaansè nī m̄it̄ii muu a ɲghirè ìnnù j̄ii mē i ku'unè aà ta ȳi j̄i ìlòn̄è.

¹³ Nlòn̄ mē Nw̄i a fà'à a m̄int̄ii bù, ɲghirè nī mē tâ nī ka ɲkòn̄ə a ɲghirè ìnnù j̄ya j̄ii mē a lòò nī mē tâ nī ka ɲghirè aà, ɲk̄ii m̄fa n̄i m̄ida'a mē tâ nī ka m̄fa'a n̄i ìnnù ma j̄u mē i bòn̄è n̄ii aà.

¹⁴ N̄i ka ɲghirè ìnnù ts̄im n̄tsuu kī nnurikè, kè kī lìḡitè bē;

¹⁵ tǎ bē bɔɔ bī Nw̄i b̄ii mē mbè bī wa'ǎ if̄ir̄ě waa f̄a, m̄int̄ii myaa m̄i laa, kaa àlò'ò a wa'à a nu bo tswè bē, n̄tswe a tit̄ii n̄iwàà nī bē b̄ii mē bī gh̄irè ìnnù j̄i bī kaa ìnnù j̄yaa i wa'à tsinè aa, lâ nī b̄aɲnè n̄ta n̄i tit̄ii bo tsǒ m̄iɲkà'à fàa mb̄i aà.

¹⁶ N̄i tswa n̄ighàà nī Nw̄i n̄u mē nī fa n̄tswènt̄ii a mbo bē aa ntugitè, tâ a yī mbè wa ɲjw̄i ȳii mē Yesu à bu mb̄ii aa, n̄t̄ii gha i luu nī n̄idorè a nyè mē kaa mē lē ɲwa'à n̄u yà laa a d̄àɲè d̄àɲè zw̄i, kè mē kaa àfà'à ȳii mē mē lē m̄fà'à aa, kaa a lē ɲwa'à aa atu d̄àɲè d̄àɲè tsyâ.

¹⁷ Ajàɲ ȳii mē nī n̄ɲ̄ n̄t̄ii gh̄uu a nu Nw̄i aa, a bē aa tsǒ àyoo mmà'anw̄i, mbè a tɛ'ɛ mbè mē bī ka zwitè gha zwitè, i lògè alèə n̄u ya i kùrè ma mùu atu ayoo mmà'a Nw̄i, bòn̄ n̄u yà i ka bòn̄è tâ mē ka ndoritè bī'inè nī bù b̄itsimè.

18 A bon mə ta nû yûù ì kii mbonə tâ nî kii ndoritə tsǒ mē.

Timoti bo Epafrodito

19 Mə wa'atə a wənsə ntoo Timoti a mbɛɛ bù, a ajan yï mə mbə Mmà'àmbi Yesu a bii, tâ à zi nyə ghuu mbu mbii nswonə a àjàn yï mə nî bə aà tâ nti ghà ì idoritə.

20 Kaa nù tssù kaa sɛ ghu tswê tsǒ Timoti mə a kii wa'a nî innù tsi'î a annù nîŋkon nlon ɲgaa yûù nɔɔ nî mə tâ nî tswe ì siginè.

21 A titii bo bitsim, nù tsim a yu'u aa tsi'î yï annù, ɲghirə tsi'î ànnù yï mə a ka kwetə atu mbii nû yï, kaa wa'à nî ànnù Yesu ghirə bə.

22 Lâ a ɲghɛɛ nî Timoti, nî zi ɲu yï mə à nî ghu aà, nî zi a ajàn yï mə a fà'à bi'i yu tsǒ mu bo taà yï, a nsɛɛnsə ntoò yï n̄siginè yu aà.

23 Aa ànnù yï mə mə wa'atə a ntoo yu, a mbɛɛ bù, a noò yï mə mē ghɛnsə nzi a ajàn yï mə innù ì ka ghèè nî mē faà àà.

24 A ɲghɛɛ nî mē, mē n̄ansə mbii a n̄jɪm Mmà'àmbi mə, mu fɪb̄antə lâ, tâ mē kɪ nzi yàa ɲgaa.

25 Mē m̄d̄ontə mə a ku'unə mə tâ mē too mumaà yi'inə Epafroditus tâ à bu mbii fu a mbo bù. A nî yu yï mə b̄i'i yu fà'à mē ɲkɪ nto ntsò faà bitsimè; a k̄i mbə yu yï mə nî k̄i too mə tâ à zi ɲkwetə gha mfa ɲjoo j̄ii mə mē k̄i si bonə aà.

26 Nti yi ì yè'ètè nî a nyə bù bitsim, a kii n̄jɔɲnə si'î nlon mə nî k̄i yù'u mə yu k̄i si ghòò aà.

27 Tsi'î a annù n̄jɔɲnə, à k̄i ghòò ntigə tsi'î a ɲkwô. Lâ Nw̄i a ko m̄il̄ɲn̄ə yï; kaa wa'à aa tsi'î yï ko bə, à k̄i k̄i ɲko aa m̄il̄ɲn̄ə ghà tâ tâ ɲgi'î yï dàn tâ ì wa'a bù n̄zi ɲkù'ùsè yï mə mē tswe ghu mum aà.

28 Mə n̄ansə nɔɔ a ntoo yu a mbo bù ta tâ nî doritə a mbu nyə yu, tâ tâ n̄ti gha ì b̄ɔɔ mfwetə.

29 Bɛɛ a zi, nî kwɛrə a n̄jɪm Mmà'àmbi nî n̄idore; a bon mə tâ nî ka mbo'otə bə b̄ii mə bi bə tsǒ yu aà.

30 Nlon mə à k̄i ghəə kwo nlon ifà'à Kristo, n̄n̄jə atu yi a ntsu n̄wo a mfà'a ta m̄ansə àkwetə yï mə nî k̄i tswe n̄i m̄fa a mbo mə aà.

3

Nù yï mə m̄innù m̄i m̄i tsinə aa, à n̄i ɲu yï mə a n̄j̄ n̄ti yi a nu Kristo aà

1 B̄il̄m b̄a, mbon mə m̄ansə, mē sw̄on a mbo bu mə tâ nî ka ndoritə a mum Mmà'àmbi. Kaa mē ka wa'à kaa a ɲkwetə ɲwà'ànə innù j̄ii mə mē tè'è mē m̄foo ɲwà'ànə a mbo bù aà, nlon mə ì ka bɛ ghuu tâ nî tsuu l̄ɔ w̄o.

² Nî ka ntsyēsə ghuu nlon mbu jî bi jyâ, bə bya mə bi bù'u innù jî bi aà, bə bya mə bi tsəŋ nû jyaa laà; tâ nî ka ntsyēsə ghuu nlon ŋgaa yàà.

³ A bə bî'inə mbə bē bîi mə Nwî à nètə waa tsi'î annù nîŋkon, bî'inə gha'asə Nwî aa ni Azwî yi, ndoritə aa nlon mə bî'inə ni bə bi Kristo aà, kaa wa'a mîntîi mi'inə aa bə ni innù ngyă nu ləə bē.

⁴ Ka mə mbə mē tswe nî à jàn yîi mə mbə mē kî nləə ntîi gha a ni njoo ngyă nu aà. Mbə bē bîi tsu bi tswe faa mbi mə bo tswe nî nləə ntîi waa ni ànnù ngyă nu, bon mə tsyàtə waa bîtsimə.

⁵ A yòŋə nòŋsə yî'î, bi lə nètə gha aa a noò yîi mə mē lə mbə njwi ji nîfwaa aà; mē bə nù bàIsrael, mfe'ε a ŋgwè'ε nda Benjamin, mbə mu baHeber yîi mə á jwe bàHeba aà. A ŋghεε nî ànnù nləə ndî'i bàYuda, mē bə nù bafarisai.

⁶ A ŋghεε ni àjàŋ yîi mə mē lə si tîi ni ànnù Nwî aa, mē lə si tso'ɔ ni àkòrə ŋghotə bo bi Kristo; m̀bu ŋghεε bə nî annù ŋghirə itsinənnù, a nyonə nî ànnù nləə ndî'i Moses, kaa àlò'ò yîi tsu kaa a lə ŋwa'à a nu mē tswē bē.

⁷ Ma juù innù mə i lə mbə afù'ù a mbo mē aa, mē logè mə à ni bwyε nlonə Kristo.

⁸ Tsi'î annù nîkonə, mē lògə njoo tsim jîi mə mē tswe ni ju aa tsò bwyε, nlon mə a nzi Kristo Yesu Ngànma'a ghà, a bon ntsyàtə njoo tsi'î tsim fàa mbî. Mē mē'ə njoo tsim nlon ŋgaa yî, ntigə nlii nî njoo tsim tsò ntsà'à ta tswe ni Kristo;

⁹ i boonse ntswe bi'î yu tă tâ itsinənnù jîi mə mē ghirə aa, tâ tsee bə a mbo mē ló ló bē, nyon nàa a jîm àjàŋ yîi mə mē ləə ndî'i Moses aà. Tâ à banə mbə bē a àjàŋ yîi mə mē nîŋ ntîi gha a nu Kristo aà; mbə itsinənnù jîi mə Nwî a fa a njîm àbîintîi aà.

¹⁰ Annù yîi mə mē loo aa, à nî nîzî Kristo, i tswe ni mîdà'à mya mə à tswe ni mu nlon mə à lə nyweenə ni nîwo aà. Mē kîi nlòo nî nyé ŋgi'î ya yîi mə à lə nyə aa, i kîi bəŋ tigə bə tsò yu i bîi nîwo nîi mə à lə ŋkwo aà,

¹¹ tâ bεε mə mânjî a tswe ghu mē kî nyi nyweenə ni nîwô yàa ŋgaa.

Paul a Gaansə Mitîi mi

¹² Kaa mē si loo aà nswonə mə mē tswē mē nî njoo mà jû mə mē wa'atə a ntswe ni jù aà; kaa mē wa'à kî nlòo aà nswonə mə Nwî à fà'à mē ifà'à yi a nu mē manse; lâ mə gaansə mitîi mâ a ntswe ni jù nlon mə Kristo Yesu à ghirə mē mē tâ mē bə yî aà.

¹³ Bîlîm bâ, kaa mē si m̀ontə mē mē ywè'è mē a adigə yîi mə mē tswe nî ŋkwe ŋko'ɔ ntəə ghu aà; lâ ànnù yî fùurə

a tswe ghu yïi mə mə ghìrè, mə mà'atê ìnnù jïi mə mə tsya mə n̄ma'atə a n̄jīm aa, ñgaansə n̄i m̄t̄t̄i ma m̄furitə n̄i njoo jïi mə i tswe a mbii aà.

¹⁴ Mə khè tsi'ï n̄i m̄t̄t̄i ñghɛɛ n̄i a adigə yïi mə mə tè'ɛ mi'ï ma ghu aà, ta ghɛɛ kwɛrə miyàr̄inè mi ngu'u mi afà'à m̄i mə Nwĩ a twonə n̄aa mə tâ mə kɔ'ɔ ñkwɛrə, n̄tsya aa a jīm Kristo Yesu aà.

¹⁵ A bon mə b̄i'inè b̄ii mə bi kwè m̄ê, n̄twin̄tə m̄inḡǎn mi'inè a nu Kristo aa, tâ b̄i'inè tswe n̄i àmòòntə ma yu. Kè bɛɛ mə n̄ù tsù a tɛ'ɛ n̄tswe ghu mə a mòòntə annù yì adàn bon Nwĩ à ka kii ghìrè ta n̄i zi.

¹⁶ Là ànnù yì wè a bə aa mə tâ bi'inè tswa annù yïi mə b̄i'inè tswè m̄ê n̄i yu aa ntugitə tâ à t̄insə.

¹⁷ B̄ilīm bá, tâ n̄i yon̄ ñka ñɛ'esə n̄aa tsɔ bə b̄i mɔ'ò, ñghìrə n̄i ìnnù jïi mə b̄i'ï ghìrè aà; ñkii n̄lii n̄i b̄ê b̄ii mə bi yon̄è n̄i ìbù'ù m̄ikòrè jì'ï aà.

¹⁸ Mə swonə laà aa, n̄lon mə bə b̄i mɔ'ɔ bi tswe ghu mə bi ghìrə ìnnù tsɔ bə b̄ii mə bi bàa atibàn̄nè b̄àn̄nè ya yïi mə Kristo à lɛ ñkwə ghu aà. Mə tè'è m̄ê m̄foo n̄swonə annù ma yù a mbo bù, à n̄i tsi'ï yù mə mə kii mbu ñkwatə n̄swonə n̄i m̄ilàà a mi'ï m̄ê aà.

¹⁹ A ka yì k̄i bə a n̄jīm tâ Nwĩ à n̄i is̄a'a a nu bo, n̄lon mə bo lògə ato'ò yaa laa tsɔ nwĩ wàà, n̄tswonə n̄i nú yàà n̄lon njoo jïi mə bon i b̄àn̄nè ñghìrə n̄i mə tâ àtù yaa ka ndirè, n̄tɛ'ɛ atu yaa n̄i njoo mbi jù.

²⁰ Là ñghɛɛ n̄i b̄i'inè, àla'à yì'inè a tswe aa a aburə, b̄i'inè yu'utè n̄i Ngàn̄yweènsə yì'inè, Mmà'àmb̄i Yesu Kristo mə tâ à lo ghu n̄zi.

²¹ A bə z̄i, bon à ka lògə m̄ida'a mya mə mi ghìrè n̄i mə tâ njoo ts̄im tâ i ka yu'unə n̄ii aa, i kwensə abor̄ikə nú j̄i'inè j̄u tâ i t̄igə mbə tsi'ï tsɔ yì ya yïi mə i ñwèèné n̄i n̄ifò aa.

4

Adi'itè Paul a mbo bɔɔ bi Kristo

¹ B̄ilīm bá, wa m̄ê n̄ansə kòñè gh̄uu, n̄t̄t̄i gha i yə'ètè n̄i a nyə bù. Ni ghìrè mə tâ n̄t̄t̄i gha tâ i luu n̄i n̄id̄orè, n̄i ki mbə miyàr̄inè mi ngù'ù m̄á. B̄isú ba b̄ii mə mə kòñə aa, n̄i n̄ansə ntəè n̄t̄t̄i, n̄swetə m̄inḡǎn muu tâ m̄i tso a nú Mmà'àmb̄i.

² Mə bu'u mbo a mbo Evodia bə Sentikə mə tâ bo boon̄sə tà ànnù yaa tâ à bə yì mɔ'ɔ a n̄jīm Mmà'àmb̄i.

³ Mə bù'ù m̄bo a mbo wò, n̄ù àkòrè ghà mə si fà'a aa, mə ta ò kwetə b̄anḡyè ma bú n̄lon mə bo fa'a bi'ibo a n̄swonə ntoo yì n̄siḡinè bi'ibo n̄i Clement n̄i bə bi mɔ'ɔ b̄ii mə bi'ibo kii m̄fa'a, m̄ikūm myaa mə tswè a m̄um̄ àñwà'ànə n̄tswènt̄t̄i aà.

4 Nì ka ndoritə a mum Mmà'àmbi a ngòŋ bìnòò bĩtsimə; mē bu ŋkwetə nswon mē ta nì ka ndoritə.

5 Nì ghìrə tã bē bĩtsim yə mē nì tswa mĩnti muu, ñlon mē nòò nzi Mmà'àmbi à tigə a bo aà.

6 Nì tsuu nũ yũ ki wa'a nlon annũ tsu bē. Nì ka ntsa'atə Nwĩ nlon ngòŋ ñjoò tsim jĩ mē nì lòò aà, mbu'u nĩ mbo ghu mbo, mĩfa nĩ mbi'ikə ghu mbo, ñghìrə tã à zi njoò tsim jĩ nì lòò ghu mbo aà.

7 Ma mùu ajàn bon m̀bɔɔnə Nwĩ yĩ mē ì tsyàtə mĩtsyè mĩ bē aa, ì ka ghìrə tã mĩnti muu bo bì ìm̀òòntənnũ juu tswe a mum Kristo Yesu.

8 Bĩlĩm mbã, ànnũ yi nlwĩ'ĩnjĩm yĩ mē mē ka nswon a mbo bù aa, a nì mē tã nì tɛ'ɛ atũ yuu nĩ ìnnũ jĩ mē ì nĩ ànnũ nĩŋkon aà, bo bì a nì ìnnũ jĩ mē ì ku'unə a mbo'otə aà, nì jĩ mē ì tsinə aà, nì jĩ mē ì laa aà, nì jĩ mē bē kon aa, bo bì nì jĩ mē ì bon aa; bɛɛ mē ànnũ yĩ tsu a tɛ'ɛ ntswe ghu mē a bon ñghèè mĩmanjsə, kə yĩ tsu yĩ mē a ku'unə a gha'asə aa, a bon mē tã nì ka ŋwa'atə ma yuũ ànnũ.

9 Nì ka ñghìrə innu tsim jĩ mē nì yəgə a mbo mē aa, kə jĩ mē nì Kwèrə a mbo mē, kə jĩ mē nì yu'u a ntsũ mē aà, kə bə jĩ mē nì yə mē ghìrə aà. Nì bə ki ghìrə ma juũ ìnnũ bon Nwĩ yĩ mē a bərisə nĩ bē aa bon à ka tswe bu bo.

Paul a fa miya a mbo baFilipia nì njoo jĩ mē bo lɛ mfa ghu mbo aà.

10 Mē nanjsə ndoritə tsi'ĩ sigìnə a mũm Mmà'àmbi nlon mē, ka mē àgha'a a sà'à mē a ajàn yĩ mē nì lɛ si lòò a ŋkwetə mē aa, nì tswè mē nì mǎnjĩ a ŋkwetə mē tsĩtsòŋ. Tsi'ĩ ànnũ nĩkonə, nì lɛ si wa'atə nǎǎ, lá kaa wa'à a ajàn yĩ mē mbə nì tsyá ŋkwetə gha ghu aa bǎŋnə ñzi.

11 Kaa mē sɪ laa swon aa nlon mē àyoò tsu a wɛ'ɛ a mbo mē bē. Mē yègə mē nzi a ŋkwèrə ñgǝŋ innũ tsim jĩ mē ì fè'è a nu mē aa nì ñidorə,

12 Mē zĩ ñnsìgìsə ìbĩnũ gha a nsyɛ, ñki nzi a tswe a noò yĩ mē njoo ì gha'a a mbo mē aà. A tɛ'ɛ ì bə bə mē akə bon mē yègə mē ñzi a tswe nì njoo jĩ ghà'à ñgha'a, ñki nzi a ntswe nì nĩ. Mē zĩ ñtswe a noò yĩ mē ñdá ì lùu nì njoo bo bì a noò yĩ mē ñdá ì yòò aà.

13 Mbə mē tse ghìrə innu tsim a nĩm yu wa yĩ mē a fa nĩ mĩdà'a a mbo mē aà.

14 Lá a kì bǝŋ mē nì kì ŋkwetə gha a noò yĩ mē mē kì tswe nĩ ñgi'ì aà.

15 Bù baFilipi, itu ibĩnũ ghuu, nì zi mē a ajàn yĩ mē mē lɛ nlògìnə ŋka nswonə nĩ ñtoo yĩ ñsigìnə yũ aà, a noò wa mē mē lɛ ŋka nlo Macedonia aa, kaa ñghotə ñdǎnwĩ yĩ dàn

kaa ì lɛ ɲwa'à ghu tswe mə ì lɛ mbii mə bo ka kɪ fa nî ɲjoo a mbo mə, kɛ kii kwɛrɛ nî ɲjoo a mbo mə, ɲtsyatə ghuu.

¹⁶ Nlon mə, ɲghɛɛ bə a nî noò wa yïi mə mə lɛ ntswe a Tesalonika aa, nî lɛ ntɔo ɲjoo a mbo mə a ɲgaa jï ghà'àtə, ɲkwɛtə gha ghu.

¹⁷ Kaa sɪ bə aa bə mə mə wĩ'ĩ ɲlɔɔ nî ɲjoo jya jïi mə nî fa nî a mbo mə aa bɛ, àyoo yïi mə mə bəɲnɛ ɲlɔɔ aa, à nî ɲbɔɔnɛ yïi mə nî ɲkwɛrɛ ghu ɲku'usɛ nî ibɔɲ yïi mə i kuu nî abaa bù ɲlonɛ akwɛtə yïi mə nî fa nî a mbo mə aà.

¹⁸ Wà ɲjoo jya jïi mə nî kɪ too a mbo mə aa, i kɪ bùrɛ ɲgha'a ntsyatə a jàɲ yïi mə mə kɪ sɪ lɔɔ aà. Wa mə sɪ ayoo dàɲ bu mboɲɛ nlon mə mə kwɛrɛ ɲjoo jya jïi mə nî kɪ tòo Epafroditus mə tâ à zi mfa a mbo mə aà. I bə aa ɲjoo mmà'anwĩ jï lùmtə, mɛbɛ ɲjoo ntɔɔ mmà'a Nwĩ jïi mə i ku'unɛ, mbɔɲ a nu Nwĩ aà.

¹⁹ Nwĩɲgòɲ ghà à tswe nî àfù'ù a burɛ ɲgha'a kaa wa'ă a nswɔɲɛ bɛ, a ka fa ɲjòɔ tsìm jïi mə nî bɔɲɛ aa a mbo bù a ɲjĩm Kristo Yesu.

²⁰ Tâ bĩ'inè ka gha'asɛ nî Nwĩɲgòɲ Taà yĩ'inè a ɲgòɲ bìnòò bĩ tsìm, ɲlwi'i nĩkɔɲɛ. Amen.

Atsà'àtə yi nlwĩ'ĩ ɲjìm

²¹ Tsà'àtə nî bɛ bi Nwĩ bitsìm a mum Kristo Yesu. Bìlìm bi'inè bii mə bĩ'ibo tswe faà aa, bo kɪ ntsà'àtə ghuu.

²² Bè bi Nwĩ bi tsìm bi tsà'àtə ghuu, bya bii mə bi tswe a ndùgə Kaisa aa bo naɲsə ntsà'àtə ghuu.

²³ Tâ ibɔɲ Mmà'àmbĩ Yesu Kristo tâ ì tswe a mbo bù.

Aṇwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaKOLOSI

NJI'INNŪ AṆWÀ'ANƏ YŪ

A aṇwà'ànè yŭ aa a lɛ ɲwà'ànə Paul a mbô ñghòtê baKolosi. Ala'a Kolosi a lɛ ntswe a mbu'u Asia. Kaa ɲghotê baKolosi aa a lɛ ɲwa'à Paul lògìnè. Paul à lɛ nyu'u mə ɲgǎɲndi'innũ mbwe'esè jĩ mɔ'ɔ lɛ nzi ka ndi'i innũ jii ka lɛ ɲwa'a nĩ n̄too yĩ n̄sigìnè ya bòontè. A lɛ ntigè ɲwa'ànə aṇwà'ànè yŭ aa n̄sisè ñghotè ghu.

Ngǎɲdi'innũ jya i lɛ si swonə ni mə kaa m̄tsyè m̄ii mi kɔ'ɔ nluu aa kaa mi s̄i a n̄i n̄too yĩ n̄sigìnè ya tswê, kaa Kristo a wa'à n̄i àbwarə ȳii mə à tswè ni yu tsɔ̄ Mu Nwĩ, m̄bə Ngǎnyweensə mbi aa tswê. Bi lɛ si di'i ni mə bə tswê ni ɲka yòn b̄in̄ɲsè, n̄ləə bi n̄ɲsè n̄lɔɲ m̄iji bo m̄ilù'ù, n̄swonə ni mə tâ bə ka n̄ləə n̄i ɲjwi jĩ wè jĩ mɔ'ɔ, ɲghirə tâ bi ɲetə waa (2.16,17, 21-23). Ndi'i ni mə tâ bi ka mmii n̄i baangel (2.18), n̄swonə ni mə bo lɛ nzi innũ azwĩ jĩ mɔ'ɔ n̄tsyatə ajàɲ mə n̄too yĩ n̄sigìnè ya i swonə aà (2.4).

Nòò ȳii mə Epafras à lɛ ghèè n̄swonə ajàɲ mə innũ lɛ ntswe a ghotə aa, Paul a ɲwa'ànə aṇwà'ànè yŭ a nswonə mə yu tsà'atə Nwĩ atu bo, mə tâ Nwĩ à ghirə tâ bo nan̄sə nzi annũ n̄ɲkonə bo bi ànnũ ȳii mə Nwĩ a lòò aà (1.9,10). Kristo à ni finə Nwĩ (1.15), n̄tswe ni m̄arə Nwĩ a kɔ'ɔ nluu (1.19; 2.9), Nwĩ a tsyā aa ghu nu nan̄sə njoo tsim (1.16), a bē n̄tsyamb̄ii a n̄i ɲjodə tsim, m̄boonsə i tsim tswa tugitə (1.17). M̄tsyè m̄itsim mi lò aa a mbo Kristo (2.3). Kristo a bə yu ȳii mə a fa n̄tswènt̄ii ȳii mə i luu aa a mbo bə, bo baKolosi k̄i m̄ə n̄tswe ni yu a mum Kristo (2.10), bi ɲetə waa aa a m̄um Azwĩ n̄i ɲetə ya mə bi lɛ ɲetə Yesu ghu aa, bo bo tigə aa ayoo mɔ'ɔ, n̄lɔgìnə aa wā noò ȳii mə bi lɛ mmurə waa ɲk̄i aà (2.11-14). Paul a swonə mə yu nwùgè n̄i n̄u yi aa nyə mə tâ bo lwi'i a mum Krito, i kwe kɔ'ɔ təə (1.27-29; 2.6). N̄tigə di'itə n̄i waa mə bi ka zi akòrè n̄izĩ yaa tâ à ku'unè n̄i n̄twènt̄ii ȳi m̄fiii ȳii bo tswè ni yu a mum Kristo aà (3.1-17).

Bi yatə aṇwà'ànè yŭ aa laà:

1. Nji'ĩ ànnũ aṇwà'ànè yŭ 1.1-8
2. M̄arə Kristo n̄i àfà'ā yi 1.9—2.19
3. N̄tswènt̄ii ȳi m̄fii a mum Krito 2.20—4.6
4. Innũ jii mə Paul à lɛ nswonə a nlwĩ'isə 4.7-18

Atsà'atə Paul a mbô ñghòtê

¹ Aɲwà'ànè yû a lo aa a mbo Paul yîi mæ à ni ngàɲntoò Kristo Yesu à nî ñgòɲê Nwî aà, bo bì a mbo ñdîm yî'inè Timoti

² ñghɛɛ nî a mbo bìlîm bî'inè bè bi Nwî bîi mæ bi fà'à nî a mbo Nwî nî ñtîi waa tsîm a mum Kristo, ñtswe a ala'a Kolosi aà. Tâ Nwî Taà yî'inè à ghîrê ibonɲ a nu bù ñki ñghîrê tâ nî tswe nî mbɔɔnê.

Annu mfâ mbi'ikê a mbo Nwî

³ Bî'i fa mbi'ikê a mbo Nwîngon Ta bì Mmà'àmbî yî'inè Yesu Kristo a ngon bînoò bitsîm bîi bî'i tsà'atè Nwî mbi'i ngaà yùu aà;

⁴ Bî'i yù'u mæ ajàn mæ àbîintîi yuu a nu Kristo Yesu a bə aa, bo bì àkòɲnè yîi mæ nî tswe nî yu a nu bè bi Nwî bitsîmè aà,

⁵ A bə laà aa nlon mæ nî zî ñka'a jîi mæ i tswe a aburə, bî'inè bê, jîi mæ ñtoo yî ñsigîné ya ì le ñkà'a a mbo bù ñlogîné a noò yîi mæ nî le nyu'u ñghàà nî annù ññkonɲ aà.

⁶ Ntoo yî ñsigîné ya mæ ì le nzî a mbo bù aa, i kwe a nî ìdîgə tsîm fàa mbi, ñkoonə nî mîntà, tsî'î tsò àjàɲ yî mæ a kî ntswe a titîi bù ñlonɲîné wa njwi mæ nî le nyu'u ñki nzi annù ññkonɲ nlon ibonɲ Nwî wa átú yuu a laa ghu

⁷ a ajàn yîi mæ nî le nyəgə a mbo Epaphras ñsûkà'á yî'î bo bì ñgàɲàkòrê yî'î a mûm àfà'a Mmà'àmbi aà. Aa nù yîi mæ a fà'à mbo Kristo nî ñtîi yi tsîm nî átú yî'î.

⁸ A ghîrê mē bî'î zi akòɲnè yuu a mûm Azwî.

⁹ Tsó mæ a bə laà, ñlogîné a njwi yîi mæ bî'î le nyu'u aa, kaa bî'î leè ñki'î kentə nî a ntsà'atè Nwî ñwa'atə nî ghuu ghu, mbu'u nî mbo mæ tâ à lwensə ghuu nî mîtsyè tâ nî zi annù yîi mæ yu lòò aa, ñtswe nî mîtsyè mî Azwî Nwî tă zi innù tsîm átú yuu a laa ghu

¹⁰ tâ nî ka ntswe ntswêntîi yùu tâ ì ku'unə a mbô Mmà'àmbi tâ à naɲsə ñka ndoritə ghu, tâ ñtswêntîi yùu ì ka ñkoonə mîntà a nî mbuu mîfà'à mî sigîné mîtsîm mîi mæ nî fà'à aa, tâ innù jîi mæ nî zi mbi'i ngaa Nwî aa tâ ì ka ñgha'atə ñghɛɛ nî mbîi tâ nî ka ñkwe ghu mumə.

¹¹ Tâ Nwîngon à naɲsə mfa mîda'a a mbo bù tâ nî tîi, ñyonə a njîm mîttî mî mya mîi mî tsya mbo aa, tâ nî tswe nî àtəɲəntîi, ñka ñkwerə nî innù jîi mæ i zî nî a mbo bù aa nî ñîdorə.

¹² Ñka mfa nî mbi'ikê a mbo Tà yîi mæ à ghîrê bî'inè ku'unè mæ mbə bî'inè tswê nî àbwarə a nî njoo jîi mæ à ləə a mbo bè bi Nwî bîi bi tswe a mûm ñkà'a aà.

¹³ A fî'îsè mē yî'inè a mum àdîgè yîi mæ mîfî àdîgè i bu'utə aa, ñnîɲ a mûm ànnù nîfɔ njon Mú yî yîi à kòɲə aa,

¹⁴ tsi'i Mû wa yïi mæ à le ntsu'u atû yi'inè nghirè Nwĩ à li'inè ifänsənnù ji'inè aà.

¹⁵ Kristo à ni finə Nwĩngòŋ yïi mæ kaa bi si yə aa, mbə mfòò àjèè a mbô ngòŋ njoò tsim jii mæ Nwĩngòŋ à nanjsə aà.

¹⁶ Nlon mæ bi le nanjsə njoò tsim jii mæ i tswe a aburə bo bi jii mæ i tswe a nsye aa, bo bi jii mæ bi yə, ni jii mæ kaa bi si kii nyə aa, ntsya aa ghu nû, kě bē bə ngəŋmbu'utə bə, kə bisa'a bi ala'a, kə ngəŋəda'a, bon bə le nanjsə ngòŋ njoò tsim, ntsya aa ghu nu, ŋki nanjsə aa ghu mbô.

¹⁷ A ni yu yïi mæ a tsyá mbĩ ngòŋ njoò tsim, ŋkii mboonsə nĩ ngòŋ njoò tsimə.

¹⁸ A nĩ atu a mbô nghòtə yïi i ni ibiinu yĩ aà, mbə nlògìnə, ŋki mbə mfòò àjèè, ntsyambĩ a nyweenə nĩ nìwo aa tá tswe nĩ abwarə ntsyambĩ a nĩ ngòŋ innu tsimə.

¹⁹ Nlon mæ Nwĩ à le ndoritə a ghirə mæ tâ mərə Nwĩ ntsim à tswe ghu nû;

²⁰ ntigə ntsya ghu njim nghirə mæ tâ ngòŋ njoò tsim i bu ntswe nĩ ànnù yĩ mɔ'ɔ bo bi yù Nwĩ, kə bē jii i tswe a nsye, kə jii i tswe a aburə, a ajən mæ à zi nĩ mbəonə ntsya a njim aləə nu Kristo yïi à le nsaansə a ati bəŋnə bəŋnə aà.

²¹ A le mbə a noò mò'ɔ nĩ tswé asà'agha'a bù bi Nwĩ, mbə ngəŋkĩbàa ji nlon innu jĩ bi jii nĩ le si mòontə ŋkii nghirə aà.

²² Lā tsĩtsòŋ à bù mē nghirə bū bo tswé nĩ ànnù yĩ mɔ'ɔ ntsya a njim nìwo nĩ Kristo a mûm n̄jyānu mæ tá lògè ghūu i zĩ tɛ'ɛ a nsi yu tsó bē bii bi laa mən̄sə, kaa ŋki'i nĩ àlò'ò tswé, kə kàà ànnù yĩ tsu mæ mbə bi firə ghūu ghu,

²³ tsi'i mæ mbə nĩ ghɛɛ nĩ mbĩ nĩ àbĩint̄i yuu, kaa wa'à tsìgìnə, ntəə nt̄insə, kaa ŋki'i nĩ ghūu swũntə a nĩ ànnù yïi mæ ni bɛ, ajən mæ nĩ le nyu'u a nĩ n̄too yĩ n̄sìgìnə ya yïi mæ bi swòŋ mē a bo bē bi tsim fàa atu nsye aa, mē Paul mē bə ngəŋàfà'a a nĩ n̄too mà yú aà.

Afà'à Paul tsi'i tsó ngəŋàfà'à nghòtə

²⁴ Tsĩtsòŋ mæ doritə a nĩ ŋgi'i yà yïi mæ mæ yə a atu bù aà. Nlon mæ a nĩ ŋgi'i yïi mæ mæ yə a mûm n̄jyānū yà aa, mē mən̄sə aa annù yïi mæ a bonə a nĩ ŋgi'i yïi mæ Kristo à le nyə mbi'i mb̄h̄i nù yĩ ya yïi mæ à ni nḡhotə aa.

²⁵ Mē k̄i mē ntigə mbə ngəŋàfà'à a mbô nghòtə, n̄yonə njim abwarə yïi mæ Nwĩngòŋ à fa a mbo mē mbi'i ŋkwitū ghūu, mæ tâ mē ghirə tâ bē nanjsə nzi n̄ghàà ni Nwĩ.

²⁶ N̄ghàà ma nū nĩ le mbə aa annù yïi mæ a le ntswe aləəntə a ngu'u ngu'u bo bi a miwàn miwàn, mæ bi ghirə mē a fɛ'è tsĩtsòŋ n̄lāa a mbo bē bi Nwĩ aà.

²⁷ A mbo bo Nwĩngòŋ à lɛ ɲkòŋ mə yu ghìrè tâ bì zi, a titìi bìtìzì Nwĩ, àfù'u annù àtsyámbo yi yĩ a tswe nĩ ànnù yĩ àlèèntè ma yu aà. Annù yĩ àlèèntè ma yũ a bə mə, Kristo à tswe a múm nu bù, mbə annù yĩ mə a ghìrə mə nĩ ka mbə nĩgha'a nĩ Nwĩ aà.

²⁸ Bĩ'i swon aà ànnù ñlon Kristo ma ghũ, ñwa'asə nĩ ɲũ ñtsim, ñdi'i nĩ ɲũ ñtsim nĩ mbuu mitsyè mi tsim, mə mbə bĩ'i yĩ mfa a ɲũ ñtsim a ajàŋə mə à kwè mē mum Kristo ɲko'ɔ ntəə aà.

²⁹ A ɲghìrə ma yũ, mə nwugè nĩ nú yà, ɲgaansə nĩ mǐdà'á ma, mfi'i nĩ mǐtĩ mya mĩtsim mii a naŋsə nĩŋ nĩ a nu mē aà.

2

¹ Mə lòo nswonə a mbo bù a ajàŋ yĩ mə mə fà'a nĩ mǐtĩ a ɲga a bù bo bì bə bĩi mə bi tswe a ala'a Laodicea bo bì bə bĩ mɔ'ɔ bĩi mə kaa bi lèè ñtɛ'ɛ ɲwa'à ñsĩ gha yə aà.

² Mə fà'à ma mùu ajàŋ aa mə tâ bo luu nĩ àtəŋəntii, tâ tswe nĩ àkòŋnè yĩ mə a ka bòònsə waa, tâ bo luu nĩ àfù'ù a naŋsə nzi ànnù yĩ àlèèntè Nwĩ ya, yĩ à nĩ Kristo yumbon aà.

³ Kristo à laa mbə key yĩ mə akwà'a ɲgòŋ itǎ mitsyè Nwĩ tsim, ɲghìrə bĩ'inè zĩ nĩ ìnnũ Nwĩ tsimè.

⁴ Mə swonə ma yũ aa ta tâ ɲù tsù à tsuu ghuu lõ bwe'esə nĩ mǐghàà mi mbwe'esə.

⁵ Nlon mə ka mə kaa mē sǐ bĩ'inè tswè a mbì nu aa, mə bàŋnə ntswe bi'inè a múm Azwĩ, ɲkii ndoritə a nyə àjàŋ yĩ mə nĩ naŋsə ntswe, ñtəə ntĩ a múm àbĩintĩ yuu a nu Kristo aà.

Ñtswèntĩ yĩ ì lùu a mum Kristo aà

⁶ Mbə yĩ mə nĩ bĩi mē Kristo Yesu a nĩ Mmà'àmbi aa, tâ nĩ ka ntswe ntswèntĩ yùu a mum Kristo.

⁷ Nĩ twiŋ mĩŋgāŋ muu ghu nu tá mĩ tso, ɲghurə ntswèntĩ yùu ghu nu, ɲkii ntinsə a nĩ àbĩintĩ yuu a ajàŋ yĩ bi lɛ ndĩ'ĩ a mbo bù aà. Tā ñtswèntĩ yùu ì lùu nĩ ɲka mfa mbi'ikə.

⁸ Nĩ yə mə tâ ɲù tsù à tsuu ghuu lõ ghìrə nĩ ìbù'ù ñtsya nĩ mǐghàà mi mbwe'esə mi adàŋə dàŋə, kə mĩtsyè mi ɲúmìsòŋ mii mə mi lo aa bə nĩ nòŋsə bə, kə a ìnnũ mbii izwĩ jii sa'a mbi yù, a bē ìnnũ jii mə kaa i sǐ aa a mbo Kristo lo aà.

⁹ Nlon mə mǎrə Nwĩ yĩ mə à luu aa à tswe a múm mbì nú Yesu,

¹⁰ nĩ kĩ ntswe nĩ ñtswèntĩ yĩ mə ì lùu aa, ntsya aa a nǐm bòònsə yuu bì Kristo. A nĩ àtu a mbo bĩsa'a bi mbi bitsim a bo bì izwĩ tsim jii mə isa'a nĩ mbi yù aà.

11 Bi le ñhètè yì'inè ñtsya aa ghu nu, kaa a wa'ă aa ñhètè yìi mē bi ghìrē aa nì m̀bo bē, à le mbē ñhètè yìi mē a le ñghìrē Kristo, ñtsya a ñjĩm àjàn yìi mē à fì'isē m̀dà'à m̀i innù jĩ bĩ jĩ i tswe a ñjyǎnú aa nlò'òsè aà.

12 Nòò yìi mē bi le mmurē ghuu a ñkì aa, bi le ntwin ghuu bĩ Kristo; ñtsya ñjĩm m̀murē ñkì ma yũ bi le ñkì nyweensē ghuu bu bĩ Kristo, a ñjĩm àb̀iintĩ yuu a nì m̀dà'à m̀i Nwĩ yìi, mē à le nyweensē Kristo nì ǹwo aà.

13 Bù bĩ mē nì le ñkwo nlon ibĩ ghuu bo bĩ ajàn yìi kaa bi le ñwa'ă ghuu ñhètè aa, Nwĩ à ghìrē mē nì tigē ñtswe bitĩ bu bĩ Kristo, ǹlì'inē ifansənnù juu tsim,

14 mme'e ndi'i jya jĩ mē bi le ñhwà'ànē i kwerē yì'inē aa nlògē ñghē mbēəntē a ati b̀aǹnē b̀aǹnē.

15 A Kwerē m̀dà'a m̀i bisa'a bi mbi bo bĩ mĩ izwĩ jĩ mē bu'utē mbi yũ aa, ñghìrē mbi ñtsim i yē ajàn yìi à ghà'a waa aa ñtsya a ñjĩm ati b̀aǹnē Kristo aà.

16 Tsò mē a bē ma mùu ajàn aa, tâ ñũ tsuu a ghuu sa'a nlon annù miji kē m̀lù'ù, kē nlon annù ikòò yĩ jĩ, kē ànnù san yĩ m̀fii, kē ànnù ñjwĩngòñ.

17 Ma juù innù bē aa bē àliləñ innù jĩ i ka yĩ zĩ aà; lâ ànnù ññkon yìi a nan̄sə ñtswe ghu aa, a bē aa mbo Kristo.

18 Nì tsuu bii ñũ tsù à fì'isē ghuu a ñkàn nlon mē a tìi nì mē nì ka nsigisē ibiinu ghuu a nsyē, ñkì mmii nì baangel, nswonē nì mē bo yē nì ñjèè tē tē, ññee nì nũ jyaa adànè dānè ñyonē nì bē àm̀òntē innù, jyaa jĩ à nì jĩ b̀am̄isòñē aa,

19 kaa wa'ă b̀aǹnē ñtĩñnē nàa a nu Kristo yìi mē à nì atu a mbō m̀b̀innù ñtsim, ñjē'ē nì idigē nũ tsim jĩ mē i tsugisē m̄ngànē myaa ghu nu, ñkwe nì a ajàn yìi mē Nwĩngòñ a lòò aà.

20 Mbē a bē mē nì lēē ñkwo bu bĩ Kristo, ñtsya izwĩ jĩ mē i bu'utē mbi yũ aa, a tigē ñghìrē akē mē tâ nì ka ñtswe ñtswēntĩ yùu tsi'ĩ tsò yĩ bà fàa mbi aa ē? A ghìrē akē mē nì ka nyu'unē bē b̀iǹòñsē bĩ mbi bù aa ē?

21 “Nì tsuu tswa, Nì tsuu ywe'etē, Nì tsuu m̀òntē”

22 (Nghaa laa nlon aa njoo jĩ mē i wàn̄sē m̀bĩ'i a ajàn mē bĩ fà'ă nì ju), yonē nàa ǹòñsē b̀am̄isòñ bo bĩ innù jĩ mē bo dì'ì bo aa ē?

23 Ma jũ innù mē bē dì'ì aa i kirē tsi'ĩ tsò m̄tsyē tswe ghu, i kwetē nì bē tâ bĩ ka ñgha'asē Nwĩ nì m̄anjĩ yĩ ñt̄insē, ñkii ñkwetē nì waa mē bĩ ka nsigisē nì m̀b̀b̀i m̄i nũ myaa a nsyē, ñkii mirisē nì m̀b̀b̀i m̄i nũ myaa; lâ kaa annù ma yũ yĩ tsu kaa a wa'ă kwetē a ñghìrē mē tâ bē mē'e innù jĩ mē ñjyǎnú jyaa i yē'è aà.

3

¹ Tsõ mæ nì ywèèné mē nì nìwo bu bì Krito aa nì tɛ'ɛ mîntîi muu bə nî ñjoo jîi mæ i tswe a aburə, wa adigə mæ Krito à tswe ghu, a mbèè ñikwɛɛ Nwĩ nî màmà'á aà.

² Nì tɛ'ɛ atú yuu bə a nî ñjoo jîi i tswe aburə, ntsee bə nì jî fàa nsyɛ i tɛ'ɛ.

³ Nlonj mæ nì kwò mē, ñtswêntîi yùù i tigə ñləəntə bo Krito a mum Nwĩ aà.

⁴ Nòò yîi mæ Krito yîi à nì ñtswêntîi yùù laa à ka yî kî zî aa, tâ bú bo tigə nzi a mûm ñigha'á nì.

Ñtswêntîi yî ñlwèn bo ñtswêntîi yî mfi

⁵ Tsõ mæ a bə ma mùu ajàñ aa, nì zwitə ñnnù jîi mæ nɔjyānu i yè'ətə ɱghirə aà: Mbə ànnũ ajirə, ànnũ nsin, ànnũ ñilòò, ànnũ ɱka nyè'ətə ñnnù jî bi, ànnũ ɱka nyè'ətə njoo si'i, yîi mbə tigə mbə tsõ ànnũ mmii mîkobə aà.

⁶ Nwĩ a nanɔsə nlwisə ntɔñ a nu bə ñlonj aa ma juù ñnnù.

⁷ Nì lɛ si kii ɱghirə nî ñnnù ma jû wā noò mæ i lɛ ntswe a nu bù nsa'a nî ghuu aà.

⁸ Lá tsítsòñ nì fi'isə ñnnù ma jya i tsim mme'e: Alwintɔñ, àfiimi'i, àbi'intîi, m̀bègítə bə, bo bì m̀ghàà mî fwè.

⁹ Nì tsuu ibǎñnənnù atu bù nì bù kî swonə, ñlonj mæ nì sòrə mē marə ghùù yî ñlwèn wa bo bì ñnnù jîi nì lɛ si ɱhirə mbîi aa mmè'e

¹⁰ mbañnə ntigə mma'a a marə yî mfi wa, yîi mæ Nwi a kwensə mæ nì ka nzi yi ntigə mfinə nî yi, yîi mæ à nì ɱgàñnənsə ghùù aà.

¹¹ Tsõ mæ a bə laa, kaa kwensə kaa à ka wa'á ghu bú ñtswe a titîi bitîzi Nwĩ bo bì baYuda, bə bîi mæ bi ɱetə aa, bo bì bîi kaa bi sî ɱètə aa, bə bîi bi kurə bə aa, bo bì bə bîi bi tswe a ɱgèè aà, ibù'ù bo bə bîi kaa bo sî ibù'ù bə aà, Krito à tigə mbə ñnnù tsim ɱki ntswe a mum bo bitsimè.

¹² Tsõ bɔɔ bi Nwĩ bîi mæ à tsò'ɔ bi laa, a kî ɱkɔñ aa, nì tìgə ɱwɛ'ɛ ɱko m̀lìñnə, bo bì ɱghirə ñnnù jî sigìnə, nî ñsìgìsə ibîi nu a nsyɛ, a bò'ɔ ɱka mbɔnə, nî àtəñtîi, a nu bù,

¹³ ɱka ntswa mîntîi muu bu nì bù, mæ mbə annù a ka nyanə ɱù ñlonj ɱù yî mɔ'ɔ, nli'inə nî ifǎnsənnù juu bu nì bù; ajàñə mæ Mmà'àmbi à lî'inə ifǎnsənnù juu aa, nì tswe nì ɱki ɱka nli'inə ifǎnsənnù bə bî mɔ'ɔ.

¹⁴ A nî ñnnù ma jû tsim, tâ àñkòñnə à bə ma ànnù yîi mæ a nanɔsə mboonsə nî ñnnù tsim ɱkwɛrə aà.

¹⁵ Tā m̀bɔɔnə Krito ya i ka ntsyasə nî ghuu, nlonj mæ Nwĩ à lɛ twonə ghuu aa mæ tâ nì boonsə ntswe nî m̀bɔɔnə a nî m̀bîi nu yî m̀fùùrə. Nì kii mfa nî m̀bî'ikə ghu mbó.

16 Tã nìghàà nì Kristo luu a mum mîntii bù ñlwi'i, nì ka ndi'i ñkii ndi'itè nî ghuu ghu bu nì bù nì mîtsyè, ñka nyèè nì bîpsalm, mîkòò mî ñgha'asè Nwĩ, bo bì mîkòò mî Azwĩ, mfa nî mbi'ikè a mbo Nwĩ a mum mîntii bù.

17 A nî ìnnù tsim jii mē nì ghìrè aa, a nì nìghàà nì ntsù, kè ànnù tsu yii nì ghìrè aa, nì ka ñghirè ñgòñ ìnnù tsim a nì ìkũm Mmà'àmbi Yesu, mfa nî mbi'ikè a mbo Nwĩngòñ Tã, ntsya ghu ñjìmè.

Ntswê yî'inè a mûm ntswêntii yî mfi yâ

18 Bàngyè nì ka nyu'unè bilòò buu a ajàñ yii mē a ku'unè a nsi mi'i Mmà'àmbi aà.

19 Bilòò nì ka ñkòñ bàngyè buu, ntsee a nu bo kî tsè'è.

20 Bòò, nì ka nyu'unè bîtaà buu bo bì maà buu a nî ñgòñ ìnnù tsimè, ñlòñ mē àa annù yii mē ghìrè Mmà'àmbi a doritè aà.

21 Bìtã, nì tsuu kî ghìrè tá mîntòñ mî bòò buu ka ñlwi, ta wa'à kà ñghirè mîti myaa ka mbi'i.

22 Ibù'ù nì ka nyu'unè bîtaà buu nî ìnnù tsim, kaa wa'a ka nyu'unè aa tsi'í a noò yii mē bi lĩ ghuu aa, bù kii ñlòò bē mē bē ka mbeentè nî ghuu aa bē, nì ka mfa'a nî ñti ghuu tsim, mbo'ò aa bē Mmà'àmbi.

23 A nî ìnnù tsim jii mē nì fà'à aa, nì ka mfa'a nî ñti ghuu tsim, ñka mfa'a tsò nì fà'à aa a mbô Mmà'àmbi, kaa wa'a aa bē a mbo bē fa'à,

24 ñzi nì mē, Mmà'àmbi à ka yĩ tso'ò afà'à yuu nî ñjoo jii mē à lèè a aburè a mbo bù aà. Wa nì fà'à aa a mbo Mmà'àmbi Kristo.

25 A mbo bē bii bi ghìrè ibi aa, Nwĩ à ka yĩ kî kwi'inè ibi waa wa a mbo bo ñlòñ mē Nwĩ a lèntè bē aa nì mánjĩ yii à ku'unè aà.

4

1 Bìtã bi abù'ù, nì ka ñlentè ibù'ù juu nì mánjĩ yii à tsĩnè ñkî kù'ùnè aa, ñzi nì mē nì kî ntswe nì tà a aburè.

Paul à fã àdì'itè

2 Nì ghèè nî mbĩ ñtèè ntinsè a mûm àtsà'àtè Nwĩ, ñka ntswe ñikèrè, mfa nî mbi'ikè.

3 Nì kii ntsa'atè nî Nwĩ ñwa'atè nî yi'i ghu, mē tá Nwĩngòñ à ña'a mánjĩ mfa tá bĩ'ĩ ka ñkè'enè ntoò ya yii ì tswe alò'òsè mbi'i Kristo yii mē mē tswe atsan ñlòñ ñgaà yì aà.

4 Nì tsa'atè Nwĩ mē tá mē zi ajàñ yii mē mbē mē ghìrè ì nanèsè ñlaa nì mánjĩ yii mē tswe nì ghàa ghu aà.

5 Nì ka ñzi akòrè ñizì yuu nì mánjĩ mîtsyè bu bi bē bi abèè, nyè nì mē nì fà'à nì noò ghuu siginè.

⁶ Tâ nìghàà nì ntsû nuu tâ nì ka nlii tsǒ bî nu'u nì fìngwanǝ, tâ ghìrǝ tâ nì zi ajàn yîi mǝ mbǝ nì fâ àkwi'i nìghàà a mbo nù ntsim yîi à bǝtǝ ghuu nî ànnù aà.

Paul à fâ àtsà'atǝ nlwǐ'injìm a mbô ñghòtǝ

⁷ Tychicus yîi mǝ à nî ndîm ghà yîi mǝ mǝ kǝnǝ aa, ñkî mbǝ nù àkǝrǝ ghà a mûm àfâ'à, yîi mǝ a fâ'à a mbô Mmà'àmbi nî ntîi yîi tsim aa, à ka tìgǝ swon ñgǝn ñnnu tsim mbi'i ñgaà yâ.

⁸ A nî ñjî'i ànnù yîi mǝ mǝ tòo yîi a mbo bù aa, mǝ tâ nì zi ajàn yîi mǝ ntswǝ yî'i i bǝ aa, tâ à kî ndiintǝ mîntîi muu.

⁹ Mǝ kî ntoo Onesimus bo yu, mǝ a fâ'à nî ntîi yîi tsim, mbǝ ndîm ghà yîi mǝ mǝ kǝnǝ, mǝ à kî mbǝ nù nì bû ghùu aà. Bo ka tìgǝ swon ñgǝn ñnnu tsim jîi i fǝ'ǝ fâa aa a mbo bù.

¹⁰ Aristarchus, nù àkǝrǝ ghà a ndâtsan, a tsà'atǝ ghuu bo Mark (yîi mǝ bo Barnaba nì bǝo nì bǝo aa, yîi mǝ nì kîi ntǝ'ǝ ñkwǝrǝ adi'itǝ mbi'i ñgaà yîi aa, bǝǝ a zi nì kwǝrǝ yîi siginǝ.)

¹¹ Yesu wa yîi mǝ bî twonǝ nîi nî Justus a tsà'atǝ ghuu. Ma bû àa tsi'î bǝ bîi mǝ bî tswe a titîi bî'i ñgànǝfâ'à ñlon ànnù nifǝ Nwî bîi mǝ bî ñetǝ waa aà. Bo nanǝ ndiintǝ nâa tsi'î nî mbǝ ànnù.

¹² Epaphras, yîi à nî nù nîbù ghùu yîi mò'ǝ aa, mbǝ ñgànǝfâ'a Kristo aa, a tsà'atǝ ghuu. A nanǝ nto nî a mûm àtsà'atǝ Nwî ñgǝn bîndǝ bitsim, ñlon ñgaà yùu, mǝ mbǝ nî nanǝ ñkwǝ ñkǝ'ǝ nanǝ ntǝ, ñkî nanǝ nzi annù yîi mǝ Nwî a lǝo aa tsimǝ.

¹³ Mǝ nî àyǝfǝ mbi'i ñgaà yîi mǝ à nanǝ mfâ'à a mbo bù nî mîti, bo bî bǝ bîi bî tswe a Laodicea, nî Hieapolis.

¹⁴ Lukas, docta yîi mǝ bî'i kǝnǝ aa, nî Demas, bî tsà'atǝ ghuu.

¹⁵ Nî fa atsa'atǝ ya a mbo bîlîm bî'inǝ bîi bî tswe a Laodicea, ñkî ntsa'atǝ Nympha bo ñghotǝ ya mǝ i bǝontǝ ghu nda aà.

¹⁶ Nǝo yîi mǝ nî twonǝ mǝ àñwà'ànǝ yû a titîi bù aa, nî tsyâsǝ bî kî ntwonǝ a nî ñghòtǝ ya mǝ i tswe a Laodicea aà. Nî kî nyǝ mǝ nî twonǝ àñwà'ànǝ ya mǝ a lo a Laodicea aà.

¹⁷ Tâ nî swonǝ a mbo Archippus mǝ, “Yǝ mǝ ò fâ'à ñfâ'à wa mǝ ò lǝ ñkwǝrǝ a mbô Mmà'àmbi aa ñghǝ ñmanǝ.”

¹⁸ Mǝ Paul mǝ tìgǝ ñgwa'anǝ yulà àtsà'atǝ aa tsi'î nî à yâa abǝ, ka ñwa'atǝ nî àtsanǝ yâ. Tâ ñbǝn Nwî i tswe a mbo bù.

Aṇwà'ànè Paul yi ntsyàmbiì a mbô nghòtê BaTESALONIKA

NJI'INNŪ AṆWÀ'ANÈ YŪ

A aṇwà'ànè yŭ aa a le ṇṇwà'ànè Paul. Tesalonika à le mbə njò'ò àla'a yĩ ntsyàmbiì a mbù'ù Macedonia, ṇki gha'a tsyatə njò'ò ala'à tsim ghu. Bè le ntswe ghu tsɔ 200,000. Bè bĩ ghà'àtè bi zĩ ntaṇə nĩ mitaa ghu. Bo tswè nĩ byaa bĩsa'a bi ala'à.

A nĩ ntoo yĩ n̄siginè a Tesalonika aa a le nzĩ Paul ni Silas a ajàn mə bo le mà'àtə Filipi aà. Bô zĩ mē n̄swonə annù Kristo ghu aa, baYuda bii mə bi le ntswe ghu aa bi tuù ànnũ yaa, ntotə bē, bi furə waa, bo tigè n̄lo waa ṇghɛɛ a Berea (ɪfà'à 17.1-10). Bo le ntswe a Tesalonika aa tsi'ĩ a nĩ mũ àt̄ii noò, tsɔ ṇgyà ji tarə (ɪfà'à 17.2). Lâ, m̄bon̄ tâ bi furə waa aa bon̄ bē bĩ m̄'ò, ni baGrikia bĩ ghà'àtə, bi b̄ii mē ntoo yĩ n̄siginè yâ (ɪfà'à 17.4). Bɔɔ bi Kristo ma bũ bi le tswe a m̄m ṇgi'ĩ nlon̄ mə bi le si naṇsə ntsɔ'ò nĩ àkòrə yaa aà. Ka mə bi le si tso'ò nĩ àkòrə yaa aa, àb̄iint̄ii yaa a le ṇkwe ṇghɛɛ nĩ m̄b̄ii, bo b̄ii nĩ ṇgi'ĩ ya nĩ àt̄añent̄ii, ṇkɔṇə nĩ waa bo ni bo, n̄seensə nĩ ntoo yĩ n̄siginè yâ.

Timoti à le ṇghèè n̄swonə annù ȳii mə a le tswe a ṇghotê baTesalonika aa a mbo Paul. A yù'ù mē n̄tigə ṇṇgwa'anə aṇwà'ànè yŭ a mfâ m̄bi'ikə a mbo bo, i d̄iintə waa wa m̄m ṇgi'ĩ, i di'itə waa, i k̄ii kwi'ĩ innù j̄i m̄'ò j̄ii mə bo le si betə nii ghu aà. A le ṇghàà a mbo bo nlon̄ə bē b̄ii mə bi kwokə a m̄m Kristo aa, n̄swonə nĩ àjàṇ ȳii mə a ka yĩ bə wa noò mə Kristo à ka yĩ bũ b̄ii aà (4.3-5.11). N̄di'itə waa n̄swonə annù ȳii mə Nwĩ a lòò nlon̄ ṇgaà yàà aa (4.3; 5.16-18). Paul à le si naṇsə lɔɔ mə tâ bo ka ṇe'esə nĩ waa, nyonə nĩ àkòrə niz̄i yaa. Ntsa'atə nĩ Nwĩ a atu bo mə tâ bo naṇsə mfa m̄ib̄iminũ mya a mbo Nwĩ tâ à naṇsə nləə waa bi laa, mbə njoo ifà'à ji (4.9-12; 5.12-25).

Ṇghòtê baTesalonika i nĩ àlènsə ṇghotê, m̄bə figi a mbo bē bitsim a nĩ àb̄iint̄ii yaa, bo bi a ajàn mə bo le mbii ṇgi'ĩ nĩ àt̄añent̄ii, n̄seensə nĩ ntoo yĩ n̄siginè ya ghu, m̄b̄i n̄tsim i tigè ṇyu'u nĩ ànnũ yaa aà (1.7-10). Paul à le naṇsə ndoritə nlon̄ ṇgaà ṇghòtə mà yŭ, n̄t̄ii yi i luu nĩ àkòṇnè nlon̄ ṇgaà yàà.

Bi yatê aṇwà'ànè yŭ aa laà:

1. Nji'innũ aṇwà'ànè yuà 1.1

2. Ajàŋ mə Paul mfa mbi'ikə ŋgha'asə nî Nwî aà 1.2—3.13
3. Adi'itè mə bì ka nzi akòrè nizi yaa a mum Kristo 4.1-2
4. Adi'itè ñlon annū a ajàŋ mə Kristo à ka yî bú bìi aà 4.13—5.11
5. Idi'itè ji nlwĩ'ĩnjìm 5.12-22
6. Innū jii mə Paul à le nswonə a nlwĩ'isə aà 5.23-28

1 Aŋwà'ànè yîi mə a lo a mbo Paul, Silvanus, ni Timoti, ŋghɛɛ ni a mbo bè bi Nwĩŋgòn Tà, ni Mmà'àmbi Yesu Kristo, bìi mə bi tswe a ndânwĩ a Tesalonika aà. Tá ìbòn Nwî nî m̀b̀òònè yî ì tswe a mbo bù.

2 Bĩ'i fa nî m̀b̀i'ikə a mbo Nwĩ a ŋgòn bìnòò bĩtsìm ñlon ŋgaa yùù, kaa wa'à kaà a nniŋə ghuu a mum àtsà'àtè Nwĩ yì'i, ntsa'atə nî Nwĩŋgòn Taà yì' inè

3 Nwa'atə nî àfà'a abiintì yuu, bo bì ànwùgìnə akòŋnə yuu, bo bì àjàŋ yîi mə nî tɛ'ɛ atú yuu nyu'utə nî Mmà'àmbi Yesu Kristo ghu nî àtəŋəntì aà.

4 Bĩ'ĩ zi tsi'ĩ sigìnə, bilĩm bi'i bìi mə Nwĩŋgòn à kòn aa, mə nî nî b̀òò bi bìi mə bi ntso'ɔ;

5 ñlon mə kaa Ntoò yî ñsigìnə ya mə bĩ'ĩ le nzi nî yu a mbo bù aa, kaa ì le ŋwa'à aa tsi'ĩ nî ñghàà nî tsù zĩ bē, ì le ŋki nzi aa nî m̀d̀à' à bo bì a m̀m̀m̀ Azwĩ Nwĩ, kaa ànnū ajàŋkə kaa a wa'à ghu tswē. Nî zĩ ìjàŋ bē bìi mə bĩ'ĩ le mbə ghu a titì bù, ñlon aà ŋgaa yùù.

6 Nî le si tigə ŋhe'esə nî yì'i ŋkii ŋhe'esə nî Mmà'àmbi, ñlon mə nî le ŋkwɛrə ntoò yî ñsigìnə ma yû aa a m̀m̀m̀ ñgì'i yî ñwè, là Azwĩ Nwĩ a bāŋnə ñghirə nî kwɛrə nî ǹd̀orè;

7 ma mùu ajàŋ nî tigə mbə figə a mbo bè bìi mə bi le mbii Kristo a Macedonia bo ì Achaia aà.

8 Nlon mə kaa à si tsi'ĩ ntoò Mmà'àmbi ya bē a ajàŋ yîi mə nî sɛɛnsə ì ghɛɛ a Macedonia bo bì a Achaia aà, àjàŋə mə nî nĩŋ ntìi ghuu a nu Nwĩ aa, a kì mē sɛɛnə ŋghɛɛ a adigə tsimè, maa ajàŋ, a tigə mbə ayəfə yuu, kaa bĩ'ĩ wa'à nî ànnū tsu bú ñtswe a nswonə nlon ŋgaa yùù.

9 Nlon mə bo bimbɔŋ bi swonə nî ànnū ajàŋ yîi mə nî le ŋkwɛrə yì'i aa, bo bì àjàŋ yîi mə nî le mbəŋkə ghuu mma'atə a mmii mĩŋkobə, ntigə mfa'a nî a mbo Nwĩŋgòn yîi mə à tswe ntìi ŋki mbə yî ànnū nĩŋkon aà.

10 Nkii ntigə nyu'utə nî Mú yî Yesu, mə tâ à lo a aburə mbu mbì, là'à yu wa yîi mə Nwĩ à le mbìnsə a n̄wo aà, mbə Yesu yîi mə a fi'isə nî yì'inə a m̀m̀m̀ àlwintɔŋə Nwĩ yîi mə a ka yî zĩ aà.

2

1 Nì zi tsi'í sigìnè, bilîm bi'i, mæ ntswe yîi mæ bî'í le ntswe a titîi bù aa, kaa ì le ñwa'à aa adàn dānɔ̃ tɔyá.

2 Nì zi mæ mbɔɲ tá bî'í ka nzi a mbo bù aa, bɔɲ bí dî mæ ñgi'i a mbo bî'í ñki mbəgítə yî'i a Filipi. La nì zi mæ ka mæ a le mbə ma mùu ajàn aa, Nwî yî'í à le mfa atāɲəntîi a mbo bî'í mæ bî'í ke'ənə ntoò Nwî yî ñsigìnə ya a mbo bù, ka mæ bè bí ghà'atè le si to nì mæ tá bî'í tsuu swonɔ̃ aà.

3 Annù yîi mæ bî'í gaansə mitîi mi'i a ñghirə mæ tá nì zi aa, kaa a si aa a nî áfansənnù ké a nî ànnù yîi mæ kaa a si laa, kè bə nì annù mbwe'esè tswé.

4 Ntoó yî sigìnə ma yû, Nwî à beentə mfa a mbo bî'í mæ tá bî'í ka nsəənsə, kaa wa'a ka nsəənsə aa bə a ñghirə mæ tá nú bè ì ka mbɔɲ, ntsyatə a ñghirə mæ tá Nwî à ka ndoritə, à nì tsi'í yù Nwî yîi mæ à zi mîntîi mi'i aà.

5 Nwî à nî àyəfə yî'i mæ, nì zi mæ kaa bî'í le si wa'à aa ñghàà nì mbwe'esè nîi mæ nì ka kî ghirə tá bè ka ndoritə aa, lògè mfa'a nì nu. Kaa wa'à kîi mfa'a aa mbərìsə nyonɔ̃ nì aa bə àbîi yî tsu yîi mæ a tswe ghu aà.

6 Kaa bî'í le si wa'à nì ñgha'a a mbo bè lɔ̀, a mbo bù kə a mbo bè bi mɔ̀, ka mæ bî'í le ntswe nî ñka mbetə nî àkwetə a mbo bù tsi'í tso ñgāɲntoo Kristo aà.

7 Lá bî'í le si bāɲnə bɔnə nì nu bù tsi'í a ñgīɲ ñgīɲ ajàn yîi mæ ndè mu a lèntə nî bɔɔ bîi mæ a ko'o aà.

8 Tsɔ̃ mæ, ntîi yî'i ì le si yə'ətə nì a nyə bù aa, kaa bî'í le ñwa'a aa tsi'í nì ntoó yî ñsigìnə ya a mbo zî, bî'í le ñki mfa mibîi mi nú mi'i a mbo bù ñlon mæ bî'í le ñkòɲə ghuu si'í si'í aà.

9 Nì bə wa'atə sigìnə, a bilîm bi'i, bɔɲ nì zî ajàn yîi mæ bî'í le si nanɔ̃ mfa'a ñkîi nnwuginə aà, bî'í le si fà'à a si'inə bo bì nîtugə a nyə mæ tá nì wa'á ñgi'i ka nyə a jɛ'ɛ bî'í wa noò mæ bî'í le si sèənsə ntoò Nwî ya a titîi bù aà.

10 Bù a bɔ'ɔ Nwî, nì nì biyəfə bi'i mæ àkòrə nizî yî'i a le nlaa, ntsinə kaa àlɔ̀ yî tsu kaa a wa'a a nì mighirìnə mî innù mi'i a nsi bù bîi mæ nì le mbii Kristo aa tswé;

11 nlon mæ nì zi mæ bî'í le nlɔ̀gə ghuu aa tsɔ̃ mæ tà à tswe nì bɔ̀ bi aa, bî'í le si di'itə nî ghuu yî mò'ɔ yî mò'ɔ, ñkîi ndiintə nî ghuu,

12 ñkwantə nî ghuu mæ tá àkòrə nizî yuu tá à ku'unə tsɔ̃ yî bə bîi mæ Nwî à twòɲə a mûn ànnù nifɔ̃ yî bo bì a mum ñgha'a nì aà.

13 Annù yî mɔ'ɔ yîi bî'í fa nì mbi'ikə a mbo Nwî ñgòn bìnòò bitsim aa a nì mæ nòò yîi mæ nì le nyu'u ñghàà nì Nwî nya a mbo bî'í aa, nì le ñkwərə ñki mbii, kaa nì le

ɲwa'a bii aa tsi'i tsɔ ɲìghàà ɲii mə ni lo aa mbo bàmisòn, ɲi le mbii aa tsi'i tsɔ ɲìghàà ni Nwí yumbɔɲè, àa tsi'i ayoo yii ni ɲi ghu aà, ɲìghàà ma nú ɲii mə ni fà'à a titii bù bə bii mə bi bii Kristo, ɲkwensə nɪ ghuu aà.

¹⁴ Nlon mə mbà bilim bá, ɲi le si tigə ɲɲe'esə nɪ ɲghòtə Nwí a ɲjim Kristo Yesu jii mə i tswe a Yudea aà; ɲkii yə nɪ ɲgi'i yii mə bə bi ala'à buu bi le si ɲɲə ni a nu bù aa, tsi'i a ɲgɪɲ ɲgɪɲ a ajàn mə ndanwi jii mə i tswe a Yudea aa i le si kii nyə nɪ ɲgi'i a mbo baYuda aà;

¹⁵ bo bii mə bi le zwitə Mmà'àmbi Yesu ni ɲgǎɲtoo Nwí, ɲki mfurə yi'i bí'i fə'ekè, ɲghirə ntòn Nwí i naɲsə ɲlwi aà. Bo nɪ ɲgǎɲ kɪbàà bə bitsim.

¹⁶ Bo le si, kɲə ni mə tá bí'i tsuu nɪ ntoo yɪ ɲsigìnə ya a mbo batoo dàɲ ghèè tá bo yu'u nyweenə. Bi le ɲghirə ma mùu ajàn aa tá ɲbɪ waa yii mə bo le si ghirə ni a nsi mi'i Nwí aa, tá i luu. Lâ tsítsòn wá àlwintɔɲə Nwíngòn a zɪ mə ɲkwetə waa!

Ayè'ətə Paul a mbǔ nzi ɲghantə waa

¹⁷ Lá a ɲghèe a mbo bí'i bilim bi'i, bí'inə tswe mə a ɲjii ɲjii kaa wa'a bù ɲyənə a ni mu àtii noò, ka mə a bə ma mùu ajàn aa, mɪntii mi'i mi tswe bí'inə ɲgòn bìnòò bitsim, bí'i kii ɲyè'ətə ɲgansə ni mitii mi'i mə mbə bí'inə bú ɲyənə.

¹⁸ Bí'i le si nlòò a zɪ a mbèè bù, tsi'i mɛbɔɲ, Paul, a ɲga a jɪ ghà'ətə, lá Satan a kɲə nɪ yi'i.

¹⁹ Ayoo yii mə mbə bí'i ka mbɛ, kə ɲidorə ni'i, kə mɪyàrinə mi ɲgù'ù, mii mə bí'i ka yɪ ki tswònə nɪ nú yɪ'i ghu a nsi mi'i Kristo a noò yii à ka yɪ nzi aa, à nɪ àkə aa ɛ? A laa wa'a bu bə aa ɛ?

²⁰ Nlon mə ɲi laa mbə ni gha'a ni'i ɲki mbə ɲidorə ni'i.

3

¹ Ma mùu ajàn, tsɔ mə kaa bí'i le ɲwa'a bù nzi ajàn yii mə mbə bí'i tswa mɪntii mi'i aa, bí'i le ntigə mbii mə bí'i ka tigə tswe a ala'a Athens,

² i bàɲnə tigə too Timoti yii mə à le mbə mumaà yɪ'i, ɲki mbə ɲgàɲàfà'a Nwí nlon ntoò Kristo yɪ ɲsigìnə aa mə tá à zi ɲkwetə ghuu a ɲghirə mə tá àbɪintii yuu tá à ka ɲkwe

³ ta tá ɲù ɲi bù tá tsee lɔ ki tsiginə nlon ɲgi'i yii mə ni yə aà. ɲi laa nte'ɛ nzi mə bí'inə tswe ɲi ɲka nyə ɲgi'i.

⁴ ɲi ki ɲwa'atə mə nòò wa mə bí'i le ntswe bí'inə laa, bí'i le mbaa nswɔɲ a mbo bù mə, bí'inə tswe ɲi yɪ ɲka nyə ɲgi'i; tsi'i fàa ajàn mə a fè'è mɛ ɲi kɪ ɲyè aà.

⁵ Ma mùu ajàn, tsɔ mə kaa mə le ɲwa'a zi ajàn yii mə mbə mə bú ntswa ntii gha aa, mə le ntigə ntoo ɲkii a mbetə tá

zi a ajàŋ yǐ àbǐintǐ yuu a bə aà, òlɔŋ mə mə ɛ si bɔ'ɔ mə mbə akwà'ànə a lô ñkwà'ànə ghuu nì wô, tâ àfà'â yǐ'ì à tsya adàŋdè danə.

⁶ Tsítsòŋ mə Timoti à bù mē òlɔ a mbɛɛ bù mǐi nǐ ñkǐi yǐ sigìnə nlon àbǐintǐ yuu bo bì àkòŋnə yǐ mə nì tswe nì yu aa, ñki ñkɛ'ɛnə mə nì wa'atə nǐ yǐ'ì nǐ ñtǐi yǐ sigìnə, a ɲgòŋ bìnòò bitsìm, ñkǐi nyə'ətə nì mə bonə nì yə yǐ'ì aa, tsi'í ajàŋ yǐi mə bǐ'í kǐi nyə'ətə nì a nyə bù aà,

⁷ ma mùu ajàŋ, bilím mbá, ka mə bi nɪŋ nǐ mǐbuu ɲgi'ì tsìm a nu bǐ'í, bǐ'í kǐi ɲyu'u nǐ ɲyanə aa, ànnù àbǐintǐ yǐi mə nì tswe nì yuu aa, a bɔrisə nì mǐntǐi mǐ'ì.

⁸ Tsítsòŋ bǐ'í ka nanşə tswe bitǐ, mə mbə nì ki ntəə ntǐi a mǐm Mmà'àmbí.

⁹ Nlon mə mbə bǐ'í nanşə mfa mǐ'íkə a mbo Nwǐ aa mə akə nlon ghuu, nlon nǐdɔrə nǐi mə bǐ'í tswe nì nu a nsi mǐ'ì Nwǐ nlon ɲgaa yùu aa ɛ?

¹⁰ Bǐ'ì tsà'atə nǐ Nwǐ nǐ ñtǐi yǐ'ì tsìm a asǐ'ínə bo bì nǐtugə, mə mbə bi'inə yǐ mbu nyənə, nì mǐnsi, i fa ayoo yǐi mə mbə tɛ'è mǐburə ka ki bonə a nǐ àbǐintǐ yuu aà.

¹¹ Tsítsòŋ tâ Nwǐŋgòŋ Taà yǐ'inə yumbɔŋ, nǐ Mma'ambí yǐ'inə, Yesu, tâ à tsyasə yǐ'ì tâ bǐ'í zi a mbo bù;

¹² tâ ɲgàŋmà'a yǐ'inə tâ à ki ɲku'usə àkòŋnə yǐi mə nì tswe nì yu, ɲkɔŋnə nǐ ghuu bù bu nì bù, ɲkǐi ɲkɔŋə nǐ bə bitsìm aà, tsi'í ajàŋ yǐi mə bǐ'í kǐi ɲkɔŋə nǐ ghuu aà.

¹³ Ma mùu ajàŋ, tâ à ghìrə tâ mǐntǐi muu mǐ laa, ntsuu nǐ àlò'ò ló tswe a nsi mǐ'ì Nwǐŋgòŋ Taà yǐ'inə, fyá noò yǐi mə ɲgàŋmà'a yǐ'inə Yesu à ka yǐ zǐ bo bì bə bi Nwǐ bitsìmè aà.

4

Ntswèntǐi yǐi mə a ghìrə Nwǐŋgòŋ a doritè aà

¹ A nlwǐ'ísə mbá bɔɔ bi maà, bǐ'ì di'itə nǐ ghuu ɲkǐi mbu'u nǐ mbo a mbo bù nǐ ñkǐm Mmà'àmbí Yesu mə, ajaŋ mə nì ɛ nyəgə a mbo bǐ'í aà, a ku'unə ɲka ntswe ntswèntǐi yùu nì mǎnǐ yǐi mə a ghìrə Nwǐ a doritè, yǐi mə nì kǐ mē ñlògìnə ɲka ntswe aa, nì ghɛɛ nǐ mǐbǐi tsi'í maa ajàŋ.

² Nlon mə nì ki nzi ndǐ'ì jya jǐi mə bǐ'í ɛ mfa a mbo bù, a ajàŋ yǐi mə Mmà'àmbí Yesu à ɛ nswon aà.

³ Ànnù yǐi mə Nwǐ a lòò aa, a nǐ aa mə tâ nǐ laa mmanşə, mə tâ nǐ tsuu ki tsùurə.

⁴ Tâ ɲù yǐ mɔ'ɔ, yǐ mò'ɔ à ka nyɔ'ɔ ɲgwê yǐ a nǐ mǎnǐ yǐi mə à laa ɲki ɲghìrə mə mbə bi gha'aə yǐ.

⁵ Kaa wa'à ka nyɔ'ɔ aa bə nǐ mǎnǐ àghè'ènə bǎŋgyè, ɲka nlɔo bə, tsó bə bi ìtoo jǐi mə i sǐ Nwǐ zi aà.

⁶ Tã ñu tsu à tsuu ñkòbè annu a nu mu maà yĩ lǒ jìtə a ni ànnu ma yũ, ñlon mə Mmà'ambi a ñiŋ isa'a a nu bə bĩtsim bii mə bi ghìrə ijàŋ ifǎnsənnu ma jũ aà, tsi'ĩ àjàŋ mə bĩ'ĩ lèè nte'ε foo ñwà'àsè ghuu ghu aà.

⁷ Nlon mə kaa Nwĩ à lè ñwa'à yì'inè twoŋə aa mə tã bĩ'inè ka ghìrə aa ànnu nsinə, à lè mbàŋnè ñtwoŋə yì'inè aa mə tã bĩ'inè ka ñghìrə aa ìnnu jii mə i laa aà.

⁸ Ma mùu ajàŋ, ñu yii mə a tsa'a ma yũ ànnu aa, kaa si aa ñumìsòŋ tsa'a, a tsa'a aa Nwĩ yii mə a fa nĩ Azwĩ yì yì làà ya a mbo bù aà.

⁹ A ñghèε nĩ ànnu a ñka ñkòŋnè ghuu bu ni bù tsǒ bɔɔ bi ma, kaa mbə bĩ'ĩ wa'à bù ka ñwa'anə nlon ma yaà ànnu, ñlon mə Nwĩ yumbòŋ à dì'ì mē, a mbo bù mə tã nĩ ka ñkòŋnə ghuu bu ni bù.

¹⁰ A kĩ mbə annu ñiŋkon mə ni kǒŋ bilĩm buu bitsim bii bi tswe a mbu'u Macedonia bù làà. Là bĩ'ĩ bu'ù nĩ mbo a mbo bù, bilĩm bi'ĩ, mə tã nĩ bu nnaŋsə ñkòŋə waa ñghèε nĩ mbii.

¹¹ Nka ñgaansə ada'á yuu a ntswe nĩ mboɔnə, tã ñu yì mɔ'ɔ, yì mɔ'ɔ ka nte'ε atũ yì tsi'ĩ nĩ à yii annu, ñkii ñka mfa'a nĩ mbô muu, a ajàŋ mə bĩ'ĩ lè ndi'itə ghuu aa;

¹² mə tã bə bii mə bi burə tì Nwĩ bii aa, tã bi ka mbo'ɔ ghuu, tã ñu nibu tsee bə a ñu dàŋ ki yu'utə nĩ ñjoo jii mə a lòò aà.

Nòò ñzĩ Mmà'àmbĩ

¹³ Kaa bĩ'ĩ si lòò mə tã nĩ tswe a múm itugə, a bilĩm bi'ĩ, nlon annu bə bii bi kwòkə mē aà, mə tã nĩ tsuu i ki jəŋnə, tsi'ĩ tsǒ bə bii mə kaa bi si annu tsu bu mbε aà.

¹⁴ Nlon mə, tsǒ mə bĩ'inè bii mə Yesu à lè ñkwo mbu mbìnnè ni wo aa, bĩ'inə ki nzi mə tsi'ĩ maa ajàŋ yii mə, ñtsya a ñjĩm Yesu, Nwĩ à ka yì ghìrə tã bə bii mə bi kwòkə mē aa tã bə bu mbii fu bə bi Yesu.

¹⁵ Bĩ'ĩ kè'ènè ni ma yũ ànnu ñyonə aa ni ñghàà ni Mmà'àmbi, mə bĩ'inè bii mə bĩ'inè tswe bi tii aa, i yì burə i ywe'e wa noò mə Mmà'àmbi à ka yì zĩ aa, kaa bĩ'inə ka yì wa'à a mbii bə bii mə bi lèè ñkwokə aa tsyà, ñkàŋ kaa a ka yì wa'ă maa ajàŋ bə.

¹⁶ Nlon mə Mmà'àmbi yumbòŋ à ka yì lo a aburə i sigə, i ghàà nĩ ñjĩ yì ntii, a ajàŋ mə ndii baangel wa à ka yì tɔŋnə ntwoŋ aa, tã ñtàn Nwĩ tã i ki ñghaa. Tã bə bii mə bi lèè ñkwokə a mum Kristo aa tã bə foo mbìnnè;

¹⁷ tã bĩ'inè bii mə bi burə bitii aa, là'à bĩ'inè bya mə bĩ'inə burə a ñjĩm aa, tã bi tigə nlogə yì'inè nibò bitsim ñkɔ'ɔ ni bu a múm mbà'à a mbòo Mmà'àmbi a ndəŋ; maa ajàŋ tã bĩ'inə tigə ntswe bi'inè bi Mmà'àmbi a ñgòŋ bìnòò bitsimə.

18 Ma mùu ajàŋ nì tigə ŋka nlə'ətə mîntîi muu bu nì bù nì nìghàa ma nû.

5

Nì tanŋtə a ŋkwerə Mmà'àmbi a noò yîi mə à ka yî bú bìi aa

¹ Lâ bìlîm bâ, a nghèe nî ñjwi kè nòò yîi mə ma jû ñnnù ka yî fè'è ghu aa, kaa bí'î ka wa'à bù ñka nghensə noò a ŋŋwà'ànə a mbo bù.

² Bù bìmbɔŋ nì zi sigìnə mə ñjwî Mmà'àmbi ya ì ka yî zî aa tsi'î tsó ñyərə a wî'îkè ñzi nîŋugə aa.

³ Wâ nòò mə bə swonə nì mə “Bî'î tswe nì m̀bɔɔnə kaa wa'à nì ànnù tsu bə'ò” aa, a naa tsi'î maa nòò mə ŋgi'î i ka bəŋnə wî'îkè fè'è i kuu a nu bo, a ŋgîŋ ŋgîŋ a ajàŋ yîi mə mǎngyè yîi mə à tsigə mu a wî'îkè ñyu'u nî ñyàŋə aa. Maa noò, àdìgə a ŋkhə nghèe ghu kaa a wa'à bə.

⁴ Lâ bìlîm bâ, kaa bù bìmbɔŋ nì sî aa mûm ìtugə tswé mə tâ ñjwi mà ya ì zi ŋwî'îkè mfunə ghuu tsó ñyərə.

⁵ Nlon mə nì laa mə mbə bɔɔ ŋkà'à, m̀bə bɔɔ bì mfu'u àbèè; kaa bí'inə laa wa'à bɔɔ bì itugə bo bí mfi ìdìgə bə.

⁶ Maa ajàŋ bí'inə tsuu nòn i ki bwiŋkə, ajàŋ yîi mə àbùgə bə a ghìrə aa, a bəŋnə ŋkù'unə mə tâ bí'inə tswe nìkərə, ntswe nî àlāa atû.

⁷ Nlon mə bə bìi mə bì bwii filo aa, bì bwii aa nìtugə, bə bìi mə bì mbaanə mîlù'ù aa bì kîi mbaanə aa nìtugə.

⁸ Lâ m̀bə yîi mə bí'inə nì bə bì mfu'u àbèè aa, a ku'unə tâ bí'inə yə mə bí'inə tswe nî àlāa atû. Bí'inə wè'è atsə'ə ntsò yî nìgò yîi mə à nì bìintîi bə àkòŋnə aa, ŋki nso atsə'ə atu ntsò yîi mə à nì ajàŋ yîi mə bí'inə bə nî ìlon aa.

⁹ Nlon mə kaa Nwîŋgòn kaa à le ŋwa'à yî'inə ka'a aa mə tâ bí'inə yî nyə ŋgi'î nyon aa a ñjîm alwintəŋə yî, à le mbəŋnə n̄tanŋtə aa mə tâ bí'inə tswe nî ìlon yîi mə i lwi'î nîkəŋ, yîi mə bí'inə kwərə ntsya aa a ñjîm Mmà'àmbi yî'inə Yesu Kristo aa.

¹⁰ Mmà'àmbi Yesu Kristo wa yîi mə à le ŋkwo nlon ŋkwitû yî'inə aa, mə kə bí'inə tswé bìtîi kə bí'inə kwo kwo, bon bí'inə tswe bí'inə nì yù.

¹¹ Ma mùu ajàŋ a ku'unə mə tâ bí'inə ka ndiintə yî'inə bí'inə nì bí'inə ta ki kwetə a yî'inə a ŋkwé, tsi'î ajàŋ yîi mə nì tè'è mə ñloginə a nghìrə aa.

Adi'itə bo bì àtsà'atə yi nlwî'injîm

¹² Bìlîm bí'i, bí'i di'itə nî ghuu mə, nì ka mbo'otə bə bìi mə bì nwùgìnə a tîtî bù aa, bìi mə Mmà'àmbi à lèə mə tâ bì ka nlentə ŋkîi ndi'itə nî ghuu aa.

¹³ Nì ka nanşə ɲkɔŋə ɲkii ɲɲentə nî waa a ndəŋ nlon ifà'à yîi mə bo fà'à aa. Nì tigə ntswe nî m̀boɔnə a titii bù nì bù.

¹⁴ Bĩ'ĩ ghɛɛ nî m̀bĩ ntsa'asə nî ghuu bilim bi'i, mə tâ nì ka ndi'itə bĩbwèrê, ɲka ndiintə bè bii mə m̀ntii myaa mi bɔrə aà, ɲka ɲkwetə nî bè bii mə bi bɔrə a m̀m Azwi aa, ɲki nzi ajàn yîi mə nì ka tswa bè bitsim nî àtànəntii aà.

¹⁵ Nì yə mə kaa nì si annu yî bi a atû annu yî bi kwi'inə, m̀banɲə yə mə nì ghìrə ibɔŋ a ɲgòŋ bìnòò bitsim a nu bù yî m̀ɔ'ɔ yî m̀ɔ'ɔ, bo bi a nu bè bitsimə.

¹⁶ Nì ka ndoritə a ɲgòŋ bìnòò bitsim.

¹⁷ Nì ka ntsa'atə nî Nwĩ a ɲgòŋ bìnòò bitsim ntsuu ki kaa.

¹⁸ Nì ka mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ nî ɲgòŋ innu tsim jii mə i tsi'i nî ghuu aà; nlon mə à nì annu yîi mə Nwĩ a lòò, yîi mə à fà'à mə a mbo bu ntsya a n̄m Yesu Kristo aà.

¹⁹ Nì tsuu m̀ɔ'ɔ Azwĩ Nwĩ ki bwetə bē.

²⁰ Nì tsuu nighàà n̄i mə ntoò Azwĩ Nwĩ a ɲkè'ènə a mbo bù aa kitsa'a.

²¹ Nì ka ɲkwa'anə innu tsim; ɲka ntswa nî innu jii mə i ku'unə aa ntugitə.

²² Nì ka ntsu'uə nî ibəŋ innu jii bi tsimə.

²³ Nwĩŋgòŋ yîi mə a fa m̀boɔnə aa à ka si'i ghuu tâ nì laa mmanşə; i làə àzwĩ yuu, nì m̀ntii muu, nì m̀bii mi n̄u muu, tâ m̀i bɔŋ, kaa wa'à n̄i àlò'ò tswê wá noò mə Mmà'àmbi yì'inə Yesu Krito à ka yî b̄i b̄i aà.

²⁴ Yu wa mə à twòŋə ghuu aa, a làə ɲkà'á yî, à ka kii yə mə yu ghìrə nì laa m̀anşə ma là.

²⁵ Bilim bi'i, nì ka ntsa'atə nî Nwĩ a atu b̄i'ĩ.

²⁶ Nì tsa'atə bilim bi'inə, n̄nɔŋə n̄i m̀ighəgə myaa n̄i àkòŋnə Nwĩ.

²⁷ Mə di'itə ghuu n̄i ikũm Mmà'àmbi mə tâ n̄i twonə aŋwà'ànə ȳu a mbo bilim bi'inə bitsimə.

²⁸ Tā ibɔŋ Mmà'àmbi yì'inə, Kristo Yesu, i lwi'i a mbo bù.

Aṇwà'ànè Paul yî àyòntè a mbô ñghòtè BaTESALONIKA

NJÌ'INNŪ AṆWÀ'ANƏ YŪ

A aṇwà'ànè yŭ aa a le ṇṇwà'ànə Paul. Kaa àgha'a a le ṇwa'a sà'àtè a ajàṇ mə à le ṇṇwà'ànə a yi ntsyambĩ ya a mbo baTesalonika aa. A le ṇṇwà'ànè aa a ntsisə iforinə innù jĩi mə i le mbù ñzi ṇkuu mbuure nĩ innù jĩi mə à le ndĩ'ì a mbo baTesalonika a nĩ ṇwà'ànè yî ntsyambĩ ya aa.

BaTesalonika le si foonse nĩ ànnù ya yĩi mə Paul yumbon à le ndĩ'ì nlon ànnù ajàṇ mə Kristo à ka yĩ bũ bìi aa, bo bì innù jĩi mɔ'ɔ (2.5,15; 3.6-10). A bə tsó bo le ṇkwerə aṇwà'ànè yî mɔ'ɔ, ṇwa'atə ni mə a le nlò aa a mbo Paul, la a bə mbwe'esə (2.2). Aṇwà'ànè ma yŭ a ghìrə bo wa'atə ni mə nòò ñzi Kristo wa mə Paul à le si swonə aa, à kù'ù mē. Ma mùu ajàṇ, bo bì mɔ'ɔ bi ma'atə mifà'á myaa ntigə nləgilə ṇkarə tsó mə bo le ntigə ṇwa'atə ni mə nòò ñlwi'ĩ mbi à kù'ù mē aa (3.6,11)! Ma yŭ a burè ñtsanə! Paul a ṇwa'anə ñnanse wa'asə waa (3.6,14,15), ndi'itə waa mə tâ bo lwi'i a mûm innù jya jĩi mə yu le ndĩ'ì a mbo bo aa, ṇka ṇe'esə nĩ waa (2.15; 3.7-10). ṇwa'atə ni a mbo bo annù ya yĩi mə à le nte'ε mfoo nswon nlon ajàṇ yĩi mə a ku'unə a ṇka mfà'à ñtĩi aa, bɛɛ ṇù a tuu mfà'a a tsuu ki ji (3.10)!

Paul à le ntigə ntɔ'ɔtə a mbo bo a ajàṇ mə mbə bì zĩ noò ñlwi'ĩnjim wa aa. Nghìrə mə tâ bo zi innù jĩi i ka yĩ ki dì'ì mə Njwĩ Mmà'àmbi yá i ka mē aa koontə aa (2.1-12). Nù mbu'u innù jĩi bi wa à ka yĩ fòò zĩ ya'a, i ki bwe'esə nĩ mbi nĩ innù jĩi yeyerə bo bì innũtsyambo jĩi bì (2.9-2).

Ka mə bì le mbwe'esə baTesalonika aa, ñghòtə ya i le mburə ka ki yònè nĩ Kristo nĩ ñtĩi waa tsimə. Paul a burə ka ki doritə nlon ṇgaà yàà. Abiinti yaa a le si nanse ṇkwe, bo burə ka ki kònè nĩ waa bo ni bo (1.3,4). Paul a swonə ni a mbo bo mə tâ bo ka ntsa'atə nĩ Nwĩ ṇwa'atə nĩ ṇkii nlɔɔ ni mə tâ Nwĩ à ghìrə tâ ñghàà ni nĩ kii ṇwanse nsèènə ñghɛɛ tsó ajàṇ yĩi mə ni le ṇghèè a titĩi bo aa (3.1-2). Paul à le si tigə ṇkii ntsa'atə nĩ Nwĩ a atú ñghotə ya mə tâ Nwĩ yĩi mə a lèə ṇkà'á yĩ aaa, tâ à ka mbe nĩ waa, mfa nĩ ñjoò tsim jĩi mə i ka ghìrə bo ka ṇkwe ṇghɛɛ nĩ mbĩi a mûm abiinti bo bì a nĩ àfà'à Nwĩ aa (1.11-12; 2.16-17; 3.3,16).

Bì yatə aṇwà'ànè yŭ aa laà:

1. Njì'innũ aṇwà'ànè yuà 1.1-2.

2. Ajàṅ mə Paul à ɛ mbeentə waa ntigə ngħa'asə nî Nwĩ aà 1.3-12
3. Ađi'itə ñlon annũ ajan mə Mmà'àmbĩ à ka yĩ bũ zĩ aà 2.1-17
4. Ađi'itə mə bi ka nzi akòrè nizi yaa a mum Kristo 3.1-16
5. Innũ jĩi mə Paul à ɛ nswonə a nlwĩ'isə 3.17-18

¹ Aṅwà'ànè yĩi mə a lo a mbo Paul ni Silas ni Timoti ñghɛɛ ni mbo bè bi Nwĩ Taà yĩinè ni Mmà'àmbĩ Yesu Kristo mə bi tswe a ndânwĩ a Tesalonika aà.

² Tá ìbòṅ nĩ m̀b̀òònè yĩi mə i lo mbo Taà yĩ'inè Nwĩ bo bi Mmà'àmbĩ kristo aa, tá i tswe a mbo bù.

Annũ ntso'otə mĩsa'a a noò yĩi mə Yesu Kristo à ka yĩ bũ zĩ aà

³ Bìlĩm bā, a ku'unə boṅ bi'i fa mbi'ikə a mbo Nwĩ a ngòṅ bìnòò bitsim ñlon ñkwitũ ghuu, ñlon mə àbĩintĩ yuu a nanse ñkwe tsi'ĩ sigìnè, àkòṅnè yĩi mə ni kòṅnè ghuu bu ni bù ghu aa, a kii ngħɛɛ nĩ m̀b̀ĩ.

⁴ Ma mùu ajàṅ, bi'i tigə ntərə nĩ yĩ'i nlon ngaa yùu a mbò ñghòtə Nwĩ jĩ m̀o'̀o nlon mə ni tswā àbĩintĩ yuu a tii, ntswe a mùm ñgi'i yĩi mə ni yə, bo bi ajàṅ yĩi mə bi tso'c nĩ àkòrè yuu aà.

⁵ Ma yũ a dī'i ni mə ajàṅ yĩi mə Nwĩ a tso'otə mĩsa'a aa, a tsinê, ma mùu ajàṅ, ni ka yĩ kii kù'ùnə a ñkuu a mùm ànnũ nifò Nwĩ yĩi mə ni yə nĩ ñgi'i ghu aà.

⁶ A ni aa tsi'ĩ ànnũ yĩi mə a ku'unə a ngħirə aà, ajàṅ mə Nwĩ à kà'a mə yu ka yĩ ñiṅ ñgi'i a nu bè bii mə bi ghìrè ni yē nĩ ñgi'i aà,

⁷ i baṅnə ghìrə tā bù bii ni yə ñgi'i aa, ni bĩ'ĩ, tā bĩ'inè fwetə wā noò mə Mmà'àmbē Yesu à ka yĩ lǒ aburə i sigə bo bi baangel bi bĩ wè a mùm ñlwā m̀o'̀o tā bi yə aà.

⁸ A ka yĩ sigə aa, aṅkwi'inê ànnu, a ñniṅ ñgi'i a nu bè bya mə kaa bi sī Nwĩ zi, bo bi a nu bya bii kaa bi sī ntoò Mmà'àmbĩ Yesu ya yu'unə aà.

⁹ Ñgi'i yĩi mə Nwĩ à ka yĩ ñiṅ a nu bo aa, i ka yĩ bə aa ajàṅ mə à ka yĩ bwesə waa ngaa yĩ m̀o'̀o, i kàṅè waa mə tá bi yĩ ṅwa'a a m̀b̀ɛ Mmà'àmbi bo bi a mum ñgha'à ni nĩ wè koòntə,

¹⁰ wa njwi mə à ka yĩ zĩ a ñkwərə ñgha'à ni bo bi àghu'usə a mbo bè bi, a mbo bè bitsim bii mə bi bii yĩ aà. Nĩ ka yĩ kii bə bē bĩ m̀o'̀o a tii bo maa njwĩ nlon mə ni ɛ mbii ntoò ya mə bi'i ɛ nzi ni yu a mbo bù aà.

¹¹ A bē ñji'ĩ ànnũ yĩi mə bi'i tsà'atè nĩ Nwĩ a ngòṅ bìnòò bĩtsim ṅwa'atə nĩ ghuu ghu aà, mə tá Nwĩngòṅ yĩ'inè à ghìrə ghuu tā ni ku'unə ni bè bii mə à twǒṅ aa, ñki ngħirə

mə ìnnù jĩ sigìnè jĩi mə nì kà'a mə nì ka kì ghìrə a mùm àbìintì aa, tâ à fa a mbo bù a n̄jìm m̀dà'a m̀i.

¹² Ma mùu ajàn, tã ghìrə mə tâ Ìkum Yesu Kristo tâ ì tswe nì n̄gha'a a mbo bù, tâ nì kì ñkwèrə n̄gha'a ghu mbo, a n̄jìm àbòñəntì Nw̄ĩngòñ yĩ'ìnə abò'ò Mmà'àmbi Yesu Kristo.

2

Ngàṅkibàà wà

¹ N̄ghɛɛ n̄i àjàñ yĩi mə Mmà'àmbi Yesu à ka yĩ bú mb̄i tā b̄i'ìnə ghotə a mboo yi aa, b̄i'i bu'u mbo a mbo bù mb̄a bil̄m bi'i,

² n̄i tsuu mmà'àtə mə tâ ìzwi ji m̀o'ò kè n̄ghàà n̄i tsu mə n̄i kwèrə, kè àṅwà'ànə yĩi mə bi swon mə a lo a mbo b̄i'i n̄swon n̄i mə Njw̄i Mmà'àmbi ya ì zĩ m̄ə aa, tâ à wanjə mbùrə m̄itsyè muu, kè ñk̄i n̄tsigə m̄int̄i muu b̄ə.

³ N̄i tsuu m̀à'tə mə tâ ñu a bwe'esə gh̄uu a n̄i m̄anj̄i yĩ tsu; ñlon mə kaa Njw̄i Mmà'àmbi ya kaa mbə ì wa'à zĩ t̄i gh̄ə nòò at̄i atu wa mə b̄ə ka k̄i tuu Nw̄i aa, à fòò m̄ə ñzi. Tã ñu wa yĩi a si n̄on̄sə Nw̄i ləə, yu wa yĩi a tigə ñghɛɛ a mbwe aa, tâ à k̄i m̄f̄'ɛ n̄i ñsi n̄i ñs̄i. Yu wa yĩi mə Nw̄i à kà'à m̄ə mə yu ka yĩ tsə ñgi'i ghu nu aà.

⁴ A n̄i yu wa yĩi mə à ka yĩ k̄i to n̄i Nw̄i ì tigə ñghɛɛ n̄i ìb̄iñu yĩ mə yu tsyatə ñjoò ts̄im j̄i mə bi twonə n̄i b̄iñw̄i, kè mə bi m̄i aà. A ghìrə maa ajàn aa a b̄añnə ñtigə n̄ligə aləñə yĩ a ndāmà'a Nw̄i ñtigə n̄swonə n̄i mə yu mbə aa Nw̄i.

⁵ N̄i si wa'atə mə à n̄i annu yĩi mə m̄ə l̄ɛ n̄swon a mbo bù wa noò mə b̄i'ìnə l̄ɛ n̄tswe aa ɛ?

⁶ Ts̄itsòñ n̄i zĩ ànnu yĩi mə a tswa n̄i ñgàṅkibàà Nw̄i gh̄u mə tâ à tsuu zĩ aà. A yu'utə aa nòò yĩi mə Nw̄i à kà'à m̄ə ñləə mə tâ à f̄'ɛ n̄i ñsi n̄i ñs̄i aà.

⁷ Wa Ìfà'a ñu at̄itu magh̄u, ì t̄'ɛ m̄ə ñlòginə n̄i àlò'òsə. A k̄i mbə t̄s̄i'ĩ yu wa mə a k̄iñə yi aa mə a ghìrə mə tâ à tsuu f̄'ɛ n̄i ñsi n̄i ñs̄i ì ywe'e a noò yĩ mə yumbon à ka yĩ lò yi aà.

⁸ Maa noò mə à ka yĩ tigə f̄'ɛ n̄i ñsi n̄i ñs̄i aa, tâ Mmà'àmbi Yesu Kristo à zwitə yi n̄i àzw̄i n̄tsu yi, n̄tsə ñgi'i ghu nu n̄i n̄gha'à n̄i wa noò mə à ka yĩ f̄'ɛ aà,

⁹ Nòò ñzi ñgàṅat̄itu magh̄u à ka yĩ kù'ù aa, tâ m̄ifà'a mə Satan tâ m̄i ka ñghɛɛ n̄i mb̄i t̄s̄i'ĩ n̄i m̄it̄i m̄i w̄ə, tâ ìlensə mbwe'esə bo bi ìnnu j̄i ȳeyerə mbwe'esə ì ka m̄f̄'ɛ.

¹⁰ Ìnnu j̄i bi ì ka yĩ k̄i f̄'ɛ bwe'esə aa b̄ə b̄i mə bi tswe n̄i mbwe aà, ñlon mə bo l̄ɛ ntuu a ñkòñə ànnu n̄iñon ta yweenə aà.

¹¹ Ma mùu ajàn, Nw̄ĩngòñ a toò n̄i àf̄əsə yĩ t̄i mə tâ bo ka mb̄i n̄i ìnnu j̄i mə à n̄i àb̄añnənnu.

12 A ghìrè maa ajàṅ aa mə tâ bè bii mə bi si annù nîṅkon bii, mbaṅnə ṅkòṅṅè nî ṅghìrê ìnnù jii mə kaa ì sì tsinè aa, tâ bì yî ṅkuu isa'à.

13 La bî'i tswe nî ṅka mfa miyà a ṅgòṅ bìnòò bîtsim ñlonḡ ghuu, bilîm bî'i bii mə Mmà'àmbi à kòṅḡ aà, ñlonḡ mə Nwîṅgòṅ à le ntso'ɔ ghuu nloginə aa tsi'i a nloginê, mə tâ nî yi nyweenə, ntsya nî ajàṅ yîi mə Azwî Nwî a si'i ghuu mə nî laa, bo bì àjàṅ yîi mə nî bii nî ànnù nîṅkon aà.

14 A nî ṅji'i ànnù yî mə à le ntwonḡ ghu ntsya aa a ṅjîm ñtoò yî'i yî ṅsiginè ya, mə tâ nî yî ṅkwerə ṅigha'a nî Mmà'àmbi yî'inè Yesu Kristo.

15 Mbêe mə a bə ma mûu ajàṅ aa mba bilîm mba, nî təə ntii nî ìnnù jii mə bî'i le ndi'i a mbo bù ñlonḡ Kristo yîi mə bî'i le nswonḡ bə nî ntsù, kə ṅwa'anə bə ṅwà'ànə aà.

16 Tâ Mmà'àmbi yî'inè Yesu Kristo, nî Taà yî'inè Nwîṅgòṅ yîi mə à le ṅkòṅṅè yî'inè ntsya a ṅjîm àbòṅḡntii yi ndiintə nî ghuu a ṅgòṅ bìnòò bîtsim, ṅkii ṅghìrə nî mə tâ nî ṅka mbe nî ñlonḡ yîi mə i ka yî zî aa,

17 tâ à tigə nlə'ətə nî mîntii muu, ṅka ṅghìrə nî mə tâ mîntii muu ka mfi'isə nî mighàà mî siginè ṅkii mfa'a nî ìnnù jî siginè.

3

Nî ka ntsatə nî Nwî ṅwa'atə nî yî'i

1 A lwî'isə a bilîm bi'i, nî ka ntsà'atə nî Nwî ṅwa'atə nî yî'i, mē mba ñtoò Mmà'àmbi ya i kâ ṅghêe nî mbiḡ ṅka nseənə nîti, ṅka ṅkwerə nî ṅigha'a a ajàṅ yîi mə ì le ṅki ṅkwerə a titi bù aà.

2 Nî kii ntsa'atə nî Nwî mə tâ à kwerə yî'i a mbô ṅgāṅ abî'intii bo bi ṅgāṅghìrə ìnnù jî bî, ñlonḡ mə kaa ṅù ntsim kaa à burə ti ntoo ya bii aà.

3 Lâ Mmà'àmbi a ləə ṅkà'â yî, à ka ṅiṅ mîti a nu bù i kii bə ghuu a mbo ṅù mbù'u ìnnù jî bi wâ.

4 Mmà'àmbi a ghìrè bî'i naṅsə ñzi a laa mə nî ghìrə ṅkii ghêe nî mbiḡ a ghìrə ìnnù jii mə bî'i swonḡ a mbo bù aà.

5 Tâ Mmà'àmbi tâ à tsyasə ghuu tâ nî ku'usə nzi àkòṅṅə Nwî bo bì àtāṅḡntii Kristo.

Ajàṅ yîi mə bî'inə tswe nî ṅka mfà'a aà

6 Bilîm bi'i, bî'i swonḡ a mbo bù nî Ikûm Mmà'àmbi Yesu Kristo mə nî ka ntsu'utə bilîm bi'inə bii mə à nî bîbwèrə kaa ṅki'ì nî ìnnù jya mə bî'i le ndi'ì mbo bo aa yòṅḡ aà.

7 Bù bîmbonḡ nî zi tsi'i siginè mə nî tswe nî ṅka ṅghìrə ìnnù juu aà tsi'i ajaṅ yîi bî'i le si ghìrə aà. Nòò wa mə bî'inə le ntswe aa, kaa bî'i le ṅki'ì bîbwèrə bə.

⁸ Kaa bĩ'ĩ lɛ ɲkĩ'ĩ ayoò tsu a mbo ɲù kwɛrɛ tì twû. Bĩ'ĩ lɛ si baɲɲè mfa'a ɲkii nwuginɛ, mfa'a nĩ asi'inɛ bo bĩ a nĩtugɛ, mɛ mbɛ bĩ'ĩ tsuu lõ bɛ abɛ'è a nu ɲù nĩbũ ghùù.

⁹ Bĩ'ĩ lɛ si ghìrɛ ma mùu ajàɲ kaa ki'ĩ bɛ aa mɛ ka bĩ'ĩ lɛ ɲwa'a nĩ àdà'à tswɛ a mbetɛ mɛ tâ nĩ diintɛ yi'ĩ. Bĩ'ĩ lɛ si ghìrɛ ma mùu ajàɲ aa tâ à bɛ alɛnsɛ a mbo bù mɛ tâ nĩ ka nyonɛ.

¹⁰ Nòò wa mɛ bĩ'inɛ lɛ ntswe aa, bĩ'ĩ lɛ si swon a mbo bù mɛ, “Nù yii mɛ à tùù mfa'a aa, tâ à tsuu kii ki ji.”

¹¹ Bĩ'ĩ swon laa aa nlon mɛ bĩ'ĩ yu'u mɛ bĩbwɛrɛ bi tswe a titii bù kaa ki'ĩ nĩ ànnũ tsu fa'à nĩtsyatɛ ɲka ɲghaa nniɲɛ nĩ mĩntsũ myaa a nĩ innũ bɛ.

¹² Nĩ ĩkũm Mmà'àmbi Yesu Kristo, bĩ'ĩ swon a mbo bɛ ma bú, ɲwa'asɛ nĩ waa mɛ tâ bo ka mfa'a ifà'à waa nĩ mbɔɔnɛ, ɲka mfa'a tâ ki kwɛrɛ ayoo yii mɛ bo ka ki ji aà.

¹³ Lâ, a mbo bù, bilĩm bi'ĩ, nĩ tsuu lõ kaa a ɲghìrɛ ànnũ yii mɛ a ku'unɛ aa bɛ.

¹⁴ Mbɛ ɲù yi mɔ'ɔ a tswe ghu a titii bù mɛ kaa à si ntoo yù mɛ bĩ'ĩ too fàa a mùm àɲwà'ànɛ yulà aa yu'unɛ. Mbɛ a bɛ maa ajàɲ, nĩ lɛnsɛ yi, nĩtsuu nĩ ànnũ a ɲghìrɛ bu bo lõ tswe, ta tâ àtũ yi à dirɛ.

¹⁵ Lâ tâ nĩ tsuu yi lògɛ tsɔ ɲgàɲkibàà ghùù bɛ. Tâ nĩ baɲɲè ɲwà'àsɛ yi tsô ndĩm ghùù.

Mìghàà mi nlwĩ'isɛ

¹⁶ Tâ Mmà'àmbi mbɔɔnɛ yumbɔɲ à fa mbɔɔnɛ a mbo bù a ɲgɔɲ bìnòò bitsim, a nĩ bĩmànji bitsimɛ. Tâ Mmà'àmbi tâ à tswe a mbo bù bitsimɛ.

¹⁷ Tsi'ĩ nĩ àbô ya mɛmbɔɲ, a ɲwà'ànɛ mɛ ɲɲwa'anɛ ma mulà mìghàà ntsà'àtɛ nĩ ghuu. A nĩ ajàɲ mɛ mɛ san ɲwà'ànɛ tsim aà, ɲki mbɛ ajàɲ mɛ mɛ ɲwà'ànɛ aà.

¹⁸ Tâ ĩbɔɲ Mmà'àmbi Yesu Kristo tâ ì tswe a mbo bù bitsimɛ.

Aṇwà'ànè Paul yi ntsyàmbiì a mbo TIMOTI

NJI'INNŪ AṆWÀ'ANƏ YŪ

A aṇwà'ànè yū aa a le ṇwà'ànə Paul a mbo Timoti. Timoti à le mbə mûṇgwà'à yī mə à le mbə Krisən nlo a Lystra. Ndè yī à le mbə ṇu baYuda lá taà yī a bāṇnè mbə ṇu baGrikia (Ifà'à 16.1-3). Timoti à le mbii Nwī, ṇnansə ntswe nī àbiintii nlògìnə aa a mûṇkhə nlon mə maà yī bó ndè yī bo le mbə bāṇgyè bi àbiintii aà (2 Tim. 1.5). Paul à le ntsyà nlògə yi a Lystra wa noò mə à le ṇghèè akòrè nìtəə nī afà'á yi yi ntsyàmbiì, ṇṇetə yi bo yu tigè mfa'a ṇkarə (1.3) à lògə yi nī mū yī “yī ànnu ṇṇkoṇ a mùm àbiintii” (1.2).

Paul à le mà'àtə Timoti a Efeso ṇka ṇghəe a Macedonia aa nləə Timoti mə tâ à tswe ghu ṇka nlentə ṇghotə baEfeso yā. Paul a tigè ṇṇwa'anə ṇwà'ànə ji baa ghu mbo ndi'itə nī yi ghu a nī ifà'á yi a ṇghotə. Bi twon ṇwà'ànə ma jū ji baa mə à le ṇwà'ànə a mbo Timoti bo bi yī mə à le ṇki ṇwa'anə a mbo Titus aa nī “ṇwà'ànə bīpasto” nlon mə i ghàà nlon aa atufà'à bīpasto, ṇnansə swonə nī mbuu bə bii mbə bi ləə waa nī bīpasto aà.

A ṇwà'ànə a ntsyàmbiì aa a ṇwà'àsə yi nlon ṇgāṇndi'innū mbwe'esə, mə tâ à swonə bi kentə (1.3). Bə ma bú le si dī'ì nī mə njoo jīi mə bi yə fàa a atu nsye aa i tswe nī ibī. Mbə ṇu a yweenə aa tsi'í ajāṇ yīi mə mbə a tswē nī mītsyè mīi mə mi le nstwe alò'òsə, bo bi ajāṇə mə mbə a ka nyon bīnòṇsə bī mɔ'ɔ, kaa wa'a nī mbuu mīji mi mɔ'ɔ jī, kaa ṇki'ì kī ṇyɔ'ɔ (4.1-5).

Paul à le ṇwà'ànə ghu mbo a ajāṇ mə à ka kī tso'ɔ bitsyàsə aà (3.1-13) bo ajāṇ mə bi tanṭə innū ṇghotə mūm ṇghotə aà. Ndi'itə Timoti ṇkīi ndiintə nīi mə tâ à bə ṇgāṇafà'a yī ṇsigìnə, ndi'ì nī ànnu yīi a ku'unə aa, tâ àkòrə nīzī yi tâ à laa, tâ à bə figə a mbo bə a nī innu tsim (4.11-16).

Bi yatə aṇwà'ànə yū aa laà:

1. Nji'innū aṇwà'ànə yuà 1.1-2.
2. Adi'itə nlon ṇghotə bo bi bitsyàsə 1.3—3.16
3. Adi'itə a mbo Timoti nlon afà'á yi 4.1-6.21

Atsà'àtə Paul a mbo Timoti

¹ Aṇwà'ànə yū a lo aa a mbo mə Paul yīi mə mə nī ṇgāṇntoò Kristo Yesu ṇyonə nī ndi'ì Nwī ṇgāṇywèense yī'inə nī yī Kisto Yesu yīi mə bī'inə bə aà.

² Nghεε ni a mbo Timoti, mû ghà yî ànnù nîḅkonḅ a mûm àbîintî. Tâ Nwîngòḅ Tâ ni Kristo Yesu Mmà'àmbî yî'inè fa ìbòḅ Nwî, nî ḅko mìlîḅnê Nwî, nî mboonê Nwî a mbo wò.

Paul a wa'asê Timoti nlonḅ bê bîi mē bi dî'i innû mbwe'esê aà

³ Ajàḅ mē mē lε sî ghεε a Macedonia aà mē lε mbu'utē mbo a mbo wò mē tâ ô tswe a Efeso tâ swonḅ a mbo bē bî mo'c mē tâ bî tsuu annù Nwî yi dân i ki dî'î.

⁴ Swonḅ a mbo bo mē tâ bo tsuu lògê noò wàà i ghεnsē a ni nîyalà'à bo bî a ḅka nsenḅtē mîwàà mî ḅgwè'è bē mîi kaa ndûû waa si lwî'î aa, nlonḅ mē ma jyaà innù i ghîrē aa mē tâ bē ka ḅwa'atē bē innù jîi i zî a atu bo bo swûḅnē ghu, mbanḅnē mmà'atē annù yîi mē Nwîngòḅ a mîrîsē yî'inē ghu, mē tâ bî'inē aa nzi a mûm àbîintî aà.

⁵ Njî'î ànnù yîi mē mē swonḅ annù ma yû aa à ni mē tâ bî'inē ka ḅkòḅnē bî'inē ni bî'inē nî àkòḅnē yîi mē a lò aa a mûm nîti yî làà bō nîti yîi mē i sa'a nî bē aa, yîi i laa, nî àbîintî annù nîḅkonḅ.

⁶ Bē bî mo'c bî mē'atē mē ma juù innù, nîtigē nîḅḅ, ḅghεε ḅkuu ni mîghàà mî swûḅnē mî adàḅḅ dânḅ,

⁷ nloḅ ni mē bo bē ḅgǎḅndî'î nòḅsē tî ghē mē bo zî ànnù yîi mē bo swonḅ aa atú yaa a laa ghu, tî ghē mē atú yaa a ki nlaa nî ànnù ya yîi mē bo dî'î nî tîi aà.

⁸ Bî'inē zi mē nòḅsē à bōḅ aa, mē mbē ḅù à ka mfa'a ni ghu a ni mânjî yîi à tswe nî mfa'a nî ḅhù aà.

⁹ Nlonḅ mē bî'inē zi ma yû à laà, mē kaa bî lε ḅkî'î nòḅsē ghîrē aa a mbo bē bîi mē ànnù yaa a tsinē, bî lε mbanḅnē ḅghîrē aa a mbo ḅgǎḅwo nòḅsē bo bî ḅgàḅatîi atu, bo bî a mbo bîti bo'c Nwî, ni ḅgǎḅghîrē innù jî bî, ni a mbo bē bîi mē kaa bî sî laa, bē bîi mē bî bēgîḅ Nwî aa, ni a mbo bē bîi bî zwitē bîtaà byaa aa, bo bî bē bîi mē bî zwitē bîmaà byaa, ni bē bîi mē bî kee bē,

¹⁰ bo bî a mbo ḅgàḅatsûûrē, bo bî a mbo mbanḅnē nlògê mbanḅnē, ni ḅgǎḅyērē bē, nî ḅgǎḅntswē ìbǎḅnēnnù, ni ḅgǎḅkàà àbǎḅnēnnù, bo bî a mbo bē bîi mē bî ghîrē innù jî mo'c jîi mē kaa i sî ku'ùnē nî ànnù Nwî yi annù nîḅkonḅ aà,

¹¹ kaa ḅkî'î yòḅḅ ni nîgha'a ni ntoo yî nîsigîḅ ya nlonḅ Nwî yîi mē bî'inē gha'asē aa, ntoo ya mē à nîḅḅ a ntērîḅbo mē aà.

Paul à fâ mbi'ikē nlonḅ ḅko mìlîḅnē Nwî

¹² Mē fa mbi'ikē a mbo Kristo Yesu Mmà'àmbî yî'inē yîi a fa mîda'a a mbo mē nlonḅ mē à lε nyē gha mē ku'ùnē mē

mbə mə fa'à a mbo yu nî nti ghâ tsim, a tso'ò gha a mum afà'a yu aà.

¹³ Ka mə à le mbə a mbii mə bəgìtə nî Nwĩ, ntso'ò nî àkòrə Kristo ñkii mbəgìtə nii aa, lá à le ñko miiñnə ghà, ñlon mə mə le si ghìrə aa ni bù'ù, kaa mburə ti a Nwĩ bii.

¹⁴ Ibɔŋ Mmà'àmbi yĩ'inə i le nanse nswi'inə nlon ngaà yà, nî àbiintii, nî àkòñnə yii mə a tswe a nu Kristo Yesu aà.

¹⁵ Nìghàà nùlà ni təò, ñku'unə a mbii tsi'ĩ ntsimə: Mə Kristo Yesu à le mfè'è fàa mbi aa a nyweense ngənghìrə ìnnù jĩ bi, mə bə ntsyambii a titii bo.

¹⁶ Lá nji'ĩ ànnù yii mə Kristo à le ñko miiñnə ghà ghu aa i bə mə, tsi'ĩ tsò ntsyambii ngənghìrə ìnnù jĩ bi, tá Yesu Kristo tá à di'i annù ntswántii yi ya mə a ko'ò ntsirə aa a nu mə tá à bə alənsə, a mbo bə bya bii mə bi ka niñ mĩntii myaa ghu nu ta tswe nî ntswəntii yii i lwĩ'i nñkonə aà.

¹⁷ Tá nìgha'a nî àghu'usə, tá tswe a mbo Mfò ñgù'u ngu'u, ti kwô, yii bi si yə aa, mə à ni Nwĩngòŋ yú yigə aa, nlwĩ'ĩ nñkonə. Amen.

¹⁸ Timoti, mú ghà, mə nñ ñdì'i yulà a mûm nterinəbo wò, yii mə i yòŋə ni nìghàà nii ngəntoò Nwĩ à le nswon a mbii aà, nya mə ni le ntso'ò gho aà, tá ni ghìrə mə tá ò ka nanse nto ntsò yĩ siginə wa ni nu.

¹⁹ Nanse ntswa abiintii, nî àlàà ntii; bə bĩ mo'ò, ntsya a nñm ajàn mə bo tùu mē àlaa ntii aa, bə bĩ mo'ò bi mē'è mē àbiintii yaa a ghè ñkonə a ñkì.

²⁰ A titii bə ma bú Hymenaeus ni Alexander bo tswe ghu, bo bii mə mə fà mə a mbo Satan mə tá bo yəgə nzi mə kaa a si ku'unə a mbəgìtə Nwĩ.

2

Ajàŋə boŋ ngòtə tsà'atə Nwĩ aà

¹ Ànnù yĩ wè yii mə a tswe ghu aa a bə mə mə di'itə ghuu mə nàa mbu'u mbo a mbo Nwĩ ntsa'atə nî Nwĩ, ñwa'atə nî bə bĩ mo'ò, ñkii mfa nî mbi'ikə a atu bə bitsimə,

² a atu bífò, bo bi bə bĩ wè bitsim, mə mbə bi'inə ka mbə ɲe'esə ntswe, ñkì ntswe nî mbəonə a mûm ntswəntii bi'inə, a ñka mbə'ò Nwĩ ñkii mbə'otə nî bə a nî ngòŋ bĩmānjĩ bi'inə bĩ tsimə

³ Ma yú ànnù a boŋ ñkù'unə a nsi mi'i Nwĩ, Ngənywèenə yĩ'inə

⁴ yii mə a kɔŋ mə tá ngòŋ bə bitsim yweenə, nzi annù nñkonə nlonə Nwĩ,

⁵ ñlon mə Nwĩngòŋ à naa tsi'ĩ yĩ mò'ô, ñù yĩi mə à tèo a titiì bə bo bi Nwĩ a kî mbə aa tsi'ĩ yĩ mò'ô, ñù ma wa a bə aa Kristo Yesu,

⁶ yĩi mə à lə mfa ibii nũ yi a ni mĩtsu'unə mi atu mi bə bitsimə. Nòò Nwĩ à ləè ñku'u a ghirə a fə'è ñlaa nĩ ñsi nĩ ñsĩ.

⁷ Aa ñji'ĩ ànnù yĩi mə Kristo à lə ntso'ò gha ghu mə mə ka nswonə annũ yi, ñki mbə ngàŋntoò Kristo, mbə ndi'innu a mbo bitizĩ Nwĩ, a mũm àbĩintii nĩ ànnù nĩŋkonə. (Wa mə swonə aa tsi'ĩ ànnù, kaa mə si aa innu tswɛɛ.)

Annù yĩi mə a ku'unə a mbô mbâŋnə bo bəngyè mə bàà nghirə a mũm ñghotə aà

⁸ Ma mũu ajàn, mə lòò mə, a nĩ ñgòŋ idigə tsim, tâ mbâŋnə ka ntsa'atə Nwĩ, ñɛɛ nĩ mbô myaa mii mi laa, a ndən, ntsuu ntɔŋ ki lwisə, ñki ntsuu ki yòŋə.

⁹ A ñki ñghɛɛ ghu, tâ bəngyè ka ñwɛ'ɛ nũ jyaa tâ i ku'utə, a ni mânjĩ mĩtsyɛ, kaa ñki'ĩ itũ jyaa ka mba'á, ñkii ntsuu njoo jii bi naŋsə nĩ àtĩ gold aa ki wɛ'ɛ, kə bə mbum njoo atindũ jii bi twonə nĩ pearl aa, ntsuu itsə'ə atindũ ki wɛ'ɛ, a ndi'ĩ ajàn mə bo bɔŋ a nyə aà,

¹⁰ mbəŋnə ñka nghirə nàa innu jĩ siginə, jii i ku'unə a mbo bəngyè bii bi bii mə bo bo'ò Nwĩ aà.

¹¹ A ku'unə mə tâ mąngyè à ka nyəgə innu tsi'ĩ àtsi tsi, ñka yu'unə a ni bĩmąnjĩ bitsimə.

¹² Kaa mə si gha bii mə tâ mąngyè à ka ndi'ĩ annu, kə ñki ntswe nĩ àdà'á a atũ mbâŋnə, tâ à ka tswe tsi'ĩ àtsi tsi.

¹³ Nlon mə bi lə mfòò ñnaŋsə aa Adam ti Eva.

¹⁴ Kaa bi lə ñki'ĩ aa Adam bwe'esə. Bi lə mbəŋnə mbwe'esə aa mąngyè wa a tigə ñwo nŋsə Nwĩ.

¹⁵ Lá mąngyè à ka yĩ yweenə tsya aa a njĩm ñjwe bɔò, mə mbə a ghɛɛ nĩ mbĩ nĩ àbĩintii, bo bi àkòŋnə, ñki ñlaa, ñghirə nĩ innu aa a ni mânjĩ yii à kù'unə aà.

3

Ìfà'á bilii bi ndānwĩ a mũm ñghotə

¹ Nìghàà nùlà ni tèo, ñku'unə a mbii: Mbə ñù a ka nyə'ətə a mbə ñdĩ ñdānwĩ, bɔŋ a yə'ətə aa ñka mfà'á ìfà'á yĩ siginə.

² Lá tâ ñdĩ ñdānwĩ à bə ñũ yii mə mbə bi wa'á ifirə yi ka mfa, tâ à ki mbə ñũ mąngyè mò'ô, mbə atsikə ñũ, mbə ñũ yii a tsyèsə nii, mbə ñũ yii mə kaa à si nduù nũ yi swi'ĩ, mbə ñũ yii mə a kwɛrə bigĩ, ñki mbə ñũ yii mə mbə a di'ĩ ànnù,

³ kaa ki'i nì m̀lù'ù nò m̀baanə, kaa ki'i nì f̀kòrè tó m̀baɲnə m̀bɔnə, kaa ki'i nì àyòɲ kɔ'ò, kaa ki'i ɲkabə si'i kɪ ɲkɔɲə.

⁴ Tá à bə ɲu ỳi mə a sa'a ndá ỳi i sigìnə, ɲghirə nì mə tá bɔò bi ka nyu'unə ɲki m̀bɔ'ɔtə nì bə a idigə tsimə,

⁵ nlon mə mbə ɲu a tsuu nsa'a ndá ỳi zi bon mbə a tigè n̄lentə ɲghotə Nwĩ aa mə akə aa ɛ?

⁶ Tá à tsuu ɲu ỳi mə à ghèsə mbii Kristo tsi'ĩ bĩ aa bə, bon à ka kɪ ɲee ibè'è ji nì k̄intərə, i tigə wó a njo tsó Devil.

⁷ A ɲghèɛ nì mbĩ, tá à bə ɲu ỳi mə bábɛɛ beentə nii tsi'ĩ sigìnə, tá tá bi wa'à lò ɲka ɲghaantə nii tá à wo a ɲk̄irə Devil.

Bikwetə a m̄m ɲghotə

⁸ A kɪ mbə ajàɲə mə bikwetə bi ɲghotə bi tswe nì mbə bə bii bə bɔ'ɔ waa, kaa ɲki'i nì m̄ghàà mi mbaa ghàà, ntsee b̄nono kii bə, kaa ɲki'i nì ɲjoo ɲkòbè ghotə.

⁹ Tá bo naɲsə ntswa annu n̄ɲkɔɲ ya ỳi mə bi di'ĩ mə a fè'è n̄laa aa, nlonə ab̄iintii aa nì àlaa ntii.

¹⁰ Bi tswe nì m̄foo nywe'etə waa, bɛɛ mə bo di'ĩ mə kaa bo s̄i nì àlò'ò tswé, bi ma'atə bo tigè m̄fa'a a m̄m ɲghotə tsi'ĩ tsó bikwetə.

¹¹ A ku'unə mə tá b̄angyè byaa kɪ mbə bə bii mə bə bɔ'ɔ, kaa ɲki'i nì ɲgi'ĩ nì ik̄um bə tá, lá m̀baɲnə mbə itsikə bə, m̄fa'a nì ɲgòɲ innu tsim nì ntii waa tsimə.

¹² A ku'unə mə tá ɲkwetə ɲghotə a bə ɲu m̄angyè mò'ò, ɲka ntswa ndá ỳi bo bi bɔò bi sigìnə,

¹³ Nlon mə bikwetə bii bi fà'a ifà'á waa sigìnə aa, bo təə nì ab̄warə ỳi sigìnə, ɲki ntswe nì àt̄an̄entii a m̄m ab̄iintii yaa a nu Kristo Yesu.

Ann̄u ỳi lə̀əntə ỳi wè yá

¹⁴ Mə ka zĩ a mbɛɛ wò a nì m̄u àtii noò, lá mə ɲwà'ànə aɲwà'ànə ỳi a mbo wò aa a ndi'itə wò,

¹⁵ tà m̄bɛɛ mə tɛ'ɛ ntigə a nzĩ, ò zĩ àjàɲə mə a ku'unə mə tá ò ka ɲghirə innu a m̄m ɲgwè'ɛ Nwĩ aa; ma ỳi à nì ɲghotə Nwĩ wa ỳi mə à tswe ntii aa, mbə ntə'ə nda, ɲki mbə ɲgò'ò àtsənda ỳi nt̄insə, mə i tswa annu n̄kɔɲə aa.

¹⁶ Kaa à si annu mə mbə bi liḡitə bə, mə, annu ajàɲə mə b̄i'inə ɲgha'asə Nwĩ, ỳi mə à lə̀əntə a mi'ĩ bə aa, à nì annu ỳi wè, annu ma ya a bə mə lɛ,

A lɛ nzĩ a nì m̄arə ɲu m̄isòɲ
Azwĩ Nwĩ a di'ĩ mə annu yi lɛ ntsinə

baangel bi yə yi,
bi swon̄ə annu ỳi a itoo itoo,
bə fàa mbi bi n̄ɲ ɲt̄ii waa ghu nu,

Nwĩngòṅ a logè yi ɲkɔ'ɔ ɲghɛɛ ni ghu a aburə ni nìgha'à.

4

Bìdì'i binnù bi mbwe'esə

¹ Lâ Azwĩ Nwĩ a swon a laa mə à ka yĩ ki bə a noò ɲjɪm tâ bə bĩ mɔ'ɔ ma'atə abĩintii ya ntigə nyu'u nàa innù izwĩ jĩ i bwe'esə bə bo bì innù jĩ mə bídemon dì'i aà.

² Ngǎṇabagilè jĩ mə mɪntii myaa mi kwò mē tsi'ĩ tsɔ bĩ tɔɔ ni mɔ'ɔ aa, baa yĩ tigə ki sèènsə nĩ innù ma jũ.

³ Bə ma bú bi dì'i ni mə kaa a sɪ ku'unə a nyo'ò, kaa wa'à ki ɲku'unə a ɲjɪ mɪbuu miji mi mɔ'ò. Lâ a mbuu miji ma jũ aa a lɛ naɲsə Nwĩ mə tâ bə bii mə bi bii Nwĩ aa, ɲki bə bə bii mə bi zĩ mə annù ɲɲkon aa, tâ bi ka ɲjɪ mfa nĩ mɪb'ikə a mbo Nwĩ.

⁴ Wa ɲgòṅ ɲjoò tsim jĩ mə Nwĩ à lɛ naɲsə aa i bɔɲê, tâ bi tsuu ayoò tsu ki tuu mə mbə bi kwɛrə mfa mɪb'ikə,

⁵ ɲlon mə maa ajàn, bi ghìrè mē miji mya mi laa ntsya a ɲjɪm nìghàa ni Nwĩ bo àtsà'atə Nwĩ.

Ngàṇàfà'a Kristo Yesu yĩ ɲsigìnə

⁶ O bə fa ndi'i mà jũ a mbo bilɪm bĩ'inə bya, bɔɲ ò ka bə ngàṇàfà'a Kristo Yesu yĩ ɲsigìnə ɲlon mə bi ko'o nòò ni mìghàa mi ntoò Kristo yĩ bĩ'inə bii aa, bo bì innù jĩ sigìnə jya jĩ bĩ'inə dì'i, ò kii ɲyonə aà.

⁷ Lâ tsuu ni annù tsu a ɲghìrə bu bì ɪtìrə nɲyàlà'à jĩ mə Nwĩ à sɪ ghu tswé aa lɔ tswé. Mìrìsə ibii nú gho a ɲka mbo'ɔ Nwĩ.

⁸ ɲka mìrèsə ɲjyǎnu, a bɔɲtə a ni mǎnɲi yĩ mò'ò, lâ ɲka mìrìsə gho a ni ànnù mbo'ɔ Nwĩ a bɔɲ a ni bɪmǎnɲi bitsim ɲlon mə a tswé nĩ ɲkà'a nlon ntswèntii yĩ i lwĩ'i ɲɲkon aa, tsɪtsɔɲ bo bì a ni nòò ɲlwĩ'ĩ ɲjɪmə.

⁹ Nìghàa ma nú ni təə ɲku'unə a mbii tsi'ĩ nìtsimə.

¹⁰ Bĩ'inə naɲsə ɲgaansə ni mɪtɪ mĩ'inə, ɲnwugə nĩ nú yĩ'inə aa a ntswe nĩ ɲtswèntii ma yũ mə Nwĩ à kà'à aà ɲlon mə bĩ'inə bɛ, ɲtɛ'ɛ itũ jĩ'inə a nu Nwĩ yĩ mə à tswé ntii aa, mbə yu wa yĩ mə à ni ngàɲnywèensə bə bì tsim aà, ɲnaɲsə bə aa ɲgàɲnywèensə bə bii mə bi ɲɲ mɪntii myaa a nu yu aà.

¹¹ Yə mə o swonə innù ma jũ ɲkii ndi'i nĩ waa ghu.

¹² Tsuu lɔ mà'atə mə bə ka ntsa'a nòò nlon mə ò ni mɪɲkhə aa bə. Bǎɲnə mbə figè à mbo bə bii mə bi bii Nwĩ aa, a ni nìghàa ni ntsú no, ni àkòrè nizĩ yo, nĩ àkòɲnə, nĩ abĩintii, ni àjàɲə mə innù jo i laa aà.

¹³ Mbɔŋ tã mɛ zi, lògɛ noò ñka ntwoŋ àŋwà'ànè Nwĩ a mbo bè, ñdĩ'itə ŋkii ndĩ'i nĩ waa ghu.

¹⁴ Ka mfà'à nĩ mĩtəŋnə mya mĩi mə Azwĩ Nwĩ a lɛ mfa a mbo wò a ajàŋ mə ŋgǎŋntoo Nwĩ lɛ ŋkè'ènè, wa noò mə ŋghòtə bìlĩ bi ndánwĩ ya bi lɛ nswon innu a mbo wò ñki nɔŋsə mbô myaa a atu wò aà.

¹⁵ Ka ŋghìrè ma jũ innu naŋsə mfa ibii nú gho ghu, tã bè bìtsim yə a ajàŋ mə o ghèè nĩ mbĩ aà.

¹⁶ Ka ntsyèsə nĩ ibii nú gho, bo bì nĩ innu jĩi o dì'i aà. Naŋsə ntswa ŋkwo ghu, ñlon mə ò bə ki ghìrè maa ajàŋ boŋ ò ka yweensə ibii nú gho i kii yweensə bə bii mə bi yu'u annu yĩi o swonə aà.

5

Ajàŋ yĩi mə Timoti à tswe nĩ ñka ndĩ'itə bilii aà

¹ Tsuu a nú ñdii ki tsə'ə bə, bəŋnə ŋka ndĩ'itə nii tsi'ĩ tsǒ ajàŋə mə o ghàà a mbo taà ghò; ka nləŋtə bɔɔjɔŋ tsi'ĩ tsǒ bìlĩm bô,

² ñlɔgə bìlĩ bi bāŋgyè tsi'ĩ tsǒ bĩndé bô; lògə bɔɔ ŋgòò tsi'ĩ tso bìjààntə bô, ñsi'i nlaa bu bo.

³ Ka mbo'ɔtə bikwi'i bi bāŋgyè bii à naŋsə mbə bikwi'i aà.

⁴ Mbə ŋkwi'i māŋgyè a tswe nĩ bɔɔ bi kə bɔɔ bi bɔɔ bi, a ku'ùnə mə tã bɔɔ bya foo ndĩ'i annu ya mə bo yəgə a ŋka ŋghìrə a múm ànnu Nwĩ aa a ŋgwè'ɛ bo, tã kwi'inə ibon a mbo bitaa byaa bo bimaà byaa nlon mə Nwĩŋgòn a beentə ajàŋə annu ma yũ.

⁵ Māŋgyè yĩi mə à naŋsə mbə ŋkwi'i bi ma'àtə yi a tswe yu yu aa, à naŋsə ntə'ɛ amòòntə yi a nu Nwĩ, ñghɛɛ nĩ mbĩ ñyè'ə nĩ a mbo Nwĩ, ñtsa'atə nĩ Nwĩ nĩtugə nĩ àsĩ'inə

⁶ Ŋghɛɛ nĩ ñkwĩ'ĩ yĩi mə a ji mbi aa, à tɛ'ɛ mə ŋkwo, ka mə à burə ntswe ntii aà.

⁷ Fa ndĩ'i mà yũ a mbo bo, tã tã bo wa'à nĩ ànnu yĩ ghààntə yĩ tsu a nu bo tswé.

⁸ Mbə ñu à tsuu ŋgǎŋgwè'ê jyaa ki lèntə, ñnaŋsə ntsuu yĩ ŋgwè'è ki lèntə, bəə boŋ à m'è'è mə aa abĩintiĩ ya, ñtigə mbu mbi'i ntsya ñu yĩi kaa à sɪ Nwĩ bii.

⁹ Nwà'ànə tsi'ĩ ñkũm ŋkwi'i yĩi mə kaa à burə ti ilòò mighum mi nto'o tsyâtə, yĩi mə à lɛ ŋki yɔ'ɔ aa tsi'ĩ a ñũmbāŋnə yĩ mĩfùùrə.

¹⁰ Tã à kɪ mbə ñu yĩi mə bè naŋsə nzi yi nlon innu jĩ sigìnə jĩi mə a ghìrə aa, tsi'ĩ tsǒ ànnu ŋko'o bɔɔ sigìnə, ànnu ŋkwerə bigii, a ajàŋ mə à lɛè ñsi'i mĩkòrə mi bə bi Nwĩ,

ɲkwetə bē bii mə bi tswe a ɲgi'i, ɲki nan̄sə mfa ibiɲnū yi a ɲka ɲghirə innū jī siginè a ni bīmānjī bitsimè.

¹¹ Tsùu ghô ikũm ɲkwi'i yīi mə à bùrə a ni mũngòò aa ló ɲwà'ànè, ɲlon̄ mə innū jīi mə nyǎnū yī i yè'ètè aa, i ka ghìrə mə tâ à lóo mə yu bú yó'ó, mmà'àtə a ɲka mfà'à a mbo Kristo.

¹² Maa ajàn̄ tâ bo tigè ɲkuu a njo, a mbo Kristo, ɲlon̄ mə bô wò mə akàà yi mbīi yīi mə bo le ɲwà'rè bo bo aà.

¹³ A tɛ'ɛ ntsuu bə la bə, bon̄ bo yègè mē a ɲka ghènsə nòò, ɲkuu ni mīla'a mfè'è, kaa wa'a aa tsi'í ɲghènsə nòò bē, bo kī mē ɲyègə fīswon̄, ɲniɲə nī àbô yaa nī àfà'à badàn̄, ɲghaa nī innū jīi mə kaa bo sī nī ɲghaa tswé,

¹⁴ Tsò mə a bə laà aa, maa swon̄ mə tâ bikwī'í bii mə bi burə ni bɔɔngòò aa, tâ bo bu nyó'ó, ɲjwe bɔɔ, ɲka n̄lentə ndá jyaa siginè, n̄tsuu ló fa abwarə mə tâ ɲgàɲkibàà wa à ka mbəgìtə yī'inè.

¹⁵ Nlon̄ mə bī mɔ'ó bi tɛ'è mē mfa'a nyòɲə Satan.

¹⁶ Tsítsòɲ, m̄bə m̄angyè yīi mə à bii Kristo m̄bə a tswe ni bə a ɲgwè'ɛ yu mə bi ni bikwi'i, a ku'ùnè mə tâ à ka ɲkwetə waa; tâ bi tsuu ɲghotə ni àbè'è si'i si'i ló bè'èsè. Tǎ tâ ɲghòtə zi ajàn̄ə mə m̄bə i kwetə bikwī'í bya mə à nan̄sə m̄bə bikwi'i aà.

Annū yīi mə a bon̄ mə bàà ɲghirə a nu bilii bi ndānwī aà

¹⁷ A bon̄ mə tâ bi nan̄sə ɲka mbo'otə bilii bi ndānwī bii bi fà'a siginè a n̄tsyàsə bē aa, ɲki n̄nan̄sə n̄tsó'ó nī ifà'à waa, nan̄sə m̄bə bya bii bi nwùgə nū yàà a nswon̄ə annū Nwī bo bī a ndī'í aà.

¹⁸ Nlon̄ mə àɲwà'ànè Nwī a swon̄ mə, “Tsùu n̄tsū m̄bòɲ kwèrə a noò yīi mə i nwùgè misan̄ə aà.” ɲki m̄bu nswon̄ mə, “Wa ɲgàɲàfà'à à tswe ni ɲkwèrə ɲkabè àfà'à yī.”

¹⁹ Tsùu ghô ló bii annū yīi mə bi niɲə a nū ndīi ndānwī ti ghě mə biyèfə bi baa kè bi tarə bi diintə.

²⁰ I ghɛɛ ni bē bya mə bi t̄iɲnè a ɲghirə innū jī bi aa, ka ɲghàantə waa a n̄si bē bitsimè tǎ tâ àbùgè bē yə ɲka mbo'otə.

²¹ A n̄si mi'i Nwī ni Kristo Yesu, ni baangel bii mə bi tso'ó waa laa, mē swòɲə a mbo wò ɲkwantə mə tâ ò ka n̄lèə ma juù ndī'í, n̄lentə nī innū a ni m̄ānjī yīi à tsinè aà. Tsuu ló ghìrə annū tsu a ndī'í mə o sa'a isa'a n̄jīmè.

²² Tsùu wàn̄sə i kī nòn̄sə m̄bô mo a atu bē, n̄tsuu kīi ló niɲ abô yo a nī àfānsennū ɲū dàn̄ə. Lèə mb̄iɲnū yò tâ i laa.

²³ Tsuu tsi'í ñkĩ bú kɪ nno, ka mbɔɔ no mɪlu'u a mún-tsírê nlon nɪbúm no nya mə nɪ ɣha'a mfa ŋɣi'í aà ñkɪ nlon ajàŋə mə o ɣhòòntè ñghòontè aà.

²⁴ Ifansənnù bē bɪ mɔ'ɔ ɪ naŋsə mfè'è ntəə bɪ yê, ndi'í nɪ mə ñjò ɪ tswe a abàa bo, lá ìbɪ bē bɪ mɔ'ɔ bɪ tigè ñyè aa bə a ñjìmə.

²⁵ A kɪ mbə ajàŋə mə innù jɪ sigìnè jɪ mɔ'ɔ ɪ kii mfe'ɛ ntəə bɪ yê. ɪ laa bə te'ɛ tsuu fè'ɛ təə bəə bon kaa mbə ɪ wa'à tsi'í a adigə lò'òsè tswê.

6

Annù nlon ibù'ù

¹ A bon mə tá ibù'u tsim ɪ zi mə a ku'unə a ŋka mbo'otə bɪtaà byaa a nɪ innù tsim, tá tá ñu tsu à tsuu ló bègìtə ikum Nwɪ ké annù Nwɪ ya mə bɪ'inə dì'í aà.

² Ibù'ù jii mə bɪtaà byaa bɪ nɪ ñgǎŋmbii Kristo aa tsee waa kɪ tsa'a nlon mə bo bo tigə aa bɔɔ bɪ ma aà; mbaŋnə ŋka mfa'a ifà'á waa nɪ mǎnjɪ yɪ à kù'ùsə mbòŋ aa, nlon mə bo fà'á aa a mbo bə bii mə bɪ bii Kristo bo kɪ ñkonə waa aà.

Annù ndi'í ibañnənnù bo bɪ àfù'ù

Ka ndi'í ñkii nswonə aa tsi'í innù juà.

³ Mbə ñu à ka ndi'í annù yɪ kaa a sɪ ku'unə nɪ nìghàà nɪ annù nɪŋkon nya mə à nɪ nɪ Mmà'àmbɪ Yesu Kristo aà, kə innù jya jii mə ɪ sɪ boòntə a nɪ ndi'í nlonə annù mbo'ɔ Nwɪ,

⁴ ñu ma wa a ñee nú yɪ ñkɪ nluu nɪ ànnù kɪntərə, kaa wa'á aa annù tsu zɪ. Annù ñee nu a tswe ghu nu aa tsó nìghòò, a kòŋə ànnù nswùŋnə bo bɪ a ŋka yòŋə bo bɪ bə nɪ ñji'í mìghàà. Ajàŋ ma yú a zɪ nɪ àghè'èné bo bɪ àyàtə, ñghirə bə bègìtə nɪ bə bɪ Nwɪ ñkii ŋwa'atə nɪ ìmòòntè jɪ bɪ,

⁵ ñkɪ ntswe aa tsi'í a ŋka nyòŋə ñkii nswuŋnə bo bɪ bə bii mɪntɪ myaa bɪ'í sɪ'í, kaa annù nɪkon kaa a wa'á a ntɪ bo tswê, bo wa'atə nɪ mə annù mbo'ɔ Nwɪ a bə aa mǎnjɪ mǎfù'ù ñkabə.

⁶ Lá ŋka mbo'ɔ Nwɪ a zɪ nɪ àbèè yɪ wè, mə mbə bɪ'inə bii mə àyoo yɪ bɪ'inə tswe nɪ yu aa a ku'unə.

⁷ Nlon mə kaa bɪ'inə lɛ wa'à nɪ ayoò tsu fàa mbi fè'è, kaa mbə bɪ'inə wa'á ayoò tsu fàa mbi kɪ nlogə a noò yɪ bɪ'inə kwo aà.

⁸ Maa ajàŋ mbə bɪ'inə tswe nɪ mǎjɪ bo bɪ ìtsə'è jɪ wè'è bɪ'inə kə ndorìtə.

⁹ Bə bii mə bɪ yè'ètə a mbə ñgǎŋkabə aa, ìkwà'ànə ɪ yə waa, bo wô nɪ a mûm ìtaa jɪ ɣhà'átə, ìyè'ètə jii mə à nɪ jɪ àjìntə aa ɪ swuŋə nɪ waa mma'a, nləənsə nɪ waa, nta nɪ ñɣi'í a nu bo.

¹⁰ Annũ ɲkɔŋ ɲkabə à nĩ ɲgàŋ yĩ ibĩ tsim i too ghu aà. Aà ànnũ ɲyè'ètə ɲkabə si'i mə a ghìrè mē mə tâ bè bi mɔ'ɔ mme'e abiiintii yaa, nniŋ ɲla'a jĩ ghà'atə a mùm ntii bo.

Adi'itə mbo Timoti

¹¹ Lā a ɲghèɛ ni wò, ɲu yĩ mə o bɔ'ɔ nĩ Nwĩ aa, ka ɲkhə innu ma jũ tsimè; ɲnaŋsə nte'ɛ atũ yo a nĩ ànnũ ɲka ɲghirə innu jii i tsinə aà, ànnũ a ɲka mbo'ɔ Nwĩ, abiiintii, nĩ àkòŋnè, ànnũ ɲka ntswā ntii, bo bi ànnũ ɲka mbonè.

¹² Ka nto ntsɔ abiiintii yĩ siginè wā, ntswa ntswèntii tĩ mē yĩ mə Nwĩ à lē fa a mbo wò fyā noò mə ò lē ntəə mbii a nsi mi'i biyɛfə bĩ ghà'atə aà.

¹³ A nsi mi'i Nwĩ yĩ a fa ntswèntii a mbô ɲjoò tsim, ni a nsi mi'i Kristo Yesu yĩ à lē naŋsə swonə annu ɲiŋkon a nsi Pontius Pilate, wa noò mə à lē si tso'otə isa'à yĩ aa,

¹⁴ mə swonə a mbo wò ɲkwantə mə tâ ò ləə ndi'i Nwĩ jya tâ i laa, nĩ mǎnɲi yĩ mə mbə ɲu a wa'à firè, ɲywe'e a ɲwi yĩ Mmà'àmbi Yesu Kristo à ka yĩ zĩ aà.

¹⁵ A ka yĩ fè'ɛ tsi'ĩ a noò yĩ à kù'ù aa, a ajàn mə a ləə Nwĩŋon, yĩ mə bi'inè gha'asə aà, a bə tsi'ĩ yù mbə Mbu'utəmbi, mbə mfɔ bifi, nĩ Mmà'àmbi bi mǎmà'àmbi.

¹⁶ A nĩ tsi'ĩ yù yĩ à tswe ɲiŋkon, ntwe a mùm ɲkà'à yĩ mə kaa mbə ɲu a wa'à ghu koontə, mbə yu yĩ mə kaa ɲu à lèè ɲwa'à yə, kaa mbə wa'à kì ɲyə. Tā à tswe nĩ àghu'usə nĩ mǐdà'à a mbu'utə bè ɲiŋkonə. Amen.

¹⁷ A ɲghèɛ a mbo bè bii bi tswe nĩ ɲkabə fàa mbi aa, naŋsə kwantə waa mə bi tsuu nũ jyaa kì ɲee, ntsee atũ yaa a nĩ àfù'ù yĩ mə a tsyā tsyā aa kì tē'ɛ, mbaŋnə nte'ɛ atũ yaa a nu Nwĩ yĩ mə a fa ɲjoò tsim ti liŋə a mbo bè mə bàa ɲi nĩ ɲidore aà.

¹⁸ Mə tâ bo ka ɲghirə ibon tā àfù'ù yaa bə ɲghirə innu jĩ siginè, ɲka ɲwanə mfa kaa wa'à gitə nĩ àbo,

¹⁹ maa ajàn tā bo ka nləə afù'ù yĩ à ni atsəndā yaa yĩ siginè yĩ bo bɔɔ a ni nòò yĩ a zĩ aà, tă zi ajàn yĩ mə mbə bo tswā ntswèntii ya yĩ à ni yĩ ànnu ɲikonə aà.

²⁰ Wò, Timoti, naŋsə nləə annu ya yĩ bi lē mfa a mbo wò aà. Ka ɲkhə mighaa mya mii mə bè bii mə bi si Nwĩ bɔ'ɔ bi ghàà, ɲligitə ni ɲighàà nĩ Nwĩ ghu, mbwe'esə ntwonə ni mitsyè aà.

²¹ Nlon mə bè bi mɔ'ɔ lèè mǎmɔontə mə bo tswe nĩ mu, ajàn ma ya a ghìrè bo fànə mǎnɲi abiiintii wa aà.

Tā ibon Nwĩ tswe a mbo bù.

Àṇwà'ànè Paul yî àyòntè a mbo TIMOTI

NJÌ'INNŪ AṆWÀ'ANƏ YŪ

A aṇwà'ànè yŭ aa a lɛ ɲɲwà'ànə Paul mbo Timoti a noò yŭi mɛ à lɛ ntswe a atsaɲ a Roma aà (1.8,16; 2.9) n̄zi n̄i mɛ kaa yu aa wa'a wa atsaɲ fɛ'è, ɲkɪ nzi n̄i mɛ noò yŭi mɛ bi ka zwitə yŭi ghu aa à kù'ù m̄ə (4.6). A tigè ɲɲwa'anə nswon̄ n̄i a mbo Timoti m̄u yŭi (2.1-2) innū ntii yŭi, tsò mɛ ɲŭ d̄i'i n̄iwô n̄i a mbo m̄u yŭi aà. Nswon̄ə ghu mbo mɛ bɛ bitsim̄ bi ma'atə yŭi (1.15; 4.10,14,15). Ka mɛ yu yə ɲɲi'ɪ nlon̄ ntoo yŭi n̄siginè ya aa (2.9) yu zi yu wa yŭi yu n̄ɲ n̄t̄i yŭi ghu nu aà, à ka yŭi tso'ɔ ifà'â yŭi (1.12,; 4.17 2.11-13; 4.6-8).

Ma mùu ajàn̄ Paul ɲwa'ànè n̄d̄i'itə n̄i Timoti nswon̄ n̄i mɛ bɛ bitsim̄ b̄ii mɛ bi swon̄ə n̄i n̄too yŭi n̄siginè ya, ɲghirə n̄i ànnū yŭi mɛ a tsinè aa bi ka kɪ tso'ɔ akòrə yaa. Nswon̄ mɛ tâ à ka n̄taɲnt̄ii mum̄ àfa'a yu (2.3; 4.5), n̄d̄i'ɪ n̄i ànnū ya yŭi mɛ à lɛ yəgə a mbo yu aa a mbo bɛ b̄i m̄o'ɔ (2.2), ɲka n̄tsyəsə n̄ii nlon̄ ɲgǎɲnd̄i'inū mbwe'esə (4.3) bo bɛ b̄ii bi ka yŭi kɪ tigə tuu n̄i Nw̄i (3.1-9). La tâ Timoti a yə mɛ yu n̄i ɲgàɲàfà'â yŭi mɛ à kù'ùnə, bi beentə, a naɲsə n̄tswa n̄i n̄ighàà n̄i Nw̄i nya mɛ n̄i yweensə b̄ə aa, n̄si'ɪ yŭi n̄laa n̄i àkòrə n̄iz̄i yŭi bo bi bɛ (2.15,22), n̄naɲsə n̄lii a ajàn̄ m̄ə n̄tswènt̄ii yŭi Paul ì bə aa, ɲka ɲɲe'esə (3.9-11,14-17).

Bi yatə àṇwà'ànè yŭi aa laà:

1. Njì'innū aṇwà'ànè yuà 1.1-2.
2. Ajàn̄ mɛ Paul gha'asə Nw̄i, ɲkii mfa'a n̄i àd̄i'itə aa 1.3—2.13
3. Àd̄i'itə bo bi àwà'àsə 2.14-4.5
4. Paul a ghaa annū n̄lon̄ ɲgaà yŭi 4.6-18
5. Innū j̄ii mɛ Paul à lɛ nswon̄ə a n̄lw̄i'isə aà 4.19-22

Atsà'àtə Paul a mbo Timoti

¹ Àṇwà'ànè yŭi a lo aa a mbo mɛ Paul, ɲgàɲntoò Kristo Yesu n̄i ɲkòɲə Nw̄i yŭi mɛ à lɛ n̄t̄won̄ə gha mɛ mɛ ka nswon̄ annū a àjàɲə mɛ à lɛ ɲkà'â mɛ yu ka fa n̄tswènt̄ii a mbo bɛ a mum̄ Kristo Yesu aa,

² ɲghɛɛ n̄i a mbo Timoti m̄u ghà yŭi mɛ mɛ kòɲə aa. Tâ Taà Nw̄i bo bi Kristo Yesu, Mmà'àmbi yŭi'ìnə, tâ à fa ìb̄ɔɲ yŭi n̄i ɲko m̄il̄ɲnə bo bi m̄b̄ɔɔnə a mbo wò.

Ajàn̄ mɛ Paul à lɛ mfa m̄bi'ikə a mbo Nw̄i ɲkɪ n̄diintə ab̄iint̄ii Timoti aà

³ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwĩngɔ̃n yĩ mə mə fà'à ghu mbo nĩ àlaa ntii aa, tsi'ĩ tsɔ̃ mə bĩtaà le si ŋkii mfa'a aa, a noò yĩ mə mə wa'atə noo a ŋgaa ŋgaa a nĩtugə nĩ a asinə a mĩm àtsà'atə Nwĩ aà.

⁴ Ajàn yĩ mə mə yi ŋwa'atə mĩlāā mo aa, mə yə'ətə mə mə yə ghò tǎ tǎ ntii gha i luu nĩ nĩdorə.

⁵ Abiinti yĩ annu nĩŋkon yə a zĩ nĩ atu mə, mbə abiitii yə mə a le mfòò nĩtswe a nu maà ghò Lois, mə a ki nĩtswe a nũ ndè ghò Eunice tsitsɔ̃nə aa, mə zi a laa mə a ki nĩtswe a nu wò.

⁶ Mə tigə mĩbu ŋwa'atə nĩ a mbo wò mə ò ku'usə mbĩnsə mĩtəŋnə mĩ Nwĩ mya mə mĩ tswe a nu wò nĩyon a ajàn mə mə le nnòŋsə mbô ma a atu wò aà.

⁷ Nlon mə kaa Nwĩ à le ŋkii'ĩ aa Azwĩ atsìgìnə mibè a mbo bĩ'inè fà, à le mbàŋnə mĩfa aa Azwĩ mĩdà'a nĩ yĩ àkòŋnə, nĩ yĩ nĩswā ibiinu.

⁸ Tsuu ki bɔ'ɔ a ŋka nswon annu nlon Mmà'àmbi yĩ'inè, kə nlon ŋgàà yà, ŋgàŋàtsan yĩ bə. Bəŋnə nyə mə ò tswe nĩ àbwarə a ŋkii nyə ŋgĩ'ĩ nlon ntoo yĩ nĩsìgìnə ya nĩ mĩdà'à mĩ Nwĩ,

⁹ yu wa yĩ mə à le nyweensə yĩ'inè nĩtwonə yĩ'inè mə tǎ àkòrə nĩzĩ yĩ'inè ghu nsi tǎ à tsinə ŋkii laa aa, kaa ŋkii'ĩ twon nlonə aa bə ifà'à yĩ'inè yĩ tsu bə, mbaŋnə nlon aa bə àtanɛ yĩ yumbɔ̃n, bo bi ibon Nwĩ wa yĩ mə à le mfa a mbo bĩ'inè a mĩm Kristo Yesu a ŋgu'u ŋgu'u aà.

¹⁰ Tsĩtsɔ̃n à fè'èsə mə ibonə yĩ wa i yentə nyon a ajànə mə Ngàŋnyèensə yĩ'inè Kristo Yesu à zĩ mē aà, yu wa yĩ mə à bhwèsə mē nĩwo, nĩtigə nzi nĩ nĩtswèntii, nĩ ànnu tĩ kwo a mĩm ŋkà'à, nĩtsya a nĩm ntoo yĩ nĩsìgìnə ya aà.

¹¹ Nwĩ à le nĩtsɔ'ɔ gha mə mə bə ŋgàŋntoo ŋka nswonə ŋkii nĩ'ĩ nĩ nĩtoo yĩ nĩsìgìnə ma yũ.

¹² A bə nji'ĩ ànnu yĩ mə mə yə ŋgĩ'ĩ fàa ajàn laa, lǎ kaa mə si atu dǎrə nlon mə mə zi ŋũ yĩ mə nĩŋ ntii gha ghu nu aà. Mə ki nzi a laa mə à zĩ ajàn yĩ mə mbə yu bə annu ya mə à le nniŋ a mĩm nĩtərinəbo mə aa, i ghɛɛ ywe'e wa Njwĩ.

¹³ Ka nyonə mǎnǵi mĩghàà mĩ tsinə mya mə ò le nyu'u a mbo mə a mĩm abiinti nĩ àkòŋnə ya yĩ mə a tswe a mĩm Kristo Yesu aà.

¹⁴ Ka mbə annu nĩŋkon yĩ sìgìnə ya yĩ mə Azwĩ Nwĩ yĩ a tswe a mĩm nu bĩ'inè aa, a nĩŋ a mĩm nĩtərinəbo wò aà.

¹⁵ O zi mə bə bitsim bii mə bi tswe a mbu'u Asia aa, bi mà'atə mē ghā tsi'ĩ bitsimə, Phygelus nĩ Hermogenes bi kĩ mē nĩma'atə.

¹⁶ Tâ Nwĩngòŋ à ko mìlĩnnè ñgwè'è Onesiphorus ñlon mē a gha'asē ngħirē ntĩ gha i fwetē aā. Kaa à lē ŋkĩ'ĩ atu ŋka ndirē nlon atsan yĩ bĩ koo gha ghu aā.

¹⁷ Lā nòò yĩ mē à lē nzĩ ñku'u a ala'a baRoma aa à lē nnaŋsē nlɔɔ gha tsi'ĩ nĩtĩ ñyē ghā.

¹⁸ Tā Mmà'àmbi ā ghirē tā à yĩ nyē ŋkomĩlĩnē Mmà'àmbi wa njwĩ ntsò'òtē mĩsa'a. O kĩ nnaŋsē nzi mbuu mĩfà'à mĩ à lē sĩ fā'à a ala'a Ephesus aā.

2

Sogyē Yesu Kristo yĩ ñyù'unē

¹ Wò, mú ghā, tĩnsē a nĩ ìbòŋ wa yĩ bĩ'inē tswe ghu a mum Kristo Yesu aā.

² Innù jya tsim mē ò lē yu'u mē swonē a nsi biyēfē bĩ ghā'atē aa, nĩŋ a múm ntərĩnēbo bē bĩ mē ò zi, m̃bii mē mbē bĩ kĩ ŋka ndi'i a mbo bĩ mɔ'ɔ aā.

³ Yē mē ò kĩ ntswe nĩ ābwarē a mbii ñgi'ĩ tsi'ĩ tsǒ ñusogyē Kristo Yesu yĩ ñsiginē.

⁴ Kaa mbē ñusogyē a wa'ǎ adigē ifà'à tswē m̃bu ŋka nĩŋ nĩ ābō yĩ a nĩ ànnu badāŋē dāŋē, ñlon mē à zi mē ātu annù yĩ yu tswe ghu aa, à nĩ ŋka ghirē ànnu ya yĩ mē ñu yĩ mē à lògē yĩ a afà'à a lòò aa.

⁵ A kĩ mbē ŋgĩŋ ŋgĩŋ mē kaa mbē bĩ kĩ'ĩ ñgu'u ñu nìkhē yarē tĩ ghē mē à m̃aŋsē nìkhē nya nyoŋ a ñĩm ñòŋsē

⁶ A kĩ mbē ñu ñligē m̃ĩnsòò wa yĩ mē a fà'à ñĩtĩ aa mē mbē a jĩ m̃ijĩ m̃ĩ mē bĩ foo m̃mù'ù a nsoo aā.

⁷ Ka naŋsē ŋwa'atē atu nĩ innù juà mē mē swonē aā. Nlon mē Mmà'àmbi à ka ghirē tā ò naŋsē nzi innù tsim tā ātu yo laa ghu.

⁸ Ka ŋwa'atē Yesu Kristo mē à lē nyweenē nĩ ñìwo aā, m̃bē ñu ātsē David, a ajāŋ yĩ mē mē lē sĩ swonē a múm ñtoò yĩ ñsiginē yā ya aa,

⁹ ñtoò yĩ ñsiginē ya mē mē yē ŋgi'ĩ ghu bĩ koò ghā nĩ m̃ika'a tsi'ĩ tso ñgāŋàfānē aā. Lā kaa bĩ s̃ĩ ñighāà nĩ Nwĩ bāŋnē ñkoo.

¹⁰ Tsǒ mē a bē laa, mē kwērē ŋgòŋ innù tsim nĩ àtāŋentii nlon ŋkwi atu bē bĩ mē Nwĩ à tso'ɔ aa mē mbē bo yĩ ŋkĩ nyweenē, ŋkwērē ñigha'à nĩ ñĩ nĩ lwi'ĩ ñĩŋkoŋē aā.

¹¹ Ñighāà nulà nĩ tēē ŋkù'unē a mbĩ:

Mbē bĩ'inē kwo bĩ'inē ñìbo,

boŋ bĩ'inē āa yĩ kĩ tswe b̃itĩ bĩ'inē ñìbò.

¹² Mbē bĩ'inē taŋ ntii,

boŋ bĩ'inē āa yĩ k̃ĩ k̃ĩ bu'utē mbi bĩ'inē ñìbò.

Mbē bĩ'inē tuu yĩ,

boŋ aa yĩ kii tuu yi'inè.

13 Mbə bĩ'inè tsuu ŋkà'á yi'inè bú ki lèè a ajàŋ mə bĩ'i nè
lɛ mbii yi aa,
bəə boŋ aa ghèè nĩ mbĩi i ki lèè ŋkà'á yi, nlon mə kaa
mbə a ki'i ibii nú yi tuu aà.

Tá à bə ɲgàŋàfà'à yĩi bi beentə aà

14 Ka ɲwa'atə innú ma jú a mbo bo, nswon a mbo bo a
nsĩ Mmà'àmbi mə tá bo ka ɲkhə a annú ɲka nswùŋnə nlon
mighàà mə kaa à si nĩ ìbòŋ yĩ tsu zi, mbaŋnə nta nĩ bə ɲgĩ'i
a nu bə bii mə bi yu'u aà.

15 Ka ɲgaansə mitĩ mo a nzĩ nĩ ìbiinú gho a nsi Nwĩ tsi'ĩ
tsó ɲu yĩi mə a beentə, tsi'ĩ tsó ɲgàŋàfà'à yĩi kaa à si nĩ ànnú
ndirə átu tswé. Ntswa nĩ nighàà nĩ annú nĩŋkon ɲya a nĩ
mánjĩ yĩi à kù'ùnə aà.

16 Ka ɲkhə mighàà mi ajɛntə mĩi mə kaa mi si annú mbo'ɔ
Nwĩ swon aa nlon mə mbuu mighàà ma jya i bàŋnə m̃furə
nĩ bə mə bi ka ɲkhə Nwĩ ɲghentə nĩ ghèntə.

17 Mbuu mighàà ma jya mi bə aa tsi'ĩ tsó àbwè yĩi mə a
kurə ɲjyǎnú aà. Bə bii mə bi kùu mē a nĩ àjàŋə annú ma
yú àa Hymenaeus bo Philetus,

18 mə bō mà'atə mē a mánjĩ ànnú nĩŋkon wa, nta nĩ ɲgĩ'i
a nĩ àbĩintii bɔɔ bi Kristo bí mɔ'ɔ a jàŋ mə bo bàŋnə ñtigə
nswonə nàa mə ànnú ajàŋ mə bĩ'inè aa yĩ yweenə nĩ ñwo
aa à tsyà mē.

19 Lá àtsənda Nwĩ yĩ t̃i ya a t̃ə, ñtswe nĩ àwen yúlà mə,
“Mmà'àmbi à zi bə bii mə à nĩ bi aà.” ɲki mbə mə, “Ñu
ñtsim yĩi mə a twon ikum Mmà'àmbi aa tá à ma'atə a ɲka
nghirə ìbĩ.”

20 A nĩ nda yĩ ɲwè, kaa njoo j̃i bi ñi njoo ghu aa kaa bi
si aa tsi'ĩ nĩ àt̃i gold kə àt̃i silver ghirə. Bi baŋnə ɲkɔɔ j̃i
mɔ'ɔ nĩ àt̃i ɲki mbɔɔ j̃i mɔ'ɔ nĩ àbòò. J̃i mɔ'ɔ bi fa'à nĩ ju nĩ
àba'atə, j̃i mɔ'ɔ kaa bi wa'à nĩ ju ba'atə.

21 Mbē ɲu tsu a si'i nú yĩ i laa a nĩ innú ti aba'atə boŋ à
ka tigə bə ayoo yĩi mə mbə bi ká m̃fa'a nĩ yu nĩ àba'atə, tá
bi yarə nlèè mə mbē mbōŋ nda wa a fà'à nĩ yu, ñtañtə tá à
tswe a mfà'á ìfà'à yĩ siginè.

22 Tá bu bi bə bii mə bi twon ikum Mmà'àmbi a nĩ ñtii
yĩi i laa, tá bú bo ka ɲkhə innú j̃i mə ɲjyǎnú bɔɔŋgwa'a i
yè'ətə aà, ñtɛ'ɛ atú yuu bə nĩ innú j̃i i tsinə aà, nĩ àbĩintii,
nĩ àkòŋnə bō mbɔɔnə.

23 Tsùu nĩ ànnú tsu tswe nĩ ajɛntə aswùŋnə ti m̃tsyè nlon
mə ò zi mə a zĩ aa nĩ àyòŋə aà.

²⁴ Kaa mbə ngànjàfà'á Mmà'àmbi a wa'à n̄u àyɔŋ bə. A bəŋnə ntswe aa n̄i n̄ka ngħirə innu j̄i siginè a mbo n̄u n̄tsim, mbə ndi'innu ȳi n̄siginè, n̄tswa n̄i n̄ti ȳi,

²⁵ n̄tsisə n̄i bə b̄i mə bi ligitè n̄i annu ȳi aa n̄i àbɔnə. Nòò tsu Nw̄i à ka ȳi ghìrə tá bo bəŋkə waa mbu n̄zi n̄zi annu n̄ŋkonə.

²⁶ Maa ajàn tá bo tigə n̄khə n̄kìrə Devil, ȳi mə a ti bə aa lə à tè'è n̄ko waa mə tá bo ka ngħirə annu ȳi mə à kòŋə aa.

3

Njwi ji nlwĩ'ĩ ñjĩm

¹ A bɔŋ mə tá ò zi mə nòò nlwĩ'ĩ m̄bi à ka ȳi k̄i kù'u aa, tá à bə ngù'ù m̄bi ȳi mə ì d̄rə si'ĩ.

² Bə ka ȳi tigə kòŋə aa bə m̄b̄i m̄i n̄u myaa, ì kòŋə n̄i n̄kabə, ì t̄èrə n̄i àdàŋə d̄àŋə, ì n̄ee n̄i n̄u, ì bəgitè n̄i bə, ì t̄i n̄i atu a mbo b̄itaà byaa bo b̄imaà byaa, kaa wa'à n̄i m̄iyà f̄a, ka wa'à n̄i innu j̄i mə Nw̄i à lòò aa ghìrə;

³ kaa wa'à n̄i bə l̄éntè tsó bə a n̄kòŋə waa. Kaa wa'à b̄i n̄i m̄àŋsə isa'à bo bi bə b̄i m̄o'ɔ, n̄ta n̄i n̄gi'ĩ a ikum bə, mbə ngǎŋj̄i m̄b̄i, n̄tsə'ə, m̄baa n̄i innu j̄i siginè,

⁴ m̄fee n̄i it̄u bə, mbu'unə ngħirə n̄i innu, m̄fo'o n̄i k̄int̄èrə, n̄kòŋə n̄i innu j̄i n̄jȳa n̄u jyaa ì ȳè'ètə aa n̄tsyà Nw̄i,

⁵ n̄kìrə tsó bo b̄i annu Nw̄i la mbəŋnə n̄tuu n̄i àdà'á ya mə a tswe ghu aa. Ka n̄khə ijàŋ bə ma jyá.

⁶ Ijàŋ bə ma jyá ji m̄o'ɔ ì b̄àŋkə n̄kuu n̄i a ndùgə bə, n̄tswa n̄i b̄àŋgyè b̄i bi b̄orə aa n̄swùŋə n̄yɔŋtə n̄i bu a mb̄e bo, t̄si'ĩ b̄àŋgyè b̄i mə m̄buu ibi ibəŋ ibəŋ ì luu a nu bo, bo ȳè'ètə n̄i ibi t̄si'ĩ ibəŋ ibəŋ aa.

⁷ B̄àŋgyè ma bù bi ȳəgə n̄i innu tsim j̄i mə bi d̄i'ĩ a mbo bo aa, la kaa wa'à b̄àŋnə n̄zi n̄i annu Nw̄i ȳi mə à n̄i annu n̄ŋkonə aa.

⁸ Tsó àjàŋ mə Jannes bo Jambres lə n̄tuu annu Moses aa, àà àjàŋ ȳi mə ijàŋ bə ma bú k̄i n̄tuu n̄i annu n̄ŋkonə ya, n̄lon mə bo n̄i bə b̄i mə àt̄u ya a b̄urə m̄ə, àb̄iint̄i yaa a k̄i mbə ȳi mbwe'esə aa.

⁹ Lá kaa bo ka wa'à gh̄èè n̄i m̄b̄i n̄i annu ma ȳu tá àgha'a a sa'atə, n̄lon mə àj̄n̄tə yaa ya a ka f̄è'è bə b̄itsim yə a ajàn mə bi lə n̄ki yə a ȳi bə bú bi baa aa.

Idi'itə ji nlwĩ'ĩ ñjĩm

¹⁰ Lá wò Timoti, ò n̄àŋsə m̄ə n̄ȳəgə innu jyá j̄i mə k̄i si d̄i'ĩ aa, àkòrə nitə ya, n̄ji'ĩ n̄tsw̄ént̄i yà, àb̄iint̄i ya, àt̄àŋt̄i

ya, àkòṇṇê ya, ajaṇ mæ mè le si tswa ntii gha a ni nòò ṇgi'i aa,

¹¹ àjàṇ mæ bi le si tso'ɔ nî àkòrê ya aa, ṇgi'i jâ i tsim, ànnù yii mæ a le mfè'è a nu mæ a ala'a Antioch aa, a ala'a Iconium, bo bi a ala'a Lystra, àjàṇ mæ mè le mbii mbuu bîmânjî bii mæ bi le si tso'ɔ akòrê ya ghu aà; lâ Mmà'àmbi à le fi'isè gha a nî innù ma jû tsi'i tsimè.

¹² A nî ànnù nîkon mæ bè bîtsim bii mæ bi lòo a ṇka bo'ɔ Nwî a mûm ntswéntii yàà bo bi Kristo Yesu aa, bi tswe nî ṇka ntso'ɔ akòrê yaa;

¹³ tâ ṇgǎṇghirê innù jî bi, bo bi ṇgǎṇmbwe'esè, tâ ibî waa i ka gheè tsi'i nî mbii tâ bo bwe'esè nî bè bî mɔ'ɔ ṇkii mbwe'esè ni mibî mî nû myaa.

¹⁴ Lâ a ni yòo ṇgaa, ghèè nî mbii a nî innù jya mæ ò le nyègè ṇki naṇsə mbii aà, nzi nî bê bii mæ ò le nyègè a mbo bo aa,

¹⁵ bo bi àjàṇ yii mæ, nloginə a múnkhə, ò le nzi nighàà ni Nwî nya nû bi ṇwa'anə a mûm àṇwà'anə Nwî yî làà aà, nû mæ ni di'itə nî gho, tâ ò tseyesə a ajàṇ yii mæ mbə ò yweenə ntsya a nǎmê àbiiintii a nu Kristo Yesu aà.

¹⁶ Nighàà ni Nwî ni tsim ni lo aa a mbo Nwî, a fə'ə ni Azwî yî, bi logè ndi'i nî ànnù nîṇkon ghu a mbo bè, nsa'a ni bè nlon innù jii kaa i sî ku'unə, ntsisə nî ifansənnù, ṇki mmirisə nî bè a ṇka ṇghirê innù jii i tsinə aa,

¹⁷ mæ tâ ṇu yii mæ a fà'a a mbo Nwî aa, tâ à zi innù maṇsə, ṇki ntswè nî njoò tsim jii mæ mbə a kâ ṇghirə innù tsim jii i bon aà.

4

Paul à swòṇə a mbo Timoti mæ à ka mfa'a ifà'â yi nî ntii yi tsimè

¹ Timoti, mè swòṇə a mbo wò ṇkwantə ni a nsi mi'i Nwî ni Kristo Yesu yii mæ à ka yî sa'a bê bîti bo bi bîku bi bê, nî àjàṇ yii mæ à le mfè'è fàa mbi bo bi ànnù nifô yi aa, mæ

² tâ ò ka nswon ntoo ya ṇka ntswa'atə, a noò yii mæ à kù'unə, bo a noò yii kaa à sî ku'unə, ṇka ṇghirə tâ bè yə mbii, ṇghaantə nî waa, ṇkii ndi'itə nî waa, ntsuu ló ki bərikə a ntswá ntii ajàṇ mæ o di'i nî ntòo yá.

³ Wa nòò a zî mæ kaa bè ka wa'à bù ṇka ṇkwere innù yî siginè ya mæ bi'inè di'i aa, lâ itòṇṇè jyaa i ka bàṇṇə ki tsugitə tâ bo ka ṇkɔṇə ṇghòtə bidi'i binnù bii mæ baa ki swonə bê ànnù yii bo kòṇə aà;

⁴ i bàṇṇə mmà'atə a ṇka nyu'utə annù nîṇkon i bàṇṇə i gheè kuu a mûm ṇjyàlà'à.

⁵ Lâ ñghɛɛ ni wò, tswe nî àlaa atu a ñgòn bìnòò bi tsim, m̃bii nî ñgĩ'i, mfa'a nî ifà'à evangelio wa, ta tâ atu afà'â yo tâ à luu.

⁶ Nlon m̃ə a ñghɛɛ a ni m̃ə, nòò à kù'ù m̃ə m̃ə bi fa gha mmà'à Nwĩ ghu, nòò ñlô ghà fàa atu nsyɛ à zĩ m̃ə.

⁷ Wa m̃ə tò m̃ə fìkòrè fi sigìnè fyâ, m̃ə m̃əns̃ə m̃ə ñikhè nyâ, m̃ə l̃èè àb̃iintii yâ.

⁸ Tsĩtsòn, wa bi tant̃ə m̃ə ats̃ə'etu nif̃ò b̃ə bii ànnù yaa a tsiñə aa, yĩ m̃ə Mmà'àmbi, yu wa yĩ m̃ə a tso'ot̃ə m̃isa'a a ni m̃anj̃i yĩ à tsiñə aa, à ka yĩ tso'ò ifà'â gha ghu wa Njwĩ. Kaa wa'â aa tsi'ĩ ì gha m̃ə m̃ə b̃ə, à ka yĩ kii tso'ò yĩ b̃ə bii m̃ə bi kòñè, ñkii m̃b̃ə nî noò wa yĩ à ka yĩ f̃è'ɛ zĩ ghu aà.

Ñghàà ñi m̃ə Paul à l̃ə nañs̃ə m̃fa tsi'ĩ a m̃bo Timoti

⁹ Gaans̃ə m̃it̃i mo ñw̃ans̃ə ñzĩ nỹə gh̃à

¹⁰ ñlon m̃ə Demas yĩ m̃ə à t̃ig̃ə ñkòñ b̃ə yulà m̃bi aa, à mè'è m̃ə gha ñgh̃è yĩ a ala'a Thessalonika; Crescens à gh̃è m̃ə a Galatia, Titus a gh̃è a ala'a Dalmatia.

¹¹ A t̃ig̃ə ntswe tsi'ĩ b̃i'ĩ Lukas. O ti zĩ ò log̃ə a Mark b̃i yu zĩ, ñlon m̃ə à zĩ àjàn m̃ə m̃b̃ə yu nañs̃ə m̃fa'a m̃bo m̃ə.

¹² Wa m̃ə tò Tychicus a ala'a Ephesus.

¹³ O ti zĩ, ò log̃ə akut̃ə ya m̃ə m̃ə l̃ə mmà'àt̃ə a m̃bo Carpus a ala'a Troas, bo bi ñ̃wà'àñè jyâ; ñtsuu ñ̃wà'àñè jyā m̃ə bi ñ̃wà'añè ñi ñguù aa l̃ò l̃i'ìñè.

¹⁴ Alexander ñu ñtwĩ àl̃àà wa à k̃i nañs̃ə ñl̃əns̃ə gh̃à, w̃a Mmà'àmbi à ka yĩ tu yĩ ñi m̃igh̃rìñè m̃i inñù m̃i.

¹⁵ K̃i ñka ntsyès̃ə bu yu, ñlon m̃ə a bur̃ə nto ntoò yĩ'ìñè yu tsi'ĩ ñi m̃it̃i.

¹⁶ Ajàñ yĩ m̃ə m̃ə k̃i kò'ò a ngò'ò kor̃è ñghaa ghu a ngaa yĩ ñtsyàmb̃ii aa, kaa ñu tsu à k̃i wa'à gha d̃iint̃è; b̃ə b̃itsim̃ k̃i mè'e a gh̃à. Tā Nwĩ à tsuu ma yaa anñù tsô anñù yĩ b̃i yaa yĩ m̃o'ò ì log̃è.

¹⁷ Lâ Mmà'àmbi à k̃i t̃ə b̃i'iyu, m̃fa m̃ida'a a m̃bo m̃ə m̃ə nañs̃ə nswoñ ntoo ya ghu ì luu, m̃ə m̃b̃ə b̃it̃iz̃i Nwĩ b̃itsim̃ bi yu'ù. Maa ajàñ à k̃i f̃i'is̃ə a gha a nts̃u ññàangwỹè.

¹⁸ Mmà'àmbi àa f̃i'is̃ə gha a ñi ñgòñ ìb̃i tsim, ì yweens̃ə gha m̃ə tâ m̃ə kuu a m̃um̃ anñù nif̃ò yĩ yĩ abur̃ə. Tā ñghà'â ñ̃ w̃è tswe ghu m̃bo, ñl̃w̃i'ĩ ññkoñè. Amen.

Ats̃à'àt̃ə ñlw̃i'is̃ə

¹⁹ Ts̃à'àt̃ə Prisca bo Aquila, bo bi ñ̃gw̃è'è Onesiphorus.

²⁰ Erastus à k̃i bu ntswe yĩ fu a ala'a Korinto; m̃ə l̃ə mmà'àt̃ə Trophimus a Miletus ñi ñighòò.

²¹ Nañs̃ə ñgaans̃ə m̃it̃i mo ñzĩ m̃b̃oñ tâ nòò m̃f̃ə'ə à ku'u. Wa Eubulus a ts̃à'àt̃ə nòò. Pudens ñi Linus, ñi Claudia bo bi b̃il̃m̃ b̃i'ìñè b̃itsim̃ k̃i ntsa'at̃ə nòò.

²² Tâ Mmà'àmbi a tswe bo bì àzwî yo, tâ ìbòŋ Nwî ì tswe bu yu.

Aṇwà'ànè Paul a mbo TITUS

NJI'INNŪ AṆWÀ'ANÈ YŪ

A aṇwà'ànè yŭ aa a le ṇṇwà'ànè Paul a mbo Titus, mŭṇṇwà'à yŭi mē à le si kwetē nŭi nŭi ifà'a nswonḡē ntoo yŭi ñsigìnè wā. Titus à le mbē ṇù baGrikia mē Pual à le ṇḡhìrè a bŭi Kristo, a logè yi tsǒ mu yŭi (1.4) bo yu tigè ṇkarē mfa'a (Gal. 2.3). Paul à le mà'atē Titus a kŭṇkŭi Crete mē tā à ka nlentē ṇḡhotē jŭi mē i le ntswe ghu aà.

İnnù jŭi ḡhà'atē i le tswe a nŭi ṇḡhotē jŭi i le ntswe a Crete aa mē Paul à le nlòo mē tā Titus à ḡhìrē. A le tswe nŭi ñtsò'òtē bŭtsyàsē, ñtanṭē innŭ ṇḡhotē, ṇkŭi ntsisē nŭi bōo bi Krito ghu. Annŭ ajirē bo bi ibuurē innù jŭi ḡhà'atē i le ntswe a Crete. Paul a tigē nanṣē swon mē tā à lentē tsi'ŭi bē bŭi mē àkòrē nŭi zŭi yaa a ku'unē aa nlèè nŭi bŭtsyàsē bi ṇḡhotē. Nzi a ajàn mē yu tswa bē bŭtsim, bŭlŭi bo bi bōṇkhē. Yu tsǒ figē (2.7), à le ntswe nŭi ṇka mbe nŭi à yŭi akòrē nŭitē, ñdŭi'ŭi nŭi ànnù Nwŭi tsi'ŭi sigìnè, ṇwa'asē nŭi ṇḡḡṇndŭi'innŭ mbwe'esē bo bi ṇḡḡṇtŭi, bē bŭi mē bi swùṇnē nŭi innù jŭi i yàtē bē aà.

Ka mē bē le si bŭ'ŭi nŭi innù a Crete aa, a wa'atē nŭi a mbo Titus mē ìbōṇ Nwŭi nŭi ṇko mŭlŭnē yŭi leē ṇḡhìrē a yweensē waa bŭi bi leē ṇkŭi mbē tsǒ bē ma bŭi aa, ñtsya a nŭim Yesu Kristo ñsi'ŭi waa nŭi Azwŭi yŭi Làà yŭi mē à le swŭi'ŭi a nu bo aà (3.3-8). Ma mùu ajàn tā Titus aa ṇḡaansē mŭtŭi mŭi a swon ntoo yŭi ñsigìnè ya nlon mē ìbōṇ Nwŭi i zi aa a nyweensē bē bŭtsimē (2.11).

Bi yatē aṇwà'ànè yŭi aa laà:

1. Nji'innŭ aṇwà'ànè yuà 1.1-4
2. Bŭtsyàsē a ṇḡhotē 1.5-16
3. Ajàn yŭi mē a ku'unē mē bē ka ntswe tsǒ ṇḡwè'è a ṇḡhotē aà 2.1-15
4. Adŭi'tē bo bi àwà'asē 3.1-11
5. İnnù jŭi mē Paul à le nswonḡē a nlwŭi'isē aà 3.12-15

¹ Aṇwà'ànè yuà a lo aa a mbo Paul yŭi mē à nŭi ṇḡḡṇfà'a Nwŭi, ṇkŭi mbē ṇḡḡṇtoò Yesu Kristo aà. Yesu à le ntoo gha mē tā mē ḡhē ṇka ṇkwetē bē bŭi mē Nwŭi à tsò'ò nŭi bi aa, mē tā bo bŭi yi tā àbŭiintŭi yaa a ka ṇkwe, ṇkŭi ṇka ṇḡhìrē nŭi mē tā bo zi annù nŭikon yŭi mē a tswe a mŭm ànnù Nwŭi aà.

² Mŭḡḡḡḡ mŭi annù nŭikon mà mŭi mŭi tswe aa nŭi ñtswēntŭi yŭi mē i tswe nŭikon yŭi yŭi mē bŭi'ìnē bē aà. Nwŭiḡḡḡḡ yŭi mē

kaa à si abǎŋnənnù tswɛɛ aa, à lɛɛ ŋka'a ntswɛntì ma yû a mbo bǐ'inè m̀bɔŋ tâ m̀bi loginè.

³ Nòò à lɛɛ ŋku'u aa, a ghìrè n̄too mà yû i fɛ'è n̄i n̄si nlaa. A lɛ mfa n̄too mà yû a mbo m̀, n̄swon̄ m̀ m̀ tìgè n̄laansə, yu wa ȳi Nw̄iŋgòŋ ñgànywèensə ȳi'inè aà.

⁴ Mə ŋwà'ànə aŋwà'ànə yuà aa a mbo Titus ȳi m̀ à n̄i mù ghà ȳi ànnù n̄iŋkon̄ a m̀m̀ àb̄iint̄i ȳi m̀ b̄i'iyu tswe n̄i yù aà.

Tâ Nw̄iŋgòŋ Tà bo b̄i Kristo Yesu ñgànyweensə ȳi'inè ghìrè ibɔŋ a nu wò ŋki n̄iŋ m̀bɔɔnə a nu wò.

Afà'à ȳi m̀ Titus à lɛ mfà'à a Crete aà

⁵ M̀ lɛ mmà'atə gho a ala'a Crete aa m̀ tâ ò m̄nsə n̄tan̄tə ibùgə innù j̄i m̀ i lɛ mburə aa ŋki n̄tsɔ'ɔ b̄il̄i b̄i ndânw̄i n̄i m̄ikurə m̄itsim. Wa'atə innù j̄i m̀ m̀ lɛ n̄swon̄ m̀ tâ ò ghìrə aà.

⁶ A ku'unə m̀ tâ n̄d̄indânw̄i à bə ŋû ȳi m̀ kaa à si n̄i àlò'ò tswè; à tswe n̄i n̄tswe n̄i m̄angyè tsi'í ȳi m̀fùurè tâ bɔɔ b̄i k̄i mbə b̄e b̄i m̀ b̄i n̄iŋ m̄int̄i myaa a nu Kristo, n̄tsuu k̄i tsə'ə k̄e k̄i t̄i n̄i àtù.

⁷ Nlon̄ m̀ ifà'a Nw̄i i tswe aa a mbo n̄d̄i n̄dânw̄i aa, a bɔŋ m̀ bɔŋ à laa n̄tswe t̄i àlò'ò. Tâ n̄d̄i n̄dânw̄i à tsuu nu k̄i ŋee, n̄tsuu n̄ton̄ i k̄i w̄ansə lw̄isə, n̄tsuu m̄ilù'ù k̄i no baanə, n̄tsuu f̄ikòrè i k̄i to, n̄tsuu ŋkabə si'í i k̄i furə.

⁸ N̄d̄i n̄dânw̄i à tswe n̄i ŋka ŋkwɛrə biḡi a nda yu, i k̄i kòŋè n̄i ànnù ȳi m̀ a ku'unə. A kòŋè n̄innù j̄i siginè, i yə n̄i m̀ àkòrè n̄i z̄i ȳi a ku'unə. Tâ innù j̄i i laa a n̄si m̄i'í Nw̄i, ŋki ŋka n̄sa'a n̄i ib̄i n̄i ȳi.

⁹ A tswe n̄i n̄ansə n̄tswà n̄too ȳi n̄siginè ya m̀ i kù'unə mb̄i aa, n̄tswa t̄i i t̄insə, mbə tsi'í wa aj̄an̄ m̀ b̄i lɛ n̄d̄i'í ghu mbo aà. Ma mùu aj̄an̄ bɔŋ à ka z̄i n̄d̄i'í ànnù Nw̄i ȳi m̀ a bɔŋ a mbo b̄e ta k̄i k̄i kweentə n̄i a mbo b̄e b̄i m̀ b̄i l̄iḡitə aa, i wa'asə n̄i waa ghu.

¹⁰ Bè b̄i ghà'atə b̄i n̄ansə tswe ghu, i bu k̄i swon̄ aa bə baYuda b̄i b̄i k̄i Kristo n̄t̄i n̄i m̀ b̄i ka ŋɛtə b̄e aa, b̄i m̀ b̄i L̄igə tsi'í l̄igə m̀ mbə b̄i wa'à tsisə aa, m̄bwe'esə n̄i b̄e b̄i m̀'ɔ, ñghaa n̄i m̄ighàà m̄i d̄an̄jə d̄an̄jə.

¹¹ A ku'unə m̀ tâ b̄i tsu'unə waa, nlon̄ m̀ bo n̄iŋə n̄i àb̄uùrè a m̀m̀ ñgwè'è j̄i ghà'atə, n̄d̄i'í n̄i innù j̄i m̀ kaa bo si n̄i ŋka n̄d̄i'í tswè, ñghìrə mà mùu aj̄an̄ nlon̄ aa m̀ b̄i furitə ŋkabə nyòŋə.

¹² N̄j̄ àla'à wàà ȳi m̀'ɔ ȳi m̀ à n̄i ŋḡan̄toò n̄w̄i waa, à lɛ n̄swon̄ m̀, “BaCreta b̄itsim à n̄i ñḡan̄swon̄əbaŋnənnù, m̀bə n̄naà m̄itsə'ə j̄i m̄int̄i myaa m̄i f̄i aa, bo j̄i tsi'í j̄i kaa wa'à fà'à.”

¹³ Ma yuù ànnù mē à swonj nlonj ngaà yàà aa, à nì tsi'í ànnù nìkonjè. A nì nji'í annù yíi mē ò tswe nì nwenè waa tsi'í mbè ànnù tá tá bo tswe nì àbiintii yíi mē a ku'unə aà;

¹⁴ tá wa'à ka nniñj mîntii myaa nì njyàlà'à jii mē baYuda sa'a aa, kè nì ndi'í bi bē bii mē bi tuu nì ànnù nñkonjè aà.

¹⁵ Innú tsim i laa nkù'unè a mbo bē bii mē innú jyaa i ki nlaà; lá a mbo bē bii mē innú jyaa i sà laa, kaa bo wa'à ntii waa a nu Kristo ki nniñj aa, kaa ànnù yí tsu a sà a mbo bo laà nlonj mē ibi tà mē ngi'í nì mîntii myaa bo mòmòntè jyaa.

¹⁶ Bo swonjè nì mē bo zi Nwí, la mighirìnè mi innú myaa mi bânjè ntuu nì mē kaa bô sà Nwí zî. Bo fumsə nì ázwí bē, ntii nì átu a mbo Nwí, kaa wa'à kù'unè mē mbə bo ghirè ànnù yí sigìnè yí tsu.

2

Annù Nwí yi annù nìkonjè

¹ Lá a nghèè nì wò, ka ndi'í naa annù Nwí yíi mē a ku'unə nyonj a ndi'í aà.

² Nì ka ndi'itə bilii bii mē bi tswe a titii bù aa tá bo tsuu mîlù'ù i ki no i baanə, nghirə nì mē tá bē ka bə'otə nì waa, nka ntsyesə nì waa, nki nkaa ntswa nì ibiñnú waa; tá àbiintii yaa nì àkòñjè yaa bo bi à àtànəntii yaa tá àtinsə.

³ Nì ki ntswe nì ndi'itə bilii bi bāngyě buu mē tá àkòrè nì zî yaa tá bē tsi'í tsó yí bāngyè bii mē innú jyaa i tsinə bo kii mba'atə nîwaa aà. Tá bo tsuu bē a njim i ki ghàà, i tsuu ibù'ù a mbo mîlù'ù i kii bē. Tá bo ka ndi'í nì ànnù yíi mē a ku'unə aà.

⁴ Bo bē ki di'í nì ànnù yíi mē a ku'unə aa bonj bo aa ki mîrìsə nì bāngyè bii mē bo burə ka ki kuu nì a múm nìyò'ò kùu aa mē tá bi ka kəñ bilòò byaa nì bəò byaa,

⁵ nka ntsyesə nì waa, kaa wa'à tsuùrè, nghirə nì innú jii mē māngyè nìyò'ò à tswe nì nka nghirə a nda aà, nghirə nì innú jì sigìnè, nyu'unə nì bilòò byaa, tá tá bē tsuu afirə nìghàà nì Nwí ló ki fa.

⁶ A ngǎj ngǎj, nì ki ntswe nì nka ndi'iiə nì bəò ngwa'a buu mē tá bi ka nîsyəsə nì waa.

⁷ A nì innú tsim, ò tswe nì mbə àlènsə yí sigìnè a nì mighirìnè mi innú mô. Nka nanjə ndi'í nì ànnù Nwí yíi mē a ku'unə aa a ajànj mē mbə bē bə'otə aà.

⁸ Ta nìghàà nii mē nì f'ɛ a tsú wò aa tá nì bē nì sigìnè, nii mē mbə nù wa'à nkà nligitə, tá tá itu ngànkíbaà jì'inè i dirə ajànj yíi mē kaa mbə bi wa'à nì ànnù yí bi a nswonj a ngaa bí'inè tswé.

⁹ A ku'unə mə tâ ibù'ù i ka nyu'unə bîtaà byaa, ñka mfa'a ni a mbo bo ni mânjî yîi mə bo ka ki doritə ni innnù tsim aà. Tâ bo tsuu mighàà a mbo ki kwi'itə, i tsa'a ni waa.

¹⁰ Ntsuu nî waa kii yèrè. Tâ bo ka mbaɲnə ndi'i ni mə bo nî ibù'ù jî siginè, ñghirə nî innù tsim nî ntiì waa tsim, ma mùu ajàɲ, ñghirə ni mə tâ bè yə mə ànnù Nwî Ngànyweense yî'inè, ya mə bî'inè di'i aa a nanse mbòɲè.

¹¹ Nlon mə Nwî à fi'isè mē ibòɲ yi fàa mbi aa mə yu yweense bē bi tsim ghu.

¹² Ibòɲ ma ghû i mirisè nî yi'inè mə tâ bî'inè ka ntuu innù jîi kaa sî jî Nwî bə aa, bo bi innù jî bi jîi mə mbi yè'ètə aa, ñka ntsyəsə mə tâ àkòrè nizî yi'inè a mûm mbi yù tâ à tsinè, mbə yî Nwî.

¹³ Mbɛ nî mbɔɔnə ya yîi mə bî'inə yu'utə, a ajàɲ yîi mə Nwî yî'inè yî ñwè ni Ngànyweense yî'inè Yesu Kristo à ka yî zî a mum nigha'à ni aà.

¹⁴ Kristo à le mfa ibiinnù yi a atu bî'inè mə yu tsu'u atù yi'inè a mum ɲgɔɲ innù jî bi tsim, ta ghirə tâ bî'inè laa ñku'unə ni bè bi, bii mə bi yè'ètə a ñka ñghirə innù jî siginè.

¹⁵ Ka ndi'i nî innù majû a mbo bə ñka ndi'itə ñkii ɲwenə nî waa nî àdà'a tsim yîi mə Kristo à fa a mbo wò aa. Tsuu bii tâ ɲù nibò yî tsù tâ à ka ntsa'a nòò.

3

Akòrə nizî bɔɔ bi Kristo

¹ Wa'atə a mbo bo biisim mə tâ bo ka nyu'unə bisa'a bi ala'a bo bi bità bi ala'à. Bɛɛ bo ka nyu'unə nî waa bi ká ndoritə a ñka ñghirə innù jîi mə i ku'unə aa binnòò bîtsimè.

² Tâ bi tsuu innù jî bi a ɲgaa ɲù tsù i ki swonə. Ñka ñkhə nî àyòɲə, mbaɲnə ñka mbɔnə, ñkii nsaɲnə a mbo bè bîtsim.

³ Nlon mə tsi'i bî'inè, à le mbə a mbîi aa, bî'inè bē jìɲtə bē, ntiì nî atù, mfanə mânjî, mbə ibù'ù a mbô mbuu innù jî ghà'atə jîi mə ɲjyǎnú yî'inè i yè'ètə ñkii ɲkɔɲə aà. Bî'inè le tswe ni àbî'intiì, bo bi àghè'èñə; bè bàà nî yi'inè, bî'inè kii mbaa nî waa.

⁴ La nòò wa mə ibòɲ bo bi àkòɲnə Nwîngòɲ Ngànywèense yî'inè i lɛɛ mfe'ɛ aa,

⁵ à le nyweense yî'inè. Kaa à le ɲwa'à yî'inè yweense aa nlon innù jî tsinè jî tsu jîi mə bî'inè le ghirə aa bē. A le nyweense yî'inè nlon aa bē ñko mliɲnə yî, nsi'i yî'inè, ñkwatə njwe yî'inè, mfa ntswéntiì yî mfi a mbo bî'inè ntsya aa a njîm Azwî yî Làà

⁶ Yïi à lɛ nswĩ'ĩ a nu bĩ'inè a naɲsè ñgha'a ntsya a nɲĩm Yesu Kristo, Nɔgànywèensɛ yĩ'inè aà.

⁷ A lɛ ñghirɛ ma mùu jàɲ aa tã tsyã a nɲĩm ìbɔɲ yi ñghirɛ tã ìnnù jĩ'inè tsinɛ ghu nsi mi'i, tã bĩ'inè tigɛ bijibindã bi i yĩ tigɛ tswe nĩ ñtwèntĩ yĩi mɛ i lwĩ'i nĩɲkon, ya yĩi mɛ bĩ'inè bɛ aà.

⁸ Nĩghaà ma nũ ni swonɔ aa tsi'ĩ ànnù nĩɲkon.

Mɛ lòò mɛ tã nĩ kwee fĩmfaa a nĩ ìnnù ma jũ tã tã bè bii mɛ bi nĩɲ mĩntĩ myaa a nu Nwĩ aa tã bi fa mibĩ mĩ nũ myaa a ɲka ñghirɛ ìnnù jĩ sigìnè. Ìnnù ma jũ i ku'unɛ ɲki mbɔɲ a mbo bè bitsim.

⁹ Lã ka ntsyesɛ ghò ñtsuu i ki kuu a nĩ ìnnũ nswùɲnè jii mɛ mbɛ wa'à ghuu kwetɛ bè aà, bo bi nĩ annù a ɲka nsɛɲ mĩwaa mĩ ɲgwè'è bè, ñtsuu ki tonɛ, ñtsuu kii yòɲè ñlon ìnnù nòɲsɛ, ñlon mɛ kaa ma yũ a ni annu danɛ danɛ kaa a si ɲũ tsu kwetɛ.

¹⁰ Mbɛ ɲũ a tswe a titĩ bù mɛ a zĩ nĩ ñyàtɛ, nĩ wa'asɛ yi a ɲgaa yĩ mĩfùurɛ kè ji baa, a tuu yu'utɛ, nĩ tsùù nĩ ànnù bu bo bũ tswe.

¹¹ Nĩ zi mɛ àjàɲè ɲũ ma yũ à fànè mɛ, ɲki mbɛ ɲũ yĩ mibĩ; à nĩɲ mɛ isa'a a nu yu yumbɔɲ.

Idi'itè Paul ji nlwĩ'ĩnɲim

¹² Bɛɛ mè too Artemas kã Tychicus a mbo wò ò wãɲsɛ ñzi ntsi'i gha a Nicopolis, nlon mɛ mè kà'a mɛ mè ka tswe ghu a noò mĩfɛ'è.

¹³ Yɛ mɛ mè ò kwetɛ Zenas yĩi mɛ à ni ɲgaɲɲɲtɛ mĩsa'a aa bo Apollos tã bo ghɛɛ wa nĩghaà; ñyɛ mɛ bo tswe nĩ ñjòò tsim jii mɛ bo lòò aà.

¹⁴ Yɛ mɛ bẽ bĩ'inè yɛgɛ a ɲka mfa ìbiiɲũ waa a ñghirɛ ìnnù jĩ sigìnè tã ki kwetɛ bè nĩ ñjoo jii mɛ bo lòò aa, a ka kù'unè mɛ tã bo tsuu noò wàà ki bwesɛ a dànɛ dànɛ.

¹⁵ Bè bitsim bii mɛ bi tswe bĩ'ibo aa, bi too àtsà'atɛ a mbo wò. Tsà'atɛ bè bii bi kòɲè yi'i aa nlon mɛ bĩ'ĩ ki mbii Kristo aà. Tã ìbɔɲ Nwĩ i lwĩ'i a mbo bù bitsim.

Àṇwà'ànè Paul a mbo **FILEMON** **Àṇwà'ànè yĩ Paul a le ntoo a mbo** **Filemon aà**

NJÌ'INNŪ ÀṆWÀ'ANƏ YŪ

A àṇwà'ànè yŭ aa a le ṇṇwà'ànə Paul a mbo Filemon, yĩ mə à le mbə Krisən yĩ ñtĩnsə, ṇghòtə i boòntə ghu nda aà. Ṇghotə ya ghu nda, Affia ni Arkipus, bo le ṇki ntswe nĩ ñtwoṇə àṇwà'ànə ma yŭ. Paul à le ṇṇwà'ànə àṇwà'ànə ma yŭ aa a atsaṇə. Bì twoṇə Filemon, a bò'ò ni BaKolosì, BaEfeso, ni BaFilipi aa nĩ “Ṇṇwà'ànə Atsaṇə” ñlon mə Paul à le ṇṇwà'ànə aa wa noò mə à le ntswe a atsaṇ aà.

Onesimus, àbù'u Filemon, à le mfè'è ṇkhə ṇghèè yì a Roma, ñtsi'i Paul ghu a atsaṇ, a swòṇ ñtoo yĩ ñsigìnə ya ghu mbo, a bəṇkə ntii yì mbii Kristo, ñtigə ntswe bo Paul, ṇkwetə nii. Nòṇsə baRoma à le ndi'i mə mbə Filemon à le tse zwitə abù'ù yì Onesimus ñlon mə à le mfè'è ṇkhə, ṇki nyərə ṇkabə yì aà (18). Paul à le ntigə nlɔɔ a mbũ mbĩnsə Onesimus fu a mbo taà yì, Filemon, ñtigə ṇṇwà'ànə àṇwà'ànə yŭ ghu mbo, ñlètə nii mə tâ à kwərə nĩ ñtii yì tsim tsò ñdĩm yì, tsĩtsòṇ mə à tìgə mu Kristo aà.

Àṇwà'ànə ma yŭ a dī'i ntii Paul tsò ṇgàṇàfà'â Mmà'àmbi atsaṇə, ṇkii ndi'i nĩ àdà'a ntoo yì ñsigìnə a ṇkwensə ṇũ. Onesimus à le mbəṇkə ntigə ṇũ yì mfii, ntigə mfa'a sigìnə (11).

Bì yatə àṇwà'ànə yŭ aa laà:

1. Njì'innũ àṇwà'ànə yuà 1-3
2. Ajàṇ mə Paul à le mbeentə Filimon aà 4-7
3. Ajàṇ mə Paul à le si tsà'àsə Filemon ñlon Onesimus aà 8-22
4. Innũ jii mə Paul à le nswoṇə a nlwĩ'isə aà 23-25

Atsà'atə

¹ Àṇwà'ànə yŭ a lo aa a mbo mə Paul, ṇgàṇàtsāṇ Kristo Yesu bo bì a mbo Timoti, ñdĩm yì'inə, ṇghɛɛ ni a mbo Filemon, ñsũkà'â yì'inə yì ñsigìnə, ṇũ àkòrə yì'inə a adigə afà'à,

² bo bì a mbo Affia, ñjààntə yì'inə, ni a mbo Arkipus, ṇũ àkòrə yì'inə fàa mum fikòrə, bo bì a mbo ṇghòtə ya mə i boòntə a nda wò aà.

³ Tã ìbòŋ Nwĩ nĩ m̀b̀oɔɔnə yĩ mə i l̀o a mbo Nwĩngɔŋ Taa yi'inè nĩ a mbo Mmà'àmbĩ Yesu Kristo aa tã tswe a mbo bù.

Ajàŋ mə Paul a tsà'atè Nwĩ ñwa'atə nĩ Filemon ghu aà

⁴ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwĩngɔŋ a ngòŋ bìnòò bi tsim a ajàŋ yĩ mə mə tsà'atè nĩ Nwĩ ñwa'atə nĩ ghuu ghu aa,

⁵ ñlɔŋ mə mə yu'u akòŋnè bo bi àb̀iintii yĩ ò tswe nĩ yu a nu Mmà'àmbi Yesu bo bi b̀è bi Nwĩ bi tsimè.

⁶ Mə kii ntsa'atə Nwĩ mə ajàŋ yĩ mə o swon annù ñlɔŋ àb̀iintii yo a mbo b̀è aa, tã à ghìrè b̀è nan̄sə nzi innù jĩ sigìnè tsim jii à nĩ jĩ'inè a mum Kristo aà.

⁷ Wa ntii gha i nɔŋ nĩ m̀b̀oɔɔnə ŋki nluu nĩ nìdorə, nyonə a n̄imə àkòŋnè yo mba ndim ghà, ñlɔŋ mə m̀intii mi b̀è bi Nwĩ bi tsim mi tsya a n̄im wò m̄fwetə.

Paul à bu'ù m̀bo a mbo Filemon ñlɔŋ ngaa abù'ù yi Onesimus

⁸ Nlɔŋ ma yà ànnù m̀b̀ə m̀ə tse tãŋ ntii tsi'ĩ tsò ndim ghò a mum Kristo a nswon a mbo wò mə tã ò ghìrè annù yĩ mə a ku'unə a ng̀hìrə aà.

⁹ Lã, ñlɔŋ ajàŋ yĩ mə m̀ə kòŋə gho aa, mə bàŋnè m̀bu'u aa m̀b̀o. Mə ghìrè ma mùu ajàŋ ka mə à nĩ m̄ Paul aa, ñù yĩ mə a ghàà nĩ tsusè atú Kristo Yesu, mə à tìgə ŋki m̀b̀ə ngàŋàtsaŋ tsitsòŋ m̀bi'i ñkwitù yi aà.

¹⁰ Mə bu'u mbo a mbo wò a atu Onesimus, yĩ mə à k̄i ntigə mù ghà a mum Kristo a ndà àtsaŋə aà.

¹¹ A l̄e m̀b̀ə nĩ noò yĩ m̀o'ɔ aa kaa a wa'à nĩ àfà'à a mbo wò tswé, la tsìtsòŋ, à nan̄sə tswe nĩ ìfà'à a mbo wò ñki ntswe nĩ ghu a mbo m̀ə.

¹² Mə tsyàsè nii fu a mbo wò, ñnan̄sə ntsyasə aa ntii ghà.

¹³ Bon̄ m̀ə laa ndoritə a nləə yu a mbo m̀ə mə m̀b̀ə a k̄a m̀fa'a a mbo m̀ə nĩ ñkwitu gho fàa noò mə m̀ə tswe a ndàtsaŋ nlɔŋ ntoo yĩ ñsigìnè yũ aa,

¹⁴ lã m̀ə bàŋnə ñkòŋtə mə kaa m̀b̀ə m̀ə ki'i annù tsu ghìrè t̄i betə gho ñlɔŋ mə kaa m̀ə si nĩ gho laa gàànsə gaansə, a bɔŋ mə tã ò ghìrə b̀è nĩ kòŋə yò.

¹⁵ Nòò tsù àà ànnù yĩ mə à l̄e mmà'atə gho ñkhè yi a nĩ mù àt̄ii noò aa, mə m̀b̀ə a bú m̀b̀i fu a mbo wò, bũ yu tswé ñlwi'i n̄ŋkonə.

¹⁶ La tsìtsòŋ, kaa à si aa tsi'ĩ àb̀ù'ù b̀è, à tsyàtə àb̀ù'ù, àa ndim gho yĩ mə ò kòŋə yi a mum Kristo. Wa m̀ə nan̄sə ñkòŋə yi, lã m̀ə wà'atə mə ò bàŋnə ñkòŋə yi ntsyatə ghà, tsò mə à nĩ ndim ghò ñùmìsòŋ ñki m̀bu m̀b̀ə ndim ghò a mum Kristo aà.

¹⁷ M̀b̀ə a b̀ə yĩ mə ò lògə a gha tsi'ĩ tsò ñù yĩ si fà'à abo m̀o'ɔ, ò kwèrə yi tsi'ĩ tsò ajàŋə m̀b̀ə ò k̄i ñkwèrə gha aa.

¹⁸ Mbə a bə yïi mə à lɛ mfànsə annû tsu a mbo wò, kè ñki ntswa gho nì àyoò tsu, ò nìñə a nsi ikum mə.

¹⁹ Wa mə Paul mə nan̄sə ɲɲwa'anə yulà aa tsi'ï nì àbô yâ, wa mə ka twu. Lâ wa'atə sigìnə mə ibiñû gho wòmbɔɲ i tswê ntiì a mum Kristo aa nlon ɲgaà yâ.

²⁰ Tsǒ mə a bə laa, ndîm ghà, ghìrə annû yulà a nu mə nî ìkûm Mmà'àmbî yï'inè. Tsi'ï tsǒ ndîm ghà a mum Kristo, ghìrə ntiì gha fwetə.

²¹ Mə ɲwà'ànə laa nlon mə mə nan̄sə nzi ajan̄ə mə o yu'unə aà. La mə zi mə ò ka ghìrə tsyàtə ajàn̄ə mə mə swòɲə aà.

²² Kì ɲghèè nî mbîi n̄tan̄tə ntja'àndâ bìgìi a mbo mə, nlon mə mə bìi mə Nwĩngòn̄ à ka yu'u n̄iyè'ê nuu i fa gha fu a mbo bù.

Atsà'atə nlwĩ'isə

²³ Wa Epaphras, yïi bĩ'iyu tswe a atsan̄ mbì'i ɲkwitu Kristo Yesu aa, a tsà'atə ghô,

²⁴ Mark, nî Aristarcus, nî Demas, nî Lukas, ɲgǎɲkòrə jya a mûm àfà'à, kii ntsa'atə nî ghô.

²⁵ Tâ ibɔɲ Mmà'àmbî Yesu Kristo tswe bo bì àzwî yuu. Amen.

Aṇwà'ànè a mbo BaHEBER

NJI'INNŪ AṆWÀ'ANƏ YŪ

Kaa bi sɪ nɔ̃ yĩi mə à lɛ ɲɲwà'ànə aṇwà'ànə BaHeber aa zĩ. Lã a laa mə ɲgàɲ à lɛ ɲɲwà'ànə aa a mbo biKrisèn bĩi mə bi lɛ mbə baHeber n̄tswe a idigə idigə aà. A lɛ ɲɲwà'ànə aa a ndi'itə waa yĩi mə bi lɛ si yə nĩ ɲgi'i aà (13.22; 10.3-11.39) mə tâ bo tsuu abiintii yaa lɔ̃ mmà'àtə i tuu Nwĩ (4.11; 6.1-8; 10.23,29,35). A lɛ ɲki lɔ̃ a nsa'a abɛɛ annũ ab̄iintii biKrisèn mə ɲgàɲənnũ Nwĩ baYuda lɛ si to ni biɲm̄an̄ji bi ghà'àtə aà. Nlɔ̃ nĩ ɲghirə bə zi mə n̄too yĩ n̄siginə ma yũ à nĩ ànnũ n̄ɲkon̄ə.

A nĩ àkàà yi mbĩi ya mə Nwĩ à lɛ n̄tsyã a n̄jĩm Moses ɲwarə bo bi bə bi aa, à lɛ n̄swon̄ mə tâ bi ka n̄lɔgə nĩ n̄nàà ɲwa mmà'à nii ghu tă tâ yũ ka n̄li'inə nĩ ibi waa. Nàà ya yĩi mə bi lɛ n̄zwitə aa, i kwo aa a atu ɲũ wa yĩi mə à lɛ ɲghirə ibi aa, bi tigə n̄si'itə ibi ɲũ wa n̄lɔ'òsə. ɲḡan̄mà'a Nwĩ i lɛ si mfà'à nĩ ifà'à ma ghũ aa a mbo Nwĩ bo bə bi. Ma ghũ ifà'à bi naɲsə ɲɲwà'ànə m̄figitə aa a nĩ aṇwà'ànə Leviticus, a mum Mìkàà yĩ N̄lwèn. Nwĩ a swon̄ə ni mə tâ bə bi bi laa maɲsə tsɔ̃ mə yu ki n̄laa maɲsə mbə aà (Lev. 11.44,45; 19.2; 20.7). Aṇwà'ànə baHeber a kwatə nĩ ndi'i ma yũ n̄swon̄ə ni mə Yesu yĩi mə, tsĩtsòɲ, à ni yu yĩi mə à tigə ɲḡan̄mà'a Nwĩ yĩ'inə yĩ ɲwè aa, à zĩ m̄ə ɲyweensə yĩ'inə, n̄tsya a n̄jĩm abiintii; a ku'unə mə tâ bi'inə ki n̄laa maɲsə “nlon̄ mə ɲũ yĩi mə àkòrə n̄izĩ yi a si laa m̄aɲsə aa kaa à ka yĩ wa'ă Mmà'àmbi yə” (12.14).

Ma mùu ajàn̄ aṇwà'ànə baHeber a ghaà aa nlon̄ annũ ɲgha'asə Nwĩ a mbĩi m̄bɔɲ tâ Yesu Kristo à zi bo ajàn̄ mə a lɛ ntigə n̄tswe n̄lɔginə a noò wa mə Yesu à lɛ n̄zi nĩ àkàà yĩ fii ya aà. A nĩ innũ tsim̄, Kristo à tsyatə bə bītsim̄. A ni Mu Nwĩ yĩi mə à lwĩ'i n̄ɲkon̄ə aà, mə à lɛ nyəgə ayu'unə a n̄jĩm ɲgi'i aà, n̄tsyatə Moses, bo bi ɲḡan̄ntoo Nwĩ tsim̄ a m̄um N̄lwèn Mìkàà, ɲki n̄tsyatə baangel. Nwĩ à lɛ n̄tsərə mə Kristo à ni ɲḡan̄mà'a Nwĩ yĩ ɲwè yĩi à lwĩ'i n̄ɲkon̄, n̄tsyatə ɲḡan̄mà'a Nwĩ ji N̄lwèn Mìkàà. A n̄jĩm Kristo Nwĩ a yweensə ɲũ yĩi mə à bĩi Yesu aa ɲgaà mò'ɔ, m̄fi'isə yi a mum ibi, ni a mum n̄bɔ'ɔ bo bi a n̄tsũ n̄wô. Ifà'à yĩi mə ɲḡan̄mà'a Nwĩ i lɛ si fà'à aa i lɛ si di'i aa yĩi mə Kristo, tsɔ̃ ɲḡan̄mà'a Nwĩ yĩ ɲwè, à ka yĩ kuu ghu aà. A lɛ n̄zi nĩ àkàà yĩ fii, yĩi mə bi warə nĩ àləə nũ yi, a tsyatə a yi mbĩi ya mə

Moses à le nzĩ ni yu aà. Ntigə ɲkuu a mûm Adigè yĩ Nlàà Maɲsə nĩ àlèə yĩ, ɲsi'itə ibi bə ghu ɲgaà mò'ô.

Aɲwà'ànə ma yû à ghaà ànnu ajàn mə Kristo à ki mbə ɲûmɲsɔɲ aa ntsyatə ɲwà'ànə jĩ mɔ'ô (2.9,10, 14-18; 4.15; 5.7-9; 12.3; 13.1). Ka mə Kristo à le mbə Nwĩ, ɲtswe ni mərə yĩ ntsim aa (1.3,8) à le ɲki mbə ɲûmɲsɔɲ ɲtigə mbə tsɔ bɔɔ bi maà bi tǎ maɲsə zi a ɲkwetə waa (2.14-18).

Ngàn ɲnwà'ànə aɲwà'ànə ma yû à swonə ni mə bə bĩ bi yonɲtə ni a mbɛ Nwĩ a ɲgha'asə yu aa tǎ bi tswe nĩ àbĩinti, ɲlon mə “àbĩinti a bə tuu bə bon kaa mbə ɲu tsu a wa'à ghìrè tǎ Nwĩ à doritə” (11.6). Ka mə bə bĩ mə bi bii Nwĩ bi yə ɲgi'i aa, a logè noò ɲghaa nlonə bə bĩ mə bi le ɲiɲ mĩnti myaa a nu Nwĩ aà (11.1-40), ɲtigə ndi'itə nĩ bə bi Nwĩ mə bi ka nyonə Kristo, ɲtɛ'ɛ mi'i myaa ghu nu, ɲtanɲti, ɲtsuu lǎ kaa (12.1-3) tǎ yĩ tswe nĩ ɲkà'a ya yĩ mə Nwĩ à kà'a nlon ɲgaà yàà aà (10.35,36; 6.10).

Bi yatə aɲwà'ànə yû aa laà:

1. Kristo à ni yu yĩ mə à dǐ'i Nwĩ maɲsə aà 1.1-3
2. Kristo à tsyatə baangel 1.4—2.18
3. Kristo à tsyatə Moses bo Joshua 3.1—4.13
4. Kristo à tsyatə ɲgǎɲmà'a Nwĩ tsim 4.14—7.28
5. Akàà ya yĩ Kristo à zi ni yu aa, a tsyatə yĩ mbĩ yǎ 8.1—9.28
6. Àmà'anwĩ Kristo a tsyatə à yĩ ɲgǎɲmà'a Nwĩ ji mbĩ 10.1-11
7. Àbĩinti a tsyatə innu tsim 11.1—12.25
8. Àdǐ'itə bo bi innu nlwĩ'isə 13.1-25

Ajàn mə Nwĩ a ghàà a mbo bĩ'inə ɲtsya a jĩm Mû yĩ aà

¹ A le mbə a mbĩ Nwĩ a ghaà ni a mbo bità bi bĩtaà bi'inə a ɲgaà jĩ ghà'atə bo bi ni bĩmǎnɲi bĩ ghà'atə ɲtsya aa a ɲjĩm ɲgǎɲtoò ji;

² Lǎ fàa ɲgù'ù a nlwĩ'isə Nwĩ à ghàà mē a mbo bĩ'inə ɲtsya aa a ɲjĩm Mû yĩ. A le nnaɲsə ɲgɔɲ ɲjoò tsim faa mbi ɲtsya aa a jĩm Mû yĩ ma ghú yĩ mə à le ntsò'ɔ nləə nĩ ɲjĩndǎ yĩ mə tǎ à tswe a atú ɲjoò ji tsimə.

³ Mû yĩ ma ghú a dǐ'i ɲgha'a ni Nwĩ a ajàn yĩ mə a ɲwèenə aa, ɲkii ndi'i aa tsi'ĩ mərə Nwĩ. A ki mbə yu yĩ mə a ləə mbi yũ ntsim tsi'ĩ ni ɲghàà ni nĩ mə ni tswe ni mǐdà'à aà. Nòò yĩ mə à le nzĩ nĩ ànnu nsĩ'ĩ ibi bə bi tsimə aa, à le ɲtigə ntswe a mbɛ ɲikwɛ Nwĩ yĩ mə à tswe nĩ àdà'a tsim aa nĩ mà'à a ndəɲə.

Adà'à yĩ mə Mu Nwĩ à tswe ni yu aà

4 Nwĩ à lɛ nghirə mə tâ àdà'a Mú yĩ tâ à tsyatə yĩ baangəl tsi'i ajàn yĩ ikùm wa mə à lɛ mfa a mbo Mú yĩ i lɛ ɲkɔ'ɔnə ntsyatə myaa aà.

5 Kaa Nwĩ lɛ ɲwa'a a noò tsù a mbo angel yĩ tsù swon mə, "O ni Mú ghà, sii, mè ni Taà ghò."

Kaa Nwĩ à lɛ ɲwa'à kɛ nswonə a mbo angel yĩ tsù mə, "Mè ka bə Taà yĩ ta à kɛ mbə Mú ghà."

6 Nòò yĩ mə Nwĩ à lɛ ntswe nĩ n̄too mú yĩ yĩ n̄tsyàmbĩ ma ghù fàa mbi aa, à lɛ mbù n̄swon mə, "Baangel bitsim tâ bì ka mmii n̄ii."

7 A lɛ mbù n̄swon nlon baangel bi mə, "Bo bya mə bo fà'a a mbo yu Nwĩ aa, bo bə aa tsi'ĩ tsǒ fífèrè, ɲkɛ nghirə mə ɲgǎnfà'a ji ma jù tâ i bə tsi'ĩ tsǒ n̄lwǎ mɔ'ɔ."

8 ɲghɛɛ nĩ m̄bĩ m̄baɲnə nswon a mbo mú yĩ mə, "Oò Nwĩ Tâ ànnù nifɔ yo tâ à lwi'i tsi'ĩ n̄ɲkonjè! O sa'a bə bo aa ni m̄anji yĩ mə à tsinə aà.

9 O kòɲə ànnù yĩ mə a tsinə aa, m̄baa annù yĩ mə a sɪ tsinə aà. A ni ɲji'ĩ ànnù yĩ Nwĩɲgòn, tsi'ĩ Nwĩɲgòn ghò, à tsò'ò m̄gho,

ɲɲɛntə a n̄ɲɲ, mfa n̄idore a mbo wò ntsyatə ɲgǎɲakòrê jò aà."

10 A lɛ ɲkɛ nswon mə, "Tsi'ĩ wò, Mmà'ambĩ, ò lɛ n̄lògìnə a mbĩ, n̄nan̄sə njoò tsim a atu nsyɛ, n̄lɔgə aa tsi'ĩ m̄bô mo n̄nan̄sə aburə ghu.

11 Njoo mà jù tsim i ka yĩ bwe, lâ wò wòmbon ò ka yĩ lwĩ'ĩ n̄ɲkonjè; njoò mà jù tsi'ĩ tsim i ka yĩ lwěn sà'ákè tsi'ĩ tsò ìtsè'è

12 O ka yĩ kərə njoo mà jù tsi'ĩ tsǒ akutə tâ bì kwensə tsi'ĩ tsǒ àtsè'è. La wòmbon kaa ò si kwensə, ɲkɛ nlwi'i n̄ɲkonjè, kaa ilòò jo i wa'à mè."

13 Nwĩ à lɛ n̄swon aa a mbo ghuu angel mə, "Tswe fàa a mbèè àbo mè yĩ mà'à, ɲywe'e a noò yĩ mə mè ka n̄on̄sə ɲgǎɲkibàà jò a nsyɛ tâ ò tètə mikòrê mo ghu aa ɛ?"

14 Baangel baɲnə ntigə mbə aa bì wò aa ɛ? Tigə bo bə aa ìzwĩ jii mə i fà'a a mbo Nwĩ; Nwĩ a toò n̄i waa bo ghɛè ɲkwetə nĩ bə bii mə bo tswe n̄i ɲjĩ ilòn aa ɛ?

2

Ntoo yï ñwè ñlon annũ nyweenê

¹ Tsõ mæ a bæ ma mùu ajàṅ aa, bĩ'inè naṅsə nte'ε atũ yĩ'inè a nĩ ànnũ ya mæ bĩ'inè le nyu'u aa, mæ tâ bĩ'inè tsee lõ mà'atè i tigə ki tsinə ghèè nĩ mǎnjĩ yĩ dàṅè.

² Mbə a bæ mæ ntoo ya mæ baangel le nzĩ ñke'εnə aa, i le ntĩnsə, mbə ajàṅ yĩ mæ, ñù ntsim yĩ mæ kaa à le ṅwa'à nĩ ànnũ yĩ mæ ntoo ya i le si swon aa ghìrè, kè ntii nĩ àtu aa, bi le ñin njo yĩ mæ i kù'ùnə aa ghu nu,

³ bæə bon mbə bĩ'inè kwāṅ aa mæ akə mæ mbə bi'inə me'e ntoò ñyweənsə bè yĩ ñwè ma yũ aa ε? A ntoo mà yũ aa a le mfòò ñswon tsi'ĩ Mmà'àmbi, bè bii mæ bi le nyu'u ghu mbo aa, bi kii ñtigə ndiintə a mbo bĩ'inè mæ nĩ ànnũ.

⁴ Nwĩ à le ṅkii ndiintə nĩ ntoo màyũ yĩ ṅgaa nĩ ilənsə, nĩ ñnũtsyāmbə, bo bi ñnnũ jĩ yēyerə tsi'ĩ ibəṅ bəṅ, a bò'ɔ nĩ mātəṅnə mi Azwĩ Nwĩ, mii mæ Nwĩ yumbon à le si yātə tsi'ĩ ajàṅ yĩ mæ yu kəṅ aa.

⁵ Kaa Nwĩ à le ṅwa'ǎ mbi, ya yĩ mæ bĩ'inə swonə nĩ mæ i ka yĩ zĩ aa, a mbo baangel fa mæ tâ bi ka nsa'a.

⁶ Nlon mæ a tswe a adigə yĩ mɔ'ɔ a mǔm àṅwà'ànə Nwĩ mæ,
 “Ñù à bè aa àkə mæ mbə ɔ ká ṅwa'atə nĩ ànnũ yĩ,
 kè tsi'ĩ mu ñù mæ ɔ lèntə nĩ ànnũ yĩ aa ε?

⁷ A nĩ mǔ atii noò ɔ le ṅghìrə yĩ a sigitə ntsyatə baangel,
 la ɔ ṅentə yĩ, mfa nigha'a nĩ wè bo bi ñkùm nibo'ɔ ghu mbo
 tsõ mfò

⁸ mfa joò tsim i nōṅ ghu nji'ĩ mikòrè mæ tâ à ka mbu'utə.”
 Tsõ mæ à le mfa njoò tsim ghu mbo mæ à ka mbu'utə aa,
 kaa àyoò tsu a le wa'à ghu tswê mæ kaa à le ṅwa'à nĩ ñkǎ
 nsa'a tswê. La tsõ mæ a bæ tsitsòn aa, bĩ'inə yə mæ kaa à
 burə tĩ njoò tsim ka nsa'a.

⁹ La bĩ'inə yə Yesu yĩ mæ Nwĩ à le ṅghìrə a nĩ mǔ atii
 noò a sigitə ntsya baangel, ñyə ṅgi'ĩ ṅkwo a atu bè bĩtsim
 a ṅjĩm ibòn Nwĩ aa, Nwĩ a tigə ṅṅentə yĩ, mfa nigha'a bo bi
 ñkùm nibo'ɔ ghu mbo tsõ mfò, ñlon ṅgi'ĩ ya yĩ mæ à le nyə
 aa.

¹⁰ Nlon mæ a le ṅkù'ùnə mæ tâ Nwĩ yĩ mæ à le naṅsə njoò
 tsim, i kĩ ntswe aa ghu mbo aa, tâ à ghìrə Kristo, yu wa
 yĩ mæ bẽ tsyà ghu ṅjĩm mbon yweenə aa, tâ à bon mǎnsə
 ntsya ṅjĩm ṅgi'ĩ yĩ mæ à le yə a ṅghìrə mæ tâ bɔɔ bĩ ghà'atə
 bi tswe nĩ nigha'a aa.

¹¹ Yesu ma wa mæ a ghìrə nĩ mæ tâ bè laa mǎnsə aa, yu
 bo bi bè bya bii mæ a ghìrə bi laa aa, bo fε'ε aa a ṅgwè'ε yĩ

m̀fùùrè. A nî ñji'î ànnù yîi m̀ kaa à si atu d̀rè a ntwoǹə waa nî b̀o bi maà bi aà.

¹² Ntigə nswoǹ nî a mbo Nwĩ,

“M̀ ka k̀i swoǹə nî ànnù yo a mbo b̀o bi maà b̀a, m̀ ka k̀i gha'asè nî gho a titì ñghòtê b̀ê b̀o.”

¹³ A lè ñk̀i mbu nswoǹ a adigè ỳi m̀'ò m̀,

“M̀ ka lèê ñtì gha ghu nũ.”

Ñk̀i mbu ñk̀u'ùsè ñswoǹ m̀,

“M̀ ghulà bi'î bi b̀o bya b̀i m̀ Nwĩ à fa a mbo m̀ aà.”

¹⁴ Tsò m̀ b̀o m̀ bya a nî b̀è b̀i m̀ bi tswe nî n̄yǎnu b̀o àlèə aa, Yesu yumboǹ à lè ñk̀i ntigə nlogè marè nũ wàà, m̀ yu tigè kwo tǎ ta ñgi'î a nu yu wa ỳi m̀ à tswe nî àdà'à n̄wo aa, yu ma ghũ a b̀ə aa Devil,

¹⁵ i kètè m̄ñk̄irè a nu b̀è b̀itsim b̀i m̀ annũ m̀'ò n̄wo a lè n̄ñ waa a ndábù'ù a nî nòò ntsim ỳi m̀ bo lè ntswe bit̄i aà.

¹⁶ Ma mùu ajàn, tsi'î annù n̄ñkoǹè, kaa à si aa ànnù baan̄gəl lentè, a lentè aa b̀è ànnù b̀è b̀i m̀ bi lo a ñgwè'è Abraham aà.

¹⁷ Nloǹ ma ỳu ànnù, à lè ntswe nî m̀b̀ə tsi'î tsò b̀o bi maà bi n̄i ñnnù tsim, m̀ yu tigè b̀ə ñgàn̄mà'a Nwĩ ỳi ñwè ỳi m̀ a ko m̄l̄ñnè b̀è ñk̄i m̄fa'a n̄i ñt̄i yi tsim a mbo Nwĩ, a ñghirè m̀ t̄a Nwĩ à si'itè ibi b̀è.

¹⁸ Nloǹ m̀, tsò m̀ yumboǹ à lè nyè ñgi'î a ajànə m̀ Devil à lè ñkwà'ànè yi aa, à z̄i àjàn ỳi m̀ m̀b̀ə yu a ka ñkwetè b̀è bitsim b̀i m̀ Devil a kwà'ànè waa aà.

3

Yesu à tsyàtə Moses

¹ Ma mùu ajàn m̀b̀ə b̀o bi maà ba b̀i bi laa m̄ñsè aa, b̀i m̀ Nwĩ à twoǹ ghuu bitsim aa, n̄i nan̄sə ñwa'atə Yesu ỳi m̀ à n̄i ñgàn̄toò Nwĩ yumboǹ, ñk̀i m̀b̀ə ñgàn̄mà'a Nwĩ ỳi ñwè, a m̄m̄ ànnù Nwĩ ỳi m̀ b̄i'ìnè b̀i aà.

² A lè si fà'a a mbo Nwĩ ỳi m̀ à lè ntsò'ò yi aa tsi'î n̄i ñt̄i yi tsim, tsi'î ajàn ỳi m̀ Moses à lè ñk̄i m̄fa'a n̄i ñt̄i yi tsim a nda Nwĩ aà.

³ Là Yesu ma ghũ à tswe n̄i ñgha'a n̄i ñgha'atè n̄tsya n̄i m̀ Moses à tswe n̄i nu aà, tsi'î tsò m̀ n̄u ỳi m̀ à ghurè nda aa, à tswe n̄i ñgha'a n̄tsyàtə nda ya aà.

⁴ A laa m̀ a nd̄a n̄tsim aa a b̀o ñũ, la Nwĩ à n̄i yu ỳi m̀ à b̀o n̄joò ìtsim aà.

⁵ Moses à lè si fà'a ìfà'a tsim a nda Nwĩ tsi'î n̄i ñt̄i yi tsim aa tsi'î tsò ñgàn̄fà'a, a m̀b̀ə àyəfə n̄i ñnnù j̄i m̀ bi ka ỳi tigè swoǹə a n̄jim aà,

⁶ Lâ ñghεε a ni Kristo, bi le nlèè yi a bâñnè ñtswe a atu ndâ Nwĩ mfa'a nĩ ñtĩ yi tsĩm aa tsi'ĩ tsõ mü yĩ. Bĩ'inè bə aa ndâ Nwĩ a ajàn yĩ mə mbə bĩ'inè ləə abĩintĩ yĩ'inè tã à tĩ, ñkĩ ntərə nĩ ànnũ yĩ mə bĩ'inè bε aà.

Afwetə a mbo bə bi Nwĩ

⁷ Tsõ mə a bə müu ajàn aa, a ajànə mə Azwĩ Nwĩ a swonə nĩ mə,

“Sii, mbə nĩ tĩ yu'u nĩ Nwĩ,

⁸ nĩ tsee mĩntĩ müu kĩ kĩ tsõ wa njwi mə nĩ le si tĩ atu a mbo Nwĩ

ntigə ñkwa'anə nii wa nta'a miwèè,

⁹ wa adigə yĩ mə bitaà buu bi le ñkwà'ànə gha ghu

ntigə nyə innũ jĩ mə mə le si ghìrə a atũ ìlòò mighum mi ñkwà aà.

¹⁰ Ma müu ajàn ntõñ gha i le ntigə nlwi a nu nìwàà nĩ bə ma bya,

mə swon mə, ‘Bo fànə mājĩ ghà a mĩntĩ bo a ñgòn bìnòò bitsĩm;

kaa bo lèè wa'ă bĩmājĩ bǎ zĩ.’

¹¹ Mə le ntigə nlwisə ntõñ a nu bo, ñkaa nswon mə, ‘Kaa bo ka yĩ wa'ă a mĩm áfwetə ya ya kuù.’ ”

¹² Boo bi maà, nĩ ka ntsyesə ghuu, mbĩ'ĩ ñũ yĩ mɔ'ɔ titĩ bũ a tswé nĩ ñtĩ yĩ bi, kaa wa'ă ntĩ yi a nu mə nĩ, ñghìrə nĩ mə tã nĩ ma'atə Nwĩñgòn yĩ mə à tswe ntĩ aà.

¹³ Nĩ bañnə ñka ndi'itə nĩ ghuu bu nĩ bũ a njwĩ tsĩm, a nĩ nòò ñtsĩm yĩ mə bi twonə nĩ “sĩi aà” mə tã ibi tsuu lô bwe'esə ñũ nìbũ ghùũ yĩ tsù i ghìrə tã ñtĩ yĩ tĩ.

¹⁴ Nlon mə mbə bĩ'inə bi Kristo tswé nĩ ànnũ yĩ fùurə aa, tsi'ĩ ajàn mə bĩ'inə lwi'i a mĩm àbĩintĩ ya yĩ mə bĩ'inə le ntswe nĩ yu nloginə a mbĩ aa ñghèè manşə,

¹⁵ tsi'ĩ a ajàn yĩ mə bi tɛ'è mə mfoo nswonə aa, mə,

“Sii, mbə nĩ yu'u nĩ Nwĩ,

nĩ tsee mĩntĩ müu lõ kĩ kĩ,

tsõ wa njwi mə nĩ le si tĩ atu a mbo Nwĩ aà.”

¹⁶ Bə ma bũ mə bi le nyu'u ñka ntĩ atu aa, à le mbə aa bi wò aa ε? A le ñwa'ă aa bə bya bitsĩm bĩ mə Moses à le mfi'isə waa a ala'a Egipto aa bə aa ε?

¹⁷ Bə bĩ mə bi le ñghìrə ntõñə yi i lwĩ a atũ ìlòò mighum mi ñkwà, à le mbə aa bi wò le? A le ñwa'ă aa bo bya mə bo le ñghìrə ibi, ntigə ñkwokə wa atu nta'a miwèè aa bə aa ε?

¹⁸ Baa à le ñkàà aa a mbo bì wò mē kaa bo ka yĩ wa'ă wa mûm àdigē afwetē yu kuu aa ε? Tigē bì le ñkà'ă aa a mbo bo bè bya bii mē bì le ntii atu aa ε?

¹⁹ Ma mùu ajàn bĩ'inē yē mē kaa bo le ñwa'ă ghu kuu aa nlon mē kaa bo le ñwa'ă nĩ àbiintii tswē aà.

4

¹ Tsĩtsòñ a ajàn yii mē ñkà'a ya a ñkuu a mûm àmìntē ì bùrē aa, a ku'unē mē tâ bĩ'inē ka mbo'ò mbì'ì ñù nìbù ghùù yĩ tsù, a yĩ wa'ă ti kuu ghu tswē.

² Nlon mē ntōo yĩ ñsiginē ya ì le nzi a mbo bĩ'inē aa tsi'ĩ ajàn mē ì le ñkĩ nzi a mbo bo aà; lâ ntōo yii mē bì le nyu'u aa, kaa ì le wa'ă waa kwetē, nlon mē kaa bo le nyu'u aa kaa wa'ă kwērē nì àbiintii.

³ Nlon mē bĩ'inē bii bĩ'inē kwērē ntōo mà ya mbii aa, bĩ'inē kuu maa a mûm àmìntē, a ajàn yii mē à le nswon nlon bo bya mē bì le ñwa'ă bii aà,

“A ajàn yii mē mē le ñkàà a mûm àlwintōñē ya aa, 'kaa bo ka yĩ wa'ă a mûm àmìntē ya ya kuù.’ ”

Aà ànnù yii à le nswonē ka mē à le mǎñsē afà'á yi a noò yii mē à le nǎñsē mbi yù aà.

⁴ Nlon mē à laa ñghàà a adigē yĩ mō'ò nlon njwi ji sàmbaa lâlâ, “Nwĩ à le mfà'a afà'á yi mǎñsē, à tì mē tì bē a nĩ ñwi ji sàmbaa, a mìntē.”

⁵ A laa ñkĩ mbu nswon a adigē yĩ mō'ò nlon tsi'ĩ ànnù ma yù mē,

“Kaa bo ka yĩ wa'ă a mûm àmìntē ya kuù.”

⁶ Mbē yii mē a tswe tsìtōñ mē à nì tsi'ĩ m̀b̀m̀tē bē bĩ mō'ò mē baa yĩ kuu maa a mûm àmìntē, tâ bè bya mē bì le mfòò ñkwērē ntōo yĩ ñsiginē ya kaa tâ bì wa'ă ghu bǎñnē ñkuu nlonē atii atú ya aa,

⁷ Nwĩ a bú ñlōē njwi yĩ mō'ò nswon mē, “Sii,” ñswon ntsya aa a ñjĩm m̀f̀ò David a noò yii àgha'a nǎñsē mē ñsa'atē aa, a mûm ñghàà nuà mē bì fòò mē ñswon aà,

“Sii, mbē nì tì yu'u ñjĩ Nwĩ, nì tsuù mĩntii muu kì kii.”

⁸ Nlon mē, Joshua à le mbaa bē fa amìntē ya a mbo bo bon kaa Nwĩ à sì bú ñka ñghaa nlon njwi yĩ dànē a ñjĩmē.

⁹ Mbē yii mē a bē ma la aa, ñjwĩ m̀m̀m̀ntē ì tswe ghu a mbo bè bì Nwĩ tsi'ĩ tsǒ ya mē Nwĩ à le mmìntē ghu nĩ ñjwi ji sàmbaa aà;

¹⁰ nlon mē ñù ntsim yii mē a kuu a mûm àmìntē Nwĩ aa, a m̀m̀ntē a nì à yii anùginē tsǒ mē Nwĩ à le mmìntē a nì à yì aà.

¹¹ A ku'unə mə tã bĩ'inə gaansə mitĩ mĩ'inə a ŋkuu a ma aa mĩm à mĩntə, ntsyesə mbĩ'i nũ yĩ mò'ɔ a wô ntsya a nĩm tĩ bii bo bĩ mbuu atĩi atu bambĩ ma yã.

Nĩghàà ni Nwĩ

¹² Nĩghàà ni Nwĩ ni tswé n̄t̄t̄i ŋkii mfa'a, n̄tsə'ə ntsya munwi mbà'a mbèè tsim, yĩ mə a sò ŋkuu nywe'e a nĩ àdìgè yĩ mə n̄t̄t̄i bo Azwĩ boontə ghu aa, nywe'e a adigè yĩ mə m̄k̄ir̄inè mĩ nu bo n̄imfɔɔ boontə ghu aa, ŋkĩ nzi imòòntə bo bĩ innũ j̄ii mə m̄nt̄t̄i mĩ bē yè'ətə aà.

¹³ Kaa àyoo tsu yĩ mə Nwĩ à lɛ nnaŋsə aa kaa mbə wa'à ghu nsi lèəntə. Lã mbəŋnə ŋŋa'anə, nyentə a mĩ'i yu wa yĩ bĩ'inə ka yĩ fa akwi'i nĩghàà ghu mbo aà.

Yesu ŋgàŋmà'a Nwĩ yĩ ñwè.

¹⁴ Mbə yĩ mə bĩ'inə tswe ni ŋgàŋmà'a Nwĩ yĩ ñwè yĩ mə à kò'ɔnə aa, yĩ mə à lèè ntsya ŋkuu ŋghɛɛ a aburə, mbə Yesu Kristo, yĩ mə à ni Mu Nwĩ aa, a ku'unə mə tã bĩ'inə tswa annũ ya yĩ mə bĩ'inə bii tsi'ĩ tsò bē bĩ Kristo aa tã à t̄i.

¹⁵ Nlon mə kaa bĩ'inə s̄i aa n̄i ŋgàŋmà'a Nwĩ yĩ ñwè yĩ mə kaa mbə wa'à m̄l̄iŋnè yĩ'inə ko aa tswé, a m̄l̄iŋnè yĩ'inə, bĩ'inə b̄ii mə bĩ'inə ni iborəkə njoo aà. Bĩ'inə b̄aŋnə ntswe aa n̄i ŋgàŋmà'a Nwĩ yĩ ñwè yĩ mə ŋgàŋm̄in̄aŋ à lɛ ŋkwà'ànə yi a ni b̄im̄an̄j̄i bitsim a ajàŋ mə a k̄ii ŋkwa'anə n̄i yĩ'inə aà, lã kaa a wa'a wò.

¹⁶ N̄i swun̄tə gh̄uu ŋghirə tã bĩ'inə koontə a nsi àbèrə mb̄ɔɔnə n̄i n̄idorə n̄tsuu k̄i b̄ɔ'ɔ, tã kw̄erə ŋko m̄l̄iŋnè bo b̄i ib̄on̄ yĩ mə ì ka k̄i kw̄etə yĩ'inə a noò ŋḡi'ì aà.

5

¹ B̄i tso'ɔ n̄i ŋgàŋmà'a Nwĩ yĩ ñwè n̄tsimə aa a t̄it̄i bē b̄i, mə tã à ka ŋkw̄erə n̄i innũ jyaa ŋghɛɛ ni ju a mbo Nwĩ, ŋk̄ii mfa n̄i njoo bo b̄i njoo mmà'a Nwĩ nlon ib̄i waa.

² Mbə yĩ mə yumbon̄ à ni ab̄orikə ayoo, ŋk̄ii mfansə n̄i innũ a ni b̄im̄an̄j̄i b̄i ghà'ətə aa, a b̄onə a mbo bē b̄ii mə kaa b̄i s̄i annũ zi ŋk̄ii mfansə n̄i innũ ni b̄im̄an̄j̄i b̄i ghà'ətə aà.

³ Mbə yĩ mə a bə ma mùu ajàŋ aa, à tswe n̄i ŋka mfa njoo mmà'anwĩ nlon yĩ ib̄i mb̄on̄ k̄ii fa nlon ib̄i abùgè bē.

⁴ A mbũ ŋghèè ghu, kaa nũ à si ib̄iinũ yĩ ŋgentə n̄tsɔ'ɔ ni ŋgàŋmà'a Nwĩ yĩ ñwè. A k̄i mbə tsi'ĩ Nwĩ yĩ mə a tso'ɔ n̄i nũ ni ŋgàŋmà'a Nwĩ yĩ ñwè, a ajàŋ yĩ mə à lɛ n̄tsɔ'ɔ Aaron aà.

⁵ Aa tsi'ĩ ŋḡiŋ ŋḡiŋ a ajàŋ yĩ mə kaa Kristo à lɛ ŋwa'a ib̄iinũ yi ŋgentə mə tã b̄i ghirə yi ni ŋgàŋmà'a Nwĩ yĩ ñwè. Lã Nwĩ a b̄aŋnè n̄swon̄ ghu mbo mə,

⁴ Nlon mə kaa mbə bi wa'à bù ñghirə tâ bə bii mə bi lèè m̃foo nyə ñkà'à Nwĩ, ñywe'etə m̃təɲnə m̃i mə m̃i l̃o a aburə aa, ñkwərə Azwĩ Nwĩ,

⁵ ñywe'etə ajàn yĩ mə ñghàà ni Nwĩ ni bɔɲ mbə aa, nywe'etə mida'a m̃i ngù'ù yĩ m̃fii yĩ mə i zĩ aa, kaa mbə bi wa'à bù ñghirə mə tâ bo bəɲkə m̃int̃i myaa ma'atə ibi waa mbii fu a mbo Nwĩ.

⁶ Mbə bo bu ntuu Nwĩ, ñtigə mbu ñka ñkweentə aa Mu Nwĩ yaa ngaa, ndirisə ñi àt̃u yi, bəə bɔɲ kaa mbə bi wa'à bù ñghirə mə tâ bo bəɲkə m̃int̃i mya m̃bii fu a mbo Nwĩ.

⁷ Nlon mə ñsyə yĩ mə m̃bəɲ i loo ñsutə ni a ngaa ngaa, ñghirə ñjoo i kwĩ ghu, mə bə bii mə bi bə ñlon ngaa yàà ka ñji aa, i kwərə m̃bɔɔnə a mbo Nwĩ.

⁸ Lā m̃bə ñsyə ya i tswe, a ka ñkɔ'ɔ naa bi k̃èrə k̃ərə ghu bo b̃iñg̃ə, bɔɲ kaa bi si anñu tsu kwetə, a tigə m̃bə aa mə Nwĩ à ñiɲ ndòò ghu atu ñki ntigə nlwi'isə ntòò.

⁹ Ka mə bi'i ghàà ma mùu ajàn aa, a ñghèè ñi ñgàà yùu, a njoo ñib̃ɔɲ, bi'i nañsə ñzi mə ñi tswe ñi inñu j̃i i bɔɲ ñtsyatə, m̃bə j̃i mə i ka gh̃ir̃ə tâ ñi yweenə aa.

¹⁰ Kaa Nwĩ à s̃i ñu yĩ mə a j̃it̃ə ñkòb̃ə b̃ə, kaa m̃bə a wa'ă afà'à yĩ mə ni fà'à a mbo bə bi Nwĩ aa li'íñə, bo bi ajàn mə ni k̃i ñkɔɲə ñi waa, ñzi nywe'e ts̃its̃ɔɲ aa.

¹¹ Bi'i yè'èt̃ə mə tâ ñi gh̃èè ñi m̃b̃i t̃si'i maa ajàn ñka m̃fa'a inñu ts̃im̃ ñi m̃int̃i muu m̃its̃im̃, t̃ă a yi ti bə a ñj̃im̃ ñi kwərə àyoo yĩ mə ni b̃ə aa.

¹² Kaa bi'i si lòò mə tâ ñi ka m̃b̃ər̃ək̃ə, ñi ka ñj̃e'es̃ə b̃ə b̃i mə bi ñiɲ m̃int̃i myaa a nu Nwĩ ñki ñtswe ñi àt̃añɛnt̃i aa, t̃ă yĩ kwərə ayoo ya yĩ mə Nwĩ à k̃à'à aa.

Ñkà'a Nwĩ yĩ mə a lwensə aa

¹³ Nòò wa yĩ mə Nwĩ à l̃ə ñka ñghirə ñkà'à yĩ bo Abraham aa, kaa à l̃ə ñwa'à ñi ñu yĩ dàñ yĩ mə à l̃ə ñkɔ'ɔñə ñtsya yi aa t̃sw̃ə mə mbə yu kaà ghu ñkumə, à l̃ə ntigə ñlɔgə aa àtu ib̃iinñu yi ñkaa ghu

¹⁴ ñswɔɲ mə, "T̃si'i ànñu ñiɲkɔɲə, m̃ə ka yĩ ñiɲ m̃bɔɔnə a nu wò i gh̃ir̃ə tâ ñgw̃è'è yò i gha'a."

¹⁵ Ts̃ə mə Abraham à l̃ə ñtswa nt̃i yi ñka nyu'utə aa, à l̃ə ñkwərə ñkà'a yā.

¹⁶ ñu yi ñtswe ñi ñk̃àà ànñu aa, a kaà aa ñi ñkum̃ ñu yĩ mə à d̃ir̃is̃ə ñtsyat̃ə yi, ma mùu ajàn àk̃àà ya a t̃swaà ànñu ya kaa bi wa'à bù ñka ñligit̃ə.

¹⁷ Ma mùu ajàn, Nwĩ à l̃ə ñka ñlɔɔ nañsə nd̃i'i t̃ă à laa a mbo bə b̃i mə à l̃ə ñkà'à a mbo bo aa, mə kaa ñkà'à yĩ kaa i si kwensə aa, à l̃ə ntigə ñlɔgə ñkum̃ yi ñkaa ghu.

¹⁸ Ma la a bə mə ìnnù tswe ghu ji baa mə kaa mbə i wa'à kwensə, ndi'i ni mə kaa mbə Nwĩ a wa'ă aban̄nənnù swon̄ə. Nlon̄ ma juà ìnnù ji baa, bĩ'inə bĩi mə bĩ'inə khə ñləəntə ni a nu Nwĩ tâ bĩ'inə tswe nĩ àtān̄ənti n̄ka mbe nĩ ànnù yĩi mə bi ka'a a mbo bĩ'inə aà.

¹⁹ Ìnnù ma jù mə bĩ'inə be aa i tigə mbə alaṅsə ṅgò'ò yĩi mə bĩ'inə təə ghu n̄ti aà. Annù ma yũ mə bĩ'inə be aa a ghīrə ni mə tâ bĩ'inə tigə ṅkuu ṅghē wa adigə mmà'a Nwĩ yĩi mə a laa m̄ənsə, tsi'ĩ wa a n̄m̄ àtsə'ə ya mə a lə si yàtə ndāmà'a Nwĩ,

²⁰ tsi'ĩ wa adigə yĩi mə Yesu à tsyà mē m̄bĩi yĩ'inə ṅghē ghu aà, ni tsusə àtũ yĩ'inə, ṅki mbə ṅgān̄mà'a Nwĩ yĩi ṅwè yĩi mə à lwĩ'i n̄ikon̄ a ṅk̄ān̄ Melkizedek.

7

ṅgān̄mà'a Nwĩ Melkizedek

¹ Melkizedek ma ghũ à lə mbə mfò Salem ṅki mbə ṅgān̄mà'a Nwĩṅgòṅ Akò'òntsirə. Nòò yĩi mə à lə mbòò Abraham a kwē ni n̄tsò yĩi mə à lə n̄tsyà, n̄zwitə bĩfò bya bi n̄kwà aa, à lə n̄niṅ mboonə ghu nũ;

² Abraham a yàtə ṅjoo jyà tsim̄ idigə ji n̄ighum, ntigə mfa adigə yĩ fùurə ghu mbô. Nji'ĩ ikũm Melkizedek yĩ n̄tsyambĩi i bə aa mə mfò ìnnù jii i tsinə aa, yĩi mə i yòṅtə, tsi'ĩ tsò mfò Salem aa, i bə mə, mfò m̄boonə.

³ Kaa à si ni tà kə ñdè, kə nĩ ṅk̄ān̄ ṅgwè'è tswé. Kaa à si nĩ ñlòḡinə kə ñlwĩ'i n̄tswēnti yĩ tswé, m̄finə a Mu Nwĩ, m̄bə ṅgāmà'a Nwĩ yĩi mə à lwĩ'i n̄ikon̄ aà.

⁴ Nan̄sə yə mbuù ṅù yĩi ṅwè yĩi mə Melkizedek à bə aà! Abraham, tâtsə yĩ'inə à lə mfā abwenə njoo jya yĩ fùurə atu n̄ighum ghu mbô, njoo jya mə à lə ṅkwerə a adigə n̄tsò aà.

⁵ ṅgwè'è Levi yĩi mə à ni ṅgwè'è ṅgān̄mà'a Nwĩ aa, bo tswe ni ñdĩ'i a mum n̄ṅsə Nwĩ mə bo ka ṅkwerə nĩ àti ayoo yĩ fùurə atu n̄ighum a mbo b̄o bi maà byaa ka mə bo bitsim̄ lo aa a ṅgwè'è Abraham aà.

⁶ La ṅù ghuà mə à lə ṅwa'a aa a ṅgwè'è bo lo aa, à lə ṅkwerə atii ayoo yĩ fùurə a atu n̄ighum a mbo Abraham, ntigə niṅ mboonə a nu yu wa yĩi mə à lə n̄tswe nĩ ṅkà'a ya aa.

⁷ Kaa à si annù yĩi mə mbə bi k̄a ñligitə b̄ə mə a mboonə a nu ṅù yĩi ṅkəgə aa a niṅ nĩ ṅù yĩi ṅwè.

⁸ Faà bĩ'inə yə mə a atii ayoo yĩ fùurə a atu n̄ighum aa a kwērə b̄ə bĩi mə bi kwo aà, lâ a ṅghē ni Melkizedek, a lə ṅkwerə ṅù yĩi mə āṅwà'ānə Nwĩ a swon̄ mə à tswe n̄ikon̄ə.

⁹ Maa ajàn mbə bi tse swon mə, Levi yumbon yïi mə à le si kwere itii njoo mà jù aa, à le ŋki mfa, ntsya aa a nĵm Abraham,

¹⁰ Nlon mə Levi à le mburə a ato'o Abraham wa noò wa mə Melkizedek à le mbòò yi aà.

¹¹ A le mbaa bə mə ifà'a ngǎnmà'a Nwĩ jïi mə i le nlò a ngwè'ε Levi (nlon mə bè le ŋkwere nònsè ntsya aa a nĵm bo) i le mbòŋ man̄sə, bəə bon ngǎnmà'a Nwĩ à le mbù n̄fε'ε bə a ngwè'ε Melkizedek, kaa wa'à bə a ngwè'ε Aaron fè'ε aa ε?

¹² Nlon mə Nwĩ à bə kwensə mbuu ngǎnmà'a Nwĩ bəə bon nònsè à ka kii kwensə.

¹³ Nlon mə nù yïi mə bi swon innu ma jù nlon ngaa yï aa, à fè'ε aa a ngwè'ε yïi mə nù à leε ŋwa'à ghu fε'ε ŋka mfa'a adigə n̄kentə n̄i mo'ɔ n̄i mà'a Nwĩ.

¹⁴ A laa mə Mmà'àmbi yi'inə à le mfè'ε aa a ngwè'ε Judas, la nlon ngwè'ε Judas, kaa Moses à le ŋwa'à annu tsu swon nlon annu ngǎnmà'a Nwĩ.

¹⁵ Ma yû a tigə n̄nan̄sə mfe'ε nlaa mə mbə ngǎnmà'a Nwĩ, a biinə mbə tsɔ Melkizedek,

¹⁶ yïi mə à tigə mbə ngǎnmà'a Nwĩ, kaa wa'à yònè aa bə nònsè yïi mə bi le si lèè n̄yonə naa ngwè'ε yïi mə nù à le mfè'ε ghu aa, bi le ntigə n̄yonə bē m̄idà'à m̄ii mə m̄i tswe n̄i n̄tswènt̄i yïi mə ka mbə bi wa'à bwesə aà.

¹⁷ Nlon mə a tswe a m̄um àŋwà'ànə Nwĩ nlon yi mə, “O n̄i ngǎnmà'a Nwĩ n̄lwi'i n̄ikon̄è, a ŋkǎŋ ngǎnmà'a Nwĩ Melkizedek”

¹⁸ Bi le ntigə mma'atə ndi'i yï mb̄i ya nlon mə kaa i le ŋwa'à n̄i àdà'à tswé, kaa wa'à n̄i àfà'à k̄i mbu ntswe aà.

¹⁹ (Nlon mə kaa nònsè kaa à le si wa'à ghìrè tā àyoò tsu a bon man̄sə); ma yû a zi n̄i ànnu yïi mə bi'inə bε, a bon n̄tsyatə yï nònsè yï mb̄i wā, bi'inə tsyā ghu nyontə n̄i a mbèε Nwĩ.

²⁰ A nḡhèε ghu, kaa Nwĩ à le ŋwa'à yi n̄i ngǎnmà'a Nwĩ lèə aa t̄i ghə mə à kàā. Bi le si lèè n̄i ngǎnmà'a Nwĩ ji mb̄i aa tsi'ĩ t̄i àkàā,

²¹ la bi le nlèə ghulà aa n̄i àkàā,

“Mmà'àmbi à kàà mē

kaa à ka wa'à nt̄i yi b̄u ŋkwensə,

‘O n̄i ngǎnmà'a Nwĩ n̄lwi'i n̄ikon̄è.’ ”

²² Ma yû a ghìrè mə tā Yesu tā à bə n̄u yïi mə a ghìrə mə tā àkàā Nwĩ yïi mə a bon̄tə ntsya aa, tā à bə yï ànnu n̄ŋkon̄.

²³ Ngǎŋmà'a Nwĩ ji mbĩ jya i le ngha'atə aa nlon mə nìwo ni le nghirè mə tâ bo tsee tswe lwi'ĩ nĩŋkon tsò ñgǎŋmà'a Nwĩ;

²⁴ La annù ajàn mə Kristo à ni ngǎŋmà'a Nwĩ aa, a lwi'ĩ nĩŋkon nlon mə yumbon à ki nlwĩ'ĩ nĩŋkon aà.

²⁵ Maa ajàn à zì ajàn yĩ mə mbə yu ká ñyweensə bē bĩ mə bi tsyà ghu nu nyòntə ni a mbèe Nwĩ a ngòn bìnòò bĩtsim, nlon mə ñgòn bìnòò bi tsim à tswe ntsà'atə nĩ Nwĩ a atu bo aà.

²⁶ A le ñkù'ùnə mə tá bĩ'inə tswe nĩ ajànə ngǎŋmà'a Nwĩ ma ghù, yĩ mə à làa mǎnsə, kaa wa'à nĩ àlò'ò yĩ tsu tswé, kaa wa'à nĩ ibi yĩ tsu tswé, kaa wa'à bo bi ngǎŋnghirè innù jĩ bi tswé, bi ntəntə yi a ndən, aburə.

²⁷ Kaa à sì bú ñtswe nĩ ñka mmà'a Nwĩ a njwĩ tsimə, ñtsya nĩ mbĩ mǎma'a nlon yĩ ibi, mbon tigə bú mǎ'à nlon yĩ bē, a ajàn yĩ mə ngǎŋmà'a Nwĩ ji mbĩ i le si ghirə aà; à le ghirə ma yù ànnù aa ñgàà yĩ mǎfùurə a mbo bē bĩtsim, wa noò mə à le mfa ibinù yi tsi'ĩ tsò àyoo mmà'anwĩ aà.

²⁸ Tsi'ĩ annù nĩŋkon nòŋsə Moses a làə bē bĩ mə bi borə aa tso ñgǎŋmà'a Nwĩ jĩ wè, la nighaà nĩ àkàà nya, mə ni le ntigə nyonə aa bə a njim nòŋsə aa, ni tso'ò Mu Nwĩ yĩ mə bi ghirə mē a bōŋ mǎnsə ngaa yĩ mò'ò aà.

8

Yesu Ngǎŋmà'a Nwĩ yĩ'inə yĩ ñwè

¹ Annù yĩ mə bĩ'ĩ swon aa, a bə aa mə, bĩ'inə tswe nĩ ngǎŋmà'a Nwĩ yĩ ñwè, yĩ mə à tswe a aburə, a abò mǎ'à, a mbèè àlənə nifó Nwĩ Ako'òntsirə.

² A fà'à tsò ngǎŋmà'a Nwĩ wa nĩ Adigè yĩ làa mǎnsə, tsi'ĩ ntàn annù nĩkon wa, wa yĩ mə à le nghurə Mmà'àmbi, kaa wa'à bə ñumisōŋ ghurə aà.

³ Bi tso'ò ngǎŋmà'a Nwĩ ntsim aa mə tâ à ka mfa njoo mmà'anwĩ ñkii ntó nĩ njoo a nĩkentə ni mo'ò ni mmà'a Nwĩ, maa ajàn a tigə ñku'unə mə tâ ngǎŋmà'a Nwĩ ghulà tâ à ki ntswe nĩ àyoo yĩ mə yu ka kii fa.

⁴ Yesu à le mbaa tswe aa fàa nsye bon kaa mbə a wa'ă ngǎŋmà'a Nwĩ bē, nlon mə ngǎŋmà'a Nwĩ jya i le si fa njoo mmà'a Nwĩ jya nyonə aa Nòŋsə.

⁵ Ntàn wa mə bo le si fà'à ghu aa, i le mbə aa àfiginè kè àlilənə ntāŋ mmà'a Nwĩ wa aburə, nlon mə nòò yĩ mə Moses à le ntswe nĩ nghurə ntāŋ wa aa, Nwĩ à le ndi'itə yi nswon mə, “Yə mə ò nǎnsə nghurə nyon tsi'ĩ figè wa mə mè le ndi'ĩ a mbo wò wa atu nta'a aà.”

⁶ Lâ tsîtsòn Yesu a fà'à aa àfà'a ngànma'a Nwĩ yĩ mē i bōŋ ntsyatē yi mbĩ wa, nlon mē àkàà yĩ mē à zi nĩ yu ñlon ma yũ ànnù aa, a bōŋ ntsyà yi mbĩ yā, tsǒ mē ñkà'a yĩ mē i tswe nĩ àkàà ma yu i kĩ mbòn ntsya yĩ mbĩ yā.

⁷ Akàà yi mbĩ ya a lē mbaa tuu nĩ àlò'ò tswe bōŋ kaa bi sĩ yĩ mē a ywe'e ji baa bù ñwarē.

⁸ Lâ Nwĩ à lē mbàñnè ñfìrē bē bi nswon mē:

“Njwi ji mò'ò i zĩ, a swon Mmà'àmbĩ,
mē mē ka wàrē akàà yĩ fii bi'i bì ñji'ĩ ñdā Israel,
nĩ ñji'ĩ ñdā Yuda;

⁹ kaa a ka wa'à bē aa tsǒ àkàà ya mē mē lē ñwàrē bi'i bitaà bya aa,

wa a njwi mē mē lē ntswa waa nĩ àbo,
a ntsyasē waa tâ bo fē'ē a ala'a Egipto aà;
ñlon mē kaa bo lē ñwa'à nĩ mbĩ gheē a nlèè akàà ya mē
bi'i bo lē ñwàrē aà.

Mē tigē ñmē'e waa, a swon Mmà'àmbĩ.

¹⁰ Aā àkàà yĩ mē mē ka wàrē bi'i ñji'ĩ ñdā Israel aa ā yuà mē:

Mmà'ambi a bú ñswon mē:

Njwi mà jya i bē zĩ,

bōŋ mē ka ñiŋ bìnòŋsè ba a atu bo,

i kii ñwà'ànè a mum mĩntii bo

mē ka tigē bē Nwĩngòŋ wàà, tâ bo bē bē bā.

¹¹ Kaa ñu mò'ò a wa'à bù ñka ndi'i nĩ ñu nĩ bō wàà yĩ mò'ò kē ñu nĩ bō a ka ndi'i nĩ mumaà yĩ yĩ mbàñnè ñswonē nĩ mē,

‘Yē mē ò zi a Nwĩ’

ñlon mē bo bitsim ka yĩ zi gha,

i lògìnè nĩ bì kègē i kò'ò ywe'e nĩ bii mē bi kò'ò ntsirē aà.

¹² Nlon mē mē ka tigē ko mĩlìñnè wàà nĩ ìbĩ waa,

kaa wa'ă nĩ ìbĩ waa bú ñka ñwa'atē.”

¹³ Mbē a ka nghaa annù ñlon akàà yĩ fii, bēè bōŋ a bē aa mē nòò akàà yĩ lwèn ya à lèè ntsya, maa ajàn, àyoo yĩ mē nòò yĩ à lèè ntsya a kĩ ñlwen aa, a tigē ntswe aa nĩ mbwē.

9

Ñghà'asē Nwĩ a nsye bo aburē

¹ Akàà yi mbĩ ya a lē ntswe nĩ bìnòŋsè ñlon annũ ñgha'asē Nwĩ ñkĩ ntswe nĩ àdìgè yĩ mē mbē bi kà ñgha'asē Nwĩ ghu fàa nsye aà.

² Bi lē ñghurē ntàn ñkwasē nĩ àtsè'è, bi lē si twonē nĩ kwàsē yĩ àbèè aa nĩ Àdìgè yĩ laa. Ma mùu adìgè, ñjoo juà

i le ntswe ghu, àyoo nte'ε lâm wa, nî àtètè bo bì Abaa Nwĩ yâ.

³ A njiĩm àtsè'è ya aa a le tswe kwàsè yĩ mum yĩi mē bi le si twonə nĩ Adìgè yĩ làà manşə aà,

⁴ ghu aa a le ntswe, nìkèntè nĩ mɔ'ɔ nĩ gold nĩ ntɔɔ n̄joo jĩ lùmtè, ñkòm àkàà ya yĩi mē bi le ñghirè n̄jim àbèè ntsim nĩ gold aà; ghu mum aa a le ntswe sòtè gold yĩi mē mana wa à le ntswe ghu aa bo àtĩ Aron ya mē a le ntotè aa, nĩ ìbà'a ñgò'ò jya jĩ baa mē bi le ñɔwà'ànə akàà ya ghu aà.

⁵ Bìkerum bya bi baa mē bi le si dī'ì nĩ mē Nwĩ à tswe wa adìgè aa, bi le ntswe ntsirə akusə ya mē bi twonə nĩ àdìgè ñko mĩl̄ɲnè Nwĩ aà. Lâ tsitsòn̄ kaa mbə bĩ'inè wa'à bù ñka nte nĩ n̄joo mà jũ ntɔ'otə.

⁶ Nòò yĩi mē bi le ntantə idìgè ma mùu ajàn̄ aa, ñgǎɲmà'a Nwĩ i le si tigə ñkuu wa mùm àdìgè abɛɛ ntàn̄ ya a ñгаа ñгаа, a mfà'a àfà'a ntan̄ wâ.

⁷ Lâ a mum kwàsè wa mē à ywe'e bi baa aa, à le si kuu tsi'ĩ ñgàɲmà'a Nwĩ yĩ ñwè a ñгаа yĩ m̄fùùrè a atú àlòò, kaa wa'à k̄i ñkuu tsi'ĩ tì ghê à lògê àlèə a ñkuu mmà'a Nwĩ ghu, n̄lon̄ ñгаа yĩ bo bì yĩ bē b̄i bi le ñghirè ìb̄i a mbu'u aà.

⁸ A n̄jim ìnnù ma jũ, Azwĩ Nwĩ a nanşə ñd̄i'ì nĩ mē m̄an̄jĩ ñkuu ñghèè wa mùm ntàn̄ kaa à le mburə tì ña'anə, mē mbə bē kuu ñghèè wa Adìgè yĩ ñanşə ñlaa, mē mbə ntàn̄ yĩ lwèn wa i burə ntəə ghu.

⁹ (Ntàn̄ ma ghú i bə aa àlènsè yĩi mē a dī'ì nĩ ànnù yĩi mē a tswe tsitsòn̄ aà.) Nyon̄ a ajàn̄ yĩi mē bi tantə ma mùu ajàn̄ aa, kaa n̄joo jĩi mē b̄ə fa mma'a nĩ Nwĩ ghu aa, kaa i si bē àjàn̄ yĩi mē mbə i ghirè tá n̄t̄i ñũ yĩi mē à zi a ñgha'asə Nwĩ ghu aa, tá i nanşə ñlaa.

¹⁰ Ìnnù ma jũ i le ntswe n̄lon̄ aa bə b̄in̄òɲsè ñlon̄ annù m̄iji, bo bi m̄ilù'ù, k̄ə ìnnù a ñka n̄si'ì n̄joo, ma juù ìnnù, bi le bē'èsè bē ghu nywe'e noò yĩi mē Nwĩ à le ñkwensə ìnnù tsim i tigè jĩ fii aà.

¹¹ Nòò wa mē Kristo à le nzĩ tsi'ĩ tsò ñgàɲmà'a Nwĩ yĩ ñwè, n̄lon̄ ìnnù jĩ sigìnè jya mē i zĩ mē aa, à le ntsyà aa a nĩ ntàn̄ yĩi mē i le ñkɔ'ɔnə, ñki nanşə mbɔɲə (kaa bi wa'ǎ aa nĩ m̄bo ghùrè, ma la a bə mē kaa à le wa'ǎ ayoo yĩi mē bi nanşə aa bə)

¹² ñtigə ñkuu a ñгаа yĩ m̄fùùrè wa mùm Adìgè yĩ làà manşə, kaa wa'ǎ aa àlèə mbi kè yĩ b̄ɔɔ bi kaù lògè, m̄ban̄nə n̄lògè aa àlèə nũ yi, ma mùu ajàn̄, n̄tsu'u atu bē ghu n̄ɲkon̄ə.

¹³ Mbə a bə mē àlèə mbi kè yĩ kaù yĩi mē bi le si m̄tè nĩ a nu bē b̄i mē kaa bi le ñwa'à laa, ñk̄i ñkumə nĩ waa nĩ

àbu mu nàà, a le si ghirè ni mē tâ ibîinu bē i laa,

¹⁴ bəə bon̄ àləə nu Kristo yîi mē à le mfa ibîinû yi yîi mē kaa i le ŋwa'a nî àlò'ò tswe, òtsya aa a nĵm Azwî yi yîi mē a lwi'i nîkon̄ aa, mbə a wa'a nan̄sə òsi'i mîntîi mî'inè mii mi sa'a yi'inè aa bo bi mîfà'a mii mē mi zî aa bə nî nîwo aa, ntigə ghirə mē tâ bî'inè ka mfa'a nî a mbo Nwîngòŋ yîi mē à tswe ntîi aa ε?

¹⁵ Ma la bə mē Kristo à nî nù yîi mē a zî nî àkàà yî fii ya a titîi Nwî bo bi bə bya mē à twòŋ mē, ŋka'a mē bo ka yî tswe nî òtswèntîi yîi mē i lwî'i nîkon̄ tsò mē Kristo à lèè ŋkwo, nîwô nî nî tigə òtsu'u atû yaa a nî ibi wa mē bo le ŋghirè wa mûm àkàà yi mbîi ya aà.

¹⁶ Mbə bi ka ŋghaa annù òlon̄ ndi'i nîwô nù, bon̄ bi tswe nî m̄foo ndi'i mē nù wa yîi mē à le mfa ndi'i ya aa à kwò.

¹⁷ Bi yòŋə ndi'i nîwô nù aa tsi'î a noò yîi mē à kwò mē, òlon̄ mē kaa mbə bi wa'a kà òyon̄ ndi'i nîwo a noò yîi mē nù wa mē à di'i aa, à bürə ntîi.

¹⁸ Aa ànnù yîi mē tsi'î àkàà yi mbîi ya bi le si lògè aa àləə ŋwàrə ghu, mbon̄ tâ à təə.

¹⁹ Nòò wa mē Moses à le ŋkè'èŋə ndi'i jya mē i le ntswe wa mûm àŋwà'ànə òŋsə i tsîm a mbo bə bîtsîm aa, à le nlògə aləə bə bi kaù, bo yî mbi, a bò'ò ŋkî, ŋki nlògə àsîsî yî bagitə yîi mē bi ghirə nî ònōŋ mbi aa bo bi hyssop m̄mitə aləə ya a nî àŋwà'ànə ya bo bi a nu bə bîtsîm,

²⁰ òswon̄ə nî mē, “Aləə yù aa yî àkàà ya mē Nwî à le ŋwàrə bu bo aà.”

²¹ A le ŋki m̄mitə aləə ya fya a nî òtàn̄ bo bi a nî òjoo jya mē bi le si mii Nwî ghu aà.

²² Tsi'î annù nîŋkon̄, a nĵm òŋsə, bi lògè aa àləə nsî'î nî òjoo tsîm ghu mē tâ i laa, bəə mē bi yi ŋki ntuu aləə saansə aa kaa bi wa'ă innù jî bi lî'inè.

Nîwo nî Kristo nî sî'itə ibî

²³ Maa ajàn̄ a le ntigə ŋku'unə mē tâ bi si'itə a figè njoo jya jîi mē i le ntswe a aburə aa tă tâ i laa man̄sə. Lâ njoo aburə jya jumbon̄ i bân̄nə òlòo aa àyoo mmà'anwî yîi mē a bon̄ ntsyàtə.

²⁴ Nlon̄ mē Kristo kaa le ŋwa'a kuu ŋghèè a mûm òtàn̄ m̄mà'a Nwî yîi bi nan̄sə nî m̄bo, a bə bə figè òtàn̄ m̄mà'anwî yî ànnù nîkon̄ wa aa bə; à le mbân̄nə ŋkuu ŋghèè aa tsi'î a aburə yumbon̄, mē yu tigə təə nî a nsi mi'i Nwî tsîtsòŋ nî tsùsə atû yi'inè.

²⁵ Kaa à le ŋwa'a kî òtswe nî ŋka mfà ibîinû yi a mmà'a Nwî ghu aa a ŋgaa ŋgaa tsò mē ŋgàn̄mà'a Nwî yî ŋwè wa à le si kuu wa ntàn̄ mmà'a Nwî, wa Adigə yî làà man̄sə, ilòo

lòò, ñkii ñkuu nî àlæ yîi kaa à le ñwa'ă yi yu ñgàñmà'a Nwî wa bə aà.

²⁶ A le mbaa bə aa ma mùu ajàñ bəə boñ Kristo à le ntswe nî ñka nyə ñgi'i a ñгаа ñгаа, nloginë a noò yîi mə Nwî à le nañsə mbi aà. Lâ tsò mə a bə laà aa, à le mfè'è ñzi aa tsi'i ñgàà yî mfuùrè, fàa noò ñlwĩ'ñjìm mə yu mà'à Nwî nî ìbìnú yi i sî'i ibi bə.

²⁷ Tsò mə bə tswe nî ñkwò aa tsi'i ñgàà yî mfuùrè a ti bə a ñjìm tâ bì tso'otə misa'à myaa aa,

²⁸ a ñgĩñ ñgĩñ Kristo yîi bi le mfa yi aa ñgàà yî mfuùrè mə tâ à be'e ibi bə bì ghà'atə aa, à ka tigə yî bú fè'è a nî ñгаа jii i ywe'e ji baà, kaa wa'à bù mfe'è nzi aa nlon bə ànnù ibi, àa yî fè'è aa a nyweensə bə bii mə bi yu'utə nii tsi'i nî mĩntii myaa mĩtsim aà.

10

¹ Nlon mə nòñsə a di'i aa bə ìliləñ innù jì sigìnə jya jii mə i tswe nî ñzi aa, kaa ñki'i nañsə ñdi'i aa ìnnù jya mə i zĩ aa, kaa mbə ñjoo mmà'anwĩ jya mə bi tòò a atú àlòò atú àlòò ñkwatə aa, kaa mbə ki'i bə bya mə bi yòntə a mbèe Nwî aa ghìrè tâ bì boñ mmàñsə.

² A le mbaa bə maa ajàñ boñ bi leè ñwa'à kentə a ñka ntòò aa é? Mbə a bə mə ñgàñmà'a Nwî jya bi leè nte'è nsi'i waa bi laa a ñгаа yî mfuùrè, boñ kaa ànnù yî bì yî tsu a si ñgi'i a ntii bo bu mfa nlon ibi.

³ Lâ a nî mbbuu mmà'anwĩ ma ghû, bi bàñnə ñwa'atə aa ìnnù jì bi nî àlòò nî àlòò.

⁴ Nlon mə kaa mbə àlæ nu mbòñ bo bì yî mbi a wa'ă ibi bə si'itə ñlò'osə.

⁵ A bə ñji'i ànnù yîi mə, nòò yîi mə Kristo, à le nzi fàa mbi aa à le nswon mə,

“Njoo jii mə bi mà'à nòò ghu bo bì jii bi fa ni a mbo wò aa, kaa ò si lòò, lâ, ò nàñsə mbbìnu mfa a mbo mə.

⁶ Kaa ò si doritə nlon njoo jii mə bi tòò mma'a nî gho ghu bo bì jii mə bi tòò nlon ìnnù jì bi aà.

⁷ Mə tigə ñswon mə, ‘Wa mə zĩ mə a ñghìrə ànnù yîi mə o lòò aa mbă Nwĩngòñ’.

A nî ajàñ mə bi ñwa'anə mbi'i ñгаа yà a mum nìbù'ù ni àñwà'ànə nya aà.”

⁸ A le mfòò ñswon mə, “Kaa ò si kòñə kaa ñki'i kii ñdoritə nlon njoo jii mə bi mà'à nî gho ghu bo bì njoo jii mə bi fa a mbo wò, bo bì njoo jii bi tòò mma'a nòò ghu aa, ni jii bi tòò nlon ìnnù jì bî.” (Bi fa ma jû nyonə aa nòñsə.)

⁹ A le ñkù'ùsè mæ, “Wa mè zĩ mē a ñghìrè ànnù yĩ mæ o lòò aà.” A le mbwēsè annù yi ntsyàmǎĩ aà mæ yu lèè yĩ mæ a yonǰtə aà.

¹⁰ Nlon ñkòǱ Nwĩ ma ya, bi sǐ'ĩ mē yi'inè bǐ'inè laa, ntsya a ñjĩm ajàn yĩ mæ bi le nlògè ibiinu Yesu Kristo mfa mma'a Nwĩ ghu ñgaa yĩ mǐfùurè aà.

¹¹ Ñgànǵmà'a Nwĩ ntsim a tæ ñgòǱ mǐtugè minjwi mǐtsim a adigè afà'a yu, ñtòò nĩ ñjoo mma'anwĩ jĩ mæ kaa mbə kǐ'i innù jĩ bi sǐ'itè aà ñkwatə nĩ ñgàà.

¹² Lá Kristo à le mmà'à NwĩngòǱ mǐbi'i innù jĩ bi nĩ àyoo mmà'anwĩ yĩ fùurè, ñtswe a nsye a mbèè ñikwèè Nwĩ nĩ mǎ'à

¹³ ñyu'utə ni mæ tǎ bi ghìrè ñgànǵibàà ji tǎ ì tigè mbə atetè mikorè yĩ.

¹⁴ Nlon mæ à lògè mæ ayoo mmà'anwĩ yĩ fùurè ñsi'i bē ghu mæ bi laa mbonǱ mǎnsè ññkonǱ.

¹⁵ Azwĩ Nwĩ a kǐ mbə àyəfə a mbo bǐ'inè a nĩ innù jĩ à le nswonǱ aà. A le mfòò ñswonǱ mæ,

¹⁶ “A nĩ àkàà yĩ mè ka wàrè bi'ibo aa a yulà

mæ mbə ñjwi mà jya ì tsya, a swonǱ Mmà'àmbĩ:

Mè ka ñiǱ bĩnòǱsə ba a ntii bo,

ì kii ñwà'ànè a atu bo.”

¹⁷ A bú ñku'usə mæ,

“Kaa mè ka wa'ǎ innù jĩ bĩ jyaa bo bi innù jĩ mæ bo le mfànsè aa bù ñwa'atə”

¹⁸ Bi laa bə lǐ'inè ma juu innù bəə bonǱ kaa ñji'ĩ ànnù a ñka ntòò njoo mmà'anwĩ mbi'i innù jĩ bi kaa ì sǐ bú mbə.

¹⁹ Bĩlĩm bǎ tsǒ mæ bǐ'inè naǱsə mbii mæ, bǐ'inè ka yĩ kuu wa mǐm Adigè yĩ nàǱsə laa ñtsya aa a ñjĩm àlèè Yesu aa

²⁰ à le ñǵa'a mǎnjĩ yĩ mǐfii yĩ mæ à tswe ntii aa ntsya a ñjĩm àtsə'ə nyàtə ya, la a bə mæ, ñtsya a ñjĩm ñjyǎnú yĩ.

²¹ Tsǒ mæ bǐ'inè tswe ni ñgànǵmà'a Nwĩ yĩ ñkò'ònè yĩ mæ a lèntə ndá Nwĩ aa,

²² tǎ bǐ'inè yonǰtə ñkòòntè nĩ ntii annù ññkonǱ, nluu nĩ àbĩintii, ni mǐntii mii mæ bi lèè ñsi'i innù jĩ bi ghu aa, bo bi mǐbii mǐ nu mii mæ bi lèè ñsi'i nĩ ñkǐ yĩ làà.

²³ Tǎ bǐ'inè tǎ'è akòrè yi'inè tǎ à tinsə a nĩ ànnù yĩ mæ bǐ'inè bii mæ bǐ'inè bē aa, nlon mæ bǐ'inè zi mæ NwĩngòǱ à ka lèè ñkà'à yĩ.

²⁴ Tǎ bǐ'inè zi ajàn yĩ mæ mbə bǐ'inè ka ndiintə yi'inè bǐ'inè ni bǐ'inè a ñka ñkòǱnə bo bi a ñka ñghìrè innù jĩ sigìnè.

25 Tâ bî'inè tsuu ki bōrikə a ŋka ŋghotə ntswe tsi'i tso mə bə bî mɔ'ɔ ghìrè aà. Tâ bî'inè baŋnə ŋka ŋku'usə ndiintə nî yi'inè bi'inè nî bi'inè tsitsòŋ ghulà mə Njwî Mmà'àmbi ya i kù'ù nzi aà.

26 Nlɔŋ mə kaa àyoo ma'anwî yi dàn kaa a sì bú mbə a nsî'itə ibi ghu mə mbə bî'inè zî ànnù yîi mə a ku'unə a ŋghìrè aa, mbù ŋka ŋghɛɛ nî mbîi a ŋghìrè innù jî bî.

27 Ma mùu ajàŋ a tigə mbaŋnə mbə aa bə mə tâ bî'inè ka mbo'ɔ nî ànnù ntsɔ'ɔtə mîsa'a ya mə a ka yî zî aa bo bî mɔ'ɔ yî swèrè ñswerə wa yîi mə i ka yî tɔɔ ŋgàŋkibàa Mmà'à mbi aà.

28 Nù yîi mə à le ŋwò nòŋsə Moses aa, biyəfə bi baa kə bi tarə bə fɛ'ɛ təə swon ajàŋ mə bo yə aa bon bi zwitə yi, kaa ŋkî'i mîlîŋnə kô.

29 Nî wa'atə mə a ka yî tigə bə aa mə akə a mbo nù yîi mə à tsà'a a Mu Nwî aa ɛ? Mə à lògə aləə ya yîi mə Nwî à le ŋwàrə akàà ghu, ñsi'i ibî yi ghu mə tâ à laa nî àyoo àdàŋə àdàŋə aa ɛ? A bəgìtə aa Azwî ibòŋ Nwî yá. Yîi ŋgî'i i ka yî swèrə tsyàtə.

30 Nlɔŋ mə bî'inè zi yu wa yîi mə à swòŋ mə, “Ŋkwî'ínə ànnù à nî ànnù yá mè ka kwi'inə.” Ŋki mbu nswon mə, “Mmà'àmbi à ka yî tso'ɔtə mîsa'a mî bə bi.”

31 A nî ànnù yî swèrè ñswerə a wò a múm mbo Nwî yîi mə à tswe ntîi aà.

32 Wa'atə nî a noò wa yîi mə à lɛɛ ntsya aà, noò wa mə nî le ŋkwɛrə ŋkà'à Kristo aa, ŋgî'i yî ntîi i le ŋkuu a nu bù, lá nî tswá ntîi ghuu ntsya ŋgî'i yá.

33 Bî le si bəgìtə nî ghuu ŋkîi ndi nî ŋgî'i a nu bù a idigə mîtaa, a nî bìnòò bî mɔ'ɔ a bāŋnə ŋghɛɛ bu ŋghɛɛ mbii ŋgî'i bu bî bə bî mɔ'ɔ bîi mə bî le si yə mbuu ŋgî'i mà wa aà.

34 Nî le mbii a nyê ŋgî'i bú bî ŋgǎŋatsaŋ; noò yîi mə bî le ŋkwɛrə ŋgòŋ njoò juu tsim aa nî le mbeentə ma ya nî ñdorə ñlɔŋ mə nî le nzi mə ñjoo jî wə jîi mə i tsya ma jya, jîi mə i lwi'i ñikɔŋ aa i ka yî tswe a mbo bù.

35 Tsó mə a bə laa, tâ nî tsuu atanəntîi yuu ló mà'àtə bə, ñlɔŋ mə a tswe nî mîtəŋnə mî wè.

36 Nlɔŋ mə nî ntswe nî tswe nî ntswântîi ghuu tá ki ghìrə annù yîi mə Nwî a lòò aa tá kwɛrə ayoo yîi mə à kà'a a mbo bù aà.

37 “Nlɔŋ mə a tigə tsi'i mù àtîi noò

tá yu wa yîi mə à tswe nî ñzî aa, tâ à zi. Kaa à ka wa'à bù ñtigìtə.

38 Lâ nù yïi mē ànnù yi a tsinē aa, à ka tswe ntìi a nǝm àbìintii,

lâ mbē a swuntē akòrē yi mbii nī nǝm,

bēə bon kaa mē ka wa'a bi'iyu doritē."

39 Lâ kaa bi'inē sì bē bii mē bi'inē swuntē akòrē yi'inē m̀bwē aa bē. Bi'inē ban̄nē mbē aa bii mē bi'inē tswe nī àbìintii a nyweenē.

11

Abiintii

1 Abiintii à nī n̄an̄sē nzi annù tâ à laa nlon̄ njoo jii mē bi'inē bē aà, a mbii njoo jii mē kaa bi'inē sì yē aà.

2 Nlon̄ mē a lē nghirē abiintii mē tâ Nw̄nḡon̄ à beentē bitsyàbimbii bi ngu'u.

3 Bi'inē tsya aa a nǝmē àbìintii nzi mē Nw̄i à lē n̄an̄sē mbi yù aa nī n̄ghàà nī. Ma la a bē mē njoo jii mē bi'inē yē aa, bi lē n̄an̄sē aa nī njoo jii mē bi'inē sì yē aà.

4 A lē nghirē abiintii mē tâ Abel à ma'a Nw̄i nī àyoo mà'anw̄i yïi mē a lē mb̄on̄ n̄tsya yī Kain aà. Nw̄nḡon̄ a tigē m̀beentē yi mē à nī nù yïi mē ànnù yi a tsinē. Nw̄nḡon̄ à lē mbē ayefē yi nlon̄ mē à lē nkwerē jii njoo mà'anw̄i jya aà, ka mē à lē nkwo aa, à burē ka kī ghàà a nǝm àbìintii yi.

5 A lē nghirē abiintii mē bi l̄ogē Enoch ñk̄o'ɔ ngh̄ē nī ghu mē tâ tsuu niwo l̄o yē. Bi lē nl̄òò yi kaa ñk̄i'i yē nlon̄ mē Nw̄i à lē nl̄ogē yi aà. Mb̄on̄ tâ bi ka nl̄ogē yi aa bi lē mbeentē mē à nī nù yïi mē à ghirē Nw̄i a doritē.

6 Abiintii a bē tuu bē bon̄ kaa mbē nù tsu a wa'a ghirē tâ Nw̄i à doritē, nlon̄ mē nù n̄tsim̄ yïi mē a ȳon̄tē ñkoontē nī a mb̄ē Nw̄i aa, à tswe nī mb̄ii mē Nw̄nḡon̄ à tswe ghu nt̄i ñk̄i nt̄on̄ nī bē bii mē bi n̄an̄sē nl̄oo n̄i aà.

7 A lē nghirē abiintii mē tâ Noah à bii aj̄an̄ yïi mē bi lē ñw̄à'asē yi nlon̄ innù jii mē à lē mburē ti yē aa, nl̄ogē noò ñk̄o aban̄ yïi à lē ñkuu ghu bo bi ñkw̄'è yī ñyweenē aà. Ma mùu aj̄an̄ à lē nghirē bi n̄in̄ isa'a a nū m̄bi a tigē mbē ñj̄ndā bē bii mē ànnù yaa a tsinē n̄tsyā a nǝm àbìintii aà.

8 A lē nghirē abiintii mē tâ Abraham à yu'unē wa noò mē Nw̄i à lē nt̄won̄ yi mē tâ à gh̄ē ñkw̄erē abwen̄ansye yïi mē Nw̄i à lē ñk̄à'a mē yu ka fa ghu mbo aà; à lē mf̄'è ñka ngh̄ē ka mē kaa à lē ñk̄i'i adigē yïi mē yu gh̄ē ghu aa zī aà.

9 A lē nghirē abiintii mē tâ à tigē n̄tswe wa nī àbwènē nsye ya mē Nw̄i à lē ñk̄à'a aa tsi'ĩ ts̄o ñgh̄i, n̄lē nī a nī m̄nt̄an̄

tsó Isaac ni Yakob, bii mə à le ŋki mbə bè bii mə bi le ŋki ŋka'a abwenə nsye mà yû a mbo bo aà.

¹⁰ Nlon mə à le si lòò njo'ò àla'a ya yii mə ì tswe nî ìtsənda, nù yii mə a ghùrè aa, ni nù yii mə à nànsè aa, a bə Nwĩ yumbəŋə.

¹¹ A le ŋghirə àjàn yii mə Abraham à le ntswe nî àbiintii mə Sarah à le tswe ni mu ka mə à le mbə àfirè, le bon ìlòò ji i kî mē ntsya aà. A le mbii aa nlon mə à le nzi mə nù yii mə à le ŋkà' à aa, a lèè ŋkà' à yì aà.

¹² A tigè mbə ajàn yii mə a ni nù yì m̀fùùrè yii à ti bə aa a tigè aa a ŋkwo aa, bi le njwe ŋgwè'è ghu i gha'a mbə tsi'ì tsó m̀njòŋ mii mə mi tswe a aburè kè tsi'ì tsó àwan yii mə a tswe a aghəŋə ŋki miyaa a ajàn mə kaa mbə bi wa' à sənə aà.

¹³ Bè ma bú bitsim bi le ŋkwokə a m̀m̀m̀ àbiintii. Bo le ŋkwokə a m̀m̀m̀ àbiintii ti kwere àyoo yii mə bi le ŋkà' à a mbo bo aa, lâ m̀banə nyə njoo mà jya i tswé a sà'a agha' à, lâ mbii mə bo tɛ'ɛ mbə aa biğì, mbə batoo faa atu nsyè.

¹⁴ Nlon mə bè bii mə bi ghàà ma mùu ajàn aa, bo ghirə a laa mə bo lòò aa ala'a yii mə à nî àyaa aà.

¹⁵ Bo le baa ki lèè atú yaa ki wa'atè aa àbwènə nsye ya mə bo le mmà'atè aa bon bo le nlòò abwarə mbù mbii fu.

¹⁶ Lâ bo le mbàŋnè nte'ɛ atú yaa bə nî àla'a yii mə a bon ntsyàtə ma yâ, mbə ala'a yii a tswe a aburè aà. A bə ànnù yii mə kaa Nwĩŋgòŋ à si atu dirè mə mbə bi twonə yi mə à ni Nwĩ wàà nlon mə à nànsə njo'ò àla'a yì ǹsigìnè nlèè a mbo bo.

¹⁷ A le ŋghirə àbiintii mə tâ Abraham à logə mù yì Isaac mə yu tòò mmà' à Nwĩ ghu, wâ noò mə Nwĩ à le ŋkwà' ànè yi aà. Nwĩ à le nlèè ŋkà' à bo Abraham lâ a kî mbu mbii a ntòò njon mù yì yì mò'otə a mmà' a Nwĩ ghu.

¹⁸ Nwĩ à le nswon ghu mbo mə, “Mè ka tsyà aa a njim Isaac i fa ŋgwè'è yû mə mè kà' à aa a mbo wò.”

¹⁹ Abraham à le mbii mə Nwĩŋgòŋ mbə a yweensè bè ni nìwô ka mə bi kwô kwò aà. Lâ a ni m̀m̀njì yì m̀wò'ò mbə bi swon mə à le ŋki mbu ŋkwere yi fu a ntsù nìwô.

²⁰ A le ghirə àbiintii mə tâ Isaac à nin mbòonə a nu Yakob bo Esau nlon innù jii mə i le mburə ti zì aà.

²¹ A le ghirə àbiintii mə tâ Yakob à nin mbòonə a nu bòò bi Joseph wa noò mə à le si kwo aa, ntigə ntunə ntswa afi yi mmii Nwĩ.

²² A le ghirə àbiintii mə tâ Joseph à ghaa annù ajàn mə baIsrael ka yì fè'ɛ a ala'a Egipto a noò yii mə à le si kwo aa, ŋki mfa ndi' i ajàn yii mə bi ka yì twinə yi aà.

23 A le nghìrè abìintii mə tâ ta bì Moses bo Ndè yĩ tâ bì lɔ'osə yi nì bīsàŋ bi tarə a noò yĩ mə bi le njwe yi aà. Bo le nyə mə, a ŋkirə, mu wa à le mbə mbòŋ mû, kaa ŋkĩ'ĩ nòŋsə m̃fò wa bù m̃bɔ'ɔ.

24 A le nghìrè abìintii mə tâ Moses à tuu yi mə tâ bì tsuu yi nì mû Mfò Pharoah yĩ m̃angyè ki twonə a noò yĩ mə à le ŋkwe aà.

25 A le mbàŋnè ñtsɔ'ɔ mə yu ka kii bii ŋgĩ'i yĩ mə bi le si di a nu bè bi Nwĩ aà, ñtsyatə a nyu'u ibòŋ yĩ mə ibi zĩ nì ghu, i bē ibòŋ yĩ i tsyā tsyā aà.

26 A le mbeentə mə a bɔŋtə a nyə ŋgĩ'i bo bì àdìrə atu nlon Ayo'ò Nwĩ à nĩ àfù'ù yĩ a tsyatə njoo àtìndùu a ala'a Egipto nlon mə à le nte'ε mi'ĩ mi a nì m̃tèŋnè m̃ii mə mi ka yĩ zĩ aà.

27 A le nghìrè abìintii mə Moses à ma'atə ala'a Egipto kaa ŋkĩ'ĩ alwintəŋə Mfò wa bɔ'ò; nlon mə à le ntswe nĩ àtāŋəntii ŋghεε nĩ m̃b̃ii tsi'ĩ tsò nù yĩ à le si yə nĩ Nwĩŋgòŋ yĩ mə kaa bi si yə aà.

28 A le nghìrè abìintii mə tâ à loginə annù Passa, ñswon mə tâ bì tswerisə aləə ya a nì m̃intsù mi nda mə tâ Angel ñiwo wa tâ à tsuu bitsyà bi m̃b̃ii bi bɔɔ bi baIsrael bi mbàŋnè lɔ zwitə.

29 A le nghìrè abìintii mə tâ baIsrael tâ bì too Ŋkĩ miyaa yĩ bagitə wa tsi'ĩ tsò bi too aa nĩ ñsyε yĩ ñyoorə. Nòò yĩ mə baEgipto le nywintə mə bi kii too aa, ŋkĩ wa i sigə ŋkonse waa.

30 A le nghìrè abìintii mə tâ iwùgə ala'a Jericho jya tâ ì wokə a noò yĩ mə baIsrael le mben ŋkarisə ala'a ya ñjwi ji sàmbaà.

31 A le nghìrè abìintii mə tâ bì tsuu akwàrè Rahab bo bì bè b̃ii mə bi le nt̃ii atu a mbo Nwĩ aa zwitə, nlon mə à le ŋkwèrə b̃itswèrè bi baIsrael nĩ m̃bɔɔnə aà.

32 Mà bu nghèè nĩ m̃b̃ii ŋka nsəŋtə aa ε? Kaa Nòò à s̃i tswé a mbo mə a nghàà ànnù nlon Gideon, Barak, Samson, Jephah, David, Samuel, bo bì ŋgāŋntoo Nwĩ.

33 Nlonə abìintii bo le mmà'a ntsò bo bì itoo itoo ntsya waa. Bo le nghìrə annù yĩ mə a tsinə aa, ŋki ŋkwèrə annù yĩ mə Nwĩ à kà'à aà. Bo le ŋkutə m̃intsù mi naàngwyè,

34 m̃bwetə m̃imɔ'ɔ m̃i t̃ii, ŋki ŋkhə kaa bi wa'à waa nì munwĩ ntsò zwitə. Bo le mbə ibɔrəkə njòò lâ ñtigə mbəŋ mbə bit̃ii bi bē ñtigə mbə tsi'ĩ ŋgāŋmà'à ntsò j̃i t̃ii, ŋgha'a ntsũ ntsò itòò.

35 Ntsya a ñj̃imə abìintii bi le nyweensə bilim bi b̃angyè b̃ii mə bi le ŋkwokə aa mfa a mbo bo. Bĩ mɔ'ɔ bi le si yə

ngi'i bi ghə bi mà'atə waa bo tuu tă i kwo a mûm ñgi'i i yĩ tigə bú yweenə i tswe nĩ ñtswêntì yĩ mə i bǝŋ ntsyàtə aà.

³⁶ Bi le si wyè nĩ bĩ mɔ'ɔ, ñghɔɔ nĩ bĩ mɔ'ɔ, ñkoo bi mɔ'ɔ nĩ àtsaŋ, nǝ̀gè ñghɛɛ nĩ bu a ndàtsaŋə.

³⁷ Bi le ntumntə bĩ mɔ'ɔ nĩ ñgò'ò, ñkwyɛ bĩ mɔ'ɔ itii baa, ñzwitə bĩ mɔ'ɔ nĩ munwĩ ñtsò. Bĩ mɔ'ɔ bi karə ñwɛ'ɛ nĩ ñgùu mbinjèrə bo bi jĩ mbindɔŋə. Mbə ñgàŋâmfumə, bi tso'ò nĩ àkòrê yaa, n̄di nĩ ñgi'i a nu bo.

³⁸ Kaa m̄bi yù i le ñwa'ă a mbo bo ku'ùnə. Bo tigə ñghaa ntsiŋə ñkarə nĩ a nta'a miwèè mĩ wèè tsi'ĩ tsò bə bii bi ñkhə ñtsò. Nle nĩ a itu m̄inta'a bo bĩ a mûm ibù'u ñgoo bo bi m̄imborə a nsyê.

³⁹ Ma buù bə bi le mbeentə waa mə bi le nluu nĩ àb̄iintì, la kaa bo le ñwa'ă ñnnù jii mə Nwĩ à le ñkà'à a mbo bo aa kwɛrə

⁴⁰ ñlon mə Nwĩ à le ntan̄tə atan̄tə yĩ mə a bu mbòŋ ñtsya ma ya aa a mbo bĩ'inə, mə bo ka yĩ kii kɔ'ɔ luu tsi'ĩ bĩ'inə n̄bò bitsimə.

12

Nwĩngòŋ Taà yĩ'inə

¹ Tsi'ĩ tsò mə bĩ'inə tswe nĩ ñnòò b̄iyəfə bi karisə yi'inə aa, â bĩ'inə ma'atə ñgòŋ ñnnù tsim jii mə mbə i kin̄ə m̄an̄jĩ a mbo bĩ'inə aa, bo bi ñgòŋ ñnnù jĩ bi it̄sim jii mə i ligin̄ə ñtiŋnə nĩ a nu bĩ'inə aa, ñgaansə m̄it̄if mĩ'inə, ñtan̄ ntī, ñka ñkhə ñikhə n̄ii mə nĩ tswe a mbii bĩ'inə aà.

² Tá bĩ'inə tɛ'ɛ mĩ'ĩ mĩ'inə a nu Yesu yĩ mə àb̄iintì yĩ'inə a le n̄lògin̄ə ghu nu ñki n̄lwi'isə ghu nu aà. A le m̄bii ñgi'i ñkwo a ati bàŋnə bàŋnə kaa ñki'ĩ nĩ àd̄irə atu yĩ mə àti bàŋnə bàŋnə a le si zĩ nĩ yu aa bo'ò. Nlon mə à le nzi n̄idorə nĩ wè n̄ii mə nĩ le si yu'utə n̄ii aà. Ts̄itsòŋ à tigə ntswe a m̄bèè ñikwɛ Nwĩ yĩ mə à ñan̄nə a aburə aa nĩ mà'à.

³ Nan̄sə ñwa'atə n̄ mbuu ñgi'i yĩ mə à le nyə aa, n̄ m̄buu k̄ibàà yĩ mə ñgǎŋghir̄ə ñnnù jĩ bi i le si bàà n̄ii ghu aa, maa ajàn, tâ nĩ tsuu lǝ kaa, i swun̄tə akòrê yuu i b̄ii n̄ ñj̄im b̄ə.

⁴ A ajàn mə bu bi ñnnù jĩ bi i to aa, kaa n̄ burə t̄i to ñghèè ñywe'e a adigə yĩ mə mbə n̄ saansə àlèə yuu ghu.

⁵ N̄i l̄i'inə m̄ə a adi'it̄ə ya yĩ mə Nwĩngòŋ a fa nĩ a mbo bù tsò boò bi nswon̄ə n̄ mə,

“M̄u ghà tsuu ki tsa'a ajàn mə Mmà'àmbi a m̄ir̄isə n̄i gho aa b̄ə.

Tsuu lǝ ki swun̄tə akòrê yo i b̄ii n̄ ñj̄im mə m̄bə a ka ntsisə n̄i ghô.

⁶ Nlon mə Nwĩngòŋ a tsisə aa bə bii mə à kòŋə aa,

ḡkii nnḡḡ nḡ ḡḡi'i aa a nu bḡ bḡi mḡ à lòḡḡ mḡ à nḡ bḡḡ bi aà."

⁷ Nḡ tswa ntḡi ghuu a nḡ àḡḡ yḡi mḡ Nwḡ a mḡrḡsḡ ghuu aà, a lḡntḡ nḡ ghuu aa tsi'ḡ tsḡ bḡḡ bi. ḡḡi'i yḡi mḡ nḡ yḡ aa i dḡi'ḡ aa mḡ Nwḡḡḡḡḡ a mḡrḡsḡ ghuu aa tsi'ḡ tsḡ bḡḡ bi. Kḡ mu yḡ tsḡ à tswe ghu yḡi mḡ taà yḡ à si mḡrḡsḡ aa ε?

⁸ Mbḡ bi tsuu ghuu kḡ mḡrḡsḡ tsi'ḡ tsḡ àḡḡ mḡ bi kḡi mmḡrḡsḡ bḡḡ bḡ mḡ'ḡ aa, bḡḡ bḡḡ kaa nḡ sḡ bḡḡ bi nanḡsḡ mbḡ; bḡḡ nḡ bḡ aa bḡḡ bi tḡ tà.

⁹ Mbḡ bḡtà bḡi mḡ bi jwe yi'inḡ fàa mbi aa, mbḡ bi ka mmḡrḡsḡ yi'inḡ, bḡ'inḡ kḡi mbḡ'ḡtḡ nḡ waa, bḡḡ bḡḡ kaa mbḡ bḡ'inḡ wa'ḡ ibḡi nḡ yi'inḡ sigḡsḡ a mbo Taà yḡ'inḡ a mḡm Azwḡ tḡ i tswe ntḡi aa ε?

¹⁰ Bḡtà bḡ fàa nsye bḡ mḡrḡsḡ yḡ'inḡ a nḡ mḡ àḡi noḡ aa nḡ ḡkḡḡḡ yàà, lâ Nwḡḡḡḡḡ a mḡrḡsḡ nḡ yi'inḡ ḡḡhirḡ aa ibḡḡ a nu bḡ'inḡ, mḡ tâ bḡ'inḡ kḡ nlaa manḡsḡ tsi'ḡ tsḡ yu.

¹¹ A nḡ ḡḡḡḡ innḡ tsḡm jḡi mḡ Nwḡ a tsḡsḡ nḡ yi'inḡ aa, bḡ'inḡ lòḡḡ maa noḡ tsi'ḡ tsḡ ànnḡ yḡ bi ḡka ḡḡḡḡḡ, kaa wa'ḡ bḡḡḡḡ ḡka ndorḡtḡ, lâ a ti bḡ a ḡḡm bḡ bḡi mḡ bi mḡrḡsḡ waa aa, bi koonḡ mḡntà mḡi mḡ mḡ zḡ nḡ mbḡḡḡḡ ḡḡhirḡ bo ḡhirḡ nḡ innḡ jḡi i tsḡnḡ aà.

Idi'itḡ bo bi ḡwà'àsḡ

¹² Ka ḡḡntḡ nḡ mbḡ muu mḡi mḡ mḡ kàà mḡ aa a ndḡḡḡ, ḡkḡ ntḡnsḡ nḡ nḡ mḡkḡ'ḡtḡ muu mḡi mḡ mḡ tsḡḡḡḡ aà.

¹³ Nḡ ḡhirḡ tâ mânḡi yḡi mḡ nḡ tḡḡ ghu aa tâ à tsḡnḡ, tâ idḡḡḡ jḡi mḡ i kwokḡ a mḡka'a bḡ aa tâ i tsuu lõ fààkḡ, tâ i bḡḡḡ ntḡi tḡi.

¹⁴ Nḡ ywe'etḡ a ḡka ntswe nḡ mbḡḡḡḡ bu bi bḡ bḡtsḡmḡ; ḡkḡi ntḡḡ nḡ àkḡrḡ nizḡ yuu tâ à laa manḡsḡ nlonḡ mḡ ḡḡ yḡi mḡ àkḡrḡ nizḡ yi a sḡ laa manḡsḡ aa kaa à ka yḡ wa'ḡ Mmà'àmbi yḡ.

¹⁵ Nḡ ka ntsyesḡ ghuu, nyḡ mḡ tâ ḡḡ tsḡ à tsuu lõ tswe ti kwḡrḡ ibḡḡ Nwḡ wà. Tà ḡḡ nḡ bḡ à tsuu lõ bḡ tsi'ḡ tsḡ àḡi nḡlwḡ tsegḡ yḡi mḡ a fa ḡḡi'ḡ, ḡḡhirḡ i bḡḡ ntḡḡ nḡi'ḡ yḡi mbḡ li'ḡ bḡ bḡ ḡhà'àtḡ aà.

¹⁶ Tà ḡḡ nḡ bḡ ḡhḡḡ yḡ mḡ'ḡ tâ tsuu lõ bḡ ḡḡ àtsḡḡḡrḡ kḡ tsḡ ḡḡ yḡi mḡ à si Nwḡ bḡ'ḡ aa tsi'ḡ tsḡ Esau yḡi mḡ à le fḡḡ abwarḡ yi tsḡ nḡḡḡ mu, ḡkwḡrḡ mḡji mḡ ḡḡàà mḡ'ḡ ghu aà.

¹⁷ Nḡ zi mḡ à le mbḡ a ḡḡm aa a bú ḡka nlonḡ mḡ yu tswe nḡ mbḡḡḡḡ taà yḡ, lâ bi le mfurḡ yi nlonḡ mḡ kaa mânḡi yḡi mḡ mbḡ a kwḡnsḡ ànnḡ yḡi mḡ à le ḡḡhirḡ aa kaa à le ḡkḡi'ḡ bḡ ka mḡ à le si yḡḡḡ nḡ mḡlàà a mḡi'ḡ yu aà.

18 Kaa nì sî zî aa tsi'î tsǒ baIsrael le nzî, a mbèè nta'a yîi mæ mbæ bi wa'à mǝǝntè, i khî nî mǝ'ǝ; a mûm mǝfii idigè, bo bi idigè buurè buùrè, nî àfisè yî tîi,

19 bo bi nǝi ntàn, nî nǝi nù. Nǝǝ yîi mæ bè bya le nyu'u nǝi ya aa, bo le mbo'ǝ ntigè mbu'u nî mbo nswon nî mæ kaa bo si bù ñkǝn a nyu'u tâ bi swon ntǝǝ yî mǝ'ǝ a mbo bo.

20 Nlon mæ ndi'i jîi mæ bi le mfa a mbo bo i swonè nî mæ, "Mbæ a tɛ'ɛ mbæ tsi'î nàa mæ i mǝǝntè nta'a wa aa, bi tumntè ñzwitè!" i le ntîi si'i.

21 Idigè i le nswèrè si'i si'i, Moses a tigè ñswon mæ, "Mæ tsigìnè nî nǝǝ'ǝ."

22 Lâ nî banǝ nzî aa a Nta'a Sion, bo bi a nǝǝ'ǝ àla'a Nwǝngǝn yîi mæ à tswe ntîi aa, Yerusalem yîi mæ à tswe a aburè aa, nî biàngel a ñkam nî ñkàmè bîi bi ghotè ntswe nluu nî nǝǝrè aa.

23 Nî zî aa a nî ñghòtê yîi mæ à nî yî bǝǝ bi Nwî bi ntɔyambîi bîi mæ bi ñwa'anè mikûm myaa a aburè aa. Nî zî aa a mbo Nwǝngǝn yîi mæ a sa'a nù ñtsim aa, bo bi a mbô ñzwî bê bîi mæ bi ghîrè innù jîi i tsinè, mǝǝ bê bîi bi kwi ñko'ǝ nluu aa.

24 Nî zî aa a mbo Yesu yîi mæ à zi nî àkàa yî fii ya aa, a nî àlǝǝ yîi mæ bi mitè a ghaà ñzi nî ñbǝn yîi i tsyatè yi alǝǝ Abel aa.

25 Tâ nî ka ntɔyɛsè ghuu ñtsuu lõ tuu nǝi nù wa mæ a ghàa aa bê. Bè bîi mæ bi le ntuu nǝi nù wa mæ à le si ghàa ñwa'asè nî waa fàa nsyè aa kaa bi le ñkî'î àjàn yîi mæ mbæ bi khê zî. Mbæ bi'inè yî ntigè ñkhè aa mæ akè mæ mbæ bi'inè tuu nǝi nù wa yîi mæ a ghàa ñlo a aburè aa ɛ?

26 Nǝi Nwî ya, i le ntɔgè nsyê ñtsim maa nǝǝ. La tsîtsǝn à kà'a mē mæ, "Mè ka kù'ùsè bǝ tsigè mbî, kaa wa'a tsi'î ñsyè yuyu tsigè, mè ka kii tsigè aburè ghu bǝ'ǝ."

27 Nighàa nya mæ à swon mæ, "Mè ka kù'ùsè bǝ tsigè aa," nî nanǝ ndi'i nî mæ ñjoo jîi mæ bi le nanǝ aa, bi ka tsigè lõ'ǝsè tâ jîi mæ mbæ bi wa'à bù ntɔgè aa tâ i tigè ntswe.

28 Tâ bi'inè ka mfa mbi'ikè a mbo Nwî nlon mæ ànnù nifò ya yîi mæ bi'inè kwèrè aa, kaa mbæ bi wa'à bù ntɔgètè. Tâ bi'inè ka mfa mbi'ikè ñkii ñgha'asè Nwî nî mânǝ yîi mæ à bǝn ghu mbo aa, ñghu'usè nû ñkii mbo'ǝ,

29 ñlon mæ Nwǝngǝn yi'inè à laa mbæ mǝ'ǝ yîi mæ i tǝǝ ñjoo aa.

13

1 Nî ghîrè tâ àkǝnǝ yuu tsǝ bǝǝ bi ma tâ à ka ñghɛɛ nî mǝbîi.

² Nî kii ñka ñwa'atə a ñkwerə bîgî a mîla'a bù, ñlon mə bə bî mo'ɔ bi lɛɛ ñkwerə baangəl a mîla'a bo ti zî.

³ Nî ka ñwa'atə bə bîi mə bi tswe a atsaŋ aa, tsɔ a tswɛ bû bo ghu; ñkii ñwa'atə nî bə bîi mə bi dî ñgi'i a nu bo aa ñlon mə mbə a kî mbə bu.

⁴ Tâ bə bi tsim tswa annu niyo'ɔ nî àghu'usə, ñtsuu nî ñsîŋ a kuu niyo'ɔ kî zî; ñlon mə Nwî à ka yî nîŋ isa'a a nu ñgàngatsùurə bo bi ñgàngajirə.

⁵ Nî tsuu annu ñkabə i lògə tɛ'ɛ a mbîi, nî ka mbii nî mə njoo jîi mə nî tswe nî ju aa i ku'unə a mbo bù; ñlon mə Nwî à laa nswon mə, “Kaa mbə mə wa'à ghuu mɛ'è kaa ñwa'à ghuu kî ñləə tâ nî tswe tsi'î tì àyoò”

⁶ Mbə yîi mə a bə maa ajàŋ aa, mbə bî'inə tigə nswon nî àtàngəntii mə,

“Mmà'àmbi à nî ñgàngkwetə ghà,

kaa mə ka wa'à kà mbo'ɔ;

mbə ñu misòŋ a ghîrə àkə a nu mə aa ɛ?”

⁷ Nî ka ñwa'atə bîtsyàsə buu, bya bîi mə bi lɛ nswon nîghàà nî Nwî a mbo bù a mbîi mbîi aà; nî wa'atə a ajàŋ mə ntswəntii yàà i lɛ mbə aa, ñka ñɲe'esə nî àbîintii yaa.

⁸ Kaa Yesu Kristo à sî kwensə, àa tsi'î ñgîŋ ñgîŋ a ajàŋ mə à kî bə a yoo aa mə à bə sii, i lɔ kii bə a yoo, i lwî'î nîŋkonə.

⁹ Nî tsee mà'atə tâ bə ka mbwe'esə ghu nî ñnnu mbuu mbuu jî fii jîi mə i sî ku'unə aà. A baŋnə ñku'unə aa mə tâ mîntii muu ka ñkwerə mîntii a nî ñbòŋ Nwî kaa ñkî'i bə a nî mîji bə. Nlon mə ajàŋə mə bə yòŋə bînòŋsə nlon mîji aa kaa a burə tì waa nî ànnu tsu kwetə bə.

¹⁰ Bî'inə tswe nî mbuu nîkentə nî mo'ɔ nî mà'a Nwî yî mo'ɔ; ñgàngmà'a Nwî jîi mə i fà'à wa mûm nîtàŋ yî lwèn wa yîi nî tswe ghu aa kaa i sî nî àdà'à tswə a nî àyoò yîi mə bi too ghu aà.

¹¹ Nğàngmà'a Nwî yî ñwè wa a kuu aa tsi'î nî àləə naà ya mə bi wa mma'a nî Nwî ghu nlon ibi bə aa wa adigə yî Nàŋsə Nlaa, mbaŋnə mbè'è nî mbà ya mfè'è wa baligə nîtoo nî a abɛɛ.

¹² A kî mbə ñgîŋ ñgîŋ a ajàŋ yîi mə bi lɛ nlògə Yesu mɛ'ɛ nî ghu a mum baligə a yə ñgi'i bi zwiṭə yi mə tâ à ghîrə bə bi laa maŋsə ntsya a nîm àləə yi.

¹³ Maa ajàŋ a ku'unə mə tâ bî'inə fɛ'ɛ a mûm baligə ñghɛɛ ntsi'i yi tã kii kwɛrə mbəgîṭə ya yîi mə bi lɛ mbəgîṭə yi ghu aà.

¹⁴ Nlon mə kaa bî'inə sî nî nîjò'ò àla'a yîi mə a lwî'i nîŋkon aa faà tswə, mbaŋnə nlòò aa ya mə a ka yî zî aà.

15 A ku'unə mə tâ bî'inə tigə ntsya aa a nu Kristo, mfa nî àyoo mmà'a Nwî yîi mə à nî agha'asə aa, a ngòŋ bìnòò bîtsim, a mbo Nwî, mbə agha'asə yîi mə a fê'e a ghoŋ ntsû bə bîi mə bi swon nî annû fîkûm yî aà.

16 Nî tsuu lî'inə a ŋka ngħirə ibòŋ bo bi a ŋka nyatə ñjoo jîi mə nî tswe nî ju aa, ñlonŋ mə ñjoo mmà'anwî ma jû i bònŋ nî Nwî.

17 Nî ka nyu'unə bîtsyàsə buu ŋki ŋka nyoŋə nî ìnnù jîi mə bo swon aà; ñlonŋ mə bi bə nî ànnû ntîi yuu, ŋki ntswe nî àjàŋ yîi mə bi ka yî fa akwî'i a nsi mi'i Nwî ñlonŋ ŋгаа yùù aà. A bē ñjî'î ànnù yîi mə a ku'unə mə boŋ nî ghîrə bo fa'à nî àfà'â yaa nî nîdorə, ñlonŋ mə bo bə ki fà'à bə nî àjəŋnə boŋ kaa a ka wa'à ghuu kwetə.

18 Nî ka ntsa'atə nî Nwî ŋwa'atə nî yî'i, ñlonŋ mə bî'î zi mə ntîi yî'i i laa a nî ànnù yîi mə bî'i fà'a aà. Bî'i lòò mə bî'î ki ghîrə ìnnù tsim jîi mə i tsinə bə bo'otə aà.

19 Mə bu'u mbo a mbo bù tsi'î nîti mə nî bə ki nanşə tsà'atə Nwî boŋ à ka ghîrə mə wəŋşə mbù mbîi fu a mbo bù.

20 Tâ Nwîngòŋ mbòonə yîi mə à le ngħirə Mmà'àmbî yî'inə Yeso a bú mbîinə a nîwo aa, yu wa mə à nî ngàŋmbēmbi yî ñwè aa, nî àlèə yî yîi mə bi le ŋwàrə àkàà yîi mə a lwi'i nîŋkonŋ ghu aa,

21 tâ à fa njoo jî sigîŋə tsim jîi mə nî lòò aa, ta tâ nî ka ngħirə ìnnù jîi mə Nwî a lòò aà. Tâ à ghē nî mbîi nîtigə fà'à nî ìnnù jîi mə a kòŋə aa a nu bù ntsya aa a nîm Yesu Kristo, yîi mə nîgha'a nîtsim ka tigə zî ghu mbo i lwî'î nîŋkonŋə aà. Amen.

22 Mə bu'u nî mbo a mbo bù mbá bilîm bá, mə tâ nî kwerə nîghàà nî adi'itə nú sigîŋə, ka mə mə ŋwà'anə nî ghu'utə aà.

23 Mə lòò mə tâ nî zi mə bi fî'isə mē mumaà yî'inə Timoti a ndâtsaŋ. Mə yu'utə aà yî, à bə wəŋşə zî boŋ bî'iyu ka tigə zî bîtsim a mbēə bù.

24 Nî tsa'atə bîtsyàsə buu bîtsim bo bi bə bi Nwî bîtsimə. Bîlîm bî'inə bîi mə bi tswe a Itali aa bi toò àtsà'atə a mbo bù bîtsimə.

25 Tâ ibòŋ Nwî tâ i tswe a mbo bù bi tsimə. Amen.

ANWÀ'ANƏ JEMS

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A anwà'anə yŭ aa a le ηηwà'anə Jems muma bi Yesu a mbo biKrisèn bii mə bi le nja'a waa bi tswê a itoo itoo aà. Jems à le ηki mbə ntsyàsə a ηghotə a Yerusalem.

Jems à ηwà'anə ndi'itə nî bə bi Nwî ni innū jî ghà'atə, lâ mâ ànnū yŭi mə à ghàa ghu aa à nî àbiiintii. Nswonə ni mə bi yə abiiintii ηŭ aa a ni ifà'á yi bo bi mighèrìnə mi innū mi. Kaa àbiiintii yŭi mə ηŭ a swonə tsi'î nî ntsù aa kaa à si abiiintii yŭi mə a yweensə ηŭ aa bə. Tá bə bii mə bi bii Nwî aa tá bi kii ηghirə nî ànnu yŭi mə nighàà ni Nwî ni swonə aà, kaa wa'a kà nyu'u tsi'î yù'ù, kaa wa'a ni nu ka mfa'a (1.22-25). Jems a bú ηghaa annū nlon mitsyè (1.5-8), ηŭ yŭi mə a bon mitsyè aa tá à betə a mbo Nwî nî abiiintii. Ndi'itə nî bə bi Nwî mə tá bo ka nzi ntswà àləə yaa (3.1-12), ntsuu mil'ò'ò mi bîlîm byaa ki tɔ'ɔtə, (4.11-12) ntsuu kii ki kàà, tá ìηḡ ηŭ tá à bə ìηḡ (5.12). Tá bə bii mə bi bii Nwî aa tá bo ka ntswa nî nti waa ηkii ntsa'atə nî Nwî a noò ηḡ'î. Bεε bo ti ghò, bo ká mbii nî ifánsənnū jyaa bo ni bo, ηka ntsa'atə nî Nwî (5.13-18) nlon mə Nwî a yu'u atsà'atə Nwî ηŭ yŭi mə à tswe nî àbiiintii aà.

Jems à nanşə ηηwà'anə aa innū jii mə mbə i kwetə bə bi Nwî a múm ntswéntii yàà, ηkwetə nî waa mə bi ka ηkhə Satan, bo bi ànnū ηkǝḡ njoo mbi jù, mbaḡnə ηka nyonḡə a mbèe Nwî tá bə bîsubika'á bi tsǝ Abraham (4.1-8).

Bi yatə anwà'anə yŭ aa laà:

1. Nji'innū anwà'anə yuà 1.1
2. Abiiintii ni mitsyè 1.2-8
3. Annū ηgàḡəfəmə bo bi ηḡḡkabə 1.9-11
4. Annū nywe'etə ηŭ bo bi àkwà'anə 1.12-18
5. Nka nyu'u nighàà ni Nwî ηkii ηghirə 1.19-27
6. Awà'àsə nlon annū a ηka nte'ε nàndənə a titii bə 2.1-13
7. Abiiintii bo àfà'à 2.14-26
8. Krisèn bo àləə yi 3.1-18
9. Krisèn bo bi njoo mbî 4.1—5.6
10. İdi'itə jî mɔ'ô 5.7-20

¹ A ni mə Jems, ηgàḡəfà'a Nwî ni yŭ Mmə'àmbî Yesu Kristo, mə tsà'atə ηḡwè'ε baIsrael nighúm ntsòbaà yŭi mə i ja'anə ntswetə a idigə tsim faa mbi aà.

Abiintii nî mitsyè

² Bîlîm bâ, nî ka nanşə ndoritə a noò yîi mə mbuu ikwà'ànə tsim i tsi'i ghuu aà;

³ ñlon mə nî bə tswa ntii ghu i tşyă àkwà'ànə yîi mə a ywe'etə nî àbîintii yuu aa, bon nî ka tigə tswe nî àtəntii.

⁴ Nî yə mə àtəntii yuu a ghɛɛ nî mbîi a mûm ñgi'i tâ nî tsuu lõ kaa, tâ nî kwe ŋko'ɔ ntəə ŋku'unə, kaa wa'a nî àlò'ò tswé.

⁵ Lâ mbə nù nìbù a ti bon mitsyè, a ku'unə mə tâ à tsa'atə Nwî ñlɔɔ ghu mbô, bon à ka fa ghu mbô, ñlon mə Nwî a fa njoo a mbo bə bîtsim nî àbòntii, kaa wa'a lîŋə bə.

⁶ Lâ bɛɛ a ti tsà'atə Nwî a nîŋ ntii yî ghu nû, ñtsee ki jîŋkə bə. Nù nîtsim yîi mə a jîŋkə aa, à bə aa tsó akàŋə ŋkî miyaa yîi mə fîfərə a tii ŋghɛɛ mbù mbii nî yu aà.

⁷⁻⁸ Ajàŋə nû ma ya mə a lɔɔ nî mîntii mi mbaa, ñjîŋkə nî jîŋkə nî ñnnù ji tsim aa, tâ à tsuu lõ wa'atə mə mbə yu kwɛrə àyoo tsu a mbo mmà'àmbî Nwî.

Ŋgàŋəfumə bo bi ŋgàŋkabə

⁹ Ndim yi'inə yîi mə à nî nù tîkum aa à tswe nî ŋka ndoritə a ajàŋ yîi mə Nwî à ñɛntə yi a ndəŋ aà;

¹⁰ tâ ñdim yî'inə yîi mə à nî ŋgàŋkabə aa tâ kii ŋka ndoritə a noò yîi mə Nwî à sîgîsə yi a nsyɛ aà, ñlon mə ŋgàŋkabə i ka yî wàŋsə tşyà waa aa tsi'i tsó ìbwî'i ŋgèè aà.

¹¹ Nòò a ki nta ntii aa, a toò ŋgèè i yorè; ìbwî'i ji i wôkə a nsyɛ, nìbòŋ nî nî mɛ. A ki mbə ŋgîŋ ŋgîŋ ajàŋ yîi mə ŋgàŋkabə à ka yî tşyà yi, a noò yîi mə a karə mfa'a nî mîfà'á mi aà.

Akwà'ànə

¹² Nìdorə nî tswe a mbo nù yîi mə à lwî'i nî àbîintii a noò yîi mə ikwà'ànə i zî ghu mbo aà ñlon mə à bə tşyà mbuu ikwà'ànə ma jû bəə bon à ka kwɛrə miyàrinə mi ngù'u mi, tâ à bə ntswentii ya yîi mə Nwî à kà'a a mbo bə bii mə bi kòŋə yi aà.

¹³ Mbə mbuu ikwà'ànə ma jû i yi ti zî a mbo nù a tsuu lõ swon mə, "Ikwa'ànə jû i lo aa a mbo Nwî." Nlon mə kaa mbə bi wa'a Nwî nî ñnnù jî bi kwa'ànə. Kaa yumbon a wa'a nii nû kii ŋkwa'anə nî ànnù yî bî.

¹⁴ Lâ bi kwà'ànə nû aa wâ noò mə ñnnù jîi mə a yè'ətə aa i swùntə mē yi ŋko yi tsó mâtaà.

¹⁵ ñnnù jya mə a yè'ətə aa i tigə ghîrə a tswé nî ju tsó mu ntigə njwe ifănsənnù. Bɛɛ mə ifănsənnù jya i yi ŋko'ɔ nluu, i jwe nîwô.

¹⁶ Tâ bi tsuu ghuu lõ bwe'esə mbâ bɔɔ bi maà bâ.

¹⁷ Mìtèṅnè mî sigìnè mitsim bo bì njoò jii mæ i bon mænşə aa, tsi'î tsim i lò aa aburə nsigə. I lò aa a mbo Nwĩṅgòn yii mæ à nænşə mĩṅkà'à mii mæ mi tswe a aburə aa, mbə yu yii mæ kaa à si kwensə, kè mbəṅkə tso aliləṅ aà.

¹⁸ A nî ṅkòṅə yĩ, à lɛ nnaṅşə yi'inə, ntsya aa a nĩm nìghàà nĩ à nĩ ànnù nĩṅkoṅ aà, mæ tá bĩ'inə bə bĩtsyà bi mbĩ a titĩ ṅgòn njoò tsim jii mæ à lɛ nnaṅşə aà.

Ŋka nyu'u ṅkii ṅghìrə

¹⁹ Bɔɔ bi maà bà nì ka ṅwa'atə annù yuà! A ku'unə mæ tá ṅù ntsim tá à ka ṅwanşə nyu'u ànnù, n̄tsee kɪ wànşə ghàa, ṅkɪ tsee kɪ wànşə lwìsə n̄ n̄tòṅə.

²⁰ Nù yii mæ a lwìsə ntɔṅ aa kaa a si annù yĩ tsìnə yii mæ Nwĩ a lòò aa ghìrə.

²¹ Mamùu ajàn a ku'unə mæ nì me'e ṅgòn innũ nsin tsim bo bì àbì'intĩ tsimə. Mfa ibiinnũ ghuu a mbo Nwĩ, mbii nìghàà nĩ mæ a bè a mùm n̄tĩ bù aà, à n̄ nìnghàà ma nũ nĩ mbə n̄ nyweensə ghuu aà.

²² N̄ tsuu atu ibi nũ ghuu kɪ bwe'esə a ṅka nyu'utə nìghàà n̄ Nwĩ tsi'î yù'ùtə. A ku'unə mæ tá n̄ ka mfa'a n̄ nu.

²³ Nù yii a yu'utə nìghàà n̄ Nwĩ tsi'î yù'ùtə kaa ṅkĩ'ì n̄ nu fa'à aa, à bə aa tsi'î tsò ṅù yii mæ à lèntə ns̄i yi n̄ ṅkè'è, nyə ibi nũ yĩ.

²⁴ A naṅşə nlii ibi nũ yi wa aa, a ló ṅghɛɛ yi. Fìbàṅtə ti tsyà a li'inə ṅkìrə yĩ yà.

²⁵ Lá ṅù yii mæ a naṅşə nlii bĩnòṅşə bya b̄ii mæ bi bon mænşə, ṅketə n̄ mĩṅkìrə m̄i atsaṅ a nu bè aa, à bə tɛ'ɛ àtũ yĩ n̄ b̄inòṅşə ma bũ, kaa wa'à yu'utə tsi'î yu'utə m̄bu n̄lĩ'inə, lá m̄baṅnə nləə n̄ b̄inòṅşə bya, ṅghìrə n̄ innũ jii mæ bi swon aa, bon Nwĩ à ka n̄ṅ m̄bɔɔnə n̄ innũ tsim jii mæ a ghìrə aà.

²⁶ Mbə ṅù à tswe a titĩ bù yii mæ à wà'atə mæ yu tinşə amùm ànnù Nwĩ lâ kaa wa'ă ajàn yii mæ mbə yu tswā àləə yi zi, bon ànnù Nwĩ yi ya à n̄ tsi'î ànnũ adànə d̄ànə. A k̄i m̄bwe'esə aa ibiinnũ yĩ.

²⁷ Annù yii mæ Taà Nwĩṅgòn a lògè tsi'î tsò ànnù Nwĩ yii mæ a naṅşə kù'unə, kaa wa'à n̄ àlò'ò tswē aa, a n̄ ṅka n̄lɛntə bɔɔ bit̄i n̄ b̄ikwĩ'ĩ bi b̄āṅgyè a mùm ṅgĩ'ì bo. N̄k̄i mbə a ṅka mb̄ē ibiinnũ gho tá m̄bi tsuu l̄ò s̄in, i ta ṅgĩ'ì a nu wò.

2

Ŋwà'asə n̄lonə annũ n̄tɛ'ɛ b̄inàndènə

¹ Bìlím bâ tsi'í tsǒ ngǎṅmbii Mmà'àmbí yǐ'inè Yesu Kristo, yǐi à nì Mfò nìgha'a aa, a ku'unə mə tá nì tsuu bē itu itu kǐ lèntə, n̄yɔŋə bē ñkírə yàà.

² Kə bǐ'inè lɔgə mə ngǎṅkabə yǐi mə à wè'ɛ karə yǐi mə bǐ nanse nì àtìì gold bo bǐ ìtsə'ə atìndùù, à zǐ ṅkuu a múm ngǎhòtə bù, ñgǎṅafum a kǐ n̄zi ṅkuu ghu nì b̄ikùrə bǐ atsə'ə bǐ.

³ Mbə nì gha'asə ṅú wa yǐi mə à wè'ɛ ìtsə'ə jǐ sǐgìnə aa, nswon ghu mbo mə, “Tswe faa nì àlèṅ yǐ àkò'ònə falà.” Mbanṅə nswon a mbo ngǎṅafumə wa mə, “Ghɛɛ ntəə fǐlǐ, kə jwè'ènə a nsyɛ a mbèè m̄ikòrə mə,”

⁴ bəə bon nì tɛ'ɛ b̄inàndènə a titìi bù, n̄lentə nì ànnù n̄yon nì àjàṅ mə ìnnù jǐ bǐ i tintə nì ghuu aà.

⁵ Yu'utə nì mbà bìlím bâ, wa Nwǐ à tsò'ɔ ngǎṅəfumə fàa mbi, ñghirə mə tá bo n̄iṅ m̄intìi mya a nu Yesu Kristo, ì banṅə mbə ngǎṅafù'u ànnù n̄iṅkon, i yǐ n̄ji annù n̄ifò yǐi mə à kà'a a mbo bē b̄ii mə bǐ kòṅə n̄ii aà.

⁶ Lá nì tsa'a nì ngǎṅəfumə aa, bē b̄ii mə bǐ n̄iṅə nì ghu a nsyɛ, ñk̄i nswon n̄i ghuu ngɛɛ nì bù a nda m̄isa'a aa à nì aa b̄iwò aa ɛ? A sǐ ngǎṅkabə bə aa ɛ?

⁷ A nì tsi'í bō mə bǐ ghàà nì ìnnù jǐ bǐ nlon ìkum yǐ sǐgìnə wa mə bǐ fa a mbo bù aà.

⁸ La mbə ò ka nanse nləə m̄fò nòṅsə Nwǐ wa yǐi mə à tswé múm àṅwà'ànə mə, “Ka ṅkòṅə nd̄im ghò tsi'í tsǒ o kòṅə ìb̄ii n̄ú ghò aa,” bon ò ghirə sǐgìnə.

⁹ Lá mbə ò ka nlentə nì bē n̄yonə nì bē ñkírə yàà bəə bon ò wò mə annù, nòṅsə a kǐ ñtswa ghò tsi'í tsǒ ṅú yǐi mə kaa à sǐ nòṅsə ləə aà.

¹⁰ Mbə ṅú a ka nləə b̄inòṅsə b̄itsim bɛɛ mə a ghirə ngɛɛ ñwo yǐ m̄fùùrə a nì m̄un̄jirə annù bon à k̄i m̄ə ñwo b̄inòṅsə bya tsi'í b̄itsimə.

¹¹ Nlon mə ṅú wa yǐi mə à lɛ nswon mə, “Tsuu annù mǎghabə gh̄irə aa,” à lɛ ṅk̄i nswon mə, “Tsuu zwitə.” Ma mùu àjàṅ, ò bə tsuu annù mǎghabə gh̄irə, lá i b̄anṅə zwitə ṅú bon ò wo nòṅsə.

¹² Tá nìghàà nuu bo bǐ m̄ighir̄inè m̄i ìnnù muu tá m̄i bə tsi'í tsǒ m̄i bē b̄ii mə bǐ ka yǐ sa'a waa nì nòṅsə wa yǐi mə à kètə m̄iṅkírə m̄i atsan a nu bē aa.

¹³ Nlon mə kaa Nwǐ à ka yǐ wa'a m̄il̄iṅnə ṅú yǐi mə kaa à sǐ m̄il̄iṅnə ko aa kǐ ṅko a noò nsa'a m̄isa'à. ṅko m̄il̄iṅnə ì kayi tsyatə ntso'otə m̄isa'à.

14 Bɔɔ bi maà, m̀bə ɲ̀u a swon mə yu tswe nì àb̀iintii, kaa wa'à nì innù jì siginè b̀aǹɲ̀nè ghìrè, a kwetè yi aa nì àkə aa ε? Kaa àjàɲə ab̀iintii ma ỳu kaa mbə a wa'à yi yweensè.

15 Mbə mumaà yi'inè ỳi m̀b̀aǹɲ̀nè kè ỳi m̀aǹgyè a bonə itsè'ə a ɲwɛ'ɛ kaa wa'à nì m̀ji m̀i mə ku'unə a ɲi a ɲwi ɲwi aa tswè,

16 bɛɛ ɲ̀u ǹb̀o a swon a mbo bo mə, “Tá Nwĩ à ɲiɲ mboonə a nu bù! Nì ghɛɛ tá nú juu ka nloontə ɲkii ɲi ywure!” bon a ka kwetə waa aa nì àkə mə mbə nì tsuu ɲjoo jya mə i kwetə waa tá bo tswe ntii aa, i fa aa ε?

17 A nì ajàn ỳi mə a ki mbə aà, mə mbə ɔ tswe nì àb̀iintii ỳi mə a si ghìrè ɔ fa'a nì innù jì siginè aà. Ajànə ab̀iintii ma ỳu à nì àkwo ayoo.

18 Lá mbə ɲ̀u ỳi mò'ɔ à tse swon mə, “O tswe nì àb̀iintii, mè b̀aǹɲ̀nè m̀fa'a nì innù jì siginè.” Mbə a swon ma mùu ajàn bon mə ka kwi'i ghu mbo mə, “Dì'i ab̀iintii yo ya a mbo mè, mə mbə ɔ tsuu innù jì siginè ki ghìrè, bon mə ka b̀aǹɲ̀nè i dì'i ab̀iintii ya a nì innù jì siginè jii mə mə ghìrè aà.”

19 O bii mə Nwĩngòɲ à nì aa tsi'ĩ ỳi mò'ɔtə aa ε? A bonè! Lá, tsi'ĩ izwĩ jì bi i ki mbii maa ajànə, ɲkii ntsiginə ghu nsĩ.

20 Ɔ̀tìrè b̀ə, nì lòo nzi mə ab̀iintii ỳi mə a si innù jì siginè fa'a aa, à nì àkwo ayoo aa ε?

21 A ɲghèè nì ta bì b̀itaà ỳi'inè, Abraham, tigè Nwĩ à le nlògè yi tso ɲ̀u ỳi mə m̀innù mi mi tsinè ɲyonə aa nì ànnù ỳi siginè ỳi mə à le ɲghìrè aà. A le nlògə mu ỳi, Isaac, ɲghɛɛ mà'à Nwĩ ghu a nìkentə nì mò'ɔ.

22 A laa mə Abraham à le mbĩ Nwĩ aa ɲkii mfa'a, ab̀iintii yi bo àfà'á yi a ghèè nì àbo mò'ɔ. Afà'á yi a ghìrè mə tá ab̀iintii yi ya tá luu.

23 Ma mùu ajàn ànnù ỳi mə àɲwà'ànə Nwĩ a le nswon aa a fɛ'è m̀boontə mə, “Abraham à le ɲniɲ ntii ỳi a nu Nwĩ, ma ya a ghìrè mə tá Nwĩ à lògə yi nì ɲ̀u ỳi mə innù jì i tsinè aà.” Nwĩ a tigè ǹlògə Abraham nì ɲsùkà'á ỳi.

24 Yê nì, Nwĩ a lògè ɲ̀u tsò ɲ̀u ỳi mə m̀innù mi mitsinə, ntsya aa a ɲjĩm innù jì siginè jii mə a ghìrè aà, kaa wa'à yònə aa tsi'i a ɲjĩmə ab̀iintii yi yu yu.

25 A le ɲki mbə tsi'ĩ ɲgĩɲ ɲgĩɲ nì Rahab, àkwàrè m̀aǹgyè wá. Nwĩ à le nlògè ỳi tsò ɲ̀u ỳi mə innù jì i tsinè, ntsya aa a ɲjĩm innù jii mə à le ɲghìrè aà, à le ɲkwɛrə b̀tswèrè bi baIsrael bya a nda yu, ɲki mbu ɲghìrè bi tsyá nì m̀aǹjĩ ỳi dàɲ ɲkhə waa.

26 Ma mùu ajàn tsò mə mbə àzwĩ a tsuu a nu ɲ̀u tswe, a b̀ə àkwo ɲ̀u aa, ab̀iintii ỳi mə a si fà'á a ki mbə aa àkwo

ayooò.

3

A ku'unə mə tâ bə ka ntswa aləə yaa

¹ Bìlím bâ, kaa sî bôn mə tâ bù bì ghà'atə bə ngǎndì'innù, ñlon mə ìsa'a yì'inə tsǒ ngǎndì'innù i ka yǐ tinsǎ tsyàtə yǐ bə bì mǒ'ò.

² Bì'inə bitsim, bì'inə gha'a fansə nǐ innù. Lâ mbə nù yǐ mǒ'ò a tswe ghu yǐ mǒ à sǐ nǐ ifansə innù ghìrə a nǐ innù jǐi mǒ a swonə aa, bon innù jǐ i bon mǎnsə, a kǐ nǐzi a ajàn yǐ mǒ mbə yu tswâ ìbǐnnù yǐ tsimə.

³ Bì'inə nǐnə nǐ àtsanə a ntsǔ ləŋə ngghìrə nǐ mǒ tâ à ka nyu'unə nǐ yì'inə. Maa ajàn bì'inə zǐ ajàn yǐ mǒ mbə bì'inə ghìrə a ghèè nǐ mbèè yǐ mǒ bì'inə kəŋ aa.

⁴ Kə tâ bì'inə wa'atə annù ñlon abanə ŋkǐ. Ka mǒ a fan fan a kǐi nǐti tsi'ǐ afisə yǐ tǐi aa, bì tsiisə aa tsi'ǐ nǐ mǔntsirə àtsisə, ñswunə aban a zǐ ajàn yǐ mǒ mbə yu tsiisə a ghèè ajàn yǐ mǒ à kən aa.

⁵ A kǐ mbə ngǐŋ ngǐŋ a nǐ àləə yǐ mǒ a tswe a ntsǔ mbì'inə aa. Ka mǒ a kə'ə ŋkə'ə aa, mbə tsi kǐ kwèè ntǐi yǐ a nǐ innù jǐ wè jǐ wè jǐi mǒ mbə a ghìrə aa.

Wa'atə ajàn yǐ mǒ mbə tsi'ǐ ñsàà mǒ'ò i toò ma mù'ù nǐta'a aa.

⁶ Aləə a bə aa tsi'ǐ tsǒ mǒ'ò. A burə mbə aa mǐbǐ yǐ mǒ ì lùu nǐ innù jǐ bì, ntswe nǐ àdà'à a mǔm nu bì'inə, ñsənsə nǐ innù jǐ bì, i ghèè nǐ ìlāà a mǔm nù bì'inə tsi'ǐ tsimə. Ntɔɔ nǐ ntswèntǐi yǐ'inə tsi'ǐ tsim nǐ ñsàà mǒ'ò yǐ mǒ ì lò aa tsi'ǐ a mǒ'ò Satan nǐzi.

⁷ Nǔmìsòn à zǐ ajàn yǐ mǒ mbə yu mǐrəsə ñgòn ñnaa tsim jǐi mǒ tswè a nta'a kə a mǔm ŋkǐ aa, kə a bə bə nàà mǐtsə'ə, kə bə bìsɪŋ, kə ìbən naà tsǒ nò, kə nàa ŋkǐ, bì lèè ŋkǐ ya'a mmirisə

⁸ lâ kaa ŋu mǐsòn kaa a wa'à ajàn yǐ mǒ mbə yu mǐrisə aləə aa bǎŋnə nǐzi. Aləə a nǐ àyoo yǐ bì yǐ mǒ a ligə tsi'ǐ ligə, ntsyanə a ntsisə, ñluu nǐ ñlǐ'i yǐ mǐbǐ yǐ mǒ mbə i zwitə ŋu aa.

⁹ Bì'inə lògə nggha'asə nǐ ma'àmbǐ Taà yì'inə Nwǐngòn ghu. Ŋkǐi mbu nlògə mbəgìtə nǐ bìlím bì'inə bìi mǒ Nwǐ à lə nnaŋsə waa bì finə yǐ aa ghu.

¹⁰ Mǐghàà mǐ nggha'asə Nwǐ bo bì mbəgìtə mǐ fè'è aa tsi'ǐ a ntsù yǐ fùùrə! Bìlím bâ, kaa a sǐ kù'unə ma mùu ajànə.

¹¹ Kaa mbə nanəbirə yǐ mǒ ŋkǐ yǐ lèè i fè'è ghu aa, kaa mbə a wa'à kǐ mbu ka mǐfǐisə ŋkǐ yǐ lwǐ.

¹² Bìlím bá, kaa mbə àtí kòò a wa'a mbàŋ sa'a bə, kaa àtí lāmsí kaa mbə wa'ă ikòò koonə bə. Kaa nìlì nù mə ñkí yí lwí i fè'è ghu aa, kaa mbə nì wa'ă ñkí yí nò ki mfi'isə.

Mìtsyè mǝ mǝ mǝ lò nǝ bə aburə aà

¹³ Nù tsù à tswe a titìi bù yǝ mə à tsyèsə ñkii nanşə nyu'u nǝ ìnnù i laa ghu atu aa ε? Tǝ à ghìrə tǝ à fè'ε bì yə tǝ àlaa, ntsya aa a nǝim àkòrə nǝzǝ yǝ yǝ sigìnə, a tǝ ghìrə nǝ ìnnù jǝ sigìnə a kǝ sigisə nǝ ìbǝi nù yǝ a nsyε à nǝ a ndi'ì mǝtsyè mǝ ghu.

¹⁴ Lǝ mbə ò tswe nǝ àghè'ənə a mǝm nǝti wò, nǝ àlwintòŋ, ñka nloɔ tsi'í àyoò ànnù, ò tsuu nǝti gho ki kwèè, ntuu nǝ ànnù nǝŋkonə.

¹⁵ Mbuu mǝtsyè ma wa kaa i sǝ aa aburə lô. A nǝ mǝtsyè mǝ fàa mbǝ, kaa Azwǝ Nwǝ kaa a wa'à ghu tswé, mǝ banşə lò aa a mbô izwǝ jǝ bǝ.

¹⁶ Adigə yǝ mə àghè'ənə tswe ghu nù a lòò bə ànnù yǝ mə a ka kwetə yǝ aa, ìbuurə annù i kə ntswe ghu, a kǝ nluu nǝ mbuu ìnnù jǝ bì jǝ ghà'atə.

¹⁷ Lǝ mǝtsyè mya mǝ mǝ mǝ lo a aburə aa, mǝ tsyǝmbǝi nǝfoo nlaa, nǝzi nǝ mbəɔnə, mbəɔnə, nyu'utə nǝ ànnu yǝ bə swon aa, ñko nǝ mǝlǝŋnə, ñkoonə nǝ mǝntàa mǝ ìnnù jǝ sigìnə. Kaa nù yǝ mə à tswe nǝ ma muu mǝtsyè aa kaa à sǝ jǝŋkə, kaa ki'ì nǝ bə kǝi mbwe'esə bə.

¹⁸ Ìnnù jǝ tsǝŋə ì laa mbə mǝjǝ mǝ mǝ bì fù'ù nǝ ñjoo ŋgwè'è jǝi mə bə bǝi mə bì zǝ nǝ mbəɔnə bì bə nǝ mbəɔŋə aà.

4

Ŋghìrə àkà'à bu bì mbǝ

¹ Ntsò bo bì fǝkòrə fǝi fǝ tswe a titìi bù, lò aa fə ε? A sǝ njoo jǝ bì jǝi mə mǝntǝi muu mǝ yè'ətə, kaa wa'a bǝi mə tǝ nǝ ñe'esə ntswe aa mə ghìrə mə nǝ ka nto aa ε?

² Nǝ lòò njoo, bæε nǝ yǝ ntsuu nǝ ju tswe aa, nǝ tigə nǝtanşə a nzwitə bə. Nǝti ghuu i yè'ətə njoo, lǝ tsǝ mə kaa mbə nǝ wa'à nǝ ju tswe aa, nǝ tigə ñyòŋə bù nǝ bù, ñkii nǝtigə ntonə bù nǝ bù. Kaa nǝ sǝ nǝ njoo jya tswe aa, nlon mə kaa nǝ sǝ Nwǝ betə nǝ mə tǝ à fa a mbo bù aà.

³ Lǝ nǝ yǝ nte'ε mbetə betə aa, kaa nǝ wa'à kwərə aa nlon mə nǝ betə nǝ mǝnǝi yǝ à sǝ ku'unə aà. Nǝ betə njoo aa mə nǝ lògə ki fà'a nǝ ìnnù jǝi mə i ghìrə nù juu i ka mbəŋə aà.

⁴ Bǝ bə bǝi mə nǝ bə tsǝ mǝŋgyě nǝyo'ɔ yǝ mə a jǝ mǝghàbə aa, nǝ sǝ zi mə nǝ bə ki kǝŋ mǝi yù bon nǝ bàà aa Nwǝ a ε? Ma muu ajan a bə mə nù ntsim yǝi mə à nǝ nsùkà'a mǝi aa, à nǝ ñgǝŋkibaa Nwǝ.

⁵ Nî tsuu lõ lògə mə àŋwà'ànə Nwĩ a tswɛɛ annù mə swon mə, “Azwĩ ya mə Nwĩ à ɛ nnɪŋ a ntii bĩ'inə aa a yè'ètə nî njoo tsi'ĩ mbê ànnù.”

⁶ Lâ mbɔɔnə yĩi mə Nwĩ a fa ni a mbo bĩ'inə aa, i ghìrè ni mə bĩ'inə baŋnə ntinsə ntisya àzwĩ àyè'ètə ma yú. Ajǎŋ mə àŋwà'ànə Nwĩ a swon aa mə, “Nwĩngòŋ a tuu ngǎŋŋee nu, nnɪŋə nî mbɔɔnə a nu bè bii mə bi bàŋnə ñsigisə nî ibiñú waa a nsye aà.”

⁷ Lâ, nî sigisə mbii nú yùù mfa a mbo Nwĩ, ñka ntuu nî ànnù Satan bon à ka ki ñkhə nî ghuu.

⁸ Nî ka nyontə ni a mbɛɛ Nwĩ tá à ki kaa nyontə ni a mbɛɛ bù. Nî si'ĩ mbô muu mbâ, bu ngǎŋghirê innù jĩ bĩ. Nî ghìrə tâ mɪntii muu mĩ laa mbâ bu bii mə nî tswe ni mɪntii mĩ mbaa.

⁹ Nî ka njəŋnə, ntigə mbo'o, ñkii nyə'ə; tâ nɪwyê nuu baŋnə mbəŋ ntigə niyè'ə, ñghìrə tâ nìdorə nuu nî bəŋ ntigə ajəŋnə.

¹⁰ Nî sigisə mibii mĩ nú muu a nsye a nsi Mmà'àmbi, bon à ka ñentə ghuu a ndəŋə.

Ñwà'àsə nlon annù ñka nsya muswêbo a nu ndim ghò muKristo

¹¹ Nî tsuu ghuu bù ni bù ki firè mbâ bilĩm bâ. Nù yii mə a firè mu Kristo, ñkii nsa'a nii aa, a ligìtə aa nòŋsə ñkii nsa'a nî nòŋsə wâ. Mbə ò ka nsa'a nî nòŋsə bəə bon kaa ò sɪ ñú yii mə a yu'unə nòŋsə aa bē, ò bàŋnə mbə aa ñgàŋsa'a mĩsa'a.

¹² Nwĩngòŋ à ni tsi'ĩ yùyu yii mə a fa nî nòŋsə ñkii nsa'a aà. A ni tsi'ĩ yù mə mbə a yweensə ñú ñki nzwitə yi. O lògə ibii nú ghò aa nî wò a ñka ntso'otə isa'a ndĩm ghò aa ɛ?

Ñwà'àsə nlon annù ñkwɛɛ ntii

¹³ Naŋsə nyu'utə nî mbâ bu bii mə ni swonə ni mə, “A ka ghìrə bə sii, kə à ka lõ bə a yoo tâ bĩ'ĩ ghɛɛ fii njò'ò àlà'ə lĩ, ñghɛɛ ntswe ghu a atú àlòò, i tanə mĩtaa ghu, i naŋsə i iswe nî àbii ghu aà.”

¹⁴ Kaa nî sɪ ajǎŋ mə ntswéntii yùù i ka lõ bə a yoo aa zĩ. Nî bə aa tsi'ĩ tsò mbà'ə tɪtugə yii mə i yi mfè'è i bú ñwi'ikə mbwəkə yi aà.

¹⁵ Mbə nî bàŋnə ñswòŋə aa bə mə, “Mbə Mmà'àmbi a beentə bon bĩ'ĩ ka tswe bitii, i ghìrə lâlà, kə i kii ghìrə lili.”

¹⁶ Lâ tsĩtsòŋ ni ñee nî nú juu, ñkii ñkwɛɛ nî nìgò nuu, kaa a wa'ə kù'ùnə.

¹⁷ A nlwĩ'isə, ñù yii mə à sɪ annù yĩ siginè yii mə à zi mə a ku'unə a ñghìrə aa, ghìrə aa, à ghìrə bĩ.

5

N̄wà'àsê ñgǎṅkabê

¹ Ñgǎṅkabê, yu'utê n̄ annù ȳi mē mē swon̄ə n̄i a mbo bù aà. N̄i ka mbo'o, ṅkii nyə'ə n̄i t̄i nlon ṅgi'i ȳi mē i z̄i a nu bù aà.

² Afù'ù yuu a bwè mē, ñsəkè i j̄i ìtsè'ê juu.

³ Ntsəbê i kô mē gold ghùu a bò'ɔ n̄i silva ghùu. Ntsəbê ma yu i ka bə ayəfə n̄i ñnnù j̄i mē n̄i ghìrè aa, i kii tigə kurə n̄i ñjyǎnú yùu tsi'i tsǒ mɔ'ɔ. N̄i ghòtə ñjoo j̄i ghà'atè ñləə n̄i ñjwi julà mē n̄i njwi nlw̄i'ì ñj̄imə aà.

⁴ Kaa n̄i burə t̄i ṅkabê bə b̄ii mē bi fa'a a m̄um m̄insòò bù aa t̄u. Yu'u n̄i àjàṅ mē bo ghàantè aà. N̄iyə'ə n̄i bē b̄ii bi fù'ù m̄ij̄i muu a m̄um ñsòò aa n̄i ghèè mē ṅku'u a tōṅnə Mmà'amb̄i Mbu'utəmb̄i.

⁵ Ntswēnt̄i yùu i luu n̄i ñjoo j̄i mē i ghìrè n̄u yùu i bon̄ə aà, wa n̄i n̄an̄sə mē ñj̄i mb̄i. N̄i j̄i mē mfan̄kə m̄fɛ'e ntigə mbə tsǒ nàà j̄i i yu'utə n̄i ñjwi ȳi mē bi ka wà waa ghu aà.

⁶ N̄i sà'a mē m̄isa'a m̄i bē b̄ii ñnnù jyaa i tsinə aa, ñn̄iṅ ṅgi'i a nu bo, ñzwitə n̄i bē t̄i ñj̄i'i, kaa bo wa'a waa kwɛ'è.

N̄tswà ñt̄ii bo ṅka ntsà'atè Nw̄i

⁷ N̄i ka ntswa m̄int̄i muu mb̄a bil̄m mb̄a, ñywe'e a njwi ȳi mē Mmà'amb̄i à ka ȳi b̄i z̄i aà. N̄i yê àjàṅ ȳi mē ṅgànligə m̄insòò a tswa nt̄i yi nyu'utə n̄i mē t̄a ñsyɛ ghìrə m̄ij̄i kɔ'ɔ aà. Ntswa n̄i ñt̄i yi m̄bɛ n̄i noò ñtsú m̄b̄əṅə bo bi noò ñtsyâbèè t̄a fù'ù m̄ij̄i myá.

⁸ A ku'unə mē t̄a n̄i ka ṅkii ntswa m̄int̄i muu. N̄i tswa ab̄iint̄i yu t̄a à t̄in̄sə ñlon mē noò ñzi Mmà'amb̄i yi'inə à kòontè mē aà.

⁹ N̄i tsuu ghuu n̄i bù n̄i bù ki ghàantè m̄b̄a bil̄m b̄a, t̄a t̄a Nw̄iṅgòṅ à tsuu isa'a a nu bù l̄o ñiṅə. Wa ṅgàn nsa'a m̄isa'a wa à kòontè mē, wa à t̄èè a ntsund̄a.

¹⁰ Bil̄m m̄b̄a, n̄i ka ṅwa'atə ṅgǎṅtoo Nw̄i j̄ya j̄i mē i lɛ si ghàà n̄i ñk̄um Mmà'ambi aà. N̄i lɔgə waa tsi'i tsǒ àlènsə bē b̄ii mē bi tswa nt̄i waa a noò ṅgi'i aà.

¹¹ B̄i'inə yə mē Nw̄i à lɛ n̄iṅ m̄b̄oonə a nu bo aa àjàṅ ȳi mē bi lɛ ntswe n̄i àt̄an̄ənt̄i aà. N̄i yu'u n̄i ànnù ñlon̄ə àt̄an̄ənt̄i Hiob. N̄i k̄i n̄zi àjàṅə afù'ù ȳi mē à lɛ t̄i bə n̄i a ñj̄im Nw̄i à fa ghu mbo aà. Tsi'i annù ñiṅkon̄ə, Mmà'ambi a yu'u ñiyə'ə n̄i bē, ṅko n̄i m̄il̄iṅnə bē bi.

¹² A mb̄u ṅghèè ghu bil̄m b̄a, ma ànnù à n̄i mē, n̄i tsuu ki kàà. N̄i tsuu aburə, k̄ə ñsyɛ, k̄ə ayoò tsu ki lògə kàà ghu. N̄i ghìrə t̄a ñiṅə ghùu à bə ñiṅə, t̄a ṅgan̄ə ghùu à ki mbə ṅgan̄ t̄a t̄a Nw̄i à tsuu isa'a a nu b̄i l̄o ñiṅə.

Ntsà'atə Nwī nī àbīintī

¹³ Nù tsù a titī bù à tswe a mûm ñgi'i aa ε? A ku'unə mə tâ à ka ntsa'atə Nwī. Nù tsù a titī bù a doritə aa ε? A ku'unə mə tâ à ka nyəə ikòò ñgha'asə nī Nwī ghu.

¹⁴ Nù tsù à tswe a titī bù yī mə a ghòò aa ε? Tā à too ñkī a mbo bìlī bi ndānwī tâ bì zi ntsà'atə Nwī ghu atu, ñyɔ'ɔ yi nī mīghurə nī Ìkūm Mma'ambī.

¹⁵ Atsà'atə ma yū mə bì tsa'atə nī àbīintī a ka ghurə ñù ñghòò wa. Tā Mma'ambī à bu mfa ntswēntī yī fu ghu mbó, bε a bε yī mə à fānsə annū boŋ Nwī à ka lī'īnə ibī yī.

¹⁶ Ma mùu ajāŋ nī ka mbīi ifānsənnū juu bu nī bù, ñka ntsa'atə nī Nwī a atu bù nī bù. Tā tâ mīghòò muu mī ka mfwetə. Atsà'atə Nwī ñù yī mə ànnū yi a tsinə aa a tswe nī mīdàdà'ā mī wè.

¹⁷ Elijah à lε mbāa ñkī mbə ñûmīsòŋ tsó bī'īnə. A lε ntsà'atə Nwī tsi'ī nī ñtī yi ntsīm mə tâ mbəŋ tsuu loo. Kaa mbəŋ i wa'à kī ñloo a ala'a a atú ilòò jī tarə nī àtī.

¹⁸ Ilòò majya i jyà mē a bū ntsà'atə Nwī fu, mbəŋ i swī'īnə a aburə ñghirə mījī bū ñkɔ'ɔ fu a nsyē.

¹⁹ Bīlīm mbā, mbə ñù yī mɔ'ɔ a titī bù a fà'à mājī ànnū nīŋkoŋ bε ñù mò'ɔ a bū ñswuntə yi mbīi nī ghu fu,

²⁰ tâ nī zi mə ñù yī mə à ghèrə ñgàngghirə ñnnū jī bì a ma'atə ñnnū jī bì jī jyà aa, à yweensə ñtī yi a ntsū ñiwó, ñghirə bì lī'īnə ifānsənnū jī ghà'atə.

Aṇwà'ànə PETA yi ntsyàmbù

NJI'INNŪ AṆWÀ'ANƏ YŪ

A aṇwà'ànə yū aa a le ṇṇwà'ànə Peta ṇḡàṇtoò Yesu Kristo. Peta à le mbə ñdî ñdânwî yîi mə à le mbə “ayəfə nî ṇḡi'i ya mə Kristo à le nyə aà” (5.1). A le ṇṇwà'ànə aa a noò yîi mə à le ntswe a Roma bo Mark aà (5.13). A le ṇṇwà'ànə aa a mbo bɔɔ bi Kristo bîi mə bi le njà'a waa bi tswê mbù'u itoo jîi mə baRoma le si bu'utə a Asia yî Nkə'ətə aà (1.1). Peta à le ṇṇwà'ànə aṇwà'ànə ma yū aa a nlə'ətə mîntîi mî bîKrisèn bîi mə bi le si yə ṇḡi'i a itoo jîi bə le njà'a waa bi tswê ghu aà. Bi le si tso'ɔ nî àkorə yaa nlon aa àbîntîi yaa; ma mùu ajàn Peta a tigə ñdîintə nî waa mə tâ bo tsuu lɔ kaa i wò. A le ṇki ṇṇwà'anə aa a ndi'itə bîlîi bi ndânwî tsɔ yu, (5.1-4) ñdî'i nî mə à le lɔgə ifà'a wa mə Mmà'ambi à le mfa ghu mbo mə à ka nje'e bɔɔ bi mbînjərə bi aa (Jɔn 21.15-18) nî ntîi yi tsîmè.

Innù jîi mə Peta à ṇwà'anə aa i dî'i nî mə à le nanşə ntswe bo Kristo, a kî ṇṇwà'anə aa innù jîi mə yumbɔɔ à le nywe'etə, nlon mə à le ṇki nanşə nyə ṇḡi'i, ṇyi kî ṇkwo ghu mum a ṇgha'asə Nwî nî nîwò nî tsi'î wa ajàn mə Yesu à le ṇkə'ənə ghu mbo wa noò mə à le mfa ifà'a ghu mbo mə à ka nje'e mbînjərə ji aà (Jɔn 21.19).

Peta a swonə nî mə tâ bo tsuu kî jəɲnə a nî ṇḡi'i yîi bo yə aà. Tâ bo tsuu i kî wa'a nî mə aa annù akə le (4.12), nlon mə mbuu ikwà'ànə jya jîi i tsi'î nî waa laa, i ywe'etə aà àbîntîi yaa yîi mə à nî ayoo atîndùù, i ghîrə tâ à ku'usə ṇkwe, tâ bû ghîrə baa ṇgha'asə Nwî (1.6-7). Nswonə nî mə wa Kristo à le nyə ṇḡi'i aa mə yu dî'i alènsə a mbo bo mə tâ bo tigə nyonə nî ibù'ù mikòrə ji (2.21) ṇka ndoritə mə bo tswê nî àbwarə a nyə ṇḡi'i yîi mə Kristo à le yə aà (4.13). Tâ bo ka nîɲ innù tsîm jîi mə i yə nî waa aa, bo bî jîi mə i tsyà waa aa, a mbo Nwî yîi mə a lèntə nî waa laà (4.19; 5.7). Nù a bə yə ṇḡi'i bon à kèntə ṇghîrə ibî (4.1). Bo bə bɔɔ yətə ṇḡi'i bon Nwî à ka ghîrə ibon a nu bo tâ bo bu ntîi fu (5.10). Tsɔ mə bo yə ṇḡi'i laà aa, bo ka yî kîi kuu a mùm nìgha'a nî Kristo (4.13-14).

Peta à le nanşə dî'i a mbo bîKrisèn a bə bîi mə bo nî bu aà: Bo nî aa bə bî Nwî, àtoo yîi mə a laa manşə aa, ṇki mbə ṇḡàṇmà'a Nwî. ṇki nswon ṇjî'î annù yîi mə bo tswe ghu

fàa mbi aà: Nwĩ à tso'ɔ waa nləə fàa mbi aa mə tâ bo ŋka ŋgha'asə nii, ŋkɛ'ɛnə nĩ ìnnũtsyâmbo jĩi mə a ghìrè aà (2.9), ŋkii ŋghirə nĩ ìbɔŋ (3.9,13), òlwi'i a mùm àkòŋnə, òlɔŋ mə àkòŋnə a kusə innu jĩ bi jĩ ghà'atə aà (4.8). Tà bo tswe fàa mbi tsɔ bè bi Nwĩ, nyə nĩ mə bo laa mǎŋsə tsɔ Nwĩ yumbɔŋ (1.15,16) nzi nĩ mə bo bə aa bìgìi, mbə batoo ghu (2.11), òlɔŋ mə ala'à yaa a tswe aa a aburə aà.

Bi yatê àŋwà'ànə yũ aa laa:

1. Njĩ'innũ àŋwà'ànə yuà 1.1-2
2. Awa'atə òlɔŋ annũ ajàn mə Nwĩ a yweensə bə aà 1.3-12
3. Adi'itə òlɔŋ annũ ntswéntii yĩ ì laa aà 1.13—2.10
4. Ajàn mə bìKrisèn tswe nĩ ntswe a noò yĩ ŋgĩ'ì ì yə waa aà 2.11—4.19
5. Ajàn mə bìKrisèn bi sigisə mibìminũ myaa a nsye mfà'à aà 5.1-11
6. Innũ jĩi mə Peta à lɛ nswonə a nlwĩ'isə aà 3.12-15

Atsà'atə Peta a mbô ñghòtə

¹ Àŋwà'ànə yũ a lo aa a mbo Peta yĩi mə à nĩ ŋgàŋntoò Yesu Kristo aa, ñghɛɛ a nĩ a mbo bɔɔ bi Kristo bĩi mə bi ja'a waa a itoo itoo bo tswé tsɔ batoo a ala'a Pontus, Galatia, Cappadocia, Asia, bo bì Bithynia aà.

² A bə bè bĩi mə Nwĩŋgòŋ Tà à tsò'ɔ waa, nyarə nlèè nĩ bi a nzi yu, Azwĩ Nwĩ a si'ĩ bi laa, mə tâ bo ka nyu'unə Kristo tâ bì kĩ nyantə aləə yi a nu bo. Tà ìbɔŋ Nwĩ nĩ m̀bɔɔnə Nwĩ ì tswe a nu bù òluu.

Ñkà'a yĩi ì tswen n̄t̄i, bo bɛ aà

³ Bĩ'inə ka ŋgha'asə Nwĩŋgòŋ, Ta bì Mmà'àmbĩ yĩ'inə Yesu Kristo. Ntsya a njĩm ŋko m̀l̄l̄ŋnə yĩ yĩ ñwè bi bù mə ñjwe yĩ'inə bĩ'inə tigè m̀bɛ nĩ ntswéntii yĩ mfi, a njĩm ajàn yĩi mə Kristo à lɛ nyweenə nĩ n̄wo aà. Ma yũ a tigè ñghirə mə tâ bĩ'inə ka m̀bɛ nĩ ñkà'à Nwĩ kaa wa'à kaà kə ñjɔkə;

⁴ m̀bɛ nĩ a ñkwɛrə njoo jĩi mə kaa mbə k̄i'ì b̄i'ì, kaa bi k̄i'ì ŋgĩ'ì ghu ta, kaa j̄i wa'à k̄i'ì ñkwĩ'inə, j̄i bi ləə a aburə a mbo bù aà,

⁵ bù bĩi Nwĩ a bɛ nĩ m̀dà'à mi ntsya a njĩm àb̄iintii yuu mə ànnũ ajànə à ka yweensə ghūu aa, tâ à yĩ m̄f̄ɛ'è bì n̄ŋsə nyə wa noò òlwĩ'ì ñj̄imə.

⁶ N̄i ka ndoritə òlɔŋ ma yũ ka mə a nĩ m̄u àt̄ii noò n̄i ka yə ŋgĩ'ì òlɔŋ mbuu ìkwà'ànə j̄i ì ka k̄i tsi'ì ghūu,

⁷ a nywe'etə a nyə mə àb̄iintii yuu àa yĩ annnũ n̄ŋkɔŋ lɛ. Tsi'ĩ àt̄ii gold yĩi mə mbə bi tâ ñgĩ'ì ghūu aa, bi yweètə a n̄i m̄ɔ'ɔ, baa k̄i ywe'etə àb̄iintii yuu yĩi a b̄aŋnə n̄t̄insə n̄tsya gold aa n̄i m̄ɔ'ɔ, tà b̄ɛ mə a t̄sya, bi fa àghu'usə n̄i n̄gha'a

nî àghum a mbo Nwĩ, wa njwi yĩi mə bi ka yĩ dì'i Yesu tâ à laa aà.

⁸ Ka mə nì bùrə ti yi yə aa, nì kəŋə yi, ka mə nì si nii yə aa nì ñnɪŋ ntii ghuu ghu nu ŋkii ndoritə nî mbuu nidorə yĩ wè yĩi mə kaa mbə ntsu wa'a swonə.

⁹ Nì nanşə ndoritə aa nlon mə nì kwèrə ìlòŋə ghuu nyon aa njim àbiinti yuu.

¹⁰ Ngǎŋntoo Nwĩ jii mə i le ŋkè'èné mə ìbòŋ Nwĩ yĩi mə à nì ghuu i zĩ aa, bo le si nanşə nlɔɔ mbetə nî ìnnu nlon annu nyweenə ma yũ;

¹¹ bo le si betə nî ŋu yĩi mə, kə noò yĩi mə Azwĩ Kristo a le ndi'i a mĩntii bo mə à ka yĩ yə ŋgi'i i yĩ ki tswe nì nìgha'a nii nì yon ghua aà.

¹² Bi le ŋghirə a laa a mbo bo mə kaa bo le ŋki'i aa a mbo atu mbĩnũ yaa fa'a, bo le si bəŋnə mfa'a aa a mbo bù. Bi le nzi nì ntoo yĩ ñsiginə ya aa a mbbo bù ntsya a njim Azwĩ Nwĩ yĩi mə a lo a aburə nsigə aa, a bē ìnnu jii mə baangel bi le si yè'ètə a nzi tâ à laa.

Bĩ'inə ka nzi akòrə nizĩ tâ à ku'unə a mbo Nwĩŋgòŋə

¹³ Tā nì tanşə mĩntii muu, ntswe nî àlaa atu, nnanşə nte'ε atũ yuu tsim a nî ìbòŋ Nwĩ yĩi mə nĩ bε aa, mə i ka yĩ zĩ wa noò yĩi mə Yesu Kristo à ka yĩ bu fè'ε zĩ aà.

¹⁴ Tsò bɔɔ bi ayu'unə, nì tsuu mà'atə ibiĩnũ ghua tā ìnnu jii mə ibiĩnũ ghua i yè'ètə aa tā i ka ntsyasə nî ghua tsi'ĩ tsò ajàn mə nì le ntswe nì bībũ'ù a mbĩ aà.

¹⁵ Lā tā nì ki nlaa a nî ŋgòŋ ìnnu tsim jii mə nì ghirə aà, tsi'ĩ tsò mə yu wa yĩi mə à le ntwonə ghua à làa aà.

¹⁶ A ajàn mə àŋwà'ànə Nwĩ a swon aà, mə, “Nì laa tsi'ĩ tsò ajàn mə mə ki nlaa aà.”

¹⁷ Tsò mə nì twon nî Nwĩ nì Taà ghũu a noò yĩi mə nì tsà'atə Nwĩ aà, a bə yu wa yĩi mə a lèntə ìnnu bē kaa ŋki'i nì ñjim ŋu bĩ, nyon aa bə nì mighirìnə mi ìnnu myaa aa, tā nì ka nzi akòrə nizĩ yuu nì nìbɔ'ɔ, a nì noò ntsim yĩi mə nì tswe a itoo dāŋə aà.

¹⁸ Nì zi mə bi le ntsu'u atũ yuu a nì ìnnu adāŋə dāŋə jii mə nì le nlɔgə a nu bĩtaà buu aa, kaa à le ŋki'i aa nì njoo jii mə ji bi'i tsi'ĩ tsò àtĩ silba kə gold aa bē.

¹⁹ Bi le mbəŋnə ntsu'u atũ yuu aa nî àləə tĩndũ Kristo ya, tsi'ĩ tsò yĩ mĩ mbĩnjərə tì àlò'ɔ kə àbà.

²⁰ Nwĩŋgòŋ à le ntso'ɔ yi nləə mbəŋ tā bi nanşə mbi yũ. Lā bi kii ndi'i yi a nì njwi nlwĩ'ĩnjim jũ mbi'i ŋgaa yũ.

²¹ Ntsya ghu njim, nì lèh nti ghu a nu Nwî, yîi mæ à le nyweensæ yi nì nìwo, mfa nigha'a ghu mbo mæ tâ àbîintîi yuu, nî mbe yuù, tâ ì tswe a mum Nwî.

²² Tsi'î tsõ ajàn mæ nì sî'î mæ mîntîi muu mi laa, nyonæ a ajanæ mæ ni yu'unæ annù nîḡkonḡ aa, ḡki ntswe nî àkòḡnæ annù nîḡkonḡ a nu bîlîm buu aa, tâ nì nanḡsæ ntswe nî àkòḡnæ a nu bù nì bù yîi mæ a fe'ε aa mûm nti bù.

²³ Bî bù mæ nḡwe ghuu nì tigè bè bî fiî, kaa ḡki'i aa nî ayoo ḡgwè'è yîi mæ mbæ a bwê aa bê, mbarḡnæ mbæ aa a nî àyoo ḡgwè'è yîi mæ kaa mbæ a ki'i bwè aà, ntsya aa a njîm nighàa nì Nwî nîi nì tswe ntîi ḡki nlwî'i nîḡkonḡ aà.

²⁴ Nlon mæ,
 “Njyânù ntsîm ì bæ aa tsi'î tsõ ḡgèè,
 nigha'à nì nì tsîm nì kî mbæ aa tsi'î tsõ ìbwî'i ḡgèè.
 ḡgèè ya ì yi mboræ aa, ìbwî'i ḡgèè jya ì wokè yî.

²⁵ Lâ nighàa nì Mmà'àmbi nì lwî'î nîḡkonḡ.”
 Nighàa ma nya a bê ntoo yî nḡgînæ ya mæ bî le nswonæ a mbo bù aà.

2

ḡgò'ò ya yîi ì tswe ntîi aa bo bì àtoo yîi a laa mænḡsæ aà

¹ Tsõ mæ a bæ laa, tâ nì me'e ḡgòḡ innù abi'i ntîi tsîm bo bì innù mbwe'esè tsîm, nî àbagilè nì àghè'èḡnè bo bì ḡgòḡ innù ntâ ḡgî'i a nî ìkùm bæ tsîm.

² Tâ nì bæ tsi'î tsõ boò bî boræ ḡka nyæ'etæ nibîi nì Azwî nîi kaa bî si færinè aa tâ nì kwetæ ghuu nì ḡkwe ḡko'ò nyweenæ,

³ nlon mæ nì ywè'ètè mæ abòḡḡntîi Mmà'àmbi aà.

⁴ Nî zî ghu mbô, a mbo ḡgò'ò ya mæ ì tswe ntîi, mæ bè le ntuu, lâ Nwîḡgòḡ a bânḡnè ntsò'ò nì yî àtîndùù a mbo yu aà.

⁵ Tâ nì kî mbæ tsi'î tsõ ḡgò'ò jîi mæ ì tswe ntîi bî boò nî ghuu nî ndâ Azwî mæ tâ nì tswe a nî àtu ifà'a mmà'a Nwî yîi a laa mænḡsæ aa tâ kî fa nî nḡoo mmà'anwî azwî jîi mæ Nwîḡgòḡ a beentæ ntsya njim Yesu Kristo aà.

⁶ Nlon mæ a tswe a mûm àḡwà'anæ Nwî mæ,
 “Mè tsò'ò mæ ḡgò'ò àtîndùù yî àḡanè
 yîi mæ mæ boò a nì ḡgò'ò nîbuu nì ndâ Zion,

tâ tâ ḡù ntsîm yîi à nîḡ ntîi yî ghu nu aa

tâ à tsuu nî àdîrètú tswe.”

⁷ A mbo bù bîi mæ nì bîi aa à nì ḡgò'ò àtîndùù, lâ à mbo bè bîi mæ kaa bî sî bîi aa,

“ḡgò'ò ya mæ bì boò bî nda le ntuu aa,

ì bù mæ nḡtigæ mbæ ḡgò'ò nîbuu nì ndâ”

⁸ ḡki mbæ,

“ngò'ò mē ì ka ghìrē tã bē kwantē ghu,
m̀bē alãnsē ngò'ò mē ì ka ghìrē waa mē bo wo.”
Bo kwantē aa nlon mē kaa bo si nighàà nì Nwĩ yu'unē aà.
A bē àjàn mē Nwĩ à lē ntē'ē ntso'ò nlē aà.

⁹ Lã nì nì ngwē'ē yĩ mē Nwĩ à tsò'ò, m̀bē ngǎnmà'a Nwĩ,
Nwĩ yĩ à nì Mfò aa, m̀bē atoo yĩ mē a laa m̀nsè, m̀bē bē
bì Nwĩ yumbon, mē tã nì ka nkē'enē innũ atsyâmbo jĩ mē
a ghìrē. M̀bē yu wa yĩ mē à lē ntwonē ghuu mfi'isē a m̀m
itugē, nzi nì bù a m̀m nkà'à yĩ mē ì tsya mbo aà.

¹⁰ A lē m̀bē a noò yĩ mò'ò aa kaa nì wa'ǎ bē bĩ tsu bē, lã
tsĩtsòn nì nì bē bì Nwĩ, maà noò, kaa nì wa'à nì nkò m̀lìnnē
Nwĩ tswē, la tsĩtsòn nì tswe nì nkò m̀lìnnē yĩ.

Ibù'ù Nwĩ,

¹¹ Bìlĩm bã bĩ mē kònē aa, tsi'ĩ tsò bìgì fàa mbi, tsi'ĩ tsò
bē bĩ mē bì tswe atoo dǎnnē aa, tã nì ka nkhe innũ jya jĩ
nyǎnu yè'ètè, jĩ mē ì m̀a' a ntso bo bì m̀ntĩ muu aà,

¹² Tã nì tswa àkòrē nizĩ yuu yĩ sigìnē a titĩ bì tì zĩ Nwĩ, tã
bē bo tì ghàa ì swonē nì mē nì ghìrē innũ jĩ bì, bon bo ka
yē innũ jĩ sigìnē jya mē nì ghìrē aa, ì yĩ tigē kì gha'asē Nwĩ
wa Njwĩ ǹtsò'òtē m̀sa'à.

¹³ Nlon nkwi atu Mmà'àmbi, nì ka nyu'unē bē b̀tsim bĩ
bì lē mē bì ka nsa'a ghuu aà; kē a bē Kaisa yĩ à kò'ò ntsirē
aa,

¹⁴ kē bìgũmnàa bĩ mē à too mē tã bo ka nĩn njo a abàa
bē bĩ bì fãnsē innũ aa, mbanē mbeentē nĩ bē bĩ mē bì
ghìrē innũ jĩ ì ku'unē aà.

¹⁵ Nlon mē à nì nkònē Nwĩ mē tã nì ka nghìrē innũ jĩ ì
tsinē aa, tã kutē m̀ntsu mĩ ijìntē bē bĩ mē à nì bibu'u aà.

¹⁶ Tã àkòrē nizĩ yuu à bē yĩ bē bĩ kaa bì sè waa nì m̀nkìrē
mĩ tsu kwerē. Lã nì tsuu annũ ajàn yĩ mē nì karē nì àtũ
yuu aa, ì lògē ì lìgē nì ìlārē ì tsyá ghu a nghìrē innũ jĩ bì.
Tã àkòrē nizĩ yuu tã bē yì ngǎnfà'à Nwĩ

¹⁷ Tã nì ka ntwon ikum a nu nù ǹtsim, nkà nkōnē nì bìlĩm
buu bĩ mē bu bo bĩ Nwĩ aa, nkà mbo'ò nì Nwĩ, nkà ntwonē
nì ikum a nu Kaisa.

Alēnsē ngi'ì Kristo

¹⁸ Ngǎnfà'à tã nì nanse nkà nyu'unē bità bì afà'à buu
bitsim, ntwonē nĩ ikum a nu bo, tã tsuu bē aa tsi'ĩ a mbo
bya mē bì dī'ì abòntĩ nkì mbōnē nì a nu bù aà. Tã nì kii
nyu'unē nĩ bya bĩ mē bì tsə'ə aà.

¹⁹ Nwĩngòn à ka kì beentē aa nù yĩ mē m̀bē a yu'ù nyànē
nlon ngi'ì yĩ ì kuu ghu nu tì ghē à fãnsē ànnũ aa, nlon mē
à zĩ ànnũ yĩ mē Nwĩngòn a lòò aa, a laà.

²⁰ Mbə a kwetə gho aa nì àkè mə mbə ò fansə annù baa nghəwò nòò ò kwerə nì àtànəntii aa ɛ? Lâ mbə ò banə nghirə annù yîi a ku'unə, bi nîŋ ngi'i a nu wò nlon annù ma ya, ò kwerə nî àtànəntii bon Nwîngòŋ à ka beentə ghô.

²¹ Nlon mə Nwîngòŋ à le ntwoŋə ghuu aa a nî àjàŋə annù yuà, àjàŋ yîi mə Kristo à le nyə ngi'i a atu bù aa, à le ndi'i aa alənsə mə nì tigə nyonə nî ibù'ù mikòrê ji.

²² Kaa à le ŋki'i annù tsu fānsə, kaa ànnù mbwe'esə yî tsu a wa'à ghu ntsù ki mfɛ'ɛ.

²³ Nòò yîi mə bi le si bègìtə yi aa, kaa à le ŋki'i mbègìtə yî tsù kwi'inə, nòò yîi à le si yə ngi'i aa, kaa ŋki'i bə ki ŋka'atə. A le mbàŋnə nîŋ ntii yi bə a nu yu wa yîi mə a ləntə innù bə i tsinè aà.

²⁴ Kristo yu mbon à le mbè'e innù jî bî ji'inə a ibii nu yu a ati bāŋnə bāŋnə, mə bî'inə kwo a mûm innù jî bi, mbanə ntswe ntii a ŋka nghirê innù jî tsinè. Àjàŋə mə bi le nîŋ ila'a ghu nu aa, bi le mbàŋnə ŋghurə aà ghuu.

²⁵ Nlon mə nì le mbə aa tsi'î tsǒ mbinjêrə jîi i lɛɛ m̀bwɛ, tsɛtsɔŋ nì bù m̃ə m̃bi fu a mbô Ntsèembì, bo bî a mbo yu wa yîi mə a bɛ m̃ntii muu aà.

3

A bon mə bāŋgyɛ ka nyu'unə bilòò byaa, tâ mbāŋnə ka ŋkɔŋ bāŋgyɛ byaa

¹ Tsi'î maa àjàŋ a bon mə bù bāŋgyɛ ka nyu'unə bilòò buu, tà bɛɛ mə bî mɔ'ɔ bi tuu nì nìghàà nì Nwî yu'unə nì kwerə waa nzi nì bu a mbo Kristo, tsi'î tì nìghàà nì ntsù, tâ à banə bə aa bə a n̄j̄m àkòrə nizi bāŋgyɛ byaa,

² a àjàŋ mə bi yə àjàŋ yîi mə nì bɔ'ɔtə nî waa, àkòrə nizi yuu a kî nlaa aà.

³ Nì tsuu ghirə mə nìbòŋə nuu bə bə n̄i mə nì kù'ùsə bə nì n̄j̄oo j̄i i lǒ a abɛɛ, a àjàŋə mə nì ba'a n̄i n̄ɔŋ it̄u juu, ŋkii ŋwɛ'ɛ n̄i n̄j̄oo j̄i mə bî nan̄sə nì it̄i gold, kə ŋwɛ'ɛ n̄a it̄sə'ə j̄i siginè.

⁴ Tā nìbòŋə nuu banə bə bə nya n̄i mə nì ləəntə a mum m̄ntii bù, mbə ntsòndòrə ayoo wa yîi mə kaa à si n̄i bwɛ, mə nì azw̄i yî bònə kaa ŋki'i n̄i ghaà, yîi mə a n̄i mi'i Nwî, à n̄i àyoo àt̄indùu aà.

⁵ Aà àjàŋ yîi mə bāŋgyɛ b̄i mə bi le nlaa man̄sə, m̄be n̄i innù j̄i mə Nwîngòŋ à le ŋkà'à a mbo bo, bi le si d̄i'i n̄ibòŋə nyaa a n̄j̄m àjàŋə mə bo le si bonə nyu'unə nì bilòò byaa aà.

⁶ Tsi'î tsǒ àjàŋ mə Sarah à le si yu'unə ndoò ȳi Abraham, n̄t̄woŋə n̄i a n̄i taà aà. N̄i zi mə n̄i laa ntigə mbə bɔɔ bi

tsitsòṇḡ, mə mbə̀ nì ka ṇghirə̀ annù yī̀ mə a tsinə̀ aa, ntsuu kī̀ mà'atə̀ mə tã ànnù tsu ka mbosə̀ ghuu.

⁷ Tsi'ĩ maa ajàṇ a bəṇ mə tã bù bíloo ka nlentə̀ bàṇgyé buu nì mǎnjĩ yī̀ à kù'ùnə̀ aà, ṇkii mbə'otə̀ nĩ waa nzi nì mə bo laa mbə̀rə ntsya ghuu, ṇkī nzi nì mə Nwĩ à fã ìbòṇḡ yī̀ wa mə à nì ntswéntĩ aa a mbo bú bo bítsimə̀. Nì ka ṇghirə̀ ma mùu ajàṇ tã ànnù tsu tsuu atsà'atə̀ Nwĩ yuu lǒ kīṇḡ.

Nyê ṇgi'i nlon mighirənə̀ mi innù mĩ siginè

⁸ A nlwĩ'isə̀, tã bù bitsim nì boonsə̀ ghuu ntswe nĩ àzwĩ yī̀ fùurə̀, ṇka ṇko nĩ mǐlṇṇə̀ ghùu bu nì bù, ntswe nĩ àkòṇḡ nì bilim, nĩ ntiĩ yī̀ bònə̀, ṇsigisə̀ nì mǐbĩ mĩ nú muu a nsyə̀ a nĩ ìmòòntə̀ juu.

⁹ Nì tsuu annù yī̀ bĩ a atũ ànnù yī̀ bĩ i kwi'inə̀, ntsuu mbə̀gìtə̀ a atũ mbə̀gìtə̀ kwi'inə̀. Nì bəṇṇə̀ ṇka ṇkwi'inə̀ bə̀ nì mbə̀oṇə̀, nlon mə Nwĩṇḡòṇ à lə̀ ntwoṇə̀ ghuu aa mə nì ka nniṇ mbə̀oṇə̀ a nì bə̀ tã tã yù kī̀ niṇḡ nĩ mbə̀oṇə̀ a nu bù.

¹⁰ Nlon mə,

“Nù yī̀ mə a kòṇə̀ ntswéntĩ aa,

i kī̀ yə̀ mǐtugə̀ mĩ njwi mĩ siginè aa,

tã à ka ntswa alə̀ə̀ yī̀ ntsuu innù jĩ bĩ kī swonə̀,
ntsuu innù kī̀ kī tswə̀ə̀.

¹¹ Tã à bəṇkə̀ yī̀, mma'atə̀ innù jĩ bĩ,

ṇka ṇghirə̀ innù jĩ mə i tsinə̀ aa;

ṇka nlə̀ə̀ mbə̀oṇə̀ nì ntiĩ yī̀ tsim nĩwĩ'i ghu.

¹² Nlon mə Mmà'àmbi a ləṇtə̀ bə̀ bíi mə annù yaa a tsinə̀ aa,

ṇyu'u nì nìyè'ə̀ nyaa;

mǐfurə̀ nĩ nsi yī̀ a nu bə̀ bíi bĩ ghìrə̀ innù jĩ bĩ aà.”

¹³ Nù yī̀ mə mbə̀ a ləə̀nsə̀ ghuu aa à nĩ wò, mə mbə̀ nì ka nǎṇsə̀ ṇkəṇə̀ a ṇghirə̀ innù jĩ siginè aa ɛ?

¹⁴ Lá nì laa tɛ'ɛ bə̀ kī yə̀ ṇgi'i nlon ṇkwitu annù yī̀ mə a tsinə̀ aa, bəṇ nì ka yī̀ kwərə̀ mbə̀oṇə̀. Nì tsuu a waa kī bə'ə̀, ntsuu kī̀ kī tsiginə̀.

¹⁵ Lá a mǐm ntiĩ bù nì ka bə'ə̀ nĩ Kristo tsi'ĩ tsǒ Mmà'àmbi, nì ka ntəṇtə̀ nú yùu a ṇḡòṇ bìnòò bitsim a mfã àkwĩ'i a mbo ṇù ntsim yī̀ mə a lòò mə yu bə̀tə̀ ghuu nĩ ànnù nlon annù ya yī̀ mə nì bə̀ a mǐm mǐntiĩ bù aà. Nì tĩ fa akwĩ'i ya, nì kǎ mbə̀oṇə̀ mbə'otə̀ nĩ waa.

¹⁶ Nĩ ghìrə̀ tã ntiĩ ghuu laa tà bə̀ə̀ bĩ tĩ bə̀gìtə̀ ghuu, bə̀ bya bíi bĩ swonə̀ innù jĩ bĩ mbi'i akòrə̀ nizi yuu yī̀ siginè tsǒ ṇḡǎṇyǒṇ Kristo aa, bo bǎṇṇə̀ ntswe nĩ àdìrətũ.

¹⁷ Nlon mə a bəṇtə̀ a nyê ṇgi'i nlon annù yī̀ a tsinə̀ aa, mə mbə̀ a bə̀ ṇkòṇḡ Nwĩ, ntsyatə̀ ṇghirə̀ ìbĩ.

¹⁸ Nlon mə Kristo à le mbaa ŋki ŋkwo mbi'i innù jì bì ngàà yì mfùùrè, yu wa yìi mə innù jì i tsinè aa, a kwo a atu bè bii kaa innù jya i sè tsinè aa, mə mbə yu zì nì bǐ'inè a mbo Nwĩ. Bì zwiṭè yì a nì ñjyǎnu a bāṇṇè ñtswe nì ñtsèntì a mùm àzwĩ.

¹⁹ A mùm àzwĩ à le nghèè ñswonə annù Nwĩ a mbo ìzwĩ jii i le ntswe a atsaṇ aa,

²⁰ mbə ìzwĩ jii mə kaa i le ki'ì nì Nwĩ yu'unè, wa noò yii mə Nwĩ à le ntswa ntii yì nyu'utə, wa ngù'u Noa, wa noò yii mə Noa à le si kɔɔ aban ya, mə mbùmtè bē, mbə bē bi nifwaa, bi le nyweensə waa, ntsya a nǝm ŋkì aà.

²¹ Annũ mmurə bè a ŋkì, yii mə à nì finə annù ma yù aa, a yweensə ghū tsĩtsòṇə, kaa ŋkì'i aa àyoo yii a fi'i nsin a ibiinu bē, mbaṇṇə mbə aa ñyè'è a mbo Nwĩ ñlonə aláa ntii, ntsya a nǝm ànnũ nyweenə ñwo Kristo

²² yii mə à kò'ò mē nghɛɛ a aburə, ntigə ntswe a mbèè ñikwɛɛ Nwĩ nì mà'à bo bì baangel nì ngǎṇsa'a aburè bo bì ìdà'a tsim jii i tswe a nji'i mikòrə yu aà.

4

Kwensə a mùm ñtswèntii bè bii bi bii Kristo aà

¹ Tsò mə Kristo à le nyə ŋgì'i a mùm ñjyǎnu aa, tâ nì kii ŋwa'atə nì ma yù ànnù tâ à ka mfa mitii a mbo bù nlon mə ñyè yii mə à yè mə ŋgì'i a mùm ñjyǎnu aa, à mà'atè mə innù jì bǐ.

² Ma mùu ajàn kaa a wa'à bù ŋka ntswe nì àbùgè noò yii mə à tswe a mùm ñjyanu aa ñyè'ètè nì bē innù jii mə ñùmìsòṇ a lòò aà, mbaṇṇə ŋka nyə'ətə bē innù jii mə Nwĩngòṇ a lòò aà.

³ Nì ma'atə innù jya mə nì le si ghìrè a mbii aa, a bē innù jii mə bitìzì Nwĩ le si ghìrè aà, ñtswe nì ñtswèntii yàà a mùm ìbuurə innù, bo bì innù jii mə ñjyǎnu i yè'ètə aa, mbə innũ nno mbaanə, mbə innũ atsùùrè, ànnũ ntii a niji, bo bì ànnũ mmii mikobə yii mə a fwe aà. Wa nòò wa mə nì le ntswe a mùm innù ma jù aa à kù'ù mē!

⁴ A gha'a waa tsĩtsòṇ a ajàn yii mə kaa nì si bù mboonsə bu bo a nghirə innù naà jii mə bǝ tii ghu kaa wa'a nì ibii nú waa tswā aa, ntigə mbəgìtə nì ghū.

⁵ Lā tâ bo zi mə bo ka yì fa akwì'i nighàà ñlon ngàà yàà a nsi mi'i yu wa yii mə à tànṭə mə yu ka yì sa'a bē bitii bo bì bìkù aà.

⁶ A nì ñjì'ì ànnù yii mə bì le ŋkì nswon ntoo yì ñsigìnə ya, ñswon ŋkì nswon a mbo biku aà, ñlon mə, ka mə bì le nsa'a

waa a mûm ñjyǎnu tsi'í tsǒ bə aa, tâ bo tigə ntswe a mûm àzwi tsi'í tsǒ Nwĩ.

Bĩ'inə aa mfa'a ni mītəŋnə mi Nwĩ siginə

⁷ Wa nòò n̄m̄ē ñjoò tsim à tigə a abô. A ku'unə mə tâ ni tswe nĩ àl̄aa atu, ntsuu ki tsa'a tă zi ajànə mə mbə nĩ k̄a n̄tsa'atə Nwĩ.

⁸ Annù yĩ wè yĩ mə a tswe ghuu aa a bə mə, tâ ni tswe nĩ àkòŋnə ti mè a nu bù ni bù, ñlon mə àkòŋnə a kusə innù jĩ bi jĩ ghà'atə.

⁹ Nĩ ka ñkwērə bigì a m̄la'a bù, ti ka nnurikə ghuu bu ni bù.

¹⁰ Nĩ logə mītəŋnə mya m̄i mə Nwĩ à fa a mbo bù a atu ni atu aa, ñka mfa'a ni mu a ñkwetə bù ni bù tsi'í tsǒ bə bii mə bi nan̄sə nl̄əŋtə nĩ ñjoo jii mə Nwĩ à fa a mbo bo tsi'í mbuu mbuu nĩ ìbòŋ yi aà.

¹¹ Nù yĩ mə a swon annù Nwĩ aa, tâ à ka nswon annù yĩ mə à kwērə a mbo Nwĩ aà. Nù yĩ mə a fà'ā aa tâ à ka mfa'a ni mīt̄i m̄i mə Nwĩŋgòŋ a fa aà. Tā a nĩ ñgòŋ innù tsim, tâ ñgha'aa gh̄e a mbo Nwĩŋgòŋ n̄tsya a n̄jim Yesu Kristo yĩ mə ñgha'a nĩ tsim bo bi m̄idà'ā mi tsim, à ni mi nlwĩ'i n̄ŋkon aà. Amen.

Annũ nyə ŋgi'i tsǒ mu Kristo

¹² B̄il̄m̄ bà, tâ ànnù tsuu ghuu ki tsyā a ni mbuu ikwà'ànə jĩ t̄i jii i kuu a nu bù aa tsi'í tsǒ à nĩ ànnù yĩ fii mə a fè'è a nu bù.

¹³ Nĩ ban̄nə ñka ndoritə doritə tsǒ ajànə mə ni tswe ni àbwarə a mûm ñgi'í Kristo aa mə mbə nĩ yĩ ñki ntswe ni n̄dorə ñka ndoritə wa noò mə à ka yĩ zĩ a mum ñgha'a yu aà.

¹⁴ Mbə bi ka mbəgitə ghuu ñlon ikum Kristo, bon̄ mb̄oonə ì tswe a nu bù ñlon mə àzwi ñgha'a ya mə ni Azwi Nwĩŋgòŋ aa a tswe a nu bù.

¹⁵ L̄ā tâ nù n̄bù ghùù à tsuu ñgi'í l̄ō ki yə ñlon mə à ni ñũ ñzwītə bə, kə ñyərə, kə ñgàŋf̄anə, kə nù yĩ mə a n̄ŋ abô yi nĩ innù bad̄an̄.

¹⁶ Mbə nù n̄bù a ban̄nə ñka nyə ñgi'í aa ñlon mə à ni Krisèn aa, a tsuù atu ki d̄irə. A b̄an̄nə ñka ñgha'asə Nwĩ ñlon mə yu bii ikum Kristo aà.

¹⁷ Nlon mə nòò à kù'ù mē mə ànnũ ntso'otə m̄sa'a tâ à loginə, ñloginə aa a ni nḡangwè'è Nwĩ. Mbə a ban̄nə ñka ñloginə aa a nu b̄i'inə bon̄ ñlwĩ'í bə bya mə bi t̄e'è wa'ā ni waa ntoò Nwĩ yĩ ñsiginə ya yu'unə aa ì ka bə mə akə aa ɛ?

¹⁸ Tsǒ ajàn mə àŋwà'ànə Nwĩ a swon aa:

“Mbə a tsyanə a mbo bə bii mə ànnù ya a tsinə aa a nyweenə

bəə bon bi̯t̩bo'ò Nwĩ nĩ ñgǎnghìrê ñnnù jĩ bi i ka tswe fə aa ɛ?"

¹⁹ A ku'unə mə bə b̩i mə bi yə ŋgi'i nĩ ñkòŋê Nwĩ aa, tá bi ka ŋghirə annù y̩i mə a ku'unə aà, m̩baŋnə mfâ m̩nt̩t̩i myaa a mbo yu wa y̩i mə à lɛ ŋka'a waa, nləə nĩ ñkà'â y̩i aà.

5

Mbinjèrə Nwĩ

¹ Mə bu'u mbo a mbo bi̯l̩i bi ndânwĩ b̩i bi tswe a tit̩i bù, tsǒ ñd̩i ndânwĩ y̩i m̩'ɔ atit̩i bù, y̩i mə à nĩ àyəfə nĩ ñgi'i ya mə Kristo à lɛ nyə aa, i y̩i k̩i tswe nĩ n̩gha'a ni wa noò mə à ka y̩i z̩i aà.

² Nĩ ka m̩ɛ mbinjèrə Nwĩ jya mə à ləə a mbo bù mə nĩ ka nlentə aa nĩ àbòŋənt̩i, n̩tsuu ki lèntə aa tsǒ bi gaansə ghuu. Nĩ ka mfa'a ifà'â ghuu ni n̩dorə, ntsee ki fà'â ñlon aa bē ñkabə y̩i bi tu ghuu ghu aà; ma la a bē ànnũ nd̩rət̩u! Tá à baŋnə mbə aa nlon mə ni nan̩sə ŋkɔŋ a mfà'a a mbo Nwĩ aà.

³ Nĩ tsee waa ki sa'a ni n̩tsə'ə, nĩ baŋnə n̩tswe tsǒ figə a mbo bo.

⁴ Tá N̩tsèmbi y̩i àkɔ'ò n̩sirə wa a yi n̩zi bon à ka yàrə ŋgù'ú yùu nĩ àtsə'ətu n̩fɔ y̩i ñweenə y̩i mə kaa a si kwĩ'ìnə aà.

⁵ A ŋg̩ŋ ŋg̩ŋ, bù bē b̩i kègə, nĩ ka nyu'unə bi̯l̩i; ñwɛ'ɛ annũ ns̩gisə nu a nsyɛ a nu bù ni bù tsó àtsə'ə tsi'ĩ bù b̩tsimə, ñlon mə,

"Nwĩ a tuu nĩ ànnù bē b̩i bi ñee nũ yàà aa

m̩baŋnə ŋghirə nĩ ibòŋ a nu bə b̩i bi sigisə m̩b̩i m̩i nũ myaa a nsyɛ aà."

⁶ Nĩ ka ns̩gisə m̩b̩i m̩i nũ muu lâ a n̩si m̩'i Nwĩ y̩i mə à tswe nĩ àdà'â aa, tà nòò a y̩i ŋkù'ù a ŋentə ghuu a ndəŋ.

⁷ Nĩ logə ñnnù ts̩m j̩i mə i tsyà nĩ ghuu aa mfa gho mbô ñlon mə aa yu y̩i mə a lèntə annù yuu aà.

⁸ Nĩ tswe nĩ àlāa atu, ŋka n̩tswe n̩kirə. Ŋg̩n̩k̩b̩àâ ghùu, Devil, a karə ŋkəənsə nĩ ghuu, mbo'okə tsǒ nààŋgwè, ñlɔɔ nĩ ŋu mə yu ko mm̩.

⁹ Nĩ təə nt̩i a m̩m̩ àb̩iint̩i yuu, ŋka nto nii, n̩zi mə ŋgi'i y̩i mə ni yə aa, bɔɔ bi maà buu a idigə ts̩m fàa m̩bi bi k̩i nyə.

¹⁰ Nòò y̩i mə nĩ b̩òò m̩ə ñyətə ŋgi'i ma y̩u aa, bon Nw̩ŋgòŋ y̩i mə a ghìrə ibòŋ ts̩m à nu bə aa, yu y̩i mə à twòŋə ghuu mə nĩ yi ŋkuu a m̩m̩ n̩gha'a ni Kristo nya mə ni si mè aa, à ka b̩i nan̩sə ghuu tsi'ĩ yumbɔŋ, i ghìrə tá

nì təə ntii, i kii fa mitii a mbo bù tâ nì təə ntwin mîngànê muu a nsyê.

¹¹ Tâ mîdà'â mi lwi'i ghu mbo nîŋkonê. Amen.

Atsà'atè yi nlwî'i nîm

¹² A gha aa a kwetə Silas, yîi mə mə zi mə à nî mu Kristo yîi mə a fà'à a mbo Kristo nî nîti yî tsim aa, mə ta mə ŋwa'anə mûntsîrê àŋwà'ànə yû a mbo bù. Mə bu'u mbo a mbo bù, ŋkɛ'ɛnə nî mə, wa à nî ibònŋ Nwî yî annù nîŋkon wa i ghuà; nì tswa, n̄təə ntii ghu.

¹³ Ŋghotə yîi i tswe a ala'a Babylon*, yîi mə Nwî à ki ntso'ɔ tsò à tsò'ɔ ghuu aa, i tsà'atè ghuu. Mû ghà Mark a kii ntsa'atə ghuu.

¹⁴ Nî ka ntsa'atə ghuu bu nî bù, n̄nɔŋə nî mîghègê muu a n̄jîmê àkòŋnè. Tâ m̄boonə i tswe a nu bù bi tsim bii mə nî bii Kristo aà.

* **5:13** Bè m̄òntè nî mə Babylon à nî ŋkùm yîi mə Peta à lɛ ntswè a nu Roma aà.

Aṇwà'ànə PITA yi ayòntə

NJI'INNŪ AṆWÀ'ANƏ YŪ

A aṇwà'ànə yŷ aa a lɛ ɲwà'ànə Peta, yŷi mə à swonj mə yumbonj, Simon Peta, à nŷ “ɲgàɲàfà'à bo bì ɲgàɲntoò Yesu Kristo” (1.1), m̀bə ɲŷ yŷi mə à lɛ ntswe bo bì Yesu “wa atu nta'a yŷi mə i laa m̀aɲsə” ɲyə ɲiɲha'à ni a ajàɲə mə à lɛ mbəɲkə ɲkirə yŷi aà (1.16-18). Kaa Peta à sɪ swonj a fɛ'ɛ i bə bŷi mə a ɲwà'ànə a mbo bo aà. Tsə mə à swonj mə àɲwà'ànə yulà a ni à yi ayòntə yŷi yu ɲwà'ànə aa (3.1), m̀bə a bə mə à yŷi mə à lɛ mfòò ɲɲwa'anə aa, a ni “Aṇwà'ànə Peta yi ntsyambŷi,” bəə bonj à ki ɲwà'ànə yulà àɲwà'ànə aa a mbo bìKrisən bŷi bi tswe a mbu'u Asia yŷi ɲkə'ətə aà.

Peta à swonj mə yu ɲwà'ànə aa a ɲwa'atə innŷ jŷi Nwŷi ni Mmà'àmbi nŷ ɲgàɲtoò Nwŷi lɛɛ nswonjə aà (3.1,2), a bə innŷ jŷi mə bo tè'è mə ɲzi (1.12). A ku'unə mə yŷi tsigitə waa tâ bo ghɛɛ nŷ mbŷi ɲka ɲwa'atə, ɲlonj mə Mmà'àmbi à dŷi mə a mbo yu mə nòò ɲkwô yŷi à kù'ù mə aà (1.14).^{*} Ma mùu ajàɲ Peta a lòò ɲyə mə tâ bo lwi'i wa mùm ànnŷ ɲɲkonj ya mə bo dŷi a nŷ ɲtoo yŷi ɲsiginə ya aà. Aṇwà'ànə yulà a tigə ɲnaɲsə wa'asə nŷ waa ɲlonj bidŷi bi innŷ mbwe'esə bŷi mə bi ka zi ɲkuu a tŷtŷi bo aà (2.1).

Peta à ghàa nswonj ajàɲ yŷi mə ɲgàɲndŷi'innŷ mbwe'esə ma jŷi i bə aà. I ka ɲe'esə kuu a tŷtŷi bo i ki ndŷi'ni nŷ ɲbaɲnənnŷ ɲlonjə Nwŷi, i ki tuu nŷ Mmà'àmbi yŷi mə à lɛ nyuu waa aà (2.1). Bə ma bú à nŷ ɲgàɲmbù'u innŷ jŷi bi ɲkŷi mbəgitə nŷ bəburə bŷi bi ɲwèenə aa, ɲtəɲə, ɲluu nŷ ànnŷ ajirə, ɲghirə nŷ innŷ atsùurə, m̀ma'atə m̀anji yŷi mə à tsinə aa nyonjə nŷ m̀anji Balam yŷi mə à lɛ si mfà'à ɲlonj aa bə ɲkabə aà, (2.11-15), ɲtswetə nŷ bə ni innŷ jya jŷi mə ɲjyànŷ jya a yə'ətə aà (2.18). Bə ma bú bŷi m̀wə bi ka yŷi ki wyè nŷ ànnŷ Nwŷi i betə ni mə Yesu wa mə à lɛ nswonj mə yu ka yŷi bú bŷi aa à fə lɛ? (3.3,4).

Peta lɛ ntigə ɲwa'asə nŷ bə bi Kristo nswonjə ni mə tâ bo ka ntsyəsə nŷ waa ɲlonj mə bə bŷi ghà'atə ka yŷi fànsə innu, i tigə ghirə nŷ innŷ jŷi mə i ka ghirə tâ m̀bi tigə mbəgitə nŷ ɲtoo yŷi ɲsiginə Mmà'àmbi ya ghu (2.2).

^{*} : Nji'innŷ Aṇwà'ànə: M̀bə Peta à tse ki swonj aa ɲlonjə Jon 21.18-19.

Ma mùu ajàn, a tigè ndi'itè nî bɔɔ bi Kristo mə tâ bo tsuu annũ ngǎɲndi'innũ mbwe'esè jya ki yu'utè, ñlonj mə Nwĩ à fà mə mĩtsyè a mbo bo nghirə bo zĩ yi, ñkĩ mfa njoo tsim jĩ mə bo lòò a múm ñtswéntĩ yàà a ñka nghirə innũ jĩ mə Nwĩ a lòò aa. Tã bo yə mə bo gaansə mitĩ myaa a nghirə innũ jĩ mə i tsinə aa (1.3-11), ñkwe ni a múm ibòɲ Nwĩ, ñku'usə nzi nĩ ànnu Mmà'àmbi (3.18) tã yi wa'à nĩ àlò'ɔ a nsi mi'i Nwĩ wa njwĩ ñlwĩ'ĩ mbi tswé (3.14). Nwĩ à ka yĩ nanşə ta ngi'i a nũ ngǎɲghirə innũ jĩ bi bo bi ñgǎɲdi'innũ mbwe'esè, ni bə bĩsim bĩ mə bi si Nwĩ bɔ'ɔ kaa ngwa'à ni bǎburə kə bə bĩ bi tswe nĩ àdà'à a atu bo kii mbɔ'ɔtə aa (2.2,3,9,10; 3.7). Nwĩ à ka yĩ niɲ ngi'i a nu bo ma bú aa tsi'ĩ a ajàn yĩ mə à lɛ niɲ ngi'i a nu baangel bya bo bə bĩsim bĩ mə bi lɛ ntĩ atu ghu mbo, nghirə ibi a mbĩ aa (2.4,5). Tã bə bya mə bi wyé nĩ ànnũ Kristo, a ajànə mə à lɛ ñkà'à mə yu ka yĩ bú bĩ aa, tâ bo zi mə Njwĩ Mmà'àmbi ya i ka yĩ zĩ (3.10). Tã biKrisèn ka mbɛ, ñghirə nĩ innũ jĩ mə Mmà'àmbi a lòò aa tã tâ Njwĩ mà ya i wanşə nzi (3.12).

Bi yatə aɲwà'ànə yũ aa laà:

1. Nji'innũ aɲwà'ànə yuà 1.1-2

2. Annũ yĩ mə Nwĩ à twonj biKrisèn mə baa nghirə aa 1.3-21

3. Ngǎɲndi'innũ mbwe'esè 2.1-22

4. Ajàn mə Kristo à ka yĩ bú zĩ a noò ñlwĩ'ĩ mbi aa 3.1-18

¹ Aɲwà'ànə yũ a lo aa a mbo mə Simon Peta, ñgàɲàfà'à bo bi ñgàɲntoò Yesu Kristo, ñghɛɛ ni a mbo bə bĩ mə Nwĩ à ki mfa abiintĩ yĩ atìnduù a mbo bo tsi'ĩ tsô à yi'i a njĩm annũ yĩ àtsinə Nwĩngòn ni Ngàɲywèensə yĩ'inə Yesu Kristo aa:

² Tã ibòɲ Nwĩ ni mbɔɔnə yĩ ñwè tâ i tswe a mbo bù ñgha'atə ñghɛɛ a ajànə mə ni zi annũ ñlonj ngaa Nwĩ ni Yesu Mmà'àmbi yĩ'inə.

Ajànə mə Nwĩngòn a twonə nĩ bə ñyarə nĩ waa aa

³ Mìdà'à mi Kristo mĩ Nwĩ à fa ghu mbo aa mi fà mə yĩ'inə ni ñgònj ñjoò tsim jĩ mə ñtswéntĩ yĩ'inə i lòò aa, bo bi a ñka mbɔ'ɔ Nwĩngòn, ñtsya a njĩm ajànə mə bi'inə zi annũ mbi'i ngaa yĩ, yu wa yĩ mə à lɛ ntwonj yĩ'inə a mum ñgha'a yu bo bi a múm ibòɲê yi aa.

⁴ Ma mùu mǎɲjĩ, a fà ñkà'à yĩ yĩ ñwè bo yĩ atìnduù ya, mə mbə bi'inə tsyá ghu ñkhə njoo mbi jĩ bə yè'ətə i tâ ni ñgi'i a nu bo aa, mbaɲnə ntigə ntswé nĩ àbwarə a mum mǎrə Nwĩ.

⁵ Nlon ma yû ànnù, nì ka ngaansə mitîi muu, a ηkù'ùsə ànnù nghirê innù jî sigìnə a atû àbîintîi, a atu nghirê innù jî sigìnə, tâ nì ku'usə annù nzi Nwî,

⁶ a atû ànnù nzi Nwî, nì ku'usə ànnù ntswâ ibîinu, a atu annù ntswâ ibîinu, nì ku'usə atâjəntîi, a atu atâjəntîi, nì ku'usə annù ηka mbo'ɔ Nwî,

⁷ a atu annù a ηka mbo'ɔ Nwî, nì ku'usə annù ηka ηkòj bilîm buu, a atu annù ηka ηkòj bilîm buu, nì ku'usə akòjə.

⁸ Nlon mə mbə nì ka nghirə ma jû innù ma mùu ajàn nghɛɛ nî mbîi bəə boj nì ka kî fà'a sigìnə i kii koonə nî mîntà a mûm ànnù a ajàjə mə nì zi Yesu Kristo Mmà'àmbi yî'inə aà.

⁹ Nlon mə ηù yîi mə ma jû innù i boj ghu mbo aa, à nî nîfə'ənə, kaa a kî'i nî mbîi yê, boj à lɛɛ ηki nli'inə mə bi lɛ mbaa nsî'i yî a nî innù jî bî jî jî lwènə.

¹⁰ Tsɔ mə a bə laa, bilîm bâ, tâ nì ka ngaansə mitîi muu, a nanəsə mbii ajàn mə Nwîngòj à twòjə ghuu ηki ntso'ɔ ghuu aa, nlon mə nì bə kî ghirə ma mùu ajàn boj kaa mbə nì wa'à wò.

¹¹ Ma mùu ajàn boj bi ka nanəsə ηpa'a mánjî yîi à tsyâmbo aa a mbo bù a ηkuu a mûm ànnù nifɔ̃ tî mɛ Mmà'àmbi nì Ngànnyweensə yî'inə Yesu Kristo.

¹² Tsɔ mə a bə laa, mə ka ghèè nî mbîi a ηka ηwa'atə bù nî innù ma jû, ka mə nì tɛ'ɛ nzi, ηki ntinsə a mûm ànnù nîjkon yîi mə nì tswe nî yu aà.

¹³ Mə wà'atə mə a ku'unə mə, ajàn yîi mə mə bùrə ntswe fàa mum ghulà ibîinu aa, tâ mə ka ntsigite ghuu, ηwa'atə nî ma jû innù a mbo bù.

¹⁴ Tsɔ mə mə zi a laa mə nòò yîi mə ka mà'atə yulà nɲyānu aa à tìgə a abo aa, a ajàjə mə Mmà'àmbi yî'inə Yesu Kristo à dî'i mə a mbo mə aà.

¹⁵ Mə kii nɔɔ a nyə mə, nòò yîi mə mə mà'atə mɛ ghuu aa, tâ nì zi ajàn mə mbə nì bù ηka ηwa'atə ma jû innù a ηgòj bìnòò bî tsimə.

Ajàjə mə bî'i lɛ mbə ayəfə nî nìgha'a nî Kristo aà

¹⁶ Kaa bî'i lɛ ηki'i lògè aa nɲyàlà'à jîi mə a wa'atə mitsyè mi bə aa a ntɔ'otə mîdà'à mi Mmà'àmbi yî'inə Yesu Kristo bo bî ajàn mə à lɛ nzi aà. Bî'i bumbon, bî'i lɛ nyə nìgha'à nî nî mîdà'à mi.

¹⁷ Nlon mə nòò wa yîi à lɛ ηkwɛrə nìgha'a bo bî àghu'usə a mbo Nwîngòj Tà aa, nɲi ya i kî nzi ghu mbo, a nì nìgha'a nî nifò nswonə nî mə, “Aà Mú ghà ghua, yîi mə mə kòjə yî, ηki nanəsə ndoritə nlon ηgaà yî.”

18 Bĩ'ĩ bimbɔŋ lɛ nyu'u nji ma yũ a ajàn mɛ i lɛ nghàà a aburɛ aà. Nlon mɛ bĩ'ibo lɛ ntswe wa atu nta'a mɛ i laa mǎnsɛ aà.

19 Ma mùu ajàn bĩ'ĩ nanɔsɛ mbù mbeentɛ ntoo ya yĩ mɛ ngǎŋntoo Nwĩ i lɛ nswonɛ aà. A ka bɛ annũ yĩ siginè a mbo bù a ntɛ'ɛ atũ yuu a ni ma yũ ànnũ, tsi'ĩ tsó ñkà'à yĩ mɛ i ta a nĩ àdìgè yĩ fĩ aa, i ywe'e a noò yĩ mɛ abèè a ka fu'u, ta tâ fɛnjɔŋ fĩ atútugɛ tâ fĩ fɛ'ɛ a mum mǎntii bù.

20 A ni annũ ntsyà mǎbĩ, a ku'unɛ tâ nĩ zi tâ à laa mɛ, kaa annũ yĩ mɛ ngǎŋntoo Nwĩ i swonɛ a mùm àŋwà'ànè Nwĩ aa, kaa à sɛ aa annũ amòòntɛ ñũ bɛ.

21 Nlon mɛ kaa ànnũ tsu yĩ mɛ ngǎŋntoo Nwĩ i swonɛ aa, lɛè ñkĩ'i aa a nĩ innũ jii mɛ bɛ mòòntɛ ñswonɛ lô. I bǎŋnè ñlo aa a mbo bɛ bii mɛ Azwĩ Nwĩ a tintɛ a waa, bo kwɛrɛ a mbo Nwĩ ñswonɛ.

2

Bìdì'ì bi annũ bi mbwe'esɛ

1 Tsó mɛ ngǎŋntoo Nwĩ mǎbwe'esɛ i lɛ mfɛ'ɛ a titii bɛ bya aa, tsi'ĩ maa ajàn bìdì'ì bi annũ mbwe'esɛ ka kii fɛ'ɛ a titii bù. Bo ka kii ñɛe'esɛ zĩ nĩ innũ jii i ka ta ñgi'i a nu bù, i kii dì'ì nĩ ibanɔnennũ ñlon Nwĩ i kii tuu a Ta wa yĩ mɛ à lɛ nyuu waa. Ajàn yĩ mɛ bo ghìrè maa ajàn aa, tâ à ghìrè mɛ tâ bi wanɔsɛ nta ñgi'i a nu bo.

2 Bè bĩ ghà'àtè ka yĩ yòŋ bĩ mǎnji bi ibuurɛ innũ jyaa ji swèrè ñswerɛ jya, tâ bi tigɛ mbɛgitɛ ni mǎnji ànnũ nĩŋkon wǎ.

3 Ajàn mɛ bo kɔŋ nghotè ñjoo aa, bìdì'ì binnũ bi mbwe'esɛ ma bù ka yĩ fù'ù waa a nu bù, ajàn yĩ mɛ bi ka yĩ kii swonɛ mighàà mi mbwe'esɛ a mbo bù. Lǎ bi tànɛtè mɛ a ñũ ñsa'a waa ñloginɛ a ñgu'u, kaa ñũ yĩ mɛ à ka ta ñgi'i a nu bo aa, kaa a wǎ'à kii mǎbwii.

4 Kaa Nwĩ à lɛ ñkĩ'i baangel bii bi lɛ mfǎnsennũ aa liŋè mǎbǎŋnè ntii waa mma'a a mùm àtsùmɛ mɔ'ɔ, ñkoo waa a nĩ àtsaŋ a mùm mǎfii ìdìgè bo yu'utè nĩ ñjwĩ ñtsò'òtè mǎsa'a yǎ.

5 Kaa Nwĩ à lɛ ñkĩ'i atu mbi yĩ mǎbii liŋè, à lɛ mǎbǎŋnè ñghìrè ñkì miyaa i bwesɛ mǎbì bii tì bɔ'ò Nwĩ ya, a bǎŋnè ñyweensɛ aa tsi'ĩ a Noa yĩ mɛ à lɛ sɛ swonɛ annũ yĩ mɛ a tsinɛ, bo bii bɛ bĩ mɔ'ɔ bi sǎmbaà.

6 Nwĩ à lɛ mbɛŋ ñjò'ò ala'à Sodom bo Gomora a nĩ àbù ajàn yĩ mɛ à lɛ ñiŋ isa'a a nu bo mburɛ ntsigɛ waa mbwesɛ aa mɛ tâ bo bɛ alènsɛ a mbo bii bɔ'ò Nwĩ.

7 Lǎ à lɛ yweensɛ a Lot yĩ mɛ ntii yĩ i lɛ sɛ bi'i nlon ibuurennũ ngǎŋabì'i ntii, bɛ bii tì bɔ'ò nɔŋsɛ bya

⁸ (nlon mə ìnnù jii mə nù ma ghû mə ìnnù ji i le ntsinë aa à le si yu'u ajàṅ à le ntswe a titii bo aa, i le si ghìrə mə tâ ntii yi yii i le ntsinë aa ka ntsə'ə a atú ṅjwi a atú ṅjwi nlon mighìrənè mi ìnnù myaa mi tibə'ò nōṅsə.)

⁹ Ajàṅ muà a di'i ni mə Mmà'àmbi à zì ajàṅ yii mə mbə yu yweensə bè bii mə bi bo'c Nwĩ a nĩ ìkwà'ànè jii i tsi'i waa laa, ṅki nzi ajàṅ mə mbə yu niṅ njò a nu bè bii mə ìnnù jyaa i sì tsinè aa, nləə waa ghu mum i yĩ nywe'e wa njwĩ ṅtsò'òtə mĩsa'à;

¹⁰ ṅnanṣə niṅ aa a nu bè bya mə bi yòṅə ìnnù nsin jii mə nɔyānū yaa i yə'ətə aa, mbanṅnə ntsa'a nĩ bè bii tswé nĩ àdà'à a atu bo aà.

Bidi'ibinnù bi mbwe'esə ma bú bo nanṣə ṅkwɛɛ ni mĩntii myaa kaa wa'à bo'otə ni a ṅka mbəgìtə nĩ baburə bya mə ṅwèènə aà.

¹¹ Tsi'ĩ baangel bii mə bo tii, ṅki ntswe ni mĩdà'à ntsya ṅgāṅdì'innù mbwe'esə ma jū aa kaa mbə bi kii'ì ìnnù jì bi a mbəgìtə bo ghu a nsĩ Mmà'àmbi swonṅə.

¹² Lā bè ma bú mə bi bə tsi'ĩ tsó nàà mĩtsə'ə mə bi jwe mə mbə bi ghèsə ṅko nzwitə aa, ṅghirə nĩ ìnnù ti mĩtsyè aa, bo burə mĩma'a ni mĩghàà mi mbəgìtə a nĩ ìnnù jii mə kaa itú jyaa sì ghu làà. Baa ghèsə tswa waa, i kii tsə ṅgi'i a nu bo.

¹³ Bi ka yĩ tu waa a nĩ ṅgi'i tsi'ĩ tsó ajàṅ mə bo kii ṅghirə bè bii mɔ'c bi yə nĩ ṅgi'i aà. Bo jì mbĩ yàà a si'inə, ṅghirə bē ìnnù jii mə i so'otə a atu bo. Bo zĩ mboonsə bubo a noò yii mə ni jì a mĩm ṅghotə aa, mbə ilo'c jì bi, ṅdirisə nĩ àtú bē.

¹⁴ Bo kii ṅkɔṅə aa tsi'ĩ ànnù nte'è mĩ'ĩ myaa a nu bànɔgyè bi ajirə, kaa mbə bo kii'ì ìnnù jì bi yurə. Bo tswètə ni bè bii mə bi burə ti kwi aa, ṅghirə ni mə tâ bo wo. Bo mĩrisə mĩntii myaa a ṅka ṅkotə njoò. Ndòò Nwĩ i tswé a atu bo.

¹⁵ Bo mà'àtə mē mājji yii mə à tsinë aa, ntigə mbwe mājji wàà, bo yòṅ mē mājji yii mə Balam mu Boer à le nyòṅə, yu wa yii mə à le ṅkɔṅ mə yu tswé nĩ àbii a mĩm ìnnù jì bi aà.

¹⁶ Bi le ṅghààntə yi nlon ibi yi. Jākāsī yĩ à le ṅghàà nĩ ṅjì nù, ṅkin annù yii mə ṅgāṅntoò Nwĩ wa yii à le ṅghəə yu burə baanə tsi'ĩ bàànə ghìrə aà.

¹⁷ Bè ma bú bi bə aa tsi'ĩ tsó bīnanṅəbirə bii mə bi yòṅkə mē, ṅki mbə tsi'ĩ tsó m̀bà'à yii mə àfīsə a tii ṅghɛɛ ni yu. Nwĩ à ləə mə adigə a mbo bo wa a mĩm àtaa yĩ fii ya mə a tso ntso aà.

¹⁸ Bo ghàà mighàà mi kī ntərə mi ajĩntə, ṅlogə nĩ ìnnù atsùurə jii mə nɔyānū jyaa i yə'ətə aa, ntswetə nĩ bē ghu

ηκο, bè bii mə bi ghensə nlòginə ηkhə mfè'ε a titii bè bii mə bi tswe a mûm ifansənnù aa.

¹⁹ Bo ka' à ni mə bo ka kètè mîηkîrè a nu bo, lâ bo bîmbon bi burè ka kwere waa ni mîηkîrè mi aghubè; nlon mə ànnù yîi mə kaa mbə ηù a wa'a ibiînu yi ghu mbo kwere aa, a tigə ηghirə yi aa a nî àbù'ù yi.

²⁰ Nlon mə àjàn yîi mə bo le ηkhə annù nsîη mbi jù, nyon a nîm àjàn mə bo le nzi Mmà'à mbi yi'inè mə ni Nganyweensə yi'inè Yesu Kristo aa, mbə bo bú ηghεε nnîη ibiînu waa ghu ηkwere, i kîi ntigə ntii ntsyà nî waa aa, ma la a bə mə àtîi nlwî'î nîm ma yû a bù mē mbi'î ntsya yi ntsyambîi ya a mbo bo.

²¹ Nlon mə a le mbaa mbòntè a mbo bo mə bon kaa bo le ηkî'î a mánjî yî ntsînè wa zî. Ntsyatə àjànə mə mbə bo zi ηkî mbu mbəηkə waa mma'atə ndi'î jî làa jya mə bi le mfa a mbo bo aà.

²² A fε'ε a nu bo làa aa nlon aa àjàn mə nìghàà nî nānaa ni annù nîηkon nya ni swon mə, "Mbu ya i bù mē ηghεε nji afikè yi ya fu."*

3

Annù àjàn yîi mə Yesu à ka yî bú bîi aà

¹ Bîlîm bâ bii mə mè kòηə aa, àà àηwà'ànə yîi i ywe'e ji baa a yuà mə mə ηwà'ànə a mbo bù. A mûm ηηwà'ànə ma jû mə lòò aa ηwà'àtə a mbo bù, i kîi tsìgìtə mîntîi muu bo bì ìmòòntə juu mə nî ka ηwa'atə nî ìnnù jîi i ku'unə aà.

² Mē ηwà'ànə aa mə tâ nî wa'atə mîghàà mya mə ηgāηntoo Nwî jîi i laa mənşə ji annù nîηkon jî ηgu'u le nswonə aa, bo bì ndi'î Mmà'àmbî Nganyweensə yî'inè yîi mə ηgāηntoo ji bì le mfa a mbo bù aà.

³ Annù yi ntsyambîi yîi mə mə lòò mə nî zi aa a bə mə, àa yî bə wa ngu'ù mbi yî nlwî'î nîmè aa tâ bè bî mo'c fε'ε ηka ηwye nî ànnù Nwî, ηghirə bē ìnnù jîi nnyānū yàà i yè'ətə aa

⁴ mbetə ni mə, "Yesu wa mə à le ηkà'a mə yu ka yî bú bîi aa à fè le? Mə nìloginə a nsi bîtaà bî'î bîi bì lèè ηkwokə aa, nìloginə a noò yîi bì le nnaηsə mbi yù aa, kaa ànnù tsu kaa a bürə tî kwensə aà!"

⁵ Bo tuu ηwà'àtə mə a ηgu'u, Nwî a le ηghàa aa ghàà àbùrə a fε'ε, ηkî mbu ηghàà nşye i fε'ε a mûm ηkî, a lògè aa ηkî naηsə nşye ghu;

⁶ àà ηkî ma ghû mə i le mbu ηko'c nlwensə nşye yîi i le ntswe maa ηgù'ù aa mbwesə.

* **2:22** Prov. 26.11 "Kwînyām wa mə bi si'î aa, à bù mē ηghεε mbiηkə yi wa a mûm àtsitsa'a."

⁷ A ki bə aa tsi'i nìghàà ni ma nú mə ni ləə aburə bô ñsyə yï mə tswe tsîtsòŋə aa mə tâ mɔ'ɔ yi ntòò, ñləə nyu'utə aà ñjwî ñtsò'òtə mîsa'a, ñjwi ya mə bi ka yï tsə ŋgi'i a nú ñgàŋtibɔ'ò Nwî.

⁸ Lâ bìlîm bâ, nì tsee mâ ànnù ghuà lö lî'inè, mə a mbo Nwî, ñjwi yï mîfùurə i bə aa tsi'i tsò ìlòò ntsù'ù, ìlòò ntsù'ù i kî mbə aa tsi'i tso njwi yï mîfùurə

⁹ Kaa à sî bə aa mə Mmà'àmbi a wè'èñə a nləə ñkà'á yï, tsi'i tsò bə bì mɔ'ɔ bi mòòntə aa. A bàŋnə ñtswa aa ntii yï ñlon mə kaa à si lòò mə nù yï mîfùurə à yi mbwɛ, a lòò aa bə mə tâ bə bitsim bəŋkə mîntii myaa, ma'àtə ibî waa.

¹⁰ Lâ ñjwî mîmà'àmbi ya i ka yï zî aa tsò ñyèrə. A ka yï bə maa njwi aa, tâ àbùrə à ju'u ni ñjî yî ntii ŋghɛ mbwɛ, tâ ñjoo jîi i tswe a aburə aa tsi'i tsò mînjòŋ ni sàŋ ni nîndò, tâ i kî ŋkhi ntso, tâ ñsyə nî ñjoo tsim jîi mə i tswe ghu aa tâ mɔ'ɔ tɔɔ tâ i khi tsimè.

¹¹ Tsò mə njoo tsim i ka yï bwɛ ma mùu ajàŋ aa, bì'inè tigə ntswe nì mbə aa ajàŋə mbuu bə ghuu aa ɛ? A bɔŋ mə tâ mîghîrînè mî innù muu laa, tâ nî ka mɔ'ɔ nî Nwî,

¹² tâ tigə bɛ i kii ghîrə nî mə tâ ñjwî Nwî ya tâ i wàŋsə nzî, là'a njwi ya mə àbùrə a ka yï khi i tso, tâ ñjoo tsim jîi i tswe a aburə aa tâ mɔ'ɔ i tɔɔ tâ i sàŋnə.

¹³ Lâ a ajàŋə mə Nwî à kà'a aa, bì'inə yu'utə nî àbùrə yï fii bo bì ñsyə yï mîfii yïi mə i ka yï luu nî innu jîi i tsinə aà.

¹⁴ Maa ajàŋ, a bìlîm ba bìi mə mè kòŋə aa, tsò mə ni bɛ innù ma jû aa, nî ka ŋgaansə mîttî muu mə tâ nî yi ntsee nî àbà kè àlò'ò a nsi Nwî tswe, mbaŋnə yï ñtswe bə nî mboonə bu bo.

¹⁵ Nî yè mè ñjî'i ànnù yïi mə Mmà'àmbi à sî wàŋsə nzi aa, i bə aa abwarə mə a fa a mbo bù mə nî yï nyweenə. Aà àjàŋ yïi mə mumaà yî'inè Paul, yïi bì'inè kòŋə aa, à lɛ ŋkî ŋwa'anə, a mbo bù, a nyonə a nîm mîtsyè mîi mə Nwî à lɛ mfa ghu mbo aà.

¹⁶ A ŋwa'ànə ñlon ma jû innù, a nî ŋwà'ànə ji tsim. Innù jî mɔ'ɔ i tswé ma mùu a mûm ŋwà'ànə, jîi mə i tsyanə a nzi tâ i laa, bə bì mɔ'ɔ bìi mə kaa bi sî nî mîtsyè tswé kaa mburə ti ŋkî ŋkwe aa, bi lɔgè ñtwɛ a nî wàa mánjî, tsi'i ajàŋə mə bo kii ñtwɛ nî ìdîgə ŋwà'ànə Nwî jî mɔ'ɔ aà. Ŋghîrə ma mùu ajàŋ, ñtsə aa ŋgi'i a nu bo bimbòŋə.

¹⁷ Lâ a mbo bù bɔɔ bimaà, nî fòò mè ñszi innù ma jû. Mə tigə nswon a mbo bù aa mə tâ nî tsyesə ghuu, tâ bə ma bù mə bi tîi atu a mbo Nwî aa, tâ bì tsee ghuu gaansə tâ nî yon ifansənnù bə bìi mə bi sî nòŋsə ləə aa, mbwɛ mánjî wa yïi nî təə ghu àkòrə yuu a tinsə aà.

¹⁸ Nì baṇnə ɲka ɲkwe a mûm ìbòṇ Nwî bo bì ànnũ ajàṇ mə nì kù'ùsè òzi nì Mmà'àmbi yîi mə à nì Nḡànywèènsê yì'inè Yesu Kristo aà. Tâ nìgha'a tâ nì tswe ghu mbo, òlòḡinè tsîtsòṇ òghɛɛ nywe'e a nlwî'î m̀bî. Amen.

Aṇwà'ànə JON yi ntsyàmbii

NJI'INNŪ AṆWÀ'ANƏ YŪ

A aṇwà'ànə yū aa a le ṇṇwà'ànə Jon, ṇgàṇtoò Kristo yīi mə à le ṇki ṇṇwa'anə Ntoò yī Nsigìnə Jon aà. Ka mə kaa Jon à si bē bīi mə yu ṇwa'a a mbo bo aa swonə aa, mbə bi tse swon mə à ṇwà'ànə a mbo bɔɔ bi Kristo bīi mə bi tswe a idigə idigə aà. Nlɔɔ aa ṇswōṇ ṇtoò ya yīi bo le yu'u a nlògìnə aà. Nwī à nī ṇkà'à, ma mùu ajàṇ tá bə bīi mə à nī bɔɔ bi aa tá bi tswe nī ànnù yī mɔ'ɔ bo bi Tà ṇka nzi nī àkòrə nizi yaa a mûm ṇkà'à (1.5-7).

Ma mùu noò ṇgǎṇndi'innū mbwe'esə le ṇkuu a titii bɔɔ bi Kristo ndi'i nī ibǎṇnənnù ṇlon ṇlon Nwī. A bē innù jīi mə Paul nī Peta le si ṇkii nto a nī ṇṇwà'ànə jīi mə bo le ṇṇwà'ànə a mbo ṇghòtə aà. Jon à le ṇṇwà'ànə aa a ṇwà'àsə bɔɔ bi Kristo ṇlon ṇgǎṇndi'innū mbwe'esə jīi mə i le ntswe a mûm ṇghotə aà. A le ṇki nlɔɔ a ghìrə tá bɔɔ bi Kristo zi mə bo tswe nī ṇtswēntii a ajàṇ mə Kristo à yweensə a waa aà (5.11-13).

Annù yīi mə ṇgǎṇndi'innū mbwe'esə ma jū le si di'i aa, a bə à yīi mə bi le si tigə ntwonə a noò ṇjīm nī ànnù biGnostics aà. Annù jīi mə bə ma bú le si di'i aa kaa a le ṇwà'à bòontə a nī ànnù yīi mə ṇtoò yī ṇsigìnə i swonə ṇlon Kristo aà. ṇgǎṇndi'innù mbwe'esə ma jū i le si di'i nī mə kwensə à tswe a titii ṇjoo jīi mə bi yə aa nī àzwī. Nswonə nī mə nɔyǎnu bo bi ṇjoo tsīm jīi mə i tswe a mbi aa, i tswe nī ibi, Azwī a bōṇ, ṇlaa, kaa wa'à nī ibi tswé. Ma la a bə mə Nwī nī Azwī bo bi Kristo bi bōṇ ṇki ṇlaa; ṇùmìsɔṇ mə à nī nɔyǎnu aa, bo bi ṇjoo tsīm faà mbi i bi'i. Tsó mə nɔyǎnu à nī àyoo yīi mə a tswe nī ibi aa, kə ṇu a ká ṇghìrə innù jī sigìnə kə jī bi bōṇ ma ya a si annù tsu kwensə, ṇlon mə bi ghìrə aa a nɔyǎnu aà. Ma yū a le mfa abwarə a mbo bo mə bi tigə ntsuure nī mibìminù myaa, ṇghìrə nī innù jīi mə nɔyǎnù i yè'ətə aà.

Bidi'i binnù ma bú le si di'i nī mə ṇu a yweenə aa a ajàṇ mə à fə'e a mûm nɔyǎnù ntsya aa a ṇjīm àjàṇə mitsyè yī mɔ'ɔ mə a ghìrə ṇu a naṇsə nzi nī innù aà. "Gnostics" à nī nìghàà mə nī lo nī "gnosis" mə à nī nìghàà nī baGrikia, ṇji'i yī i bə "ṇzī ànnù." A mbo biGnostics, kaa ṇu à si aa a ṇjīm àbìintii a nu Kristo yweenə. BiGnostics le si swonə nī mə

tsõ mə n̄tsyǎnu ì tswē n̄ ìb̄i aa, kaa Kristo à l̄ ɲwa'ǎ fàa atu nsyē aa tsõ n̄m̄is̄on̄ z̄i. Ma m̄u aj̄an̄ b̄i m̄o'ɔ swon̄ə n̄i mə Kristo kaa à l̄ ɲwa'ǎ aa n̄i n̄jyǎn̄u tswē, à l̄ n̄tswe aa n̄i fin̄ə n̄jyǎn̄u, à l̄ si kir̄ə aa tsõ à tswē n̄i n̄jyǎn̄u. B̄i m̄o'ɔ swon̄ə n̄i mə Kristo ȳi mə à n̄i Nw̄i b̄o Azw̄i aa, à l̄ nsiḡə ɲkuu a nu Yesu ȳi mə à n̄i ɲ̄u aa wa noò mə bi l̄ mmur̄ə yi ɲk̄i aà, la nȳi m̄bu mm̄à'at̄ə yi mf̄e'ɛ mb̄on̄ t̄a b̄i zwit̄ə yi.

J̄on à l̄ ntiḡə ɲwa'an̄ə nan̄sə ndi'it̄ə n̄i b̄iKris̄en̄ n̄swon̄ə n̄i mə wa Kristo, Mu Nw̄i, à l̄ n̄zi a m̄um̄ n̄jyǎn̄u. B̄ə bya b̄i mə bi tuu n̄i mə kaa à l̄ ɲwa'ǎ m̄um̄ n̄jyǎn̄u z̄i aa à n̄i ɲḡǎn̄to Kristo j̄ya mə i l̄ n̄tswe n̄i m̄f̄e'ɛ aà (2.18-23; 4.1-4). N̄swon̄ə n̄i mə Kristo à l̄ mb̄ə Nw̄i ɲk̄i mb̄ə ɲ̄u. N̄u ȳi mə a tuu Mu aa a k̄ii ntuu aa T̄a. (2.22; 4.2,15; 5.1,5). Paul a k̄ii n̄swon̄ə n̄i mə ɲ̄u ȳi mə Nw̄i à yw̄èens̄ə m̄ə yi, a tiḡə m̄b̄ə mu Nw̄i aa, à tswē n̄i ɲl̄o a nyu'u n̄i Nw̄i, n̄l̄ə n̄i n̄on̄s̄ə Nw̄i (2.3-6). N̄u ȳi mə kaa à si n̄on̄s̄ə l̄ə aa a gh̄ir̄ə aa ìb̄i, kaa wa'ǎ mu Nw̄i b̄ə, kaa ɲwa'ǎ yi k̄i n̄zi, ma ghūə ɲ̄u à b̄an̄n̄ə mb̄ə aa mu devil (3.4-10).

N̄swon̄ə n̄i mə ɲ̄u à b̄ə w̄ə ann̄u, i gh̄ir̄ə ìb̄i, i b̄u b̄i if̄āns̄enn̄u j̄i bon̄ Nw̄i à ka l̄i'it̄ə ìb̄i yi (1.9). Kristo a k̄ii m̄bu'u n̄i m̄bo a m̄bo Nw̄i n̄lon̄ ɲgaà yàà (2.1-2). N̄swon̄ə n̄i mə t̄a b̄o Nw̄i tsuu m̄bi ȳu k̄i k̄on̄ə (2.15-17) m̄ban̄n̄ə ɲka ɲk̄on̄ə n̄i Nw̄i, ɲk̄ii k̄on̄ə n̄i b̄il̄m̄ byaa (3.11-18; 4.7-21).

J̄on a swon̄ə n̄i mə kaa b̄o bi Kristo si bù n̄l̄o n̄i b̄ə b̄i d̄an̄ (tsõ b̄iGnostics) mə bi ka ndi'i waa n̄i ann̄u ȳi mə a n̄i ann̄u n̄ikon̄ aà, n̄lon̄ mə Azw̄i ȳi Làà a d̄i'ì waa (2.20-27) bo zi inn̄u n̄in̄kon̄ə. A ku'ùn̄ə mə t̄a bo zi mə ɲ̄u ȳi mə tswē n̄i Kristo aa à tswē n̄i n̄tsw̄ent̄i (5.11-13).

Bi yat̄ə ɲw̄à'an̄ə ȳu aa laà:

1. N̄ji'inn̄u ɲw̄à'an̄ə yuà 1.1-4
2. N̄k̄à'ǎ b̄o m̄f̄i ìd̄iḡə 1.5—2.29
3. B̄o bi Nw̄i n̄i b̄o bi devil 3.1-24
4. Ann̄u n̄in̄kon̄ə bo ɲf̄āns̄enn̄u 4.1-6
5. B̄o bi Kristo tswē n̄i ɲk̄on̄ Nw̄i n̄i b̄il̄m̄ byaa 4.7-21
6. Ab̄iint̄i ȳi mə a gh̄ir̄ə b̄o bi Nw̄i tsȳà n̄i m̄bi aà 5.1-21

N̄ighàà n̄i n̄tsw̄ent̄i

¹ B̄i'ì ɲw̄à'an̄ə a m̄bo bù n̄lon̄ aa N̄ighàà n̄i n̄tsw̄ent̄i nya mə ni l̄ n̄tswe n̄login̄ə a bè'èn̄ə aà. B̄i'ì l̄ nyu'u ann̄u n̄lon̄ N̄ighàà ma n̄u. B̄i'ì k̄i m̄ə ɲȳə n̄i m̄i'ì m̄i'ì, b̄i'ì ȳə m̄ə, m̄b̄o m̄i'ì m̄i k̄i n̄m̄oont̄ə.

² Noò ȳi mə N̄tsw̄ent̄i ma ȳu ì l̄ mf̄e'ɛ bi ȳon̄ə aa, b̄i'ì l̄ mb̄ə b̄iȳəf̄ə, ma m̄u aj̄an̄, b̄i'ì tiḡə ɲghaa ann̄u n̄lon̄ n̄tsw̄ent̄i ma ya, ɲk̄ii ntiḡə n̄swon̄ə n̄i ann̄u n̄lon̄ n̄tsw̄ent̄i

yïi ì lwĩ'i nîŋkon, yïi ì ɛ ntswe bo Tà, a ghirè ñghirè bĩ'ĩ zi aa, a mbo bĩ'ĩ.

³ Annù yïi mæ bĩ'ĩ yə ŋki nyu'u aa, bĩ'i kii nswoŋə aa yu a mbo bù, mæ mbə nì kî ntswé nî ànnù yî mɔ'ɔ bĩ'inè, a bē ànnù nîŋkon mæ ntswe nî ànnù yî mɔ'ɔ yïi mæ bĩ'inè tswe nì yu aa bĩ'inè tswe aa bĩ'inè bì Tà nì Mú yĩ Yesu Kristo.

⁴ Bĩ'i ŋwà'ànè ma jû innù a mbo bù aa, ta tâ nidorè nì'inè kɔ'ɔ nluu.

Nwĩngòŋ à nî ñkà'à

⁵ Aá ñtoo ya mæ bĩ'ĩ yu'u ghu mbo ŋkii nswoŋə nì a mbo bù aa ì yulà mæ, Nwĩngòŋ à nî ñkà'à, kaa mĩfi ìdìgè ì wa'à ghu nu burè ntswe tswe.

⁶ Mbə bĩ'inè ka nswoŋə nì mæ bĩ'inè tswe nì ànnù yî fùùrə bĩ'inè nìbò m̃bu ŋka ntəə nì a múm mĩfi ìdìgè bon bĩ'inè tswɛɛ aa innù, kaa ŋki'ì nî ntswéntiĩ yĩ'inè tswé ñyonə aa ànnù nîŋkon.

⁷ Bĩ'ĩnè bə bàŋnə kî təə a múm ñkà'à, tsi'ì tsó àjàŋə mæ yumbonə à tswe a múm ñkà'à aa, bon bĩ'inè aa tswe nî ànnù yî mɔ'ɔ bĩ'inè nì bĩ'inè, tâ àləə Mú yĩ Yesu tâ à si'ì ŋgòŋ ibi yĩ'inə ì tsimè.

⁸ Mbə bĩ'inè ka nswoŋə nì mæ bĩ'inè sì nî ibi tswé, bon bĩ'inè bwe'esə aa m̃b̃i m̃i nú mi'inè, kaa annù nîŋkon a wa'ă a nu bĩ'inè tswé.

⁹ Lá mbə bĩ'inè ka mbii ifãnsənnù jì'inè, bon ajàŋə a lèə ñkà'ă yĩ, ñghirə annù yïi a tsinə aa, à ka lĩ'inè ifãnsənnù jì'inè, ì si'ì ŋgòŋ innù jì'inə ì tsim jii ì sì tsinè aà.

¹⁰ Mbə bĩ'inè swon mæ kaa bĩ'inè sɿ innù jĩ bi ghìrè bon bĩ'inè twoŋə aà yì nî ñgàŋàbãŋnənnù, kaa ñghàà nì nì wa'ă a nu bĩ'inè tswé.

2

Kristo à nì nù ñkwètə yĩ'inè

¹ Bɔɔ ba bĩ kègə, mæ ŋwà'ànè julà innù a mbo bù aa mæ tâ nì tsuu ibi kî ghìrè. Lá mbə nù nìbù a ghìrə ibi, bon bĩ'inè tswe nì nù yïi mæ a bu'u mbo a nsi Tà ñlon atú yĩ'inè, mbə Yesu Kristo, yu wa yïi mæ annù yì a tsinə aà.

² Bì tsysà aa ghu nu nsĩ'itə nî innù jì bĩ jì'inè, kaa wa'ă aa tsi'ì jì'inè si'itə, ŋkii si'itə nì jì bē b̃tsim fàa mbĩ.

³ Mânjì yïi mæ mbə bĩ'inè zi mæ bĩ'inè zi yì aa, à nì mæ bĩ'inè ka nləə ndi'ì jì.

⁴ Nù yïi mæ a swonə nì mæ “mè zi yì,” lá ñkaa k̃i'ì nì ndi'ì jì ləə aa, à nî ñgàŋàbãŋnənnù, kaa ànnù nîŋkon a wa'à ghu nu tswé.

⁵ Nlonj mə à ni tsi'i ànnù nîṅkonj mə àkòṅnè Nwĩ a ni lunə a tswe aa a mbo ɲù yĩ mə a lèè nìghàà ni. Mbə bĩ'inè kĩ n̄tsya aa tsi'i a n̄jĩm àjàṅ yulà nzi mə bĩ'inè tswe ghu mûm nû.

⁶ Nù yĩ à swonj mə yu lwi'i ghu nu laa bonj a yòṅə ibù'ù mikòrə ji a ajàn mə à lɛ si təə aà.

Ndĩ'i yĩ m̄fi yâ

⁷ Bìlĩm ba bĩ mə m̄ k̄onj aa, kaa m̄ si aa ndĩ'i yĩ m̄fi yĩ tsù ɲwa'anə, à b̄an̄nə mbə aa tsi'i ndĩ'i yĩ n̄lwèn ya mə n̄ lɛ n̄tswe ni yu a n̄lògìnə aà, ndĩ'i yĩ n̄lwèn ma yũ a bə n̄ghàà ni Nwĩ nya mə n̄ lɛ nyu'u aà.

⁸ Lá mbə m̄ tse k̄i swonj mə mə ɲwà'ànə aa ndĩ'i yĩ m̄fi yĩ mə bi yə n̄ ànnù n̄ṅkonjə yi a nu Kristo ɲk̄i nyə ni a nu bù, n̄lonj mə itugə wa i tsyà ɲghɛɛ nii, ɲkà'a annù n̄ṅkonj wa i t̄igə n̄ta.

⁹ Nù yĩ mə à swonj mə yu tswe maa a mûm ɲkà'à m̄burə ki b̄aa ndĩm yĩ aa, à b̄urə n̄tswe aa tsi'i wa mûm itugə.

¹⁰ Nù yĩ mə a k̄onjə ndĩm yĩ aa à tswe aa a mûm ɲkà'à, kaa n̄ji'i ànnù yĩ mə mbə a kwântə ɲwo aa kaa wa'à b̄ə.

¹¹ Lá ɲù yĩ mə a b̄aa ndĩm yĩ aa à tswe aa a mûm m̄fi idigə ɲk̄i m̄burə ki zĩ aa tsi'i a mûm m̄fi idigə, kaa ɲk̄i'ĩ adigə yĩ mə yu ghèè ghu aa zĩ n̄lonj mə itugə wa i k̄iṅ mi'ĩ mi.

¹² Mə ɲwà'ànə a mbo bù b̄o b̄i k̄əgə aa nlonj mə bi li'inə if̄ansennù ju aa nlonj ɲkw̄i atũ yi.

¹³ Mə ɲwà'ànə a mbo bù b̄it̄a aa nlonj mə n̄ zi a yi, yu wa yĩ mə à lɛ n̄tswe a n̄lògìnə aà. Mə ɲwà'ànə a mbo bù b̄oɲonj n̄lonj mə n̄ tsyà mə ɲgànmbu'u innù jĩ b̄i wa aa. Mə ɲwà'ànə a m bo b̄i b̄on̄khə aa nlonj mə n̄ zi a Ta aà.

¹⁴ Mə ɲwà'ànə a mbo bù b̄it̄a aa nlonj mə n̄ zi a yu wa yĩ mə à lɛ n̄tswe a n̄lògìnə aà. Mə ɲwà'ànə a mbo bù b̄oɲonj aa nlonj mə n̄ tswe ni m̄t̄i, n̄ghàà ni Nwĩ ni k̄i n̄lwi'i a mûm nu bù, n̄ k̄i m̄ n̄tsya ɲgànmbu'u innù jĩ bi wa aa.

¹⁵ N̄i tsuu mbi yũ k̄ə ɲjoo mbi jũ ki k̄onjə. Nù à bə k̄onj mbi yũ, bonj kaa ànnũ ɲk̄onj Tà a s̄i ghu nu tswé.

¹⁶ Nlonj mə ɲjoo tsim j̄i i tswe f̄aa mbi aa, tsò ɲjoo j̄i mə ɲjȳa nu i lwà'à ghu aa, n̄ j̄i mi'ĩ lwà'à ghu aa, bo bi ɲjoo mbi tsim j̄i mə b̄ə ɲjɛɛ n̄ yàà ghu aa, kaa à si aa a mbo Tà lô. I b̄an̄nə n̄lo aa a mbô m̄b̄i.

¹⁷ Mbi yũ tsyà nii aà tsyà. ɲjoo jya mə b̄ə lwà'à ghu aa i ghèè bo yu. Lá ɲù yĩ mə a gh̄irə innù j̄i mə Nw̄iṅgòn a lòə aa, a tswe n̄lwi'i n̄ṅkonjə.

ɲgàn̄kib̄aa Kristo

18 Bɔɔ bā, wa nòò ñlwi'í mbi à kà mê aa ŋku'u, nì lɛ mbaa nyu'u mə ɲàŋnto Kristo wa à kà mê aa nzi. Wa ɲàŋnto Kristo ʒi ghà'atè i zĩ mê, a bē àjàŋ mə bĩ'inè zi mə àa nòò ñlwi'í mbi aà.

19 Bo lɛ mfɛ'è aà a titi bĩ'inè, lá kaa bo lɛ ɲwa'à bĩ'inè bĩ mo'ɔ bē. Nlon mə bo lɛ mbaa tswe aa bĩ'inè nìbò bon bo lɛ ɲghèè nĩ mbi ntswe bĩ'inè nìbò. Lá bo lɛ mfɛ'è waa, tá ghìrè tá à laa mə kaa bo bi tsim sì aa bĩ'inè bĩ mo'ɔ bē.

20 Lá yu wa yĩ mə à làa mǎŋsè aa à yò'ò mê ghuu. Bù bi tsim nì kĩ ñzi annù ñiŋkon.

21 Kaa mə sì a mbo bù ɲwa'anə aa nlon mə kaa nì sɪ annù ñiŋkon zĩ, lá mə ɲwà'anə aa nlon mə nì zi, ŋkĩ nzi mə kaa abaŋnənnù kaa a sɪ a nĩ ànnù ñiŋkon lò.

22 Maa ɲghè ɲàŋabǎŋnənnù àa ɲù wa mə a tuu nì mə kaa Yesu à sɪ Ayo'ò Nwĩ wa bē aa ɛ? Wa làa ɲàŋnto Kristo wa à ghuà. Mbə yu wa yĩ mə a tuu nĩ Ta nì Mu aà.

23 Wa ɲù yĩ mə a tuu Mu aa, kaa à sì nĩ Tà bǎŋnè ntswe. ɲù yĩ mə a bi annù Mu nĩ ñsi nì ñsi aa, à kĩ ntswe nĩ Tà.

24 Tá nì yə mə annù ya mə nì lɛ nyu'u a nìlògìnə aa tá à lwi'í bu bo. Mbə ànnù ya mə nì lɛ nyu'u a nìlògìnə aa a lwi'í bu bo bon nì ka lwi'í bu bi Mu i kĩ lwi'í bu bi Tà.

25 Yulà à nĩ àyoo ya mə à kà'a a mbo bĩ'inə aà, ntswénti yĩ i lwi'í ñiŋkon aà.

26 Mə ɲwà'anə innù julà a mbo bù nlon aa ɲgaa bè bii mə bi ka bwe'esə ghuu aà.

27 Lá àjàŋ ya yĩ mə à lɛ nyo'ɔ ghuu aa, ɲyo'ɔ ma ya i lwi'í a nu bù. Kaa nì sì bù nìlòɔ nì mə tá ɲù tsù à bu ŋka ndi'í ghuu, nlon mə ɲyo'ɔ ya mə à lɛ nyo'ɔ ghuu ghu aa i di'í innù tsim a mbo bù. Innù jya i kĩ mbə annù ñiŋkon, kaa kĩ'í abaŋnənnù bē. Àjàŋ yĩ mə bi di'í mə ghuu aa, tá nì lwi'í ghu nú.

28 Tsítsòŋ, bɔɔ bā, lwi'í nì ghu nu, tà nòò yĩ mə à ka yĩ zĩ aa, kaa bĩ'inə wa'à nì nìbɔ'ɔ tswé, kaa ŋkĩ'í bǎŋnè ŋka ŋkhə nii bē khè nĩ àdìrétu a àjàŋ mə a zĩ aà.

29 Bĩ'inə bə zi mə annù yi a tsinə bon bĩ'inə kĩ nzi mə ɲù ntsim yĩ a ghìrè annù yĩ a tsinə aa, a jwĩ yu.

3

Bɔɔ bi Nwĩ

1 Nì yə mbuu akòŋnè yĩ mə Taà yĩ'inə à tswe nì yu a nu bĩ'inə, mə mbə a ka ntwoŋə nĩ yĩ'inə a nì bɔɔ bi. A bē ànnù ñiŋkon mə bĩ'inə nì bɔɔ bi. Nji'í ànnù yĩ mə kaa mbi yù i sì yĩ'inə zi aa i bè aa mə kaa lɛ ɲwa'à yi kĩ nzi.

² Bɔɔ bi maà bii mè kònɔ aa, tsîtsònɔ bi'inè bə aa bɔɔ bi Nwĩ; lâ kaa bi'inè sɛ ajànɔ yĩ mè bi'inè ka yĩ bə aa nanɔsə nzi. Lâ bi'inè zi mè nòò wa mè à ka yĩ zĩ aa tâ bi'inè tigə mbə aa tsɔ yu, nlonɔ mè bi'inè ka yĩ yə yi tsi'ĩ ajànɔ mè à nanɔsə mbə aà.

³ Nù ntsim yĩ mè a bɛ, nninɔ ntii yi ghu nu aa, a lèè nĩ ibiinú yi i laà tsɔ ajànɔ yĩ mè yumbɔɔn à ki nlaa aà.

⁴ Nù yĩ mè a ghìrə ibi aa a wò aa nònɔsə Nwĩ; ibi à bə aa nɔwò nònɔsə Nwĩ.

⁵ Nĩ zi mè Yesu à lɛ nzĩ fàa mbi aa a nlògə ibi yi'inè i lò'òsə, ñki nzi mè kaa à sɛ nĩ ibi tswê.

⁶ Kaa Nù nstım yĩ mè à lwĩ'i ghu nu aa kaa à si bi ghìrə; kaa nù yĩ mè a ghìrə ibi aa kaa à lɛè nwa'a yi yê, kaa wa'a yi ki nzi.

⁷ Bɔɔ bâ, tâ nù tsù à tsuu ghuu lõ bwe'esə. Nù yĩ mè a ghìrə innú jii i tsinə aa à tsinə tsɔ ajànɔ mè Kristo à tsinə aà.

⁸ Nù yĩ mè a ghìrə ibi aa, à ni mu Devil; nlonɔ mè Devil a ghìrə ibi nlògìnə aa a nlògìnə mbi. Nji'ĩ ànnù yĩ mè Mu Nwĩ à lɛ nzĩ ghu aa, i lɛ mbə aa a ntá ñgi'ĩ nĩ ifà'a Devil.

⁹ Nù yĩ a jwe Nwĩ nɔjwe yi aa, kaa à si ibi ghìrə; nlonɔ mè màrə Nwĩ à lwĩ'i ghu nu, kaa a wa'ă nɔghìrə ibi bù nzi, nlonɔ mè a yi aa a jwe Nwĩ aà.

¹⁰ Ànnù yĩ mè a ka dɛ'i a nɔ yĩ mè à ni mu Nwĩ kə a nɔ yĩ à ni mu Devil aa a yulà mè, nù yĩ mè kaa à si ànnù yĩ mè a tsinə aa ghìrə aa, kaa à si mu Nwĩ bə, kə nù yĩ mè kaa à si mu maà yi kɔɔnə aà.

Nĩ ka nɔkɔɔnə ghuu bu ni bù

¹¹ Aà ntoo ya mè nĩ lɛ nyu'u nlògìnə a nlògìnə aà, mè bi'inè aa nɔkɔɔnə bi'inè nĩ bi'inè,

¹² ntsee bə tsɔ Cain yĩ mè à lɛ mbə mù nɔgàɔmbù'unnù, nzwitə mu maà yĩ aà. Baa à lɛ nzwitə mumaà yĩ aa a ya? A lɛ nzwitə yi aa nlonɔ mè mighìrìnə mi nù mi lɛ mbi'ĩ mĩ mumaà yi mi bânɔnə ntsinə aà.

¹³ Bɔɔ bi maà, nĩ tsee ki yerə mè mbə bə bĩ fàa mbi ká mbaa ghuu.

¹⁴ Bi'inè zi mè bi'inè fè'è mē a mum nìwo ntigə ntswe aa a mùm ntswēntii nlonɔ mè bi'inə kòɔnə bi'inə nĩ bi'inə aà. Nù yĩ mè à si ndim yi kɔɔnə aa à lwĩ'ĩ aa a mùm nìwò.

¹⁵ Nù yĩ a bàa mu maà yĩ aa, à bə aa nù nzwitə nù. Nĩ zi mè kaa nù yĩ a zwitə nɔ aa, kaa à sɛ nĩ ntswēntii ya mè i lwĩ'ĩ nɔnɔkɔɔnə aa tswê.

¹⁶ Aà ajànɔ yĩ mè bi'inè zi ayoo yĩ mè àkòɔnə à ni yu aa, à yuà mè: Kristo à lɛ mfa ntswēntii yĩ a atu bi'inè; ma mùu

ajàŋ bĩ'inè ki ntswe nĩ ñka mfa ntswêntĩi yĩ'inè a atu ɔɔɔ bi maà bĩ'inè!

¹⁷ Lâ mbə ñu a tswe nĩ ñjoo mbi jù, ñyə mu maà yĩ yĩ mə à fùmə aa, kaa wa'à mĩlĩñnè yĩ ko, bəə bon mbə a tigè ñdĩ'i mə àkòŋnè Nwĩ a tswe a mĩm ñtĩi yu aa mə akə aa ɛ?

¹⁸ Ɔɔɔ bâ bĩ'inè tsee a akòŋnè aa bə nĩ ñtsù kè nĩ ñghàà ki dĩ'i, lâ mbaŋnə ñka dĩ'i a akòŋnè ya yĩ mə a nĩ yĩ annù ññkon ɔɔ bə a nĩ mĩghĩrĩnè mĩ innù mĩ'inè.

¹⁹ Ma mùu ajàŋ, bĩ'inə ka zi mə bĩ'inə tswe a mĩm ànnù ññkon ɔɔ; tâ mĩntĩi mĩ'inè tigə ntswe nĩ m̃ɔɔnə a nsi mĩ'i Nwĩ,

²⁰ kə a tɛ'ɛ mbə nòò yĩ mĩntĩi mĩ'inè sa'a nĩ yĩ'inè aà, ñlon mə bĩ'inə zi mə Nwĩ à tsyàtə ñtĩi yĩ'inè ñki nzi innù tsimə aà.

²¹ Ɔɔɔ bâ, mbə mĩntĩi mĩ'inè tsee yĩ'inè ki sa'a bon kaa bĩ'inə ka wa'à kà m̃ɔɔ a ntswe a nsi mĩ'i Nwĩ;

²² bĩ'inə kii ñkwɛrə nĩ ñjoo tsim jii bĩ'inə betə ghu mbo aa, ñlon mə bĩ'inə ləə ndĩ'i ji ñkii ñghĩrə nĩ innù jii mə i ghĩrə a doritə aà.

²³ A bē ñdĩ'i yĩ yā i yuà, mə tâ bĩ'inə ññ mĩntĩi mĩ'inə a nĩ ñkũm Mũ yĩ Yesu Kristo, ñkii ñka ñkɔŋnə bi'inè nĩ bĩ'inə a ajàŋ mə Kristo à lɛ ndĩ'i aà.

²⁴ Bè bĩtsim bii bi ləə ndĩ'i Nwĩ aa, bi lwĩ'i ghu nu tsɔ mə Nwĩ à ki nlwĩ'i a mum bo aà. Annù yĩ mə a ghĩrə mə bĩ'inə zi mə à lwĩ'i a mĩm ñtĩi bĩ'inə aa, à nĩ Azwĩ yĩ ya mə à fa a mbo bĩ'inə aà.

4

Azwĩ annù ññkon bo bi àzwĩ mbwe'esè

¹ ñkà'á jyá, ñi tsuu izwĩ tsim i ki bii, mbaŋnə ñka nywe'etə ñi izwĩ a nzi mə i lo aa a mbo Nwĩ aa ɛ; ñlon mə ñgǎŋntoo Nwĩ m̃bwe'esè jĩ ghà'atə i fè'è mə a mbĩ.

² Mbə ñi zi Azwĩ Nwĩ aa lalà, àzwĩ tsim yĩ mə a bii mə Yesu Kristo à lèè m̃fɛ'ɛ a mbi a mĩm ñjyǎnu aa, a lo aa a mbo Nwĩ,

³ àzwĩ tsim yĩ mə kaa a s̃i bii ñi nsi mə Yesu à lèè m̃fɛ'ɛ a mbi a mĩm ñjyǎ nu aa, kaa a s̃i aa a mbo Nwĩ lô. Ma yũ àzwĩ a baŋnə mbə aa àzwĩ ñgǎnto Kristo, yĩ mə ñi lɛ nyu'u mə à ka yĩ fè'ɛ, yĩ mə à tɛ'è mē ntswe a mbi tsitsòŋ aà.

⁴ Ɔɔɔ bâ, ñi lò aa a mbo Nwĩ, ñi k̃i mē ñtsya waa; ñlon mə yu wa yĩ mə à tswe a mum bù aa, à tsyàtə yu wa yĩ mə à tswe a mĩm m̃bi aà.

⁵ Bo lo aa fàa mbĩ, maa ajàŋ innù jii mə bo swon aa i bē innũ mbĩ, m̃bi i kii nyu'utə.

⁶ Lâ bĩ'inè lo aa a mbo Nwĩ. Nù ntsim yĩi mæ à zi Nwĩ aa, a yu'utə nĩ ànnù yĩi mæ bĩ'ině swonə aà, lâ yu wa yĩi mæ kaa à sɪ a mbo Nwĩ lò aa, kaa à sɪ annù yĩi bĩ'ině swonə aa yu'utə. Aa mǎnjĩ yĩi mæ bĩ'inə tsyà ghu nzi nĩ àzwĩ annù nĩnkonə bo bì àzwĩ mbwe'esə aà.

Nwĩngòn à nĩ àkònnè

⁷ Ʋkà'á já, bĩ'inè aa ɲkònnə yi'inè bi'inè nĩ bĩ'inè; nlon mæ akònnè a lo aa mbo Nwĩ, nù ntsim yĩi mæ à kòn bē aa, a jwe Nwĩ, a kĩ nzi Nwĩ.

⁸ Nù yĩi mæ à sɪ bē kòn aa, kaa à sɪ Nwĩ zĩ; nlon mæ Nwĩ à laa mbə akònnə.

⁹ Nwĩ à lɛ ntsyà aa lálà ndi'i akònnè yi a mbô bĩ'inè, mæ Nwĩ à lɛ ntoo a njon Mú yĩ a fɛ'ɛ fàa mbi, mæ mbə bĩ'inè tsyà ghu nu ntswe nĩ ntswèntì.

¹⁰ Áá àkònnè yuà, kaa a sɪ bə aa mæ bĩ'inè lɛ ɲkònnə Nwĩ, a baɲnə mbə aa mæ, à lɛ ɲkònnə yi'inè ntoo a Mú yĩ mæ tá à bə mǎnjĩ yĩi mæ bì ka tsyà ghu i sɪ'itə ibi yi'inè.

¹¹ Ʋkà'á já, mbə a bə mæ Nwĩ à lɛ ɲkònnə yi'inè ma mùu ajàn, bon a ku'unə mæ tá bĩ'inè aa ɲkònnə yi'inè bi'inè nĩ bĩ'inè.

¹² Kaa nù tsù à sɪ ghu tswé yĩi mæ à lɛè nyə Nwĩ; bĩ'inè bə kɪ kònnə yi'inè bi'inè nĩ bĩ'inè bon Nwĩngòn à lwi'i a nu bĩ'inè, àkònnè yi a kĩ nluu a nu bĩ'inè.

¹³ Bĩ'inè ka tsyà aa laà i zi mæ bĩ'inè lwi'i a mum Nwĩ a kĩ nłwi'i a mum bĩ'inè, nlon mæ à fà mæ Azwĩ yi a mbo bĩ'inə aà.

¹⁴ Bi'inè yè mē, ɲki mbə biyəfə, mæ Tà à tòò mæ a Mú yĩ, mæ tá à bə Ʋgànywèènsə mbi.

¹⁵ Nù ntsim yĩi mæ à bii nĩ nsi nĩ nsi mæ Yesu à nĩ Mu Nwĩ aa, Nwĩ à lwi'i ghu nú a kĩ nłwi'i a nu Nwĩ.

¹⁶ Ma mùu ajàn bĩ'inè zi ɲki mbii akònnè yĩi Nwĩ à tswe nĩ yu a nu bĩ'inè aa. Nwĩngòn à nĩ àkònnè, nù yĩi mæ à lwi'i a mum àkònnè aa à kɪ nłwi'i aa a mum Nwĩ, Nwĩ a kĩ nłwi'i ghu nú.

¹⁷ Nwĩ à ghìrê àkònnè yi a luu a nu bĩ'inè aa mæ tá bĩ'inè yi wa' à nĩ nìbo'ɔ wa nɲwĩ ntsò'òtə mɪsa'a tswé, nlon mæ ajàn yĩi mæ à bə aa, áá àjàn yĩi mæ bĩ'inè kɪ mbə fàa a mûm mbi aà.

¹⁸ Kaa nìbo'ɔ sɪ a mûm àkònnè tswé, nlon mæ àkònnè yĩi mæ a luu aa, a fi'i nìbo'ò. Ayoo yĩi mæ a zĩ nĩ nìbo'ɔ aa à nĩ nò, nù yĩi mæ à kɪ ntswe nĩ nìbo'ɔ aa kaa à sɪ nĩ àkònnè yĩi mæ a luu aa tswé.

¹⁹ Bĩ'ině kònə aa nlon mæ à lɛè m̃foo ɲkònnə yi'inè.

²⁰ Nù tsù à bə swon mə, “Mè kònɔ Nwĩ” i bənə ki baa a ndim yĩ bon ɔ nĩ ɲgàɲabaɲnənnu; nlon mə ɲu yĩ mə à si a ndim yĩ yĩ mə a yə kɔɲ aa, kaa mbə a wa'ǎ Nwĩ yĩ mə kaa à lɛɛ ɲwa'ǎ yə aa kònɔ.

²¹ Aá ndi'i yĩ mə bi'inə kwerə a mbo Kristo aa i yulà, mə ɲu yĩ mə a kònɔ Nwĩ aa, tá à kii ɲka ɲkɔɲə ndim yĩ.

5

Ajàɲ yĩ mə bi'inə tsyà mə mbi àà

¹ Nù ntsim yĩ mə à bii mə Yesu à ni Ayo'ò Nwĩ wa aa a jwĩ Nwĩ, ɲu ntsim yĩ mə a kònɔ ta aa, a kii ɲkɔɲə ni mú yĩ.

² Bi'inə tsyà aa lálà nzi ni mə bi'inə kònɔ nĩ bɔɔ bi Nwĩ, mə bi'inə kònɔ Nwĩ ɲkii nyu'unə nĩ ndi'i ji.

³ Nlon mə àa akònɔ Nwĩ a yulà, mə bi'inə ka nləə nĩ ndi'i ji. Kaa ndi'i ji a wa'ǎ àbè'è mə à bè'èsə yi'inə ghu bə.

⁴ Nlon mə ɲu ntsim yĩ mə a jwĩ Nwĩ aa a tsyǎ mbi; àyoo yĩ mə bi'inə lògè ntsya nĩ mbi ghu aa á yuà, àbĩnti yĩ'inə.

⁵ Nù yĩ mə mbə a tsyá mbi aa à nĩ wò aa ɛ? A sì ɲu yĩ mə à bii mə Yesu à ni Mu Nwĩ aa bə aa ɛ?

Ayəfə nlon Yesu Kristo

⁶ Aa yu wa yĩ mə à lɛ nzi nĩ ɲkĩ bo bi àləə aa à ghulà, Yesu Kristo, kaa wa'a aa tsi'ĩ nĩ ɲkĩ yuyu zĩ, lá nzi nĩ ɲkĩ bo bi àləə.

⁷ Azwĩ Nwĩ a kĩ mbə àyəfə, nlon mə Azwĩ Nwĩ àa ànnu nĩɲkɔɲə.

⁸ Biyəfə ni bi tarə, Azwĩ, ɲkĩ, bo bi àləə; biyəfə ma bú bi tarə bi swonə nĩ ànnu yi fùurə.

⁹ Mbə bi'inə ka mbii nĩ ànnu yĩ mə bə swon aa, bon ànnu yĩ mə Nwĩ swon aa a tsyatə; nlon mə ànnu yĩ mə Nwĩ a swon aa a yúlà, mə yumbon à nĩ àyəfə nlonə Mú yĩ.

¹⁰ Nù yĩ mə à nĩɲ ntii yĩ a nu Mu Nwĩ aa, à bĩ ànnu yĩ mə Nwĩ a swonə aá, ɲu yĩ mə kaa sǐ annu yĩ mə Nwĩ a swon bii aa, à lògə Nwĩ aa a ni ɲgàɲabaɲnənnu, nlon mə kaa sǐ annu yĩ mə Nwĩ à swon tsó àyəfə nlonə Mú yĩ aa bii aá.

¹¹ Annu yĩ mə Nwĩ à swon nlon ɲgaa Mú yĩ aa a bə mə, Nwĩ à fá ntswəntii yĩ mə i lwĩ'i nĩɲkɔɲ aa a mbo bi'inə. Ntswəntii ma yũ i tswe aa a nu Mú yĩ.

¹² Nù yĩ mə à tswe ni Mu aa, à tswe nĩ ntswəntii; ɲu yĩ mə kaa à sì ni Mu Nwĩ tswé aa, kaa à sì nĩ ntswəntii tswé.

Ntswəntii yĩ mə i tswe nĩɲkɔɲ aa

¹³ Mə ɲwà'ənə juà innu a mbo bú bii mə nĩ nĩɲ mĩntii muu a ni ikũm Mu Nwĩ aa mə tá nĩ zi mə nĩ tswe nĩ ntswəntii yĩ mə i lwĩ'i nĩɲkɔɲ aa.

¹⁴ Ayoo yïi mə a ghire mə tâ bï'inè nanşə niŋ ntii yi'inè ghu nu aa à ni mə, bï'inè bə ki betə annũ tsu ghu mbo yïi mə a yòŋə a nî ànnũ yïi mə a lòò aa boŋ a yu'u.

¹⁵ Bï'inè bə kii zi mə a yu'u nî innũ tsim jii mə bï'inə betə aa, boŋ bï'inè zi mə bï'inè kwèrə mə innũ jii mə bï'inə betə yi ghu aà.

¹⁶ Mbə ɲu a yə mumaà yï a ka ɲghirə ibi yïi mə kaa mbə i wa'à ni nìwo zï aa, boŋ à ka betə, ta tâ Nwĩ à fa ntswèntii ghu mbô. A ghìrè ma mùu ajàŋ aa tsi'ï a mbo bè bii mə bi ghìrè ibi yïi mə kaa mbə i wa'à ni nìwo zï aà. Ibi yï mɔ'ɔ i tswe ghu yïi mə i zï ni nìwô; kaa mè si swon aa mə tâ ɲu à tsa'atə Nwĩ a nî àjàŋə ibi mà yâ.

¹⁷ Innũ tsim jii i sî tsinè aa à nî ibî, lâ ibi yï mɔ'ɔ à ni yïi mə kaa i si ni nìwo zï.

¹⁸ Bï'inè zi mə ɲu ntsim yïi mə a jwě Nwĩ ɲjwě yi aa kaa à si ibi ghìrè. Nlon mə yu wa yïi mə a lɛ ɲjwe Nwĩ aa, a bɛ nii, kaa ɲgàŋmbù'û innũ a wa'à nii mɔòntè.

¹⁹ Bï'inè zi mə a yi'inè aa a jwe Nwĩ, ɲgàŋmbù'û innũ wa a bânɲè ntswe ni mîdà'à a atû mbi yũ ntsim.

²⁰ Bï'inè ki nzi mə Mu Nwĩ à zï mə ɲghirə àtû yi'inè a laa, a nzi Nwĩŋgòŋ ànnũ nîŋkoŋ; bï'inè kî ntswe a mum yu wa yïi mə à ni annũ nîŋkoŋ, tsi'ï a mum Mú yï Yesu Kristo. Aa yu mbə Nwĩŋgòŋ ànnũ nîŋkoŋ ɲki mbə ntswèntii yïi mə i lwĩ'i nîŋkoŋ aà.

²¹ Bɔò bâ, nî ka ntsu'utə ghuu nlonə annũ mmii mîkobè.

Aɲwà'ànə JɔN yi ayòntə

NJI'INNŪ AɲWÀ'ANƏ YŪ

A aɲwà'ànə yŷ aa a le ɲɲwà'ànə Jɔn ɲgàɲntoò Kristo, mə twoɲə nii ni “Nɲi ndânwĩ” aa, ɲghɛɛ ni a mbo “nɲè yĩ mə Nwĩ à tsò'ò” bo bi bɔò bi.

A le ɲɲwà'ànə aa a nswon mə àkòɲnə à nĩ mà ànnù yĩ mə à tswe a titii bə a múm ɲghòtə bɔɔ bi Kristo aà. Bə bii mə bi tswe nĩ àkòɲnə aa bi yu'unə ndi'i Nwĩ ɲkii ɲkɔɲnə waa bo ni bo (5,6). Jɔn à le ɲki ɲwa'anə aa a ɲwà'àsə bə nlon ɲgǎɲndi'innũ mbwe'esə jii mə i le si di'i nĩ ibanənnũ nlon Kristo aà. Ma buu bə ɲki mbə aa ɲgǎɲnto Kristo jya mə bi twoɲə ni biGnostics aà. Bi swonə ni mə kaa Kristo à le ɲwa'à aa a múm ɲjyǎnũ zĩ. (Yə annù yĩ mə bi swon nlon biGnostics a ni Nji'innũ Mighàà, bo ni Nji'innũ 1 Jɔn aà.) Jɔn à le ntigə nswon mə tã ɲu tsu à tsuu ɲgǎɲndi'innũ mbwe'esə ma jũ a nda yu lõ kwɛrə, ntsuu waa burə tsà'atə tsà'atə tã wa'ǎ ibi waa lõ mbe'e (9,10).

Bi yatə aɲwà'ànə yŷ aa laà:

1. Nji'innũ aɲwà'ànə yuà 1-3
2. Àkòɲnə a ni mà ànnù a titii biKrisèn 4-6
3. Awà'àsə nlon ɲgǎɲndi'innũ mbwe'esə 7-11
4. Innũ jii mə Jɔn à le nswon a nlwĩ'isə aà 12-13

Atsà'atə

¹ Aɲwà'ànə yŷ a lo aa a mbo mə nɲi ndânwĩ, ɲghɛɛ ni a mbo wǒ Nɲè yĩ mə Nwĩ à tso'ɔ aa bo bi a mbo bɔò bo bii mə mə kǒɲ tsi'ĩ annù nɲɲkon aa, kaa a ghuu aa a si tsi'ĩ mə kǒɲ, a kǒɲ bi'i bi bə bitsim bii bi zi annù nɲɲkon aà,

² nlon mə annù nɲɲkon ma ya a lwi'i a múm ntii bi'i i kii tswe bi'i bo nɲɲkon aà.

³ Tã ibòɲ, nĩ ɲko mǐlɲnə, nĩ m̀bɔɔnə yĩ mə i lõ a mbo Nwĩɲgòɲ Tà, bo bi a mbo Yesu Kristo Mũ Tà aa, i ka tswe a mbo bi'inə a múm annù nɲɲkon nĩ àkòɲnə.

Annù nɲɲkon bo bi àkòɲnə

⁴ Mə le naɲsə ndoritə a nyə mə bɔò bo bi mɔ'ɔ bi yòɲə annù nɲɲkon ya, tsi'ĩ wa ajàɲ mə Taà à le ndi'i a mbo bi'inə aà.

⁵ Tsîtsòŋ, mə bu'u nî m̀bo a mbo wǒ ndè, mə bǐ'ině aa ɲkɔŋnə bi'inè ni bǐ'inè; kaa mə si aa ndi'i yǐ m̄fi ɲwà'ànə, mə kwatə ya yǐ mə lɛè m̄foo mfa a mbo bǐ'inè a mbǐi aà.

⁶ Akòŋnə a bə aa mə, bǐ'inè ka nyu'u ndi'i Nwǐ; àa ndi'i ya mə nì lɛ m̄fòò ɲu'u a nlògìnə, i bə aa mə nì ka ntswe a m̄m̄m̄ akòŋnə.

⁷ Wa ɲgǎŋmbwe'esè jǐ ghà'àtə i fè'è mə a mbi, mbə bə bǐi mə kaa bi sǐ bii mə Yesu Krito à lɛ m̄fè'ɛ a mbi aa nǐ ɲjyǎnu ɲù m̄sòŋə; wa àjàŋə ɲù ma yǐ à bə aa ɲù m̀bwe'esə ɲki mbə ɲgǎŋnto Krito wǎ.

⁸ Nǐ ka ntsyɛsə ghu ta tsùu lǒ bwe annù yǐ nǐ fà'à m̄ ntswe ni yu aà, tǎ yǐ bàŋnə kwɛrə m̄tsɔ'ɔnə m̄i afà'à a ni lunə.

⁹ Nǐ zi mə ɲù yǐ mə à ghèɛ nǐ m̀bǐi kaa wa'à nǐ ɲnnù jya mə Krito à lɛ ndi'i aa yòŋə aa kaa à sǐ ni Nwǐ tswé. ɲù yǐ mə à lwi'i a m̄m̄ ɲnnù jya jǐi mə Krito à lɛ ndi'i aa, ma waà ɲù à tswe nǐ Nwǐŋgòŋ Tà bo M̄u yǐ.

¹⁰ Maa ajàŋ mbə ɲù tsù a zi a mbo bù ɲkaa wa'a aa ma yǐ ànnù ka ndi'i nǐ tsee lǒ bii tǎ à kuu a nda bù, kǎ bii tsà'àtə yi;

¹¹ ɲlon mə ɲù yǐ mə à tsà'àtə yi aa a tigə mboonsə aa yi mə tǎ bo yu ka ɲghirə ɲnnù jǐ bi jya mə a ghirə aà.

Nǐghàà ni nlwǐ'i ɲjìm

¹² Mə tswe nǐ ɲnnù jǐ ghà'àtə a nswon a mbo bù, la kaa mə aa wa'à ɲwà'ànə a ni paper ni ink, mə wà'àtə mə bon mə yǐ mbàŋnə ɲzi nyə ghuu bǐ'inè ghaànə nǐ n̄tsù. Ma mùu ajàŋ tǎ ɲìdorə ni'inè tǎ nǐ luu.

¹³ Bɔɔ bi mumaà ghùu yǐ m̄àngyè wa yǐ mə Nwǐ à tsò'ò aa, bi too àtsà'àtə a mbo bù.

Aɲwà'ànə JɔN yïi a ywe'e ji tarə aà

NJI'INNŨ AɲWÀ'ANƏ YŨ

A aɲwà'ànə yŭ aa a le ɲɲwà'ànə Jɔn ndîî ndânwĩ yïi mə à le ɲki ɲwa'anə 2 Jɔn aà. A le ɲɲwà'ànə aa a mbô ñsûkà'â yï Gaius. A le ɲɲwà'ànə a ntsisə innũ jïi mə i le mfè'è ñlon ɲgǎɲswon ntoo yï ñsigìnə jïi i le si təə ɲkarə ndi'i nî ànnũ Nwĩ a ɲghotə jïi mə i le ntswe a idigə idigə aà. Bè tsi'ĩ tsǒ ma bũ, bìKrisèn le ntswe nî ɲkwèrə waa a mila'a bo, i kii ki kwetə a waa (6-8). La Diotrephes, ñtsyàsə yïi mə à le ntswe maa ɲghotə aa, à le ntuu ɲkwèrə waa, mfi'isə nî bìKrisèn bii mə bi kwèrə nî waa laa a ɲghotə. Ma yŭ a ghìrə mə tâ Jɔn à ɲwa'anə a mbo ñsûkà'â yï Gaius mə tâ à ka ɲkwetə ɲgǎntoo Nwĩ ma jũ jïi mə i fà'à ñlon aa ɲkwĩtu Kristo aà (9-11). Jɔn a swon mə yumbon yu ka zi lèntə annũ Diotrephes yïi mə a tuu ada'â yi, mfa nî ɲgi'i a mûm ghòtə aà (10).

Aɲwà'ànə ma yŭ a dî'i ni mə a bon ɲki mbə annũ yï tìnsə a ɲkwetə bə bii mə bi ghèe ntoò Nwĩ aà. A ku'unə mə bǎɲghotə bĩtsim ka ɲkwetə a nsèènsə ntoo yï ñsigìnə. Nŭ yïi mə a fa njoo ɲkwetə nî ɲgǎntoo ghu aa, bo kii mfa'a aa bo bì ɲgǎntoo mà jyâ, m̀bə aa ɲgàɲakòrə jyaa (7-8).

Bi yatə aɲwà'ànə yŭ aa laà:

1. Nji'innũ aɲwà'ànə yuà 1-4
2. Jɔn a beentə Gaius 5-8
3. Jɔn à fà àfirə Diotrephes 9-10
4. Jɔn à beentə Demetrius 11-12
5. Innũ jïi mə Jɔn à le nswon a nlwĩ'isə aà 13-15

Atsà'àtə

¹ Aɲwà'ànə yŭ a lo aa a mbo mə ndîî ndânwĩ, ɲghɛɛ ni a mbo ñsûkà'â ghà, Gaius yïi mə mə kòn tsi'ĩ annũ nĩɲkonə aà.

² Nsûkà'â ghà, mə tsà'àtə Nwĩ mə tâ innũ tsim i ka ɲghɛɛ i sigìnə a mbo wò tâ ò ki ɲka ntinse; ñlon mə mə zi mə ntìi ghò i tswé ntìi.

³ Mə kì nǎɲsə doritə a nyu'u a mbo bilim bi'inə bĩ mɔ'ɔ bii mə bi kì zi nswon ajàn yïi mə o nǎɲsə ntswe nî ntswèntìi yò i yonə nì mǎɲjì Nwĩ yï ànnũ nĩɲkòn a ajàn yïi mə o gaanse mitìi mo nyonə nî ànnũ nĩɲkonə aà.

⁴ Kaa annû tsu sì ghu tswê mə mbə a ghîrè mə tswe nî nîdorə ntsyàtə nîi mə mə tswe nî nu a nyu'u mə bə ba yònə annû nîŋkonə aà.

Jon à biintə Gaius

⁵ Nsùkà'á ghà, wa o nanşə mfa'a nî nîti ghô tsim a ajàn yîi mə o fà'a a mbo bìlîm bî'inə, ka mə bo bə aa bìgîi aà.

⁶ Aa bo bîi mə bî ke'enə àkòŋnə yîi mə ò dî'i a mbo bo aa a nsî ñghòtə. A ku'unə mə tâ ò ghɛɛ nî mbîi ñkwetə waa, mfa njoo jîi mə bo lòò a ñghɛɛ nî mbîi nî àkòrè nîtəə yaa a nî mânjî yîi mə à kù'unə a mûm àfà'a Nwî aà.

⁷ Nlon mə bî ghèè a nighaa mà nû aa a nlon ikum Kristo, kaa wa'à bîi mə mbə bo kwɛrə ayoò tsu a mbo bîti bîi Nwî.

⁸ Maa ajàn, a ku'unə mə tâ bî'inə ka ñkwetə ijàn bə ma bû tá kîi bə bə bî mɔ'ɔ a tîti bo ma mùu mûm àfà'a annû nîŋkonə aà.

Diotrephes bo Demetrius

⁹ Mə ŋwà'ànə mə annû yî mɔ'ɔ a mbô ñghòtə; lâ Dotrephes, yîi mə a kònə aa tsî'i ñka ntəə a mbîi, nìlɔ naa mə bî ka ñkwɛrə aa tsî'i a mbo yu aa, a tsa'a annû yîi mə mə ŋwà'ànə aà.

¹⁰ Ma mùu ajàn, nòò yîi mə mə aa zî aa, mə aa fi'isə innù ma jû mə a ghîrè aà, nîtswɛɛ nî ìbǎŋnənnù ñkîi ñghaa nî ìbî atu mə. Kaa ma juù innù mə à ghîrè aa kaa i wa'à ghu mbo kù'ù, a kîi ntuu nî ñkwɛrə bìlîm bî'inə a nda yu, ñkîi ñkîŋə nî bə bîi mə bî lòò ñkwɛrə nî waa a nda bo aa, mfi'isə nî waa a mûm ñghòtə.

¹¹ Ikà'á já, nî tsuu innù jî bî kî nɛ'èsə, mbaŋnə ñka ñɛ'esə bə innù jî sîgînə. Nù yîi mə a ghîrə innù jî sîgînə aa, à lò aa a mbo Nwî; nù yîi mə a ghîrə ìbî aa, kaa à lɛɛ ñkî'i a Nwî yə.

¹² Lâ ñghɛɛ nî ngaa Demetrius, bə bîtsim bî beentə annû yî, annû nîŋkonə yîi mə a ghîrə aa a kî mɛ'ɛ nlaa; bî'i bîmbɔŋ, bî'i kî mbeentə annû yî nlon mə nî zi mə ànnù yîi mə bî'i swon aa à nî ànnù nîŋkonə.

Atsà'atə nlwî'isə

¹³ Mə kî tswe nî innù jî ghà'atə a ŋwà'ànə a mbo wò, la kaa wa'à kònə mə mə ŋwà'ànə nî ñkòŋəŋwà'ànə.

¹⁴ Mə yə'ətə a ŋwàŋsə nzî yə ghô tá tá sì ghaa innù jî ghà'atə nî nîsi nî nîsî.

¹⁵ Tá Nwî à bərisə ghô. Ikà'á jî'ò tsim i tsà'atə noò. Kî ntsà'atə ikà'á jî'ò tsim fyaa yî mò'ɔ yî mò'ô.

Aṇwà'ànə JUDE

NJI'INNŪ AṆWÀ'ANƏ YŪ

A aṇwà'ànə yŭ aa a le ṇṇwà'ànə Jude mu mà bì Jems (1), ma la a bə mə à ni muma bì Mmà'àmbi Yesu (Mk. 6.3, Mt. 13.55) a mbo bìKrisèn a idigə idigə. Jude à le nghə mə yu ṇwà'ànə nlon aa annŭ ajàn mə Nwĩ à nyweensə waa bo aà, m̃baṇnə ntigə ṇṇwa'anə nlon innŭ ibǎṇnənnu jii mə à le nyu'u mə ṇǎṇndi'innŭ mbwe'esə i le si dī'ì ni a mbo bɔɔ bì Kristo aà (3-4).

Ṇǎṇndi'innŭ mbwe'esə jii mə i le si dī'ì nī innu bìGnostics aa, i le si bùùrè nī ibònṇ Nwĩ nī innŭ atsùùrè, ñtuu nī ànnŭ Mmà'àmbi Kristo (4), ñtuu nī b̃itsyàsə b̃ii mə bi tswe nī àdà'à a atu bo aa, m̃bəgītə nī idà'à jii i tswe a aburə aà (8). Ṇǎṇmbwe'esə ma jũ kaa i le ṇwa'à nī Azwĩ Nwĩ tswê, ñzi nī àyàtə a ṇghotə (19). Bo le si swonə ni mə innŭ atsùùrè bo bì m̃buu innu jĩ swèrè jii mə bo le si ghìrè a ñyǎnu aa kaa mbə wa'ǎ ñtswént̃ti bə bo bì Nwĩ ỹii mə a yweensə waa nī ibònṇē yī aa kwensə. Ma mùu ajàn bo tigə ndi'ì nī innu ajirè bo bì àtsùùrə yaa ya a mbo bə.

Jude a tigə nañsə wa'asə bɔɔ bì Kristo nlon innu ma jũ ñswonə ni mə Nwĩ à tè'è mē ñtsərə isa'a ṇǎṇmbù'u innu jĩ bì mà jũ, i yĩ niñ ñjo a nu bo tsǒ mə à le ñsa'a baangel bo Sodom ni Gomorrah, ñta ṇgi'ì a nu bo aà (6-7). Jude a tigə ṇghɛɛ nī m̃b̃ii ñdi'itə bɔɔ bì Kristo mə tâ bo ka ṇkwe ni a m̃m̃m̃ àb̃iint̃ti ỹii mə a laa aa, ñtsa'atə nī Nwĩ a m̃m̃m̃ Azwĩ (20). A ṇj̃im̃ Kristo, m̃bə Nwĩ a tse bɛ waa mə tâ bo tsuu lǒ wò, i lèè waa ti àlò'ò i ywe'e noò ỹii mə bo aa yĩ zĩ təə a ñsi yu yumboñ aà (24-25).

Bì yatə aṇwà'ànə yŭ aa laà:

1. Nji'innŭ aṇwà'ànə yuà 1-2
2. M̃ghìrìnə m̃i innŭ m̃i ṇǎṇndi'innŭ mbwe'esə, innu jii mə bi dī'ì aa, nī ṇgi'ì ỹii i ka yĩ kuu a nu bo aà 3-16
3. Adi'itə mə tâ bɔɔ bì Kristo lwi'ì a m̃m̃m̃ àb̃iint̃ti 17-23
4. Agha'asə a mbo Nwĩ 24-25

Atsà'àtə

¹ Aṇwà'ànə yŭ a lo aa a mbo mə Jude, ṇǎṇàfà'a Yesu Kristo, mu ma bi Jems, ṇghɛɛ ni a mbo bə b̃ii mə bi twonə waa, bo tswê a m̃m̃m̃ àkònṇə Nwĩṇgònṇ Tà, Yesu Kristo a tigə ñlentə nī waa aà.

² Tâ ñko mîlîŋnè nî mbocōnə, nî àkòŋnè Nwî tâ tswe a mbo bù ñgha'atə ñghɛɛ nî m̀bĩ.

Bìdì'ì binnù bi mbwe'esə

³ Bìlîm ba bii mə kòŋə ghuu aa, àjàŋ yîi mə mə gaansə mîŋi ma mə mə ŋwà'ànə aŋwà'ànə yî mɔ'ɔ a mbo bù m̀bĩ'ì annù àjàŋ yîi mə Nwî à ywèensə yî'inè bitsîm aa, ñtîi gha i tintə gha mə mə ŋwa'anə a yulà ànnù a mbo bù, ñdiintə ghuu mə nî ka nto fìkòrə ñlonə annù abîintîi yîi mə Nwîŋgòŋ à fà mə a mbo bə bi ŋgaa yî m̀fùurə maŋsə aà.

⁴ Nlon mə bə bî mɔ'ɔ bi nɛ'èsə mə ñkuu a titîi bù m̀bə bə bii mə Nwîŋgòŋ à lɛɛ ñtɛ'ɛ ntsərə isa'à waa nloginə a ŋgu'u mə bo nî ñgǎŋjo, m̀bə bîti bo'ò Nwî, mə bi twensə ibòŋ Nwî ñghensə a nî itsùurə innù, ñtuu Taà yî'inè Mmà'àmbi Yesu Kristo mə à nî tsi'î yù m̀è m̀è aà.

⁵ Mə lòò mə mə wa'atə a mbo bù, ka mə nî zi innù ma jû tsîm ñlwi'ì ghu mum aa, mə Mmà'àmbi yîi mə à lɛ nyweensə bə a ala'a Egipto aa, à tî m̀è tî bə a n̄im aa, a kî m̀bu mbwesə bə a titîi bo bii mə kaa bi lɛ ŋwa'a ntîi waa ghu nu n̄iŋə.

⁶ Baangel bya bii mə kaa bi lɛ ŋki'ì ibwarə jyaa tswa, mban̄nə mmà'atə adigə yîi mə a lɛ ŋkù'ùnə a mbo bo a naŋsə ntswe ghu aa, à kòo waa nî àtsaŋə tî m̀è, a m̀m̄m̄ àtaa yî fîi ya, i yî ywe'e wa n̄wî ñtsò'òtə m̀isa'a yî ñwè yà.

⁷ Tsò àjàŋə mə Sodom bo Gomorrah nî itoo jîi mə i lɛ ntswe ŋkarisə waa, bo lɛ nlogìnə ñka ñghirə innù ajirə, ñn̄iŋ nù yàà a nî innù nlwà'a jîi mə kaa m̀bə n̄u m̀isòŋ a wa'à ghìrə aa, Nwî à lɛ n̄iŋ n̄jo a nu bo a ajàŋə mə à lɛ ntòò waa nî mɔ'ɔ tî m̀è, a ŋwà'àsə bə ghu.

⁸ A kî m̀bə ñgǎŋg̃iŋ mə bə ma bù yə innù jî mɔ'ɔ a n̄jèè, jîi mə i ghìrə mə tâ bo ka ŋwo nî innù nî m̀ib̄i m̄i n̄u myaa, ñtsa'a nî àdà'a Mmà'àmbi, m̀bəgìtə nî bǎburə bya bii mə bi tswe nî ñgha'a n̄i ñgwèènə aà

⁹ A lɛ m̀fòò tsi'î àtu baangel Michael, nòò yîi à lɛ s̄i to bo Devil, ñyɔŋə bo yu nlon aku Mose aa, kaa à lɛ ŋwa'à ada'a nî àtù yî logè a n̄iŋ n̄jò ghu nu a nî m̄ighàà m̄i m̀bəgìtə, à lɛ m̀ban̄nə ñswon mə, “Tâ Mmà'àmbi à wenə ghò.”

¹⁰ Là bə ma bù b̄an̄nə m̀bəgìtə nî innù tsîm jîi mə kaa àtù yaa à s̄i ghu laa aà, innù jîi mə bo zi nî àtù yaa tsi'î tsò nàa ñgèè jîi i s̄i nî m̄itsyè tswé aa, ma jû a bə innù jîi i ta ŋgi'ì a a nu bo aà.

¹¹ Ŋgi'ì yî ñswèrə i tswe a nu bo! Nlon mə bo yònə aa a m̄an̄jî Cain, m̀me'e ib̄in̄u waa nlon annù n̄jo, ñghirə afansənnù tsi'î tsò ajàŋə mə Balam à lɛ ñghìrə ñkwò a m̀m̄m̄ àtiitu Korah aà.

12 Bè ma bú à nî ìlò'ò jî bî nta nî ñgi'i a nî mîjî mi akòṅṅè muu a ajàṅ mē bo yî mboonsē nî ghuu a noò yîi nî jî a mûm ñghòtē aa, ñji kaa wa'à nî àtu burē ndirē nî ðirē. Bo lēṅtē aa tsi'î ànnū yaa, bo bē aa tsi'î tsò mbà'à yîi mē àfisē a tii ṅghē nî yu la kaa i wa'à nî mbēṅ zî. Bo bē aa tsi'î tsò itî jîi mē kaa i si mîntà koonē a noò ṅkòḍḍonē mîntà a noò ñtsyâbēē, mbē tsi'î tsò itî jîi mē bi dwu nî mîṅgāṅ i burē ṅkwo mme.

13 Bo bē aa tsi'î tsò ìkàṅṅē ṅkî miyaa mîtsē'ē jîi mē àfisē a tii ṅghē ntii mbii, ìnnū jyaa jya mē bi ghìrē ti ñdirētu aa, i tigē ṅkò'ò mfe'e tsi'î tsò ijwò'ò. Bo bē aa tsi'î tsò mîṅjòṅ mîi mî tsinē ṅkarē, Nwî a lēè àḍigē ya mē a fii ṅghē ñlwi'isē aa a mbo bo nîṅkonē.

14 Aa bē ma bú mē Enoch, yîi mē à lē yòṅē a nḡm Adam mîwaa mi nto'o, à lē nswon mbon tâ à fē'e nloginē a ṅgu'u mbi'i ṅgaà yàà mē, “Yē nî Mmà'àmbi, à ka yî zî nî ñnòò bē bi ntsù'u ntsù'ù bîi mē bi laa aà.

15 A zî aa a nsa'a ṅù ñtsim, i nḡn njo a nu ṅù ñtsim yîi mē a ghìrē ìnnū ti bò'ò Nwî, bo bi ṅù ñtsim yîi mē a ghàà mighàà mî swèrē ñswerē mîi mē ṅgāṅghìrē ìnnū jî bi, bi ti bò'ò Nwî bi ghàà ñlon ṅgaà yî aà.”

16 Bè ma bú à nî bē bîi bi nwurikē aa tsi'î nwùrikē a ṅgòn bìnòò bitsimē. Mfirē nî bē bîi mō'ò, ñyonē nî ìnnū jîi nḡyānū jyaa yè'ètē aa, ṅghaa nî mighàà mî kîntèrē si'i si'i, ñlè'ē nî bē mē bi tswe nî ìnnū jîi mē bo lòò aà.

17 Lâ, bù, bilîm ba bîi mē mē kòṅē aa, tâ nî wa'atē annū ya mē ṅgāṅntoo Mmà'àmbi yî'î Yesu Kristo lē nswon a mbîi aà.

18 Bo lē nswon mē, “A ka yî bē wa nḡwî ñlwi'îṅjîm tâ bē yi ntigē ṅwyē bē, bē bîi mē bi ka yî kî yōṅ ìnnū ti bò'ò Nwî jîi mē nḡyānū yàà i yè'ètē aà.”

19 Aa bē bya mē bi zî nî ànnū ayàtē a titîi bē aa, mbē bē bi mbi bù bîi Azwî Nwî a bonē a mbo bo aà.

20 Lâ, ṅghē nî bù, bilîm ba bîi mē mē kòṅ aa, ta nî ka mbōò nî ghuu, ṅkwe ṅkò'ò a mûm àbîintîi ya yîi mē a nanse nlaa manse aà. Ka ntsà'àtē nî Nwî a mûm Azwî Nwî.

21 Nî lēè ibîinū ghuu a mûm àkòṅṅē Nwî, ṅka nyu'utē nî ṅko mîlîṅṅē Mmà'àmbi yî'inē Yesu Kristo, mē à ka yî fa ntswêntîi yîi i lwî'i nîkon aa a mbo bî'inē.

22 Nî ka ṅko mîlîṅṅē bē bîi mē bi ligìtē aà.

23 Nî ka nyweense bîi mō'ò a ajàṅ nî swùṅē nî waa mfi'isē nî a mum mō'ò; ñḍi'i nî ṅko mîlîṅṅē nî nîbò'ò a mbo bē bi mō'ò, lâ tâ nî baa itsè'ē jyaa jya jîi mē bi sin nî ìnnū nḡyānū jîi bi yè'ètē aà.

Atsà'àtē Nwî a agha'asē

²⁴ Tsîtsòŋ a mbo yu wa yïi mə mbə a tswâ ghuu mə nì wa'à wò, mə yu zĩ nì bù tĩ àlò'ò, nì nìdorə, a mum nìgha'a nì nĩ nì ɲwèènə aa,

²⁵ a mbo Nwĩŋgòŋ yũyigə, Nğànywèènsə yi'inə, nìtsya a nǵĩm Yesu Kristo Mmà'àmbĩ yi'inə, tâ nìgha'a nĩ wè, nì nìfò nĩ wè, nì mètì, nì mìdà'a, tâ mì tswe ghu mbo nìloginə a ɲgu'u, ɲki ntswe ghu mbo tsîtsòŋ, nìlwi'i nĩŋkonə. Amen.

Aṇwà'ànə INNŪ NLWĪ'INJĪM

NJĪ'INNŪ AṆWÀ'ANƏ YŪ

A aṇwà'ànə yŭ aa a lɛ ɲɲwà'ànə Jɔn, ɲgàɲntoo Kristo, mu Zebedee. Jɔn à lɛ ntswe aa a kɪɲkɪ Patmos tsò ɲgàɲàtsan nlon mə à lɛ si swonə nɪ n̄too yĩ n̄sigìnə n̄lon Yesu Kristo aa (1.9). Aa noò yĩ mə à lɛ nyu'u innũ jĩ mə i tswe fàa mûm àṇwà'ànə ɲɲwa'anə aa. A lɛ ɲɲwà'ànə aa a mbo ɲghotə jĩ mə i lɛ ntswe a mbù'u Asia aa (1.4,11), nɪ a mbo bìKrisèn bitsim bìi mə bì lɛ si tso'ɔ n̄i àkòrə yaa a n̄i ìdìgə jĩ mə baRoma lɛ si bu'utə aa.

Kaisa à lɛ nlògìnə ɲka ntso'ɔ n̄i àkòrə bìKrisèn bìi mə bì lɛ ntuu a mmii yi aa. A lɛ si twonə nii yumbon nɪ “Augustus”, “N̄gàɲywèènsə bê,” n̄twoɲ n̄twoɲ n̄i n̄i “Nwĩ.” A lɛ ɲghìrə bì bɔɔ m̄ɲkobə mi a n̄i mbù'u ìdìgə jĩ mə à lɛ si bu'utə aa tsi'ĩ tsim, n̄swon nɪ mə tâ bə bitsim ka ntɔɔ n̄i ɲjoo mmà'à nii ghu, a ndi'i mə bo yu'unə nii. La bɔɔ bì Kristo lɛ ntuu a mmii m̄ɲkobə ma mû, n̄lon mə bo lɛ mbii mə bo tswe n̄i Nwĩ aa tsi'ĩ yĩ mɔ'otə, ɲki ntswe aa tsi'ĩ n̄i Mmà'àmbi yĩ mò'otə. Ma mùu ajàn bì lɛ si tigə ntswatə n̄i waa ɲɲə nɪ a atsan, ɲkwɛrə n̄i ɲjoo jyaa, ndi n̄i ɲgi'i a nu bo tsi'ĩ a mbuu mbuu. Jɔn a tigə ɲɲwa'anə aṇwà'ànə yŭ a nlə'ətə m̄ntiɪ myaa i kii diintə waa. Nswonə nɪ a mbo bo mə Kristo à n̄i Mmà'àmbi, Nwĩ a bē 'Mbu'utə mbĩ yĩ mə à ka yĩ gha'a ibi bo bì ìdà'à, n̄i m̄idà'à mitsim a nsye kə aburə, i ta ɲgi'i a nu bo. Nswonə nɪ mə tâ bɔɔ bì Kristo bì taɲntiɪ, mbii ɲgi'i ɲghɛ nlwĩ'isə, n̄lon mə Mmà'àmbi à ka wɲsə zĩ i yàrə ɲgu'u yàa.

Jɔn à swɔɲ mə àṇwà'ànə yŭ à n̄i innũ jĩ mə Yesu Kristo à lɛ mfi'isə ndi'i, a bē innũ jĩ mə Nwĩ à lɛ mfa ghu mbo mə tâ à di'i a mbô ɲgǎɲfà'á ji, a bē innũ jĩ mə “i ka wɲsə fè'è.” (1.1). Nwĩ à lɛ ntoo aa angel yĩ mə tâ à di'i innũ ma jũ ghu mbô (1.1; 22.16). Ma mùu ajàn àṇwà'ànə ma yŭ à n̄i n̄too Nwĩ (1.3; 22.7,10,18,19). A bē ànnũ yĩ mə Nwĩ a wa'asə n̄i bē bìi mə bì fi'itə kə ɲki ɲku'usə annũ ghu aa (22.18,19). Ka mə Jɔn à swɔɲ mə àṇwà'ànə yŭ a di'i innũ jĩ mə i ka wɲsə fè'è aa, a ghàà n̄swonə aa innũ jĩ i ka yĩ fè'è, innũ jĩ ghà'àtə, a noò ɲjĩm, a noò yĩ mbi yũ i ka yĩ lwĩ'i tá Mmà'àmbi a tigə mbu'utə mbĩ n̄tsimə aa. A bē ɲji'ĩ ànnũ yĩ mə ìkùmə aṇwà'ànə ma yŭ à n̄i “Innũ Nlwĩ'injĩm” aa.

'Mbuu aṇwà'ànè ma yû, à ni aṇwà'ànè yĩ mē (a bē tsō) bī fūrē innũ jĩ mē bī lē mbòòntè, i tswē a alò'òsè aa, ñdĩ'i a mbo bē. Nkũm yi a ni ñghàà nĩ baEglisi, i bē aa "Revelation", i yĩ ñghàà nĩ baGrikia i bē "apocalypse," ñjĩ'i yĩ i bē "m̄fūrē", kē "ñdĩ'ĩ". Ka mē à nĩ innũ jĩ mē bī dī'i mē bī yē aa, innũ jĩ mē bī ṇwà'ànè aa bo bī m̄anjĩ yĩ mē bī ṇwa'anē ghu aa, a kī m̄burē aa kī tswē tsi'ĩ a atu yu. Bī lògē aa ilènsè ñdĩ'i nĩ innũ jĩ m̄o'c ghu, jĩ m̄o'c i tswē nĩ ìlìlèṇ, bī yē nĩ innũ jĩ i swerē ntsyànè aa. Ma yû a burē ka kī lòò nĩ mē bī t̄'otē innũ jĩ ghà'àtē ghu. Bē bē tē'ē kī t̄'otē bē mē akē bon a ku'unē mē t̄a bī zī mē, aṇwà'ànè ma yû a lē ṇkwetē bīKrisèn bīi mē bī lē sī yē ṇgĩ'i aā. Bī lē ṇwà'ànè a mbīi mbīi aa a mbo bo, a ṇghirē mē t̄a bo ka mbe nĩ annũ yĩ mē Mmà'à à lē ṇkà'à a mbo bo aā (2.11,17,26,27; 3.5,11,12,21). Jon à lē nswon a laa mē innũ jĩ mē i tswē fāa nĩ aṇwà'ànē aa i ka w̄ansē fē'ē, ṇghirē mē bī ka nyu'utē nĩ 'Mmà'à mbī. Ka mē Kristo kaa à burē t̄i bīi aa, kaa a sī ghirē mē t̄a bē bī bī li'inē mē nòò ñzī yĩ à tigē a abō.

Kristo à ni yu yĩ mē aṇwà'ànē ma yû a lògē nte'ē mbīi, ñdĩ'i ṇu yĩ mē à ni ghu aā. A ni Mũ 'Mbīnjērē wa, "fi tsi'ĩ tsō bī lēè ṇwa" (5.6), lā m̄bē Akam̄antsò yĩ mē à k̄o'c lēṇ ṇghē nĩ mmà'a ntsyā i kī tigē bu'utē, ìkũm yi i bē "Ñghàà nĩ Nwĩ" m̄bē " 'Mfò bīfò," nĩ "Mmà'àmbī bīmmà'àmbī" (19.11-16).

Bī yatē aṇwà'ànē yû aa laa:

1. Njĩ'innũ aṇwà'ànē yuà 1.1-8
2. Njèè tē tē yĩ ñlògìnè, nĩ ṇwà'ànē ṇghotē jya jī s̄mbaà 1.9—3.22
3. Nību'u nĩ aṇwà'ànē nya nĩ ìwenē a lē jya jī s̄mbaà 4.1—8.1
4. Ntàn jya jī s̄mbaà 8.2—11.19
5. Ndēfō wa nĩ ñnàà m̄tsē'ē jya jī baà 12.1-13.18
6. Njèè tē tē jĩ m̄o'c 14.1—15.8
7. Īkan alwintōṇ Nwĩ jya jī s̄mbaà 16.1-21
8. Ajàn mē Babylon à lē ṇwō aa, bo bī ajàn mē bī lē ṇgha'a naà m̄tsē'ē ya, nĩ ṇḡan̄ntōò m̄bwe'esē wa, nĩ Devil aā 17.1—20.10
9. Ntsò'otē m̄sa'à nòò ñlwĩ'ĩnjĩm 20.11-15
10. Abūrē yī fīi, nĩ nsyē yī m̄fīi, nĩ Yerusalem yī m̄fīi wā 21.11—22.5
12. Innũ jĩ mē Jon à lē nswon a nlwĩ'isē aā 22.6-21

Mìghàà mī ñlògìnē

¹ Aṇwà'ànē yû a swon aā innũ jĩ lèèntē jĩ mē Yesu Kristo à lē m̄fī'isē ñdĩ'i, a bē innũ jĩ mē Nwĩ à lē m̄fa ghu mbo mē

tâ à di'i a mbô ñgǎñfà'â ji, a bê ìnnũ jĩi mē i tswe nì wàñsə mfɛ'è aà. Kristo à le ntóo angel yĩ a yĩ ñdi'i ìnnũ ma jũ a mbo ñgàñfà'â yĩ Jɔn.

² Jɔn, tsó ayəfə, à le nswon ɱɔɔn ìnnũ tsim jĩi à le nyə aà, ìnnũ ma jũ i swonə aa annũ ñlon ɱighàà ni Nwĩ bo bi ànnũ ññkon yə yĩ Yesu Kristo à le si kè'ènə aà.

³ Mbɔɔnə a mbo ɱu yĩ mē a twon ɱighàà ni Nwĩ ma nũ a mbo bè aà, m̀bɔɔnə i kĩ ñtswe a mbo bè bii bi yu'u ntóo ma yũ ñghirə ñi ànnũ yĩ mē ni swon aa ñlon mē nòò à tìgə a abô.

Jɔn a tsà'atə ɱghotə jya ji sàmbaa a ala'a Asia

⁴ Aa mē Jɔn mē mē too aɱwà'ànə yũ a mbô ñghotə jya ji sàmbaa a ala'a Asia:

Ƴbɔn Nwĩ i tswe a mbo bù ñi m̀bɔɔnə yə mē i lò a mbo yu wa yĩ mē à tswe, yĩ à le ntswe, mē à ka yĩ kii bú zĩ aa, nlo a mbo izwĩ jya ji sàmbaa jĩi i tswe a nsi àbèrə Nwĩ aa,

⁵ ɱki nlo aa mbo Yesu Kristo yĩ à ni ayəfə yi annũ ññkon, tsi'ĩ yu wa yĩ à le ntsya mbĩ ñyweenə ni ñwo, ñtigə nsa'a ni bĩfò bi tsim fàa mbi aà.

Tsò mē Yesu kɔnə yi'ìnə, à lèè ɱki ɱketə m̱ñkìrə mi ìnnũ jĩ bi ji'ìnə a nu bi'ìnə ñi àləə nú yi,

⁶ ɱghirə bi'ìnə tìgə bĩsa'a bi ala'a bi'ìnə ñibò m̀bə ɱgǎñmà'a Nwĩ jĩi mē i fà'a a mbo Nwĩɱɔɔn Taà yĩ aa, tâ ñigha'a tswe ghu mbo bo àdà'a mbu'utə bè ñlwi'i ññkonə. Amen.

⁷ Ñi zĩ àkə, wā à ka yĩ zĩ aa a m̱m m̀bà'à, tâ mi'i m̀ tsim yə yi, tâ bè bi tsim bii bi le nsò yi aa bi yə yi; tâ ɱgwè'è mu ɱũ ntsim fàa nsyə i tìgə nyə'ə ndərə ñi àkii yaa ñlon annũ yĩ bi le ɱghirə ghu nu aà. A bə lá. Amen.

⁸ Mmà'àmbi Nwĩɱɔɔn à swon mē, “Mē ni Alpha ɱki m̀bə Omega,” mē tswe, mē le ntswe, i yĩ kii bú zĩ, m̀bə Mbu'utəmbi.

Ajànə Jɔn à le nyə Kristo a ñi ñjəə təə təə aà

⁹ Aa mē, mumaà ghũ Jɔn, yĩ, a mum Yesu, mē yə ɱgi'i tsó bù ɱki ntswe a m̱m ànnũ ñifò Nwĩ tsó bù aa, ɱkii mbii ñi ɱgi'i ñi àtànəntii aà. Bi le ñlògə gha ɱghèè ñləə a ḵñkĩ Patmos ñlon mē mē le si swonə ñighàà ni Nwĩ bo bi ànnũ ññkon yə yĩ Yesu à le ɱkè'ènə aà.

¹⁰ Mē le ntswe a m̱m Azwĩ wa ɱwĩ Mmà'àmbi, ñyu'u ɱjĩ a ɱjĩm mē i ghaà ñiṯi ñtɔɱnə tsi'ĩ tsó ñtànə.

¹¹ Nswon mē, “Nwà'ànə annũ yĩ mē ò yə aa a m̱m àɱwà'ànə, ñtóo a mbô ñghotə jya ji sàmbaa, a mbo Efeso, ni Smyrna, ni Pergamum ni Thyatira, ni Sardis ni Philadelphia, ni Laodicea.”

12 Mè le ñkarikə a gha mə mə yə ɲu wa mə à le si ghàà a mbo mə aa, mə kàrè mē gha aa nyə itetè bĩlām jĩ bi le nnaŋsə ni gold aa ji sàmbaa,

13 ɲyə ɲu yĩ mɔ'ɔ a təə wa a titii itetè bĩlām mbə tsɔ Mu ɲu, ɲwɛ'ɛ ɔdaŋə atsə'ə, ɲki ɲwɛ'ɛ ikò gold a ibii yu;

14 àtũ yi bo bi ñɔŋtũ ji fu'u buu tsɔ ɲkikurə mǎghum, Kə ibàrəburə; mi'ĩ mi khĩ tsi'ĩ tsɔ ñlwà mɔ'ɔ,

15 mikòrə mi bə tsɔ ɔbwɛɛ yii bi nàŋsə mē ñtɔɔ nsĩ'ĩ a ni ñikèntə ni alàà a bāŋ, ɲji yĩ i jwu'ù tsɔ mĩŋkĩ mĩ ghà'atə;

16 mĩnjòŋ mi sàmbaa le ntswe ghu mǔm ɔbo yĩ mà'à, munwi ñtsò yii a itsə'ə mbèè tsimə aa a fɛ'è ghu ntsu; ñsĩ yi i tã tsɔ nòò ñtii ɔsĩ'ĩnə.

17 Mə yə mē yi aa, ɲwo ghu mikòrə tsɔ akwo ɲu. A nòŋsə ɔbò yi yĩ mà'à a nu mə, ñswon mə, "Tsee ki bɔ'ɔ, mə ni ñtsyambii ɲki mbə ñlwĩ'ĩnjĩm,

18 mbə mē yii mə tswe ñtii aà; mə le ɲkwo, lá yē, mə tswe ñtii i yĩ lwĩ'ĩ ñĩkoŋə, mə ki ntswe ni bikey bi niwo bo bi bii mə bi ɲa'a ntsũbũ'u ala'a bĩku bi bē.

19 Tsĩtsòŋ, ɲwà'ànə ñnnũ jii o yə aa, jii i tswe ghu aa, bo bi jii i ka bɔŋ zĩ aà.

20 A ɲghɛɛ a ñĩ ànnũ yii mə a tswe ɔlò'òsə ñlon mĩnjòŋ mǔ mi sàmbaa mii ò yə a mǔm ɔbo mə yĩ mà'à aa, ni itetè lám gold jya ji sàmbaa, mĩjòŋ mǔ mi sàmbaa bə aa baangel bi ɲghotə jya ji sàmbaa, itetè lám gold jya ji sàmbaa, i bāŋnə mbə aa ɲghotə jya ji sàmbaa.

2

Ntoò yii i le ɲghɛɛ a mbò ɲghotə a ala'a Ephesus aà

1 "Nwà'ànə a mbo angel ɲghotə bàEphesus mə:

"Aa annũ yii mə yu wa yii mə à tũgìtə mĩnjòŋ mya mi sàmbaa a mǔm ɔbo yo yĩ mà'à, ɲkarə ni a titii itetè bĩlām bi gold jya ji sàmbaa mə a swonə aa a yuà mə.

2 "Mə zĩ ifà'á ghuu, àjàŋə mə ni nwùgə nũ yùù, ni àjàŋə ni bii ɲgi'ĩ ñĩ àtànəntii aa, bo bi àjàŋə kaa ñĩ si kɔŋ nyə bə bii mə bi ghìrə ibi aa, lá ñĩ bàŋnə mē ɲywe'etə ijàŋ bē jya mə i twon ibiñũ waa ni ɲgǎŋntoo Kristo, kaa ɲki'ĩ bu bə aa, ɲyə mə bo ni ɲgǎŋmbwe'esə.

3 Mə zi mə ñĩ bii ɲgi'ĩ ñĩ àtànəntii, ɲkii nte'ɛ ɲkoŋə ñĩ ɲyə waa aa ñlon ɲkwitũ ñkũm ghá; kaa ñĩ burə tĩ kĩ ɲkaa.

4 Lá mə fa ifĩrə ghuu mə ñĩ mē'è mə akòŋnə ya yii mə ñĩ le ntswe ni yu a mbii aà.

5 Tã ñĩ tigə ɲwa'atə lá àjàŋ yii mə ñĩ le mbə mbɔŋ wò aa, mbu mbəŋkə ghuu ɲka mfa'a ñĩ ifà'á yii ñĩ le ɲka mfa'a

a mbĩ aà. A tsuu la bə boŋ mə aa zĩ a mbo bù, i lògə itetə bĩlām juu jya lò'òsə mə mbə nì tsuu ghuu bəŋkə.

⁶ Lā mə zi mə nì ghìrè yuà ànnù a ku'ùnə: Nì bàa mifà'à mi baNikolatan mĩ mə ki mbàa aà.

⁷ Nù yĩ à tswe nĩ itòŋnə aa tâ à yu'u annù yĩ mə Azwĩ Nwĩ a swon a mbô ñghòtə jyà aà. A mbo nù yĩ mə à mà'a ntsyà aa, mə aa fa adà'a mə tâ à jì mĩntà mĩ mi lò nĩ àtĩ ntswèntì ya yĩ mə a tswe a múm paradiso Nwĩ aà.

Ntoo yĩ i le ñghèe a mbo Smyrna aà

⁸ “A mbo angel ñghòtə Smyrna, ñwà'ànə mə,

“Aà ànnù yĩ mə a lo a mbo yu wa yĩ mə à nì ntsyàmbĩ ñki mbə nlwĩ'ĩnjĩm aà, mbə yu wa yĩ mə à le ñkwə ñki mbu mbĩ fu ntswe ntĩ aa a yulà:

⁹ “Mə zĩ ñgĩ'ĩ jĩ mə i kuu a nu bù aa, ñki nzi annũ afumə yuu (lā nì nĩ ñgàñafù'ù). Mə ki nzi ajàn yĩ mə bə bya mə bi swonə nì mə bo nì bàYuda kaa wa'à bu bə aa bi ta ñgĩ'ĩ a ikum bù aà, lā bo baŋnə mbə aa ñgǎñdāñghòtə Satan.

¹⁰ Nì tsuu ki bə'ə ñgĩ'ĩ yĩ i zĩ a ñkuu a nu bù aa bə. Wa Devil à ka mà'à ghuu bĩ mə'ə a ndàtsanə, mə tâ bĩ ywe'etə ghuu, ajàn mə nàa yə ñgĩ'ĩ ghu a atú ñjwi jì nighum. Mbə tē'e mbə bə mə nàa yə ñgĩ'ĩ i kwo, nì ghèe nĩ mbĩ ñka mfa'a a mbo mə nĩ ntĩ ghuu tsim boŋ mə aa fa atsə'ətu nifə ntswèntì a mbo bù.

¹¹ Nù yĩ mə à tswe nĩ itòŋnə aa tâ à yu'u annù yĩ mə Azwĩ Nwĩ a swonə a mbô ñghòtə jya aà. Nù yĩ mə à mà'a ntsyà aa kaa nìwo nĩ mə mi ywe'e mi mbaa kaa mə aa yĩ wa'à yi ləənsə.

Ntoo yĩ mə i ghèe a mbo Pergamum aà

¹² “A mbo Angel ñghòtə Pergamum, ñwà'ànə mə,

“Aà ànnù yĩ mə a lo a mbo nù wa yĩ mə à tswe nì munwĩ ntsò mbèè ntsim wa yĩ a tsə'ə aà:

¹³ Wa mə zi adigə yĩ mə nì tswe ghu aà, wa adigə mə abèrə Satan a təə ghu aà, nì tswa ikũm gha ñkwə ghu, kaa nì le ñkĩ'ĩ kè ntuu abĩntì yuu a nu mə, ñkə'ə ñku'u wa ñjwi Antipas, àyəfə ghà, mə à le sɪ fà'à a mbo mə nĩ ntĩ yì tsim, mə bi le nzwitə a titì bù, wa adigə mə Satan a tswe ghu aà.

¹⁴ “Lā mə fa ifirə ghuu nlon bə bi innù bĩ mə'ə. Nì tswe nì bə bĩ mə'ə a titì bù mə bi bii annù Balam, mə à le ndĩ'ĩ a mbo Balak mə tâ à ghèe ntaansə ayoo a mǎnjĩ, ñkĩ baIsarael ghu aa, ñghirə mə tâ bo jì miji mĩ mə bi tɔɔ mà'à nì mĩnkobə ghu, ñkii ñghirə nĩ ànnũ ajirə aà.

¹⁵ Nì ki mbù ntswe nì bə bĩ mə'ə bii bi bii ànnù yĩ mə baNicolatan bi dī'ĩ aà.

16 Tã nĩ bɛŋkə ghuu. A tsuu la bə, bɔŋ mə aa ghèsə zĩ a mbo bù, i to waa nĩ munwĩ ntsò yĩ mə a fè'ε a ntsũ mə aà.

17 “Nũ yĩ mə à tswe nĩ ìtòŋnə aa tã à yu'u annũ yĩ mə Azwĩ Nwĩ a swon a mbô ñghòtə jyá aà. A mbo nũ yĩ mə à mà'a ntsyà aa, mə aa fa a mana yĩ ñlò'òsə wa yĩ mò'ò ghu mbo, i kii fa ngò'ò yĩ ñfù'ù ghu mbo, yĩ mə bi ñwa'anə ikum yĩ fii ghu, yĩ mə kaa mbə nũ dàn a wa'à twon, ntsyàtə ñũ wa mə à kwèrə aà.

Ntoo yĩ i lε ñghèε a mbo baThyatira aà

18 “Ñwà'anə a mbo angel Thyatira mə:

“Aà ànnũ yĩ mə a lo a mbo Mu Nwĩ, yu wa yĩ mə à tswe nĩ mi'ĩ mi mi khi tsò nlwà mò'ò aa, nĩ mĩkòrə mi mĩ khitə tsò àbwèè.

19 Mə zĩ ìfà'á ghuu, ñzi akòŋnə yuu nĩ àbĩintii yuu, ñki nzi ajàŋə mə nĩ fà'a a mbo mə ñkii mbii nĩ ñgi'ĩ nĩ àtànəntii aa, ñki nzi mə ìfà'á ghuu yĩ mə nĩ fà'a a ñjĩm aa i tsya yĩ mbii.

20 “Lã mə firə ghuu nlonə annũ yũlà, mə nĩ mà'àtə a Jezebel, mǎngyè wa mə a twon ibii nũ yi mə yu nĩ ngàŋntoò Nwĩ mǎngyè aa, mə à ka ndi'ĩ nĩ ìnnũ, ñkii mbwe'esə nĩ ñgǎŋfà'á ja mə bi ka ñjirə, ñkii ñji nĩ mĩji mii bi tɔɔ mmà'à nĩ mĩŋkobə ghu.

21 Mə fà mə noò ghu mbo mə tã à bɛŋkə yi ghu, la a tuu mbəŋkə mmà'àtə annũ ajirə yi yá.

22 Yê nĩ, mə aa mà'à yi a ikuu nighòò, i mà'à bə bya mə bo bo jirə aa, a mĩm ñgi'ĩ yĩ ñtĩ. Mə mbə bi tsuu waa bɛŋkə mmà'àtə ibi wa mə bo ghìrə aà.

23 Mə aa ghòò boò bi zwitə. Tã ñghòtə jyá tsim i tigə nzi mə mə laa mbə yu wa yĩ mə a lòò imòòntə bə bo bi mĩntii mi bə aà. Mə ka kii fa a mbo nũ nĩ bù ghùu a ajàŋə mə ìfà'á yi i dì'ĩ aà.

24 A mbô àbùgə yuu yĩ mə nĩ tswe a ala'a Thyatira aa, mə kaa nĩ sɿ annũ yĩ mə a dì'ĩ aa bii aa, mbə bu bya bii mə kaa nĩ burə tì ìnnũ jya jii mə bi twonə nĩ ìnnũ jì tsòtə a mum Satan yөгə aa, mə aa swon a mbo bù mə, kaa mə aa wa'à ghuu nĩ àbè'è yi dàn bù mbe'esə.

25 Lã tã nĩ tswa tsi'ĩ ànnũ yĩ mə nĩ tswe nĩ yu aa ñkwo nĩ yu nywe'e a noò yĩ mə aa yĩ zĩ aà.

26 “A mbo nũ yĩ mə à mà'a ntsyà, ñki nləə mifà'á ma ñghèè ñywe'e a nlwĩ'isə aa, mə aa fa mida'a ghu mbo mə à aa mbu'utə itoo itoò.

27 ‘Aa yĩ tigə bu'utə waa nĩ àtĩ atii,

i kii tigə sentə nĩ waa tsi'ĩ tsò bantòò bi aboo.’

Tsi'ĩ tsò ajàṅ mə mə̀ lɛ ɲki ɲkwɛrə mida'a a mbo Taà ghà aà.

²⁸ Mè aa kɪ fa fɪnjòn fɪ atitugə fya a mbo bo.

²⁹ Nũ yĩ mə à tswe nĩ ìtônṅè aa, tâ à yu'u innũ jya mə Azwĩ Nwĩ a swon̄ a mbô ñghotə jyâ aà.

3

Àṅwà'ànè yĩ mə a ghèɛ a mbô ñghotə a Sardis aà

¹ “A mbo Angel ñghotə Sardis ɲwà'ànə mə:

“Aà ànnũ yĩ mə a lo a mbo yu wa yĩ mə à tswe nĩ ɪzwĩ Nwĩ jya ji sàmbaa, nĩ mɪnjòn mya mi sàmbaa aà, à swon̄ mə, Mè zĩ ìfà'à ghuu, nĩ bii ikum mə nĩ tswe bītì, lâ mbaṅnə ɲkwokə.

² Bìnnə nĩ, ñniṅ mītì a nĩ àyoo ya yĩ a burə a mbo bù, mə a kɪ ntigə tsi'ĩ a ɲkwo aa, ñlon̄ mə mə̀ yə mə kaa ìfà'à ghuu sɪ a nsi mi'ĩ Nwĩṅgòn ghà Kaa i sɪ bôn̄ maṅsə.

³ A nĩ wa'atə annũ ya mə nĩ lɛ ɲkwɛrə ɲki nyu'u aa, maṅsə nləə ma ya mbəṅkə nĩ ghuu. Nĩ bə tsuu bìnnə bon̄ maa zĩ a mbo bù tsi'ĩ tsò ñyərə kaa nĩ wa'ă abàṅtə noò yĩ mə mə̀ aa zĩ ghu a mbo bù aa zĩ.

⁴ Lâ nĩ burə kɪ tswe nĩ mĩkum mi mbùmṭə bə bĩ mɔ'ò a ala'a Sardis; a bə bə bii mə kaa bi burə tĩ ìtsə'ə jyaa sɪṅə. Bo aa yĩ tigə karə bi'ibo nĩ ìtsə'ə jĩ fù'ù ñlon̄ mə bo ku'unə aà.

⁵ Nũ yĩ mə à mà'a ntsyà aa, baa yĩ tigə wɛ'ɛ ìtsə'ə jĩ fù'ù ghu nu maa ajàṅ, kaa tâ mə̀ wa'ă ikum yi a mùm àṅwà'ànə ntswèntì ya tsigìtə. Mè aa yĩ tigə beentə ikum yi a nsi Taà bo bi baangel bi.

⁶ Nũ yĩ mə à tswe nĩ ìtônṅè aa, tâ à yu'u innũ jĩ mə Azwĩ ya a swon̄ a mbô ñghotə jyâ aà.

Àṅwà'ànè yĩ a lɛ ɲghèɛ a mbô ñghotə a Philadelphia aà

⁷ “A mbo Angel ñghotə Philadelphia, ɲwà'ànə mə,

“Aà ànnũ yĩ mə a lo a mbo yu wa yĩ mə à làa mən̄sə ɲki mbə annũ nĩkon̄ aa, yu wa yĩ mə à tswe nĩ àkwà'anda David, mə a yi ɲa'a kaa ɲù dàn̄ a wa'à bù ñtsetə, bɛɛ a yi ntsetə kaa ɲù dàn̄ a wa'à bù ɲa'a aa, à swon̄ mə,

⁸ Mè zĩ ìfà'à ghuu, yə nĩ, wa mə̀ ɲa'à mə ntsũnda nte'ɛ a mbo bù, kaa ɲù dàn̄ à sɪ nĩ mĩdà'à mə mbə a tsetə ghu tswé. Mè zi mə kaa mĩdà'à muu sɪ gha'atə. Lâ nĩ bàṅnə mē nləə nighàà na kaa ɲki'ĩ ikum gha tuù.

⁹ Yə nĩ, maa ghìrə ɲgāṅdāṅghotə Satan jya, mə bo swon̄ nĩ mə bo nĩ baYuda, kaa ɲki'ĩ bu bə aa, mbaṅnə mbə bə ɲgāṅabaṅnənnũ aa, yə, mə aa ghìrə tâ bo zi nswètə miku'utə myaa a mikorə bù, ñyэгə mə mə̀ kòn̄ə ghuu.

10 Tsõ mæ nì lèə nìghàà na, a ajàn mæ mè lɛ nswon a mbo bù mæ nì bii ɲgi'i nì àtaɲənti aa, mè bɛ ghuu a nì ɲgi'i ya yĩ mæ i zĩ fàa mbi a ɲkwà'ànə bə bĩtsim bii bi tswe fàa atu nsyɛ aà.

11 Wa mè aa ghèsə zĩ, nì tswa annù yĩ nì tswè mē nì yu aa ɲkwo nì yu ta tã ɲù tsù à tsuu atsə'ətu nifɔ̃ yuu lɔ̃ twɛɛ kwɛrə.

12 ɲù yĩ mæ à mà'a ntsyà aa, mè aa ghìrè yi a nì ntə'ə nda a mùm ndāmà'a Nwĩ Nwĩngòn ghà tã à tigə ntswe ghu kaa i yĩ wa'a ghu bù mfe'ɛ. Mè aa ɲwà'ànə ikum Nwĩngòn ghà bo bi ikum ɲjò'ò ala'à Nwĩngòn ghà ghu nú. A bē Yerusalem yĩ fii, yĩ mæ a lɔ̃ a aburə a mbo Nwĩngòn ghà nsigə aà; i kii ɲwà'ànə ikum gha yĩ fii ghu nú.

13 ɲù yĩ mæ à tswe nì itōɲnə aa tã à yu'u annù yĩ mæ Azwĩ swonə a mbô ɲghòtə jya aà.

Ntoɔ yĩ i lɛ ɲghèè a mbô ɲghòtə a ala'a Laodicea aà

14 “A mbo Angel ɲghòtə Laodicea ɲwà'ànə mæ,

“Aà ànnù yĩ mæ a lo a mbo yu wa yĩ mæ à nì Amen, mbə yu yĩ mæ a fà'à nì ntii yi tsim, ɲki mbə ayəfə annù nɲkon, mbə yu yĩ mæ njoò tsim jii mæ Nwĩngòn à lɛ nnaɲsə ntsya aa ghu nu aa, swonə nì mæ,

15 Mè zĩ ifà'ā ghuu, kaa nì si fwe kaa ɲki'ì kii nìloo, a ghìrə mbaa mbòɲtə mæ bon nì fwe kə ɲkii nloo.

16 Tsõ mæ nì jwàmtə jwàmtə, kaa ɲki'ì lòò, kaa ɲki'ì kii m̃fwe aa, mè aa twù ghuu a ntsũ mæ i mè'è.

17 Nlon mæ nì swonə nì mæ Mè nì ɲgàɲàfù'ù, mè kwè mē ɲghɛɛ nì mbĩ, kaa mè si ayoo tsu bonə,' lā kaa wa'à bàɲnə nzi mæ ɔ̃ laa mbə, ɲù tì àyoo, mæ bi ko nì m̃lɲnə ghò, m̃fum, m̃fə'ə, ntswe nswèrə nswèrə.

18 Mè tigə ndi'itə nòo mæ toò yuu a atii gold yĩ mæ bi tɔɔ nì m̃ɔ'ɔ, nsi'i a laa a mbo mè, tã bə ɲgàɲkabə, ɲki nyuu itsə'ə jì fù'ù a mbo mè, m̃bɔɔntə nswèrə nswèrə yò ya ghu, tã atú yo wa'à kà ndirə; ɲki yuu afũ mi'i nyo'otə mi'i mo ghu mæ mbə ɔ̃ yē idigə lɛ.

19 Bə bii mæ mè kɔɲə aa, mæ ghààntə nì waa ɲkii ntsisə nì waa. Tsõ mæ a bə laa, gaansə mitii mo, mbəɲkə ghò.

20 Yə, wa mè təə a ntsũnda ɲkwəntə. Mbə ɲù tsù à yu'u nji ya ɲɲa'a ntsũnda, bon mè aa ku zĩ tsi'i yi, i jì bi'iyu, tã à kii nji bi'iyu.

21 ɲù yĩ mæ à mà'a ntsyà aa, mè aa fa ada'a ghu mbo mæ tã à tswe bi'iyu a abèrə nifɔ̃ mè, tsi'ĩ tsõ ajànə mæ mè lɛ mà'à ntsya, ntigə ntswe bi'i Taà ghà a nì abèrə nifɔ̃ yu aà.

22 ɲù yĩ mæ à tswe nì itōɲnə aa, tã à yu'u annù yĩ mæ Azwĩ a swonə a mbô ɲghòtə aà.”

4

Ajànə mə bi gha'asə Nwĩ a aburə aà

¹ Ma ya a ghè mə ki tsyǎ, mə yə ntsũ aburə i ɲa'anè ntəə, mə yu'ù ɲĩ ya mə i le ntɛ'ɛ mfoo ɲghàà a mbo mə a mbĩi aa, i ghaà a mbo mə ɲkoo tsi'ĩ tsǒ ntàn, ɲswon mə, “Kɔ'ɔ nzi faà aa, tâ mə di'i innũ jĩ i ka fɛ'è a noò yĩ yúlà a tsyá mē aa a mbo wò.”

² Azwĩ Nwĩ a burə ɲkuu a nu mə, mə yê àbèrè a aburə, ɲù yĩ mò'ɔ a ɲaɲnè ghu!

³ Nsĩ yi i tseɛɲkə tsi'ĩ tsǒ ɲgò'ɔ atìnduù jĩ bi twonə ni jasper bo carnelian aà, kùrisè yĩ mə à le si kirə tsi'ĩ tsǒ emerald aa a karisə abèrè yá.

⁴ Ibèrè jĩ mò'ɔ mighum mi mbaa ntsò ji nìkwà i le ntəə ɲkarisə abèrè ya, bìlii bì wè mighum mi mbaa ntsò nìkwà kî nstwetə ghu, ɲwɛ'ɛ itsə'ə jĩ fù'ù, ɲso itsə'ətu nifɔ itii gold a atu bo.

⁵ Mbəɲ ɲwà'àkə, ɲkumə bo bì ɲĩ i ghaà mɛ'ɛkə wa nĩ àbèrè ya, mìnkà'à mi sàmbaa mi khĩ wa nsĩ àbèrè. Ma mú bə aa izwĩ Nwĩ jya ji sàmbaà.

⁶ Wa nsĩ àbèrè ya, àyoo yi mò'ɔ a tswé tsǒ ɲkĩ miyaa yĩ i kirə tso ɲkè'è, ɲjɛɛɲkə tsi'ĩ tsǒ ɲgò'ò crystal.

A ɲkarisə abèrè ya mbɛɛ tsim, ɲjoo jĩ mò'ɔ jĩ i tswe ntii aa ji nìkwà i təə ghu, mi'i luu a nu bo, ntswe a njim ɲki ntswé a nsĩ.

⁷ Ayoo ya yĩ ntsyàmbĩ a kirə tsǒ nààngwyè, yĩ ayòɲntə a kirə tsi'ĩ tsǒ mbəɲ, jĩ i ywe'e ji tarə aa, nsĩ yi i finə yĩ ɲù misòɲə, jĩ i ywe'e ji nìkwà, i bə tsǒ maghoo yĩ a dàrè.

⁸ Njoo jĩ swèrə ma jya ji nìkwà i tswe nì mbà mi nto'o mi nto'o. Mi'i mi luu ghu ɲkarisə a mum bo bì a abɛɛ. Bo yəə nĩ ìkòò ɲkaa ɲkĩ'ì kentə nĩ àsĩ'ìnə nĩ itugə, ɲswonə ni mə, “Nlàa mǎɲsə, ɲlàa mǎɲsə! Mmà'àmbĩ Nwĩngòn Mbu'utəmbĩ, yu wa yĩ à le ntswe, ntswe tsĩtsòɲ, i yĩ kii bú tswe a noò yĩ a zĩ aà.”

⁹ Njoo jĩ swèrə jya jĩ mə i tswe ntii aa i yəə nì mìkòò ɲgha'asə ɲkii ɲghu'usə, ɲkii mfa nĩ nìbì'ikə a mbo yu wa yĩ mə à ɲaɲnə wa abèrè mə à tswe nlwĩ'ĩ nĩɲkonə aà. Bo yi ti yəə laa,

¹⁰ bìlii bya mighum mi mbaa ntsò ji nìkwà bo wó a nsyɛ mmii yi yu wa yĩ mə à ɲaɲnə wa abèrè aa, mə à tswe nlwĩ'ĩ nĩɲkonə aà. Bo ma'à itsə'ətu nifɔ jyaa jya wa a nsi abèrè ɲswonə ni mə,

¹¹ “Mmà'àmbĩ Nwĩngòn yĩ'ĩ wa ò kù'ùnə mə mbə ò kwɛrə nìgha'a bo bì àghu'usə, nì mǐdà'à, ɲlon mə ò le nnaɲsə njoo tsim, ɲki ɲghirə mə tâ i tswe ntii aa nĩ ɲkòɲə yò.”

5

Nĩbù'ù ni aṇwà'ànè nya bo Mu mbĩ ñjèrè wá

¹ Mè yə nĩbù'ù ni aṇwà'ànè nĩ mɔ'ɔ a múm àbo yu wa yĩ mə à le ɲaɲnə wa abèrè aa yĩ mà'à. Bì ɲwà'ànè a mum ɲkì ɲwa'anə a abɛɛ. Bì kwerə nĩ ìwenə ale jì sàmbaà.

² Mè yə ñtì angel a tɔɲnè nĩ ɲĩ yĩ ñtì mbetə nĩ mə, “Nù yĩ mə à kù'ùnə mə mbə a kɛ'etə ìwen ale jù jì sàmbaa i ɲa'a nĩbu'u ni aṇwà'ànè nú à nĩ wò aa ɛ?”

³ Kaa ɲù tsù à le ɲkì'i ghu tswé, a aburə kě a atu nsyɛ, kə a múm ñsyɛ mə mbə a ɲa'a nĩbù'ù ni aṇwà'ànè nya nlentə mumə.

⁴ Mè naɲsə ñyə'ə nlon mə kaa bì le ɲkì'i ɲù yĩ mə mbə a ɲa'a nĩbù'ù ni aṇwà'ànə nya nlentə mum aa yé.

⁵ Ndi wa yĩ mɔ'ɔ a swon a mbo mè maà noò mə, “Tsee kì yè'è, yé, wa yu wa yĩ mə à nĩ Naàɲgwyé àtsə baYuda, mbə ntigə ɲgìgè David aa, à mà'à mē ñtsya mə mbə a ɲa'a nĩbù'u ni aṇwà'ànè nya bo bì ìwen ale jya jì sambaa.”

⁶ Mè yə Mú Mbĩɲjèrə a təè a titì abèrə ya bo bì ɲjoo jì wè jì swèrə jya jì nìkwà, bo bì a titì bìlìi bya, a fi tsi'ì tsó bì lèè ɲwa, ñtswe nĩ mĩndon mi sàmbaa, bo bì mi'i mi sàmbaa, mi dī'ì nĩ ìzwĩ Nwĩ jya jì sàmbaa mə à tòo a mbô ñsyé ñtsimə aà.

⁷ A lô ɲghɛɛ ɲkwerə nĩbu'u ni aṇwà'ànè nya a abô mà'a yu wa yĩ mə à le ɲaɲnə wa abèrə aà.

⁸ A kwèrə mē nĩbu'u ni aṇwà'ànè nya, ɲjoo jì wè jì swèrə jya jì nìkwà, bo bìlìi bya mĩghum mi mbaa ñtsò nìkwà, bì wô a nsi Mú Mbĩɲjèrə wa, ɲù a tugitə ñlòn, ɲù à tugitə ñlòn nĩ àɲààntə, ɲkì ntswe nĩ ìkhĩ gold i luu nĩ njoo jì tòò jì lùmtə, i dī'i aa àtsà'àtə Nwĩ bē bì Nwĩ bì tsimə.

⁹ Bo tigè ñyəə nĩ ìkòò yĩ fii nswonə nĩ mə,
 “Wa ò kù'ùnə mə mbə ò kwerə nĩbù'ù nĩ aṇwà'ànè nya
 ɲa'a ìwenə alé jì jyá. Nlon mə bì lèè ɲwa gho,
 ò tsu'ù àtu bē bitsim nĩ àlèè yo, bìi mə bì lo nĩ ìtsə tsim,
 ɲghaa nĩ mĩghaa mi tsim, bo bì bē bì tsim a itoo itoo,
 nlèə a mbo Nwĩ;

¹⁰ ò ghìrə mē bo tigè bìsa'a bì ala'a bubo, mbə ɲgǎɲmà'a Nwĩ jìi mə i fà'a a mbo Nwĩɲgòn Taà yĩ'inə aa, tá bō yì ntigə nsa'a atu nsyè.”

¹¹ Mè ghèə kì yə nyu'u ɲĩ baangel bì ghà'à ɲgha'a, mə bì sən bì ku'ũ ɲkam nĩ ɲkam, bo bì ñtsù'ù nĩ ñtsù'ù bì karisə abèrə ya, nĩ ɲjoo jì swèrə jya nĩ bìlìi bya.

¹² Ntɔɲnə nswonə nĩ mə, “Wa Mu Mbĩɲjèrə wa yĩ bì le ɲwà yì aa, à kù'ùnə a ɲkwerə mĩdà'à bo bì àfù'ù, nĩ mĩtsyé, bo bì mĩtì, nĩ àghu'usə nĩ nìgha'a bo bì m̀bɔ̀ɔnə.”

¹³ Mè yu'u njoò tsim jĩi mē i lē ntswe a aburə bo bì a atu nsye, nĩ a mũm nsye, nĩ a ñkĩ miyaa, nĩ bē bì tsim bĩi bì lē ntswe ghu aa, bi swonə nĩ mē, “A mbo yu wa yĩ à ñàñnə wa abərə aa, bo bì a mbo Mú Mbĩnjərə wa, tâ m̀bɔɔnə, nĩ àghu'usə, nĩ nĩgha'a nĩ m̀t̀t̀t̀t̀ tâ m̀t̀t̀t̀t̀ a mbo bo ñlwi'i nĩñkonə.”

¹⁴ Njoo jĩ wè jĩ swèrə jya ji ñikwà i swon mē “Amen!” Bìlìi bya bi wô a nsye mmii Nwĩ.

6

Iwen alɛ jyâ

¹ Mè yə Mú Mbĩnjərə wa a kɛ'ɛ àwenə alɛ ya yĩ ntsyambĩi a titi jya ji sàmbaa, mè yu'u àyoo ya yĩ mē a tswe ntĩi aa yĩ m̀ɔ'ɔ a titi jya ji ñikwà, a tɔɔnə nĩtĩi, nju'u tsɔ mbən, ñswon mē, “Zĩ!”

² Mè lentè ñyə a ləɔ yĩ fù'ù, nù a kɔ'ɔ ghu atu, ntswe nĩ ñkerə a abo yu, bi fâ àtsə'ətu nĩfɔ ghu mbo, a fɛ'ɛ tsɔ yu wa yĩ mē a mà'à ntsya aà, ñghɛɛ a mmà'a ntsò i tsyă.

³ Mú Mbĩnjərə wa a bú ñkɛ'ɛ iwenə alɛ jya yĩ a ywe'e ji baa, mè yu'u àyoo ntswəntĩi ya yĩ a ywe'e ji baa, a swon mē, “Zĩ!”

⁴ Mè yə ləɔ yĩ m̀ɔ'ɔ yĩ a ghə'ə mē bòò, a fɛ'ɛ, bi fâ àdà'à a mbo nù yĩ mē a k̀ɔ'ɔ ghu atu bi fa a ndoò munwĩ ntsò ghu mbo, m̀fa ada'a ghu mbo mē tâ a kwərə m̀bɔɔnə fàa atu nsye, tâ bē tigə ntsobinə waa bo nĩ bo.

⁵ A kè'ɛ mē awenə alɛ ya yĩ a ywe'e ji tarə aa, mè yu'u ayoo ya yĩ a tswəntĩi yĩ a ywe'e ji tarə aa, a swon mē, “Zĩ!” Mè ləntè ñyə ləɔ yĩ m̀fĩ tsĩɔ, nù yĩ mē a k̀ɔ'ɔ ghu atu aa a tswe nĩ fìgè a abo yu,

⁶ Mè yu'u àyoo yĩ m̀ɔ'ɔ a ghaà tsɔ ñjĩ a titi njoo jya mē i tswe ntĩi aa, ñswonə nĩ mē, “Ñkə'ə àbaa ansan yĩ m̀fùùrə a atũ ìfà'a njwi yĩ m̀fùùrə, ñkə'ə abaa misan ji tarə a atũ ìfà'a njwi yĩ m̀fùùrə. Lâ, nĩ tsuu ñgĩ'i nĩ àtĩ mĩlù'ù kè nĩ àtĩ mighurə lɔ ta.”

⁷ A kè'ɛ mē awenə alɛ ya yĩ a ywe'e ji ñikwà aa, mè yu'u ñjĩ njoo jya jĩi i tswe ntĩi jĩi i ywe'e ji ñikwà aa, i swon mē, “Zĩ!”

⁸ Mè lentè ñyə ləɔ ñkĩrə yĩ i bə tsɔ àkwĩ'ĩnə fĩɔ, nù yĩ a k̀ɔ'ɔ ghu atu, ìkũm yĩ i bə Nìwô, Ala'a biku bi bē a yonə ghu njĩm. Bi yātə m̀bì itĩi ji ñikwà, m̀fa ada'a a mbo bo mē tâ bo zwitə atĩi yĩ fùùrə nĩ munwĩ ntsò, bo bì ñjĩ yĩ nti, nĩ nĩghòò nĩ ñkwɔɔn bē, bo bì nàà mĩ tsə'ə fàa atu nsyê.

⁹ A kè'è mæ awenə aɛ ya yĩi a ywe'e ji ntaà aa, mè yə bĩku bi bē bĩi mæ bi ɛ nzwitə waa nlon nighàà nĩ Nwĩ bo bi ànnũ yĩi mæ bi ɛ si swonə nlon nighàà nĩ Nwĩ aa,

¹⁰ bo tɔŋnə nyə'ə nswonə nĩ mæ, “Mmà'ambĩ Mbu'utəmbĩ, yĩi à laa mmənsə mbə annũ nĩŋkonə, ɔo yu'utə i ywe'e aa a noò àkə, i bɔŋ sa'a batu nsyɛ, i nĩŋ ŋgĩ'i a nu bo, nlon mæ bi ɛ nzwitə a yĩ'i aa ɛ?”

¹¹ Bi ɛ ntigə mfa atsə'ə yĩ fù'ù a mbo bo nĩ atu nĩ atu, nswonə mæ tã bo boɔ mmĩntə a nĩ mũ àtĩi noò tã ndũu ŋgəŋakorə jyaa a mũm àfà'à, nĩ bĩlĩm byaa bĩi bi tswe nĩ nzwitə tsɔ bo aa, tã i ku'u.

¹² A kè'è mæ awen aɛ ya yĩi a ywe'e ji nto'o aa, mè ləntə nyə nsyɛ i tsigĩnə nĩ mĩtĩ, noò bəŋkə mĩfii tsɔ mĩkwĩ'ĩ, sàŋ yĩi à luu aa a tigə mbəŋ mbə tsi'ĩ tsɔ àləə.

¹³ Mĩnjɔŋ mĩi mĩ tswe a aburə aa mĩ wòkə a nsyɛ tsi'ĩ tsɔ ajəŋə mæ mĩntà mĩ ikòò mĩ wòkə a nsyɛ tĩ bəŋ a noò yĩi mæ àfĩsə yĩ tĩ a tsigə ati ya aà.

¹⁴ Aburə a bwekə yĩ tsi'ĩ tsɔ nĩbù'ù nĩ aŋwà'ànə nĩi bi kərə nlò'òsə. Mĩnta'a mĩ tsĩm bo bi bĩkĩŋkĩ bi tsĩm bi lo'òsə a adigə yĩi mĩ bi ɛ ntswe ghu aà.

¹⁵ Bĩfɔ bĩ fàa nsyɛ nĩ bə bĩ wè, nĩ bĩtə bi ntso, nĩ ŋgəŋkabə, nĩ ŋgəŋmĩtĩ, bo bi bə bi tsĩm, ibù'ù bo bə bĩi bi sĩ ibù'ù bə, bi tigə nĩləəntə a mum ibù'u ŋgoo, bo bi a nji'ĩ ŋgò'ò mĩnta'a mya,

¹⁶ nĩtwonə nĩ ŋgò'ò jya bo bi mĩnta'a mya nswonə nĩ mæ, “Wɔ a nu bĩ'ĩ, ŋkĩntə a yĩ'i fàa nsi nù ghũ mæ à ŋəŋnə fàa nĩ àbərə aà, bo bi a nĩ àlwi ntɔŋə Mũ Mbĩnjərə,

¹⁷ nlon mæ nĩwĩ àlwintɔŋ yĩ ŋwè yàa ya i zĩ mæ. Nù yĩi mæ mbə a təə a nsi bo aa, à nĩ wò aa ɛ?”

7

BaIsrael bya 144,000 mæ bi ɛ ntswe nĩ àwenə Nwĩ aà

¹ Ma ya a ghəə kĩ tsyà mè yə baangel bi nĩkwà, bi təə nĩ mĩbuu mĩ atu nsyɛ mù mĩ nĩkwà, ŋkĩŋə nĩ fĩfərə yĩi mæ à tswe nĩ mbèɛ mbi ji nĩkwà aa, mæ tã à tsuu fàa atu nsyɛ tsyà, nĩtsuu atu ŋkĩ mĩyaa tsyà, kə bə a nĩ itĩ jĩ tsu fàa mbi tsyà.

² Mə bú nyə angel yĩ mò'ɔ a lô a mbi nsà'a noò nĩtswe nĩ àwenə Nwĩŋgɔŋ yĩi mæ à tswe ntĩi aa, nĩtwonə nĩtwonə baangel bya bi nĩkwà mæ bi fà mæ mĩda'a mæ bi ta ŋgĩ'i a nĩ àtu nsyɛ bo bi a ŋkĩ mĩyaa aa,

³ nswonə nĩ a mbo bo mæ, “Nĩ tsuu ŋgĩ'i a nĩ àtu nsyɛ, nĩ ŋkĩ mĩyaa, bo bi a nĩ itĩ ta, nywe'e noò yĩi mæ, bi nĩŋ mæ awenə a nĩjənə nĩ nsi ŋgəŋfà'à Nwĩ yĩ'inə.”

⁴ Bi swon a mbo mē mē bē bīi mē bi tswe nī n̄n̄n̄ê àwenē Nwī a nsi bo aa bi bē aa ntsù'u ngkhì yī fùurē nī mighum mi nīkwà ntsò ji nīkwà. Bi ɛ n̄n̄n̄ awenē a nu bē a ngwè'ɛ Israel ntsimē.

⁵ A atsē Yuda tâ bi n̄n̄ awenē Nwī ya a nu bē ntsù'ù nighum ntsò baà, a atsē Reuben ntsù'ù nighum ntsò baà, a atsē Gad, ntsù'ù nighum ntsò baà,

⁶ a atsē Asher, ntsù'ù nighum ntsò baà, a atsē Naphtali, ntsù'ù nighum ntsò baà, a atsē Manassey, ntsù'ù nighum ntsò baà,

⁷ a atsē Simeon, ntsù'ù nighum ntsò baà, a atsē Levi, ntsù'ù nighum ntsò baà, a atsē Issachar, ntsù'ù nighum ntsò baà,

⁸ a atsē Zebulum, ntsù'ù nighum ntsò baà, a atsē Joseph, ntsù'ù nighum ntsò baà, n̄tigē n̄kī n̄n̄n̄ a atsē Benjamin, ntsù'ù nighum ntsò baà.

⁹ Ma yū a ghē mē kī tsyā, mē lī n̄yē mā m̄bēm n̄n̄òò yīi mē kaa mbē bi wa'à s̄n̄, i lô a nī itoo i tsim, bo bi a nī itsē itsim, nī ngwè'ɛ bē itsim, bo bi a nī mighaà mi ila'a mitsim, i t̄ə a nsī àb̄èr̄ə ya, bo bi a nsi Mū Mbīnj̄èr̄ə wā, n̄wɛ'ɛ itsè'è jī fū'ù, n̄tugitē ijan̄ mighē a mbo bo,

¹⁰ n̄t̄ɔ̄n̄ə tsi'ī n̄t̄t̄ n̄swon̄ə nī mē, “Annũ nyweensē bē a tswe aa a mbo Nw̄nḡon̄ yī'inē mē à n̄an̄n̄ə f̄aa ab̄èr̄ə aa, bo bi a mbo Mū Mbīnj̄èr̄ə wā.”

¹¹ Baangel bya tsi'ī b̄itsim ɛ n̄kī nt̄ə n̄karisē ab̄èr̄ə ya bo bi b̄il̄i bya, nī n̄joo jya mē i tswe nt̄t̄ aa ji nīkwà, bo bi tsim ɛ n̄w̄ə a nsyē àkūu kuu, wa ansi ab̄èr̄ə ya mmii Nwī,

¹² n̄swon̄ə nī mē,

“Amen!

Mboon̄ə, nī n̄gha'a,

nī m̄tsyē, nī m̄fā m̄bi'ik̄ə,

nī àghu'us̄ə,

nī m̄idà'à, nī m̄t̄t̄,

tā mī tswe a mbo Nw̄nḡon̄ yī'inē,

n̄lwī'i n̄n̄kon̄ə. Amen.”

¹³ Nd̄i wa yī m̄ò'ò a tigē n̄ghaa a mbo mē, m̄bet̄ə gha mē, “Bē bū mē bi wɛ'ɛ itsè'è jī fū'ù aa à nī b̄iw̄ə aa ɛ? Bo lo aa f̄ə aa ɛ?”

¹⁴ Mē kwi'i ghu mbo mē, “Taà, ò zī.”

A swon a mbo mē mē, “Aa bē bya mē bi f̄è'è mē a m̄m̄ nḡi'ī yī nt̄t̄ ya aa. Bo s̄i'ī mē itsè'è jya, nḡhir̄ə i tigē m̄fu'u nī àl̄ə Mū Mbīnj̄èr̄ə wā.

¹⁵ Aā n̄ji'ī ànn̄ yīi mē bo t̄ə a nsi ab̄èr̄ə Nwī m̄fa'a ghu mbo nī às̄i'īn̄ nī itugē, a m̄m̄ n̄dām̄'a Nwī aà.

Yu wa yĩi mə à ɲaɲnə wa abərə aa à ka tsirə waa nĩ ntǎɲ yĩ wā.

¹⁶ Kaa ɲĩi i ka yĩ wa'a waa bú ɲka nyanə, kaa ɲĩi ɲkĩ wa'a waa kii nyanə.

Kaa tâ nĩnòò bo bì ɲlòò ìdìgè wa'a waa kii ntɔɔ.

¹⁷ Nlon mə Mú Mbĩnjərə wa mə à tswe a titii àbərə ya aa, aa bə ntseèmbi wàà

i ki tsyàsè nĩ waa a ìdìgè bì naɲəbirə ɲkĩ ntswèntii, tâ Nwĩ à yɛ'ɛ mĩlàà mĩtsĩm a mi'i bo."

8

Ƴwen jii i ywe'e ji sàmbaa aà

¹ Nòò yĩi mə Mú Mbĩnjərə wa à le ɲkè'ɛ awen ya mə a le nywe'e ji sàmbaa aa, ìdìgè le nsi'i a aburə mə swee, a nĩ àtii noò, kaa ayoò tsu a wa'a ghàà.

² Mè tigè ɲyə baangel bya bi sàmbaa mə bi təə a nsi mi'i Nwĩ aa, bi fā ntàɲ ji sàmbaa a mbo bo.

³ Angel yĩ mò'ɔ à le mbù ɲzi ntəə a mbèɛ nìkèntè ni mò'ɔ ni mà'anwĩ, ntugitə akanə ntòò ɲjoo mmà'a Nwĩ yĩ gold; bi fā ɲjoo mmà'anwĩ jĩ lùmtè jĩ ghà'atè mə tâ à fa a bò'ɔ ìtsà'atènwĩ jii bə bi Nwĩ bitsĩm le si tsà'atè aa, wa atu nìkèntè ni mò'ɔ ni mmà'anwĩ nĩ gold nya mə ni le ntswe wa nsi abərə aà.

⁴ Fĩli fi ɲjoo jĩ lùmtè jya bo bì ìtsà'atènwĩ jya le si tigè nlo wa mbo angel wa ɲkò'ɔ ni a nsi mi'i Nwĩ.

⁵ Angel wa à le ntigə nlogə akanə ntòò ɲjoo mmà'anwĩ ya, ɲlwsə ni mò'ɔ yĩi i le ɲlò wa nìkèntè ni mò'ɔ, mma'a a nsyê. A mà'à mə aa, m̀bən ká ɲkumə, ɲjĩ i ghaà, m̀bən wa'ákə, ɲsyɛ i tsiginə.

Ajaɲ yii mə bi le ntɔɲ ntàɲ ji mbĩi ji nìkwà aà

⁶ Baangel bya bi sàmbaa mə bi le ntugitə ntàɲ jya ji sàmbaa, bi le ntaɲntə nũ yàà a ntɔɲ.

⁷ Angel yĩ ntsyàmbĩi à le ntɔɲ yĩi ntàɲ, bi ma'a mĩwèè ni mò'ɔ yĩi bi le m̀fɔrə a bò'ɔ àləə aa, a atu nsyɛ i sigə ntɔɔ àtii nsyɛ yĩi a ywe'e ji tarə aa bo bì àtii ɲti yĩi a ywe'e ji tarə, ɲkĩ ntɔɔ ɲgèè yĩ m̀fwê ntsĩmè.

⁸ Angel yĩi à ywè'è bi baa aa a tigè ntɔɲ yĩi ntàɲ, bi ma'a àyoo yĩ mò'ɔ yĩi mə a le mbə tsǒ nta'a yĩ wè yĩi i khi aa, a mũm ɲkĩ mĩyaa;

⁹ àtii ɲkĩ yĩi a ywe'e ji tarə aa, a bəɲkè ntigə tsǒ aləə, àtii ɲjoo ntsĩm jii mə le ntswe ntii maa ɲkĩ mĩyaa nywe'e ji tarə aa i kwokè; bi tâ ɲgĩ'i nĩ àtii ɲbāɲ jii a ywe'e ji tarə aa tsi'ĩ tsĩm jii i le ntswe ghu aà.

¹⁰ Angel yĩi à le nywe'e bi tarə aa à le ŋki ntɔŋ yĩi ntàŋ. Fĩnjɔŋ fi wè fii fi le si khi mbanə tsɔ ŋkà'à aa, fi le nlɔ a aburə ŋwo nĩ àtĩi mĩŋkĩ yĩi mə a ywe'e mi ntarə aa, bo bi bĩnanəbirə.

¹¹ Ikũm fĩnjɔŋ fya à ni Mĩlwĩ'ĩtsegə. Atĩi mĩŋkĩ mya yĩi a ywe'e ji tarə aa, le mbəŋ ntigə nlwi tsegə, bə bĩ ghà'atə bii bi le nno aa bi le ŋkwokə nlon ajənə mə ŋkĩ wa i le si lwĩ aà.

¹² Angel yĩi à ywe'e bi nikwà aa a tɔŋ yĩi ntàŋ, bi tigə ntse ŋgĩ'i a nĩ àtĩi noò yĩi a ywe'e ji tarə aa, nĩ àtĩi san yĩi a ywe'e ji tarə aa, nĩ àtĩi mĩjɔŋ yĩi a le nywe'e ji tarə aa. Ma mùa ajən àtĩi ŋkà'à yaa yĩi a le nywe'e ji tarə aa a le mbəŋ ntigə mfii; àtĩi njwi yĩi a le nywe'e ji tarə aa kaa wa'à bù mfu'u; kaa àtĩi itugə yĩi mə a le nywe'e ji tarə aa kaa a wa'à nĩ ŋkà'à kĩ ntswe.

¹³ Mə bù ŋghəə ki yə, nu'u àbu'ũmbərə yĩ mò'ɔ yĩi à le si dàrə nĩ a ndəŋ tsi'ĩ yùyu aa, a yə'ə nĩ nĩ yĩ nti, nswonə nĩ mə, “Womeé! Womeé! Womeé a nĩ ŋgĩ'i yĩ nti yĩi i ka bú kuu a nu bə bii bi tswe fāa atu nsye aa, a noò yĩi mə abùgə baangel bù bi tarə ka tɔŋ i jyaa ntàŋ aà!”

9

Ntàn yĩi i ywe'e ji ntaà aà

¹ Angel yĩi à le nywe'e bi ntaà aa a tɔŋ yĩi ntàŋ, mə yə fĩnjɔŋ fii fi le nlɔ a aburə ŋwo a nsye aa, bi fā key yĩi mə à le si ŋa'a ntsũ ataa yĩ tsò ntso ya aa ghu mbô.

² A le ŋa'a ntsũ ataa yĩ tsò ntso ya, fii fi fē'ē wa ntsũ ataa, mbə tsi'ĩ tsɔ fii mə fi fē'ē a nĩ nta'a yĩi bi tɔɔ a nti àlòò aa, ŋghirə nìnòò bo bi idigə tsim fii.

³ Ngwèèné le ntigə mfē'ē wa ni fii, nsigə nluu a nsye, bi fā àdà'à yĩi mə a le mbə tsi'ĩ tsɔ à yi bāŋgaa bĩ bi bii bi tswe a atu nsye aa a mbo bo;

⁴ nswonə a mbo bo mə, tâ bo tsuu ŋgĩ'i a nĩ ŋgèè kə àyoo ayən, kə nĩ àtĩ yĩ tsu lɔ tsə. Lā mənə nanşə ntsə ŋgĩ'i aa tsi'ĩ a nu bə bii mə kaa àwenə Nwĩ ya si a nitsenə nsi bo tswé aà.

⁵ Bi le mmà'atə mə tâ ŋgwèèné jya nne ni bo a atu bīsàn bi ntaà, lā ntsee waa lɔ bāŋnə zwitə, ŋgĩ'i yĩi mə bi le si si di ni bo aa, i le mfinə yĩ ŋũ yĩi mə àŋgaa yĩ bi a loo yi aà.

⁶ Aa yĩ bə maa noò aa, tâ bə ka nlɔ ni nìwo kaa wa'à yē; bo ka yĩ ki yè'ətə ni a ŋkwo, tâ nìwo bāŋnə ŋka ŋkhə nĩ waa.

⁷ Ngwèèné jya le mbə aa tsi'ĩ tsɔ bīlənə bii mə bi tantə a ŋghē nĩ bù a ntsò aà. Bi le ŋwē'ē njoo jĩ mō'ɔ jii i le mbə

tsi'ĩ tsõ iṭsə'ətu nifò gold aa atu bo; mĩnsĩ myaa bāṅnè m̀bè tsõ mĩ bē,

⁸ ìnõṅ jyaa i bə tsõ ìnònṅ bāṅgyè, mĩsõṅ myaa bə tsõ mĩ takurè;

⁹ àyoo yĩ a le mbə tsõ ṅgũ̀̀ ntsò yĩ mə bi ghĩrə nĩ àtĩ aa a tswe a nĩgõ bo, mĩbā myaa mĩ ju'u tsi'ĩ tsõ bĩkaligə bĩ ghà'atè bĩ bĩlənə swũ̀̀ṅṅè ṅghē ni bu a adigə ntsò aà.

¹⁰ Mĩṅkũ̀̀ myaa mĩ le mbə tsi'ĩ tsõ mĩṅkũ̀̀ mĩ bāṅgaa bĩ bĩ ṅki ntswe nĩ m̄fèè n̄ta nĩ bə ghu tsõ bāṅgaa bĩ bĩ. Adà'ā yaa a nlənsə bē ghu ni bĩsāṅ bi n̄taà a ntswe aa wa mĩṅkũ̀̀ bo.

¹¹ Mfò yĩ à le ntswe atu bo aa, à le mbə angel yĩ mə à le mfè'è aa wa nĩ àtaà yĩ tsò n̄tso ya aà; ìkũ̀̀m yi ni nìghàà ni baHeber i bə Abadon, baGrikia twonṅè nii ni Apollyon.*

¹² Ṅgĩ'i yĩ n̄t̄t̄t̄ yĩ n̄t̄t̄t̄ yĩ n̄tsyāmbĩ i tsyā m̄ē; lā, yē n̄i, wa jĩ ji baa i burə ki yonṅè.

Ntàn yĩ i ywe'e ji nto'o aa bō ṅgĩ'i yĩ n̄t̄t̄t̄ yĩ i ywe'e ji baa aà.

¹³ Angel yĩ à ywe'e bi nto'o aa a t̄ṅ yĩ ntàn, m̄ə yu'u ṅjĩ i lō ni m̄indṅ mya mĩ n̄ikwà m̄i mĩ le ntswe wa m̄ibuu mĩ n̄ikentə ni m̄o'ɔ ni m̄mà'anwĩ nĩ gold, m̄ə ni ntswe a nsi mĩ'i Nwĩ aa,

¹⁴ ṅswonṅə ni a mbo angel wa yĩ mə à le nywe'e bi nto'o, ntugitə ntàn ya aa m̄ə, “Fèè baangel bya bi n̄ikwà m̄ə bi kwērə wa mbèè ṅkĩ m̄iyaa Euphrates yĩ wè wa aà.”

¹⁵ Maa ajāṅ bi le mfèè baangel bya bi n̄ikwà, bĩ m̄ə bi le ṅkwērə nyu'utə nĩ noò ma wa, nĩ ṅjwi m̄ə ya, ni s̄āṅ ma wa, nĩ àlòò ma ya, a nzwitə mbèè b̄ə yĩ i le nywe'e ji tarə aà.

¹⁶ M̄ə le nyu'u ndũ̀̀ bĩsogyè bya m̄ə bi le ṅko'ɔ bĩlənə bi ntsò bya aà, i le mbə n̄tsũ̀̀'ũ̀̀ ji n̄ighum ṅgaa n̄tsũ̀̀'ũ̀̀ ji n̄ighum ṅgàà ji baà.

¹⁷ Aā ajāṅ yĩ m̄ə m̄ə le nyə bĩlənə bya wa ni ṅjèè t̄ə t̄ə aa a yuà: B̄ə bĩ bi le ṅko'ɔ bĩlənə bya aa le ṅwɛ'ɛ ṅgũ̀̀ ntsò a n̄igõ bo i bāṅṅ tso m̄o'ɔ, m̄fii tsõ sarphire, m̄bāṅṅ tsõ sulphur. İtu bĩlənə jya i le mbə tso ji b̄itakurè, m̄o'ɔ bo b̄i fili, ni sulphur fè'è ni a n̄tsũ̀̀ bo.

¹⁸ Ṅgĩ'i juà ji tarə, m̄o'ɔ, fili ni sulphur wa m̄ə à le si fè'è wa n̄tsũ̀̀ bĩlənə bya aa le nzwitə mbèè b̄ə yĩ i le nywe'e ji tarə aà.

¹⁹ Adà'ā bĩlənə bya a le ntswe aa a n̄tsũ̀̀ bo, ni a m̄iṅkũ̀̀ bo; m̄iṅkũ̀̀ myaa le mbə aa tsõ no jĩ i tswe nĩ ìtu aà, bo t̄igè n̄logə nlənsə nĩ b̄ə ghu.

* 9:11 ṅjĩ'i yĩ i bə aa m̄ə, yu wa yĩ m̄ə ta ṅgĩ'i aà

²⁰ Abùgè bē bya bii mē ngi'i mà jũ le ŋwa'à zwiṭè aa kaa le ŋwa'à mĩntiĩ myaa bēṅkè ṅkentè ŋghìrè ìnnũ jĩ bĩ jĩ bo le si ghìrè aà, kè ṅkentè mmii bìdemon bo bì mĩṅkobè mii bĩ le nnaṅsə nĩ gold, nĩ silva, nĩ abwɛɛ nĩ ṅgò'ɔ, kè nĩ àtĩ, mii kaa mi si idigə yə, kaa wa'à nĩ ìnnũ yu'ù, kaa wa'à təə aà;

²¹ kaa bo le ŋwa'à kè ṅkentè a ṅka nzwitə bə, kə annũ bìsòrè, kə annũ ajirè kə ìyèrə waa.

10

Angel yĩ mɔ'ɔ bo mũntsĩrê nìbù'ù nĩ àṅwà'ànə

¹ Mè le mbù nyə angel yĩ ṅwè yĩ mò'ɔ a lô a aburə nsigə nĩ a nsyɛ, ṅwɛ'ɛ mbà'à a nu yu, kùrìsə a karìsə àtũ yĩ; ñsĩ yĩ i tâ tsò nìnòò, mĩkà'à mi bə tsò ñtə'ə, ṅkhi tsò mɔ'ɔ.

² A le ntugitə a mũntsĩrê nìbù'ù nĩ àṅwà'ànə nii bə ṅa'a aa a abo yu. Ntɛ'ɛ akòrə yĩ yĩ mà'à a atu ṅkì miyaa, ñtɛ'ɛ a yĩ ṅkwàbè a atu nsyɛ,

³ ñtɔṅnə nĩ ñjĩ yĩ i le mbə tsò takurə a nwurə aà. A tònṅnə mē ṅghaa aa, m̀b̀əṅ i kũm ṅgaa ji sàmbaa ṅkwĩ'i.

⁴ Mb̀əṅ yā i kũm mē ṅgaa ji sàmbaa aa, m̀ə ghɛ̀ mē mē ṅwà'ànə annũ ya a nsyɛ, ñyu'u ñjĩ i lô a aburə nswon mē, “Lò'òsə annũ ya mē mb̀əṅ ya i kũm ṅgaa ji sàmbaa nswonə aà, ñtsee a nsyɛ lõ ṅwà'ànə!”

⁵ Angel wa mē m̀ə le nyə a təə a atu ṅkì miyaa bo a atu nsyɛ aa, a ṅentə àbò yĩ yĩ mà'à a aburə,

⁶ ṅkaa nĩ ìkũm yu wa yii mē à lwĩ'i nĩṅkon, yii mē à le nnaṅsə aburə bo bì ñjoò tsim jii i tswe ghu, ñnaṅsə nsyɛ bo bì ñjoò tsim jii i tswe ghu, ṅkì naṅsə ṅkì miyaa bo bì ñjoò tsim jii i tswe ghu aa, nswon mē, “Wa bĩ ka wa'à noò bú ṅghensə!”

⁷ Nòò yii mē angel wa mē à ywè'e bi sambaa à ka tɔṅ yii ntàn ya aa, tâ Nwĩ à maṅsə ṅghìrə annũ yii mē à le ṅkà'à, ñləə a alò'òsə, tsi'ĩ a ajàn yii à le nswon a mbo ṅgàṅafà'à ji, ṅgǎṅntoò ji aà.”

⁸ Njĩ yà mē m̀ə le nyu'u i ghaà ñlò a aburə aa, i bú ṅghaa a mbo m̀ə nswon mē, “Ghɛ̀ ṅkwɛrə nìbu'u nĩ àṅwà'ànə nya mē bĩ ṅa'a nĩ tswé a abo angel wa mē à təə a atu ṅkì miyaa, bo bì a atu nsyɛ aà.”

⁹ Mè tigè ṅghɛɛ ṅswon a mbo angel wa mē tâ à fa mũntsĩrê nìbù'ù nĩ àṅwà'ànə nya a mbo m̀ə; a swon a mbo m̀ə mē, “Kò ṅkurə! A ka kì lwĩ a to'o wò, lá i kì lĩi a ntsũ wò tsò Nwũ.”

¹⁰ Mè ghèè ñkwèrè mũntsĩrê ñibũ'ù ni àñwà'ànè nya ñkure; a liĩ a ntsũ mè tsõ nwu, lâ mè kùrè mē mĩmĩ aa, a ka ñlwi a ato'o mè.

¹¹ Bĩ tigè ñswonjè a mbo mè mē, "O ka bũ ki kè'ènè annũ yĩ mē Nwĩ à kà'a nlonj ñgwè'è bè, nĩ ìtoo itoo, mighàà mĩ itoo itoo, ni bĩfò bĩ tsĩm aà."

11

Annũ bĩyèfè bya bi baa

¹ Bĩ fā figè a mbo mè a bē tsi'ĩ tsõ àtĩ yĩ tswĩ'ĩ, ñswonj a mbo mè mē, "Bĩnè mfīgè ndāmà'anwĩ ya, bo bĩ ñikèntè ni mō'c ni mmà'anwĩ nya, ñsəj bē bĩ mē bi gha'asə Nwĩ ghu aà.

² Lā tsuũ ghō ñsàj ndāmà'anwĩ ya abεε figè. Mà'àtè ma ya a abεε, ñlonj mē bi fā mē a mbō itoo itoo bo ka yĩ tigè ki ñĩntè njò'ò àla'a ya mē i làa mǎnsə aa a njĩm bĩsàj mighum mĩ ñikwà ñtsò baa.

³ Mē aa fa mĩdà'a a mbo bĩyèfè ba bya bi baa, tā bo tigè nyu'u ntoo ñkè'ènè nĩ ànnũ yĩ a ka ki fē'è aa a njĩm njwi ntsũ'ù yĩ fũurè nĩ ñkhĩ ji baa nĩ mighum mĩ nto'o, ñwē'e mikwĩ'i."

⁴ Bĩyèfè bũ bi baa àa ìtĩ olive jya ji baa bo bĩ ìtètè lām jya ji baa, mē i tēə a nsi Mmà'àmbĩ àtu nsyε yù aà.

⁵ Nũ tsù à bē lòc nləənsə waa bonj mō'c ka swĩ'ĩnè a ntsũ bo i tòò yĩ. Nũ yĩ mē a lòc nləənsə waa aa tā à zi mē bi ka zwitè yĩ ma mùu ajàjè.

⁶ Bo tswe nĩ mĩdà'à a ntswā àbũrè mē tā mbènj tsuu loo a nĩ mĩtugè mĩ njwi mĩ bo kè'ènè ntoò yàà ya aà. Bo ki ntswe nĩ mĩdà'à a ñghìrè mē tā ñkĩ i bəñkə ntīgè aləə, bo bĩ a mmà'a mĩbuu mighòò mĩ ñkwonj bè mĩ ghà'àtè a atu nsyε a nĩ ñdũu ñgaa yĩ bo kəjè aà.

⁷ Bo bē ki mǎnsə a nswonjè annũ Nwĩ ya nĩ ñsi nĩ nsi bonj nàà mĩtsə'ə ya mē i lò wa mfēj àtaa yĩ tsò ñtso ya ñkō'c aa, i ka mà'à waa nĩ ñtsò, i zwitè waa,

⁸ tā ìkũ jyaa tigè nnəntə a mfāñnə njò'ò àla'a yĩ ñwè ya, wa adīgè mē bi lē ñkwèèntə mà'àmbĩ wàà ghu mē bi naa ìkũm yĩ nĩ Sodom kè Egypt aà.

⁹ A njĩm njwi ji tarè nĩ àtĩ, tā ñgwè'è bè, ni bè bĩ mē bi lo a itsə itsə bo bĩ bĩ mē bi ghàà mighàà mĩ itu itu bo bĩ bè bĩ mē bi lokə a itoo itoo, tā bĩ tē'e mĩ'ĩ myaa a nĩ ìkũ jyaa, ñki ntuu mē kaa mbə bi wa'à waa a nisyè twinjè.

¹⁰ Bè bĩ bi tswe a atu nsyε aa, baa yĩ tigè doritè nlonj ñgaa yàà, i kĩ ki ji dorè, i kwenè nĩ ñjoo, ñlonj mē ñgǎjntoo ma jũ bi baa, bĩ lē si nǎnsə mbə ñgĩ'i a mbo bè bĩ mē bi tswe a atu nsyε aà.

¹¹ Lâ ñjwi bú ñghèə ki tsyà ji tarə nî àtii, àzwĩ ntswèntì a lô a mbo Nwĩ ñkuu a nu bo, bo biñè ñtəə nì m̀kòrə myaa, ñbò'c nĩ wè tswa bə bii mə bi lə si lĩ waa aà.

¹² Bo tigè ñyu'u nji i lô a aburə ntəɲnə nswon a mbo bo mə, “Kò'c nzi nì faà!” Mbà'à logè waa tsi'ĩ a nsĩ ñgàṅkibàà jyaa bo kò'c ñghèə a aburə, bo təə nlii.

¹³ Tsi'ĩ maà noò, ñsyè i tsigìnə tsi'ĩ nì m̀tì, àtì yĩ a ywe'e ji ñghum a nì ñjò'ò àla'a ya a wô. Bi zwitè bə ntsù'ù ji sàmbaa wà noò mə ñsyè i lə si tsigìnə aà. Ñbò'c nĩ wè tswá àbùgè bə bo gha'asè Nwĩ aburə.

¹⁴ Ngi'i jii i ywe'e ji baa, i tsyà m̃, yê nì, jii i ywe'e ji tarə i tigə tsi'ĩ a abô.

Ntàn yii i ywè'e ji sàmbaa aà

¹⁵ Angel wa yii à ywe'e bi sàmbaa, a tɔɲ ntàn, ñji nnòò i fè'è a aburə ntəɲnə nswonə nì mə, “Annũ nifɔ̃ ñsyè yù a bəṅkə m̃ ñtigə annũ nifɔ̃ Mmà'àmbi yi'inə, bo bi à yĩ Kristo yĩ, yii à ka yĩ tigə mbu'utə i lwĩ'ĩ ñṅkonə.”

¹⁶ Bili bya mighum mi mbaa ñtsò ñikwà, bya bii bi lə ntswe a itu ibərə bo a nsi Nwĩ aa, bo wô a nsyè àkùu kuu, m̃mii Nwĩ,

¹⁷ ñswonə nì mə,

“Mbi'ikə a mbo wò, Mmà'àmbi Nwĩṅgòɲ Mbu'utəmbi, yii mə ò tswe tsĩtsòɲ, m̀bə yii ò lə ntswe a m̃bii, ñlon mə ò kwèrə m̃ midà'á mo m̃ wè mya nlògìnə ñka mbu'utə m̃bì aà.

¹⁸ Itoo i lə ntigə nluu nì àlwintɔɲ, nòò àlwintɔɲ ghò wa à kù'ù m̃,

bo bi nòò yii mə bi tswe nì ñsa'a biku bi bə ghu aà, ñki m̀bə noò yii mə bi tswe nì ñtsò'c ifà'a ṅgǎnfà'á jo, nì ṅgǎntoò jo, nì bə bo bi tsim,

nì bə bii bi bo'c ikũm ghò aà, bə b̃ kègə kə bə b̃ wè. Nòò à kù'ù m̃ mə baa ta ṅgi'ĩ a nu bə bii mə bi lə si ta ṅgi'ĩ a ñ àtu nsyè yù aà.”

¹⁹ Ndàmà'anwĩ a aburə i lə ṇa'anə ntəə, bi yê nì ñkòmm àkàà ya i təə wa m̃m ñdàmà'a yu, m̀bən i ṇwa'àkə, ñji i ghaà, m̀bən i kumə, ñsyè i tsigìnə, m̃wèè m̃ m̀bən m̃ wè m̃ wô.

12

Màngyè wa bô ñdêfò wà

¹ M̃ yə àlènsə yĩ wè a fè'è a mbà'à àbùrə, m̃àngyè a fè'è ghu, ṇwè'è ñnòò tsi'ĩ tsò ìtsə'ə ji, sàṇ a tswé ghu nji'ĩ m̀kòrə, a wè'è àtsə'ətu nifò nì m̃ñjòn ghu ñghũm ñtsò baà.

² A le ntsigə mu, àjàn yĩ mə mu wa à le si yaŋə bo bì ñgi'i yĩ mə à le si yə wa a njwe mu wa aa i ghirə a yə'ə.

³ Alənsə yĩ mɔ'ɔ a bú ñku'usə mfe'ɛ a aburə, mə ghəə ki yə mamù'ù ndêfò yĩ a ghə'ə boò ntswe ni itu ji sàmbaa ni mindon mi nighum, ñki ntswe ni itsə'ətu nifò jĩ kəgə ji sàmbaa wa nĩ itu ji jyā.

⁴ Nkùú yi i swuŋ mìnjon mĩ mi tswe a aburə aa atii yĩ fùurə a tìti ji tarə, mma'a a atu nsyê. Ndêfò wa a təə a nsi mągyè wa mə à tsigə mu wa aa, mbetə ni mə yu mĩ mĩ yĩ wa a noò yĩ à jwe.

⁵ A jwe mumbāñnə yĩ à le ntswe nĩ mbù'ùtə itoo itoo nĩ ñgwànə àtì. Lā bi ghənsə ñlogə mĩ yĩ wa ñko'ɔ ñghɛɛ ni ghu a mbo Nwĩ, wa abərə yu.

⁶ Mągyè wa a khə ñghɛɛ a nta'a miwèè mi wèè, a adigə yĩ Nwĩ à le ntanjə adigə ghu mbo, mə tá bi tigə ñko'o yi ghu, a njĩm mītugə mi njwi ntsù'ù yĩ fùurə nĩ ñkhì ji baa ni mighum mi nto'o.

⁷ Ntsò i fe'è a aburə, Michael bo bì baangel bi bi ma'à ni a ndêfò wa nĩ ntsò. Ndêfò wa bo bii baangel bi kii mma'a nĩ Michael nĩ ntsò.

⁸ Lā bi le ñgha'a a ndêfò wa, kaa abwarə yĩ tsũ a wa'a a mbo bo a aburə bú ntswe.

⁹ Bi le ntigə mfi'isə mamù'ù ndêfò wa mma'a a nsyê, ndêfò ma ghũ a bə aa àlwənə no ya, mə bi twonə ni Devil ñkii ntwonə ni Satan aà, mə à ni ñgàmbwè'èsə mbĩ ntsim aà, bi fi'isə yi mma'a a atu nsyɛ bo bì baangel bi.

¹⁰ Mə yu'u ñjĩ i tonnə a aburə nswonə ni mə, “Annũ nyweensə bə ni mɔdà' à mi Nwĩ, nĩ ànnu nifò Nwĩ yi'inə bo bì àdà'a Mũ yĩ Kristo à yĩ mē tsĩtsònə. Nlon mə ñu wa mə à ki si təə ni a nsi mi'i Nwĩ ñninə nĩ innu a nu bìlĩm bĩ'inə a asi'inə bo bì nītugə aa, bi fi'isə mē yi a aburə mma'a a nsyê.

¹¹ Bi le ñgha'a yi aa nĩ àləə Mũ Mbĩnjərə wa, bo bì ni ñghàà ni ntoo ya yĩ mə bo le si swonə aa, bo bì àjàn mə kaa bo le ñwa'ă ibĩnũ waa linə lā mbanne ndoritə mə mbə bi fā ntwéntiĩ yàà ñkwo aà.

¹² Tigə ndoritə mbă aburə ni bù bii nĩ tswe ghu aà! Lā ñgi'i a nu wò, mbā nsyɛ, nĩ ñkĩ miyaa. Nlon mə Devil à sigə mē ñzi a mbo wò nĩ àlwinton yĩ wè. Nlon mə à zi mə, nòò yĩ à ghù'ùtə aà.”

¹³ Ndêfò wa à yə mē a ajənə mə bi fi'isə mē yi mma'a a nsyɛ aa, m̃fem ntsù yi, m̃furə nĩ mągyè wa mə à le njwe mumbāñnə wa aà.

14 Lâ bi fa mibà mi maghoo yĩ ñwè mi mbaa, mǎngyè wa a darè ni mu, ñkhə no ya, ñghɛ a nta'a miwèè miwèè, a adigə yĩ mə bi lɛ ntswe nĩ ñka ñko'ò yi ghu, a nĩm ìlòò ji tarə nĩ àtì.

15 No ya i tigə ñswi'i ñkì a ntsũ yu tsi'ĩ tsǒ ñkĩ miyaa, i jwu'ù ñyonə nĩ a ñkonşə mǎngyè wá.

16 Lâ ñsyɛ i lɛ nzĩ a ñkwetə mǎngyè wa, ñɲa'a ntsú yi, mĩmi ñkì miyaa wa mə ñdǝfɔ wa à lɛ si swĩ'ĩ a ntsũ yu aà.

17 Ndǝfɔ wa à lɛ ntigə nlwisə ntɔŋ a nu mǎngyè wa, ñlɔ ñghɛɛ yi, ntigə mma'a nĩ ñtsò a nĩ àbùgə ñgwɛ'è mǎngyè wá, a nu bo bii mə bi lèò ndi'i Nwĩ ñkii nswonə nĩ ànnù a ñgaa Yesu. [

18 A lɛ ntigə ñghɛɛ ntəə yi a nĩ àwàn a mbèè ñkĩ miyaa.]

13

Ñnàà mĩtsə'ə jya ji baà

1 Mə yə nàà mĩtsə'ə i fɛ'ɛ nĩ a múm ñkĩ miyaa, ñtswe nĩ mĩndɔŋ mi nighum nĩ ìtu ji sàmbaa, ìtsə'ətu nifɔ jĩ kəgə ji nighum i tswé a atu mĩndɔŋ mi mya, ìkũm mbəgìtə i tswé wa nĩ ìtũ ji jyá.

2 Nàà mĩtsɛ'ɛ ya mə mə lɛ nyə aa i lɛ mbə tsi'ĩ tsǒ takurə, mĩkòrə mi bə tsǒ mĩ bu'umbèè, ñtsũ yi bə tsi'ĩ tsǒ yĩ naəngyè. Ndǝfɔ wa a fa mĩdà'á mi bo bi àbərə yi bo bi àdà'á yĩ yĩ wè a mbo nàà yá.

3 Atú yĩ yĩ mɔ'ɔ a tswé nĩ àla'a yĩ a finə tsǒ a zwitə naà yá, a ti bə aa bon àlà'à ya mə a lɛ mbə zwitə yi aa a yòò mē. Annù a gha'a bə bitsim a atu nsyɛ, bi tigə ñyonə naà yá.

4 Bè lɛ mmii ndǝfɔ wa nlon mə à lɛ mfa ada'á yi ya a mbo nàà ya aà. Bo lɛ ñkì ntigə mmii nĩ naà mĩtsə'ə ya nswonə nĩ mə, “Nù yĩ mə à bə tsi'ĩ tsǒ nàà mĩtsə'ə yù aa à nĩ wò aa ɛ? Kə mbə bô wò kĩ nto aa ɛ?”

5 Bi lɛ mfa ntsù a mbo nàà ya mə à ka mfi'isə mighàà mi kĩntərə bo mighàà mi mbəgìtə. Bi fà àdà'à ghu mbo mə tá à ghìrə annù yĩ à kòŋə aa a nĩm bìsàn mighum mi nìkwà ñtsò baà.

6 I lɛ ñɲa'a ntsù yi mbəgìtə Nwĩ ghu, mbəgìtə nĩ ìkũm yi, nĩ àdìgə yĩ mə à tswe ghu aa, mə a la bə mə, bo bi bə bitsim bii mə bi tswe a aburə aà.

7 Bi lɛ ñkì mfa ada'a ghu mbo mə tá à ma'a bə bi Nwĩ nĩ ñtsò ñgha'a waa. Bi lɛ mfa ada'à ma yú ghu mbo a atú ìtsə tsim, bo bi a atu ñgwɛ'è bə bitsim, ni mighàà mi tsim nĩ itoò tsimè.

8 Bə bitsim bii bi tswe fàa atu nsyɛ aa ka tigə mmii nĩ, là'à bə bya mə, ñlɔgìnə a ñlògìnə mbi ka bi lɛ ñkì'ĩ mĩkũm

myaa wa mûm àṇwà'ànə ntswëntii Mû Mbĩnjèrè wa mə bi le ṇwà aa ṇwà'ànə aà.

⁹ Nũ yĩ à tswe nĩ àtônṇè aa tâ à yu'u:

¹⁰ Nũ yĩ mə bi tswe nĩ ntswâ yĩ nĩ àbù'u ntsò aa,

baa tswa yĩ nĩ àbù'u ntsò i ghèè nĩ ghu;

ṇù ntsim yĩ bə tswe nĩ nzwitə yĩ nĩ munwĩ ntsò aa,

baa yĩ kii zwitə yĩ nĩ munwĩ ntsò.

Ma yũ a loò nĩ ànnũ mbii ṇgi'i bo bi àbĩintii a mbo bə bi Nwĩ

¹¹ Mə bú ñyə naà mĩtsə'ə yĩ mò'ɔ i fè'è a nsyɛ, ntswe nĩ mĩndɔṇ mi mbaa tsi'ĩ tsò mũ mbijèrè, ṇghaa tsi'ĩ tsò ñdêfò.

¹² Ɔ le ntigə nlogə ada'a naà mĩtsə'ə yĩ mbĩ ya tsim mbu'utə nĩ mbi ghu ghu nsĩ. Ṇghirə nĩ mə tâ ñsyɛ bo bi bə bii bi tswe ghu aa tâ baa mmii naà yĩ mbĩ ya mə àlà'à ya yĩ mə a le mbə zwitə yĩ aa, ă yòò mē aà.

¹³ Ɔ ghirə nĩ ilənsə innũ jĩ wè, ṇghirə mò'ɔ i lô nĩ aburə nsigə nĩ a nsi bə.

¹⁴ Nyon a ṇjĩm ilənsə innũ jya mə bi le mmà'àtə mə à ka mfa'a a nsi naà mĩtsə'ə ya aa, i tigə mbwe'esə nĩ bə bii bi le ntswe fàa nsyɛ aa, ñswon a mbo bo mə tâ bo naṇsə fĩṇkobə fi naà mĩtsə'ə ya mə bi le nləənsə nĩ munwĩ ntsò i kĩ mburə ki tswe ntii aà.

¹⁵ Bi le ṇki ma'atə mə tâ à zwi mfə'ə a nu fĩṇkobə fi naà mĩtsə'ə yĩ mbĩ ya a ṇghirə mə fi ka ṇghaa tă ki ghirə tâ bi zwitə bə bya bii mə bi tuu mmii fĩṇkobə fi naà mĩtsə'ə fya aà.

¹⁶ Fi le ntigə ṇki ṇghirə bə bitsim, bi kègə bo bi bi wè, bii nĩ ṇgāṇkabə bo bi ṇgāṇəfum, bii mə à nĩ bə atu bo bo bi ibù'ù, mə tâ bi wenə waa a abô mà'à kə a niṇenə nĩ nsĩ,

¹⁷ tă ghirə mə kaa mbə ṇù à wa'ă ayoo yuu, kə ṇki mfɛɛ ayoo ti ghə à tswe nĩ à wen mà ya, mə à nĩ ikum naà mĩtsə'ə wa kə numba ikũm yĩ aà.

¹⁸ Ma yũ a loò nĩ mĩtsyè. A bɔṇ mə tâ ṇù yĩ a yu'u nĩ ànnũ àtũ yĩ a laà ghu aa, tâ à loò numba naà mĩtsə'ə mà ghũ. Wa à nĩ numbà ṇùmìsɔṇə. Numbà yĩ à nĩ ṇkhì ji nto'o nĩ mighum mi nto'o ntsò nto'o.

14

Mû Mbĩnjèrè wa bo bə bi

¹ Mə bú ṇghəə ki yə, ñyə a Mû Mbĩnjèrè wa a təə a atu nta'a Zion, bə ntsu'u ṇkhì yĩ fùurə nĩ mighum mi nikwà ntsò ji nikwà tswé bo bo, bii mə bi le ṇwà'ànə ikum Mû Mbĩ ṇjèrè wa nĩ yĩ Taà yĩ a niṇenə nsi bo aà.

² Mè yu'ù ñjĩ ñù i lo a aburə ɲghaa ɲjwù'ù tsǒ mɛ̀ŋkì mĩ ghà'atə, kə mbə̀ɲ yĩ i kùmə̀ nĩ tĩ aà. Njĩ ya mə̀ mē le nyu'u aa, i le mbə̀ aa tsǒ bə̀ bu'u mĩlon ɲi ɲɲààntə mĩ ghà'atə,

³ bo yə̀ə nĩ ikòò yĩ fii fya nsĩ àbərə̀, nĩ a nsi njoo jya mə̀ i tswe ntĩ jĩ nĩkwà aa nĩ a nsi bilii byá. A le ɲkĩ nzi tsi'ĩ bə̀ ma bya ntsu'u ɲkhĩ yĩ fùùrə̀ nĩ mĩghum mĩ nĩkwà ntsò jĩ nĩkwà mə̀ Nwĩ à le ntsu'u atú yaa fàa mbi aa, ñzi a nyə̀gə̀ ikòò wá.

⁴ Bə̀ ma bya àa mbáɲnə̀ jĩi mə̀ i le nlə̀ə mibĩ mĩ nú myaa mĩ laa kaa ɲwa'a sɛ̀ ɲĩ ànnũ ajirə̀ bo bĩ bàɲgyè aà. Kaa bo lèə ɲwa'a mɛ̀ɲgyè zĩ. Aa bo ma bú mə̀ bo yòɲə̀ Mú Mbĩɲjərə̀ wa idigə̀ tsim jĩi a ghèè ghu aà. Bə̀ ma bú àa bĩi mə̀ Nwĩ à tsu'u atú yaa a tĩtĩ bə̀ faa mbi ñlogə̀ waa tsǒ mĩjĩ mĩ mbĩi mĩi bĩ fu'u mfa a mbo yu bo Mú Mbĩɲjərə̀ wa aà.

⁵ Kaa àbaɲnə̀nnũ a lèə ɲwa'á a ntsũ bo fə̀'è, kaa bo wa'a nĩ àlò'ò tswé.

Baangel bya bi tarə̀

⁶ Mè bə̀ nyə̀ angel yĩ mò'ɔ a darə̀ nĩ a ndə̀ɲ a ɲjĩ'ĩ nĩkàn ɲkə̀'ɛnə̀ nĩ ɲkĩ yĩ siginə̀ yĩi i lwi'i nĩɲkon ɲi a mbo bə̀ bĩtsim bĩi mə̀ bĩ le ntswe a atu nsyɛ aa, a mbo itoò tsim, nĩ itsə̀, nĩ mĩghàa mĩ tsim, nĩ ɲgwè'è bə̀ bĩtsim;

⁷ ñswonə̀ nĩ ñjĩ yĩ ntĩ mə̀, “Nĩ ka mbo'ɔ Nwĩ ɲkĩi mfa nĩ nĩgha'a ghu mbo, ñlon mə̀ nòò ntsò'òtə̀ mĩsə̀'a yĩ à zĩ mē; nĩ ka mmii yu wa mə̀ à le nnaɲsə̀ aburə̀ bô nsyɛ, nĩ ɲkĩ mĩyaa, nĩ bĩ naɲə̀birə̀ aà.”

⁸ Angel yĩ mò'ɔ, yĩi à ywe'e bi baa, a yôn, ñswonə̀ nĩ mə̀, “A wò mē, Babylon ɲjò'ò àla'a yĩ ɲwè ya a wò mē. A le ɲghirə̀ ɲgwè'è mu ɲù ntsim i baanə̀ mĩlù'ù mĩ tĩ mĩ annũ atsuùrə̀ yĩ yá.”

⁹ Angel yĩ mò'ɔ, yĩi mə̀ à ywe'e bi tarə̀ aa, a yonə̀ waa, ñswonə̀ nĩ ñjĩ yĩ ntĩ mə̀, “Nù tsù yĩi mə̀ à mĩi naà mĩtsə̀'ə ya, kə̀ fĩɲkobə̀ fĩ fya aa, kə̀ mə̀ à bĩi ɲkwərə̀ awenə̀ yĩ ya a nĩjenə̀ nĩ nsi yu kə̀ a abo yu aa,

¹⁰ yumbon, àa kii no mĩlù'ù mĩ alwintonə̀ Nwĩ mya, mə̀ Nwĩ à ɲɲ mē tsi'ĩ tĩ forə̀ wa mĩm ñdɔɲ àlwinton yu aa, tá bĩ tigə̀ ndi ɲgi'ĩ ghu nu nĩ mò'ɔ, bo sulphur a nsi baangel bĩ Nwĩ bĩi mə̀ bĩ laa aa bo bĩ a nsi Mú Mbĩɲjərə̀ wá.

¹¹ Fĩi fĩ mò'ɔ fĩ kò'ɔ wa adigə̀ mə̀ bĩ dĩ'ĩ waa ghu aa ɲgòn bìnòò bĩ tsim. Bo ma bú mə̀ bo le mmii naà mĩtsə̀'ə ya bo fĩɲkobə̀ fĩ fya aa, bo bĩ ɲù ntsim yĩi à kwərə̀ awenə̀ ikumə̀ yĩ ya aa, kaa bo si nĩ àfwetə̀ tswé, a asi'inə̀ kə̀ nĩtugə̀.”

¹² Ma yú a lòò nĩ ànnũ mbii ɲgi'ĩ a mbo bə̀ bĩ Nwĩ, là' à bə̀ bya bĩi mə̀ bĩ lə̀ə ndi'ĩ Nwĩ, ɲkĩ nniɲ mĩntĩ myaa a nu Yesu aà.

13 Mè bú nyu'u ñjĩ yĩ mò'ò i lô a aburə nswonə ni mə, “Nwà'ànə yuà ànnù, m̀b̀òònə a mbo bə bii mə bi kwo a m̀m̀m̀ m̀bo Mmà'àmbi, ǹl̀ò̀g̀ì̀nə tsĩtsòŋ aà.” Azwĩ a kwi'i mə, “M̀b̀òònə tsi'ĩ annù n̄n̄kòŋə, tã tã bo tigə ŋka m̄ntə a n̄ ànwùgìnə yaa, n̄lon mə m̄ghir̄nə mi innù myaa yòŋə waa aà!”

Nòò ñtsò'òtə m̄isa'a a njwĩ ñlwĩ'ĩ ñjĩm

14 Mè ghəə bú k̄i yə, nyə mbà'à yĩ m̄fũ'ù, ñù yĩ mò'ò a tswé ghu tsi'ĩ tsó Mu ñù, àtsə'ətu nifò gold a tswé ghu atu, munwĩ ñsyə m̄is̄aŋ yĩ ñtsə'ə a k̄i ñtswe ghu abò.

15 Angel yĩ mò'ò a fə'è a m̀m̀m̀ n̄dāmà'anwĩ, ñswonə ni a mbo ñù wa mə à lə ntswe wa m̀m̀m̀ mbà'à aa n̄ ñjĩ yĩ ñt̄i mə, “Lògə a munwĩ ñsyə m̄is̄aŋ ghò wa ŋka nsyə ghu, n̄lon mə nòò ñsyə m̄is̄aŋ à kù'ù m̄ə, n̄lon mə m̄j̄i m̄i bi tswe n̄ m̄fũ'ù fàa atu nsyè aa, mi n̄n̄sə m̄ə ñt̄i.”

16 Yu wa ȳi mə à lə ntswe wa m̀m̀m̀ mbà'à aa a tigə ñghusə munwĩ ȳi wa a atu nsyè, m̄fũ'ù m̄j̄i myā.

17 Angel yĩ mò'ò a bú m̄fə'è wa m̀m̀m̀ n̄dāmà'anwĩ ya a aburə, ŋk̄i ntugitə munwĩ ñsyə m̄is̄aŋ yĩ ñtsə'ə.

18 Angel yĩ mò'ò a fə'è wa adigə n̄kentə ni mò'ò ni m̄mà'anwĩ, ñtswe n̄ àdà'à a n̄l̄ntə mò'ò n̄kentə ni mò'ò ni m̄à'anwĩ aa, ñswonə n̄ ñjĩ yĩ ñt̄i a mbo angel wa mə à lə ntugitə munwĩ ñsyə m̄is̄aŋ wa mə à lə ntsə'ə aa mə, “Lògə a munwĩ ñsyə m̄is̄aŋ ghò ȳi ñtsə'ə wa ñsyə ajuŋə m̄intà mi ati m̄ilù'ù m̄i mi tswe a atu nsyè aa ghu, n̄lon mə m̄intà myā b̄aŋ m̄ə.”

19 Angel wa a tigə ñghusə munwĩ ȳi wa a atu nsyè, ñghotə m̄intà mi ati m̄ilù'ù mya ghu ntigə ŋkwetə fyā n̄gho n̄i wè n̄i n̄n̄j̄ m̄ilù'ù mi alwintonə Nwĩ;

20 bi tigə ñn̄iŋ n̄i m̄ilù'ù mya, a abɛɛ a n̄j̄m ñkyā njò'ò àla'a yā. Aləə a tigə ñkòŋə m̄fə'è wā n̄gho, ñŋenə ŋkò'ò nywe'e tsó àtsaŋə ntəŋ ləŋə, nsa'a mbə tso b̄ikilo metre ŋkh̄i ji baa n̄i m̄ighum mi bù'u ntsò ji nto'o.

15

Baangel bya mə bi lə ntugitə m̄ighòò m̄i ŋkwōŋ bə m̄i lwĩ'isə mya

1 Mè tigə nyə al̄nsə annù ȳi wè a aburə, baangel bi s̄ambaa bi tugitə m̄ighòò m̄i ŋkwōŋ bə m̄i s̄ambaa, ma m̄i a bə m̄i ñlwĩ'ĩ ñj̄m n̄lon mə ma m̄i lə ŋghirə mə tã àlwintonə Nwĩ tã à kentə.

2 Mè tigə nyə ŋk̄i m̄iyaa ŋkè'è, mò'ò i f̄or̄enə ghu, mə yə bə bya mə bi lə m̄à'à ñtsya naà m̄itsə'ə ya, n̄i f̄iŋkobə fi fya, a bə nàa ya mə ìkũm ȳi n̄i bə numba aa, bi təə wa mbɛɛ

4 Angel yĩi mə à ywè'e bi tarə aa, a gheè nswi'i yĩi akan ya a mĩnki mi miyaa bo bi a ni bĩnanəbirə bi bənəkə ntigə aləə.

5 Mə yu'u angel wa yĩi mə Nwĩngòŋ à ləə mə aa nlentə ŋki aa a swon mə,

“Wa n̄jò jũ jĩi mə o n̄n̄ə a nu bo aa i ku'unə, wò wa mə ò tswe, mə ò le ŋki ntswe aa, mbə yu wa yĩi mə à lāa m̄ansə aà.

6 Nlon mə bə le nsaansə aləə bē bi Nwĩ bo bi à yi ng̃antoo Nwĩ,

ò k̄i mē m̄fa aləə a mbo bo mə tâ bo no. Aā ŋgi'i yĩi i kù'unə a mbo bo aà.”

7 Mə yu'u n̄jĩ i lō a nikentə ni m̄o'ɔ ni m̄a'anwĩ n̄yē'ə nswonə ni mə

“ŋ̄n̄ə Mm̄a'ambĩ Nwĩngòŋ Mbu'utəmbĩ, wa n̄jò jya ku'unə a annu n̄n̄konə.”

8 Angel yĩi à ywe'e bi nikwà a ghe'è nswi'i yĩi akan ya a ntsu n̄n̄òò, Nwĩ a ma'atə mə tâ n̄òò à t̄ɔ bē ni m̄o'ɔ.

9 N̄òò à le ntigə nloo ni m̄an̄jĩ yĩi à swèrə aà, n̄t̄ɔ bē, bo tigə m̄b̄egitə ikum Nwĩ mə à tswe ni m̄id̄a'ə a atú igh̄ò ma jũ aà, ŋkaa ŋki'i m̄intiĩ myaa bənəkə ŋgha'asə Nwĩ.

10 Angel yĩi mə à ywè'e bi ntaà, a gheè nswi'i yĩi akan ya a n̄i àb̄ər̄ə naà m̄itsə'ə ya, ala'a yi ya yĩi à le si bu'utə aa a bən a tigə ntswe a m̄um m̄f̄i id̄igə. Bə tigə n̄tsaa n̄i iləə jyaa nlon ŋgi'i ya mə bo le si yə aà.

11 N̄k̄i ntigə m̄b̄egitə n̄i Nwĩngòŋ a aburə nlonə nyanə bo bi il̄a'ə n̄t̄ɔ'ɔ jya, lā kaa ŋki'i ibi yĩi bo le si gh̄ir̄ə aa m̄a'atə.

12 Angel yĩi mə à ywè'e bi nto'o aa a gheè nswi'i yĩi akan ya a n̄i ŋk̄i Euphrates yĩ wè aà. N̄k̄i i tigə n̄yoo ghu tsim, a n̄tan̄tə m̄an̄jĩ a mbo b̄if̄ò b̄ii mə bi lō a mb̄i n̄sa'a n̄òò aà.

13 Mə yə izwĩ jĩ swèrə ji tarə, i kirə tsō m̄in̄j̄ɔ, mi fe'è ni a ntsu nd̄əf̄ò wa bo bi a ntsu naà m̄itsə'ə ya, ni a ntsu ng̃antoo mbwe'esə.

14 Ma jũ a bə izwĩ demon jya mə i gh̄ir̄ə innu jĩ ȳeyerə aà. Izwĩ ma jũ i fe'è ŋgh̄e a mbo b̄if̄ò b̄i f̄aa mbi b̄itsim mə bi ghotə waa tâ bo tan̄tə ntsò, n̄yi m̄a'ə wa njwi yĩ n̄wè Nwĩngòŋ m̄bu'utəmbĩ.

15 (“Yē, wa mə zĩ tsi'ĩ tsō n̄ȳər̄ə, m̄b̄ɔɔnə a mbo n̄u yĩi mə à tswe nik̄ər̄ə, n̄tswe n̄i it̄s̄ə'ə ji aa, ta tâ à wa'ə gh̄ir̄ə ŋka ŋkarə nswèr̄ə n̄swèr̄ə n̄dirisə n̄i atú yi.”)

16 Izwĩ jya i tigə ŋghotə b̄if̄ò bya wa adigə mə bi twonə a ni n̄igh̄àà ni baHeber ni Armageddon aà.

17 Angel yĩi mə à ywè'e bi s̄ambaa aa, a gheè nswi'i yĩi akan ya a mf̄ə'ə, mə yu'u n̄jĩ yĩ n̄t̄i i fe'è a nd̄am̄a'anwĩ, a n̄i àb̄ər̄ə ya nswonə ni mə, “Wa bi gh̄ir̄ə m̄ə!”

18 Mbèn̄ i lɛ si tigə ɲwa'akə, ɲĩ i koò, m̀bèn̄ i kumə, ɲsyɛ i tsigìnə a ni m̀an̄jĩ yĩ kaa bi lɛɛ ɲki'ì yə, ɲlɔgìnə a ajànə mə bə lɛ ntswe fàa atu n̄syɛ aà, ɲsyɛ i lɛ ntsigìnə a ni m̀an̄jĩ yĩ ɲt̄t̄i.

19 Njò'ò àla'a yĩ ɲwè ya i yátè itii ji tarə. Njò'ò ila'a itoo i wokè. Nwĩ a wa'atə ɲjò'ò àla'a yĩ ɲwè, Babylon, ɲghirə mə t̄a à kyəsə ndôn̄ m̀lù'ù mi alwintɔŋ yĩ yĩ ɲswèrə ɲswerè yā.

20 Bìk̄ɲk̄i bi tsim bi ghɛɛ m̀bwɛkə, m̀inta'a m̄i wè mi tsim k̄i m̀bwɛkə.

21 M̄iwèɛ mi mbèn̄ m̄i wè m̄i d̄irə ɲdirə, mbə tsɔ b̄ikilò mighum mi ntaà, mi lô a aburə ɲwo nyigə b̄ə, bo tigə m̀bɛgītə Nwĩ ɲlonə aghòò m̄iwèɛ ma yā. Aghòò ma ya a lɛ mburə nswerə aà swèrə.

17

Nt̄i àkwàrə yā

1 Angel wa yĩ mò'ò a tit̄i baangel bya bi sàmbaa mə bi lɛ ntugītə ikaŋ jya ji sàmbaa aa, a z̄i a mb̄ɛ mə ɲswon̄ mə, “Z̄i! Mə aa d̄i'ì njo yĩ mə i ka kuu a nũ ɲt̄i àkwàrə ya mə à tswe a atu m̄ɲk̄i m̄i ghà'atə aà,

2 là'a akwàrə ya mə b̄ifò bi mbi bù ji akwàrə bo bo aà. Bə bi mbi bù bi bàànə m̄ə ni m̀lù'ù mi akwàrə ma yā.”

3 A tigə ɲlɔgə a gha a m̄um Azwĩ, b̄i'ì yu ghɛɛ a nta'a m̄iwèɛ m̄iwèɛ, mə ȳə m̄angyè a kò'ò a atu nàà m̄itsə'ə i ghə'ə boò, ɲluu ni m̄ik̄um mi m̀bɛgītə Nwĩ a nu yu. Ntswe ni itu ji sàmbaa ni m̄indɔŋ mi n̄ghumə.

4 M̄angyè wa à lɛ ɲwɛ'ɛ itsə'ə j̄i b̄agītə j̄i at̄indùù bo j̄i ghə'ə boò, ɲwɛ'ɛ nũ yĩ n̄i ɲjoo j̄i bi n̄ansə n̄i at̄i gold, n̄i ɲgò'ò at̄indùù, n̄i ɲjoo at̄indùù. A lɛ ntugītə ndôn̄ gold a abo yu, i luu ni ɲnnũ j̄i swèrə bo bi ɲf̄f̄wɛ ɲnnũ j̄i i lo wa n̄i ànnũ ɲj̄i àkwàrə yu.

5 Bi ɲwà'anə ɲk̄um ȳi i lɛ ntswe n̄i ɲj̄i'ì ànnũ alò'òsə aa ghu ɲijenə ni n̄si mə, “Babylon ȳi ɲwè, ɲdè bi ɲkwàrə bo bi ȳi ɲnnũ j̄i swèrə fàa ɲsyɛ.”

6 Mə ȳə m̄angyè wa a baanə n̄i àləə b̄ə bi Nwĩ, bo bi n̄i àləə b̄ə b̄i mə bi lɛ nzwitə nlon̄ mə bi lɛ si swon̄ə annũ Yesu aà. Nòò ȳi mə mə lɛ nyə m̄angyè waa, ànnũ n̄ansə ɲtsya ghà.

7 Là angel wa a betə gha mə, “Annũ a tsya a gho aa a ya aa ɛ? Wa mə ka swon̄ə annũ alò'òsə ȳi mə a tswe nlon̄ə m̄angyè ghũ, mə nàà m̄itsə'ə ȳi mə i tswe n̄i itu ji sàmbaa ni m̄indɔŋ mi n̄ghum i b̄è'è aà.

8 Wa nàà m̄itsə'ə ȳi mə ɔ yə aa, i lɛ ntswe nt̄i a noò mò'ò. La kaa i si nt̄i bù ɲtswe. I ka f̄ɛ'ɛ wa m̄um àtaa ȳi tsò

ntso ya, i ghèe tâ bì ta ngi'i ghu nu. Bè bii bi tswe fàa a atu nsye, bii mē kaa bi lē ŋkĩ'ĩ mikũm myaa wa mũm aŋwà'ànə ntswēntì ŋwa'ànə, a noò mē Nwĩ à lē nnaŋsə mbi aa, ànnũ aa yĩ tsyà waa a nyə nàà mĩtsə'ə yũ, mē i lē ntswe ntii, kaa ŋkĩ'ĩ ntii bú ntswe, mē i ka yĩ bāŋnə bú zĩ aà.

⁹ “Ma yũ a lòò nĩ àmòòntè yĩ mē a tswe nĩ mĩtsyè. İtu jya ji sàmbaa à laa mbə mĩnta'a mĩ mē mǎŋgyè ghũ à tswe ghu,

¹⁰ ŋkĩ mbə bifò bi sàmbaa bii mē bĩ bi ntaà wò mē. Yĩ mǫùrè à tswè mē ghu, yĩ mǫùrè aa bǫŋ ki zĩ. A bə zĩ bon à ka tswe aa tsi'ĩ a nĩ mũ àtii noò.

¹¹ A ŋghèe a nĩ nàà mĩtsə'ə ya, mē i lē ntswe ntii a noò mò'ò, lá kaa ŋwa'a ntii bú ntswe aa, à bə aa mǫ yĩ à ywe'e bi nifwaa aà, à bə aa yĩ mò'ò a titii bya bi sàmbaa, a ghèe nii aa mē bì ta ngi'i ghu nũ.

¹² “Mĩndon mya mi nighum mē ò ghìrə nyə aa, àa bifò bi nighum, bii kaa bi burə tĩ mĩda'a mi nifò kwerè. Bo ka yĩ kwerə mĩda'a mi nifò a ŋgaa yĩ mǫùrè bo bì nàà mĩtsə'ə yā a nĩ nòò yĩ mǫùrè.

¹³ Ma bú bi tswe nĩ àmòòntè yĩ fùùrè, i kii fa mĩda'á myaa bo bì adà'á yaa a mbo nàà mĩtsə'ə yā.

¹⁴ Bo bo ka yĩ mà'a Mũ Mbĩnjèrè wa nĩ ntsò tâ Mũ mbĩnjèrè wa bo bì bè bii mē bi tswe bo bo aa, bi twonə waa, ntso'ò waa, bi yonə nii nĩ ntii waa tsimè aa, tâ à bo bè bi ma bú gha'a waa, nlon mē à laa mbə Mmà'àmbi bì mmà'àmbi, mbə Mfò bifò.”

¹⁵ Angel wa a swon a mbo mē mē, “Mĩŋkĩ mya mē ò ghìrə nyə àkwàrè ya a tswè ghu aa, àa bè, mbə nnòò bē, mbə itoo itoo, ŋkĩ mbə mighàà mi ila'à.

¹⁶ Mĩndon mya mi nighum mē ò ghìrə nyə aa, bo bì nàà mĩtsə'ə ya ka yĩ bàa àkwàrè ya, i kwerə njoò tsim jii mē à tswe ni ju aa, i tigə mà'àtè yĩ nswèrè nswèrè, i kurə njanya yĩ, i tòò yĩ ni mò'ò bwesə.

¹⁷ Nlon mē Nwĩgòn à nĩ mē a mũm ntii bo mē tâ bo ghìrə annũ yĩ mē à tantə aa, a ajànə mē bo ka tswe nĩ àmòòntè yĩ mò'ò, i fa mĩda'a mi nifò nyaa a mbo nàà mĩtsə'ə ya, i ywe'e a noò yĩ bi ka yĩ lwensə nighàà ni Nwĩ aà.

¹⁸ Mǎŋgyè wa mē ò ghìrə nyə aa, àa ñjò'ò àla'a yĩ ñwè ya, mē i tswe nĩ mĩdà'à a atu bifò bĩ fàa atu nsye aà.”

18

Ajànə mē Babylon à wǫ aà

¹ Ma yũ a ghè mē ki tsyǎ, mē yə angel yĩ mò'ò a lô a aburə nsigə, ntswe nĩ adà'à yĩ wè, ñwèenə yĩ i ke'e n̄syè n̄tsim.

² A tɔŋnè ñghaa nĩ ñjĩ yĩ ñtì ñswonj mɛ,
 “A wò Mè! Babylon, ñjò'ò àla'a yĩ ñwè ya à wò m̃!
 A tìgè m̃ m̃bè aa ndùgè b̃idemons,
 àdìgè alèèntè izwĩ jĩ bĩ itsim
 m̃bè idìgè alèèntè b̃isinj b̃itsim b̃ii b̃è baa aà.

³ Nlonj m̃ itoò tsim nò m̃ milù'ù m̃ t̃i m̃ ñghirè innũ
 atsùùrê mi mya mbaanè.

Bifò b̃i tsim fàa nsyè b̃i k̃i ñghirè innũ m̃aghàbè bo bo.
 Ng̃anj̃ntanj̃ m̃itaa fàa atu nsyè i k̃i m̃ m̃fu'u ñkabè yĩ ñwè
 ñi àfù'u annũ ñjĩ àkwàrê yĩ yà.”

⁴ Mè bũ ñyu'u ñjĩ yĩ m̃o'ò i ghaa a aburè nswonj ñi m̃,
 “Fè'è ñi ghuu b̃è b̃a, ñi ma'atè yĩ m̃fè'e ghuu;
 t̃a wa'à lò ñghirè ib̃i yĩ wa yĩ tsu,
 t̃a Nwĩ à wa'à lò ñk̃i ñinj̃ njò yĩ ya a nu bù;

⁵ Nlonj m̃ b̃i tantè m̃ ib̃i waa i sa'à ñk̃o'ò nywe'e a aburè,
 Nwĩ a k̃i ñwa'atè ib̃i yĩ tsim.

⁶ Ñi kwi'inè annũ ỹi à lè s̃i gh̃irè,
 ñtè'e ñkwi'inè ib̃i yĩ ngaa j̃i baà.

Ñinj̃ milù'ù ghu ndòŋè, m̃ii m̃ t̃i ñtsyatè m̃ii m̃ à lè s̃i fa
 aa, ñgàa j̃i baà.

⁷ Tsò m̃ à lè s̃i ñee ñi nũ ñk̃ii ñj̃i ñi m̃bi ntèrè aa,
 k̃i nañsè m̃fa ng̃i'ì b̃ò àj̃oñnè ghu m̃bo t̃s̃i'ì maa aj̃añj̃è.
 Nlonj m̃ à lè s̃i swonj a m̃úm ñt̃i yu m̃, ‘Mè b̃è aa m̃fò
 m̃angyè, ñŋanj̃nè a abèrè m̃è!

Kaa m̃ s̃i ñkwi'ì b̃è, kaa m̃ aa ỹi wa'à k̃i ñk̃ii ñj̃oñnè,’

⁸ maa aj̃añj̃, ñg̃i'ì i ka ỹi kuu ghu nu a atù ñj̃wi ỹi m̃fùùrè,
 m̃bè ñghòò ñi nzwitè b̃è, ñi àj̃oñnè, ñi ñj̃i ỹi ñt̃i,
 t̃a b̃i k̃i ntòò ỹi a m̃o'ò;

ñlonj m̃ Mmà'àmbi Nw̃ingòŋ ỹi à tsèrè m̃ isa'à ỹi aa à
 tswe ñi m̃idà'à.”

⁹ Bifò b̃i nsyè bù bya b̃ii m̃ b̃i lè s̃i gh̃irè annũ m̃aghàbè
 bo bo ñk̃ii ñj̃i ñi m̃bi bo bo aa, ka ỹi k̃i yè'è lèrè ñi àk̃ii yaa,
 a noò ỹi baa ỹi yè t̃a b̃i ntòò ỹi t̃a fili tìgè ñk̃o'ò aà;

¹⁰ baa ỹi tìgè t̃è a asa'a agha'a i b̃o'ò ñi ñg̃i'ì ỹi ya, i swonj
 ñi m̃,

“Wem̃è! Wem̃è! Wò ñjò'ò àla'a ỹi ñwè,
 wò ñjò'ò àla'a Babylon ỹi ñwè!

T̃s̃i'ì a ñi m̃ú àt̃i noò, b̃i gh̃ensè m̃è ññinj̃ ñjo a nu wò!”

¹¹ Ng̃anj̃mitaa j̃i fàa nsyè yè'è ñi Babylon ñj̃oñnè, ñlonj m̃
 kaa m̃bè ñu à wa'à ayoo mitaa ghu bù ñgh̃e nyuu;

¹² kaa m̃bè ñu waa bù ñyuu, gold, k̃è silva, ng̃ò'ò at̃indùù,
 k̃è njoo at̃indùù, itsè'è at̃indùù j̃i fù'ù j̃i sig̃inè j̃ii b̃i nañsè ñi
 linen, itsè'è at̃indùù j̃i bagitè, itsè'è silk ñi itsè'è j̃ii i gh̃è'è
 boò aà, m̃buu it̃i tsim j̃ii m̃ i tswe ñi àyà'à ỹi sig̃inè aa,

ñjoò tsim jii mə bi nanşə ni mĩsòŋ mi nsəə aa, ñjoò tsim jii bi nanşə nĩ ñtĩ itĩnduù aa, njoo jii mə bi nanşə nĩ àtĩ bronze, iron, ni marble,

¹³ ñjoo jii i lùmə ñso'otə tso, cinnamon, ñjoo aghò'ò, ñjoo jii lùmtə, məə, frankinsense, mĩlù'ù, mĩghurə, abaa yĩ bi nanşə ŋghò'ò, mĩsàŋ, bĩŋkò'ò ñjĩm, nĩ mĩbinjèrə, bĩlənə bo bĩkaligə, nĩ ibù'ù, bə bii bi tswe ntĩ aà.

¹⁴ Ngànmitaa jya i swon mə,

"Njoo jya tsim jii mə ntĩ ghu i le si yè'ətə aa i khè mē gho ŋghèè yi,

afù'ù yo tsim bo bi ñjoo jii sigìnə tsim jii mə o tswònə noo ghu mum aa i ghèè mē ntso, kaa ò ka yĩ wa'à bù nyə!"

¹⁵ Bə bii mə bi le si tanə mitaa nĩ ñjoo mà jũ aa, ntswe nĩ àbĩ yĩ ghà'atə ghu aa, ka tigə təə a asà'a agha'a, i bo'ò nĩ ŋgĩ'i ya mə i kuu ghu nu aa, i tigə yè'ə nĩ tĩ ñjənə i swonə nĩ mə,

¹⁶ "Weməè! Weməè! Njò'ò àla'a yĩ ñwè ya

mə bi le ŋwə'ə nĩ ñtsə'ə atĩnduù jii fù'ù jii sigìnə jii bi nanşə ni linen, bo bi jii bagitə nĩ jii ghè'ə boò

bi tsi'ĩ ni gold, nĩ ñgò'ò atĩnduù nĩ mĩbũm njoo atĩnduù aà!

¹⁷ Tsi'ĩ a nĩ mú àtĩ noò bi ghènsə mē mĩbwesə afù'ù mà yũ tsimə."

Itu ngànntii ìban, bə bi tsim bii bi kuu abanə ŋkĩ aa, ñgànntii ìban, bo bi bə bi tsim bii bi fà'a a mĩm ŋkĩ aa, bi le ntigə ntəə a asà'a agha'a,

¹⁸ nyə'ə nĩ àjàŋ yii mə bo le nyə fĩ fya fĩ kò'ò a nĩ ñjò'ò àla'a ya mə a le si khi aa, mə,

"A nĩ yuu njò'ò àla'a yii mə i leè mĩbə tsi'ĩ tsò ñjò'ò àla'a yĩ ñwè yulà aa è!"

¹⁹ Bo le ntigə ŋkumə nĩ àtũ yaa nĩ àbìrə, a àjàŋ yii mə bo le si yè'ə ñjənə, ñnanşə nyə'ə nswonə ni mə,

"Wèè ŋgĩ'i, Wèè ŋgĩ'i ñjò'ò àla'a yĩ ñwè yũ

Bə bii bi le ntswe nĩ ìban a mĩm ŋkĩ ghu aa, le ntigə ŋgàŋkabə jii wè ñlonə afù'ù yi yá!

Tsi'ĩ a atu mú àtĩ noò, a bwè mē!

²⁰ Ka ndoritə nĩ ñlon mə a wò mē aa mbă aburə,

bə bi Nwĩ ni ngànntoo Kristo, nĩ ngànntoo Nwĩ,

ñlon mə Nwĩ à ñn mə njo a nu Babylon ñlon innũ jii mə à le ŋghìrə a nu bù aà!"

²¹ Angel yĩ mò'ò yii à le ntswe ni mĩdà'à aa a bwèè ñgò'ò yii i le mĩbə tsò ñgò'ò àbaa yĩ ñwè aa, mĩma'a a mĩm ŋkĩ mĩyaa yĩ wè aa, nswon mə,

"Aà àjàŋ yii mə bi ka kii mà'a njò'ò àla'à Babylon tsi'ĩ ni mĩtsə'ə, kaa tá ñu tsù à yi ŋwa'à yi bù nyə.

22 Kaa bi ka yĩ wa'à bù nyu'u nĩ mĩlòn, kě nĩ ngǎhnyèè
 ikòò, kě nĩ mĩbàn mĩ tòn, kè nĩ ntàn,
 kaa bi ka yĩ wa'a a mum wò bú nyu'u;
 kaa bi ka yĩ wa'à ɲũ àbofà'à
 a mum wò bú nyè,
 kaa wa'ǎ nĩ ɲgò'ò àbaa
 a mum wò bú nyu'u;
 23 kaa tá ɲkà'à lām
 i wa'á a mum wò bú ñta;
 kaa wa'ǎ nĩ ɲdoo ɲyɔ'ɔ kè yĩ múnge
 a mum wò bú nyu'u;
 ñlon mə ɲgǎhmitaà jo jĩ wè jya le mbə aa bè bĩ wè bĩ mə
 bi le ntswe a atu nsyè aà,
 ò le bwe'esè itoò tsim nĩ innũ bĩsòrè jo jya aà.
 24 Aləə nu ɲgǎhntoo Nwĩ, bo bi ələə nu bē bi Nwĩ,
 bo bi à yĩ bē bi tsim bĩ bi lèè ɲzwitə fàa nsyè aa,
 bi le nyə a ɲjò'ò àla'à Babylon."

19

Baburə doritə ajàŋə mə àla'a Babylon a wo àà

1 Ma yũ a ghə mə ki tsyǎ, mə yu'u àyoo yĩ mɔ'ɔ a ghaà
 nĩ tĩ tsi'ĩ tso nĩ māmbẽm ñnòò a aburə, a tɔɲnè ñswonə nĩ
 mə,
 "Alleluia, ànnũ nyweensə bè, nĩ nĩgha'a, nĩ mĩtĩ mĩ tswe aa
 a mbo Nwĩngòɲ yĩ'ìnè,
 2 ñlon me ɲjò ji i ku'unə a annũ nĩɲkonə.
 A nĩ mə ɲjo a nú nĩtĩ àkwàrè ya mə kì bùùrə a atu nsyè
 yũ nĩ nòɲkədàn yĩ waa
 A kwĩ'ìnè mē àjàŋə mə à le nsaansə ələə ɲgàɲfà'á ji aa
 ghu nú."
 3 Bo ku'ùsə m̃bu ntɔɲnə nswonə nĩ mə,
 "Alleluia! Fĩli fii fĩ fè'è ghu aa, fĩ kɔ'ɔ nĩ ñdən, ñlwĩ'i
 nĩɲkonè."
 4 Bĩlĩ bya mĩghum mĩ mbaa ñtsò ji nĩkwà bo bi ɲjoo jya mə
 i tswe ntĩ aa ji nĩkwà, i wò a nsyè, mmii Nwĩ mə à ɲàɲnə
 wa abèrè aa, ñswonə nĩ mə, "Amen. Alleluia!"

ɲyɔ'ɔ nĩ Mũ Mbĩɲjèrè nyá

5 Nĩ i ló wa abèrè, ɲzi nswonə nĩ mə,
 "Ka ɲgha'asə nĩ Nwĩngòɲ yĩ'ìnè m̃bǎ bu ɲgǎɲfà'á ji tsim,
 bù bĩ nĩ bɔ'ɔ nii, bè bĩ kègə bo bi bĩ wè."
 6 Mè bú nyu'u ayoo yĩ mə a bə tsi'ĩ tsǒ nĩ māmbẽm ñnòò,
 i koò tsi'ĩ tsǒ m̃ɲwù'ùnə mĩ ɲkì, ɲkii ɲkoo tsi'ĩ tsǒ m̃bèɲ yĩ
 ɲwè i kùmè, ñswonə nĩ mə,

"Alleluia! Nlon mə Mmà'àmbĩ Nwĩngòṅ yĩ'inè, Mbu'utèmbi a sa'a mbi aà.

7 A bĩ'inè ka ndoritè ṅṅentè nii mfa ni nìgha'a ghu mbô, nlon mə nìyɔ'ɔ ni Mú Mbĩnjèrè wa nĩ zĩ m̃.

Bi k̃i m̃e ñtañt̃e a m̃ũṅgèn yĩ.

8 Bi fà mə itsè'è jĩ fù'ù jĩ sigìnè jĩ i laa njèṅkè aa mə tâ à wɛ'ɛ"
(itsè'è jĩ fù'ù jĩ sigìnè ma jũ, àà ìtsinè innũ jĩi b̃e bi Nwĩ ghìrè aà).

9 Angel wa a swon a mbo m̃e m̃e, "Ñwà'ànè annũ yulà: Mbɔɔnè a mbo b̃e b̃i m̃e bi twoñe waa mə tâ bo yĩ ñi ñi yɔ'ɔ ni Mú Mbĩnjèrè wa aà." A bú ṅku'usè nswon a mbo m̃e m̃e, "Wa aa tsi'à ànnũ ñĩṅkoñ yĩ m̃e a swoñ Nwĩ aà."

10 M̃e w̃o a nsyɛ ghu mikòrè m̃e m̃e m̃i yĩ, lâ a swon a mbo m̃e m̃e, "Tsuu annũ ma yũ l̃o ghìrè! Wa m̃e b̃e aa ṅù àkòrè ghò a m̃ũm̃ àfà'à, bo b̃i ṅù àkòrè b̃il̃m̃ bo b̃itsim̃ b̃i m̃e bi tswa annũ ñĩṅkoñ ya yĩ m̃e Yesu à l̃e ṅghìrè a laa aà. M̃i b̃e Nwĩ." Nlon mə annũ ñĩṅkoñ ya yĩ m̃e Yesu à l̃e nswon a laa, àà àzwĩ ntoonwĩ.

Yu wa yĩ à kɔ'ɔ l̃oñe yĩ m̃fù'ù wa aà

11 M̃e ỹe àbùrè ṅa'anè. M̃e l̃ĩ ñỹe a l̃oñe yĩ m̃fù'ù, ṅù yĩ m̃e à k̃o'ɔ ghu atu aa, b̃i twoñe ñi ñi Yu yĩ m̃e fà'à ñi ñt̃i yĩ tsim̃ a mbo Nwĩ. A l̃entè innũ ṅk̃i mma'a ñi m̃intsò ñi m̃añj̃i yĩ à tsinè aà.

12 M̃i'ĩ m̃i m̃i kh̃i tsi'ĩ tsò ñlwà m̃o'ɔ, ìtsè'ètu nifò jĩ k̃èg̃e jĩ ghà'àt̃e i tsw̃e ghu atu, b̃i ṅwa'ànè ìkùm ghu, yĩ m̃e kaa ṅù dàñ à s̃i zi ñtsyat̃e yĩ.

13 A wɛ'è ìtsè'è jĩ m̃e b̃i mur̃e a ñi àl̃e, ìkùm yĩ b̃i twoñe nii ghu i b̃e Nìghàa ñi Nwĩ.

14 Ntsũntsò abur̃e i wɛ'ek̃e ìtsè'è jĩ fù'ù jĩ sigìnè, jĩ m̃e i fu'u tsi'ĩ fù'ù ñj̃eṅk̃e aa, ṅk̃o'ɔ b̃il̃oñe b̃i fù'ù ñyoñe nii.

15 Munwi ñtsò yĩ ñtsè'è a f̃e'è ghu ñtsù, mb̃e yĩ m̃e a w̃a itoo ghò aà, yumboñ, à ka yĩ k̃i sa'a waa ñi ṅgwànè àt̃i. Aa yĩ tig̃e ñṅ m̃ilù'ù m̃i alwint̃oñ ñi m̃i àf̃i m̃i'ĩ m̃i Nwĩngòṅ Mbu'utèmbi m̃ỹa.

16 Bi ṅwa'ànè ìkùm yĩ m̃o'ɔ a ñi àtsè'è yu bo b̃i a ñitù'u yu, m̃e, Mfò b̃ifò, ñi Mmà'àmbi b̃i mmà'àmbi.

17 M̃e ỹe angel a t̃e a ñtsù noò, ñtoññe ñtwoñe ñi b̃is̃iṅ b̃i tsim̃ b̃i l̃e s̃i dàr̃e nd̃oñ a ñj̃i'ĩ ñikàñ aa, ñswoñ a mbo bo m̃e, "Zi ṅghot̃e ñi, ṅka mb̃e ñi ìkòò yĩ w̃e wa m̃e Mmà'àmbi à k̃a'a aà.

18 A ṅkur̃e ñjỹañù b̃ifò, ñi ñjỹañù b̃it̃a b̃i ñtsò, ñjỹañu b̃e b̃i w̃e, ñjỹañu b̃il̃oñe bo b̃i yĩ b̃ik̃o'ɔ b̃i l̃oñe, ñi ñjỹañù b̃e

bìtsĩm, yĩ ibù'ù ni yĩ bè bĩ bi si ibù'ù bə, yĩ bè bĩ wè bo bi yĩ bè bĩ kàgə.”

¹⁹ Mə yə nàà mĩtsə'ə ya ni bĩfò bĩ fàa nsyɛ, ni mĩntsù mĩ ntsô myaa, bi ghotè mə bi mà'a a yu wa yĩ à kò'ɔ ləŋə wa aa, bo bi yĩ ntsũntsò nĩ ñtsò.

²⁰ Bi le ntswa naà mĩtsə'ə ya nĩ àbù'u ntsò bo bi ñgàŋntoò m̀bwe'esè wa mə à le ñghìrə innũ jĩ yɛyɛrə ghu nsi, m̀bwe'esè bē bĩ mə bi le ntswe nĩ àwenə naà mĩtsə'ə ya, ñki ñgha'asə fĩŋkobè fi fya aa. Bi le mmà'à waa bi baa a atù ñtĩ wa a múm àtsùmə mo'ɔ ya mə a khi ni sulphur aa.

²¹ Bi le ntigə ɲwa abugè bē ni munwĩ ñtsò yu wa yĩ à le ɲkò'ɔ ləŋə yĩ m̀fù'ù wa aa. A bə munwĩ ñtsò wa mə à le si fè'è ghu ntsù aa. Bìsĩj bi tsĩm le ɲkurə nɲyǎnũ jyaa jya mbè'e ito'o.

20

Ilòò jya ntsù'ù yĩ fùùrè

¹ Mə yə angel a lô a aburə nsigə, ñtugitə bĩkey bi ataa yĩ tsò ñtso ya, bo bi mamù'ù atsaŋə ɲkòò bə.

² A baŋnə a ndêfò wa, yu wa yĩ mə à ni alwen no ya aa, mbə Devil bo Satan aa, ɲkwɛrə yi a nĩ ilòò ntsù'ù yĩ fùùrè,

³ m̀ma'a yi fya a múm àtaa, ntsetə ntsù yi, ñsĩj atù yi nĩ àwenə alɛ mə tâ à tsuu itoo itoo bũ ki bwe'esə, nywe'e a noò yĩ mə ilòò jya, ntsù'ù yĩ fùùrè i ka yĩ tsyà aa. Bɛɛ mə i tsya bəə boŋ baa mà'atè yi a ni mú àtĩ noò.

⁴ Mə yə ibèrè, bē bĩ mə bi fa ada'a a mbo bo mə bi ka nsa'a bē aa, bi tswetə ghu. Mə kĩ m̀bu nyə bē bĩ mə bi le ɲkwɛkə itũ jyaa, ñlɔŋ ajàŋ mə bi le si swɔŋ annũ ñlɔŋ Yeso ɲki ñlɔŋ ñìghàà ni Nwĩ aa, bo bi bē bĩ bi le ntuu mmii nàà mĩtsə'ə ya ni fĩŋkobè fi fya aa, kaa ɲkĩ'ì nĩ àwenə yi ya a nĩjɛnə ni nsi bo kə a mbo bo tswé aa. Bo le nyweenə ni nìwo, ñtigə mbu'utə mbi bo bi Kristo a nĩ iloo ntsù'ù yĩ fùùrè.

⁵ Kaa abugè biku bi bē a le ɲwa'à ni nìwo yweenè, ñywe'e a noò yĩ mə ilòò jya ntsù'ù yĩ fùùrè i le ntsyà aa. Aa nìwàà ni nyweenə nìwo nĩ ntsyà m̀bĩ.

⁶ Mbɔɔnə yĩ ɲwè a mbo ɲù yĩ mə à ywèènə ni nìwo a titĩ nìwàà ni bē ni ntsyàmbĩ aa. Aa ki laa m̀aŋsè. Kaa nìwo nĩ mə mĩ ywe'e mĩ mbaa aa kaa mĩ si nĩ àdà'à a nu ma buù bē tswé. Ma buù bē ka yĩ bə ɲgǎŋmà'anwĩ a mbo Nwĩ bo bi a mbo Kristo, i tigə bu'utə mbi bo bo, a nĩm ilòò ntsù'ù yĩ fùùrè.

⁷ Nòò yĩ mə ilòò jyà ntsù'ù yĩ fùùrè ka yĩ tsyà aa, tâ bi fĩ'isə Satan wa atsaŋ yu,

⁸ tâ à fe'ε mbwe'esə itoo jya mə i tswe a ni mĩbuu mi atu nsye mù mi nĩkwà aa, là'a Gog ni Magog, i ghotə waa, òdùu waa i gha'a ntsyā awàṇə ṅkì miyaa yĩ wè, tâ bo bo tanṭə ntsò.

⁹ Bo tigè mbenə a sogyè, ntsya idigè jĩ ghà'atè fàa a atu nsye, ṅghεε ṅkarisə a baligə wa yĩ mə bə bi Nwĩ bya bi tswe ghu aa bo bi ṅjò'ò àla'a ya mə Nwĩ à kòṇə aà. Là, mɔ'ɔ i ló a aburə nsigə ntɔɔ waa,

¹⁰ bi tswā Devil wa mə à bwè'èsə waa laa, mĩma'a wa a mĩm àtsumə mɔ'ɔ sulphur, wa adigə yĩ mə nàà mĩtsə'ə ya bo bi ṅgàṇtoò mĩbwe'esə wa tswe ghu aà. Tā bo tigə nyə ṅgĩ'i ghu nĩ àsĩ'ĩnə bo bi nĩtugə nlwĩ'ĩ nĩṅkonə.

¹¹ Mè bú nyə mamù'ù àbèrè yĩ fù'ù, ṇù a ṇaṇnə ghu, nsye bô mbà'à àbùrè khê òlo ghu nsi ṅghèè waa. Kaa àdìgə ntswé àyaa a wa'à bə.

¹² Mè yə bĩku bya, bĩ wè bo bi bĩ kègə, bi təəntə wa nsĩ àbèrè, bi ṇa'akə ṅwà'ànə. Mè bú nyə bi ṇa'à àṇwà'ànə yĩ mɔ'ɔ, ma ya a bē àṇwà'ànə ntswēntì. Bi tigè nsa'a ni mĩsa'a mi bĩku bi bē, ṇyonə nĩ innũ jĩ mə bi le ṅghìrè bi ṇwa'ànə wa a mĩm ṅwà'ànə jya aà.

¹³ ṅkĩ miyaa yĩ wè i fi'isə bə bĩ mə bi le ṅkwokə ghu mum aa, nĩwo bo bi àla'a bĩku bi bē kĩ mĩfi'isə bē bĩ mə bi le ṅkwo ntswe a mum bo aa, bi sa'a waa a nĩ innũ jĩ bi le ṅghìrè aà.

¹⁴ Bi sà'à mē, n̄tigə mma'a Nĩwo bo bi Ala'a bĩku bi bē wa a mum àtsumə mɔ'ɔ. Ma yũ a bə nĩwo nĩ mə ni ywe'e mi mbaa aà, là'a ataa mɔ'ɔ yā;

¹⁵ ṇù yĩ mə kaa bi le ṇwa'ă ikũm yi wa mĩm àṇwà'ànə ntswēntì yə aa, bi ma'à wa mĩm àtsumə mɔ'ɔ.

21

Abùrè yĩ fii bô nsye yĩ m̄fii

¹ Mè tigè nyə a aburə yĩ fii bo bi nsye yĩ m̄fii; òlon mə à le ti bə aa bon àbùrè yi mbĩ bo nsye yĩ mbĩ ya i tsyà mē, kaa ṅkì miyaa yĩ wè kaa i wa'à kì m̄bu mbə.

² Mè tigè nyə ṅjò'ò àla'a yĩ òlāà ya mə à ni a Yerusalem yĩ m̄fii aa, a ló a aburə a mbo Nwĩ nsigə, mbə tsi'ĩ tsò mũṅgèn yĩ mə bi nàṇsə mē ṇwε'ε itsə'ə nĩyɔ'ɔ ji a tigè ṅghεε nĩ a ntsi'ĩ òdoò yĩ aà.

³ Mè yu'ù ṅjĩ ṇù i ghaà nĩ tì, òlo aa wa abèrè, n̄swonə ni mə, “Yē n̄, wā n̄tɔ'ò Nwĩ i zĩ mē n̄tigə ntswe a t̄t̄t̄ bə. Nwĩ à ka tigə k̄i tswe bo bo, tā bo tigə mbə bē bi, tā Nwĩ yumbon tā à tswe bo bo;

⁴ Nwĩ à ka yè'è milàà mi tsim a mi'i bo, kaa tâ nìwo wa'à bù mbə, kaa tâ àjəŋnə, kə nìyè'è, kə nìyù'ù nìyənə, kaa tâ i wa'à bù mbə, nlon mə innu jya mə i le ntswe a nĩ mbi yĩ mbĩ ya aa i tsyà mē aà."

⁵ Yu wa mə à le njanə wa abərə aa a swon mə, "Yê nì, mə ghìrə njoò tsim tsĩtsòŋ i tigè jĩ fiĩ." A le nki mbu nswon a mbo mē mə, "Nwà'ànə yulà ànnu nlon àa tsi'ĩ ànnu nĩŋkon, yĩ mə mbə bə yu'u mbĩ aà."

⁶ A bú nswonə a mbo mē mə, "Wa mē ghìrə mə innu tsimè! Mē nĩ Alpha nki mbə Omega, mbə nlògìnə nki mbə nlwĩ'ĩsə. A mbo nù yĩ mə nĩ nki yanə nii aa, mē ka fa nki wa mə i lǒ nĩ nanəbirə wa mə nki ntswèntĩ fè'è ghu aa, tâ à nò tsi'ĩ tĩ tũ."

⁷ Nù yĩ mə à mà'a ntsyà aa, a ka tswe nĩ njoo mà jũ mə mē kà'a aa, tâ mē bə Nwĩ yĩ, tâ à bə mũ ghà.

⁸ Lā a nğhè nĩ bə bii bi bɔ'ɔ aa, bə bii bi sɪ Nwĩ bii aa, kə nğànatsùùrə, nĩ nğǎŋnzwitə bə, nĩ nğànajirə, nĩ bɪsɔrə, nğǎŋmii mĩŋkobə bə bi nğànabanənnu bɪtsim, bə aa yĩ tswe aa wa mũm àtsùm mə a khi nĩ mɔ'ɔ bə sulphur, mbə nìwo nĩ nĩ ywe'e mi mbaà."

Yerusalem yĩ mfi wā

⁹ Angel wa yĩ mɔ'ɔ a titi baangel bya bi sàmbaa mə bi le ntugitə ikaŋ jya ji sàmbaa mə i le nluu nĩ njò ji nlwĩ'ĩ njĩm jya ji sàmbaa aa, a ghaà a mbo mē nswon mə, "Zĩ tâ mē di'ĩ mũŋgen, nğwe Mũ Mbĩnjərə wa a mbo wò."

¹⁰ A tigè nlogə gha a mũm Azwĩ, nğhè nĩ mē a atu nta'a yĩ wè, nĩ di'ĩ Yerusalem, njò'ò àla'a yĩ nlàà ya a mbo mē, a fè'è a aburə a mbè Nwĩ, nsiğə nzi nĩ a nsyè,

¹¹ nğweenə nĩ nigha'a nĩ Nwĩ, nğwèenə yĩ i bə tsǒ ngò'ɔ àtindùu yĩ i tsyànə a nyə aa, tsǒ jasper, nğɛŋkə tsǒ crystal.

¹² Nkya yĩ i le ntii nki nsa'a aa, i le nkarisə Yerusalem wā, nkya wa i tswè nĩ mĩntsù mi ibù'ù nighùm ntsò baa, baangel nighùm ntsò baa tswè wa mĩntsù mi ibù'ù. Bi le nğwà'ànə mikum mi nğwè'enda bɔɔ bi Israel bya nighùm ntsò ji baa, wa nĩ mĩntsù mi ibù'ù.

¹³ Mĩntsù mi ibù'ù le ntswe a mbi nsà'a nòò mi ntarə, ntswe a mbi àtu mi ntarə, ntswe a mbi ntii mi ntarə, nki ntswe a mbi ntso nòò mi ntarə.

¹⁴ Nkya njò'ò àla'a wa i le ntswe nĩ ngò'ò àtsənda nighim ntsò baà, bi nğwà'ànə mikum mi nğǎŋntoo Mũ Mbĩnjərə jya nighùm ntsò baa ghu.

¹⁵ Angel wa mə à le nğhàà a mbo mē aa, à le tugitə figè yĩ bi le nanə nĩ gold aa, a mfigə njò'ò àla'a ya, bə bi mĩntsù mi ibù'ù mya, nĩ nkya wa ghu.

¹⁶ Mbèè ñjò'ò àla'a jya ji nikwà i le ñkù'ùnè, ñsà'atê yĩ bô mbwà yĩ ku'ùnè, a figè ñjò'ò àla'a ya, nĩ àtĩ yĩ yâ, i bə bĩkilo metre 2,400, ñsà'atê yĩ, mbwà yĩ, nĩ ñjènê yĩ le mbə tsi'ĩ ñgĩj ñgĩjè.

¹⁷ Angel wa à le ñki mfigè ñkya ñjò'ò ala'a wâ, i bə bĩ metres 66, ñyonə aa ni figè yĩ bə bĩtsĩm figè nĩ ñjoo ghu aa.

¹⁸ Bĩ le ñghùrə ñkya wa aa nĩ jasper, àla'a ya a bāñnè ñnanşə mbə tsi'ĩ gold, nta tsò ñkè'è yĩ i laa aa.

¹⁹ Bĩ le ntsè'e ñgò'ò atsəñkya jya nĩ ñgò'ò atĩndùù, ñgò'ò yĩ mbĩ i le mbə jasper, yĩ ñyòntè bə sapphire, yĩ i ywè'e ji tarə aa bə agate, yĩ mə i ywè'e ji nikwà aa bə emerald,

²⁰ yĩ i ywè'e ji ntaà aa bə onyx, yĩ i ywè'e ji nto'o aa bə carnelian, yĩ i ywè'e ji sàmbaa aa i bə chrysolite, yĩ i ywè'e ji nifwaa aa bə beryl, yĩ i ywè'e ji bù'ù aa bə topaz, yĩ i ywè'e ji nighum aa bə chrysoprass, yĩ i ywè'e nighum ntsò mò'ò aa i bə jacinth, yĩ i ywè'e nighum ntsò baa aa i bə amethyst.

²¹ Mĩntsù mĩ ibù'ù mya nighum ntsò baa le ñki mbə njoo itĩndùù ntsò baà; bĩ ghìrè ntsùbù'ù wa yĩ mò'ò yĩ mò'ò aa nĩ mbum njoo atĩndùù yĩ fùùrè. Mfāñnə ñjò'ò àla'a ya i nanşə mbə gold, ntanə tsò ñkè'è.

²² Kaa mè le ñwa'a ndāmà'anwĩ wa ñjò'ò àla'a yê, ñlon mə ndāmà'anwĩ yĩ i le mbə Mmà'àmbĩ Nwĩngòj Mbu'utəmbi bo Mũ Mbĩnjèrè wâ.

²³ Kaa ñjò'ò àla'a ya wa'à nĩ nĩnòò, kè sañ mə tâ à ka nta ghu lòò, ñlon mə nĩgha'a nĩ Nwĩ nĩ ta ghu tsò ñkà'à. Mũ Mbĩnjèrè wa a bə lám ñjò'ò àla'a yâ.

²⁴ Itoo fàa mbi ka yĩ tīgè karə aa wa mùm ñkà'a yu. Tâ bĩfò bĩ tsĩm fàa nşyè tâ bĩ zĩ nĩ nĩgha'a nyaa ghu.

²⁵ Kaa baa yĩ wa'ă mĩntsù mĩ ibù'ù mya a si'inə ka ntsetə; kaa itugə ka yĩ wa'à ghu ka mfii.

²⁶ Bĩ ka yĩ lògè nĩgha'a nĩ itoo jĩ fàa mbi bo bĩ àfù'ù yaa i zĩ nĩ yu wa a mùm ñjò'ò àla'a.

²⁷ Kaa ayoo nsĩj yĩ tsù kaa a ka yĩ wa'à ghu kuù, kè bə ñù yĩ mə a ghìrè innù jĩ swèrè, kè ñù yĩ mə a tswèè ibāñnənnù aa. A ka yĩ kuu tsi'ĩ bə bĩ mə bĩ ñwa'anə mikum myaa wa mùm àñwà'ànə ntswèntĩ Mũ Mbĩnjèrè yâ aa.

22

¹ Angel wa a gheè nĩ mbĩ ndĩ'ĩ ñki miyaa ñkĩ ntswèntĩ wa a mbo mè, i jèèñkè tsi'ĩ tsò crystal, ñlo wa abèrə Nwĩ bo bĩ yĩ Mũ Mbĩnjèrè wa

² ñkonə nsigə wa a titĩ mĩfāñnə ñjò'ò àla'a, wa aghəñə ñki miyaa a mbèè tsĩm, àtĩ ntswèntĩ a təə ghu, ntswe nĩ mbuu

mĩntà mi nìghũm òtsò baà. Nkoonə ni mĩntà mi mya a atu sànjə a atu sànjə. Ƴəŋ ati ma ya i lɛ nstwe aa a nğhùrə ìtoo itoo ghu.

³ Kaa mbə bi wa'ă ayoò tsu yĩ mə ndòò Nwĩ i tswe ghu maa mũm njò'ò àla'a yê. Lâ tâ àbèrè Nwĩ bo yĩ Mũ Mbĩnjèrè wa, tâ à banjə ntəə ghu. Tâ nğǎŋfà'ă ji ka mmii n̄i.

⁴ Bo ka yĩ ki yə nsĩ yi tâ bi ki njwa'anə ikũm yi a nijenə ni nsi bo.

⁵ Kaa ìtugə i ka yĩ wa'à bù mbə, kaa tâ bo wa'à n̄i waa n̄kà'à lām kǎ n̄kà'à n̄inòò bù n̄ka nlɔɔ, n̄lonj mə Mmà'àmbĩ Nwĩngòŋ aa yĩ bə n̄kà'à waa. Tâ bo tigə mbu'utə mbi bo bo n̄lwĩ'ĩ n̄n̄konjə.

Ajànjə mə Yesu à ka yĩ zĩ aà

⁶ Angel wa a swonj a mbo mə mə, “Wa annũ yula mə mə swonj aa à n̄i ànnũ n̄n̄konj n̄kù'ùnə a mbii aà.” Wa Mmà'àmbi Nwĩngòŋ mə a fa Azwĩ yi a mbò n̄ǎŋntoò ji jya aa, à tòò mē angel mə tâ à zi nd̄i'ĩ annũ yĩ a tswe n̄i n̄ghènsə mfɛ'è aa a mbò n̄ǎŋàfà'ă yĩ.

⁷ Yesu a swonj mə, “Yê n̄i, wa mə zĩ tsi'ĩ tsĩtsònjə!” Mbɔɔnə a mbo n̄u yĩ mə lèè innũ j̄i mə ànjwà'ànə yúlà a swonj mə i ka yĩ fɛ'è aà.

⁸ Aa mə Jɔn yĩ mə mə yù'u n̄ki nyə innũ ma jũ aà. Nòò wa mə mə yu'u n̄ki nyə innũ ma jũ aa, mə lɛ njwò a mikòrə angel wa mə à lɛ nd̄i'ĩ innũ ma jũ a mbo mə aa mə m̄i yĩ,

⁹ lâ a swonj a mbo mə mə, “Tsuu ajànjə annũ ma yũ lǎ ghìrè! Wa mə bə aa n̄u àkòrê ghò a mũm afà'à bo bi n̄u àkòrə bìlĩm bo, n̄ǎŋntoo Nwĩ, bo bi bə b̄i mə bi lèè innũ j̄i mə ànjwà'ànə yulà a swonj aà. Mii bə Nwĩ.”

¹⁰ A bù n̄swonj a mbo mə mə, “Tsùu ntoo yĩ mə ànjwà'ànə ma yũ a swonj nlonj innũ j̄i mə ka yĩ fɛ'è aa a alò'òsə lǎ lèè nlonj mə wa nòò à tigə a abò.

¹¹ Tâ n̄u n̄ghìrê innũ j̄i bi tâ à ghɛɛ n̄i m̄b̄i a n̄ka n̄ghìrê innũ j̄i bi, tâ n̄u yĩ mə a ghìrə innũ nsinjə aa tâ à ghɛɛ n̄i m̄b̄i n̄ka n̄ghìrə innũ nsinjə. Tâ n̄u yĩ mə a ghìrə innũ j̄i i tsinə aa, tâ à ghɛɛ n̄i m̄b̄i n̄ka n̄ghìrə innũ j̄i i tsinə aà. Tâ n̄u yĩ mə à lāa aa, tâ à k̄i nstwe nlaa.”

¹² Yesu a swonj mə, “Wa mə zĩ tsi'ĩ tsĩtsònjə! Ntugitə m̄itso'ònə m̄i afà'à, i zĩ i tso'ɔ afà'à n̄u n̄tsim i yònjə a n̄i ànnũ yĩ à lɛ mfà'à aà.

¹³ Wa mə ni Alpha n̄ki mbə Omega, m̄bə ntsyà m̄b̄i n̄ki m̄bə njirə njim, m̄bə nloginə n̄ki m̄bə nlwĩ'ĩsô.

¹⁴ “Mbɔɔnə a mbo bè bĩ bi sǐ'i mə itsə'ê jyaa i laa, nlon mə mbə bo ji fɪntà fi ati fi ntswɛntɪ fya, ɲki ntsya ni mɪntsũ mi ɪbu'u mya, ɲkuu wa ɲjò'ɔ ala'à.

¹⁵ Bulà bè ka yi təə a abɛɛ kaa wa'à ghu kuù, m̃bu jya, nĩ bɪsɔ̀rè, ni ɲgàɲajirè jya, ni ɲgǎɲnzwitə bè, ni ɲgǎɲmmii bɪnwĩ bi adàɲè adàɲè, ni ɲù ntsim yĩ mə à kǒɲ ɲghirə innũ mbwe'esə aà.

¹⁶ “Wa mə Yesu, mə tɔo angel ghà a mbo bù, ni ñtoo yulà a mbo ɲghotə jyá. Wa mə laa mbə ntigə ɲgìgè bo bi naɲəbirè David wá, m̃bə fɪɲjòɲ fi tɪtugə fii fi ta aà.”

¹⁷ Azwĩ ya ni Mũngèn wa swon mə, “Zĩ.” Tã ɲù yĩ mə à yu'ù aa, tã à swon mə, “Zĩ.” Tã ɲù yĩ mə ɲjĩ ɲkĩ i yaɲə nii aa tã à zi, tã ɲù yĩ mə a yè'ətə aa, tã à kwɛrə ɲkĩ ntswɛntɪ tɪ tũ.

¹⁸ Mə wà'àsə a ɲù ntsim yĩ mə a yu'u ñtoo yĩ mə i fè'è fàa a m̃úm àɲwà'ànə yulà yĩ mə a swonə nĩ innũ jĩ mə i ka yĩ fè'è aà. Mbə ɲù tsù à ku'usə annũ ghu bon Nwĩngòɲ à ka yĩ kii kù'ùsə ñii nighòò ni ɲkwǒɲ bè nya mə bi ɲwa'anə fàa m̃úm àɲwà'ànə aà.

¹⁹ Mbə ɲù tsù a fi'itə nighàà nĩ tsu fàa m̃úm àɲwà'ànə ñtoo yù yĩ mə a swonə nĩ innũ jĩ mə i ka yĩ fè'è aa, bon Nwĩngòɲ à ka yĩ kii kwɛrə a yĩ atii fɪntà fi ati fi ntswɛntɪ fya mə a tswe wa m̃úm ɲjò'ò ala'a yĩ ñlàà maɲsə ya aa, mə bi ɲwa'anə fàa m̃úm àɲwà'ànə aà.

²⁰ Yu wa yĩ mə à swǒɲ innũ ma jũ aa, à swǒɲ mə, “A laa mə mə zĩ tsi'i tsìtsòɲè.” Amen. Zĩ a Mmà'àmbĩ Yesu.

²¹ Tã ɪbǒɲ Mmà'àmbĩ Yesu tã i tswe a mbo bè bi Nwĩ bi tsimè. Amen.